

104 20 # 11

23

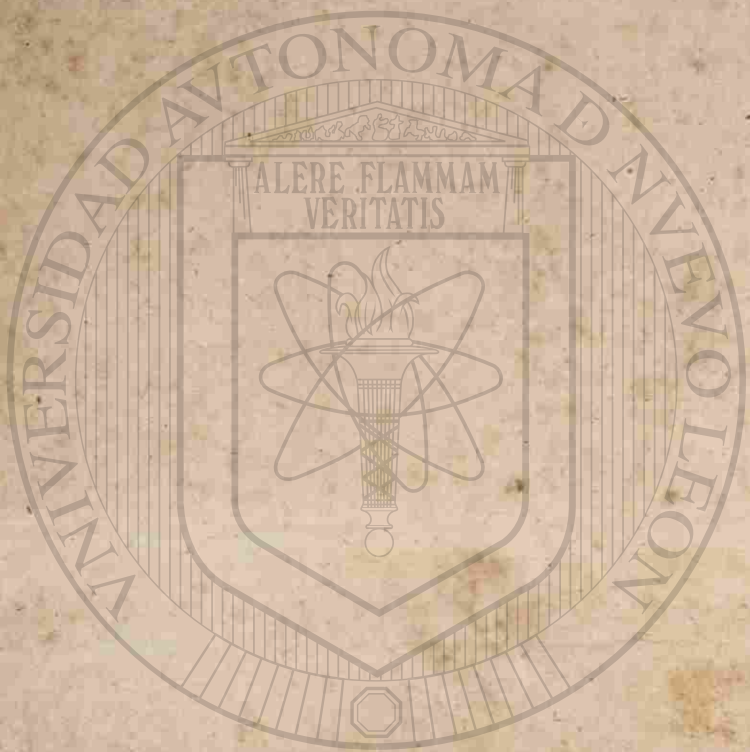

U A N

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

BN855
.14
1733-62
v.4
t.2
c.1

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA

DIRECCION GENERAL DE BIBLIOTECA

BULLARUM

PRIVILEGIORUM AC DIPLOMATUM

Romanorum Pontificum

AMPLISSIMA COLLECTIO

*Cui accessere Pontificum omnium Vita, Nota,
& Indices opportuni.*

OPERA ET STUDIO

CAROLI COCQUELINES.

TOMUS QUARTUS

PARS SECUNDA.

A PIO IV. usque ad annum secundum PII V.,
scilicet ab Anno 1559. ad 1567.

ROMÆ, MDCCXLV.

TYPIS, ET SUMPTIBUS HIERONYMI MAINARDI,
SUPERIORUM FACULTATE, ET PRIVILEGIO SANCTISSIMI.

1080045756

BULLARUM

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

Eño , & Rño Domino

**D. CAROLO ALBERTO
GUIDOBONO CAVALCHINO**

S. R. E. PRESBYTERO CARDINALI

TIT. S. MARIE DE PACE.

HIERONYMUS MAINARDUS E.P.

SI ad hanc usque diem, **CARDINALIS
EMINENTISSIME**, demissam erga Te
observantiam meam, gratumque animum ali-
quo publico testimonii genere palam non feci,

a 2

precor,

precor, obtestorque, ne vitio mihi veritas,
aut culpæ. Congruentem tanto Ecclesiæ Prin-
cipi, atque officio persolvendo occasionem præ-
stolabar, ut aptius, & accommodatius debi-
to facerem satis. Eam pro votis modo nactus,
reverentiæ plenus, & obsequii, quod jampri-
dem constitueram, exsolvo: Patrem alteram
Tomi Quarti Bullarii Romani Tibi dicans,
& consecrans, quæ Apostolicas Constitutiones
PII IV., aliasque duorum priorum annorum
Pontificatus Sancti PII V. complectitur. Ape-
ruisse tantorum Pontificum præclarissima, &
immortalia nomina satis est, ut quisque eru-
ditus, ac prudens Lector probè intelligat,
quam præcipuè hoc Tibi munus debeatur, &
congruat. Uterque Pontifex Maximus, sapien-
tia, vigilantia, & egregiis factis de Chri-
stiana Ecclesia, & Orbe Catholico benè me-
riti sunt: uterque in Ducatu Mediolanensi
nati; ubi Nobilissimum genus tuum, anti-
quitate, splendore, muneribus, illustribus
affinitatibus, honorificis titulis, ac Feudo-
rum dominio claret. Communi Regioni pa-
triæ accedunt & alia nomina, quæ Te illis
magis magisque devinciunt. Ac primus qui-
dem, nempe PIUS IV. benemeritus est de
præstantissimo, clarissimoque Collegio Juris-
consultorum, Judicum, Comitum, & Equi-
tum Mediolani, cui Tu numerum, & deco-
rem auxisti: illud Tibi Locum honorificum
inter Consistorialis Aulæ Advocatos Romæ

concel.

concessit, quem subindè per septem atque vi-
ginti annos dignè, meritoque obtinuisti. Ne-
que minori cum tui nominis laude post exple-
ta feliciter munera Votantis Signaturæ Justitiæ,
& Gratia, simulque Promotoris Fidei, Phi-
lippensium renunciatus Archiepiscopus à se-
cretis fuisti Congregationi Cardinalium Inter-
pretum Tridentini Concilii, quod idem Pon-
tifex PIUS IV. magno Ecclesiæ bono absol-
vit, ac Sanctus PIUS V. salutari cura, con-
stantique studio in mores induxit. Neque ve-
ro his dumtaxat honorificis gradibus, & li-
mitibus spectata in Urbe maxima virtus tua
sefe continuit, sed majoribus in dies clarescens
exemplis, Consultor quoque Universalis In-
quisitionis Catholice Fidei, Examinator ad
Episcopatum gerendum Electorum, Doctor-
que Juris Canonici in venerando Sacræ Pœ-
nitentiariæ Tribunali assedisti. In his mune-
ribus à Pontificibus Maximis Clemente XI.,
Innocentio XIII., Benedicto XIII., & Clemen-
te XII. assiduè probatus, non verbis modo,
sed & factis præcipuæ existimationis, & Pon-
tificiæ benevolentia argumenta retulisti. One-
rosus ac permolestus singulari modestiæ tuæ
profecto essem, CARDINALIS AMPLISSIME, si om-
nia hic enumerarem, quæ ad Tui laudem,
ac meriti testificationem præstiterunt. Unus
instar omnium aliorum erit Sanctissimus Do-
minus Noster BENEDICTUS XIV. qui nunc
Christiano Gregi feliciter præsidet, doctrina,

pruden.

prudencia , & pastorali vigilantia nulli secundus . Is amplitudine mentis , & qua præstat ,
iudicii acrimonia præclaras animi tui dotes ,
& egregia merita seriò expendens , atque etiam
opportunè celebrans , in prima Cardinalium
S. R. E. Creatione Univerfis , qui Te norunt ,
cum Urbe plaudentibus , sacra Purpura , atque
Eminentissima dignitate decoravit . Quam tam
sanctè , modestè , ac laudabiliter geris , ut
nemo unus sit , qui non ad eam dignitatem
natum vel factum prædicet . Profectò quum Te
ingenita præstantem humanitate , morum can-
dore , innocentia , atque benignitate videant :
tum etiam posthabitis humanis rationibus , Di-
vinæ gloriæ atque Catholicæ Ecclesiæ emolu-
mento ubique studentem comperiant , fieri ne-
quit , quin admirentur , extollant , vitamque
diuturnam ex animo apprecentur , ut clariori-
bus in dies exemplis præclaro generi , Regio-
ni patriæ , Ordini amplissimo , Romanæque Ec-
clesiæ decus , & nomen augeas . Volumen ita-
que , EMINENTISSIME PRINCEPS , quod tot gra-
vibus ductus caussis , Tibi dicavi , ac demissè
offero , libenter excipias ; & me pluribus no-
minibus , ac beneficiis Tibi devinctum , pa-
trocinio & auctoritate juvare pergas , & tueri .

[Faint mirrored text from the reverse side of the page, including the name 'Christiano Gregorio' and the date 'XIV'.]

IMPRIMATUR,

Si videbitur Reverendissimo Patri Sacri Palatii Apostolici Ma-
gistro.

F. M. de Rubeis Archiep. Tarsi Vicesgerens .

IMPRIMATUR,

Fr. Aloysius Nicolaus Ridolfi Ordinis Prædicatorum Sacri Palatii
Apostolici Magister .

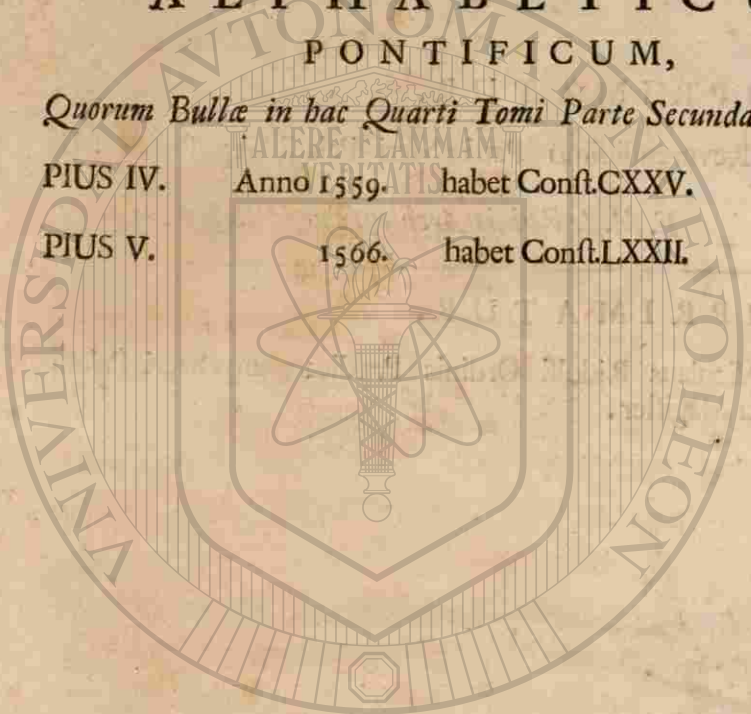
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

I N D E X
C H R O N O L O G I C U S,
E T
A L P H A B E T I C U S
P O N T I F I C U M,

Quorum Bullæ in hac Quarti Tomi Parte Secunda continentur.

PIUS IV. Anno 1559. habet Const. CXXV. Pag. 1

PIUS V. 1566. habet Const. LXXII. 276

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
 DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

I N D E X R U B R I C A R U M
B U L L A R U M E T P R I V I L E G I O R U M O M N I U M,

Quæ in hac Tomi Quarti Parte Secunda continentur.

Quæ hoc Indice designantur, erant in editione Cherubini.

P I U S Q U A R T U S

I.
 Jurisdicção Gubernatoris Alma Urbis procedendi contra Mercatores cambia sicca, & illicita contrahentes. Pag. 1

II.
 Francisco II. Regi Francorum confirmat, & concedit ad vitam jus nominandi ad Ecclesias, Monasteria, & Prioratus nonnullos Regni, Delphinatus, Comitatus Viennen., Valentinen. &c. juxta tamen statuta in Concordatis inter Franciscum I. Regem, & Leonem X. Papam. 3

III.
 Jurisdicção Cardinalis Protectoris, & Judicis causarum Archihospitalis Pauperum infirmorum. Incurabiliū de Urbe. 8

IV.
 Moderatio Constitutionis Pauli IV. edita contra Religiosos apostatas, aut male translatos, vel extra claustra vagantes. 10

V.
 Contra detinentes jociā, & alia quæcumque bona ad Sedem Apostolicam spectantia, ac scientes, & non revelantes. 12

VI.
 Exemptio Monialium, & Sororum cujuscumque Ordinis Regularium a decimis, subsidis, aliisque oneribus. 14

VII.
 Approbatio Confraternitatis sub Invocatione SSmæ Trinitatis nuper in Urbe instituta, ad hospitandum Peregrinos ad Urbem devotionis causa accedentes, ac reficiendum Pauperes convalescentes ex aliis Hospitalibus dimissos: Et tam illos, quam istos salubriter in mandatis Domini erudiendos. 15

VIII.
 Facultas Prælatorum Congregationis Monachorum B. Mariæ Montis Oliveti, Ordinis S. Benedicti, circa absolutionem, & dispensationem Monachorum, ab irregularitate, quibuscumque casibus, quatuor exceptis, incurfa. 17
Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

IX.
 Spolia personarum Ecclesiasticarum, de eorum bonis, etiam ad favorem locorum piorum, absque Sedis Apostolicæ licentia disponendum, spectant ad R. Cameram Apostolicam. 18

X.
 Applicatio poenarum Maleficiorum summam decem Ducatorum non excedentium alias Fisco debitorum Archiconfraternitatis Charitatis de Urbe. 19

XI.
 Confirmatio quamplurium gratiarum, & immunitatum, exemptionumque, & privilegiorum Fratrum Militum Conventus, & Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, ejusque Magni Magistri, Priorum, & aliarum personarum, a Pont. Prædecessoribus concessorum, cum eorundem extensione, & aliorum concessione. 20

XII.
 De residentia Episcopali, residentiumque privilegiis & non residentium poenis. 36

XIII.
 Reductio ad terminos juris communis, Bullæ Pauli IV. edita super alienationibus, & locationibus bonorum Ecclesiasticorum, quod causas pendentes, & futuras. Et licentia revidendi jam decisas. 38

XIV.
 Forma contrahendi in Statu Ecclesiastico Societatis Officii nuncupatas. 39

XV.
 De solemnitatibus observandis in venditionibus, & locationibus bonorum, & jurium Cameræ Apostolicæ. 40

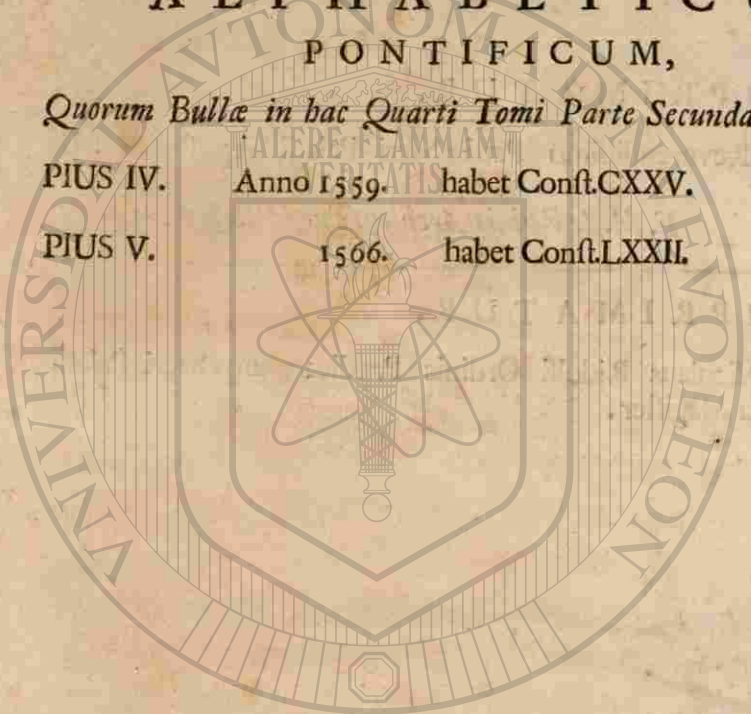
XVI.
 Erectio Ducatus Brachiani, pro Paulo Jordano Urfino, & Successoribus. 41

XVII.
 Judices causarum Beneficialium, vel Criminalium privationem Beneficiorum concernentium, eorumque affines, & familiares, beneficia illa impetrare non possint. 41
 Appro-

I N D E X
C H R O N O L O G I C U S ,
E T
A L P H A B E T I C U S
P O N T I F I C U M ,

Quorum Bullæ in hac Quarti Tomi Parte Secunda continentur.

PIUS IV.	Anno 1559.	habet Const. CXXV.	Pag. 1
PIUS V.	1566.	habet Const. LXXII.	276

I N D E X R U B R I C A R U M
B U L L A R U M E T P R I V I L E G I O R U M O M N I U M ,

Quæ in hac Tomi Quarti Parte Secunda continentur.

Quæ hoc Indice designantur, erant in editione Cherubini.

P I U S Q U A R T U S

<p style="text-align: center;">I.</p> <p>Jurisdicção Gubernatoris Alma Urbis procedendi contra Mercatores cambia sicca, & illicita contrahentes. Pag. 1</p> <p style="text-align: center;">II.</p> <p>Francisco II. Regi Francorum confirmat, & concedit ad vitam jus nominandi ad Ecclesias, Monasteria, & Prioratus nonnullos Regni, Delphinatus, Comitatus Viennen., Valentinen. &c. juxta tamen statuta in Concordatis inter Franciscum I. Regem, & Leonem X. Papam. 3</p> <p style="text-align: center;">III.</p> <p>Jurisdicção Cardinalis Protectoris, & Judicis causarum Archihospitalis Pauperum infirmorum. Incurabiliū de Urbe. 8</p> <p style="text-align: center;">IV.</p> <p>Moderatio Constitutionis Pauli IV. edita contra Religiosos apostatas, aut male translatos, vel extra claustra vagantes. 10</p> <p style="text-align: center;">V.</p> <p>Contra detinentes jociā, & alia quæcumque bona ad Sedem Apostolicam spectantia, ac scientes, & non revelantes. 12</p> <p style="text-align: center;">VI.</p> <p>Exemptio Monialium, & Sororum cujuscumque Ordinis Regularium a decimis, subsidis, aliisque oneribus. 14</p> <p style="text-align: center;">VII.</p> <p>Approbatio Confraternitatis sub Invocatione SSmæ Trinitatis nuper in Urbe instituta, ad hospitandum Peregrinos ad Urbem devotionis causa accedentes, ac reficiendum Pauperes convalescentes ex aliis Hospitalibus dimissos: Et tam illos, quam istos salubriter in mandatis Domini erudiendos. 15</p> <p style="text-align: center;">VIII.</p> <p>Facultas Prælatorum Congregationis Monachorum B. Mariæ Montis Oliveti, Ordinis S. Benedicti, circa absolutionem, & dispensationem Monachorum, ab irregularitate, quibuscumque casibus, quatuor exceptis, incurfa. 17 <i>Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.</i></p>	<p style="text-align: center;">IX.</p> <p>Spolia personarum Ecclesiasticarum, de eorum bonis, etiam ad favorem locorum piorum, absque Sedis Apostolicæ licentia disponendum, spectant ad R. Cameram Apostolicam. 18</p> <p style="text-align: center;">X.</p> <p>Applicatio poenarum Malefactorum summam decem Ducatorum non excedentium alias Fisco debitorum Archiconfraternitatis Charitatis de Urbe. 19</p> <p style="text-align: center;">XI.</p> <p>Confirmatio quamplurium gratiarum, & immunitatum, exemptionumque, & privilegiorum Fratrum Militum Conventus, & Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, ejusque Magni Magistri, Priorum, & aliarum personarum, a Pont. Prædecessoribus concessorum, cum eorundem extensione, & aliorum concessione. 20</p> <p style="text-align: center;">XII.</p> <p>De residentia Episcopali, residentiumque privilegiis & non residentium poenis. 36</p> <p style="text-align: center;">XIII.</p> <p>Reductio ad terminos juris communis, Bullæ Pauli IV. edita super alienationibus, & locationibus bonorum Ecclesiasticorum, quod causas pendentes, & futuras. Et licentia revidendi jam decisas. 38</p> <p style="text-align: center;">XIV.</p> <p>Forma contrahendi in Statu Ecclesiastico Societatis Officii nuncupatas. 39</p> <p style="text-align: center;">XV.</p> <p>De solemnitatibus observandis in venditionibus, & locationibus bonorum, & jurium Cameræ Apostolicæ. 40</p> <p style="text-align: center;">XVI.</p> <p>Erectio Ducatus Brachiani, pro Paulo Jordano Urfino, & Successoribus. 41</p> <p style="text-align: center;">XVII.</p> <p>Judices causarum Beneficialium, vel Criminalium privationem Beneficiorum concernentium, eorumque affines, & familiares, beneficia illa impetrare non possint. 41 b Appro-</p>
--	---

Index Rubricarum.

XVIII.
 Approbatio, & declaratio jurisdictionis, & indulto-
 rum Archiepiscoporum, & Judicis causarum Ca-
 nonicarum, & Capituli B. Mariæ Majoris de
 Urbe. 42

XIX.
 Confirmatio Confraternitatis S. Rocchi a morbo Epi-
 demia liberatoris in Urbe hætenus instituta,
 & ab Alexandro VI., & Leone X. nonnullis
 privilegiis decorata, cum aliarum Indulgen-
 tiarum, & gratiarum concessione. Et Judicis
 ad suarum causarum cognitionem deputatio-
 nem. 43

XX.
 Facultas Judicum lite pendente decernendi sequestra-
 tum super fructibus beneficiorum Sedi Apost. refer-
 vatorum, sive affectorum, & ordinaria, vel
 alia auctoritate nulliter collatorum, Et poena
 delicti per temere litigantium. 45

XXI.
 Vassalorum obligationes de cetero fienda, pro eo-
 rum Dominis Sedi Apostolicæ subiectis, nulla
 erunt. Et Domini eorum Vassalorum ab obliga-
 tionibus jam factis indemnes relevare, & pecu-
 nias solutas infra sex menses restituere cogentur. 49

XXII.
 Declarat quod ultra presentandi, seu nominandi ad
 Beneficia Ecclesiastica quibusvis Principibus, &
 personis a se concessa ad feminas nullatenus exten-
 dentur. 50

XXIII.
 Confirmatio, & nova concessio omnium faculta-
 tum, & privilegiorum S. R. E. Camerario, hæ-
 tenus a Summis Pontificibus concessorum. 51

XXIV.
 Contra pugnantem in duello, & illud ubique gentium
 permittentes, spectantes, complices &c. 51

XXV.
 Approbatio Archiconfraternitatis Orationis, & Mor-
 tis, nuper in Urbe instituta, adorationem quadra-
 ginta horarum, singulis mensibus publice pera-
 gendam. Et pauperum defunctorum cadavera,
 gratis, & decenter sepelienda, cum indulgen-
 tiarum concessione. 53

XXVI.
 Indictio Concilii Tridentini ad diem Resurrectionis
 Dominicæ proxime futura. 56

XXVII.
 Indictio prosecutionis Sacri, & Œcumenici Concilii
 Tridentini. 57

XXVIII.
 De spoliis Clericorum ob illicitam negotiationem.
 Et de indultis Curialium, & Incolarum Almae
 Urbis super dict. Spoliis. 58

XXIX.
 Ordo quo Praelati in Sacro Concilio Tridentino lo-
 cum habere debent, in actibus publicis. 61

XXX.
 Confirmatio, & extensio jurisdictionis, Presiden-
 tis, & Camerarii Riparum Almae Urbis in cau-
 sis civilibus, & criminalibus, & etiam indulto-
 rum Nautarum, & Mercatorum Ripa-
 rum. 61

XXXI.
 Deputatio, & facultates Cardinalis Camerarii co-
 gnoscendi cum voto Congregationis, quas-
 cumque causas interesse Rever. Camerae Apost.
 tangentes, ac revidendi computa Officialium,
 & aliorum etiam jam solida, & decisa, con-
 tractus lationem ejusdem Camerae continentes
 rescindendi, ac honorum detentores coer-
 cendi. 63

XXXII.
 Confirmatio Constitutionum a Pio II., Paulo II.,
 Sixto IV., Julio II., Leone X., & Clemente VII.
 editarum contra homicidas, & bannitos, eo-
 rumque fautores, & complices, ac Dominos,
 & Communitates non custodientes eorum Ter-
 ritoria a bannitis, furibus &c. Et revocatio qua-
 rumcumque facultatum gratiandi homicidas,
 aut cum eis componendi. 66

XXXIII.
 Privilegia, & exemptiones Praelatorum, Sacro, &
 Œcumenico Concilio Tridentino assistentium,
 eorumque familiarium. 69

XXXIV.
 Deputatio quinque Legatorum, qui nomine Pape
 Concilio Tridentino praesint, cum facultatibus
 necessariis &c. 70

XXXV.
 Quod bona omnia Fratrum Militum Hospitalis
 S. Joannis Hierosolymitani, ubique decedentium,
 etiam ex illicita negotiatione acquisita,
 uti spolia, non ad Camerae Apostolicam,
 sed ad ipsum Hospitale spectent, & perti-
 neant. 71

XXXVI.
 Confraternitatis sub invocatione Sanctissimi Cruci-
 fixi ad pauperes Virgines maritandum, aliaque
 pia opera exercendum pridem in Urbe institu-
 ta, in Archiconfraternitatem erectio; Cum
 indulto singulis annis in Festo S. Crucis, unum
 reum

Index Rubricarum.

reum capitaliter condemnatum e carceribus
 liberandi. Jurisdictione Cardinalis ejus Pro-
 tectoris quascumque ipsius causas cogno-
 scendi. 73

XXXVII.
 Inquisitorum haereticae pravitatis facultas proceden-
 di contra Sacerdotes, qui mulieres poenitentes
 in actu confessionis, ad actus inhonestos provo-
 care, & allicere tentant. 77

XXXVIII.
 Suppressio Officii Regentis Camerae Apostolicae,
 Sanctaeque Romanae Ecclesiae Cardinali Came-
 rario, aliisque ejusdem Camerae Officialibus
 restitutio facultatum, jurium, & jurisdic-
 tionum. 77

XXXIX.
 Applicatio R. C. Apostolicae, omnium fructuum,
 beneficiorum Italiae Sedi Apostolicae reservato-
 rum, seu affectorum, pro tempore, quo aliter
 quam per cessum ipsa beneficia vacaverint. 79

XL.
 Jurisdictio, & facultates Auditoris Causarum Curiae
 Rev. Camerae Apostolicae. 80

XLI.
 Jurisdictio Senatoris, Collateralium, & aliorum
 Judicum Curiae Capitolinae Almae Urbis. 84

XLII.
 Extensio Constitutionis Pauli III. circa causas civiles
 interesse Fiscus Cam. Apost. concernentes, in
 eadem Camera cognoscendas. 86

XLIII.
 Inquisitorum haereticae pravitatis facultas, eligendi
 & creandi in Notarios quoscumque etiam Cle-
 ricos faculares, in causis Inquisitionis. 87

XLIV.
 Approbatio Confraternitatis, & Hospitalis sub invo-
 catione Beatae Mariae de Pietate nuper in Urbe
 instituti, ad egenos dementes charitative reci-
 piendos, & curandos. Cum facultate alias ejus-
 modi Confraternitates extra Urbem cum Indul-
 gentiarum participatione exigendi. 87

XLV.
 Pontificis electionem ad Cardinales non ad Conci-
 lium, si tempore Concilii eum obire contige-
 rit, spectare declarat Pius. 90

XLVI.
 Quod Instrumenta pro interesse Hospitalis S. Spiritus
 in Saxia de Urbe rogata, per illius pro tem-
 Bull. Rom. Tom. IV. P. II.

poro Notarios, & Secretarios, in Cancellaria
 ejusdem Hospitalis custodiri, & per alios No-
 tarios, & Secretarios successores gratis expleri,
 & in publicam formam redigi possint, illisque
 plena fides adhiatur. 90

LXVII.
 Quod Birretum Viride deferant etiam coram Judi-
 cibus Urbis, & carcerum Visitationibus peten-
 tes alternativas, vel beneficium Cap. Perennis
 & Cap. Odoardus. 91

LXVIII.
 Inquisitores haereticae pravitatis non teneantur pu-
 blicare dicta testium contra Schismaticos, vel
 Haereticos examinatorum. Neque rationem
 reddere de processibus alteri, quam Rom. Pont.
 aut supremis Inquisitoribus Almae Urbis. 92

XLIX.
 Fructus, & emolumenta ad Capitulum, & mensam
 Ecclesiarum Urbis communiter spectantia, &
 distributiones pro defunctorum anniversariis
 largiende, applicantur distributionibus quoti-
 dianis pro interessentibus Divinis officii. 93

L.
 Proxenetæ Ripae Almae Urbis tenentur Nautis, &
 Mercatoribus Vini, de pretio vini eis median-
 tibus venditi, emptoribus illud non solventi-
 bus. 93

LI.
 Poena malefactorum Communitatum Status Ecclē-
 siastici, vel locorum subiectorum applicantur
 Reverendae Camerae Apostolicae, quatenus ex
 causa vere onerosa, aut piis, vel publicis ope-
 ribus non sint applicatae. Et Gubernatores lo-
 corum decem pro centenario consequantur de
 ejusmodi poenis, accusatores autem quartam
 partem poenarum bannimentalium. 95

LII.
 Reformatorem Rotae Romanae. 97

LIII.
 Annulatio quarumcumque legitimationum de na-
 turalibus spuris factarum, in iudicium vo-
 catorum ex fideicommissis, aut testamento,
 aut quavis alia valida dispositione (dummodo
 non sint sortite effectum.) Et revocatio facul-
 tatum eo modo legitimandi. 100

LIV.
 Erectio Ecclesiae Lancianen. in Metropolitanam cum
 Jurium, & Jurisdictionum Metropolitanorum
 elargitione. 101

LV.
 Declaratio, & ampliatio jurisdictionis Consulum,
 b 2 artis

Index Rubricarum.

☞ artis mercantiae pannorum de Urbe . 103

LVI.

☞ Contra Franchitias in Urbe acclamantes, aut illas pro male factoribus, vel ære alieno adstrictis tenentes, sive Curiam in eorum captura impediētes. 104

LVII.

☞ Declaratio, & limitatio Constitutionis edita a Paulo IV. super Ordinationibus observandis per Hebræos in Statu Ecclesiastico degentes. 105

LVIII.

☞ Prohibitio deferendi, retinendi, & vendendi Archibuffetos brevioris mensura duorum palmorum in Statu Ecclesiastico. 107

LIX.

☞ Jurisdictio, & facultates Cardinalis Protectoris, & Judicis causarum Monasterii, & Monialium. (impudicarum jam mulierum) Convertitarum de Urbe nuncupatarum. 108

LX.

☞ Jurisdictio Inquisitorum hæreticæ pravitatis, procedendi contra quoscumque Regulares, & Religiosos, quoquomodo privilegiatos, & exemptos, de hæresi culpabiles, dummodo eorum Superiores non prævererint. 110

LXI.

☞ De Homicidiis, aliisque reis poenæ capitalis, vel sanguinis, etiam non condemnatis, vel in contumaciam condemnatis, & infra sex menses non sponte se in carceribus constitutis, non audiendis. Appellationibusque condemnatorum in poenam Fisco, & Camera Apostolica applicatam non admittendis, nisi facta deposito. Ac de poenis fractæ pacis, vel tregue, & allegatione novæ causæ, vel minoritatis. Et legitima filiorum confiscatione. 111

LXII.

☞ Reformatio Officii Poenitentiarie Apostolicæ. 116

LXIII.

☞ Episcopos Titulares nuncupatos Pontificalia exercere in aliena Dicecesi, nisi de Ordinarii licentia, minime posse sancit. 119

LXIV.

☞ Reformatio Officii Correctoris Cancellarie Apostolicæ, & literarum minoris Justitiæ, contradictarum nuncupatarum. 120

LXV.

☞ Reformatio Tribunalis Reverendæ Cameræ Apostolicæ. 122

LXVI.

☞ Reformatio Tribunalis Auditoris causarum Curie Rev. Cameræ Apostolicæ. 125

LXVII.

☞ Loca pia, & Confraternitates etiam institutæ, vel dependē. a Capitulo Sacrosanctæ Lateranensis Ecclesiæ, vel S. Spiritus, aut S. Sebastiani ad Catacumbas de Urbe, subjiuntur jurisdictioni, & obedientiæ Ordinariorum, ac Rectorum Parochialium. Et eisdem Capitulis prohibetur, de cetero erigere loca pia, & Ecclesiæ, vel in eorum membra recipere. 127

LXVIII.

☞ Reformatio Tribunalium Ordinariorum, & aliorum Judicum Romanæ Curie, officique tam Advocati, & Procuratoris pauperum, quam Fisci Rev. Cameræ Apostolicæ. 129

LXIX.

☞ Reformatio Referendariorum Signaturæ Justitiæ Romanæ Pontificis, & ordinationes a Judicibus Romanæ Curie observandæ. 136

LXX.

☞ Confirmatio Militiæ Ordinis S. Stephani, a Cosmo Medices Florentiæ, & Senarum Duce, de licentia hujus Pontificis nuper institutæ, sub Regula S. Benedicti, cum exemptionum, & indultorum concessione. 138

LXXI.

☞ Decanus Collegii Auditorum Rote Romanæ, cum omnimoda præcedentia, spectat ad Auditorem tempore vacationis in Curia præsentem, aut ex causa publica absentem, & extra Curiam a Romano Pontifice destinatum. 142

LXXII.

☞ Revocatio Privilegiorum quibuscumque locis Pii, & aliis concessorum, dispensandi super irregularitatibus, impedimentisque matrimonialibus, &c. 143

LXXIII.

☞ Ordinationes pro tempore Sedis Apostolicæ vacantis, circa electionem Summi Pontificis, & observantiam Conclavis. Declarationesque Jurisdictionum Collegii S.R.E. Cardinalium, Camerarii, & Clericorum Cameræ, Majoris Poenitentiarie, Datarii, Præsectorum, & Prælatorum Signaturæ Gratiæ, & Justitiæ, & Custodum Conclavis. 145

LXXIV.

☞ Sanctæ Inquisitionis Officium a Paulo PP. Tertio institutum in Italia, & extra eam decernit, gratiaque, prærogativas, & facultates Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus pravitatis hæreticæ

Index Rubricarum.

☞ ce Inquisitoribus elargitas confirmat. 149

LXXV.

☞ Indulgentiarum gratiæ ab omnibus Officialibus, circa clausulam porrectionis manuum adjunctum, & gratis expediuntur, excepto salario registraturæ. 150

LXXVI.

☞ Facultas Collegii deputatorum Fabricæ S. Petri de Urbe cogendi pro executione piorum legatorum quoscumque Notarios ad citandum, exemplar instrumentorum, post annum obitus testatoris, soluta eis debita mercede. 151

LXXVII.

☞ Damnatio, & excommunicatio Odetti a Castillione, Cardinalis, in hæresim Hugonotorum prolapsi. 152

LXXVIII.

☞ Causas Fidei, seu hæresis, inter Regulares ad S. Inquisitionis Tribunal remittit cognoscendas, dummodo Superiores distorum Regularium, non prævererint in Judicio incundo. 154

LXXIX.

☞ Facultates Cardinalium Reipublicæ Christianæ generalium Inquisitorum in Urbe procedendi etiam contra prælatos hæreticos, vel hæreticorum, fautores. 155

LXXX.

☞ Præfinitio emolumentorum Magistris Ceremoniarum a singulis S.R.E. Cardinalibus tam in eorum promotione, quam in obitu persolvendorum. 156

LXXXI.

☞ Erectio Ecclesiæ Urbinaten. in Metropolitanam. 157

LXXXII.

☞ Jurisdictio Cardinalis Protectoris, & Judicis causarum Hospitalis, & Societatis S. Hieronymi Illyricorum de Urbe. 158

LXXXIII.

☞ Studii generalis Bononiensis, ejusque Rectoris atque Scholarium indulta. 160

LXXXIV.

☞ Renovatio antiquarum Ordinationum, gratiarum, & privilegiorum Ord. Cisterciensis Monachorum S. Benedicti, Jurisdictionisque & auctoritatis Abbatis, & aliorum Prælatorum d. Ordinis. 162

LXXXV.

☞ Caupones & Albergores Urbis, non tenentur de furtis rerum eis non consignatarum, commissis in eorum hospitibus, si hoc ipsi hospitibus notificent in eorum ingressu. 165

LXXXVI.

☞ Revocatio exemptionum a solutione Dohane Urbis, quibuscumque præterquam locis Pii concessarum, vel in capitulis Dohane expressarum. Et declaratio quoad exemptiones ob numerum duodecim filiorum. 166

LXXXVII.

☞ Confirmatio sacri, & Œcumenici Concilii Tridentini. 168

LXXXVIII.

☞ Græci subjiuntur jurisdictioni Ordinariorum, circa ea, que Dei cultum, sacramentorum administrationem, animarumque salutem, & hæresim extirpationem concernunt. 169

LXXXIX.

☞ Decisio in favorem Congregationis Lateranensis Canonorum Regularium Ordinis S. Augustini, super lite, quam de præcedentia habebat cum Congregatione Cassinensi, alias S. Justine, Monachorum Ordinis S. Benedicti. 171

XC.

☞ Revocatio licentiarum omnium quibuscumque (exceptis Commissariis, & Inquisitoribus hæreticæ pravitatis) concessarum, tenendi, vel legendi libros Luteranos, aut de hæresi suspectos. Et prohibitio illos de cetero habendi, vel legendi. 173

XCI.

☞ Approbatio Indicis librorum prohibitorum; cum regulis firmitatis per Patres a sacro Concilio Tridentino deputatos. Et prohibitio illos de cetero habendi, & legendi. 174

XCII.

☞ Approbatio Confraternitatis sub invocatione Sanctissimi Nominis Dei, ad cavendum blasphemias, perjurias, illicitaque juramenta institutæ, cum indulgentiarum, & aliarum gratiarum concessione. 175

XCIII.

☞ Quod major pars Cardinalium Sanctissimæ Inquisitionis decernit, a tota Congregatione valide statutum censetur. 177

XCIV.

☞ Declaratio quod Concilii Tridentini decreta circa Reformationem, & jus positivum tantummodo, ligare cœperunt a Kalen. Maii 1564. 178

Index Rubricarum.

XCV. Institutio Congregationis S.R.E. Cardinalium, super executione, & observantia Sacri Concilii Tridentini, & aliarum Reformationum hujus Pontificis. 178

XCVI. Facultas S.R.E. Cardinalium Congregationis super Inquisitione heretica pravitate tenendi, & legendi libros hereticos, aut alias prohibitos, & concedendi alii licentiam eos habendi, ac legendi. 179

XCVII. Cancellaria Criminalis Status Ecclesiastici, ex causa vere onerosa alii non concessa, Rev. Camera Apost. iterato applicatur. Et statuta pro Cancellariis praesentantur. Cum privilegiorum concessione. Ac Theaurarii & A.C. super illis & eorum causis, jurisdictione, & auctoritate. 181

XCVIII. Reintegratio privilegiorum, ac facultatis quaerendi elemosynas pro Archihospitali Sancti Spiritus in Saxia de Urbe. 189

XCIX. Prohibitio confidentiarum Beneficialium, & Reservatio dispositioni Sedis Apostolicae, quorumcumque Beneficiorum in confidentiam receptorum, cum poenarum inflictione in hujusmodi criminis reos. 190

C. De Electionibus ad regimina Monasteriorum, Praepositarum, & aliarum Dignitatum Conventualium. 192

CI. Alia, & Secunda Reformatio Tribunalis Reverendae Camerae Apostolicae, & Officialium ejus. 193

CII. Forma professionis Fidei Catholicae observanda a quibuscumque promotis, & promovendis ad aliquam liberalium artium facultatem, electisque, & eligendis ad Cathedras, lecturas, & regimen publicorum Gymnasiorum. 201

CIII. Forma professionis Orthodoxae Fidei observanda a provis de beneficiis Ecclesiasticis curatis ac dignitatibus, Ecclesiis, Monasteriis, & aliis locis Ordinum Regularium, & Militarium. 204

CIV. Approbatio Confraternitatis sub invocatione Duodecim Apostolorum nuper in Urbe institutae,

pro decentiori Sanctissimi Eucharistiae Sacramenti veneratione, & egenorum mendicare erubescendum, vel alias oppellorum subventionem, Et elargitio indulgentiarum. 205

CV. De Spoiliis Clericorum, extra residentiam decedentium. 207

CVI. Revocatio cujuscumque privilegii, Communitatibus, Confraternitatibus, & aliis quibuscumque, etiam locis piis concessi, homicidam in die Veneris Sancti, aut alio tempore carceribus liberandi, & reservatio ejusmodi gratiae consulto Pontifice ab ejus officialibus de cetero concedenda. 209

CVII. Jurisdictio Consulium Artis Merciariorum Almae Urbis. 210

CVIII. Regulares, alique Sectantes Ritus Ecclesiae Graecae, Ordinariis subiciuntur in his, quae divinum cultum spectant, necnon administrationem Sacramentorum, aliaque spiritualia munia. 212

CIX. Revocatio quorumcumque indulgentiarum, confessionarium, Maris magni, aliorumque privilegiorum, quibuscumque, etiam Regularibus concessorum, in his quae Concilio Tridentino adversantur. 214

CX. Confirmatio plurimarum gratiarum, & privilegiorum Fratrum Militum Hospitalis S. Lazari Hierosolymitani, a Pontificibus Praedecessoribus concessorum, in his, quae Concilio Tridentino non adversantur. Et concessio aliarum immunitatum, & indulgentiarum. 215

CXI. Nuncii Apostolici, & alii ad Principes destinati, favores ab eis procurare, aut illis uti nequeant, ad obtinendas dignitates apud Sedem Apostolicam, ipsis, vel eorum consanguineis, & necessariis conferendas. 236

CXII. De computorum exhibitione, ac redditione rationis coram Officialibus Camerae Apostolicae de iis, quae reformationem praecesserunt. 237

CXIII. De subrogando Judice in locum Collateralis Senatoris Urbis absentis, vel infirmi. 238

Infir.

Index Rubricarum.

CXIV. Institutio Archivi Vaticani Sedis Apostolicae cum deputatione, ac facultate Commissarii ubique libros extrahendi. 238

CXV. Privilegium Abbatum Congregationis Casinensis, alias S. Justinae Monachorum Ordinis S. Benedicti, utendi Pontificalibus, benedicendique Populum, & consecrandi lapides pro Altarium usu. 239

CXVI. Impetrantes aliqua privilegia, & gratias interesse Rev. Cam. Apost. quomodocumque concernentes, infra tres menses a die impetrationis, in Camera Apost. illa praesentare, & registrari facere debent, alioquin illis, tamquam invalidis uti non possint. 240

CXVII. Revocatio omnium licentiarum, & facultatum praeterquam ex causa vero onerosa concessarum, extrahendi frumenta, blada, & legumina de locis Sedi Apostolicae mediate, & immediate subiectis. Et prohibitio de cetero extrahendi. 241

CXVIII. Confirmatio gratiarum, & privilegiorum, & facultatis quaerendi elemosynas, Abbati, Conventui, & Fratribus Ordinis S. Antonii Viennensis concessarum, quatenus Concilio Tridentino non adversentur. 242

CXIX. Erectio Civitatis Pia, prope Arcem S. Angeli de Urbe, & privilegia in ea edificantium, ac ad eandem translatio Conventus, & Ecclesiae S. Mariae Transpontinae nuncupatae. 244

CXX. Confirmatio, & extensio Jurisdictionis S. R. E. Cardinalis Camerarii, & Magistrorum Viarum, Almae Urbis. 247

CXXI. Approbatio plurimarum declarationum ad Regulam Fratrum Minorum Conventualium Ord. S. Francisci, in eorum Generali Capitulo editarum, ad ipsius Ordinis reformationem. 255

CXXII. Rescissio alienationum, infundationum, & concessionum Terrarum, & locorum S. R. E. ac Sedis, & Cam. Apostolicae, sine competenti competentia, aut necessitate, vel dictae Sedis utilitate, id non exigente factarum. 267

CXXIII. Taxa mercedum Notariorum causarum Civilium,

Gubernatoris, Vicarii, Judicis Burgi, & Magistrorum Viarum Urbis, & etiam Capitoli in casibus, de quibus per statuta non est provisum. 270

CXXIV. Taxa mercedum Notariorum causarum criminalium Gubernatoris, Auditoris Camerae, Vicarii, & Senatoris Urbis, ac Judicis Burgi. 272

CXXV. Privilegia, gratias, & indulta per Summos Pontifices ab Innocentio II., usque ad Julium III. inclusive concessa Congregationi Canoniorum Regularium Lateranensium approbat, & confirmat, sicuti etiam pro bono Congregationis regimine statuta, edita, ac edenda, & promulganda. 275

PIUS QUINTUS

I.

Quod Cardinalibus Congregationis Sanctissimae Inquisitionis Officiales omnes pareant. Et quocumque pro aliis delictis carceratos, & ad Officium Inquisitionis delatos, ad eisdem Cardinales remittant, aliorum criminum cognitione suspensa. 276

II.

Quod beneficia curata in Alma Urbe, eiusque districtu, previo examine Cardinalis Vicarii Romani Pontificis conferantur. 276

III.

Renovatio declarationis Pii PP. IV. qua cavetur, ne Castra, & loca Comitatus Venayssini, locentur, infundentur, aut alio quovis tit. a S. R. E. alienentur. 277

IV.

Praesentandi facultatem ad Ecclesias, & Monasteria, aliaque beneficia Ecclesiastica Consistorialia, nisi de consensu duarum partium S. R. E. Cardinalium, concedi minime posse decernit. 279

V.

Bannitos, aliosque Delinquentes ex Regno Neapolitano ad Ecclesiam Romanam Statim confugientes, & e contra Subditos Ecclesiae ad praesentatum Regnum declinantes, capiendos, puniendosque fore declarat. 279

VI.

Medici quae servari debeant, in curatione infirmorum. 281

VII.

Jubilaeum pro Unione Christianifidelium, & defensione Republicae Christianae contra infideles. 282

Revo-

Index Rubricarum.

VIII.
Revocatio privilegii quibuscumque concessi, electionis brandi Missas vespertino tempore. 283

IX.
Ordinationes circa observantiam divini cultus in Ecclesiis, & venerationem Festivitatum, necnon & contra Simoniacos, Blasphematores, Sodomitas, & Concubinarios. 284

X.
Confirmatio Constitutionis a Paulo IV. editæ circa Judæorum vivendi modum. Qui signum glauci coloris in Statu Ecclesiastico deferre debent. 286

XI.
Contra impediētes, aut non subvenientes Nautis, & aliis naufragium patientibus, in locis S.R.E. mediate, & immediate subiectis. Bonorumque naufragantium occupatores, & Communitates, ac Barones, & Dominos eos non capientes. 287

XII.
Institutio Domus in Urbe pro Sanctæ Inquisitionis Ministerio exercendo, ejusque Ministrorum, & Personarum commodo cooptando. 290

XIII.
De Clausura, & numero Monialium cujuscumque Ordinis, & penis earumdem absque licentia Superiorum, ex causa magni incendii vel infirmitatis lepræ, vel epidemice tantummodo eis concedenda, e Monasteriis egredientium, concomitantiumque, & receptantium; ac Superiorum aliter eis licentiam concedentium. Nec non de elemosynis pro ipsarum Monialium subventionem colligendis. 292

XIV.
Innovatio, & ampliatio Constitutionum a Pont. Predecessoribus editarum contra Homicidas, brigosos, vindictam tranversalem, aut hominum collectam facientes, facinorosque homines, eorumque complices, & fautores, Communitates quoque, & alios eorum territoria a predictis non custodiendis in Statu Ecclesiastico. 295

XV.
Confirmatio statutorum, & Ordinationum in Synodo Provinciali Mediolanen. circa mores personarum Ecclesiasticarum ejusdem Provincia. 299

XVI.
Confirmatio literarum Julii II., & Leonis X. contra Dominos locorum, & Communitates non custodientes eorum territoria, ne venientes ad Urbem, & recedentes derobentur. 301

XVII.
Causarum Curie Camere Apostolicæ Generalis Auditoris facultates procedendi contra Archiepiscopos, Episcopos ceterosque Prælatos in suis Ecclesiis, & Diocesisbus minime residentes. 303

XVIII.
Declarationes circa allegationem novæ causæ, in casu fractæ pacis, vel treguæ. Admissionemque reorum in contumaciam condemnatorum

in Statu Ecclesiastico ad faciendas defensiones infra vel post annum; necnon circa preventionem inter Judicem Ecclesiasticum, & laicum in causis mixti fori. 303

XIX.
Exemptiones Ordinum Mendicantium, pro eorum bonis, & personis, a solutione gabellarum, & quorumcumque contributionum, onereque hospitandi milites. 306

XX.
Pœnæ contra receptantes homicidas, rebelles, grafatores, aliosque hujus furfuris homines. 308

XXI.
Revocatio facultatis quomodolibet concessæ Gregis Latino ritu, & Latinis Græco more celebrandi Missas, & divina Officia. 309

XXII.
Revocatio Constitutionis Pii IV., & innovatio alterius Constitutionis Greg. XI., & Clem. VI. super exprimendis gradibus propinquoibus in dispensationibus matrimonialibus, impetrandis in diversis gradibus. 310

XXIII.
Declarationes Concilii Tridentini Sess. 1. cap. 2. & 4. circa impedimenta cognationis spiritualis, & affinitatis ex fornicatione, quoad Matrimonia post confirmationem Concilii contracta, & de cetero contrahenda. 310

XXIV.
Familiars S.R.E. Cardinalium, & aliorum Prælatorum Rom. Curie, regalia, vel stipendia non conventa ab eis, vel eorum heredibus, petere prohibentur. Et ordo in satisfaciendis eorumdem creditoribus prænitur. 312

XXV.
Jurisdictio Consulium Artis Agriculturae Urbis cognoscendi causas rerum ad Artem spectantium inter quascumque personas, & confirmatio Statutorum ejus. 313

XXVI.
Sclavi baptizati, ad Conservatores Almae Urbis pro libertate confugientes, libertatem consequuntur, & Cives Romani efficiuntur. 314

XXVII.
Jurisdictio Vicarii Papæ, circa obligationes, & contractus initos in forma Camere Ap. quo ad loca pia, & personas Ecclesiasticas in Urbe. 315

XXVIII.
Privilegia pro exercentibus artem Agriculturae in districtu Almae Urbis, & frumenta, ac blada afferentium ad eam. Prohibitioque eos impediendi, vel illa ultra usum necessarium suæ familiae emendi. 316

XXIX.
Quod mulieres, etiam prætextu cujuscumque privilegii, facultatis, aut licentiæ, ingredi non possint, (exceptis casibus hic expressis) Monasteria, & claustra cujuscumque Ordinis regularis. 318

Index Rubricarum.

XXX.
Concesso Monasterio Ordinis Sancti Augustini in Urbe, sub Invocatione Beate Mariæ Virginis Annunciatae Virginibus Neophitis: Moniales transferuntur ad Præceptoriam S. Basilii Magni in Regione Montium cum omnibus bonis &c. 319

XXXI.
De reformandis Cœnobiis Fratrum Ordinis Predicatorum in Hispaniis. 322

XXXII.
De veritate exprimenda a Procuratoribus Pœnitentiariæ, in dispensationibus matrimonialibus, ceterisque gratis Apost. sub pœna falsi. 324

XXXIII.
Declaratio quod sententiæ in favorem reorum de heresi Inquisitorum a quibuscumque Judicibus contra styllum, vel dispositionem jurisdictionis Officii Sanctissimæ Inquisitionis late, & ferendæ, non transferant nec transeant in rem judicatam, & jurisdictionis Cardinalium Inquisitorum ipsas causas revidendi. Et confirmatio Constitutionis Pauli IV. editæ contra Hereticos. 325

XXXIV.
Quod fecerit major pars Cardinalium Sanctiss. Inquisitionis, vel aliquibus absentibus, eorum duo, valet, ac si omnes fecissent. 327

XXXV.
Mitigatio Constitutionis Pii IV., quoad appellationes condemnatorum, factæ deposito, vel data cautione. 328

XXXVI.
Reformatio Collegii Capranicensis, a Cardinali de Capranica, & Collegii Nardini, a Cardinali Nardino, in Urbe pro Scholaribus institutorum: Et confirmatio jurisdictionis Custodum Hospitalis SS. Salvatoris, Gubernatorum utriusque Collegii. 329

XXXVII.
In quibus collationibus, provisionibus, & Commendis Beneficiorum per Sedem Apostolicam collatorum speciali, vel Generali Concilii Trid. derogatione minime opus esse declarat. 330

XXXVIII.
Exemptio Monasteriorum, & aliorum locorum Piorum Status Eccl. ab Hospitio militum &c. 331

XXXIX.
Pius V. ad se, & Successores suos Rom. Pont. quascumque causas confidentiarum, tam motas, & pendentes, quam in futurum quomodolibet movendas avocavit. 332

XL.
Applicatio R. C. Apostolicæ fructuum beneficiorum Regni Neapolis Sedi Apost. reservatorum, pro tempore vacantium, a die vacationis usque ad Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

diem, quo a Rom. Pontifice provisi possessionem ceperint, de manu Nuncii Apost. in eodem Regno. 333

XLI.
Miserabiles personæ in causis discussionum, ceteris aliis creditoribus præferuntur, pro eorum creditis, usque ad summam scutorum quinquaginta in Urbe. 334

XLII.
Prohibitio Judæis possidendi bona stabilia quæ nisi vendantur ab eis iuxta sancita, applicata censentur Domui Cathecumenorum de Urbe. 335

XLIII.
Declaratio, reformatio, & revocatio plurimarum gratiarum, immunitatum, & privilegiorum Militiæ Hospitalis S. Lazari Hierosolymitani hæctenus a Summis Pon. concessarum. 336

XLIV.
Reservatio Beneficiorum propter crimen heresis vacantium, & declaratio quod hæc beneficia non comprehenduntur in impetrationibus, in quibus modus vacationis propter crimen heresis non sit expressus, nisi in casibus hic nominatis. 348

XLV.
Revocatio Indulgentiarum quomodolibet concessarum, continentium facultatem quaerendi, & pro quibus consequendis porrigendæ sunt, manus adjutrices. Prohibitioque de cetero quaerendi, & quaeritores deputandi. 348

XLVI.
Confirmatio gratiarum, & indultorum Congregationis Clericorum Regularium Theatinorum, cum aliorum Privilegiorum largitione. 350

XLVII.
Provincia Hiberniæ Fratrum Ordinis Predicatorum variis ornatur Privilegiis. 354

XLVIII.
Confirmatio concordie, & consuetudinis Majoritatis Fratrum ejusdem Ordinis super modo sepeliendi sine interventu Parochi. 357

XLIX.
Erectio Cathedralis Ecclesiæ Bolonien. in Galliis cum gratiarum, & prærogatarum largitione. 358

L.
Forma expediendi literas Apostolicas super gratis reservationem beneficiorum Ecclesiasticorum. 360

LI.
Damnatio cujuscumque collationis Ecclesiarum Parochialium, non servata forma Concilii Tridentini hæctenus factæ, vel de cetero faciendæ. 362

Quod

Index Rubricarum.

LII. Quod Religi offi regulares, ob defectum Presbyterorum, in partibus novarum Indiarum, officio Parochorum fungi valeant. 363

LIII. Prohibitio alienandi, & infeudandi Civitates, & loca S.R.E. vel de eorum alienationibus, & infeudationibus, tractandi, quovis pretextu, etiam evidentis utilitatis. 364

LIV. Quod festum S. Thomae de Aquino, uti festum de precepto S.R.E. in Regno Neapolis, alibi vero uti festum quatuor Catholicae Ecclesiae Doctorum de cetero celebretur. 367

LVI. Monasteria quorum fructus reperuntur taxati in libris R. C. A. & quaecumque beneficia piis locis unita de cetero non vacantia, quinquennia, & alia jura eidem R. C. solvere tenentur. Et Capitula, Congregationes, & alia pia loca indicare debent beneficia, quae possident, & titulum possessionis, & annuos redditus. 369

LXVII. Revocatio quorumcumque Commissariorum ad quacumque onera Cameralia, aut alia Sedem, & Cameram Apostolicam concernentia exigenda, destinatarum (ad jus reddendum tamen exceptis) formaeque in posterum servanda in hujusmodi deputandis Commissariis, seu exactoribus. 371

LXVIII. Confirmatio, & nova concessio plurimorum indulgentiarum, pro Ordinibus Fratrum, & Monialium Mendicantium. Et declaratio, atque extensio Concilii Tridentini circa ea. Et communicatio eorumdem indulgentiarum, cum aliis Ordinibus regularibus. Necnon, & jurisdictio Conservatorum. 373

LIX. Reformatio Motus proprii fel. rec. Pii Papae IV. super admissione appellationum Causarum Criminalium. 387

LX. Moderatio dotium, munerum, & ornamentorum quarumcumque mulierum, etiam tempore nuptiarum in Urbe. 389

LXI. Extensio Constitutionis Pii IV. de condemnatis, & bannitis non audien. nisi in Carceribus constituti, & defuncti heredibus citatis, ut procedat etiam contra condemnatos in contumaciam, & in quacumque infantia, pro quacumque poena corporis afflictiva. 391

LXII. De Parochialium Ecclesiarum vacatione, Vicariorum eorumdem deputatione, examinatorum electione, promovendorum examine, & idoneitate, necnon idoneorum institutione ab Ordinariis facienda. 391

LXIII. Spoliorum nomine ad R. Cameram Apost. spectantium, non veniant ornamenta, & paramenta Ecclesiarum, nec suppellectilia domestica. Neque bona Clericorum, qui beneficia, aut pensiones non excedentes summam ducatorum triginta habuerunt, sed eorum Ecclesiis dari debent. 394

LXIV. Jurisdictio Consulum Artis Lanae in Urbe, cognoscendi causas ad Artem ipsam spectan. 396

LXV. Declaratio quod Ord. tam S. Dominici, & S. Francisci, quam Eremitarum S. Augustini, & Carmelitarum, ac servorum B. Mariae, sunt vere, & proprie Ordines Religiosi Mendicantes, etiam si in communi bona quamvis immobilia possideant, eorumque gratis omnibus perfruuntur. 397

LXVI. Prohibitio transeundi, ab Ordine Fratrum Minorum Capuccinorum S. Francisci de Assisio, ad Ordinem Minorum S. Francisci de Paula, & contra. 399

LXVII. Quod spolia Monachorum Ordinis Cisterciensis spectent ad loca, & Monasteria in quibus professionem emiserunt. Et Commendatarii, aut Commissarii R. C. A. in illis se non intromittant. 399

LXVIII. Declaratio portionum assignandorum Vicariis perpetuis Ecclesiarum Parochialium. Monasteriis, beneficiis, Ecclesiis, vel locis piis perpetuo unitarum. 401

LXIX. Prohibitio agitationis Taurorum, aliarumque ferarum bestiarum, cum annullatione votorum, & juramentorum desuper adhibitorum. 402

LXX. Declaratio quod Ordo Fratrum Minorum S. Francisci de Paula, inter Ordines Mendicantes comprehenditur, eorumque gratis, & privilegiis perfruatur. 403

LXXI. Declaratio quod Congregatio Fratrum S. Hieronymi Jesuatorum nuncupata, vere comprehendatur inter Ordines Mendicantium, eorumque perfruatur gratis. 405

LXXII. Facultas Congregationibus imponendi census, & alienandi bona ob solutionem subsidii triginta millium scutorum, pro subventionem Regi Galliarum, & bello contra Turcas. 406

INDEX

INDEX INITIALIS
BULLARUM,

Quae in hoc Volumine referuntur.

A

Ad caritatis. Pag. 8
Ad Ecclesia. 56. 57
Ad exequendum. 401
Ad eximie devotionis. 80
Ad hoc Nos. 381
Ad immarcescibilem. 350
Admonet Nos. 364
Ad Romanum. 96. 311
Aequum reputamus. 277
Alias emanarunt. 119
Alias nonnullas. 178
Altitudo divinae. 140
Apostolatus officium. 391
Apostolicae Sedis. 369. 403
Apostolice servitutis. 267

B

Benedictus Deus. 168

C

Circa Pastoralis. 292
Circumspecta. 20. 69
Cogit Nos. 360
Continua. 189
Cum ab ipso. 129
Cum alias. 303
Cum Domus. 41
Cum ex Apostolatus. 348
Cum gravissima. 282
Cum illius. 311
Cum in alienationibus. 40
Cum inter. 179. 193. 238
Cum Magistrum. 189
Cum Nobis. 287
Cum Nos. 177
Cum Nos dudum. 112
Cum Nos nuper. 299
Cum nuper. 270. 272. 406
Cum nuper Nos. 137
Cum ob celebrationem. 70
Cum ob innumeros. 303. 388
Cum pastorali. 210
Cum primum. 284

D

Decens esse. 58. 269
Decet Romanum Pontificem. 93. 95. 150. 399
De commissio Nobis. 143
Decoris, & honestati. 294
De salute gregis. 36. 402
De statu Ecclesiarum. 14
Dilectos filios. 84
Divina disponente. 53
Divinae Majestatis. 358
Dominici gregis. 174
Dudum a fel. rec. 105
Dudum postquam. 304
Dudum siquidem. 142
Dum ad solitam. 209
Dum ad uberes. 306

E

Eaque. 51. 357
Et si cuncta. 111
Et si Dominici. 348
Et si mendicantium. 373
Et si per diversos. 151
Et si Romanum. 236
Exigit Apostolica. 301
Ex debito Pastoralis. 242
Exponi Nobis. 363
Ex superne. 295. 379

Gras

Index Initialis.

G	<i>Rave Nobis.</i>	18
H	<i>Is, qui.</i>	138
I	<i>Illius, qui.</i>	15. 87
	<i>In Apostolica.</i>	205
	<i>In confectis.</i>	362
	<i>Indefesta Pastoralis.</i>	298. 308
	<i>In eligendis.</i>	143
	<i>In eminenti.</i>	66. 162
	<i>Ingeni humeris.</i>	240
	<i>Injunctum Nobis.</i>	175. 204
	<i>In Principis.</i>	214
	<i>In Sacrosancta.</i>	201
	<i>Inter ceteras.</i>	104
	<i>In sublimi.</i>	116
	<i>In suprema.</i>	207
	<i>Inter assiduas.</i>	215
	<i>In Torono.</i>	97
	<i>Inter multiplices.</i>	125. 241. 247
	<i>Inter omnes.</i>	299
L	<i>Licet alias.</i>	391
	<i>Licet dudum.</i>	113
	<i>Licet fel. rec.</i>	166
	<i>Licet, sicut.</i>	156
M	<i>Irabilis Deus.</i>	367
N	<i>Ne per praesertum.</i>	85
	<i>Nuper siquidem.</i>	68
O	<i>Nerosum supremi.</i>	152

P	<i>Asteralis officii.</i>	12. 87. 149. 274
	<i>Pastoris eterni.</i>	110. 154
	<i>Pro debito.</i>	279
	<i>Pro suscepti.</i>	354
	<i>Provida Romani.</i>	38
	<i>Providentia Romani.</i>	51. 309
	<i>Prudentis Patrisfamilias.</i>	90
Q	<i>Quamvis a Sede.</i>	100
	<i>Quia non solum.</i>	49
	<i>Quoniam Nos.</i>	389
R	<i>Regimini, & curae.</i>	70
	<i>Regimini unioersalis.</i>	43. 127
	<i>Romani interest.</i>	71
	<i>Romani Pontificis.</i>	394
	<i>Romanum Pontificem.</i>	190
	<i>Romanus Pontifex.</i>	59. 77. 122. 155. 169. 212
	<i>279. 286. 397. 405.</i>	
	<i>Romanum decet.</i>	50. 63. 244
S	<i>Sacri Apostolatus.</i>	160
	<i>Santissimus D. N. D.</i>	276
	<i>Santissi. in Christo.</i>	48. 192. 283. 310. 312. 368
	<i>Sedis Apostolicae.</i>	10. 171. 239. 255. 399
	<i>Sicut ad Sacrorum.</i>	178
	<i>Sicut ea, quae.</i>	61
	<i>Sinceritas Fidei.</i>	3
	<i>Sollicita nostrae.</i>	290
	<i>Super uniuersas.</i>	101. 157
	<i>Superna providentia.</i>	181
	<i>Supra gregem.</i>	281
V	<i>Uniuersis gregis.</i>	120
	<i>Volentes dilectos.</i>	103
	<i>Volentes opportune.</i>	237
	<i>Votis vestris.</i>	17
	<i>Ut ad Artia.</i>	396

PIUS IV.

PIUS QUARTUS
PAPA CCXXVI
ANNO CHRISTI MDLIX.

Die vigesima sexta Decembris anno 1559. electus est in Romanum Pontificem Joannes Angelus Tituli S. Prisca Cardinalis Medices Mediolanensis, qui Pius Quartus voluit appellari, & sacra Thiara redimitus est die 6. sequentis Januarii. Sedit in Pontificatu temporibus Caroli V. & Ferdinandi I. Imperatorum Annos V. Menses XI. dies XV., & IV. habitis Promot. XLVI. creavit Cardinales. Mortem obiit die 10. Decembris anno 1565., & sepultus est in Basilica Vaticana: ac postmodum Corpus translatum est ad Ecclesiam S. Mariae de Angelis in Thermis. Vacavit Sedes Dies XXVII.

PIUS PAPA QUARTUS
Mota proprio, &c.

U M, sicut accepimus, non sine maxima animi nostri displicentia, etiam post publicationem cuiusdam proclamat. sive banni de expresse mandato nostro facti, & commissione venerabilis fratris nostri N. Hieronymi Episcopi Ball. Rom. Tom. IV. Par. II.

Jurisdictione Gubernatoris Almae Urbis procedendi contra Mercatores camba sicca, & illicita contrahentes. Contra eosdem procedit hodie in omnibus articulis hujus Bullae A. Camerae, ut habetur in Pauli V. Const. Eximia. De Gubernatione Urbis Jurisdictione vide Leonis X. Const. IX. Etii Tom. III. Par. III. fol. 401.

copi Martoratenis, tunc Almae Urbis nostrae Gubernatoris, in locis consuetis publicati, avaritiam omnium malorum pessimum genus inter dilectos filios Almae Urbis nostrae praedictae Mercatores adeo serpsisse, atque in dies serpere, ut jam illorum unicuique brevi, & modico tempore proximo iustura discescere in pecuniis Curialibus ejusdem Urbis, & praecipue Cisalpinis ad cambium, & recambium (ut vulgo dicunt) mutandis facillimus pateat aditus. Ita ut Dei timore postposito, animarumque suarum salutis, ac Christianae caritatis, & Evangelicae eruditionis, qua bona nobis a Deo collata indigentibus, nihil lucris inde sperantes caritative mutuae monemur, penitus immemores, non solum ad pretium ejusdem Mercatoribus a summis Pontificibus nostris Praedecessoribus retroactis temporibus toleratum, suas pecunias ad cambium, & recambium hujusmodi Curialibus praedictis dederint, verum etiam in praesentiarum il-

A las

Index Initialis.

G	<i>Rave Nobis .</i>	18
H	<i>Is, qui .</i>	138
I	<i>llus, qui .</i>	15. 87
	<i>In Apostolica .</i>	205
	<i>In confectis .</i>	362
	<i>Indefesta Pastoralis .</i>	298. 308
	<i>In eligendis .</i>	143
	<i>In eminenti .</i>	66. 162
	<i>Ingeni humeris .</i>	240
	<i>Injunctum Nobis .</i>	175. 204
	<i>In Principis .</i>	214
	<i>In Sacrosancta .</i>	201
	<i>Inter ceteras .</i>	104
	<i>In sublimi .</i>	116
	<i>In suprema .</i>	207
	<i>Inter assiduas .</i>	215
	<i>In Torono .</i>	97
	<i>Inter multiplices .</i>	125. 241. 247
	<i>Inter omnes .</i>	299
L	<i>icet alias .</i>	391
	<i>Licet dudum .</i>	113
	<i>Licet fel. rec .</i>	166
	<i>Licet, sicut .</i>	156
M	<i>irabilis Deus .</i>	367
N	<i>E per præsertum .</i>	85
	<i>Nuper siquidem .</i>	68
O	<i>nerosum supremi .</i>	152

P	<i>Asteralis officii .</i>	12. 87. 149. 274
	<i>Pastoris eterni .</i>	110. 154
	<i>Pro debito .</i>	279
	<i>Pro suscepti .</i>	354
	<i>Provida Romani .</i>	38
	<i>Providentia Romani .</i>	51. 309
	<i>Prudentis Patrisfamilias .</i>	90
Q	<i>uamvis a Sede .</i>	100
	<i>Quia non solum .</i>	49
	<i>Quoniam Nos .</i>	389
R	<i>egimini, & curæ .</i>	70
	<i>Regimini unioersalis .</i>	43. 127
	<i>Romani interest .</i>	71
	<i>Romani Pontificis .</i>	394
	<i>Romanum Pontificem .</i>	190
	<i>Romanus Pontifex .</i>	59. 77. 122. 155. 169. 212
	<i>279. 286. 397. 405.</i>	
	<i>Romanum decet .</i>	50. 63. 244
S	<i>acri Apostolatus .</i>	160
	<i>Sanctissimus D. N. D. .</i>	276
	<i>Sanctissi. in Christo .</i>	48. 192. 283. 310. 312. 368
	<i>Sedis Apostolicæ .</i>	10. 171. 239. 255. 399
	<i>Sicut ad Sacrorum .</i>	178
	<i>Sicut ea, que .</i>	61
	<i>Sinceritas Fidei .</i>	3
	<i>Sollicita nostræ .</i>	290
	<i>Super uniuersas .</i>	101. 157
	<i>Superna providentia .</i>	181
	<i>Supra gregem .</i>	281
V	<i>niuersis gregis .</i>	120
	<i>Volentes dilectos .</i>	103
	<i>Volentes opportune .</i>	237
	<i>Votis vestris .</i>	17
	<i>Ut ad Artis .</i>	396

PIUS IV.

PIUS QUARTUS
PAPA CCXXVI
ANNO CHRISTI MDLIX.

Die vigesima sexta Decembris anno 1559. electus est in Romanum Pontificem Joannes Angelus Tituli S. Priscæ Cardinalis Medices Mediolanensis, qui Pius Quartus voluit appellari, & sacra Thiara redimitus est die 6. sequentis Januarii. Sedit in Pontificatu temporibus Caroli V. & Ferdinandi I. Imperatorum Annos V. Menses XI. dies XV. & IV. habitis Promot. XLVI. creauit Cardinales. Mortem obiit die 10. Decembris anno 1565. & sepultus est in Basilica Vaticana: ac postmodum Corpus translatum est ad Ecclesiam S. Mariæ de Angelis in Thermis. Vacavit Sedes Dies XXVII.

PIUS PAPA QUARTUS
Mota proprio, &c.

Gratiarum causa hujus Constitutionis.

copi Martoratenis, tunc Alma Urbis nostræ Gubernatoris, in locis consuetis publicati, avaritiam omnium malorum pessimum genus inter dilectos filios Alma Urbis nostræ prædictæ Mercatores adeo serpsisse, atque in dies serpere, ut jam illorum unicuique breui, & modico tempore proximo iactura discescere in pecuniis Curialibus ejusdem Urbis, & præcipue Cisalpinis ad cambium, & recambium (ut vulgo dicunt) mutandis facillimus pateat aditus. Ita ut Dei timore postposito, animarumque suarum salutis, ac Christianæ caritatis, & Evangelicæ eruditionis, qua bona nobis a Deo collata indigentibus, nihil lucri inde sperantes caritative mutare monemur, penitus immemores, non solum ad pretium ejusdem Mercatoribus a summis Pontificibus nostris Prædecessoribus retroactis temporibus toleratum, suas pecunias ad cambium, & recambium hujusmodi Curialibus prædictis dederint, verum etiam in præsentiarum il-

A las

las ad longe majorem, & nimis excessivam, penitusque usurariam, ad Christianam profitentibus religionem sacris Canonibus interdicitam, atque damnatam summam dare conantur; unde evenit, ut plurimi dictae Urbis Curiales hic necessitate coacti, eisdem pecunias sub tam gravi senore accipientes, & pro illorum amicis Mercatoribus praefatis fidejubes, ac se in ampliori forma Camera Apostolica obligantes, tum ob varia itinerum pericula, tum etiam acris diversis in locis intemperem, pecunias, ut praemittitur, acceptas, eisdem Mercatoribus tempore convento, reddere nequeunt, maxima cum illorum iactura ad eorumdem Mercatorum importunitatem pluries, ut ajunt, recambiare coacti, & nonnulli etiam carceribus inhumaniter cum illorum ingenti tum corporis, & honorum, tum etiam honoris, & famae detrimento diuturno tempore detenti fuerint.

§.1. Nos igitur cupientes pro nostri Pastoralis officii debito praemissis quantum cum Deo possumus, via eadem remedium aliquod adhibere, eorumdemque Mercatorum insatiabilis usurae pravitate, eorumque animarum salutem, & mercantili exercitii fidelitati, Curialiumque praedictorum tam enormibus lesionibus, atque incommoditatibus paterno affectu opportune consulere, Motu simili, &c. Dilecto filio dictae Urbis nostrae moderno Governatori, ut ad Camerae Apostolicae Commissarii generalis, necnon partis laesae querelam seu instantiam, omnibus, & singulis Mercatoribus Rom. Cur. sequent. in posterum a die date praesentium sub majoris excommunicationis latae sententiae, ac duorum millium ducatorum aut in atro. eidem Camerae irremissibiliter applicandorum ipso facto incurrendis poenis, a dictae Urbis Curialibus quibuscumque ratione quarumcumque obligationum etiam in ampliori forma Camerae tam principali, quam accessorio, & fidejussorio respective nominibus factarum, & deinceps quomodolibet scendarum, pro pecuniis ad cambium, & recambium hujusmodi sic usurarie, & malo modo acceptis, & accipiendis, ac in partibus non solutis, aut non solvendis, ultra summam convenientem, quae Mercatoribus realibus, qui vera camba realia, & non sic faciunt, de jure, & stylo mercantili vere deberentur, hic in Curia petere, exigere, aut eisdem Curiales via juris obligationum etiam in forma dictae Camerae celebratarum, & celebrandarum vigore, seu praetextu cogere, seu cogi, aut excommunicari, &c. vel alias quomodolibet in eorum personis, & bonis molestari, seu inquietari facere audeant, vel praesumant, districtius sub poena, quae in Constitutionibus Marchiae contra usurarios statuitur, & aliis suo arbitrio moderandis poenis inhibeat. Necnon quascumque obligationes etiam in praefata forma Camerae occasione quarumcumque partitarum pecuniarum ad cambium, & recambium hujusmodi a praedictis Mercatoribus cum eisdem Curialibus quomodolibet factas, & quas Mercatores ipsi a praedictis

Facultas gubernationis, coercionis Mercatorum Urbis exarcentes camba illicita, & justitiae poenas hic expressas, & contentas in Constitutionibus Marchiae contra usurarios.

Curialibus tamquam principalibus, seu fidejussoribus hic in Urbe post dictum bannum dumtaxat repetierunt, & exegerunt, & recuperarunt, ac pro non solutis exigere, & recuperare intendunt, cum camba hujusmodi sicca, vel non realia a sacris Canonibus prohibita sint, usurarias, pravas, iniquas, detestabiles, interdicitas, & damnatas, ac quascumque obligationes etiam in forma praefatae Cam. Apost. post dictum bannum dumtaxat desuper illarum occasione factas, nullas, & invalidas existere auctoritate nostra decernat, & declaret, totamque summam principalem per eosdem Mercatores exactam, & recuperatam, juxta formam dictorum bannimentorum, ex nunc ipso facto eidem Camerae Apost. parti vero laesae id quod ultra praedictam summam principalem in cambis, & recambiis, &c. a dictis Mercatoribus irremissibiliter exigendam, recuperandam, & restituendam applicet, & eosdem Mercatores juxta Constitutiones praedictas Marchiae condemnet.

§.2. Cum potestate eosdem Mercatores, & eorum quemlibet, omnesque alios, & singulos sua communiter, vel divisim quomodolibet interesse putantes, in dicta Curia, & extra eam citandi, ac quibus & quoties inhiendum erit, etiam sub excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententis, censuris, & poenis, etiam pecuniariis ejusdem gubernatoris arbitrio moderandis, & applicandis inhiendi, inobedientesque, & rebelles quoscumque sententias, censuras, & poenas hujusmodi incidisse, & incurrisse declarandi, aggravandi, reagravandi, & interdicendi, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, brachii secularis auxilio. Necnon super praemissis omnibus summariè, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura iudicii, seu tela judiciaria, singulis diebus, & horis, praeterquam in honorem Dei ferriatis procedendi, distosque Mercatores, & eorum quemlibet ad exhibendum quoscumque libros etiam rationum via juris, & sub eisdem censuris, & poenis compellendi, ceteraque alia faciendi, dicendi, gerendi, exercendi, & exequendi, quae in praemissis omnibus, & circa ea omnia necessaria fuerint, seu quomodolibet opportuna committimus, & mandamus.

§.3. Praemissis, ac quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, statutis, consuetudinibus, capitulationibus, & pactis, necnon obligationibus etiam in dicta forma Camerae, etiam juramento, &c. vallatis, ac Palatii, Curiae, ac Mercatorum, & hujusmodi stylo, necnon partitis, libris, & rationibus, ac computis desuper quomodolibet factis, & quibusvis licentis forsan dictis Mercatoribus per quoscumque etiam nostros majores Officiales, etiam Urbis gubernatores concessas, quas contra expressam mentem nostram factas esse declaramus, ceterisque in contrarium quomodolibet facien., non obstantibus quibuscumque, Mercatorum, & Curialium hujusmodi nomina, cognomina, & qualitates, & pecu-

Et contra eosdem summariè, &c. procedendi.

Clausula de rogatorie.

pecuniarum, & creditorum quantitatem, aliorumque hic forsan de necessitate exprimi necessarium tenores, continentias, formas, & compendia pro plene & sufficienter expressis habentes.

Sola signaturae sufficiat.

§.4. Praesentisque nostri Motus proprii solam signaturam absque illius registratura sufficere, & ubique fidem facere tam in iudicio, quam extra, attento quod in Urbe.

Clausula praeservativa.

§.5. At juxta illius formam & tenorem per quoscumque Judices &c. sublata &c. iudicari &c. debere. Nec de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostrae defectu ullo umquam tempore notari, aut impugnari posse, illiusque copiae per unum ex nostris Curforibus cum originali auscultata, & Mercatoribus, aliisque personis, & Judicibus praesentata, vim validae, & efficacis inhibitionis habeant, ac si originale hoc praesentatum foret, quacumque regula, sive Constitutione in contrarium forsan edita nequaquam obstante.

Papa subsc.

Placet Motu proprio I.

II.

Ex Regis in Archiv. Vat.

Francisco II. Regi Francorum confirmat, & concedit ad vitam jus nominandi ad Ecclesias, Monasteria, & Prioratus nonnulli Regni, Delphinatus, Comitatus Viennen., Valentinen. &c. juxta tamen statuta in Concordatis inter Franciscum I. Regem, & Leonem X. Papam.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Charissimo in Christo filio Francisco Francorum Regi Christianissimo, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Francisci Regis erga Romanam Ecclesiam merita recenset.

Sinceritas fidei, & devotionis affectus, quos a die tuae ad regale fastigium assumptionis erga Romanam Ecclesiam, & hanc Sanctam Sedem Apostolicam, diversos abulis tempore tuorum tam in ipso Regno, quam Ducatu Britanniae, & Provinciae Provinciae, ac certis aliis locis tuo temporali dominio subiectis Praedecessorum in earundem Ecclesiae, & Sedis praerudicium attentatos, ac auctoritatem, & jurisdictionem Romani Pontificis, ac Ecclesiae, & Sedis hujusmodi in Ducatu Provinciae, & locis praedictis plenarie restituendo, illosque alacriter defendendo & conservando; aliasque de Nobis, & dictis Ecclesia, ac Sede Vicariis modis bene mendo jugiter praestitisti; Nos quodammodo impellunt, ut, quae clarae memoriae Francisci Avo, & similis memoriae Henrico genitori tuis Francorum Regibus a dicta Sede concessa fuerunt, etiam tibi favorabiliter concedamus.

Leo X. Pragmaticam Sanctionem in-

§.1. Dudum siquidem, postquam felic. Leo Papa X. Praedecessor noster ex cert. Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

tis tunc expressis rationabilibus causis de fratribus suorum consilio, & unanimi consensu, ac certa ejus scientia, & potestatis plenitudine, inter alia per suas literas statuerat, & ordinaverat, quod ex tunc de cetero perpetuis futuris temporibus loco certae Constitutionis in Regno Franciae vigentis, quae pragmatica vocabatur, ac omnium, & singulorum Capitulorum in ea contentorum Cathedralibus, & Metropolitanis Ecclesiis in dicto Regno, & Delphinatu, ac Comitatu Viennen., & Valentinen. tunc, & pro tempore, etiam per cessionem in manibus ipsius Leonis Praedecessoris, & Successorum suorum Romanorum Pontificum canonice intrantium sponte factam vacantibus, illarum Capitula, & Canonici ad electionem, seu postulationem futuri inibi Praelati procedere non possent, sed illarum occurrente vacatione Rex Franciae pro tempore existens unum gravem Magistrum, seu Licentiatum in Theologia, aut in utroque, seu altero iurium Doctorum, aut Licentiatum in Universitate famosa, & cum riguroso examine, ac in vigesimo septimo suae aetatis anno ad minus constitutum, & alias idoneum infra sex menses a die vacationis Ecclesiarum earundem computandos eidem Praedecessori, & Successoribus suis Romanis Pontificibus, seu dictae Sedi nominare, ac de persona per Regem hujusmodi nominata per Praedecessorem, & Successores, seu Sedem hujusmodi provideri, & si contingeret praefatum Regem personam taliter non qualificatam ad dictas Ecclesias sic vacantes nominare, per Praedecessores, & Successores, seu Sedem praedictam de persona sic nominata eisdem Ecclesiis minime provideri deberet, sed teneretur idem Rex infra tres alios menses a die reculationis persona nominata non qualificatae sollicitatori nominationem non qualificatam prosequenti consistorialiter factae intimandae computandos, alium supra dicto modo qualificatum nominare. Alioquin Ecclesiae sic vacanti per Praedecessorem, & Successores, seu Sedem hujusmodi de persona, ut praefatur, qualificata, nec non Ecclesiis per obitum apud Sedem praedictam vacantibus semper nulla dicti Regis praecedente nominatione libere provideri possent; decernens electiones contra praemissa attentatas, ac provisiones per eum, & Successores, seu Sedem hujusmodi aliter factas nullas, & invalidas existere: Consanguineis tamen praefati Regis, ac personis sublimibus ex causa rationabili, & legitima in nominatione, ac literis Apostolicis exprimentis: nec non Religiosis mendicantibus reformatis eminentis scientiae, & excellentis doctrinae, qui juxta sui Ordinis regularia instituta ad gradus hujusmodi assumi non possent, sub prohibitione praemissa minime comprehensis; sed de eorum personis dictis Ecclesiis pro tempore vacantibus ad dicti Regis nominationem per Praedecessorem, & Successores, seu Sedem hujusmodi libere provideri possent; Monasteriis vero, & Prioratibus con-

AN. CH. 3
1559.
validus Regi Franciae jus nominandi concessit ad Cathedralis, & Metropolitanas, ac Monasteria.
Vide Conc. data Leon. X. T. III. P. III. pag. 430.

ventualibus, & vere electivis, videlicet in quorum electionibus forma capituli *Quia propter* servari & confirmationem electionum hujusmodi solemniter peti consueverant in Regno, Delphinatu, & Comitatu hujusmodi tunc, & pro tempore etiam per similem cessionem vacantibus, illorum conventus ad electionem, seu postulationem Abbatis, seu Prioris procedere non possent, sed idem Rex illorum occurrente hujusmodi vacatione Religiosum ejusdem Ordinis in etate viginti trium annorum ad minus constitutum, infra simile tempus sex mensium a die vacationis Monasteriorum, & Prioratum hujusmodi computandorum Prædecessori, & Successoribus, aut Sedi hujusmodi nominare, & de persona per Regem hujusmodi Monasterio vacanti nominata per Prædecessores ac Successores, & Sedem hujusmodi provideri: Prioratum vero personæ ad illum per eundem Regem nominate conferri deberet: si vero idem Rex Presbyterum secularem, aut Religiosum alterius ordinis, vel minorem viginti trium annorum, seu alias inhabilem Prædecessori, aut Successoribus, seu Sedi prædictis infra dictum semestre nominaret, talis nominatus recusari, & nullatenus sibi provideri deberet: sed Rex ipse infra trimestre a die reculationis supradicto modo intimandæ computandum alium supradicto modo qualificatum eidem Monasterio, seu Prioratui, tunc vacanti nominare, & de persona ad Monasterium nominata illi providere: ad Prioratum vero nominato prioratus ipse per eosdem Prædecessores, & Successores, aut Sedem prædictam conferri deberet: alioquin dictis novem mensibus effluxis, nulla, seu de persona minus idonea, & modo præmissis non qualificata facta nominatione, ac etiam de vacantibus apud Sedem prædictam semper, vel nulla dicti Regis expectata nominatione per Prædecessorem, & Successores, seu Sedem præfatos Monasteriis provideri: Prioratus vero personis, ut præfertur, qualificatis dumtaxat conferri libere possent. Electiones autem, & illarum confirmationes, necnon provisiones per Prædecessorem, & Successores, ac Sedem hujusmodi contra præmissa pro tempore factas nullas, irritas, & invalidas esse decreverat: non intendens per præmissa in aliquo præjudicare Capitulis Ecclesiarum, & Conventibus Monasteriorum, & Prioratum privilegia a Sede prædicta proprium eligendi Prælaturam obtinentibus, quominus ad electionem ipsorum Episcoporum, & Abbatum ac Priorum juxta privilegia eis concessa libere procedere possent juxta formam in eorum privilegiis contentam: Et si in eorum privilegiis forma aliqua expressa non foret, tunc formam Concilii Generalis dicti Capituli *Quia propter* servare tenerentur, dummodo de privilegiis illis concessis hujusmodi per literas Apostolicas, seu alias authenticas scripturas doceretur, omni alia specie probationis in eo adempta. Et volens, quod si dictus Franciscus Rex literas ipsius Prædecessoris

super statuto, & ordinatione prædictis tunc confectas, ac omnia, & singula in eis contenta inviolabiliter observari cum effectu non faceret: eadem literas, & inde sequuta quæcumque cassas, & nullas, nulliusque roboris, vel momenti forent.

§.2. Et pia memoriæ Clemens Papa Septimus etiam Prædecessor noster ad tollendum certa tunc expressa inconvenientia, & ex certis aliis tunc expressis etiam rationabilibus causis de Fratrum suorum consilio, & assensu privilegia Capitulis Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Ecclesiarum a Conventibus Monasteriorum, præterquam eorum, quæ per generales suorum ordinum regebantur, seu regi consueverant, & prioratum conventuum, electivorum Regni, Delphinatus, & Comitatus prædictorum eligendi sibi Prælaturam concessa, quandiu dictus Franciscus Rex vitam duceret in humanis, ad hoc ut Canonici Ecclesiarum, & Religiosi Monasteriorum, ac Prioratum conventuum electivorum hujusmodi se tales virtutibus, & moribus præstare studerent, & mererentur, in Archiepiscopos, & Episcopos Ecclesiarum, & Abbates Monasteriorum, & Priores prioratum hujusmodi illorum occurrente vacatione ab eodem Francisco Rege eidem Clementi Prædecessori, & Romano Pontifici pro tempore existenti nominari per suas literas suspenderat, & eidem Francisco Regi quandiu viveret, dumtaxat personas idoneas, ac juxta concordata prædicta qualificatas ad Ecclesias, & Monasteria præterquam ea, quæ per dictos generales regebantur, seu regi consueverant: nec non prioratus hujusmodi pro tempore vacantia Clementi Prædecessori, & Romano Pontifici pro tempore existenti præfatis modo, quo supra in concordatis prædictis nominandi licentiam, & facultatem concesserat, decernens ex tunc electiones, & postulationes, ac illarum confirmationes, & admissiones, nec non nominationes contra præmissa attentatas, ac provisiones, commendas, & alias dispositiones per Clementem Prædecessorem, & Romanum Pontificem, seu Sedem prædictas pro tempore factas, ac inde secuta quæcumque nulla, & invalida, nulliusque roboris, vel momenti, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingeret attentari.

§.3. Et postmodum dictus Henricus Rex eodem Francisco Rege ab hac luce subtrahito recolendæ memoriæ Paulo Papæ III. similiter Prædecessori nostro statim non solum per suas literas significasset, verum etiam per suum tunc apud ipsum Paulum Prædecessorem, & dictam Sedem Oratorum exponi fecisset, quod cause, propter quas præfatus Clemens Prædecessor privilegia prædicta suspenderat, ac eodem Francisco Rege, quandiu viveret, ad Ecclesias, & Monasteria, ac Conventuales, & electiones prioratus privilegia prædicta habentia, personas idoneas, ut præfertur, nominandi licentiam, & facultatem concesserat etiam tunc

Clemens VII. simile Privilegium concessit Francisco I. Regi, exceptis Monasteriis, quæ per Generales Ordinum gubernari solent.

Confirmatum postea Henrico IV. Regi a Paulo III.

tunc durabant, seu quod durare possent, verisimiliter formidabatur: Et propterea ab eodem Paulo Prædecessore instantè requisivisset, ut ex eisdem causis privilegia prædicta de novo ad vitam suam suspendere, ac sibi quandiu viveret, personas idoneas, ac juxta statutum Leonis Prædecessoris hujusmodi qualificatas ad Ecclesias, & Monasteria, necnon conventuales, & electivos Prioratus Regni, Delphinatus, & Comitatus prædictorum privilegio proprium eligendi Prælaturam suffulto pro tempore vacantia eidem Paulo Prædecessori, & Romano Pontifici pro tempore existenti, aut eidem Sedi modo in statuto, & ordinatione Leonis Prædecessoris hujusmodi contento nominandi licentiam, & facultatem concedere vellet, ipseque Paulus Prædecessor causas in literis Clementis Prædecessoris hujusmodi expressas per nonnullos S.R.E. Cardinales diligenter examinari, & considerare fecisset, & eas si in facto consistere graves, & ad suspensionem, ac licentiæ, & facultatis concessionem hujusmodi urgentes invenisset, volens de earum subsistentia plenius informari, & ne interim aliqua ex inconvenientibus in literis Clementis Prædecessoris hujusmodi narratis subsequerentur, opportune providere: privilegia Capitulis Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Ecclesiarum, & Conventibus Monasteriorum non tamen eorum, quæ per Generales suorum ordinum regebantur, seu regi consueverant, ac Conventuum, & electivorum Prioratum Regni, Delphinatus & Comitatus prædictorum eligendi sibi Prælaturam concessa ad annum a die obitus præfati Francisci Regis reassumptæ per dictum Henricum Regem Regni Franciæ administrationis computandum vivæ vocis oraculo suspenderat: decernens ex tunc electiones, & postulationes, ac illarum confirmationes, & admissiones contra præmissa attentatas, ac dicto tempore durante factas, & inde secuta quæcumque nulla, & invalida, nulliusque roboris, vel momenti fore: ac irritum & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingeret attentari, & successive Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine privilegia Capitulis, & Conventibus prædictis, ut præfertur, concessa ad annum, ut præmittitur, computandum juxta suspensionem per ipsum Paulum Prædecessorem vivæ vocis oraculo, ut præfertur, factam per quasdam de novo suspenderat, ac eidem Henrico Regi ad eundem annum dumtaxat personas idoneas, ut præfertur, qualificatas ad Ecclesias, & Monasteria tam vacatura, quam etiam ex tunc, non tamen ea, quæ per eorum Generales regebantur, seu regi consueverant, nec non Prioratus hujusmodi pro tempore vacantia eidem Paulo Prædecessori, & Romano Pontifici pro tempore existenti, seu Sedi prædictæ modo, & forma præmissis nominandi licentiam, & facultatem concesserat, decernens electiones, & postulationes, ac illarum forsan subssecutas

confirmationes, & admissiones contra præmissa a die obitus ejusdem Francisci Regis, seu assumptæ administrationis Regni hujusmodi citra attentatas, & in posterum attendandas, & provisiones, commendas, & alias dispositiones per Paulum Prædecessorem, & Romanum Pontificem, seu Sedem prædictas a dicta die citra, & eodem anno durante factas, & faciendas, ac inde secuta, quæcumque nullius roboris, vel momenti fore, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingeret attentari, & deinde annum prædictum ad tres per alias primo, & successive ad alios duos a fine anni, & trium mensium prædictorum respective computandos per alias, & postremo ad totum mensem Decembris anni millesimi quingentesimi quadagesimi octavi tunc proxime futuri per reliquas suas in forma Brevis literas Motu simili extenderat, & prorogaverat.

§.4. Et successive similis memoriæ Julius Papa Tertius similiter Prædecessor noster volens de subsistentia causarum hujusmodi informari, & ne interim Ecclesiæ, & Monasteria, ac Prioratus sub singulis literis prædictis comprehensa, si vacarent, diutina vacationis exponerentur incommodis, providere: Privilegia Capitulis Metropolitanarum, & Cathedralium Ecclesiarum, ac Conventibus Monasteriorum non tamen eorum, quæ per Generales suorum ordinum regebantur, & regi consueverant, ac Prioratum Conventuum, & Electivorum Regni, Delphinatus, & Comitatus prædictorum eligendi sibi Prælaturam concessa ad quatuor menses ex tunc computandos per quasdam suspenderat, & præfato Henrico Regi ad eosdem quatuor menses dumtaxat personas idoneas, ac juxta Statutum, & ordinationem Leonis Prædecessoris hujusmodi qualificatas ad Ecclesias, & Monasteria Regni, Delphinatus, & Comitatus prædictorum non tamen ea, quæ per dictos Generales regebantur, seu regi consueverant, nec non Prioratus hujusmodi pro tempore vacantia eidem Julio Prædecessori, & Romano Pontifici pro tempore existenti modo in Statuto, & ordinatione Leonis Prædecessoris hujusmodi contento nominandi licentiam, & facultatem concesserat: decernens ex tunc quæcumque electiones, & postulationes, ac illarum confirmationes, & admissiones dicto quadimestri durante attendandas, & provisiones, præfectiones, commendas, ac alias dispositiones per eundem Julium Prædecessorem, & Romanum Pontificem, ac Sedem præfatas faciendas, & inde secuta quæcumque nulla, & invalida, nulliusque roboris, vel momenti fore, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingeret attentari: & postremo suspensiones, ac licentiæ concessionem per dictum Julium Prædecessorem, ut præfertur, factas, nec non decretum super inde adjectum, ac super illis confectas literas hujusmodi ad alios duos menses a fine

Institutum hujusmodi Nominationum, processum a Julio III. Papa diversis desuper expeditis Brevis.

UNIVERSITATIS

UNIVERSITATIS
NOMINA
ERALDE

®

fine dictorum quatuor mensium computandos per alias ejus in forma Brevis literas extenderat, & prorogaverat. Cum ipse Julius Prædecessor tam per ejusdem Henrici Regis literas, quam per suum tunc apud ipsum Julium Prædecessorem, & dictam Sedem Oratorem de præmissis omnibus informatus causas in literis Clementis Prædecessoris hujusmodi expressas adhuc tunc subsistere comperisset, habita semper super his cum Venerabilibus Fratribus nostris tunc sub Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, de quorum numero tunc eramus, matura discussione, & diligenti examine, ac de eorum consilio, & unanimi consensu privilegia Capitulis Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Ecclesiarum, ac Conventibus Monasteriorum non tamen eorum, quæ per Generales suorum ordinum regebantur, seu regi consueverant, ac Prioratum Conventualium, & electivorum hujusmodi eligendi sibi Prælatum, concessa a die ultima dicti mensis Decembris citra juxta literas Clementis hujusmodi formam semper suspensa remansisse; Nec non electiones, & postulationes contra præmissa pro tempore attentatas, & factas nullius roboris, vel momenti fuisse, & fore decernens, & declarans, privilegia Capitulis Metropolitanarum, & Cathedralium Ecclesiarum, & Conventuum, Monasteriorum non tamen eorum, quæ per Generales suorum ordinum regebantur, & regi consueverant, & Prioratum Conventualium, ac Electivorum Regni, & Delphinatus, ac Comitatus prædictorum eligendi sibi Prælatum concessa, quandiu ipse Henricus Rex vitam duceret in humanis, per ejus literas suspendit; & eidem Henrico Regi, quandiu viveret dumtaxat, personas idoneas, ac juxta Statutum, & ordinationem Leonis Prædecessoris hujusmodi qualificatas ad Ecclesias, & Monasteria Regni, Delphinatus, & Comitatus prædictorum, non tamen ea, quæ per dictos Generales regebantur, seu regi consueverant, nec non Prioratus hujusmodi pro tempore vacantia eidem Julio Prædecessori, & Romano Pontifici pro tempore existenti modo in Statuto, & ordinatione Leonis Prædecessoris hujusmodi contento nominandi licentiam, & facultatem concessit; decernens ex tunc quascumque electiones, & postulationes, ac illarum confirmationes, & admissiones, nec non nominationes contra præmissa attentatas, & in posterum attentandas, ac provisiones, præfectiones, commendas, & alias dispositiones per Julium Prædecessorem, & Romanum Pontificem, ac Sedem præfatos faciendas, ac inde sequuta quæcumque nulla, & invalida, nulliusque roboris, vel momenti fore, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingeret attentari, prout in singulis literis Prædecessorum hujusmodi plenius continetur.

UNIVERSITATIS

UNIVERSITATIS

UNIVERSITATIS

Franciscus Rex Pio Pontifici per Li-

§.5. Cum autem postmodum dicto Henrico Rege ab hac luce substracto, per Vene-

rabilem Fratrem nostrorum Philibertum, Episcopum Engolismen. Oratorem tuum apud Nos, qui recolenda memoria Paulo Papa Quarto similiter Prædecessore nostro, sicut Domino placuit, de medio sublato divina favente clementia ad Summi Apostolatus apicem assumpti fuimus, destinatum. Nobis exponi feceris causas, propter quas præfatus Clemens Prædecessor privilegia prædicta suspenderit, & eidem Henrico Regi, quoad viveret, ad Ecclesias, & Monasteria, ac Conventuales, & electivos Prioratus privilegia prædicta, ut præfertur, habentia personas idoneas nominandi licentiam, & facultatem concesserat, adhuc durent: Tuque pro filiali obedientia, qua Nos, & dictam Sedem prosequeris, dictas literas modo, & forma quibus concessa fuerunt, inviolabiliter observare, ac in Regno, Delphinatu, & Comitatu prædictis observari facere, & pro illarum observantia tuas patentes literas similes eis, quas præfatus Henricus Rex ad dictum Julium Prædecessorem transierat, quarum tenorem, de verbo ad verbum signis, & characteribus omittis præsentibus inseri fecimus, infra sex proxime futuros, & infra alios sex ex tunc immediate sequentes menses de literarum Prædecessoris hujusmodi in dictis Regno, & Delphinatu, ac Comitatu usu, & viridi observantia plenam fidem facientibus, alias tuas patentes literas ad Nos, & Sedem eandem transmittere intendas, & propterea a Nobis instantè requisieris, ut privilegia prædicta ad vitam tuam suspendere, ac Tibi, quoad vixeris, personas idoneas, ac juxta Statutum Leonis Prædecessoris hujusmodi qualificatas ad Ecclesias, & Monasteria, nec non Conventuales, & electivos Prioratus Regni, Delphinatus, & Comitatus prædictorum privilegio proprium eligendi Prælatum suffulta pro tempore vacantia, Nobis, & Romano Pontifici pro tempore existenti, aut Sedi prædictæ modo in Statuto, & ordinatione Leonis Prædecessoris hujusmodi contento nominandi licentiam, & facultatem concedere vellemus.

§.6. Nos qui de præmissis omnibus informati causas in literis Clementis Prædecessoris hujusmodi expressas adhuc subsistere comperimus volentes inconvenientibus prædictis occurrere, ac sperantes, quod Tu, sicut hæcenus fecisti, in nominandis personis ad Ecclesias, & Monasteria, ac Prioratus hujusmodi sis semper præ oculis Deum habiturus, & conscientiam tuam læsus non sis, habita super his cum fratribus nostris ejusdem S. R. E. Cardinalibus matura discussione, & diligenti examine, ac de eorum consilio, & unanimi consensu singularum literarum Prædecessorum hujusmodi veriores tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur præsentibus, pro expressis, & insertis habentes, ac privilegia Capitulis Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Ecclesiarum, ac Conventibus Monasteriorum, non tamen eorum, quæ per Generales suorum Ordinum reguntur, & regi consueverunt, ac Prioratum

Iisdem itaque subsistentibus Pius hujusmodi jus Franciscus II. Regi ad eas vitam concedit, & confirmat.

tuum

Conventualium, & electivorum hujusmodi eligendi sibi Prælatum concessa a die ultima dicti Mensis Decembris citra, juxta literarum Clementis Prædecessoris hujusmodi formam semper suspensa remansisse, necnon electiones, & postulationes contra præmissa pro tempore attentatas, & factas nullius roboris, vel momenti; nominationes vero personarum idonearum, ut præfertur, qualificatarum ad Ecclesias, & Monasteria non tamen ea, quæ per eodem Generales reguntur, seu regi consueverunt, necnon Prioratus hujusmodi, quæ hæcenus vacarunt, per Te a die obitus dicti Henrici Regis eidem Paulo IV. Prædecessori, ac Nobis, & Romano Pontifici, seu Sedi præfate modo in statuto, & ordinatione Leonis Prædecessoris hujusmodi contentis factas perinde, ac si personas ipsas ad Ecclesias, & Monasteria, ac Prioratus hujusmodi, ut præfertur, nominandi licentia, & facultas per Paulum IV. Prædecessorem hujusmodi tunc concessa fuisset validas, & efficaces fuisse, esse, & fore decernentes, & declarantes, privilegia Capitulis Metropolitanarum, & Cathedralium Ecclesiarum, ac Conventibus Monasteriorum non tamen eorum, quæ per Generales suorum Ordinum reguntur, & regi consueverunt, ac Prioratum Conventualium, & electivorum Regni, Delphinatus, ac Comitatus prædictorum eligendi sibi Prælatum concessa, quandiu vitam duxeris in humanis, dicta auctoritate, tenore præsentium, ac ex scientia, consilio, & assensu prædictis suspendimus, & Tibi quandiu vitam duxeris in humanis dumtaxat, personas idoneas, ac juxta statutum, & ordinationem Leonis Prædecessoris hujusmodi qualificatas ad Ecclesias, & Monasteria, non tamen ea, quæ per dictos Generales reguntur, seu regi consueverunt, necnon Prioratus hujusmodi Regni, Delphinatus, & Comitatus prædictorum pro tempore vacantia Nobis, & Romano Pontifici pro tempore existenti modo in statuto, & ordinatione Leonis Prædecessoris hujusmodi contento nominandi, eidem auctoritate, & licentia, ac consilio, & assensu licentiam, & facultatem concedimus.

§.7. Decernentes ex tunc quascumque electiones, & postulationes, ac illarum confirmationes, & admissiones, necnon nominationes contra præmissa attentatas & in posterum attentandas, ac provisiones, præfectiones, commendas, & alias dispositiones per Nos, & pro tempore existentem Romanum Pontificem, & Sedem præfatos faciendas, ac inde sequuta quæcumque nulla, & invalida, nulliusque roboris, vel momenti fore, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingerit attentari.

§.8. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quæ singuli Prædecessores præfati in singulis eorum literis prædictis voluerunt non obstat, quæ ac si de verbo ad verbum

Electiones si per Capitula, & Monasteria fieri contingerent, nullas esse declarant.

Contrarius derogat.

infererentur præsentibus pro repetitis haberi volumus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.9. Volumus autem, quod statutum, & ordinationes Leonis Prædecessoris hujusmodi, ac alia in singulis literis prædictis, ac præsentibus contenta, ac per ipsum Henricum Regem promissa, & in patentibus literis prædictis contenta in omnibus, & per omnia juxta illorum tenores plenarie, & cum effectu in Regno, & Delphinatu, ac Comitatu præfatis, ac alias, ubi opus fuerit, observare, ac observari facere, & infra sex proxime futuros Tuas patentes literas ratificationis, & acceptationis omnium, & singulorum, tam in statuto, & ordinatione Leonis Prædecessoris, quam in patentibus literis prædictis contentorum, & infra alios sex menses ex tunc immediate sequentes Tuas patentes literas ratificationis, & acceptationis omnium, & singulorum tam in statuto, & ordinatione Leonis Prædecessoris, quam literis patentibus prædictis contentorum prædictorum in Regno, & Delphinatu, ac Comitatu præfatis observantur, & in viridi observantia existant, plenam fidem de hujusmodi observantia per eas faciendo ad Nos, & Sedem eandem transmittere omnino tenearis, alioquin primo, & ultimo dictis sex mensibus elapsis, ac inde toties quoties illa, aut eorum aliqua, ut præfertur, non observari, aut in viridi usu non esse, sed ex eis aliquid detrahi contigerit, præsentibus literas, ac omnia & singula privilegia, & indulta prædicta, ac inde sequuta quæcumque resoluta, revocata, cassa, extincta, & annullata, nec non irrita, & inania, ac nullius efficacis, roboris, vel momenti sint, & esse censentur, prout Nos illa in hujusmodi eventum, ex nunc, pro ut, ex tunc, & contra eisdem auctoritate, tenore, & scientia, ac consilio, & assensu revocamus, cassamus, annullamus, & irritamus, ac revocata, cassata, annullata, ac irrita, & inania fore, & esse, sique judicari debere, etiam irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingerit attentari, decernimus, & declaramus.

§.10. Tenor vero patentium literarum Henrici Regis hujusmodi sequitur, & est talis: Henricus Dei gratia Francorum Rex Universis præsentibus literas inspecturis salutem. Cum postquam Nos defuncto ejus memorie, Francisco Francorum Rege Christianissimo genitore nostro cui per felicis recordationis Leonem X., & Clementem VII., seu alios Romanos Pontifices nonnulla nominandi ad Ecclesias Cathedralium, & Monasteria, seu alia Ecclesiastica beneficia certo modo qualificata in Regno Franciæ, ac certis aliis dominiis, nec non Ducatu Britannia, & provincia Provincie consistentia extra Romanam Curiam pro tempore vacantia privilegia, & indulta ad ejus vitam certis modo, & forma concessa fuerant, apud Sanctiss. Dominum Julium III. Pontificem maximum ad præsens regnantem pro similibus privilegiis, & indultis

Contenta in statuto Leonis X. servari mandata, & super eorum observantia literas patentes per Regem dari.

Tenor literarum Henrici IV. Regis super observantia Constitutionum Leonis X.

infiarum, & a Sanctitate sua illa Nobis prout dicto genitori nostro concessa erant, nostra vita durante pariter concedi petere-
mus, pro parte ejusdem Sanctissimi Domini nostri, tam nostris apud Sanctitatem suam agentibus quam Nobis, per ejus Nuncios fuerit significatum, ut cum in dicto Regno Francie, ac Delphinatu, & Comitatu Viennen. & Valentinen. ultra, & præter, & forsân contra tenorem concordatorum dudum inter dictum Franciscum Regem Genitorem nostrum, ac Leonem X., & Sedem Apostolicam præfatos initorum nonnulla in diminutionem, & præjudicium Ecclesiastica Libertatis, & auctoritatis Sanctæ Apostolicæ Sedis attentata esse, & continuo attentari reperirentur, pro nostra erga dictam Sedem devotione attentata hujusmodi impedire, & prohibere, ac ut sua Sanctitas, dictaque Sedes juxta dicta concordata pleno suo jure, & auctoritate uti, & frui valeat, providere fecerimus, unde re omni particulari in scriptis Nobis tradita, & ad nostram notitiam deducta, tam de juris debito, quam volentes Sanctitatem suam, dictamque Sedem Apostolicam non minori quam in privilegiis, & indultis Nobis concedendis prædictis benevolam, & gratam Nobis esse speramus, gratitudine, & benevolentia prosequi, in præmissis taliter providendum duximus. Sit ergo notum, quod Nos pro obedientia filiali, qua Sanctitatem suam prosequimur, ex plena nostra scientia, plenaria potestate, & auctoritate regia tenore præsentium diximus, & declaravimus dicimus, & declaramus nostram præcipuam voluntatem, & intentionem fuisse, & esse non transgredi, nec terminos, nec sensus dictorum concordatorum: itaque per præfatos declaramus. Nos omnino velle servare, & servari per nostros Officiales, ac subditos præfata concordata juxta illorum tenores, juxta quos tenores deinceps non intendimus nominare ad aliquod Monasterium, quod sit caput Ordinis, neque ad dignitates, in Cathedralibus, aut collegiatis, seu conventualibus Ecclesiis, nec ad Monasteria Monialium, neque ad Ecclesias, & Monasteria apud dictam Sedem vacantia, ipsis autem concordatis, & Privilegiis, quæ illorum vigore concessa sunt, non intendimus uti, seu illa habere locum in Britannia neque in Provincia Provincie, & si dictus Britannie Ducatus sit in nostra Regia corona unitus, sed tantum in dicto Regno Francie, & Delphinatu, & aliis locis in eisdem concordatis nominatim expressis, & specificatis, mandantes nostris dilectis, & fidelibus consiliariis nostrum consilium, privatam tenentibus, quatenus ipsi nostras presentes declarationes, & voluntates receptas, & admittas manuteneant, custodiant, & observent, ac manuteneri, custodiri, & observari, ac vocatis, & adhibitis advocatis, & procuratoribus nostris fiscalibus in eorum authenticis, & publicis libris, & registris scribi, & annotari faciant, eisque præfatum Dominum nostrum Papam, Sanctamque Sedem Apostolicam, ac ejus Of-

ficiales, Commissarios, & Deputatos plene, & pacifice gaudere, & uti permittant, absque eo quod illis aliquam desuper molestiam, perturbationem, ullumve impedimentum inferant, & si quæ post præfatas approbationes, & registrationes contra præmissa facta sint, vel fuerint, a vestigio, & absque dilacione amoveant, eademque præmissa plene, & integre expedita in pristinum, & debitum statum restituant, seu restitui faciant, & nequa fiat difficultas, aut contraventione in observacione præfatis declarationis, & ut recedantur lites, & controversie, quæ in earundem observacione, aut interpretatione possent emergere, de plenitudine regie nostre potestatis, atque auctoritatis commisitimus, & committimus per presentes dictis nostris consiliariis nostrum secretum, & privatam consilium tenentibus cognitionem omnimodam controversiarum, contentionum, ac litium, quas super dictis observacione, & interpretatione præsentium posthac continget exoriri. Idque private ad omnes alias nostras jurisdictiones cujuscumque dignitatis, & auctoritatis existant, quibus Nos eadem Regie Potestatis plenitudine interdiximus, & interdiciamus per presentes omnem cognitionem, Judicium, & decisionem dictarum controversiarum, pro ut dictum est movendarum, sic enim Nobis fieri placet. in cujus testimonium præsentibus literis nostrum sigillum appendi iussimus: Datum apud Sanctum Germanum die vigesima nona mensis Julii anno domini millesimo quingentesimo quinquagesimo Regni autem nostri quarto.

Nulli ergo omnino hominum &c.
Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo quinquagesimo nono, quatuordecimo Kalendas Februarii, Pontificatus nostri anno I.

Claufula.
Dat. die 19.
Januar. 1559.
An. I. Pont.

III.

Jurisdicção Cardinalis Protectoris, & Judicis causarum Archihospitalis Pauperum infirmorum Incurabilium de Urbe.

Hujus Archihospitalis institutionem, & privilegia, attende in Const. XVI. Leonis X. Salvatoris. Tom. III. Par. III. fol. 418.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Ad caritatis, & misericordie opera Christi pauperibus in Archihospitali Incurabilium S. Jacobi in Augusta de Urbe, quæ maxima, & continua sunt, sine detrimento, vel intermissione exercenda, æquum est providere, ut illud ac pro ea famulantes, a noxis quantum potest liberentur.

§.1. Cum itaque, sicut accepimus, Archihospitale ipsum, ob lites, & quæstiones, quibus

Exordium.

Causa illius
Cõstitucionis.

quibus ad diversa Urbis Tribunalia, occasione locationum, censuum, donationum, hereditatum, legatorum, & diversarum aliarum rerum ejusdem, tam tangendo, quam defendendo, jugiter implicitum existit, quamplurima damna & incommoda patiatur, & impense lites valores rei, de qua ex tempore agendi sæpenumero exuperent.

Advocatio causarum coram quocunque Judice, vestimentum Archihospitalis S. Jacobi in incurabili de Urbe, & ejus Officialis quo modolibet contententium, & eorum cõmissi Cardinali pro tempore Protectori, qui summarie cognoscet cum facultate.

§.2. Nos Archihospitale ipsum, in quo piissima caritatis, & misericordie opera, pauperibus Christi continuo impendi spectantur, ab hujusmodi dispendiis quantum possumus sublevare volentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolica potestatis plenitudine, omnes & singulas causas, inter dictum Archihospitale, sive dilectos filios Custodes, Officiales, ac Ministros Societatis ejusdem Archihospitalis, & quascumque alias etiam singulares personas, Universitates, Societates, & loca coram Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerario, Regente, Prædicente, & Clericis Cameræ Apostolicæ, necnon Vicario, Governatore, Senatore Urbis, illiusque Primo, & Secundo Collateralibus, ac Appellationum causarum Curie Capitolii ejusdem Urbis Capitaneo, & aliis quibuscumque Judicibus Ordinariis, & Delegatis, & causarum Palatii Apostolici Auditoribus, ac ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, nunc & pro tempore pendentes, super quibuscumque locationibus, venditionibus, donationibus, legatis, fideicommissis, testamentis, executionibus, revocationibus, bonis, rebus, juribus, & actionibus, Archihospitali, & Societatem, Officiales, lites consortes, & alios prædictos, tam conjunctim, quam divisim, ac tam active, quam passive, concernentibus, & ad Archihospitale, & Societatem quomodolibet spectantibus, in quacumque instantia, inter illos, necnon alia æque, vel magis Pia loca, Universitates, & Collegia quomodocumque privilegiata, seu viduas, pupillos, & alias personas etiam exemptas cujuscumque qualitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis, & nature existant, etiam præmissis expressis majores, quarum omnium statum, & merita, ac judicium, & colligantium nomina, & cognomina, & qualitates, ceteraque etiam de necessitate exprimenda, præsentibus haberi volumus pro expressis, in statu, & terminis, in quibus reperuntur, dummodo instructæ non sint, harum serie ad Nos advocamus, & dilectum filium nostrum, Bartholomæum, tit. S. Crucis in Hierusalem, Presbyterum Cardinalem della Cueva nuncupatum, modernum, & pro tempore existentem Protectorem ejusdem Archihospitalis Judicem Ordinarium, & perpetuum ad prædictas, necnon quascumque alias similes, vel dissimiles causas, & causas civiles, criminales, & mixtas, ad Archihospitale, & Societatem hujusmodi pertinentes, tam per eos, quam contra eos, & inter eos, ac personas, Universitates, Collegia, seu loca etiam privilegiata, &

exempta, tam active, quam passive, pro tempore movendas, juxta ordinariam jurisdictionem, seu facultatem, tam Governatori, quam Regenti Cameræ Apostolicæ, seu Vicario præfatis, & eorum cuilibet attributas, ac prout rerum qualitas exegerit, seu postulaverit, cum omnibus, & singulis earum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, summarie, simpliciter, & de plano, & sola facti veritate inspecta, & absque aliquorum terminorum substantialium observacione, aut alicujus Registri consecracione, per se, vel alium, seu alios, audiendas, & sine debito terminandas, auctoritate Apostolica, tenore præsentium per prædicta constituitimus, & deputamus.

§.3. Et ad hunc effectum illi, etiam per alium, seu alios quoscumque, tam in Romana Curia, quam extra eam, etiam per edictum publicum, confito sibi prius, etiam summarie de non tuto accessu citandi, & monendi, eisdemque & prædictis, & quibuscumque aliis ejusdem Urbis Curiarum Judicibus, & personis, tam Ecclesiasticis, quam secularibus, quibus, & quoties opus fuerit, etiam sub sententiis, censuris, & penis ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis, quibus sibi, sive ab eo pro tempore deputando Auditori videbitur inhiberi, & in eventum non partitionis, contra inobedientes, ac rebelles, ad declarationem incurfus censurarum, & poenarum hujusmodi, illarumque aggravacionem, & alia juxta stylum, & morem dictarum Curiarum in similibus servari solita, ac alias prout sibi videbitur procedendi, sententiarumque, sive sententias debite executioni demandandi, sive demandari faciendi, contraditores quoscumque, & rebelles, per censuras, & penas ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias, aliaque juris, & facti opportuna remedia, appellatione postposita compescendi, auxiliumque brachii secularis ad hoc, si opus fuerit, invocandi, omniaque, & singula alia in præmissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi plenam & liberam licentiam, seu facultatem concedimus.

§.4. Decernentes Archihospitale, Societatem, ac ejus Officiales, & personas hujusmodi, ex nunc deinceps occasione præmissorum, alibi quam coram Bartholomæo Cardinali, & pro tempore Protectore prædicto conveniri, aut ad alios conveniendum, construngi non posse. Ac processus, sententias, & decreta, per alium, seu alios, tam ordinarios, quam delegatos in causis prædictis, quomodolibet pro tempore formatos, latis, & factas, cum inde sequuntur quibuscumque nulla, irrita, & inania, nulliusque roboris, vel momenti fore.

§.5. Præfatos quoque literas sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, & exemptionibus, similibus vel dissimilibus gratiarum, etiam per Nos, aut Successores nostros Romanos Pontifices, & Sedem prædictam, vel eius Legatos, & per reulas Cancellariæ Apostolicæ, pro tempore

In Curia & extra citandi, & inhibendi.

Ampliaris processibus aliorum Judicum.

Claufula præservativa.

factas etiam in favorem Fabricae Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, nullatenus comprehendendi, sed semper ab illis penitus & omnino exceptas esse, & censeri, nec easdem præsentibus per quascumque literas, & etiam qualvis regulas, generales, & speciales, & derogatorias derogatorias, efficaciores, & insolitas, ac etiam irritantia decreta, sub quacumque verborum expressione in se continentes, derogari posse, & si illis ullo umquam tempore ex aliqua, etiam quantumvis necessaria, & urgenti causa derogari contingat, nisi tenor illarum de verbo ad verbum nihil omisso insertus, & huiusmodi derogatio consistorialiter facta, & per trinas, & distinctas literas, eundem tenorem continentes, tribus similibus distinctis vicibus, Administratoribus, sive Custodibus, Gubernatoribus, Rectoribus, & Oeconomis Archihospitalis, & Societatis huiusmodi legitime intimata, & innovata fuerit, eorumque ad id expressus accedat assensus, derogationem huiusmodi nemini suffragari.

Decretum irritans.

§.6. Sicque per quoscumque Iudices quavis auctoritate fungentes, etiam prædictæ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, ubique iudicari, & definiti debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate fuerit attentari.

Consilio derogatorie.

§.7. Non obstantibus præmissis, & felicis record. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium, ad iudicium non trahatur, aliisque Constitutionibus Apostolicis, necnon Fabricæ prædictæ, & Hospitalium, Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum quorumcumque locorum, & Ordinum, etiam exemptorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, & indultis, conservatoris, exemptionibus, & literis Apostolicis eisdem, ac dilectis filiis Populo Romano, necnon Iudicibus, Curis, & Tribunalibus, eorumque personis, per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & dictam Sedem, etiam scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac alias sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, necnon reformationibus, etiam noviter facientibus, ac paribus motu, & scientia approbatis, etiam disponentibus, quarum causæ huiusmodi ad forum, seu Curiam Capitoli reasumi debeant, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, alias de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per regulas generales idem impertantes mentio, seu quavis alia expressio

habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, quorum tenores, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat harum serie, specialiter & expresse, ac eisdem motu, & scientia, & potestatis plenitudine derogamus, ac sufficienter derogatum esse decernimus, contrariis quibuscumque, aut si prædictis vel quibusvis aliis, conjunctim vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, vel excommunicati, aut extra, vel ultra certa loca, Curias, & Tribunalia, ad iudicium trahi non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiusmodi mentionem, ac quibuslibet aliis privilegiis, indultis, & literis Apostolicis, generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, aut totaliter non non inserta, jurisdictionis ipsius Protectoris explicatio impediri valet quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis.

§.8. Et quia difficile foret præsentibus literas ad singula loca, quibus illis pro tempore opus fuerit, deferre, volumus, & prædicta auctoritate decernimus, quod illorum transumptis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo Protectoris, vel Societatis huiusmodi, seu personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, vel Curie etiam secularis munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si forent exhibita, vel ostensa.

Fides transumptorum.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 22. mensis Januarii 1560. Pontificatus nostri anno I.

D.P. An. II. die 22. Jan.

IV.

Moderatio Constitutionis Pauli IV. editæ contra Religiosos apostatas, aut male translatos, vel extra claustra vagantes.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

SEdis Apostolicæ solertia dum ad salutem quorundam remedium extracta, in eorum detrimentum vergere conspexit, ne quod illis profuturum maturitate summa prodiisse comperit, noxium incauto ministerio efficiatur, celeris provisionis operam afferre consuevit, prout in Domino conspexit salubriter expedire.

Exordium.

§.1. Dudum siquidem postquam fel. rec. Paulus Papa IV. Prædecessor noster, &c. Omittitur relatio Bullæ Pauli IV. Quoniam eam habemus in Tom. IV. part. I. fol. 343. Postquam num. 14.

Paulus IV. did. Constit. de qua hic.

§.2. Cum autem, sicut accepimus, licet

cet

et singula literæ prædictæ a zelo religionis ejusdem Prædecessoris emanant, nihilominus cum post illarum publicationem per Ordinarios locorum ad earum executionem procedi ceptum fuerit, maximi in omnibus Regnis & Provinciis rumores, lites, & contentiones, ac gravia scandala multipliciter exorta fuerint, cum propter maximum ipsorum Apostatarum, & translatorum numerum, tum etiam ex quo multi prætenderent, vel prætendebatur damnari in dictis literis omnes fere uniformiter, nulla inter causam, & causam, ac lepram, & lepram differentia, & distinctione habita damnabantur, cum tamen plerique eorum prævis dispensationibus, & indultis, ac licentiis ab eorum Superioribus, & a Sede Apostolica ex iustis, & rationabilibus causis concessis muniti forent, & nihilominus quamplures ex eis zelo conscientie, aut poenitentia ducti, literis prædictis parere, & ad Monasteria, a quibus egressi fuerant, redire sese paratos exhiberent, sed ab eorum Superioribus nullatenus reciperent, sicque ob eorumdem literarum rigorem magnis confusionibus involuti, ac miseris & calamitatibus oppressi, omnibus remediis destituti, ac perpetuis censuris innodati, eoque spiritali & temporali privati remaneret, ita quod vel fame perire, aut in extremam desperationem adduci cogentur, alique Christiani deos ob magnam dictorum Apostatarum multitudinem vix eorum conversationem effugere, & exinde excommunicationis incursum evadere possent, & propterea verisimile sit: quod si bonitati divine ejusdem Prædecessoris vitam paulo ulterius proferre placuisset, ipsæ literas suas huiusmodi zelo charitatis, ut par erat, ad justam moderationis formam, & æquitatem reduxisset.

Ideo hic Pontifex solvit omnes Apostatas, & translatos in seculo vagantes a censuris, & poenis incursis, ob non partitionem dictæ Constit. Pauli IV.

§.3. Nos igitur pro Pastoralis officii nostri debito omnibus jus & iustitiam, ut decet, ministrare, neminique injuriam inferre, aut quemquam suis juribus, ac legitimis defensionibus privare, aut alias indebite molestare volentes, sed singulorum Christianidelium animarum saluti ante omnia prospicere cupientes, singularum literarum Prædecessoris huiusmodi tenorem, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus pro expressis habentes, habita super his cum nonnullis venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus super hoc negotio specialiter deputatis deliberatione matura, motu simili, ac ex certa scientia nostris, & de simili potestatis plenitudine omnes, & singulos Apostatas, seu translatos in dictis literis comprehensos, & adhuc in seculo vagantes, cuiuscumque Ordinis fuerint, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, ac aliis sententiis, censuris & poenis quas ob non partitionem literarum prædictarum, seu alias quomodolibet incurrerunt, hac vice dumtaxat, specialiter & expresse absolvimus & liberamus.

§.4. Necnon super irregularitate per Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

1560.
Et super irregularitate per eandem contracta dispensat.

cos contra tenorem dictarum literarum Missas celebrando, seu alias se divinis immiscendo forsitan contracta, dummodo in contemptum clavium id non egerint, misericorditer in Domino dispensamus, ac absolutos, & liberatos, ac dispensatos fore censemus.

§.5. Singulasque literas prædictas, ac in eis contenta & inde sequuta quæcumque, ad formam juris & sacrarum constitutionum reducimus, & reducta fore, sicque ab infra scriptis, & quibusvis aliis Iudicibus, ac prædictis Auditoribus & Cardinalibus, sublata eis & eorum cuilibet, quavis iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & interpretari debere, ac quicquid secus a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Et dictam Pauli IV. Constit. ad formam juris, & sacrarum Constitutionum reducat.

§.6. Et nihilominus omnes & singulas lites & causas hæcenus coram quibusvis Ordinariis, vel Delegatis Iudicibus etiam in Romana Curia introductas, & in quacumque instantia contra dictos Apostatas vel translatos, vel alias inter quavis personas præmissorum occasione pendentes, etiam si instructæ sint, ad Nos advocamus, ac causas tam ad Nos advocatas in statu & terminis, quibus reperiuntur reassumendas, necnon quam & quas quæcumque persone ecclesiasticæ, & regulares, ac etiam seculares, necnon Conventus, Collegia, & Universitates dicta occasione, seu in præmissis communiter, vel divisim interesse putantes, contra dictos Apostatas, vel translatos, aut alios quoscumque active vel passive civiliter, vel criminaliter, ac realiter & personaliter vel mixtum habent & movent, aut habere vel movere volent & intendunt, cum omnibus & singulis incidentibus, dependens, emergens, annexis & connexis, totoque negotio principali, quoad profectos videlicet in Alma Urbe & eius districtu, & alios in ea præsentibus dilecto filio nostro Jacobo tit. S. Mariæ in Cosmedin. Presbytero Cardinali Sabello nuncupato, nostro in dictis Urbe, & districtu Vicario generali, seu ejus Locumtenenti, extra Curiam vero Ordinario loci, ac Superiori Monasterii, in quibus prima & originaria professio per quemlibet ex Apostatis & translatis prædictis emissæ asseritur, necnon obtinenti primam dignitatem in Ecclesia Cathedrali, seu Metropolitanæ, vel alii Superiori loci huiusmodi, seu antiquiori Canonico pro tempore residenti per eos conjunctim, visis in primis & diligenter inspectis & examinatis dispensationibus, facultatibus, licentiis, & indultis per eosdem Apostatas & translatos quomodolibet obtentis, ac processibus desuper habitis, & causis in eis allegatis mature discussis, ac prout justum & æquum fuerit, verificatis & probatis, summarie, simpliciter, & de plano, ac sine strepitu, & figura iudicii, ac sola veritate inspecta, appellatione postposita audientia, cognoscens, & juxta juris sacrarum constitutionum dispositionem sine debito terminando committimus, & mandamus.

Advocat erit ad se omnes causas contra eosdem coram quibusvis Iudicibus introductas, eaque summarie, & juxta dispositionem juris, & sacrarum Constitutionum, cognoscens committit Vicario Urbe & districtu Ordinarium, & Superioribus Monasteriorum &c.

1560. Facultate eisdem Judicibus concedit, ut summarie procedant, &c.

§.7. Ac eisdem Judicibus omnes, & singulos prædicta occasione citandos etiam per edictum publicum, confitit etiam summarie, & extrajudicialiter de non tuto accessu citandi, necnon illis, & aliis quibus, ubi, quando, & quoties opus fuerit, etiam sub sententiis, censuris, & poenis ecclesiasticis ac etiam pecuniariis eorum arbitrio imponendis, moderandis, & applicandis, etiam per edictum simile inhibendi, Necnon, quoscumque Apostatas, & translatos hujusmodi, qui sine canonica dispensatione aut licentia in saculo vagari reperti fuerint, ad Monasteria, a quibus exiverunt, aut alia regularia, vel alia honesta loca, prout melius pro ipsorum animarum salute eis visum fuerit, super quo ipsorum Judicum conscientiam oneramus, reverti seu intrare faciendi, & compellendi, ac quocumque alia, que per eos in præmissis statuta, & ordinata fuerint, debita executioni demandandi, ac quascumque executiones per quosvis Judices ordinarios, vel delegatos in vim literarum Prædecessoris hujusmodi alias contra juris formam factas causa cognita retractandi, & annullandi, & in pristinum statum reducendi, contradictores quolibet, & rebelles per censuras, & poenas ecclesiasticas, appellatione postposita compescendi, necnon censuras, & poenas prædictas incurrisse declarandi, atque illas legitimis desuper habendis servatis processibus, etiam iteratis vicibus aggravandi, interdictum ecclesiasticum, prout juris fuerit, apponendi, & auxilium brachii secularis, si opus fuerit, invocandi, ceteraque in præmissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi, plenam, & liberam concedimus facultatem.

Clasula rogatoria.

§.8. Non obstantibus præmissis literis Prædecessoris, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon privilegiis, indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis quotiescumque, & per quoscumque, ac quibuslibet, & ex quibusvis causis, necnon intuitu, consideratione, contemplatione, & ad instantiam quorumvis, aut etiam motu, scientia, ac plenitudine similibus etiam quod nonnulli ex dictis Ordinibus professores se de causis eis per Sedem ipsam delegatis, nisi sub certis modo, & forma ibidem contentis intrmittere minime teneantur, concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, quoad præmissa dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Apostate, & translatis absolui penitentiam a Confessoribus injungendam fasces debeant.

§.9. Volumus autem quod singuli Apostate, & translatis hujusmodi, ut præfertur, absoluti, penitentiam per eorum Confessorem sibi pro excessibus prædictis iniungendam facere omnino teneantur. Quodque antequam sententia seu declaratoria per prædictos Judices a Nobis deputatos ferenda paruerint, a celebratione Missarum, & quocumque Altaris Ministerio omnino abstineant.

§.10. Volumus autem quod infra sex menses a die publicationis præsentium ipsi Apostate, seu translatis licentias eorum, ac dispensationes, & indulta prædictis Judicibus præsentent, & sententiam declaratoriam desuper ab eisdem promulgari, ac causam realiter, & cum effectu totaliter expediri faciant, quo termino elapso, & causa, ut præfertur, non expedita, dicti Apostate, & translatis in easdem censuras, & poenas, in quibus ante publicationem præsentium erant, reincidisse eo ipso censentur, nisi per ipsos Judices steterit, aut alio legitimo impedimento per ipsos Judices arbitrando, dicti Apostate, & translatis detenti fuerint.

§.11. Ceterum quia difficile foret præsentibus literas ad singula quaque loca, in quibus eis utendum erit, deferri, volumus similiter, & prædicta Apostolica auctoritate statuimus, atque decernimus, illarum transumptis, sive impressis, sive manuscriptis, dicti Vicarii sigillo, & illius, seu publici Notarii subscriptione munitis, eamdem proflus fidem ubique locorum in iudicio, & extra adhibendam fore, que ipsi presentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostense.

Nulli ergo, &c. Si quis autem, &c. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo, tertio nonas Aprilis Pontificatus nostri Anno I.

V. Contra detinentes jocalia, & alia quæcumque bona ad Sedem Apostolicam spectantia, ac scientes, & non revelantes.

De materia post concord. in Pauli Quarti Const. XVI. Incumbentia Tom. IV. Par. I. fol. 236. Et signanter contra non restituentes scripturas. vide in Sixt. V. Const. Non sine. ubi nos abo.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI Ad futuram rei memoriam.

Pastoralis officii auctoritas Nos admonet, & ordo rationis exposcit, ut circa ea potissimum versetur, per que res, & bona Romanæ Ecclesiæ, præsertim usui, & ornatu i Romani Pontificis pro tempore existentis, & Sacri Palatii Apostolici deputata ab impiorum insultibus, & rapinis præserventur, Scab eis ausu sacrilego, aut alias quomodolibet abinde asportata, & distracta, nostræ operationis ministerio, cum animarum salute eorum, qui coeca cupiditate ducti in non parvam Sanctæ Matris Ecclesiæ iniuriam, & ipsorum animarum perniciem, Dei timore postposito, ea surripere, seu sibi appropriare, aut istine divertere ausu fuerint, eidem Romano Pontifici pro tempore existenti restituantur, & taliter in præmissis provideatur, quod ceteris cedat in exemplum.

1560. Apostate, & translatis dispensationibus, & indulta Judicibus præsentare, & causam expedire debent infra sex menses, alias in censuras ante incursas reincidant.

Exemplorum fides.

D. P. An. I. die 8. April.

Procciam.

§.11. Cum

1560. Causa in iure Constitutionis.

§.1. Cum itaque, sicut non sine gravi animi nostri molestia accepimus, tam tempore infirmitatis diversorum Romanorum Pontificum Prædecessorum Nostrorum, ex qua, sicut Domino placuit, ab humanis decesserunt, quam exinde diversarum Sedium vacantium, quamplura etiam prætiosa jocalia, ornamenta, & alias ad eundem Romanum Pontificem pro tempore existentem, & Cameram Apostolicam spectantia, & pertinentia, tam ex dicto Palatio, quam aliis quibusvis locis ablata, & distracta fuerint, & a diversis eorum protervia invalenscente detineantur, in nostrum, & ejusdem Pontificis pro tempore existentis non solum detrimentum, sed etiam Sedis Apostolicæ ignominiam, & ipsius auctoritatis diminutionem, necnon illa detinentium, animatum perniciem, atque periculum non modicum.

Confirmatio penarum impositarum contra occupatores bonorum Cam. Apost.

§.2. Nos hujusmodi inconvenientibus, & animarum periculis quantum in Nobis est, obviare, & alius in præmissis, prout par est, providere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia, omnes, & singulas censuras, & poenas Ecclesiasticas per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores Nostrorum contra talium perpetratores, ac alios bonorum Apostolicorum usurpatores, raptores, receptores, & possesores, ac detinentes, & non restituentes, ac scientes, & non revelantes, sub quibusvis verborum formis promulgatas, quorum, & literarum Apostolicarum desuper confectarum tenores, ac si de verbo ad verbum inferebantur presentibus, haberi volumus pro expressis, auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & innovamus, ac ad infrascriptos extendimus, & ampliamus.

Preceptum restitendi omnia bona dictæ Camere.

§.3. Et nihilominus motu, & scientia similibus, omnes, & singulas, tam seculares, quam Ecclesiasticas, ac etiam militarium, & Ordinum quorumcumque religiosas etiam quacumque Episcopali, Archiepiscopali, & Patriarchali seu superiori Ecclesiastica etiam Cardinalatus honore, ac etiam Comitali, Marchionali, aut Ducali dignitate fungentes, ac alias mundanas personas, nullis poenitis excipientes, cum dignitas, qualicumque sit, in peccatis nemini excusationem præbere debeat, que jocalia, ornamenta, aurum, argentum, monetatum, & non monetatum, gemmas, margaritas, lapides prætiosos quocumque nomine nuncupatos, pecunias, vestes, pannos, & tam manuscriptos, quam quosvis alios libros, scripturas, necnon equos, mulos, mulas, imagines aureas, argenteasque, ac aneas & marmoreas, ac suppellectilia, & alia quæcumque res, & bona mobilia, & immobilia, spiritualia, & prophana cujuscumque generis, qualitatis, & quantitatis, seu pretii existentia pro usu, & commoditate Romani Pontificis pro tempore existentis, & ornamento Palatii hujusmodi deputata, ac ad eundem Romanum Pontificem pro tempore existentem spectantia, & pertinentia, tempore infirmitatis, cujusvis Romani Pontifi-

cis Prædecessoris nostri, ex qua postmodum decessit, ac etiam dictæ Sedis propterea vacantis, necnon per annum ante obitum, & vacationem hujusmodi ex dicto Palatio, & alias undecumque, & quocumque asportarunt, subtraxerunt, & occultarunt, seu prætenso titulo donationis, vel remissionis, quietantie, vel alio quovis prætextu detinent, seu sciunt ea per alios possideri, usurpari, & detineri, aut occupata fuisse, & ad eorum manus pervenisse, requirimus, & monemus, eisque districte præcipiendo mandamus, quatenus infra sex dierum spatium, quorum duos pro primo, duos pro secundo, & reliquos duos dies pro tertio, & peremptorio termino eis, & eorum cuilibet pro canonica monitione assignamus, omnia, & singula jocalia, ornamenta, aurum, argentum, gemmas, margaritas, lapides prætiosos, pecunias, vestes, pannos, libros, equos, mulos, mulas, imagines, suppellectilia, & alias res, & bona hujusmodi dilecto filio Francisco Odescalco dictæ Camere Præsidentium cum effectu restituant, & consignent, & si donationem, vel remissionem, aut quietantiam desuper sibi factam prætentant, illam seu illas, videndas, ut decet, & examinandas exhibeant, & producant, ac illorum raptores, usurpatores, seu detentores, vel occupatores scientes reveleant.

§.4. Alioquin lapsis diebus hujusmodi omnes, & singuli præfati Episcopali, vel Archiepiscopali, aut Patriarchali, ac etiam Cardinalatus honore seu dignitate præditi, interdicti ingressus Ecclesiæ poenam, alii vero excommunicationis, & maledictionis æternæ sententiam, quam alias in eos in his scriptis ferimus, & a quibus nisi a Nobis, & eodem Romano Pontifice pro tempore existente, ac satisfactione prævia, præterquam in mortis articulo constituti, relaxationis, & absolutiois beneficium obtinere non possint, eo ipso incurrant, & si Pontificali aut Cardinalatus honore seu dignitate præditi sub interdicto hujusmodi per octo dies præfatos, seu immediate sequentes permanere, alii vero inferiores ab eis eandem excommunicationis sententiam animo, quod absit, indurato sustinere non formidaverint, ex tunc elapsis dictis octo diebus, Pontificali, & etiam Cardinalatus honore, seu dignitate præditi a regimine Ecclesiæ eis commissarum eo ipso suspensi, ac tam ipsi, si alia beneficia Ecclesiastica obtineant, quam inferiores ab eis, omnibus, & singulis Monasteriis, Prioratibus, dignitatibus, administrationibus, canonicatibus & præbendis, ceterisque beneficiis Ecclesiasticis cum cura, & sine cura, secularibus, ac Ordinibus quorumcumque regularibus, que in titulum, vel commendam, seu administrationem, aut alias quomodolibet etiam ex quibusvis concessionibus, seu dispensationibus Apostolicis obtinent, ac etiam Officiis Romanæ Curie per eos obtentis, Seculares vero Feudis, Vicariatibus, Dominiis, & aliis iuribus, ac privilegiis quibuscumque eis per Romanam Ecclesiam aut Sedem

Penæ non restitutoriam, scientiamque & non revelantium.

Sedem præfatam, seu alios quoscumque etiam quacumque alia auctoritate etiam Imperiali, vel Regali eis concessis, etiam eo ipso privati existant, & ad similia beneficia, feuda, privilegia, vicariatus, dominia, & jura obtinenda, necnon ad quoscumque actus legitimos exercendos inhabiles, ac etiam intestabiles similiter eo ipso fiant, possintque beneficia, officia, ac vicariatus, & feuda, aliæque jura hujusmodi tanquam vacantia absque alia declaratione desuper faciendi a Nobis, & Sede præfata, ac aliis, ad quos pertinet, illa concedere, & dare, libere impetrari. Scituri quod si ipsi, aut eorum aliqui sua salutis immemores in præmissis morosi fuerint, seu præmissa adimplere non curaverint, aut contempserint, hoc eis pro gravi crimine, & delicto imputabitur, & Justitia mediante, contra eos ad graviore, & tales poenas absque ullo respectu procedetur, quod illorum coercitio eis perpetuo cedat ad noxam, & aliis in exemplum, absque spe alicujus venie inde consequenda: si vero se humiles & ad satisfaciendum, aut confitendum promptos exhibuerint, cum omni mansuetudine, & respectu excipientur, & ex eorum spontanea restitutione, seu confessione eis salutaris misericordie, & gratie amplexus exuberanti Sedis præfate in singulos poenam pietate provenient. Ac singulas donationes eis desuper factas, prout justitia suadebit, & ordo dicaverit rationis, admittemus. Ac ut præfertur, scientes, & revelantes, ultra Cœlestis præmium, a Nobis condignam mercedem, & retributionem recipient, cum eorum omnium grata satisfactione.

Derogatio derogatoriorum.

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus, privilegiis quoque, indulgentiis & literis Apostolicis præfatis, necnon donationibus, concessionibus, & aliis dispositionibus, de bonis, rebus & aliis præmissis, etiam Cardinalibus & aliis prædictis, etiam per dictos Prædecessores, aut eorum alios ex quacumque causa factis, & quibusvis aliis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis, etiam motu & scientia paribus concessis, confirmatis & innovatis, quibus, illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes; illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, & quoad hoc eis nolumus aliquatenus suffragari, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Iussio publicandi hanc Bullam.

§.6. Volumus autem, quod cum primum præfates literæ, quarum transumptis manu Notarii publici subscriptis, sicuti ipsis originalibus literis fidem plenam adhiberi debere decernimus, in valvis Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & Ecclesiæ Lateranen., ac Acie Campi Floræ etiam de

Urbe per unum ex Cursoribus nostris affixæ fuerint, perinde singulos, quos concernunt, quoad præmissa omnia ardeant, ac si eadem præfates literæ eis singulariter & personam liter insinuate, & intimata fuissent.

Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1560. tertio Nonas Aprilis, Pontificatus nostri Anno primo.

D. P. An.I. die 3. April.

V I.

Exemptio Monialium, & Sororum cujuscumque Ordinis Regularium a decimis, subsidiis, aliisque oneribus.

PIUS EPISCOPUS, SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

DE statu Ecclesiarum, & Monasteriorum quorumlibet curæ nostræ divina dispositione commissorum paterna diligentia cogitantes, ad ea per que illorum, ac personarum præsertim femine sexus in illis sub regulari castimonia Altissimo famulantium statui, & opportuna subventioni valeat salubriter provideri, ipsæque personæ semotis perturbationibus universis in pacis, & quietis amantate divinis officiis liberius vacare valeant, libenter attendimus, ac in iis nostri pastoralis officii partes favorabiliter impartimur.

Exordium.

§.1. Hinc est quod Nos Motu proprio non ad alicujus Nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate omnes, & singulas Abbatissas, Priorissas, Ministras, Moniales, & Sorores quorumcumque Monasteriorum, Domorum, & regularium locorum Monialium, & Sororum quorumvis Cisterciensium, Præmonstratensium, S. Clare, necnon Sancti Benedicti, & S. Augustini, ac Tertii Ordinis Sancti Francisci, & aliorum quorumvis Ordinum, etiam sub cura & regimine, ac secundum regularia instituta Fratrum Minorum de Observantia nuncupatorum, & Eremitarum ejusdem Sancti Augustini degentium in Lombardia, & quibuscumque aliis Italiae partibus consistentium, ipsaq. Monasteria, & Domos, & loca (deductis quatuordecim ducatis auri de Camera pro victu cujuslibet Monialis seu Sororis) alios redditus non habentia, eorumque possessiones, & alia quacumque bona mobilia, & immobilia, a quarumcumque decimarum, & subsidiorum, ac aliorum onerum quomodolibet nuncupatorum, per Nos, & Sedem Apostolicam, seu ejus Legatos, & Nuncios, aut quoscumque alios quavis auctoritate fungentes, etiam pro expeditione contra Turcas, vel fidei tuitione, ac Fabrica Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, aut quavis alia urgentissima causa pro tempore impositorum solutione, ex certa nostra scientia, auctoritate Apostolica, tenore præsentium in perpetuum prorsus eximimus, & liberamus.

Exemptio a solutione decimarum, & subsidiorum ac aliorum onerum.

§.2. Et nihilominus omnibus, & singulis Collectoribus, Subcollectoribus, ac

Prohibitio Commissariis & aliis executoribus.

Commissariis, necnon quibuscumque aliis, ad decimarum, & subsidiorum hujusmodi exactorem deputatis, & pro tempore deputandis, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub nostræ indignationis, ac excommunicationis late sententiæ poena districtius inhibemus, Abbatissas, Priorissas, Ministras, Moniales, & Sorores, Domos, & Monasteria, & loca prædicta, etiam vigore quarumcumque literarum a Nobis, vel Sede prædicta pro tempore emanatarum, etiam si in eisdem contineatur, quod ad quevis exempta, & non exempta Domos, Monasteria, & loca se extendant, vel alterius cujuscumque tenoris existant, ipsius Sedis sibi concessa facultatis, nisi de præsentibus eorumque toto tenore, ac de dictis Ordinibus, & nomine eorum, quibus dictorum Ordinum cura, gubernatio, & protectio pro tempore commissa fuerint, plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, fecerint mentionem, ad solvendum decimas, seu subsidia, aut onera hujusmodi quovis modo cogere, aut compellere, seu alias præmissorum occasione eas molestare, seu inquietare presumant.

Executores istius Constitutionis depurationis, & facultatis.

§.3. Quo circa dilectis filiis Camera Apostolicæ Locumtenenti, ac Alma Urbis nostre Vicario in spiritualibus generali, necnon universis, & singulis venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopis, & Episcopis, & etiam dilectis filiis eorum in spiritualibus Vicariis generalibus, ceterisque Ecclesiarum Prælatibus pro præsentibus committimus, & mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios eisdem Abbatissas, Priorissas, Ministras, Moniales, & Sororibus in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, eisdem præfatis, & in eis contenta quæcumque inviolabiliter observari faciant. Non permittentes eas, ac Domos, Monasteria, & loca hujusmodi per Collectores, aut Subcollectores, & Commissarios præfatos, seu quoscumque alios contra earumdem præsentium tenorem quomodolibet molestari, contradicere quolibet, & rebelles per censuras, & poenas Ecclesiasticas, ac alia opportuna juris remedia, appellatione postposita compefcendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, & poenas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Clausula derogatorie.

§.4. Non obstantibus præmissis, ac fel. rec. Bonifacii PP. VIII. Prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali, de duabus dietis edita: dummodo non ultra tres dietas vigore præsentium ad iudicium non trahatur, & aliis constitutionibus, privilegiis quoque, indulgentiis, & literis Apostolicis, etiam in forma Brevis, aut aliis quibuscumque per Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac etiam Nos, & Sedem prædictam, cum quibusvis irritativis, annullativis, revocativis, exceptivis, restitutivis, declarativis; aut derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clau-

sulis, etiam pluries, ac alias quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si talia forent, quod pro eorum derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis fides danda.

§.5. Volumus autem quod eorumdem præsentium transumptis sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, & manu alicujus Notarii publici subscriptis eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1560. nonis Aprilis, Pontificatus nostri Anno primo.

D. P. An.I. die 5. April.

V I I.

Approbatio Confraternitatis sub Invocatione SS. Trinitatis nuper in Urbe institutæ, ad hospitandum Peregrinos ad Urbem, devotionis causa accedentes, ac rescindendum Pauperes convalescentes ex aliis Hospitalibus dimissos; Et tam illos, quam istos salubriter in mandatis Domini erudiendos.

Exordium.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

ILLUS, qui pro Domini saluatione grægis, in ara Crucis, in precium immolari non abnuvit, quique inter alia sibi beneplacita, opera charitatis exerceri præcipit, vices licet immeriti gerentes in terris, curis angimur assiduis, & continua meditatione pulsamur, circa quacumque pia opera, ex Christianis devotione ordinata, ut firma perpetuo subsistant, omni studio intendere, & ut ad præmissa Christianis vota facilius concurrant, fideles ipsos quibusdam spiritualibus, & allecivis muneribus libenter prosequimur, ac eorum pia suffragia donis celestibus confovemus, ut exinde reddatur divinæ gratiæ aptiores, & charitatis devotio in dies per amplius augeatur in eis.

Confraternitas Trinitatis nuper in Urbe instituta fuit, ad subsidium pauperum Peregrinorum & Convalescentium.

§.1. Cum itaque sicut pro parte dilectorum filiorum modernorum Confratrum, Confraternitatis Sanctissimæ Trinitatis in Alma Urbe, de consensu bonæ memoriæ Philippi Archiepi Episcopi Salutarum, in dicta Urbe, & illius districtu Sedis Apostolicæ, dum viveret, Vicarii Generalis, alias in Pauperum Peregrinorum, & Convalescentium personarum subsidium institutæ, & cre-

& erecta, Nobis nuper exhibita petitio continebat, ipsi relictis peccatorum fordibus, ad divinorum preceptorum, quantum humana patitur fragilitas observationem reducti, iramq. divinam penitentia, & orationibus precipue placari considerantes, ultima cujullibet mensis Dominica in unum congregati, peccata sua confessi, sacratissimum Eucharistia Sacramentum devote recipiant, factaq. deinde Processione, orationem in deputato Oratorio inchoantes, & inter cetera, pro republice Christiane conservacione, & augmento, ac inter Principes Christianos universali pace, ac pro tempore Romani Pontificis, & Sancte Romanae Ecclesiae, illiusq. Praelatorum prospero statu, devote orantes, orationem ipsam partitis inter se horis triduo reddant continuam, & in ipsius Confraternitatis Hospitali, quod multis annis in domo conducticia tenuerunt, & nunc in propria ad id Dei liberalitate, & benignitate per eos empta tenent, quoscumque Peregrinos ex quibusvis Mundi partibus ad Urbem, & Hospitale hujusmodi devotionis causa confluentes recipiant, & tribus ac quandoque pluribus diebus hospitentur, & nutriant, ac alias charitative tractent. Pauperes quoque Convalescentes, qui dum ab infirmitate liberi quidem; sed debiles ex aliis Hospitalibus exeuntes, quo se recipiant, & reficiant non habent, in eodem suo Hospitali similiter recipiant, ac eos non solum corporaliter donec robustiores evadant pie alant, verumetiam rades & ignaros interim, dum ibidem morantur, in mandatis Domini erudiant, cunctaq. haec opera ex bonis sibi a Deo collatis, aliorumq. Christianidelium elemosynis, cum ipsa Confraternitas proprios redditus ultra quindecim ducatos non habeat, hactenus exercuerint, & exercereq. perpetuo intendant: pro parte eorundem Confratrum Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus ut ipsi & alii Christianideles sui interioris hominis reformationi intendere, & in piis & charitativis operibus praefatis, sine quibus Coeleste Regnum acquiri non potest, perseverare studeant, & ceteri ad ingrediendam dictam Confraternitatem alliciantur eo libentius, & promptius, quo spiritualibus donis se refici, animarumque suarum salutem facilius adipisci cognoverint, eorum animarum saluti, pauperumq. ac dictae Confraternitatis successui consulere, ac ipsius Confraternitatis erectionem hujusmodi, illiusq. statuta, & ordinationes approbare, & confirmare, ac alias in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Et modo Pontifice cum suis ordinationibus confirmatur.

§.2. Nos igitur, qui divini cultus augmentum, & animarum salutem, & Hospitalium quorumlibet salubrem directionem, & in eis degentium pauperum subventionem nostris potissimum temporibus ubique vigere, & augeri sinceris desideramus affectibus, quique dictorum Confratrum tam salubria vota, & pia opera, plurimum in Domino collaudamus, ipsos & eorum singulos a quibusvis excommunicatio-

nis, suspensionis, & interdicti, aliusq. Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, a jure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, ipsius Confraternitatis erectionem, & institutionem, necnon ordinationes, & statuta pro salubri ejusdem Confraternitatis directione, nunc & pro tempore edita, sacris Canonibus non contraria, ac inde pro tempore secuta quaecumque, licita tamen & honesta auctoritate Apostolica tenore praesentium approbamus, & confirmamus, ac rata, & grata habemus, illiq. perpetuo firmitatis robur adjuicimus.

§.3. Et insuper universis, & singulis Confratribus Confraternitatis hujusmodi, nunc & pro tempore existentibus, aliisq. Christianidelibus utriusque sexus, etiam de dicta Confraternitate non existentibus, qui Hospitale praefatum, seu illius pro tempore Ecclesiam vel Cappellam, in ejusdem Sanctissima Trinitatis, & Sancti Benedicti, cujullibet anni festivitatis devote visitaverint annuatim, & ibidem ter Orationem Dominicam, & toties Salutationem Anglicam devote recitaverint, & de bonis sibi a Deo collatis pro eorundem Convalescentium, & Peregrinorum manutentione, eorum arbitrio aliquam elemosynam porrexerint, plenariam omnium peccatorum suorum remissionem, & indulgentiam misericorditer in Domino auctoritate, & tenore praedictis, ex certa scientia, ac de Apostolice potestatis plenitudine concedimus, & clarigimus.

§.4. Illis vero, qui ultima cujullibet mensis Dominica, vel illam immediate sequenti Luna sive Martis, aut aliis diebus, Orationi per dictos Confratres pro tempore fienda, & continuanda intervernerint, & illam per unam horam, vel si vires ad id non suppetant, breviori tempore continuaverint pro Republica Christianae conservacione, & augmento, ac Principum Christianorum mutua, & universali pace, necnon nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis, ac Romanae Ecclesiae hujusmodi, & illius Pastorum, felici, & prospero statu, pias ad Christum Jesum preces effundendo, quoties id fecerint.

§.5. Necnon qui de gremio dictae Confraternitatis esse pro tempore desideraverint, in ipsa eorum in Confratres receptione, & descriptione, dummodo omnes, & singuli Christianideles praefati temporibus, & diebus ipsis poenitentes, & confessi sint, & Sacratissimum D.N. Jesu Christi corpus receperint, centum annos, & totidem quadragenas de junctis eis poenitentis, etiam misericorditer in Domino relaxamus.

§.6. Praeterea eisdem ac omnibus, & singulis aliis praefatis, & eorum cuilibet, ut facilius, & commodius ad praemissa se disponere possint, quod temporibus, & diebus praefatis, praeterquam tempore Paschatis Resurrectionis ejusdem D. N. J. Christi,

Indulgentia, que conceitur visitantibus eius Hospitalis, & Ecclesiae in festis Trinitatis, & S. Benedicti, & elemosynas largientibus. Scias omnes Indulgentias pro quibus porrigende sunt manus adjutricem vocatas esse a Pio P.

Orantibus etiam tempore orationis indicenda a Confraternitate.

Confratribus quoque. In vide quo ad Indulgentias id quod notavi in rubric.

Facultas eligendi Confessorum. Hoc limitavit Clement VIII.

si, quemcumque secularem, vel cujullv etiam Mendicantium Ordinis regularem Praesbyterum, in suum possint eligere Confessorem, qui eos, & eorum quemlibet ab omnibus, & singulis eorum peccatis, criminibus, excessibus, & delictis quantumcumque gravibus, & enormibus, etiam Sedi praefata reservatis (nullis prorsus praeterquam in Bulla in die Coenae Domini legi solita contentis exceptis) absolvere, & pro commissis poenitentiam salutarem injungere possit, & valeat, licentiam, & facultatem impartimur.

Elemosynam praefatis indulgentia datur. In vide max citationem irrevocabilem. Pii P.

Claustra in jus Contributionis praefatae.

Fides danda transumptis.

Sanctio penalis.

D. P. An. I. die 29. April.

§.7. Et demum aliis quibusvis personis utriusque sexus Christianidelibus ubilibet constitutis, quae eidem Hospitali, pro ejus, ac Convalescentium, & Peregrinorum praefatorum manutentione, & sustentatione aliquam elemosynam eorum arbitrio quomodolibet porrexerint, vel undecumque transmiserint, etiam quoties id fecerint, trecentos annos, & totidem quadragenas de junctis eis poenitentis similiter in Domino relaxamus.

§.8. Praesentibus, quas sub quibusvis similibus, vel dissimilibus indulgentiarum, gratiarum, & facultatum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut derogationibus, etiam intuitu Fabricae Principis Apostolorum de dicta Urbe, aut Cruciate sanctae, & ex quibusvis, quantumcumque urgentissimis causis, per Nos, & Sedem praedictam, aut alios quoscumque, etiam Motu proprio, & alias quomodolibet pro tempore factis, nullatenus comprehensas, sed semper ab illis exceptas, & quoties illae emanabunt, toties in pristinum statum restitutas esse, & ceteri debere decernimus, perpetuis futuris temporibus duraturis.

§.9. Volumus autem, quod praesentium transumptis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo pro tempore existentis Protectoris dictae Confraternitatis munitis, plenaria fides in judicio, & extra illud ubique locorum adhibeatur, prout originalibus literis adhiberetur, si forent exhibita, vel ostensa.

§.10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae absolutionis, approbationis, confirmationis, adjectionis, concessionis, elargitionis, relaxationum, impartitionis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursum.

Datum Romae apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo, tertio Kal. Maii Pont. nostri Anno I.

Facultas Praelatorum Congregationis Monachorum B. Mariae Montis Oliveti, Ordinis S. Benedicti, circa absolutionem, & dispensationem Monachorum, ab irregularitate, quibuscumque casibus, quatuor exceptis, incurra.

Cetera, qua istam Congregationem concernunt, vide in Clem. VI. Const. III. Sollicitudinis Tom. III. Par. II. fol. 294.

PIUS PAPA QUARTUS

Dilectis filiis Generali, & aliis Abbatibus, & Visitoribus Congregationis Montis Oliveti, Ordinis S. Benedicti.

Votis vestris, per que vestrarum, & Monachorum vestrorum animarum salus provenire dignoscitur, inducimur, ut illis, quantum cum Deo possumus, benevolum favorem impartiamur.

§.1. Hinc est quod Nos volentes vos, qui, ut asseritis, ex justis, & rationabilibus causis ad instar Sancti Angustini, & Minorum Sancti Francisci, seu aliorum Ordinum, & Congregationum, quoscumque Monachos a quacumque irregularitate, (praeterquam ratione homicidii voluntarii, bigamiae, & mutilationis membrorum) absolvere, & cum illis, ut illa non obstante, ad omnes etiam sacros, & Presbyteratus ordines promoveri possint, dispensare desideratis, specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, vestris in hac parte supplicationibus inclinatis, Vobis, & cuilibet vestrum, ut in foro conscientiae tantum omnes, & singulos Congregationis vestrae Monachos, etiam ante legitimum aetatem, ad aliquem ex hinc ordinibus promotos, a quacumque irregularitate per eos quomodolibet pro tempore, (praeterquam ratione homicidii voluntarii bigamiae, aut mutilationis membrorum) contracta, absolvere, & cum eis ut illa non obstante ad omnes, etiam, & Presbyteratus ordines, alias tamen rite promoveri, & postquam in illis promoti fuerint, etiam in altaris ministerio ministrare, ac missas, & alia divina officia celebrare, ac quascumque administrationes, & officia ipsius vestrae Congregationis recipere, illaque gerere, & exercere libere, & licite valeant, dispensare, eosque in pristinum, & eum, in quo ante praemissa quomodolibet erant, aut existere poterant, statum restituere, reponere, & plenarie reintegrare liberare, & licite valeatis. Quodque Confessor, quem quilibet vestrum pro tempore duxerit eligendum, vos, & vestrum quemlibet, si forsitan, quod absit, aliquam irregularitatem quomodolibet pro tempore incurreretis, absolvere, & in statum pristinum restituere, ac ut administrationes, & officia praedicta, ut praefertur, recipere, & retinere, etiam licite, & libere valeat, auctoritate Apostolica tenore praesentium concedimus, & indulgemus.

§.2. Non obstantibus praemissis, & Apostoli-

Exordium.

Facultas absolvendi, & dispensandi, de qua in rubric.

1560. Derogatio quorundam que in contrarium.

sollicitis, ac Provincialibus, & Synodalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac vestri Ordinis, & Congregationis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & etiam iteratis vicibus innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum infererentur, presentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die 24. Maii millesimo quingentesimo sexagesimo, Pontif. nostri Anno I.

D. P. An. J. die 24. Maii.

IX.

Spolia personarum Ecclesiasticarum, decorum bonis, etiam ad favorem locorum piorum, absque Sedis Apostolice licentia disponentium, spectant ad R. Camera Apostolicam.

Hoc idem statuit Paul. III. ut in eius Constitutione. XXXIX. Romani. Tom. IV. Part. I. fol. 206. Hac tamen licentia non suffragatur Curatis extra residentiam decedentibus, ut infra in Const. in suprema. Sed Curiales habent privilegium circa spolia, ut infra in Pauli V. Const. in eadem.

PIUS PAPA QUARTUS

Dilecto filio Francisco Odescalco Cam. nostra Apost. Praesidenti, ac spoliarum quorundamque in universa Italia Collectori nostro generali. Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium i

GRAVE Nobis & molestum accidere solet, cum de personarum ecclesiasticarum actionibus, que integritatis exemplo ceteris prestare debent, ea Nobis deferantur, quae & eorum fama sinceritatem, denigrare, & Camerae nostrae Apostolice incommodum ac detrimentum asferre videntur, unde Nos ut malitiosorum pravis intentionibus occurrere valeamus, debita postmodum remedia in medium asferre, & perniciosos fraudibus, prout ex universalis nostrae Curiae sollicitudine tenemur, obviam cogimur.

Causa Constitutionis.

§.1. Cum itaque (sicut ex proborum, & fide dignorum hominum relatione nuper accepimus) quamplures Praelati, Presbyteri, & aliae ecclesiasticae personae diversarum provinciarum, locorum, & dominionum, & praesertim Regni Neapolis, nulla a Nobis, seu Sede Apostolica facultate

testandi suffulti vel muniti, sed temeritate propria, & forsitan ad suorum importunam suggestionem impulsii, in eorum ultimis voluntatibus testamenta sua condendo, ac donationes, seu legata, aut codicillos faciendo, de bonis suis diversimode, licet id facere nullo modo possint, neque debeant, disponere audeant, ipsaque bona sub diversis consuetis pretextibus, & coloribus, hospitalibus, ac piis locis, & forsitan cum promissionibus clandestinis, quod eorum consanguineis, vel affinibus, aut aliis personis ab eisdem testatoribus nominatis, post illorum obitum ab ipsis hospitalibus, & locis, de certa, seu quota portione honorum hujusmodi subveniant, testari, relinquere, legare, codicillari non erubescant, in dictae Camerae grave damnum, & praedictum maximum, dictae Camerae indemnitati opportune consulere, & inconvenientibus hujusmodi pro officii nostri debito, congruum remedium adhibere volentes.

§.2. Motu proprio & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostra, non ad tuam, vel alterius pro te Nobis super hoc oblata petitionis instantiam, auctoritate Apostolica, tenore presentium decernimus, & declaramus, omnia, & singula testamenta, donationes, in illis vel mortis causa factas, codicillos, legata, & quaecumque alia in ultimis voluntatibus per quoscumque Ecclesiarum praelatos, etiam in si Patriarchali, Archiepiscopali, vel Episcopali praesulgeant dignitate, ac quorumvis Monasteriorum cujuscumque Ordinis Abbates, seu Commendatarios, ac Presbyteros, & alias quolibet ecclesiasticas personas predictas, & quascumque alias, que ex bonis, & redditibus ecclesiasticis, & beneficiorum fructibus percipiunt, absque nostra seu ejusdem Sedis speciali licentia & facultate quomodolibet, que in futurum ab illis quocumque preteritu, aut quae sit colore, etiam in favorem hospitalium & aliorum, piorum locorum hujusmodi de dictis redditibus fieri, condi, & testari, seu relinqui, aut quovis ultima voluntatis titulo disponi contigerit, nulla, irrita, inania, invalida, ac nullius proferus roboris, vel momenti fore, & esse, ac nemini, neque etiam hospitalibus, & piis locis praefatis, cum ad Cameraam ipsam solum fraudandum, prout ex multis fraudibus desuper commissis & repertis Nobis constat, praemissa fieri clare appareat, ullatenus deinceps suffragari, neque subsistere, aut testamentis suis hujusmodi quemquam juvare, aut tueri, nec effectum aliquem iura ratione habere, vel fortiri.

§.3. Quinimmo te, de cuius probitate & fide specialem in Domino fiduciam obtinemus, bona quaecumque posthac in dictis testamentis relicta, tamquam spolia ad Nos & eandem Cameraam spectantia & devoluta, per te, vel subcollectores tuos deputatos jam, vel deputandos libere exigere, & recuperare, illorumque possessionem absque vitio spoli appprehendere, ingredi, ac retinere posse, & debere.

Prohibito disponendi in ultimis voluntatibus de rebus ecclesiasticis, absque licentia Sedis Apostolice.

Iussio, illa uti spolia exigendi per Cameraam.

1560. Annulatio dispositionum de cetero faciendarum de aliis bonis.

Decretum irritans.

Derogatio contrarium.

§.4. Necnon pro tollendis omnino fraudibus praedictis quaecumque testamenta, donationes, codicillos, legata, & alias quascumque ultimas voluntates, ut praefertur, in posterum faciendas, & facienda, atque in eis contenta, & inde secuta, quaecumque, etiam quo ad subsecutas dictorum honorum possessiones, & illorum apprehensiones hujusmodi, motu, scientia, & deliberatione praedictis, ex nunc, prout ex tunc revocamus, irritamus, cassamus, & annullamus, ac viribus proferus evacuamus, pro revocatisque, irritis, cassatis, annullatis, & penitus viribus omnibus evacuatis, ubicumque, tam in iudicio, quam extra, ab omnibus haberi debere volumus, decernimus, atque mandamus.

§.5. Sicque per quoscumque etiam S.R.E. Camerarium, & alios Cardinales, ac Clericos, & Praesidentes ejusdem Camerae, ceterosque iudices, & commissarios, ac alios tam ecclesiasticos, quam saeculares, quavis dignitate, & auctoritate, etiam marchionali, ducali, & regali fulgentes, in quibusvis causis, & instantiis, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi, ac decidendi facultate, & auctoritate iudicari, interpretari, atque decidi debere, irritum quoque, & inane, si locus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

§.6. Non obstantibus praemissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon provincialiarum, locorum, dominiorum Regni Neapolis, & quorumcumque aliorum Regnorum, ac hospitalium, & praesertim pauperum incurabilium, & aliorum piorum locorum cujusvis civitatis, etiam Neapolis, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, & indultis, ac literis Apostolicis, illis & quibuscumque aliis personis, & locis etiam actu hospitalitatem exercentibus, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia per Romanos Pontifices Praedecessores nostros, ac Sedem Apostolicam, aut alias etiam per Nos quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, etiam si in illis expresse caveatur, quod testamenta Clericorum, Presbyterorum, vel etiam Praelatorum facultatem testandi a dicta Sede minime habentium, in favorem hospitalium, aut aliorum piorum locorum hujusmodi quomodolibet facta valeant, plenamque roboris firmitatem obtineant, & executioni demandari debeant, Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc

servanda foret, tenores hujusmodi presentibus pro sufficienter expressis, & totaliter insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat harum serie specialiter & expresse derogamus, illaque adversus praemissa nullatenus suffragari posse vel debere decernimus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, die 26. Maii millesimo quingentesimo sexagesimo, Pontificatus nostri Anno I.

X.

Applicatio poenarum Maleficiorum summam decem Ducatorum non excedentium alias Fisco debitorum Archiconfraternitati Charitatis de Urbe.

Hujus Confraternitatis erectionem vide in Leonis X. Constitut. XL. Illius. Tom. III. Par. III. pag. 473.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

§.1. CUM Venerabilis Archiconfraternitas Charitatis Almae Urbis per felicis recordationis Leonem Papam decimum Praedecessorem nostrum instituta fuerit, & in ipsa Archiconfraternitate in qua quamplures Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, ac Archiepiscopi, Episcopi, & alii Praelati, & Officiales Romanae Curiae, necnon forenses persona confratres existunt, non modica, sed maxima pia charitatis opera erga pauperes, & mendicantes erubescens personas exerceat, etiam pauperum defunctorum corpora eorum expensis sepeliri faciendo, pauperes carceratos visitando, & per Procuratorem pauperum nuncupatum eorum causas agendo, & defendendo, ac victum eis tribuendo in maximum eorundem pauperum, & carceratorum auxilium.

§.2. Et cum ad ipsa, & majora, que in dies exerceri necesse est, charitatis opera facultates ipsius Archiconfraternitatis sufficientes non sint, Nos volentes zelo charitatis eidem Archiconfraternitati ad hoc, ut in ipsis operibus dicti Confratres se ferventius exercent, & quod ad praesens ob dictae Archiconfraternitatis facultatum tenuitatem, adimplere non valent, de cetero valeant, de alicujus subventionis auxilio providere. Motu simili omnes, & singulas, ac quascumque poenas usque ad decem ducatos auri in auro de camera quorumcumque maleficiorum in alma Urbe nostra tantum commissorum, & committendorum Fisco nostro, & Camerae Apostolice, aut Thesaurario, vel Thesaurariis, seu aliis Ministris, & Officialibus nostris, aut ipsius Camerae applicatas, & applicandas eidem Archiconfraternitati, ita ut ipsi Confratres, vel modernus, & pro tempore dictae Confraternitatis Protector, & Deputati, aut eorum Procuratores, seu Procurator ipsas

D. P. An. J. die 26. Maii.

Ex Regest. in Archio. Vat.

Archiconfraternitas Charitatis a Leone X. instituta ad praesens opera, quae huc referuntur, exerceat.

Eidem applicatur poena maleficiorum, de quibus in rubrica.

penas a supradictis, & quibusvis aliis personis illas nunc, & pro tempore habentibus, & ut rem propriam exigere, & de exactis quietare, ac in dicta, & alia eis visa charitatis opera convertere libere, & licite valeant, gratiose concedimus, & largimur, ipsaque penas, ex nunc ipsi Archiepiscopati perpetuo applicamus, & applicatas esse volumus, decernimus, & declaramus.

§.3. Et ut majorem etiam utilitatem, & fructum dicta Archiepiscopatus consequatur, eidem Confraternitati, ac illius Protectori, & Deputatis, nunc & pro tempore existentibus taxam per eos omnibus, & singulis eisdem Almae Urbis, ac Civitatum, Terrarum, & locorum praedictorum Barifellis, & aliis executoribus imponendam, quam ab eis exigere, & de exactis quietare, ac, ut praefertur, convertere libere possint, etiam gratiose donamus, concedimus, & largimur, ac dicta Confraternitati etiam perpetuo applicamus, ac quod nullus ex dictis Barifellis, & executoribus, seu de cetero in eorum officio, & exercitio in aliquo intrudere possit, nisi prius ab eisdem Protectore, & Deputatis literas patentes habuerit, perpetuo statimus, & ordinamus.

§.4. Mandantes in virtute Sanctae obedientiae dilectis filiis nostris Guidoni Afcario Sanctae Mariae in Via-Lata Diacono Cardinali Sanctae Romanae Ecclesiae Camerae, & Almae Urbis Vicario Gubernatori, & Senatori, ac aliis quibusvis Judicibus, & personis in ipsa Urbe constitutis nunc, & pro tempore existentibus, ac extra ipsam Urbem, Legatis, Vice-Legatis, Gubernatoribus, Potestatibus, Judicibus, Thesaurariis, & aliis personis, ad quos spectat, & spectabit quomodolibet in futurum, quatenus visis praesentibus omni mora, & dilacione, ac excusatione postpositis, donationem, concessionem, & alia praemissa omnia, & singula, ab omnibus, & singulis observari, ac suos plenarios effectus sortiri faciant realiter, & cum effectu, contradictores &c. compescendo.

§.5. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Urbis, & Civitatum, Terrarum, & locorum praedictorum statutis, & reformationibus, & decretis etiam juramento &c. roboratis, privilegiisque, indultis, & literis Apostolicis supradictis, & quibusvis aliis curiis, & tribunalibus, necnon Thesaurariis, & aliis personis in praedictis, seu contrarium praemissorum per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros, ac Nos, & Sedem Apostolicam, etiam motu proprio &c. concessis, & confirmatis, necnon quibusvis concessionibus, & deputationibus dictis Barifellis, & executoribus, ac aliis personis &c. quomodolibet, etiam per dictos Pontifices, & Nos dictaque Sedis Legatos, Vice-Legatos, Gubernatores, ac Communitates, & alias personas &c. quomodolibet factis, & concessis, quibus omnibus, & singulis in literis latissime extenden-

Eidem remittitur Taxa, quae pro huiusmodi debitoribus Barifellis, aliisque executoribus

Exequutores huiusmodi debitorum deputati.

Oblationum derogatio.

tenden, etiam si de illis &c. tenores &c. hac vice derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis.

Fiat ut petitur I.
§.6. Et de donatione, concessione, applicatione, statuto, ordinatione, decreto, mandato, & derogatione, ac omnibus aliis, & singulis praemissis, quae hic proreperitis, & expressis habeantur perpetuo, in forma gratiosa latissime extenden, & cum deputatione Judicum exequutorum, & defensorum qui assistant &c. latissime extenden, contradictores &c. per quascumque penas etiam pecuniarias &c. compescendo, easque aggravando &c. interdictum imponendo. Et quod litera per Breve nostrum expediri possint, seu sola praesentis signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in Iudicio, & extra, quacumque regula contraria non obstante.

Fiat I.
Datum Romae apud Sanctum Petrum decimotertio Kalendas Julii Anno I.

XI.
Confirmatio quamplurium gratiarum, & immunitatum, exemptionumque, & privilegiorum Fratrum Militum Conventus, & Hospitalis S. Io. Hierosolymitani, eiusque Magni Magistri, Priorum, & aliarum personarum, a Pont. Praedecessoribus concessorum, cum eorundem, extensione, & aliorum concessione.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Circumspecta Romani Pontificis providentia Praedecessorum suorum gestis, quae suadentibus honestis causis pro personarum Ecclesiasticarum praesertim regularium pro Fidei Catholicae adversus Christi Crucis inimicis, defensione, & conservatione jugiter laborantium, commode, & utilitate providere emanarunt, ut eo firmius perdurent, quo saepius fuerint Apostolicae Sedis praesidio roborata, libenter sua approbationis robur adjicit, ea de novo concedit, aliasque desuper disponit, prout in Domino conspicit salubriter expedire.

§.1. Dudum siquidem postquam fel. rec. Martinus V. ex certa scientia per suas statuerat, & ordinarat, quod qualibet querela, quaestiones, lites, causae, & controversiae, quas ex tunc inter fratres, & subditos hospitalis S. Joannis Hierosolymitani tunc praesentes, & futuros, ex quibusvis occasione oriri, & moveri contingeret quovis modo, cum omnibus suis incidentibus, emergentibus, annexis, & connexis, ac omni cuiusvis appellationis (praeterquam in defectus, aut denegate iustitiae, vel illati perperam contra stablimenta, & consuetudines dicti hospitalis gravaminis casibus) remoto obstaculo per pro tempore existentem Magistrum, & dilectos filios Con-

Subscriptio
Papae
Praesentium
sola signatura
sufficit.

Dat. die 18
Junii 1560.
P. An.

Exordium.

Mart. V. con-
gruente cau-
satione sub-
ditorum Hospi-
talis dedit M.
Magistro, &
Conventui.

Conventum dicti Hospitalis, seu illos ex illis fratribus, quibus ipsi Magister, & Conventus eas committerent, etiam usque ad tertiam definitivam sententiam inclusive audirentur, necnon juxta laudabiles consuetudines, & stablimenta Hospitalis huiusmodi, & prout alias juris foret, debito sine deciderentur, omnesque, & singuli Priores, praepceptores, bajulivi, castellani, & fratres Hospitalis praedicti, postquam de mandato, seu auctoritate contra eos intentandis causis, ad comparandum coram ipsis, & commissariis per eos, ut praefertur, pro tempore deputatis, in locis quantumcumque ab eodem Hospitali remotis citati forent, coram eisdem Magistro, Conventu, & Commissariis, prout contingeret, legitime comparere deberent, & tenerentur juri, & iustitiae secundum stablimenta, approbationes, usus, & laudabiles consuetudines praefati Hospitalis parituri. Quodque illi ex prioribus, praepceptoribus, castellano, emposita, bajulivis, fratribus, & subditis praefatis, qui contra eorum aliquem super quibusvis querelis, rebus, vel negociis, praeterquam in casibus praefatis, coram alio, quam praefatis Magistro, & conventu, ac per eos pro tempore datis Commissariis in causam traherent, & ad alium, quam eisdem appellationes quascumque interponerent, causas huiusmodi prorsus perderent, & excommunicationis sententiam incurrerent, neque super qua contenderent privati existerent eo ipso.

§.2. Et Sixtus IV. inter alia, omnes, & singulas collationes, provisiones, uniones, annexiones, & incorporationes, ac quascumque alias concessionis, & dispositiones de praepceptoris, Cameris, Magistralibus nuncupatis, seu illarum fructibus, redditibus, & proventus, quibusvis personis, cuiuscumque status, ordinis, vel conditionis existerent, quavis consideratione, & sub quacumque verborum forma, ac cum quibusvis clausulis derogatoriis, etiam Motu proprio, & ex simili scientia, ac cum expressa derogatione jurium Magistri dicti Hospitalis, seu annuae responsionis illi faciendae, eatenus auctoritate Apostolica factas nullas, & invalidas, nulliusque roboris, vel momenti fuisse, & esse etiam per suas declaraverat, & quatenus viribus subsistere dicerentur, revocaverat, cassaverat, & irritaverat, ac illas, & quas in futurum, etiam cum expressa derogatione, literarum Sixti Praedecessoris huiusmodi fieri contingeret, pro infectis haberi voluerat. Ac monuerat, & requisiverat omnes, & singulos earundem Camerarum magistratum detentores, seu possessores, qui tunc erant, aut pro tempore essent, praeteritu concessionum, provisionum, & dispositionum quarumlibet, quae ab alio, quam pro tempore existenti Magistro dicti Hospitalis eatenus emanaverant, & in futurum emanarent, etiam a dicta Sede, ut infra certum tunc expressum terminum camerarum per eos pro tempore detentorum, seu possessorum, huiusmodi possessionem vacuum, liberam, & expeditam

Magistro dicti Hospitalis, aut illius legitimo procuratori traderent, & assignarent, alioquin ex tunc prout ex ea die, in omnes & singulos, qui non parerent, seu, ut non parerent, suaderent, aut alias auxilium, consilium, vel favorem praestarent, excommunicationis sententiam promulgaverat, a qua nisi in mortis articulo constituti, ab alio, quam Romano Pontifice nequirent absolutionis beneficium obtinere, & praeter sententiam excommunicationis huiusmodi, si dicti Hospitalis fratres forent, & excommunicationis sententiam huiusmodi, per mensum animo sustinerent indurato, prioribus, castellanis, bajulivis, praepceptoribus, & officiis praefati Hospitalis per eos tunc obtentis, eo ipso privati, & inhabiles ad illa, & alia in posterum obtinenda essent, possentque per Magistrum, & Conventum, praefatos de illis sic vacan, per privationem huiusmodi libere disponi, liceret quoque Magistro pro tempore existenti Hospitalis huiusmodi dicto termino decurso, per se, vel procuratores suos possessionem camerarum earundem propria auctoritate libere apprehendere, ac illarum fructus, redditus, & proventus percipere, ac in suos, & eius magistratus usus, & utilitatem convertere, & retinere cuiusvis licentia super eo minime requisita.

§.3. Et Innocentius VIII. ex certis causis tunc expressis inter alia, Sancti Sepulchri Dominici Hierosolymitani Ordinis Sancti Augustini, & Militiae Sancti Lazari in Bethleem, & Nazareth, etiam Hierosolymitani Ordinis Sancti Augustini Pictaven, Diocesis nuncupatam, & alia ab eis dependentia membra cum suis pertinentiis, ac eorundem Ordinum, & Militiae, archiepiscoporum, prioratus, & magistratus priorales, ac in eorundem Ordinum prioribus, praepceptoribus, domibus, & membris, illorumque, quibus denominabantur nomina, dependentias, & pertinentias de fratribus suorum consilio per quasdam suppresserat, & extinxerat, illaque omnia, & singula per universum Orbem existentia Hospitali praefato pro illius membris, ac domum praedictam expresse pro membro prioratus Aquitaniae dicti Hospitalis de simili consilio perpetuo univerat, incorporaverat, concesserat, & assignaverat, ac voluerat, quod tam qui in titulum, quam qui in Commendam illam tunc obtinerent, ad aliorum Fratrum dicti Hospitalis in illarum iuxta tunc Magistri, & Conventus praefatorum, aut ab eis auctoritatem habentium, providam moderationem pro temporum qualitate de eorundem membrorum, quae sic obtinerent proventus, communi thesauro dicti Hospitalis suffragia, & onera exhiberent annuatim, ac Magistri, & Conventus praedictorum mandatis obtemperarent, nec quovis modo, clam, vel palam illi, qui prioratus, beneficia, & loca Ordinum suppressorum huiusmodi tenerent, eis cederent, vel renunciarent, aut de eis donationem facerent absque expresso consensu, licentia, & auctoritate Magistri, & Conventus

Tunc VIII. Ordine S. Sepulchri & Militiam S. Lazari suppressit, & hunc Ordinem Hierosolymitano univit.

ventus prefatorum, & si fecus facerent, irritum, & inane, nulliusque roboris esse decreverat, & nihilominus poenam privationis beneficiorum, & excommunicationis lata sententia eo ipso incurere censentur.

Nullamque exemptionem ab obedientia M. Magistri, & Conventus, minisque solutione iurium communitatis erari excusari voluit.

§.4. Et de simili consilio, omnes & singulas exemptiones priorum, bajulivorum, castellaniam, emposita, preceptoriarum, & fratrum ejusdem Hospitalis, tam a superioritate, jurisdictione, obedientia, & correctione tunc Magistri, & Conventus predictorum ac aliorum Prelatorum ipsius Hospitalis, etiam cum eorum receptione in protectionem dictae Sedis, ita ut illi solummodo essent subiecti, & Magistro, ac Conventui, & Prelatis prefatis, parere, & ad Hospitalis praedictum accedere non tenerentur, quam ab onere solutionis, eorumque communi thesauro praedicto, & illius receptoribus annis singulis ratione prioratum, bajulivarum, castellaniam, emposita, preceptoriarum, & aliorum membrorum ejusdem Hospitalis, quae obtinerent, solvere tenerentur, necnon quascumque speciales reservationes, & conferendi mandata de prioratibus, bajulivis, castellaniam, preceptoriarum, & membrorum praedictorum quomodolibet, & quacumque ratione, vel causa, etiam impensorum per eos fidei, & Hospitali, aut Sedi prefatis obsequiorum, aut alia inexcogitabili consideratione ab Innocentio Praedecessore, & Sede prefatis, etiam cum Motu proprio, & certa scientia, aliisque favorabilibus, & insolitis clausulis concessa, etiam si in eis contineretur expresse, quod per quascumque revocationes, & derogationes, ac literas, & concessionem non censerentur revocatae, immo illis, non obstantibus in suis remaneret robore, & efficacia, perinde, ac si revocata non essent, nisi dum, & quoties sub certis tunc expressis, modo, & forma, ac verborum conceptione revocarentur, per alias suas, ex certa scientia revocaverat, cassaverat, & annullaverat, ac voluerat pro infectis haberi, & illis, quibus concessa erant minime suffragari, liceretque Magistro omnem ejus superioritatem in eos sic exemptos exercere, ac receptoribus praedictis eos ad solvendum, eis, & dicto thesauro, quae pro tempore deberent, perinde ac si exemptiones ipsa nunquam concessa fuissent, de simili consilio decreverat.

Beneficia etiam huius Ordinis nec affecta, nec sub reservationibus comprehendendi, & ad solam M. Magistri, & Conventus, eorum collationem spectare voluit.

§.5. Ac in perpetuum valitura Constitutione, de eorumdem fratrum consilio statuerat, & ordinaverat, quod ex tunc de cetero perpetuis futuris temporibus prioratus, bajulivae, castellaniam, emposita, preceptoriae, & membra quaecumque dicti Hospitalis, quae pro tempore qualitercumque vacarent, tam in Romana Curia, quam extra eam sub quibusvis generalibus, vel specialibus reservationibus Apostolicis, factis, & quas fieri contingeret de beneficiis Ecclesiasticis, etiam apud Sedem praefatam pro tempore vacantibus, utpote ad hospitalitatem, & fidei tuitionem ordinata, nullatenus includerentur, nec reservata,

vel effecta existerent, sed hospitalium pauperum, quae sub reservationibus ipsis non includebantur, quoad id, fortirentur naturam, deberetque, de illis per pro tempore existentem Magistrum, & Conventum praefatos dumtaxat, & non alium juxta stabilimenta praedicta Fratribus dicti Hospitalis provideri, & quas fieri contingeret per ipsum Innocentium Praedecessorem, aut Successores suos Romanos Pontifices pro tempore existentes, ac dictam Sedem, vel eius auctoritate, aut alia quacumque, de illis reservationes, provisiones, collationes, commendas, uniones, & quascumque alias similes, vel dissimiles dispositiones, & exemptiones priorum, bajulivorum, preceptorum, & fratrum, a Magistro, & Conventu praedictorum obedientiam, & superioritatem, aut debitis per eos praefato thesauro responsionibus annuis, & aliis iuribus quacumque ratione, vel causa, etiam Motu, & scientia similibus, ac de Apostolica potestate plenitudine cum derogatione posteriorum literarum Innocentii Praedecessoris huiusmodi nullius penitus essent roboris, vel momenti, & haberentur prorsus pro infectis, nec censerentur statuto Innocentii Praedecessoris huiusmodi unquam derogatum per quascumque clausulas etiam derogatorias derogatorias, fortiores, & efficaciores, nisi dum, & quoties ipsarum posteriorum literarum, de verbo ad verbum, vere, & non per clausulas id importantes inserto tenore, de simili Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium consilio derogari contingeret, nec etiam, tunc, nisi ad id Magistri, & Conventus praedictorum expresse accederet assensus, & non aliter, nec alio modo, censerentur semper in huiusmodi, quae sic fierent, de consilio praedicto derogationibus, apposita clausula, quod effectum sortirentur de consensu Magistri, & Conventus praedictorum, & non aliter, nec alio modo, discernens collationes, provisiones, commendas, uniones, dispositiones, & reservationes quallibet, quas per alios, quam Magistrum, & Conventum praedictos de eisdem prioratibus, bajulivis, preceptoriarum, castellaniam, & membris, etiam apud Sedem ipsam pro tempore, per cessum, vel decessum, seu quamvis aliam dimissionem vacantibus fieri contingeret, & si per ipsum Innocentium Praedecessorem, & pro tempore existentem Romanum Pontificem, fierent, illis, quibus sic fierent, nullum jus, nullumve coloratum titulum tribuere possidendi, & eos, quoad omnes effectus etiam Constitutionis suae de triennali possessore non molestando, pro meris detentoribus sine titulo haberi, & reputari, ac irritum, & inane quicquid fecus super iis, a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingeret attentari.

§.6. Necnon Julius II. omnes, & singulas expectativas, reservationes, antianitates, mandata de providendo, concessionem, coadjutorias sine consensu, & omnes alias gratias, & literas super prioratibus, bajulivis,

livis, preceptoriarum, castellaniam, emposita, ac quibusvis aliis beneficiis dicti Hospitalis quomodocumque, & qualitercumque absque Magistro, & Conventu praedictorum consensu quibusvis personis cujuscumque dignitatis, gradus, ordinis, vel conditionis forent, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, ex quibusvis causis etiam onerosis eatenus concessas, & concessa, etiam qualvis clausulas illarum ab huiusmodi revocationibus praeservativas in se continentes, & continentia: similibus scientia, & potestatis plenitudine pro revocatis, cassatis, & annullatis perpetuo valitura Constitutione edicto pro quassam decreverat. Et ordinaverat quod prioratus, castellaniam, emposita, & bajulivae, preceptoriae, rectoriae, administrationes, officia, domus, & loca Hospitalis huiusmodi, seu eorum aliquod, vel aliqua, sub quibuscumque dictae Sedis, vel Legatorum ejus literis, sub quacumque forma, vel expressione verborum, etiam motu, & scientia similibus, ac cum quibusvis urgentissimis, efficacissimis, & derogatoriis clausulis, irritantibusque decretis, in genere, vel in specie quovis modo in antea concedendis cadere, seu comprehendi nullatenus deberent, nec illarum vigore per quempiam acceptari, aut alicui de eis provideri posset, sed illorum commissiones, & omnimoda dispositio ad Magistrum, Conventum, priores, & castellaniam, emposita huiusmodi juxta consuetudines, usus, & naturas dicti Hospitalis, & illi concessa privilegia, & indulta libere pertinerent, quodque fratres dicti Hospitalis inobedientes, & male solventes juxta formam stabilimentorum Hospitalis huiusmodi privationis poenam incurrerent.

Consuetudines, & si in gratias non fuerint insertae huiusmodi Ordinis revocavit.

§.7. Et per alias, omnes, & singulas speciales reservationes, coadjutorum deputaciones, regressus, accessus, concessionem, gratias, & facultates in aliorum, quam fratrum dicti Hospitalis favorem, commodum, & utilitatem cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, nobilitatis, praerogative, vel conditionis forent, etiam si Cardinalatus honore fulgerent, quavis etiam Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, vel aliorum Principum consideratione, vel intuitu, aut ex quavis quantumcumque grandi, inexcogitabili, & urgentissima causa, & respectu per Sedem praefatam eatenus concessas, & factas, quae ad finem commendae perpetuae, vel temporalis tendere dignoscerentur, revocaverat, cassaverat, & annullaverat, illaque cassa, irrita, & inania, nulliusque roboris, vel momenti esse, nec illarum etiam regressuum, seu accessuum huiusmodi, aut aliarum facultatum, seu commendatum, etiam ex tunc prout ex diebus vacationis earundem, & e converso pro tempore factarum pretextu, aliqua ex preceptoriarum, seu aliis beneficiis Hospitalis huiusmodi acceptari, vel assequi, aut ius in re, vel ad rem cuiquam acquiri potuisse, seu posse decreverat.

Causarum, & licum corali jurisdictionem

§.8. Et per alias, Motu simili literas Martini Praedecessoris huiusmodi approbans,

ac innovans, omnes, & singulas lites, causas, querelas, & controversias inter fratres praefatos, coram quibuscumque causarum Palatii Apostolici Auditoribus, ac eorum Locatenens, necnon Judicibus, etiam Cardinalibus, dicta auctoritate Apostolica, vel aliter deputatis, tam in dicta Curia, quam in quibuscumque mundi partibus pendentes, ad se advocans, illas, & quas antea inter fratres eosdem, & quoscumque alios super prioratibus, bajulivis, castellaniam, emposita, preceptoriarum, aut beneficiis Hospitalis huiusmodi moveri contingeret, per Magistrum, & Conventum praefatos, seu eorum Commisarios, juxta ejusdem Hospitalis stabilimenta, & approbatas consuetudines, decidendas remiserat, ac Auditoribus, Locatenensibus, & iudicibus praefatis, ne in causis huiusmodi ad ulteriora procederent, seu de illis, vel aliis quibuscumque in futurum quoquomodo se intromitterent, inhibuerat, ac quicquid per eos contra inhibitionem huiusmodi scienter, vel ignoranter contingeret attentari, irritum, & inane decreverat.

Indulgentias Ecclesiarum, Ordinis innovavit.

Exemptionem a decimis, & aliis oneribus quibuscumque habitus ecclesiarum approbavit.

§.9. Ac indulgentias per quoscumque Rom. Pontifices visitantibus domos, & loca ipsius Hospitalis concessas innovaverat. §.10. Necnon motu, & scientia similibus, omnia, & singula, privilegia, immunitates, indulgentias, & exemptiones secularium exactionum, ac prerogativas, & alias quascumque gratias, concessionem, facultates, libertates, & indulta terrarum, marum, concernentia, dicto Hospitali, & illius Religionis prioratibus, bajulivis, castellaniam, emposita, preceptoriarum, administrationibus, officiis, cappellis, oratoriis, & membris, ac Magistro pro tempore existenti, & Conventui praefatis, necnon prioratus, bajulivae, castellaniam, emposita, preceptoriarum, ecclesiarum, oratoria, administrationes, & membra praefata obtinentibus, per pia memoriae Clementem V. Bonifacium VIII., Callistum III., ac praefatos Sixtum, & Innocentium, necnon quoscumque alios Romanos Pontifices Praedecessores nostros tunc suos, in genere, vel in specie concessa, necnon libertates, & exemptiones secularium exactionum per eos, a Regibus, & Principibus, ac aliis Christianidelibus obtentas, ac decimas, primitias, census, fructus, redditus, proventus, agros, possessiones, dominia, praedia, iura, jurisdictiones, aliaque mobilia, & immobilia, sive in terra, vel in mari existentia, & ad Hospitalis, prioratus, bajulivae, castellaniam, emposita, preceptoriarum, & membra huiusmodi, in genere, vel in specie spectantia, per reliquas suas literas de Apostolica potestate plenitudine approbaverat, laudaverat, ratificaverat, & confirmaverat, supplens omnes, & singulos defectus, si qui forsitan intervernerant in eisdem, ac omnia, & singula ea ab universis Christianidelibus, tam clericalis ordinis, quam temporalis potestatis secularibus, & etiam aliis regularibus personis, sub poenis, & censuris in eisdem contentis inviolabiliter observari voluerat.

§.11. Necnon

1560. Publicatio- nem indulgen- tarum cou- cellit. cap. ult. At hoc vide formam tra- ditio a Conc. Trid. Sess. 21.

Leo X. omnes concessiones Martini V. & Alexandri VI. Pii II. & Julii II. con- probavit.

Facultatemq; M. Magistro & Conventui dedit, Vicariis in Prioratibus deputandi cum facultatibus lucuatiatis.

Littereque M. Magistri, &

§.11. Necnon omnibus, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & locorum Ordinariis, eorumque officialibus, atque Vicariis, in virtute sancte obedientie, & sub eisdem poenis similiter injunxerat, ut quascumque indulgentias, & peccatorum remissiones, per eorum Dioc. & loca publica nunciari permitterent.

§.12. Ac Leo X. quondam Fabritii de Carreto Magistro dicti Hospitalis, & praefatorum Conventus, asserentium se a tunc memorabili tempore citra in possessione, vel quasi deputandi in singulis prioratibus unum Vicarium cum facultate praeprietas, bajulivas, & alias domos Hospitalis hujusmodi conferendi, antianitates, tam speciales, quam generales dandi, & concedendi, ac pensiones, seu responsiones, & onera, super domibus, praeprietas, & aliis beneficiis dicti Hospitalis imponi solita a quibuscumque clericis, etiam secularibus illa in commendam obtinentibus, eorumque colonis & inquilinis etiam laicis, eo modo, quo a fratribus dicti Hospitalis exigebantur, exigendi, & cum inhabilibus ratione atatis, & defectus natalium dispensandi existere; supplicationibus inclinatis, singulas, non tamen Innocentii Praedecessoris hujusmodi, ac omnes, & singulas alias, tam ipsius Martini, & recolenda memoriae Alexandri VI., Pii II., & ipsius Julii, quam aliorum quorumcumque Romanorum Pontificum similiter Praedecessorum nostrorum tunc suorum eisdem Hospitali, & Magistro pro tempore existentis, ac Conventui, & fratribus concessa, & in illis contenta quacumque, etiam quoad advocacionem omnium causarum etiam super prioratibus, praeprietas, & aliis beneficiis Hospitalis hujusmodi etiam in eadem Curia pendendum, quas ad se tunc advocavit (exceptis tunc, & pro tempore per appellacionem a definitiva sententia iuxta formam stabilimentorum praedictorum introductis, & pendentibus) per quosdam sub plumbis approbaverat, innovaverat, & confirmaverat, ac perpetua firmitatis robur obtinere, & inviolabiliter observari debere decreverat, eique omnia de novo concesserat.

§.13. Ac Fabritio, & pro tempore existenti Magistro, & Conventui hujusmodi, ut in singulis prioratibus ipsius Hospitalis unum Vicarium cum facultate conferendi praeprietas, bajulivas, & alias domos Hospitalis hujusmodi deputare, antianitates, tam speciales, quam generales dare, & concedere, ac pensiones, seu responsiones, & onera super domibus, praeprietas, & aliis beneficiis Hospitalis hujusmodi imponi solita a quibuscumque, etiam clericis secularibus illa in commendam obtinentibus, eorumque colonis, & inquilinis etiam laicis eo modo, quo a fratribus dicti Hospitalis exigebantur, exigere; & cum inhabilibus ratione atatis, & defectus natalium quo ad prioratus, praeprietas, & alia beneficia dicti Hospitalis dumtaxat dispensare possent.

§.14. Ac quod verbis in ipsorum Ma-

gistri, & Conventus literis circa professionis emissionem, habitus susceptionem, debitorum, & obsequiorum in partibus orientibus praestationem plena fides adhiberetur, facultatem concesserat. Et nihilominus quod ipse Fabritius, & pro tempore existens Magister, & Conventus, praemissa omnia, & singula, prout catenus confecerant, sine contradictione alicujus facere possent.

§.15. Quodque quaecumque littere antianitates, seu provisiones a Magistro pro tempore existente, & Conventu praefatis catenus concessa, & in posterum concedenda eo ipso confirmata, & approbata censerentur.

§.16. Et quod provisiones beneficiorum quorumcumque dicti Hospitalis, quae per cessationem solutionis praefato Hospitali, vel inobedientiam dumtaxat vacassent, nunquam ad superiorem ipsum Leonem Praedecessorem, & Sedem praefatam devolvi censerentur, quoad hoc ut dictus Magister pro tempore existens impediretur, quo minus illa quandocumque libere conferre possent.

§.17. Quodq; omnes, & singula donationes, & alienationes bonorum immobilium dicti Hospitalis, seu ejus locorum in posterum faciendae dumtaxat, ipso jure nullae, nulliusque roboris, vel momenti existere.

§.18. Et quod clausula cum derogatione privilegiorum dicto Hospitali concessorum latissime extendenda, & additione illorum pro expressis, tam in quibusvis commissionibus justitiam concernentibus, quam in quibusvis gratiosis supplicationibus, tunc & pro tempore signatis non operaretur, nec ejus vigore in causis, seu literis Apostolicis super ipsis supplicationibus conficiendis, privilegia ipsa ultra quam in supplicationibus narrata essent, narrari possent, neque illis, si praetextu dictarum clausularum narentur, derogatum censeretur, statuerat, & ordinaverat. Decernens sic per quoscumque Judices, etiam causarum Palatii hujusmodi Auditores, sublata eorum quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingeret attentari.

§.19. Et per reliquas in forma Brevis literas Motu simili quascumque gratias expectativas, speciales, & generales reservationes, etiam in mente sua, & in nullius, seu quarumvis personarum favorem, ac uniones, annexiones, & incorporaciones, suppressiones, extinctiones, & applicationes, ac uniendo, annectendo, incorporandi, & commendandi facultates, & mandata, necnon coadjutorum deputaciones, etiam de consensu, & alias concessiones, & dispositiones, de quibusvis prioratibus, bajulivas, castellania, emposita, praeprietas, cameris magistratibus, & aliis beneficiis dicti Hospitalis vacaturis, necnon specialium reservationum, unionum, annexio-

1560. Conventus ere di justie, quo ad professionis emissionem, &c.

Ejusque littere antianitates & provisiones eo ipso approbatae censeantur.

Beneficiaque vacantia, ut hic non devolvantur ad Papam.

Alienationes non fiant.

Clausula, & cum derogatione non operentur ultra expressa.

Expectativasque reservationes, &c. concessas, & concedendas ipse idem Leo X. revocavit.

nexionum, incorporationum, suppressionum, extinctionum, facultatum, mandatorum, coadjutoriarum, regressuum, & accessuum, ac aliarum dispositionum hujusmodi executiones, ampliaciones, revalidaciones, reintegraciones, repositiones, restitutiones, & super illis, & eorum efficacia, & quod illorum revocationibus, modificacionibus, suspensionibus, restitutionibus, & ad jus commune reductionibus per Leonem Praedecessorem, & Sedem praefatos factis non includerentur declarationes, & intentionis mentis suae attestaciones, quae quorumvis etiam Imperatoris, Regum, Reginarum, Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium, Praelatorum, Ducum, Principum, Marchionum, Universitatum studiorum, jurium cessorum, vel oblatorum, etiam pro sedandis litibus, aut servitorum, & obsequiorum Leoni Praedecessori, & Sedi praefatis etiam pro Fide Catholica impensorum, & damnotum eis etiam per infideles illatorum, quavis alia quantumcumque grandi consideratione pro quibusvis personis, cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis existentibus, & quacumque Ecclesiastica, etiam Cardinalatus, & mundana dignitate fulgentibus, etiam cum Motu proprii, & certa scientia, ac plenitudine potestatis, & quibusvis praeservatoris, ac aliis etiam derogatoriis derogatoriis, fortioribus, & insolitis clausulis a Leone Praedecessore, & Sede praedictis, ac ejus Legatis etiam de latere, & Nunciis, etiam cum eorumdem Legatorum potestate, quavis auctoritate catenus quomodolibet emanaverant, quoad ea, in quibus nondum vere fuerant effectum sortita, expresse revocaverat, & voluerat illas, & quas emanare contingeret in futurum, similes, & dissimiles speciales reservationes, uniones, annexiones, incorporaciones, suppressiones, extinctiones, applicationes, nominationes, nominationesque, reservandi, & conferendi facultates, mandata, coadjutorum deputaciones, regressus, & accessus hujusmodi, & super illis provisiones, ampliaciones, reintegraciones, repositiones, restitutiones, & declarationes, etiam cum expressa posteriorum literarum hujusmodi derogacione, etiam si in eisdem, quae emanaverant, & in futurum emanarent, specialibus reservationibus, unionibus, annexionibus, incorporationibus, suppressionibus, extinctionibus, nominationibus, facultatibus, mandatis, coadjutoris, regressibus, accessibus, & eorum extentionibus, ampliacionibus, revalidacionibus, reintegracionibus, repositionibus, restitutionibus, & declarationibus, ac si super illis consecutis literis contineretur expresse, quod in aliquibus specialibus, seu generalibus revocationibus, suspensionibus, modificacionibus, & restrictionibus, quae pro tempore serent, nullatenus includerentur, nisi de personarum, quas tunc concernebant, & in futurum concernerent, ac quarum consideratione emanaverant, & in posterum emanarent, nominibus, cognominibus, Bull. Rom. Tom. IV. Part. II.

dignitatibus, & officiis, ac causis propter quas eis concessae erant, seu concederentur, expressa mentio fieret, idque ipsis intimaretur per diversas literas sub diversis datis, cum certi temporis intervallo inter datas hujusmodi, personarum earundem in revocationibus hujusmodi expresse accederet assensus, intelligerenturque gratiae ipsae toties revalidatae, & in pristinum statum repositae, quoties eas revocari, restringi, & modificari contingeret, ac pro insectis, & non concessis haberi, & viribus omnino carere, etiam si per eas, quae emanarent speciales reservationes, & alias gratias viribus vacuatas hujusmodi eisdem posterioribus literis cum earum data inserzione specificae quomodolibet derogari videretur, & ne similes reservationes, ac gratias & priorum revalidaciones, quas ab ipso Leone Praedecessore, etiam cum posteriorum literarum hujusmodi expressa derogacione, ac supradictis, aliisque efficacioribus, fortioribus, & insolitis clausulis in posterum emanare contingeret, contra praemissorum tenorem sortirentur effectum, sed quotiens emanarent, toties revocarentur, easque posteriores literas, ac omnia, & singula in eis contenta, ad id ut omnes & singulas speciales reservationes, uniones, coadjutorias, regressus & accessus, ac alias gratias praedictas semper includerent, de qualibet die Pontificatus sui repetierat, & innovaverat, decernens repetitionem, & innovationem hujusmodi eis, quorum interest de singulis diebus dicti Pontificatus, prout magis expediret, in omnibus, & per omnia perinde, ac si eisdem diebus ab ipso Leone Praedecessore actu emanassent, suffragari, & sic iudicari debere, ac quicquid focus attentari contingeret, irritum, & inane decreverat.

§.20. Et cum nefandissimus Christiani nominis hostis Turcarum tyrannus validissima classe maritima, maximoque exercitu terrestri paratis, insulam Rhodi totius Christianitatis specimen accerrimis, & multiplicatis conatibus invasisset, ac crudeli, & inaudita obsidione affecisset, & tandem, insulam, & civitatem Rhodi hujusmodi vi, & armis expugnasset, ac littere, libri, & munimenta, seu documenta antiqua privilegiorum, & indultorum eis a dicta Sede concessorum perierant, & deperdita fuissent, similis memoriae Clemens Papa VII. pariter Praedecessor Noster, Motu, & scientia, ac potestatis plenitudine similibus, omnia, & singula privilegia, jurisdictiones, facultates, immunitates, concessiones, indulgentias, libertates, praerogativas, gratias, exemptiones, favores, & multa dicto Hospitali, ac illius bajulivis, prioratibus, praeprietas, domibus, hospitalibus, Ecclesiis, capellis, locis, & membris, necnon Magistro, bajulivis, prioribus, praeprietas, militibus, fratribus, & personis, ac eorum vassallis, subditis, & servitoribus pro tempore existentibus, catenus per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores Nostros, tunc suos, success-

Clemens VII. omnia supra- dicta privilegia & gratias confirmavit, & similes in- ita ut possit dezerit.

cessivis temporibus, & demum per Leonem Prædecessorem, & Sedem præfatos sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibuscumque clausulis, & decretis quomodolibet concessa, approbata, & innovata, per quædam approbaverat, confirmaverat, & innovaverat, ac valida, & efficacia existere, necnon perpetua roboris firmitate subsistere, & inviolabiliter observari, ac Magistro, bajulivis, prioribus, præceptoribus, militibus, fratribus, personis, vassallis, subditis, & servitoribus præfatis suffragari debere decreverat, ac omnia, & singula, prout per Leonem, & alios Prædecessores, ac Sedem præfatos concessa fuerunt, ita ut Magister, bajulivi, priores, præceptores, milites, fratres, personæ, vassalli, subditi, & servitores illis libere perpetuo uti possent de novo.

§.21. Necnon tunc, & pro tempore existenti Magistro, & Conventui Hospitalis hujusmodi juxta illius stabilimenta, & laudabiles consuetudines, ac mores in bajulivias, prioratus, castellaniam, empositæ, domos, hospitalia, membra, loca, & bona quæcumque, necnon quoscumque bajulivos, priores, castellanum, empositæ, præceptores, fratres, & personas Hospitalis, & Religionis hujusmodi, ac illorum vassallos, subditos, & servitores ubicumque, tam citra, quam ultra montes, tunc, & pro tempore constitutos, & commorantes, qui omnes eidem Magistro, & subdelegatis ab eo firmiter, tam personaliter, quam realiter, omni exceptione cessante, & quocumque a Clemente Prædecessore, vel Sede prædictis, obtento, vel obtinendo, indulto non obstantibus, parere, & obedire tenerentur, plenariam, & omnimodam, etiam meri, & mixti imperii jurisdictionem, & superioritatem.

§.22. Ipsique Magistro contra rebelles, & suis mandatis non obedientes, etiam vigore literarum Apostolicarum, etiam in forma Brevis ab ipso Clemente, & Successoribus suis emanatarum, servatis quatuor terminis ad docendum se paruisse, & satisfecisse in loco Conventus Hospitalis hujusmodi post legitime executam primam citationem, ad multam, sive poenam personaliter, juxta mores, & stabilimenta prædicta, seu etiam privationem habitus, aut beneficiorum, domorum, & prædiorum, per eos obtentorum procedendi, vel etiam, si magis expedire videretur, beneficia, domos, & prædia ipsa ad manus suas, seu receptorum dicti Hospitalis reducendi, & donec ipsi inobedientes contumaciam purgarent, vel debita onera persolverent, sive seculares, aut alterius Ordinis regulares, beneficia dicti Hospitalis possidentes, forent, pro suo arbitrio retinendi, illorumque fructus, redditus, & proventus, arrendandi, & percipiendi, necnon cameras magistras prædictas ad se recipiendi, sive illas solitis pensionibus pro suæ voluntatis libito imponendis, & moderan. onerandi, & alias de illis tamquam de præceptoribus, & prædiis mensæ magistrali unitis, & incorporatis disponendi.

Jurisdictionem etiam meri, & mixti imperii in personis, & bonis Ord. M. Mag. & Conventui concessa.

Facu leatum inobedientes privandi &c. &c.

§.23. Ac in Romana Curia procuratorem generalem, cum generali, vel speciali, & limitata potestate, & facultate constituendi, seu deputandi. Et in eadem Curia per se, seu dictum procuratorem ad id potestatem a Magistro, & Conventu præfatis habentem, quæcumque ejusdem Hospitalis beneficia, quoscumque qualitates existentia apud Sedem prædictam quomodolibet (preterquam per resignationem in manibus suis, & Successorum suorum Romanorum Pontificum) pro tempore vacantia, juxta ipsius Hospitalis stabilimenta libere conferendi. Et tam Magistro, quam Conventui præfatis, etiam de illis, de quibus catenus dispositum fuerat de novo, ac aliis beneficiis hujusmodi, etiam tamquam privatis prædiis in titulum perpetui beneficii Ecclesiastici, seu etiam ad nutum, aut amovibiliter, uni, vel diversis personis assignari solitis, etiam dictæ Sedi reservatis, seu alias affectis, aut ad Sedem ipsam devolutis, libere providendi, & illa utendi, discernendi, & alias de illis disponendi, necnon antianitates tam generales, quam speciales super eisdem beneficiis fratribus ejusdem Hospitalis concedendi, ac resignationes dictorum beneficiorum recipiendi, & admittendi, illaque resignantibus titulum, seu denominationem, ac omnes eorum fructus, seu illorum partem, aut super illis quæcumque pensiones annuas, quæ etiam transirent ad successores in eis, etiam sub censuris, & poenis Ecclesiasticis, etiam privationis in talibus apponi solitis, ad vitam, vel ad tempus reservandi, concedendi, constituendi, & assignandi, & quod altero decedente, superites in illius possessione succederet, indulgendi, seu regressum ad illum concedendi.

§.24. Ipsique Magistro, & Conventui, privilegia, exemptiones, & indulgentias eis, & dicto Hospitali concessa, ubique locorum, etiam absque alicujus Ordinarii licentia, sub sigillo tamen prioris illius Provincia, vel eorum conservatoris in ea degentis, publicandi, & quætuandi, seu elemosynas, & Confraternitatum obventiones quærendi, & recipiendi.

§.25. Necnon cœmeteria in eorum parochialibus Ecclesiis habendi, ac quorumcumque Christianissimum cadavera, etiam si excommunicati, vel interdicti forent, dummodo interdictio causam non dedissent, salvo jure Rectori Parochiano debito, absque aliquo onere, & solutione Episcopo faciendi, recipiendi, & sepeliendi.

§.26. Legata, & donata, tam inter vivos, quam qualibet ultima voluntate exigendi, & percipiendi.

§.27. Necnon bajulivis, prioribus, præceptoribus, militibus, fratribus, & personis præfatis, quæcumque Ecclesiastica sacramenta, ac omnes etiam sacros ordines, a quocumque mallent catholico Antifite gratiam, & communionem dictæ Sedis habente, nihil oblati, vel soluti, recipiendi.

§.28. Et tam ipsi, quam eorum familiaribus arma quæcumque, & ubicumque loco

1560. Procuratoris in Rom. Curia cum facultate beneficiis etiam reservata &c. prout in manibus Papa resignata conferenda &c.

Indulgentias publicandi & quætuandi. Mag. & Conventui licentiam debet. In hoc articulo de Concil. Trid. Sess. 21 cap. 11.

Mortuorumque in Ecclesiis sepeliendi &c. In hoc articulo de Concil. Trid. Sess. 21 cap. 13.

Legata recipiendi.

Sacros Ordines a quocumque Episcopo conferendi. In hoc articulo de Concil. Trid. Sess. 21 cap. 11.

Arma gestandi.

locorum pro sui defensione, & hostium dictæ Sedis offensione gestandi.

Confessiones audiendi, & Sacramenta ministrandi.

Interdicti dummodo illi causam non dedissent) excommunicatis, & interdictis exclusis, clausis januis, & submissa voce, missas, & alia divina officia celebrandi.

Novas præceptorias ab Ordinariis superioritate exemptas erigendi.

Donationes & alios damnosos contractus revocandi.

Regressus quocumque accessus, ingressus, & regressus, ac coadutorias, ad bajulivias, prioratus, castellaniam, empositæ, præceptorias, domos, hospitalia, & alia beneficia hospitalis hujusmodi, præterquam, ex causa onerosa, & de consensu dictorum Magistrum, & Conventus, etiam per Clementem, & Prædecessores suos præfatos concessos cassaverat, revocaverat, annullaverat, & irritaverat, nulliusque roboris, vel momenti fore, & pro infectis haberi decreverat.

Adversus contractus lesivos in internum relictos.

§.29. Necnon capellanis ejusdem Hospitalis, bajulivorum, priorum, præceptorum, militum, fratrum, personarum, vassallorum, subditorum, & familiarium, prædictorum confessiones audiendi, & poenitentiam salutarem eis injungendi, ac Eucharistia, & alia Sacramenta Ecclesiastica ministrandi.

§.30. Necnon tempore interdicti (dummodo illi causam non dedissent) excommunicatis, & interdictis exclusis, clausis januis, & submissa voce, missas, & alia divina officia celebrandi.

§.31. Necnon quibusvis Christianissimis in quibusvis civitatibus, locis, & dioc. præceptorias, domos, & hospitalia, sub dependentia, & subjectione dicti Hospitalis per illius fratres obtinenda, quæ eisdem, privilegiis, immunitatibus, indulgentiis, concessionibus, & indultis, quibus alia dicti Hospitalis præceptorie, domus, & hospitalia utebantur, potiebantur, & gauderent, assignata illis congrua dote, ordinariorum locorum, & quorumvis aliorum licentia minime requisita, & nulla præterea in illis, ordinariis ipsi jurisdictione, aut oneris imponendi facultate reservata, constructi, & erigi faciendi, plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem concesserat.

§.32. Quæcumque donationes, concessionis, locationes, investituras, & alias alienationes censuum, reddituum, jurium, jurisdictionum, & bonorum quorumcumque ad bajulivias, prioratus, castellaniam, empositæ, præceptorias, domos, hospitalia, beneficia, & loca Hospitalis hujusmodi pertinentium, in illorum lesionem, jacturam, vel detrimentum, etiam per personas dictæ religionis, etiam cum renunciacionibus, pactis, juramentis, & poenis desuper impositis, & adiectis, ac instrumentis, & literis desuper confectis, & confirmationibus forsitan inde secutis, etiam de licentia dictæ Sedis, absque tamen consensu, seu expressa licentia Magistrum, & Conventus prædictorum, quæcumque præscriptione, seu longissima pacifica possessione, & detentione non obstantibus.

§.33. Necnon quoscumque accessus, ingressus, & regressus, ac coadutorias, ad bajulivias, prioratus, castellaniam, empositæ, præceptorias, domos, hospitalia, & alia beneficia hospitalis hujusmodi, præterquam, ex causa onerosa, & de consensu dictorum Magistrum, & Conventus, etiam per Clementem, & Prædecessores suos præfatos concessos cassaverat, revocaverat, annullaverat, & irritaverat, nulliusque roboris, vel momenti fore, & pro infectis haberi decreverat.

§.34. Ac census, redditus, jura, jurisdictiones, & bona alienata hujusmodi, ac etiam per quoscumque etiam seculares occupata, usurpata, & detenta, ad jus, & proprietatem dicti Hospitalis, seu illius bajuliviarum, prioratus, castellaniam, empositæ, præceptoriarum, domorum, hospitalium, & beneficiorum prædictorum rediret, illaque in integrum adversus concessionem, donationem, & alias quilibet alienationes prædictas, necnon investituras illarum prætextu, quomodolibet quavis auctoritate factas, & concessas, in integrum, ac in pristinum, & cum statum, in quo antea erant, restituerat, reposuerat, & plenarie reintegraverat, illarumque detentores quoscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis existentes ad illorum relaxationem per censuras Ecclesiasticas, & alia juris remedia cogi, & compelli posse voluerat, & similes alienationes de cetero sub excommunicationis late sententia, & privationis beneficiorum per eos obtentorum penes per contrafacientes eo ipso absque aliqua declaratione incurrendis, fieri prohibuerat, & si fierent, illas viribus omnino carere decreverat.

§.35. Necnon omnes, & singulas lites, etiam in dicta Curia, & Rotæ Auditorio super quibusvis dicti Hospitalis beneficiis inter quoscumque personas motas, & in quibusvis instantis pendentes, in quibus conclusum non fuerat, ad se advocaverat, & illas eisdem Magistro, & Conventui per eos juxta formam stabilimentorum, & laudabilium consuetudinum prædictorum, & si eis videretur, tam in eadem Curia, quam extra eam, in statu debito reassumendas, & decidendas commiserat, eisque, quorum interest, etiam per edictum publicum locis publicis assignandum (consilio tamen summarie de non tuto accessu ad eas) citandi, ac quibus, & quoties opus foret, inhibendi, etiam sub censuris, & poenis Ecclesiasticis, etiam contra condemnatos, etiam in Curia prædicta, tam realiter, quam personaliter exequi mandaverat.

§.36. Et insuper Hospitale, ac illius bajulivias, prioratus, castellaniam, empositæ, domos, cameras, hospitalia, & loca quæcumque, necnon Magistrum, bajulivos, empositæ, priores, præceptores, milites, & personas, ac eorum subditos, vassallos, colonos, & servitores, tunc, & pro tempore existentes, etiam Presbyteros curam animarum exercentes, quamdiu illa exercebant, & in illorum obsequiis forent, ac illorum res, animalia, prædia, domos, molendina, & bona quæcumque, quæ obtinebant, & possidebant, ac in futurum canonice obtinerent, & possiderent, sub Petri, & dictæ Sedis, atque sua protectione susceperat, ac ab omni jurisdictione, correctione, onere, statutis, bannis, dominio, superioritate, & potestate quorumcumque Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcoporum, & Prelatorum, necnon quorumcumque temporalium dominorum, quavis potestate, etiam Imperiali, Regali, & Ducali fulgentium, ac universitatum, & illarum regentium etiam, præterquam dicti Hospitalis Ordinariorum tam spiritualium, quam temporalium ubicumque, tam citra, quam ultra montes, & ma-

Lites omnes etiam in Romana Curia vertentes, M. Magistro committit. In hoc articulo de Concil. Trid. Sess. 21 cap. 11.

Exemptionem a superioritate Ordinariarum cancellis.

Te constitutorum, cuiuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis existentium, illorumque Vicariorum, & Officialium, Locatenentium, & Iudicum, tunc & pro tempore existentium quorumlibet.

§.37. Necnon a solutione, & exactione passagii, arretagii, gabelle, datii, tracta, collecta, & procuracionis, iucundi adventus, iurium, etiam synodaliu, censuum, & decimarum, etiam novalium, etiam hortorum, pratorum, piscationum, & molendinorum, ad quae cuilibet accessus nullatenus directe, vel indirecte prohiberi possit, & terrarum, quas per se ipsos, vel alios eorum nominibus, etiam colonos, arrendatarios, & emphyteutas excolebant, & de quibus fructus percipiebant, & cuiusvis alterius oneris personalis, seu mixti, ordinariis ubicumque, & ex quacumque causa impositi, vel imponendi pro tempore liberaverat, & exemerat, ac sibi, & dicte Sedis immediate subiecerat, illosque, & illa, etiam si in quibuscumque statutis, literis, constitutionibus, & regulis, etiam per Clementem Prædecessorem, & Sedem prædictos pro tempore editis, nominatim, specialiter, & expresse gravarentur, seu onerarentur, semper liberos, immunes, & exemptos, ac exceptos, & ipsi Clementi Prædecessori immediate subiectos esse decreverat. Ita quod Archiepiscopi, Episcopi, Prelati, Ordinarii, Vicarii, Officiales, Locatenentes, & Iudices præfati, etiam ratione delicti, vel contractus, seu rei de qua ageretur, ubicumque committeretur delictum, iniretur contractus, aut res ipsa consisteret, nullam in eos, vel ea, iurisdictionem, correctionem, visitationem, superioritatem, dominium, partitionem, exactionem, seu potestates exercere, aut excommunicationis, aliave sententias, censuras, & penas promulgare, aut etiam ratione personarum, vel rerum, animalium ac bonorum suorum ad aliquam solutionem pontium, fontium, furnorum, mutorum, seu etiam aliarum Ecclesiarum, quam dicte religionis, etiam si forsan eatenus per abulum, seu alterius privilegium, aut negligentiam, etiam per longissimum tempus taliter observatum non fuisset. Quæ omnia, etiam præscriptiones, nullo pacto saltem in posterum, quo minus huiusmodi exceptionibus uti possent, obstat voluit, & decrevit eos coactare, aut alii quicumque cuiuscumque Ecclesiasticæ, vel mundanæ dignitatis, aut præminentie, status, vel conditionis existerent, etiam locis, & terris S. R. E.; etiam immediate subiectis, & ad instantiam cuiuscumque Principis, seu Communitatis, sub excommunicationis late sententia, & a quadrupli, ultra damna, & expensas restitutionis penis per contrafacientes eo ipso incurrendis, eos, in iudicio & extra, super præmissis, & eorum usu, seu possessione, vel quasi, directe, vel indirecte, quovis quæsito colore, vel ingenio, molestare, impedire, vexare, aut alias quomodolibet impetere præsumerent, deberent, seu etiam valerent.

Exemptionem que a solutione quorumcumque onerum dedit

§.38. Et insuper statuerat, & ordinaverat, quod ius patronatus, & presentandi personas idoneas ad bajulivias, prioratus, præceptorias, hospitalia, membra, alia beneficia, & loca Hospitalis huiusmodi, nisi ratione fundationis, aut dotationis, saltem ad tertiam partem illorum fructuum, quo casu liceat Magistro, & Conventui præfatis, si dicte eorum beneficia, & loca Hospitalis huiusmodi a dicto ius patronatus liberare vellent, aut dotantibus bona restituere, seu illorum pretium persolvere, ac ex tunc bajulivias, prioratus, præceptorias, hospitalia, membra, & beneficia huiusmodi conferre.

§.39. Quodque super eorum fructibus, redditibus, & proventibus aliqua pensiones annue, quibusvis personis secularibus, seu alterius Ordinis, quam dicte Hospitalis regularibus sine expresso consensu Magistri, & Conventus prædictorum, etiam per Sedem prædictam reservari, constitui, & assignari nullatenus possent, & si reservarentur, concederentur, constituerentur, & assignarentur, reservationes, constitutiones, assignationes, & concessiones huiusmodi nemini suffragarentur, nec propterea aliquas censuras, vel penas incurrere possent.

§.40. Quodque omnes, & singuli eorum bajuliviarum, prioratum, præceptoriarum, domorum, & beneficiorum in vim dictarum collationum possessores, seculares, aut alterius Ordinis regulares, seu pensiones super illorum fructibus, redditibus, & proventibus huiusmodi eatenus etiam per Sedem eandem reservatas percipientes, illas, & illa infra sex menses a die intimationis dictarum literarum in manibus Magistri, & Conventus prædictorum iuxta formam stabilimentorum dicte religionis dimittere, & transferre, seu illarum cassationi consentire tenerentur, alioquin beneficia, & pensiones huiusmodi nisi illa possidentes, & illas percipientes infra dictum tempus habitum susciperent, & professionem regularem ipsius Religionis emitterent, lapsis mensibus ipsis vacarent, ac caste, & extinctæ essent, & esse conferentur eo ipso.

§.41. Ac quod quicumque persona in dignitate Ecclesiastica, & ubilibet constituta, per eosdem bajulivos, priores, præceptores, & fratres, ac eorum singulos pro tempore eligenda, sub excommunicationis late sententia pena ipsos adversus inferentes eis iniurias, seu gravamina, vel damna, in personis, rebus, & bonis, manutene, conservare, & quamcumque iurisdictionem exercere, necnon sententias, censuras, & penas Ecclesiasticas contra rebelles, ac inobedientes, cum effectu promulgare, necnon omnibus facultatibus, & concessionibus quibusvis Conservatoribus eis per quascumque literas Apostolicas eatenus deputatis, quomodolibet concessis, uti, potiri, & gaudere deberent in omnibus, & per omnia, perinde, ac si per eandem literas Conservatores, & Iudices deputati fuissent.

1560.
Ius patronatus ex fundatione & donatione ad tertiam partem creati & tunc facultatem reddendi Ordini concessit.

Pensionem alii quam fratribus etiam per Sedem Apostolicam, absque consensu M. Magistri officium prohibuit.

Beneficia, & pensiones habentes infra sex menses professionem regularem huius Ordinis facere, & habitum suscipere debere iussit.

Quicumque per fratres in Conservatores elati, tenentur coactari, prout si Conservatores deputati fuissent.

§.42. Et

1560.
Capellanos Ordinis tantum ejus Parochialibus de servitio, & per Ordinarios gratis ad hoc recipi præcepit.

Habitum suscipientes, & non alios privilegii Ordinis gaudere voluit.

Manus violentas in eos, qui ad Ecclesias, seu domos, ejusdem Religionis pro sua salute confugerent, per quempiam iniici, sub excommunicationis late sententia pena prohibuerat.

Litteris suis nominis, ut hic derogari possidem Clementis VII. voluit.

Decretum irritans applicavit.

§.42. Et quod Presbyteri, qui in dicte Religionis professionem non emisissent, nisi de expressa licentia, vel consensu Magistri, seu Priorum, præceptorum, vel fratrum, quos id tangeret, ad deservendum parochialibus, & aliis Ecclesiis, aut capellis ipsius Religionis nullatenus admitterentur, sed in quibuscumque parochialibus, & aliis Ecclesiis, ac capellis Hospitalis huiusmodi, capellani ejusdem Religionis per locorum Ordinarios sub eadem excommunicationis late sententia pena, si contrafacerent, eo effectu incurrenda ad requisitionem, seu presentationem dictorum bajuliviarum, priorum, præceptorum, & fratrum absque aliqua exactione, & oneris impositione, recipi, & admitti deberent.

§.43. Quodque illi dumtaxat fratres privilegii prædicti gauderent, qui a præfato Magistro, seu de ejus licentia habitum suscipissent, & professionem emisissent, seu de habitu suscipiendo, & professione huiusmodi emittenda infra certum tempus arctati fuissent, nullusque bajuliviarum, priorum, præceptorum, & fratrum prædictorum absque mandato, seu licentia præfati Magistri, aut saltem sui prioris, seu procuratoris ipsius Hospitalis in dicte Curia existentis, privilegii præfatis in eadem Curia uti valerent, nec illa absque huiusmodi licentia vagantibus suffragarentur.

§.44. Ac manus violentas in eos, qui ad Ecclesias, seu domos, ejusdem Religionis pro sua salute confugerent, per quempiam iniici, sub excommunicationis late sententia pena prohibuerat.

§.45. Decernens litteris prædictis, & in eis contentis quibuscumque, etiam per quascumque literas Apostolicas, etiam per quavis clausulas generales, vel speciales, etiam derogatorias derogatorias, efficaciores, & insolitas, ac etiam irritantia decreta sub quacumque verborum expressione, in se continentis, nullatenus derogari posse, nec derogatum censeri, nisi tenor illarum de verbo ad verbum, nihil penitus omisso insertus, ac huiusmodi derogationis consistorialiter factæ, & per trias distinctas literas eundem tenorem continentibus, tribus similibus distinctis vicibus, Magistro, & Conventui præfatis legitime intimata, & insinuatæ forent, ac ipsorum Magistri, & Conventus ad id expressus accederet assensus, & aliter factis derogationes nemini suffragari, ac Magistrum & Conventum præfatos ad parendum litteris derogatoriis huiusmodi, & decretis, super illis processibus, ac illorum executoribus, & subexecutoribus, eorumque mandatis, & monitionibus minime teneri, & literarum huiusmodi executionem omnino impedire nec ratione restitutionis huiusmodi censuris Ecclesiasticis, per eosdem executores, & subexecutores latis innovari posse.

§.46. Et sic in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Iudices, & commissarios, quavis auctoritate fungentes, tam in dicte Curia, quam extra eam pro tempore deputatos, sublata eis, & eorum

cuilibet, quavis aliter circa præmissa iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, si secus super præmissis omnibus, vel eorum aliquo a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingeret attentari.

§.47. Necnon literas etiam pia memoriae Alexandri V., Gregorii IX., Bonif. VIII., Clementis etiam V., Innocentii IV., & Callisti III. Romanorum Pontificum etiam Prædecessorum nostrorum, tunc suorum, eidem Hospitali, etiam super decimis eorum terris, possessionibus, & animalibus non solvendis concessas, per alias suas literas approbaverat, ac quod terras, & possessiones, ad quantumcumque longum tempus, non tamen in perpetuum feudum, seu emphyteusim concessas observari debere decreverat.

§.48. Et per alias motu simili, omnes & singulas causas, tam inter priores, bajulivos, castellanum, empositæ, præceptores, fratres, & milites Hospitalis huiusmodi, quam etiam pro communi thesauro prædicto agente, tam ratione prioratum, bajuliviarum, præceptoriarum, & domorum Hospitalis huiusmodi, quam etiam bonorum, & pecuniarum, etiam dicte thesauri, seu delictorum, etiam si ex adverso aliqui clerici seculares, vel regulares, aut laici existerent, & active, seu passive in dictis causis, quomodolibet in quacumque instantia intervenissent, & cum opportuna derogatione stabilimentorum, usum, morum, consuetudinum, & privilegiorum dicte Hospitalis, etiam ab eodem Clemente Prædecessore concessorum, etiam prætextu juratæ perhorrescentiæ (dummodo non ex causa denegata iustitiæ, aut perperam observatorum stabilimentorum processissent) commissas, & in futurum, etiam cum similibus derogationibus pariter committendas, ad se in terminis, in quibus reperirentur, etiam executivis advocaverat, illasque in eisdem terminis per Magistrum, ac Conventum præfatos in eorum consilio ordinario, sive in generali Capitulo, ut moris erat, & eorum stabilimenta, ac consuetudines exigebant, ipsaque privilegia expostulabant, cum omnibus singulis illarum incidentibus, dependens, emergens, annexis, & connexis, tam conjunctim, quam divisim, etiam sine aliqua registrarum in huiusmodi causis factorum exhibitione, & productione, cognoscendas, seu reassumendas, & si ne debito terminandas, prout tunc Magistro dicte Hospitalis videretur expedire, commiserat, & mandaverat. Inhibens ex tunc iudicibus, & partibus extra Conventum, & suos Iudices contra formam stabilimentorum prædictorum litigantibus, ne ex tunc de cetero in dictis causis quomodolibet procedere præsumerent, decreto irritanti desuper adiecto.

§.49. Et per reliquas suas in forma Brevis literas, omnes, & singulas speciales, & generales, etiam mentales reservationes, expectativas, mandata de providendo con-

Alexandri V., Greg. IX., Bonif. VIII., Clementis V., Innocentii IV., & Callisti III. exemptionem a decimis, & cetera confirmavit, & amplavit. Hic non infra hic Præf. extendit.

Litteris omnium personarum Ordinis M. Mag. & Conventus cognoscendum dedit, dumtaxat exceptis casibus.

Expectativas quoque & omnes gratias preventivas alit quantum

1560. personis Hospitalis super illis beneficiis concessis, etiam per Sedem Apostolicam revocavit, & illis non obstantibus M. Magistrum & Conventum de illis disponere posse declaravit.

concessionem, coadiutorias, uniones, etiam perpetuas, necnon alias preventivas gratias, & literas Apostolicas super prioratibus, & castellanis, empositis, bajulivibus, preceptoribus, rectoribus, domibus, locis, & membris, ac aliis beneficiis dicti Hospitalis, quovis modo nuncuparentur, etiam in Castella, & Legionis, ac Valentia Regnis, ac Principatu Catalauniae, quomodocumque, & qualitercumque, etiam cum quibusvis fortissimis, & insolitis, etiam derogatoriis derogatoriis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis ac inhibitionibus, quibusvis, etiam non dicti Hospitalis personis cuiuscumque dignitatis status, gradus, ordinis, conditionis, praerogative forent, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, & futuris, etiam ex quibusvis iustissimis, & urgentissimis causis, quam per Clementem Praedecessorem, & Sedem praefatos, tam in genere, quam in specie concessas, & concessas, & quasvis etiam preventivas, & restitutorias, ac preservativas clausulas in se continentes, & continentia, eorumque omnium vim, & effectum revocaverat, cassaverat, & annullaverat, nulliusque roboris, vel momenti fore, & esse, ac nemini suffragari posse, neque debere, nec per eas cuiquam in prioratibus, castellanis, empositis, bajulivibus, preceptoribus, dignitatibus, domibus, locis, & membris, ac aliis beneficiis Hospitalis huiusmodi, vel ad illa jus acquiri potuisse, vel posse, neque coloratum titulum possidendi, sed illis non obstantibus Magistrum, & Conventum praefatos, conjunctim, vel divisim, juxta consuetudines, & stabilimenta huiusmodi Hospitalis de Castellania, empositis, bajulivibus, preceptoribus, domibus, locis, & membris, ac aliis beneficiis Hospitalis huiusmodi libere disponere potuisse, & posse, & sic iudicari debere, ac quidquid secus super his attentari contingeret, irritum, & inane decreverat.

Paulus III. concessionem Pontif. Praedecessoris quoad perceptionem annuatim decimarum confirmavit.

§. 50. Similis memoriae Paulo Papae III. similiter Praedecessori nostro pro parte tunc Magistri, ac Priorum, bajulivorum, preceptorum, militum, & fratrum dicti Hospitalis exposito, quod antea eisdem Magistro, prioribus, preceptoribus, & fratribus, a dicta Sede concessum fuerat, ut in Parochiis, & locis, in quibus veteres decimas percipiebant, novallum decimas pro ea parte, qua veteres percipiebant, similiter perciperent (licet de concessione huiusmodi, cum eorum munimenta in praedicta expugnatione perissent, ut praefertur, docere non possent) praefatus Paulus Praedecessor, Magistri, Priorum, bajulivorum, preceptorum, militum, & fratrum praedictorum in ea parte supplicationibus inclinatus, concessionem, facultatem, cassationem, revocationem, annullationem, irritationem, reductionem, restitutionem, repositionem, reintegrationem, commisionem, mandatum, liberationem, exemptionem, derogationem, statutum, & alia, per Clementem VII. concessa, & gesta, necnon suppressam, extinctionem,

applicationem, approbationem, concessionem, assignationem, abolitionem, & translationem per Innocentium VIII., ac facultatem, seu indultum percipiendi decimas novallum pro ea parte, qua veteres decimas percipiebant, necnon omnia, & singula, tam per praefatos Alexandrum, Gregorium, Bonifacium, Clementem VII., Innocentium V., Calistum, Leonem, & Clementem VII., quam etiam similis mem. Joannem XXII., Martinum V., Alexandrum V., Pium II., Paulum etiam II., Alexandrum VI., & quoscumque alios Romanos Pontifices, Praedecessores suos, ac Sedem praefatam, eidem Hospitali, & illius prioratibus, bajulivibus, preceptoribus, domibus, hospitalibus, Ecclesiis, Capellis, & aliis locis, ac membris, necnon pro tempore existentibus Magistro, prioribus, bajulivibus, preceptoribus, militibus, fratribus, & personis, ac eorum vassallis, & servitoribus eatenus sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, quomodolibet concessa, approbata, & innovata, ac cum inhibitionibus, & decretis, necnon omnibus, & singulis aliis in eis contentis clausulis singulas Praedecessorum praedictorum desuper, tam sub plumbo, quam in forma Brevis literas confectas ex certa scientia, per suas sub plumbo confectas literas approbavit, confirmavit, & innovavit, ac valida, & efficacia existere, & perpetua roboris firmitate subsistere, suoque effectus fortiri.

§. 51. Ac etiam quoad possessiones, terras, & bona, quae per quantumcumque longum tempus (quod nonaginta novem annos, seu trium vitam intelligi, seu censeri debere decrevit, & declaravit) non tamen in perpetuum feudum, seu emphyteusim, eatenus concessa fuerant, & in futurum concederentur, inviolabiliter, ita quod ipsi priores, preceptores, & fratres, necnon coloni, arrendatarii, & firmarii, pro possessionibus, terris, & bonis etiam ad nonaginta novem annos, seu trium vitam, non tamen in perpetuum feudum, seu emphyteusim, ut praefertur, pro tempore concessis, necnon suis, & aliis in illis pro tempore natis, aut nascituris animalibus, a solutione quorumcumque dationum, seu decimarum, vel aliorum onerum, juxta tenorem literarum Clementis VII. Praedecessoris huiusmodi immunes, & exempti perpetuo existerent per quoscumque quavis dignitate, & praerogativa prafulgerent, etiam sub sententis, censuris, & poenis in eis contentis perpetuo observari. Necnon Magistro, prioribus, bajulivibus, preceptoribus, militibus, fratribus, personis, vassallis, subditis, & servitoribus praefatis suffragari debere decrevit, omnesque, & singulos iuris, & facti defectus, si quis forsitan interveniret in eisdem, supplevit, ac praemissa omnia, & singula, prout per singulos Praedecessores, & Sedem praefatos, decreta, concessa, prohibita, statuta, ordinata, innovata, & gesta fuerant, in omnibus, & per omnia perpetuo concessit, decrevit, pro-

Parochialibus & aliis beneficiis Ordinibus, Capellanis eisdem deputari concessit quibuscumque non obstantibus.

Exemptionem a solutione decimarum in sevari iustis.

Parochialibus & aliis beneficiis Ordinibus, Capellanis eisdem deputari concessit quibuscumque non obstantibus.

prohibuit, statuit, ordinavit, & fecit. §. 52. Illaque, etiam ad hoc, ut Magister, & singuli priores, bajulivi, preceptores, milites, & fratres Hospitalis huiusmodi pro eorum libito voluntatis Parochiales, ac etiam sine cura Ecclesias, vel earum vicarias, seu cappellanas perpetuas, aut cappellas, vel altaria, seu alia beneficia simplicia ad eorum collationem, provisionem, praesentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem, ratione prioratum, bajuliviarum, preceptoriarum, etiam cameraeum magistratum nuncupatarum, hospitalium, domorum, & aliorum beneficiorum dicti Hospitalis per eos pro tempore obtentorum de iure, statuto, consuetudine, fundatione, aut privilegio, vel alias quomodolibet spectantia, & pertinentia, & ab ipsis bajulivibus, preceptoribus, domibus, hospitalibus, & aliis beneficiis dependentia, seu illis annexa, quae dudum fratribus saltem cappellanis eiusdem Hospitalis, & ab eisdem Magistro, Prioribus, bajulivibus, ac preceptoribus, & aliis praedictis conferebantur, a longo tamen, & forsitan longissimo tempore citra, de cujus initio memoria hominum forsitan non existeret, per ipsos Magistrum, Priores, bajulivos, preceptores, milites, & fratres, per abulum, aut ex defectu fratrum capellanorum, vel aliarum personarum eiusdem Hospitalis ad id idoneorum, clericis, seu Presbyteris secularium collata, aut conferri, & per ipsos Presbyteros, vel clericos seculares obtineri solita, etiam fratribus Hospitalis huiusmodi praesertim capellanis nuncupatis, qui, ut asserbatur, a Presbyteris, seu clericis, nisi quoad gestationem Crucis, vel habitus dicti Hospitalis ad petus non differrebat, immo privilegiis clericorum secularium juxta forsitan eorum privilegia, & consuetudines gaudere solebant, si ad id alias idonei, & habiles reperirentur, conferre, ac alias de illis providere, & disponere, ipsique fratres, quibus beneficia huiusmodi conferri contingeret, illa si sibi alias canonice conferrentur, aut ipsi eligerentur, praesentarentur, vel alias assumerentur ad illas, & instituerentur in eis, recipere, & in titulum, etiam quoad viverent, retinere respective, libere, & licite valerent, extendit, & ampliavit, eisque concessit, & pariter indulgit, ac cum eis super hoc legitime dispensavit. Necnon Magistro, Prioribus, bajulivibus, preceptoribus, milites, fratres, personas, vassallos, subditos, & servitores praedictos illis omnibus juxta illorum continentiam, & tenorem perpetuo uti, potiri, frui, & gaudere, libere, & licite posse decrevit, prout in singulis literis Praedecessorum huiusmodi plenius continetur.

Pius Quartus Pontifex iste, ex causa hic expressis privilegia & gratias per Martinum V., & alios Praedecessores Mo-

vocati se illi adiungunt, primosque congressus fortiter sustinent, sicuti novissime in expugnatione terra Africæ priscam virtutem ostendentes, omnium primi illius muros conscenderunt, salubriter dirigatur, & ampletur, Dilectos filios Joannem de Valeta modernum Magistrum, ac priores, bajulivos, preceptores, milites, fratres, & personas Hospitalis huiusmodi, ac eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, a iure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, Motu proprio non ad Joannis de Valeta Magistri, & pertinentia, & ab ipsis bajulivibus, preceptoribus, militibus, fratribus, vel personarum praedictarum, seu aliorum pro eis Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolica potestate plenitudine, statuta, ordinationes, declarationes, revocationes, cassationes, irritationes, voluntates, monitiones, requisitiones, promulgationes, suppressiones, extinctiones, uniones, incorporationes, concessionem, etiam facultatum assignationes, decreta, annullationes, advocaciones, remissiones, inhibitiones, injunctionem, moderatorem, repetitionem, renovationem, approbationes, confirmationes, suppletiones, restitutionem, repositionem, commisionem, mandatum, susceptionem, liberationem, exemptionem, subjectionem, prohibitionem, extensionem, ampliacionem, indultum, & dispensationem Martini, Sixti, Innocentii, Julii, Leonis, Clementis, & Pauli Praedecessorum huiusmodi, necnon omnia & singula privilegia, jurisdictiones, facultates, immunitates, concessionem, indulgentias, libertates, praerogativas, exemptiones, gratias, favores, & indulta, Hospitali, bajulivibus, prioratibus, castellanis, preceptoribus, domibus, conventibus, seu Monasteriis, Ecclesiis Capellis, locis & membris, necnon pro tempore existentibus Magistro, bajulivibus, Prioribus, Castellano, preceptoribus, militibus, fratribus, & personis, ac eorum vassallis, subditis & servitoribus, per praedictos, & alios quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros, & Sedem praedictam sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis hactenus quomodolibet concessa, approbata, & innovata, necnon cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis singulas eorumdem Praedecessorum, tam sub plumbo, quam in forma brevis literas, prout per antecessores nostros Leonem X. Clementem VII. & Paulum III. concessa, confirmata, & approbata fuerant, & Constitutionem eorum nuncupatam in novissime celebrata curia Regum Aragonum, ut accepimus, editam, qua inter alia caveri dicitur expresse, quod pro evitandis litibus, & di-

spitali & Militia S. Joannis Hierosolymitani, ejusque personis, & rebus, concessas, juxta Leonem X., Clementem VIII., & Paulum III. concessionem, & juxta Constitutionem, nuper in Curia Regum Aragonum editam confirmat.

& discordiis, quae sepius in praepositorum dicti Hospitalis suscitari solent, in praepositorum, & beneficiis Hospitalis hujusmodi ad manus iudicum ad id competentium apprehensis, in tenuta & possessione, ac aliis articulis & processibus, qui coram iudicibus secularibus tractari possunt, illi obtinere debeant, qui per Magistrum & Conventum Hospitalis hujusmodi provisum, eorum bullas, & executoriales regias habuerint, & reportaverint, juxta litterarum ipsius Joannis Praedecessoris continentiam, & tenorem.

Secuta, & Ordinationes Capituli Generalis anni 1558, approbat.

§.54. Et insuper omnia & singula stabilimenta, ordinationes, & decreta in Capitulo generali novissime celebrato edita, praesertim de festis Apostolorum duplici officio celebrandis: Et responsione, ac novis impositionibus juxta formam stabilimentorum, & privilegiorum eorumdem factis, super Prioratibus, ac aliis beneficiis, & locis dicti Hospitalis, ad sublevandum illius onera. Et de illegitimis in fratres milites ejusdem Hospitalis nequam cooptandis, nisi ex comitum, aut superiorum genere, nec etiam illis, nisi a patre, avo, & proavo paterno per seriem illustribus prognatis. Necnon divisiones animalium, quae in praepositorum decedentium praepositorum reperuntur, pro una praepositorum ipsius, & pro alia medietatibus, vel etiam aliquando in totum avario publico in certos casus applicandis. Ac poena in non solventes responsiones, & impositiones avario. Necnon commutatione solutionis iurium ratione mortuorum, & vacantium. Et dilatione divisionis bonorum, spoliatorum mortuo Magistro praefato. Et annumeratione certarum Praepositorum, quae Magistro sunt perpetuo unitae. Ac forma licentiarum exercendi Militiam secularem per fratres cum poenis in contravenientes. Et provisione adversus malos administratores bonorum. Necnon acceptatione administrationis communis avarii per Magistrum praefatum factam ad requisitionem sexdecim Capitularium, & reliqua, quorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, praesentibus pro expressis, & insertis haberi volumus, Apostolica auctoritate tenore praesentium approbamus, confirmamus, & innovamus.

Et ad Hospitalis Ordinis nunc in Insula Meliten, constitutus extendit.

§.55. Ac ad Hospitalis praedictum ad praesens in Meliten, & non in Rhodi insula consistens, illiusque Magistrum, bajulivos, priores, praepositos, fratres & personas, ac alia infra scripta extendimus & ampliamus, eaque omnia valida, & efficacia existere, & perpetuam roboris firmitatem obtinere, suosque effectus sortiri, ac ab omnibus quavis dignitate, & praeminentia fulgentem, etiam sub sententiis, censuris, & poenis in eis contentis perpetuo inviolabiliter observari decernimus.

Causarum omnium cognitionem M. Magistro, & Conventui concedit.

§.56. Necnon causas sub litteris Martini & Clementis Praedecessorum hujusmodi comprehensas, ac omnes, & singulas lites, & querelas, sive in dicta Curia, tam in auditorio nostro, quam per commissiones, sive extra eam super quibusvis dicti Hospitalis beneficiis, ac bonis, & pecuniis thesauris,

ri, & fratrum quorumcumque, seu super eorumdem delictis, etiam si ex adverso aliqui Clerici Seculares vel Regulares, aut Laici existerent, & active, seu passive juxta alias formas stabilimentorum, & privilegiorum praedictorum in dictis causis quomodolibet, & in quacumque instantia intervenissent, haecenus motas, in quibus tamen non conclusum sit, & in futurum, quovis preterito movendas in quibusvis instantiis pendentes, quarum status, & merita etiam praesentibus haberi volumus pro expressis, ad Nos advocamus, ac illas eisdem Magistro & Conventui per eos juxta formam dictorum stabilimentorum, & laudabilium consuetudinum praedictorum in statu debito reassumendas, & decidendas committimus, eosque, quorum intererit, citandi, & quotiens opus fuerit, inhibendi, etiam sub censuris & poenis Ecclesiasticis, tam in curia praedicta, quam extra eam, facultatem concedimus. Necnon illorum sententias, & rem judicatam per priorem Ecclesiae dicti Conventus, etiam sub censuris, & poenis ecclesiasticis contra condemnatos etiam in curia praedicta, tam realiter, quam personaliter exequi mandamus, ita quod alibi, quam in dicto Hospitali, aut extra illud ex Magistro & Conventus commissione, juxta stabilimenta, & usus hujusmodi cognosci, & terminari nequeant.

§.57. Nec a sententiis per Iudices dicti Hospitalis pro tempore latis ad alium, quam Magistrum, & Conventum praedictos, seu Iudices ab eis deputatos in quavis instantia, neque a sententiis per ipsum Magistrum, & Conventum latis, alio, quam ad ipsum generale Capitulum, sive per ipsius Hospitalis fratres, sive per ipsos subditos & vassallos quocummodo appellari possit, immo usque ad tertiam sententiam in eodem Conventu procedere teneantur.

§.58. Et similiter, quod omnes sententiae per eisdem Magistrum, & Conventum latae, omnes item commissiones, citationes, collationes bullae, & omnia denique eorumdem rescripta ad omnes suae jurisdictionis subditos, ac reliquos etiam, quorum intererit, causas, lites, seu querelas coram ipsis pertractari directa exequi, & a nullis locorum, & terrarum dominis, etiam Ducali, aut Regali dignitate fulgentibus aliqua ratione expectandi consensus, seu alio quovis quesito colore in eorumdem executione impediri possint, servato tamen in eis exequendis Dat. Ordine, ita quod eorum ultima primis anteferri nequeant.

§.59. Ac quod contra Clericos Seculares, seu Laicos, Prioratus, Bajulivos, praepositorum, domos, & alia beneficia Hospitalis hujusmodi occupantes, seu illi, aut ejus communi thesauro, seu fratribus occasione responsum annuarum, vacantium, mortuorum, annatarum, passagiorum arreariorum, seu alias quomodolibet debentes, sive agant, sive conveniantur, etiam in quavis instan. ad causam veniant, Magister & Conventus praefati modo, & forma, quibus contra ipsius Hospitalis fra-

Appellari a Iudicibus Hospitalis ad M. Magistrum & Conventum, & ab illis ad Capitulum generale permittit, & non aliter.

Sententias & mandata M. Magistri nullo preterito impediri posse decernit.

Facultatemque contra omnes Clericos seculares, & regulares, seu laicos, Ordinis debito procedendi concedit.

tres procedi consuevit, libere procedere, & eos Prioratibus, Bajulivis, praepositorum, domibus, & aliis beneficiis hujusmodi juxta alias formas privilegiorum praedictorum private valeant, concedimus & indulgemus.

Conferretur Ordinibus, tam fratribus, quam eorum favoribus tunc debere jubet.

§.60. Necnon personis in dignitate Ecclesiastica ubilibet constitutis, & quoscumque locorum Ordinarios, ac eorum Vicarios, & Officiales, necnon Canonicos Metropolitanorum, & Cathedralium, aliarumque Ecclesiarum Praelatos, & Rectores per eosdem Bajulivos, Priores, praepositos & fratres, ac eorum singulos pro tempore eligendos in conservatores, qui quamdiu exercuerint dictum officium, a nemine, quo minus illud exerceant, sub aliquo preterito impediri, vel molestari possint, deputamus. Ita quod ipsi sic electi, sub excommunicationis latae sententiae per eosdem Priores, Bajulivos, praepositos, & fratres, ac eorum singulos adversus inferentes eis, aut eorum servitoribus, & familiaribus injurias, seu gravamina, vel damna, in personis, rebus, & bonis, seu exigentes ab eis vestigalia, datia, pedagia, gabellas, collectas, aut alia onera, defendere, & praeservare. ac omnem eorum jurisdictionem exercere. Necnon sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas, contra rebelles, & inobedientes cum effectu promulgare, ac omnibus facultatibus conservatoribus dicti Hospitalis, & illius personarum per quoscumque litteras Apostolicas quomodolibet concessis, uti, ac privilegia Prioribus, Bajulivis, praepositorum, & fratribus praefatis pro tempore concessa eis observare facere debeant, & teneantur.

Jura omnia exigenda.

§.61. Ac jura mortuorum, & vacantium, necnon arreariorum, passagiorum, & aliorum quorumcumque, ita ut quavis persona cujuscumque ecclesiasticae dignitatis existens beneficia Hospitalis hujusmodi pro tempore obtinentes, illa solvere omnino teneantur, & adstricti sint, ac id etiam sub sententiis, censuris, & poenis ecclesiasticis, ac alias juxta eorumdem privilegia privationis, & apprehensionis etiam beneficiorum ad manus suas remediis cogi possint, solvi mandamus.

Ordinatio quocumque Antilibi, & extra tempora concessa. Per mandatum Conc. Tridentini, sess. 7. c. p. 11.

§.62. Necnon exemptionem, & liberationem praedictas, ita quod Magistri, Bajulivorum, Priorum, praepositorum, & dicti Hospitalis fratres capellani, a quocumque Catholico Antilibi, sub Romanae Sedis obedientia constituto sacros ordines, etiam extra tempora a jure statuta, tribus diebus festis suscipere, & in quibusvis, tam secularium, quam regularium Ecclesiis absque alicujus licentia, etiam altari portatili celebrare possent.

Exemptionem a decimis subditis, & clarior.

§.63. Nec omnino aliquis ex praedicti Hospitalis fratribus, donatis, servitoribus, vassallis, & colonis in prioratibus, bajulivibus, commendis, domibus, membris, aut aliis quibusvis beneficiis, praediis, sive grangiis quomodocumque a dicto Hospitali dependentibus, in quibuscumque locis sub quorumcumque Patriarcha-

rum, Episcoporum, Universitatum, Hospitalium, Rectorum Ecclesiarum limitibus & jurisdictione constituti, decimas, aut canonicam portionem, seu caritativum subsidium, aut quartas nuncupatas, seu alias quascumque collectas, vel contributiones, tam ex antiquis eorum culturis, quam recentior cultis novalibus alicui quovis modo solvere teneantur, a quibus omnibus exactionibus, atque etiam tam novo subsidio dilecto filio nostro Philippo Hispaniarum Regi in suis Regnis per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores Nostros concessio, quam canonica portione, seu quarta nuncupata in Franciae Regni nuper imposita, necnon a quibuscumque aliis facultatibus Regibus hujusmodi, & aliis Principibus concessis, vel concedendis in futurum, omnia dicti Hospitalis loca, ut praefertur, necnon Ecclesiarum quomodocumque a dicto Hospitali dependentium fabricas libera, & liberas, exemptas, & exemptas, sicut per Praedecessores Nostros Romanos Pontifices fuisse, ita modo esse declaramus, & volumus.

Privilegium extracti bladae pecuniae, & abstrudatio tribuit.

§.64. Addentes quod praefati Magister, & Conventus, Priores, bajulivi, praepositos, aut quicumque alii ex dicti Hospitalis fratribus per quoscumque locorum, aut terrarum dominos, tam spirituales, quam temporales, etiam si regali dignitate praefulgeant, etiam in terris S. R. E. (sicut alias per suas olim Paul. III. Praedecessor Noster concesserat) ab extractione frumenti, ordei, & vini, olei, leguminum, & quorumvis fructuum, atque etiam pecuniarum ex prioratibus, bajulivariis, commendis, membris, domibus, grangiis aliisque praedicti Hospitalis locis provenientium nullo unquam modo impediri possint, quo minus praefata omnia pro sua possessorum voluntate in quocumque fidelium loca ab omni pedagio, datio, seu tracta, quae dicitur, libera, & exempta valeant apportare, & bona etiam patrimonialia, Magistri, bajulivorum, priorum, praepositorum, & fratrum, ac aliarum personarum hujusmodi, tam acquisite, quam in posterum acquirenda, aut illis quovis modo etiam ex concessione Apostolica, vel Magistrali pertinentia ex die emissa per eisdem Magistrum, bajulivos, priores, praepositos, fratres, & personas, professionis, ut praefertur, ab omnibus decimis, & aliis oneribus libera, immunita, & exempta existant.

Priores, & praepositos infra limites suae jurisdictionis veteri ordinario declarat.

§.65. Et ipsi Magister, ac Conventus, necnon Prior Ecclesiae, alique Priores, & praepositos intra limites suarum jurisdictionum, & administrationum veri Ordinarii juxta formam stabilimentorum, & privilegiorum praedictorum existant, & esse censentur. Ac beneficia Ecclesiastica ad praesentationem, seu collationem bajulivorum, priorum, praepositorum, & Hospitalis hujusmodi suffragari debere decernimus. Ita quod Presbyteri seculares illa ad praesens in commendam, seu alias quomodolibet obtinentes, commenda hujusmodi cedere,

aut illa alias dimittere nequeant, nisi de consensu eorum, ad quos presentatio, seu collatio spectat, & in favorem dicti Hospitalis, seu personarum, quae habitum per fratres cappellanos ejusdem Hospitalis deferri solitum suscipiant, & professionem per eos emitti solitam emittant: nec illa deinceps ipsi, nisi infra sex menses a die intimationis habitum ipsius religionis susceperint, & regularem professionem infra alios sex menses emisserint, possidere possint, & si secus fiat, aut cessionem, seu resignationem hujusmodi, ac de dicti Ordinis beneficiis etiam in manibus nostris in futurum fieri contingat, hujusmodi cessiones, resignationes, & provisiones nullas sint roboris, vel momenti, nisi in illis expresse dicatur, & de consensu Magni Magistri, & de illis juxta formam privilegii dictae religionis provideatur.

§.66. Ac quascumque indulgentias, & peccatorum remissiones haecenus eis per Praedecessores nostros concessas, & praesertim Sixti IV. de plenaria indulgentia, semel in vita, & in mortis articulo, pro eis eorumque servitoribus, & ministris pugnantibus ac Honorii III. de alia plenaria pro his, qui eis manus porrexerint adiutrices, ac Clementis VII. & suorum Praedecessorum de quadraginta annis, & totidem quarantenis, ac septima parte iniunctae poenitentiae pro visitantibus eorum Ecclesias, & oratoria ubicumque existentia, & manus porrigentibus adiutrices in singulis secundis, quartis, & sextis feriis Quadragesimae & capitis jejuniorum, ac festi Sancti vocabuli dictarum Ecclesiarum. Necnon Clementis V. quo ad facultatem super votis (Terra Sanctae, & castitatis dumtaxat exceptis) ac super usuris, rapinis, & male ablatis, vel acquisitis, quorum domini certi non reperiantur, & indistincte relictis in ultimis voluntatibus pro sustentatione pauperum, ac super Divinis Officiis, & Horis Canonice omnis, componendi, & absolvendi. Ac Urbani etiam Praedecessoris, quoad confratrias dicti Ordinis pro colligendis elemosynis semel in anno admittendas, & aliis confratribus non postponentas confirmamus, & approbamus.

§.67. Et insuper cum prioratus, bajulivae, praepostoriae, domus, & alia beneficia Hospitalis hujusmodi, eorumque bona omnia praefato Hospitali inserviant, & quodammodo unita sint, & pro tempore existens Magister, & Conventus Hospitalis hujusmodi plenam in ea jurisdictionem habeant, prioratus, bajulivae, praepostoriae, domos, conventus, monasteria, & alia beneficia hujusmodi de cetero ex personis illa obtinentibus vacare non possent, sed cedentibus, vel decedentibus illorum pro tempore possessoribus, ea uni, seu pluribus, non in titulum perpetui beneficii Ecclesiastici, sed tamquam manualia ad nutum, seu amovibiliter juxta formam stabilimentorum, & privilegiorum praedictorum concedi, & assignari debent.

§.68. Et per quamcumque rem judicatam Magistro, & Conventui praefatis, nisi

Indulgentias Ordinis concessas approbo.

Beneficia Ordinis non in fine perpetui beneficii, sed ad nutum concedi jubet.

Rem judicatam M. Ma-

ipsi specialiter ad causam vocati fuerint, super jurisdictione praedicta, & sua civili eorum possessione praedicta, aut praedictatum censeri non posse, sed eos semper, re judicata hujusmodi non obstante super possessore hujusmodi agere, & de spolio dare posse.

§.69. Ipsosque Magistrum, Priores, Bajulivos, Praepostores, Milites, Fratres, personas, vassallos, subditos, & servitores in ipsius Hospitalis, & Religiosorum causis in omni judicio, & contra quoscumque, ubi alia probationes non existant, etiam juxta formam stabilimentorum, & privilegiorum praedictorum in testes adhiberi.

§.70. Necnon Magistrum, & Conventum, quoscumque, & singulos Priores, Bajulivos, Castellanos, Empositas, suorum Prioratum, Bajuliviarum, & Castellaniae Fratres, seu Religiosos delinquentes, vel inobedientes cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & praecminentiae existentes, etiam si quavis etiam Apostolica exemptione fungerentur, in quocumque loco quantumvis privilegiato, & quavis etiam Imperatoris, Regum, seu aliorum Principum, etiam Ecclesiasticorum Curia, per se, aut suos officiales, & ministros capere, & incarcerare, ac captos a se, vel eorum nomine liberare, & ad Hospitale praedictum per Magistrum, & Conventum praedictos juxta eorum Constitutiones, & stabilimenta puniendos sub debita custodia transmittere, & transmitti facere libere, & licite possent. Ac tam Ecclesiasticos, quam Saeculares Officiales, & Locorum potestates, ad eisdem Magistro, & Conventui, Prioribus, Bajulivis, & Castellano in praemissis assistendum, ac auxilium, consilium, favorem, & juvamen praestandum sub excommunicationis, & aliis sententiis, censuris, & poenis Ecclesiasticis teneri, & obligatos fore.

§.71. Necnon presentium, & quorumcumque privilegiorum Apostolicorum eis haecenus concessorum, & in posterum concedendorum transumptis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constitutae, aut Curiae Ecclesiasticae munitis plenam, & eamque praesentibus adhiberetur, fidem in judicio, & extra adhiberi debere decernimus.

§.72. Ac volumus, quod tam presentium, quam aliarum quarumcumque litterarum Apostolicarum, seu earum transumptis, ac mandatorum Magistri, & Conventus praedictorum publicatio, & affixio, in singulis Prioratibus, Bajuliviis, praepostoriis, membris, & beneficiis dicti Ordinis facte perinde ac sententiae, ac si contra contentos sub eisdem personaliter facte essent, facta in primis diligentia de illis personaliter reperendis in dictis locis.

§.73. Et nihilominus statuimus, ac dictis Magistro, & Conventui perpetuo concedimus, quod si quisquam Priorum, Bajulivorum, Praepostorum, Militum, & Fratrum dicti Hospitalis Crucem, vel habitum extra dictum Conventum a Romano Pontifice,

AN. CH. 1560. gistro, & Conventui non citatis non praedictate decernit.

Personas religionis in causis ipsius, testes alios delinquentibus recipi mandatur.

M. Magistro Priores, &c. quoscumque Fratres delinquentes, ubi quo capere, & posse concedit

Hujus bullae, & privilegiorum transumptis credi jubet.

Ejus, & mandatorum M. Mag. & Conventus publicationem omnes arietate decernit.

Habitum extra Conventum suscipientes, aut beneficia, &c. possidentes, infra annum non comparere uter in Co-

AN. CH. 1560. fice, vel de ejus licentia receptum gestans, intra annum postquam illam susceperit, aut sibi de Prioratu, & Bajulivia, Praepostoria, officio, vel beneficio Hospitalis hujusmodi provisum, vel alias in ejus favorem dispositum fuerit. Ac quicumque alius dicti Ordinis beneficium, vel pensionem obtinens, aut fructus percipiens, quodcumque pro servitiis Religionis, aut alias evocatus, seu in solutione jurium communis ararii morosus fuerit, coram dictis Magistro, & Conventu personaliter non comparuerit, & obedientiam, aliaque jura debita eisdem Magistro, & Conventui non praestiterit, eo elapso habitu, dignitate, administratione, & beneficio, ac quocumque honore, & officio juxta alias formas stabilimentorum, & privilegiorum praedictorum, eo ipso careat, privatusque censetur, seu, si videbitur, privari possit. Nec ulla hujus statuti derogatio, aut exemptio, realis, vel personalis, seu alia gratia praeservativa, etiam motu scientia, & potestatis plenitudine similibus, quomodolibet pro tempore facta, seu concessa contra praemissa valeant, nec Magister, & Conventus praefati illis parere teneantur, sed illis non obstantibus de Prioratu, Bajulivia, Praepostoria, dignitate, officio, vel beneficio, si aut per privationem hujusmodi vacante, juxta stabilimenta, & alia praemissa libere disponere, aut illa alias per eum, vel eos, ad quem, seu quos Antianitatis, vel alio jure pertinet, acceptari possint.

Praedictis cetero tantum modo derogari posse declarat.

Clausulam subleas, &c. apponit.

Executores deputat.

§.74. Decernentes praesentibus, & in eis contentis omnibus, non nisi eisdem modo, & forma, quibus, in literis Leonis, Clementis, & Pauli Praedecessorum praedictorum concessum est, nullatenus derogari posse, nec derogatum censeri.

§.75. Et sic in praemissis, omnibus, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, tam in dicta Curia, quam extra eam pro tempore deputatos (sublata eis, & eorum cuilibet quavis alias circa praemissa iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate) iudicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, si secus super praemissis omnibus, & singulis a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.76. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopo Toletanensi, & Episcopo Parisiensi, ac pro tempore existenti Curiae causarum Camerae Apostolicae Regenti, seu generali Auditori, per Apostolica scripta motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Magistri, Priorum, Bajulivorum, Praepostorum, Militum, & Fratrum praedictorum, seu alicujus eorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, easque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra praesentes literas, & in eis contenta hujusmodi firmiter observari, ac singulos, quos ipse praesentes literae concer-

Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

nunt, illis pacifice gaudere. Non permittentibus eos desuper contra praesentium tenorem quomodolibet molestari. Contradictores, & rebelles quoslibet per censuras, & poenas Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias eorum arbitrio moderandas, ac alia juris remedia, appellatione postposita, compescendo, ac quoscumque, quorum intererit, etiam per edictum publicum locis publicis assignandum, consilio summarie de non tuto accessu, citando, ac quibus, & quoties inhibendum fuerit, etiam simili edicto, ac sub eisdem poenis, & censuris inhibendo, ipsasque censuras, & poenas Ecclesiasticas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

§.77. Non obstantibus praemissis, ac dicti Bonifacii Praedecessoris, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Diocesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam diem a fine suae Diocesis ad iudicium evocetur, seu ne iudices a Sede praefata deputati extra Civitatem, vel Diocesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel alios vices suas committere praesumant, & de duabus dietis in Concilio generali edita, ac quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon dicti Hospitalis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ac quibusvis privilegiis, indultis, & literis Apostolicis, etiam Ordinariis praefatis, & quibusvis Ecclesiasticis, Monasteriis, Ordinibus, locis, & personis cujuscumque dignitatis, status, vel conditionis existentibus sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus illorum tenores, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, inserti forent, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus eorum, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Nulli ergo &c.
Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo, Kal. Julii, Pontificatus nostri anno I.

Contrariis derogat.

D. P. An. 1. die 1. Julii.

De residentia Episcopali, residentiumque privilegiis, & non residentium poenis.

In Const. In suprema, quibus alias quoque poenas imposuit, ibi videas.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Causa hinc constitutionis.

De salute gregis Domini Nobis ex alto commissa, attentius cogitantes, ad ea libenter intendimus, per quae grex ipse continua suorum cum eo residentia Pastorum praeservetur a noxiis, & in devium prolapsus, ad rectitudinis tramitem reducat, ut Pastores ipsi, residentiam ipsam prout tenentur, commodius facere, ac circa ipsius gregis curam libentius, ac ferventius invigilare, & illum ab errorum praecipitiis praeservare, ac in fide orthodoxa, & devotione nostra continere valeant, operam & operam efficacem impendimus, prout rerum, & temporum qualitate pensata, conspiciamus in Domino salubriter expedire.

§.1. Hinc est, quod Nos Motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblate petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, universos, & singulos venerabiles fratres nostros Episcopos, Archiepiscopos, Primates, & Patriarchas, ab Ecclesiis, & Dioecibus suis absentes in virtute sanctae obedientiae, ac sub interdicti ingressus Ecclesiae poena, eo ipso, absque alia declaratione incurrenda, districte praecipiendo monemus, ut omnibus postpositis quantocitius, in Romana Curia videlicet moram trahentes, intra unum, extra eam vero in Italia intra duos, extra vero Italiam existentes, intra quatuor menses a die publicationis praesentium in locis infra scriptis faciendam computandos, se itinere committere, & legitimis itineribus ad Ecclesias, seu Dioeceses suas profecturi, & sese personaliter conferre, ac ibidem, ut tenentur, residere, & Pastorale officium exercere debeant.

Inobedientes, & non residentes poenas hic expressas incurrant. Quas poenas imposuit canonis, videlicet, Sess. 6. cap. 1. de Res.

§.2. Si quis autem a Patriarchali, Primatiali, Metropolitana, seu Cathedrali Ecclesia sibi quocumque titulo, nomine, seu jure commissa, quacumque illi dignitate, gradu, & praesentia praesulgeant, legitimo impedimento, seu iustis, & rationabilibus causis cessantibus, sex mensibus continuis extra suam Dioecesim morando abfuerit, quartae partis fructuum unius anni Fabricae Ecclesiae, & pauperibus loci per Superiorem Ecclesiasticum applicandorum poenam ipso jure incurrat. Quod si per alios sex menses in hujusmodi absentia perseveraverit, aliam quartam partem fructuum similiter applicandam eo ipso amittat, crescente vero contumacia, ac severiori sacerorum Canonum censura subiciatur. Metropolitan. suffraganeos Episcopos absentes, Metropolitan. vero absentem. Suffraganeus Episcopus antiquior residens, sub poena interdicti ingressus Ecclesiae ipso jure incurrenda, infra tres menses, per li-

teras, vel Nuncium Rom. Pontifici denunciare teneatur, qui in ipsos absentes, prout cujuscumque major, aut minor contumacia exegerit, suae supremae Sedis auctoritate, animadvertere, & Ecclesiis ipsis de Pastorebus utilioribus providere poterit, sicut in Domino noviter salubriter expedire.

§.3. Eosdem autem Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, & Episcopos mandatis nostris parentes, & apud suas Ecclesias, seu in earum Dioecibus personaliter residentes, specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, ut libentius, & commodius eorum officio fungi valeant, & eorum cuilibet, ut quando refererint, etiam prout textu quorumcumque delictorum, & excessuum atrociorum, etiam haereticis, & laesae Majestatis criminum per eos quomodolibet commissorum, ad comparandum personaliter in Romana Curia per quoscumque Judices ordinarios, vel delegatos, etiam S. R. E. Card. nisi vigore specialis commissionis manu nostra, vel Rom. Pontificis pro tempore existentis signata, trahi, aut citari non possint, nec debeant, atque aliter factas citationes, & censuras in eis appostas ac inde secuta quaecumque nulla, & irrita, ac nullius roboris, & momenti fore, ac eos minime afficere, aut arctare statuimus, & ordinamus.

§.4. Necnon eos, & eorum quemlibet ab omnibus, & singulis decimis, subsidiis, & aliis oneribus ordinariis, & extraordinariis quomodolibet nuncupatis, per Nos, & Successores nostros Romanos Pont. pro tempore existentes, ac Sedem Apostolicam, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac etiam consistorialiter etiam ad instantiam Regum, & Principum, quomodolibet, & ex quavis etiam quantumvis urgentissima, iustissima, ac pia, & necessaria causa, etiam pro defensione fidei Catholicae, ratione distarum Ecclesiarum nunc, & pro tempore impositis, illorumque solutione, auctoritate Apostolica, tenore praesentium ex simili scientia penitus, & omnino eximimus, & liberamus, nec ad id a dilectis filiis modernis, & pro tempore existentibus S. R. E. Camerario, necnon Cam. Apost. Theaurario, Praesidentibus, & Clericis, ac decimarum, subsidiarum, & aliorum onerum hujusmodi Collectoribus, & Subcollectoribus, seu Exactoribus, & Commissariis ad id pro tempore deputatis, etiam vigore quorumcumque privilegiorum, indultorum, & literarum, etiam praesentibus derogantium, ac illarum totum tenorem de verbo ad verbum exprimentium, eis quomodolibet concessorum, & concedendorum, cogi, seu compelli, & ob non solutionem hujusmodi aliquas sententias, censuras, & poenas incurrere posse decernimus. Illisque, & quibusvis aliis in virtute sanctae obedientiae, & sub nostrae indignationis, necnon excommunicationis, aut suspensionis, ac privationis suorum officiorum, & beneficiorum, quae obtinent, & pro tempore obtinebunt, eo ipso incurrendis poenis, ne eosdem Episcopos, Archiepiscopos,

Obedientes, & residentes poenitentur privilegis infra scriptis ut videlicet, citari non possint ad comparandum in Rom. Cur. nisi de commissione Papae.

Exemptioque sine a solutione decimarum, &c.

ÓNOMA
ERAL DE

Executorum illius Constit. deputatio, & facultates.

pos,

pos, Primates, & Patriarchas sic in dictis Ecclesiis, vel earum Dioecibus residentes, quamdiu in illis residerint, ut praefertur, ad solutionem decimarum, subsidiarum, & onerum praefatorum cogere, ac propter illorum non solutionem excommunicationis, aut alias sententias, censuras, & poenas promulgare quocumque audeant, seu praesumant, districtius inhibemus.

Jurisdictione quoque habent contra Clericos saeculares, & etiam Regulares extra claustra quomodolibet exemptos.

§.5. Et insuper eosdem Episcopos, Archiepiscopos, Primates, & Patriarchas sic, ut praemittitur, residentibus, ultra privilegia, & indulta eis per quoscumque Rom. Pont. Praedecessores nostros, ac Sedem Apostolicam, & Generalia Concilia, & Cancellaria Apostolica Regulas concessa, quae in suo robore permanere volumus, tamquam a dicta Sede delegati in quibuscumque civilibus, criminalibus, vel nullis causis contra quoscumque clericos saeculares particulares, ac etiam extra eorum Monasteria, seu regularia loca degentes regularis quomodolibet exemptos auctoritate nostra procedere, & causas ipsas cognoscere, sineque debito terminare, ac quidquid terminaverint exequi, & observari facere, ipsosque exemptos pro tempore delinquentes juxta eorum excessus, & delicta punire, corrigere, & omnem jurisdictionem in eos exercere, omniaque alia, & singula in praemissis, & circa ea quomodolibet necessaria, opportuna, quae Nosmet facere, exercere, & exequi possemus, in omnibus, & per omnia facere, exercere, & exequi libere, & licite valeant, plenam, & liberam licentiam, ac facultatem auctoritate, & tenore praedictis concedimus, & indulgemus.

A Decretis ante definitivum, & ubi agitur de correctione morum appellatio non admittitur.

§.6. Decernentes ab eorum ordinationibus, interlocutionibus, & decretis ante definitivam sententiam, vel vim definitivae habentem, & ubi agitur de morum correctione, nullatenus etiam ad Nos, & Sedem Apostolicam appellari posse, & nihilominus per appellationes quascumque contra praesentium tenorem quomodolibet interpositas minime causas devolvi, aut etiam per quavis inhibitiones etiam cum quibusvis censuris, & poenis, eis a quibusvis Judicibus ordinariis, vel delegatis forsan faciendas illarum ulteriorem cognitionem, & expeditionem, & ubi de morum correctione agatur, etiam legitimam executionem minime impediri, aut censuris, & poenis hujusmodi ligari, aut irretiri censere.

Decretum irritum.

§.7. Sicque in praemissis omnibus, & singulis per quoscumque Metropolitan., aut alios Judices, & Commissarios, etiam Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Card. sublata eis aliter judicandi, interpretandi, aut definiendi potestate, judicari, definiri, aut interpretari debere, necnon irritum, & inane quidquid secus a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum illius Constit. deputatio, & facultates.

§.8. Mandantes venerabilibus fratribus nostris Feltren., & Pisaurien., ac Amerin. Episcopis per Apostolica scripta, motu simili, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios praesent-

tes literas, & in eis contenta quaecumque ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte eorumdem Episcoporum, Archiepiscoporum, Primatum, & Patriarcharum, seu, alicujus eorum desuper requisiti fuerint, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant eadem auctoritate nostra illos, & eorum singulos omnibus, & singulis praemissis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper per eosdem Camerarium, Theaurarium, Praesidentes, & Clericos, necnon Collectores, & Subcollectores, & Exactores, & Commissarios praefatos, seu quoscumque alios quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles per similes censuras, & poenas Ecclesiasticas, ac alia opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, & poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

Clausula derogatoria.

§.9. Non obstantibus sel. rec. Bonifacii Papae VIII. Praedecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium ad iudicium non trahatur, & aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis Camera praefatae statutis, decretis, & declarationibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, necnon privilegiis, indultis, exemptionibus, etiam Marti magno, aut alias nuncupatis, Conservatorum deputationibus, & eorum, ac aliis inhibitionibus, quibus dicti Episcopi, Archiepiscopi, & Patriarchae desuper minime teneantur, sed illis rejectis, ac non obstantibus, in dictis causis, ut praefertur, procedere, & illas jure debito terminare possint, ac literis Apostolicis eisdem Camerae Camerario, Theaurario, Praesident., & Clericis, ac Collectoribus, & Subcollectoribus, & Commissariis, ac exemptis, necnon Regibus, & Principibus praefatis, ac dilectis filiis Archipresbytero, & Capitulo Ecclesiae nostrae Lateranen. necnon Hospitali nostro S. Spiritus in Saxia de Urbe, & quibusvis aliis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam motu, & scientia similibus concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore mansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, & quae adversus praemissa nemini suffragari possunt volumus, contrariis quibuscumque. Aut si Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, vel quibusvis aliis communit-

®

Transumptio-
rum fides.

Forma, & ef-
fectus publi-
cationis.

D. P. An. 1.
die 4 Septem.

ter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§.10. Et quia difficile foret presentes literas ad singula, in quibus fides forsitan facienda foret, loca deferri, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod earum transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Curie Ecclesiasticae, vel persona in dignitate Ecclesiastica constituta munitis, eadem prorsus fides adhibeatur in iudicio, & alibi, ubi opus fuerit, quae presentibus adhiberetur, si forent exhibita, vel ostensa.

§.11. Quodque publicatio presentium eum dimissione copiae in valvis Basilicae Principis Apostolorum, & Cancellariae Apostolicae, ac in acie Campi Florae eodem praefatos, & eorum singulos etiam a dicta Curia absentes, sicut praefertur, monitos, arctet, & afficiat, perinde, ac si praesentes literis eis, ac eorum cuilibet personaliter intimatae forent.

Nulli ergo, &c.
Datum Romae apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo, Pridie nonas Septembris, Pontificatus nostri Anno I.

XIII.

Reductio ad terminos juris communis, Bullae Pauli IV. edita super alienationibus, & locationibus bonorum Ecclesiasticorum, quod causas pendentes, & futuras. Et licentia revidendi jam decisas.

Hanc Bullam Pauli IV. habes in Tom. IV. Part. I. fol. 219. Injunctum n. 111. ibi videas, quae dixi in rubrica.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio, &c.

Recordium.

Provida Romani Pontificis circumspectione, ea quae certis suadentibus causis emanarunt, ex aliis non minus attendendis rationibus, ad rationis tramitem reducit, prout rerum qualitate digesta salubriter conspicit expedire.

Paul. IV. edita Constitutio qua hic.

§.1. Dudum siquidem felix recordationis Paulus Papa IV. Praedecessor noster ex certis, tunc expressis, & Nobis notis causis Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine &c. Omititur residuum narrativa, quia Bullam habes in loco cit. in rub.

Lites autem, & quaestiones multae ortae sunt, & quae amplius de rigorosa executione d. Constit. Pauli IV. conquirebantur.

§.2. Cum autem, sicut accepimus, occasione dictarum literarum, & Motus proprii hujusmodi, diversae lites, quaestiones, & controversiae ortae, ac diversa gravamina, laciones, perturbaciones, & incommoda diversis personis generata, & illata, ac literae & Motus proprii hujusmodi rigorose executioni demandatae fuerint, in earum-

dem personarum animarum molestiam non modicam, plurimorum ad Nos querele delatae fuerint, & in dies deferantur, conquerentium potissimum de rigore, vel potius injustitia literarum, & Motus proprii praedictorum, praesertim facta interpretatione, prout a nonnullis dicitur esse facta, quod contra illos non possit opponi legitima praescriptio temporis, neque compensatio, vel etiam pro melioramentis competens retentio, & pro fructibus bona fide perceptis, & consumptis excusatio, neque fori declinatio, minusque appellatio, aliave juris communis remedia, & quod alienationes factae a Romano Pontifice solemnitatibus alias a jure requisitis, & etiam ad commodum, & favorem, & ex necessitate Sanctae Romanae Ecclesiae non valeant.

§.3. Nos arbitantes indemnitati Ecclesiarum per anteriores Canones esse abunde provisum, ac quietem, & tranquillitatem singulorum Christianissimorum nostris potissimum temporibus, sinceris exoptantes affectibus, ad tollendam omnem quereelarum praedictarum occasionem, literarum, & Motus proprii praedictorum veriores, necnon processuum desuper formatorum, & sententiarum litarum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur. Necnon quarumcumque litium desuper forsitan motarum, & penden. status, ac merita, ac nomina, & cognomina iudicium, & colligant. presentibus pro expressis habentes, volentes, consideratione etiam dilectorum filiorum Populi Romani ubi propter literas, & Motum proprium praedictorum novitates nulla factae esse dicuntur, literas, & Motum proprium hujusmodi, quoad penden. & futuras causas, ac si umquam emanassent ad jus commune, & terminos, & viam juris communis, & ex certa nostra scientia, & de Apostolica potestate plenitudine omnino reducimus, revocamusque, cassamus, & annullamus, ac viribus vacuumus.

Ideo hic Pont. illam Constit. reducit ad terminos juris communis, quoad causas pendentes & futuras.

§.4. Quo vero ad eas causas, in quibus literarum, & Motus proprii praedictorum ad sententiae prolationem est processum, illos, contra quos est sententiatum, si sint propterea censuris Ecclesiasticis irretiti, a censuris hujusmodi absolvimus, concedimusque, & volumus, quod etiam si ab eisdem sententis non appellaverint, aut interpositae per eos appellationes deserta remanserint, ac etiam ad earumdem sententiarum executionem processum fuerit, possint nihilominus, firma remanente executione jam facta, pro eorum, & cujusque eorum libito voluntatis super sententiarum executionumque hujusmodi, & quorumcumque inde secutorum injustitia, & nullitate coram suis competens ordinariis sive specialiter delegatis iudicibus agere, & expediri in causis, quae ipsis secundum juris communis dispositionem, posthabitis Bulla, & motu proprio praedictis procedi, & sententiarum, & definiti debeat, ita ut si hujusmodi sententias cum inde secutis a dictis Ordinariis, vel iudicibus specialiter delegatis per viam nullitatis, vel injustitiae revocari con-

Quo vero ad decisas, absolutas, ablatas, & causas mandatae revocari, & causas mandatae revocari, & causas mandatae revocari, & causas mandatae revocari.

Decretum litarum.

Forma, & effectus publicationis.

Claufula derogatoria.

Paper subscript. D. P. An. 1. die 11. Sept. Publicatio.

contigerit, etiam quod unica sententia sit in favorem priorum possessorum executioni demandetur, firma manente appellatione, quoad caput devolutivum.

§.5. Et ita per quoscumque Iudices quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, sublata, &c. Irritum quoque &c. Judicari, & definiti.

§.6. Presentiumque (quas vim legis in perpetuum habere volumus) solam signaturam sufficere, & postquam per Cursores in locis consuetis more solito publicatae fuerint, statim omnes afficere, & earum transumptis minus ex dilecti filii nostri in Alma Urbe Vicarii iudicibus manu subscriptis, ejusdemque Vicarii sigillo obfirmatis, non minus quam ipsis originalibus credi, & fidei adhiberi decernimus, & declaramus.

§.7. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis renunciationibus, & non contravenient obligationibus desuper factis, etiam juramento, quod quoad hoc relaxamus, vallatis privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis decretis, etiam Motu proprio, & scientia similibus quomodolibet concessis &c. Quibus omnibus, & singulis in literis latiss. extendendum etiam si de illis &c. tenores &c. hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis, & consuetis.

Fiat Motu proprio I.
Dat. Romae apud S. Marcum, Tertio Idus Sept. Anno I.

Anno a Nativitate Domini 1560. Indict. 3. die vero 24. mensis Septembris Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & D.N.D. Pii divina providentia Papae IV. Anno I. retroscriptae litterae affixa & publicatae fuerunt in acie Campi Florae, ac Basilicae Principis Apostolorum, & Cancell. Apost. valvis, seu portis tamquam locis ad similia faciendis, juxta ipsarum litterarum tenore per Nos Jacobum Carra, & Nicolaum de Martini Curios.
Joannes Magnus Mag. Curf.

XIV.

Forma contrahendi in Statu Ecclesiastico Societates Officii nuncupatas.

Aliam ediderat dispositionem Paulus IV., ut supra in ejus Constitut. VIII. Inter ceteras fol. 225. prout etiam quod ediderat Leo X. die 16. Jan. 1514. sed Leonis Bullam revocatae in totum antiquatam volens praetermissi.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Paulus IV. tradidit formam contrahendi Societates Officiorum nuncupatas, ut in ejus Constit. Inter ceteras.

Cum sicut accepimus felic. rec. Paulus Papa IV. Praedecessor Noster, certis tunc expressis causis motus, quod nullus tam in Curia, quam in tota ditione Ecclesiastica Officialis cujuscumque status, gradus, ordinis, dignitatis, conditionis, & praeminentiae existeret, tunc, & pro tem-

pore aliquam societatem super aliquo, seu aliquibus ex Officiis ad tunc suam, seu Sedis, aut Camerae Apostolicae, seu Camerae Vicariae, Vicecamerae, Penitentiarum Majoris, & causarum Palatii Apostolici Auditoris, dispositionem quomodolibet pertinentibus, quae vendi consueverunt per eum obtinentes pro tempore cum aliqua alia persona, seu personis, Communi, Collegio, seu Universitate, nisi praecedente Signatura ab eo, seu Romano Pontifice pro tempore existens. obten. in qua pasta, & conventiones partium exprimi deberent, pro cuius expeditione, & certa advocacye medium pro centenario quolibet scutorum, seu ducatorum cogere solvere, inire praesumeret, & societates aliter quam sic inite non valeret, & earum praetextu agi non posse, & forsitan alia, tunc expressa sua Constitutione Motu proprio sub Datum Romae apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo quinquagesimo quinto, nonis Octobris, Pontificatus sui Anno I. statuerit, & ordinaverit, prout in ea latius continetur, & habetur.

§.1. Nos considerantes sicut fideli relatione percipimus, quod ex hujusmodi Constitutione multa, & diversa tam nostra Almae Urbis, quam ditionis Ecclesiasticae, & extra eam persona, quae aurum, pecunias in Societatibus Officiorum hujusmodi contractare solita erant, ea prohibitione uti renova territa earum societates, quae in notabili numero, & ingenti pecuniarum summa existerant, statim dissiderunt, & revocarunt, ad exactionemque pecuniarum sic in Societatibus datarum agere, & Officiales, eorumque fidejussores cogere ceperunt, & enixe insisterunt, quo factum est, ut Officiales ipsi, & eorum fidejussores, tum etiam ob mala tempora, quae intervenerunt, prompta, non habent, quam resisterent, pecuniam, nec ab aliis propter hujusmodi Constitutionis difficultatem pecunias in Societatem reperirent, eorum officia, seu bona alia viliori etiam pretio vendere, & alienare, vel pecunias alias sub gravioribus etiam illicitis usuris capere, vel potius, quod pluribus contigit, decoquere, & ab Urbe aufugere, & sic creditores defraudare omnino cogere, ob quod gravia damna, & incommoda tam Urbi, quam ipsis particularibus Officialibus, & personis illata fuerint, quae etiam hodie sustinent. Cupientes, quantum cum Deo possumus, his malis obviare pro tempore futuro, ac Officiales ipsos, & alios interesse putantes ab hujusmodi gravibus, & damnatis usuris condubitatis exactionibus liberare. Supplicationibus dilectorum filiorum nostrorum Populi Romani, & Conservatorum Almae Urbis nostrae super hoc Nobis porrectis inclinatis, eisque instantibus, & cum eis more pii patris benigne agere volentes, Motu simili ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine dictam Constitutionem, per dictum Paulum Quartum, ut praemittitur, factam, cum omnibus in ea appositis clau-

Ubi Pont. ex coactis revo-
cavit eam re-
vocavit.
Adverte quod
non intelligi-
tur revocata
in v. s. Non
cupientes, ut
pater etiam
ex littera hu-
jus Bullae.

Novam. di. spofitionem inducit.

clausulis, cuius tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, pro expressis haberi volumus, cassamus, irritamus, & annullamus, ac pro cassatis, irritis, & annullatis haberi volumus, illamque viribus tempore futuro penitus evacuemus.

§.2. Volentes, & auctoritate nostra decernentes, quod de cetero ipsis Officialibus super tamen eorum Officialibus societates qualicumque cum pactis tamen licitis, & honestis, prout, & quemadmodum ante constitutionem praefatam solitum erat, etiam nulla a Nobis, seu Romano Pontifice pro tempore existent. desuper expedita Supplicatione, seu Signatura, non tamen ultra valorem Officialium, super quibus illas fieri contingeret, ita quod ad requisitionem secum societates contrahentium, teneantur in ipso contractu specialiter exprimerent alias societates super eodem Officio contractas, si quae sint, & si eas falso negaverint, vel expresserint in toto, vel in parte, poenam privationis officiorum ipsorum, super quibus Societates huiusmodi contractae fuerint, sine tamen praedictis creditorum, quatenus aliunde illis satisfieri non possit, ipso iure incurrant. Et nihilominus, tam ipsi, quam fidei iutores desuper praestiti ad satisfactionem societatum, & debitorum desuper contractorum teneantur, & obligati existant, facere, & inire, ac pecunias recipere, & contractus desuper celebrare, qui alias tamen legitime initi, validi, & efficaces existant, & executioni demandari debeant, libere, & licite possint, & valeant, licentiam, & facultatem concedimus per praesentes.

§.3. Dicta Constitutione ceterisque in contrarium quomodolibet facientibus non obstantibus quibuscumque, praemissorum omnium, & aliorum hic forsan necessario exprimentorum tenores pro plene, & sufficienter expressis habentes.

Placet Motu proprio. I.

XV.

De solemnitatibus observandis in venditionibus, & locationibus bonorum, & iurium Camerae Apostolicae.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Exordium.

Cum in alienationibus rerum ad Ecclesias, & Fiscum pertinentium nonnulla sint a iure specialius disposita, ne Ecclesiae, & Fiscus per malignitatem hominum gravius ledantur, eaque maxime in rebus ad Romanam Ecclesiam, quae ceterarum est Caput, & eius Camerae Apostolicam pertinentibus observari conveniat, quorum omissionem plerumque damnosam fuisse, experientia rerum magistra docente, compertum est.

§.1. Idcirco Nos praefatae Romanae Ecclesiae eiusque Camerae Apostolicae indemnitati, ex nostri officii debito consulere volentes, Motu simili, & ex certa scientia, hac in perpetuum valitura Constitutione statuimus, & ordinamus, ut de cetero in omnibus venditionibus, locationibus, & alienationibus Theaurariorum, dohanarum, gabellarum, aliorumque iurium, bonorum, & reddituum quorumcumque tam in Alma Urbe nostra, quam in aliis Provinciis, Civitatibus, & locis nostrae, & S. R. E. ditioni subiectis ad praedictam Camerae quomodolibet pertinentium per eandem Camerae, seu ab ea deputatos, & deputandos ad quantumcumque longum, seu breve tempus faciendis, debita, & de iure requisita solemnitates, tam quoad publica edicta, cum expressione locorum, & dierum, in quibus haec fieri debeant emittenda, & licitationes, & subhastrationes cum temporis a iure, seu iudicis arbitrio statuti praefixione, necnon plus offerentibus deliberationes, quam quoad cetera circa rerum Fiscii alienationes deposita, observari debeant.

§.2. Et aliter factae venditiones, locationes, seu alienationes rerum huiusmodi non valeant, nulliusque roboris, & momenti existant, sed per eandem Camerae revocari, ipsaeque res sic alienatae cum fructibus inde perceptis repeti, & aliis vendi, seu locari possint, & debeant, sique per quoscumque Iudices etiam Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales iudicari, & declarari debere, sublata eis aliter iudicandi, & declarandi facultate, irritumque, & inane quicquid secus a quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

§.3. Et ne in huiusmodi subhastrationibus faciendis fraus aliqua fieri valeat, omnibus, & quibuscumque res praefatas emere, vel conducere volentibus, ne cum aliis quibuscumque pacta, seu conventiones, ut illi minora pretia offerant, & licentur, seu aliquam super praemissis Societatem, seu conventiculum occultam in praedictum praedictae Camerae ineant, sub nullitate, & invaliditatis omnium per eos in praemissis mediante fraude huiusmodi gerendorum, ac excommunicationis majoris, & decem milium ducatorum auri eidem Camerae applicandorum poenis districtius inhibemus.

§.4. Mandantes dilectis filiis Guidoni Ascanio S. Mariae in Via-lata Diacono Cardinali nostro, & S. R. E. Camerario, ac praedictae Camerae Praesidentibus, Clericis, ut praesentes, quarum solam signaturam nostram, etiam absque date appositione, regula Cancellariae nostrae forsan contraria non obstante, sufficere volumus, in libris Camerae registrari, ac in eiusdem literis contenta omnia, & singula inviolabiliter observent, & a quibuscumque aliis observari mandent, & faciant cum effectu.

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Camerario, & Clericis, & Camerae Apo-

1560.
Qua solemnitates observentur, in alienationibus, & locationibus bonorum Camerae.

Alienque factae nulla sint.

Fraudulente praedictae Camerae datione damnatur.

Executio huius Bullae deputatio.

Clausula derogatoria.

Pape subscr.

D. P. An. L. die 16. Sept. Admissio in Cam. Apol.

Ex Rainaldo continuat. An. n. ap. post. sum. l. XLII.

Familia Ursina, circa Sedem Apostolicam metia.

Datum die 7. Octob. 1560. Pont. An. I.

Causa Constitutionis.

Apostolicae quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores, &c. quoad praemissa specialiter, & expresse derogamus, ceterisque in contrarium facientibus quibuscumque.

Placet, & ita Motu proprio statuimus, & mandamus I.

Datum Romae apud S. Marcum 16. kalendas Octobris Anno primo.

Registrata lib. 35. fol. 253. die 15. Novembris 1560. admissa, & registrata ex decreto Camerae collata, & concordata. Hieronymus de Tarano.

XVI.

Erectio Ducatus Brachiani, pro Paulo Jordano Ursino, & Successoribus.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

§.1. CUM Domus, & nobilis Familia Ursina inter antiquas Almae Urbis nostrae Domo, & Familiae admodum illustri existat, Sedi, & Romanae Ecclesiae praedictae semper devota fuerit: ex eaque non solum felices recordationis Nicolaus Papa Tertius, multique ejusdem Romanae Ecclesiae Cardinales, sed multi quoque Dominicelli praefatae illius virtutis Romanae Alumnus in egregios armorum Duces evaserunt, forentque, & memorabilem dictae Sedi operam tam in Bellicis, quam in Domesticis, aliisque rebus strenue navaverint, ac propterea, & ex certis aliis animi nostrum moventibus causis Domum praedictam, ac dilectum filium nobilem virum Paulum Jordanum Ursinum Romanum Primarium ejusdem Domus, & Familiae Ursinae virum, ejusque posteritatem specialis gratiae favore prosequi volentes ex Motu proprio &c. Brachianum &c., in perpetuum, & nobilem Ducatum, cum jurisdictione, Imperio, & gladii potestate, & privilegiis, praerogativis, signis, & insigniis ad perpetuum, & nobilem Ducatum pertinentibus Apostolica auctoritate, & certa scientia tenore praesentium erigimus, & instituis &c.

Datum Romae apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo, VII. Idus Octobris Pontificatus nostri Anno I.

XVII.

Judices causarum Beneficialium, vel Criminalium privationem Beneficiorum, concernentium, eorumque affines, & familiares, beneficia illa impetrare non possint.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Cupientes unicuique iustitiam, prout par est, aequa lance ministrari, & omnem delinquendi occasionem ab ipsis iustitia Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

Ministris, praesertim Iudicibus in beneficiis, ac etiam criminalibus privationem beneficiorum Ecclesiasticorum concernentibus causis, tam a Sede Apostolica, ac ejus Legatis, & Vicelegatis, quam alias quomodolibet, & a quibuscumque pro tempore deputatis, seu ad quos illarum cognitio, tam de jure, quam de consuetudine, etiam ratione eorum, quae obtinent, officiorum, & alias quomodolibet pertinet, & pertinebit, seu quibus cause ipsae tam Apostolica, quam alia auctoritate commissa sunt, & pro tempore committentur, penitus removeri, ac eorum fraudibus obviare, & animarum salutem, quantum cum Deo possumus, salubriter consulere.

§.1. Ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine decernimus, & declaramus quoscumque Iudices, etiam S. R. E. Card. necnon causarum Palatii Apost. Audit., seu Locaten., & utriusque, vel alterius Signat. Refer., & quosvis alios etiam Archiepiscopali, Patriarchali, aut alia majori dignitate etiam Legationis munere fungentes, ad audiendum, cognoscendum, & decidendum causas super quibusvis Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, & aliis beneficiis Ecclesiasticis, tam in Romana Curia, quam extra eam quomodolibet haecenus motas, etiam privationem earumdem concernentes, & in futurum movendas, tam alia Sede, ejusque Legatis, seu Vicelegatis praedictis, ac tam Apostolica, quam ordinaria, aut alia auctoritate, & a quibusvis in dicta Curia, & extra eam, vel alias ubilibet pro tempore deputatos, seu ad quos similibus causarum decisis, seu qualiscumque cognitio etiam quomodolibet, ut praefertur, spectat, & spectabit in futurum, aut quibus illas quovis modo audiendas, cognoscendas, & decidendas, & ut praefertur, alias committi contigerit, necnon eorumdem Cardinalium, Auditorum, Locatenentium, Referendariorum, & aliorum, ut praefertur, qualiscumque Iudicum huiusmodi nepotes, consanguineos, affines, procuratores, sollicitatores, ac domesticos, vel familiares, cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis fuerint, & etiam ex quorum sententia privationes Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratum, & beneficiorum huiusmodi, aut alias emanaverint, ac emanabunt, eorum per privationem eandem, aut alias quomodolibet occurrentia vacatione, nullo unquam tempore a Nobis, seu Sede, aut alio Legatis praedictis, vel quibusvis illorum ordinariis collatoribus impetrare, aut ab aliis impetrari, seu sibi conferri, & de illis provideri facere quomodolibet posse, seu debere, sed illos penitus ad illa in posterum obtinenda inhabiles fore, & esse, ac quascumque impetrationes sic ab eis, etiam ut praefertur, qualificatis, necnon collationes, & provisiones, ac quavis alias dispositiones, aut alias concessionem de Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, & beneficiis huiusmodi etiam per Nos, aut Praedecessores nostros etiam motu, & potestate plenitudine similibus haecenus quomodolibet.

Judices causarum Beneficialium, eorumque affines & familiares beneficia illa impetrare non possunt.

®

1560.

XVIII.

1560.

modolibet factas, & in posterum faciendas, nullas, irritas, & inanes, nulliusque roboris, & momenti existere, nullumque per illas eis jus quaeritum fuisse, fore, aut esse, seu dici, vel censeri, ac de annali, & trienniali possessore, aut alias Cancellaria Apostolica regulas, seu alias Constitutiones eis adversus praemissa nullatenus suffragari posse, sed illos eis sic impetratis omnino privatos, & ab eis amovendos esse, prout Nos harum serie privamus, & amovemus, ac privatos, & amotos esse denunciamus.

Decretum irritans.

Clausula derogatoria.

Pape subscr. Repetitio clausularum.

Sola signatura sufficit.

D. P. An.I. die 11. Octob.

§.2. Et ita per eosdem Cardinales, Auditores, Locatenentes, ac alios quoscumque Judices quavis auctoritate fungentes, sublata &c. judicari &c. debere, irritum quoque &c. decernimus, & declaramus.

§.3. Non obstantibus, si opus sit, de non tollendo iure quaesito, & aliis quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, statutis &c. etiam juramento &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis in genere, vel in specie etiam juramento &c. ac motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus concessis quibusvis, omnibus in literis latissime exten. etiam si de eis &c. tenores &c. hac vice specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis, & consuetis.

Fiat Motu proprio l. §.4. Cum decreto, declaratione, derogatione, & aliis de ac pro omnibus supra dictis, quae hic pro sufficienter, & ad partes repetitis habeantur latissime exten. perpetuo in forma gratiosa, & si videbitur litera desuper ad perpetuum rei memoriam cum praemissorum omnium, & singulorum etiam nomen, & cognomen etiam beneficiorum sic impetratorum, eorum qualitatem etiam majoritatis, & principalitatis, & illa impetrantium, in se continentium, etiam si Cardinales, vel alias, ut praefertur, qualificati fuerint, ac temporis detentionis majori, & veniori expressione latissime exten. per Breve nostrum expediri, & in dicta Cancellaria, & alias ubilibet publicari possint, & si videbitur, cum opportuno decreto, quod illarum transumptis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constituta, seu Curiae Ecclesiasticae munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quae originalibus adhiberetur, si forent exhibite, vel ostense, latissime extendi possint, seu si videbitur, praesentis motus proprii etiam absque illius registratura, & data, sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in iudicio, & extra, quacumque regula, seu Constitutione Apostolica contraria non obstante.

Fiat l.

Dat. Romae apud S. Petrum, quinto Idus Octob. Anno l.

Approbatio, & declaratio jurisdictionis, & indultorum Archiepiscoporum, & Judicis causarum Canonicorum, & Capituli B. Mariae Majoris de Urbe.

Has jurisdictiones vide Tom. IV. Par. I. in Const. XXII. Pauli III. fol. 162. Cum licet.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

CUM sicut accepimus, dilectus filius noster Carolus tit. Sanctae Praxedis S.R.E. Presbyter Card. Borromaeus nuncupatus, Basilicae S. Mariae Majoris de Urbe Archiepiscopus, & dilecti filii ejusdem Basilicae Canonici, Capitulum, ac Beneficiati, & Clerici, & singulae personae praefertor motus proprios, omniaque Basilicae hujusmodi privilegia pro illorum subsistentia firmiori, nostri, & Sedis Apostolicae patrocinio, & munimine roborari desiderant.

Motus proprii sunt Pauli III. indicati in rubr.

Confirmatio iurisdictionis, & indultorum cum declaratione quo ad causas criminales.

§.1. Nos Carolo Cardinali Archiepiscopo, & Capitulo Canonicis, Beneficiatis, & Clericis, & personis Basilicae praedictae ob singularem eorum erga Nos, & Sedem Apostolicam devotionem benigne annuere, ac eos specialis gratiae favore prosequi volentes. Ac omnes, & singulas causas civiles, & beneficiales, metas, & mixtas, Ecclesiasticas, seu spirituales, & profanas, necnon etiam criminales (citra tamen poenam sanguinis, & corporis afflictivam) tam inter Canonicos, & Capitulum, ac Beneficiatos, & Clericos, aliasque praedictae Basilicae, & alias quascumque personas, cuiuscumque status, gradus, dignitatis, & praerogativae existentes, de & super censibus, canonibus, pensionibus, responsionibus, & aliis quibuscumque rebus, & bonis ad dictam Basilicam spectant, & pertinent, vel jus, aut interesse praedictae Basilicae, quomodocumque, & qualitercumque concernen. directe, vel indirecte, quam etiam inter ipsosmet Canonicos, & Beneficiatos, Clericos, Capellanos, & Sacristanos, & alias ejusdem Basilicae personas, & alios praedictos, & alias quascumque personas, loca, Collegia, & Universitates, ac Communitates super quibuscumque bonis, & pecuniarum summis, rebusque aliis quocumque nomine nuncupatis, & quomodocumque qualificatis ad dictos Canonicos, Beneficiatos, & Clericos, ac quemlibet eorum quomodolibet spectant, in genere, vel in specie, coram quibuscumque Romanae Curiae, seu aliis quibusvis iudicibus, & Locatenentibus, & Auditoribus, & S. R. E. Card. quomodolibet, & in quacumque instantia penden. in statu, & terminis in quibus reperiuntur, ab eisdem iudicibus, & ex tenore praesentium auctoritate Apostolica motu simili, & ex certa scientia nostra, ad Nos advocantes, praefertor motus proprios, omniaque alia, & singula privilegia, facultates, exemptiones, libertates, praerogativas, aut dationes, jurisdictiones, auctori-

ritas

1560.

ritates praedictae Basilicae, necnon ejusdem Basilicae stylum, mores, consuetudines, statuta, indulta, & gratias, aliasque praefatae Ecclesiae, ac Carolo Card. Archiepiscopo, necnon Capitulo, & Canonicis, Beneficiatis, & Clericis praedictis, etiam super collatione quorumcumque beneficiorum Ecclesiasticorum per praedictos, & quoscumque alios Romanos Pontifices Praedecessores nostros, in genere, vel in specie, & alias quomodolibet concessa, facta, edita, observata, & usi existent, ac desuper signat, ac confectas literas, motus proprios, supplicationes, instrumenta, & alias scripturas, & in eis contenta, ac illorum vigore subspecta, gesta, & emanata quacumque auctoritate, motu, & scientia similibus tenore praesentium confirmamus, approbamus, & innovamus, ac illis perpetuae, & inviolabilis firmitatis robur adiciamus, omnesque, & singulos, tam juris, quam facti, & solemnitate defectus, si qui forsitan intervernerint in eisdem, supplementis, ac singula praemissa, & in praesentis, aliisque motibus propriis, supplication. literis, instrumentis, & scripturis Basilicae, Archiepiscopo, Capitulo, & Canonicis praedictis, ut praefertur, concessa, & inde secuta quaecumque, valida, & efficacia fore, & esse, ac perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observari debere, & ita per praedictos, & quoscumque alios Judices, &c. omnesque causarum Palatii nostri Apostolici Auditores, & S.R.E. Cardinales subscrittae &c. iudicari debere, irritumque &c. decernimus.

Nova eorumdem concessio

§.2. Et nihilominus pro potiori cautela, eadem omnia, & singula eisdem auctoritate, motu, & scientia, & tenore modo, & forma, quibus concessa sunt, de novo concedimus, ac omnes, & singulos praedictos, ut praefertur, & alias quomodolibet pendentes, & ad Nos advocatas, & alias quascumque causas, lites, & quaestiones, molestias, & differentias, ut praefertur, & alias quomodolibet specificat, & qualificatas, modo, & forma praemissis, ac inter Canonicos, Capitulum, Beneficiatos, Clericos, Capellanos, & Sacristas Basilicae praedictae, aliasque personas motas, & movendas, active, & passive eidem Carolo Cardinali, & pro tempore existenti Archiepiscopo Basilicae praedictae, illius Vicecancellario deputato, & deputant, etiam summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura iudicii, & etiam, si videbitur, quando opus fuerit, manu Regia, alias juxta praefertor motuum propriorum tenorem, cum omnibus eorum incidentibus, audientibus, cognoscentibus, decidentibus, sineque debito terminantibus committimus, & mandamus. Cum potestate citandi, & inhibendi &c. in eisdem causis, & qualibet earum, secundum dictorum motuum propriorum tenorem procedendi citationeque per Cursores, seu Mandatarium ad id per Reverendissimum D. Archiepiscopum tenorem deputandum, in causis quibuscumque vigore hujusmodi Motus proprii fieri faciendi aliaque faciendi in pra-

Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

missis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna.

§.3. Praemissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis statutisque, privilegiis etiam novissime, in favorem Populi Romani concessis, & concedendis, ac cum clausulis derogatoriis derogatoriis stylo Palatii, & Romanae Curiae, ceterisque concessionibus in praesentis, & quibuscumque aliis motibus propriis concessionibus, non obstantibus contrariis quibuscumque, statum, pro sufficienter expressis habent, cum clausulis opportunis.

Derogatio contrarium

Fiat Motu proprio l.

Pape subscr.

§.4. Et cum absolute a censuris, ad effectum, &c. & de confirmatione, approbatione, innovatione, adiectione, supplementatione, decreto, nova concessione, commissione, mandato, derogatione, aliisque praemissis, ac supra, quae hic pro sigillatim repetitis haberi, perpetuo in forma gratiosa latissime extendentes, & si videbitur cum opportuna executorum deputacione, qui assistant, &c. sub censur, &c. Cum facultate aggravari, invocato brachii secularis auxilio latissime extendent. Et quod praemissorum omnium, & singulorum, & cognomina iudicum colligantium status, merita, invocatione, denominationes, annexiones, qualitates nuncupata aliorumque, necessarium major, & verior, specialis, & expressa fieri possit, in literis expediendi, & de confirmatione privilegiorum tantum, quatenus sint in usu, & decretis Concilii Tridentini non repugnent.

Limitatio de concessione quo ad indulta.

XIX.

Confirmatio Confraternitatis S. Rocchi a morbo Epidemiae liberatoris in Urbe, hactenus instituta, & ab Alexandro VI., & Leone X. nonnullis privilegiis decorata, cum aliarum Indulgentiarum, & gratiarum concessione. Et iudicis ad suarum causarum cognitionem deputacione.

Has Indulgentias moderatus est, & alias concessit Paul. V. in ejus Const. adhuc non edita, quamvis firmata die 3. Octob. 1606. Et normam aggregandi alias Confraternitates tradidit Clem. VIII. in Constitut. Quacumque.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Regimini universalis Ecclesiae, meritis licet imparibus, superna dispositione praefecti, ad singulas Orbis Ecclesias, & Hospitalia, ac alia pia loca, praesertim Almae Urbis nostrae, in quibus pias Christianissimum Societates, diversa pietatis, & caritatis opera sincera devotione exercentes, ad Omnipotentis Dei, ac Sanctorem eius gloriam, & honorem institutas, cum odore bonae fama, & illorum, ac aliorum.

Procurium.

F 2

Chre

Christifidelium salute vigere cernimus, ut nostris precipue temporibus votivis in spiritualibus, & temporalibus proficiant incrementis, Pastoralis officii nostri partes libenter convertimus, & iis, quae in illorum favorem, & commodum, ac prosperum, & felicem successum a diversis Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris concessa sunt, ut firma perpetuo, & illibata persistant, cum a Nobis petitur, Apostolicis muniminis firmitatem adjicimus, illaque extendimus, & ampliamus, ac de novo concedimus, & alias desuper providemus, prout personarum Societatum earundem pia vota deposcunt, & Nos in Domino confpicimus salubriter expedire.

Alex. VI. confirmavit Confraternitatem S. Rocchi, cuius intercessione multi in Urbe praefervabantur a peste & liberabantur.

§.1. Sane alias fel. recordationis Alexandro Papae VI. Praedecessori Noistro, pro parte dilectorum filiorum Confratrum Confraternitatis S. Rocchi Confessoris de dicta Urbe exposito, quod nonnulli Christifideles in eadem Urbe commorantes pie considerantes, quod quamplures Christiani nominis professores intercessione eiusdem S. Rocchi a morbo epidemiae non solum praeservabantur, sed etiam dicto morbo infecti liberabantur, quodque in dicta Urbe nulla Ecclesia sub invocatione S. Rocchi huiusmodi constructa existeret, quamdam Confraternitatem inter se sub invocatione eiusdem S. Rocchi fecerant, & ordinaverant, & ut haberent locum, in quo pro divinis celebrandis, & iis, quae ad directionem, & gubernationem dictae Confraternitatis pertinebant, & pertinerent in futurum, convenire possent, & quamdam petiam terrae montis Augustae de dicta Urbe prope viam publicam qua itur ad Ecclesiam S. Mariae de Populo, etiam de ipsa Urbe, consistentem, sub annua responsione decem ducatorum, certis modo, & forma tunc expressis conduxerunt, & quod ipsi Confratres intendebant inibi unam Ecclesiam sub dicta invocatione construere, & edificari, ac in ea missas, & alia divina officia per Capellanum, seu Capellanos alios idoneos celebrari facere, & illam ornamentis Ecclesiasticis munire, & fulcire, praefatus Praedecessor, ut Christifideles illam visitare, & divina officia audire, ac ut intercessione eiusdem S. Rocchi apud Altissimum huiusmodi morbo epidemiae conservari, & liberari possent, eorundem Confratrum supplicationibus inclinatus Confraternitatem praefatam per quamdam Apostolica auctoritate approbavit, & confirmavit.

Secuta condendi, & officiales deputandi, facultatem dedit.

§.2. Aceisdem Confratribus tunc, & pro tempore existentibus statuta rationalia, & honesta, ac Sacris Canonibus non contraria pro directione, & conservatione dictae Confraternitatis, ac Officiales pro gubernatione eiusdem faciendi, & condendi.

Ecclesiamque S. Rocchi Romae edificandi, & consecrandi, atque consecrari faciendi.

§.3. Ac in loco dictae petiae terrae, unam Ecclesiam sub invocatione S. Rocchi huiusmodi, sine alicujus praedicio construere, & edificari, & per quemcumque Catholicum Antistitem consecrari, & in ea postquam constructa, & consecrata foret, seu etiam antequam consecraretur, su-

per Altare portatili per Cappellanum, seu Cappellanos Missas, & alia divina officia celebrari faciendi.

Pias oblationes recipiendi

§.4. Ac de elemosynis, & aliis piis oblationibus, quae in dicta Ecclesia erogarentur, ac bonis mobilibus, & immobilibus quibuscumque, quae dictae Confraternitati quomodolibet relinquuntur, in constructionem dictae Ecclesiae, & illius maintenancem, necnon dictae Confraternitatis utilitatem, ac alia pia opera caritatis, & alios pius usus, prout per dictos Confratres statutum, & ordinatum fuisset, disponendi; ita ut ipsi Confratres super illis per quovis, tam Religiosos, quam Saeculares, tamquam eis debitis, vel ad eos pertinentibus, etiam praetextu quorumcumque privilegiorum eis concessorum molestari nequirent, sed illorum dispositio libera ad dictam Confraternitatem pertineret. Et ipsi Confratres, ac eorum Ecclesia nulli personae religiosae, vel saeculari, aut alteri Societati subessent, & a quorumcumque aliorum Superiorum, quoad praemissa, exempti existerent.

Mortuos in dicta Ecclesia sepeliendi.

§.5. Ac quibusvis Christifidelibus apud dictam Ecclesiam sepulturam eligendi cuiusvis licentia super & alias minime requisita, licentiam, & facultatem concessit.

Confessorem pro Confratribus eligendi &c.

§.6. Necnon ducentis ex eisdem Confratribus, & eorum cuilibet ut ad dictum numerum dumtaxat, & non ultra tunc presentibus & futuris, ut aliquem idoneum presbyterum saecularem, vel cuiusvis Ordinis regularem in suum possent eligere Confessorem, qui vita sibi comite, in casibus Sedi Apostolicae reservatis, post finitum annum Jubilei tunc proxime venturi, (preterquam offensae Ecclesiasticae libertatis, criminum haeresis, & rebellionis, aut conspirationis in personam, vel statum Romani Pontificis, seu Sedem praefatam, falsitatis literarum Apostolicarum, supplicationum, & commissio- num, invasionis, & depraedationis, aut devastationis terrarum, & maris Romanae Ecclesiae mediate, vel immediate subiecto- rum, offensae personalis in Episcopum, vel alium Praelatum, prohibitionis devolutionis causarum ad Romanam Curiam, delationis armorum, & aliorum prohibitorum ad partes infidelium) semel dumtaxat in vita, aliis vero quoties opportunum foret, confessionibus suis diligenter auditis, pro commissis eis debitam absolutionem impenderet, & injungeret poenitentiam salutarem. Necnon vota quaecumque (ultramari- no, liminum Apostolorum Petri, & Pauli, ac S. Jacobi in Compostella, necnon Casti- tatis, & Religionis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare valerent. Quodque Confessor, quem cuilibet ipsorum Confratrum duceret eligendum, omnium peccatorum suorum, de quibus corde contriti & ore confessi forent, post dictum annum Jubilei, etiam semel in vita, & in mortis articulo plenam remissionem eis & eorum cuilibet, in sinceritate fidei, & unitate dictae Romanae Ecclesiae, ac obedientia & devotione sua, ac successorum suorum.

Roma

Indulgentiam visitantibus d. Ecclesiae clar- gius est. Hoc Indulgentia est plenaria, ut mos infra dicitur. Et quoad per- rigentes manus adjuri- cet, revoca- tionem vide in Conf. Pii V. Est.

Leo X. praedicta confir- mavit.

Facultatem ministrandi Sacramenta Confratribus ipsorum etiam in illorum do- mibus per Capellanos eiusdem concessit.

Roman. Pontif. canonice intrantium per- sistent. sibi dicta auctoritate Apostolica concedere posse, indulgit.

§.7. Praeterea ut dicta Ecclesia facilius construi & edificari, & postquam constructa & edificata foret, manuteneri, ac orna- mentis Ecclesiasticis decorari, & fulciri posset, ac congruis frequentaretur honoribus, & Christifideles eo libentius ad illam confluerent, ac pro constructione praedictis manus porrigerent adiutrices, omnibus & singulis utriusque sexus Christifidelibus vere poenitentibus & confessis, qui dictam construendam Ecclesiam, postquam construi incepta foret, in eisdem S. Rocchi, & S. Martini festivitibus a primis vespertis usque ad occasum solis festivitatum earumdem devote visitarent, & inibi pro praemissis manus porrigerent adiutrices, decem annos, & totidem quadragenas pro qualibet dictarum Festivitatum pro injunctis eis poenitentibus miserecorderet in Domino relaxavit.

§.8. Et deinde pro parte dictorum Confratrum pia mem. Leoni Papae X. etiam exposito, quod dicta Ecclesia ad Dei laudem jam constructa, & edificata erat. Ipsique Confratres in eisdem Ecclesia fabrica, necnon quatuor Capellanorum, quorum cuilibet in dicta Ecclesia Missas, & alia divina officia celebranti, vigintiquinque ducatos annuatim persolvebant, ac pro Sacrificia, necnon Custodis sustentatione, ac exequiis defunctorum, necnon cera, oleo, calicibus, & aliis ornamentis Ecclesiasticis, ac pensione annua dictae petiae terrae, necnon gubernatione, & manutentione Hospitalis, & infirmorum, ac Ministrorum eiusdem, sustentationeque, & Dotibus Puellarum annis singulis sexcentos ducatos, vel circa exonebant, ac fructus, redditus, & proventus eiusdem Ecclesiae, vis ad solutionem pensionis dictae petiae annuatim sufficiebant, ac numerus Confratrum in dicta Confraternitate in dies perabundabat. Idem Leo Praedecessor eorum supplicationibus similiter inclinatus literas Alexandri Praedecessoris, & per illas eisdem Confratribus concessa privilegia, indulta, & gratias huiusmodi per alias suas literas approbavit, & confirmavit.

§.9. Nec non pro potiori cautela illa omnia, & singula eisdem Confratribus de novo concessit, ac posteriores suas literas, quo ad id, ut ipsius Confraternitatis Capellani pro tempore existentes, illius Confratribus, etiam infirmis Eucharistiae Sacramentum, quoties oportet, ministrare, illudque ad eorundem Confratrum infirmorum Domos de dicta Ecclesia cum ea quae decebat reverentia, prout aliae Societates, & Confraternitates eiusdem Urbis consueverant, deferre libere, & licite valerent. Rectorum Parochialium Ecclesiarum infra quorum Parochias Confratres, & Domus huiusmodi consistebant, & cuiusvis alterius licentia super hoc minime requisita, jure tamen eorundem Rectorum Parochiano- rum in omnibus semper salvo.

§.10. Quodque, ut non solum ducenti, ut praefertur, sed omnes, & singuli alii ipsius Confraternitatis Confratres pro tempore existentes in dicta Urbe tamen degentes Confessorem eligere possent.

§.11. Illique, ac omnes, & singuli utriusque sexus Christifideles vere poenitentes, & confessi, qui dictam Ecclesiam in singulis S. Rocchi, & S. Martini festivitibus praedictis, & per octavas earum visita- rent, & manus porrigerent adiutrices, pro singulis festivitibus, & diebus huiusmodi, quibus id facerent, plenariam Indulgentiam, & peccatorum suorum remissionem consequerentur, auctoritate Apostolica praefata, extendit, & ampliavit.

§.12. Et insuper eisdem Confratribus tunc, & pro tempore existentem Curiae causarum Camerae Apostolicae generalem, Auditorem in Judicem ordinarium, ita quod tunc, & pro tempore existent. Confratres praefati coram alio, quam dicto Auditore, etiam ratione delicti, aut contractus, seu quasi, vel rei de qua ageretur, ubicumque committeretur delictum, iniretur contractus, aut res ipsa consisteret, nullo etiam quaesito modo, aut colore conveniri, aut eorum, necnon Ecclesiae Confraternitatis, & Hospitalis praedictorum negotia, controversiae, & cause pertractari, cognosci, aut definiri possint, eadem auctoritate Apostolica deputavit, statuit, & ordinavit, prout tam in Alexandri, quam Leonis Praedecessorum literis desuper concessis praedictis plenius continetur.

§.13. Cum autem sicut Confratres Confraternitatis S. Rocchi huiusmodi Nobis nuper exponi fecerunt, Ecclesia ipsa ad Dei laudem ex piis, tam dictorum Confratrum, quam aliorum Christifidelium elemosynis constructa, & edificata fuerit, & in ea divina officia celebrentur, ac diversa caritatis opera exerceantur, ipsaque Ecclesia per eosdem Confratres laudabiliter regatur, & gubernetur, ipsique cupiant eorum Confraternitatem, ac omnia privilegia, indulgentias, exemptiones, & indulta eis concessa praefata pro illorum subsistentia firmiori, & ut ipsi in huiusmodi piis operibus exercendis de bono in melius perseverare valeant, etiam per Nos approbati, & confirmari, ac ampliari; Nos considerantes copiosam Sedis praefatae benignitatem salutis operibus semper intentam ad illa praecipue attendere, per que singuli Christifideles ad huiusmodi salutis, & alia opera pia exercenda facilius invitentur, & in eo tam pia devotione conserventur, ac diligentius eisdem divinis Officiis intenti existant, eorumque loca Deo propitio suscipiant incrementa, eorundem Confratrum supplicationibus in hac parte inclinatis, Confraternitatem Sancti Rocchi de Urbe huiusmodi, ac illius privilegia, Indulgentias, etiam plenarias, exemptiones, & indulta, eorumque confirmationem, approbationem, ac desuper concessas Alexandri, & Leonis Praedecessorum literas huiusmodi, ac prout illa concernunt, omnia, & singula in eis contenta, & in-

Confessorem, que eligendi pro omnibus Confratribus. Tu vine quoad supra proxime dixi. Indulgentiam plenariam visitantibus d. Ecclesiam concessit.

Privilegium fore A.C. Societati & Co- fratribus sub- scit. Tu de hoc vide etiam infra.

Hic modo Pontifex dictas concessio- nes confirmat.

Et inde secuta quaecumque Apostolica auctoritate praedicta tenore praesentium approbamus, & confirmamus, illique perpetuae firmitatis robur adiciamus, ac omnes, & singulos, tam juris, quam facti defectus, si qui forsitan intervenerint in eisdem, suppleamus.

Gratias, Indulgentias, & Inculca, aliorum locorum Porum Urbis hic enunciatum concedi. Tu scias indulgentias ad instar, revocatas esse, quoniam o...

§.14. Necnon Ecclesiae, Confraternitati, illiusque Confratribus praefatis, & aliis eiusdem Ecclesiae, & illius bonorum Administratores, Gubernatores, Rectores, & illius bonorum Administratores, Gubernatores, Rectores, Ministri, ac aliis personis de eadem Confraternitate nunc, & pro tempore existentibus, seu aliquam curam de Confraternitate, Confratribus, & Ecclesia praefatis, & illius mentionem habentibus, necnon personis inibi pro tempore decedentibus, seu de bonis suis pro manutione Confraternitatis, & Ecclesiae huiusmodi, eiusque Fabricae bonorum gubernatione, & augmento aliquid relinquuntibus. Quod omnibus, & singulis privilegiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, indulgentiis, etiam plenariis, & peccatorum remissionibus, ac aliis gratis spiritualibus, & temporalibus Imagini S. Salvatoris ad Sancta Sanctorum, & Caritatis, ac Archihospitalis Sancti Jacobi, & Hospitalis S. Spiritus in Saxia, ac Corporis Christi, & Sacramenti, ac Campi Sancti, & Archihospitalis Orphanorum, ac aliis Confratribus Confraternitatum de dicta Urbe, necnon eisdem Imagini, & Archihospitali S. Jacobi, & Hospitali S. Spiritus, & Archihospitali Orphanorum, ac Campo Sancto, necnon Fabricae Basilicae Principis Apostolorum de eadem Urbe illiusque deputatis, eorumque, necnon eiusdem Beate Mariae de Populo, & Consolationis, ac S. Joannis Baptistae Florentinorum, aliisque eiusdem Alme Urbis Ecclesiis, ac illa, & illas visitantibus, vel eis bene facientibus, eorumque Administratores, Guardianis, Rectoribus, Capellanis, Familiaribus, & Gubernatoribus, & aliis personis similem curam in eis fumentibus, ac pauperibus, & infirmis eorum etiam per Nos, ac praefatos, seu quoscumque alios Rom. Pont. Praedecessores, & Successores nostros, ac Sedem eandem concessis, & concedendis, & quibus illi, ille, & illa utuntur potuntur, & gaudent, ac uti potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, Confraternitas S. Rocchi illiusque Confratres, Ecclesia, Hospitalis, Domus, & Administratores, Rectores, Capellani, Servitores, Familiares, Ministri, & Economus, ac Gubernatores huiusmodi, aliaeque personae similem curam inibi fumentes, ac illa visitantes, vel eis beneficientes, ex nunc in perpetuum utantur, potiantur, & gaudeant, ac uti potiri, & gaudere libere, & licite valeant in omnibus, & per omnia, perinde, ac si eisdem Confraternitati S. Rocchi, Confratribus, Ecclesia, Hospitalis Gubernatoribus, & aliis personis, ac illa visitantibus, & beneficientibus, ac aliis praefatis pro tempore specialiter, & expresse concessa,

fuissent, ac in futurum concederentur. Necnon quibusvis Presbyteris tam Religiosis, quam secularibus, qui in ipsa Ecclesia S. Rocchi quocumque anni tempore celebraverint, & animabus Christianis, qui in caritate Dei decesserint, ac pro quibus iidem Presbyteri ibi celebraverint, aut celebrari fecerint, ac oraverint, easdem indulgentias, & peccatorum remissiones, que celebrantibus pro defunctis in Capella Scala Coeli nuncupata Monasterii Trium Fontium extra muros eiusdem Urbis, aut in Capella in Praesepe Domini, sita in Ecclesia eiusdem B. Mariae Majoris de dicta Urbe, & animabus, pro quibus inibi celebratur, & oratur, auctoritate, & tenore praedictis concedimus, & indulgemus, ipsasque indulgentias, gratias, privilegia, indulta, exemptiones, immunitates, libertates, & alias concessiones, ac remissiones, ad illos, illas, & illa extendimus, & protogamus, ac ampliamus.

§.15. Et quod Administratores, Rectores, Capellani, Servitores, Familiares, Ministri, & Economus, & Gubernatores Ecclesiae, & Confraternitatis S. Rocchi huiusmodi, indulgentias, privilegia, indulta, exemptiones, immunitates, libertates, & alias concessiones, ac remissiones huiusmodi ac dies, & festa in quibus, & causas propter quas illas consequi debeant ad eorum beneplacitum publicari facere, necnon elemosynas Ecclesiae S. Rocchi, ac Hospitali, & illius domui praefatis, ac aliis sub invocatione eiusdem S. Rocchi erigendis largiendas recipere, & ad illas recipiendas, & quaerendas, ac indulgentias huiusmodi publicandas per dictam Urbem, seu alibi quoscumque, seu quascumque alias personas, Vicarii pro tempore existentis dictae Urbis, ac Dicastiani, aut cuiusvis alterius licentia desuper minime requisita, deputare, & mittere, ac alias Confraternitates sub dicta invocatione, ubi vis locorum erigere, & instituere, ac quibusvis Ecclesiis, Hospitalibus, & aliis piis locis, necnon Confratribus sic erectis omnia, & singula privilegia indulgentias, facultates, & indulta, eisdem Confratribus, Hospitali, & aliis praefatis concessa illis communicare, & ad eorum instar concedere, & in eos transferre.

§.16. Necnon quaecumque statuta, & ordinationes licita, & honesta, tam circa regimen, & tranquillitatem Ecclesiae, Hospitalis, & Domus S. Rocchi huiusmodi, divinarumque celebrationem, quam numerum Confratrum, & Ministrorum, Rectorum, Capellanorum, & Gubernatorum, Gubernatorum, & familiarium praedictorum, illorumque personas, & ornamenta, ac bona mobilia, & immobilia illorum, eorumque Administratores, & alia praemissa concernentia condere, alterare, mutare, ac de novo edere, & per eos hactenus forsitan facta reformare, & mutare, seu de novo edere, ac quascumque poenas in contravenientes apponere valeant, eisdem auctoritate, & tenore licentiam, & facultatem concedimus, & indulgemus.

§.17. Necnon quod non solum Confratres,

Publicandi Indulgentiam impatiuntur. Tu vide Bullam Clementis VIII. cit. in rubr.

Statuta etiam condendi.

Privilegium fore, de quo supra ad omnes personas, & ministros extendit. A.G. facultates vide in Cons. Pauli.

Bona etiam feudalia, & ecclesiastica Confraternitati relinqui possunt.

Clausula praeservativa.

tres, sed etiam illius, & Ecclesiae huiusmodi Administratores, Gubernatores, Rectores, & Economus, Servitores, Familiares, Ministri, Capellani, Rectores, seu Officiales, non solum a Vicarij Urbis huiusmodi, sed etiam aliorum quorumcumque iurisdictione, correctione, visitatione, & potestate penitus, & omnino exempti, & solum iuxta praefati Leonis Praedecessoris dispositionem Cardinali S. R. E. Camera Apostolicae Regenti, aut ipsius Camerae Auditori pro tempore existentis subiecti erunt, eisque correctioni, & punitioni subiaceant, & quod eorum alii respondere minime teneantur, nec ad id cogi, seu compelli, neque propterea aliquas sententias, censuras, & poenas incurrere, sed illis impune resistere, & obfistere valeant.

§.18. Quodque bona quaecumque etiam feudalia, ac emphyteutica, & ecclesiastica praefata Confraternitati tam inter vivos, quam causa mortis, seu testamento, vel codicillo dari, concedi, & relinqui, ipsique illa prout cetera Ecclesiae, & Confraternitatis huiusmodi bona regere, & gubernare, nec desuper a quoquam molestari, seu perturbari possint, statuimus, & ordinamus.

§.19. Ac quod praemissa omnia, & singula de subreptionis, & nullitatis vitio, seu intentionis nostrae defectu, etiam ex eo quod ea, que super praemissis gesta fuerunt, & emanarunt plenarie expressa, seu prout existunt, narrata minime fuerunt, seu quovis alio pretexto, occasione, vel causa, notari, vel impugnari, aut in aliquo annullari, vel alterari non possint, neque notata, seu impugnata, annullata, aut alterata censentur, sed valida, & efficacia existant, ac si exprimens de necessitate de verbo ad verbum inserta fuissent. Quodque praesentes litterae sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, modificationibus, limitationibus, restrictionibus, reservationibus, & exceptionibus similium litterarum, gratiarum, & indulgentiarum, etiam per Nos, & rec. mem. Marcellum Papam II. seu alios Praedecessores, & Successores nostros Rom. Pont. & Sedem huiusmodi, vel eius Legatos, ac etiam per Regulas Cancellariae Apost. pro tempore factas, ac in favorem dictae Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, & expeditionis contra infideles nullatenus comprehendantur, sed semper ab illis penitus, & omnino excepta sint, & esse censentur, illisque per quascumque litteras, & qualvis clausulas generales, & speciales etiam derogatorias, efficaciores, & insolitas, ac etiam irritantia decreta sub quacumque verborum forma, & expressione in se contineri, nullatenus derogari possint, nec derogatum esse censentur, nisi tenor illarum de verbo ad verbum nihil penitus omisso insertus, & huiusmodi derogationes consistorialiter factae, & per trinas distinctas litteras eundem tenorem continentes tribus similibus distinctis vicibus Confratribus, Administratores, Gubernatoribus, Rectoribus,

& Economis praefatis legitime intimatae, & innotate fuerint, eorumque ad id expressus accedat assensus, & aliter factae derogationes nemini suffragentur.

§.20. Et ita per quoscumque Iudices quavis auctoritate fungentes, & causarum Palatii Apostolici Auditores, & ipsius S. R. E. subblata eis quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, necnon si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

§.21. Et nihilominus, ut Ecclesia sancti Rocchi in maiori veneratione habeatur, & ad illam visitandum, & beneficendum facilius concurratur, de ipsius omnipotentis Dei misericordia, ac eorumdem Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate consensu, universis, & singulis utriusque sexus Christianis vere poenitentibus, & confessis, seu confitendi propositum habentibus, qui ultra S. Rocchi, & S. Martini festivitates praedictas, alio die per eosdem administratores, Gubernatores, Rectores, & Economos ad id nominando, a primis vespere usque ad occasum Solis sequentis diei, Ecclesiam S. Rocchi praefatam devote visitaverint, ac pro illius, & eius Hospitalis manutione, seu ornamentorum emptione, vel alias ad illorum utilitatem in aliquo manus porrexerint adiutrices.

§.22. Necnon singulis Confratribus, administratoribus, Capellanis, & aliis Ecclesiae, & Hospitalis ministris, & personis praefatis, qui in eorum infirmitate, seu alias in mortis articulo poenitentes, & contriti nomen Iesu nominaverint, aut signum poenitentiae, seu Crucis, aut animum, seu vultum ad Deum, aut caput sursum ad caelum elevaverint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, ac Jubilaeum, & remissionem in forma Ecclesiae consueta misericorditer in Domino largimur.

§.23. Non obstantibus Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac Ecclesiarum, Monasteriorum, Hospitalium, & Confraternitatum praefatorum, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & litteris Apostolicis illis, ac dilectis filijs Populo Romano, & dictae Urbis Conservatoribus, & quibusvis aliis per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros, & Nos, ac Sedem praefatam etiam per modum generalis legis, ac statuti perpetui, ac Motu proprio, & ex certa scientia, ac quavis instantia, & cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus illorum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias

Decretum irritum.

Alia Indulgentia plenaria pro visitantibus dictam Ecclesiam etiam alia die, quam festivitate eiusdem Sancti per Co. fratres eligent.

Et alia pro Confratribus. Tu habes revocationem in d. Cassini. Pauli V. cit. in rubr.

Clausula derogatoria.

D. P. An. I.
die 14. Oct.

alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus. Ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud S. Petrum, sub anno Pontificatus nostri anno I.

tes deludendo, quantum in eo est obviare, ac omnem penitus talia praesumendi occasionem tollere.

§.1. Hac sua perpetuo valitura sanctione statuit, & ordinavit, quod quoties in antea aliquem super quovis beneficio Ecclesiastico, ut praefertur, reservato, seu affecto, & dicta auctoritate vel alias nulliter collato, tam in dicta Curia, quam extra litigare contigerit, & Judici ordinario, seu cui causa desuper commissa fuerit, etiam summarie, & extrajudicialiter, quantum sibi pro rei qualitate sufficere parte legitime citata videbitur, consulerit beneficium ipsum in dictis mensibus vacavisse, aut alias, ut praefertur, reservatum, seu affectum, & nihilominus ordinaria, seu alia auctoritate nulliter collatum, & indebite retentum existere, idem Iudex reproducta citatione, fructus, redditus, & proventus beneficiorum sic nulliter collatorum, & indebite detentorum sequestrari mandet, & faciat, ac alia exequatur in praemissis necessaria, & opportuna. Super quo eidem Judici omnem potestatem, & auctoritatem impartitus est. Idemque Sanctitas sua in causa nunc in quavis instantia coram eisdem Iudicibus pendentibus similiter observari mandavit.

Facultas Judicium sequestrari faciendi fructus beneficiorum, seu pendente super illis tamquam Sedi Apostolicae reservatis, vel affectis & per Ordinarium, vel alios nulliter collatis.

XX.

Facultas Judicium lite pendente decernendi sequestrari super fructibus beneficiorum Sedi Apostolicae, reservatorum, sive affectorum, & ordinaria, vel alia auctoritate nulliter collatorum. Et poena desuper temere litigantium.

Fructus vero beneficiorum lite pendente, apud personas idoneas a Iudice eligendas deponi jussit Pius V. in Constit. Cordi.

Causa Constitutionis.

Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus noster, D. Pius divina providentia Papa IV. Cupiens prout suo Pastoralis incumbit officio, unicuique, quod suum est, tribui, justitiamque inter omnes aqua lance ministrari, ac animarum periculis, & fraudibus eorum, qui passim beneficia Ecclesiastica in mensibus, in quibus illorum collatio, & provisio per Constitutiones suas, seu Cancellariae Apostolicae regulas desuper editas, dispositioni suae pro tempore reservatae existunt vacantia, seu alias eidem, & Sedis Apostolicae dispositioni generaliter reservata, aut ex generali reservatione Apostolica, vel alias affecta, ordinaria, seu alia auctoritate contra dictarum Constitutionum tenorem, aut alias indebite sibi conferri, & de illis etiam provideri procurant, & in eis praetextu collationum, & provisionum, hujusmodi se intrudunt, ad hoc ut illorum fructus suos faciant, & ex eis impetrantes Apostolicos, seu alias jure provisionis molestent, & interim lites adeo in longum protrahant, ut impetrantes, & justum titulum habentes, aut cum eis concordare, aut coram juri cedere, & renunciare, aut in prosecutione litium hujusmodi omnes fere eorum facultates dissipare, & tandem in illarum prosecutione mori cogantur. Quicque beneficia in Romana Curia, vel extra eam litigiosa resignant, aut eorum juri cedunt simpliciter, vel in favorem tertii in memorialibus cum parvis datis, & consensibus desuper praestitis, quae penes se retinent, & nihilominus lites hujusmodi prosequuntur, & dum cognoscunt nullum jus sibi in hujusmodi beneficiis litigiosis competere, ad effugiendum sententiam, & expensas, vel fructuum restitutionem, in quibus condemnandi venient, supplicationes desuper signari, ac datas, & consensibus parvos hujusmodi extendi faciunt, afferentes se jamdum illa dimisisse, partes solventes bonum jus, & Iudices justitiam ministran-

§.2. Praeterea decrevit, & declaravit, sic resignantes, seu cedentes, & nihilominus lites hujusmodi prosequentes, ne eorum malitia illis prodesse, & foventibus bonum jus nocere valeat, ad fructuum, reddituum, & proventus dictorum beneficiorum per eos perceptorum restitutionem, ac expensarum in litibus hujusmodi factarum refectionem, omniaque, & singula damna, & interesse, in quibus condemnati fuerint, si non cessissent, vel resignassent, per Iudices tam ordinaria, quam delegata, vel alia auctoritate fungentes, coram quibus lites ipsas pro tempore pendere, seu moveri contigerit, condemnandos fore, & condemnari debere, ac ad id teneri, & obligatos esse. Ipsosque ac etiam in dictis beneficiis successores quoscumque ad partitionem sententiarum, seu sententiarum, ac literarum executoriarum pro tempore latae, seu latorum, & decretarum, a quibus appellare non liceat, ad restitutionem, seu relaxationem possessionis, ac fructuum, reddituum, & proventus, necnon refectionem expensarum, ac damnorum, & interesse hujusmodi perinde, ac si contra eosdem successores sententia, seu sententia lata, & literae executoriales, hujusmodi decreta fuissent, cogi, & compelli. Sic tamen quod postquam alter ipsorum sententiae, seu sententiarum, & restitutioni, vel relaxationi possessionis, & fructuum, reddituum, & proventus, necnon damnorum, & interesse hujusmodi refectioni, aliisque praemissis realiter, & cum effectu paruerit, aliter desuper molestari non possit.

Talesque beneficii detentores, & litigantes, etiam si lites cessaverint, teneantur ad damna & interesse &c.

§.3. Et ita in praemissis, omnibus, & singulis per eosdem, & alios quoscumque Iudices, & etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata, &c. judicari, & defini-

Decretum irritans.

Papa subscr.
Publ. P. An. I.
die 26. Oct.

designari debere, irritum quoque, &c. Placet, publicetur, & describatur. I. Lecta, & publicata fuit supra dicta Constitutio in Cancell. Apst. Anno Incarnationis Domini 1560. die vero Sabbati 29. mensis Oct.

XXI.

Vassalorum obligationes de cetero fiendae, pro eorum Dominis Sedi Apostolicae subjectis, nulla erunt. Et Domini eorum Vassallos ab obligationibus jam factis indemnes relevare, & pecunias solutas infra sex menses restituere cogentur.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Causa lites Collationis.

Quia non solum ex debito caritatis, & Pastoralis officii, quo omnium nostrorum, & Romanae Ecclesiae subditorum, praecipuam curam tenere debemus, sed pro interesse etiam pecuniario Sedis, & Camerae praefatae, debemus prospicere, & curare, ut ex terris, civitatibus, oppidis, castris, villis, & locis, temporali dominio Comitum, Baronum, Domicellorum, aut alias quomodolibet nuncupatorum, Nobis subditorum oriundi, aut illarum, illorumque incolae, & habitatores, suis facultatibus non exhauriantur, quandoquidem ad pauperatorem redacti, non valerent solvere subsidia, & sustinere onera, quae Nobis, & Sedi, ac Camerae praefatae, ratione superioritatis, & alias tam ordinariae, quam extraordinariae, prout contingit, praestare teneantur, & consueverunt. Et (sicut accepimus) pravus quidam abusus a multis annis extra inolevit, quod nonnulli ex Comitibus, Baronibus, & aliis temporalibus Domicellis, praefatis, per seipsos, vel per alias ad eorum commodum interpositas personas accipiendo pecunias mutuo, seu alios contractus faciendos, civitatum, oppidorum, castrorum, terrarum, villarum, & locorum sibi subditorum universitates, & homines, & plerumque etiam particulares, accedere, & sibi subdere, seu principaliter, & in solidum obligare, & adveniente tempore ad faciendam solutionem, vel satisfactionem, ipsis Dominis non solventibus, neque satisfaciendis, miseris subditi coguntur, vel de suo solvere, & satisfacere, ac de pauperari, vel solvere, & satisfacere non valentes, censuris, & interdictis subditi, ac per executores tribulari, immensisque fastidiis vexari, & demum ad solven. & suscipiendos. Camerae Apostolicae subsidia, & alia praefata impotentes reddi.

§.1. Nos igitur tot inconvenientibus occurrere, illorumque occasionem tollere volentes. Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine, universis, & singulis Comitibus, Baronibus, Domicellis, & aliis praefatis, sub excommunicationis latae sententiae, privationisque domini, civitatum, oppido-

Dominis restituunt infra sex menses Vassallos pecunias pro eis solutas.

rum, castrorum, villarum, & locorum praefatorum ipso facto incurrendis poenis, in virtute sanctae obedientiae praecipimus, & mandamus, ut quicumque ex eis, pro quibus, seu pro quorum commodo, utilitate, & interesse, immediate, vel aliis personis median., vel suppositis, eorum subditi universaliter, vel particulariter, ex quacumque causa, & quocumque modo obligati hactenus fuisse reperiuntur, debeant per ipsos subditos soluta, seu quomodolibet exposita, integre infra sex menses proximos restituere.

§.2. Et pro aliis obligationibus non solutis neque satisfactis debitis temporibus, de suis propriis, absque subditorum damno aliquo, solvissent, & satisfecissent, ipsosque subditos, etiam non petentes, vere, & realiter indemnes, & penitus sine damno relevasse. Et nihilominus omnes, & singulas confessiones, & quietationes, & liberationes dictorum Dominorum per ipsos subditos, circa relevationem indemnitate hujusmodi, non interveniente vera, & reali satisfactione, etiam si jurata fuerint, irritas, & nullius momenti fore, & esse decernimus.

§.3. Insuperque omnes, & singulas fideiussiones, & accessiones, etiam cum clausula, Principaliter, & in solidum, necnon uti principales, & tam personales, quam reales, & alias quascumque obligationes, & promissiones, per Universitates, & personas subditas praefatas, sive universaliter, sive particulariter, etiam in ampliori forma Cam. Apst. cum juramento, censurarum, & mandati executivi susceptione, & promissione etiam jurata, etiam, de non utendo remedio hujus nostrae provisionis, ultro, seu ad preces, & instantiam, aut ad commodum, seu utilitatem suorum in temporalibus Dominorum, immediate ipsis Dominis nominatis, seu illis non nominatis, aliis interpositis nominibus, & personis, de cetero perpetuis futuris temporibus, quocumque modo facien. & prout illas concernent desuper conficienda instrumenta, nullius roboris, & momenti fore, & esse, Universitatesque & personas subditas praefatas, nullo modo obligare, neque in judicio, vel extra, ullam omnino fidem facere.

§.4. Sicque & non aliter per quoscumque Iudices, etiam S. R. E. Cardinales, & Palatii Apostolici causarum Auditores, Camerae Apostolicae Regentem, & alios quoscumque Iudices, in Alma Urbe, & aliis quibuscumque s. R. E. Terris, & locis, sublata aliter iudicandi facultate, judicari debere. Actis & quicquid secus fieri contingat, irritum, &c.

§.5. Et praesentium (quae postquam per aliquem ex nostris Curatoribus in locis consuetis Urbis affixae, & publicatae fuerint, omnes, etiam ignorantes, afficere volumus) solam signaturam, regula contraria non obstante, sufficere decernimus.

§.6. Non obstant. Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, privilegiis Camerae

Et ab aliis obligationibus indemnes relevent eorum subditos.

Obligaciones Communicatum, & Vassalorum de cetero pro damnis fiendis, invalide erunt.

Decretum irritans.

Publicata in Urbe ligat ignocentes.

Derogatio contrariorum

mere, & aliis quibuscumque concessis, cuiuscumque tenoris existant, statutisque & consuetudinibus locorum, etiam juramento, &c. roboratis, ceterisque in contrarium facientibus quibuscumque.

Papa subser.
Publ. P. An. I.
10. Octob.

Placet, & ita decernimus, & mand. I. Anno a Nativitate Domini 1560. Indicti. 3. die vero 13. mensis Octobr. Pont. Sanctiss. in Civitate Patris. & D. N. D. Pii divina providentia Papa IV. Anno I. retroscripte littere affixa, & publicata fuerunt ad vaticanae Cancellarie Apost. & in acie Campi Florae, ac ad vaticanae Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, per nos Gulium Farinum Clericum Terdonensem, & Jacobum Carra S.S.D.N.P.P. Curj. Cammillus Cœruber. Mag. Curj.

quid quod ab eadem mente nostra alienum sit, inde oriri contingat, ac indemnitati & tranquillitati eorumdem Ordinariorum, collatorum, quantum in Nobis est, providere, ac omnem hesitationis materiam desuper submovere, mentemque nostram cunctis pandere volentes.

Declaratio, de qua in rubrica.

§.2. Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine decernimus, & declaramus, Juspatronatus, & presentandi huiusmodi ad ipsorum Ducum, Marchionum, Baronum, & aliorum Principum, & locorum in temporalibus Dominorum, quibus huiusmodi Juspatronatus, ut praefertur, concessum, existit in eisdem Ducatibus, Marchionatibus, Baronis, & dominiis ad successores masculos de legitimo Matrimonio natos dumtaxat, & nullatenus ad feminas se extendere, ac dictas feminas, necnon beneficia in mensibus eisdem ordinariis collatoribus, juxta Constitutiones Apostolicas, seu litteras alternativarum, aut alia privilegia, & indulta concessis hactenus, & impostum etiam per Nos, aut successores nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes concedendis sub reservationibus, concessionibus, & assignationibus Juspatronatus, & presentandi huiusmodi, quarum & forsitan desuper concessarum litterarum, ac decretorum in illis appositorum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, presentibus haberi volumus pro expressis minime comprehensas, & comprehensas, sed semper ab illis exclusas, & excepta respectu fuisse, fore & esse, ac illis non obstantibus eosdem ordinarios collatores dicta beneficia in praefatis mensibus eis pro tempore concessis pro tempore vacantia eorum ordinaria auctoritate alias rite, prout ante reservationes, & concessiones huiusmodi poterant conferre, & de illis disponere potuisse & posse, ac collationes provisiones, & alias dispositiones, per eosdem ordinarios de eisdem beneficiis in dictis mensibus, ut praefertur, vacantibus alias rite pro tempore factas validas, & efficaces existere, & suos effectus sortiri debere in omnibus, & per omnia perinde, ac si reservationes, concessiones, & assignationes Juspatronatus, & presentandi huiusmodi a Nobis non emanassent, ac easdem reservationes concessiones, & assignationes dictas feminas minime comprehendere, illasque ad beneficia in mensibus Nobis & Romano Pontifici pro tempore existenti reservatis extra Romanam Curiam pro tempore vacantia dumtaxat se extendere, & ita intelligi debere, ac eos quibus illa factae sunt ad alia beneficia, quam in mensibus Nobis, & Romano Pontifici pro tempore existenti, ut praefertur, pro tempore reservatis praedictis, pro tempore vacantia presentare non posse, & aliter factas presentationes nullius roboris, vel momenti existere, ac ipsos Ordinarios ad illos recipiendum nullatenus teneri, nec ad id cogi, aut compelli posse, & ita per quoscumque Iudices quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Audi-

XXII. FLAMMAN
Declarat, quod ultra presentandi, seu nominandi ad Beneficia Ecclesiastica quibuscumque Principibus, & personis a se concessa ad feminas nullatenus extendatur.

PIUS EPISCOPUS,
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Romanum decet Pontificem sua sollicitudine indefessa providere, ut ea, quae ab eo concessa sunt, ita suae declarationis adminiculo dilucidetur, quod a nemine possint ultra mentem suam interpretari, nec sub ignorantia facti aliquibus praedictum generetur: neque alicui occasio dubitandi relinquatur, sed exinde libus, & scandalis penitus obvietur, ac omnis materia altercandi abiciatur.

§.1. Cum itaque Nos nuper ex certis, tunc expressis causis nonnullis nobilibus Viris Ducibus, Comitibus, Marchionibus, Proregibus, & forsitan aliis Principibus, ac locorum in temporalibus Dominis, eorumque in Primogenitura successoribus Juspatronatus, & presentandi locorum ordinariis, & in illorum reculationem aliis personis in dignitate ecclesiastica constitutis per eos eligendis personas idoneas ad omnia, & singula beneficia ecclesiastica in eorum dominiis, & ditioibus ac eorum Ecclesiis consentientia, certo tunc expresso modo qualificata illorum pro tempore, non tamen per resignationem in manibus nostris, seu Romani Pontificis pro tempore existentis occurrente vacatione certis modis, & formis, ac cum decretis, derogationibus, & clausulis similiter tunc expressis Apostolica auctoritate reservaverimus, concesserimus, & assignaverimus: & forsitan ab aliquibus pretendi posset Juspatronatus huiusmodi ad feminas se extendere, & Beneficia in mensibus Ordinariis collatoribus pro tempore concessis vacantia, sub reservationibus, concessionibus, & assignationibus Juspatronatus, & presentandi huiusmodi comprehendi. Nos qui quid in mente gestimus praeteris scimus, ne

Ex Registris Archiepiscopi.
Procurator.
Causae huiusmodi servandae de declaratione.

Auditors, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere, necnon irritum & inane quidquid fecerit super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Obstantium derogatio.

Dat. die 25. Octobr. 1560. Pont. An. I.

§.3. Non obstantibus literis reservationum, concessionum, & assignationum Juspatronatus, & presentandi huiusmodi, ac aliis praemissis, necnon Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis ceterisque contrariis quibuscumque.
Nulli ergo omnino hominum &c.
Datum Romae apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo, Octavo Kalendas Novembris Pontificatus nostri anno I.

XXIII.
Confirmatio, & nova concessio omnium facultatum, & privilegiorum S.R.E. Camerario, hactenus a Summis Pontificibus concessorum.
PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Providentia Romani Pontificis plurimum circumspicere, nonnumquam ea, quae certis suadentibus causis, per ejus Praedecessores gesta sunt, ex aliis non minus rationabilibus causis alterat, & ad pristinum statum reducit, ac quemlibet in sua jurisdictione, & possessione conservat, & manenet, prout aequitas suadet, & id in Domino conspiciat salubriter expedire.

Camerarius habuit multas facultates, & privilegia usque ad Paulum IV., qui illa limitavit.

§.1. Sane cum dilectus filius noster Guido Ascanius S. Mariae in Via-lata Diaconus Card. de Sancta Flora nuncupat, modernus, & qui ante eum pro tempore fuerunt S.R.E. Camerarii, multa, & diversa privilegia, eis eorumque Camerariatus officio a quampluribus Rom. Pont. Praedecessoribus nostris concessa habuerint, & habeant, ac in illorum possessione pacifica, & quieta, usque ad tempus fel. rec. Pauli Papae IV. Praedecessoris nostri, qui ex certis causis animum suum moventibus, id expedire ratus, illa limitavit, seu suspendit, aut revocavit, extiterint.

Hic autem Pontifex illa confirmat, & de novo concedit.

§.2. Nunc vero experientia rerum omnium magistra docente, privilegia ex rationabilibus causis concessa, ac publice commoditati utilia fore compertientes, & propterea eorumdem Praedecessorum nostrorum vestigiis inherentes, Motu proprio, non ad alicujus instantiam, sed ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine, limitationem, seu suspensionem, aut revocationem privilegiorum huiusmodi per praefatum Paulum Praedecessorem, ut praemittitur, factas harum serie revocantes, omnia, & singula privilegia, moderno, & Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

pro tempore existentibus eisdem S.R.E. Camerariis, eorumque Camerariatus officio huiusmodi, per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros concessa, quorum tenores presentibus pro sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum inferentibus haberi volumus, auctoritate Apostolica, tenore presentium, in omnibus, & per omnia, prout ante limitationem, suspensionem, aut revocationem Pauli Praedecessoris huiusmodi erant, confirmamus, approbamus, & innovamus. Et nihilominus potiori pro cautela, quatenus opus sit, ea omnia moderno, & pro tempore existentibus ipsius S.R.E. Camerariis, eorumque Camerariatus officio huiusmodi de novo concedimus.

Quibuscumque non obstantibus.

§.3. Non obstantibus quibuscumque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis etiam per praefatum Paulum Praedecessorem, etiam quoad Hebraeorum vivendi modum, & tolerantias eisdem Hebraeis non concedendas, ac alias quomodolibet editis, quibus, illarum tenores, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita omnino servata esset, inserti forent, presentibus pro expressis habentes, quoad praemissa, motu simili, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio penalis.

§.4. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae revocationis, voluntatis, confirmationis, approbationis, innovationis, concessionis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursum.

Datum Romae apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo Idibus Novembris. Pont. nostri Anno I.

Dat. P. An. I. 13. Novemb.

XXIV.
Contra pugnantes in duello, & illud ubique gentium permittentes, spectantes, complicesque &c.
Duellorum usum vetuit in Statu Ecclesiastico Jul. II. in Const. XXIV. Regis fol. 200. T. III. P. III. & deinde Leo X. in Const. XXXIV. Quam Deo fol. 467. ibidem. Easque simpliciter confirmavit Clem. VII. & ideo eas Bullam non possit.
PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Ea quae a Praedecessoribus nostris Romanis Pontificibus, suadentibus legitimis causis emanarunt, libenter approbationis, & innovationis munimine solidamus, ut eo firmius illibata perdurent, quo saepius fuerint Apostolica auctoritate munita, illaque de novo statuimus, & ampliamus prout rationabiles causae persuadent, & hoc in Domino conspiciamus salubriter expedire.

1560. Clement VII. edidit Bullam de qua hic.

Causa Confirmationis.

Confirmatio Const. Julii II. Leonis X. & Clem. VII.

§.1. Dudum siquidem a fel. rec. Clemente Papa VII. Prædecessore nostro emanarunt literæ, in quibus nonnullæ aliæ inferuntur tenorum subsequentiurum. Clemens Episcopus servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Consuevit &c. Omititur residuum, quia simpliciter confirmat Bullas citatas hic in rubrica.

§.2. Cum autem, sicut Nobis innotuit, quamplurimi Duces, Comites, Marchiones, Domicelli, Barones, & alii in temporalibus Domini, Vicarii, Communitates, & Universitates Civitatum, Terrarum, & locorum eidem Romanæ Ecclesiæ mediate, vel immediate subjectorum, nonnullique alii singularia certamina exoptantes, & alii etiam, ut præfertur, subditi illa videre cupientes, suorum status, salutis, & honoris immemores literis prædictorum hujusmodi contravenire, & censuras, ac penas in illis contentas parvipendere non vereantur, in animarum suarum perniciem, & divinæ majestatis offensam, ac Reipublicæ læsionem.

§.3. Nos quorum est secleratum insolentis, quibus adversum Deum, & proximum, ac dicitæ Sælis auctoritatem veluti Catholice professionis inimici favunt, salubriter reprimendis, ne ipsorum invalescat presumptio, & perveritas extollatur, intendere, & ne literæ prædictæ, quæ provida deliberatione ab ipsis Prædecessoribus emanarunt, contemptibiles reddantur, sed illarum transgressores debita animadversione puniantur, providere volentes, Motu proprio, non ad aliquorum Nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, & ex certa scientia, singulas Julii, Leonis, & Clementis, Prædecessorum prædictorum literas cum statutorum, ordinationum, adfectionum, decretorum, declarationum, confiscationum, incorporationis, applicationis, voluntatum, & mandatorum, ac omnibus, & singulis aliis in eis respective contentis clausulis, auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & innovamus, & perpetuæ firmitatis robore subsistere, & singulos, quos literæ ipsæ concernunt, & concernent, sub excommunicationis, anathematis, maledictionis, perpetuæ infamiae, diffidationis, criminis læsæ majestatis, seditionis, rebellionis, confiscationis, & privationis statuum, & dominiorum, ac Feudorum, & Vicariatuum, ac aliorum bonorum suorum, ac depositionis illorum, necnon inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, ac interditi, ac aliis censuris, ac penis Ecclesiasticis, & temporalibus, aliisque in eisdem literis contentis, quas contravenientes eo ipso incurrant, & inextinguibiles fiant, ac ultra penas prædictas carceribus mancipari, & detineri, & penis prædictis irremissibiliter puniri debeant, perpetuo observari, & per executores in dictis literis deputatos adversus eosdem contrafacientes ad totalem executionem dictarum poenarum procedi debere decernimus.

§.4. Illaque, tam ad pugiles taliter pugnantes, quam eos ad id tentantes, & provocantes, aut locum, seu campum ad pugnandum dantes, seu concedentes, ac in illis astantes, & interefferentes, ac certantes, comitantes, & comitivam præstantes, necnon consilientes, ac adherentes, & fautores, necnon chartas certaminis, seu duelli subscribentes, vel affigentes, aut publicantes, etiam si prædictæ, seu cujuscumque alterius dignitatis, nobilitatis, status, gradus, & ordinis, tam Ecclesiasticæ, quam mundanæ existant, etiam ad hoc ut ipsi ultra poenas prædictas excommunicationis majoris late sententiæ poenam, a quo non nisi a Nobis, seu Romano Pontifice pro tempore existente absolvi possint, eo ipso incurrant, & si Ecclesiastici fuerint, etiam omnibus, & singulis Ecclesiis, Monasteriis, dignitatibus, & aliis beneficiis Ecclesiasticis per eos obtentis, seu in quibus, & ad quæ jus eis competit, eo ipso privati, & ad illa, ac alia in posterum obtinenda inhabiles existant, necnon illa tamquam per privationem hujusmodi vacantia ab aliis impetrari possint, extendimus, & ampliamus.

§.5. Et nihilominus præmissa omnia, & singula prout per Julium, Leonem, & Clementem Prædecessores præfatos, statuta, & ordinata, inhibita, decreta, & mandata fuerunt, in omnibus, & per omnia de novo statuimus, ordinamus, inhibemus, decernimus, declaramus, & mandamus.

§.6. Ac omnes concessionem duellorum hujusmodi, & facultates desuper prædictis, seu aliis quibusvis personis per quoscumque Rom. Pont. Prædecessores nostros, sub quibusvis formis, & verborum expressionibus forsitan concessas, & approbatas, & innovatas, harum serie revocamus, cassamus, & annullamus.

§.7. Et insuper cupientes, illa, & tam detestabilem pugnantium, & aliorum loca ad pugnandum, ac alias in præmissis favorem præstantium, & denique tanti secleris fautorum nequitiam, non solum in terris, & locis eidem Romanæ Ecclesiæ, ut præfertur, subjectis, sed alias abilibet penitus reprimi, & aboleri, ac singulorum Christianidelium animarum periculis obviare, per viscera Domini Nostri Jesu Christi rogamus, & obtestamur universos, & singulos totius Orbis Imperatorem, Reges, Duces, etiam armorum, Marchiones, Barones, ceterosque Principes Christianos, necnon dominia, potentatus, communitates civitatum, ac universitates oppidorum, castrorum, terrarum, & locorum quorumcumque, illorumque in temporalibus dominos, ac etiam militum, tam equestrium, quam pedestrium capitaneos, & præfectos etiam temporali ditioni ipsius Romanæ Ecclesiæ non subditos, cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, nobilitatis, ac præminentie fuerint, ut divini nominis intuitu, & pro sua in Nos, & hanc Sanctam Sedem Apostolicam devotione, & reverentia, necnon fidei cultu, & conservatione, ac animarum eorum, qui hujusmodi duella diabolica fraude decepti perquirunt salute,

1560. Executio Confirmationis ad favorem duellantium & affigentes, vel subscribentes chartas duelli.

Interdictio statutorum a Julio II., Leone X., & Clemente VII.

Revocatio quorumcumque licentiarum.

Monitio ad omnes Principes Christianos etiam non subditos R.E. ut duella, & certamina prohibeant. Ad quod habet. Cancell. Irid. Sept. 15 cap. 9. de reformat.

dicta duella, seu alia singularia certamina in suis Regnis, Ducatibus, Marchionibus, Baronis, Dominiis, terris, & locis nullatenus fieri permittant, immo ne fiant expresse prohibeant, & dissuadeant: districtius præcipientes eis, ne ullo umquam tempore hujusmodi duella, seu certamina, quovis pretextu, seu quavis occasione, vel causa admittere, aut aliquos ad id irritare, seu provocare, vel illis interesse, aut ut fiant pati, seu permittere audeant, vel præsumant; alioquin eos, ac etiam extra terras, & loca ditioni Ecclesiæ hujusmodi non subiecta duella, seu singularia certamina hujusmodi, aut diffidationes desuper facientes, & ad id irritantes, provocantes, & auxiliium, consilium, vel favorem dantes, ac illis astantes, & interefferentes, & similiter chartas desuper subscribentes, aut publicantes, seu de illis se intromittentes, eorumque ad ipsorum singulos ab Imperatore, & Regibus inferiores majoris excommunicationis, & ultra eam, si Ecclesiastici fuerint, privationis, & inhabilitatis poenis prædictis subjacere, illisque incurtere, & ab eis præterquam a Nobis, seu dicto Rom. Pont. pro tempore existente, ut præfertur, absolvi, aut adversus illas restitui, seu rehabilitari non posse, neque debere decernimus, & declaramus.

§.8. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quæ dicti Prædecessores in singulis eorum literis prædictis voluerunt non ob stare ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo, Idibus, Novemb. Pont. nostri Anno I.

XXV.

Approbatio Archiconfraternitatis Oratorum, & Mortis, nuper in Urbe instituta, ad orationem quadraginta horarum, singulis mensibus publice peragendam. Et pauperum defunctorum cadavera, gratis, & decenter sepelienda, cum indulgentiarum concessione.

Hujusmodi Orationem, in cunctis Urbis Ecclesiis, locisque piis, præscripta Ecclesiarum & corporis distributione, absque intermissione fieri jussit Clem. VIII. in sua Constit. Graves, quæ adhuc servatur. De indulgentiis autem, attende Constit. Pauli V. mox edendam, quam vidi firmatam sub die 1. Decembris 1605.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procurator.

Diva disponente clementia ad Summi Apostolatus apicem meritis licet imparibus sublinati, Christianidelium omnium

votis, præsertim ad caritatis, aliorumque piorum operum exercitium, & devotionis sinceritatem, certumque orationum, & juniorum Altissimo pura mente consecrandorum ordinem tendentibus, ac ipsorum fidelium Societatibus, salubribusque illarum ordinationibus, quo propterea pie instituta fuisse dicuntur, libenter potissimum cum a Nobis petitur, Apostolici muniminis præsidium adjicimus, ac eosdem fideles, ut ad opera hujusmodi ferventius amplexanda procliviores efficiantur, indulgentiis, & peccatorum remissionibus frequenter invitamus, ut exinde desiderabilia salutis æternæ præmia facilius valeant promereri.

§.1. Sane sicut exhibita Nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Guardianorum, Administratorum, & Officialium, Confraternitatis de Oratione, alias della Morte nuncupate, in Alma Urbe instituta, petitio continebat, jam multis annis elapsis nonnulli Christianifideles in ipsa Urbe degentes divino instinctu moti, & pia mente considerantes, Orationes humiliter & devote a Christianidelibus in unum in Dei nomine convenientibus factas, divinæ Majestati gratas, & acceptas existere, ac illis, & elemosynis, aliisque piis operibus ipsius Omnipotentis Dei clementiam & misericordiam impetrari, unam Societatem, seu Confraternitatem utriusque sexus personarum de Oratione, alias della Morte nuncupatam, in eadem Urbe instituerunt, & inter alia ordinaverunt, ut singulis mensibus, diebus, & horis ad id per pro tempore existentes ejusdem Confraternitatis Guardianos, seu Administratores, & Officiales designandis, & statuendis ad imitationem quadraginta dierum, quibus Dominus noster Jesus Christus in deserto vitam humanam agens jejunavit, ac etiam Sanctorum Apostolorum, & patrum primitivæ Ecclesiæ, qui ad Deum sine intermissione orabant, Oratio fieret, ad eandem Omnipotentem Deum vocalis & mentalis, horas quadraginta continuas per homines, & mulieres dicte Societatis, ac alias personas ibidem interesse volentes, etiam si Confratres non essent, ac ipsi Confratres in principio cujuslibet Orationis singulo mense in penultima ejus Dominica, vel alio die fieri solite Corpus Dominicum decenti pompa deferrent, Necnon pauperum, ac miserabilium personarum decedentium corpora, jam antea sæpenumero absque ulla forsitan cæremonia præter consuetudinem Christianam delata, exemplo Thobie etiam propriis humeris deferrent, ac propriis faculis, intortitiis, & candelis adhibitis, aliisque expensis necessariis sepeliunt, necnon singulo mense pro animabus Confratrum defunctorum, ac eorum, quorum corpora ab ipsis Confratribus humata forent anniversarium celebrarent, & infirmis egenis ipsius Confraternitatis de medico & elemosynis pro posse succurrerent, illosque & Confratrum caritate visitarent, atque officia divina, prout aliis Confraternitatibus concessum erat, exercerent.

§.2. Cum

In Urbe quidam Christianifideles instituerunt Confraternitatem Orationis, & Mortis, ad Orationem quadraginta horarum mens se quolibet faciendam, & pauperum defunctorum corpora decenter sepelienda, & alia pia opera exercenda.

Ordinationes que per regimio d. Confraternitatis equaliter accant.

§.2. Cum autem sicut eadem petitio subungebat dicta Confraternitas, Spiritu Sancto adiuuante concursu fidelium, qui ad illam confluerunt, augmentum, & in dictis pijs operibus incrementum non modicum susceperit, ac in dies augetur, dictique Confratres, qui ipsam Confraternitatem primo in S. Laurentii in Damaso constituerunt, & ad presens in S. Joannis Evangeliste in Ayra dictae Urbis Ecclesijs congregatam retinent, etiam pro illius directione, & augmento nonnulla Capitula, & Statuta fecerint, & ediderint, & Venerab. fratrem nostrum Federicum Episcopum Praenestinum S. R. E. Cardinalem de Cassis nuncupatum in dicta Confraternitatis Protectorem elegerint, prout in uno, vel pluribus documentis, & forsan publicis desuper confectis plenius dicitur contineri, Guardiani, & Administratores praedicti Nobis humiliter supplicari fecerunt, ut institutioni Confraternitatis, ejusque Statutis, & Capitulis hujusmodi pro firmiori illorum subsistentia Apostolica confirmationis robur adicere, ac alias in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignemur.

Hic autem Postquam dictam Confraternitatem, & jusque ordinatio et approbat, & de novo nuntium, accedere concessit Archi-confraternitatis charitatis. De quo in praedictis in fine.

§.3. Nos igitur, qui Christianissimum, devotionem, orationes & poenitentiam, ac caritas opera ubique locorum, sed praecipue in ipsa Urbe feliciter adaugeri, sinceris desideramus affectibus, hanc dictorum Confratrum devotionem in Domino collaudantes, ac Guardianos, Administratores, & Officiales praedictos, ac eorum, quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris & poenis, a jure vel ab homine, quavis occasione vel causa factis, siquibus quomodolibet innodati existant, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon omnium & singulorum documentorum praedictorum tenores praesentibus pro expressis habeat, hujusmodi supplicationibus inclinanti, dummodo dilectorum filiorum Archi-confraternitatis Charitatis etiam de Urbe ad infra scripta accedat assensus, institutionem Confraternitatis de Oratione, alias de Morte nuncupatae hujusmodi, ac omnia, & singula per Guardianos, & Confratres praedictos, circa praemissa edita, ordinationes, & statuta, ac prout illa concernunt cetera in eisdem documentis contenta, licita & honesta, ac sacris Canonibus non contraria, Apostolica auctoritate tenore praesentium ex certa scientia approbamus, & confirmamus, ac omnes, & singulos juris & facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplementis, illisque omnibus perpetuae firmitatis robur adicimus. Et nihilominus eandem Confraternitatem de Oratione, alias de Morte nuncupandam eisdem modo, & forma, quibus per ipsos Christianissimos instituta existit, de novo auctoritate, & tenore praemissis instituis, & etiam erigimus.

Eiusque officiorum dat potestatem.

§.4. Ac eisdem Guardianis, Administratores, & Confratribus quascumque utriusque sexus personas eis bene visas, ac gratas,

& acceptas, tam ecclesiasticas, quam seculares undecumque existentes, dictam Confraternitatem ingredi volentes, cuiusvis licentia minime requisita in eorum Confratres, ac Confraternitatis gremium recipien. & admitten., licentiam & facultatem concedimus.

§.5. Eisque cum ejusdem Federici Episcopi, & deinceps pro tempore existentis Protectoris sui auctoritate, seu approbatione, quaecumque statuta & ordinationes pro ejusdem Confraternitatis felici regimine, ad piorum operum hujusmodi exercitium, & alias circa praemissa, prout eis videbitur, & placuerit, condere, & reformare, quae postquam condita, & reformata fuerint, eo ipso Apostolica auctoritate approbata, & confirmata sint, & esse censentur, & per ipsos Guardianos, ac Administratores, & Confratres observari debeant.

§.6. Necnon tam in eorum Oratorio, quam in processionibus per Urbem faciendis Crucem ligneam, & habitum consuetum de tela nigra cum capuceis, sive piccis deferre, prout etiam de praesenti deferunt.

§.7. Necnon elemosynas, & oblationes quascumque, ac etiam piorum Christianissimorum, etiam S. R. E. Cardinalium, aliorumque Praetorum, & Officialium, aliarumque personarum, tam secularium, quam Ecclesiasticarum, tam haerentium, quam in futurum ultimis voluntatibus, vel etiam inter vivos donationibus, vel largitionibus relicta legata, haereditates, & bona quaecumque eidem Confraternitati relinqui, & Confraternitatem illa sic relicta recipere, & de illis illorumque fructibus in dictos pios usus, prout illis videbitur, disponere, ac omnia & singula alia recipere, obtinere, & facere, & ad ea admitti posse, ad quae alia Urbis praedictae Confraternitates a Sede Apostolica approbata possunt & valent, citra tamen illarum praedictarum praedictarum.

§.8. Et insuper Confraternitatem ipsam ad aliam Ecclesiam, seu locum ipsius Urbis sibi benevisum transferre, & inibi si Ecclesia non extet, Ecclesiam unam cum suis Oratorijs, & mansionibus; si vero Ecclesia inibi reperitur de illius pro tempore Protectoris consensu unam Cappellam, seu Oratorium, in qua, vel quo Sacratissimi Corporis Christi Sacramentum reconditum esse debeat, & ad ejus Altare Cappellanum ad id per eosdem Guardianos, & Officiales ad eorum nutum eligendum, & amovendum, prout haecenus habuerunt, per quem missae, & alia divina officia celebrari, & ipsius Confratribus Eucharistia, & alia Sacramenta Ecclesiastica ministrari possint, habere & retinere, ac construere facere.

§.9. Et ipsi Guardiani, & Officiales, ac Confratres dictae Confraternitatis, & eorum Cappellani quorumcumque pauperum decedentium corpora in Parochialibus Ecclesijs sub qua ipsi pauperes decesserint, seu illius Coemeterio, si Coemeterium habuerit, dictae Confraternitatis sumptibus, & expensis, ac cum suis facultis, intorticijs, & candelis,

quoscumque in Confraternitatem recipiendi.

Statuta cum auctoritate Protectoris condendi, & reformandi.

Crucem ligneam & habitum nigri deferendi.

Elemosynas, oblationes, & legata recipiendi & in dictos pios usus exponendi.

Confraternitatem ad aliam Ecclesiam transferendi, & in ea Cappellam habendi, ad ministrandum Confratribus Sacramenta.

Defunctorum que corpora in Ecclesijs parochialibus suis expensis requisitis Parochialibus sepelendi.

Indulgentiarum concessio pro Confratribus, Sororibus & alijs.

cum licentia tamen, atque intercessione ejus Rectoris, seu Vicarii, si vocatus adesse voluerit, ita quod si adesse noluerit dictae Confraternitati januas Ecclesiae praedictae ad hunc effectum aperire omnino teneatur, in forma Ecclesiae consueta, & solemniter sepelire, vel sepeliri facere, libere & licite valeant, eisdem auctoritate, & tenore indulgemus.

§.10. Et insuper, ut Christianissimos coelibitius ad ingrediendum Confraternitatem hujusmodi inducantur, & animarum salus per amplius propagetur, de Omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus, & singulis, praesentibus, & futuris ejusdem Societatis utriusque sexus Confratribus, qui ad illam in diebus Orationis quadraginta horarum hujusmodi accedent, & pro nostra, & pro tempore existentis Pontificis Rom. salute, necnon d. Sedis, ac Principum, omniumque Christianorum pace, & tranquillitate pie oraverint, necnon Christianissimorum, qui Ecclesiam Confraternitatis hujusmodi in Nativitatis, Veneris Sancti, & secunda feria octavae Corporis D.N.J.C. Festivitatibus devote visitaverint, vere tamen confessis, & contritis, vel firmum consistendi propositum habent, & similiter orantibus, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem eisdem auctoritate, & tenore concedimus, & largimur. Horum autem omnium, & singulorum Confratrum, qui per totam primam, vel secundam dictae Orationis noctem in eadem Oratione permanserint, ac pro viribus, ut supra, preces effuderint intuitu unius anime cujuscumque fidelis defuncti, pro qua quicumque ex ipsis Miserere mei Deus, & De profundis, Psalmos, aut quinquies orationem Dominicam, & Angelicam Salutationem humiliter in dicta Orationis sine, coram sanctissimo Sacramento dixerint, quoties id fecerint, centum annos, illis vero Confratribus, qui dictorum pauperum decedentium corpora ad locum sepulturae detulerint, aut associaverint, & infirmos praedictos visitaverint, quoties id fecerint, mille annos, & totidem quadragenas de injunctis sibi poenitentis misericorditer in Domino relaxamus. Necnon eisdem Confratribus, quod liceat eis, & communitatibus, durante eorum infirmitate Missam in domibus suis celebrari facere.

Facultas eligendi Confessorem.

Facultas aggregandi alios Confraternitates.

§.11. Necnon Confessorem, seu Confessores, qui eos in mortis articulo ab eorum peccatis, & Sedi praedictae in Bulla Coenae Domini legi consueta reservatis (Religionis, & castitatis votis dumtaxat exceptis) dicta auctoritate absolvere possint, eligere.

§.12. Ac ipsi Guardiani, Officialibus, & deputatis pro tempore existentibus quascumque Confraternitates extra Urbem praedictam sub hujusmodi vocabulo, & institutis pro tempore erectas, omnibus, & singulis praedictis, aliisque privilegijs, & indulgentijs sibi deinceps concedendis, sub conditionibus, & formis sibi bene visis aggregandi, illisque

eis, in toto, vel in parte communicandi facultatem similiter concedimus, ac indulgemus hujusmodi.

§.13. Et praesentes literas, sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, derogationibus, vel limitationibus quorumcumque similium, vel dissimilium indulgentiarum per Nos, & Sedem praedictam, etiam in favorem Fabricae Basilicae Principis Apostolorum de ipsa Urbe, expeditionis contra infideles, & Cruciate Sanctae, vel aliter etiam ad Imperatorum, Regum, Ducum, aut aliorum instantiam quomodolibet pro tempore factis nullatenus comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties ille emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, & de novo concessas fore, ipsisque Confratribus, & alijs fidelibus susfragari debere decernimus.

§.14. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in provincialibus, & synodalibus Concilijs editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac nostra, de indulgentijs, & gratijs hujusmodi ad instar non concedendis, aliisque editis, & edendis Cancellariae Apostolicae regulis, necnon quorumvis Ecclesiarum, & aliorum locorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, privilegijsque, indultis, & literis Apost. illis, & eorum Superioribus, ac personis, aliisque quibuslibet sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatorijs derogatorijs, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis ac irritantibus, & alijs decretis, & Motu proprio, ac alias quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus etiam si de illis, ac totis illorum tenoribus specialis, specifica, & individua, non autem per clausulas idem importantes mentio, aut quavis alia expressio habenda, seu aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum infererentur, praesentibus pro sufficienter expressis habent, illis aliter in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo &c.

Dat. Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo i. g. Kalend. Decemb. Pontificatus nostri Anno primo.

Anno Incarnationis Dominicae 1561. die 7. Februarii, R. D. Antonius Tomellinus Protovotarius Apostolicus, Horatius de Marchianis, Christoforus Lucianus, Franciscus Sangulettus deputati Societatis, seu Confraternitatis Charitatis de Urbe per Franciscum Paccium eorum Procuratorem, omnibus & singulis retro scriptis sine tamen praedictis privilegijs ejusdem Confraternitatis Charitatis, & literarum expeditioni consentiunt, &c.

Pro Jo. Baptista Doria, Jo. Baptista Zanant.

Clausula hujus Bullae praefativa.

Clausula derogatoria.

Di. P. An. I. 17. Novemb.

Consensus Archiducum Fratrum nuntius Christianitatis de Urbe.

Ex Rainaldo continuat. An. Opus post. huius. l. XXII.

Indictio Concilii Tridentini ad diem Resurrectionis Dominicæ proxime futura.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Causa cogendi Concilium

AD Ecclesie regimen licet tanto oneri impares sola Dei dignatione vocati statim circumferentes mentis oculos per omnes Reipublice Christiane partes...

§.1. Cum autem intelligeremus ad hæc sedanda mala aptissimum esse remedium, quod Sancta hæc Sedes adhibere consuevisset...

Concilium Generale a diversis Summis Pontificibus indictum, & non perfectum.

Postmodum dilatatum hæretes.

Dante itaque Deo pace Principibus Christianis.

§.2. Quantopere vero interea aucta fuerunt, & multiplicata, & propagata hæreses, quantopere Schisma creverit...

§.3. Sed cum tandem pius, & misericors Dominus, qui nunquam ita irascitur, ut misericordie obliviscatur...

miseri cordie freti fore, ut his tantis quoque Ecclesie malis eadem Concilii, via finis imponatur.

§.4. Habita igitur cum Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, factis, etiam consilii nostri certioribus charissimis in Christo filiis nostris Ferdinando Romanorum Imperatore electo...

§.5. Quocirca Venerabiles Fratres nostros omnibus ex locis Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Abbates, ceterosque, quibus in Conciliis Generalibus sedere, & sententiam dicere, jure communi, vel ex privilegio, vel ex antiqua consuetudine licet...

Concilium indictum a Pio.

Indicit ad diem proximi Paschalis.

Omnibus, qui Concilio generalis interesse solent, præcipit, ut ad hoc veniant.

Dat. die 11. Novem. 1560. Pont. An.I.

tractentur, sicut, quod ad Nos attinet, ipsi quoque curabimus, qui nihil omnino prætermittere decrevimus, quoad tantum, & salutare opus perficiendum a Nobis in hoc loco constitutus præstari possit...

Dat. Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo, XI. Kal. Dec. Pont. nostri An.I.

Indictio prosecutionis Sacri & Œcumenici Concilii Tridentini.

Concilium istud indictum fuerat a Paulo III. in ejus Constit. XL. Initio Tom. IV. Part. I. fol. 207. Absolutumque & confirmatum fuit ab isto Pontifice Pio IV. ut inf. in Constit. Benedictus ubi ponam concord. Materia.

PIUS PAPA QUARTUS Ad perpetuam rei memoriam.

Exortium.

AD Ecclesie regimen, licet tanto oneri impares, sola Dei dignatione vocati, statim circumferentes mentis oculos per omnes reipublice Christiane partes, cernentesque non sine magno horrore, quam longe, lateque pestis hæresum, & schismatis pervasisset...

Paulus III. & Julius III. inducunt Conc. Trid. sed prosecutionem non fuit ex variis causis, de quibus hic, & in Paul. III. Constit. cit. infra.

§.1. Cum autem intelligeremus ad hæc sananda mala aptissimum esse remedium, quod sancta hæc Sedes adhibere consuevisset, Œcumenici, Generalisque Concilii ejus congregandi, & Deo juvante celebrandi, consilium cepimus.

Bull. Rom. Tom. IV. Part. II.

tumultus excitati fuissent, & bellum in Italia, & Gallia gravissimum exarsisset, rursus Concilium suspensum & dilatum fuit, adnitente nimirum humani generis hoste, aliasque & ex aliis difficultates, & impedimenta obiciente, ut tantum Ecclesie commodum, quod profus aufferre non poterat, saltem quam diutissime retardaret.

§.2. Habita igitur cum Venerabilibus fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesie Cardinalibus deliberatione matura, factis etiam consilii nostri certioribus carissimis in Christo filiis nostris Ferdinando Romanorum Imperatore electo, & aliis Regibus, atque Principibus, quos quidem, sicut de eorum summa pietate, & sapientia Nobis pollicebamur, paratissimos ad ipsius Concilii celebrationem adjuvandam invenimus, ad Dei Omnipotentis laudem & gloriam, atque Universalis Ecclesie utilitatem de eorumdem fratrum nostrorum consilio, & assensu, sacrum Œcumenicum & Generale Concilium, auctoritate ejusdem Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum, qua Nos quoque in terris fungimur, freti, & subnixi, in Civitate Tridentina ad sacratissimum diem Resurrectionis Dominicæ proxime futurum indicimus, & ibi celebrandum sublata suspensione, statuimus, atque decernimus.

§.3. Quocirca Venerabiles fratres nostros omnibus ex locis Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos alios Abbates, ceterosque, quibus in Concilio generali accedere, & sententiam dicere jure communi, vel ex privilegio, vel ex antiqua consuetudine licet, vehementer in Domino hortamur, & monemus, atque etiam districte præcipiendo mandamus in virtute sanctæ obedientiæ, in vi quoque juramenti quod præsterant, & sub pœnis, quas in eos, qui ad Concilia generalia convenire neglexerint, sacris sciunt esse Canonibus constitutas, ut ad Concilium ibi celebrandum conveniant intra eam diem, nisi forte fuerint impedimento legitimo præpediti, quod tamen impedimentum per legitimos procuratores Synodo probare debebunt.

§.4. Carissimos vero in Christo filios

Iste autem Pontifex ex causis hic expressis distans Conc. profectus, qui monuit ad diem Resurrectionis Domini 1562.

Moneturque Prælatus, ut accedant ad Concilium.

UNI

ÓNOMA

RALDE

1560. Hortatur etiam Imperatorem, Reges, & Principes, ut per se ipsos, vel eorum Oratores Concilium interficiant &c.

Romanorum Imperatorem electum, ceterosque Reges & Principes, quos optandum sane esset Concilio interesse possent, hortamur, & rogamus, ut si ipsi interesse Concilio non poterint, ut Oratores suos prudentes, graves, & pios viros utique mitant, qui ipsorum nomine illi interficiant, curentque diligenter pro sua pietate, ut eorum Regnis, atque dominiis Pralati sine recusatione, ac mora tam necessario tempore, Deo, & Ecclesie officium suum presentent. eosdem etiam curaturos esse minime dubitantes, ut per ipsorum regna, & dominia tutum, ac liberum iter Pralatis, eorumque familiaribus, comitibus, & aliis omnibus ad Concilium euntibus, & ab illo redeuntibus pateat, benigneque ac comiter omnibus in locis recipiantur, atque tractentur: sicut, quod ad Nos attinet, ipsi quoque curabimus, qui nihil omnino pretermittere decreverimus, quod ad tam pium & salutare opus perficiendum a Nobis in hoc loco constituti prestari possit, nihil, ut Deus scit, quarentes aliud, nihil propositum habentes in hoc Concilio celebrando, nisi honorem ipsius Dei, dispersarum ovium reductionem, ac salutem, & perpetuam Christiane republice tranquillitatem, ac quietem.

Hanc Bullam Romanam publicari mandavit.

§.5. Ut vero haec litterae, & qua in eis continentur, ad omnium, quorum oportet, notitiam perveniant; nec quisquam ea executione uti possit, quod illa ignoraverit, praesertim cum non ad omnes, quos de his litteris certiores fieri oporteret, tutus forsitan pateat aditus, volumus, & mandamus, ut in Basilica Vaticana Principis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranen. tunc cum in eis populus, ut Missarum solemnibus interfuit, congregari solet, palam, clara voce a Curia nostrae Curatoribus, seu Notariis aliquibus publicis recitentur, & postquam recitata fuerint, ad valvas earum Ecclesiarum, itemque Cancellariae Apostolicae, & in loco solito Campi Florae affigantur: ibique quoque legi, & omnibus innotescere possint, aliquandiu relinquuntur. Cum autem inde amovebuntur, earum exempla in iisdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationem hanc, publicationem & affixionem, omnes & singulos, qui his litteris comprehenduntur, post duos menses a die publicationis, & affixionis earum volumus perinde adstrictos, & obligatos esse, ac si ipsismet illa coram edita, & lecta fuissent.

Transumptorum fides.

§.6. Transumptis quoque earum, quae manu alicujus Notarii scripta, subscriptave, & sigillo, ac subscriptione alicujus personae in dignitate ecclesiastica constitutae munita, ut sine dubitatione ulla, fides habeatur, mandamus, atque decernimus.

Dat. P. An. I. 29. Novemb.

Nulli ergo &c. Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae 1560. tertio Kalendas Decembris Pontificatus nostri anno I.

Ego Pius Catholicae Ecclesiae Episcopus.

Pape subscr.

- Ego R. Card. de Carpo Episcopus Portuensis.
Ego F. Card. Pisanus Episcopus Tusculanus.
Ego Fed. Card. Casus Episcopus Praenestinus.
Ego Card. Moronus Episcopus Albanus.
Ego Christophorus Madrucius Card. Tyrid.
Ego Ordo Truchses Card. Ang.
Ego B. de la Cueva Card. S. Crucis.
Ego Th. Card. Crispus.
Ego Jo. Mi. Card. Saracenus.
Ego Jo. Card. Sancti Vitalis.
Ego Jo. And. Card. Messanen.
Ego Jac. Card. Patens.
Ego Jo. B. Cicada Card. S. Clemen. subscr.
Ego Scipio Card. Pisarum.
Ego Jo. Card. Reumannus.
Ego Jo. An. Card. Capisuccus.
Ego Thad. Card. Gadius.
Ego P. M. G. Card. Alexandrinus.
Ego Clem. Card. Arceali.
Ego I. Card. Sabellus.
Ego Jo. Ant. Card. S. Gregorii.
Ego A. Card. Farnesius Vicecanc.
Ego Gai. Asc. Card. Camerarius.
Ego Hipp. Card. Ferraricus.
Ego Jul. Card. Urbis.
Ego Aloy. Card. Cornelius.
Ego Hier. Card. Simoncellus.
Ego Vitellotus Card. Vitellius.
Ego Jo. Card. de Medicis.
Ego Carolus Card. Borromeus.

Cardinalium subscriptiones

Anno a Nativitate Domini 1560. indict. 3. die vero 2. mensis Decemb. Pontificatus Sanctissimi in Christo patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papa IV. anno primo, retroscripta littera Apostolica legitime affixa, & publicata fuerunt in locis superscriptis, juxta earum seriem, & tenorem, & etiam ut moris est, & illis amotis dimissis illarum copiis affixis per nos Bernardinum Andrentium, & Jo. Andream Panizzam Apostolicos Cursores.

Publicatio.

Petrus Vultrini Mag. Caus.

XXVIII.

De Spoliis Clericorum ob illicitam negotiationem. Et de indultis Curialium, & Incolarum Almae Urbis super dd. Spoliis.

PIUS EPISCOPUS,

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Decens esse censentes, & equum, ut Nos, qui alios in sua iustitia confovemus, Cam. Apost. jura non negligamus, quinimmo ne pretextu incertitudinis, illa ab aliquibus usurpari, aut super eis dubia aliqua oriri contingat, ita nostrae declarationis

Exordium.

Causa Constitutionis.

Clericorum bona ex illicita negotiatione, vel alia contra sacros Canones acquisita ad Camerae Apostolicam spectant.

nis remedio provideamus, quod a nemine desuper dubium aliquod deduci possit. §.1. Cum itaque sicut accepimus, a nonnullis vertatur in dubium, an res, & bona per Clericos, etiam in sacris ordinibus constitutos ex negotiatione illicita, aut alias contra sacros Canones acquisita, uti Spolia, vel alias ad Camerae praefatam jure legitimo spectare, & pertinere debeant, Nos omnes desuper habitationis materias submovere, ac cavillationibus, & altercationibus, ac litibus viam pracludere, & denique malitiosorum, qui jura dictae Camerae usurpare satagunt, obviare, aliasque in praemissis opportune providere volentes.

§.2. Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine decernimus, & declaramus, omnia, & singula, res, & bona, cujuscumque qualitatis, & quantitatis existentia, ac in quibusvis regionibus, & regnis, ac dominiis, tam citra, quam ultra montes, & maria consentientia, per quosvis Clericos, tam Saeculares, quam quorumvis, etiam Mendicantium Ordinum, ac Militiarum regulares, etiam in sacris Ordinibus constitutos, cujuscumque status, ordinis, & conditionis fuerint, ac Archiepiscopali, Episcopali, vel alia majori dignitate praefulgentes, ex negotiatione illicita, aut alias contra sacros Canones quomodolibet acquisita, quae pro tempore post obitum eorum, qui etiam ex facultate, quam habuerint, testandi, condito testamento, ubi vis locorum decesserint, & decesserint, aut quibus illos, etiam eis viventibus privari, & eis desitui contigerit, & praesertim quondam Andree Japiro de S. Joanne Rotundo Presbyteri, seu Religiosi, extra Rom. Curiam ad illam forsitan veniendo defuncti, haec tenus remanserunt, remanent, & remanebunt, ad eandem Camerae, & non alios, etiam in quibusvis Cathedralibus, etiam Metropolitanis, & Collegiatis, ac aliis Ecclesiis, Monasteriis, Hospitalibus, Militiis, ceterisque beneficiis Ecclesiasticis cum cura, saecularibus, & quorumvis Ordinum regularibus, qualitercumque qualificatis successores, illa in titulum, commendam, administrationem, commissionem, ac alias quomodolibet pro tempore obtinentes, etiam si ad illa, vigore prioris tituli, jus regrediendi, seu accedendi, aliquibus concessum fuerit, spectasse, & spectare, ac sub nomine spoliatorum venire, illaque uti Spolia ad Camerae ipsam pertinentia perpetuo colligi, & recuperari potuisse, posse, ac debere.

Decretum irritans.

§.3. Et ita per quoscumque Judices quavis auctoritate fungentes in quacumque instantia, sublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & desiniri debere. Necnon irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum Aputatio, & facultates.

§.4. Mandantes dilecto filio nostro Guidoni Ascanio Sanctae Mariae in Via-lata, Diacon. Card. de Sancta Flora nuncupato, Camerae nostro, & ejus in Camerae rariatus Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

officio Successoribus, quatenus Spolia ipsa, prout alia ipsius Camerae jura, exigi, & recuperari, ac praesentes inviolabiliter observari faciat, nec permittat Camerae ipsam, vel pro ea agentes, desuper modo aliquo molestari, perturbari, aut inquietari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per censuras, & poenas Ecclesiasticas, & appellatione postposita compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, & poenas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

Clausula de rogatoria.

§.5. Non obstant. fel. rec. Bonifacii Papae VIII. Praedecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, & aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Ecclesiarum, Monasteriorum, Ordinum, Militiarum, & beneficiorum praedictorum juramento, confirmatione, Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & litteris Apostolicis, illis, & dilectis filiis illorum Capitalis, Conventibus, Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam Motu, & scientia similibus, concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, illorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim, ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

D. P. An. I. die 5. Novemb.

Nulli ergo &c. Datum Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo, Non. Novemb. Pont. nostri Anno I.

Sequitur declaratio dictae Constitutionis.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex, ex sua circumspicienda providentia attendens suam Almam Urbem, Apostolorum Petri, & Pauli glorioso martyrii cruore Domino Nostro Jesu Christo consecratam, caput Orbis existere, & Altissimum in ea Sacerdotii principatum, Christianaeque Religionis caput insituisse, & ad illam tamquam communem omnium Christianifidelium patriam de universis Mundi partibus Christianifideles ipsos in copioso numero confluere, ut illa eo amplioribus praerogativis decoretur, quo est omnium aliarum mater, cunctorumque ad eam undequaque accedentium benigna receptrix, & alumna, ac illius incolae, & habitatores, ac Romanam Curiam sequentes eo quietius

Exordium.

Exordium.

& tranquillius in ea degant, quo se amplioribus favoribus, & gratis noverint communitos, nonnumquam a suis Prædecessoribus in illorum favorem concessa, pro illorum subsistentia firmiori, non solum approbat, sed etiam innovat, & quæ postmodum ab eo emanarunt literæ Apostolica, ne defectu incertitudinis aliquid, quod a mente sua alienum sit, oriri contingat, illas ita suæ declarationis adminiculo dilucidat, ut nulli hesitationis, & dubitationis scrupulus relinquatur, & alias desuper disponit, prout rerum, & temporum qualitate pensata, conspiciat in domino salubriter expedire.

Julius III. edidit Bullam de qua hic.

Hic Pontifex aliam edidit Bullam hic præcedentem.

Ideo dubitabat an ista Conditio per judicium d. Concl. Jul. III. Unde hic declaratur non fuisse præjudicium in privilegiis Curialium, & eas Concl. non se extendere ad Card. utique decedentes, aut alios ipsorum facultatem habentes ex privilegio aut licentia Sedis Apostolicæ.

§.1. Nuper siquidem postquam fel. rec. Julius PP. III. S.C. Omittitur, quia ipsa Bulla Jul. est Tom. II. Par. I. fol. 265.

§.2. Nos ex certis tunc expressis causis Motu simili, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, per alias nostras literas sub dat. videlicet Non. Novemb. Pont. nostri Anno I. decrevimus, & declaravimus omnia, & singula S.C. Omittitur quia est Bulla que præcedit.

§.3. Cum autem sicut Nobis innouit, a nonnullis hæsitetur, an ex his literis nostris statuto, & ordinationi Julii Prædecessoris hujusmodi præjudicium, aliquid generatum sit, aut dici, seu censeri possit, Nos, qui Urbis decorem, & venustatem, ac illius Incolarum prædictorum prosperum, & felicem successum sinceris exoptamus affectibus, quique illum non minoribus favoribus, quam dicti Prædecessores profecuti sunt, prosequi intendimus, ne propter nostre declarationis defectum, & veritatis suppressione contra mentem, & voluntatem nostras, cuiquam præjudicium generetur, quantum in Nobis est, providere volentes, ac dictarumstrarum literarum, veriorum tenorem præsentibus pro sufficienter expresse habentes, necnon motu, & scientia similibus, literas nostras prædictas ad S. R. E. Cardinales, etiam ubivis locorum decedentes, ac eorum bona ubique existentia nullo pacto, ad Urbem, & Curiam præfatas, necnon Prælatos, Officiales, ac alios seculares, & cujusvis Ordinis regulares Clericos, ceterosque, tam in Urbe, & Curia præfatis pro tempore existentes, & in ea, seu ejus districtu decedentes, quam alias alibi ubivis locorum, etiam ultra montes, & maria existentes, testandi tamen, codicillandi, & alias de bonis suis quibuscumque quomodolibet disponendi facultatem, seu etiam, quod eis ab intestato decedentibus eorum bona ad ipsorum proximiores, qui nisi beneficiati essent succedere deberent, devolvantur, & debeant, specialem ab Apost. Sede, vel officiorum suorum ratione privilegiorum, aut ex alio quovis titulo pro tempore habentes, cuiuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, & præminentie, personas minime se extendere, neque illos, aut eorum aliquem comprehendere, sed ab eis penitus exceptos fuisse, fore, & esse, ac dici, & censeri, & alias easdem nostras

literas, etiam absque verbis, aut alios contra sacros Canones, in illis appositis in omnibus, & per omnia, ac si illa in eis apposta non fuissent, seu illa, sine eis emanassent, stare, & in suis effectibus, & robore permanisse, & permanere debuisse, & debere.

§.4. Declarantes eisdem Motu, & scientia, tam Julii statutum, & ordinationem, hujusmodi, quam per Sixtum IV., & Alexand. VI., Leonem X., & alios Rom. Pont. etiam Prædecessores nostros, ac etiam Nos, etiam in Conclavi, in quo divina disponente clementia ad summum Apostolatus apicem assumpti fuimus, etiam in ipsius Urbis, & ejus adificiorum, Romanæque Curie, & ejus Officialium, ac aliarum personarum prædictarum, etiam extra Urbem, & in quibusvis Provinciis, etiam ultra montes, & maria, ut præfertur, in genere, vel in specie, circa testandi, & succedendi hujusmodi facultatem quomodolibet concessa privilegia, & indulta, ac cum inhibitionum Decretorum, & in eis contentis clausulis Julii prædictis, ac aliorum Prædecessorum prædictorum singulas desuper confectas literas, & inde secuta quæcumque, quorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, præsentibus haberi volumus pro expressis, etiam ad hoc, ut omnes, & singuli supradicti de omnibus, & singulis eorum rebus, & bonis, etiam nulla quantitatis, & acquisitionis ipsorum bonorum distinctione habita, libere disponente valeant, ac si dictæ nostre literæ non emanassent, aut alia in posterum emanarent, dicta auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, confirmamus, & innovamus, necnon illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus. Et nihilominus pro potiori cautela, illa omnia, & singula ejusdem modis & formis, quibus per dictos Prædecessores concessa fuerunt, de novo eisdem auctoritate, & tenore, ac Motu, & scientia statuimus, ordinamus, & concedimus, necnon illa valida, & efficaciter existere, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & inviolabiliter observari, ac singulis supradictis suffragari.

Confirmatio Concl. Sixti IV., & aliorum.

§.5. Sicque in præmissis omnibus, & singulis per Camerarium, Præsidentes, & Clericos præfatos, ac quoscumque alios Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & ipsius Ecclesiæ Romanæ Card., sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, definiri debere, ac quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Decretum iteratis.

§.6. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Camera, & Ecclesiæ, ac Monasteriorum, & Ordinum prædictorum, & quibusvis aliis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, necnon privilegiis, indultis,

Clausula derogatorie.

tis, & literis Apostolicis, illis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, in genere, vel in specie, etiam Motu, & scientia similibus, concessis, & approbatis, ac innovatis. Quibus omnibus, illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ac omnibus illis, quæ Julius, & alii Prædecessores præfati in dd. suis literis voluerunt non obstaré, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§.7. Et quia difficile foret præsentibus literas ad singula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum transumptis, seu copiis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & alicujus Prælati sigillo munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra ubique adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Sentio penalis.

§.8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum declarationum, decretorum, approbationis, confirmationis, innovationis, adjectionis, statuti, ordinationis, concessionis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursum.

D. P. An. II. die 7. Febr.

Dat. Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo, Non. Febr. Pontificatus nostri Anno II.

Publicatio.

Anno a Nativitate Domini 1561. Indict. 4. die vero 15. mensis Febr. Pont. Sanctiss. in Christo patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papa IV. Anno I. retroscriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt in acie Campi Floræ, & valvis Cancellariæ Apost. per nos Jacobum Curia, & Antonium Clerici Curiores.

Franciscus Rogerius Mag. Curf.

XXIX.

Ordo, quo Prælati in sacro Concilio Tridentino locum habere debent, in actibus publicis.

PIUS PAPA QUARTUS

Exordium.

Sicut ea, quæ pacem, & concordiam nutriunt, pura mente semper inquirimus, ita ex debito nostre pastoralis sollicitudinis tenemur illa submovere, quæ discordiam suscitare, & scandalum introducere posse videntur.

Descriptio præcedente Prælatum in Concilio. Hanc præcedentiam Legati Apostolici decernunt, nulli sui acquirere, aut tollere, aut

§.1. Itaque ad tollendam omnem controversiam materialium, quæ inter Prælatos ad celebrationem sacri Œcumenici, & generalis Concilii in Civitate Tridentina, pro tempore congregatos, super eorum præcedentia forte jam sunt exortæ, & in dies oriri possunt. Volumus, ac vobis præsentibus mandamus, ut omnes, & singu-

los Prælatos prædictos, videlicet Venerabiles fratres Patriarchas primo, secundo Archiepiscopos, tertio autem loco Episcopos in quibusvis actibus publicis, secundum gradum, & ordinem suarum ad eorum Ecclesiæ promotionum (ita quod qui prius promotus ad eas fuerit in suo quisque ordine prior existat) incedere, sedere, ac locum habere (nulla habita ratione ad ipsorum dignitates primatiales, sive veræ, sive prætensæ illæ fuerint) auctoritate nostra faciatis, studioseque, & diligenter curetis, atque pro vestra prudentia, ac pietate geratis, ut cuncta istis concordibus animis, in virtute Spiritus Sancti, cum Dei Omnipotentis honore, atque timore, quiete, feliciterque procedere valeant.

Clausula derogatorie.

§.2. Non obstantibus præmissis, & quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

D. P. An. II. 31. Decemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub anno P. Scatoris, die ultima Decemb. 1560. Pontificatus nostri Anno secundo.

XXX.

Confirmatio, & extensio jurisdictionis, Præsidentis, & Camerarii Riparum Almæ Urbis in causis civilibus, & criminalibus, & etiam indultorum Nautarum, & Mercatorum Ripalium.

Hanc jurisdictionem & indulta, vid. Const. VI. Pauli III. Cum Nobis 7. IV. P. I. fol. 124.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Cupientes pro communi, ac publica utilitate, & commodo Urbis nostræ, & præcipue Curialium, incolarum, Mercatorum, & Nautarum in Romana nostra Ripa, & Ripetta, commercia exercentium favoribus incumbere, & scientes, etiam alias per fel. rec. Innocent. VIII., Leon. X., Clem. VII., & Paulum III. Romanos Pontifices Prædecessores Nostros fuisse statutum, & ordinatum, ut favorabilius dictis Mercatoribus, & Nautis liceret mercaturam profiteri, quod possent uti omnibus gratis, & privilegiis ab antiquo illis concessis, contra, & adversus eorum debitores, bonaque illorum, & hæredes, occasione rerum Ripalium, ut latius in literis dictorum Prædecessorum nostrorum dicitur contineri.

Paulus III. & alii, hanc mercatorum indulta concesserunt, ut in ejus Bulla cit. in rubr.

§.1. Nos attendentes, quod favorabilibus, & publicis utilitatibus est succurrendum, & per contrarium fraudibus, calliditatibus, & cavillationibus obviandum, maxime illorum, qui curant, & student perniciosè protrahere causas, retardare solutiones, & impedire executiones, & indemnitatibus publicis, ac dictorum mercatorum, & nautarum, Curiaque Ripæ, & Ripetta consulere, & volentes illos, & illas

Hic Pontifex ea approbat.

las specialis gratia favore proficui, Motu simili, & ex certa scientia, &c. concessiones, gratias, indulta, & privilegia, literas, statuta, & capitula, omnesque alias sententias latas per Cameram nostram, & inter ipsos mercatores, & dohanerios gabellae vini, & omnia alia inserta in dictis statutis, & consuetudinibus Ripalibus, in favorem dictae Curiae, & mercatorum, & nautarum, & inde secuta quaecumque, Apostolica auctoritate confirmamus, & approbamus, & quatenus opus sit, de novo concedimus. Omneque, & singulos, tam juris, quam facti defectus, si qui forsitan inteventerint in eisdem, ac solemnitates omisissas, si quae omisissae sunt, supplemus.

Jurisdictione que causam civilem extendit.

§.2. Ac volentes inconvenientis obviare, quae saepe oriuntur, a male forsitan judicantibus, gratias nostrorum Praedecessorum concessas hujusmodi nostro Tribunali, ac illius nautis, & mercatoribus, Motu proprio, & ex certa scientia, & plenitudine potestatis, declaramus nostrae intentionis esse, ac Nostrorum Praedecessorum, quod omnes cause, tam introductae in dicto Tribunali, in prima instantia, occasione rerum Ripalium, vel ab illis emergent, dependens, annexorum, & connexorum, & causa pretii illorum, de quibus certa habetur fides, ac quomodocumque, & qualitercumque, licite tamen, & honeste, fuerit contractum, & conventum inter ipsos mercatores, nautas, & alios eorum debitores, commercia pro rebus Ripalibus cum illis habentes, quod dictae cause, & lites, non possent modo aliquo, in dicta prima instantia, (ubi tamen non est deneganda appellatio) per statuta, & consuetudines Ripales, etiam per dependens, vel ratione universalis iudicii, excussionis hereditatum, & bonorum, seu dotium, intentari, introduci, neque reassumi in aliquibus aliis Curis Urbis nostrae, sed omnino debeant finire, & determinari in dicta Curia Ripae, & Ripettae per Camerarium ejusque Notarium, & officiales, & in arduis, & ubi cadit punctus juris, habito consilio sapientis, juxta formam dictorum statutorum de hujusmodi loquentium, si opus fuerit. Et sic etiam de contractibus, pactionibus, & conventionibus habitis quocumque locorum, etiam in finitimis provinciis.

Et criminatum ampliat.

§.3. Et simili Motu proprio volumus, quod omnes cause mixtae, & criminales inclusive, etiam usque ad ultimum supplicium, pro omnibus excessibus, delictis, & homicidiis in dicta Ripa perpetratis, tam in mari, quam in dicta Ripa, & ejus districtu, & pertinentiis, & quocumque locorum in mari, tam contra res, & merces destinatas ad Ripam praedictam, vel ad nostrum portum Civitatis Vetulae, per nautas, vel alios, etiam quod per terram posita ex aliquo portu pervenerint ad Urbem nostram, seu nostram Ripam, vel Ripettam, cognoscantur per Camerarium dictae Ripae, ac supra, & debito sine terminentur, & incidenter contra quoscumque facinorosos homines, & nautas habeat merum, &

mixtam imperium, animadversionem, & gladii potestatem, prout olim habuit, & in praesentiarum habet, quam potestatem confirmamus, & quatenus opus sit, dicto Camerario, & ejus Ripae & Ripettae concedimus. Decernentes irritum, & inane, quicquid in contrarium attentari contigerit in futurum.

§.4. Volumus etiam quod praesenti Motu proprio nostro per quaecumque nostram signaturam, etiam Motu proprio emanatam, & in futurum emanandam, etiam si de eorum clausulis derogatoriis mentio fiat, nisi illius expressa mentio de verbo ad verbum habeatur, nullatenus derogatum censetur. Declaramus etiam nostrae intentionis numquam fuisse, per quemdam nostrum Motum proprium confirmatorium capitulorum gabellae studii, &c. velle auferre beneficium praedationis, prioritatis, & domini ipsorum mercatorum, & nautarum, in rebus, ac vinis existentibus, juxta tenorem Motus proprii sel. rec. Pauli III. Praedecessoris nostri, sed fraudibus tantum obviare.

Clausula reservativa.

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, stylo Palatii, statutis, ac novis reformationibus Urbis, ac literis a Nobis emanatis; privilegiis, indultis, & aliis facultatibus forsitan concessis, quovis modo debitoribus dictorum mercatorum, & nautarum, occasione rerum praedictarum, ac aliis, & pro tempore A. C. Apostolicae, Vicario, Gubernatori, Senatori Urbis, Collateralibus illius, ac aliis iudicibus Urbis, & illorum Curis, & forsitan Dohaneris gabellae Studii, etiam per Nos concessis, innovatis, & approbatis, & concedendis, &c. Quibus omnibus &c. ac si eorum tenores &c. hac vice dumtaxat derogamus.

Clausula derogatoria.

§.6. Praesentemque nostram Consuetudinem, cui non derogatum per quaecumque signaturam, & in qua omnia, & singula decreta, formas, & alia in dictis Motibus, propriis contenta, descripta, & repetita censerit debere, volumus in volumine statutorum d. Curiae Ripae, & Ripettae describi, & registrari, & ejus signaturam in iudicio, & extra ubique fidem faciat, & sufficiat, regula contraria non obstante.

Justo describendi in statutis.

§.7. Mandantes omnibus quatenus sub excommunicationis sententia, & mille ducatorum auri &c. ipso facto incurrendis, toties quoties contraventum fuerit, & processus sit ipso jure nullus. Et ita servari inviolabiliter mandamus.

Poenae contraventivum.

Placet motu proprio. I. Videtur in Camera I. Videtur concedenda, L. de Torres in plena Camera.

Papa subscr. Camerae approbatio.

De-

Deputatio, & facultates Cardinalis Camerarii cognoscendi cum voto Congregationis, quaecumque causas interesse Rever. Camere Apostolicae tangentes, ac revivendi computa Officialium, & aliorum etiam jam solida, & decisa, contractus lesionem ejusdem Camerae continentes rescindendi, ac bonorum detentores coercendi.

De cognitione hujusmodi causarum, vide sup. Pauli III. Consuet. IX. Non sine Tom. II. Par. I. fol. 139. Et redditione, ac revivitione hujusmodi computorum, vide sup. in ejusdem Pauli Consuet. L. Cum sicut fol. 228.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Exordium.

Romanum decet Pontificem ex injuncto sibi desuper pastoralis officio, solerti diligentia procurare, ne res, & jura Camerae Apostolicae fraude, malitia, & peridia nonnullorum, detrimentum aliquod patiantur, sed ut malitiis, seu fraudibus, perfidiaque eorum detectis propterea punitis, castigatis, damnisque eorum fraude, & malitia hujusmodi, dictae Camerae illatis, reseratis, meliora, majoraque in dies efficiantur, etiam opem, & operam impendere efficaces.

Cause hujusmodi.

§.1. Cum itaque sicut accepimus diversis Sedis Apostolicae Nunciis, ac juriam, rerum, & bonorum Camerae Apostolicae praefatae collectores, subcollectores, exactores, administratores, officiales, & commissarii, necnon thesaurarii, tam in Alma Urbe nostra, & Statu nostro Ecclesiastico, quam diversis aliis, etiam ultra Maria, & Montes, Regnis, Provinciis, & dominiis, per Nos, & diversos alios Romanos Pontifices Praedecessores Nostros, sive S. R. E. Camerarios, aut ejusdem status nostri superintendentes pro tempore existentes, vel praedictam Cameram, seu alias a Ministris nostris deputati, illorumque Ministri, & forsitan aliae personae Romano Pontifici pro tempore existenti, & dictae Camerae, seu ejus officialibus de suis administrationibus, & gestis rationem reddere debentes, suarum administrationum, & rationum, & in Camera praedicta, seu alibi exhibitis, & praesentatis libris, & computis, dubitantes per eorumdem computorum exactam discussionem, & diligentem examinationem eidem Camerae debitores reperiri, & declarari, & ad reliqua restituendum cogi, & aliquando eorum fraudes detegi, & pro praemissis debitis poenis affici, eadem computa calculari, discuti, examinari, solidari, & declarari neglexerint, & procrastinaverint, negligantque, & procrastinaverint de praesenti: multi etiam dictorum computorum exhibitionem, & solidationem distulerint, & differant, quosque ob Pontificum, & Officialium mutationem, quam in Curia Romana saepius eve-

nisse, & quotidie fieri experientia docuit, iudices talium computorum ignaros, rationales, sive alios pro eadem Camera agentes sibi propitios, & faventes obtinuerint, & obtineant, ex quorum postea injuria, seu ipsis mutua quadam devinctis amicitia, computa praedicta secundum ipsorum Administratores, etiam injustam, voluntatem calculari, solidari, & declarari saepe saepius contingit, multaque non admittenda admittenda fuerint, & admittantur, & quamplurima in fraudem ejusdem Camera occultantur, necnon plerique alii varia, & diversa credita contra Cameram praedictam consingentes, ac antiqua, ac forsitan bis soluta, & extincta repetentes, ac forsitan facta collusione cum praesentis creditoribus parvo pretio illa, & mandata Cameralia desuper expedita redimentes, adveniente Sedis vacantis tempore, quo de patrimonio Beati Petri, & aliis Provinciis S. R. E. subiectis, non ita sicut vivente Romano Pontifice diligenter exacta cura habetur, ab eadem Camera, etiam praecedentibus illicitis forsitan modis procuratis Sacri Collegii Cardinalium, vel illius capituli ordinum mandatis, super dictis confictis redemptis, sive aliis pretextibus ex donatione liberali, seu servitorum remuneratoria obtentis, multas, & notabiles pecuniarum summas indebite, & minus juste exegerint, ac per varias artes, favores, & illicitos modos extorserint, ex quo dicta Camera ad illorum satisfactionem nullatenus tenebatur, quodque ad praefatas fraudes, & indebitas pecuniarum exactiones, & aliarum rerum extorsiones colorandas Romanis Pontificibus, postea ad Summum Apostolatus apicem statim assumptis, ab eisdem in principio suorum Pontificatum obreptis, & subreptis mandata, cedulas, & diversas alias literas, etiam Motu proprio, indebitarum solutionum confirmatorias, revalidatorias, & praepositas obtinuerint, & obtineant, prout etiam forsitan a Nobis diversis temporibus, subreptis tamen, & fraudulenter obtinuerint. Multique sub diversis coloribus, & confictis exemptionum privilegiis, a Nobis & diversis Romanis Pontificibus obtentis, ab annuis censibus, & impositionibus, etiam subsidii triennalis, necnon juribus, etiam quinquenniorum Camerae praedictae debitis, se, subditosque suos de facto eximentes, ab illorum debita solutione, & solita contributione subtraxerint, & subtrahant, multaque castra, oppida, territoria, villas, nemora, paludes, montes, bona, & jura, etiam regalia nostra, & Praedecessorum nostrorum, ac ad nostrum, & eorum supremum dominium, sive ad illius recognitionem spectantia, & pertinentia, nulla saltem legitima praecedente causa, a quamplurimis Communitatibus, Universitatibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, aut particularibus personis de facto occupaverint, & detinuerint, ac in praesentiarum detineant, & occupent in maximum S. R. E. & ejusdem Camerae damnum, & praedictum, ac sacri Apostolici patri-

Deputatio, & facultates Camerarii cognoscendi una cum quinque Deputatis, causa conseruante interesse Cam. Apost.

patrimonii, & ararii diminutionem, quod cum ob praefatas pecuniarum profusiones, & bonorum, ac castorum supradictorum indebitas occupationes semper exhaustum reperitur, & defraudetur.

§.2. Et propterea ejsdem Camerae indemnitati providere, ipsamque a similibus gravaminibus, & extortionibus, ac similiter illos, qui circa praedicta aliquo modo oppressi fuissent, relevare cupientes, ac desile, industria, doctrina, sufficientia, singularique rerum experientia dilecti filii nostri Vitellotii S. Mariae in Via-lata Diaconi Cardinalis Vitellii nuncupati, ejsdem S. R. E. Camerarii plurimum in Domino confidentes, eidem Vitellio Cardinali, & Camerario, Motu simili, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolice potestatis plenitudine committimus, & mandamus, quatenus adhibitis secum Venerabili Fratre nostro Annibale Archiepiscopo Avinionensi, ejsdem Camerae Clerico, & dilectis filiis Donato Matthaeo Minali Theaurario nostro Generali, & Francisco de Grassis familiari nostro, ac Janotto Castilione Militiae S. Lazari Hierosolymitani Magno Magistro, & Magistro Paulo Odescalco utriusque Signaturae nostrae Referendario, & Cancellario Apostolice correctore, ac de eorum, seu majoris partis illorum insimul congregatorum voto, & assensu, cum praesentia, & assentia Venerabilis fratris nostri Aloysii Episcopi Montis Pilosii Camerae praedictae Generalis Commissarii, omnes, & quascumque causas Civiles, & Criminales, seu mixtas, prophanas, & spirituales, beneficiales, seu similiter mixtas, in quibus directe, vel indirecte, Fiscus, & Camerae praedictae interesse, seu praedictum vertatur, seu quomodolibet vertere sibi cum eisdem Congregationis voto videbitur indecisas, pendentes, etiam instruktas coram quibuscumque iudicibus ordinariis, seu etiam auctoritate Apostolica delegatis, etiam si S. R. E. Cardinales, ac Curiae causarum Palatii Apostolici Auditores pro tempore fuerint, & hodie, etiam reperiantur, seu etiam in Camera nostra Apostolica, in statu, & terminis, in quibus pro tempore reperientur, & de praesenti existant, ad se de voto dictae Congregationis, seu majoris illius partis advocet, illasque, & omnes alias, quas praefatus Aloysius Episcopus, & Commissarius, coram eo proponet, movere, & proponere volet, & intendat, contra quascumque personas Ecclesiasticas, seculares, & quorumvis Ordinum regulares, cuiuscumque status, gradus, ordinis, praerogativa, & conditionis fuerint, etiam si Cardinalatus honore, aut Patriarchali, Archiepiscopali, Episcopali, Ducali, Marchionali, Comitiali, vel quacumque alia dignitate, excellentia, & prerogativa praesulerent, & quocumque nomine nuncupentur, etiam Communitates quarumcumque Civitatum, Metropolitan, Universitates, Conventus, Congregationes, & Collegia quaecumque, etiam capita ordinum quorumcumque, una cum incidentibus,

dependantibus, emergentibus, annexis, & connexis, ac toto negotio principali audiat, & cognoscat, & cum praedictorum voto, & assentia, iustitia mediante terminet.

§.3. Ac quaecumque computa, quae tamen ex rationabili causa eidem Vitellio Cardinali, & Camerario de voto eisdem Congregationis revidenda videbuntur, etiam per praedictam Camerae, sive illius Officiales, & quoscumque alios, & sapienter solidata, declarata, & decisa, etiam si Roman. Pontif. & nostram confirmationem, liberationem, & absolutionem contineant, diligenter revideat, de novo calculet, & calculari faciat, & ac si numquam solidata, & declarata fuerint, mediante iustitia discutiat, declaret, & terminet, ac quaecumque admissa, & in fraudem, damnum, lesionem eisdem Camerae quomodolibet gesta, auctoritate nostra revocet, & retractet.

§.4. Omnesque contractus super locationibus, & alienationibus, ac investituris bonorum, & jurium, etiam quorumcumque feudorum praedictae Camerae, etiam cum Romanis Pontificibus, & Sede Apostolica quomodolibet celebratos recognoscat, & lesionem eisdem Camerae continentes rescindat, & annullat, nullosque, & irritos, prout juris fuerit, decernat, & declaret.

§.5. Ac quaecumque Castra, Oppida, Territoria, Villas, nemora, paludes, montes, & alia loca domini directi, vel utiliter S. R. E. vel Camerae Apostolicae indebite, a quibusvis particularibus personis quacumque dignitate, excellentia, & prerogativa fulgentibus, seu etiam Communitatibus, Universitatibus, & Collegiis occupata illicitate, vel detenta, ad eadem Camerae praedictae dimitendum, & relaxandum, sub poenis, & censuris arbitrio suo moderandis, & exequendis, etiam prout iustum sibi videbitur, cogat, & compellat.

§.6. Et ut facilius hoc exequi possit, quoscumque quorumcumque bonorum Castrorum, Oppidorum, Territoriorum, Villarum, nemorum, paludum, montium, & aliorum jurium eisdem Camerae detentores, & occupatores, ad titulum iustum suae detentionis, & occupationis huiusmodi, intra tempus, seu terminum arbitrio suo praesigendum, coram se exhibendum mandet, & faciat, quo termino elapso, & titulo non exhibito, ad incorporationem bonorum huiusmodi de simili voto, prout tamen, alias juris fuerit, procedat. Cum facultate, de simili voto eisdem Congregationis, eisdem in causis summarie, sola facti veritate inspecta, omni & quacumque appellatione remota, etiam manu Regia, ac si Nos ipsi in eisdem causis iudicemus, procedendi, & contra repertos dictae Camerae debitores, fraudatores, & ipsius jurium, & rerum occupatores, Castrorum, & aliorum bonorum detentores, & quomodolibet delinquentes, vel census solvere cessantes, aut legitimis investituris, & titulis carentes, sive illos non exhibentes, eos in caducitatis feudorum, beneficiorum, & priva-

Computaque Ministrorum, & aliorum, etiam solidata revidendi.

De contractibus laicis Cam. Apost. continentes rescindit.

De detentione bonorum eisdem amovendi.

Et manu Regia, & appellatione remota se. procedendi.

privationis bonorum poenas incurrisse declarandi, procedendi, & cum effectu exequendi, etiam per distractionem bonorum, & capturam pignorum, & tenentur, ac persequarum, ipsasque personas compellendi ad dictam Camerae integram satisfactionem, ac debitae poenis, etiam corporalibus, & decupli, ac alia prout in Motu proprio sel. rec. Pauli Papae III. Praedecessoris nostri quem etiam per praesentes confirmamus, & quatenus opus sit, innovamus, & coram Cardinale, & Congregatione huiusmodi locum habere decernimus, puniendi, poenasque juxta demeritorum, & personarum qualitates, etiam corporis afflictivas, augendi, minuendi, commutandi, & exequendi. Ac dictam Camerae ad sua bona, & iura, Castra, Territoria, sive illorum plenariam possessionem reponendi, reintegrandi, & restituendi, cum potestate citandi, etiam per edictum publicum, ac sub sententia, censuris, & Ecclesiasticis, ac pecuniariis poenis arbitrio suo moderandis, etiam simili edicto inhibendi, & monitoria ad personaliter, & non per procuratorem coram se comparandum, sub similibus poenis decernendi, & relaxandi. Ac monitoriis, & inhibitionibus suis inobedientes, censuras, & poenas in eis contentas incurrisse declarandi, ipsasque censuras, etiam iteratis vicibus aggravandi, ac auxilium brachii secularis, quoties opus fuerit, invocandi. Aliaque omnia gerendi, faciendi, exercendi, & exequendi, quae in praemissis, & circa ea sibi cum voto Congregationis praedictae necessaria visa fuerint, & opportuna.

§.7. Mandantes omnibus, & singulis in statu nostro Ecclesiastico, ac quibusvis aliis locis, Nobis, & dictae Sede mediate, vel immediate subiectis, Gubernatoribus, Theaurariis, ac quibusvis aliis Regnis, Provinciis, & Dominis, jurium eisdem Camerae Collectoribus, Subcollectoribus, Executoribus, Commissariis, Administratoribus, & Officialibus, illorumque ministris, ac quibusvis aliis personis in virtute sanctae obedientiae, & sub majoris excommunicationis latae sententiae, eo ipso absque alia declaratione incurrendis, necnon quorumcumque feudorum, beneficiorum, & bonorum privationis, ac inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, ac duorum millium ducatorum auri de Camera, eidem Camerae applicandorum, & aliis eidem Vitellio Cardinali, & Camerario beneficiis poenis, quatenus mandatis, & monitoriis Vitelli Card. & Camerarii in praemissis parent, & obediant, illique, ac dictae Congregationi, quantum eis fuerit, assistant. Ac inhibentes praefatis iudicibus, ne sub similibus poenis ex nunc, prout ex tunc, & contra, postquam ipse Vitellius Card. causam coram eis pro tempore pendentem, ad se vigore praesentis Motus proprii advocaverit, ulterius ad quorumvis instantiam procedere debeant, sive praesumant.

§.8. Decernentes quicquid desuper per eos, seu quoscumque alios, & S. R. E. Car. Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

Decretum irritans.

dinales, aut ejsdem Palatii Auditores, scienter, vel ignoranter praesumptum fuerit, irritum, & inane.

§.9. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac privilegiis, facultatibus, indultis, concessionibus, donationibus, confirmationibus, exemptionibus, absolutionibus, & litteris Apostolicis eisdem Nunciis, Gubernatoribus, Administratoribus, Officialibus, Ministris, Communitatibus, Universitatibus, Collegiis, & aliis personis praedictis, per quoscumque Rom. Pont. Praedecessores nostros, ac forsitan Nos, & Sedem, ac Camerae praedictae, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, & Motu, & scientia similibus, & alias quomodolibet in contrarium praemissorum concessis. Quibus omnibus, illorum tenores, &c. pro sufficienter expressis habentes, Motu simili specialiter, & expresse derogamus, illaque revocamus, cassamus, & annullamus, irritaque decernimus, ceterisque contrariis quibuscumque. Et ut facilius, & melius, quae per eundem Vitellotium Cardinalem, & Camerarium, ac dictam Congregationem decreta, & ordinata fuerint, executioni demandari possint, & valeant: Donato Matthaeo Minali praedicto, moderno, & pro tempore existenti Theaurario nostro generali, committimus, & mandamus, ut quascumque pecunias, pro praemissis necessarias, & opportunas, de mandato tamen eisdem Vitellotii Cardinalis, & Camerarii solvendas exburset, & persolvat, ac persolvi faciat cum effectu. Quas quidem pecunias sic pro tempore solutas, Nos in computis suis bonas faciemus, & approbavimus, perinde, ac si de mandato nostro solutae fuissent, prout per praesentem Motum proprium approbavimus, & pro approbatis habemus.

§.10. Nos enim eidem Vitellio Cardinali, & Camerario quoscumque Commissarios, Notarios, Secretarios, Officiales, Cursores, Computistas, seu calculatores, cum salario, & provisione sibi benefica, tam in Alma Urbe nostra, quam ubique locorum, cum simili, aut limitata potestate creandi, constituendi, & deputandi, qui ex tunc, prout ex ea die, & contra postquam ab eodem Vitellio Cardinali, & Camerario, creati, constituti, & deputati fuerint, a Nobis creati, deputati, & constituti esse censentur, plenam, & liberam licentiam, & facultatem concedimus, & impartimur.

§.11. Volumus autem quod praesentis nostri Motus proprii, etiam absque illius data, & registratura sufficiat, & ubique fidem faciat in iudicio, & extra, quacumque regula, seu Constitutione Apostolica contraria non obstante.

Placet Motu proprio. I.

Clausula derogatoria.

Facultas Camerarii deputandi officiales d. Congregationis.

Sola signatura sufficit.

Papae subscript.

Confirmatio Constitutionum a Pio II. Paulo II. Sixto IV., Julio II., Leone X., & Clemente VII. editarum contra homicidas, & bannitos, eorumque fautores, & complices, ac Dominos, & Communitates non custodientes eorum Territoria a bannitis, furibus &c. Et revocatio quarumcumque facultatum gratiandi homicidas, aut cum eis componendi.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Proemium.

In eminenti Sedis Apostolicæ specula divina disponente clementia, licet immeriti constituti, inter multiplices nostræ sollicitudinis curas, quibus assidue premimur, illam pro nostro Pastoralis officio in primis suscipere debemus, per quam omnes Christiani fideles, præsertim nostri, & S.R.E. devoti, & peculiare filii, quiete, & pacifice, & sine aliqua offensione vivere valeant. Unde Nos ad id operarias manus libenter apponimus, ac illa, quæ pro eorum felici, prospero, ac pacifico statu per Rom. Pont. Prædecessores nostros facta fuisse comperimus, non solum Apostolico munimine roboramus, verum etiam pro illorum majori observantia innovamus, ac de novo statuimus, & ordinamus, ac penas adicimus, ut si non virtutis amore, saltem formidine poenæ mandata Apostolica arctius serventur, & alias desuper disponimus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

Clem. VII. edidit Constit. de qua hic.

Hic modo Pontifex constituit Constit. Pontificæ de quibus in rub.

§.1. Dudum siquidem a fel. rec. Clemente Papa VII. Prædecessore nostro emanant literæ tenoris subsequenti. Clemens Episcopus servus servorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. In Sancti Beati Petri Sede &c. Omittitur tenor istius Constitutionis quia habetur in fol. 44. Tom. IV. Par. I.

§.2. Cum Nos post nostram ad Summi Apostolatus apicem assumptionem ob non observationem dictarum fratrum literarum, bellis, quibus non solum civitates, terræ, & loca temporali dominio ejusdem Romanæ Ecclesiæ subiecta, sed etiam totius Italiæ superioribus annis magno cum omnium in eis habitantium incommodo vexata fuerunt, ad forsitan causantibus, in eisdem civitatibus, terris, & locis, ac etiam in Alma Urbe nostrâ intestina, & diuturnas odia, ac discordias, civilesque dissensiones vigere, ac furta, latrocinia, homicidia passim perpetrari cognoverimus, ac mente revolventes præfatos Pium, Paulum, Sixtum, Julium, Leonem, Clementem Prædecessorum hujusmodi tenorem sub poenis in eisdem literis contentis per officiales civitatis, terræ, castri, vel loci, in qua, vel quo deprehensi fuerint, debitis poenis plesti, seu inde educi, & ad forum, seu officiales, ad quos criminum, seu excessuum eorumdem punitio de jure, vel consuetudine pertinet, remitti debeant, extendi, & ampliari debere, & in eis locum habere decernimus.

bus, terris, & locis dictæ Ecclesiæ subiectis prædictis, & ad firmandam perpetuam pacem, & quietem, pro dictorum subditorum commodis applicaverimus, & ut præmissa facilius votivum consequi valeant effectum, literas prædictas omnino observandas esse decreverimus. Habita igitur super his cum fratribus nostris S. R. E. Card. deliberatione matura, ac de illorum unanimi consilio, & assensu, singulas Pii, Pauli, Sixti, Julii, Leonis, & Clementis Prædecessorum literas hujusmodi cum statutorum, ordinationum, extensionum, ampliationum, revocationum, cassationum, irratationum, annullationum decretorum, confiscationum, incorporationum, applicationum, voluntatum, hortationum, requiritionum, & mandatorum, ac omnibus, & singulis aliis in eis respective contentis clausulis, auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & innovamus, ac perpetua roboris firmitate subsistere, & per singulos, quos literæ ipse concernunt in futurum, sub excommunicationis, anathematis, maledictionis, infamie, suspensionis, diffidationis, criminis læsæ majestatis, seditionis, rebellionis, confiscationis, depositionis, privationis, inhabilitatis, & interdicti, ac alius censuris, & poenis Ecclesiasticis, & temporalibus, ac corporis afflictivis in eisdem literis contentis, quas contravenientes eo ipso incurrant, perpetuo inviolabiliter observari.

§.3. Illasque etiam ad homicidas, sicarios, exitios, criminosos, rebelles, aliosque infames propter homicidia, & alia nefanda per eos perpetrata, excessus, crimina, & delicta, etiam ad hoc, ut ipsi in civitatibus, terris, castris, vel locis eorum, seu in quibus tunc morabantur banniti, & condemnati, etiam habita pace ab hæredibus, filiis, seu consanguineis occisorum, aut partium læsarum, non solum a locis circumvicinis usque ad quinquaginta miliaria, sed etiam ab omnibus, & singulis civitatibus, terris, castris, & locis etiam Regni, & partium prædictorum Nobis, & dictæ Romanæ Ecclesiæ mediate, vel immediate quomodolibet subiectis banniti, & exules sint, & esse censentur, nec in illis, seu eorum aliquo etiam prætextu cujusvis licentia, salvi conductus, remissionis, reductionis, revocationis, vel alterius gratiæ per eos desuper quomodolibet pro tempore obtenta moram trahere possint, & si in eis resederint, vel reperti fuerint, capi, & detineri, & incarcerari, ac juxta criminum, & excessuum per eos perpetratorum qualitatem, & literarum Pii, & Clementis Prædecessorum hujusmodi tenorem sub poenis in eisdem literis contentis per officiales civitatis, terræ, castri, vel loci, in qua, vel quo deprehensi fuerint, debitis poenis plesti, seu inde educi, & ad forum, seu officiales, ad quos criminum, seu excessuum eorumdem punitio de jure, vel consuetudine pertinet, remitti debeant, extendi, & ampliari debere, & in eis locum habere decernimus.

§.4. Et

Easque exten dit ut hic.

§.4. Et nihilominus præmissa omnia, & singula, prout per Pium, Paulum, Sixtum, Julium, Leonem, & Clementem Prædecessores præfatos, statuta, ordinata, extensa, ampliata, revocata, cassata, annullata, inhibita, decreta, & declarata fuerunt, etiam ad hoc ut Duces, Barones, Marchiones, Comites, Domini temporales, vicarii, feudatarii, capitanei, magnates, principes, communitates, cives, officiales, & persone, ac alii, quos prædictæ, & præsentis literæ concernunt, ac ipsorum singuli literas, & in eis contenta hujusmodi non observantes, & illis directe, vel indirecte quomodolibet contravenientes, ac eis adherentes, eorumque fautores, & complices, singulas censuras, & poenas prædictas eo ipso absque aliqua declaratione incurrant, & incurrisse censentur. Ipsique Duces Barones, Marchiones, Comites, Domini in temporalibus, Vicarii, & feudatarii, civitatum, terrarum, castrorum, & locorum, etiam Regni, & partium prædictorum Nobis, & eidem Ecclesiæ immediate subiectorum, aliquos nostros, & dictæ Ecclesiæ hostes, & inimicos, aut subditos, exules, bannitos, & facinorosos cujuscumque status, vel conditionis fuerint, publice vel occulte, ullo unquam tempore recipere, vel acceptare nullatenus præsumant, & si aliquos ad eorum dominia, & territoria confingere contigerit, illos ex eorum dominiis, vel territoriis hujusmodi expellere, seu ad simplicem jussonem, vel requisitionem nostram, & successorum nostrorum, quo voluerimus, seu successores ipsi voluerint, tute conduci facere. Ac quod præmissa a suis subditis inviolabiliter observentur, omni exculpatione cessante cum effectu curare, sub similibus privationis, & rebellionis, ac criminis læsæ majestatis poenis, si contrafecerint, eo ipso incurrendis.

Baronibus, & Communitatibusque præcipit, ut eorum territoria expurgent ab homicidiis.

§.5. Necnon ut homicidæ, fautores, & complices præfati, facilius capi, & puniri possint, quod communitates civitatum, & universitates terrarum, castrorum, & locorum, in quibus, seu quorum territorio, districtu, & ditione, dicta homicidia perpetrabuntur, sub paribus interdicti Ecclesiastici, & duorum millium per communitates, ac mille ducatorum per universitates, necnon civitatum, terrarum, & locorum eorumdem Domicelli, Barones, Vicarii, aut alii in temporalibus domini, sub majoris excommunicationis læsæ sententiæ, & quinque millium ducatorum auri præfate Camere irremissibiliter applicandorum eo ipso, absque alia declaratione incurrendis poenis, eosdem homicidas, complices, & fautores statim capere, ac omnem exactissimam diligentiam, de qua per publica documenta fidem etiam facere teneantur, capi facere, & si eos capere nequiverint, statim commissum homicidium universitatibus, seu incolis, & habitatoribus oppidorum, & locorum circumvicinorum, ad que declinabunt, seu declinare poterunt, notificari, communitates vero, & domini in temporalibus prædicti, ad quorum ditiones tale

Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

declinabunt, cum primum id ad eorum notitiam devenerit, eos apprehendere, seu apprehendi facere, quod si non poterint, similiter id universitatibus, seu incolis, & habitatoribus vicinorum locorum, ad que declinabunt, aut verisimiliter declinare poterunt, insinuare, & captos ad eorum Judices ordinarios traducere, & tradere sub similibus poenis teneantur, & debeant, de novo statuimus, ordinamus, inhibemus, & declaramus.

Facultates homicidas gratiandi revocant. Ad hoc vide declaratio. nens hic infra.

§.6. Et similiter quibusvis dictæ Sedis Legatis, etiam de latere, ac Nunciis, & Provinciarum Rectoribus, necnon nostris, & dictæ Romanæ Ecclesiæ Vicariis in temporalibus pro tempore existentibus, & præfatis Communitatibus, omnem super absolutionibus homicidiorum hujusmodi, per Nos, & Prædecessores nostros, ac Sedem eandem, sub quavis forma, & verborum expressione concessam, approbatam, & innovatam, auctoritatem, & facultatem revocamus, cassamus, irritamus, & annullamus, & si quando similes absolutiones per Nos, & Successores nostros Romanos Pontifices, & Sedem præfata concedi contigerit, illa per Judices, & Officiales, ad quos pertinet, nisi triax literæ Apostolicæ sub intervallo unius mensis pro singulis literis hujusmodi cum expressa derogatione præsentium desuper emanaverint, nullatenus admitti, vel observari volumus.

Executores deputat.

§.7. Quocirca dilectis filiis Guidoni Afciano S. Mariæ in Via-lata Diacono Cardinali de Sancta Flora nuncupato, nostro, & pro tempore existentis Camerario, & Camera prædictæ Thesaurario, Præsidentibus, Clericis, ac universis, & singulis Legatis, & Vicelegatis Provinciarum nostrarum, & aliis Rectoribus, ac Officialibus civitatum, terrarum, & partium prædictarum, Nobis, & dictæ Sedi mediate, vel immediate subiectorum, Motu simili mandamus, quatenus presentes literas solemniter in singulis provinciis, civitatibus, terris, & locis prædictis publicari, necnon omnia, & singula in eis contenta inviolabiliter observari faciant, & mandent. Contradiectores quolibet, & rebelles cujuscumque status, gradus, & præminentie fuerint, sententias, censuras, & poenas prædictas dampnabiliter incurrisse declarent, & declarationem hujusmodi per eos faciendam in libris maledictorum conscribi, & adnotari mandent, & faciant, necnon capitales prædictas sententias, a ministris iustitiæ, absque alicujus incurfu irregularitatis exequi procurent, realiter, ac irremissibiliter exigant, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis, necnon pro exactione poenarum pecuniarum hujusmodi contra communitates, & universitates, ac in eorumdem inobedientium in temporalibus dominorum vasallos propter eorum hujusmodi inobedientiam represalias concedant, necnon realiter, & cum effectu exequi faciant. Attentius hortantes, & requirentes in Domino Barones, & Domicellos, ac in temporalibus Dominos dicti Regni, necnon illius

provinciarum, civitatum, & locorum Gubernatores, & Officiales pro tempore existentes, ut praefatos homicidas, fautores, & complices capiant, & capi procurent, captosque ad Praefides nostrarum Provinciarum, unde ipsi homicidae, fautores, & complices originem traxerunt, conduci, & eis realiter consignari similiter cum effectu faciant.

Clauſula de rogatoriz.

§.8. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis quae dicti Praedecessores in praefatis eorum literis voluerunt non obſtare, ceterisque contrariis quibuscumque, Aut si aliquibus communiter, vel diuſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & quibuscumque aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis generalibus, vel ſpecialibus ſuper recipiendis bannitis, & homicidiis, ac brigofis, & aliis praedictis quorumcumque tenorem exiſtant, per quae praefatis non expreſſa, vel totaliter non inferſta, effectus earum impediti valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenor., vel de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quae quoad hoc, cuiquam nolumus ulla tenus ſuffragari.

Forma & effectus publicationis.

§.9. Volumus autem, quod praefatas literas, poſtquam in valvis Baſilicae Principis Apoſtolorum, & in Campo Florae de Urbe affixae fuerunt, omnes, & ſingulos Cives Romanos, & alios in Urbe commorantes eſſluxis quindecim diebus, alios vero Duces, Comites, Marchiones, Domicellos, Barones, & alios temporales Dominos, & Vicarios, Communitates, & Uniuerſitates, Civitatum, Terrarum, & Locorum Sedi praefatae mediate, vel immediate ſubſectorum huiusmodi de curſu meſe arent, & contrafacientes poenas praefatas incurrant in omnibus, & per omnia, perinde, ac ſi eis omnibus, & ſingulis contrafacientibus perſonaliter, & particulariter intimata fuiffent.

Nulli ergo, &c.

D. P. An. II.
6 Januarii.

Datum Romae apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo ſexageſimo primo, VIII. Idus Januarii, Pontificatus noſtri Anno II.

Publicatio.

Anno a Naſſitate Domini 1561. indictione 4. die vero 16. Aprilis Pontificatus Sanctiſſi in Chriſto Patris, D. N. D. Pii diuina providentia Papa IV. An. II. retroſcriptae literae Apoſtolicae affixae, & publicatae fuerunt ad valvas Baſilicae Principis Apoſtolorum de Urbe, ac in acie Campi Florae, dimiſſiſque ibidem copiis affixis, per Nos Joſephum Parinum, & Franciſcum Sotocafa praebiti Sanctiſſimi D. N. Papa Curſores.
Bartholomaeus Sotocafa Mag. Curſ.

Sequitur declaratio circa facultatem Officialibus interdictam graſiandi, aut componendi Bannitos ex cauſa homicidii.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Nuper ſiquidem cum Nos poſt noſtram ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumptionem, ob non obſervationem literarum ſel. rec. Pii II., Pauli etiam II., Sixti IV., Julii ſimiliter II., Leonis X., & Clement. VII. Praedecessorum noſtrorum, alias contra homicidas editarum, Bellis, quibus non ſolum Civitates, Terra, & Loca, Temporalis dominio S. R. E. ſubſecta, ſed etiam tota Italia retroactis &c. Reſiduum omittitur quia ipſa Bulla eſt qua praecedit.

Cauſa declaratoria.

§.1. Cum autem, ſicut accepimus, nonnulli ex Gubernatoribus, & Officialibus per Nos in diuerſis Civitatibus, Terris, & Locis Status noſtri Eccleſiae conſtituti, & deputati, forſan voluntatis noſtrae ignari, aut alias, pretendant poenarum remiſſionem, inſiſtitis, bannitis, & condemnatis, ſuper homicidiis per eos pro tempore perpetratis, per eos remitti, gratiamque fieri, ac exinde ab eis compoſitionem exigi poſſe.

Declaratio de qua in rubrica.

§.2. Nos ad tollendum omne dubium, quod exinde exoriri poſſet, & ne Gubernatores, & Officiales praedicti, ac quicumque alii, ignorantia ejuſdem voluntatis ſiſtra, aut quovis alio praetextu, in his ſe intromittere praſumant, veriores dictarum literarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum praefatis inſererentur, pro expreſſis habentes, decernimus, & declaramus, gratias, ſeu remiſſiones, aut compoſitiones quibulvis inſiſtitis, condemnatis, aut bannitis, ex cauſa, vel occasione homicidii animo deliberato, vel caſu fortuito, aut in rixa, vel alio quovis modo pro tempore perpetrati, pro quo poena ordinaria, vel extraordinaria, impoſita, vel imponenda eſſet, per quoscumque in Civitatibus, Terris, & locis praedictis, noſtros, & Sedis Apoſtolicae Legatos, Vice-Legatos, Gubernatores, vel alios Officiales deputatos, & deputandos, fieri, in poſterum nullatenus poſſe, & illas tantum compoſitiones, & gratias cum inſiſtitis, condemnatis, & bannitis huiusmodi, ut ſupra, in poſterum facientes valere, illiſque ſuffragari, qui habuerint ſupplicationes de ſuper manu noſtra propria ſignatas, & per Datarium noſtrum pro tempore exiſtentem datas.

Decretum irritans.

§.3. Et ita per quoscumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolicum Auditorum, ac S. R. E. Cardinales, ſublata, &c. irritum quoque, &c.

Clauſula de rogatoriz.

§.4. Non obstantibus quibuscumque Constitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis, quae in dictis noſtris literis volumus non obſtare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Sola ſignatura ſufficit.

§.5. Volumus autem, quod praefatis noſtri Motu proprio ſola ſignatura, etiam abſque

abſque illius data, & regiltratura ſufficiat, ac ubique in iudicio, & extra, ſidem faciat, regula, ſeu Conſtitutione Apoſtolica quacumque contraria non obſtantibus.

D. P. An. V.
26. Aprilis.

Datum Romae apud S. Petrum, ſexto Kalendas Maii, Anno V.

XXXIII.

Privilegia, & exemptiones Praelatorum, Sacerdotum, & Oecumenico Concilio Tridentino aſſiſtentium, eorumque familiarium.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Circumſpecta Romani Pontificis providentia, ſingularum merita, & obſequia debita meditatione conſiderans, illos, prout aequum eſt, ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequitur, quos univerſalis Eccleſiae obſequiis jugiter intentos laborare, ac diverſas expenſas ſubire cognoſcit.

Hic Pontifex reſervavit quodam beneficiis de quibus hic.

§.1. Hinc eſt, quod Nos, qui dudum omnia, & ſingula beneficia Eccleſiastica, cum cura, & ſine cura, ſecularia, & quorumvis Ordinum regularia qualitercumque qualificata, & ubilibet exiſtentia, in ſingulis Januarii, Februarii, Aprilis, Maii, Julii, Auguſti, Octobris, Novembris menſibus, alias quam per reſignationem extra Romanam Curiam vacatura, ad collationem, provisionem, praefentationem, electionem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem, quorumcumque collatorum, & collatricum, ſecularium, & regularium, non tamen S. R. E. Cardinalium, aut aliorum ſub concordatis inter Sedem Apoſtolicam, & quoscumque alios inſiſtis, & per eos, qui illa acceptare, & obſervare debuerant, acceptatis, & obſervatis, quae ledere non intendebamus, comprehenſorum, quomodolibet pertinentia noſtrae diſpoſitionis per Conſtitutionem noſtram deſuper editam, & in Cancellaria Apoſtolica publicatam reſervamus.

Et deinde Episcopis & aliis apud eorum Ecclesias residentibus facultatem diſponendi de beneficiis non reſervatis vacantibus, ut hic.

§.2. Et deinde per eandem Conſtitutionem Venerabilibus Fratribus noſtris Episcopis, Archiepiscopis, & Patriarchis apud ſuas Eccleſias, ſeu in illarum Dioceſibus, pro tempore reſidentibus gratificari volentes, eisdem Episcopis, Archiepiscopis, & Patriarchis, quod quotieſcumque, & quodcumque apud eorum Eccleſias, ſeu in earum Dioceſibus, reſiderent dumtaxat, de quibulvis dignitatibus, perſonatus, adminiſtrationibus, officiis, Canoniciſque, & praebendis, ac aliis beneficiis Eccleſiasticis, cum cura, & ſine cura, ſecularibus, ac quorumvis Ordinum regularibus, ad eorum collationem, provisionem, praefentationem, electionem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem pertinentibus, quae in antea, in ſingulis Februarii, Aprilis, Junii, Auguſti, Octobris, & Decembris menſibus vacare contingeret, dummodo alias diſpo-

ſitioni Apoſtolicae generaliter reſervata, vel ex generali reſervatione Apoſtolica affecta, non eſſent, etiam ſi praefentationes, nominationes, vel electiones eorum, quae ſalvae procedere conſueviſſent, reſervatione praefata non obſtante, quam quoad eos locum habere nolumus, libere diſponendi facultatem conceſſimus.

Exemptione... que a ſolennitate declinat &c. Hic deſum conſuetudine ut ſupra in Conſ. 211. fol. 36.

§.3. Et ſucceſſive eorundem Episcopos, Archiepiscopos, & Patriarchas, ut circa gregem ſibi commiſſum ſerventius invigilarent, ut quamdiu ipſi apud ſuas Eccleſias, ſeu in illarum Dioceſibus huiusmodi reſiderent, ab omnibus, & ſingulis decimis, ſubſidiis, & aliis oneribus ordinariis, & extraordinariis, quomodolibet nuncupatis, per Nos, & Succellores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, ac Sedem Apoſtolicam, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac etiam conſiſtorialiter, etiam, ad inſtantiam Regum, & Principum, quomodolibet, & ex quavis etiam quantumvis urgentiſſima, juſtiſſima, ac pia, & neceſſaria cauſa, etiam pro deſenſione fidei Catholicae, ratione dictarum Eccleſiarum, tunc, & pro tempore impoſitis, illorumque ſolutione, per alias noſtras literas exemimus, & liberavimus.

Et modo eadem privilegia concedit Praelatis Concilio Tridentino inſiſtentibus pro tempore quibus reſederunt, aut in itinere fuerunt.

§.4. Ad labores, & impenſas graves, quas praefati, & alii Episcopi, & Patriarchae ſacro Oecumenico, & generali Concilio in Civitate Tridentina indico pro tempore intereſſentes ſuſtinere cogentur, debitum reſpectum habentes, ac animo revolutum eos inibi reſidentes univerſali Eccleſiae deſervire, & cum cauſa Reipublicae Chriſtiane abſint ab Eccleſiis, quibus praefati, aut in quibus beneficiati exiſtunt, praefentes, & reſidentes merito reputari debere, Motu proprio, non ad eorundem Episcoporum, Archiepiscoporum, Patriarcharum, Abbatum, Generalium Ordinum, ceterorumque praefatorum, vel quorumvis aliorum pro eis Nobis ſuper hoc oblate petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia praefatis, qui apud ſuas Eccleſias, ſeu in earum Dioceſibus reſidebant, ac alternativa huiusmodi gaudebant, in dicto Concilio, quamdiu illud duraverit, reſidendo, & inibi intereſſendo, necnon in itinere ad illud accedendo, & inde legitima ſubſiſtente cauſa recedendo, & ad Eccleſias ſuas redeundo, alternativa, & exemptione huiusmodi uti, & gaudere libere, & licite valeant in omnibus, & per omnia, ac ſi apud ſuas Eccleſias, ſeu in earum Dioceſibus praefatis perſonaliter reſiderent, in omnibus, & per omnia concedimus, & indulgemus, dictamque exemptionem, & alternativam ad ipſos, ac univerſos, & ſingulos alios venerabiles fratres noſtros Episcopos, Archiepiscopos, & Patriarchas, etiam ad hoc ut illi, ac eorum ſinguli, qui in dicto Concilio jam forſan ad praefens reſident, aut ad illud in poſterum accedent, quod quamdiu Concilium ipſum duraverit, & ipſi interſuerint, dicta alternativa gaudere poſſint, & occasione Episcopatum, ſeu Archiepiscopatum, vel Patriarchatum Eccleſiarum,

1561.
felicentium ad Concilium si ipsi voluerint.

narum, aut Monasteriorum, vel aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura secularium, & quorumvis Ordinum regularium, que etiam ex quibusvis concessionibus, & dispensationibus Apostolicis, in titulum, & commendam, ac alias quomodolibet obtinent, & in posterum obtinebunt quaecumque, quorumcumque, & qualiacumque sint, que omnia presentibus pro expressis haberi volumus, ad solutionem quorumcumque subsidiorum, seu decimarum, collectoribus, seu subcollectoribus, aut alias executoribus, vel quibusvis aliis personis, quavis auctoritate fungentibus cogi possint, Motu, & scientia similibus extendimus, & ampliamus.

§.5. Mandantes universis, & singulis personis in Dignitate Ecclesiastica constitutis, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, faciant auctoritate nostra presentes literas ab omnibus, ad quos spectat, inviolabiliter observari, contradictores per censuras Ecclesiasticas, ac alia opportuna juris remedia, appellatione postposita, compescendo.

§.6. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, aut si eisdem collectoribus, & subcollectoribus, & quibusvis aliis communiter, vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiusmodi mentionem.

§.7. Et quia difficile foret, presentes literas ad singula, in quibus de eis fides forsitan facienda fuerit, loca deferre, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ipsarum transumptis &c.

§.8. Nulli ergo omnino hominum liceat &c.

Dat. Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominice millesimo quingentesimo sexagesimo primo, Kalend. Martii, Pontificatus nostri Anno secundo.

Sequitur indultum, quod in eorum litibus superseatur.

PIUS PAPA QUARTUS
Motu proprio &c.

Cum ob celebrationem Concilii per Nos indicti oporteat Praelatos, tam ab Alma Urbe nostra, quam ab aliis Christiani Orbis partibus, ad Civitatem Tridentinam, in qua indictum fuit, accedere, & quamplures eorum habeant varias, & diversas causas coram aliquibus ex venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, & in Auditorio Rotae, ac in aliis nostrae Curiae Tribunalibus ordinariis, sive delegatis, que propter illorum absentiam aliquod detrimentum suscipere possent.

§.1. Nos volentes providere ne dicti Praelati, eorumque familiares, ac alii per-

Executores deputat.

Contrariis derogat.

Transumptis creditur.

Sanctionem penalem addit.
D. P. An. II.
10 Martii.

Causa huiusmodi.

Superseatur in causis pro-

one dicto Concilio interesse habentes, causarum huiusmodi curis distrahantur, Motu simili, ac ex nostra certa scientia, & potestatis plenitudine mandamus, quatenus in omnibus, & quibuscumque, ubique, tam coram praefatis Card. quam Rotae Auditoribus, Iudicibus ordinariis, sive delegatis, pendentibus causis praefatorum, dicto Concilio adesse habentium, Clericorum, sive Laicorum, commissis, seu committendis, durante eorum absentia, & ipsis in Concilio, & servitiis huiusmodi residentibus, superfedere debeant, praeterquam in causis, in quibus ipsi Praelati, & alii supra scripti, per eorum procuratores duxerint procedendum, in quibus sit in eorumdem arbitrio, hoc nostro mandato uti, vel non. Et ita mandamus, decernimus, & declaramus. Mandantes insuper cuicumque, etiam S. R. E. Cardinali, qui Signaturae Iustitiae praesit, vel praerit in dicta Alma Urbe, ne in causis pendentibus huiusmodi aliquas commissiones dependentes, citationes, seu vocationes ipsorum nostram Cur. sequen. de stilo requiren. in eorum praedictum admittant, etiam si in eis, aut aliqua supra dictarum causarum executionem, non tamen occasione rei iudicate, procedatur. Status causarum huiusmodi, & merita, pro expressis habentes.

§.2. Non obstantibus privilegiis, Constitutionibus, literis Apostolicis, regulis Cancellariae, ac quibuscumque contrariis.

§.3. Sublata a quibuscumque Iudicibus, etiam S. R. E. Cardinalibus aliter iudicandi facultate. Decernentes irritum, & inane, si fecus a quoquam scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Placet Motu proprio I.

XXXIV.

Deputatio quinque Legatorum, qui nomine Papae Concilio Tridentino praesint, cum facultatibus necessariis &c.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Dilectis filiis Jacobo Sanctae Mariae in Via Puteo, & Herculi Sanctae Mariae Novae de Mantua, ac Hieronymo Sanctae Susanna Seripando, & Stanislawo Warmiensi, necnon Ludovico Sancti Chiriaci in Thermis Simoneta Titularum Presbyteris Cardinalibus nuncupatis, nostris, & Apostolicae Sedis de Latere Legatis salutem, & Apostolicam benedictionem.

Regimini, & cura universalis gregis Dominici, meritis licet imparibus; disponente Domino presidentes, sic utiliter, ac sollicito, quemadmodum ad boni, & prudentis Patris Familias spectat officium, injunctum Nobis Pastoralis muneris debitum exercere pro virili nostra studemus, ut ea, quae rationabilibus, & legitimis ob-

Clausula derogatoria.

Decretum irritum.

Papae subscit.

Ex Rainaldo continuat. An. n. Opus post. huius. X. XII.

Exordium.

1561.
Dat. die 10. Martii 1561.
Pont. An. II.

mus, praesertim quando talia sunt, quae moram non patiuntur, per alios viros virtute, & auctoritate praestantes efficere diligenter curemus.

§.1. Cum itaque nuper ad Schismata, & Haereses, quae per omnes Reipublicae Christianae partes pervaserunt tollendas, necnon ad corrigendos, & reformandos mores Christiani populi, pacemque inter Christianos Principes conservandam de Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio, & assensu Sacrum Oecumenicum Concilium in Civitate Tridentina ad Sacratissimum diem Resurrectionis Domini proxime futurum, per alias nostras sub Plumbo consecratis literas decreverimus, prout in eisdem literis plenius continetur.

§.2. Nos nolentes tam Sanctum celebrandi ipsius Concilii initium ullo pacto impediri, quod forte contingeret, si Nobis variis in dies corporis infirmitatibus, ac alias multipliciter impeditis, & propterea ad eandem Civitatem Tridentinam ad praesens accedere, & ipsi Concilio iuxta animi nostri desiderium interesse nequeuntibus, nullus nostro illuc nomine mitteretur. Vos fide, prudentia, probitate, Doctrina, & rerum experientia admodum claros, insigoes, atque etiam probatos, cum plena, libera, atque omnimoda legatorum de latere potestate, specialique, & expresso mandato, necnon ratihabitionis, & aliis clausulis in similibus apponi solitis de simili eorumdem Fratrum nostrorum consilio, & assensu nostros, & Sedis Apostolicae Legatos de Latere auctoritate Apostolica tenore praesentium constitutumus, & deputamus.

§.3. Vosque ad dictam Civitatem Tridentinam pro Concilio huiusmodi celebrando tamquam pacis Angelos destinamus, ac vobis, seu uno, aut duobus, vel tribus, seu pluribus ex vobis legitimo impedimento detentis, vel absentibus uni, si unus tantum in dicta Civitate affuerit, seu duobus, aut tribus, vel iis ex vobis, qui in eadem Civitate Tridentina praesentes fuerint ad celebrationem ipsius Concilii favente Domino, procedendi, ac nomine, & auctoritate nostra illi praesidendi, necnon quaecumque in eodem Concilio pro tempore decisa, & ordinata, ac per majorem partem vestrum in dicta Civitate Tridentina praesentium comprobata observari mandavit in illo, pro vestra pietate, & sapientia ea omnia, quae in praemissis, & circa ea necessaria, & alias quomodolibet opportuna esse, aliasque ad laudem, & honorem Dei pertinere noveritis, etiam si magis speciale mandatum exigant, faciendi, gerendi, & exercendi, plenam, & liberam, auctoritate, & tenore praedictis, concedimus potestatem, & auctoritatem.

§.4. Quocirca circumspeditioni vestrae per Apostolica scripta mandamus, quatenus injunctum vobis munus huiusmodi ita implere studeatis, ut sperati fructus inde proveniant, vosque a Nobis commendationem, & a Deo honorum operum distributore felicitatis aeternae gloriam consequi valeatis.

Datum Romae apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo primo, sexto Idus Martii Pont. nostri Anno II.

XXXV.

Quod bona omnia Fratrum Militum Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, ubique decedentium, etiam ex illicita negotiatione acquisita, uti spolia, non ad Cameram Apostolicam, sed ad ipsum Hospitale spectent, & pertineant.

De hac Militia vide Const. XV. Anastas. IV. Christianae Tom. II. fol. 346.

PIUS PAPA QUARTUS
Ad perpetuam rei memoriam.

Romani interest Pontificis, ut cunctorum sibi, & Sedi Apostolicae devotorum, praesertim fratrum Militum, qui tamquam fortissimum orthodoxae fidei adversus crudelissimos Christiani nominis hostes propugnaculum, duos hostium expectant insultus, gratiae, & alia eis concessa, ut illibata sibi remaneant, providere, & eas concessionem, quae gratis huiusmodi aliquod inferre praedictum, aut eas dubias reddere videntur, ad omnem tollendi hesitandi materiam, ac pacem conservandam declarare, aliasque, & alia in his operari, prout in Domino salubriter cognoscit expedire.

§.1. Sane Nobis pro parte dilectorum filiorum Magni Magistri, & Conventus Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani expositum, quod licet omnia, & singula fratrum Militum ejusdem Hospitalis bona, post eorum obitum relicta, ad Hospitale, & Conventum praedictum in vim stabilimento- rum, usum, & naturarum dicti Hospitalis, seu privilegiorum, & indultorum Apostolicorum eidem Hospitali, illiusque Magno Magistro, & personis per diversos Romanos Pontifices Praedecessores Nostros concessorum, ac etiam per Nos approbatorum, & alias legitime, & de jure spectant, & pertinent.

§.2. Cum autem Nos nuper postquam accepimus a nonnullis verti in dubium, an res, & bona per Clericos etiam in sacris ordinibus constitutos, ex negotiatione illicita, aut alias contra sacros Canones acquisita, uti spolia, vel alias ad Cameram nostram Apostolicam jure legitimo spectare, & pertinere deberent: Nos omni desuper hesitationis materiam submovere, ac cavillationibus, & altercationibus, litibusque pracludere, & denique malitiam eorum, qui jura dictae Camera usurpare satagebant, obviam ire, aliasque in praemissis opportune providere tunc volentes, omnia, & singula, res & bona cujuscumque qualitatis, & quantitatis existentia, ac in quibusvis rebus, & regnis, ac dominiis, tam citra, quam ultra montes, & maria consentientia,

Causa huiusmodi declaratoria, & concessoria.

Bona a Fratribus & Militibus relicta, post eorum obitum spectant ad religionem.

Hic autem Pontificis bona ex negotiatione illicita per Clericos acquisita, uti spolia ad Cameram spectare debent, supra in Const. XXVIII Decret. fol. 48.

per

per quosvis Clericos, tam seculares, quam quorumvis etiam Mendicantium Ordinum, ac militiarum regulares, etiam in sacris ordinibus constitutos, cujuscumque status, ordinis, & conditionis essent, ac Archiepiscopali, Episcopali, vel alia majori dignitate praefulgerent, ex negotiatione illicita, aut alias contra sacros Canones quomodolibet acquisita, quae pro tempore post obitum eorum, qui etiam ex facultate, quam habuissent, testandi, condito testamento ubivis locorum decessissent, & decederent, aut quibus illos desinitu contigisset, remansissent, & remanerent, ad eandem Cameram, & non ad alios, etiam in quibusvis Cathedralibus, & Metropolitanis, & Collegiatis, ac aliis Ecclesiis, Monasteriis, Hospitalibus, Militiis, ceterisque beneficiis Ecclesiasticis, cum cura, & sine cura, secularibus, & quorumvis Ordinum regularibus, qualitercumque qualificatis, successores, illa in titulum, commendam, administrationem, ac alias quomodolibet pro tempore obtinentes, etiam si ad illa, vigore Prioris tituli, jus regredien., seu acceden., & ingrediendi, aliquibus concessum fuisset, spectasse, & spectare, & sub nomine spoliatorum venire, illaque uti spolia ad Cameram ipsam pertinent. perpetuo colligi, & recuperari potuisse, & posse, ac debere. Et ita per quoscumque iudices quavis auctoritate fungentes in quacumque instantia, sublata eis quavis aliter iudican., & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere: necnon irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decreverimus, & declaraverimus, cum mandati, derogationis, aliisque clausulis, tunc expressis, prout in nostris desuper in forma Brevis sub dat. videlicet, Nonis Novemb. Pontificatus nostri Anno I., ex praedictis literis, quarum tenores hic haberi volumus pro expressis, latius continetur.

Ideo ista religio dubitavit, ut dicitur, Causationis esse molestam, si a ministris Camerae.

§.3. Cumque Magnus Magister, & Conventus, ac fratres Milites praefati occurrentium fratrum Militum Hospitalis praedicti obitu, super eorumdem decessentium fratrum Militum bonis, per jurium, & spoliatorum, Camerae nostrae Apostolicae praedictae Collectores, & ejusdem Camerae Commissarios, earumdem literarum vigore molestari dubitent. Nosque ejusdem Hospitalis, & illius personarum manutentioni, ac necessitatibus, quantum cum Deo possumus, libenter providere procuramus, maxime considerantes attentius ejusdem Hospitalis fratres Milites, se & sua, pro fide, & illius defensione, in crudelissimos Christiani nominis hostes exponere necesse esse continuo, hoc praesertim instanti tempore, quo idem immanissimus hostis Turcarum tyrannus lucri prope praeteriti non immemor, in animarum Christianorum adeo spirat minas ut omnibus fidelibus, magis tamen fratribus Militibus pavorem incutiens, ipsos non immerito ad diligentem excitat rerum providentiam, propterea non convenire, ut

eadem fratres Milites, qui superstitibus existunt, defunctorum spoliati bonis, ad suorum, aliorumque Christianorum defensionem, rebus priventur necessariis.

§.4. Idcirco, ut omnis hastandi materia submoveatur, ejusdem Hospitalis, & illius personarum hujusmodi indemnitate paterno consilii affectu, ipsosque specialis gratiae favore prosequi volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicae potestatis plenitudine, auctoritate Apostolica tenore praesentium declaramus, decernimus, & in verbo veritatis attestamus, nostrae intentionis numquam fuisse, necesse, nec in posterum fore, per dictas nostras, aut quascumque alias literas, a Nobis, & Sede Apostolica, ac alias quomodolibet pro tempore emanatas, etiam quascumque generales, vel speciales, etiam derogatorias derogatorias, aliasque efficaciores, & insolitas clausulas, nec irritantia decreta, sub quacumque verborum expressione in se continentes statuta, stabilimentis, usibus, & naturis Hospitalis praedicti, ac privilegii, indultis, ac aliis gratis, illi, ejusque personis concessis, & concedendis in aliquo derogasse, nec derogare, seu aliquod ejus, vel eorum cuilibet praedicti intulisse, nec inferre, sed semper valida, & efficacis, ac illa, & in suo robore permansisse, & permanere, nec eadem neque Hospitalis, Conventus, Fratres, Milites, & personas praefatos, subscriptis, aut quibuscumque similibus, aut dissimilibus literis, decretis, declarationibus, onerum impositionibus, ullatenus comprehendi, sed semper ab illis excipi, & quoties illa emanabunt, toties in praesentibus, & validum statum restitui debere, ac excepta, & restituta, & de novo etiam sub dat. &c. per Magnum Magistrum, & Conventum praefatos eligenda, concessa fore, & censei debere.

Hic ergo Pontifex declarat sub d. Constitutione, & alia quibuslibet dictam Religionem comprehendit.

Omniaque bona personarum d. Religionis decessentium ut applicat, & ad Cameram, aut alios non spectare declarat.

§.5. Omniaque, & singula res, & bona cujuscumque qualitatis, & quantitatis existentia, ac in quibusvis rebus, & regnis, necnon dominiis tam citra, quam ultramontes, & maria consentientia, per quosvis Fratres, Milites, & personas dicti Hospitalis quomodolibet acquisita, quae pro tempore post eorum obitum, ubivis locorum decesserint, & decedent, aut quibus illos etiam eis viventibus (non tamen per Sedem Apostolicam privati, aut eis desinitu contigeret) hactenus remanserunt, remanent, & remanebunt, ad Hospitalis, & Conventum praefatos, non autem ad eandem Cameram, seu alios quoscumque alias juxta stabilimentorum, usum, naturarum, statutorum, & privilegiorum hujusmodi formam, & tenorem spectasse, & spectare.

Agentes Religionis in hac evasione non molestantur.

§.6. Necnon Hospitalis, & Conventus hujusmodi, aut pro eis agentes per Camerae hujusmodi jurium, spoliatorum, & bonorum Collectores, & subcollectores, exactores, Commissarios, vel alios quacumque auctoritate, dignitate, vel officio fungentes, & functuros, nullatenus molestari, inquietari, vel perturbari posse nec debere.

inquietari, vel perturbari posse nec debere. Et ita per quosvis Iudices quavis etiam auctoritate Apostolica fungent, etiam Palatii nostri causarum Auditores, in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, necnon irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentum est forsan hactenus, vel in posterum, contigerit attentari, decernimus, & declaramus.

Contra nos obdient.

§.7. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, ac reformationibus, privilegiis quocumque, indultis, & literis Apostolicis, & Camerae hujusmodi jurium, spoliatorum, & bonorum Collectoribus, Subcollectoribus, Exactoribus, Commissariis praedictis, & quibusvis aliis personis in genere, vel in specie, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & efficacissimis, ac insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam motu, scientia, ac potestate similibus, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis etiam si pro eorum sufficienti derogatione, de eis, eorumque totis tenoribus specialis specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

D. P. An. II. die 24. Martii.

Datum Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 24. Martii, millesimo quingentesimo sexagesimo primo, Pontificatus nostri anno II.

Confraternitatis sub invocatione Sacratissimi Crucifixi ad pauperes Virgines maritandum, aliaque pia opera exercendum pridem in Urbe instituta, in Archiconfraternitatem erectio: Cum indulto singulis annis in Festo S. Crucis, unum reum capitaliter condemnatum e carceribus liberandi. Jurisdictione Cardinalis ejus Protectoris quascumque ipsius causas cognoscendi.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Cum, sicut accepimus, venerabilis Confraternitas, seu Societas Imaginis Sanctissimi Crucifixi in Ecclesia S. Marcelli de Urbe, ejusque Custodes, & Confratres, ob lites, & quaestiones, quibus ad diversarum Urbis Tribunalia occasione locationum, censuum, donationum, hereditatum, legatorum, & diversarum aliarum rerum, ejusdem, tam agendo, quam defendendo jugiter implicita existat, quamplurimam, & interesse patiat, ac impensa litis valorem rei, de qua ex tempore agitur, saepenumero exuperet.

Causa hujus Causationis.

§.1. Nos Societatem praedictam, in qua piissima caritatis, & misericordiae opera, elemosynas pauperibus, & miserabilibus puellis dotes elargiendo continuo impendi spectantur, ab hujusmodi dispendiis, quantum possumus, sublevare volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicae potestatis plenitudine, omnes, & singulas causas, lites, quaestiones, & controversias inter dictam Societatem, sive ejusdem dilectos filios Custodes, Officiales, & Ministros, & quascumque alias, etiam singulares personas, tam laicas, quam ecclesiasticas, Universitates, Societates, Congregationes, Monasteria, & alia hujusmodi loca cujuscumque gradus, status, ordinis, & conditionis existentiam S. R. E. Camerario, Regente, Praesidente, & Clericis Camerae Apostolicae, necnon Vicario, Gubernatore, ac Senatore Urbis, illius collateralibus, & Judicibus, ac appellationum causarum Curiae Capitolii ejusdem Urbis Capitaneo, & aliis quibuscumque Judicibus ordinariis, & a Nobis specialiter quomodocumque Commissariis deputatis, & delegatis, etiam causarum Sacri Palatii Apostolici Auditoribus, & Locutenentibus, ac ejusdem S. R. E. Cardinalibus, nunc & pro tempore motas, pendentes, & quomodolibet movendas, super quibuscumque locationibus, venditionibus, donationibus, legatis, fideicommissis, testamentis, hereditatibus, ac illarum discussionibus, atque quorumcumque jurium, & actionum cessionibus, aliisque inter vivos contractibus, executionibus, revocationibus, bonis, rebus, juribus, & actionibus Societatem praedictam, ejusque Custodes, Officiales, Ministros, & lites consortes, tam conjunctim, quam divisim, ac tam active, quam passive concernentibus,

Advocat ad se iste Pontifex omnes causas civiles, Societatem tangentes.

ad Societatem ipsam quomodolibet spectantibus, in quacumque instantia inter illam, ejusque Custodes, & alios prefatos, necnon alia eque, vel magis pia loca, Universitates, Monasteria, Congregationes, & Collegia quomodocumque privilegiata, ac viduas, pupillos, & alias personas etiam exemptas, pendentes, & motas, & movendas, cujuscumque gradus, status, conditionis, ordinis, & naturae existant, etiam praemissis expressis majores, quarum omnium statum, & merita, ac Judicium, & colligantium nomina, & cognomina, ac qualitates, ceteraque etiam de necessitate exprimenda, praesentibus haberi volumus pro expressis in statu, & terminis, in quibus modo reperiantur, dummodo non sint infractae, harum serie ad Nos advocantes.

Motumque Judicem ordinariam eligi Protectorem Societatis vel ab eo deputandum cum facultate procedendi summario &c.

§.2. Dilectum filium nostrum Raynutium Farnesium tituli S. Angeli Presbyterum S. R. E. Cardinalem, ac Majorem Penitentiarium, modernum, ac pro tempore existentem Protectorem ejusdem Societatis, Judicem Ordinarium, ac perpetuum ad praedictas, necnon quascumque alias similes, vel dissimiles causas civiles, ad Societatem hujusmodi pertinentes, tam per eos, quam contra eos, & inter eos, ac personas, Universitates, Collegia, seu alia loca praedicta etiam privilegiata, & exempta, tam active, quam passive, pro tempore movendas, juxta ordinariam facultatem, seu jurisdictionem tam Gubernatori, quam Regenti Camerae Apostolicae, seu Vicario nostro prefatis, & eorum cuilibet attributas, ac prout rerum qualitas exegerit, seu postulerit, cum omnibus, & singulis earum incident., dependen., emergen., annexis, & connexis, summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, ac figura judicii, & absque tela judiciaria, & sola veritate inspecta, & absque aliorum terminorum substantialium observatione, aut alicujus registri, vel extractus confessione, per se ipsum, seu alios ab eo deputandos, audientias, cognoscendas, sineque debito terminandas, auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuo constituimus, & deputamus, & ad hunc effectum illi etiam per alium, seu alios quoscumque tam in Romana Curia, quam extra eam, etiam per edictum publicum, confiso sibi etiam summarie de non tuto accessu, citandi, & movendi, eisdemque, & praefatis, ac quibuscumque aliis ejusdem Urbis Curiarum Judicibus, & personis, tam Ecclesiasticis, quam secularibus, quibus, & quoties opus fuerit, etiam sub sententiis, censuris, & poenis Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis, quibus sibi ab eo tempore deputando Auditori videbitur, inhiberi, & in eventum non partitionis contra inobedien. contumaces, & rebelles, ad declarationem incursum censurarum, & poenarum hujusmodi, illarumque aggravationes, & reagravationes, & alias juxta morem, & styllum dictarum Curiarum in similibus servari solitum, ac alias, prout sibi videbitur, procedendi.

Sententias exequendi.

§.3. Sententiamque, sive sententias de-

bitae executioni demandandi, sive demandari faciendi.

§.4. Contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & poenas Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias, aliaque juris, & facti remedia opportuna, appellatione postposita, compescendi, auxiliumque brachii secularis ad hoc, si opus fuerit, invocandi, omniaque alia, & singula in praemissis, & circa ea quomodolibet necessaria & opportuna faciendi, geren. & exequen. plenam, & liberam, ac amplam licentiam, & facultatem, atque auctoritatem concedimus.

§.5. Decernentes, quod ipsius Reverendiss. Cardinalis Protectoris, sive ipsius deputandi pro tempore Auditoris, sententias, ordinationibus, & decretis, nullitas aliqua opponi nullo modo possit, nisi ex defectu jurisdictionis, citationis, & mandati.

§.6. Et licet ad instantiam quorumcumque haeredum, sive quorumlibet aliorum committatur in futurum, vel etiam modo pendeat commissa causa discussionis alicujus haereditatis, & dictae Societati, seu Custodibus, & Officialibus ipsius, etiam virtute commissionis fuerit inhibendum, tamen ne exactio creditorum in praedictum ipsius Societatis proteletur, data idonea cautione per dictos Custodes, & Officiales, de restituen. summam debitam, in eventum succumbentiae Prioribus, & potioribus creditoribus, dictus Reverendissimus Cardinalis Protector praedictos haereditas, sive alios quoscumque debitores, seu ipsorum quorumlibet ex quacumque causa cessacionum, vel ab eis quorumlibet, & ex quocumque titulo causam habentes, ad satisfaciendum integraliter dictae Societati, de ejus credito juris, & facti remediis opportunis cogat, & compellat.

§.7. Ac in omnibus, & singulis, & quibuscumque causis praefatis, ad dictam Societatem, ut supra, spectant. singulis diebus, & horis feriatis, & non feriatis, praeterquam in honorem Dei, etiam tempore feriarum ob necessitatem hominum indicendarum procedat.

§.8. Ac Notarium actuarium, quem sibi placuerit, deputet.

§.9. Et quod citationes in causis praedictis etiam per Mandatarium Curiae Capitolii fieri possint.

§.10. Et quod quicumque executores Tribunalium Urbis possint, & debeant exequi, & effectualiter executioni mandare omnes, & singulas sententias, decreta, & mandata praefati Raynutii Cardinalis Protectoris, sive ab eo deputatorum, quae non obstant regula Cancellariae, &c. sufficient, si signata sint ejusdem Raynutii Cardinalis parvo sigillo.

§.11. Decernentes insuper Societatem praedictam ejusque Officiales, & personas, hujusmodi ex nunc deinceps occasione praemissorum alibi, quam coram praefato Reverendiss. Cardinali Protectore conveniri, aut ad alios convenien. constringi non posse, ac processus, sententias, & decreta per alium

Contradictores coacten.

Reversus nullitatis praeterquam ex tibus.

Cogendique debitores ad satisfaciendum. Societati, data cautione, &c. non obliam. pendentia licit discussio.

Singulis diebus procedendi.

Notarium deputandi.

Mandatarium Capitolii dat facultatem ejus cit. exequendi. Executoresque obligat ad exequendum mandata.

Annulat processus aliorum Judicum.

alium, sive alios tam ordinarios, quam etiam specialiter deputatos, & delegatos Judices in causis praefatis quomodolibet pro tempore formatos in prima instantia latas, & factas, cum inde secutus quibuscumque, nullas, irritas, & inanes, nulliusque roboris, & momenti fore.

Clausulas hujus concessiois praeservandas apponit.

§.12. Praesentes quoque literas sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, & exemptionibus, similibus, vel dissimilibus gratiarum, etiam per Nos, & successores nostros Rom. Pontifices, & Sedem praefatam, vel ejus Legatos etiam per regulas Cancellariae Apostolicae pro tempore factas, etiam in favorem Fabricae Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, nullatenus comprehendendi, sed semper ab illis penitus, & omnino exceptas esse, & censi, nec eisdem praesentibus per quascumque literas, etiam quavis clausulas generales, & speciales, etiam derogatorias derogatorias efficaciores, & insolitas, ac etiam irritantia decreta, sub quacumque verborum expressione in se continentis, derogari posse, & si illis ullo umquam tempore, ex aliqua etiam quantumvis necessaria, & urgenti causa derogari contingat, nisi tenor illarum de verbo ad verbum nihil omisso insertus, & hujusmodi derogatio consistorialiter facta, ac per trinas, & distinctas literas eundem tenorem continentis, tribus similibus distinctis vicibus, administratoribus, sive Custodibus, ac aliis Officialibus Societatis hujusmodi legitime insinuat, & intimata fuerit, eorumque ad id expressis accedat assensus, derogationem hujusmodi nemini suffragari. Sicque per quoscumque Judices quavis auctoritate fungentes etiam, praefata Romanae Ecclesiae Cardinales, subblata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiti debere, irritum quoque, &c. attentari.

Clausulae derogationis derogationis subdit.

§.13. Non obstantibus praemissis, & fel. rec. Bonifacii PP. VIII. Praedecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas, aliquis auctoritate praesentium ad iudicium non trahatur, aliique Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Fabricae praedictae, ac Hospitalium, Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum quorumcumque locorum, & Ordinum, etiam exemptorum juramento, confirmatione, Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, conservatoriis, exemptionibus, & literis Apostolicis, eisdem, ac dilectis filiis Populo Romano, necnon Judicibus, Curis, & Tribunalibus, eorumque personis, per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros, ac Nos, & dictam Sedem, etiam motu, scientia, ac potestatis plenitudine similibus, ac alias sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, necnon reformationibus, etiam noviter factis, ac paribus

Regl. Rom. Tom. IV. Part. II.

motu, & scientia approbatis, etiam disponentibus, quod causa hujusmodi ad forum, seu Curiam Capitolii reavsumi debeant. Quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita, observata inserti forent, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse, ac eisdem motu & scientia, & potestatis plenitudine derogamus, ac sufficienter derogatum esse decernimus, contrariis quibuscumque. Aut si praefatis vel quibusvis aliis communiter, vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari, aut extra, vel ultra certa loca, Curias, & Tribunalia ad iudicium trahi non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indultis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorum, existant, per quae praesentibus non expressa, aut totaliter non inserta jurisdictionis ipsius Protectoris explicatio impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis.

§.13. Et quia difficile foret praesentes literas ad singula loca, quibus illis pro tempore opus fuerit, deferre: volumus, & praefata auctoritate decernimus, quod illarum transumptis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo Protectoris, vel Societatis hujusmodi, seu persona in dignitate Ecclesiastica constituta, vel Curiae etiam secularis munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur eisdem praesentibus, si forent exhibita, vel offensa.

Placet Motu proprio. I. Datum Romae apud Sanctum Petrum, Sexto Idus Aprilis Anno secundo.

Sequitur Erectio in Archiconfraternitatem, & indultum liberandi carceratum.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c. Cum sicut Nobis innouit, in Confraternitate Sanctiss. Crucifixi in Ecclesia Monasterii S. Marcelli de Urbe instituta, dilecti filii illius Confratres quamplura opera caritatis, Domino honorum omnium, largitore opulante, haecenus tum in colenda Sanctiss. Crucifixi Imagine, quae in ipsa Ecclesia sita est, tum in visitandis pauperibus infirmis ejusdem Confraternitatis, subsidium Medicum adhibendo, & subsidium transmitten. sepeliendisque Pauperibus mortuis, maritandis Virginibus, recitan. Officium, illique continuo quibusvis diebus festivis, & quadragesimalibus interessent. tum etiam in aliis diversis piis, & laudabilibus

Transumptis eadem praesentibus jubet.

Paye subter. D. p. An. II. die 6. April.

Huic Societati multa pia opera exercent, confirmant hiebtiter indultum liberandi tum condonatum in festo S. Crucis, sed ejus Baliam omisit, quia hoc sufficienter hic est relatum.

libus operibus, & maxime expensis, & sumptibus, que, & qui de presenti in erectione, & fabrica eorum Oratorii sunt, & fieri spectantur, exercuerint & exercent. Nos qui nuper, seu alias gratiam eidem Confratribus per sel. rec. Julium Papam III. Prædecessorem nostrum factam, ut unum vinctum, seu Carceratum, & ex causa capitali damnatum, quem mallet ex quocumque crimine, excepto crimine hæresis, & læsæ Majestatis, dummodo pacem ab hæredibus defuncti habeat, anno singulo in perpetuum in Festo Inventionis S. Crucis de mense Maii, seu in festo Exaltationis ejusdem de mense Septembris in honorem SS. D. N. Jesu Christi liberare, & ex carceribus extrahere possent, & prout præfatus sel. rec. Julius III. concesserat, confirmavimus, & approbavimus, & quatenus opus, etiam de novo concessimus, prout in nostro Motu proprio latius constat, & apparet.

Edicimus enim Archiconfraternitatem erigit.

§.1. Cupientes eandem Societatem, & Confratres spiritualibus gratiis, & favoribus proficere, ac ut ipsa opera non minuantur, sed id dies augeantur, ipsos Confratres, aliosque devotos fideles allicere, & propterea ipsam Confraternitatem, & illius Confratres gratiarum muneribus ornare, & decorare volentes, motu simili, &c. ipsam Societatem, & Confraternitatem omnium aliarum Confraternitatum, que sub invocatione nominis Sanctissimi Crucifixi hætenus in toto Orbe Terrarum erecta fuerunt, seu in posterum erigi contigerit, Archiconfraternitatem facimus, creamus, erigimus, constituimus, deputamus, ordinamus, & esse volumus. Ita ut sit Caput omnium Societatum, & Confraternitatum sub Sanctissimo Nomine Crucifixi erectarum, & erigendarum, & illius Confraternitates erectas, & erigendas sub nomine præfato ubicumque locorum site sint, præfate Confraternitati immediate subdiciamus, & membra Societatis præfate, & ab ea dependentia constituimus, deputamus, & ordinamus, ac esse volumus.

Scietur confirmari, & ius statuendi concedi.

§.2. Necnon dictam Archiconfraternitatem cum illius Oratorio in loco dictæ Ecclesie vicino in quibusdam domibus ipsi Archiconfraternitati, & illius Confratribus per Priorem, & Fratres dicti Monasterii, vel alios sub certis modo, & forma, tunc expressis, concessis construi incepto, omnibusque ejusdem Archiconfraternitatis bonis, & legatis, & elemosynis elargitis, & elargiendis, ac acquisitis, & acquirendis. Itaque ejusdem Archiconfraternitatis Confratres, seu Priores, vel Guardiani Archiconfraternitatem ipsam, & illius bona regere, gubernare, & administrare, ac de ejusdem bonis, legatis, & elemosynis ad eorum libitum, & prout eis videbitur, & placuerit, disponere, & illa in usus eis viles convertere possint, ac omnia, & singula statuta, & Constitutiones dictæ Societatis, que per dilectum filium nostrum Raynuntium Farnesium tit. S. Angeli in foro Piscium Presbyterum Cardinalem S. R. E. Majorem Penitentiarium, & dictæ Archicon-

fraternitatis Protectorem confirmata, & approbata fuerint, confirmamus, & approbamus. Ac eisdem Confratribus, vel Prioribus, seu Guardianis quæcumque statuta, & ordinationes prosperum statum, ac regimen, & gubernium dictæ Archiconfraternitatis concernentia ad eorum libitum concedere, alienare, & mutare toties quoties eis videbitur, libere, & licite valeant, concedimus, & indulgemus, illaque ex tunc, prout ex tunc postquam condita, mutata, vel alterata fuerint, confirmamus.

§.3. Quo circa dicto Raynuntio Cardinali, & Penitentiario, ac moderno Protectori Archiconfraternitatis præfate aliis Protectoribus pro tempore deputatis, necnon universis, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, & aliis quibuscumque in dignitate Ecclesiastica ubicumque locorum constitutis, Motu præfato per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, & eorum quilibet quoties fuerint pro parte dictorum Archiconfratrum, vel aliorum privilegium ab ipsis pro tempore habentium requisiti, eisdem in præmissis, & eorum singulis quomodolibet assistant, eisdemque faciant gratiis, & privilegiis præfatis libere frui, & gaudere. Non permittent a quoquam desuper molestari. Contradiatores, & rebelles per censuras Ecclesiasticas, appellatione postposita, compescendo, invocato, etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis, irritum quoque, & inane decernimus, quicquid in contrarium contigerit attentari.

Executores & defensores deputat.

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, aut quavis alia firmitate roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apost. potestatis plenitudine in præjudicium, seu contrarium præmissorum per Nos, & quoscumque Rom. Pont. Prædecessores nostros dictis, & aliis, quibusvis Ecclesiis, Basilicis, Hospitalibus, Societatibus, & Locis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis concessis, &c. confirmatis, &c., ac conceden. &c. Quibus omnibus, & singulis etiam si de illis, &c. tenores illorum pro expressis, & de verbo ad verbum insertis habentes hac vice derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Clausulas derogatorias apponit.

Concess. Motu prop. in præf. D.N. PP. C. Card. Borromæus.

Subscriptio pro Papa.

§.5. Et cum absolute a censuris ad effectum, &c. Et de creatione, erectione, constitutione, & deputatione, in Archiconfraternitatem cum confirmatione statutorum, &c. ac privilegiis, concessis, gratiis, facultatibus, & derogationibus, ac omnibus aliis, & singulis præmissis, que hic pro repetitis, & expressis habeantur, perpetuo in forma gratiosa latissime exten. quatenus opus fuerit. Et quod præmissorum omnium, & singulorum major, & verior special. & expref-

Clausularum repetitio.

Sola signatura sufficit.

Fides extemplosum.

Dat. P. An. V. die 5. Maii.

expressio fieri possit in literis per Breve nostrum expedien.

§.6. Seu si ipsis Archiconfratribus videbitur, sola presentium signatura nostra sufficiat, & ubique fidem faciat in iudicio, & extra quacumque regula contraria non obstat.

§.7. Ac quod presentis transumptis auctoritate manu Notarii publici, aut Secretarii dictæ Archiconfraternitatis subscriptis, & sigillo dicti Protectoris, vel ipsius Archiconfraternitatis munitis, eadem prout fides adhibeatur in iudicio, & extra, ubi exhibita fuerint, vel ostensa, prout originali adhiberetur, si ostenderetur.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Idibus Maii, Anno V.

XXXVII.

Inquisitorum hæreticæ pravitatis facultas, procedendi contra Sacerdotes, qui mulieres penitentes in actu confessionis, ad actus inhonestos provocare, & allicere tentant.

PIUS PAPA QUARTUS

Venerabili Fratri Archiepiscopo Hispanensi in Regnis Hispaniarum hæreticæ pravitatis Inquisitori Generali.

Quidam Sacerdotes abutendo Sacramento Penitentiae, mulieres in actu confessionis ad actus inhonestos provocant.

CUM sicut nuper, non sine animi nostri molestia, accepimus, diversos Sacerdotes in Regnis Hispaniarum, atque etiam in eorum Civitatibus, & Diocæsis curam animarum habentes, sive eam pro aliis exercentes, aut alias audiendis confessionibus penitentium deputati, in tanta proruperint iniquitatem, ut Sacramento Penitentiae in actu audiendi confessiones abutantur, nec illi, & qui id instituit Domino Deo, & Salvatori nostro Jesu Christo injuriam facere vereantur; mulieres videlicet penitentes ad actus inhonestos, dum eorum audiunt confessiones alliciendo, & provocando, seu allicere, & provocare tentando, & procurando, ac loco eorum per Sacramentum hujusmodi Creatori nostro reconciliationis, graviore peccatorum mole eas onerando, & in manibus Diaboli tradendo, in Divinæ Majestatis offensam, & animarum perniciem, Christianidelium scandalum non modicum.

Contra quos iste Pontifex ab Inquisitoribus hæreticæ pravitatis inquiri decernit.

§.1. Nos in animum inducere nequeunt, quod qui de Fide Catholica recte sentiunt, Sacramentis in Ecclesia Dei institutis abutantur, aut illis injuriam faciant, fraternitati tuæ, de cuius eximia pietate, virtute, atque doctrina plurimum in Domino confidimus, per presentes committimus, & mandamus, quatenus per te, vel per alium, seu alios a te deputandum, seu deputandos contra omnes, & singulos Sacerdotes dictorum Regnorum, ac illarum Civitatum, & Diocesium de præmissis quomodolibet diffamatos, tam seculares, quam quorumvis etiam exemptorum, ac Sedi Apostolicæ immediate subsectorum Ordinum Regula-

res, cuiuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ existant, tam super præmissis, quam super Fide Catholica, & quid de ea sentiant, diligenter inquiras, & juxta facultatem tibi contra hæreticos, aut de hæresi quovis modo suspectos a Sede Apostolica concessarum continentiam, & tenorem procedas, ac culpabiles repertos juxta excessuum suorum qualitatem, prout juris fuerit, punias, eos etiam si, & prout de jure fuerit faciendum, debita precedente degradatione secularis Judicis arbitrio puniendos tradendo.

§.2. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Ecclesiarum, & Monasteriorum, necnon Ordinum quorumlibet, quorum ipsi Sacerdotes fuerint, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam Motu proprio, aut alias quomodolibet concessis, etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus eorum tenores presentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Contrariis derogat.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 16. Aprilis 1561. Pontificatus nostri Anno II.

D. P. An. II. die 16. April.

XXXVIII.

Suppressio Officii Regentis Camerae Apostolicæ, Sanctæque Romanæ Ecclesie Cardinali Camerario, aliisque ejusdem Camerae Officialibus restitutio facultatum, jurium, & jurisdictionum.

Ex Regestis Archiep. Vatis.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

ROMANUS Pontifex in supremo Justitiæ throno constitutus, circa ea curam adhibet potissimam, per quæ indemnitati quomodolibet provideatur, & suæ provisionis ope unicuique, quod suum est, tribuatur, ac interdum gesta per ejus Prædecessores suadentibus rationabilibus causis alterat, cassat, annullat, ac per eos mutata in pristinum statum reducit, ac alias de super disponit, prout rerum, temporum, & personarum qualitate pensata conspicit in Domino salubriter expedire.

Protenimus.

§.1. Dudum siquidem sel. rec. Paulus Papa IV. Prædecessor noster ex certis tunc expressis causis de fratrum nostrorum, de quorum numero tunc eramus, consilio, & assensu officium generalis Auditoratus Curie causarum Camerae Apostolicæ, quod pro tempore existentis Romani Pontificis Auditor generalis, ac dictæ Curie Judex ordinarius existerat, tunc per obitum quondam

Paulus IV. suppressio officio Auditoratus Curie Camerae Regentem instituit; attribuit Regenti nonnullis facultatibus, & emolumentis, que ad Camerarium S. R. E. spectant.

dam Francisci Alberici de Rachaneto ejuldem Curie generalis Auditoris extra Romanam Curiam defuncti vacans, ejusdem Auditoratus nomine in perpetuum suppresso, & extincto, itant de cetero officium ipsum non Auditoratus Curie causarum Camere Apostolice, & illud pro tempore obtinens non Auditor generalis Curie causarum hujusmodi, sed Regens Sancte Romanae Ecclesie Camere Apostolice denominaretur, & existeret, cum officio Correctorie Archivi ipsius Curie, & aliis illi forsan annexis in officium Regentis S. R. E. Camere hujusmodi cum certis aliis tunc etiam expressis facultatibus, juribus, jurisdictionibus, privilegiis, exemptionibus, & indulgentiis pro uno dictae Romanae Ecclesie cujusvis ordinis Cardinale, qui in suis, & pro tempore existentis Romani Pontificis manibus praestaret fidelitatis debite juramentum, & officium Regentis hujusmodi sibi per eum, aut Romanum Pontificem praefatum concessum absque dispensatione Apostolica ad ejus vitam obtineret, ac idem Tribunal, & eosdem Notarios, quod, & quos dictus Franciscus Auditor, dum viveret, habebat: Ita quod de cetero Tribunal, & Notarii hujusmodi Regentis, & non Auditoris praefati essent, & dicerentur, haberet, ac ubique locorum paribus facultate, voto, auctoritate, potestate, jurisdictione, etiam Sede Apostolica vacante, quibus pro tempore existens Sanctae Romanae Ecclesie Camerarius ratione sui officii Camerariatus quomodolibet fungebatur, atque habebat, seu habere poterat, una cum eodem pro tempore existente Camerario pariformiter, & aequae principaliter, ac tam in dicta Camera, quam extra eam tot, & talia, quot, & qualia ipse pro tempore existens Camerarius ratione officii Camerariatus hujusmodi percipiebat, & habebat, seu percipere, & habere poterat, regalia perciperet, & haberet, ac emolumenta eidem Camerario ratione sigilli dari, & per eum percipi solita pro se ipso perciperet auctoritate Apostolica, & de Apostolice potestatis plenitudine transformavit, ac quatenus opus esset, in illud cum omnibus, & singulis honoribus, oneribus, privilegiis, juribus, salariis, & emolumentis, quae eidem officio Auditoratus competierant, necnon quibusvis facultatibus, indulgentiis, jurisdictionibus, & decretis pro tempore existentis generali Auditori hujusmodi quomodolibet concessis, illa etiam approbando, & ad ipsum officium Regentatus extendendo ad instar dicti officii Camerariatus praefata auctoritate erexit, & instituit.

§.2. Ac inter alia ex decem officiis Notariatum Curie causarum hujusmodi, quae ad ejusdem Praedecessoris, & pro tempore existentis Romani Pontificis dispositionem eatenus spectaverant, quinque officia per dilectos filios Joannem Savium, Felicem de Romaulis, Adam de Invidia, Ludovicum Reiidettum, & Joannem Barginum Curie causarum Camere hujusmodi Notarios tunc obtenta ad meram, & liberam pro tempore existentis Regentis Camere hujusmodi dis-

UNIVERSITATIS

UN

Eique collationem quinque officiorum Notariorum Curie causarum Camere concessit.

positionem, ex tunc de cetero perpetuis futuris temporibus spectarent, & pertinerent, ac alias, & alia cum mandati, inhibitionis, derogationis, irritantis decreti, appositionis, & aliis clausulis tunc expressis statuit, ordinavit, & declaravit.

§.3. Et deinde idem Praedecessor officium Regentatus hujusmodi ab ejus primaeva erectione, & restitutione vacans cum dicto officio Correctorie Archivi ejusdem Romanae Curie, & aliis illi annexis, necnon omnibus, & singulis illi concessis, & attributis honoribus, oneribus, privilegiis, facultatibus, prerogativis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, juribus, obventionibus, & emolumentis dilecto filio nostro tunc suo Alfonso tunc Sancti Nicolai Inter Imagines, nunc vero Sanctorum Joannis, & Pauli Diacono Cardinali Neapolitano nuncupato per eum, quoad viveret, & Vice-regentem, ac Locatenentes ab eo deputatos exercendum auctoritate, & potestatis plenitudine, & consilio similibus.

§.4. Cum autem dictus Alfonso Cardinalis officium Regentatus hujusmodi, quod obtinet hodie, in manibus nostris sponte, & libere resignaverit. Nosque resignationem hujusmodi duxerimus admittendam.

§.5. Nos considerantes suppressionem, transformationem, erectionem, ac novarum facultatum, & privilegiorum dicto officio Regentatus concessionem hujusmodi multas inter omnes Romanae Curie Magistratus rixas, discordias, controversias, & querelas excitasse, ac diversa incommoda toti Curie praefata, ac sisco Camere Apostolice praedicta, & damna intulisse, ac in posterum, nisi de opportuno remedio provideatur, excitaturas & illaturas fore, officiique nostri pastoralis esse, officialium nostrorum quieti, & tranquillitati consulere, & ut indebite oppressi ab eorum oppressionibus hujusmodi releventur, & justitia, in qua cunctis debitores sumus, libere exercatur, quantum in Nobis est, providere, ac ulterioribus incommodis, & indemnitatibus eorum, qui occasione erectionis, & institutionis hujusmodi, quomodolibet gravati fuerunt, occurrere, singularum literarum praefatarum, omniumque in eis contentorum veriores tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur praesentibus, pro sufficienter expressis habentes, ex praemissis & aliis rationabilibus, ac Nobis notis causis, habita super his cum venerabilibus fratribus nostris ipsius Romanae Ecclesie Cardinalibus deliberatione matura, ac de eorum consilio, & unanimi assensu officium Regentatus Sanctae Romanae Ecclesie Camere hujusmodi, ac illius nomen, itant de cetero officium ipsum non Regentatus Sanctae Romanae Ecclesie Camere Apostolice, sed Auditoratus Curie causarum Camere Apostolice, prout antea erat, & pro tempore obtinens non Regens Sanctae Romanae Ecclesie Camere Apostolice, sed Curie causarum Camere Apostolice hujusmodi Generalis Auditor, ut prius, existat, & illud, necnon quinque Notariatuum officiorum pra-

Datumque Officium Aliphoeno Cardinali Neapolitano commisit.

Cardinali Neapolitano Regentatum resignat in manibus Papae.

Qui attentis discordiis ex hujusmodi erectione inter Tribunalia, & Magistratus Urbis obortis dictum Officium Regentatus S. R. E. Camere suppressit, & Auditoratum eorumque restituit.

praefatorum dispositio ad Nos, & pro tempore existentem Romanum Pontificem, etiam ut prius, pertineat, auctoritate praefata ex certa nostra scientia, ac de Apostolice potestatis plenitudine suppressimus, & extingimus.

Litteras Pauli IV. super hujusmodi erectione invalidat.

§.6. Necnon tam Regenti, & Regentatus officio, quam illius Vice-Regenti, Locatenentibus, familiaribus privilegiis, concessionibus, facultates, Jurisdictiones, gratias, & indulta quaecumque in dicti Regentatus erectione, & institutione, aut alias per eundem Paulum Praedecessorem quomodolibet concessa, ac erectionem, & institutionem, ac cum statutorum, ordinationum, decretorum, declarationum, mandati inhibitionis, & aliis omnibus in eis contentis clausulis desuper concessas litteras praefatas cassamus, annullamus, irritamus, & viribus vacuumus.

Camerario, ceterisque auctoritatibus.

§.7. Ac Sanctae Romanae Ecclesie Camerariatus, & alia Romanae Curie officia, illorumque Tribunalia occasione prioris suppressionis, erectionis, & institutionis, statutorum, ordinationum, ac priorum, literarum hujusmodi quomodolibet gravata, seu a quibus jura, & jurisdictiones, quovis modo oblata, & distracta fuerunt, adversus illa, & cum ejusdem iuris, jurisdictionibus, facultatibus, privilegiis, & indultis, quibus Camerarius, & alia officia obtinentes, ac Tribunalibus Praesidentes, ac eorum Vice-regentes, & Locatenentes, ante erectionem hujusmodi utebantur potiebantur, & gaudebant, necnon officium Auditoratus hujusmodi in praesentium, & eum, in quo antea quomodolibet erant, statum in omnibus, & per omnia institui-mus, reponimus, & plenarie reintegramus, ac ad praesentium eorum naturam, ac facultates, & privilegia ante litteras praedictas eis quomodolibet competentia reducimus, necnon suppressa, extincta, restituta, reposita, & plenarie reintegrata, ac reducta fore, & esse.

Præsentibus litteris obreptionis, vel subreptionis vitio notari non posse declarat. Sic per quoscumque iudices praecipit.

§.8. Ac praesentes de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis defectu notari, seu impugnari non posse.

§.9. Et ita per quoscumque Iudices, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ipsius Romanae Ecclesie Cardinales, sublata eis quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere, necnon si secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Derogatur contrariis.

§.10. Non obstantibus praemissis, & si opus sit, de non tollendo jure quaesito, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon quibusvis statutis, etiam iuramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indulgentiis, & litteris Apostolicis, quibusvis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, & in posterum concedendis, approbandis, & innovandis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque to-

tis tenoribus specialis, specifica, & expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio, aut aliqua alia exquisita forma servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inferri forent, praesentibus pro expressis habentes illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dimittat harum serie specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.11. Nulli ergo omnino hominum &c. Datum Romae apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo primo, Decimo octavo Kal. Maii Pontificatus nostri Anno II.

XXXIX. Applicatio R. C. Apostolice, omnium fructuum beneficiorum Italiae Sedi Apostolice reservatorum, seu affectorum. pro tempore, quo aliter quam per cessum, ipsa beneficia vacaverint.

PIUS PAPA QUARTUS Ad futuram rei memoriam.

Cupientes malitiam nonnullorum, qui in possessione Monasteriorum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum dispositioni Apostolice reservatorum pro tempore vacantium, sine iusto titulo, ac sine litteris Apostolicis, ut illorum fructus durante vacatione hujusmodi usurpent, se intrudere non verentur, occurrere, & Camerae nostrae Apostolice gravissimis oneribus in aliqua parte sublevandis, quantum cum Deo possumus, consulere, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolice potestatis plenitudine.

Clausa. Dat. die 14. Aprilis 1561. Pont. An. II.

Causae huius applicationis.

§.1. Omnes & singulos fructus, redditus, & proventus, ac jura, obventiones, & emolumenta quaecumque quomodolibet, & qualitercumque nuncupata omnium, & singulorum Monasteriorum etiam Consistorialium, & Beneficiorum Ecclesiasticorum cum cura, & sine cura, secularium, & quorumvis Ordinum regularium Nobis, & Sedi Apostolice, tam per Constitutiones Apostolicas, quam Cancellariae Apostolice regulas editas, & edendas, seu alias quomodolibet, & ex quavis causa, generaliter, vel specialiter reservatorum, seu affectorum in partibus Italiae in quibus Collectores, & Subcollectores spoliatorum, & jurium Camerae Apostolice praedictae esse consueverunt, ac eorum Civitatis, & Dioecesis consentientium, per obitum, & alias quovismodo, praterquam per cessum illa obtinentium, pro tempore vacantium, a die ipsorum Monasteriorum, & beneficiorum vacationis pro rata temporis usque ad diem provisionis, seu commendae de eisdem beneficiis.

Applicatio R. Cam. Apostolice fructuum beneficiorum Sedi Apostolice reservatorum in Italia & sic vacationis, usque ad diem provisionis, &c.

(R)

neficiis, & Monasteriis per Nos faciendae, de qua per literas nostras sub plumbo, & non aliter constare debere volumus, eidem Camera auctoritate Apostolica tenore presentium reservamus, applicamus, incorporamus, & approbamus, illaque ei reservata, applicata, incorporata, & appropriata esse, & fore, & ad illam spectare, & pertinere.

§.2. Nullumque praeter Nos, & dictam Cameram, aut dilectum filium Donatum Matthaeum Minalem, ac pro tempore existentem Thesaurarium nostrum, ac Spoliarium, & aliorum jurium ipsius Camerae Collectorem generalem, vel ejus Subcollectores ea percipere, exigere, & recuperare, aut alias se in illis intromittere posse, aut debere tenore presentium statuimus, & ordinamus.

§.3. Et nihilominus, ne aliquid impedimentum huic nostrae ordinationi occurrat, quibusvis Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis in virtute sanctae obedientiae, ac sub suspensionis a divinis, & interdicti ingressus Ecclesiae, quoad Archiepiscopos, & Episcopos, quo ad vero alios inferiores, etiam sub privationis facultatis conferendi beneficia in eorum mensibus pro tempore vacantia poenis districte praecipimus, & inhibemus, ne beneficia dispositioni Apost. reservata, seu affecta quovis pretertextu, causa, aut quavis colore cuiquam conferre, seu de illis providere, aut in illis, vel eorum possessione sese intromittere quoquomodo audeant, vel praesumant.

§.4. Sicque in praemissis omnibus, & singulis per quoscumque quavis auctoritate fungentes Iudices, Commissarios, & personas, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti, debere, irritum quoque, & inane decernimus, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.5. Mandantes eidem Donato Matthaeo, & pro tempore existenti Thesaurario, & Collectori, ut nostro, & dictae Camerae nomine fructus, redditus, proveniunt, jura, obventiones, & emolumenta huiusmodi per se, vel ejus Subcollectores praedictos, etiam propria auctoritate exigat, percipiat, & levet, sibi que nihilominus consignari, & tradi ab omnibus ad quorum manus pervenerint pro rata praedicta per censuras & poenas ecclesiasticas, per personas ecclesiasticas ab eo eligendas fulminandas, & alia opportuna juris, & facti remedia, quacumque appellatione postposita, faciat, & curet, invocato etiam, si opus fuerit, auxilio brachii secularis, super quibus omnibus, & singulis plenam, & liberam illi pro praesentibus concedimus facultatem.

§.6. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Monasteriorum, & illorum Ordinum, ac beneficiorum praedictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consue-

Facultas Collectoris exigendi dictos fructus.

Inhibicio contra alios ne desuper se intromittant.

Clausula sublata &c.

Facultas Collectoris in executione huius Constitutionis.

Clausula de cogatione.

tudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis, & quibusvis aliis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam Motu, & scientia similibus concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda foret, tenores huiusmodi presentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus, illaque adversus praemissa nullatenus suffragari posse, sive debere decernimus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.7. Volumus autem, quod ex fructibus, redditibus, & proveniunt per dictum Thesaurarium, & etiam Deputatos pro rata huiusmodi percipiendis onera quaecumque dictis beneficiis incumbenda similiter pro rata temporis supportari debeant.

§.8. Quodque presentium manu Notarii publici subscriptis transumptis, & sigillo personae in dignitate ecclesiastica constitutae, seu Curiae ecclesiasticae munitis eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quae eisdem presentibus adhiberetur, si forent exhibita, vel ostensa.

Datum Romae apud S. Petrum, sub anno Piscatoris 25. Aprilis 1561. Pontificatus nostri Anno secundo.

Declaratio quod ex dictis fructibus mota beneficia supportentur.

Exemplorum fides.

Dat. P. An. II. die 25. April.

XL.

Jurisdictio, & facultates Auditoris causarum Curiae Rev. Camerae Apostolicae.

Hoc officium est antiquissimum, & plures ei Pontifices auferunt jurisdictiones, ut notavi in Const. IX. Innocent. VIII. Apprime. Tom. III. Par. III. fol. 206. Extinctum fuerat a Paulo IV. & Regentarij S. R. E. Camera a se noviter erecto unitum; ab hoc autem Pontifice in pristinum restitutum, ut in Const. XXXVIII. fol. 77. videre est superius.

PIUS EPISCOPUS, SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam. Venerabili Fratri Flavio Episcopo Muran. Salutem & Apostolicam benedictionem.

Ad eximiae devotionis affectum, quem cum fidei constantia, & sinceritate mentis, tu, & progenitores tui ad Nos, & Romanam Ecclesiam gerere comprobamini, necnon generis nobilitatem, eximiamque doctrinam, ac in rebus gerendis experientiam, & dexteritatem, necnon fidei, & iustitiae, zelum, ac integritatem, singula-

Proemium.

gulari quoque probitatem, necnon ceteras virtutes, quibus personam tuam illarum largitor Altissimus multipliciter insignivit, nostrae dirigentes considerationis intuitum, ac propterea indubiam spem gerentes, quod ea, quae tibi duxerimus committenda, summa cum providentia, & exacta cum diligentia laudabiliter exequeris, dignum quoniam potius debitum arbitramur, ut eandem personam condignis honoribus, & gratiis prosequamur.

§.1. Dum itaque Nos nuper officium generale Auditoriarum, seu Audientiae Curiae causarum Camerae Apostolicae, quod antea tunc per obitum quondam Francisci Alberici de Rachanero, olim Curiae causarum huiusmodi generalis Auditoris, extra Romanam Curiam defuncti vacans, sel. rec. Paulus Papa IV. Praedecessor noster, ex certis cum expressis causis nomine Auditoriarum in perpetuum suppresso, & extincto in officium Regentis S. R. E. Camerae Apostolicae de fratribus suorum consilio Apostolica auctoritate transformaverat, ac in illud exererat, & instituerat, ac postmodum officium huiusmodi ab ejus prima va erectione, tunc vacans, dilecto filio nostro Alphonso, tunc S. Nicolai inter Imagines, nunc vero sanctorum Joannis & Pauli Diacono Cardinali Neapolitano nuncupato, dicta auctoritate concesserat, & assignaverat.

§.2. Cum dictus Alphonsus Cardinalis officium Regentatus huiusmodi in manibus nostris sponte, & libere resignasset, Nosque resignationem huiusmodi duxissemus admittendam, habita super his cum venerabilibus fratribus nostris ejusdem S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, ac de eorum consilio, & unanimi consensu, Officium Regentatus huiusmodi ejus nomine, & denominatione huiusmodi per Nos suppressis, & extinctis, ac illius erectione, & institutione praedictis, necnon literis Apostolicis desuper confectis revocatis, cassatis, & annullatis, adversus erectionem, & institutionem, necnon literas Apostolicas praefatas, ac in pristinum, & cum, in quo ante illius suppressionem, necnon erectionem, & institutionem huiusmodi erat, statum, pristinamque naturam in omnibus, & per omnia restitimus, reposuimus, & plenarie reintegramus, prout in literis Apostolicis desuper confectis, ac manu nostra, & doctorum fratrum nostrorum signatis plenius continetur.

§.3. Nos, post longam super hoc habitam discussionem, & maturam deliberationem, in te oculos nostrae mentis concipientes, ac de supradictis tuis virtutibus specialem in Domino fiduciam sumentes, ac sperantes, quod tu, qui Ecclesiae Muran, praesente dignosceris, ac utriusque juris Doctor, & in utraque Signatura nostra Referendarius, & Praelatus domesticus noster existis, dextera Domini tibi assistente propitia, Officium huiusmodi scies, voles, & poteris, ad laudem, & utilitatem multorum fideliter exercere, Teque a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & inter-

Officium Auditoriarum Camerae vacavit olim per obitum Francisci Alberici, & in Officium Regentis Camerae transformavit & illud Cardinali de Neapoli concessit Paulus IV. cuius Bullam uti octavianus praetati.

Vacavit postea per resignationem, & illud hic Pontifex suppressit.

Et modo officium A. C. obferit Flavio Ursino cum soliti facultatibus & maxime infracondis.

dicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existis, ad effectum presentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore, censentes, ac suppressionis, erectionis, & institutionis, necnon literarum praefatarum veriores tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, ac verum, & ultimum dicti Officii Auditoriarum vacationis modum presentibus pro expressis habentes, Motu proprio non ad tuam, vel alterius pro te Nobis super hoc oblate petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine, Officium Auditoriarum, seu Audientiae Camerae huiusmodi, five per similem resignationem Alphonsi Cardinalis, seu adhuc per obitum Francisci praedictorum, five alias quovis modo, quem haberi volumus pro expresso vacet, cum Officio Correctoriae Archivii Romanae Curiae, aliisque illi annexis, necnon omnibus, & singulis illius honoribus, privilegiis, juribus, & regalibus, vel alias nuncupatis emolumentis consuetis, ac facultatibus, & indultis, ac decretis etiam in ordine, & modo procedendi in causis eidem Francisco, & aliis, qui pro tempore fuerunt causarum Curiae generalibus Auditoribus, etiam per sel. record Julium II. Leonem X., Clementem VII., Paulum III., & Julium etiam III. ac alios quoscumque Rom. Pont. Praedecessores nostros, ac etiam Nos, & Sedem Apostolicam sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, tam sub plumbo, quam in forma Brevis, & alias ex usu, stylo, & consuetudine quomodolibet concessis, tibi Apostolica auctoritate, tenore presentium concedimus, & assignamus, Teque in nostrum, & dilecti filii nostri Guidonis Aescani S. Mariae in Via-Lata Diaconi Cardinalis de sancta Flora nuncupati moderni, & pro tempore existentis Camerarii nostri, ac causarum Curiae huiusmodi generalem Auditorem, cum honoribus, oneribus, privilegiis, juribus, emolumentis, facultatibus, & decretis praedictis, constituimus, & deputamus, teque in locum dicti Francisci, quoad huiusmodi Auditoriarum Officium, ejusque exercitium, quoad vixeris, substituiamus, & subrogamus.

§.4. Tibique per te, vel alium, seu alios idoneum, seu idoneos Locumtenentes tuos, quos pro tempore duxeris assumendos, vel deputandos de omnibus, & singulis causis, modis, & formis, supra, & infra scriptis cognoscendi, & illas decidendi facultatem concedimus. Ita quod tu in causis obligationum in forma Camerae celebratarum solus (praeterquam inter Cives Romanos, inter quos Motum proprium ultimo loco per Nos desuper in favorem Populi Romani concessum observari volumus, alii vero quicumque etiam Roman. Cur. Iudices in similibus causis, nullatenus, nulloque modo procedere possint) procedere-

Causa obligationum in forma Camerae pro-ativo quo ad alios cognoscendi.

debeas. Necnon de omnibus, & singulis obligationibus in forma Camere, ubi vis lo-
corum, & inter quascumque personas factis, & faciendis (his dumtaxat exceptis, quae in dependentibus a litibus, & causis in eadem Camera, aut coram aliis iudicibus pro tempore introductis factae, seu receptae fuerint, & tunc non per viam censurarum, sed mandati executivi) cognoscas.

Reaffirmendi
causas obliga-
tionis Camere
suae speciali-
ter alteri non
committat.

§.5. Ita ut quascumque causas, quae de cetero perpetuis futuris temporibus in eadem Curia super ipsis obligationibus, in alio quam tuo, ac Curiae causarum huiusmodi Tribunali (praeterquam in vim specialis commissionis nostrae de dicta obligatione, specialem mentionem facientis) motae fuerint, in illarum statu, gradu, & terminis, in quibus reperientur, tua ordinaria auctoritate (exceptis causis in Curia Capitolii contra dictos Cives Romanos pro tempore iuxta formam dicti Motus proprii motis) reaffirmare, & iudicibus, quibus sint commissa, ac coram quibus ille pendebunt in posterum, ne in eis, aut de illis, quoquomodo, vel quovis quaesito colore, directe, vel indirecte, se intromittere praesumant, etiam sub sententiis, censuris, & poenis Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis, arbitrio tuo moderandis, & applicandis inhibere, ac quidquid secus super his contigerit attentari, irritum, & inane decernere.

Censuras pro-
mulgandi.

§.6. Ac etiam solus dictarum obligationum vigore censuras Ecclesiasticas promulgare.

Causas Prae-
latorum, Mercatorum,
Curialium, pen-
sionum, &c.
cognoscendi.

§.7. Necnon omnes, & singulas spirituales, & Ecclesiasticas, ac prophanas, & quorumvis ejusdem Romanae Ecclesiae Cardinalium, eorumque, ac nostrorum familiarium, continuorum commensalium, & Praelatorum quorumcumque in ipsa Curia degentium, ac etiam Imperatoris, Regum, & aliorum Principum, ac Communitatum, & Universitatum, Oratorum, necnon dictae Curiae Officialium, & eandem Curiam sequentium, ac familiarium eorundem, & ipsius Curiae causarum huiusmodi Auditoris Notariorum, & eorum familiarium, Campforum quoque, & quorumvis Mercatorum, ac Pensionum annuarum super fructibus, redditibus, & proventibus ecclesiasticis assignatarum, etiam si earum solutio non in ipsa Curia, sed in partibus sit facienda.

Causas in
Curia inora-
runt, Appella-
tionumque, hinc
indicatarum.

§.8. Et quascumque alias etiam committas causas, tam civiles, quam criminales, & mixtas, & conjunctim, vel divisim in eadem Curia quomodocumque, & qualitercumque motas, & movendas, & inter quascumque partes, etiam per viam inquisitionis, aut ex officio quomodolibet pendentes. Ac quae per appellationem a gravaminibus illatis, & conferti committantur, seu sententiis definitivis, vel interlocutoriis, a quibusvis iudicibus ordinariis, & arbitris, atque arbitratoribus in Curia, & Urbe praedictis (Vicario nostro, ac Governatore, & Senatore Urbis praedictae, & iudicibus Capitolinis, dumtaxat exceptis) & extra eas a quibuscumque iudicibus ordi-

nariis, vel delegatis, seu arbitris, vel arbitratoribus, ac etiam dictae Sedis Legatis, & eorum Vicelegatis in terris eidem Ecclesiae Romanae mediate, vel immediate subiectis, aut aliis earum Gubernatoribus, vel Officialibus, & quibusvis in feudum, vel Vicariatum, aut alias quomodolibet concessis, pro tempore latis, & promulgatis, interpositarum, seu alias ad eandem Sedem, etiam per viam reclamationis iudicialis, vel extrajudicialis, aut nullitatis, vel recursus hactenus devolute sunt, & in posterum devolventur.

§.9. Eas videlicet, in quibus non agitur ultra summam ducatorum ducatorum auri de Camera, aut de re verum summam praedictam valorem non excedente, seu quae inter, & contra Mercatores dictae Curiae, pro quibuscumque negotiis, ad quamcumque summam ascendat, & inter, ac contra Notarios suos, & eorum familias, pro tempore vertentur, summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura iudicii, sola veritate inspecta, etiam manu Regia, & absque observatione terminorum, qui de stylo, seu ordinatione Palatii Apostolici, aut alias observari consueverunt.

Summarie
procedendi, in
causis Mercatorum
Notariorum & 200
ducatorum, & infra.

§.10. Alias vero dictam summam, aut illius valorem excedentes, & inter, ac contra alios Mercatores vertentes, servatis terminis, & alias summarie, prout in beneficiis; eisdemque terminis quomodocumque male, & nulliter, praepostere, ac inculcate tentis, pro minori partium dispendio etiam unico contextu, citatione, & audientia reiteratis, etiam per affixionem citationum pro tempore faciendarum ad valvas habitationis ipsorum citandorum, quoad obligatos in forma Camerae, & quoad alios aliter obligatos, ubi non agitur de majori quam viginti ducatorum summa, audire, cognoscere, decidere, & sine debito terminare.

Alias aemem
servatis ter-
minis.

§.11. Necnon de omnibus, & singulis criminibus, excessibus, & delictis, tam in Urbe, & Curia praefatis, quam extra eas per quoscumque, tam ejusdem Sedis Officiales, quam dictam Curiam sequentes, & alios, etiam a jurisdictione Ordinarium exemptos, & praedictae Sedi immediate subiectos, cujuscumque Ecclesiasticae, vel mundanae dignitatis, etiam Episcopalis, vel maioris, & per quoscumque alios cujuscumque status, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, perpetratis, vel perpetrandis, quam etiam partium accusationem, vel etiam instigationem, seu ex mero officio inquirere, & super illis, tam per viam inquisitionis, quam accusationis, seu denunciationis, & instigationis huiusmodi procedere, & culpabiles repertos iuxta suorum excessuum exigentiam, & qualitatem punire, dummodo monitoria contra Episcopos, vel eorum Superiores, ad comparandum personaliter, nisi praevia commissione manu nostra signata, non decernas.

Causas cri-
minales Urbis
& omnium
exemptorum
cognoscendi.

§.12. Necnon quascumque literas Apostolicas, generales, aut particulares, tam sub

Litteras Apo-
stolicas exe-
quendi.

sub plumbo, etiam per officium Audientiae litterarum nostrarum contradictarum, expeditas, quam in forma Brevis, & quorum solam signaturam sufficere concessum fuerit, supplicationes per Nos, & pro tempore existentes Romanos Pontifices, aut in ejus, seu nostri praesentia signatas, necnon literas pro tempore existentium Camerarii, & Penitentiarum Majoris nostrorum, dummodo in illis, & literis Apostolicis praedictis alii executores deputati non fuerint, solus; in quibus vero executores deputati erunt, accumulative cum illis exequi, & super illis processibus debitos in forma solita, etiam cum promulgatione censurarum in similibus promulgari solitarum decernere.

Sententias in
Curia lazar a
iudicibus hic
non exceptis
exequendi, &
praeter pro-
cessus Coena
Domini &c.

§.13. Ac tuarum, & per tuos Locumtenentes, seu quovis alios, tam Ecclesiasticos, quam seculares Iudices, & tam delegatos, quam subdelegatos, & etiam causarum dicti Palatii Apostolici Auditores, vel Nos, aut Rom. Pont. pro tempore existentes, tam in specie, quam in genere, ac alios quomodolibet in eadem Curia pro tempore latorum sententiarum. Necnon quotumcumque processuum generalium, & specialium, tam in die Coena Domini, quam alias cum censurarum, & poenarum Ecclesiasticarum fulminatione fieri solitorum executiones, quas etiam si delegatis, aut subdelegatis praedictis, vel quibusvis aliis etiam specialiter per Nos, & Sedem praedictam commissae fuerint, tibi Auditori, accumulative, & non privative commissae esse volumus, & decernimus, servatis terminis in tribunali Auditoris huiusmodi servari solitis, & etiam singulis diebus, & horis, prout in ordinariis consuetum erat facere, illisque, & illos debite executioni, etiam, si opus fuerit, cum auxilio brachii secularis invocatione demandare.

Causas con-
tractuum ini-
torum in Curia
cognoscendi.

§.14. Et quascumque Communitates, Universitates, Collegia, & Capitula, necnon etiam extra d. Curiam degentes personas, pro debitis per eos in eadem Curia contractis, aut salario, seu contractu in dicta Curia inito.

Curialiumque

§.15. Degentes vero in eadem Curia, seu Curiales ecclesiasticos, seculares vel regulares, etiam ab ipsa Curia absentes, cujuscumque status, gradus, ordinis, etiam Pontificalis, & conditionis, vel praeminentiae existentes, pro quibusvis rebus, & pecuniarum summis ad quorumvis etiam absentium, quorum pro tempore intererit, instantiam, quoties expedit, etiam per edictum publicum, confecto summarie, & extrajudicialiter de non tuto ad eos accessu, ad satisfaciendum de eorum debitis, & praestandum ea ad quae pro tempore tenebuntur, monere, & citare.

Remissoria,
& compulsoria
dandi.

§.16. Ac literas quascumque remissoriales, & compulsoriales, & tam Generales, quam speciales ubi, & quoties opus fuerit, arbitrio tuo decernere.

In vim Euge-
niana, & Leo-

§.17. Necnon etiam in vim Bullae Eugenii in favorem Curialium emanatae, & Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

Leonine, necnon cujuscumque alterius extensionis inhibere.

1561.
nihil Curiales
tueri.
Monitoria &
cit. ad partes
decernendi.

§.18. Ac monitoria, & citationes, ac inhibitiones ad partes etiam per simile edictum decernere, eos quoque arrestare, & incarcerare. Et si tibi videbitur, poenas, & multas dimittere, & relaxare, ac pro delictorum, excessuum, & criminum qualitate eis (citra tamen mortem, & membri mutilationem) per te, & tuos Locumtenentes infligere, & imponere.

Censuras pro-
mulgandi.

§.19. Necnon quoslibet inobedientes excommunicare, a Divinis suspendere, generaliter, & specialiter interdicerere, ac sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas per te, tuosque Locumtenentes pro tempore latis, etiam iteratis vicibus, aggravare. Et quod a te, vel Locumtenentibus praedictis pro tempore excommunicati, seu alias censurati, ab aliis, quam a te, vel eisdem Locumtenentibus praedictis, etiam de partium consensu, praeterquam in mortis articulo constituti, absolvi non possint, ad evitandas collisiones statuere.

Absolutiones
dandi.

§.20. Et cum tibi visum fuerit expedire, Communitates, Universitates, Collegia, Capitula, & personas quascumque a quibusvis sententiis, censuris, & poenis, ac multis Ecclesiasticis, spiritualibus, & temporalibus, per alios videlicet, quam per te, & dictam tuam Curiam inflictis, in diebus Paschalis cum reincidentia absolvere, ac sententias, censuras, & poenas, ac multas huiusmodi, & quaecumque interdista suspendere, tollere, & eis relaxare.

Oblig. contra
haereticos ex-
coquendi.

§.21. Necnon obligationes in forma Camera huiusmodi, etiam post mortem debitoris, quoad illius bona tantum, etiam per vim confessionis debiti, per aliquem ex Procuratoribus in qualibet obligatione constitutis more solito faciendae, & hereditibus legitime citatis, seu alias arbitrio tuo exequi, & executioni demandari facere.

Et alia omnia
consuetudine fa-
ciendi.

§.22. Et generaliter omnia, & singula alia, quae ad officium Auditoris Curiae causarum huiusmodi de jure, vel ex privilegio, aut usu, seu literis, & consuetudine praedictis, olim spectabant, & quae illi, qui pro tempore fuerunt, Curiae causarum huiusmodi Auditores, ex concessis eis facultatibus facere, decernere, mandare, statuere, ordinare, & exequi quomodolibet poterant, seu consueverant, facere, dicere, mandare, statuere, ordinare, & exequi. Habituri ratos, & gratos processus, & sententias, quos, & quas, tu, & tui Locumtenentes praedicti pro tempore habueritis, & tuleritis, ac reliqua omnia, quae in praemissis, & circa ea, ac quodlibet eorum feceritis, dixeritis, mandaveritis, statueritis, ordinaveritis, ac facturi ea omnia, auctore Domino, in omnibus usque ad satisfactionem condignam, inviolabiliter observari.

Confirmatio
omnium &
cultuum &
indultorum.

§.23. Et insuper eisdem auctoritate, & potestate plenitudine, tam Julii II. Leonis X., & aliorum Praedecessorum huiusmodi literas, quam omnia, & singula privilegia, indulta, facultates, jurisdictiones,
L 2 & gra

1561.

& gratias, officio Auditoriatu, & Auditoribus prædictis quomodolibet concessa, ac cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, singulas desuper confectas literas, quarum omnium, & singularum literarum prædictarum tenores, ac si de verbo ad verbum inferrentur, præsentibus haberi volumus pro expressis, approbamus, & confirmamus, ac innovamus, necnon perpetue firmitatis robur obtinere, & inviolabiliter observari debere decernimus, illaque omnia, & singula ad officium Auditoriatu, & Auditorem pro tempore existentem, perinde, ac si eis specialiter, & expresse concessa, & pro eis, seu in illorum favorem, statuta, & ordinata fuissent, extendimus, & ampliamus.

§.24. Quodque Cap. Odoardus, & Cap. Pervenit, ac quævis alternative, seu moratoria, & dilationes etiam salinaria, per quoscumque etiam ejusdem R. E. Card. pro tempore decreta, obligatis in forma Cam. quoad bona, nullatenus præstant. Quinimo obligationes in forma Cameræ, quoad bona tantum, debite executioni demandentur, etiam post mortem debitoris, non obstante quacumque appellatione, & superinde obtemperata commissione de hujusmodi obligatione expressam mentionem non faciente, aut discussione hereditatis ubilibet pendente, si per creditores data fuerit idonea cautio in forma depositi, de restituendo id, quod receperint, Prioribus, & posterioribus creditoribus, in eventum succumbentia.

§.25. Quodque tu in Capella, & reliquis actibus, tam publicis, quam privatis, primum locum post Gubernatorem, & Oratores Principum, si Prælati fuerint, habeas, tibi indulgemus, ac volumus, & statuimus.

§.26. Mandantes, & districtius inhiben, quibusvis iudicibus, &c.

§.27. Decernentes presentes literas, ac in eis contenta quæcumque sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, & alterationibus, &c.

§.28. Et ita per quoscumque Judices, & Commissarios, &c.

§.29. Non obstantibus præmissis, & si opus sit, de non tollendo jure quæsto, ac quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac statutis, consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis &c.

§.30. Quodque præsentium transumptis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Curie Ecclesiasticæ, seu &c.

Nulli ergo, &c.
Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo sexagesimo primo, Kal. Maii, Pontificatus nostri Anno II.

Facultas in-
cessionib. bo-
norum, & di-
spositionibus.

Locus A. C.
in Capella
Papæ.

Executorum
deputatio.

Decretum
irritans.

Vides tran-
sumptorum.

D. P. An. II.
die i. Maii.

XLI.

Jurisdictione Senatoris, Collateralium, & aliorum Judicum Curie Capitoliæ Almae Urbis.

Circa istam jurisdictionem habes in Julio II. Const. XXXV. Decret. Tom. III. Part. III. fol. 333., ac Leonis X. Constit. I. Dum singularem ibidem fol. 350.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Dilectos filios Senatorem, Conservatorem, Populumque Rom. specialibus favoribus, & gratis prosequi volentes, omnimodam, & integram (prout illis per sel. rec. Sixtum IV., Julium II., Leonem X., Paulum III., & alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros alias concessa fuit) jurisdictionem, causarumque inter ipsos, ac etiam, & inter Romanos, & Incolas pro tempore notarum cognitionem, & decisionem totalem Curie Capitoliæ Romani, ita quod in prædictis, & aliis causis, obligationibus, etiam in forma Camera Apostolicæ in quibus videlicet per alios Judices præventum non sit, aliisque quibusvis differentis, & actionibus inter ipsos Romanos, ac eorum aliquem, vel aliquos deinceps orituris, & movendis, nullus præter Senatorem, & ipsius Capitoliæ Judices pro tempore existentes, ac privilegiorum Apostolicorum, aut consuetudinum, seu quovis alio prætextu introumittere possit, etiam districtorum Prædecessorum concessiones hujusmodi, literasque, & alias desuper confectas scripturas approbantes, confirmantes, & innovantes, literarumque, & scripturarum earundem tenores præsentibus pro expressis habentes, auctoritate Apostolica, ex certa scientia &c. perpetuo concedimus, & indulgemus.

§.1. Ac Senatorem, Conservatores, & Populum Rom. Curiamque, & Judices Capitoliæ præfatos, quoad jurisdictionem hujusmodi, adversus quascumque alios Almae Urbis Tribunalibus, & Magistratibus, etiam Regent. Cameræ, Gubernatori, & nostro Vicario quomodolibet etiam consistorialiter concessas facultates, & alias contrarias dispositiones in pristinum, & eum, in quo ante illarum concessiones quomodolibet erant, statum restituimus, reponimus, & plenarie reintegramus, ac facultates, & alias dispositiones contrarias hujusmodi ad hunc effectum per presentes revocamus, cassamus, & annullamus.

§.2. Et insuper ne delicta remaneant impunita, quod Chirurghi, Barbitonfores, & alii vulnerum, aliorumque criminum notitiam habentes, illa ad Curiam Capitoliæ hujusmodi juxta ipsius Senatoris desuper proponenda edicta, & sub poenis in ibi apponendis, aut ad Curiam Gubernatoris juxta solitum deferre teneantur.

§.3. Quodque pro celeriori causarum expeditione, in eadem Curia Capitoliæ nullatenus nulla ratio habeatur, nisi earum, quæ

Romanorum, & Incolarum Urbis indulgentiam futi Capitoliæ etiam in obligationibus Cameræ ubi A. C. non parvenit.

Derogatio facultatum aliorum Judicum in his causis.

Chirurghi, vel hic vel coram Gubernatore crimina referant.

Nullitates nõ attendantur.

quæ ex jurisdictionis, citationis, vel mandati defectu provenient.

Ferix quæ servanda.

§.4. Et ne feriarum accumulatio causarum expeditionem in longum protrahat, sublatis de medio ceteris feriis voluntarie, per usum, vel alias, non tamen in honorem Dei introductis, observatio tantum coerceatur ad ferias in antiquis Statutis expresse descriptas.

Affettamenti votum quando peti possit.

§.5. Ac etiam Statuta de affectamentis loquentia declarantes, quod affectamentum peti non possit, nisi in casibus, & articulis, quorum gravamen per definitivam reparari non valeat, qui ex Statuto sub Rub. de Appell. non recipiendis, lib. 6. positi colliguntur, nec in causis summam 10. ducat. non exceden. in aliis vero causis decem supra in litis contestatione dumtaxat peti possit, & hoc arbitrio Judicis; in definitivis autem, vel interlocutoriis vim definitivæ habentibus sententiis Judex causas hujusmodi in affectamentis proponere, aliis in contrarium loquentibus Statutis non attentis, omnino teneatur.

Affectamentum quomodo fiat, aliquo ex iudicibus absente, infirmitate, vel recusato.

§.6. Et præterea quod si unum ex Judicibus Curie hujusmodi abesse, vel ægrotare, aut suspectum jurari contigerit, affectamentum per tres reliquos presentes Judices fieri possit, quorum unus in loco ægrotantis, vel absentis Judicis ad Tribunal pro interlocutoriis faciendis se deat, & super incidentiis emergentibus, & dependen. usque ad sententiam definitivam exclusive provideat, etiam perpetuo statuimus, & ordinamus.

Clausula præservativa.

§.7. Necnon Senatorem, Conservatores, Populum, & Curiam præfatos ad antiquam eorum jurisdictionem, ut præmittitur, restitutos, & plenarie reintegratos esse. Ac præsen. & in eis contenta quæcumque valida, & efficacia fore, suosque penarios, & integros effectus fortiri, & inviolabiliter observari debere, nec de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis nostræ defectu, quovis quæstio colore, prætextu, vel ingenio nullatenus notari, vel impugnari, nec per Nos, vel Sedem Apost. ullo umquam tempore revocari, aut alias illis derogari posse. Et si ac quoties illa revocari, aut alias illis derogari contigerit, toties in pristinum statum restitui, & de novo etiam sub posteriori data per ipsos Senatores, & Conservatores eligenda, concessa, & stabilita esse.

Decretum irritans.

§.8. Et sic per quoscumque Judices, & Commiss. etiam S. R. E. Card. &c. sublata eis quavis aliter interpretandi, &c. facultate judicari, & definiti debere, ac quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Clausula derogatoria.

§.9. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apost. Statutis, &c. etiam Palatii Apostolici, Curiarumque Urbis styli, necnon privilegiis, indulgitiis, & literis Apost. quibusvis Rom. Curie Tribunalibus, Curis, Magistratibus, Judicibus, & aliis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis etiam Motu simili,

etiam consistorialiter concessis &c. quibus omnibus illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes hac latissime derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque cum clausulis oportet.

Placet Motu proprio I.

§.10. Et cum absolute a censuris ad effectum, &c. Et cum approbatione, confirmatione, innovatione, concessione, indulto, restitutione, repositione, reintegracione, revocatione, cassatione, annullatione, statuto, ordinatione, decreto, & derogatione præmissis, ut sup. perpetuo. Et quæ sola præsen. sufficiat signatura, & ubique etiam in Jud. fidem faciat, regula contraria non obstante, seu si videbitur, literæ desuper per Breve nostrum, etiam, cum literarum Prædecess. prædictorum, & inde sequentium ten. aliorumque necessariorum majori, & veriori expressione expediri possint.

§.11. Et quod ad obligationes in forma Camera servetur forma ipsius obligationis, ut si sit in potestate auctoris, vel creditoris convenire debitorem suum Romanum, vel incolam laicum non solum coram Regente, vel Auditore Cam. ipsarum obligat. Judice ordinario, sed etiam in Cur. Capitoliæ. Quoad reliquis vero causis civiles non tamen Fiscales possit reus Romanus, vel incola declinare quodcumque aliud forum, & petere se remitti ad Cur. Capitoliæ, nisi alterius Judicis jurisdictioni prorogaverit, aut in eum tacite, vel expresse consenserit, & aliter facti reassumptiones, vel inhibet. per dictam Cur. Capitoliæ nullius sint roboris, vel momenti.

Sequitur declaratio d. Constitut. respectu Jurisdictionis Gubernat. Urbis.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

NE per præsertum Motum proprium aliquod præjudicium bono, & pacifico regimini Almae Urbis nostræ, quæ in præsentiarum vener. Fratri Hieronymo Episcopo Sagonen. per Nos commissum extitit, inferatur.

§.1. Decernimus, & declaramus intentioni nostræ minime fuisse nec esse, quod per Signaturam præserti Motu proprio prædicti in aliquo jurisdictionis & facultatis ejusdem moderni, ac pro tempore existentis Gubernatoris, præsertim circa bannimentorum editiones, ac cognitiones causarum criminalium Mercedum, & pauperum, vel alias miserabilium personarum, ac alias quascumque causas sibi, aut aliis Gubernatoribus & ejus officio per quoscumque Rom. Pont. Prædecessores nostros tam contra Cives Romanos, quam alios quoscumque quomodolibet concess. in omnibus, & per omnia perinde, ac si dictus præsertus Motus proprius minime signatus, nec a Nobis emanatus fuisset, minime præjudicetur, nec præjudicatum esse intelligatur. Et sic per quoscumque, &c. Sublata &c. Irritum quoque &c. solam.

Papæ subscr.
Clausularum repetitio.

Limitatio privilegii fori in tribus casibus

Causa Constitutionis.

Præservatio Jurisdictionis Gubernatoris

solamque presentis Motus proprii nostri dignaturam in iudicio. & extra sufficere; ac fidem facere, regula contraria non obstanti, firmiter decernimus, & declaramus.

§.2. Praefertur Motu proprio, ceterisque contrariis non obstantibus quibuscumque, privilegiorum, & facultatum eidem ac pro tempore existenti Gubernatori, & eius officio concess. tenoribus, &c. pro plenae, & sufficienter expressis habentes, & quas per praefentes innovamus.

Placet Motu proprio I.

Quibuscumque non obstantibus.

Pape subscr.

XLII.

Extensio Constitutionis Pauli III. circa causas civiles interesse Fisci Cam. Apost. concernentes, in eadem Camera cognoscendas.

Hanc Bullam Pauli III. habet in Tom. IV. Par. I. Const. IX. Non sine, fol. 139. Hoc idem statuerat Urbanus VI. in eius Constit. I. Apostolic. Tom. III. Par. II. fol. 364.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Paulus III. vocavit civiles causas sui Fiscus interesse concernentes, & illas, ac alias moveendas, in Camera Apost. cognosci mandavit.

§.1. Cum sicut accepimus, licet Rom. Pont. Praedecess. nostri, pro causis civilibus Fiscum nostrum tangen. proprium tribunal Camerarii, ac Praesidentium Cam. Apost. maximis rationibus, & non modico eiusdem Camerae dispendio, ut causae praefate per praefatos pro tempore Praesidentes in Cam. Apost. ubi & Procurator Fisci nostri Apost. intervenit, discutiantur, disputentur, & notentur, utque ipse Procurator Fisci nostri non cogatur pro causis Fiscum, ut praefatur, tangen. cum non modica eius ab occupationibus sui Officii distractione, & non sine etiam indignitate Officii, quod loco praefati Caesaris succedit, & illius privilegio in dictis causis utitur, saltem ratione interventus sui in Camera, dum ipse causa inibi discutuntur, & notantur, & fel. rec. Paulus III. Praedecessor noster tempore suo, ista ratione per praesertim ejus Motu proprio dictas causas Fiscum tangen. extra Camerae coram aliis Iudicibus, & tribunalibus Urbis inter Fiscum, & privatum commissas, vel aliter ceptas, sive in petitorio, sive in possessorio, ac quibusvis statu & terminis, etiam si instructae fuerint, ad se advocaverit, & eidem Camerario, & Praesidentibus, ac in proprio tribunali commiserit, necnon etiam in futurum committendas, vel alias incipiendas illas similiter, absque alia pro tempore Rom. Pont. signatura, vel mandato, propria eorum auctoritate ad se advocan. & reassumendi, liberam facultatem concessit.

Multi tamen praetendebant Const. Pauli non procedere, quando Fiscus in jurisdictionem alterius Iudicis

§.2. Cumque (sicut accepimus) non desint, qui post reassumptionem in Camera Apostolica, ut praefatur, facta contra Fiscum, in signaturis adhuc ad alios Iudices trahere conantur diversis pretextibus, ac praecipue quando pro tempore Procuratores

Fiscales coram aliis Iudicibus, aliquando per incuriam, vel multipliciter negotiorum, proprii in hoc privilegio fori non memores, agere, vel respondere, vel alias in Iudices non suos consentire coeperunt, ac etiam quando in processu causarum inter privatos, interesse Fisci detegitur principaliter, vel secundario.

§.3. Nos attenden. quod privilegium fori Fisci concessum, concernit publicum, & quod ista ratione idem Paulus Praedecessor causas inter Fiscum, & privatum etiam alibi instructas, per praesertim Motum proprium advocavit, & quod quodcumque etiam in causis, quae inter privatos aguntur, detegitur Fisci interesse, sive principaliter, sive secundario, idem Fiscus debet gaudere sui fori privilegio, & alios trahere, & non trahi, Motu simili, ex certa scientia habitationes, & difficultates huiusmodi submovere, ac etiam Fiscum nostro, & illius pro tempore Procuratoris incommoditati, ac indignitati occurrere cupientes, & debent. Motu simili, ac ex certa scientia praesertim Motum proprium, tam quoad jam alibi, etiam in Rota, & Motu proprio commissas, & alias ceptasque in posterum committendas, vel alias incipient. causas, innovamus. Declarantes, illum extendi, & quatenus opus sit, extendentes, etiam ad causas, in quibus Procurator Fisci, agendo, vel deferendo, coram aliis Iudicibus, & Tribunalibus comparando, vel alias consentisset, & illorum jurisdictionem prorogasset, ac etiam ubi interesse Fisci, sive principaliter, sive secundario in causis jam inter privatos ceptis, detegeretur, dummodo sit interesse civile, & dummodo causae huiusmodi, etiam quod in illis vertatur interesse Fisci, non sint per commissiones manu nostra propria, scientes de interesse Fisci aliis Iudicibus, & Tribunalibus, cum speciali & expressa praesertim Motus proprii derogatione, commissae non fuerint, quas nolumus praesentibus esse comprehensas, sed semper exceptas.

§.4. Dantes, salvis praemissis, eisdem Camerario, & praesidentibus plenariam, & liberam facultatem, & auctoritatem, praedictis, & aliis quibusvis inhiben. fuerit in Rom. Curia, & extra eam, & sub censuris, & poenis, etiam quoad causas similes in futurum extra Camerae committendas, propria eorum auctoritate, sine alio nostro mandato, nec signatura, inhiben., & in causis huiusmodi, non obstant. quibuscumque signaturis, & inhibition. haecenus factis, & in futurum facien. nisi commissiones in futurum praesentandae, manu nostra cum praesentibus de verbo ad verbum infertione, & illarum derogatione signate fuerint, procedendi, citandi, declarandi, aggravandi, reaggravandi, interdictum ponendi, auxiliun.que brachii secularis invocan. ceteraque alia facien., dicen., geren., & exequen., quae in praemissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna fuerint.

§.5. Non obstantibus praemissis, ac Constitutionib., & Ordinationib. Apostolicis,

Hic igitur Pont. extendit dictam Constitutionem etiam ad illos casus.

Clausula derogatoria.

Cameraribus, quae dat commissionem omnium causarum a Papa nec alibi non committantur.

Clausula derogatoria.

cis, ac Cam. Apost. clausulis, statutis, & consuetudinibus, ac reformationibus, etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibus (illorum tenores, causas, & effectus pro expressis, & insertis habent, & exprimi, ac de verbo ad verbum inferi posse decernent.) latissime derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis, & consuetis.

§.6. Volentes praesentium solam signaturam sufficere, & ubique tam in iudicio, quam extra fidem facere, absque alia literarum expeditione, seu quod literae in forma Brevis ad perpetuam rei memoriam, cum majori, vera, & ampliori specificatione omnium, & singulorum praemissorum, & circa ea necessariorum, latissime exten. adeo quod contraria quaecumque penitus, & omnino tollantur, & non obstant.

Placet Motu proprio I. Die 26. Julii, millesimo quingentesimo sexagesimo primo.

Pape subscr. Dat. P. An. II. die 26. Julii.

XLIII.

Inquisitorum hereticae pravitatis facultas, eligendi, & creandi in Notarios quocumque etiam Clericos seculares, in causis Inquisitionis.

Alexand. IV. in eius Constit. LVI. Ne Commisit. Tom. III. fol. 395. hoc idem concessit, quoad Clericos, qui in saeculo Notariatus officium habuerant.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

§.1. Sane pro parte dilectorum filiorum Inquisitorum, & Commissariorum hereticae pravitatis in diversis Regnis, Provinciis, Civitatibus, Insulis, & aliis Christiani Orbis partib. deputatorum, Nobis nuper expositum fuit, quod ipsi in causis sanctae Fidei adversus eosdem Hereticos prosequendis, personis probatis, & idoneis, quae officio Notarii in eis fungantur, plurimum indigere noscuntur, unde officio ipsius Inquisit. tum propter ipsorum Notariorum penuriam, tum quia plerique officium huiusmodi tantum odiosum exercere recusant, ne illud suscipiendo quemquam offendere videantur, magnum incommodum, & detrimentum generatur.

§.2. Nos igitur nostrae vigilantiae curam

Exordium.

Causae huius Constitutionis.

adhibere, in praemissisque opportune providere volentes, omnibus, & singulis hereticae pravitatis Inquisitoribus, & Commissariis, in quibusvis Regnis, & Dominiis, Provinciis, Civitatibus, Insulis, etiam Graecia, ceterisque Terris, & locis, in quibus Christiana Religio colitur, constitutis, & quomodolibet pro tempore deputatis, quod quoties eis expedire videbitur, unum vel plures, etiam Clericos seculares, vel quorumvis Ordinum Regulares, qui sibi sufficientes, & idonei vili fuerint, in quibuscumque causis sanctae Fidei, & Inquisitionis huiusmodi in Notarios eligere, assumere, & creare, eosque ad officium Notariatus causarum praedictarum deputare, ipsique sic electi, & deputati, acta quaecumque, & processus causarum ipsarum diligenter, & fideliter describere, & annotare, ceteraque omnia ad id quomodolibet necessaria, & opportuna facere, gerere, & exercere, libere, & licite possint, & valeant, plenam, & omnimodam, auctoritate Apostolica, tenere praesentium facultatem, & potestatem concedimus, & impartimur.

§.3. Non obstantibus quibusvis Constitutionib., & Ordinationib. Apost. necnon, quarumvis Civitatum, & Terrarum, etiam juramento, confirmatione Apost. vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinib. privilegiis quoque, indultis, & literis Apost. illis, & quibusvis Notariorum Collegiis, etiam per Sedem Apost. quomodolibet concessis, quib. omnib. eorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.4. Volumus autem, & eadem auctoritate Apost. decernimus, quod quoniam difficile admodum esset praesentes nostras literas ad singula, quaeq. loca, ubi opus foret, deferri, earundem praesentium transumptis &c.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae, millesimo quingentesimo sexagesimo primo, sexto Kal. Septembris, Pont. nostri Anno II.

XLIV.

Approbatio Confraternitatis, & Hospitalis sub invocatione Beatae Mariae de Pietate nuper in Urbe instituti, ad egenos demerentes charitative recipiendos, & curandos. Cum facultate alias ejusmodi Confraternitates extra Urbem cum indulgentiarum participatione erigendi.

PIUS EPISCOPUS, SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Illius qui pro Domini salvatione gregis, in ara Crucis, in pretium immolati non abhorruit, quique inter alia sibi beneplicita,

Facultas Inquisitorum, de qua in causa.

Derogatio contrarium.

Fides etiam sumptorum.

D. P. An. II. die 27. Aug.

Exordium.

1561.

placita, opera charitatis exercere precepit, vices licet immeriti gerentes in terris, curis angimur assiduis, & continua meditatione pulsamur circa quacumque pia opera, & Christifidelium devotione ordinata, ut firma perpetuo, & illibata persistant; omni studio intendere, & ut ad ipsa Christifidelium vota facilius concurrant, fideles ipsos, quibusdam spiritualibus, & allecivis muneribus libenter prosequimur, ac eorum pia suffragia donis celestibus confovemus, ut exinde reddantur divina gratia aptiores, & in eius charitatis devoto in dies peramplius augeatur.

Instituta fuit in Urbe Confraternitas B. Marie de Pietate, ad egenos mentis inopes, educandos, atque curandos &c.

§.1. Sane pro parte dilectorum filiorum Confratrum Confraternitatis Christifidelium, sub nomine pauperum advenarum instituta petio continebat, quod alias nonnulli Christifideles in Alma Urbe degentes Dei spiritu (qui ubi vult spirat) ducti, ac zelo pietatis accensi, memoresque illius Prophetae dicentis: Egenos, & vagos induc in domum tuam, & carcem tuam ne despereris. Quodque hospitalitas Apostolicis doctrinis maxime commendabatur, pariterque considerantes, multos pauperes, pruinæ, & frigoribus expositos per cryptas, & ruinas dictæ Urbis jacere, & interdum maxima, & extrema frigoris calamitate, & fame perire, ac vident. etiam quosdam alios pauperes, mentis inopes, Christianorum, omnium maxima miseratione dignos, qui rationis orbati iudicio, nudi per dictam Urbem ambulabant, universis ludibriis, & plagis, aliisque vite calamitatibus, animarumque salutis periculis expositos esse, & nulla receptacula in dicta Urbe existere, ac cupientes, hos, & illos ab eorum miseris eximere, unam domum suam in regione Columna de dicta Urbe, eorum industria quaesitam, & suis sumptibus extructam, & aptam, primo pauperibus advenis hospitium deputaverunt, lectisque, & suppellectilibus, ac rebus aliis conquisitis ad vite usum necessarios munierunt, & inibi pauperes advenas benigne recipi, eorumque pedes lavari, ac diebus aliquot iuxta cujuscumque indigentiam cibari, pariterque fidei Christiane rudimenta per Capellanorum eorum ministerium ignorantes, ac simplices docere, & ad peccatorum suorum confessionem faciendam, & sacram Eucharistiam sumendam hortari curaverunt, prout etiam ad presens curant. Quodque in eadem domo unum Oratorium sub invocatione Beate Marie de Pietate, Apostolica auctoritate intervenientia extruxerunt, & ornarunt, ubi sacra Eucharistia in sacrario decenter servatur, & quotidie Missa celebratur, locisque luminaribus semper accensis illustratur, ac pro manutenenda inibi hospitalitate, unam Confraternitatem Christifidelium Pauperum Advenarum nuncupatam, dicta auctoritate erexerunt, & instituerunt, ac in dicto Oratorio in prima cujuslibet mensis die Dominica dictæ Confraternitatis Confratres, Christi Corporis Viatico reficiantur, nec his pietatis operibus contenti, sed pia piis operibus cumulantem, ipsos pauperes,

res, mentis inopes, per dictam Urbem, ut praefertur, vagan. ad eandem Domum deduxerunt, & ad illorum infaniam curandam operam Medicorum adhibere ceperunt, animis geren. supradictam hospitalitatem advenarum prosequi, & in sanandos, curandosque dementes praedictos, eorum facultates, junctis aliorum Christifidelium eleemosynis se extendere posse, ac quod pro dicta Confraternitatis salubri directione, & augmento nonnulla statuta, & ordinationes ediderunt, necnon dilectum filium nostrum Bartholomæum tit. S. Crucis in Hierusalem, Presbyterum Cardinalem de la Cueva nuncupatum, dictæ Confraternitatis Protectorem delegerunt, prout in literis Apostolicis desuper concessis, ac per ipsos Confratres impetratis, ac eisdem statutis, & ordinationibus, ac instrumentis publicis, sive aliis scripturis desuper forsan concessis, plenius dicitur contineri.

§.2. Quare pro parte eorumdem Confratrum Nobis fuit humiliter supplicatum, ut praemissis pro eorum subsistentia firmiori, robur Apostolicæ confirmationis adidicere, ac alias in praedictis opportune providere de benignitate Apostolica dignemur.

§.3. Nos igitur, qui pietatis, & charitatis opera ubique exerceri, sinceris exoptamus affectibus, eorumdem Confratrum pium, & laudabile opus plurimum in Domino collaudantes, necnon singularum literarum, ac instrumentorum, seu scripturarum praefatarum tenores praesentibus pro sufficienter expressis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, dictæ Confraternitatis erectionem, & institutionem, necnon praedictam, ac omnia, & singula alia per Guardianos, & Administratores dictæ Domus, & praedictos Confratres circa praemissa edita statuta, & ordinationes, prout illa concernunt, omnia, & singula, in iunctis instrumentis, sive scripturis contenta (licita tamen, & honesta, ac sacris Canonibus non contraria) Apostolica auctoritate, tenore praesentium approbamus, & confirmamus, ac omnes, & singulos juris, & facti defectus, si qui forsan intervenierint in eisdem, supplemus, illisque omnibus perpetuae firmitatis robur adidicimus.

§.4. Et nihilominus quatenus opus sit, Confraternitatem ipsam pauperum advenarum, qua etiam curandorum demementium curam gerat, eisdem modo, & forma, quibus per dictos Christifideles erecta, & instituta existit, auctoritate, & tenore praedictis, de novo erigimus, & institimus. Ac eisdem Guardianis, Administratoribus, ac Confratribus quascumque personas illis benevisas, & gratas, ac acceptas, tam Ecclesiasticas, quam seculares, dictam Confraternitatem ingredi volentes, cujusvis licentia desuper minime requisita, in eorum Confratres, & Confraternitatis gremium recipiendi, licentiam, & facultatem, eisdem auctoritate, & tenore concedimus. Eisdemque quod cum eisdem Bartholomæo Card. & deinceps pro tempore existentis Protectoris sui auctoritate, seu consensu, alia qua-

1561.

Et nunc a Pontifice confirmatio populatur.

Qui Pontifex dicitur institutionem, & statuta Confraternitatis approbat.

Iteraque eam erit & eisdem Confraternitati dat facultatem statuta condendi.

1561.

quacumque statuta, & ordinationes pro ejusdem Confraternitatis felici regimine, ad piorum operum huiusmodi exercitium, & alias circa praemissa, prout eis videbitur, edere, condere, & restaurare libere, & licite possint, indulgemus, ac per eos Guardianos, & Administratores, & Confratres observari debere volumus, & decernimus.

Confratribus que Missam, domibus proptis celebrari faciendi. Tu vide Cons. Triad. Secl. 22. c. 10. post Canonem. Eleemosynas, & obligationes, ac legata recipiendi.

§.5. Et insuper eisdem Confratribus, quamdiu infirmi fuerint, quod liceat eis Missam in domibus suis celebrari facere.

§.6. Necnon eleemosynas, & oblationes quascumque, ac etiam piorum Christifidelium, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, & aliorum Prelatorum, & Officialium, aliarumque personarum, tam Ecclesiasticarum, quam secularium, tam haereticarum, cum in futurum, in ultimis voluntatibus, vel etiam inter vivos donationes, vel largitiones eidem Confraternitati relicta, donata, legata, haereditas, & bona quacumque recipere, & de illis, & eorum fructibus in pios usus, prout eis videbitur, disponere, & alia omnia recipere, obtinere, & facere, ac ad illa admitti posse, quæ Urbis Confraternitates a Sede Apostolica approbata possunt, & valent, citra tamen illarum praerudicium.

Indulgentia potestatem eleemosynas.

§.7. Ac universis utriusque sexus Christifidelibus eleemosynas, largitiones, oblationes, donationes, & legata huiusmodi faciendibus, ut easdem Indulgentias, & peccatorum remissiones consequantur, quas consequuntur, qui Basilicis Principis Apostolorum, & S. Joannis Lateranen. ac illius & S. Spiritus in Saxia de Urbe Hospitalibus, bona quacumque porrigunt, donant, aut relicta, & legata faciunt.

Facultas triffecodi Confraternitatem & Hospitalis ad alium locum, & Sacramenta ibi admittendi.

§.8. Præterea eisdem Confratribus, ut totam Confraternitatem ipsam, & Oratorium ac eorum Hospitalis ad aliam domum, Ecclesiam, sive locum ipsius Urbis eis benevisum transferre, ac inibi unum Oratorium, sive Capellam, aut Sacellum, in qua, vel quo Sacratissimum Corporis Christi Sacramentum reconditum esse debeat, & ad ejus Altare Capellanum ad id per eosdem Guardianos, & Administratores, ad eorum nutum eligere, & amovere, prout hactenus habuerunt, per quem Missæ, & alia Divina officia celebrari, ac ipsis celebrari, & aliis quibusvis Christifidelibus Eucharistia, & Pœnitentiæ Sacramenta ministrari facere possint, habere, & retinere, ac conservari facere.

Bona decedentium sine testamento in d. Hospitali ad illud spectant.

§.9. Et ipsi Guardiani, & Administratores, ac Confratres, vestes, pecunias, aurum, argentum, & alia bona quacumque defervientium, & aliorum pauperum decedentium ab intestato, in dicto extracto, aut in posterum extruere, per dictos Confratres Hospitali percipere, & in usum, & utilitatem huiusmodi Hospitalis convertere.

Indulgentia pro prima eujusque mensis Dominica.

§.10. Distincte Confratribus, & quibusvis aliis Christifidelibus, qui in dicto Oratorio, sive Capella, prima cujusvis mensis in die Dominica sacram Eucharistiam Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

illam sumpserint, & quinque Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam in memoriam quinque vulnerum Jesu Christi Domini nostri dixerint, precatique fuerint Omnipotentem Deum pro pace, unitate, tranquillitate, ac felici statu Sanctæ Matris Ecclesiæ, totiusque Populi Christiani, qualibet vice, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem.

§.11. Necnon dictis Confratribus facultatem, ut Confessorem, sive Confessores, qui eos in mortis articulo ab omni sententia excommunicationis, & ab omnibus eorum peccatis, a culpa, & poena, plenarie absolvant, eligere perpetuis futuris temporibus.

Facultas eligendi Confessorem, qui Confratres absolvat &c.

§.12. Necnon eisdem Guardianis, & Administratoribus pro tempore existentibus, ut quascumque Confraternitates extra Urbem sub huiusmodi vocabulo instituire, & pro tempore institutas, omnibus, & singulis praedictis, & aliis privilegiis, & indulgentiis deinceps concedendis, sub conditionibus, & formis eis benevisis decorare, illisque eis, in toto, vel in parte communicare libere, & licite valeant, similiter concedimus.

Facultas eligendi vel aggregandi alias Confraternitates, cum participatione Indulgentiarum.

§.13. Ac Indulgentias huiusmodi, & praesentes literas, sub quibuscumque revocationibus, suspensionibus, derogationibus, vel limitationibus, quarumcumque similium, vel dissimilium gratiarum, & indulgentiarum per Nos, & Sedem Apostolicam, etiam in favorem Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe huiusmodi, & expeditionum contra Insuperos, & Cruciatæ Sanctæ, vel alias etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, & aliorum Principum instantiam, quomodolibet pro tempore factas nullatenus comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, & de novo concessas fore; ipsique Confratribus, & aliis praedictis suffragari debere decernimus.

Clausula preservative.

§.14. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon statutis, & privilegiis, indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam pro illorum sufficienti derogatione, ac illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi praesentibus pro sufficienter expressis habentes illis aliis in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Clausula derogatorie.

Nulli ergo &c. Si quis &c. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno M. In-

D. P. An. II. die 11. Sept. In-

Incarnationis Domini millefimo quingentesimo sexagesimo primo, 3. Idus Septembris, Pontificatus nostri Anno II.

XLV.

Ex Rainaldo continetur. in nali. Opus posthum. i. 221.

Pontificis electionem ad Cardinales non ad Concilium, si tempore Concilii cum obire contigerit, spectare declarat Pius.

PIUS PAPA QUARTUS

Exordium.

Prudentis Patrisfamilias spectat, cuncta, quae in eius Domo sunt, provide disponere, quod illa debito ordine procedant, nec unum aliud impediatur, aut aliqua eorum infirmul confusionem inducant.

Declaratio, de qua in rubrica.

§.1. Hinc est, quod Nos, qui a Summo Patrefamilias in illius Domo meritis licet imparibus dispensatores effecti sumus, & ex causis tunc expressis Sacrum Oecumenicum, & generale Concilium in Civitate Tridentina indiximus, ne si forte eveniat, Nos Concilio huiusmodi durante pro divina voluntate decedere, super electione Romani Pontificis consilio oriatur, & exinde perturbanda unitatis Ecclesiae praestetur occasio, habita super his cum venerabilibus Fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus matura deliberatione, & diligenti examine de ipsorum Fratrum consilio, & unanimo consensu ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine statuimus, decernimus, & ordinamus, quod si contingat, Nos Concilio huiusmodi durante, etiam si eiusdem Concilii causa, vel occasione, aut alias quomodolibet etiam pro sola voluntate nostra, etiam cum Curia Romana, & caularum, ac literarum Apostolicarum audientia ab Urbe recesserimus, vel in ipsa Urbe, seu Nobis ab ea quovis modo absentibus ante nostrum ad illam reditum, alibi ubicumque, ita Domino volente, decedere in quibuscumque statu, & terminis Concilium ipsum fuerit, & quantacumque Civitas, seu locus, in quo, seu qua Nos etiam inibi forsitan cum Curia, & audientia praedictis decedemus, ab eadem Urbe distet, & Civitati Tridentinae, aut alteri ubi Concilium etiam fuerit, vicina, seu vicinus existat, electio Romani Pontificis in Alma Urbe praefata, nisi Urbs ipsa interdicto Ecclesiastico per Nos appposito tunc subiaceat, vel inibi de oppressione dubitaretur, super quo majori parti Cardinalium tunc in Civitate, seu loco decessus nostri existentium fieri debeat, & tali casu in Civitate Castellana, seu Urbeveta, vel Perusina Civitatibus, servato scripturae huiusmodi ordine, dummodo illa, ut praefertur, interdicta, aut rebelles tunc non sint, & non in ea in qua, seu cuius Dicecesis Nos decedere contingerit, aut Tridentina, seu alia, ad quam Concilium huiusmodi translatum fuerit, Civitate, & solum per ipsos S. R. E. Cardinales, & non per Concilium huiusmodi, aut etiam cum eiusdem Cardinalibus aliquot dicti Concilii, servatis alias Alexandri IV., quae Licet de evitanda, & Gregorii X. in Lugdunensi,

quae Ubi periculum, & quae Ne Romani incipiunt, Clementis V. Romanorum Pontificum Praedecessorum nostrorum in Viennensi circa electionem tandem editis Constitutionibus, & aliis extravaganantibus, ac omnibus in eis contentis, quibus per hoc alias non intendimus praedjudicare, fieri debeat.

§.2. Decernentes ex nunc Cardinales praefatos etiam per Concilium huiusmodi dispensare nullatenus posse, ac quaecumque electionem Romani Pontificis contra praesentium tenorem Concilio huiusmodi durante attentatam, irritam, & inanem, nulliusque roboris, vel momenti fore, & ea non obstante per eosdem Cardinales ad aliam electionem Romani Pontificis servata eandem praesentium forma procedi debere, ac similiter ex nunc irritum, & inane quicquid fecus super his a quoquam, quavis etiam Concilii eiusdem auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri decreti infringere &c. Datum Romae apud S. Petrum, anno Incarnationis Domini millefimo quingentesimo sexagesimo primo, 10. Kalendas Octobris, Pont. nostri Anno II.

Decretum irritans.

Conclusiones.

Dat. die 22. Sept. 1561. Pont. An. II.

XLVI.

Quod instrumenta pro interesse Hospitalis S. Spiritus in Saxia de Urbe rogata, per illius pro tempore Notarios, & Secretarios, in Cancellaria eiusdem Hospitalis custodiri, & per alios Notarios, & Secretarios successores gratis expleri, & in publicam formam redigi possint, illisque plena fides adhibeatur.

Omnia quae spectant ad istud Hospitalis, videntur in Const. XL. Innocent. III. Inter Tom. III. Par. I. fol. 108. & in Const. XXVII. Six. IV. Religionis Tom. III. P. III. fol. 186.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Cum sicut accepimus, pro tempore existens Praeceptor Hospitalis nostri S. Spiritus in Saxia de Urbe, Ordinis S. Augustini, soleat in Hospitali suis sumptibus, & expensis tenere unum Notarium, & quandoque etiam unum Secretarium, qui de omnibus instrumentis interesse eiusdem Hospitalis concernentibus, rogantur, & saepius contingat, ut ipsi Notario, & Secretario a d. Hospitali recedentibus, & officium Notariatus, seu Secretariatus huiusmodi in dicto Hospitali exercere desinentibus, aut decedentes eorum scripturae per eos, seu illorum haeredes, ex eodem Hospitali alio transportentur, & quandoque pereant, seu dissipentur, vel ad Notarios, qui notas, vel imbreviaturas instrumentorum interesse praedicti Hospitalis concernent, absque premio explere, & in publicam formam redigere recusant, manus deveniant, in non modicum dicti Hospitalis, & illius pauperum detrimentum.

Causa concessiois huius privilegii.

Privilegium, de quo in rubrica.

§.1. Nos praemissis occurrere, & indebiti Hospitalis, & pauperum praedictorum paterno affectu consulere volentes, Motu simili Apostolica auctoritate, per praesentes statuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus Notarius, & Secretarius dicti Hospitalis ab eo recedentes, & officium Notariatus, & Secretariatus huiusmodi exercere desinentes, aut ipsorum Notarii, & Secretarii, si decedant haeredes, imbreviaturas, seu notas instrumentorum per eos rogatorum interesse praedicti Hospitalis quomodolibet concernent, alio transportare nequeant, sed eas in Cancellaria dicti Hospitalis, ad hoc ut illi succedentes Notarius, & Secretarius praedicti, illas gratis, & sine premio explere, & in publicam formam redigere possint, dimittere teneantur. Et pro tempore existens Praeceptor dicti Hospitalis, eos ad illas, ut praefertur, dimittere, & propterea auctoritate cogere, & compellere valeat. Quodque pro tempore existens Notarius, & Secretarius praedicti Hospitalis, vigore praesentium, & absque alia desuper sibi concessa, ab aliquo licentia, & facultate, imbreviaturas, seu notas instrumentorum per anteriores Notarios, & Secretarios d. Hospitalis rogatorum interesse eiusdem Hospitalis quolibet concernent, explere, & in publicam atque authenticam formam redigere possint. Et si sic expletis, & in publicam atque authenticam formam redactis, ea prout fides adhibeatur, quae adhiberetur, si per alium Notarium praecedentem licentia, & facultate sibi iuxta statutorum, &c. & reformationum Almae Urbis, & Collegii Scriptorum Archivii Romanae Curiae, & alia servatis servandis, concessa expleta, & in publicam formam redacta fuissent.

Derogatio & derogationum.

§.2. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis praedictis, & quibusvis aliis statutis &c. reformationibus, etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, Dillectis filiis Populo Romano, & praedictis Collegio, & quibusvis aliis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam motu simili, aut alias quomodolibet concessis &c. Quibus omnibus, etiam si de illis, &c. illorum tenores, &c. hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, & sufficienter derogatum esse decernimus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Sola signata sufficiat.

§.3. Praesentium etiam absque eo quod registrantur, aut illis data apponatur, solam signaturam sufficere, & ubique in iudicio, & extra, regula contraria non obstante, fidem facere decernent. &c.

Papa subscribitur.

Fiat Motu proprio I.

Quod Birretum Viride deferant etiam coram Iudicibus Urbis, & Carcerum Visitationibus petentes alternativas, vel beneficium Cap. Pervenit & Cap. Odoardus.

Hac beneficia, quibus danda, & deueganda sunt, vide in Constitut. XVI. Clem. VII. Cum ex multorum Tom. IV. Par. I. fol. 63. ubi etiam habet, quantum daret instantia istorum casarum.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio, &c.

Cupientes Mercatoribus, & aliis personis tam Almae Urbis nostrae Civibus, quam forensibus in ipsa Urbe cum quibusvis personis contrahendis omnem possibilem securitatem concedere, & omnem viam, ac etiam omnes dilationes, & per quas Mercatorum, & aliarum personarum debitores a debitorum solutione subterfugere, seu se quoquomodo subtrahere, & creditores eorum creditis defraudare, aut supplantare possent, de medio tollere ac remedium opportunitate praemissa ne fiant, adhibere, & ut debitores ipsi a praemissis, si non Dei Omnipotentis, saltem humanae ignominiae timore abstineant, & sic eorumdem Mercatorum, & personarum firmitati providere volentes.

Causa Constitutionis.

§.1. Et considerantes Motum proprium a fel. rec. Paulo Papa IV. Praedec. nostro, quod ex tunc de cetero alternative, significationes, & dilationes quaecumque, nisi iuxta juris dispositionem, ac formam statutorum ipsius Urbis concedi nullatenus possent, & qui illas obtinissent, & ex tunc in futurum obtinerent, semper Birretum Viride portare tenerentur, emanatum, circa ipsorum debitorum malitiam, seu malos homines non sufficere, cum ipsum Birretum Viride, nisi postquam ad alternativam vel alias dilationes admissi fuerint, portare non teneantur, & sic beneficio temporis in grave creditorum praedjudicium, & iacturam gaudeant.

Paulus IV. statuit debitores obtinentes alternatives, vel dilationes teneantur deferre Birretum Viride.

§.2. Nos igitur Motu simili, &c. per praesentes perpetuo statuimus, & ordinamus, quod de cetero quicumque debitores, seu in forma Camera, aut alias quomodolibet obligati, quaecumque alternativam, significationem, vel aliam quaecumque dilationem etiam secundum Cap. Pervenit vel Odoardus, seu inhibitionem aliquam a Curia causarum Cam. Ap. Auditore, seu eius Locumtenente, aut Almae Urbis Vicario, vel Gubernatore, vel Senatore, seu aliis ipsius Urbis Iudicibus etiam Commissariis, aut Carcerum Urbis Visitationibus petere non possint, nisi se prius coram illis dictum Birretum Viride gestando praesentaverint, & ipsum Birretum Viride publice, & secreta sub suffigation, per Urbem pro prima vice, & trirerem pro secunda, qua sine dicto Birreto reperti fuerint, deferre, per se, vel suos legitimos procuratores ipsi absentibus promiserint, & medio juramento affirmaverint,

Illic autem Pontifex declarat, debitores teneantur gestare dictum Birretum coram Iudicibus Urbis antequam inhibitionem obtineant, & promittente ipsum de cetero deferre.

verint, ac aliter a praedictis, & aliis quibusvis Iudicibus etiam vigore specialis commissionis nostra, aut successorum nostrorum manu signata, vel signanda obtenta, & obtinenda, alternativa, & significationes, aut dilaciones quaecumque etiam secundum iuris formam nulle sint, & ipsis debitoribus, etiam si Clerici existant, nullatenus suffragentur.

Deposario
executiois.

§.3. Mandantes eidem Auditori Cam., ut huiusmodi Constitutionem, & Ordinationem perpetuo, & inviolabiliter etiam in quibuscumque libris, & causis hactenus motis observari faciat, & mandet, contra omnes, & singulos praemissis in aliquo contravenientes, per censuras, & poenas, ac etiam pecuniarias, & alia remedia opportuna sibi visa etiam manu Regia procedendo.

Derogatio
contractionis.

§.4. Praemissis ac quibuscumque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ipsius Urbis Statutis, & reformationibus, ceterisque contrariis non obstantibus quibuscumque.

Sola signatura
sufficiat.

§.5. Volumusque quod praesentium sola nostra signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in iudicio, & extra, quaecumque regula contraria non obstante.

Papa subscr.
Publ. P. An. II.
die 27. Oct.

Placet motu proprio I.
Anno a Nativitate Domini 1561. indit. 4. die vero 27. mensis Octobr. Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pii Divina providentia Papae IV. Anno secundo retrospectiva littera Apostolica, affixa, & publicata fuerunt in vasis Principis Apostolorum de Urbe, Cancellariae Apostolicae in aede Campi Florae, ut moris est, per nos Bernardinum Andrentium, & Jo. Gherardi Cur. Apost.

Julius Parvus Mag. Cur.

XLVIII.

Inquisitores hereticae pravitatis non teneantur publicare dicta testium contra Schismaticos, vel Haereticos examinatum. Neque rationem reddere de processibus alteri, quam Rom. Pontifici, aut supremis Inquisitoribus Almae Urbis.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Cum sicut non sine magna animi nostri molestia accepimus, humani generis hoste instigante, ita Schismaticorum, & aliorum Haereticorum numerus in provincia, statu, & Diocesi Civitatis nostrae Avinionen. prevaluerit, & propter eorum, seu alicujus ipsorum potentiam, & malitiam, nullus contra eos deponere, seu eorum crimina revelare, & accusare audeat, quo fit, ut ipsi Schismatici, & Haeretici remaneant impuniti, in non modicam divinae Majestatis offensam, & grave personarum Catholicarum scandalum.

Inquisitor
contra Hae-

§.1. Nos ne in futurum aliquis metu ipsorum haereticorum, & schismaticorum, eorum crimina revelare formident, alias in

præmissis opportune providere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostris, Dilecto filio Fratri Bernardo moderno Inquisitori Avinionen., vel pro tempore existenti, in dicta Provincia haeretica pravitatis Inquisitori, ut personas, quae schismaticos, seu haereticos huiusmodi revelaverint, seu contra eos deposuerint, & testificaverint, publicare, seu revelare minime teneantur. Et si ab eodem Inquisit. aliqua ipsorum testium d. publicari contingat, ita truncata, & secreta publicentur, ut cognitio nominum, & cognominum ipsorum testium, ad aliquam notitiam devenire non possit.

Syndicario
nequeant nisi
a Rom. Pont.
vel supremis
Inquisitoribus
Urbis.

Inhibitio contra
molestias
Inquisitorum
rem sup. praedictis.

Derogatio
contractionis

Derogatio
contractionis

D. P. An. II.
die 1. Nov.

Fructus, & emolumenta ad Capitulum, & mensam Ecclesiarum Urbis communiter spectantia, & distributiones pro defunctorum anniversariis largiende, applicentur distributionibus quotidianis pro interessentibus Divinis officiis.

XLIX.

Fructus, & emolumenta ad Capitulum, & mensam Ecclesiarum Urbis communiter spectantia, & distributiones pro defunctorum anniversariis largiende, applicentur distributionibus quotidianis pro interessentibus Divinis officiis.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Causa Constitutiois.

CUM, sicut accepimus, in hac Alma Urbe nostra, quae caput existit totius Orbis, & in qua caelestis altitudo consilii Sedem Apostolicam nullis defecturam temporibus mirabiliter stabilivit, ita in Ecclesiis collegiatis divinus cultus diminutus fuerit, ut exteris nationibus scandalum non modicum generetur.

Dispositio,
de qua in rubrica.

§.1. Volentes igitur, quantum in Nobis est, divino cultui consulere, & abusus huiusmodi tollere, decernimus, statuimus, & ordinamus, omnes, & quoscumque fructus, redditus, proventus, iura, obventiones, & emolumenta quaecumque, in quibuscumque rebus consistant, quorumcumque Ecclesiarum, tam Sacrosanctae Lateranensis Ecclesiae, Beati Petri Apostolorum Principis, ac Gloriosissimae Virginis Sanctae Mariae Majoris nuncupate, quam aliarum quarumcumque Ecclesiarum ad Capitulum & mensam earumdem communiter spectantes, & pertinentes applicari, assignari, & adscribi debere, prout tenore praesentium (sine tamen praedictio pensionum super dictis fructibus reservatarum) applicamus, adscribimus, & assignamus distributionibus quotidianis, distribuendas, & dividendas inter Canonicos, & alios Beneficiatos Divinis officiis interessentes distarum Ecclesiarum, juxta Ecclesiae cujuslibet ordinationem rationabilem jam factam, seu etiam faciendam per Nos, vel dilectum filium nostrum Almae Urbis Vicarium generalem. Qui vero aliter de dictis fructibus, redditibus, proventibus, iuribus, emolumentis quicquam receperint (exceptis illis, quos infirmitas, seu iusta, & rationabilis causa, aut Ecclesiae utilitas excusant) reum sic receptarum dominium non acquirant, nec faciant causas suas, immo ad omnium restitutionem teneantur. Idem quoque de distributionibus pro defunctorum anniversariis largiendis decernimus observandum.

Vicarius
Papa executor.

§.2. Mandantes dilecto filio Jacobo Cardinali Sabello, nostro in dicta Urbe, eisque districti Vicario, quatenus ordinationem, statutum, decretum, applicationem, & assignationem huiusmodi, in quibuscumque Ecclesiis in dicta Urbe consistentibus, inviolabiliter per quoscumque quavis auctoritate, etiam Cardinalatus honore fungentes, per censuras Ecclesiasticas, & alias poenas etiam pecuniarias, arbitrio imponendas, quacumque appellatione remota, manu regia observari faciat, contradictores, &c. sublata, &c. Sicut per quoscumque Iudices, &c. irritum quoque, &c.

§.3. Non obstantibus praemissis, Constitutionibus Apostolicis, & consuetudinibus, & Constitutionibus quarumlibet distarum Ecclesiarum, confirmatione Apostolica, aut quavis alia firmitate roboratis, latissime extendendis, quibus omnibus, illorumque tenores pro sufficienter expressis habentes, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Placet Motu proprio I.
Datum Romae apud S. Petrum die decimo Kal. Decembris, Anno II.

Papa subscr.
Dat. P. An. II.
20. Novemb.

L.

Proxenetæ Ripae Almae Urbis, tenentur Nautis, & Mercatoribus Vini, de pretio vini eis mediantibus venditi, emptoribus illud non solventibus.

Alia eorumdem Mercatorum, & Nautarum in dicta, ac privilegium fore vide supra in Const. XXX. Capientes fol. 61.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

DEECET Romanum Pontificem ex debito sui pastoralis officii, ad ea diligenter prospicere, per quae in hac Alma Urbe, ad quam veluti communem omnium patriam, frequens est hominum concursus, vini, ac rerum aliarum humano victui necessariorum ubertas, cum ejusdem Urbis incolarum in copioso numero existentium commoditate, Nautarum quoque, & Mercatorum vina, & res huiusmodi ad Urbem ipsam advehentium, plena securitate, nostrae provisionis ope, unicuique quod suum est tribuendo, non solum manuteneri, sed augeri, ac in ea ad publicam omnium utilitatem, per amplius conservari salubriter valeat.

Exordium.

§.1. Cum itaque sicut diversi diversarum partium Nautae, & Mercatores querebantur Nobis nuper exponi fecerunt: ipsi quos vina ac res huiusmodi ad Ripam fluminis dictae Urbis deducere saepe contingit, neminem cognoscentes, & diutius in dicta Urbe, seu Ripa absque eorum gravi detrimento morari nequeunt, vina huiusmodi mediantibus Proxenetis, Sentalibus nuncupatis, cauponibus, hospitibus, tabernariis, ac aliis diversarum qualitatum personis, a quibus vini venditi pretii solutio, seu exactio nimium tarda, & difficilis existit, vendere, & deinde pro huiusmodi pretio recuperando caupones, hospites, tabernarios, ac personas huiusmodi ad iudicium evocare, ac proinde varias lites, & quamplures sumptus, & expensas subire, Procuratores cum mensuris salariis in dicta Urbe constitutis, & relinquere cogantur, ac saepius etiam caupones, hospites, tabernarios, ac personas huiusmodi dolose, & fraudolenter decoxisse, solum veritate, foro cessisse, atque alias solvendo non esse inveniant. Quo fit ut negotiatio circa hac, magna cum eorum iactura multum impediatur, & retardetur, ac ipsi vina praedicta longe dimidio etiam carius vendere adstringantur,

Nautae vendebant mediantibus Proxenetis eorum vina, cauponibus, & aliis, quos non cognoscebant, & pro consecratione pretii licite cogebantur.

tur, in grave totius Urbis, ac illius, & praesertim pauperum incolarum evidens detrimentum. Et propterea ipsi, seu eorum major, & sanior pars apud Nos, ut eis in praemissis de opportuno remedio providere velimus, vehementer instantes, si nostrae provisionis auxilio ab eisdem damnis, & incommodis liberati fuerint, ultra per eorum propriis manibus subscriptas syngraphas Nobis, & Camera Apostolicae perpetuis futuris temporibus, pro impensis etiam Ministrorum in praemissis subeundis, quatuor julios pro quolibet dolio vini ordinario, ultra omnes alias praestationes, & solutiones ad haec usque tempora introductas, se soluturos offerant, & longe esse minorem suam hanc quatuor juliorum praestationem, quam tot, & tanta incommoda, quae in dies subire compelluntur, attestentur, ac sublatis dictis incommodis, etiam multo viliori pretio vina sua vendere posse affirmant.

Pontifex legitur Nautarum & Mercatorum vini securitati, ac vini libertati consulendo, decernit, ipsos Proxenetarum teneri pro pretio vini venditi, eis mediantibus, quod emptores solvere recitent vel dilatio ultra 30 dies concessa non sit ab ipse Mercatoribus.

§.2. Nos igitur eisdem Nautas, & Mercatores specialibus favoribus, & gratiis prosequi, ac eorum indemnitati, & publica utilitati, quantum in Nobis est, providere volentes, ac omnia, & singula privilegia, & hypothecas, tam de jure, quam consuetudine eis quomodolibet concessa, & competentes, quorum tenores praesentibus haberi volumus pro expressis, harum serie approbantes, & innovantes, ac de novo concedentes, necnon per eos Nobis factam obligationem praedictam acceptantes, ratamque, & gratam habentes, ac simul laudabilem alias his, ut plene novimus introductam, licet postmodum nonnullorum vel incuria, vel fraudibus, & malitiis a quibusdam annis citra male observatum usum, per quae Proxenetarum, quorum opera vina vendita fuerant, post trinam requisitionem illorum emptoribus factam, ad totalem pretii solutionem, eisdem venditoribus tenebantur, amplectentes, consideratis prius natura negotii, quae in celeris expeditione consistit, ac ipsorum Nautarum, & Mercatorum, ac advenarum, & aliarum personarum in eadem Urbe degentium, ac cum eis contrahentium ignorantia, publicaeque utilitatis conservatione, necnon dictae Urbis excellentia, quae pluribus privilegiis a diversis Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris decorata fuit, & deinde habita super his cum diversis probis viris horum omnium peritis, deliberatione matura, ex certa nostra scientia auctoritate Apostolica, tenore praesentium statuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus pro tempore existentes Proxenetarum, qui quotidie in dicta Ripa versantur, quique caupones, tabernarios, & hospites, ac alias personas hujusmodi in eadem Urbe degentes, quae per eorum manus vina ab eisdem Nautis, & Mercatoribus emant, per continuam, seu frequentem, & circularem cum eis ratione exercitii, eorum officii, ac cum aliis personis habitam conversationem, ac tractationem cognoscunt, & cognoscere possunt, seu facile de eis, eorumque facultatibus se informare, ac certiores reddi valeant, quorumque fidem

in nominibus, & venditionibus faciendis in hoc negotio hujusmodi vinorum venditores quodammodo sequi videntur, ad solutionem pretii cuiuscumque quantitatis vini, eis mediantibus venditi, & venditoribus non soluti, in omnibus, & per omnia, ac si ipsis venditum fuisset, teneantur, adeo ut facta emptoribus, per eosdem venditores, trina requisitione judiciali, seu extrajudiciali, etiam unico contextu, & de eadem requisitione coram Iudice competenti etiam sive facta, ipso facto, nullaque admessa excusatione, ad eorum solutionem omnibus juris, & facti remediis statim, unica tantum citatione procedente, etiam si opus fuerit, per subhaftationem, & venditionem officii Proxenetarum, quod pro tempore obtinebunt, quacumque appellatione remota compellantur, nisi venditores praefati emptoribus ipsis ad solvendum pretium vini venditi dilationem ultra viginti dies fecerint, atque concesserint. Quo casu Proxenetarum hujusmodi nullatenus teneantur, nisi Mercatores ipsi opera, & interventu ipsorum Proxenetarum, dilationem hujusmodi fecisse probaverint, quo probato Proxenetarum praedicti ad hujusmodi solutionem ut praefertur, teneantur.

§.3. Salva tamen remanente praesentis statuti, & ordinationis vigore Proxenetarum, in casibus in quibus tenerentur, contra dictos emptores actione, in omnibus, & per omnia, ac si vinum praedictum per eos emptoribus venditum extitisset, ipsique cum eis contraxissent, etiam abique alia desuper per dictos venditores actionum, aut aliorum jurium cessione facienda.

§.4. Et pro majori Proxenetarum, ac Mercatorum, & Nautarum, ac aliorum praedictorum cautela, quod moderni caupones, hospites, & tabernarii ad praesens exercentes infra quindecim dies, alii vero qui in futurum illa exercere voluerint, ante eorum exercitium, coram dicta Ripa Camerario, in forma depositi pro centum scutis pro quolibet hospicio, seu qualibet taberna, vel caupona, de stando juri, & iudicatum solvendo coram dicto Camerario, omnibusque aliis iudicibus competentibus cum omnibus, & singulis personis quomodolibet interesse habentibus occasione cuiuscumque quantitatis vini, per eos a Nautis, seu Mercatoribus ripalibus empti idonee cavere, & cautiones hujusmodi in hac cuiuscumque renovare etiam teneantur, ac ad id per Camerarium praedictum, omnibus juris, & facti remediis ipso facto cogi, & compelli possint, quibuscumque appellatione, & subterfugio remotis, super quibus ipsi Ripa Camerario eos toties quoties, usque ad quancumque summam pro praemissorum executione multandi, ac multam hujusmodi pro una Camera praedicta, & pro alia illius medietatibus officii Camerarii hujusmodi, & executori applicandi, eamque exigendi, ac tabernas, hospitia, & cauponas hujusmodi claudendi, omniaque, alia, & singula in eisdem praemissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna, decernendi, mandan-

Proxenetarumque ita solventes agere posse declarat circa emptores vini, prout si ipsinet, vinum eis vendidissent.

Et pro majori cautela Mercatorum vini, ac Proxenetarum, nec eripit quoscumque caupones, & tabernarios cavere debere de stando juri &c. occasione vini, cum quibuscumque personis.

dandi, faciendi, & exequendi, plenam, & liberam, auctoritate, & tenore praedictis concedimus facultatem, alioquin ipsum, & Camerarium, & Notarium inde rogatum in praemissis negligentes pro dictis centum scutis de eorum proprio teneri, ac ad illorum solutionem cogi, & compelli, & ita per quoscumque Iudices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac praefatos Cardinales sublata eis, & eorum cuiuslibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & desiniri debere, decernimus, & declaramus.

Et rebelliam Juliorum quatuor pro quolibet dolio vini solvi, & per Ministros Camerae exigere debere jubet.

§.5. Et nihilominus ne dicta Camera propterea damnum aliquod patiat, sed ut praemissa omnia suum plenarium effectum liberius sorti valeant, ac ex causa onerosa concessa sint, & esse censentur, pro Ministrorum in his in dicta Ripa, & alibi, ac aliis praemissis necessariorum mercede, & manutentione eosdem quatuor julios pro quolibet dolio vini ordinario, quod ad dictam Ripam appellere contigerit, moderatis, & pro tempore existentibus Dohanz Ripae hujusmodi Appaltatoribus, & Ministris dictae Camerae per praedictos venditores ultra omnes alias hucusque introductas praestationes praedictas, in primis, & ante omnia pro solvendi, & ab eis exigere debere volumus, & mandamus. Praecipientes eisdem Appaltatoribus, & Ministris, ut a publicatione eorumdem praesentium illos una cum aliis eiusdem Camerae iuribus a praedictis venditoribus exigant, ac retineant in utilitatem ipsius Camerae convertendos, ac in eorum libris annotent.

Registrarique mandata in Camera Apostolica Constitutionem istam.

Dat. P. An. II. 20. Novemb.

§.6. Necnon dilectis filiis nostro Guidoni Ascanio S. Mariae in Via-Lata Diacono Cardinali de Sancta Flora nuncupato Camerario nostro, ac ipsius Camerae Thesaurario, Praesidentibus, Clericis, & personis, ut easdem praesentes in libris Camerae praedictae registrent, illaque ac omnia in eis contenta hujusmodi inviolabiliter observari faciant. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

Nulli ergo, &c.
Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo primo, duodecimo Kalend. Decembris, Pont. nostri Anno II.

II.

Penae malefactorum Communitatum Status Ecclesiastici, vel locorum subsectorum applicentur Reverenda Camera Apostolica, quatenus ex causa vere onerosa, aut piis, vel publicis operibus non sint applicatae. Et Gubernatores locorum decem pro centenariis consequantur de eiusmodi penis, accusatores autem quartam partem penarum bannimentalium.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Decet Romanum Pontificem id maxime omni studio curare, & efficere, ut

Populi suae sanctaeque Sedis Apostolicae ditioni, in pace, & tranquillitate vivant, ac ut quietis status perturbatores, quos virtutis amor a malo non retrahit, poena saltem formidine coercentur, omnique eis occasio, qua ad scelera committenda procliviores reddi posse videantur, penitus adimatur.

§.1. Sane cum experientia rerum magistrata docente luce clarius cognoverimus, pro eo quod in omnibus fere Civitatibus, Terris, Castris, & locis, Nobis, & praefata Sedi immediate subiectis, tan ex illorum statutis, & consuetudinibus, quam etiam ex Rectorum decretis, & edictis, seu proclamationibus, quae pro tempore fieri contingit, seu alias ex variis privilegiis illis concessis, poena pro delictis, & excessibus imposita, in totum, vel pro parte Communitatibus Civitatum, Terrarum, & locorum hujusmodi applicatur, & a delinquentibus, utpote qui de ipsarum Communitatum corpore existunt, & in illis quam plures sibi necessitudine, & amicitia conjunctos habent, minime exiguntur, plura, & enormia delicta committi, & perpetrari, ac imputata ut plurimum remanere, indeque ad illa, & pejora committenda, homines proniores, & faciliores reddantur, plerumque inimicitias oriri, ortaque ingravescere, & fo-

Penae pro delictis impositae vigore statutorum, vel bannimentorum applicatae eorum Communitatibus, & propterea delinquentes ita quam potentes eas non solvebant, & in dies majora delicta committentur.

Ideo hic Pontifex dictas poenas (non tamen impositas pro damnis date in vinis &c.) Camerae Apostolicae applicat.

§.2. Nos propterea, pro nostri Pastoralis officii debito, his, quantum in Nobis est, occurrere, & ne sub spe impunitatis quippiam audacior ad delinquendum fiat, providere volentes, habita prius super hoc cum Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione, ac de eorum unanimi consilio, hac in perpetuum valitura Constitutione sancimus, ut in omnibus, & singulis Civitatibus, Terris, & locis, ut praefertur, Nobis, & Sedi Apostolicae subiectis, in quibus poena aliqua pecuniaria, & multa, sive certa expressa summa, sive honorum, sive alienius partis illorum confiscationis, pro quibusvis criminibus, a jure communi, vel municipali, sive etiam per decreta, edicta, proclamata, aut bannimenta a locorum Rectoribus, & Provinciarum Praefectibus, seu Gubernatoribus, ac etiam de latere Legatis, & eorum Vicelegatis, ceterisque officialibus, & iustitiis ministris, edita, & facta insisterent, ipsarum Civitatum, terrarum, & locorum Communitatibus, ex statuto, vel consuetudine, etiam a Nobis, & Sede Apostolica approbata, & confirmata, aut privilegio Apostolico, etiam ex titulo oneroso, vel pro reparatione murorum, fontium, pontium, & viarum, & etiam Ecclesiarum, seu piorum locorum, aut pro aliis rebus publicis, vel alias quomodolibet concessa, in totum, vel in partem applicata existunt (illis tantum, quae pro damnis in possessionibus, vineis, agris, silvis, & nemoribus illatis impositae fuerint, exceptis) non praedictis Communitatibus, sed Camerae Apostolicae applicatae sint, & esse censentur, & per officiales, seu executores ad id ab ipsa Camera deputan. etiam quae hactenus eorumdem

Inhibetur locorum Re- gioribus, ut de cetero tales penas applicent eidem Camera, & applicationes aliter factas annullat.

Declaratio circa applica- tiones facias pios locis vel ex causa onerofa.

Clausula de- rogatoria.

Dat. P. An. II. 5. Decembris.

Pape subscr.

dem Communitatum negligentia, seu potius nimia indulgentia exacte non fuerunt, exigantur, ac exigi possint, & debeant.

§.3. Inhibentes universis, & singulis Legatis, sub indignationis nostrae, ac Rectoribus, & alijs supradictis, sub excommunicationis, seu suspensionis a divinis, aliisque arbitrii nostri poenis eo ipso incurrendis, ne de cetero perpetuis futuris temporibus in eorum decretis, edictis, proclamationibus, seu bannimentis faciant aut sententias ferendis poenas pecuniarias, & multas, aut bonorum in partem, vel in totum confiscationes huiusmodi alicui alteri praeterquam Filio nostro, & Camera Apostolica applicare quovis modo audeant, & ubi etiam per eos alicui alteri applicari contigerint, illas nihilominus eidem Camera applicatas fore, & censeri, ac per eius officiales, & executores praefatos excipi. Sicque per quoscumque Iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam praefatos Cardinales, subblata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

§.4. Ne autem his, quibus poena pecuniaria, seu multa praedictae forsitan, ex titulo vere oneroso, pecunia scilicet actualiter numerata applicata extiterint, praedictum fiat. Volumus, ut hi, qui illas, seu illarum partem sic ex titulo oneroso sibi applicatas, seu applicatas fuisse docuerint, postquam ille per officiales Camerae Apostolicae exacte fuerint, de eorum manibus (praeviis tamen dictae Camerae mandatis) illas integre, seu pro parte, prout eis applicatae erant, accipiant. In illarum vero exactioe nullatenus se intromittant. Et idem in illis poenis & multis, ac confiscationibus, quae applicatae esse ostenduntur, pro reparationibus murorum, pontium, & viarum, & in primis Ecclesiarum, & piorum locorum, aliisque rebus, publicis videlicet, observari mandamus.

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac provincialibus, & municipalibus quorumcumque locorum, statutis quoque, indultis, & literis Apostolicis Communitatibus praedictis, & alijs quibuscumque etiam ex titulo oneroso concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus illorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis habentes, quoad praemissa specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo, &c. Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae 1561. Non. Decembris, Pontificatus nostri Anno II.

Ego Pius Catholicae Ecclesiae Episcopus.

Sequuntur subscriptiones Cardinalium, & Publicatio.

Sequitur extensio d. Constitutionis.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

AD Romanum spectat Pontificem sua sollicitudine indefessa diligenter providere, ut ea, quae ab eo sancita sunt, ita suae declarationis adminiculo dilucidentur, quod nulla desuper dubitandi occasio, cuiquam relinquatur.

§.1. Dum itaque Nos nuper ex certis, tunc expressis causis, &c. Omititur quia ipsa Bulla est praecedens.

§.2. Et forsitan ab aliquibus praetendi possent castra, villas, & loca iurisdictioni civitatum, & Terrarum Status nostri Ecclesiastici subiecta, sub eisdem literis minime comprehendendi, ac literas ipsas ad illa non extendi, & proinde poenas, multas, ac alias bonorum confiscationes huiusmodi, per officiales, seu executores dictae Camerae, in castris, villis, & locis huiusmodi nullatenus exigi posse, ac Camerae Apostolicae per praedictas literas esse applicata.

§.3. Nos, ne hoc, vel alio quovis praetextu Camera ipsa circa poenarum, ac multarum, & bonorum confiscationum huiusmodi exactioem defraudetur, ejus indemnitati, illiusque officialium, & executorum huiusmodi tranquillitati in praemissis, quantum in Nobis est, providere, omnemque desuper hesitantiam materiam exinde submovere, ac mentem nostram circa haec pandere volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine, harum serie decernimus, & declaramus, castra, villas, & loca iurisdictionis Civitatum, Oppidorum, & Terrarum d. Status nostri Ecclesiastici quomodolibet subiecta, sub praedictis literis omnino comprehendendi, ac comprehensa esse, & censeri, ac literas ipsas ad illa se extendere, & extendi debere. Necnon illarum vigore officiales, executores praedictos poenas, & multas, ac alias bonorum confiscationes huiusmodi in eisdem Civitatibus, Terris, Castris, Villis, & locis, ac alias juxta eorundem literarum continentiam, & tenorem exigi posse, ac exactioes huiusmodi licitas, ac juxta mentem nostram factas esse, & censeri in omnibus & per omnia, petinde ac si in eisdem literis specialis, & expressa de eisdem Castris, Villis, Terris, & locis, mentio facta fuisset.

§.4. Et ita per quoscumque Iudices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, ac eisdem S. R. E. Cardinales, causarumque Palatii Apostolici Auditores, seu eorum Locateneres, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari & definiti debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Or-

Exordium.

Hic Pontif. edidit Const. de qua hic.

Desuper ortum est quibium.

Idem ergo Pontif. declaravit dictam. ejus Const. comprehendere etiam Castra, & Loca subiecta iurisdictioni Civitatum, & Terrarum ipsius Status Ecclesiastici.

Clausula sublata.

Derogatio contrarium.

D.P. An.III. 7. Februarii.

Officiales Status Eccles. x. pro 100. de poenis habeant.

Accusatores vero quartum de poenis bannimentalibus.

Omnes capiunt a Depositione.

Prohibito plus percipiendi.

Derogatio contrarium.

& Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus, & singulis alijs, quae in dictis literis volumus non obstat.

Nulli ergo &c. Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae 1561. septimo Idus Februarii, Pontificatus nostri Anno III.

Sequitur declaratio circa portionem poenarum dandam Officialibus, & Accusatoribus.

PIUS PAPA QUARTUS Ad futuram rei memoriam.

CUpientes pro injuncta Nobis administrationis officio, consulationi, ac controversiis, quae quotidie inter officiales Status nostri Ecclesiastici, & Camerae nostrae Apostolicae, seu pro ea Agentes super participatione poenarum maleficiorum statutarum, & bannimentalium, exortiantur, atque excitantur, mature obviare, & opportune providere, Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostra, auctoritate Apostolica tenore praesentium statuimus, ordinamus, atque praecipimus, quod portio decem pro centenario dictarum poenarum, tam bannimentalium, quam statutarum, eisdem officialibus, nunc, & pro tempore existentibus solummodo competat, & competere debeat, ipsique Officiales dicta portione, & non ultra contenti remaneant, neque aliquid aliud praeter portionem huiusmodi capere, aut habere possint.

§.1. Ita tamen quod ex poenis bannimentalibus proprie, particulariter, accusatori, quando his vere existat, quarta pars ipsarum poenarum juxta solitum dari valeat.

§.2. Necnon tam officiales praedicti eorum portionem huiusmodi, quam ipsi accusatores eandem quartam partem de manibus Depositariorum Camerae praefatae, quibus cura exigendi similes poenas injuncta fuerit, & non aliter, nec alio modo accipere debeant, & ad id faciendum omnino teneantur.

§.3. Inhibentes eisdem Officialibus, & eorum singulis in virtute sanctae obedientiae, & sub indignationis, aliisque arbitrii nostri poenis, ne quicumque aliud excepta dicta portione decem pro centenario, ex eisdem poenis capere, exigere, vel habere audeant, seu praesumant, nec ipsi, & accusatores praedicti portionem, & quartam huiusmodi respective ab alijs, quam ab ipsis eisdem Camerae Depositariis, ut praefertur, accipiant, irritum nihilominus decernentes, & inane, quicquid secus a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.4. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, statutisque, & consuetudinibus quorumvis Locorum, & Civitatum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

privilegijs quoque, indultis, & literis Apostolicis per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros, ac etiam per Nos forsitan quomodolibet in contrarium, concessis, & confirmatis, quibus omnibus eorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis, totaliter insertis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat ad effectum praesentium, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.5. Volumus autem, quod earundem praesentium transumptis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo Theaurarii nostri generalis, seu personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae originalibus ipsis adhiberetur, si forent exhibita, vel ostensa.

Datum Romae apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 20. Aprilis 1564. Pontificatus nostri Anno V.

Die 28. Apr. 1564. admisse sunt haec literae Apostol. ex Decreto Camerae, & registratae libro signaturarum S.S. D. N. Papa, apud me Notarium fol. 60.

Hier. de Tarano.

LII.

Reformatorum Rotae Romanae.

Ordinationes, & reformationes hujus Rotae. Vide in Constitut. XLII. Joannis XXII. Ratio Tom. III. Part. II. fol. 195. Auditorum vero numerum praefinit Sixt. IV. in Constitut. II. Romani Tom. III. Part. III. fol. 132. Indultaque, & gratias, & facultates eisdem concesserunt Innocentius VIII. in Constitut. XVI. Finem ibidem fol. 218. Leo X. Constit. III. Sedis ibidem fol. 369. Clem. VII. in Constit. XIII. Convenit Tom. IV. Part. I. fol. 52. & Paul. III. in Constitut. XV. Romani ibid. fol. 149.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

IN Throno Iustitiae, super omnes gentes, & regna, meritis licet imparibus, supplicata dispositione constituti, ad ea, quae iuris, & iustitiae cultum, ac observantiam concernunt, dirigimus potissimum aciem nostrae mentis, ut universis nationibus ad Sedem Apostolicam omnium fidelium matrem, & magistram, pro litium, & controversiarum inter eos vigentium decisionibus, recurrentibus, longis iudiciorum curricularum sublati, ac minoribus, quam fieri poterit dispensandis, opportune consulatur.

§.1. Sane postquam Nos circa Curiae nostrae reformationem solerti studio intendentes, reliquorum ejusdem Curiae tribunalium, & officiorum emendationem, & correctionem cum Dei auxilio, & Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio feliciter peregrinamus, demum ad Palatium nostrum

Fides transumptorum.

D. P. An. V. 20. Aprilis.

Admissio, & reg. in Camera.

Exordium.

Rotae emendatio, & causa hujus reformationis.

notri Auditorium, in quo universonum...
Christifidelium graviores cause per duodecim summa virtutis, & doctrine viros, ex omnibus mundi partibus magna cum diligentia conquisitos, mature cognoscantur, & magna cum integritate, & iustitia terminantur, animum adiecit. Et licet in eodem tribunali pauca admodum correctione digna offenderimus, nihilominus ut nihil intactum relinqueremus, nonnulla potius pro litibus abbreviandis, ac partium dispendiis evitandis, vel saltem minuendis, vocatis ipsis Auditoribus, ac pluries, tam in voce, quam in scriptis auditis, providenda censuimus.

Facultates Auditorum circa causas eis commissa.

§.2. Et idcirco de eorundem fratrum nostrorum consilio, statuis, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus, ad tollendum multiplicationem commissionum, & parcendum laboribus, & expensis litigantium, unica commisso in quolibet instantia sufficiat, & illius vigore Auditor causam sibi commissam cognoscere, & cum omnibus, & singulis dependentibus, & emergentibus, ac alias quomodolibet incidentibus decidere valeat. Possit etiam Auditor sine nova commissione praeferre terminum ad docendum de attentatis, ac nullitatibus, & causis, propter quas quis in integrum restitui debeat, ac illo elapso, & non doctus, ad cause expeditionem procedere, nec non remissiones decernere, dilationes concedere, liquidationes fructuum in partibus delegare, ac omnia, & singula alia usque ad finalem sententiarum suarum executionem inclusive facere, quae de iure ordinarii facere possunt.

Prorogationes fatalium sapis, & passim non concedat, sed tantum ex aliqua honesta causa, ac praevia illius cognitione, arbitrio Rote.

§.3. Prorogationes autem fatalium sapis, & passim non concedat, sed tantum ex aliqua honesta causa, ac praevia illius cognitione, arbitrio Rote.
§.4. Auditor tamen in aliqua honesta causa, siue magni, siue parvi momenti existat, etiam si eius decisio clari juris esse videatur, definitivam sententiam, vel interlocutoriam vni definitive habentem ferre non valeat, nisi causa in Rota proposita, & habitis votis Coauditorum, nisi partes in actis expresse consenserint, quod causa sine voto Coauditorum expediri possit. Idemque in aliis quibusvis praedictis decretis servari volumus, si actor, vel reus, quod negotium in plena Rota cognoscatur, intulerit.

Sententia publicantur, ut hic.

§.5. Item sententiae late per Auditores, prout in cedula, ut moris est, vel per viam termini pro servato, subscribantur, & publicentur in actis intra quindecim dies, & in ultima anni audientia late, infra mensem, alioquin pronuntiationes huiusmodi pro circumdactis habeantur.

Notarii accipientes decreta ad referendum, referantur, ut hic.

§.6. Terminum etiam pro servatis habiti, & cedule ipsarum sententiarum, quae interdum per alium Notarium quam actuarium ipsius cause ad referendum accipi consueverunt, referantur ipsi Notario cause eadem, vel sequenti die, qua recipiuntur. In ultimis vero audientis, saltem infra triduum: & si Auditor, qui pronuntiavit prout in cedula, vel terminum habuit pro servato, retinuerit

citationem penes se, illam Notario cause similiter intra praedictos dies consignare debeat, alias termini huiusmodi circumdacti, & irriti censentur.

§.7. Auditor vero non pronunciet in causa, nisi perfecto registro, & illo ad Rotam delato, una cum dictis testium, illisque, ac iuribus in eadem causa, prout res exegerit, lectis. In ultima vero anni audientia, ac quodcumque agetur de ferenda declaratoria contra contumacem, etiam registro non perfecto, ex originalibus pronuntiare valeat. Ita tamen quod pars ad cuius instantiam pronuntiatum fuerit, registrum ipsum pro actorum conservatione quanto citius perfici curare teneatur.

§.8. Et insuper Auditor partibus petentibus copiam decisionis in causa factae, cum iuribus, ac rationibus, tradere debeat, prout antiquitus laudabiliter fieri consuevit.

§.9. Cause autem proprie Auditorum, & eorum familiarium, ac consanguineorum, vel affinarum usque ad secundum gradum juxta jus canonicum computandum, non cognoscantur in Rota.

§.10. Nec Auditores in eorum domibus substitutos, vel doctores, aut alios jurisperitos, etiam consanguineos, qui substituti, vel Advocati, aut Procuratoris officio fungantur, aut in casibus rotalibus, vel eorum processibus sese quoquo modo intromittant, nec Advocatos, & Procuratores domesticos, aut aliquos ex suis Notariis domesticos habeant. Item Advocati, aut Procuratores consanguinei, vel affines usque ad secundum gradum, alicuius Auditoris, ac etiam illius Notarii, in causis coram eo pendentibus nullatenus patrocinari valeant.

§.11. Nec Auditores compellant, aut aliquo modo inducant partes per se, vel per alios, ut assumant certum Advocatum, vel Procuratores, sed electio huiusmodi omnino ipsarum partium arbitrio relinquatur.

§.12. Item Decanus, & alii Auditores, praesertim antiquiores, attendant, ne aliquid non solum contra jus, sed nec etiam contra stylum, & decisiones antiquas factas in Rota, quae impressae habentur, quoquo modo decidatur, etiam praetextu aequitatis in iure non scriptae, nisi maxima cum ratione, & discussione, omnibus votis, seu saltem, illorum dabus tertis partibus, aliter faciendum esse iudicaverit.

§.13. Deinceps etiam in causis pendentibus non attendantur aliqua nullitates, praeterquam ex defectu jurisdictionis, citationis, vel mandati, nisi causa nullitatis specialiter ante datam praesentium commissis reperiretur.

§.14. Et a liquidatione fructuum, & expensarum taxatione, semel tantum appellare liceat, ita quod duae conformes tam iudicatas faciant.

§.15. Auditores vero causas sibi commissas, pro sola partium importunitate ad Cancellariam remittere non possint, sed tantum habitis licentia a Summo Pontifice, vel ex iustis causis deductis in Rota, & ab ea probatis.

Sententia non proferantur ante perfectum registrum.

Decisionum copia petentibus datur.

Causae Auditorum, consanguineorum & familiarium non cognoscantur in Rota. Affines, domestici, vel Notarii Auditorum, non se intromittant in causis Rota.

Auditores non inducant partes, ut assumant certum Advocatum, vel Procuratorem. Non disponant contra jus &c.

Nullitates tres casuum attendantur.

A liquidatione fructuum, & expensarum semel appellare.

Auditores quando ad Cancellariam causas remittere possint.

§.16. Et

Criminalia, vel ad Iudices Ord. remittantur.

Sportulas recipiant videlicet.

In causis profanis.

In causis beneficiorum.

Sportulae deponantur penes Notarium post laeam sententiam.

Notarii idonei eligantur, officiaque non ardeant, & pro substitutionum facto teneantur.

Haec Bulla legatur anno quolibet in principio Rota.

§.16. Et si Auditor cognoverit in actis adesse suspicionem criminis, remittat acta huiusmodi, vel illorem exemplum, prout res exegerit, ad Iudicem ordinarium. Et si causa criminalis prejudicialis fuerit cause civili, in eius cognitione superledeat. Et quodcumque Iudex ordinarius, in causis criminalibus coram eo pendentibus, indigerit depositionibus testium, vel aliquibus scripturis ad causas criminales faciendis, teneatur Auditor illas vel earum exemplum, ut praefertur, exhiberi facere.

§.17. Ut autem debitus modus sportulis imponatur, non possint Auditores partibus, per se vel alium quovis modo sportulatum nomine aliquid petere, vel exigere, sed nec sponte dantibus ultra taxam infra scriptam accipere, videlicet.

§.18. In causis pecuniariis, seu profanis, aut quae alias pretio nummario quoquo modo aestimari possint, si aestimatio rei, de qua agetur, non excedat summam mille ducatorum, usque ad aureos decem, a mille vero, usque ad decem millia, vigintiquinque: a decem millibus usque ad viginti millia, quinquaginta: ab inde supra usque ad quicumque summam, centum.

§.19. In beneficiis vero, si redditus annuus de quo agetur, non excedat summam centum ducatorum, similiter decem: a centum vero usque ad mille, vigintiquinque: a mille usque ad tria millia, quinquaginta: ab inde vero supra, centum aureos pro sportulis cuiuscumque sententiae definitive dumtaxat, ut praefertur, accipere valeant. Si vero causa aestimationem non facile recipiat, sportulae moderate pro rerum, & personarum qualitate, juxta taxas praedictas recipi possint: nec aliquid ultra non solum ipsis Auditoribus, sed nec eorum familiaribus, vel consanguineis, aut aliis quibusvis personis directe, vel indirecte, quovis quovis colore, vel ingenio, exceptis esculentis, & poculentis, quae triduo consumi possint, ipsarum sententiarum, aut Auditorum intuitu praestari possint.

§.20. Quas quidem sportulas juxta taxam praedictam, apud Notarium cause post subscriptam sententiam, & Notario traditam, & non antea, deponi, & Auditori consignari volumus: quodque Notarius depositionem, & consignationem huiusmodi in actis notare, & specificare teneatur.

§.21. Officia vero Notariorum Rotae, non conferantur nisi personis peritis, & idoneis, quae per se ipsos illa exercere sciunt, & exerceant, nisi aliqua legitima causa impediatur. Nec eo casu officia aliquibus impendantur, aut substitutos deputare valeant, nisi a proprio Auditore approbati fuerint: qui insuper de officio fideliter exercendo arbitrio Auditoris cavere debeant. Et pro ipsorum substitutionum facto, Notarii ipsi quo ad interesse partium, tamquam principaliter obligati omnino teneantur.

§.22. Distinctius accipientes modernis, & pro tempore existentibus Auditoribus, & eorum Decano in virtute sanctae obediendae Bullae Rom. Tom. IV. Part. II.

ac si in indignationis nostrae, & excommunicationis late sententiae, aliisque nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis arbitrio infligendis penis, ut praesentem Constitutionem Nostram singulis annis in prima audientia, una cum aliis Constitutionibus antiquis, legi, & publicari faciant, & illam, ac omnia, & singula in ea contenta diligenter observent, & ab eorum Notariis, & aliis quatenus ad eos pertinet, observari curent cum effectu.

§.23. Decernentes nihilominus irritum, & inane, si secus super his ab ipsis, vel quibusvis aliis, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.24. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ipsorum Auditorum Collegii, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indulgentiis, & facultatibus, eisdem Auditoribus, & Collegio, etiam Motu proprio, & consistorialiter, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, in genere vel in specie, per quicumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros, aut etiam concessis, approbatis, & innovatis: quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, ac individua, & de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio habenda, seu quavis alia exquisita forma servanda foret, tenores huiusmodi pro sufficienter expressis habentes, specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, aut si praefatis Auditoribus, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede, indultum, quod interdicti, suspensi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

§.25. Ut autem praesentes literae ad omnium notitiam deducantur, nullisque illarum ignorantiam pretendere valeat, volumus, & mandamus, illas in eisdem audientia Palatii nostri, ac Cancellariae Apostolicae valvis, & Aerie Campi Florae, per aliquos ex Curatoribus nostris affigi, & per aliquod temporis spatium, relicta ibidem earum copia affixa, detineri, & exinde omnes, & singulos, quorum interest, vel interesse poterit quomodolibet in futurum, afficere, ac si eis personaliter intimatae forent.

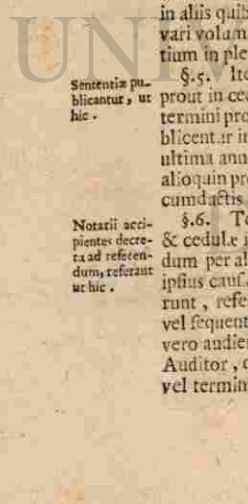
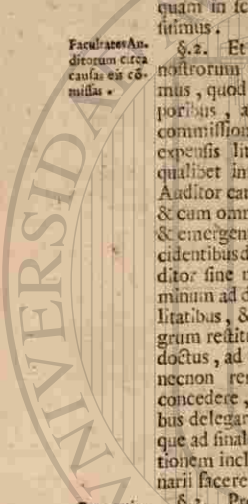
Nulli ergo &c.
Datum Romae apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo primo, sexto Kal. Januarii, Pontificatus nostri Anno III.

Ego Pius Catholicae Ecclesiae Episcopus.

Sequantur subscriptiones Cardinalium, & publicatio Constitutionis per Patrum Valerini Magistrum Curforum.

N 2

An-

Annulatio quarumcumque legitimatum de naturalibus spuris factarum, in praedictum vocatorum ex fideicommissis, aut testamento, aut quavis alia valida dispositione (dummodo non sint sortita effectum.) Et revocatio facultatum eodem modo legitimandi.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Quamvis a Sede Apostolica ad quam negotiorum multitudo undique confluxit, curis continuo plena innumeris, nonnulla interdum ex quibusdam causis, aliquando per occupationem ac importunam petentium instantiam concedantur, quae in alieni juris praedictum tendunt, & detrimentum, non debet reprehensibile videri, si Rom. Pontifex, ad cuius providentiam pro debito pastorali officii spectat super his debite provideret, illa rationabilibus, & iudicialibus causis matius, & attentius deinde cognitis quandoque revocat, & annullat, ac in statum redditur rationis.

Causae huius Constitutionis.

§.1. Sane cum fide digna plurimorum relatione, non sine animi nostri molestia intellexerimus, nonnullos Romanos Pontifices Praedecessores Nostros, ac praeterea quarundam sibi concessarum facultatum Comites Palatinos, & alios multos, spurios, & naturales, & forsitan incertinos, etiam in praedictum venientium ab intestato, & vocatorum ex testamento ad fideicommissa, ac hereditates, & legata, vel donationes ita legitimasse, ut in huiusmodi fideicommissis, haereditatibus, aut legatis, vel donationibus, non obstantibus testatorum voluntatibus succedant, ac proinde variae contentiones, & scandala in grave multorum praedictum, ac animarum iustitiam haereticus exorta sunt, & in praesentiarum exortantur.

Annulatio legitimatum de naturalibus spuris factarum in praedictum vocatorum ex testamento, & dummodo non sint sortita effectum, & revocatio facultatum legitimandi in praedictum vocatorum ex testamento, &c.

§.2. Nos illa utpote contra jus, & aequum existentia, de cetero ne fiant, opportune providere, necnon eorum, quos hoc ipsum tangit, ac tangere poterit, quomodolibet in futurum, indemnitati consulere volentes, Motu proprio, non alicuius super hoc Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, & ex certa scientia, ac potestatis plenitudine, omnes, & singulas legitimaciones de quibuscumque naturalibus spuris per Romanos Pontifices Praedecessores praefatos, ac Comites Palatinos huiusmodi, & quoscumque alios ad id facultatem habentes in praedictum vocatorum ex fideicommissis, aut testamento, vel quavis alia, valida tamen dispositione, sub quibusvis tenoribus, & formis, ac cum quibusvis verborum formis, & expressioibus, ac efficacissimis, & insolitis clausulis, & etiam Motu simili, etiam consistorialiter, ac de Apostolica potestatis plenitudine, etiam cum derogatione regula,

seu Constitutionis, de non tollendo jure quaesito, ac aliis cautelis quomodolibet factas (nondum tamen adhuc viventibus ultimis honorum huiusmodi possessoribus, per quorum obitum ad legitimos praedictos devolvi deberent, effectum sortitas, nec jus in re consecutas) necnon eorumdem Comitum Palatinorum, & aliorum facultates legitimandi habentium, ad hoc tantum ut deinceps tales legitimaciones in praedictum fideicommissorum, & aliarum dispositionum huiusmodi facere non possint, auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuo revocamus, cassamus, & annullamus.

Extinctio litium pendentium circa eas.

§.3. Necnon quascumque lites, & controversias, quas illarum status, & causarum merita, & cognomina iudicium, & colligantium praesentibus pro sufficienter expressis habentes, in Romana Curia, vel extra eam super praemissa motas, & indecisas pendentes, in statu, & terminis, in quibus reperiuntur, harum ferie ad Nos advocamus, cassamus, & extinguimus.

Inhibitio contra Comites Palatinos, & alios legitimandi facultatem habentes ne praesentiant legitime contra formam huius Constitutionis.

§.4. Necnon partibus litigantibus, & iudicibus, coram quibus ille pependissent, seu forsitan adhuc pendente indecisa, perpetuum silentium imponimus juxta declarationem praedictam, ac imponi volumus, & mandamus. Distinctius inhibentes eisdem iudicibus, ne in eisdem causis, necnon Comitibus Palatinis, ac aliis facultatem legitimandi huiusmodi habentibus in virtute sanctae obedientiae, ac sub nostrae indignationis quo ad Comites, & alios facultatem legitimandi huiusmodi, etiam aliter quam ut praefertur, habentes, & aliorum quorumcumque illorum facultatum, privilegiorum, & indultorum cassationis, annullationis, & totalis revocationis, necnon decem millium ducatorum auri de Camera, quoties contraverint, ipsi Camera Apostolicae applicandorum poenis similibus de legitimacionibus deinceps se respective contra dispositionem, & declarationem nostram huiusmodi intromittere quoquo modo audeant, seu praesumant.

Decretum irritans.

§.5. Decernentes Comites Palatinos, & alios quoscumque legitimandi facultatem habentes, ut praefertur, nullas in praedictum fideicommissorum, & voluntatum testatorum huiusmodi legitimaciones in posterum facere posse, & aliter factas, & forsitan faciendas juxta dispositionem nostram huiusmodi restringi, & limitari. Ac sic in praemissis omnibus, & singulis per quoscumque Iudices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, seu eorum Locatenentes, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate interpretari, iudicari, & definituri debere, necnon irritum, & inane quicquid secus super his a dictis Comitibus, & iudicibus, vel quibusvis aliis, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula derogatoria.

§.6. Non obstantibus nostra de non tollendo

tollendo jure quaesito, quatenus opus sit, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac praedictis, & quibusvis aliis facultatibus, privilegiis, indultis, & literis Apostolicis eisdem Comitibus Palatinis, & quibusvis aliis, etiam pari Motu, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum inirentur, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim a praedicta Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & qualibet alia dictae Sedis indulgentia generali, vel speciali cujuscumque tenoris existat, per quam praesentibus non expressam, vel totaliter non insertam effectus huiusmodi literarum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua cujusque toto tenore habenda sit in nostris literis mentio specialis.

Hae Constitutiones ligantur a quoque legitime factas auctoritate Apostolica, quo vero ad alias factas Imperiali concessione, ligantur in terris Romanae Ecclesiae subiectis.

D. P. An. III. 1. Januarii.

§.7. Ut autem praesentes literae ad omnium notitiam deducantur, nec aliqui de illis ignorantiam aliquam praetendere valeant, vel allegare, volumus ipsas praesentes literas quoad legitimaciones Apostolica auctoritate factas ubivis locorum, quo vero ad illas, quae ex Imperiali concessione factae fuerunt, in terris Nobis, & Romanae Ecclesiae, mediate, & immediate subiectis, in casibus, in quibus illa in terris huiusmodi, de jure fieri permittitur, locum habere, & effectum sortiri debere, necnon in valvis Cancellariae Apostolicae, ac acie Campi Florae affigi, & publicari, ac eos quos concernunt perinde arstare, ac si eis personaliter innotata forent, cum non sit verisimile apud eos remanere incognitum, quod tam patenter extitit publicatum.

Nulli ergo &c.
Datum Romae apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo primo, Kal. Januarii, Pont. nostri Anno III.

Ex Regest. in Arch. Vat.

LIV.
Erectio Ecclesiae Lancianen. in Metropolitanam cum Jurium, & Jurisdictionum Metropolitanorum elargitione.

PIUS EPISCOPUS,
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Precorarium.

Super universas orbis Ecclesias eo disponente, qui cunctis imperat, cuique universa deservunt, meritis licet imparibus constituti, levamus in circuitu agri dominici oculos nostrae mentis more vigilis Pastoris, inspecturi, quid Ecclesiarum statui congruat, quid operis circa illas, eorumque statum prosperum, & felicem im-

pendi debeat, & divino fulti praesidio, quocumque ex sui benignitate pro populo suorum Christianissimum salute disponit, ad ea, quae statui Ecclesiarum huiusmodi conveniant, nostri ministerii partes utiliter intendere curamus, prout in Domino confidimus salubriter expedire.

Plures controversiae exorta fuerunt inter Communitate Lancianen., & Archiepiscopo Theatinum super praesentibus Archiepiscopi Jurisdictione.

§.1. Sane attendentes diversas lites, causas, & controversias inter Archiepiscopum Theatinum, qui pro tempore fuit, ex una, & dilectos filios Capitulum, Clerum, Communitatem, & Homines Lancianen. partibus ex altera, super jurisdictione, quam praefatus Archiepiscopus in Episcopopum Lancianen., & praefatos Capitulum, Clerum, Communitatem, & homines ratione juris Metropolitanici habere praetendebat, aut alias diu in Romana Curia coram diversis causarum Palatii Apostolici Auditoribus, seu locatenentibus successively pependisse, latis in favorem dicti Archiepiscopi nonnullis sententiis, ac literis executorialibus una cum brachio seculari desuper in forma solita decretis, & forsitan executioni demandatis, seu, ut illae demandarentur, ex parte Archiepiscopi praesentatis, & propterea graves inimicitias olim inter Lancianen. praefatos, ac Theatin. Communitates, & homines generatas fuisse, & praemissorum occasione innovatas existere, & quamplurima scandala exinde verisimiliter exoriri posse.

Ad eas sedentes Pius licet ad se advocat praesentibus imponi fuerunt.

§.2. Post diversos tractatus pacis, & concordiae inter partes ipsas etiam medio nonnullorum venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium frustra tentatos, & habitos, tandem ad sedandum discordias, & obviandum scandalis huiusmodi, ac ipsorum Communitatum, & hominum animarum periculis consulendum, nec non eos in pacis amantate retinendum, & conservandum, ac alias ex certis aliis rationabilibus causis moti habita super iis cum fratribus nostris matura deliberatione, ac de eorum consilio, & unanimi consensu omnes, & singulas causas in dicta Curia, & alias ubilibet adhuc forsitan indecisas pendentes ad Nos advocantes, ac lites, & controversias huiusmodi, nec non omnes, & singulos processus, sententias, censuras, & penas desuper formatos, latis, & promulgatas, ac quos haberi, & promulgari contigerit, ac inde secuta quaecumque cassantes, & penitus extinguentes, irritantes, & annullantes, ac nulla, & invalida, nulliusque roboris, vel momenti fuisse, & esse decernentes, ac Archiepiscopo, Capitulo, Clero, Communitatibus, & hominibus praefatis perpetuum silentium desuper imponentes, nec non praefatis, & aliis quibuscumque iudicibus, coram quibus causa ipsa adhuc forsitan indecisa pendente, ne se in illis ulterius sub nostrae indignationis poena intromittant, distinctius inhibentes, ipsosque Capitulum, Clerum, Communitatem, & homines Lancianen. & eorum singulos a quibusvis censuris, & poenis Ecclesiasticis, & aliis etiam pecuniariis in dictis literis executorialibus, aut alibi contentis ob illarum

non partitionem, seu alias quomodolibet per eos incurris in utroque foro ex certa scientia absolventes dictasque penas eis remittentes, ac in præsenti, & eum, in quo antea erant, statim reponentes, & plenarie reintegrantes.

§.3. Ad Omnipotentis Dei laudem, & honorem, necnon Fidei Catholica exaltationem, ac pro bono pacis inter venerabiles fratres nostros modernos Archiepiscopum Theatin. & Episcopum Lancianensem necnon Communitates, & homines prefatos concilianda, & stabilienda Ecclesiam Lancianensem, cui venerabilis frater noster Leonardus de Marinis Episcopus Lancianensis praesente dignoscitur, dictumque Leonardum Episcopum, & ipsius Lancianensis Ecclesiae Capitulum praedictos necnon Civitatem, & Dioecesim Lancianensem, ac earum universum Clerum, & Populum a Provincia Theatin., cui Metropolitico jure subfunt, de simili consilio, & Apostolica potestatis plenitudine Apostolica auctoritate tenore praesentium perpetuo segregamus, & separamus, illosque, & eorum singulos, ac omnia, & singula earumdem Ecclesiae Civitatis, & Dioecesis, ac in illis consistencia Prioratus, Praeposituras, Praepositatus, Dignitates, Personatus, Administrationes, Officia, Canonicatus, & Praebendas, ac Parochiales, & alias Ecclesias, Capellas, & Hospitalia, ac alia Pia Loca, ceteraque cum cura, & sine cura secularia, & quorumvis Ordinum Regularia beneficia Ecclesiastica cum omnibus, & singulis juribus, & pertinentiis suis, ac bonis mobilibus, & immobilibus a dicti moderni, & pro tempore existentis Archiepiscopi, & Capituli Theatin., eorumque Vicariorum, Officialium, & Ministrorum, ac Judicum quorumcumque pro tempore existentium omnibus, & singulis jurisdictionibus, potestatibus, correctionibus, superioritatibus, dominii, visitationibus, & auctoritatibus in spiritualibus, & temporalibus de similibus consilio, & potestatis plenitudine dicta auctoritate, etiam perpetuo eximimus, & totaliter liberamus.

§.4. Ac dictam Ecclesiam Lancianensem in Metropolitanam pro uno Archiepiscopo Lancianensem, nuncupando, ac Sedem Episcopalem Lancianensem in Archiepiscopalem, & Archiepiscopalem, ac Metropolitanam Provinciae Praefidis Sedem cum Pallii, & Crucis delatione, ac omnibus, & singulis aliis insigniis, honoribus, privilegiis, antelationibus, immunitatibus, & gratiis Ecclesiae, & Sedis Metropolitanarum, ac Archiepiscopalis.

§.5. Ita quod dictus Leonardus Episcopus, qui Ordinem Fratrum Praedicatorum expresse professus existit, de cetero illi, ut Archiepiscopus, absque ulla alia ei de persona sua facienda provisione, & praefatione praesit, & illius verus Praesul, & Pastor existat, ac pro tali habeatur, & reputetur, & Archiepiscopus Lancianensem nuncupetur.

§.6. Necnon quae Jurisdictionis, ac re-

cepto prius per eum de more dicto Pallio, quae Ordinis Archiepiscopalis existunt, ac alia ad Archiepiscopalem, & Metropolitanam dignitatem spectantia exerceat, de simili consilio eadem auctoritate similiter perpetuo erigimus, & instituimus, ac Ecclesiam, & Civitatem Lancianensem nomine, titulo, & honore, ac praelatione dignitatis Archiepiscopalis, & Metropolitanae decoramus.

§.7. Provincia quoque Lancianensem praedicta Clerum, & Populum quorum singulorum cause ad dictum Archiepiscopum Lancianensem, juxta sacrorum Canonum instituta, deferantur pro suis Provincialibus Clero, & Populo, ita quod ipsi, & eorum singuli quoad omnia Metropolitana, & Archiepiscopalia Jura superioritatem, & jurisdictionem pro tempore existentis Archiepiscopo Lancianensi, & non alteri ei tamquam membra capiti obsequentes, & de Archiepiscopalis, & Metropolitanis, ac Provincialibus Juribus respondere debentes subiecti sint, de pari consilio praefata auctoritate concedimus, & assignamus.

§.8. Necnon eidem Archiepiscopo, & Capitulo Theatin. ac eorum Vicariis, Officialibus, & Judicibus, ac quibusvis aliis personis cujuscumque dignitatis, Ordinis, & conditionis existentibus, ne in Archiepiscopum, seu Praesulem, aut Administratorem, ac Ecclesiam, & Capitulum Lancianensem, necnon eorum Vicarios, Officiales, & Ministros, ac Clerum, & populum Monasteria, Prioratus, Praeposituras, Praepositatus, Dignitates, Personatus, Administrationes, Officia, Canonicatus, & Praebendas, Ecclesias, Cappellas, Hospitalia, Loca, ac Beneficia Ecclesiastica Civitatis, & Dioecesis Lancianensis hujusmodi aliquam jurisdictionem, superioritatem, dominium, potestatem, visitationem, correctionem, tam in civilibus, quam in criminalibus causis Metropolitanam, vel quamcumque aliam jurisdictionem hujusmodi concernentia exercere quoquomodo praesumant, districtius inhibemus.

§.9. Et ita in praemissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices, quavis auctoritate fungentes etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere, ac si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

§.10. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis etiam de non tollendo jure quaesito, ac ipsius Ecclesiae Theatinensis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Archiepiscopo, & Capitulo, ac Clero, Communitati, & hominibus praedictis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogato-

AN. CH. 1561. tropolitica jurisdictione ei attributa.

Cause Provinciae Lancianensis suo ordine ad eum referenda.

Super Archiepiscopum Provinciam, &c. Lancianensem, adempum quodlibet jus Ecclesiae Theatinensis.

Sic per quoscumque Judices definitum.

Derogatio contrariorum.

Ecclesiam, Populum, & Dioecesim Lancianensem, a Metropolitico Archiepiscopi Theatin. jure solvit.

Ecclesia Lancianensis, erigit in Archiepiscopatum, & Metropolitanum.

Leonardus Episcopus datur in Archiepiscopatum.

Archiepiscopalis, & Metropolitanis.

Declaratio, & ampliatio jurisdictionis Consulum artis mercantiae pannorum de Urbe.

Hanc jurisdictionem primo instituit. Martinus V. ut in ejus Const. VIII. Cum inter Tom. III. Part. II. fol. 439.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Volentes dilectos filios Mercatores pannorum Almae Urbis nostrae, non minori quam Praedecessores nostri prosecuti sunt, favore prosequi, idcirco eorumdem literas, ac in eis contenta, & inde secutas quaecumque confirmamus, & firmitatis robore munimus, & approbamus, quatenus sint in usu.

Confirmatio jurisdictionis.

§.1. Praeterea provide attendens, quod caelesti favente numine, humana prole aucta, & honorum Mercantilium, & praefertim pannorum pretium est auctum, & propterea jure merito jurisdictionis iudicentium augenda est, Motu simili, ac de Apostolica potestatis plenitudine, fidem de qua in praesentis sit mentio, ad summam ducatorum auri triginta augeamus & extendimus, ita ut fides ipsius libris Mercatorum de rebus spectantibus ad artem Mercantiae, dummodo ipsi mercantiliter, & mercatorum ordine & more scripti, ac confecti & tenti sint, juramentumque prout in praesentis continetur, interveniat, usque ad summam ducatorum triginta auri adhibeatur. Et quod Consules ipsi inter laicos de rebus praedictis, etiam si ipsi Romani Cives sint, & Curiales Rom. Cur. sequentes, jus dicere, cognoscere, terminare, & exequi possint usque ad summam praedictam, & sine praedictis Tribunalis Auditoris Camerae, in quacumque summa, & aliorum Tribunalium ultra summam viginti, absque eo quod cause ab eorum Tribunali, praeterquam per appellationem legitimo tempore, & modo interpositam, avocari possint, decernimus & mandamus.

Extensio ejusdem.

Contrariis derogatio.

§.2. Non obstantibus quibusvis privilegiis, etiam personis superscriptis, etiam Motu proprio attributis, quorum etiam expressa & specifica mentio habenda esset, (quorum omnium tenores perinde, ac si de verbo ad verbum hic inserti forent, pro expressis haberi volumus) ac aliis quibus Praedecessor praefatus in praefatis literis minime obviare voluit; ceterisque contrariis quibuscumque.

§.3. Et sic per quoscumque Judices iudicari, & interpretari volumus, & mandamus, sublata aliter interpretandi, aut judicandi facultate, irritum quoque, & inane decernentes, quicquid in contrarium contigerit attentari.

Clausula sublata.

§.4. Volumus autem, quod praesentis nostri Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat, regula contraria non obstante, vel quod breve desuper, si videbitur expediri possit. Placet. Motu proprio. I. Da.

riarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus etiam pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Adhuc ad Clerum, Populumque Lancianensem de patendo Leonardo Archiepiscopo, & ceteris, &c. retribucendo.

§.11. Quocirca Capitulo, & Clero, ac Populo praefatis, necnon dilectis filiis Vassallis dictae Ecclesiae Lancianensis, per Apostolica scripta mandamus, quatenus Capitulum eidem Leonardo electo tamquam Patri, & Pastori animarum suarum, ac Metropolitanum, & in Archiepiscopum, electo humiliter intendentes exhibeant sibi etiam in iis, quae Metropolitanam, & Archiepiscopalem jurisdictionem, ac superioritatem concernunt obedientiam, & reverentiam debitas, & devotas, ac Clerum eum pro nostra, & dictae Sedis reverentia benigne recipientes, & honorifice pertractantes sua salubria monita, & mandata suscipiant humiliter, & efficaciter adimplere procurent, Populus vero tamquam Patrem, & Pastorem animarum suarum devote suscipientes, & debita honorificentia prosequentes suis monitis, & mandatis salubribus humiliter intendant, ita, quod ipse Leonardus electus in eis devotissimos filios, & ipsi in eo per consequens Patrem benevolam invenisse gaudeant. Vassalli autem praedicti eum debito honore prosequentes sibi fidelitatem solitam, necnon consueta servitia, ac jura sibi ab eis debita integre exhibere procurent, alioquin sententiam sive penam, quam dictus Leonardus electus rite tulerit, seu statuerit in rebelles ratam habebimus, & faciemus auctore Domino usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari.

Dat. die 9. Januarii, 1562. Pont. An. III.

Nulli ergo omnino hominum &c. Datum Romae apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicae, millesimo quingentesimo sexagesimo primo, quinto Idus Januarii, Pontificatus nostri Anno Tertio.

ANONOMA

ERAI DE BIBLIOTH

LVI.

Contra Franchitias in Urbe acclamantes,
aut illas pro male factoribus, vel areo
alieno adstrictis tenentes, sive Curiam
in eorum captura impediētes.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Exordium
I nter ceteras, quibus ex injuncto Nobis
Apostolice servitutis officio assidue an-
gimur, cura illa Nobis praecipue cordi
est, ut Alma Urbs nostra, ad quam omnes
Christifideles ex universis mundi partibus
veluti ad tutissimum refugium conflunt,
facinorosis hominibus expurgata, & peni-
tus vacua permaneat, ac in ea boni omnes
quiesca securitate fruantur, malis autem
nullus, quo se confovere possint, locus relin-
quatur. Et hi qui a Magistratibus iustitien-
tibus iustitiam consecuti fuerint, illius
etiam executionem libere, ut decet, con-
tra condemnatos, ubicumque eos moram
trahere contigerit, consequantur.

**Canis hujus
Constitutionis**
§.1. Sane cum non sine animi nostri
perturbatione acceperimus, nonnullos tam
ob crimina per ipsos commissa, quam ob
debita contracta, sibi ipsis a ministris & exe-
cutoribus iustitiae timentes, ad aedes Mag-
natum, & praesertim S. R. E. Cardinalium,
& Oratorum Principum, uti loca a dictis
iustitiae ministris tuta, tametsi contrarium
esse deberet, in dies confugere, & in illis
se recipere & confovere, sique impunitos
quandoque evadere, & creditores execu-
tione eorum creditorum ut plurimum fru-
strari.

**Julius III.
Franchitias
prohibuit.**
§.2. Et licet ad huiusmodi abusum ex-
tirpandum, a fel. rec. Julio Papa III. Prae-
decessore nostro, quaedam Constitutio edita
fuerit, talium tamen iustitiam fugientium
temeritatem in tantum exerevise, ut non
solum se in dictis locis recipere, sed etiam
illa veluti iustitiae minime subiecta, Fran-
chitias appellare non erubescant, tamquam
in praefata Urbe, in qua Summus Pontifex
cum sacro Cardinalium Collegio residet, &
ut Christi Vicarius toto Orbis exemplum ius-
titiae praebere debet, asylum, & recepta-
cula delinquentium, ac suis debitis satisfacere
recusantium esse toleretur, neque
executio iustitiae libere fieri valeat. Rem
quidem pessimi, valdeque perniciosi exem-
pli, quae non ab ipsis Cardinalibus, & Ora-
toribus utpote modestis, & iustitiae cultori-
bus, sed plerumque ipsorum familiarium
culpa, & facto processit.

**Hic Pontifex
illam confir-
mar, & Fran-
chitias teneri,
aut acclamari
prohibet.**
§.3. Nos volentes tam enormes, & de-
testandos abusus penitus tollere, utque
nullus improbis tutus locus detur, sed exe-
cutores iustitiae passim, & ubique eorum of-
ficio libere, & intrepide exequi valeant,
providere. Motu proprio, & ex certa

scientia, ac de Apostolica potestatis pleni-
tudine, omnes in primis Constitutiones cir-
ca praemissa, tam per praedictum Julium,
quam quoscumque alios Pontifices Prae-
decessores nostros editas, cum omnibus, &
singulis censuris, & poenis in eis contentis
approbantes, & innovantes, hac in perpetuum
valitura Constitutione sancimus, ut
nullus de cetero cuiuscumque sit dignitatis,
& praerogativa, sub indignationis nostrae,
& alii arbitrii nostri poenis, aedes praedictas,
aut alia quaecumque loca, Franchitias ap-
pellare audeat. Nullique Cardinalium, &
Oratorum, & Magnatum, etiam si nostri,
seu Romani Pontificis pro tempore secun-
dum carnem nepotes, aut alio consanguini-
tatis, seu affinitatis vinculo conjuncti fue-
rint, familiares, aut alias in ipsorum do-
mibus commorantes, seu locis circumvici-
nis, malefactores quoslibet, etiam non
condemnatos, aut pro debitis obnoxios,
contra quos tamen mandata executiva ad
instantiam creditorum decreta, & relaxata
extiterint, ut eos a manibus Curiae eximant,
receptare, vel alias sub asserta Franchitiae
praetextu, secutores reddere, vel execu-
tores iustitiae, quo minus eorum officium con-
tra illos, etiam in domibus, & locis cir-
cumvicinis praedictis libere, & sine ulla
proflus contradictione exequi possint, quo-
vis modo directe, vel indirecte impedire
praesumant.

§.4. Alioquin receptantes, aut securi-
tatem praestantes, seu etiam executores ius-
titiae quomodolibet, ut praemittitur impe-
diētes, necnon qui Cardinalium, aut Ora-
torum, seu Magnatum quorumlibet no-
men acclamando, contra dictos iustitiae
ministros invocaverint, aut alias quoslibet
alios in eorum ministerios concitaverint,
velut criminis laesa maiestatis rei condignis
poenis afficiantur, contra quos omnes, &
singulos ad supra dictas, & etiam ad alias
poenas in quibus malefactores ipsi condem-
nati fuerint, vel quas promeruerint, in-
teresseque, & damna inde provenientia,
necnon ad creditorum satisfactionem, etiam
ex officio, & ad Filii nostri, ac partium in-
stantiam respective inquiri, & procedi, &
successive eos condemnari posse, & debere,
volumus, atque decernimus.

§.5. Mandantes nihilominus Cardinali-
bus, Oratoribus, & aliis praedictis sub eius-
dem nostrae indignationis poena, ut familia-
res suos, & alias in ipsorum domibus com-
morantes, ne praemissa committant, omni-
no admoneant, & cum effectu cohibeant,
neque per illos aliquid de praemissis fieri
quovis modo tolerent, seu permittant.

§.6. Non obstantibus Constitutionibus,
& Ordinationibus Apostolicis, privilegiis
quoque, & indultis, sub quacumque teno-
rum forma quomodolibet in contrarium
concessis, confirmatis, & iteratis vicibus
innovatis, assertis consuetudinibus, quas
per praesentes improbamus, ceterisque con-
trariis quibuscumque.

Nulli ergo &c.
Datum Romae apud S. Petrum anno
In-

Contraveni-
tibus poenas
imponit.

Iussu ne Car-
dinales, &
Oratores ta-
lia permittant.

Clausula de-
rogatoria.

D. P. An. III.
18. Februarii.

Incarnationis Dominicae millesimo quin-
gentesimo sexagesimo secundo, duodecimo
Kalendas Martii, Pontificatus nostri An-
no III.

LVII.

Declaratio, & limitatio Constitutionis edi-
tae a Paulo IV. super Ordinationibus ob-
servandis per Hebraeos in Statu Ecclesia-
stico degentes.

De materia Hebraeorum, vide in Const. IV.
Pauli IV. Cum nimis Tom. IV. Par. I.
fol. 321.

PIUS PAPA QUARTUS

Universis & singulis utriusque sexus Hebraeis
in Alma Urbe commorantibus, & commo-
rari solitis, viam veritatis agnoscere, &
agnitam custodire.

Paulus IV.
multa statuit
circa Iudaeos,
tam viventes
multum in
Constitutione
eius in rubr.

Hic modo
Pontifex de-
clarat, in iu-
dicio de loco
ad locum eas
posse deferre
biretum si-
grum.

D udum a felicitis recordationis Paulo Pa-
pa IV. Praedecessore nostro zelo reli-
gionis Christianae Motu literae Apostolicae
circa vestrum, aliorumque Hebraeorum,
vivendi modum, sub data videlicet pridie
Idus Julii, Pontificatus sui Anno I. emana-
runt, quarum, ut accepimus, praetextu per
calumniam, & cavillationes nonnullorum
vestris facultatibus inhiantium, literas ipsas
in multis praeter ipsius Praedecessoris inten-
tionem interpretantiam, vos diversimode
vexati, & inquietati fuistis.

§.1. Quare Nos considerantes, quod
Sancta Mater Ecclesia Hebraeos, quos in me-
moriam Passionis Dominicae tolerat, multa
plerumque concedit, ut Christiana benigni-
tate allesti errorem suum recognoscant,
& ad verum, quod est Christus, lumen tan-
dem convertantur, plurimorum etiam
Praedecessorum nostrorum vestigiis inhe-
rendo, statui vestro opportune providere
volentes, ac literarum praedictarum tenore
praesentibus pro expressis habentes: Mo-
tu proprio non ad vestram, vel alicuius ve-
strum, aut alterius pro vobis super hoc no-
bis oblate petitionis instantiam, sed de no-
stra mera deliberatione, & ex certa scien-
tia, ac de Apostolica potestatis plenitudine,
Vobis omnibus, & singulis, ut dum vos
ab uno loco ad alium iteragere contigerit,
possitis in ipso itinere biretum, seu pileum
nigrum deferre, ea tamen conditione, ut
si ultra unam diem uno in loco moram tra-
xeritis, postea solum biretum glauci co-
loris gestetis, Apostolica auctoritate tenore
praesentium concedimus, ac indulgemus.
Volentesque quod si locus pro vestra habi-
tatione assignatus amplius, & capax, ac ne-
gociis gerendis, & mercibus exercendis
aptus, & commodus sit, intra illum vos
contineatis: alioquin in alio capaci com-
modo vobis assignando, vel Priori, quan-
tum opus fuerit, ampliando, seu jam per di-
lectum filium Guidonem Aescanum Cardi-
nalem Camerarium jam ampliatum, & for-
sitan ejusdem Guidonis Aescanii, seu ab eo de-
Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

super dep. tan. arbitrio in posterum am-
pliando.

§.2. Et ultra domos in clausura existen-
tes, quas per vos acquiri forsitan contigerit,
quaecumque alia stabilia, bona, seu praedicta
urbana, & rustica, usque ad valorem
mille, & quingentorum ducatorum auri te-
nere possitis; bonaque ipsa Christianis, &
coloniis etiam partiaris, vel sub certa annua
pensione, prout cum illis convenietis, lo-
care, ac etiam sine aliquibus fraude, & mo-
nopolio culturae terrarum, & animalium
cuiuscumque generis, aliarumque rerum so-
cietates cum eisdem Christianis contrahere,
& quascumque artes, & mercaturas qua-
rumcumque generis, & rerum humano
usui quomodolibet necessarium, etiam
olei, frumenti, vini, hordei, ceterorum-
que fructuum (nisi tamen superiores huius-
modi commercia, & emptiones publico edi-
tione omnibus etiam Christianis negocianti-
bus interdixissent) exercere & ubi etiam
haec vobis a vestris debitoribus in solutum,
data fuerint, illa recipere, acceptaque qui-
busvis personis etiam Christianis vendere,
& cum illis pro aliis bonis permutare, &
prout volueritis, alienare.

§.3. Et cum Christianis conversationem,
& familiaritatem honestas, non tamen eoi-
dem Christianos in vestros famulos habere,
aut quomodolibet tenere. Et de pecuniis
per vos, & vestrum quemlibet mutuatis
interesse pro tempore usque ad datam literarum
Praedecessoris huiusmodi decurso,
juxta Capitula vobis antea concessa, & to-
lerata, exceptis tamen casibus jam decisis,
vel per transactionem, vel sententiam, quae
in rem iudicatam transierit, fuistis, quas in
suo robore permanere omnino volumus,
nisi quae arbitrio nostro nova revisione digna
videbuntur, abinde vero circa iuxta mo-
dum ex eisdem Praedecessoris ordinatione
vobis datum, & donec alius modus vobis,
per Nos, seu nostrum, & Sedis Apostolicae
Camerarium praefatum pro tempore statu-
tur, dummodo tum interesse de vestro in-
teresse non exigatis, exigere.

§.4. Et pignora, quae a Christianis quo-
modocumque per vos accipi contigerit, de
illis lapsis decem, & octo mensibus inte-
gris, postquam vobis consignata fuerint, per
publicam subhallationem assistente Officiali
publico, & parti legitima intimatione fa-
cta, & alias juxta morem, & modum, an-
tequam dictae literae emanassent, in praefata
Alma Urbe servari solitum vendere, & il-
lorum pretium pro occurrenti summa vestri
crediti, reliquum, si quod superflueret, il-
lorum dominis reddendo, & consignando,
vel in manibus Officialis deponendo, vobis
retinere, & de illis nullam rationem illo-
rum dominis, seu cuiquam alteri reddere
teneamini, sed velut de propriis bonis libere
disponere valeatis, plenam, & liberam
eisdem auctoritate, & tenore facultatem
concedimus.

§.5. Et insuper volumus, ut vos sub
statutis, & decretis generalibus Almae Ur-
bis praefatae, quae tamen privilegiis, &
con-

Stabilia usque
ad 1000 du-
cat. habere
valent, &
mercaturam
quarumcum-
que rerum ex-
eccete possint.

Cum Chris-
tianos honeste
conversantur.

Pignora post
lapsam 10.
mensium ven-
dere valent.

Statuta Ur-
bis servent si
non obstant
indultis.

Domini domorum in se-
pris, eas lo-
cont pro pen-
sione ut hic.

Qui stabilia
ab eis ene-
runt, solvant
pretium ab-
que cau-ione,
vel illa com-
fructibus re-
stituant.

Delicta pre-
terquam hic
excepta jam
parata re-
mittit.

Querelam
contra eos oc-
casione exa-
ctionis in-
teresse, habet
anum ad pro-
sequendum
se quod dicitur
querelam re-
spectu pene-

concessionibus vobis indultis contraria non
sint, comprehendamini, & illa observare
teneamini.

§.6. Et ne ob certi loci, intra quem ha-
bitare debeatis, assignationem, & intra il-
lum Domo conducendi necessitatem, ab
illarum dominis ultra debitum modum,
pragremini, ut Domo domini in Lo-
eis predictis illas vobis pro iusto pretio per
Camerarium praefatum declarando locare
teneantur, neque illud quovis modo augere,
vel alterare valeant.

§.7. Præterea si a vobis, vel vestrum
singulis vigore Apostolicarum Prædeces-
soris literarum, bona stabilia, quæ posside-
batis vendere coactis aliqui huiusmodi bona
emerunt, & illorum etiam sub prætextu
cautionum, de evictione, seu alias per ca-
lumnias requisitarum non præfatarum vo-
bis nondum persolverint, ut pretia con-
venta vobis absque aliquo cautionis præ-
statione integre persolvere, aut bona ipsa
stabilia per eos empta in eo statu, quo erant
tempore emptionis, una cum fructibus per
eos perceptis restituere teneantur. Omnes-
que libros rationum vestrarum, & alias
scripturas publicas, & privatas vobis ablatas
& ablatas, seu depositas, & depositas, qui-
busvis sequestris super illis factis sublati,
vobis restitui mandamus, vosque ad red-
dendum rationem aliquam de contractibus,
seu instrumentis etiam cassis, & extinctis
nullatenus teneri, neque adstringi posse de-
cernimus.

§.8. Et ulterius vos omnes, & singulos
ab omnibus, & quibusvis delictis, crimi-
nibus, etiam tam contra dictas Pauli Præ-
decessoris, quam contra eisdem Pauli Pon-
tificatus tempore durante quorumvis S.R.E.
Cardinalium, aut aliorum quorumcumque
literas etiam libros non exhibent, aut alias
ipsis literis non parendo excessibus, & trans-
gressioibus quantumcumque gravibus, &
enormibus per vos usque ad præsentem diem
commisis, exceptis dumtaxat criminibus
homicidii, homicidioque maioribus, ac læ-
sæ majestatis, & falsæ monete, falsifica-
tionis literarum Apostolicarum, & in con-
temptum fidei Christianæ commisis, &
juxta formam instrumenti per vos in Came-
ra Apostolica cum dilecto filio Donato Mat-
thæo Minali generali Thesaurario modo fac-
to, seu celebrato quoad pœnas tantum,
cuicumque præterquam parti applicandas,
& quæ hæcenus depositate, seu exacte non
fuerunt, & salvo in reliquis jure cuiuslibet
tertii, necnon a quibusvis residuis vigesi-
marum, & talearum, & aliis quibuscum-
que, tam civilium quam criminalium Cam-
eræ Apostolicæ debitis, auctoritate, &
tenore præmissis absolvimus, & libera-
mus.

§.9. Et insuper volumus, quod pro futu-
ris transgressionibus ratione exactionis ve-
stri interesse, querelans, seu accusator an-
num tantum habeat ad prosequendum suam
accusationem, seu querelam, quantum sit
respectu pœnæ, ut supra applicandæ, quo
vero attinet ad interesse civile ipsius que-

relantis, vel accusantis, vel cuiuslibet alte-
rius tertii, nulla alia sit præfinitio temporis,
nisi ea, quæ a jure communi statuta est.

§.10. Et pariter quod vestris creditis,
tam præteritis, quam præsentibus, & futuris
ea solum opponatur præscriptio, quæ præ-
finita est a jure communi, & quod pro toto
eo tempore, quo quis pecuniis vestris frui-
tur, intelligatur interesse currere, compu-
tando tamen diem pro die, mensem pro
mense, non autem diem pro mense, & pro
transgressibus vestris pœnæ sint arbitrarie
de cetero, exceptis tamen illis casibus pro
quibus certa pœnæ sunt statuta a jure com-
muni.

§.11. Præterea vobis permittimus quod
possitis tenere apothecas extra ghettoem,
seu septum hebraicum, quantum tamen fieri
poterit contiguas, & in illis ab ortu solis
usque ad occasum, exceptis diebus festis,
permanere, & mercaturam, ac artes ve-
stras, & banchem, allaque vobis permisa
exercitia exercere, dummodo adveniente
nocte, vos ad vestras solitas intra claustra
habitationes reducatis.

§.12. Ceterum ut fraudibus occurratur,
mandamus, ut vos rationes, quas cum Chri-
stianis habueritis, characteribus lingue vul-
garis Italice scribere teneamini, alias ve-
stris libris, seu rationibus alias, quam ut præ-
fertur, scriptis, seu notatis nulla fides pro-
fus adhibeatur, pollitis tamen ad libitum
vestrum privatos libros in usus vestros con-
scribere lingua vestra hebraica, dummodo
ex eis Christianos non conveniat. Quodque
non solum vos in Alma Urbe præfata com-
morantes, sed etiam ceteros extra illam in
aliis quibusvis locis moram trahentes, qui
in eadem negocia aut commercia aliqua ha-
buerint, pro illorum modo, & qualitate
teneantur, & obligati sint in solutione
compositionis, per vos nuper cum Camera
Apostolica facta, aliisque omnibus oneri-
bus per vos sustinendis, & fiendis, juxta ra-
tam eis per taxatores imponen. concurrere,
& contribuere, ac demum instrumentum
conventionis per vos cum Camera Aposto-
licæ ejus Thesaurario, sub die octava Janua-
rii præsentis anni inite cum omnibus, in
eodem instrumento contentis de verbo ad
verbum, prout jacet, auctoritate, & tenore
premissis approbamus, ratificamus, & con-
firmamus, omniaque in illo concessa vobis
damus, & concedimus, & condonamus,
ac præmissa omnia, & singula in præsen-
tibus nostris literis contenta inviolabiliter
observari.

§.13. Sicque per quoscumque Judices,
& Commissarios quavis auctoritate funge-
ntes, etiam Palatii Apostolici Auditores,
sublata eis, & eorum cuiuslibet quavis aliter
judicandi, & interpretandi facultate, judi-
cari, & definiri debere, ac quidquid secus
a quoquam quavis auctoritate scienter, vel
ignoranter attentari contigerit, irritum,
& inane decernimus.

§.14. Quocirca dilectis filiis nostro, &
Romane Ecclesie Camerario, & etiam no-
stro in Alma Urbe, ejusque districtu in spi-
rituali-

Præscriptio
juri commu-
ni contra ju-
dicos opponi
potest.

Apothecas
extra septum
Judæorum ha-
beri possunt,
ut hic.

Libri non pro-
bunt contra
Christianos,
nisi scripti sint
vulgari itali-
co sermone.

Decretum i-
talian.

Executorum
istius Consti-
tutionis depu-
tatio & facul-
tates.

ritualibus Vicario, & Curie causarum Cam-
Apostolicæ Auditori generali motu simili
per præfatos mandamus, quatenus ipsi,
vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium,
seu alios præfatos literas, & in eis conten-
ta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit,
ac quoties pro parte vestra fuerint requisi-
ti, solemniter publican, vobisque, in præmis-
sis efficacis defensionis præsidio assisten. fac-
iant auctoritate nostra vos concessione,
indulto, voluntate, permissione, libera-
tione, absolutione, mandato, confirma-
tione, approbatione, decreto, aliisque
præmissis, & præsentibus literis pacifice
frui, & gaudere, non permittentes vos,
aut aliquem vestrum de super per quoscum-
que quavis auctoritate fungen. quomodoli-
bet indebite molestari, contradicentes quos-
libet, ac inobedientes, & rebelles, per
censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliæque
opportuna juris, & facti remedia, appella-
tione postposita compescendo, invocato
etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio bra-
chii secularis.

§.15. Non obstantibus supradicti Pauli
Prædecessoris, & quibusvis aliis literis, con-
cessionibus, & ordinationibus Apostolicis,
etiam per Nos contra præmissa, seu aliquid
premissorum editis, necnon provincialibus,
etiam per Sedem Apostolicam pro tempore de-
latere Legatos, etiam super præscriptione
sex annorum, sive alterius brevioris, quæ a ju-
re communi indicta sit temporis contra
Hebræos præfinita similiter editis, etiam
Urbi præfata statuta, & consuetudinibus,
etiam per Sedem Apostolicam approbatis, &
confirmatis, privilegiis quoque, indultis,
& literis Apostolicis dictæ Almx Urbi, seu
ejus Populo, ac quibusvis aliis sub quibus-
cumque verborum formis, & clausulis,
etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque
fortioribus, & efficacioribus, & insolitis
clausulis, irritantibusque, & aliis decretis
quibuslibet concessis, confirmatis, ac etiam
iteratis vicibus approbatis, & innovatis qui-
bus omnibus, etiam si pro sufficiens illorum
derogatione de illis, eorumque, totis tenoribus
specialis, specifica, expressa, & individua, non
autem per clausulas generales idem impor-
tantes mentio, seu quævis alia expressio ha-
benda, aut alia exquisita forma ad hoc ser-
vanda foret, tenores huiusmodi, ac si de ver-
bo ad verbum infererentur, præsentibus pro
sufficienter expressis habent, illis alias in suo
robore permanentibus, hac vice dumtaxat spe-
cialiter, & expresse derogamus contrariis
quibuscumque, aut si aliquibus communi-
ter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum,
quod interdicti, suspendi, vel excommuni-
cari non possint per literas Apostolicas non
facien. plenam, & expressam, ac de verbo
ad verbum de indulto huiusmodi mentio-
nem.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub an-
nulo Piscatoris, die 27. Februarii, millesi-
mo quingentesimo sexagesimo secundo,
Pontificatus nostri Anno III.

Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

Clausula de-
rogatoria.

D. P. An. III.
27. Februarii.

Prohibitio deferendi, retinendi, & ven-
dendi Archibuffetos brevioris mensuræ
duorum palmorum indiatu Ecclesiæ. co.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

CUM vices ejus, licet immeriti, gera-
mas in terris, qui de celo ad ima de-
scendens, pro salute humani generis seip-
sum ad Crucis patibulum obtulit, omni
quo possumus studio, continuo invigilare
debemus, ut omnis proflus occasio, homi-
cidia, tamquam in eisdem humani gene-
ris perniciem tendentia, committendi,
quantum in nobis est, submoveatur. Et
quia experientia cognovimus, quamplura
ex illis tormentulis igneis, Archibuffetos
vulgariter nuncupatis (quæ occulte deferri
possunt, & ad necem inferendam aptiora,
& sere inevitabilia esse videntur) in dies
committi, & perpetrari, nec hæcenus ob
proclamata, etiam sub gravissimis pœnis,
a Rectoribus Provincialium, & Terrarum
Nobis, & S.R.E. subjeftarum, ab illis de-
ferendis, ob scariorum copiam, auda-
ciam cessari, aut abstineri: quinimmo pas-
sim, & indistincte, non secus, ac cetera
atma minus prohibita, ab omnibus sece-
gellari.

§.1. Nos propterea volentes prodito-
rium, & abominabile, & detestandum ar-
morum genus huiusmodi peritias, & om-
nino destruere, ac ab Alma Urbe, aliisque
terris nostris prædictis, in totum eliminare,
Motu proprio, & ex certa scientia, hac in
perpetuum valitura Constitutione sancimus,
nemini, cujuscumque sit dignitatis, gradus,
ordinis, conditionis, aut præeminentiæ,
licere genus armorum huiusmodi, quod
brevioris duorum palmorum mensuræ exi-
stat, publice, vel occulte, tam per Urbem,
Civitates, & loca nostra prædicta, quam
etiam in itineribus quoquo modo, aut quo-
vis etiam militia, aut executionis justitia
prætextu deferre, minisque in domibus,
aut alibi retinere, vendere, emere, aut
permutationis, in solum donationis, pi-
gnoris, vel quocumque alio titulo recipere,
quinimmo quicumque illa habuerint, intra
viginti dierum spatium, a die publicationis
præsentis Constitutionis in locis infra scriptis
facienda, computandum, in Alma Urbe
nostra illius gubernatori; in aliis vero
locis prædictis, Rectori, vel Præfidi, aut
etiam gubernatori, seu cuivis alii superiori
loci, in quo ea habentes fuerint, denunciare,
& ad eum perferre, seu perferri facere, ac
pœnis ipsam in loco ad id deputando, ser-
vanda dimittere teneantur.

§.2. Qui vero contrafecerit, distum-
que genus armorum, lapsis dicti viginti die-
bus, retinuerit: crimen læsæ majestatis,
& rebellionis, ac pœnas pro illo a jure infi-
ctas eo ipso incurrat.

O 2

§.3. Inhi-

Causa hujus
prohibitionis.

Prohibitio de-
ferendi, & ce-
tinendi Ar-
chibuffetos
brevioris me-
suræ duorum
palmorum.

®

Contraveni-
tium pœnæ.

1562. Inhibicio contra officiales de licentia desuper concedat.

§.3. Inhibentes (prout tenore presentium inhibemus) omnibus, & singulis, etiam de latere nostro Legatis, ne sub indignationis nostre, & quibuscumque Vice-Legatis, Gubernatoribus, Rectoribus, Praesidentibus, ac aliis nostris, & Sedis Apostolice, seu Civitatum, & Terrarum praedictarum Officialibus, ne sub suspensionis a divinis, ac excommunicationis latae sententiae, aliisque arbitrii nostri poenis, cuiquam tale genus armorum, sub quovis colore deferendi, vel alias, ut praemittitur, retinendi, licentiam, & facultatem ad quodcumque etiam brevissimum tempus, concedere audeant, vel praesumant.

Licentia tunc per officiales danda nulla sunt, & poenis praedictis non excusent.

§.4. Decernentes nihilominus licentias, & facultates sic concedendas, nullas penitus, & invalidas existere, ac illis non obstantibus, eos, qui sub illarum clypeo, dictum genus armorum detulerint, aut, ut praemittitur, retinuerint, penas praedictas omnino incursum, illosque irremissibiliter puniendos fore, & contra omnes, & singulos huic nostrae Constitutioni contravenientes, ad Fisci nostri instantiam, & etiam ex officio procedi, & inquiri posse, ac ad poenarum praedictarum executionem deveniri omnino debere.

Iussio publicandi.

§.5. Ut autem praemissa ad omnium notitiam deducantur, nec aliquis praetextu ignorantiae excusari possit; volumus, quod praesentes litterae per aliquos Curiae nostrae Cursores, ad Basilicam Principis Apostolorum de Urbe, & Ecclesiam Lateranensem, necnon Cancellariam Apostolicam valvas, ac in acie Campi Florae affigantur, & publicentur.

Fides transumpti procurat.

§.6. Quodque earum transumptis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constituta munitis, certa, & indubitata fides adhibeatur, prout ipsis litteris originalibus adhiberetur, si forent exhibite, vel ostense. Et transumpta hujusmodi, Legati, Vice-Legati, Rectores, vel Praesides, aut Gubernatores, seu alii Superiores Provinciae, Terrarum, Oppidorum, & locorum praedictorum, per publicum praenonem publicari, & valvis Cathedralis, seu Matricis Ecclesiae loci, aut Palatii eorum residentiae affigi faciant, publicationemque, & affixionem praedictam, lapsis dictis viginti diebus, perinde omnes ardeat, ac si personaliter intimata forent.

Derogatio contrarium.

§.7. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, & indultis, quibuscumque personis forsan concessis, confirmatis, & innovatis, asertis consuetudinibus, quas (si quae forent) per praesentes improbamus, nullasque, & invalidas esse declaramus. Et quae omnia (illorum tenores pro sufficienter expressis habentes) revocamus, & annullamus, nullaque, & irrita esse decernimus, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo &c.

D. P. An. III. d. Martii.

Datum Romae apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo secundo, Pridie Non Martii, Pont. nostri Anno III.

Jurisdictione, & facultates Cardinalis Protectoris, & Judicis causarum Monasterii, & Monialium (impudicarum jam mulierum) Convertitarum de Urbe nuncupatarum.

Institutionem hujus Monasterii, & ejus indulta, vid. in Leon. X. Const. XLIII. Salvator Tom. III. Par. III. fol. 484.

PIUS PAPA QUINTUS Motu proprio &c.

CUM sicut accepimus, non sine animi nostri displicentia, Monasterium Convertitarum de Urbe, illiusque Moniales, ob lites, & quaestiones, quibus ad diversa Urbis Tribunalia, occasione honorum metreticum curialium, & aliarum quarumcumque mulierum inhonestam vitam agentium, & ab intestato decedentium, seu quae eisdem Monialibus juxta formam fel. rec. Leonis Papae V., & aliorum Praedecessorum nostrorum partem debitam non donaverint, vel reliquerint, vel alias dicta Bullae non satisfecerint, ac locationum, censuum, donationum, hereditatum, legatorum, & diversarum aliarum rerum, tam in agendo, quam defendendo ipsum Monasterium concernent, & ad illud, ac ejus Moniales praedictas, quovis modo spectant, jugiter implicatae existant, & quamplurima damna, & incommoda patiuntur, ac impense lites valorem, de qua pro tempore agitur, saepe numero exuperare, atque propter hujusmodi diuturnam pendentiam, & illarum expeditionis tarditatem, ipsum Monasterium a plurimis annis citra multis debitis involutum existat, ita ut vix ab eis possit explicari, aut habere, unde illius onera, & dictarum Monialium alimenta proveniant, nisi de celeri, & opportuno remedio provideatur.

Causa Constitutionis.

§.1. Nos Monasterium Convertitarum praedictarum, in quo mulieres carnis libidinum, & licentiosae vitae antea assuetae, caritative recipiuntur, & in viam Domini diriguntur, earumque, & illas sequentium animarum aeterna salus paratur, tantoque Hospitalia, & alia pia loca, in quibus Christi pauperes, tam infirmi quam alias recipiuntur, aluntur, & cooperiuntur, excellere, quanto animae, & corpus, & cetera terrena antecellunt, ac earum paupertatibus, & indemitatibus, paterna pietate favorabiliter consulere, & ut ab hujusmodi dispendiis, & expensis quantocius subleventur, providere volentes, Motu simili, & de certa scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine, omnes, & singulas causas inter dictum Monasterium, & Moniales praedictas, sive earum Gubernatores, ac Procuratores, & Agentes, & quascumque alias etiam singulares personas, Collegia, Universitates, Societates, etiam pia & religiosa loca, cujuscumque status, gradus, ordinis, & qualitatis, privilegiatas, & privilegiatas, tam coram S. R. E. Camerario, necnon A. & Praesiden., ac Clericis Cam.

Advocatio causarum Monasterii non intruatur coram quocumque iudice veritatis cum quibuscumque eius privilegiatis.

Apost. necnon Vicario, & Gubernatore, ac Senatore Urbis, Capitaneoque, & aliis quibuscumque Judicibus, Ordinariis, & Delegatis, etiam causarum Palatii Apostolici Auditoribus, ac S. R. E. Cardinalibus nunc & pro tempore existentibus, occasione quorumcumque bonorum, & rerum super praedictum Monasterium, & illius Moniales, & alios praedictos, tam conjunctim, quam divisim, ac tam active, quam passive concernentium, & ad praedictum Monasterium, & Moniales hujusmodi quomodolibet, & de interesse ipsarum quomodocumque, & qualitercumque apparere possit spectant, in quacumque instantia, inter illos, necnon alia aequae, vel magis pia loca, Universitates, Collegia, quomodocumque privilegiata, viduas, pupillos, & alias personas etiam exemptas pendentes, cujuscumque qualitatis, status, ordinis, vel conditionis, & naturae existentibus, etiam majores expressis, in eodem statu & terminis, in quibus reperiuntur (dummodo instructae non sint) aut illas, ac omnes alias, & singulas de cetero inter Monasterium, & Moniales hujusmodi, illius Gubernatores, Procuratores, & Agentes, ac super praedictos, & alios quoscumque quomodolibet, tam active, quam passive movere, harum serie advocamus.

Deputatio, & facultates Judicis causarum Monasterii.

§.2. Ac in Venerabilem fratrem nostrum Joannem Episcopum Sabinensem, S. R. E. Cardinalem Moronum nuncupatum, moderum, & pro tempore existentem, protectorem Monasterii Convertitarum, Judicem ordinarium, & perpetuum, ad praedictas, necnon quascumque alias, similes vel dissimiles, causas, & causas, ac etiam criminales & mixtas, tam per eos, & contra eos, & eorum singulares personas super praemissis, a quibuscumque aliis rebus, juribus, & actionibus, super bonis & rebus quibuscumque qualitatis, quantitatis, valoris, & naturae existant, & ad Monasterium, & Moniales praefatas hujusmodi pertinentes, inter eos, ac personas, Universitates, Collegia, seu loca pia, etiam privilegiata & exempta, tam active quam passive pro tempore movere, juxta ordinariam jurisdictionem, seu facultatem, tam Gubernatori, quam Auditori Camerae, seu Vicario Urbis praefato, & eorum cuilibet attributam, seu attributas, per se, vel ejus Auditorem, nunc aut pro tempore existentem, seu alium per eum deputatum, vel deputandum audientem, sineque debito terminando, & deciden., & quod decrevit in quocumque loco, & contra quascumque personas quantumcumque privilegiatas plenarie exequen., seu exequi facien., quibusvis inhibitionibus, etiam vigore specialium commissionum, etiam vigore & successorum nostrorum hujusmodi manu signata, emanata, & emanant. non obstant. auctoritate, Apost. tenore praesentium perpetuo constituimus, & deputamus, & ad hunc effectum illi etiam per alium, seu alios quoscumque tam in Romana Curia, quam extra eam, & per edictum publicum confulto summa-

rie sibi de non tuto accessu, citandi, & monendi, ac eisdem & praefatis.

§.3. Necnon quibusvis aliis etiam Curiae Capitolii primo & secundo illius Collateralibus, ac Appellationum Capitaneo, quam aliarum ejusdem Urbis Curiarum Judicibus & personis, tam ecclesiasticis, quam secularibus, quibus, & quoties opus fuerit, sub censuris, sententiis, & poenis ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis, de quibus eidem Protectori, sive ejus deputati, Auditori, videbitur inhiberi, & in eventum non partitionis, contra inobedientes, & rebelles ad declarationem incursum censurarum, & poenarum hujusmodi, illarumque aggravationem, & alia, juxta stylum, & morem dictarum Curiarum in similibus servari solitum, & alias, prout sibi videbitur, procedent.

Facultas inhibendi quibuscumque Judicibus Urbis.

§.4. Sententiamque, sive sententias, debite executioni demandand., seu demandari facien., in omnibus & per omnia, & juxta etiam facultatem dictis Audit. Camerae, Urbis Gubernatori, & Vice-Cancellario per eandem Bullam concessam.

Sententias exequendi.

§.5. Contradictores quoslibet & rebelles, per censuras & poenas ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias, aliaque juris & facti opportuna remedia appellatione postposita compescen., auxiliumque brachii saecularis, ad hoc, si opus fuerit, invocan.

Inobedientes coercendi.

§.6. Omniaque alia, & singula in praemissis, & circa ea, necessaria, seu quomodolibet opportuna, faciendum & exequendum.

Cetera necessaria faciendi.

§.7. Ac causam & causas, motas & movendas, commissas & committendas, toties, quoties opus fuerit, semel & pluries ejusdem Cardinalis arbitrio reassum. plenam & liberam licentiam, & facultatem concedimus.

Causas reassumendi ab aliis Judicibus.

§.8. Decern. Monasterium Convertitarum praedictarum, & illius Moniales, & Gubernatores, seu Procuratores, & eorum agentes, personaeque praedictas, ex nunc deinceps occasione praemissorum alibiquam coram praedicto nunc, & pro tempore dicti Monasterii Convertitarum existent. Protectore conveniri, aut alios convenien. constringi non posse. Ac processus sententias, & decreta per alium, vel alios, tam ordinarios quam delegatos in causis praedictis quomodolibet pro tempore formatas, latus, & factas, cum inde secutis quibuscumque, nulla, irrita, & inania, nulliusq. roboris vel momenti fore.

Et causa alibi cognosci nequeant.

§.9. Praesentes quoque sub quibuscumque revocationibus, suspensione, & exceptionibus, similibus vel dissimilibus gratiarum, etiam per Nos, & Successores Nostros Rom. Pont., aut Sedem Apost., vel ejus Legatos, etiam per Regulas Cancell. Apost. pro tempore factas ad favorem Fabricae Basilicae Princ. Apost. de Urbe, nullatenus comprehen. sed semper ab illis penitus, & omnino exemptas esse, & censeri, nec eisdem praesentibus per quascumque litteras, & qualvis regulas generales, & speciales, etiam derogatorias, & insolitas, & in solitas clau-

Clausula conservativa.

clausulas, & irritan. decreta sub quacun- que verborum expressione in se continen. derogari posse, & si illi ullo unquam tem- pore ex aliqua etiam quantumvis necessaria, & urgentissima causa derogari contingat, nisi tenor illarum de verbo ad verbum nihil omisso insertus, & hujusmodi derogatio consistorialiter facta, & per trinas, & distin- ctas literas eundem tenorem continen. tribus similibus distinctis vicibus, Monialibus, Gubernatoribus, & Deputatis, ceterisque personis predictis legitime intimata, & in- signata fuerit, eorumque expressis accedat ad id consensus, derogationem nemini sus- fragari, nec presenti Motu proprio per quamcumque concessionem etiam nostra, & successorum nostrorum manu signatam, fuisse & fore derogatum.

§.10. Siquae per quoscumque Judices quavis auctoritate, etiam Card. subla- ta, &c. judicari debere, irritum quo- que &c.

§.11. Non obstantibus praemissis, ac fel. rec. Bonifacii Papae VIII. etiam Praede- cessoris Nostri de una, & in consilio gene- rali edita de duabus dietis, dummodo non ultra tres dietas ad iudicium trahant, aliis- que Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & Fabricae praedictae, necnon Hospitalis, Ecclesiam, Monasteriorum, & aliorum regularium, & piorum loco- rum, ac Ordinum, quorum illi extiterint, & aliorum regularium quorumcumque lo- corum exemptorum, juramento &c. robo- ratis statutis &c. privilegiis quoque, indul- tis, necnon conservatoris, & exemptori- bus, ac literis Apost. in forma Motus pro- prii eisdem Capitolii Roman. necnon Judi- cibus, Curis, Tribunalibus, & eorum per- sonis per quoscumque Rom. Pont. Praede- cessoris Nostros, ac Nos, & Sedem Apost. etiam Motu proprio, ac alias sub quibus- cumque tenoribus, & formis, ac cum quibus- cumque clausulis, & decretis in contrarium quomodolibet concessis, necnon reforma- tionibus, etiam noviter factis, ac etiam Motu proprio simili approbatis, etiam de- reasumen. eisdem causis ad forum, seu Curiam Capitolii, quibus omnibus, etiam si de illis &c. tenores &c. ac si in specie praesentibus infererentur, tam in genere quam in specie, ad effectum sufficient. derogation. pro se sufficienter expressis habent, & habe- re decernim. harum serie specialiter, & ex- presse Motu simili, & ex certa scientia, ac de Potestate Apostolice plenitudine derogamus, & sufficienter derogatum esse decernimus, ceterisque contrariis quibuscum- que.

§.12. Volumus autem praesentis Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat, tam in iudicio quam extra. clausula ordinaria non obstante, quodque praesentium transumptis manu alicujus No- tarii publici subscriptis, sigillo predicti Prosectoris, seu alterius quuscumque per- sonae in dignitate ecclesiastica constituta, vel Curiae secularis munitis, eadem pro- fus fides adhibeatur, tam in iudicio quam

extra, quae praesentibus adhiberetur, si exhi- bita, vel ostensa fuerint. Placet Motu proprio. Dat. Romae apud S. Petrum, 16. Kal. Aprilis, Anno III.

Papae subscr. D. P. An. III. 27. Martii.

LX.

Jurisdicatio Inquisitorum haereticae pravita- tis, procedendi contra quoscumque Regulares, & Religiosos, quoquomodo privilegiatos, & exemptos, de haeresi culpabiles, dummodo eorum Superiores non praevenerint.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad futuram rei memoriam.

Pastoris aeterni vices, meritis licet in- sufficientibus gerentes in terris, sic vigilantia nostra sollicitudinem circa oves cura nostrae divina dispositione commissas exercere studemus, ne ille ab ovili suo, extra quod salvus nemo esse potest, aberrantes, in luporum rapacium insidias ullo modo incidere valeant. sed intra caulas debite custodite, ad caelestia pascula feliciter per- venire possint.

§.1. Nuper siquidem accepimus, non- nullos Rom. Pontifices Praedecessores no- stros antea factis temporibus ex causis tunc ex- pressis, diversis Ordinibus etiam mendican- tibus, quod contra eorum fratres, & religiosos in quibuscumque causis, etiam haeresis, nisi per eorumdem Ordinum su- periores, & prelatos inquiri, aut procedi quoquo modo non possint, inter alia pri- vilegia per suas literas concessisse, & Nos forte illas confirmasse, supercrecente au- tem temporis, & hominum malitia hac no- stra potissimum aetate, (quod sane dole- ter referimus) in agro Evangelici Patrisfa- milias zizania, etiam interdictos fratres, & religiosos in tantum pullulasse, mellestique tritico rarefcentes adeo polluere videmus, ut vulpeculae jam in aperto vineam Domini demoliri nitantur.

§.2. Quare Nos pro pastoralis officio No- bis divinitus crediti debito, quantum cum Deo possumus, opportuna in praemissis re- media adhibere volentes, ut quos Dei amor a malo non revocat, poena saltem formido a delinquendo retrahat. Et propterea con- siderantes, quod si dilecti filii Inquisitores haereticae pravitate, tam generales quam ubique locorum deputati particulares, in causis haeresis hujusmodi contra quoscum- que quorumvis Ordinum, etiam quomodolibet exemptorum, & mendicantium fra- tres professores, & religiosos, quando- cumque causas ipsas haeresis ab eis inchoari contigerit, procedere valerent, profecto id in non modicam fidei catholicae cederet utilitatem, cum praesertim ex hoc superio- res, & prelati Ordinum praedictorum, sicut verisimiliter credendum est, ad subditos suos sub probata religionis norma continen- dos, transgressoresque debitis poenis com- pescendos

Exordium.

Pontifices co- celerant di- versis Ordini- bus de haeresi inquiri posse nisi per eo- rum Superio- res.

Sed hic Pon- tifices ad ma- jorem fidei u- tilitatem, in- quiritioibus omnibus fa- cultatem ut procedant, co- tra quoscum- que fratres & religiosos, & exemptos, dum- modo eorum Superiores no- praevenerint.

Datum Romae apud S. Petrum, sub an- nulo Piscatoris, die 1. Aprilis 1562., Pon- tificatus nostri Anno III.

LXI.

De homicidiis, aliisque reis poenae capitalis, vel sanguinis, etiam non condemnatis, & in- fra sex menses non sponte se in carceri- bus constitutis, non audiendis, Appel- lationibusque condemnatorum in poenam Fisco, & Camerae Apostolicae appli- catam non admittendis, nisi facto depo- sito. Ac de poenis fractae pacis, vel tre- guae, & allegatione novae causae, vel mi- noritatis. Et legitima filiorum confiscatione.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Et si cuncta, quae ex multa Romanorum Pontificum Praedecessorum nostrorum providentia processerunt, executioni debita demandanda esse censemus, illa tamen praecipue, quae ad salubrem temporalis di- tionis Apostolicae Sedis directionem, & pro Camerae Apostolicae indemnitatem prudenter ordinata comperimus, ut illibata, firma- que perpetuo subsistant, libenter non so- lum nostrae approbationis, verumetiam, opportuna innovationis munimine robo- ramus.

§.1. Dudum siquidem cum fel. rec. Ju- lius Papa II. Praedecessor noster &c. Omitti- tur hac Bulla narratio, quia ipsa est in Tom. III. Par. III. Const. XXX. Fidei fol. 318.

§.2. Et deinde per mem. Paulus Pa- pa III. etiam Praedecessor noster per eum ex plurimum fide dignorum testimonio accepto, quod nonnulli Civitatum, Terrarum &c. Omittitur narratio Bullae, quia ipsa est in Tom. IV. Par. I. Const. XXX. Cum sicut fol. 184.

§.3. Nos igitur, ne literae praedictae, ex eo quod illarum executio ab aliquibus fieri neglecta fuit, seu propter eorum forsitan non usum, in defectu abesse a quo- quam pretendi, seu aliter quomodolibet allegari, deque earum viribus habitari con- tingat, sed illae, ut par est, suos debitos sortiantur effectus, & ab omnibus obser- ventur, providere volentes, Motu, & Scien- tia similibus, praefatas, & alias quascum- que (quarum, & inde secutorum quorum- cumque aliorum circa praemissa latius etiam de necessitate exprimendorum tenores, ac si de verbo ad verbum similiter inserti forent, praesentibus pro sufficienter expressis haberi volumus) aliorum Praedecessorum nostrorum super praemissis, tam sub plumb- bo, quam in forma Brevis editas literas, & in eis contenta, ac inde sequuta qua- cumque, Apostolica auctoritate, tenore, praesentium approbamus, & confirmamus, eisque Apostolicae firmitatis robur adici- mus, ac ea valere, perpetuaeque roboris firmitate subsistere, ac suos effectus plene sortiri, & ab omnibus, quos illa concernunt, & concernere poterunt quomodolibet in- futu-

D. P. An. III. 1. Aprilis.

Exordium.

Julius II. edi- dit Const. huc cit.

Paulus III. similiter huc cit.

Hic Pontifici- bus approbat.

Sola signatu- ra sufficit.

Transumptis credi mandat.

clausulas, & irritan. decreta sub quacun- que verborum expressione in se continen. derogari posse, & si illi ullo unquam tem- pore ex aliqua etiam quantumvis necessaria, & urgentissima causa derogari contingat, nisi tenor illarum de verbo ad verbum nihil omisso insertus, & hujusmodi derogatio consistorialiter facta, & per trinas, & distin- ctas literas eundem tenorem continen. tribus similibus distinctis vicibus, Monialibus, Gubernatoribus, & Deputatis, ceterisque personis predictis legitime intimata, & in- signata fuerit, eorumque expressis accedat ad id consensus, derogationem nemini sus- fragari, nec presenti Motu proprio per quamcumque concessionem etiam nostra, & successorum nostrorum manu signatam, fuisse & fore derogatum.

§.10. Sicque per quoscumque Judices quavis auctoritate, etiam Card. subla- ta, &c. judicari debere, irritum quo- que &c.

§.11. Non obstantibus premissis, ac fel. rec. Bonifacii Papae VIII. etiam Præde- cessoris Nostri de una, & in consilio gene- rali edita de duabus dietis, dummodo non ultra tres dietas ad iudicium trahant, aliis- que Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & Fabricæ prædictæ, necnon Hospitalis, Ecclesiæ, Monasteriorum, & aliorum regularium, & piorum loco- rum, ac Ordinum, quorum illi extiterint, & aliorum regularium quorumcumque lo- corum exemptorum, juramento &c. robo- ratis statutis &c. privilegiis quoque, indul- tis, necnon conservatoris, & exemptori- bus, ac literis Apost. in forma Motus pro- prii eisdem Capitolii Roman. necnon Judi- cibus, Curis, Tribunalibus, & eorum per- sonis per quoscumque Rom. Pont. Præde- cessoris Nostros, ac Nos, & Sedem Apost. etiam Motu proprio, ac alias sub quibus- cumque tenoribus, & formis, ac cum quibus- cumque clausulis, & decretis in contrarium quomodolibet concessis, necnon reforma- tionibus, etiam noviter factis, ac etiam Motu proprio simili approbatis, etiam de- reasumen. eisdem causis ad forum, seu Curiam Capitolii, quibus omnibus, etiam si de illis &c. tenores &c. ac si in specie præ- sentibus infererentur, tam in genere quam in specie, ad effectum sufficient. derogation. pro se sufficienter expressis habent, & habe- re decernim. harum serie specialiter, & ex- presse Motu simili, & ex certa scientia, ac de Potestate Apostolicæ plenitudine derogamus, & sufficienter derogatum esse decernimus, ceterisque contrariis quibuscum- que.

§.12. Volumus autem presentis Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat, tam in iudicio quam extra. clausula ordinaria non obstante, quodque presentium transumptis manu alicujus No- tarii publici subscriptis, sigillo prædicti Prosectoris, seu alterius quuscumque per- sonæ in dignitate ecclesiastica constitutæ, vel Curie secularis munitis, eadem pro- fus fides adhibeatur, tam in iudicio quam

extra, que presentibus adhiberetur, si exhi- bita, vel ostense fuerint. Placet Motu proprio. Dat. Romæ apud S. Petrum, 16. Kal. Aprilis, Anno III.

LX.

Jurisdicção Inquisitorum hæreticæ pravita- tis, procedendi contra quoscumque Regulares, & Religiosos, quoquomodo privilegiatos, & exemptos, de hæresi culpabiles, dummodo eorum Superiores non prævererint.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad futuram rei memoriam.

Pastoris æterni vices, meritis licet in- sufficientibus gerentes in terris, sic vigilantia nostre sollicitudinem circa oves curæ nostre divina dispositione commissas exercere studemus, ne ille ab ovili suo, extra quod salvus nemo esse potest, aberrantes, in luporum rapacium insidias ullo modo incidere valeant. sed intra caulas debite custodite, ad cœlestia pascua feliciter per- venire possint.

§.1. Nuper siquidem accepimus, non- nullos Rom. Pontifices Prædecessores no- stros antea actis temporibus ex causis tunc ex- pressis, diversis Ordinibus etiam mendican- tibus, quod contra eorum fratres, & religiosos in quibuscumque causis, etiam hæresis, nisi per eorumdem Ordinum su- periores, & prelatos inquiri, aut procedi quoquo modo non possint, inter alia pri- vilegia per suas literas concessisse, & Nos forte illas confirmasse, supercrecente au- tem temporis, & hominum malitia hac no- stra potissimum ætate, (quod sane dole- ter referimus) in agro Evangelici Patrisfa- milias zizania, etiam interdictos fratres, & religiosos in tantum pullulasse, melleque tritico rarefcentes adeo polluere videmus, ut vulpecule jam in aperto vineam Domini demoliri nitantur.

§.2. Quare Nos pro pastoralis officio No- bis divinitus crediti debito, quantum cum Deo possumus, opportuna in præmissis re- media adhibere volentes, ut quos Dei amor a malo non revocat, poena saltem formido a delinquendo retrahat. Et propterea con- siderantes, quod si dilecti filii Inquisitores hæreticæ pravitatis, tam generales quam ubique locorum deputati particulares, in causis hæresis hujusmodi contra quoscum- que quorumvis Ordinum, etiam quomodolibet exemptorum, & mendicantium fra- tres professores, & religiosos, quando- cumque causas ipsas hæresis ab eis inchoari contigerit, procedere valerent, profecto id in non modicam fidei catholicæ cederet utilitatem, cum præsertim ex hoc superio- res, & prelati Ordinum prædictorum, sicut verisimiliter credendum est, ad subditos suos sub probata religionis norma continen- dos, transgressoresque debitis poenis com- pescendos

Papæ subscr. D. P. An. III. 27. Martii.

Exordium.

Pontifices cõ- cellerunt di- versis Ordini- bus de hæresi inquiri posse nisi per eo- rum Superio- res.

Sed hic Pon- tifices ad ma- jorem fidei u- tilitatem, in- quiritioibus omnibus fa- cultatem ut procedant, co- tra quoscum- que fratres & religiosos, & exemptos, dum- modo eorum Superiores nõ prævererint.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub an- nulo Piscatoris, die 1. Aprilis 1562., Pon- tificatus nostri Anno III.

LXI.

De homicidiis, aliisque reis poenæ capitalis, vel sanguinis, etiam non condemnatis, & in- fra sex menses non sponte se in carceri- bus constitutis, non audiendis, Appel- lationibusque condemnatorum in po- nam Fisco, & Camera Apostolicæ appli- catam non admittendis, nisi facto depo- sito. Ac de poenis fractæ pacis, vel tre- gue, & allegatione novæ causæ, vel mi- noritatis. Et legitima filiorum confiscatione.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Et si cuncta, que ex multa Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum providentia processerunt, executioni debita demandanda esse censemus, illa tamen præcipue, que ad salubrem temporalis di- tionis Apostolicæ Sedis directionem, & pro Camera Apostolicæ indemnitatem prudenter ordinata comperimus, ut illibata, firma- que perpetuo subsistant, libenter non so- lum nostre approbationis, verumetiam, opportuna innovationis munimine robo- ramus.

§.1. Dudum siquidem cum fel. rec. Ju- lius Papa II. Prædecessor noster &c. Omitti- tur hæc Bulla narratio, quia ipsa est in Tom. III. Par. III. Const. XXX. Fidei fol. 318.

§.2. Et deinde præ mem. Paulus Pa- pa III. etiam Prædecessor noster per eum ex plurimum fide dignorum testimonio accepto, quod nonnulli Civitatum, Terrarum &c. Omittitur narratio Bullæ, quia ipsa est in Tom. IV. Par. I. Const. XXX. Cum sicut fol. 184.

§.3. Nos igitur, ne literæ prædictæ, ex eo quod illarum executio ab aliquibus feri neglecta fuit, seu propter eorum forsitan non usum, in defectu abesse a quo- quam prætendi, seu aliter quomodolibet allegari, deque earum viribus hæsitari con- tingat, sed illæ, ut par est, suos debitos fortiantur effectus, & ab omnibus obser- ventur, providere volentes, Motu, & Scien- tia similibus, præfatis, & alias quacun- que (quarum, & inde secutorum quorum- cumque aliorum circa præmissa latius etiam de necessitate exprimendorum tenores, ac si de verbo ad verbum similiter inserti forent, presentibus pro sufficienter expressis haberi volumus) aliorum Prædecessorum nostrorum super præmissis, tam sub plum- bo, quam in forma Brevis editas literas, & in eis contenta, ac inde sequuta qua- cumque, Apostolica auctoritate, tenore, presentium approbamus, & confirmamus, eisque Apostolicæ firmitatis robur adici- mus, ac ea valere, perpetuæque roboris firmitate subsistere, ac suos effectus plene sortiri, & ab omnibus, quos illa concernunt, & concernere poterunt quomodolibet in- futu-

D. P. An. III. 1. Aprilis.

Exordium.

Julius II. edi- dit Const. hæc.

Paulus III. similiter hæc edit.

Hic Pontificum eam approbat.

Decretum ir- ritans.

Clausula de- rogatoria.

Sola signatu- ra sufficit.

Et ita ac non alias judicari jubet.

Contrariis derogat.

Transumptis crediti mandat.

Et capit ali-
eae condem-
natum dece-
nit non audi-
ri extra car-
ceres, etiam
si perat remis-
sionem ex eo
quod banni-
tum occiderit

Et ita iudica-
ri iubet.

Quibuscum-
que non ob-
stantibus.

Fides exem-
plorum.
D. P. An.III.
20. Aprilis.

futurum integre observari debere decernimus, omnesque, & singulos, tam juris, quam facti defectus, si qui forsan tunc intervenerint, in eisdem supplemus.

§.4. Et nihilominus motu, scientia, & auctoritate praefatis, per hanc nostram Constitutionem in perpetuum valituram statuimus, & ordinamus. Quod nullus in poenam capitis condemnatus, qui sub praetextu, quod ipse aliquem bannitum occiderit, aut alias quovis modo ad manus Curiae pervenire fecerit, & propterea a dicta poena capitis, in quam condemnatus fuit, liberari, & absolvi debere, aut alium bannitum per ipsum condemnatum nominandum juxta formam bannimentorum desuper emanatorum remittere posse pretendit, per Procuratorem, excusatorem, defensorem, velut quemlibet de populo, audiri, vel admitti possit, aut debeat, nisi prius reus ipse, qui liberationem, aut absolutionem, vel nominationem, & remissionem hujusmodi consequi, aut fieri posse, vel debere pretendit, seipsum in carceribus juxta formam litterarum Julii II. Praedecessoris nostri hujusmodi, personaliter constituerit.

§.5. Quodque literis praedictis, & huic nostrae dispositioni, nisi de ipsis clara, & expressa mentione facta, & per nostram, & Successorum nostrorum Rom. Pont. manus propriae signaturam derogari non possit. Sicque, & non aliter in omnibus, & singulis praemissis, ac tam praesentibus, quam futuris causis, & litibus, per quoscumque Judices, etiam S.R.E. Card., & de latere Legatos, ac Palatii Apost. causarum Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari debere, ac quicquid contra praesentium ten. contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

§.6. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & Provinciae nostrae Marchiae Anconitanae statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illi, Civitatibus, Terris, & locis praefatis, eorumque Gubernatoribus, & Communitatibus, sub quibuscumque verborum formis, & tenoribus, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, in genere, vel in specie, etiam motu, & scientia similibus, etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus (illorum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris) hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.7. Volumus autem, quod praesentium transumptis &c.

Datum Romae apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 10. Aprilis 1562. Pont. nostri Anno III.

Sequitur declaratio dictae Constitutionis.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

CUM Nos dudum vestigiis fel. rec. Julii Pape II. Praedecessoris nostri inhaerentes, nullum homicidii reum, qui se ab illo, etiam sub praetextu, quod alium bannitum occiderit, seu ab alio bannito occidere, juxta formam bannimentorum id permissum nominatus fuerit, aut ex alia quavis causa absolvi debere pretendat, ad absolutionem petendum per Procuratorem, aut excusatorem, seu defensorem, etiam velut quemlibet de populo comparentem, audiri, vel admitti debere, nisi ipse reus se in carcere personaliter constituerit, statuerimus, & ordinaverimus, prout in nostris desuper editis literis, quarum tenores praesentibus haberi volumus pro expressis, plenius continetur.

§.1. Verum cum, ut nuper accepimus, a nonnullis in dubium revocetur, an in dictis nostris literis solum homicidae banniti, vel condemnati, non autem illi, qui nondum condemnati, vel banniti essent, comprehendantur.

§.2. Nos propterea omnem ambiguitatem circa praemissa amputare, & penitus tollere volen. Motu simili, & ex nostra certa scientia, hac nostra perpetuo valitura Constitutione, nullum ab homicidio, seu alio quovis crimine, pro quo poena corporalis veniat imponenda ex aliqua causa, etiam quia alium bannitum occiderit, vel ab alio bannito occidere, juxta formam proclamatum, & bannimentorum id permissum, vel Constitutionum desuper editarum, nominatus fuerit, sive etiam quia ab ipso occisus, bannitus, & condemnatus extiterat, ac impune ex dispositione dictorum proclamatum, & bannimentorum, seu Constitutionum occidi poterit, se absolvi debere praetendentem, sive pro homicidio, aut alio crimine per eam commissio bannitus, & condemnatus, sive nondum bannitus, nec condemnatus, nec etiam inquisitus existat, per se, vel aliam personam pro eo quomodolibet comparentem, ad absolutionem petendum admitti, vel audiri posse, nisi se prius in carcere constituerit, & ad causam haereditas ab ipso occisi, citari, & in eventum quod quis ab homicidio per ipsum commissio, ex eo quod alium bannitum occiderit, vel ab aliquo bannito occidere, ut praesertim nominatus fuerit, se absolvi obtineat.

§.3. Eum nihilominus a loco, in quo haereditas occisi commoratur, quousque ab illis pacem obtinuerit, exulare debere, neque ad eum locum aliter, nisi pace ab illis habita remitti posse, perpetuo statuimus, & ordinamus.

§.4. Inhibentes nihilominus omnibus, & singulis iudicibus quacumque auctoritate fungentibus, sub excommunicationis latae sententiae, aliisque arbitrii nostri poenis, & nostris, etiam de latere Legatis sub indignationis

Relatio praedecessoris Constitutionis.

Dubium desuper extortum.

Declaratio, & extensio dictae Constitutionis, etiam ad non condemnatos.

Bannitosque prohibet remitti in loco, ubi sunt haereditas occisi, nisi habita pace.

Omnibus Officialibus id vetas.

Et ita iudicari iubet.

Quibuscumque non obstantibus.

Transumptis eadem iubet.

Pape subscr.
D. P. An.III.
6. Octobris.

Relatio praedecessoris Bullarum.

tionis nostrae poena, ne contra tenorem huius nostrae Constitutionis, de cetero quempiam sic, ut praemittitur, se absolvi petentem, nisi in carcere constitutum, quoquomodo audiant, vel admittant, & ubi secus fecerint, processus taliter habitos, ac sententias desuper latis, nullius fore momenti, ac vitio nullitatis subjacere, & illis non obstant. reos sic absolutos poenis debitis puniri, seu de novo inquiri posse.

§.5. Sicque per quoscumque Judices etiam S.R.E. Cardinales, & Palatii Apostolici Auditores, sublata eis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & interpretari debere, irritumque, & inane, quicquid secus a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, decernimus.

§.6. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, legibus, ac Provincialibus, & municipalibus quorumvis locorum statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, necnon proclamatis, & bannimentis super praemissis editis, & in posterum edendis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis in contrarium forsan concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis habent, quoad praemissa specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.7. Ac praesentium solum signaturam nostram sufficere, & ubique fidem facere in iudicio, & extra, regula contraria non obstant. eorumque, seu litterarum desuper expediendarum exemplis, etiam impressis, manualibus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiasticae constitutae munitis, ea prorsus fides in iudicio, & extra iudicium adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensa.

Placet Motu proprio. I.
Datum Romae apud S. Petrum, Pridie Non. Octob. Anno III.

Sequitur plenior declaratio supra dictarum Constitutionum.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Lect dudum per fel. rec. Paulum III. & forsan alios Rom. Pontific. Praedecessores nostros, ac deinde per Nos inter alia, iustissimis rationibus tunc expressis provisum, ordinatumque fuerit, quod, in causis criminalibus seu mixtis, Fiscum, & Camera Apostolicam quomodolibet concernentibus, in quibus reos condemnari contingeret, appellationes, vel provocaciones, nisi prius factis depositis poenarum in quibus ex delicto delinquentes ipsi, aut illi qui pro eis fidei iussissent, vel ex contractu quoquomodo condemnandi venirent, aut eatenus condemnati fuissent, omnino recipi, & admitti non possent. Sed appellationes, & Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

provocaciones in causis huiusmodi interpositae, & in futurum interponenda, ac appellantes ipsi rejici deberent. Aut si sententia esset in poenam capitis condemnatoria, non admitteretur appellatio, neque aliter audiretur reus, nisi in carceribus constitutus. Et insuper, quod quaecumque rescripta, & commissiones caularum similium appellationum, & provocacionum ad cuiusvis instantiam, per quemcumque ad commissiones Signaturae Iustitiae signandas deputatum, aut etiam manu nostra, & Successorum nostrorum signanda, non factis dicto deposito nullius essent roboris, vel momenti, sed illis non obstantibus, ad ulteriora in causis ipsis usque ad poenarum praedictarum effectivalem exactionem debere procedi. Quodque commissiones caularum, in quibus interesset Fiscus, & Cam. praedictorum ageretur, necnon deberent signari, neque expediri nisi citato Procuratore Fiscali, & Thesaurario Provinciae, ex qua quaelibet causa existeret, aliasque, & aliter prout in singulis Pauli, & aliorum Praedecessorum, & nostris sub annulo Piscatoris sub die decima Aprilis, millesimo quingentesimo sexagesimo secundo, expeditis literis, quarum tenores hic pro expressis haberi volumus, latius continetur.

§.1. Tamen ordinationes, & dispositiones huiusmodi, nostraeque, & dictorum Praedecessorum in illis edendis intentio, cavillantium calumniis in dies eluduntur, & super earum sinistris interpretationibus, agentes pro Fisco, & Camera praedicta fatigantur, ex eo praesertim, quod nonnulli citra faciendum depositum praedictum contendunt, satisfactum esse statutis, & dispositionibus praedictis ex sola cautione in forma depositi, & quod citare Procuratorem Fiscalem, & Thesaurarium in expeditione singularum commissionum, tamquam nimis rigorosum, videatur esse praeter nostrae mentis intentionem. Insuper adversus obligationem constituendi reos appellatos in carcere, diversas etiam cavillationes opponunt. Unde provenit, quod ipsi rei non coacti facere actuale depositum, non curant causas suarum appellationum expediri, sed potius de industria procurant illas in longum protrahi, maxime cum non citatis Procuratore Fiscali, & Thesaurario praedictis contingat per eos impetrari commissiones directas iudicibus, vel in Alma Urbe existentibus negociorum multitudine impeditis, vel extra Curiam eorum amicis, & in locis, in quibus non sunt, qui iura Fisci tueri possint, aut velint, narrando etiam in ipsis commissionibus multa mendacia, ut illorum medio possint ad retardandum executionem, & causam intrican., inhibitiones ab ipsis iudicibus extorquere. Quae omnia non solum tendunt in Camera praedictae detrimentum (quod tolerabilius esset) sed etiam proveniente inde delictorum impunitate, datur aliis materia delinquendi, & universis populis scandalum non modicum.

§.2. Nos igitur calumniis, & aliis incon-

Dubia desuper extorta.

1562. Declaratio circa deposita facta a condemnatis ad favorem Fisci, & Cameræ.

convenientibus hujusmodi, quantum cum Deo possumus, obviare, & in his opportune providere volentes, hac nostra in perpetuum valitura declaratione, ordinatione, Constitutione, statumus, & ordinamus. Quod in supradictis, seu criminalibus, aut civilibus, vel ex delicto, sive ex contractu, ut prefertur, precedentibus causis, Fiscum, & Cameram prædictam, illiusque interesse quomodolibet concernentibus non liceat alicui condemnato, cujuscumque status, gradus, ordinis, qualitatis, & conditionis, etiam si Universitates, & Collegia fuerint, a condemnationibus hujusmodi, & sententiis desuper latis, seu illis definitivæ fuerint, seu interlocutorie, aut vim definitivæ habentes, appellare, provocare, aut de nullitate dicere, neque quomodolibet interposita appellationes, provocaciones, & nullitatis dictiones hujusmodi, per quosvis Judices ordinarios, vel delegatos in Romana Curia, vel extra eam commorantes, etiam per Camerarium nostrum, ac Præsidentes, & Clericos dictæ Cameræ, necnon ejusdem Cameræ Apostolicæ causarum generalem Auditorem, modernos, & pro tempore existentes, aut eorum aliquem, sub indignationis nostræ, ac excommunicationis pena recipi, seu admitti possint, nisi prius eis, & eorum cuilibet per publica instrumenta consulto, quod ante interpositam unamquamque appellationem, seu provocacionem, vel nullitatis dictionem, si condemnatio contineat penam pecuniariam, seu pecunia æstimabilem, fuerit ejusdem penæ, seu illius æstimationis factum integrale, actuale, & purum depositum in manibus Thesaurarii Provincia illius. Ad quod quidem actuale, & integrale depositum quoscumque teneri volumus, nisi forsitan summa deponenda respectu persone condemnate sit adeo magna, ut inspecta quantitate, & qualitate facultatum ipsius, non sine maximo dispendio in brevi temporis spatio provideri possit. Quo casu habita fide super hoc a Governatore, seu Vicelegato illius Provincia, quod consideratis præfatis condemnatis integre deponere non valeat, volumus ad medietatis, seu alterius minoris summa, prout eorum facultates posse ferre per dictos Governatores, seu Vicelegatos judicabitur, & depositionem omnino teneri, dummodo hoc casu præsentent cautionem in forma depositi de solvendo residuum penæ, in qua condemnati fuerint, infra annum, nisi absolutionem legitime obtinuerint, & de prædicta absolutione docuerint, dummodo per Nos, vel signaturam aliud super dicto deposito, citato tamen semper Fisco, ordinatum, seu decretum non fuerit.

Declaratio quo ad capitalia condemnatos, & commissiones non signandas nisi Fisco, & Thesaurario citatis.

§.2. Et si pena sit capitalis pecunia non æstimabilis, nisi prius ipso condemnato in carceribus consultato, ac etiam facto deposito præfato tallium appellationum, provocacionum, & nullitatum commissiones signari, aut alias jurisdictione ordinaria per Judices supranominatos, seu alios, inhibitiones, monitoria, aut citationes extra Curiam decerni, & expediri, vel per eorum Notarios scribi, & relaxari non possint, nisi prius antequam illorum singule signentur, aut respective decernantur, cum competentis termino ad dicendum causam, quare signari, aut expediri non debeant, ut moris est, Procurator Fiscalis, & Thesaurarius, vel Procurator in Curia Romana existens, Thesaurarii illius Provincia, ex qua fuerit condemnatio facta, conjunctum citati fuerint, & signanda veniant, non nisi in Curia, vel in Curia generali, & loco residentie Præsidis illius Provincia, ex qua causa ipsa est, committi possit. Et si ob inadvertentiam seu alias, aliquas commissiones, seu inhibitiones, aut monitoria, & citationes super præmissis, aut aliquo præmissorum expedire contingat, Judices quibus illa præsentabuntur respective, illorum vigore ad inhibitionis decretum, aut aliquem alium actum, sub simili indignationis nostræ, ac excommunicationis penæ, non audeant, neque possint procedere, nisi prius, & ante omnia sibi apud acta legitime consulto, quod depositum fuerit, ut prefertur, factum. Quodque in expeditione, commissionis, inhibitionum, monitorii, & citationum extra Curiam, citationes prædictæ intervenerint, & rei ipsi se in carceribus constituerint.

§.4. Et insuper quoniam eo hominum protervitas evenit, ut illi, qui homicidium, vel maleficium aliquod committere deliberrant, prius quam eos, quos pro hostibus habent, tregue, vel pacis prætextu assecurando, decipere, quo facilius postea delicti perpetratio reddatur, expeditque propterea, ut quo Dej timor non retinet, penarum rigor deterrendo coerceat, populorum quieti consulere, & flagitiosos sciorum, ac scandalosorum ausus deprimeret, necnon cavillationibus, quos ad solutiones penarum effugienda hominum malitia in dies excogitat, subvenire volentes, quod penæ conventionales pacis, & tregue ruptæ, & fideiussiones de non offendendo, stipulentur in futurum per Notarios in favorem Cameræ Apostolicæ, & non Communitatum, vel alterius, & si aliter facte fuerint, in ipsius Cameræ favorem stipulate censentur.

§.5. Quodque in causis treguarum, pacisque fractarum, ipsi fractores, vel eorum fideiussores allegare non possint, quod offensa ex nova causa processit, nec allegata cuiquam suffragetur.

§.6. Et quia in cautionibus de non offendendo, partes intendunt, ut sibi eo, quo melius fieri potest, modo, cautum sit, ne offendatur impune, & ideo promittunt non solum pro seipsis, sed etiam pro aliis eorum conjunctis, quod non offendent, neque offendi facient, sed aliquando Notariorum impericia sensum, & intentionem partium pervertente, contingit eos scribere, quod partes promittunt non offendere per se, & alios, ubi scriptum oportuisse pro se, & aliis, differentiam videlicet inter has voces per, & pro nescientes, vel confundentes,

Declaratio circa penam fractæ pacis, & tregue, & cautiones de non offendendo.

Allegationes que nova causa.

Declaratio circa promissiones de non offendendo.

ac

ac propterea præbentes anam cavillous, & delinquentibus prætendendi, quod facta offensione per unum ex comprehensis in fideiussione, non sit commissæ stipulatio penæ, nisi constet, quod ille, qui offendit, de mandato principalis offenderit, unde etiam infinita scandala eveniunt, illaque remanent impunita. Idcirco quod si quis Notarius errorem hujusmodi commiserit, mille ducatorum auri Cameræ Apostolicæ applicandorum pena plectatur, & nihilominus sive ex dictione per, sive ex dictione pro, stipulatio concepta, & offensio sequuta fuerit: principales promittentes ad penam conventionalem perinde teneantur, ac si ipsis mandantibus offensio emanasset, & de eorum mandato legitime constaret, iidemque Notarii sub simili pena in instrumentis fideiussionum de non offendendo, apponant clausulam. Quod data contraventione alicujus comprehensis in stipulatione, & si contingat talem contravenientem vere, & realiter confiteri, vel sicte propter contumaciam in non comparendo, penam conventionalis committatur, & exigi possit fideiussoribus, nulla excusatione, vel exceptione penitus admitta, immo habeatur crimen, & contraventio, ac si per testes, vel alias legitime probatum, vel approbata fuissent. Et si clausula in stipulatione omisa fuerit, illa nihilominus pro apposta, contraventio pro legitime approbata habeatur.

§.7. Et similiter si per principalem, sive alium in fideiussione comprehensum, stipulationi contraventum, & seu contraveniens contumax, hinc in meram contumaciam condemnatus fuerit, fideiussor statim ad solvendum penam conventionalem cogatur, nec possit audiri, suum principalem offendisse ex causa necessitate defensionis alegando, & deducendo, ne videlicet delinquentes indirectè per procuratorem, & interpositam personam audiantur, & quod dictum est in exemplo exceptionis hujusmodi, id etiam ad omnia alia extendatur. Et si talis clausula fuerit in prædictis stipulationibus omisa, nihilominus apposta similiter intelligatur.

§.8. Quod & ad legitimam per parentes solven. extendimus, ut illam solvere teneantur, etiam si eorum filii in meram contumaciam de aliquo delicto condemnati, aut baniti fuerint, non obstante quocumque statuto, aut forsân consuetudine in contrarium existente, quibus omnibus per presentes in ampliori forma derogatum esse censemus, & decernimus.

§.9. Præterea, quoniam sæpe contingit, ut qui ex aliquo crimine in contumaciam condemnati fuerint, perdurant ad multos annos in contumacia, expectantes occasionem, ut per temporis diurnitatem criminis probatio impossibilis reddatur, & tunc querunt contumaciam sibi remitti, & super defensionibus audiri, cum criminibus probandi facultas est Fisco sublata, causam plerumque vel coram Judicibus in ipsos propensis, vel in locis, ubi jura Fisci deduci non possunt, introducentes, sta-

Declaratio quod sententia contumacialis rei, pro justitice fideiussoribus, in his cautionibus.

Et etiam in casu legitimum solvende a partibus.

Contumacia infra sex menses se constituat.

Bull. Rom. Tom. II. Par. II.

tuum, quod rei in contumaciam condemnati, ad suas defensiones faciendas admitti non possint, nisi infra sex menses, quo ad faciendas videlicet a die condemnationis, quo vero ad jam factas condemnationes, a die publicationis presentium computandos, nec alibi quam in loco, ubi condemnatio secuta est, vel in Curia generali Provincia, ubi delictum fuerit commissum. Et si secus fieri contingat, quæcumque absolutiones desuper obtinenda, etiam si vigore commissionis Signaturæ nostræ nullius sint roboris, vel momenti, sed ad ipsarum condemnationum jam factarum executionem deveniri possit, & debeat. Quo termino sex mensium elapso, sententiæ in contumaciam late, crimen notorium efficiant, & tamquam in rem judicatam transiverint, realiter, & personaliter executioni demandentur.

§.10. Nec homicidis pro fit minor ætas viginti annorum, dum tamen majores quatuordecim annorum extiterint.

§.11. Quod si baniti hujusmodi in contumaciam condemnati, veniant postmodum absolvendi, Judices sub pena mille scutorum, & infamie perpetuæ, illos gratis, & sine ulla sportularum solutione, absolvere debeant.

§.12. In causis vero Clericorum criminalibus mere Ecclesiasticis, Ordinarii Ecclesiastici privative ad seculares Judices cognoscant, sed in aliis mixtis sit locus præventioni inter Ordinarium, & Judicem secularem, datæque præventionis ex parte Ordinarii Ecclesiastici, non nisi contra Clericos tantum procedere possit. Et si prætenderetur ratione conexitatis adjuncti, vel alias, quomodocumque laicum ejus forum sortiri debere, Index tamen secularis ita præveniens, quavis inhibitione sibi facta non obstante, absque censurarum, vel aliarum penarum incursum procedere possit. Nec non quibuscumque appellationibus, provocacionibus, nullitatum dictionibus, commissionibus, inhibitionibus, & aliis decretis contra formam superius traditam per quoscumque etiam Judices præfatis pro tempore quomodolibet emanatis, & factis non attentis, libere, & licite per ipsos Judices, a quibus, ad suarum condemnationum totalem executionem, alias tamen legitime, sub simili indignationis, & excommunicationis penæ, procedi possit, & omnino debere, ac ut procedant præcipimus, & mandamus.

§.13. Et insuper tam Judicibus præfatis, quam Notariis sub eadem excommunicationis, ac indignationis nostræ, privationisque officiorum penæ, ne contra præmissa aut quicquam præmissorum facere, & attentare præsumant, districtius inhibemus.

§.14. Sicque & non aliter, in præmissis omnibus & singulis, per quoscumque &c. Sublata &c. judicari, & interpretari in quavis causa & instantia debere. Irritum quoque &c. decernimus.

§.15. Non obstantibus præmissis, ac qui-

Homicida majori ætatis 14. non prodest minoritas. Baniti gratis liberandi si absolvendi sunt.

Prævenio de claudis inter Judices laicos, & clericos.

Contraventionem penæ.

Decretum irritum.

Contrariis derogatio.

P 2

quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, Statutisque, & Consuetudinibus singularium Provinciarum predictarum, Civitatum, Oppidorum, & locorum eorundem, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indulgiis, & literis Apostolicis, Universitatibus, Communitatibus, & hominibus Provinciarum, Civitatum, & locorum predictorum, ac etiam singulis pronomatis, & aliis quibuscumque Judicibus, &c. per Nos, & Praedecessores nostros concessis, ac etiam iteratis vicibus innovatis, quibus omnibus &c. illorum tenores &c. hac vice latissime derogamus, ceterisque in contrarium faciendis quibuscumque, cum clausulis opportunis, & consuetis.

Fiat Motu proprio. I.

Forma & effectus publicandi.

§. 16. Et cum declaratione, statuto, ordinatione, inhibitione, decretis, derogatione, & aliis praemissis, quae ad partem, etiam quoad singulas partes, repetita esse censentur, & sint, latissime exten. Et quoad praemissorum omnium, & singularium, & praesertim singularium literarum, praenarratarum, privilegiorumque, indulgarum, & aliorum contrariorum predictorum, aliorumque forsitan latius exprimentorum tenores pro sufficienter expressis habeantur, ac exprimi, narrari, & inferri possint in literis per Breve nostrum expediendis, quae in dicta Camera, & Cancellaria nostra, & Audientia causarum Palatii Apostolici valvis, & in acie Campi Florae, dimissis hi copis, affixae, post mensem a die affixionis huiusmodi computan. omnes, & singulos ita afficiant, atque ardeant, ac si illis personaliter intimatae fuissent.

Fiat I.

D. P. An. VI. die 21. Maii.

Dat. Romae apud S. Petrum 12. Kalen. Junii, Anno Sexto.

Publicatio.

Anno a Nativitate Domini 1562. indictione 9. die vero 26. mensis Martii, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris & D. N. D. Pii Divina providentia Papae Quarti, anno 6. superscriptae litterae Apostolicae, lectae, affixae, & publicatae fuerunt in locis superscriptis, ut motis est, dimissis illarum copiis affixis, per vos Bernardinum Andventium, & Julianum Parinum Apost. Curiores.

Jo. Freile Mag. Curf.

LXII.

Reformatio Officii Poenitentiarie Apostolicae.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

IN sublimi beati Petri solio, meritis licet imparibus, superna dispositione locati, statim ab ipso nostri Pontificatus initio, officii nostri esse duximus, ut omni adhibita diligentia errores, quos circa omnes gra-

das & hominum conditiones, nimia forsitan licentia & impunitate, magno cum animi morore hisce potissimum temporibus committi animadvertimus, providentiae nostrae ministerio corrigere, & emendare, ac ea, quae hominum licentia crescente, deformata essent, reformare, illaque praesertim circa Romanae Curiae officia, & tribus ad veram debitamque normam, & observantiam reducere curavimus.

§. 1. Hinc est, quod Nos ad Poenitentiarie nostrae officium, in quo morum censura, & animarum salus praecipue vertitur, nostrae considerationis oculos dirigentes, & attendentes in eo plures, & diversos abusus, propter superiorum temporum licentiam, & incuriam irrepsisse, ne illi sese latius diffundant, quantum in Nostris est, occurrere volentes, habita desuper cum Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, ipsorum Magistro Poenitentiarie, ac eius Officialibus auditis, & eorum iuribus diligenter visis, ac omnibus mature consideratis, de ipsorum fratrum consilio, auctoritate Apostolica tenore praesentium statuimus, & ordinamus.

§. 2. Quod de cetero perpetuis futuris temporibus pro tempore existens Major Poenitentiarie, ac eiusdem Poenitentiarie Regens, Correctores, Scriptores, Procuratores, ac alii quicumque eius Officiales & Ministri, ab eorum omnium, quae in infra scriptis capitulis, & prohibitionibus continentur, concessione, commissione, & expeditione penitus cessare, & abstinere debeant.

§. 3. Et in primis idem Poenitentiarie abstineat a commutationibus ultimatum, voluntatum, & earum derogationibus.

§. 4. Necnon ab unionibus perpetuis, & suppressionibus, ac translationibus beneficiorum Ecclesiasticorum, & applicationibus unius beneficii alteri beneficio, & illarum confirmationibus.

§. 5. Item a concessione iuspatronatus, seu praesentandi ad beneficia Ecclesiastica, propter augmentum fructuum, sed tantum ex causa fundationis, vel dotationis illud concedere possit.

§. 6. Similiter abstinere a licentia standi extra pro Monialibus ex quacumque causa.

§. 7. Necnon a declaratoris pro religiosis propter vim, & metum, quos in ingressu religionis, vel emissionem professionis sibi illatos fuisse praetendant, quando post emissam professionem huiusmodi susceperunt sacros ordines in religione, etiam si asseratur, quod eisdem vi, & metu duranti, illos susceperint. In aliis autem casibus declaratorie ipse committantur Ordinario loci, & vocato Priore Monasterii, in quo fuerit emissa professio, & nunquam in Curia, etiam si pars & testes praesentes essent.

§. 8. Nec concedant religiosis licentias standi extra propter infirmitates, & similia impedimenta, & nec etiam pro subventionem parentum, aut pupillorum, vel aliorum consanguineorum, nisi obtenta licentia suorum

Causa reformationis.

Reformatio super.

Commutionibus ultimatum voluntatum.

Unionibus, &c. benefic.

Concessione iuspatronatus.

Licentia standi extra claustra. Nullitate professionum.

Licentia pro religiosis infirmis.

rum

rum Superiorum, & in facultatibus pro religiosis eisdem transendi de Ordine ad Ordinem, etiam in casibus a jure permixtis apponatur semper clausula, quod perpetuo ibidem in claustris Domini famulari teneantur.

Absolutione apostolorum.

§. 9. Apostolatus vero absolutionem non concedat, nisi ea lege expressa, ut statim ad claustrum proprii Ordinis redeant, vel ad alium Ordinem transiant, aequalis, vel arctioris observantiae, ut ibi perpetuam vitam agant.

Licentia, ut obiciant beneficia.

§. 10. Nec illis, aut aliis translatis praedictis indulgeatur, ut Beneficia Ecclesiastica obtinere, vel illis uti mercenarii deservire, aut alias etiam de Superiorum suorum licentia extra claustrum quoquo modo degere valeant.

Commissionibus permutandi vel alienandi bona ecclesiastica.

§. 11. Similiter non concedat commissiones alienationum, vel permutationum, aut assignationum, aut illarum confirmationum de bonis ecclesiasticis in forma, quae dicitur, Si in evidentem, pro rebus quarum redditus annuus summam viginti ducatorum auri de Camera excedat, & commissiones huiusmodi semper Ordinario loci, & alteri personae in dignitate ecclesiastica constitutae coniunctim committantur. Et si de ipsius Ordinarii interesse, vel praedictio agatur, tunc loco ipsius committantur Metropolitanus. Et si res ad ipsum Metropolitanum pertineat, Ordinarius vicinior, & nunquam similes concedantur commissiones, quando agitur de alienatione jurisdictionum, vel vassallorum ad Ecclesiam quovis modo pertinentium.

Absolutione a criminibus.

§. 12. Praeterea ne Ordinarii in corrigendis subditorum excessibus impediatur, & delicta impunita remaneant, non concedat absolutiones, vel mandata, de absolventibus ab homicidiis, vel aliis gravibus delictis, etiam occultis, pro quibus de iure civilis poena capitalis imposita sit, praeterquam in foro conscientiae dumtaxat. In reliquis vero minoribus, & levioribus excessibus, de quibus tamen delinquens non fuerit citatus, vel inquisitus, committere possit Ordinario, ut imposita illi poena eius arbitrio, cum etiam in foro fori absolvat, ipsumque ab executione Ordinum si secum super irregularitate dispensatum fuerit, similiter eius arbitrio suspendat. Episcopis tamen, vel eorum Superioribus, aut aliis Praelatis Sedi Apostolicae immediate subiectis, & quibusvis personis in terris Ecclesiae, & multo minus in Urbe delinquentibus, ab aliquibus delictis extra forum conscientiae absolutionem minime concedere possit.

Simoniacorumque &c.

§. 13. Caveat etiam Poenitentiarie ne in absolutionibus a simonia reali, vel conventionali, etiam occulta, unquam concedat, ut ipsi simoniaci beneficia, super quibus simoniam commiserunt, seu pecunias, vel alia pro illis accepta, aut fructus exinde post commissam simoniam perceptos, in toto vel in parte retinere possint, quinimmo in absolutionibus huiusmodi apponatur clausula, quod uterque ad beneficium, super quo fuit commissam simonia, perpetuo inhabilis existat.

§. 14. Et insuper homicidae voluntario, etiam alias canonice absoluto, Altaris Ministerium, aut ascensum ad superiores Ordines, & restitutionem, aut retentionem beneficiorum, quibus ipso jure quis privatus, vel privandus sit, concedere minime valeat.

Homicidiorum

§. 15. Nec minus literas de promovendo ad sacros Ordines, ac etiam ad primatum, tonfuram a quocumque Catholico Antistite, nisi allegetur iusta causa, propter quam ab Ordinariis suis promoveri, nec ab eis, aut eorum officialibus literas dimissionarias obtinere valeat, & tunc concedi possint a quocumque Ordinario, vel pro eo Pontificalia exercente, & si causa allegata falsa, fuisse deprehendatur, sic promoti ab executione Ordinum per suos Ordinarios suspendi, vel illa etiam perpetuo privati possint.

Licentia promovendi ad sacros ordines.

§. 16. Similiter idem Poenitentiarie non concedat absolutiones a juramento, nisi ad effectum agendi dumtaxat.

Absolutione a juramento.

§. 17. Nec dispensationes matrimoniales in forma gratiosa, sed semper committantur Ordinariis, praeter alias fieri consuevit.

Dispensatione matrimon.

§. 18. Neque concedat Religiosis licentiam suscipiendi gradum doctoratus, vel magisterii contra statuta Ordinis, nisi ex aliqua probabili causa, & nisi de licentia suorum Superiorum.

Licentia doctorandi.

§. 19. Nec absolutiones a fructibus indebite perceptis, ratione intrusionis beneficio, vel ob non promotionem, aut alium tituli defectum, etiam in foro conscientiae, nisi facta restitutione fructuum huiusmodi.

Absolutione a fructibus indebite perceptis.

§. 20. Nec etiam absolutiones concedat pro usurpata jurisdictione, vel violata libertate Ecclesiastica, etiam in foro conscientiae (nisi in clausula) Satisfactio prius de damnis, & expensis parti laesa.

Usurpatione jurisdictionis ecclesiasticae.

§. 21. Neque facultates testandi iuxta formam quinterni simpliciter, sed cum clausula, Dummodo non supra summam centum ducatorum etiam ad pias causas, ac pro servientibus, Religiosi vero extra claustrum, etiam cum Apostolica dispensatione degentibus, facultates testandi nullo modo concedantur.

Facultate testandi.

§. 22. Et insuper non confirmet gesta per Ordinarios, aut alios inferiores illis de jure communi non concessa, nec suppleat eorum defectus.

Confirmatio gestorum ab Ordin.

§. 23. Minus etiam dispense super aetate promovendorum ad sacros Ordines de jure requisita, nec tempus praefatis ad munus consecrationis suscipiendum a jure statutum ultra tres menses, & terminum anni Rectoribus Parochialium Ecclesiarum, & aliis quibusvis, ac sacros etiam Presbyteratus ordines suscipiendos, a jure aut in fundatione beneficiorum quomolibet constitutum extra casus a jure permixtos, ultra sex menses minime prorogare valeat.

Dispensatio super aetate.

§. 24. Et ultra praemissa abstinere etiam ab expeditionibus quibuscumque, quae sibi per literas suarum facultatum expresse non concedantur, nisi alias de jure communi in casibus, de quibus agatur Ordinario concessae re-

Poenitentiarie suae facultates non excedat.

Sede vacante
Penitentiarie
officium ve-
cat in his que
ad forum fore.

Inhibetur
Penitentiarie
& Officialibus,
ut aliquid expedire
presumant
contra pre-
dictorum teno-
rum.

Decretum in-
terdicit.

Clausula de-
rogatoria.

se reperiantur. Nec suffragetur prætextus consuetudinis seu styli, aut quasi possessionis ipsius Majoris Penitentiarie, & prædecessorum suorum in similibus concedendis, etiam si consuetudo, aut stylus, vel quasi possessio huiusmodi per literas facultatum suarum generaliter approbata reperiantur.

§.25. Volumus insuper quod officium sacre Penitentiarie Sede Apostolica vacante, in omnibus & singulis, que ad forum fori quomodolibet pertinent, penitus, & omnino conquiescat. Quodque ea tantum pro animarum salute expedire valeat, que forum conscientie respiciunt.

§.26. Distinctius inhibentes moderno, & pro tempore existenti Majori Penitentiarie in virtute sanctæ obedientie, ac Regenti, Correctoribus, Scriptoribus, Procuratoribus, Revisoribus, Sigillatoribus, aliisque dictæ Penitentiarie Officialibus quibuscumque sub nostra indignatione, & excommunicationis late sententiæ, necnon privationis, & amissionis suorum huiusmodi, & aliorum Officiorum, & beneficiorum quorumcumque per eos obtentorum, & inhabilitatis ad aliam, & alia in posterum obtinenda, aliisque gravioribus nostro, & pro tempore existenti Rom. Pont. arbitrio inflingendis, & applicandis pœnis, nec concessionibus, & expeditionibus sibi per præfentes interdicitis contra præmissorum tenorem, etiam prætextu quorumvis privilegiorum, & indultorum eis quomodolibet concessorum se intromittere quoquomodo audeant, seu presumant.

§.27. Decernentes quascumque concessionis, gratias, ac expeditiones deinceps ab eodem officio Penitentiarie contra præfatum tenorem, quod ab sit, pro tempore emanatas, etiam si in illis afferatur, viæ vocis oraculo, ac de mandato nostro, & pro tempore existenti Rom. Pontificis speciali, & expresso factas fuisse, nullas nihilominus, & invalidas, ac extortas, & subreptitias esse, & censeri, neminique propterea suffragari posse, & ita per quoscumque locorum Ordinarios, ac Iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac eisdem S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, irritum quoque, & inane, quidquid fecerit super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.28. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, & indultis eidem Majori Penitentiarie, ac eius officio, etiam in illius erectione, & institutione, etiam Motu proprio, consistorialiter, ac de fratrum eorumdem consilio, & assensu, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in genere, vel in specie, & alias quomodolibet, etiam per fel. rec. Eugenium IV., Sixtum etiam IV., & Paulum III., ac alios quoscumque Rom. Pontifices Prædecessores Nostros, ac etiam

Nos concessis, approbatis, & innovatis, ac decretis, & censuris in illis apposis. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus, communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indultis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorum existant, per que præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus præsentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus, specificis, individuis, & expressis, ac de verbo ad verbum habenda esset in eisdem literis mentio specialis.

§.29. Ut autem præfentes literæ ad omnium notitiam deducantur, & omnes, quorum interest, vel interesse poterit, omnino afficiant, volumus, & mandamus illas in Palatii nostri Apostolice, ac officii Penitentiarie huiusmodi valvis, & acie Campi Floræ affigi, & per aliquod temporis spatium, relicta ibidem copia, detineri, ut si, quos literæ ipse concernunt, seu concernere poterunt quomodolibet in futurum, quod ad ipsorum notitiam non pervenerint, vel illas ignoraverint, quo minus eos ardeant, perinde ac si eis personaliter intimata forent, nullam possint excusationem prætere, vel ignorantiam allegare. Cum non sit verisimile apud eos remanere incognitum, quod tam patenter extiterit publicatum.

§.30. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti, ordinationis, voluntatis, inhibitionis, decreti, derogationis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo secundo, quarto Non. Maii, Pontificatus nostri Anno tertio.

✱ Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Sequuntur subscriptiones Cardinalium, & Publicatio.

Epif-

Forma & effectus publicationis.

Sanctio penalit.

D. P. An. III. die 4. Maii.

Pape subscr.

Ex Regest. in Archiv. Vat.

Episcopos Titulares nuncupatos Pontificalia exercere in aliena Diocesi, nisi de Ordinarii licentia, minime possit sanciri.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad futuram rei memoriam.

Causa huiusmodi de futuri Decreti.

Declaratio de qua in rubrica.

§.1. Cum, sicut accepimus, nonnulli Episcopi Ecclesiarum, que in partibus infidelium consistunt, Clero carentes, ac Populo Christiano cum fere vagabundi sint, & permanentem Sedem non habeant, non que Jezu Christi, sed alienas oves infcio proprio Pastore quærentes, Pontificalia officia, que nisi de ipsorum locorum ordinariarum licentia, & in personas, eisdem ordinariis subiectas tantum exercere debent, in alienis Civitatibus, & Diocesium, seu in locis nullius Diocesis quasi Episcopalem Cathedram propria temeritate, ac prætextu literarum, Sacre nostre Penitentiarie officio, vel alias emanatarum erigere, & quoscumque ad se venientes, etiam si suorum Prælatorum literas commendatitias, non habeant, Clericali caractere insignire, & ad Sacros, etiam Presbyteratus Ordines promovere audeant, & presumant, quo plerumque fit, ut minus idonei, ac rudes, & ignari, & quia suo Episcopo tamquam inhabiles, & indigni, relecti fuerint, ab illis ordinati, nec divina officia peragere, neque Ecclesiastica Sacramenta recte valeant administrare in Clericali, Sacerdotalique Ordinis dedecus, & contemptum: ac Christifidelium devotionis diminutionem, & scandalum plurimum.

§.2. Nos igitur pro nostri Pastoralis Officii Nobis divinitus injuncti debito opportuno in præmissis remedium adhibere volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, quascumque literas ab eodem Penitentiarie nostre officio, seu alias a Sede Apostolica, quomodolibet emanatas, harum serie revocantes penitus, & annullantes, ac nemini de cetero suffragari, nec quemquam illis se ullo pacto juvare, neque uti posse decernentes auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus, ordinamus, atque declaramus, quod post hac nullus Episcopus ex eis, qui titulares vocantur, in qualibet Civitate, seu Diocesi, etiam si in loco nullius Diocesis quantumcumque exempto, aut aliquo Monasterio cuiusvis Ordinis, etiam quibuslibet privilegiis, & immunitatibus suffulti ubilibet consistente resederit, aut moram traxerit, prætextu quarumvis literarum ab eodem Penitentiarie officio, seu alias ab ipsa Sede Apostolica sibi de promovendo, quoscumque ad se recurrentes pro tempore concessarum, Pontificalia Officia nisi, ut præfertur, de Ordinarii loci, expressa licentia, & in personas eidem Ordinario subiectas dumtaxat exercere, vel aliquem alterius subditum, etiam sub colore familiaritatis continuæ commensalitatit sue

absque sui proprii Prælati, expresso consensu, aut literis dimissoriis ad primam Clericalem Tonfuram, aut aliquos alios minores, aut etiam Sacros, & Presbyteratus ordines, ullatenus possit, aut debeat.

§.3. Quodque quilibet ex dictis Episcopis titularibus contrafaciens ab exercitio ipsorum Pontificalium per annum, taliter vero promoti ab executione ordinum per eos, ut præmittitur, susceptorum, donec suo Prælati visum fuerit, ipso jure suspensi sint, & esse censentur.

§.4. Sicque per quoscumque Iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & definiti debere, ac quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

§.5. Non obstantibus præmissis ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Civitatum, Diocesium, Monasteriorum, Ordinum, & locorum prædictorum, etiam juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia corroboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis quomodolibet concessis, & confirmatis: Quibus omnibus eorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die vigesima prima Maii, millesimo quingentesimo sexagesimo secundo, Pontificatus nostri Anno Tertio.

Sequitur declaratio superius æditæ Constitutionis.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad futuram rei memoriam.

§.1. Alias emanarunt a Nobis literæ in forma Brevis tenoris subsequenti videlicet Pius &c.

§.2. Volentes autem per nostra sollicitudinis vigilantia in præmissis diligentius, & efficacius providere, ne Episcopi Titulares in præfatis literis nominati aliquid etiam præter mentem, ac voluntatem nostram, & Sacras Constitutiones in Ecclesiastici ordinis jacturam, & detrimentum attentati, seu presumere audeant: Motu, & scientia similibus quod Episcopi Titulares præfati posthac nullos actus Pontificales exercere, neque ordines Sacros, aut minores, nec etiam primam Clericalem tonsuram cuiquam conferre possint, tam temporibus a jure statutis, quam extra ipsa tempora non solum personis, & in locis subiectis Diocesis in quorum Diocesi pro tempore resederint, sed nec etiam aliis personis, que ad illam Diocesim cum licentia proprii Ordinarii, seu Superioris veniant, & peterent se promoveri, aut ordina-

Pœna contra inobedientes.

Observancia huiusmodi Decreti.

Obstantibus derogatio.

Dat. die 21. Maii 1562. An. III.

Enunciatio superius Literarum.

Ordinarius dat facultatem procedendi contra inobedientes.

dinari, nisi habita prius expressa licentia Episcopi, vel eius Vicarii, in cuius Diocesi fuerint, etiam in Monasterio, vel loco nullius Diocesis, seu quomodolibet exempto dictos actus Pontificales exercere, aut ordines, & tonsuram huiusmodi conferre velent, quodque si dicti Episcopi Titulares contrafecerint, & in praemissis non paruerint, vel in eis exceaserint, Episcopi Ordinarii, seu illorum Vicarii tamquam Delegati Sedis Apostolicae contra eos ad suspensionis ab eorum ordinibus ad tempus sibi bene visum, necnon illorum crescenti contumacia ad privationis omnium, & singulorum Beneficiorum per eos ex dispensatione Apostolica, seu alias quomodolibet obtentorum, ac etiam pecuniaris arbitrio ipsorum Ordinariorum, seu Vicariorum infligendas, & applicandas poenas procedere, & eos a suis Diocesis expellere libere, & licite valeant, nec illi in Monasteriis, aut locis exemptis, vel nullius Diocesis, quae consistant intra ipsorum Ordinariorum Diocesim, vel ei contigua sint sine permissione Episcopi, vel eius Vicarii huiusmodi stare, habitare, seu moram trahere ullo modo possint, auctoritate Apostolica tenore praesentium similiter statuimus, decernimus, atque declaramus.

Novas commutationes in sine poena Pontifex.

§.3. Inhibentes sub suspensionis a divinis, & excommunicationis, aliisque arbitrii nostri poenis eisdem Episcopis Titularibus, ne quovis praetextu, aut quaesito colore huiusmodi decreto, & declarationi, ac praesentibus literis nostris in aliquo ullatenus contrafacere, seu contravenire audeant, vel praesumant.

Contraria tollit.

§.4. Decernentes nihilominus irritum, & inane, si secus super his ab illis, seu eorum aliquo fieri, vel attentari contigerit. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis literis tam ab ipsa Sacra Penitentiaria, quam sub plumbo, & in forma Brevis a Nobis, & Sede Apostolica quomodolibet emanatis, & in futurum forsan emanandis: necnon omnibus illis, quae in praesentibus literis huiusmodi volumus non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dec. die 28. Junii 1562. An. IV.

Datum Romae apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die vigesima octava Junii, millesimo quingentesimo sexagesimo tertio, Pontificatus nostri anno Quarto.

LXIV.

Reformatio Officii Correctoris Cancellariae Apostolicae, & literarum minoris Iustitiae, contradictarum nuncupatarum.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Universis gregis Dominici curam Nobis divina dispositione commissam, pro Pastoralis officii debito divina favente gratia diligenter, & salubriter exercere cu-

piantes, ad ea potissimum pro Christianissimum animarum salute nostrae dirigimus considerationis intuitum, per quae iuris, & iustitiae cultus a nostris, & Sedis Apostolicae Officialibus servetur, & inviolabiliter custodiat.

§.1. Sane cum Nos una cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, singulorum Romanae Curiae Tribunalium, & Officiorum Correctionis, & emendationi jugiter intendentes, inter cetera ad officium Correctoris Cancellariae Apostolicae, ac literarum Iustitiae contradictarum respuerimus, animadverterimus etiam officium ipsam, quod antiquissimum existit, & per quod litera Apostolicae Iustitiae sub nomine Romani Pontificis, ac sub plumbis expediuntur, pro superiorum temporum licentia antiquam disciplinam, ac puritatem in literarum huiusmodi expeditione, & emendatione, vocato, & audito dilecto filio Magistro Paulo Odescalco, Cancellariae, & literarum huiusmodi moderno Correctore, Motu proprio, & ex certa scientia de eorumdem fratrum consilio, & assensu, statuimus, & ordinamus.

Causae huius reformationis, quae editae super.

§.2. Quod deinceps perpetuis futuris temporibus dictus Paulus, ac pro tempore existens Corrector, necnon literarum eorumdem Procuratores in causis, in quibus rescripta a Nobis, vel a Signatura nostra Iustitiae pro tempore emanare contigerit, in eadem instantia se nullatenus intromittant. Possint tamen causas appellationum a sententiis definitivis, vel definitivae vim habentibus committere.

Expeditionibus in causis, in quibus Papa, vel eius Signatura rescripsit.

§.3. Item confirmationes Indulgentiarum, sive perpetuarum, sive temporalium, & testamentorum, aut ultimarum voluntatum, ac juris patronatus, & praesentandi nullo modo expediant, sed nec contractum, nisi ad utriusque contrahentis supplicationem, & sine praesudicio tertii.

Indulgentiarum, testamentorum, contractuum &c.

§.4. Et minus sententiarum nisi cum clausula, quatenus rite, & recte late sint, & in rem transiverint iudicatum, neque adversus illas aliquid fuerit impetratum. A confirmationibus etiam compromissorum, & laudorum ante utriusque partis expressam homologationem.

Sententiarum, laudum, compromissorum.

§.5. Necnon unionum perpetuarum, vel suppressionum, aut translationum beneficiorum Ecclesiasticorum, aut illorum fructuum applicationum omnino abstineant.

Unionibus beneficiorum.

§.6. Similiter non concedant confirmationes alienationum, permutationum, aut liberationum de bonis Ecclesiasticis, quorum annuus redditus summam quinque ducatorum excedat, id quod dispositive in literis exprimi debeat, & confirmationes huiusmodi semper Ordinario loci, & alteri personae in dignitate Ecclesiastica constitutae conjunctim committantur. Et si de ipsius Ordinarii interesse, vel praesudicio agatur, tunc loco ipsius committantur Metropolitanis, & si res ad ipsum Metropolitanum pertineat, Ordinatio viciniori, & nunquam similes commissiones concedant, quando de alienandis jurisdictionibus, vel vassallagiis ad

Alienationibus bonorum ecclesiasticorum.

ad Ecclesias quomodolibet pertinentibus agitur.

Professionibus Regularium.

§.7. Literas etiam declaratorias nullitatis professionis propter vim, & metum, quando religiosi post ingressum religionis, vel emissam professionem sacros ordines in religione susceperunt, etiam si asseratur, quod eisdem vi, & metu durantibus dictos ordines susceperint, minime concedant. In aliis autem casibus declaratoriae huiusmodi committantur Ordinario loci, vocato Priore Monasterii loci eisdem in quo fuit emissam professio, & nunquam in Rom. Curia, etiam si pars, & testes in ea praesentes essent.

Religiosorum licentia standi extra claustra &c.

§.8. Sed nec licentias Religiosis eisdem standi extra Monasterium etiam in casibus infirmitatis, vel aliis a jure permissis, nec pro subventionem parentum, pupillorum, aut aliorum consanguineorum, nisi de expressa licentia suorum Superiorum petita, & obtenta.

Absolutionibus iuramentorum.

§.9. Et similiter absolutiones a iuramento, praeterquam ad effectum agendi, & excipiendi.

Facultatibus testandi.

§.10. Ac facultates testandi de bonis Ecclesiasticis in forma quinterni ultra summam centum ducatorum minime concedere valeant, Religiosis vero etiam extra Claustra cum legitima dispensatione degentibus, similes facultates testandi nullatenus concedantur.

Ordinariis gestis.

§.11. Item gesta per Ordinarios, aut alios inferiores, nisi in casibus illis expresse de jure permissis, & quando ex eorum narrativa forma juris minime per eos servata esse constat, nullatenus confirmant, nec eorum defectus juris, vel facti, aliquo modo suppleant.

Beneficiorum titulis, vel possessionibus.

§.12. In primis autem abstineant a confirmatione tituli, vel possessionis Beneficiorum Ecclesiasticorum, etiam pro pacificis possessoribus, etiam cum clausula, sicuti iuste, & pacifice possidetis, cum, sicut accepimus, confirmationes huiusmodi plerumque petantur in fraudem ad confovendos intrusos, & alios, qui literas Apostolicas provisionis Beneficiorum eorumdem minime expediverunt, ac minime curant expedire.

Declaratoriis super homicidiis, & irregularitate.

§.13. Abstineant etiam a declaratoriis super homicidiis, & irregularitate exinde contracta, etiam si illa vim vi repellendo, & ad necessariam defensionem commissa fuisse asseratur.

Decimarum confirmationibus.

§.14. Item a confirmationibus decimarum, & illarum acquisitionum, etiam pro pacificis possessoribus, nisi illas ante Concilium Lateranense tempore rec. mem. Alexandri III. celebratum legitime acquisitas esse expresse dicatur.

Rebus litigiosis.

§.15. Et insuper a confirmationibus quibuscumque de rebus litigiosis omnino cessent.

Indulgentiarum confirmationibus.

§.16. Privilegia vero, ac facultates, & gratias per Sedem Apostolicam concessa, in genere tantum, non autem in specie confirmant, nisi privilegia ipsa de verbo ad verbum inserantur, de quibus per literas Apostolicas, aut earum transumpta a Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

thentica omni prorsus suspitione careant, ipsi Correctori consiterit, de quo in confirmatione ipsa expressa mentio fieri debeat.

Rebus dubiis.

§.17. Postremo cum officium ipsam, Correctoris potissimum versetur in confessione, vel confirmatione eorum, quae sunt de jure permessa, nullatenus concedendo, vel confirmando rescribat in materiis quomodolibet in iure dubiis, vel ubi variae sunt jurisperitorum opiniones, etiam pro communi illorum sententia, sed tantum ubi de re ipsa clara, & expressa de jure decisio apparet, & de cuius intellecta nullatenus apud juris interpretes dubitetur.

Procuratores non immutent facti veritatem.

§.18. Procuratores autem literarum ipsarum contradictarum materias iniustas, aut indebitas non procurent, nec minus literarum forment contra, vel praeter continentiam memorialium, & veritatem facti illis a partibus exhibiti, ne facto variato, & veritate immutata literas expediant, quae alias expediri non possent, prout saepius attentatum fuisse accepimus. In reliquis vero per praesentes non immutatis aut alteratis, antiquum stylum in expeditionibus literarum earumdem servari solitum inviolabiliter observent.

Contravenientium poenas.

§.19. Districius inhibentes praefato, ac pro tempore existenti Correctori sub indignationis nostrae, Procuratoribus vero praesentibus, & futuris sub excommunicationis latae sententiae, necnon privationis officiorum, & beneficiorum quorumcumque per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, aliisque nostri, & pro tempore existentis Rom. Pont. arbitrio inferendis, & applicandis poenis, ne de causis, ac expeditionibus per praesentes interdictis, & alias quam ut praefertur, etiam praetextu quorumvis privilegiorum, & indulgentiarum, eis, & eorum officio quomodolibet concessorum, aut consuetudinibus, vel quasi possessionibus in similibus materiis prohibitis expediendis se intromittere quoquomodo audeant, vel praesumant.

Irritatio contrarium.

§.20. Decernentes nihilominus quascumque concessionem, commissionem, & alias expeditiones ab illis, & a dicto officio deinceps contra praesentium tenorem pro tempore quomodolibet, quod absit, attentatas, nullas, & invalidas, ac extortas, & subreptitias fore, & esse, ac censeri, neminique propterea suffragari posse.

Clausula sublati &c.

§.21. Sicque per quoscumque locorum Ordinarios, ac Iudices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac eisdem Rom. Eccles. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, irritum quoque, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula derogatoria.

§.22. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, privilegiis, quoque, & indulgentiis eisdem Correctori, & Procuratoribus sub quibuscumque tenoribus,

bus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac forsan. Nos concessis, approbatis, & innovatis, ac decretis, & censuris in illis appositis (quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi presentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentis, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus) contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede Indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Et quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis, generalibus, vel specialibus quorumcumque tenoribus existant, per quæ presentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus presentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis.

§.23. Ut autem presentes literæ ad omnium notitiam deducantur, & eos, quorum interest, vel interesse poterit, omnino afficiant, volumus, & mandamus, illas in Palatii nostri Apostolici, ac Audientie litterarum Contradictarum valvis, & acie Campi Floræ per aliquos ex Curforibus nostris affigi, & per aliquod temporis spatium, relicta ibidem earum copia, affixas detineri, ut ii, quos literæ ipsæ concernunt, seu concernere poterunt quomodolibet in futurum, nullam possint excusationem præterdere, vel allegare, quod ad ipsorum notitiam non pervenerint, cum non sit verisimile apud eos incognitum remanere, quod tam patenter publicatum fuerit.

§.24. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti, ordinationis, inhibitionis, decreti, derogationis, voluntatis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562. sexto Kalendas Junii, Pontificatus nostri Anno Tertio.

✠ Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Sequuntur subscriptiones Cardinalium, & Publicatio.

LXV.

Reformatio Tribunalis Rever. Cam. Apostolicæ.

De munere Officialium Camere, plene habet de Clericis in Const. XVII. Eng. IV. Inter. Tom. III. Par. III. fol. 20. Et in Constitut. I. Caus. III. Quæ laudabili, ibid. fol. 74. in Const. X. Julii II. Ex injuncto. ibidem. fol. 27.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex, Christi Vicarius, uti prudens paterfamilias provide animadvertens, in agro dominico multamessum, & multos jam operarios esse, ut opus Domini recte, & sine confusione adimpleatur, singulis curas partitur, & officia distribuit, ac ne quis muneris sibi commissi limites excedat, aut in alterius messum, falcem imponat, solerti studio, & diligentia providet, sicut pro felici ipsius agricultura, & directione in Domino conspici salubriter expedire.

§.1. Sane postquam Nos sacrum Cœmemicum, & generale Concilium pro extirpandis hæresibus, & Christiani populi moribus emendandis in Civitate Tridentina celebrandum indiximus, prout illud divina favente gratia frequentissimo Prælatorum conventu jam feliciter congregatum extitit, & suos salutare progressus habere cepit, dum Concilium ipsum generalem totius Ecclesiæ reformationi diligenter incumbit, Nos Curia nostra, ac illius Officiorum, & Tribunalium peculiari correctioni animum adjecimus, & a sacra Penitentiarie officio, in quo salus præcipue vertitur animarum, initio sumpto illius reformationem feliciter absolvimus.

§.2. Nunc vero Camera nostra Apostolica tribunal tamquam reliquis totius Curia dignius, & excellentius, in quo non solum patrimonii beati Petri, sed universorum Fisci Apostolici jurium conservatio, & administratio versatur, direximus oculos nostræ mentis, animadvertimusque in eandem Camera pro superiorum temporum licentia, & incuria, pleraque negocia extra propriam ipsius tribunalis naturam, tam circa ditioni Ecclesiasticæ in temporalibus subiectas, quam reliquas totius Christiani Orbis provincias irrepisse, per quæ Camerarii nostri, ac Præsidentium & Clericorum ejusdem Camere studia, a propriis, & peculiaribus eorum curis distrahuntur, aliorumque tribunalium, & officiorum dictæ Curia, ac totius Ecclesiasticæ Status jurisdictio, cum magno Fisci nostri, ac partium litigantium detrimento, & reliquorum Christianissimum scandalo, confunditur, & impeditur. Idcirco ad tollendos abusus huiusmodi, & ut Camerarius, ac Clerici, & Præsidentes prædicti eorum

Exordium.

Studium Pa-pæ reforman-di ejus Curiam.

Causa hujus reformationis

ÓNOMA

ERAL DE B

proprio muneri commodius & diligentius intendere valeant, habita super his cum Venerabilibus fratribus nostris S. R. Eccl. Cardinalibus deliberatione matura, & dilecto filio nostro Guidone Ascanio Sanctæ Mariæ in Via lata Diacon. Card. de Sancta Flora nuncupato, moderno Camerario nostro, ac dilectis filiis Præsidentibus, & Clericis dictæ Camere, ejusque Notariis auditis, & eorum facultatibus, diligenter inspectis, omnibusque mature consideratis, de eorundem fratrum consilio Apostolica auctoritate tenore presentium statuimus, & ordinamus.

§.3. Quod de cetero perpetuis futuris temporibus prædicti Guido Ascanius Cardinalis, ac pro tempore existentes Camerarius, ac Præsidentes, & Clerici Fisci nostri negotiis diligenter incumbant, utque illud liberius, & facilius facere, & exequi possint, causis inter Fiscum nostrum, & privatos juxta propriam eorum tribunalis naturam contenti sint, & propterea a cognitione causarum inter privatos, etiam per viam appellationis, etiam ex Terris Ecclesiæ ad Sedem Apostolicam interposita omnino abtineant, nisi causæ a negociis Fiscalibus dependant, aut ab illis originem trahant.

§.4. Similiter abtineant a commissionibus & avocationibus causarum, necnon literis monitorialibus, & inhibitoriis, ac sequestrationibus, & aliis huiusmodi, ubi non agitur de interesse Fisci, etiam in Terris Ecclesiæ, cum hæc ad signaturam nostram spectare noscantur, & alias ordo judiciorum multipliciter confundatur. Permittimus tamen illis pro minori pauperum dispendio, ut causas appellationum a sententiis definitivis, vel earum vim habentibus interlocutoriis intra quadraginta millia ab Urbe in rebus minimis, & profanis, summam viginti quinque ducatorum non excedentibus, de qua dispositione mentionem facere teneantur, per simplices literas alias juxta formam juris committere possunt.

§.5. Interdicimus etiam illis commissiones alienationum de Bonis Ecclesiasticis in forma, quæ dicitur, Si in evidentem, pro rebus, quarum redditus annuus summam quinque ducatorum auri de Camera excedat, de quo reddito similiter expressa mentio in dispositiva litterarum habeatur, & commissiones huiusmodi semper Ordinario loci, & alteri personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ conjunctim committantur, & si de ipsius Ordinarii interesse, vel præjudicio agatur, tunc loco ipsius committantur Metropolitanæ, & si res ad ipsum Metropolitanæ pertineat, Ordinatio viciniori, & nunquam similes commissiones concedant, quando agitur de alienatione jurisdictionum, vel vassalorum ad Ecclesiam quovis modo pertinentium.

§.6. Insuper ne delicta impunita remaneant, ab absolutionibus, & remissionibus delictorum quorumlibet, etiam levium, aut illarum commissionibus, necnon salvis conductibus pro delinquentibus etiam de Bull. Rom. Tom. IV. Part. II.

Camerarius, & Clerici, causas Fisci interesse concernent. & non alias causas privatorum cognoscant, & se abstinere a

Commissionibus causarum

Alienationum que bonorum Eccl.

Absolutionibus a delictis etc.

delictis extra Terras Ecclesiæ commissis omnino abtineant.

§.7. Et similiter a moratoris dilationibus, nisi ad modicum tempus, & non ultra mensem, ac data idonea cautione, & pro his debitoribus tantum, qui aliam dilationem non obtulerint.

§.8. Hebræis vero tolerantias, aut alia privilegia præjudicium Christianorum quomodolibet concernentia.

§.9. Et quibusvis personis, frumentorum, aut aliorum victualium ex Urbe, vel aliis Terris Ecclesiæ.

§.10. Et tam in illis, quam extra eas ad cuiusvis instantiam, repræsalias etiam pro debitis fiscalibus, nisi de particulari, & expresso mandato nostro, aut Pontificis pro tempore existentis.

§.11. Necnon literas Camerales pro adipiscenda possessione beneficiorum Ecclesiasticorum, etiam Nobis, & Sedi Apost. reservatorum, & prorogationem temporis ad expediendas literas Apostolicas quarumcumque gratiarum, aut ad solutionem annatarum, vel aliorum jurium Collegio Cardinalium, aut officialibus debitorum, minime concedere valeant.

§.12. Caveant etiam ab impositione, vel augmento vestigialium, seu datiorum, vel illorum diminutione, aut alteratione ex quacumque causa etiam publicam utilitatem concernente.

§.13. Sed nec spolia Clericorum decedentium, aut decimas, vel alia regalia, aut credita fiscalia, in toto vel in parte donare, vel remittere possint. Commissarii vero ad præmissa exigenda, & recuperanda non nisi idonei, & probata vite, nullum habentes in ea re interesse constituentur, qui etiam iurjurando, ac idoneis cautionibus de eorum officio fideliter, & diligenter exercendo adstringantur.

§.14. Clerici vero Camere cum nullam jurisdictionem, ut singuli, sed tantum collegialiter, & in plena Camera habere noscantur, nihil expediant privatim, & singulariter, nec aliquas literas, aut patentes de quacumque re subscribant, nisi ex commissione eis facta in eadem plena Camera, in qua omnia clare, & distincte proponi, ac in libro propositionum annotari debeant.

§.15. Notarii que in expeditionibus, & scripturis desuper conficiendis, de propositione, & commissione huiusmodi mentionem expressam habere teneantur.

§.16. Sed & tam Camerarius, quam Clerici ipsi ultra prohibita in presenti reformatione, a quibuscumque licentiis, gratiis, & indultis de rebus spiritualibus in forma gratiosa, vel commissaria, etiam cum clausulis justificativis, & alias tam in Terris Ecclesiæ, quam extra illas, omnino abtineant.

§.17. Et similiter a quibuscumque aliis expeditionibus, quæ sibi ratione suæ ordinariæ jurisdictionis propter publicam utilitatem, vel alias expresse per literas suarum facultatum concessæ non reperiuntur. Nec

Moratoris.

Hebræorum tolerantias.

Extractionibus.

Repræsalias.

Posessione beneficiorum etc.

Vestigialibus.

Spolis Clericorum.

De Clericorum iustificatione.

Notariorum iurare.

Indultis circa spiritualia.

Expeditionibus.

prætextu consuetudinis, aut quasi possessionis etiam antiquissima, & immemorabilis in similibus concedendis eis suffragetur, etiam si consuetudo, & quasi possessio huiusmodi per literas aliquorum Pontificum generaliter approbate fuerint.

Notariorum extorsionibus.

§.18. Notarii vero Camera abstineant ab extorsionibus, & indebitis exactionibus, utpote pro obligationibus solvendi annatas, quæ tamen in promptu solvantur, prout hætenus usurpatum esse accepimus, & aliis huiusmodi, super quibus, & aliis per præfentes statuti, & prohibiti, Camerarius, ac ejus Vicarius diligentem inquisitionem adhibere, & delinquentes condignis poenis pro modo culpe punire debeant.

Camerarii, & Clericorum officio, pro tempore Sedis vacante.

§.19. Sede autem Apostolica vacante, officium Camerarii, quod per Constitutionem piæ mem. Clementis Papæ V. etiam, Prædecessoris nostri in Conc. Viennen. editam durare decernitur, ita durare declaramus, ut tam ipse Camerarius, quam Præsidentes, & Clerici, ac Notarii prædicti non solum ea, quæ præfenti Constitutione prohibentur, & quæ Pontifice vivente etiam pro eisdem Pontificis reverentia, aut alias quomodolibet exercere, & expedire non consueverunt, minime usurpent, sed tantum exactioni pecuniarum Camera Apostolicæ debitæ, ac illarum reservationi, necnon provisionibus ratione Sedis Vacantis necessario faciendis incumbere, & propterea a solutione debitorum ante Pontificis obitum contractorum, aut illorum declaratione, vel novatione, ac rationum sollicitatione, & quibuscumque aliis expeditionibus, tam gratiam, quam iustitiam, aut illarum executionem quomodolibet concurentibus, omnino abstinere debeant.

Contravenitum poena.

§.20. Delictis inhiibentes præfatos, ac pro tempore existentis Camerario in virtute sanctæ obedientiæ, Clericis vero, ac Notariis, & aliis officialibus, & eorum ministris quibuscumque sub excommunicationis late sententiæ, necnon privationis officiorum, & beneficiorum quorumcumque per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, aliisque nostri, & pro tempore existentis Rom. Pont. arbitrii poenis, ne de causis, negociis, ac expeditionibus per præfentes interdictis, etiam prætextu quorumvis privilegiorum, & indultorum eis quomodolibet concessorum, aut consuetudinis, vel quasi possessionis huiusmodi se introrittere quoquo modo audeant, seu præsumant.

Annullatio aliter gestorum.

§.21. Decernentes quascumque concessionem, commissionem, & expeditionem ab illis, & a dicta Camera deinceps contra præfentium tenorem pro tempore forsan, quod abist, attentatas, etiam si illas vive vocis oraculo emanasse asserantur, nihilominus nullas, & invalidas, ac extortas, subreptitias fore, & esse, ac censeri, neminique propterea suffragari posse.

Clausula sublatæ.

§.22. Et ita per quoscumque locorum Ordinarios, ac Judices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolicæ Auditorum, ac eisdem Romanæ Ecclesiæ Cardina-

les, etiam Provinciarum, ac Terrarum ditionis Ecclesiasticæ Legatos, eorumque Vicelegatos, Gubernatores, & alios Officiales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, irritum quoque, & inane quicquid fecerit super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula derogatoria.

§.23. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, indultis, ac facultatibus eisdem Camerario, ac Præsidentibus, & Clericis, etiam Motu proprio, & consistorialiter, ac de fratrum eorumdem consilio, & assensu sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, in genere, vel in specie, & alias quomodolibet etiam per piæ mem. Martinum V. Eugenium IV., Innoc. VIII., & prædictum Leonem X., & Paulum III., ac Julium etiam III. & alios quoscumque Rom. Pontifices Prædecessores nostros, ac forsan etiam Nos concessis, approbatis, & innovatis, ac decretis, & censuris in illis appositis, quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, ac individua, & de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hæc vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorum existant per quæ præfentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus præfentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis.

Forma & effectus publicacionis.

§.24. Ut autem præfentes literæ ad omnium notitiam deducantur, & eos, quorum interest, vel interesse poterit, omnino afficiant, volumus, & mandamus illas in Palatii nostri, ac Camera Apostolicæ valvis, & acie Campi Floræ per aliquos ex Curforibus nostris affigi, & per aliquod temporis spatium, relicta ibidem earum copia, affixas detineri, ut ii, quos literæ ipse concernunt, seu concernere poterunt quomodolibet in futurum, nullam possint excusationem prætere, vel allegare, quod ad ipsorum notitiam non pervenerint, cum non sit verisimile apud eos incognitum remanere, quod tam patenter publicatum fuerit. Nulli ergo &c.

Sanctio poenalis. D. P. An. III. die 17. Maii.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo primo, sexto Kal. Junii, Pont. nostri Anno III.

gentesimo sexagesimo primo, sexto Kal. Junii, Pont. nostri Anno III.

Papæ subscript.

✠ Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Sequuntur Cardinalium subscriptiones, & publicatio.

LXVI.

Reformatio Tribunalis Auditoris causarum Curie Rev. Camera Apostolicæ.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procurator.

Inter multiplices Pastoralis officii nostri curas, illa Nos potissimum urget, ut provisionis nostre ministerio Romanæ Curie Tribunalia, iuste, & salubriter dirigantur, ac subditis nostris, & aliis Christianidelibus causas, & negocia sua in eis tractantibus, ius, & iustitia equa lauce, & minoribus, quam fieri poterit, dispendiis ministrantur.

Causa huius reformationis.

§.1. Sane cum Nos una cum venerabilibus fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus, generali Tribunalium, & Officiorum eisdem Curie reformationi solerti studio, ac vigilantia intendere nos, inter cetera respeximus ad antiquissimum, & nobilissimum Tribunal nostri, & Curie causarum Camera Apostolicæ generalis Auditoris, qui non solum Rom. Curie iudex ordinarius existit, sed in tota temporali Jurisdictione nostra, ac universis Christiani Orbis Provinciis, & Regnis ex indulto diversorum Rom. Pontificum Prædecessorum nostrorum in civilibus, & criminalibus, jurisdictionem exercet, animadvertimusque in eodem Tribunali pro temporum incuria, & negociorum multiplicitate nonnullos abusus irrepisse, ac non modicæ emendatione, & correctione opus esse.

Reformatio super.

§.2. Et propterea, ut tam Auditor, quam eius Locumtenentes, & Notarii intra jurisdictionis sue fines se contineant, neque causas contra juris ordinem cum Receptorum, & Gubernatorum eisdem ditionis nostre, & aliorum Ordinariarum injuria, ac subditorum nostrorum, & reliquorum Christianidelium nimio dispendio ad se trahant, aliasque, ut decet, eorum officio rite, & recte fungantur, provide volentes, vocato, & audito venerabili fratre nostro Flavio Episc. Muran. moderno nostro, & dictæ Curie Auditore, & habita super his cum eisdem Cardinalibus deliberatione maturâ, de eorum consilio Apostolica auctoritate, tenore præfentium statuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus Auditor, ac Locumtenentes, seu Judices, & Notarii dictæ Curie pro tempore existentes, ad infrascriptorum capitulorum,

& in eis contentorum quorumcumque plenariam observationem teneantur.

Monitoriis specialibus.

§.3. Et in primis Auditor præfatus non decernat monitoria specialia in causis profanis etiam in terris Ecclesiæ ultra quadraginta milliaria ab Urbe, quando maior causa non excedit summam centum florenorum.

Appellat. ad mutuos.

§.4. Deinde non recipiat, nec admittat appellationem de partibus, nisi cum clausula expressa, quatenus a sententia definitiva, vel vim definitiva habente appellatum sit.

Monitoriis generalibus.

§.5. Successive in monitoriis generalibus reservet facultatem etiam Ordinariis loci, absolvendi incurrentes censuras in eis contentas.

Cedulibus.

§.6. Præterea non permittat affigi cedulones cum picturis demonum, & aliis similibus.

Sequestris.

§.7. Item non decernat sequestra, nisi juxta formam Constitutionis fel. rec. Clementis Papæ V. Prædecessoris nostri, quæ incipit: *Ad compefcendas*, prout servatur in Rota, & in illis semper apponatur clausula, Provisio quod de fructibus sequestratis cultus divinus manuteneatur, ac animarum cura exerceatur, & alia onera beneficio incumbentia supportentur.

Monitoriis contra Episcopos & eorum superiores.

§.8. Porro non decernat contra Episcopos, & eorum superiores monitoria ad personaliter comparandum, nisi prævia commissione signata manu nostra, aut pro tempore existentis Romani Pontificis, & pro decreto monitorii ad personaliter comparandum nihil percipiat.

Expensis contumacis iudicis & eorum iudicis.

§.9. Subsequenter expensæ contumaciales restituantur iudicatori, si illas fecerit, alioquin Notario cause, ac aliis, qui in ea expeditiones scripserunt, ac eas gratis ad instantiam Fisci concesserunt.

Remissionis in causis criminalibus.

§.10. Item non concedat Auditor in causis criminalibus remissionem ad partes ad probandum delictum, vel fundandam Fisci intentionem, sed advocentur testes ad Curiam, vel causa remittatur ad partes, ubi delictum est commissum.

Litæ pro capiendis iudiciis.

§.11. Nec concedat literas ad partes ad capiendâ indicia contra aliquem, nisi prius in Curia aequaliter consiterit de delicto.

Examine reorum de testibus.

§.12. Præterea non permittat, quod Procurator Fisci examine reos, sed tantum examini interesse possit, ac reus per Judicem examineatur, & idem servetur in testibus, qui pro reo examineantur, vel det interrogatoria in scriptis.

Reorum in carcere retentione.

§.13. Deinde curet ne rei ultra triduum retineantur in carceribus secretis, antequam examineantur, nisi tamen natura cause aliud suadeat.

Dilationibus Fisci.

§.14. Studeatque generaliter dilationes in Fisci favorem abbreviare, ne rei diutius laboribus, & expensis fatigentur.

Interesse Fisci in causis privatorum.

§.15. Nec differat expeditionem causarum inter privatos pendentium, licet Procurator Fisci protestetur causam non expediri nisi ipso citato pro ejus interesse, nisi de eo incontinenti saltem summarie doceat.

Causis usura contra Mercatores.

§.16. Nec inhibeat aut retardet Mercatorum creditorum suorum exactionem ad Fisci instantiam sub prætextu usurariæ pravitatis.

Appellationibus Filii.

Inventariis de bonis Inquisitionum.

Sponsus Judicium.

Notariorum procura, vel patris.

Decretis que.

Contrahentium cognitione.

Officiorum arreus.

Inhibitionibus vgorum Eugeniane.

Terminis referendis.

Mandatis de manutentendo.

Mandatis suspitionis fugae.

Copias dandis ante curram.

vitatis in eis commissae, sed procedatur sepe- ratim in causa usurarum sine retardatione causae civilis juxta juris dispositionem.

§.17. Minus etiam admittat appellationem Fiscii ab absolutoria lata pro reo, juxta laudabilem consuetudinem hactenus in Curia servatam.

§.18. Item inquisito reo non fiet inventarium illius bonorum, nisi agatur de delicto, pro quo veniat imponenda poena, nisi detur idonea fidejussio de stando iuri, & iuri, & iudicato solvendi. Quando autem inventarium conficiendum fuerit, non describatur inventarium huiusmodi in Registro, sed tantum moderata merces pro qualitate rei a Notario accipiatur.

§.19. Et in causis ordinariis Auditor praedictus, seu ejus in civilibus Locumtenens non recipiat sportulas, neque Notarius aliquid pro nota sententiae, sed in causis Commissariis, & declaratoriis contumacialibus tantum.

§.20. Insuper caveat dictus Auditor, ne sui Notarii, vel eorum substituti sint Procuratores causarum ejusdem tribunalis, aut pacificentur de quota litis, vel lucri cum Procuratoribus, vel Solicitatoribus, sub poena privationis, & infamiae.

§.21. Nec audeant Notarii ipsi facere ex se decreta, etiam quantumvis ordinaria, & solita, sed semper ad Judicem recurrant, sub poena falsi, & privationis exercitii.

§.22. Curentq., etiam Notarii, ut cognoscant contrahentes saltem per depositionem unius ex testibus in instrumento apponendis, ne fiat suppositio personarum.

§.23. Item eorum officia arrendare non possint, nisi personis per ipsum Auditorem approbatis.

§.24. Praeterea Auditor praefatus non concedat monitoria, vel inhibitiones in vim Constitutionis Eugenianae in favorem Curialium, nisi pro illis, qui saltem per annum in Curia continue residentiam fecerint.

§.25. Et si contingat unum Notarium accipere terminum pro alio Notario ad referendum, teneatur ipse accipiens per totam illam diem, qua acceperit, relationem facere.

§.26. Et insuper Auditor praefatus non concedat mandata de manutentendo aliquem in possessionem, in qua existit, nisi confito saltem extrajudicialiter eum accepisse, & retinuisse vere, & actualiter, non autem verbaliter, & momento tantum possessionem vacantem, & non cum spolio alterius.

§.27. Porro non concedat mandatum de capiendo ratione suspitionis fugae, nisi confito sibi saltem summarie, & extrajudicialiter de credito liquido, & de suspitione fugae saltem per juramentum ipsius creditoris, & nisi facta solutione, vel deposito actuali per actorem de expressis capture in eventum, in quem illa indebita facta detegatur.

§.28. Insuper praefatus Auditor, seu

ejus Locumtenens in criminalibus faciat semper dare copiam indiciorum reo, vel peitentibus pro eo ante torturam, & pendente termino ad faciendas defensiones, detur commoditas carceratis libere loquendi cum eorum Advocatis, & Procuratoribus, etiam semotis arbitris, nisi tamen qualitas causae aliud necessario suadeat, quae quidem indiciorum copia dentur pauperibus gratis, & absque aliqua pecuniarum exactione.

§.29. Praeterea Notarii non conficiant regesta in causis ordinariis, nec Commissariis non excedentibus valorem ducentorum florenorum, ac in ipsis regestis, & extractibus, & quibuscumque aliis eorum expeditionibus teneantur servare taxam juxta reformationem in novissimo Concilio Lateranensi editam.

§.30. Tandem, ut tollantur controversiae inter Tribunalia dictae Curiae, & unicuique sua jurisdictione servetur, declaramus executionem obligationis in forma Camerae ad praefatum Auditorem Camerae private ad alia tribunalia pertinere, praeterquam in instrumentis dependentibus a causis, & actis in aliis Tribunalibus huiusmodi gestis, & sine praedictis Motus proprii per Nos in favorem Populi Romani editi.

§.31. Districte inhibentes Auditori sub indignationis nostrae, & Locumtenentibus siue Judicibus, ac Notariis praedictis sub excommunicationis latae sententiae, ac privationis officiorum suorum huiusmodi, & aliis etiam gravioribus nostro, & pro tempore existentis Rom. Pontificis arbitrio infligendis, & applicandis poenis, ne de expeditionibus, ac decretis, & aliis sibi per praesentes interdixit, ac contra praedictorum Capitulum formam, & tenorem, etiam quorumvis privilegiorum, indultorum, ac literarum eis quomodolibet concessarum, vel alio quovis pretexto se intrmittere, aut illa immutare, vel alterare quoquomodo audeant, seu praesumant.

§.32. Decernentes quaecumque decreta, & acta ab eisdem Auditore, Judicibus, & Notariis pro tempore contra praesentiam formam, & tenorem, quod abbit, emanata, & facta, nulla & invalida, ac extorta & subreptitia, nulliusque roboris, vel momenti fore, & censeri, neminique propterea suffragari posse, vel debere, & ita per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, ac causarum Palatii Apostolici Auditores in quavis causa, & instantia, subblata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, irritum quoque, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.33. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, & indultis eidem Tribunali, ac illius Auditoratus officio, ac Auditori, etiam in eisdem officii erectione, & institutio-

Registris in causis ordinariis civilibus.

Jurisdictione A. C.

Inhibito, & poenis in contravenientes.

Clausulae solita.

Clausulae de rogatione.

tutione, ac Judicibus, & Notariis ipsis, illorumque Collegio, etiam Motu proprio, consistorialiter, ac de fratrum eorumdem consilio & assensu, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in genere, vel in specie, & alias quomodolibet, etiam per Nos concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquista forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanfuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus, communiter, vel divisim a praefata sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicati non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Et quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis, generalibus, vel specialibus quorumcumque tenoribus existant, per quae praesentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus praesentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum habenda esset in eisdem literis mentio specialis.

§.34. Ut autem praesentes literae ad omnium notitiam deducantur, & omnes quorum interest, vel interesse poterit, afficiant, volumus, & mandamus illarum copiam in Palatii nostri Apostolici, ac domus, seu Curie praefati Auditoris valvis & acie Campi Florae affigi, & ibidem relicta earum copia, aliquandiu detineri, ut ii, quos literae ipse concernunt, seu concernent in futurum, quod ad ipsorum notitiam non pervenerint, vel illas ignoraverint, quo minus eos ardent, perinde ac si eis personaliter intimatae forent, nullam possint excusationem praetendere, vel ignorantiam allegare, cum non sit verisimile, apud eos remanere incognitum, quod tam patenter extiterit publicatum.

§.35. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti, ordinationis, declarationis, inhibitionis, decreti, derogationis, voluntatis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem &c.

Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae 1562. quarto Nonas Junii, Pontificatus nostri Anno III.

Ego Pius Catholicae Ecclesiae Episcopus.

Sequuntur Cardinalium subscriptiones, & publicatio.

Iussu publicandi hanc Bullam.

Sandio peralis.

D. P. An. III. die 2. Junii.

Papa subscri.

Loca pia, & Confraternitates etiam instituta, vel dependen. a Capitulo Sacrosanctae Lateranensis Ecclesiae, vel S. Spiritus, aut S. Sebastiani ad Catecumbas de Urbe, subiciuntur jurisdictioni, & obedientiae Ordinariorum, ac Rectorum Parochialium. Et eisdem Capitalis prohibetur, de cetero erigere loca pia, & Ecclesias, vel in eorum membra recipere.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Regimini universalis Ecclesiae divinae favente clementia praesidentes, inter cetera, ad quae nostri Pastoralis officii ratione tenemur, in primis satagendum Nobis fore arbitramur, ut ne quid quorumvis privilegiorum, facultatum, & indultorum, Apostolicorum quibusvis personis, & locis ob quasvis, etiam quantumlibet pias causas concessorum, aut alio quopiam preteritu, tam in eorum, quos in partem universalis Ecclesiae regiminis sibi Sedes Apostolica assumpsit, quam aliorum quorumvis jurisdictionis praedictum, vel auctoritatis diminutionem temere a quoquam agendo, attentetur, & ex quo sumptis scandalorum causis universi Christianifidelium catus cum animarum periculo coinquinetur.

§.1. Cum itaque, sicut magna cum animi nostri molestia accepimus, quamplurimi Ecclesiarum, Cappellarum, Cappelliarum, Oratoriorum, Altarium, Societatum, & Confraternitatum, Archipresbyteri, Rectores, Priores, Gubernatores, Guardiani, Societates, Officiales, & Ministri, ex eo forsitan, quod eorum Ecclesiae, Capellae, Capellaniae, Oratoria, Altaria, Societates, ac Confraternitates huiusmodi a primava illorum erectione, & institutione, vel alias in membra, seu grangias per Praeceptorem Hospitalis S. Spiritus in Saxia de Urbe, S. Augustini, & Abbatem Monasterii S. Sebastiani ad Catecumbas prope, & extra muros dictae Urbis Cisterciensium, Ordinum, ac Capitulum Ecclesiae S. Joannis Lateranensis de eadem Urbe, quorumdam per nonnullos Praedecessores nostros Rom. Pontifices ac Sedem praedictam ac forsitan Nos eisdem Hospitali, Monasterio, & pro tempore existentibus illorum Praeceptorum, & Abbati, ac Ecclesiae Lateranensis, & Capitulo, cum facultate illa aliis Ecclesiis, Capellis, Capellanis, Oratoriis, Altaribus, Societatibus, & Confraternitatibus impartendi, & communicandi desuper forsitan concessorum privilegiorum, facultatum, & indultorum preteritu, vel alias etiam cum huiusmodi impartitione, & communicatione recepta existant, ac ab eis dependent, ac alias se, ac Ecclesias, Capellas, Oratoria, Altaria, Capellanias, Societates, ac Confraternitates huiusmodi, illorumque bona quaecumque ab Ordinariis loco-

Procedimus

Ministri Ecclesiarum institutarum sine dependentiam ab Hospitali S. Spiritus, vel Monasterio S. Sebastiani ad Catecumbas, si ve Capitulo S. Joannis Lateranensis de Urbe praetendebant exemptos esse a jurisdictione Ordinariorum, & directos excelsus committunt.

Unde multa lites orta fuerunt inter illos, & locorum Ordinarios.

locorum, eorumque jurisdictione, obedientia, & visitatione, ac correctione exemptos, & exempta esse pretendant, ac proinde nulla ab eis requisita, vel obtenta licentia in Ecclesiis, Capellis, Capellanis, Oratoriis, & Altaribus hujusmodi per quosdam Sacerdotes conductitios, ad eorum nutum amovibiles Divina officia celebrare, ac Christianidelium eorumdem confessiones audire, eisque sanctissimum Eucharistie, necnon Baptismatis, & alia sacramenta Ecclesiastica ministrari, defunctorum cadavera, certa emolumenta mortuaria nuncupata percipiendo, ac in eorum utilitatem convertendo, sepeliri, ac diversa alia in Ordinariis predictorum, ac Parochialium Ecclesiarum Rectorem, infra quorum Diocesis, & Parochiarum limites, Ecclesia, Capella, Oratoria, Capellania, & Societates, ac Confraternitates hujusmodi erecte, & instituta existunt, jurisdictionis, & auctoritatis prejudicium facere audeant, seu presumant, ac Ordinarios, & Parochialium Ecclesiarum Rectores hujusmodi suis debitis iuribus, & emolumentis defraudent, illorumque precepta, & monitiones floccipendentes, diversa excessus, & delicta committant, ob idque per Ordinarios, ac Parochialium Ecclesiarum Rectores hujusmodi, necnon Archipresbyteros, Rectores, Priores, Gubernatores, Guardianos, & Officiales, ac Ministros predictos varis lites, & controversias coram diversis Judicibus, & Commissariis in Romana Curia, & extra eam ortu sint, & forsitan adhuc pendant indecise, in grave Christianidelium eorumdem animarum periculum, populique scandalum, & ordinis clericalis vilipendium non modicum.

§.2. Nos, quorum est quemlibet in suis jurisdictione, & auctoritate manutenere, ac ne in eis indebite a quoquam impediatur, solertia nostre curas impendere, eorumque quoque Christianidelium animarum saluti, quantum cum Deo possumus, consulere, litium, causarum, & controversiarum quarumcumque in premissis motarum, & forsitan pendentium status, & merita, nominatim, & cognomina Judicum, & Colligantium presentibus pro sufficienter expressis habentes, ac lites, & controversias, & causas hujusmodi ad Nos harum serie advocantes, illasque penitus annullantes, cassantes, & extinguentes, partibusque litigantibus perpetuum silentium imponentes, necnon eisdem Judicibus, ne se de eis ulterius intromittere, sub nostre indignationis, & excommunicationis late sententia poenis, audeant, seu presumant, districtius inhibentes, ac ulterioribus scandalis, que ex premissis oriri possent, debite ac salubriter obviare volentes, Motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblate petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, omnia, & singula privilegia, facultates, & indulta, etiam Motu simili, etiam consistorialiter, ac ad quorumvis instantiam, ac sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibus-

vis etiam derogatariorum derogatoriis, efficacioribusque, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in specie, per Nos, ac Sedem, seu Prædecessores hujusmodi Præceptorum Hospitalis, ac Abbati Monasterii, necnon Capitulo Ecclesie Sancti Joannis Lateranen. hujusmodi, etiam super facultate erigendi, & instituendi Ecclesias, Capellas, & Capellanias, Oratoria, Altaria, Societates, & Confraternitates, illaque in grangias, vel membra recipiendi, ac per eos erectis, & institutis Ecclesiis, Capellis, & Capellanis, Oratoriis, Societatibus, & Confraternitatibus, illorumque Archipresbyteris, Prioribus, Gubernatoribus, Guardianis, Sacerdotibus, Officialibus, & Ministris quocumque nomine nuncupatis, & aliis quibusvis, etiam ex certa scientia concessa, ac forsitan auctoritate Apostolica approbata, & confirmata, dicta auctoritate tenore presentium ex simili nostra scientia cassamus, extinguimus, irritamus penitus, & abolemus. Necnon Ecclesias, Capellas, Capellanias, Altaria, Oratoria, Societates, & Confraternitates, illorum Archipresbyteros, Priores, Gubernatores, Guardianos, Sacerdotes, Officiales, & Ministros hujusmodi, cum omnibus illorum bonis, jurisdictioni, correctioni, & obedientie Ordinariarum, ac Rectorum, Parochialium Ecclesiarum, in quorum Diocesi, & Parochiis illa respective extiterint, ut præfertur, predictis, & aliis quibusvis sibi alias concessis privilegiis, immunitatibus, facultatibus, exemptionibus, & gratiis non obstantibus, subijcimus, & supponimus. Ac Ordinarius, per se, vel alium, seu alios, quos duxerint eligendos, & deputandos, Ecclesias, Capellas, Capellanias, Oratoria, Altaria, Societates, & Confraternitates, illorum Archipresbyteros, Priores, Gubernatores, Guardianos, Sacerdotes, Officiales, & Ministros quoscumque, quoties eis videbitur, visitandi, corrigendi, inobedientes quoque, & rebelles quoscumque appellationis, & quibusvis aliis sublati atque remotis oblatulis, sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas, & pecuniarias sibi beneficias, & in eos propterea latis incurrisse declarandi, aggravandi, reaggravandi, ac brachii facientis auxilium invocandi, & poena debita puniendi, plenam, & liberam facultatem concedimus.

§.3. Districtius inhibentes Archipresbyteris, Prioribus, Guardianis, Gubernatoribus, Sacerdotibus, Officialibus, & Ministris predictis, ac aliis quibusvis quavis dignitate, & auctoritate fungentibus sub eisdem, ac duorum millium ducatorum auti de Camera, Camera Apostolice applicandorum, necnon privationis quorumcumque beneficiorum qualitercumque qualificatorum per eos pro tempore obtentorum, & concessorum, eo ipso absque aliqua desuper facienda declaratione per contravenientes incurrendis poenis, ne deinceps perpetuis futuris temporibus quorumvis privilegio-

UNIVERSIDAD

Idco Pontifex iste eisdem lites omnes ad se adorat, & extinguit.
Et revocat Hospitalia Monasterii, & Capituli predictorum, facultates erigendi Ecclesie & Societates, sive illas in eorum membra recipiendi cum facultatibus & indulgentiis communicacione, Ecclesiasticas, & Societates hujusmodi subijcitur jurisdictioni Ordinariarum, & Rectorum Parochialium.

Contravenientium poenis.

legiorum, facultatum, & indulgentiarum sibi quomodolibet pro tempore concessorum, aut alio quovis pretexto, Præceptorum videlicet, Abbas, & Capitulum predicti Ecclesie, Capellas, Capellanias, Oratoria, vel Altaria, aut Societates, vel Confraternitates erigere, & instituere, ac illas, & illa sic erectas & institutas, seu erectas, & institutas, cum facultatibus, & indulgentiarum participatione, & communicatione, in grangias, vel membra eorum Hospitalis, vel Monasterii, aut Ecclesie Lateranen. hujusmodi recipere. Archipresbyteri vero, & Priores, & Gubernatores, ac Guardiani, Sacerdotes quoque, Officiales, & Ministri predicti Divina officia celebrare, seu celebrari facere confessiones audire, vel alia sacramenta Ecclesiastica cupiam ministrare, defunctorum cadavera sepelire, aut aliquos Sacerdotes pro premissis exequendis deputare audeant, seu presumant. Immo sub poenis predictis mandantes, & præcipientes eisdem, ut Ordinarius, ac Rectoribus Parochialibus Ecclesiarum hujusmodi, necnon piis eorum mandatis, monitionibus, & exhortationibus, in omnibus, & per omnia parere, & obedire debeant, salubresque eorum correctiones prompto, & libenti animo suscipiant. Decernentes eisdem Archipresbyteros, Priores, Gubernatores, Guardianos, Sacerdotes, Officiales, & Ministros, necnon eorum Ecclesias, Capellas, Capellanias, Altaria, Oratoria, Societates, & Confraternitates, ac alios quoscumque sub eisdem privilegiis, indultis, & facultatibus comprehensos eisdem Ordinariis omnino subiecta fuisse, fore, & esse.

§.4. Et ita per quoscumque predictos, & alios Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fingentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definituri debere, irritum quoque, & inane quicquid fecerit super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.5. Non obstantibus, si opus sit, de non tollendo jure quaesito, & aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Hospitalis, & Monasterii, ac Ecclesie S. Joannis Lateranen. & Ordinum hujusmodi, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, eorumque Præceptorum, Abbati, & Capitulo predictis respective, eorumque superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, in genere, vel in specie, & alias, etiam motu, & potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importan-

tes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi presentibus pro sufficienter expressis habentes, specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim a prædicta sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel speciali quuscumque tenoris existat, per quam presentibus non expressam, vel totaliter non insertam effectus hujusmodi gratiæ impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua, cujusque toto tenore habenda sit in nostris literis mentio specialis.

§.6. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre advocacionis, annullationis, cassationis, extinctionis, irritationis, abolitionis, subjectionis, suppressionis, inhibitionis, concessionis, decreti, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominice, millesimo quingentesimo sexagesimo secundo, Id. Junii, Pontificatus nostri Anno tertio.

LXVIII.

Reformatio Tribunalium Ordinariarum, & aliorum Judicum Romanæ Curie, officique tam Advocati, & Procuratoris pauperum, quam Filii Rev. Camere Apostolice.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

§.1. Cum ab ipso nostri Pontificatus initio id præcipuum semper corde gesserimus, ut Romanæ Curie officia, & Tribunalia, sublatis omnibus, qui ex nimia forsitan præteritorum temporum licentia invaluerant abusibus, in meliorem formam reducerentur. Ac ob id in primis ad Pœnitentiariam nostram, utpote in qua de animarum salute maxime agitur, mentis nostre aciem convertentes, pro illius reformatione nonnulla statuta perpetuo observanda ediderimus. Et deinde considerantes Nobis ex injuncto summi Apostolatus officio, etiam incumbere, non solum rebus spiritualibus convenientia remedia adhibere sed etiam temporali Sedis Apost. dominio subiectos præsertim pauperes ab oneribus, quantum fieri potest, sublevare, ac ut in tranquillitate recte gubernentur, provide-

Sancti pœnitentiarii.

D. P. An.III. 13. Junii.

Hic Pontifex referavit Pœnitentiariam, sup. fol. 116. & etiam Camera supra fol. 12. Auditoratumque Camere sup. fol. 127.

re, Cam. nostrae Apostolicae officia ad honestum modum reduxerimus, & illius etiam ac nostri Auditoratus officium reformaverimus.

§.2. Verum pro ulteriori reformatione huiusmodi profectura, opportunum, quin immo necessarium esse ceteros reliquos etiam praedictae Urbis, & Curiae ordinariae tribunalia, & ab illis dependentia, nostraque etiam Fisci procuratoris officium ad debitam normam reducere, illorum Magistratibus, ac Notariis, & aliis officialibus in unum pluries congregatis, & in praesentia nostra, ac nonnullorum venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium ob hoc a Nobis specialiter electorum auditis, ac omnibus mature consideratis, etiam de ceterorum omnium Fratrum Nostrorum consilio hac in perpetuum valitura Constitutione sancimus, statuimus, & ordinamus.

§.3. Quod nullus Iudicum ordinariorum Almae Urbis, & Romanae Curiae, cuiuscumque sit dignitatis in causis civilibus ordinariis ratione sportularum aliquid proorsus accipiat, etiam a sponte dare volentibus.

§.4. In criminalibus vero pro sportulis sententiae definitivae absolutoriae a praetentis criminibus, in quibus alias poena a deportatione supra veniret imponenda non ultra decem, a deportatione vero infra, non ultra quinque aureos accipere possint. Et sibi ipsis caveant, ne pro extorquendis huiusmodi sportulis aliquem nolentem quovis modo absolvi ad petendum sententiam huiusmodi per causarum expeditionis dilationem, vel rei in carceribus detentionem, vel per cautiones de se representando, vel non discedendo, ubi alias illis de iure locus non sit praestandi, cautionem, aut alias quovismodo inducant. Pro sententia autem in causis capitalibus, & ultimi supplicii, vel in qua alias poena corporalis imponitur, etiam si in illa indemnitate partis offensa, vel prosequenti proprio interesse etiam pecuniarium providetur, & in illius favorem pronuncietur, nihil proorsus accipiat. Et pro ea, in qua poena pecuniaria, vel relegationis imponitur, & incidenter indemnitate consulitur, & in illius favorem etiam pronuncietur, non ultra quinque aureos habere possint. In commissariis causis criminalibus, quae scilicet in vim commissionis a principio coram eis introducuntur, non ultra duplum eius, quod in ordinariis accipere valeant.

§.5. In civilibus simili modo commissariis, ubi de summa a viginti quinque infra agitur, nihil proorsus, a viginti quinque usque ad centum, scuta tria, a centum usque ad ducenta scuta sex, a ducentis usque ad quamcumque summam scuta decem, & non ultra. Pro quacumque sententia declaratoria, ob non partitionem monitorii in contumaciam, non ultra decem carlenos. Pro declaratoria in vim literarum, aut alias habente vim definitivam si summa sit certa, accipiant, prout supra taxatum fuit, ubi autem non sit certa, sed agatur ad ipsarum li-

terarum executionem, accipiant secundum causae, & personae qualitatem, dum modo non ultra quinque aureos. Pro quocumque interlocutorio, seu decreto ante definitivam sententiam nihil omnino.

§.6. Et similiter pro decretis in contractibus, & obligationibus virorum, & mulierum, aut rerum Ecclesiae, & piorum locorum, in domo ipsorum Iudicum interponendis, ac etiam pro cassatione cuiuscumque querelae, sive processus nihil, pro decretis vero extra domum interponendis, dimidium unius scuti tantum accipiant. Quae quidem decreta non nisi a Gubernatore, Auditore Camerae, Vicario, & Senatore, ac eorum Iudicibus in contractibus, & obligationibus praefatis interponantur.

§.7. Capitaneus tamen Appellationum Curiae Capitolii recipiat sportulas secundum taxam per statuta Urbis ei traditam.

§.8. Quas etiam sportulas superius taxatas non nisi e manibus Notarii causae, & sententia prius ab ipsis subscripta accipere eis ullo modo liceat.

§.9. Pro sigillo praesertim in mandatis de relaxando carceratos pro quovis crimine etiam capitali, & in quovis alio genere expeditionum in causis criminalibus apponendum non exeat ultra julium unum, excepto Auditore Camerae, quoad eius expeditiones taxam requirerentes dumtaxat. In civilibus autem uniuscuique exigat iuxta solitum. Pro sigillo in expeditionibus, quae sunt in Curia cum clausula. Si quis, nihil.

§.10. A Barigello, & quibusvis aliis executoribus etiam Curiarum suarum particularibus, & si sponte dare velint sub quovis praetextu nihil proorsus recipere praesumant.

§.11. Et quoad expeditionem carceratorum observent in omnibus, & per omnia Motum proprium a sel. rec. Paulo III. circa eorumdem carceratorum expeditionem editum.

§.12. Iidemque Iudices, tam in criminalibus, quam in civilibus, qui sententias prout in cedula ferre, & terminos pro servatis habere consueverunt, dictarum sententiarum cedulas subscribere, & terminos pro servatis habitos declarare intra decem dies omnino teneantur. Nec citationes in quarum terminis pronunciare, vel earum terminos pro servatis haberi contigerit, penes se ipsos retinere possint, sed penes Notarios actuarios dimittant. Alioquin sententiae, & termini ipsi lapsis diebus decem diebus pro circumductis habeantur.

§.13. Non attendat nullitates, nisi ex defectu citationis, jurisdictionis, vel mandati, sed illis non obstantibus, ad causarum expeditionem procedant.

§.14. Expediant causas a duobus scutis infra summarie, manu regia, partibus tantum orctenus auditis, & sine scriptis, nisi aliter ipsis ex rationabili causa visum fuerit, quam Burgi, de Sabellis, Ripae, & Ripettae Iudices exprimere in actis teneantur.

§.15. Gubernator semel in mense, una cum pauperum, ac Fisci Advocatis, & Pro-

Mercede Iudicum pro decretis in contractibus.

Sportulis Capitaneus. Appel. juxta taxam Statutorum, quod in Cap. est in cap. 46. lib. 1. Tempore receptionis sportularum. Taxa pro sigillo Iudicum.

Prohibitione aliqui a Barigello &c. recipiendi.

Observantia Bullae Pauli III. Vide in Tomo IV. Par. I. fol. 216.

Declaratione terminis pro servatis.

Nullitates attendendis.

Expeditione causarum a duobus scutis infra.

Carcerum visitatione.

Nunc aliorum Iudicum reformationem profert Super

Sportulis Iudicum in causis civilibus ordinariis.

Et in criminalibus ordinariis & commissariis.

In civilibus commissariis.

Procuratoribus, ac Deputato a Societate Caritatis, ultra visitationem ordinarie semel in hebdomada fieri solitam, visitet carceres, tam secretos, quam publicos pro seipsum, ne carcerati indebite a custodibus carcerum opprimantur, ac ut tabula novissime a dilecto filio Guido Ascanio S.R.E. Cardinali, & Camerario nostro edita, & in ipsis carceribus affixa tenenda observetur, provideat.

§.16. Protector vero Caritatis, & illius deputati cum interventu Gubernatoris, & Procuratoris Fisci eligat duos Medicos fideles, & expertos, unum videlicet Physicum, alterum vero Chirurgum, qui visitent carceratos infirmos, & eos curent, ac de eorum infirmitate, cum opus fuerit, fidelem faciant eidem Gubernatori, & aliis Iudicibus, provideatque eisdem de competente salario ex poenis malefactorum solvendo.

§.17. Et in primis eligat aliquem Praefbyterum saecularem, vel regularem, qui confessiones ipsorum infirmorum, vel aliorum carceratorum, non tamen ultimo supplicio damnatorum, postquam in manibus, executorum consignati fuerint, quorum cura ad Confratres Societatis S. Joannis Baptistae Misericordiae nuncupati spectat, audiatur, eosdem carceratos visitet, ac spiritaliter consolatur.

§.18. Nullus Iudicum etiam Burgi, de Sabellis, Ripae, & Ripettae in causis criminalibus procedat, seu sententiam ferat, nisi Fiscio in omnibus actis, in quibus de iure citari debet, legitime citato.

§.19. Non retineant domi suae familiariter aliquem Procuratorem, nec Advocatum, nec etiam Notarium suae Curiae.

§.20. Iudex de Sabellis nullas pecunias pro obtinendo iudicatus Officium Marescallo pro tempore existentis persolvat, aut ei etiam post ascitum officium mutuet, nec sub quovis praetextu quicquam ei det, minus ipse Marescallus ab eodem Iudice, quavis occasione, vel causa, etiam in vim consensumque praetentis indulti sibi a Sede Apostolica concessi, aut praetentis consuetudinibus, quod, & quam per praesentes revocamus, & improbamus, percipere audeat.

§.21. Liceatque eidem Marescallo duos tantum Notarios actuarios in ejus Curia habere, nec quovis praetextu numerum Notariorum huiusmodi augere possit. Supprimendo ex nunc, prout suppressimus, omnia dictae Curiae Notariatus officia, duobus tantum exceptis ad ipsius Marescalli electionem. Ita tamen quod dicti duo ceteris de pretio officiorum suorum satisfacere teneantur.

§.22. Item Marescallus officium Commentariensis, & Capitanei Curiae suae nullo modo arrendet, sed per fideles & idoneos Custodes, & executores illa exerceri faciat, ipsis prius carcerum custodibus a Gubernatore Urbis approbatis.

§.23. Iudices Burgi, & de Sabellis, ac Tarris Nonae, coram Gubernatore & Auditore Camerae in fine cuiuslibet anni, & Ripettae, ac Ripae in fine officii coram Clerico Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

Medicorum pro carceratis electione & munere.

Confessorum pro carceratis electione.

Fisco citando in causis criminalibus.

Advoc. Proc. & Notarii domi Iudicum non retinendis.

Iudices de Sabellis deputatio.

Notariorum d. Curiae numero, & actio.

Custodis d. Curiae electio ne.

Iudicum d. Curiae, & Burgi, Tarris Nonae, Ripae & Ripettae Iudicatu.

Camerae ejusdem Ripae Praesidente syndacatu stare teneantur.

§.24. Nec idem Camerarius Ripae ultra sex menses in ejus officio permanere, nec confirmari valeat.

§.25. Causae tamen eorum, qui in Burgo habitant, in prima instantia coram Iudice Burgi cognoscantur, & terminentur, exceptis causis obligationum in forma Camerae, quae coram suis Iudicibus, & mercedum, ac miserabilium personarum, quae ad instantiam creditorum, coram omnibus Ordinariis Iudicibus introduci, & ab illis terminari possint.

§.26. Conservatores Urbis in Palatio pro ipsis deputato residere teneantur, hoc videlicet modo, primus ipsorum primo mense, secundus secundo, & tertius tertio, ita quod unus ipsorum in d. Palatio semper residat.

§.27. Non possint de poenis statutariis, vel per eorum Proclamata infligendis, aliquo modo gratiam facere in totum, & praesertim de corporalibus, nec illas commutare, sine consensu ipsorum omnium insimul convocatorum, & eo casu non ultra medietatem poenae remittere, nec in domo super huiusmodi gratias aliquid signare possint, sed ad eorumdem poenarum executionem, postquam de illarum incursum constiterit, celeriter procedant. Ad quarum etiam poenarum praesertim corporalium executionem, in eventum in quem non mittantur executioni per ipsos Conservatores a die delati criminis intra quindecim dies, quilibet alius Iudex ordinarius procedere possit, dummodo poenas pecuniarias in manibus Camerarii populi a reis persolvi faciat, nec ipsos reos a carceribus sine dictorum Conservatorum consensu relaxet. Et cum potissime ipsorum officium consistat in coercendis, & puniendis Pistoribus, Lanis, Salmentariis, Ulterioris, Fructarolis, & aliis artificibus, ut Urbis ipsa omnibus ad victum necessariis magis quam fieri possit abundet, abstineant ab omni genere muneris, etiam ab esculentis, & poculentis, ab huiusmodi scilicet speciebus hominibus, nec ab eis aliquid sub quovis praetextu accipiant. A quibus etiam abstinerent faciant omnino eorum Scribam, Notarium, & Secretarium, ac Fideles, & alios eorum officiales, & in primis Extraordinarios, corporali poena eos coercendo, & deinde ab officio removendo.

§.28. Quos extraordinarios ad officium Extraordinariatus huiusmodi exercendum, nullatenus admittant, nisi recepta ab eis cautione saltem juratoria sub poena ipsis Conservatoribus beneficiis de officium ipsorum fideliter exercendo, & praemissa observando, ac de seipsum representando pro omni eo, quod in exercitio dicti eorum officii admittere possint.

§.29. Quibus quidem extraordinariis si dem adhibeant iuxta formam decreti a modernis Conservatoribus ultimo loco editi, & non aliter. Cogant Extraordinarium majorem ad exercendum officium etiam per seipsum, & per substitutum idoneum ab ipsis Conservatoribus approbandum.

R 2 §.30. Et

Camerarius Ripae officio ad sex menses.

Iudice Burgi jurisdictione.

Conservatorum Urbis residentia in Palatio Capitolii.

Conservatorum eorumdem jurisdictione.

Extraordinariarum Populi Romae cautione & fide.

Fidei eius danda.

§.30. Et idem Extraordinarius major, & ejus substitutus, ac minores Extraordinarii cogere possint quoscumque etiam per detentionem corporum, ut permittant ponderare carnes, & alia omnia, quae sub eorum cura sunt, & pretium denuntient, & recusantes pro prima vice puniantur in duplum valoris rei penes eos inventae, & pro alia vice, si illud idem admiserint, in duplum, & alia etiam corporali arbitrio Conservatorum, & nihilominus Extraordinarius, & ejus substitutus, ac alii minores Extraordinarii praedicti omnia Conservatoribus denuncient, & res taliter inventas nullatenus sibi retineant, sed ad ipsos Conservatores deferre teneantur. Et Barigellus, ac alii executores quorumcumque Curiarum eidem Extraordinario majori, & ejus substituto in praedictis, ac aliis eorum officium concernentibus obedire teneantur.

§.31. Mandata executiva quaecumque, tam in civilibus, quam in criminalibus, quibuscumque Judicibus decreta, passim & indistincte ubique, tam in Urbe, quam in Burgo, & Ripa, nulla locorum distinctione habita, absque alicujus licentia, & praesertim Capitanei, & Judicis Burgi, ac Camerarii Ripae, per quoscumque executores libere executioni demandentur: nec executio sub eo etiam praetextu, quod locus Judicis, qui mandatum decrevit, subiectus non sit, aliquo modo impedi possit.

§.32. Magistri viarum, a Pistoribus, Lanis, Salmentariis, Fructuosis, & ceteris hujusmodi pro pretio locorum ad exponenda venalia, tam in plateis, quam in viis illis concedi solitorum exigant quartam partem minus, quam haecenus exigi consueverit, praeterquam a desertentibus res venales ad mercatum in platea Agonis, a quibus nihil prolixius exigere possint.

§.33. Ad strata lateritia in viis, prout opus esse eis videbitur, dominos contiguarum domorum cuiuscumque sint dignitatis, aut si ipsi abfuerint, vel solvendo non sint, illorum inquilinos juris remediis opportunis, ac sub eorum arbitrii poenis cogant. Curent ex pecuniis, quae ab Urbis artificibus exiguntur, & deponuntur, etiam a carcerariis, quae similiter deponuntur, nec ab eisdem magistris quovis modo percipiuntur, vias ejusdem Urbis continuo, ac Agonis, & ceteras plateas districtae Urbis ad minus quater in anno, idemque in Martii, Junii, Septembris, & Decembris mensibus, munditiis purgari. Nullos actus, nullaque negotia, quae alicujus momenti fuerint, sine rogatu sui Notarii expediant.

§.34. Submagistri vero illorum, relationes, quas tanquam periti facere solent, non nisi mediante juramento faciant, & si quid dolo vel fraude egerint, perjurii, & alias poenas arbitrio Camerarii & Clerici Camerae pro tempore Praesidentis incurrant, & ad interesse partibus condemnentur.

§.35. Edant in initio eorum officii proclamata sub nomine dicti Camerarii, & de poenis in illis contentis, ac statutariis nullam sine ejusdem Camerarii, aut saltem,

Mandatum executionis.

Magistrorum Viarum taxae, in vendendis locis ad exponenda venalia &c.

Eorumdem officio.

Submagistrorum relationibus.

Magistrorum edictis.

Cleric. praesidentis mandato gratiam facere possint. In ceteris tam quoad appellationes ab eorum sententiis, quam quoad reliqua omnia, observent nova, & vetera statuta.

§.36. Advocatus pauperum sollicitus studeat ne carcerati in aliquo, tam a Judicibus, quam etiam ab executoribus, & carcerum custodibus graventur. Et propterea non desit umquam in visitationibus carcerum, tam publicis, quam privatis, & Procuratores pauperum, ac illorum substitutos, & etiam Carcerum Visitatorem singulis hebdomadis una vice ad se evocet, & de omnibus carceratis, praesertim his, qui in ferecristis detinentur, diligenter se informet. Et si ipsos Procuratores vel Substitutos, & Visitatorem negligentem invenerit, Visitatorem Carcerum denunciare, ac ut de aliis provideatur, inset. Et cum ratione officii sui gratis pauperes defendere, & illis patrocinari debeat, nihil prolixius ab illis accipiat. Et ut facilius ipsis pauperibus operam suam impendere possit, Visitator Carcerum quolibet die post visitationem carceratorum ad ipsum accedere, & ipsi nomina eorum, qui in dies carcerantur, in scriptis, & pariter etiam Judicibus deferre teneatur.

§.37. Procuratores vero eorumdem pauperum, & ipsorum substituti, singulo quoque die carceres visitare, & nomina omnium, qui ad illos ducuntur, ac Judicium, de quorum mandato, ac etiam causas eorum detentionis, & diem cum ad largam ponuntur, & an ante vel post prandium, sive coenam, adnotare teneantur. Et similiter pecunias, & alias quascumque res, quas invenerint repertas fuisse penes ipsos carceratos, & deinde omnia ad notitiam dicti Advocati deducant, ad quem etiam, quod ab ipso minime requisiti fuerint, semel in hebdomada, & interim toties quoties carceratis opus erit, accedant. Nihil omnino accipiant a pauperibus, nec etiam ab aliis carceratis, etiam quod divites sint, sine speciali licentia Gubernatoris, aut saltem pauperum Advocati. Non possint aliquo modo dicti Procuratores, & Substituti contra reos ad offensam, etiam si extra carceres ipsorum reorum causa agatur, neque etiam Advocatus patrocinando, vel alios quomodolibet sub quovis praetextu intervenire.

§.38. Fiscus Advocatus in omnibus causis criminalibus, & alias Fiscum tangentibus, ubi articuli juris emerint, interveniat, & Procurator Fisci ipsum super hoc omnino requirere teneatur, & in eis absque ullo premio patrocinetur. Possit tamen ab instigatoribus propriam injuriam, vel interesse prosequentibus, si quid sponte dare voluerint, illud percipere. Idemque in omnibus Visitacionibus carcerum adesse teneatur, nec reorum etiam extra carceres existentium defensionem assumat, sed pro veritate, & justitia causam Fisci tueatur.

§.39. Procurator autem Fisci in primis prospiciat, quod sicut in admissione ad ejus

Advocati pauperum officio.

Procuratoris pauperum officio.

Advocati Fiscalis officio.

Procuratoris Fiscalis officio, in causis prosequendis.

officium in Camera Apostolica de illud recte, & fideliter administrando juramentum praestat, ita in illius prosecutione taliter se gerat, ut causam nullam promoveat, quam calumniosam esse cognoverit, & cum primum de calumnia post litem coeptam, vel de rei innocentia constiterit, ab illa desistat, & aliter non expectata sententia.

§.40. Et cum ratione sui officii cogatur ad introducendas causas, in quibus de interesse Fisci agitur, nihil omnino ab instigatoribus accipiat pro decreto, vel subscriptione cujuscumque monitorii, etiam ad personaliter comparandum. In prosecutione vero causarum non nisi moderate pro labore per eum, sive ejus substitutos ad utilitatem, & commodum eorumdem instigatorum subeundo. Nihil vero accipiat a reis sub quovis praetextu, & praesertim ab iis, qui obtinuerint sententiam absolutoriam, a qua ipse Procurator appellare noluerit. Nec etiam pro appositione manus in mandatis de relaxatio, quibus nihilominus custodes carcerum, ubi id eis a Judicibus committitur, expresse sine dicti Procuratoris Fisci manus appositione obedire, & carceratos dimittere teneantur.

§.41. Quoad expensas contumaciales, vel quae alias a reo reficiuntur, si instigator adierit, sive apertus sive secretus, qui ipsas fecerit, ipsi instigatori Procurator Fiscalis, cum ratione condemnationis solvenda veniant, restituar, ubi vero nullus adfuerit instigator, satisfacto prius de illis Notariis pro mercede laborum suorum, residuum dictarum expensarum (cum non sit iustum reum ex contumacia sua commodum consequi debere) eidem Procuratori Fisci persolvatur. Reos non interroget, nec testes examinet, nisi in praesentia Judicis, & pro assistentia sive examine reorum, vel testium sive ad offensam, sive ad defensionem, vel alias pro reo inductorum, nihil prolixius accipiat, nec etiam sui substituti accipiant, & ubi in termino citationis examini testium non interfuerit, vel interrogatoria non dederit, testes inducti sine ulteriori dilacione examinentur.

§.42. Citatus originalem citationem, non possit retinere penes se ultra diem, sed illam Curatori restituere sequenti die teneatur, illius copia dimissa si voluerit. In qua citatione pars ad ejus instantiam, sit nomen Notarii, in cujus officio causa tractatur, vel tractari debet, & Procuratoris, si principalis ablit ab Urbe, apponere debeat, alioquin dicta citatio nulla censetur, nec ipsum Procuratorem Fisci officiat.

§.43. Non det mandata de capiendis quempiam voce, vel in scriptis, nisi ubi adfuerit periculum fugae, & Judicis copia incontinenti haberi non possit.

§.44. Et cum ad Signaturam spectet causam appellationum nomine dicti Procuratoris Fiscalis a sententiis contra eum latis interpositarum rejicere, vel committere, idem Procurator appellare non prohibetur. Verum quoad illarum rejectionem vel commissionem pro causarum, & perso-

Fiscus a reis nihil, ac ab instigatoribus moderate recipiat.

Et de expensis contumaciales instigatori, & Notario, impensum, vel debitum solvat, & residuum restituat pro se.

Citationesque expedit.

Capitulum non committat nisi &c.

Appellat, & deinde Signaturam jubet de admissione, vel rejectione suae appellationis.

narum qualitate Signatura ipsa occurrentibus casibus hujusmodi providere poterit, in cujus commissionis Signatura citetur prius, antequam signetur, pars, quae sententiam absolutoriam obtinuit, & aliter Signatura nullius sit roboris, vel momenti.

§.45. Et cum officium Procuratoris Fisci principaliter quoad causas criminales consistat in prosecutione vindictae publicae, non se intromittat pro obtinendis inhibitionibus de superfedendo in causis civilibus, & praesertim praetextu usurarum, nisi ubi de jure ad ejus instantiam inhiberi potest.

§.46. Nec ei, vel etiam instigatori concedatur remissoria etiam praetextu indulti a sel. rec. Paulo III. concessi, nisi in casibus, in quibus alias de jure concedi debet.

§.47. Minus si concedantur literae ad partes pro capiendis iudiciis, nisi prius dato aliquo summo arbitrio Judicis, a quo impetrantur, & tunc non committantur alteri, quam loci Ordinario, vel ejus Vicario, nisi subsistente probabili causa suspicionis.

§.48. Nec etiam dilaciones non necessariae, nec debito longiores, quinimmo potius studeant Judices quam primum causas expedire, ne rei diutius tadio carceris, vel laboribus, & expensis fatigati, compungere, & se redimere cogantur.

§.49. Procurator praefatus cum pro debito ejus officii curare debeat, ut rei puniantur, non tractet de compositione cum ipsis reis, sed expeditioni causarum incumbat, & ubi reus compositionem fieri petierit, non fiat nisi cum interventu Judicis, & ipsius Procuratoris Fisci.

§.50. Nec ad ejus instantiam, aut alias ex officio ejus absolutus definitive a crimine cogatur dare cautionem de se repraesentando, vel non discedendo ab Urbe.

§.51. Non prosequatur causam appellationis a sententia contra eum lata, ubi adit instigator, secretus, vel apertus, nisi data cautione per eumdem instigatorem de reficiendo expensas, tam prioris, quam ulterioris instantiae in eventum succumbentiae.

§.52. Non audiatur Fiscus protestando causam, quae agitur inter privatos, non expediti nisi ipso citato sub praetextu interesse ipsius, nisi de illo incontinenti, quantum iudici sufficere videbitur, docuerit.

§.53. Et ut delicta impunita non remaneant, interveniat etiam in Curia de Sabelis, Ripae, ac Burgi. Et cum sit Fiscus, & Camera Apostolica Procurator generalis, rationi convenit, ut de omnibus criminalibus, & causis Fiscum ipsum tangentibus notitiam habeat.

§.54. Propterea ad eum spectet Procuratores Fiscales, uti ejus Substitutos in terris Sanctae Romanae Ecclesiae deputare, quos Legati etiam de Latere cum literis patentibus dicti Procuratoris Fiscalis ad eorum officia admittere teneantur, & admitti faciant. Qui substituti sub poena privationis eorum officii, ac aliis arbitrio nostro imponendis, ipsum Procuratorem generalem de omnibus Fiscum ipsum concernentibus, & pra-

Superfluitas causarum civilium non procuret.

Remissoriae Fiscis, & instigatori deest-gandi.

Litterae pro capiendis iudiciis quando dantur.

Dilaciones rei quae conceduntur.

Compositiones cum quibus tractanda.

Absolutioe cautiones non requiruntur.

Fiscus quando appellatione prosequatur si adit instigat.

Fiscus interesse statim ostendat.

Fisco ubique citando.

Fisci facultate deponandi substitutos.

1562.

& praefertim de sententiis tam absolutio-

Prohibitione participandi cum eis.

§.55. Caveat autem idem Procurator generalis, ne a dictis eius Substitutis, sive pro substitutione facienda, sive quavis alia ratione, vel causa quicquam recipiat, sed omnia emolumenta eidem Substitutis libere, & integre dimittat.

Fisci Capitolini Statutus.

§.56. Procurator Fisci Curiae Capitolinae, in omnibus, & per omnia illud idem observet, quod Camera nostrae Apostolicae Procurator, quoad ea videlicet Capitula superius adnotata, quae ipsam etiam concernere, & sibi convenire possint.

Penarum in- flicione in contravenientibus.

§.57. Et si plus vel a personis supra prohibitis, aut alias quam ut supra adnotatum fuit, omnes supradicti receperint, vel super hoc contravenerint, maiores Iudices, & Advocati sententiam excommunicationis, & arbitrii nostri poenas, inferiores autem, & omnes alii supradicti ultra dictam excommunicationis sententiam, etiam privationis officii poenam incurrant, & alias arbitrio nostro puniantur.

Taxa a Notariis servanda.

§.58. Notarii Curiarum supradictarum, tam criminalium, quam civilium causarum non exigant, nisi juxta taxam eis praescriptam, & si plus exegerint, pro prima vice, viginti quinque, pro secunda quinquaginta, & pro tertia centum scutorum, & privationis officii, ac etiam corporales arbitrio Iudicum imponendas poenas respective incurrant. Quam taxam in vulgari sermone scriptam in eorum officiis, sub eisdem poenis appensam, ita quod ab omnibus legi possit, habere teneantur.

Officiorum Notariorum arrendis.

§.59. Exerceant eorum officia per se ipsos, nec illa arrendent sine licentia Iudicum, exceptis Notariis Gubernatoris, Burgi, de Sabellis, Ripae, Turris Nonae, & Ripettae, ac Capitolinis, qui nullo modo illa sine expressa licentia nostra etiam in scriptis obtenta arrendare possint.

Substitutis per eos recipiendis.

§.60. Nec substitutos recipiant, nisi ab ipsis Iudicibus approbatos, pro quibus ad damna, & interesse, quae illorum culpa partibus evenerint, etiam si ipsos exhibuerint, & solvendo non fuerint, teneantur, & obligati sint.

Actis prohibitis a duobus scutis infra. Registris sicuti juxta Motum proprium.

§.61. Nihil scribant in causis a duobus scutis infra sine speciali licentia Iudicum.

§.62. Non conscribant registra, nisi juxta formam nostri Motus proprii, nec illa vel etiam extractus in causis ordinariis, etiam utraque seu altera partium petente, nisi de Iudicum licentia in scriptis obtenta, vel nisi acta essent ad alium Iudicem transportanda. In causis tamen excedentibus summam ducentorum scutorum, dummodo non sint cause mercedum, & miserabilium personarum, vel alias tales, in quibus executive proceditur, si commissiones superpervenierint, registra conscribere possint, servata semper in reliquis forma dicti Motus proprii nostri.

Copiae indiciorum.

§.63. Nec pro copia indiciorum, quam effectualiter reo non dederint, quicquam percipere, nisi loco arcae habeant, & ubi

reus amplius ipsam copiam habere nolu-

§.64. Notarii Capitolini deservientes Collateralibus Senatoris pro actuariis non possint esse ultra numerum viginti, nec recipi nisi servata forma Statutorum, sed ad dictum numerum reducantur ad electionem Senatoris, & Conservatorum, & per se ipsos coram Collateralibus acta conscribant, nullumque aliud officium Notariatus in alia quavis Curia obtineant.

§.65. Et tam ipsi, quam ceteri Notarii Curiarum Capitolii, ac etiam Scriba Senatoris, & Secretarius Conservatorum, pro eorum mercede non accipiant ultra taxam eis a Statutis limitatam, & ubi non sit a Statutis limitata juxta taxam Notariotum causarum civilium Gubernatoris accipiant, excepto Notario Magistrorum viarum, qui indistincte exigere possit secundum dictam taxam Notariotum Gubernatoris.

§.66. In criminalibus veto Protonotariis, & Notariis maleficiorum Senatoris taxam Notarii in criminalibus dicti Gubernatoris, prout, & Notarii aliarum Curiarum, etiam Auditoris, & Vicarii observent, & nihil ultra quocumque praetextu accipere audeant.

§.67. Non deferant Notarii praefati Capitolii extractus ad Iudices, nisi prius per Correctores, aut per unum ex eis visi taxati fuerint, & nihil praeter arham antedictam taxationem recipere possint, quam taxationem intra terminum unius diei a receptione dicti extractus correctores absque ullo premio faciant.

§.68. Eorundem Notariotum Capitolii in posterum decedentium, & etiam defunctorum haeredes, & quicumque alii eorum scripturas detinentes, intra quindecim dies ab obitu ipsorum Notariotum, & publicationis praesentium respective computandos, dictas scripturas, & nomen Notarii, cujus fuerint, sub poena amissionis dictarum scripturarum, & illarum emolumentorum, Secretario Conservatorum, denuncient, & praefatus Secretarius librum teneat, in quo denunciations hujusmodi scribat.

§.69. Nullus ex Notariis etiam Cameralibus, & Auditoris Camerae, nec eorum Substitutis de instrumentis, quae contra iudicium sicut ad referendum alteri Notario, seu Connotario, se rogare possint, sed Notarii principales per se ipsos, & eorum Substitutis pro ipsis Notariis, in quorum officiis commorantur, de instrumentis se rogent, non autem ad alteri referendum.

§.70. Nec possint Notarii omnium Curiarum supradictarum in futurum obtinere plura officia Notariatus in diversis Tribunalibus, sed officia Notariatus hujusmodi inter se incompatibilia censeantur.

§.71. Et tam ipsi Notarii, quam eorum Substitutis, non possint esse Procura-

Notariotum Capitolini numero electione &c.

Taxa eorumdem.

Protonotarii, & Notarii criminalis Capitolini taxa.

Extractum taxatione.

Notariotum decedentium, de eorumdem scripturas.

Rogatus ad referendum, prohibitione.

Plurium Notariotum retentione data.

Et procuracione.

1562.

Consilium artium statutus.

tores in Curia, in qua Notarii sunt, & officium Substituti exercent.

Jurisdictione que.

§.72. Consules artium quarumcumque observent eorum statuta legitime approbata, ac usu recepta.

Notariotum Artium taxa.

§.73. Nec reassumant causas, praefertim mercedum, & miserabilium personarum coram majoribus Magistratibus introductas.

Assessorum que eorumdem.

§.74. Et illorum Notarii taxam eis per dicta statuta praescriptam, & ubi aliqui ipsorum nullam habuerint minorem taxam, aliorum, qui illam habuerint, sequantur, & secundum illam exigant.

Judicis Turris Nonae jurisdictione.

§.75. Assesores autem dictorum Consilium, ac aliorum officialium Curiae Capitolii salarium non habentes, caveant ne in causis minimis, videlicet a quinque scutis infra quicquam pro eorum voto, & consilio, & in aliis non ultra sportulas dictis statutis taxatas percipiant.

Notariotum ipsius taxa.

§.76. Judex Turris Nonae non se intromittat in causis a decem scutis supra, nec in criminalibus, nisi levibus & minimis.

Cursorum Prae- taxae pro citationibus &c.

§.77. Eiusque Notarius observet tabulam Notariotum Curiae de Saeculis, cujus Notariatus officium per obitum illud nunc obtinentis extinctum sit, & suppressum, esse censetur, prout in eventum praedictum illud ex nunc prout ex tunc suppressimus.

§.78. Cursores nostri pro qualibet citatione, inhibitione, vel quavis alia intimatione cujuslibet actus judiciarii non exigant ultra bolen. duos, nisi forsitan executio citationis, vel alterius actus judiciarii hujusmodi facienda esset in loco satis distante a Tribunalibus Urbis, quo casu exigere possint bolen. quatuor, & non ultra, & loca intelligantur esse distantia, si executio sit facienda in regione Translyberim, Montium, Trivii, & prope Ecclesiam beatae Mariae de Populo, & si extra mania Urbis, in illius tamen suburbii non ultra carlenum unum. Pro citatione vero, inhibitione, vel intimatione simili contra Episcopos & Praelatos, ac alias personas qualificatas, & Procuratorem Fisci facienda, non ultra bolen. quinque. Pro subhastatione quorumcumque pignorum, tam mobilium, quam immobilium exigant similiter, prout haecenus exigere consueverunt. Nec aliquis ipsorum, pro ea intimatione, in qua parti intimatur mandatum pro cura esse in actis productum, vel procuratoris in causa esse revocatos, ultra julium unum percipere audeat. Minus officium ipsorum cuiquam impartiri dolose recusent, seu differant. Nec etiam sub praetextu modicae mercedis, vel ob id quod majorem habere vellent. Et quia de cetero in causis tot commissiones, quot haecenus fieri consuevit, pro reformatione Signaturae nostrae de proximo publicanda fieri prohibemus, pro prima commissione, per quam scilicet causa coram aliquo iudice introducitur, exigant bolen. quinquaginta, pro aliis vero, si quae in causa supervenerint, carlenos duos Cancellaria. In reliquis autem observent

in omnibus, & per omnia normam eis a Concilio Lateranen. traditam, nec praemissis in aliquo contravenire praesumant, sub poena excommunicationis latae sententiae, & privationis officiorum eo ipso incurrenda.

§.79. Mandatarii quarumcumque Curiarum non exigant ultra bolen. unum pro citatione, nisi sit citatio facienda in longinquis locis ab eorum Curis, quo casu exigant duos, & non ultra. Illud idem faciant in intimatione cujuslibet sequestri, monitorii, inhibitionis, decreti, & cujuscumque actus judiciarii, exceptis citationibus faciendis contra Fiscum, pro quibus exigere possint bolen. tres. Pro subhastatione, & deliberatione pignorum, sive rerum, & bonorum mobilium, & immobilium, usque ad summam trium scutorum, bolen. unum pro quolibet scuto, ab inde supra bolen. duos pro quolibet scuto, ita tamen quod ultra unum scutum non exigant pro quacumque summa, etiam quod res subhastate, & deliberata ad magnam summam ascendant.

Mandatario- rum taxa pro citationibus &c.

Barigelli, & Executores taxa.

Eorundem po- tentate circa fraudes Arti- ficum.

§.80. Barigellus, & executores quarumcumque Curiarum, ac custodes carcerum, observent in omnibus, & per omnia tabulam novissime a Camerario nostro editam sub poenis in ea contentis.

§.81. Idemque Barigellus, & ceteri executores contra committentes fraudes, quas inventiones vocant, eo modo ut extraordinarii, & alii Curiae Capitolii, & Conservatorum executores faciunt, ad executionem procedere possint, dummodo in fraude deprehensos ad ipsos Conservatores deferant, & deducant, habeantque partem poenarum hujusmodi inventionum, prout, & dicti Extraordinarii. Nec eorum quisquam, qui executionem non fecerint, praetextu quod facta fuerit executio ab eo executore, a quo fieri non poterat, vel in loco, in quo certus executor deputatus erat, aliquid propterea partibus, contra quas executio facta fuerit, sub poena furti, exigere audeat.

Penarum in- flicione in Notariis, Consulis, Assessoribus, &c. hujusmodi contra- venientes.

§.82. Si quis vero ex Notariis, & Consulis, ac illorum Assessoribus, aliquid contra praemissa eos respective concernentia, in quibus specialiter poena adjecta non sit, admiserint, praeter excommunicationis sententiam, quam ipso facto incurrere volumus, etiam pecuniariis, & corporalibus poenis quoad Notarios, & Mandatarios Curiarum praefatarum ipsorum Iudicum, & quoad Consules, & illorum Notarios, & Assesores, Conservatorum arbitrio efficiantur.

(R)

§.83. Et nihilominus omnes, & singuli supradicti in hac nostra Constitutione comprehensi, sciant, & sane intelligant, id quod sibi in quibusvis casibus accipere concessum extitit, ad pauperes, & impotentes nullo modo extendi, a quibus aliquid propterea accipi posse sub poenis superius respective expressis, omnino prohibemus.

A pauperibus qui- quam e- xigi prohibe- tur.

§.84. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, legibus; ac Urbis, & Rom. Curiae praefatarum statutis, etiam

Claritate de- rogatoria.

1562.

etiam iuramento, & confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, stylis, & consuetudinibus, quos, & quas per presentes improbamus, privilegii quoque, indultis, & literis Apostolicis, officiis, & illorum officialibus supradictis per quoscumque Rom. Pont. Prædecessores nostros, ac etiam per Nos contra præmissa, vel aliquod præmissorum forsitan hæcenus concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus illorum tenores, ac si de verbo ad verbum præsentibus inserti forent, pro plene, & sufficienter expressis habentes, quoad præmissa dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre sanctionis, statuti, ordinationis, voluntatis, prohibitionis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo secundo, secundo Kal. Julii, Pont. nostri Anno III.

Ego Pius Catholice Ecclesie Episcopus.

Sequuntur Cardinalium subscriptiones, & publicatio.

LXIX.

Reformatio Referendariorum Signaturæ Justitiæ Romani Pontificis, & ordinationes a Iudicibus Romanæ Curie observandæ.

Referendariorum huiusmodi privilegia, vide in Const. XXVIII. Pauli III. Debita Tom. IV. Par. I. fol. 174.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa huius reformationis

CUM nuper Nos generali officiorum, & Tribunalium Romanæ Curie pro abusibus extirpandis, ac universali in ea litigantium commoditate, reformationi intenderimus, & providerimus, cupientes eorumdem litigantium indemnitati in totum consulere, ac ut celerius lites terminentur, providere, valde opportunum, immo necessarium esse censuimus, etiam Signaturam Justitiæ, a qua plerumque hi, qui lites in longum protrahere, alioque diutius, & gravioribus impensis defatigare querunt, cavillationibus, & versutis diversa rescripta, aut superflua, aut dilationem inducentia extorqueant, reformare. Idcirco pro illius reformatione, visis, & etiam mature discussis, nonnullis per dilectos filios Referendarios nostros adnotatis, & coram Nobis etiam in præsentia nonnullorum ex venerabilibus fratribus S.R.E. Cardinalibus propositis, de eorumdem, ac ceterorum fratrum

Sanctio pontificis.

D. P. An. III. 31. Junii.

Pape subscr.

UNIVERSITATIS VIENNE

1562.

De Commissionibus reiectis in Signatura Justitiæ.

Avocatorum, & aliorum præjudicialibus.

Præsertim reformationis.

Appellationum commissio-

Nullitatum, & attentatorum &c.

Prorogationis fatalium.

Criminalibus, & matrimonialibus.

Reformatio in causis restit. in integ. nullitatis, & attentatorum.

Terminorumque reiteratione.

nostrorum consilio, hac in perpetuum valitura Constitutione sancimus.

§.1. Quod nullus ex dictis Referendiariis propositas, & reiectas in Signatura Justitiæ commissiones, in Signatura Gratiæ coram Nobis proponere audeat, nisi talis sit materia, quæ scientiam nostram requirat, aut quæ per Signaturam Justitiæ ad eandem Signaturam Gratiæ remissa fuerit.

§.2. Nec in antiquis ac arduis materiis, in quibus plures hinc inde expeditæ fuerint commissiones, & in avocatoriis a prioribus iudicibus, & quovis modo præjudicialibus manum apponere, nisi prius citata coram eo parte interesse habente.

§.3. Et cum agitur de revocatione, aut moderatione alicujus præsertim, similiter manum non appouat, nisi in præsertim appositum sit nomen Referendarii, qui illi manum apposuit, ut rationem reddere, & eam justificare possit. Nec etiam reformatio sive moderatio ejusdem præsertim ab habente Signaturam Justitiæ, nisi nomen Referendarii, ut præmittitur, in ipsa præsertim appositum fuerit, aliquo modo si-gnetur.

§.4. Minus in commissionibus appellationum ab interlocutoriis, nisi expresso relevanti gravamine. Nec cum appellatur a definitiva cum clausula, aut vim definitive habente, nisi res adeo exprimat, ut videat Referendarius, an tale sit gravamen, quod per definitivam reparari non possit. Et si in commissione apposta fuerit clausula, cum toto negotio principali, tunc addatur, justificato tamen dicto gravamine.

§.5. Abstineant ulterius Referendarii ab appositione manuum in commissionibus nullitatum, & attentatorum, nisi exprimantur nullitates ex defectu jurisdictionis, citationis, vel mandati, & ipsa attentata. Et pariter in illis, in quibus narratur, pronunciatum fuisse prout in cedula.

§.6. Nec etiam manum apponant in commissionibus prorogationis fatalium, nisi in quibus prima vice ipsa prorogatio petitur, illas vero commissiones, in quibus pro ulteriori prorogatione supplicatur, in Signatura nostra Gratiæ proponant.

§.7. Causæ criminales, & matrimoniales non inferioribus Episcopis, & in terris Ecclesie, causæ criminales clericorum in sacris constitutorum Ordinario, reliquorum vero clericorum, & laicorum, locorum Gubernatoribus committantur.

§.8. Et ut lites quanto citius fieri possit, ac minori partium dispendio expeditur, decernimus, quod quilibet Iudex, cui causæ restitutionis in integrum, nullitatis, & attentatorum, de cetero committentur, possit absque speciali commissione præfigere terminum ad docendum de causis restitutionis, ac de ipsius nullitatibus, seu attentatis, & eo lapsa, & non docto, ad negotii principalis expeditionem procedere.

§.9. Similiter quilibet Iudex in quibuslibet causis coram eo introductis, & introducendis, & etiam Auditor Rotæ, in causis extra Rotam commissis, possint omnes terminos

1562.

De Commissionibus reiectis in Signatura Justitiæ.

Expenfarumque taxatione

Causæ quoque discussionum.

Aditione hæreditatis, & confessione inventarii.

Difcessionum causis pendens, & crediti liquida executioni mandentur.

Decretum irritum.

Clausula derogatoria.

Sanctio pontificis.

D.P. An. III. 31. Junii.

Pape subscr.

Declaratio dictæ Reformationis circa prorogationes fatalium.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

CUM nuper nostris literis, quæ super reformatione Signaturæ edidimus, inter cetera caveatur, quod prorogationes fatalium non nisi semel a Signatura Justitiæ concedi possent, sperantes infra prima, vel saltem secunda fatalia, causas decidi, & terminari posse. Cumque, ut accepimus, tam propter causarum multitudinem, quam etiam propter illorum implicitatem, sit quodammodo impossibile id fieri, & propter eandem causarum multitudinem, contingere posse, Signaturam nostram quandoque totam impediri in prorogationibus prædictis.

§.1. Igitur cupientes non solum publicæ utilitati, sed etiam commoditati salubriter providere, Motu simili decernimus, statuimus, & ordinamus, eorumdem fatalium prorogationem in quibusvis causis a nostra Signatura Justitiæ, prout ante dictarum notarum literarum editionem fieri consuevit, concedi. Et quatenus post emanatas a Nobis literas super reformatione Signaturæ Justitiæ usque in diem publicationis præsentis nostri Motus proprii, instantia, seu fatalia alicujus causæ lapsa fuerint defectu prorogationum, partes litigantes læsas adversus peremptorium instantiæ, ac fatalium huiusmodi in integrum arbitrio dilecti filii nostri Ludovici tit. S. Cyriaci in Thermis Presbyteri Cardinalis Simonetæ nuncupati, dictæ Signaturæ Præsidentis restitui posse, & indulgeri, & taliter concessas, & indultas suæ firmitatis robur obtinere, perinde ac si dictæ nostre literæ talem clausulam non habuissent, illis aliter in suo robore permanfuris; Et sic per quoscumque Iudices, &c. sublata, &c. irritum quoque &c.

§.2. Præmissis, ceterisque in contrarium facien. non obstan. quibuscumque.

§.3. Volumus tamen, quod in secunda, sive ulteriori prorogatione, & restitutione conceden. per dictum Ludovicum Cardinalem adhibeatur diligentia, ut ex causâ, & non aliter, tales prorogationes concedantur, super quo ejus conscientiam oneramus.

§.4. Ad quod præsentis nostri Motus proprii sola signatura sufficiat, & sumptus illius impressi ubique fidem faciat in iudicio, & extra, attento quod in Urbe. Placet Motu proprio I.

radios substantiales in vim commissionis a fel. rec. Innocentio Papa VII. Prædecessore nostro, quam ad omnes Iudices, & etiam Auditores in causis præmissis tenore præsentium extendimus, absque alia speciali commissione reiterare.

§.10. Quodque ab excessiva taxatione expenfarum, semel tantum appellatio committatur, & duæ sententiæ habeant vim ultimam.

§.11. Causæ discussionum inter creditores, & hæredes defuncti, seu alterius debitoris, de cuius bonis inter ipsos creditores agitur intra tres menses, quoad absentes vero citra montes intra sex menses, ultra autem intra novem expediantur, & nullo modo nisi ex magna causâ, & per Signaturam nostram Gratiæ instantia prædicta pro rogetur.

§.12. Et a die obitus debitoris intra duos menses hæredes presentes, absentes autem citra montes intra quatuor, ultra vero montes intra sex inventarium conficere, & an velit hæreditatem adire, deliberare teneantur.

§.13. Et interim Iudices, coram quibus causæ discussionis huiusmodi pendere contigerit, bona ipsius debitoris defuncti, vel decoctoris debitoris creditoribus habentibus credita eorum liquida interim recepta idonea cautione de restituendo habentibus priora, & potiora, & contribuendo habentibus æqualia jura consignari mandent, & faciant.

§.14. Si quis autem Constitutioni nostre huiusmodi in aliquo contravenerit, indignationis nostre, ac alias arbitrii nostri pennis eo ipso incurrat. Et nihilominus commissiones contra tenorem præsentium signate, nullius sint roboris, vel momenti, ac per præoccupationem extortæ censentur, illi Iudices, quibus eas presentari contigerit, minime parere teneantur. Sicque per quoscumque Iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

§.15. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, contrariis quibuscumque.

§.16. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostre sanctionis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo sexagesimo secundo, Kalend. Julii, Pontificatus nostri Anno tertio.

Ego Pius Catholice Ecclesie Episcopus.

Sequuntur subscriptiones Cardinalium, & publicatio. Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

Causa huius declarationis.

Declaratio quod Signatura Justitiæ concedat prorogationes fatalium jura ejus solent, non obstante præmissa reformatione.

Detogatio concepcionum.

Declaratio de prorogationibus.

Sola signatura sufficit.

Pape subscr.

LXX.

Confirmatio Militie Ordinis S. Stephani, a Cosmo Medice Florentie, & Senarum Duce, de licentia hujus Pontificis nuper instituta, sub Regula S. Benedicti, cum exemptionum, & indulgentiarum concessione.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

His, que pro Religionis propagatione, & Fidei Catholice defensione, ac animarum salute, provide facta esse noscuntur, ut firma perpetuo, & illibata persistant, libenter Apostolici muniminis robur adjuvamus, ac illa de novo concedimus, & desuper disponimus, prout Catholicorum Principum Nobis, & Apostolice Sedi devotorum pia vota exposcunt, & id in Domino conspicimus salubriter expedire.

§.1. Dudum siquidem pro parte dilecti filii Nobilis viri Cosmi Medice Florentie, & Senarum Ducis Nobis exposito, quod ipse ad Dei laudem, & gloriam, ac fidei Catholice defensionem, Marisque Mediterranei ab infidelibus tuitionem, ac posteritatis sue decus, & honorem, cupiebat unam Militiam sub certo approbato Ordine per eum eligendo cum dote competenti ex suis propriis bonis assignanda, pro uno Magistro, ceteroque Militum numero, ad aliarum in Hispaniis, vel alibi rite institutarum Militiarum instar, in ejus Dominio erigere, & instituire, si sibi ad id nostra, & Sedis predictae licentia suffragaretur. Nos prefato Cosmo Duci, ut ad Dei honorem, & gloriam, aliosque effectus premissos in dicto dominio, & loco, ac ad eadem sibi beneficiis, unam Militiam sub regula S. Benedicti, vel alterius approbati Ordinis, ac sub invocatione, & cum insigniis, de quibus sibi videretur, decentibus, postea privilegiis, facultatibus, & indulgentiis, a Nobis, & dicta Sede decorandam, cum dote convenienti per eundem Cosmum Ducem arbitrio suo, ut presertim, assignanda, pro uno Magistro, qui videlicet ipse Cosmus, quoad viveret, & deinde pro tempore existens Florentie Dux esse deberet, & certo Militum per ipsum Magistrum pro tempore existentem, tam a primava erectione hujusmodi, quam ex tunc deinceps perpetuo instituendorum, ac habitu regulari donandorum, & ad regularem Ordinis hujusmodi professionem admittendorum numero, sub ejusdem Magistri obedientia, ac cum pactis, capitulis, conditionibus, & stabilimentis, per dictum Cosmum Ducem edendis, & per Nos & dictam Sedem postmodum approbandis, ad aliarum Militiarum predictarum instar, sine tamen alicujus prejudicio erigere, & instituire, ac pro Militie, Militumque prefatorum salubri directione, quacumque ordinationes, & statuta per Nos, ut presertim, confirmanda, concedere posset, licentiam

Exordium.

Cosmus Medicus Florentie & Senarum Ducem licentiam a Pontifice obtinuit instituendi aliquam Militiam, ut hic.

& facultatem per alias nostras in forma Brevis literas concessimus.

§.2. Cum autem, sicut accepimus, idem Cosmus Dux Omnipotentem Deum, ut Christianum decet Principem, honorare, proximo prodesse, vitamque beatam promereri desiderans, in immensa Majestatis Divinae, ac Gloriosissime Dei Genitricis, semperque Virginis Mariae, totiusque celestis Curie gloriam, & honorem, eandem literarum vigore, unam sub invocatione, & protectione Beati Stephani Militiam Militum S. Stephani nuncupandam, sub regula ejusdem S. Benedicti erexit, & instituerit, illique nonnullos fructus, redditus, & proventus, ac bona pro ejus dote assignaverit, volueritque, quod ejus Milites prefati in sua receptione, charitatem, castitatem conjugalem, & obedientiam expresse profiterentur.

Exeritque Militiam S. Stephani sub regula S. Benedicti, & concedentes proventus assignavit.

Charitatemque, & conjugalem castitatem, ac obedientiam Milites expresse profiteri iussit.

§.3. Charitatem nempe, cui tamquam solida basi milita ipsa inniteretur, honorem Dei rebus universis preponendo, sacra Scripturae preceptis parendo, Sedis predictae mandata servando, pro Fide Catholica pugnando, justitiam colendo, pauperibus subveniendo, captivos ab infidelibus vinculis recuperando, & finaliter sese ultroque cuiusque periculo pro Christiane Religionis defensione, & pro ejus augmento non solum facultates, sed propriam vitam exponendo, Castitatem vero, sive pudicitiam, nullam aliam foeminam prater propriam uxorem carnaliter cognoscendo. Obedientiam autem in omnibus sibi per Magistrum, vel ejus Locumtenentem, aliosve Militie superiores, juxta illius ordinationes, & statuta injunctis, bono, & hilari animo diligenter sequendis.

Statuti quoque super hujusmodi regimine condidit.

§.4. Ac pro salubri Militie, Militumque predictorum regimine, & perpetuitate, quamplura Canones, & Statuta, ac ordinationes super ipsorum Militum regula, super Militie statutis, & constitutionibus, super Militum officio, ac professione, super pena transgressoribus regulae, statutorumque insigenda, super modo Milites ad professionem recipiendi, illorum habitu, Ecclesia, & cultu divino, Hospitalitate, communi thesauro, Capitulo generali, Magno Magistro, officiis, & dignitatibus Militie, Militum officio, exercitio, & commendis, contractibus, & locationibus, necnon prohibitionibus, & poenis, ac super aliis provisionibus, rebusque ad divini nominis cultum, Militie decus, Religionis augmentum, & animarum salutem faciendis ediderit, atque sanciverit, prout in illis, variisque capitulis desuper Italico sermone in uno quinterno distincte conscriptis, ac de nostro mandato per dilectum filium nostrum Joannem Baptistam tit. S. Clementis Presbyterum Cardinalem Cicada nuncupatum diligenter examinatis, ac perlectis, & emendatis, ac per Nos manu propria subscriptis plenius continetur.

Hic autem Pontifex erectionem hujus Militie, ac statuta confirmat.

§.5. Nos prefati Cosmi Ducis pium, & laudabile institutum, utpote Fidei Catholice exaltationem, & alia pia opera concernens,

nens, plurimam in Domino collaudantes, necnon erectionis, institutionis, statutorum, canonum, ordinationum, & capitulorum, ac super illis confecti quinterni predictorum, & inde secutorum, veriores tenores presentibus pro sufficienter expressis habentes, ac ipsum Cosmum Ducem, quem speciali dilectione prosequimur, in hoc suo laudabili Militie Christiane promovende proposito conservare, ac specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, Motu proprio, non ad ipsius Cosmi Ducis, vel alterius pro eo Nobis super hoc oblate petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, erectionem, institutionem, assignationem, aliaque omnia, & singula, canones, statuta, ordinationes, & capitula predicta, ac prout illa concernunt, cetera in predicto quinterno contenta, & inde secuta quacumque, Apostolica auctoritate tenore presentium ex certa scientia confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuae, & inviolabilis firmitatis robur adjuvamus, necnon omnes, & singulos juris, & facti defectus, si qui forsitan intervenerint in eisdem, supplementum.

Et ipsum Cosmum, ac alios pro tempore Ducem Florentie, Magni Magistrum ipsius Militie, cum facultate, & privilegiis quibus aliarum Militiarum Magistrum inter Milites utuntur.

§.6. Et nihilominus potiori pro cautela Militiam predictam eisdem modo, & forma, quibus per ipsum Cosmum Ducem erecta, & instituta est, de novo ex simili scientia eadem auctoritate perpetuo erigimus, & instituiimus, illique sic erecte, omnia, & singula, fructus, & alia mobilia, & immobilia, res, & bona illi per eundem Cosmum Ducem hactenus concessa, & deinceps tam per eum, quam alios quoscumque licite concedenda, etiam perpetuo applicamus, & appropriamus, necnon canones, statuta, ordinationes, & capitula predicta de novo statuimus, & ordinamus. Ac eundem Cosmum, & pro tempore existentem Florentie Ducem in Magnum Magistrum ejusdem Militie, cum honoribus, oneribus, prerogativis, & facultatibus, quibus alii aliarum Militiarum dicta auctoritate confirmatarum Magistrum inter suos Milites quomodolibet utuntur, fruuntur, & gaudent, similiter perpetuo constituimus, & deputamus. Illique predicta immutandi, & reformandi, ac alia quacumque ordinationes, & statuta ad ejusdem Militie directionem facientia licita, & honesta, ac saceris canonibus minime contraria, quoties sibi videbitur, condendi facultatem concedimus. Ac premissa omnia, & singula valida, & efficacia fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & per Milites fratres, & alias ejusdem Militie personas, aliosque quomodolibet inviolabiliter observari debere. Ac eosdem Milites, & religiosos ab illis nullatenus resilire posse, sed ad illorum observationem teneri, & efficaciter obligatos fore, censuris, & poenis Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis ad id compelli posse.

Decretum iterum.

§.7. Et sic per quoscumque Judices quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere. Ac si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Executorum illius Constitutionis de purgatio & facultate.

§.8. Quocirca venerabili fratri nostro Episcopo Amerin, & dilectis filiis Vicariis venerabilium fratrum nostrorum Florentie & Pisan. Archiepiscoporum spiritualibus generalibus Motu simili per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios presentes literas, & in eis contenta quacumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dicti Cosmi, & pro tempore existentis Florentie Ducis fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in premissis efficacis defensionis presidio assistentes, faciant auctoritate nostra presentes literas, & in eis contenta hujusmodi firmiter observari. Ac Cosmum, & pro tempore existentem Florentie Ducem, necnon Milites prefatos, ac singulos alios quos ipsa litera concernunt, & concernent in futurum, illis pacifice gaudere, non permittentibus eos desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per censuras, & poenas Ecclesiasticas, ac alia opportuna juris remedia, appellatione postposita, compescendo. Necnon legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, & poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Clausula derogatorie.

§.9. Non obstantibus sel. rec. Bonifacii Papae Octavi Prædecessoris nostri, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Dioecesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam diem a fine suae Dioecesis ad iudicium evocetur, seu ne iudices a Sede prefata deputati extra Civitatem, vel Dioecesim, in quibus deputati fuerint contra quoscumque procedere, aut alii, vel alii vices suas committere presumant, & de duabus non tribus diebus in Concilio generali edita, & quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quarumcumque aliarum etiam Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani Militiarum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indulgentiis, & literis Apostolicis, illis, ac dilectis filiis illarum Magistris, conventibus, & fratribus sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis, derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam motu, & scientia similibus, ac consistorialiter, etiam per viam contractus, ac univeree legis, & ad Imperatorum, Regum, aut aliorum Principum instantiam, ac aliis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, ac de ver-

bo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi presentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus, communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Nulli ergo &c.
Datum Romae apud Sanctum Petrum anno incarnationis Dominice millesimo quingentesimo sexagesimo secundo, Kal. Februarii, Pont. nostri Anno III.

Sequitur concessio privilegiorum dictae Militiae.

PIUSE EPISCOPUS,
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam

Altitudo divinae providentiae nullis praescripta limitibus, nullisque terminis comprehensa caelestia pariter, & terrestria inscrutabili ratione disponit, & mortalium mentes ad ea, per quae benevolentia, & ferventi devotione Catholicorum Principum ad id tendentium, & quam in Nos, & Romanam gerere comprobantur Ecclesiam, mediante, personarum quarumlibet sub regulari observantia degentium optata salus undique proveniat animarum, divinisque cultus suscipiat incrementa, incitat. Unde Nos, quibus meritis licet imparibus, universalis Ecclesiae regimen eadem est providentia creditum, iuxta Sedis Apostolicae officium, pro eorum meritis dexteram in eos liberalitatis nostrae extendere censuimus, quo ipsi in perseverantia laudabilium operum ferventius amentur, quorum exemplo provocati, ad similia facilius inducantur.

§.1. Hinc est, quod Nos dilectos filios nobilem virum Cosmum Medices Florentiae, & Senarum Ducem, Magnum Magistrum Militiae S. Stephani sub regula S. Benedicti, & Conventum eiusdem Militiae in Ducatu Florentiae per eundem Cosmum Ducem de licentia nostra instituta, specialibus favoribus, & gratis prosequi volentes eosdem, & eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, a iure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet inmodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, Motu proprio non ad eorum, vel alicujus pro eis Nobis super hoc oblate petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate omnes, & singulos ipsius Militiae

Militis, Priorem, ceterosque ministros Ecclesiae dicti Conventus, & alias personas, etiam in facris, & Presbyteratus ordinibus constitutas, etiam quaecumque, quotcumque, & qualiacumque, cum cura, & sine cura beneficia Ecclesiastica obtinentes, eorumque beneficia, commendas, res, & bona quaecumque ab omni jurisdictione, superioritate, vilitatione, dominio, & potestate quorumvis Archiepiscoporum, Episcoporum, aliorumque locorum Ordinariorum Apostolica auctoritate tenore praesentium ex certa scientia perpetuo eximimus, & totaliter liberamus; aliosque dicto Cosmo Duci, & Magno Magistro in spiritualibus, & temporalibus, eis modo, & forma, quibus in ipsius Militiae statutis, & ordinationibus continetur, immediate subiectimus, & supponimus, ita quod ipsi locorum Ordinarii nullam in eos jurisdictionem, superioritatem, dominium, vel potestatem, etiam ratione cujuscumque contractus, delicti, vel alterius rei, ubicumque in eatur contractus, committatur delictum, & res ipsa consistat, exercere valeant, sed Milites, Prior, & aliae personae huiusmodi de iustitia coram solo Magno Magistro praedicto, vel ejus deputato respondere debeant. Decernentes quoscumque processus contra illos, vel eorum aliquem, tam per ipsos locorum Ordinarios, vel eorum Vicarios, seu quovis alios, quam Magistrum, vel ejus deputatum praedictos, pro tempore factos, & qualeslibet etiam excommunicationis, vel suspensionis, aliisque sententias promulgatas nullas, & invalidas, nulliusque roboris, vel momenti fore.

§.2. Ac singulis Militibus coniugatis, etiam bigamis aliisque Presbyteris, ut singulas pensiones annuas usque ad summam ducentorum ducentorum auri de Camera super florumvis Cathedralium, etiam Metropolitanarum, & aliarum Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratuum, Canonicatum, & Praebendarum, dignitatum, personatum, administrationum, & officiorum, aliorumque beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura, secularium, & quorumvis Ordinum Regularium, fructibus, redditibus, proventus, juribus, & obventionibus, & emolumentis alias sibi canonice reservandas accumulative, cum quibusvis aliis pensionibus annuis, quas illos ex quovis alio privilegio Apostolico pro tempore percipere contigerit, & contingeret, ad vitam percipere, exigere, & levare, ac in suos usus, & utilitatem convertere, illasque ad aliquam expeditionem contra infideles accedendo, aut in ea existendo, in toto, vel parte, simul, vel successive, quando sibi videbitur, etiam in mortis articulo, in cuiusvis personae in dignitate Ecclesiastica constituta, aut Canonici Cathedralis Ecclesiae, & in dictae Militiae Militum manibus, etiam quaecumque, quotcumque, & qualiacumque beneficia Ecclesiastica obtinentium, & expectantium favorem, abique aliquo possessorum beneficiorum huiusmodi habendo consensu, transerre, in omnibus, & per omnia

Sanctio personalis. D. P. An. III. 7. Februarii.

Exordium.

Exemptio a jurisdictione Ordinationis. Tu ad hoc vide moderatorem Concilium. Trid. Sess. 24. cap. 11. & 14.

Faciles recitandi & transferendi pensiones usque ad duc. 200.

omnia perinde prout Militibus Sancti Pauli, & Pii nuncupatis, per Sedem Apostolicam indultum extitit, etiam citra Cruciatam obligationem.

Privilegium disponendi de quocumque modo acquisitis.

§.3. Necnon tam illis, quam ceteris omnibus Militibus, ac Priori, & Ministris, etiam Presbyteris, & beneficiatis eiusdem Militiae, ut de quibuscumque, tam stabilibus, quam mobilibus bonis, pecuniarum summis, gemmis, & lapidibus preciosis, aliisque rebus cujuscumque qualitatis, & quantitates, ac valoris existant, per eos etiam ratione beneficiorum Ecclesiasticorum quorumlibet per eos obtentorum, ac alias undecumque, & quomodolibet acquisitis, & ad illos quovis modo spectantibus, dummodo quintam illorum partem Conventui praedicto relinquunt, inter quoscumque consanguineos, filios etiam spurios, & alios illegitimos, aliasque quantumvis incapaces personas tellaris, ac alias etiam per codicillos, donatione inter vivos, causa mortis, & alia quacumque via, prout sibi videbitur, disponere, ac illa in pias, & non pias, alias tamen licitas causas erogare.

Penit. Milit. beneficium unum habere possunt ut hic.

§.4. Ac priori Ecclesiae dicti Conventus pro tempore existenti, ut quoties sibi placuerit, Missam, ac alia Divina officia in praedicta, aliisque dictae Militiae Ecclesiae in habitu Pontificali, cum mitra, & baculo pastorali celebrare, ac post Missam, dummodo ibi non sit praesens aliquis catholicus Antistes, vel de illius consensu, ibidem, benedictionem Christi populo impartiri, & tam ille, quam singuli Presbyteri Milites eiusdem Militiae unum curatum beneficium Ecclesiasticum a dicta Militia dependens, seu illi unitum, aut incorporatum, etiam si Parochialis Ecclesia, vel ejus perpetua vicaria fuerit, si ad hoc sufficientes, & idonei fuerint, & beneficium huiusmodi alias sibi canonice conferatur, recipere, & retinere, libere, & licite valeant, auctoritate, & tenore praedictis, de speciali dono gratiae dispensamus, sibi que pariter indulgemus.

Militis observantiam Reg. quando peccent.

§.5. Et insuper quod nullus ex Magistro, & Militibus pro tempore existentibus, aliisque personis dictae Militiae propter ejus regulam, statuta, & capitula, nunc, & pro tempore edita non observata, vel minus rite adimpleta, in peccatum mortale incidat, praeterquam inobedientiam, & contumaciam pluries commissam, & continuatam, & ad ipsa religione rebellionem, & alios casus peccatorum huiusmodi ex divinis preceptis, sacrisque Canonibus generantes.

Exemptio eorumdem a solutione decimarum, & aliarum onerarum.

§.6. Quod Religionis, & Militiae huiusmodi bona, possessiones, & fructus, redditus, & proventus quaecumque, tam per Magnum Magistrum commendatis, aliisque beneficiis, & officiis dictae Militiae, in illorum institutione, quam deinceps illis, dictoque Conventui, & ejus personis quomodolibet assignanda, concedenda, & applicanda, sub quibusvis decimis, subsidii, aliisque ordinariis, & extraordinariis oneribus, per Nos, & Romanos Pontifices pro tempore existentes, ac Sedem Apostolicam

ex quavis causa quantumvis necessaria, etiam pro Cruciatam Sancta, & defensione contra infideles nullatenus comprehendantur, neque ad illorum, annuatumque, seu illarum dimidiam fructuum, reddituum, & proventuum beneficiorum, & in illorum provisionibus faciendam solutionem teneantur, sed ab illis excepta sint, & esse censentur, nisi ea, quae hactenus oneribus huiusmodi fuerint, & de praesenti sunt obnoxia.

Pensiones super beneficiis Militiae imponi non possunt, nisi pro personis dictae Militiae.

§.7. Et quod nulla pensio annua super alicujus commende, vel alterius beneficii Militiae huiusmodi fructibus ex resignatione in manibus Romani Pontificis, aut alia quavis probabili causa, nisi in persona personae dictae Militiae, etiam per ipsam Pontificem reservari, neque commende, & alia beneficia dictae Militiae pensionibus huiusmodi aliter quam, ut praefertur, onerari possint. Et si pensiones desuper aliter assignari contingat, assignationes ipsae nullius sint roboris, vel momenti, nec titulares beneficiorum huiusmodi ad illarum solutiones teneantur, neque ad id censuris Ecclesiasticis aliisque poenis compelli possint, etiam statuimus, & ordinamus.

Indulg. plen. pro Militibus in expeditione contra infideles vel hereticos decedentibus.

§.8. Propterea, ut ipsi Milites Ecclesiae Catholicae, fideliumque defensionem contra infideles animo frequentiori, minorique periculae lucis humanae, si aeternam inde nanciscendam prospiciant, metu suscipiant, de Omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate consili, universis, & singulis Militibus, & aliis ejusdem Militiae personis, qui in expeditione, tam maritima, quam terrestri, contra infideles, vel hereticos necum hostilibus armis, sed etiam, aliquo quovis mortis genere, de peccatis suis corde contriti, & ore confessi, vel saltem statuti a iure temporibus consistendi propositum habentibus in virtute fidei Catholicae decesserint.

Indulg. etiam plen. pro vicariis dictae Militiae.

§.9. Ac etiam Militibus, & personis praefatis, quam quibusvis aliis utriusque sexus, etiam vere poenitentibus, & confessis, seu consistendi propositum habentibus, ut praefertur, qui Ecclesiam Conventus huiusmodi, quae sub invocatione Sancti Stephani Papae, & Martyris est consecranda, in singulo die festivitatis eiusdem Sancti Stephani Papae, & Martyris secunda Augusti, a primis Vesperis usque ad occasum Solis festivitatis huiusmodi annuatim devote visitaverint, ac pro pace inter Principes Christianos conservanda ter Orationem Dominicam, & toties Salutationem Anglicam recitaverint, plenariam omnium, & singulorum peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem.

Indulg. plen. pro aliquibus Militibus donantibus.

§.10. Qui vero de bonis sibi a Deo collatis unam ejusdem Militiae commendam fundaverint, vel dotaverint, aut Conventui, & Militiae praedictis ad ejus subventionem, & onerum illi incumbentium supportandorum faciliiori supportatione aliquid juxta facultatum suarum modum, & per

gaverint, eas omnes indulgentias, quas Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani benefactores consequuntur, sine illorum prajudicio misericorditer in Domino similiter perpetuo concedimus, & elargimur.

Clauſula preſeruat.

§.11. Ac indulgentias, privilegia, exemptiones, ſtatuta, & alia premiſſa nullo umquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis noſtræ defectu notari, vel impugnari poſſe: neque ſub quibuſvis ſimilium, vel diſſimilium indulgentiarum, privilegiorum, exemptionum, ſtatutorum, & aliarum, gratiarum ſuſpenſionibus, revocationibus, limitationibus, aliisque contrariis diſpoſitionibus a Nobis, & ſucceſſoribus noſtris, ac Sede prædicta quavis de cauſa quantumlibet juſtiſſima pro tempore emanatis, & emanandis comprehendere, ſed ſemper ab illis excepta, & quoties illa emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtituta, & de novo conceſſa eſſe, & cenſeri.

Decretum iſtius.

§.12. Et ſic in præmiſſis per quocumque iudices, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & definiiri debere, ac quidquid ſecus ſuper his a quocumque quavis auctoritate ſcianter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus. Quocirca Venerabilibus noſtris Muran. & Aretin. ac Piſtorien. Episcopis, per Apoſtolica ſcripta, motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes noſtras literas, & in eis contenta ſolemniter publicantes, diſtiſque Coſmo Duci, & Magno Magiſtro, ac Conventui in præmiſſis efficaciſſimi præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra literas, & in eis contenta huiusmodi firmiter obſervari, ac quos litera ipſa concernunt, & concernent in futurum, & eorum ſingulos illis pacifice gaudere, non permittentes eos deſuper per quocumque contra earumdem literarum tenorem quomodolibet indebite moleſtari, Contradiſtores quolibet, & rebelles, per cenſuras, & poenas Eccleſiaſticas auctoritate noſtra appellatione poſtpoſita, compenſando, necnon legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras, & poenas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis.

Clauſula derogatoria.

§.13. Non obſtantibus ſel. record. Bonifacii Papæ Octavi Prædeceſſoris noſtri, qua cavetur, ne quis extra ſuam Civitatem, vel Dioceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis ultra unam dietam a ſine ſuæ Dioceſis ad iudicandum evocetur, ſeu ne iudices a Sede præfata deputati extra Civitatem, vel Dioceſim, in quibus deputati fuerint, contra quocumque procedere, aut alii, vel aliiſ vices ſuas committere præſumant. Et de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, & aliis Apoſtolicis, ac provincialibus & ſynodalibus Conciliis editis, ſpecialibus, vel generalibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, necnon diſta Militia, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, ac omnibus illis, que diſta Prædeceſſor in diſtis literis voluit non obſtare, ceterisque contrariis quibuſcumque.

bus, necnon diſta Militia, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, ſtabilimentis, uſibus, & naturis, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diſiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Volumus autem ſi alias viſitantibus diſtam Eccleſiam erigendam modo præmiſſo aliqua alia indulgentia in perpetuum, vel ad certum aliud tempus nondum elapſum duratura, per Nos conceſſa fuerit, præſentes litera, quo ad indulgentiam in eis contentam, nullius ſint roboris, vel momenti. Quodque beneficia eiſdem Militibus conferenda huiusmodi debitis propterea non fraudentur obſequiis, & animarum cura in eis, ſi qua illis imminet, nullatenus negligatur.

§.14. Nulli ergo omnino hominum liceat &c.

Datum Romæ apud S. Marcum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, Nonis Julii, Pontificatus noſtri Anno III.

Sanctio poenalis.

D. P. An.III. 7. Julii.

LXXI.

Decanus Collegii Auditorum Rotæ Romanæ, cum omnimoda præcedentia, ſpectat ad Auditorem tempore vacationis in Curia præſentem, aut ex cauſa publica abſentem, & extra Curiam a Romano Pontifice deſtinatum.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Udum ſiquidem a ſel. rec. Paulo IV. Prædeceſſore Noſtro emanarunt litera tenoris ſubſequentis. Paulus Episcopus ſervus ſervorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam, &c. *Omittitur tenor, quia habes in ipſius Pauli IV. Conſ. VI. Cum Venerabilibus Tom. IV. Par. I. fol. 323.*

Exordium.

§.1. Nos conſiderantes, quod dilecti filii cauſarum Palatii Apoſt. Auditores ad cauſas audiendum, & jura reddendum conſtituti, perſonaliter in Rom. Curia reſidere debent, ac eorum in eadem Curia continua reſidentia id exigente, in aſſecutione dignitatum, aliis abſentibus merito præferendi, & amplioribus privilegiis honorandi veniunt, ex præmiſſis, & diverſis aliis cauſis animum noſtrum moventibus: Ne in poſterum Decanatus Collegii DD. Auditorum illius occurrente vacatione, in aliquem ex cauſarum Palatii Auditoribus tunc ex cauſis præmiſſis abſentem, & propter abſentiam ſuam, in iniuriam aliorum ejuſdem Palatii Auditorum tunc præſentium, deveniat, aut ſuper eodem Decanatu aliqua controverſia, ſeu diſſenſiones inter ipſos Auditores oriantur.

Cauſa huius Conſtitutionis.

§.2. Li.

LXXII.

Diffinitio quod Decanatus Collegii Auditorum Rotæ Romanæ, ſpectet ad Auditorem tempore vacationis in Curia præſentem, aut ex cauſa publica abſentem, & extra Curiam a Romano Pontifice deſtinatum.

§.2. Literas prædictas cum decretis, ac omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis, ad Decanatum Collegii Auditorum huiusmodi, etiam ad hoc, ut ejuſmodi Decanatus, quem dilectus filius Julius Oradinus Electus Peruſinus, locum unius ex cauſarum Palatii huiusmodi Auditoribus de mandato noſtro tenens, tempore provisionis de perſona ſua, & illius præfectionis Eccleſiæ Peruſinæ, tunc certo modo paſtoris ſolatio deſtituit per Nos nuper Apoſtolica auctoritate factarum obtinebat, & exercebat, per provisionem, & præfectionem huiusmodi, non niſi ad dilectum filium Jo. Baptiſtam de Rubeis cauſarum Palatii huiusmodi Auditorem in diſta Curia officium. Auditoratus cauſarum huiusmodi laudabiliter exercendo reſidentem, & alias de Republica benemeritum, ex nunc, & de cetero perpetuis futuris temporibus, occurrente vacatione, ad antiquiorem cauſarum Palatii huiusmodi Auditorem in diſta Curia reſidentem, aut ex cauſa publica abſentem, & extra eandem Curiam per Rom. Pontific. deſtinatum devenire poſſit. Et Jo. Baptiſta, ac poſtquam diſtus Decanatus ad eum devenit, in diſta Curia præſens, aut ut præfertur, abſens, & extra diſtam Curiam deſtinatus Auditor antiquior præſatus, omnes alios Auditores, etiam antiquiores, ſemper in quibuſvis ſeſſionibus, diſputationibus, votis, & aliis actibus, publicis, & privatis præcedat, nec per alios Auditores etiam antiquiores tunc abſentes, etiam ſi poſtmodum incontinenti ad diſtam Curiam ſe conferant, & in ea continuo reſideant, ſuper ipſo Decanatu, aut illius ſeſſionibus, vel aliis actibus, ſeu diſputationibus ad eum pertinentibus impediri, aut moleſtari valeat, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolice poteſtatis plenitudine extendimus, & ampliamus.

Derogatio contrariorum.

§.3. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis ac ſtylo Palatii necnon Collegii Auditorum præfatorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, ac omnibus illis, que diſtus Prædeceſſor in diſtis literis voluit non obſtare, ceterisque contrariis quibuſcumque.

Sanctio poenalis.

D. P. An.III. 7. Julii.

§.4. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ extensionis, & ampliationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis &c.
Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, ſexto Kal. Auguſti, Pontificatus noſtri Anno III.

Revocatio Privilegiorum quibuſcumque locis Pii, & aliis conceſſorum, diſpenſandi ſuper irregularitatibus, impedimentisque matrimonialibus, &c.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

DE commiſſo Nobis univerſalis Eccleſiæ regi mine, ita Nos oportet eſſe ſolicitos, ut propenſiore ſtudio caveamus, ne illa, que hæcenus multorum precibus, & inſtantius pro animarum ſalute tam a Nobis mentis hominum abuſu in gravem cedant animarum iacturam, neve Chriſtiſideles cujuſvis indulgentiæ, peccatorum remiſſionis, vel facultatis, aut privilegii obtentu, procliviores ad illicita in poſterum perpetranda reddantur, ac nimia venia facilitas eis peccandi tribuat incentivum.

Exordium.

§.1. Sane cum Nos, auſpice Chriſto, nuper ad generalem Tribunalium Almx Urbis, Curiaque noſtra officiorum omnium debitam, ac ſalubrem reformationem certis tunc rationabilibus cauſis moti perrexerimus, ac quosdam, qui in illis diverſimode præter mentem noſtram committebantur abuſus, per noſtram providentiam removerimus, reformationem huiusmodi inſequentes, in alios, etiam hominum ſtatu, non minores ab cauſis dirigere ſaluberrimum eſſe cenſimus. Attendentes igitur, quod licet alias Nos, ac diverſi Romani Pontifices Prædeceſſores noſtri, ut Chriſtiſideles præſati, ad charitativa, & pia opera exercenda promptiores redderentur, ſicque illorum animarum ſaluti, necnon Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſolorum de Urbe manutioni, & ſtatui, ac hoſpitalis noſtri S. Spiritus in Saxia de eadem Urbe, ac aliorum piorum locorum, & Confraternitatum commoditati, & pauperum, ac miſerabilium, & aliarum perſonarum in eis pro tempore degentium ſuſtentioni, ac opportuna ſubventioni rite conſuleretur, ac ex certis tunc expreſſis rationabilibus cauſis diverſas indulgentias, peccatorum remiſſiones, conſeſſiones, gratias, privilegia, facultates, etiam diſpenſandi ſuper impedimentis matrimonialibus, vel aliis quibuſcumque defectibus, & irregularitatibus, & abſolvendi, indulta eiſdem Fabricæ, & Hoſpitali, ac illorum Commiſſariis, Præceptoribus, & Miniſtris, conceſſerimus.

Hic Pontifex, & alii Prædeceſſores conceſſerunt Fabricæ & Hoſpitali S. Spiritus, & aliis locis piiſ multâ privilegia.

§.2. Nihilominus, ſicut non ſine gravitate noſtræ perturbatione nuper intelleximus, tam Baſilicæ Fabricæ, quam Hoſpitalis, & aliorum locorum, & Confraternitatum Commiſſarii, & Miniſtri, huiusmodi indulgentiis, peccatorum remiſſionibus, conſeſſionibus, gratiis, privilegiis, ac diſpenſandi, ut præmittitur, ac abſolvendi, & aliis facultatibus, & indulgentiis ſibi conceſſis prædictis in grave illorum anima-

Quibus eorum miniſtri abſolvuntur.

Hic ideo Pontifex generaliter es revocatur, non tamen quoad Fabricam reliqua legata.

animarum periculum diversimode abutatur, ac circa illa, non mediocres committuntur errores, in scandalum plurimorum, ac divinae majestatis offensam.

§.3. Nos igitur debitam gregis Domini curam habere, & ne tales abusus porrum mentes polluant, ac pie concessa, hominum malitia, animarum saluti detrimentum afferant, ut par est providere, quantum in Nobis est, scandalis obviare, & animarum saluti consulere volentes, necnon indulgentiarum, remissionum, concessionum, gratiarum, privilegiorum, facultatum, & indultorum Fabrica, ac Hospitali, necnon aliis locis, & Confraternitatibus, ac Commissariis, Praeceptoribus, & Ministris concessorum hujusmodi veriores tenores praesentibus pro expressis habentes, Motu proprio non ad alicujus super hoc Nobis oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, omnia, & singula indulgentias etiam plenarias, ac peccatorum remissiones, necnon concessionem, privilegia, indulta, & facultates, etiam dispensandi, ut praemittitur, & absolvendi (non tamen relicta, & hereditates etiam ad pias causas exequi faciendi, & illa, seu eorum partem dictae Fabricae juxta tenorem privilegiorum praedictorum applicandi, necnon Commissarios & debitores ipsius Fabricae ad illi reddendum computa, & satisfaciendum de administratis, & debitis per eos, prout haec tenore fieri consuevit, cogendi, & compellendi Fabricae & Hospitali praedictis) necnon Monasterium Spiritus Sancti Venetiarum, aliusque ejusdem S. Augustini, seu aliorum Ordinum, tam virorum quam Mulierum Monasteriis, ac Hospitalibus, Ecclesiis, Capellis, Altaribus, Confraternitatibus, Societatibus, & aliis Pii locis a dicto Hospitali S. Spiritus dependentibus, seu in ejus membrum, aut gratiam quavis, etiam Apostolica auctoritate erectis, ac illorum Praeceptoribus, Abbatibus, Abbatissis, Prioribus, & Priorissis, Confratribus, seu illorum Conventibus, ac Commissariis, necnon Ministris, quoad Fabricam videlicet in Italia dumtaxat, quo vero ad Hospitalia, & Monasteria, Confraternitates, & Societates, ac alia loca hujusmodi, tam in Italia, quam alias ubi vis locorum, ex quibusvis causis, & ad quorumvis etiam Principum quorumcumque instantiam, vel eorum intuitu, consideratione, vel contemplatione, etiam Motu simili, etiam consistorialiter, ac de Apostolica potestatis plenitudine, etiam si illa sub quibusvis revocationibus, alterationibus, vel limitationibus, similibus vel dissimilibus indulgentiarum, concessionum, gratiarum, privilegiorum, facultatum & indultorum, in toto, vel parte minime comprehenderentur, & quoties illa revocari contingeret, toties in pristinum statum restituta essent, & esse censerentur, irritanti etiam decreto desuper forsitan adjecto, ac cum aliis quibusvis clausulis quomodolibet concessa, ac iteratis vicibus approbata, & innovata (praeterquam quoad

ca, in quibus jam suum sortita sunt effectum) Apostolica auctoritate, tenore praesentium, perpetuo revocamus, cassamus, annullamus, irritamus, & viribus vacuumus.

§.4. Districtius inhibentes eisdem Praeceptoribus, Abbatibus, Abbatissis, Conventibus, Confratribus, & Ministris cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis existentibus, ac etiam Archiepiscopali, Episcopali, aut alia majori dignitate fungentibus, in virtute sanctae obedientiae, indignationis, necnon excommunicationis latae sententiae poenis, ne de cetero indulgentiis, concessionibus, gratiis, facultatibus, etiam dispensandi, ut praemittitur, & absolvendi privilegiis, & indultis praedictis uti, ac de illis se intromittere quomodolibet audeant, seu praesument. Ac decernentes ex nunc irritum & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.5. Non obstantibus praemissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon quibusvis privilegiis, indultis, & literis Apostolicis forsitan in contrarium, etiam Motu, & scientia similibus, etiam per Nos concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus illorum omnium veriores tenores praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communitur, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Et qualibet alia dictae Sedis indulgentia generali, vel speciali, cujuscumque tenoris existat, per quam praesentibus non expressam, vel totaliter non insertam effectus hujusmodi gratiae impediri valeat, vel quomodolibet differri, & de qua, cujuscumque toto tenore habenda sit in nostris literis mentio specialis.

§.6. Ut autem praesentes literae ad cunctorum notitiam deveniant, volumus, & mandamus illas in dicta Basilica valvis, ac acie Campi Florae affigi, ut hi, quos literae concernunt, seu concernere poterunt quomodolibet in futurum, quod ad ipsorum notitiam non pervenerint, vel illas ignoraverint, quo minus eos ardeat, perinde ac si personaliter intimatae forent, nullam possint excusationem praetendere, vel ignorantiam allegare, cum non sit verisimile apud eos remanere incognitum, quod tam patenter extiterit publicatum.

Nulli ergo &c. Si quis autem &c.
Datum Romae apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicae 1562., 13. Kalend. Octobris, Pont. nostri Anno III.

Prohibito eis de cetero utendi.

Clericorum derogatio.

Fides danda transumptis hujus Bullae.

D. P. An. III. die 19. Sept.

Ordi-

LXXIII.

Ordinationes pro tempore Sedis Apostolicae vacantis, circa electionem Summi Pontificis, & observantiam Conclavis. Declarationesque Jurisdictionum Collegii S. R. E. Cardinalium, Camerarii, & Clericorum Camerae, Majoris Penitentiarii, Datarii, Praefectorum, & Praetorum Signaturae Gratiae, & Justitiae, & Custodum Conclavis.

Quoad electionem Papae habet etiam sanctionem Greg. X. in cap. 3. de Elect. in 6., & aliam Clem. V. in clem. 9. eodem tit. necnon Clem. VI. in Const. XV. Licet Tom. III. Part. II. fol. 113., Julii II. in Const. V. Cum tam Tom. III. Par. III. fol. 263. & Pauli IV. Const. XXIII. Cum secundum Tom. IV. Part. I. fol. 347.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuum rei memoriam.

Electio Rom. Pont. quam maxime fieri debet.

In eligendis Ecclesiarum Praelatis, quibus & humana, & divina ministeria committuntur, quantam adhiberi curam oporteat, testantur Patrum nostrorum sacratissima Constitutiones, quas illi magna severitate de Episcoporum, & aliorum Praetorum qualitate ediderunt, propterea quod a bonis omnia, videlicet charitas, vigilantia, ecclesiastica disciplina, denique animarum eis commissarum salus proficerentur, a malis vero contra, non nisi mala, nempe avaritia, negligentia, fastus, & animarum periculum possit expectari. Quod si in quibuslibet Ecclesiarum Praetoribus tan topere providendum est, ne quis assumatur indignus, majorem certe, & perspicacior diligenti in Romano Pontifice eligendo, qui ceteris Praetoribus est praeferturus, & totius Domini gregis curam habiturus, oportet adhiberi.

Ideo Pontifex etiam in huiusmodi Constitutionibus ediderunt.

§.1. Hac sancta meditatione permoti Praedecessores nostri, & praesertim fel. rec. Alexander III., Gregorius X., Clemens V., Clemens VI., & Julius II. nonnullas Constitutiones sanxerunt ad providendum, ut Summorum Pontificum electiones libere, & recte, & mature fierent. Sed quoniam res humanae semper in deterius prolabantur, nisi sit, qui eas assidue retineat, & conservet, verendumque sit, ne aliquando propter earum Constitutionum transgressionem suborti abusus longius serpent, & progrediantur.

Hic etiam Pontifex alios ad huc videlicet quod Cardinales absentes decem diebus expectantur, & interim novem diebus sunt defuncti Pontificis exquirunt.

§.2. Nos, quantum cum Deo possumus, futuris casibus, & periculis occurrere volentes, eorundem Praedecessorum nostrorum Constitutiones, tum innovando, tum declarando, & pro rerum & temporum necessitate supplendo, de Fratrum nostrorum unanimi consilio atque assensu definimus, statuimus, & declaramus, ut cum Pontificem de hac vita migrare contigerit, Cardinales praesentes decem tantummodo diebus, juxta dicti Gregorii Praedecessoris Bull. Rom. Tom. IV. Part. II.

Constitutionem in Concilio Lugdunen. editam, Cardinales absentes expectare teneantur, & interim solitas novem continuorum dierum exequias omnino peragant, nec ullo praetextu ulterius differant. Et ne quid impedimento esse possit, quo minus exequiae ipsae nono die absolvantur, si quando per observantiam alicujus magni impedimenti, & praecipui festi Cardinalibus videretur officium exequiarum intermittere debere, dies illi sic intermissi in numerum novem dierum nihilominus computari debeant, & impensa, quae in eis pro exequiis facienda esset, inter pauperes Christi distribuat. Ac ut superfluis quoque sumptibus, qui jam in immensum excreverunt, modus imponatur, sumus simplicius quam consueverit, fiat, ita ut illius ratione (praeter regalia Populo Romano praestari solita) decem millium ducatorum summam, panis lugubribus, & regalibus tam Camerarii, & Clericorum, ac aliorum Cameralium, quam aliorum quorumcumque Ministrorum, & Officialium, ac aliis omnibus omnino computatis, impensa non excedat. Summa autem decem millium hujusmodi, vel si Collegio visum fuerit, etiam minor, aut nullo modo major, per tres Cardinales antiquiores, unum videlicet de quolibet ordine, & Camerarium proportionabiliter pro rata distributionis alias fieri solita, inter praedictos omnes, & singulos dividatur.

§.3. Lapsis vero decem diebus a die obitus Pontificis, ingressus Conclavis nullatenus prorogetur, aut differatur, sed sequenti die Missa de Spiritu Sancto celebrata, si Cardinales absentes venerint, si vero non, qui fuerint praesentes statim Conclave ingredi teneantur, & ingredienti ipsi absque mora aliqua, omnia omnino Capitulorum confessione, primis diebus fieri solitum, in electionis negotio procedant, & singulis diebus scrutinium fiat, & in primo scrutinio etiam accedere liceat.

Elapsis decem diebus Cardinales praesentes celebrata Missa Spiritus Sancti Conclave ingrediuntur, & electioni Pontificis incumbant.

§.4. Si qui vero forte intrare noluerint, vel ingressi absque manifesta infirmitate causa juramento Medicorum, & a majori parte Cardinalium per secreta suffragia, approbata exiverint, dictae Constit. Gregorii poenam incurrant.

Ingressi novem dies, aut abique causa inde recedentes poenam Const. Greg. X. incurrant.

§.5. Declarantes nihilominus, quod postquam Card. praesentes, aliis Cardinalibus etiam de Latere Legatis, aut ex alia quacumque etiam publica causa, etiam cum licentia Summi Pontificis absentibus ulterius non expectatis, potest tamen lapsus dictorum decem dierum a morte Pontificis, electionem si intra, si extra Conclave fecerint, electio sic ex itineris, aut alterius etiam probabilis, & notorii ipsorum Cardinalium absentium impedimenti praetextu impugnari minime valeat, quam publica utilitas ex matura electione proveniens cuivis alteri rationi praeferrere debeat.

Cardinales praesentes in Conclave, & extra Pontificem eligere valeant, lapsus decem diebus.

§.6. Sedis autem vacatione durante, Collegium Cardinalium in iis, quae ad Pontificem maximum, dum viveret, pertinebant, nullatenus

Sede vacante, Collegium Cardinalium de hic contraria, tantum disponat.

nullam omnino potestatem aut jurisdictionem habeat, neque gratiam, neque justitiam faciendi, aut factam per Pontificem mortuum executioni demandandi, sed ea omnia futuro Pontifici reservare teneatur. Neque de statu temporali Romanae Ecclesiae, neque de pecuniis Camerae Apostolicae, aut Datarum, vel pro solutione debitorum ante obitum Pontificis quomodolibet contractorum, aut alias ex quavis causa (salvis infrascriptis dumtaxat exceptis) quicquam disponere, nec contra dictam Gregoriam Constitutionem pro seipsis aliquid percipere, nec eas alienum ultra necessarios sumptus presentibus comprehensos contrahere debeant, neque Camerarius, Thesaurarius, Datarum, Depositarum, Castellanus Arcis S. Angeli, aut alii Officiales contra harum Constitutionum tenorem, Collegio obedire teneantur, siue debeant, quinimmo, si eis in talibus obtemperaverint, aut ipsi Cardinales, vel Officiales ex eorum officiis contra praemissa aliquid attentare praesumpserint, de suo proprio Camerae Apostolicae plenarie satisfacere, & pecunias erogatas restituere, ac quavis damna ad eligendi Pontificis arbitrium reparare cogantur. Quod autem expendi possit, erit praefata decem millium ducatorum summa. Illud item quod pro victu familiae Pontificis ante Conclavis ingressum, ac post ingressum pro pauperum Officialium Palatii tantum per Camerarium, & Priores Ordinum describendorum victu, ac etiam pro elemosynis Sede vacante fieri consuevis. Itemque pro defensione Terrarum Ecclesiae, vel partis earum. Necnon pro regalibus Populo Romano, & illius Magistratibus, ac custodia Urbis, & Conclavis, illiusque provisionibus opportunis necessarium erit. Quae vero impensa pro defensione Terrarum, & locorum Ecclesiae, & securitate, ac provisionibus Conclavis facienda sit, Cardinales praesentes per secreta suffragia ordinare debeant, ita ut majoris partis sententia obtineat id quod observandum erit, etiam in Gubernatoribus Urbis, tam ultra pontem, quam citra, & aliis Officialibus, etiam pro status Ecclesiastici regimine, si opus fuerit, eligendis. Si vero ultra praedicta aliquid grande periculum immineret, cui omnibus, & singulis Cardinalibus praesentibus juxta Ordinationem Gregorii X., aut saltem duobus illorum tertis partibus per secreta suffragia videretur colliter occurrendum, tunc Collegium juxta majoris partis sententiam similiter per secreta suffragia de remedio opportuno, ac provide de necessaria impensa providere possit, & debeat.

Tres Cardinales, & Camerarius concurrenter necessitates proponere, & Collegium negotia curent.

Ingressi Conclavis, alii

§.7. Statuimus etiam, quod tres Cardinales antiquiores, unus videlicet ex quolibet ordine, una cum Camerario post Pontificis obitum, reliquos Cardinales congregandi, & occurrentes necessitates in Congregationibus generalibus proponendi, & ut Conclave bene undique claudatur curandi, jus habeant.

§.8. Ipsorum autem officium tertia die post Conclavis ingressum omnino expiret,

eorumque loco tres alii sequentes in ordine, quolibet tertio quoque die, cum eodem Camerario in eadem potestate succedant.

§.9. Camerarii quoque, & Majoris Penitentiarum officia, quae etiam Sede vacante durante, ita durare decernimus, & declaramus, ut non solum ea, quae praesenti Constitutione prohibentur, & quae Pontifice vivente exercere non consueverunt, seu a quibus pro ejusdem Pontificis reverentia, aut alias quomodolibet abstinere, minime usurpent, sed Camerarius, ac Praesidentes, & Clerici, alique Ministri, & Officiales Camerae Apostolicae exactioni pecuniarum Camerae debitorum, ac provisionibus ratione Sedis vacantis juxta praemissa necessario faciendis dumtaxat incumbere, & propterea a solutione debitorum ante Pontificis obitum contractorum, aut illorum declaratione, rationum solidatione, extractionibus frumentorum, remissionibus delictorum, assencionibus delinquentium, & quibuscumque aliis expeditionibus, tam gratiam, quam justitiam, aut illarum executionem quomodolibet concernentibus omnino abstinere.

§.10. Penitentiarum vero, & ejus Officiales ea tantum facere, & expedire valeant, quae ad forum conscientiae pertinent, in reliquis officiis eorum conquiescat. Itaque a quibuscumque matrimonialibus, & aliis dispensationibus, ac absolutionibus, & declarationibus, necnon quibusvis aliis expeditionibus forum, quod a iure, fori, mixtum, vel separatim quomodolibet respicientibus omnino abstinere. Alioquin in quibus, tam Camerarius, quam Penitentiarum, & alii praedicti, etiam de licentia, aut mandato totius Collegii contrafecerint, ea nulla, & irrita sint, ac nemini suffragentur. Et nihilominus eorum excessus, & inobedientia rationem, Pontificis arbitrio quodcumque reddere teneantur. Literis etiam nostris super reformatione Camerae, & Penitentiarum hujusmodi editis in suo robore permansuris.

§.11. Datarum vero ministerium per eundem Pontificis obitum omnino expiret, ita ut non solum datas per eum antea notatas extendendi potestatem minime habeat, sed quascumque supplicationes gratiarum, & justitiae penes eum, aut ejus ministros adhuc existentes etiam si datae fuerint, Collegio Cardinalium statim sub sigillo clausas praesentare teneantur, futuro Pontifici reservandas. Quod si contra praemissa quicquam ad cuiusvis etiam Cardinalis instantiam attentare praesumpserit, irritum, & inane existat, & nihilominus falsi crimen incurrat, illius rationem futuro Pontifici redditurus.

§.12. Prohibentes insuper ne Cardinales, & Praelati Signaturae gratiarum, & justitiae Praefecti Sede vacante supplicationes, & commissiones aliquas, etiam si supplicantes, parvas datas, ut moris est antea obtinuerint, signare valeant, sed officia eorum omnino cessare intelligantur. Quod si aliter fecerint, pro excessibus hujusmodi futuri Pontificis arbitrio puniantur.

§.13. Man-

tres, quolibet 3. die eorum loco substituantur.

Camerarius, sique Officiales, rebus hic praescriptis & non abstinere debeant.

Penitentiarum, & ejus Officiales, quae ad forum conscientiae spectant, tantummodo expendant.

Datarum Officium moris Pontificis curat.

Cardinales, & Praelatos Signaturae gratiarum, & justitiae officium conquiescat.

Conclavis celis forte distribuantur.

Apud Conclave habitare vel morari prohibetur.

Conclave a Cardinalibus deputatis visitetur &c.

Cardinales non inferni duos, inferni tres servientes habeant.

Conclavitate a Cardinalibus approbetur.

Sacrista unus sit in Conclavi, Magistri quoque ceremoniarum duo Conclavos unus, Medici duo, Chirurgus unus, Aromatarius unus, Fabricius unus, Cementarius unus.

§.13. Mandamus quoque, quod Cella Conclavis Cardinalibus forte distribuantur, nec liceat eas etiam infirmitatis praetextu mutare, aut desuper edificare, ut illas dilatare, sed quilibet, etiam Decanus, sit sua forte contentus.

§.14. Post Conclavis vero ingressum indicimus, & expresse prohibemus sub officiorum, & beneficiorum privationis poena, atque etiam sub alia arbitrio Gubernatoris ad custodiam Conclavis deputari soliti infligenda, ne quis immediate supra, aut infra Conclave, seu a lateribus habitare, vel morari possit. Quae loca muris claudi, & a Praesentibus custodie Conclavis, ac a dicto Gubernatore saepius visitari debeant. Et si qua fraus commissa fuerit, teneatur ipse Gubernator sub perjurii poena eo ipso incurrere, & alia arbitrio futuri Pontificis infligenda, delinquentes hujusmodi Cardinalibus pro tempore deputatis revelare, curareque, ut delinquentes ipsi carcerentur, & acriter puniantur.

§.15. Teneantur quoque Cardinales pro tempore deputati Cellas Cardinalium, & alia Conclavis loca saepius visitare, & diligenter perquirere, ne ipsius Conclavis muris, aut laquearibus, seu pavimentis vitata foramina fiant. Et si quid tale deprehensum fuerit, auctores privationis officiorum, & beneficiorum, ac aliis etiam corporalibus, & severissimis poenis, Gubernatoris, ac etiam futuri Pontificis arbitrio afficiantur, & conscii de praemissis eisdem poenis teneantur, nisi statim, si intra Conclave fuerint, eisdem Cardinalibus deputatis, si vero extra Conclave Gubernatori, & Praelatis praepositis revelaverint. Qui quidem Gubernatori, & Praelati sub perjurii poena in hoc invigilare, & opportune providere debeant.

§.16. Quilibet autem Cardinalis in Conclavi duobus servientibus, Clericis, vel Laicis contentus sit, infirmis autem, & graviter affectis a majori parte Collegii per secreta suffragia tertius ad summum indulgeri possit.

§.17. Qui servientes familiares domestici, & continui commensales ipsius Cardinalis, & ab anno ante fuisse, & tunc esse debeant, & non mercatores, ministri Principum, Domini temporales, & jurisdictionem habentes, neque fratres, aut nepotes Cardinalium, etiam si expensis eorum viverent. Et de qualitatibus Conclavitarum Cardinales deputati ante Conclavis ingressum diligenter inquisitionem habere, & eos approbare, ac post ingressum denuo diligenter providere debeant.

§.18. Sacrista quoque cum uno Clerico coadjutore in officio Sacristiae: duo quoque Magistri ceremoniarum Conclave ingrediantur Millis celebrandis, & alius, quae ad ipsos pertinent, vacaturi. Adit praeterea unus Religiosus pro Confessionibus audiendis a majori parte Cardinalium per secreta suffragia eligendus: unus Collegii Secretarius tantum: duo Medici: unus Chirurgus: unus Aromatarius, cum uno aut duobus

servientibus: unus Faberignarius: unus Cementarius: duo Barbitonifores, cum uno aut duobus servientibus. Item octo, aut decem servientes publicae utilitati, & commoditati omnium, veluti pro lignis portandis, pro verrendo Conclave, & similibus necessariis ministrandis, qui omnes a Collegio Cardinalium, non tamen ex familia alicujus Cardinalis, per fabas secretas eligantur, ita tamen, ut is obtineat, qui plura vota tulerit, & eis salaria de publico persolvantur. Quod si ultra praefatas personas, in Conclavi aliquis inventus fuerit, expelli statim debeat. Et si quis usquam se occultasse deprehendatur, ignominiose expellatur, & infamia notetur, & officio atque beneficiis privetur, conscii vero sub eadem poena illos Collegio revelare teneantur, praemium reportaturi, si indicaverint.

§.19. Clauso Conclavi nulli ad colloquium etiam extra portam Conclavis etiam Principum Oratores, nisi ex magna & vigenti causa a majori parte Collegii approbata admittantur. Et si quis forte, quod absit, clam ipsum Conclave, & aliunde, quam per ostium ingrediatur, omni honore, gradu, ac officio, & beneficio ipso facto privatus existat, & tradatur Curiae seculari accerrimis poenis puniendus.

§.20. Literas vero aut cuiusvis generis scripta ad eos, qui in Conclavi erunt, seu nuncium, vel notam, aut signum mittere, seu recipere, aut contra, e Conclavi ad eos qui foris erunt, ullo modo liceat, qui contrafecerint, quacumque dignitate etiam si Cardinalatus honore praefulgeant, poene excommunicationis late sententiae subjaceant, absolventi facultate, praeterquam in mortis articulo, soli Pontifici Maximo reservata, a quo nihilominus pro qualitate delicti ultra dictam excommunicationis poenam puniendi erunt.

§.21. Prohibentes etiam super futura electione Pontificis sponsores, quas excommittas vocant, fieri, & si forte contra praesentium tenorem factae fuerint, illas nullas, & irritas, in iudicio & extra, fore & omnino censi, & contrafacientes, ac proxenetas arbitrio Gubernatoris, & futuri Pontificis puniri debere decernimus.

§.22. Cardinales autem primo ipso die, quo Conclave ingressi fuerint, tam in prandio, quam in coena uno solo ferculo unius speciei tantum, coque moderato, & alias juxta Constitutionem praefati Clementis VI. qualificato contenti sint, & esse debeant, nec quisquam in alterius Cella, vel de alterius ferculo vescatur.

§.23. Praelati quoque ad custodiam Conclavis deputati sub poena perjurii, & suspensionis a divinis, maxima, & exquisita diligentia utantur in inspiciendis, ac praeservandis epulis, & aliis rebus, ac personis Conclave intrantibus, & de eo exentibus, ne sub earum rerum velamine literae, aut notae, vel signa aliqua transmittantur. Quod si tale quid inventum fuerit, familiares Cardinalium, aut alii delinquentes poenam privationis officiorum, & beneficiorum, ac

Barbitonifores duo, servientes decem.

Et clauso colloquium prohibetur.

Literas vel signa transmitti prohibetur.

Excommittas super electione Pontificis damnantur.

Cardinales unico ferculo, & moderato, & in propria cella vescantur juxta Bullam Clem. VI.

Praelati custodes Conclavis ne literae transmittantur curent.

inhabilitatis ad obtenta, & obtinenda incurrant. Et ulterius per Governatorem carceribus mancipentur, exinde nisi de mandato novi Pontificis minime relaxandi, sed eius arbitrio acius puniendi, omni facultate Collegio Cardinalium in favorem quorumcumque, qui in praemissis, vel eorum aliquo deliquerint, omnino interdista.

§.24. Conclavista vero, & quicumque alii servientes Conclavi ex causa infirmitatis manifeste, & notabilis a Medicis medio iuramento probata, & de consensu deputatorum, quorum etiam conscientiam desuper oneramus, & non aliter exituri, nullo modo reverti possint, sed eorum loco alii eodem profus tempore, quo infirmi exhibent, ingrediantur.

§.25. Statuimus etiam, & declaramus, quod si forte aliquis Cardinalis saltem in Diaconatus ordine constitutus non fuerit, is nullatenus ad eligendum admitti debeat.

§.26. Cardinales autem per viscera misericordiae Domini Nostri Jesu Christi enixe rogamus, & hortamur, ac eis nihilominus sub divini interminatione iudicii precipimus, & mandamus, ut attendentes magnitudinem ministerii, quod per eos tractatur, in dandis suffragiis, ac aliis omnibus, & singulis electionem quomodolibet concernentibus, omni dolo, ac fraude, factionibus, & animorum passionibus remotis, ac Principum Saecularium intercessionibus, ceterisque mundanis respectibus minime attentis, sed solum Deum praeculis habentes, sese pure, libere, sincere, quiete, & pacifice gerere, & habere debeant. Nec pro ipsius Pontificis electione, conspirationes, condicta, factiones, & alios illicitos tractatus inire, signa, aut contra signa votorum suorum alteri dare, minime aliquibus inferre, tumultus excitare, aut alia facere, per quae electio retardetur, vel minus libere suffragia praestentur per se, vel alium directe, vel indirecte, quovis colore, vel ingenio, audeant, vel praesumant. Quod si fecerint, aut contra prohibita in praesenti Constitutione aliquid admiserint, ultra divinam ultionem, arbitrio futuri Pontificis pro modo culpae in eos quando-cumque animadverti possit.

§.27. Quia vero parum esset jura condere, nisi forent, qui executioni ea demandarent, statuimus, & ordinamus, ut Praelati, Rectores, Officiales Urbis, ac Principum Oratores, illustres viri, quos omnes a Collegio pro custodia Conclavis eligi contingeret (eligere autem Collegium debet eos, qui ad id magis idonei videbuntur) praemissa omnia plene, & inviolabiliter, ac sine fraude, & dolo aliquo observari faciant, de quo corporale iuramentum coram ipso Collegio ante ingressum Conclavis, & quoties opus fuerit, praestare teneantur, quae quidem nisi fecerint, vel si in eis dolum, & fraudem commiserint, praedictas penas, & ceteras in d. Constit. Greg. X. contentas incurrant.

§.28. Volumus autem neque per Praelatos, neque per Rectores, aut Officiales

praefatos ultra quam praemittitur, Cardinales arctari, neque praesentes has nostras Constitutiones per Collegium Cardinalium ullo modo alterari, corrigi, aut immutari posse, sed illas coram omnibus de verbo ad verbum in prima Congregatione post obitum Pontificis fieri solita, & deinde post Conclavis ingressum legi, & jurari, eo modo, quo leguntur, & jurantur Constit. Julii II. & aliorum Praedecessorum nostrorum, quorum Constitutionibus, & poenis in eis contentis ultra praemissa per hanc nostram Constit. derogare non intendimus, sed magis eas confirmare, innovare, & comprobare.

§.29. Et ne dissensionis occasio, aut schismatis oriatur, volumus, censuram, & excommunicationem praefatarum, & aliarum quarumcumque praetextu, Cardinales a Pontificis electione, active, vel passive excludi nullo modo posse, quas quidem excommunicationes, & censuras ad electionis effectum tantum, illis alias in suo robore permansuris, suspendimus, & suspensas esse volumus, & declaramus. Decernentes quoque excommunicationes, & censuras ipsas eum solum afficere, qui deliquerit, non autem alios Conclavi durante eum conversantes.

§.30. Ac praesentes nostras ubicumque electionem summi Pontificis etiam extra Urbem fieri contigerit, locum habere, & observari debere.

§.31. Ac insuper illas in valvis Basilicae Principis Apostolorum, & Cancellariae Apostolicae, ac in acie Campi Florae per aliquos Cursores nostros legi, & publicari, ac illorum copiam ibidem affixam dimitti, & deinceps omnes, & singulos Cardinales etiam absentes, praesentes, & futuros, & alios quoscumque, quorum interest, vel interesse poterit quomodolibet in futurum, afficere, & ligare, nullumque earum ignorantiam praetendere posse, ac si eis personaliter intimata forent, praemissis, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis non obstantibus quibuscumque.

§.32. Nulli ergo &c.
Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo secundo, septimo Idus Octobris, Pontificatus nostri Anno tertio.

*** Ego Pius Catholicae Ecclesiae Episcopus.**

Sequntur subscriptiones Cardinalium, & Publicatio.

Conclavista discedentes non ingrediantur ultetius.

Cardinales usque ad Diaconatus votum in electione non habent. Cardinales in electione servent hic expressa.

Custodes Conclavis praemissis faciem observari.

Cardinales nihil de hic contentis immu-

Cardinales non excludantur ab electione praetextu quarumcumque censurarum &c.

Hec Constit. ubique serventur.

Publiceturque & omnes afficiat.

Sanctio personalis. D. P. An. III. die 9. Octob.

Pape subser.

Sanctae

Ex Regest. in Archiv. Vat.

Sanctae Inquisitionis Officium a Paulo PP. Tertio institutum in Italia, & extra eam decernit, gratiasque, prerogativas, & facultates Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus pravitatis haereticae Inquisitionis claritas confirmat.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Venerabil. Fratibus Rodolpho Ostien. Christophoro Sabinen. Ottavio Albanen. Episcopis, & dilectis Filiis Jacobo Sanctae Mariae in Via, Bernardino Sancti Matthaei, Scipione Sanctae Potentianae, Joanni Sanctae Prisca, Michaeli Sanctae Sabinae Summo Inquisitori, Clementi Sanctae Mariae de Avaceli, ac Jacobo Sanctae Mariae in Cosmedin Titulorum Presbyteris S. R. E. Cardinalibus super officio Sanctae Inquisitionis haereticae pravitatis in alma Urbe, & tota Christiana Republica deputatis, Salutem, & Apost. benedictionem.

Exordium.

Pastoralis officii munus, sicut Domino sine meritis nostris placuit, sustinuit id enixe agimus, & conamur, ac in id omnimentis nostrae studio, sollicitudine, ac diligentia incumbimus, ut pestiferis haereticis repressis, quas humani generis hostis excitavit, Catholicae Fidei integritas, & orthodoxae Religionis cultus vigeat, & qui diabolica fraude decepti ab Ecclesia Catholica recesserunt, ad ejus gremium aspirante Domino revocentur, aut si pertinaciter in haereticis suis permanserint, debitis poenis ceteros exemplo suo a simili pravitate, pertinaciaque deterreat.

Inquisitionis Officium a Paulo III. institutum.

§.1. Cum autem Sacrum istud Inquisitionis haereticae pravitatis officium, cui praestitis, sapientissime, nec sine divinae providentiae instinctu a sel. record. Paulo Papa Tertio Praedecessore nostro institutum, & Successoribus ejus deinceps conservatum, tantam Ecclesiae Dei utilitatem attulerit, ut vere Arx quaedam Religionis appellari possit.

Ejus auctoritatem augendam statuimus Pius IV.

§.2. Nos quam utile id sit, ac potius quam salutare, ac necessarium his gravissimis temporibus attendentes, potestatem ejus non modo confirmandam a Nobis, sed etiam augendam esse duximus, ut tanto major ex eo ad Ecclesiam Dei pervenire possit utilitas, quanto majorem ab Apostolica Sede auctoritatem habuerit.

Inquisitores procedere possunt etiam extra Italiam, & contra quoscumque personas.

§.3. Itaque perspectum, atque exploratum habentes in isto munere fungendo vestrum omnium singularem in Catholica Religionem studium, eximiam prudentiam, ac summam diligentiam vos, ceterosque, quos deinceps vobis addi, aut succedere in eodem officio contigerit, in hac alma Urbe, tamquam Christianae Religionis capite haereticae pravitatis Inquisitores, non per Italiam modo, sed etiam extra Italiam per omnes Christiani nominis Provincias, Regiones, & Loca, Apostolica auctoritate tenore praesentium, Motu proprio

confirmamus, & quatenus opus sit, de novo constituimus, & deputamus, & in quocumque Lutheranae, Zuinglianae, Calviniana, Anabaptistarum, & aliarum quarumvis haereticorum Sectatores, aut etiam a Fide Apostatas, seu fortilegia haereticorum quovis modo redolentia committentes, eorumque fautores, & defensores, seu auxilium illis, consilium, aut favorem directe, vel indirecte, palam, vel occulte impartientes, culcumque gradus, ordinis, conditionis, & dignitatis sint, etiam si Episcopali, Archiepiscopali, Primatiali, & Patriarchali dignitate, aut Cardinalatus honore sint praediti, atque, etiam Regia dignitate praefulgeant, inquirendi, & contra eos secundum sacros Canones, aut speciales Constitutiones, vel Indulta, & Privilegia Apostolica quomodolibet vobis, vel inferioribus Inquisitoribus quibuscumque concessa procedendi.

§.4. Ac eos praeterquam in Episcopali, Archiepiscopali, Primatiali, Patriarchalive dignitate constitutos Cardinales, aut Regali honore praeditos, quorum causas sicuti vobis cognoscendas relinquimus. Ita si, quod absit, condemnandus quisque eorum fuerit, Nobis, & Successoribus nostris postquam processus per vos facti, & formati usque ad sententiam diffinitivam exclusivae fuerint, diffinitivas reservamus.

§.5. Ceterosque in inferiori gradu constitutos Praelatos, & alias quascumque Ecclesiasticas, Laicasque personas, nemine excepto, si culpa eorum ita exegerint, condemnandi, ita ut si aliquos vestrum ferendae sententiae tempore morbo, aliave de causa impeditos Congregationi vestrae deesse contingeret, duos saltem adesse sufficiat.

§.6. Ac Procuratorem fiscalem, Notarios publicos, ceterosque Ministros, quorum opera muneri isti necessaria, & opportuna est, etiam Clericos saeculares, seu Ordinum quorumcumque Regulares constituendi, eosque si visum fuerit, amovendi, aliosque in eorum locum substituendi, & ut inunctum sibi officium fideliter exequantur, in virtute sanctae obedientiae eis praecipendi, atque mandandi, contumacisque, & quovis modo officium vestrum impediens, ac vobis non parentes opportunis juris, & facti remediis compescendi.

§.7. Et ad haec omnia auxilium brachii saecularis invocandi.

§.8. Resipiscentes autem, & errores, ac haereses suas abjurare volentes, facta ab eis prius haereticum, & errorum suorum abiuratione apud vos, substitutosve vestros publice, vel occulte, quod vestrae, successorumque vestrorum circumspectioni relinquimus, & dato, ut mos est, jurejurando, quod talia amplius delicta non admittent, nec admittentibus consilium, auxilium, favoremve ullum quovis modo per se, nec per alios impartient, ab eis erroribus, & haereticis, ac quibuscumque censuris, & poenis Ecclesiasticis, ac temporalibus, in quas ob hujusmodi culpas incidissent, inuncta poenitentiam.

Contra Episcopos, Archiepiscopos, Primates, & Cardinales procedere possunt, sententia vero Summi Pontificis reservatur.

Ceteros autem in inferiori gradu constitutos possunt etiam condemnare.

Procuratorem fiscalem ceterosque Ministros, & Tribunales Officiales instituire, corrigere, & amovare.

Auxilium brachii saecularis invocare. Abiurationes recipere.

Hereticos atque Apostatas absolvet.

Commissarios iura & extra Italiam instituet.

Omnia denique agere ad extirpationem Hæresium &c.

Idoneorum personarum opes uti.

Derogatio contratiocum

nitentia saluari vestro, substitutorumve vestrorum arbitrio moderanda, commutanda, minuenda, aut etiam post aliquod tempus remittenda, prout circumspectioni vestre expedire, & personarum qualitas mereri videbitur, absolvendi, & Ecclesie Catholice omni abolita infamia reconciliandi, & pristino statui, atque officio, & habilitati restituendi.

§.9. Hereticos quoque, ac etiam a Fide Apostatas quamvis relapsos, quos corde sincero, ac fide non flectit ultro, libere, ac sponte ad vos accedentes, erroresque suos desistentes, atque ad gremium matris Ecclesie recipi, & admitti instantius postulantes noveritis, recipiendi, admittendi, reconciliandi, absolvendi, ac cum eis poenarum severitatem, prout vobis benevisum fuerit, mitigandi, auctoritatem, & facultatem vobis concedimus, & elargimur.

§.10. Præterea Commissarios, & Inquisitores hereticæ pravitatis intra, & extra Italiam quibuscumque in Terris, Civitatibus, & locis, prout necessarium, & opportunum vobis, successoribusque vestris visum fuerit, Clericos seculares, Regularesve constituendi, eosque, cum placuerit, removendi, ac etiam tam ipsos, quam omnes, & singulos ipsius Sancti Officii Ministros, si in officio suo deliquerint, puniendi, aliosque substituendi cum ea, qua vobis visum fuerit, facultate, & potestate.

§.11. Omnia denique alia agendi, quæ ad extirpandas hæreses, apostasias, ac sortilegia huiusmodi reprimendum, & ad vestrum officium fungendum quovis modo necessaria opportunave fuerint, agendi, gerendi, mandandi, exercendi, & exequendi.

§.12. Prælatos quoque, aliasque personas in dignitate Ecclesiastica constitutas, Theologice Magistros, aut Decretorum, Doctores licentiatos, aut Baccalarios ejusmodi titulos, & gradus in aliquo generali Gymnasio consecutos, aut alias vobis probatos, quos ætate, prudentia, & moribus idoneos esse, ac Dei timorem, & Christianæ Fidei zelum habere cognoveritis, assumendi, & vobis in hac alma Urbe eorum opera utendi, vel quotiescumque, & quantumque opus fuerit, cum ea, qua vobis visum fuerit, potestate negotiorum causa, quæ ad officium istud pertinent, mittendi, eosque, cum vobis placuerit, revocandi vobis successoribusque vestris, plenam, & liberam eisdem auctoritatem, & tenore damus, & concedimus facultatem, & potestatem.

§.12. Non obstantibus felic. recordat. Bonifacii Pape VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus Dietis, & quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus in Conciliis generalibus, aut Provincialibus editis, indultis, privilegisque Apostolicis, etiam si specialis, & expressa, ac de verbo ad verbum de eis mentio facienda esset, etiam si aliquibus, vel alicui a Nobis, vel a Sede Apostolica concessum foret non posse excommunicari, neque sub censuris quovis modo comprehendi, nisi

nominatim, & expresse de eo mentio fieret, seu per quascumque clausulas fortiores. Quibus omnibus eorum tenores pro expressis habentes derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo secundo, Prædic Idus Octobris, Pontificatus nostri Anno Tertio.

Dat. die 12. Octob. 1562. An.III.

LXXV.

Indulgentiarum gratiæ ab omnibus Officialibus, circa clausulam porrectionis manuum adiutricum, & gratis expediantur, excepto salario registratura.

Quinimmo hodie nec pro registratura quicquam solvitur, ut experientia hoc omnes docet.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Decet Romanum Pontificem, quem Dominus noster Jesus Christus Vicarium suum cœlestibus thesauris dispensandis in terris constituit, providere, ut sicut ipse thesauros huiusmodi, & gratias cœlestes gratis acceptas ad honorem Dei, & illius Sanctorum, animarumque Christianidelium salutem absque lucro dispensat, idem quoque a Romanæ Curie Officialibus, quibus literarum Apostolicarum super gratiis a Sede Apostolica pro tempore concessis expeditio incumbit, observetur.

§.1. Quapropter inconveniens esse censentes pro concessionibus Indulgentiarum, quæ in solis meritis passionis ejusdem D. N. Jesu Christi, & ejus gloriosorum Martyrum, & Sanctorum consistunt, aliquid temporale exigere, Nos præmissis, prout nostro incumbit officio, de remedio opportuno providere volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, dilectis filiis modernis, & pro tempore existentibus S. R. E. Vicecanc. ejusque in Cancellaria Apostolica Locumtenent., necnon Summis, Scriptoribus, illorumque pro tempore Rescribendario, Computatori, Receptoribus, & Defensoribus, necnon Secretariis literarum Apostolicarum, illarumque tam majoris, quam minoris præfidentie Abbreviatoribus, ac Sollicitatoribus, plumbique, & Registri Magistris, Collectoribus, earundem literarum Apostolicarum Registratoribus, Bullatoribus, Fratibus barbatis nuncupatis, & illorum famulis, necnon in registro supplicationum, manu, & in præsentia nostra signatarum, Magistris, & Scriptoribus, aliisque Romanæ Curie officialibus, & personis, etiam eorum officia ex causa quantumvis onerosâ obtinentibus, cujuscumque qualitatibus, & conditionibus existant, ac quocumque nomine appellentur, in virtute sanctæ obedientiæ, sub majoris excommunicationis lætæ sententiæ, necnon amissionis ad semestre

Exordium.

Indulgentiæ gratis expediantur, excepta solutione registraturæ, & sine clausula manuum adiutricum.

Executores deputatio, & facultates.

Clausula de legatoribus.

meis omnium emolumentorum eorum, officiorum, quæ ipso jure quoties contraferant, Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe applicata esse censentur, & crescente inobedientia etiam privationis eorumdem officiorum ipso facto incurrendis poenis Apostolica auctoritate tenore præsentium præcipimus, & mandamus, quatenus videlicet in registro supplicationum, Magistris, & Scriptores huiusmodi ultrasalarium inibi pro signataris ordinariis exigi solitum, alii vero officiales literas Apostolicas, tam sub plumbo, quam in forma Brevis, super gratiis indulgentiarum, & peccatorum remissione etiam plenariam, tam pro vivis, quam defunctis, quam ad tempus, quam perpetuo, ad futuram, seu perpetuam rei memoriam, vel alia firmam, ac cum quavis narrativa pro quibusvis particularibus personis, seu Ecclesiis etiam Cathedralibus, & Collegiatis, Monasteriis, Prioratibus, Cappellis perpetuis, Capellanis, Oratoribus, Hospitalibus, Capitulis, Collegiis, Conventibus, Confraternitatibus, Societatibus, Universitatibus, & quibuscumque aliis piis locis a Nobis, & Successoribus nostris Romanis Pontificibus, etiam facultatem eligendi Confessorem cum votorum commutatione in se contentibus pro tempore, citra tamen clausulam porrectionis manuum adiutricum concessis, & concedendis, conficiend. gratis pro Deo ubique per eorum officia absque aliqua taxa regalium, seu jocalium, aut cuiusvis alterius generis solutione, vel exactione quantumvis ordinaria, vel extraordinaria, omnibus recusatatione, & contradictione cessantibus, illico nullo alio a Nobis aut altero defuper expectato mandato expediant, & desuper illarum expeditioem, etiam si partes, quorum intuitu fuerint concessa, in Romana Curia non sint presentes, sed longe ab illa absint, expeditas tradant, & consignent.

§.2. Mandantes dilectis filiis nostro, & pro tempore Romani Pontificis Datario, & ejusdem Cancellariæ Regenti, quatenus ipsi, vel aliter eorum per se, vel alium, seu alios præfens mandatum nostrum, per omnes, & singulos, ad quos spectat, inviolabiliter observari faciant. Inobedientesque, & rebelles quoscumque censuras, & poenas antedictas incidisse declarent, dictasque poenas ab illis irremissibiliter persolvi, & in arcam Cellegii dicte Fabricæ inferri, & reponi, & si contra præceptum hoc nostrum exactum aliquid fuerit, illico eis, qui illud solverint, integre restitui curent, pro celeriori huius mandati nostri observatione, dictarumque poenarum exactione, & ablati restitutione, mandatum executivum, si eis videbitur, contra eosdem inobedientes, & rebelles, quoties opus fuerit, decernant, & relaxent.

§.3. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictorum Officialium Collegiorum institutionibus, & erectionibus, necnon statutis, etiam juramento &c. roboratis,

privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Vicecancellario, Summis, Officialibus, & personis, ac Collegiis, etiam in eorum institutionibus, & erectionibus huiusmodi sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam formis derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis, etiam vim contractus inducen. decretis concessis, confirmatis, & innovatis, quæ eis, aut eorum alicui quo ad præmissa volumus nullatenus suffragari, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.4. Volumus autem quod præceptum, & mandatum nostrum huiusmodi ad hoc, ut ad plenam, & indubitam notitiam deveniant, in dicta Cancellaria publicentur, & in illius libro describantur, ac perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observentur.

Placet publicetur, & describatur. J. Affixum, & publicatum fuit supradictum mandatum Romæ in Cancellaria Apostolica anno Incarnationis Domini millesimo quingentesimo sexagesimo secundo, die vero septima mensis Novemb., Pontificatus præfati Sanctissimi Domini nostri Papa Anno III.

LXXVI.

Facultas Collegii deputatorum Fabricæ S. Petri de Urbe cogendi pro executione priorum legatorum quoscumque Notarios ad ei tradendum exemplar instrumentorum, post annum obitus testatoris, soluta eis debita mercede.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

ET si per diversos Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & Nos, diversæ facultates, privilegia, & indulta dilectis filiis, Collegio Deputatorum Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, super executione testamentorum, & Legatorum ad pias causas factorum, concessa fuerint, inter aliaque ut plenius piis testamentum voluntatibus satisficeret, Collegio præfato, & per eum Commissariis deputandis, ut si infra annum a die obitus testatorum, eorum testamenta per hæredes, vel alios, ad quos spectaret, plenarie executioni demandata non forent, ipsi illa debite executioni demandare facerent, indultum fuerit.

§.1. Multa tamen testamenta, in quibus diversa legata, & relicta ad pias causas reperiantur, ex eo quod testatores illa, dum vixerunt (sicut in Regno Neapolitano per multos fieri solet) clausa Notarii consignarunt, & hæredes ab intestato succedentes omniaque bona defunctorum possident, non curant testamenta ipsa clausa aperiri facere & testatorum voluntates adimplere, in grave animarum suarum periculum, & tam prædictæ Fabricæ, quam aliorum piorum locorum, ac plurimorum pauperum detrimen-

Iussio publicandi.

Papa subsc. Publ.P.A.III die 7-Nov.

Collegium deputatur pias dispositiones testatorum infra annum non excurat.

Sed multa testamenta que clausa Notarii dantur, non aperiantur, & executioni mandari non possunt.

Hic ideo P. v. dat Collegio facultatem, de qua in sube.

mentum, & contra testatorum hujusmodi intentionem, hactenus, sicut accepinus, executioni demandata non fuerunt.

§.2. Nos Fabricæ, piorum locorum pauperumque subventioni, voluntatum testatorum implemento, ac saluti animarum heredum hujusmodi, quantum cum Deo possumus, consulere volentes, Motu proprio, ac ex certa scientia, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, prædictis Collegio, & ejus Commissariis, ut sub excommunicationis late sententiæ, ac aliis juxta formam facultatum, privilegiorum, & indulgentiarum, prædictorum, omnes, & singulos Notarios, penes quos hujusmodi testamenta clausa, ut præfertur, vel alias reperiuntur, vel in futurum reperiantur, post annum a die obitus testatorum, ad illa referenda, & ipsi Commissariis ostenden. solutaque ipsi Notariis debita mercede, juxta formam privilegiorum prædictorum, ad tradendum sibi exemplar ipsorum testamentorum in forma probante, & authentica, etiam cum invocatione brachii secularis, si opus fuerit, quacumque appellatione remota cogere possint, tenore præsentium concedimus, & indulgemus.

§.3. Sicque in præmissis, omnibus, & singulis per locorum Ordinarios, ac quoscumque alios Judices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores & C. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate & c. judicati, & definiti debere, & quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Contrariis derogat.

§.4. Non obstantibus Apostolicis, ac in provincialibus, & synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac locorum Civitatum, & Provinciarum, in quibus Notarii existunt, vel testamenta hujusmodi confecta fuerint, juramento, & c. roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, irritantibusque, & aliis decretis, ac efficacioribus & insolitis clausulas in se continen. quorum tenores, & c. haberi volumus pro expressis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, & c. mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, hac vice dumtaxat derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Sola signaturæ sufficit.

§.5. Volumus autem quod præsentis Motus proprii sola signaturæ sufficiat, ejusque exemplaribus, etiam impressis, manu Secretarii ipsius Collegii, & sigillo præfate Fabricæ munitis, eadem fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ præsentis Motui proprio adhiberetur, si esset originaliter exhibitus, vel ostensus.

Papæ subscr.

Placet Motu proprio. I.

Datum Roma apud S. Petrum decimo quinto Kal. Januarii, Anno III.

LXXVII.

Damnatio, & excommunicatio Odetti a Castillione, Cardinalis, in hæresim Hugonotorum prolapsi.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Onerosum supremi Pastoris officii manus Nobis, ex alto commissum mentem nostram continuo premit, & urget, ut illud exequi in primis satagentes, gregem Dominicum cura nostræ divinitus creditum omni studio, & diligentia in perfecta, ac ea, qua decet, fidei unitate tueri, & conservare, ac ne in agro universalis Ecclesiæ zizaniam seminare tentantes, ac Domini nostri Jesu Christi, cujus vice, quamvis indigni, gerimus in terris, tunicam inconsutilem, videlicet ejusdem Ecclesiæ unitatem scindere molientes, eos præsertim, quos omni spe ad verum Dei cultum revertendi novimus esse destitutos, tamquam membra putrida, & infructuosos palmites ab eadem Ecclesia succidere, ac prænitus evellere, & si qua gregis prædicti ovium morbo incurabili correpta reperiatur, illam ne ceteras contagione inficiat, foras eicere, ac provide gregem ipsum ab omni labe purgatum servare, ne culpa, ac negligentia nostris quandoque oves perditas aut hujusmodi morbo infectas, summus ipsius gregis pastor Dominus justus iudex deus in districto illius iudicio rationem a Nobis exquirat, & quo in majori dignitate, vel honore constituti reperiuntur, qui in eorumdem gregis, & Ecclesiæ perniciem talia præsumunt, eo severius in eos animadvertere, ipsosque spirituali, & temporali mucrone ferire studeamus.

§.1. Sane cum nuper, magno cum animi nostri mœrore, plurimorum fide dignorum relatione, ac fama publica, non quidem a malevolis, & suspectis, sed gravibus, & honestis, ac veridicis personis exorta, etiam per modum Notarii facti permanentis, ad aures nostras pervenit, iniquitatis filium Odettum a Castillione, S. R. E. Diaconum Cardinalem, & Ecclesiæ Beluacen. perpetuum Administratorem in spiritualibus, & temporalibus, alias per Sedem Apostolicam deputatum, ad quem velut ipsius universalis, & Romanæ Ecclesiæ Cardinalem, & honorabile membrum pertinebat, pro fidei Catholice defensione, Apostolicæque Sedis conservatione, proprium sanguinem, ubi opus fuisset, effundere, vitamque exponere, ac hæreticos undique, & præcipue ab Ecclesiâ Beluacen. prædictâ, illiusque Civitate, & Diœcesi, quarum curam gerebat, potissimum expellere, illosque totis viribus, ac omni conatu persequi, suorum muneris, sta-

Proemium.

Odettus a Castillione Cardinalis Hugonotum hæresim secutus est.

tus, decoris, honoris, ac propriæ salutis, necnon beneficiorum, quibus illum Sedes Apostolica, tot tantisque dignitatibus decoraverat, receptorum, & fidelitatis juramenti eidem Sedi per eum præstiti, nobilitatisque suæ originis prorsus immemorem, Deique timore postposito contra Sedem, eandem se temere erigentem adeo in profundum malorum prolapsus fuisse, ut in pessimam illam, quæ his calamitosis, & deplorandis temporibus in inclyto Regno Franciæ, proh dolor! maxime invaluit, Hugonotorum nuncupatam hæresim, ne dum incidit, sed ipsos Hugonotos hæreticos, quos præsertim in Civitate, & Diœcesi prædictis contrigere & punire, vel saltem ab eis prostigare debet, defendere, fovere, & protegere, aut tueri curaverit, & quamplures hujusmodi pestifera sectæ viros, pseudotheologos, in rectores, & concionatores, quibus alios seducere, ac inficere possit, familiariter retinuerit, arma sumperit, ac alia gravissima hæresim manifestam denotantia, pertinaciter contra Fidem Catholicam, Sanctamque Romanam Ecclesiam commiserit, & perpetraverit, in gravem divinæ Majestatis offensam, ac omnium Christianidelium scandalum.

Cujus adhesionis verificatio ab isto Pontifice Cardinalibus Inquisitoribus commissa fuit.

Quæ verificatio habita, & huic Pontifici relata, ipse contra Odettum procedit, & ad sententiam eam iussit.

§.2. Nos igitur, quorum est pro nostro Pastoralis officii ministerio præmissis debite providere, non valentes citra imense illius divinæ Majestatis offensam, necnon Christianidelium eorumdem scandalum, modo aliquo præmissa, utpote tam impia & enormia conniventibus oculis pertransire, ut tamen videremus, clamorem qui ad Nos pervenerat, idem Odettus opere complevisset, Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus hæreticæ pravitatis Inquisitoribus generalibus in Romana Curia deputatis, ut de præmissis omnibus, & singulis se diligenter informarent, veritateque desuper inquirerent, ac deinde Nobis in Consistorio nostro secreto referrent, commissis, & mandavimus.

§.3. Cumq. Cardinales Inquisitores præfati, mandatis nostris hujusmodi parentes super his diligenter inquisivissent, ac dictum Odettum nedum superius expressa, sed etiam longe deteriora commisisse, & perpetrasse, nempe inter alia dixisse, & pertinaciter tenuisse, Ecclesiam usque ad ista tempora hæreticorum Hugonotorum errasse, necnon palam, & publice partes dictorum Hugonotorum hæreticorum, illorumque conventiculas, sectas fuisse, secutum, ac tutatum fuisse, & laudasse, abiectisque Cardinalatus habitu & insigniis, quibus se indignum reddiderat, ad Hugonotos hæreticos ipsos declinasse, eorumque sectam expresse professum fuisse, seq. illorum exercitus ductorem secisse, & adhuc existere, aliaque in sanctam fidem, & Catholicam Religionem commisisse comperissent, & Nobis in Consistorio prædicto retulissent, illaque adeo notoria essent, ut nulla possent tergiversatione celari, eisdem Card. Inquisitoribus, etiam viva vocis oraculo dedimus in mandatis, ut præfatum Odettum sub excommunic-

tionis late sententiæ, aliisque censuris, & poenis tunc expressis ad personaliter comparandum, & se a præmissis expurgandum infra certum tunc expressum, ac alias sub certis modo, & forma monerent, requirerent, & citarent, ac literas monitoriales, & citatorias contra eundem Odettum per edictum publicum in d. Ecclesia Beluacen., & illius Palatii Episcopalis valvis, ac in Alma Urbe nostra in locis consuetis exequendas, & publicandas decernerent, ac illis sic, ut præmittitur, exequitis, ac coram ipsis Inquisitoribus reproductis, terminisque ad docendum se illis paruisse servari solitis servatis, dictoq. Odetto prius ad audien. sententiam per Nos ferendam legitime citato, & dilecto filio Petro Belo Procuratore Fisci ejusdem hæreticæ pravitatis generalis Inquisitionis ad hoc instante, ad hujusmodi causæ expeditionem, justitia mediante, devenire volentes.

§.4. Habita desuper cum prædictis, & aliis Venerabilibus Fratribus nostris ejusdem S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione, de eorum unanimi voto, consilio & assensu, Christi prius Salvatoris nostri nomine invocato, in throno justitiæ pro tribunali sedentes, & solum Deum præ oculis habentes, per hanc nostram sententiam, quam ferimus in his scriptis, pronunciamus, decernimus, & declaramus, præfatum Odettum in excommunicationis late sententiæ, privationis, confiscationis omnium bonorum suorum, præsentium & futurorum, officiorum, & dignitatum, etiam Cardinalatus, jurium, privilegiorum & actionum, ac criminis hæresis pro confesso habiti poenas in dictis literis monitorialibus, & citatoriis contentas ob ipsius Odetti illis non partitionem damnabiliter incidisse & incurrisse, & nihilominus, quia tam ex processu contra eum formato & per dictos Inquisitores, ut præmittitur, relato, quam notorietate facti, quod nulla prorsus exultatione palliari, aut tergiversatione celari potest, & ex quamplurimis aliis, quæ Nobis innotuerunt, ac de quibus alias multipliciter conscientiam nostram plene informatam habemus de hæresis, & schismatis criminibus hujusmodi, omnibusque superius enarratis per eum commissis & perpetratis clare & aperte constat, & constat, ipsum Odettum hæreticum, excommunicatum, Hugonotum, Schismaticum, & Blasphemum, ac a Fide Catholica, & S. R. E. Apostatam, & transfugam, Fidei fractorem, & perierum pronunciamus & judicamus, ac declaramus, & propterea eum ab omni Cardinalatus commodo, & honore, ac privilegio etiam clericali a die commissorum criminum hujusmodi ipso jure depositum, dictaque Ecclesiæ Beluacen. administratione, ac omnibus beneficiis, & officiis, honoribus, dignitatibus, ac prælaturis privatum, & ad illa inhabilem & perpetuo incapacem, ac ejus bona, jura, & jurisdictiones publicata fuisse, & esse, & ab his, ad quos spectant, capi posse, dictamque Ecclesiam Beluacen., & cetera beneficia quæ-

Et modo de voto Card. illius excommunicatum, omniumque dignitatum & honorum privatum declarat.

V

cumque, & qualicumque ecclesiastica, & officia per eum obtenta vacavisse, & vacare similiter declaramus, & decernimus, ac eundem Oletum, quatenus opus sit, depouimus, privamus, & inhabilem facimus, ejusque bona omnia, jura, & jurisdictiones publicamus, depositumque & privatum, ac inhabilem effectum, ac velut talem hereticum, schismaticum, & blasphemum, & infructuosum palmitem ab Ecclesia precifum ulterius legitime puniendum fore decernimus, ejusque personam ad Chrestifidelibus capiendam & detinendam, & ad iustitiam & ministrorum manus, ut poenis debitibus affici possit, tradendam, omnimodumque & forma, quibus possumus, & debemus, & exponimus.

§.5. Nulli ergo omnino hominum liceat &c. Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo tertio, Pridie Kal. Aprilis, Pontificatus nostri Anno tertio.

Ego Pius Catholicae Ecclesiae Episcopus.

Sequitur Cardinalium subscriptiones, & publicatio.

LXXVIII.

Causas Fidei, seu haeresis inter Regulares ad S. Inquisitionis Tribunal remittit cognoscendas, dummodo Superiores ditorum Regularium non praevenerint in iudicio incedendo.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad futuram rei memoriam.

Pastoris aeterni vices meritis licet insufficientibus gerentes in terris sic vigilantiae nostrae sollicitudinem circa oves, curae nostrae divina dispositione commissas exercere studemus, ne illae ab ovili suo (extra quod salvus nemo esse potest) aberrantes in Luporum rapacium insidias, ullo modo incidere valeant, sed intra clausuras debite custodit ad caelestia pasca feliciter pervenire possint.

§.1. Nuper siquidem accepimus nonnullos Romanos Pontifices Praedecessores nostros anteaestis temporibus, ex causis tunc expressis, diversis Ordinibus, etiam Mendicantibus, quod contra eorum Fratres, & Religiosos in quibuscumque causis etiam haeresis, nisi per eorumdem Ordinum Superiores, & Praelatos inquiri, aut procedi quomodolibet non possint, inter alia privilegia, per suas literas concessisse, & nos forte illas confirmasse.

§.2. Supercrecente autem temporis, & hominum malitia, hac nostra postlimum aetate (quod sane doleenter referimus) in Agro evangelici Patrifamilias zizaniam etiam inter dictos Fratres, & Religiosos in tantum pullulasse, messisque tritico rare-

sciente adeo polluere videmus, ut vulpeculae jam in aperto Vineam Domini demoliri nitantur. Quare Nos pro Pastoralis officii divinitus crediti debito, quantum Deo possumus, opportuna in praemissis remedia adhibere volentes; ut quos Dei amor a malo non revocat, poena saltem formido a delinquendo retrahat. Et propterea considerantes, quod si dilecti filii Inquisitores haeretice pravitatis, tam generales, quam ubique locorum deputati particulares, & in causis haeresis hujusmodi contra quoscumque, quorumvis Ordinum, etiam quomodolibet exemptorum, & Mendicantium Fratres, Professores, & Religiosos, quandocumque causas ipsas haeresis ab eis inchoari contigerit, procedere valerent, profecto in non modicam fidei Catholicae cederet utilitatem cum praesertim, ex hoc Superiores, & Praelati Ordinum praedictorum, sicut verisimiliter credendum est, ad Subditos suos sub probata Religionis norma continendos, transgressoresque debitis poenis compercendos facile reddi possint diligentiores.

§.3. Idecirco Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris hac nostra firmiter valitura Constitutione auctoritate Apostolica tenore praesentium, statimus, ordinamus, atque decernimus, quod de cetero in omnibus Christiani Orbis partibus Inquisitores haeretice pravitatis, tam generales, quam in quibusvis Provinciis, Civitatibus, Oppidis, Terris, & Locis pro tempore deputati particulares contra quoscumque Fratres, Professores, Religiosos Ordinum praedictorum, ac etiam contra quoscumque quovis modo privilegiatos, & exemptos de haeresis crimine quomodolibet suspectos, aut culpabiles, dummodo ab eorumdem Fratrum, Professorum, & Religiosorum Superioribus, & Praelatis in causis hujusmodi preventi non fuerint, juxta facultates ipsius officii Inquisitionis inquirere, & procedere, ac culpabiles, & delinquentes repertos, secundum Canonicas Sanctiones castigare, atque punire, ceteraque omnia, & singula facere, gerere, & exequi libere, & licite possint, & valeant, super quibus plenam, & liberam eisdem Inquisitoribus, & eorum cuilibet facultatem concedimus, & potestatem: sique per quoscumque Judices Commissarios quavis auctoritate fungentes sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi facultate judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

§.4. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, & Ordinum praedictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indulgentiis, & Literis Apostolicis etiam Mari magno

Sanctio personalis. D. P. An. IV. die 31. Martii

Papa subscr.

Ex Margari. no & U. de. Jura. or. 16. pag. 467.

Exordium.

Nonnulli Pontifices decessere contra nonnullos Regulares procedi non posse etiam in Causis haeresis nisi per ordinem Superiores.

Causa revocandi Decret.

Declaratio, de qua in rubrica.

gno, & Bulla aurea, vel alias quomodolibet nuncupatis eisdem Ordinibus, & illorum Superioribus, ac Praelatis etiam per dictos Romanos Pontifices Praedecessores nostros, & Sedem Apostolicam, ac etiam per Nos, aut quoscumque alios quovis modo concessis, confirmatis, & iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque tenoribus specialis, specifica, expressa, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut alia exquisita forma ad hoc servanda foret: eorum omnium tenores praesentibus profuscienter expressis, & totaliter insertis habentes, illis alias in suo robore permanfuris, hac vice dumtaxat ad effectum praesentium specialiter, & expresse derogamus, & sufficienter, & plene derogatum esse volumus, atque decernimus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.5. Volumus autem, quod praesentium transumptis manu Notarii publici subscriptis, ac sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis ea prorsus fides adhibeatur, quae originalibus literis ipsis adhiberetur, si forent exhibite, vel ostense.

Datum Romae apud S. Petrum sub anno Piscatoris die 1. Aprilis MDLXII. Pontificatus nostri Anno Tertio.

LXXIX.

Facultates Cardinalium Reipublicae Christianae generalium Inquisitorum in Urbe procedendi etiam contra Praelatos haereticos, vel haereticorum fautores.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex, Christi Vicarius, ac Beati Petri successor, cui ipse Christus Dominus noster oves suas pascendas enixe commendavit, ne oves deperditae de ejus manu quandoque requirantur, omni studio, & solertia continue invigilare, debet, ut a S. R. E. quae ceterarum caput est, & magistra, deviantes, ac aberrantes ad gregem Dominicum totis viribus reducat, & quas Dei timore proposito, & salutaribus monitionibus ad illam allicere nequiverit, temporalium saltem poenarum metu coerceat.

§.1. Cumque Nos propterea postquam ad summi Apostolatus apicem, licet immeriti, divina favente clementia assumpti fuimus, statim mentis nostrae aciem eo direximus, ut haeretica pravitas undique, extirpatis erroribus, fides Catholica ubique augmentum suscipiat, & diffusius protendatur, nihilque, quod huic rei profuturum cognovimus, praetermiserimus. Et nihilominus sicut nuper non sine gravi cordis dolore, & animi amaritudine accepimus, Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

nonnulli Praelati, & in dignitate Ecclesiastica, ac Episcopali ordine constituti, ad quos veluti in partem sollicitudinis nostrae vocatos, magis spectaret ceteros, praesertim eorum curae creditos ab erroribus revocare, & in eisdem erroribus pertinaciter persistentes insequi, nedum in similes errores haereticos graviter prolapsi fuere, sed etiam ceterorum haereticorum fautores, receptatores, & auxiliares existunt, & eandem fidem Catholicam, cujus defensores esse deberent, in dies oppugnare non verentur.

§.2. Volentes huic igitur tam pernicioso morbo, prout nostro incumbit officio, occurrere, ac ne ulterius progrediatur, quantum in Nobis est, providere, Motu proprio per Apostolica scripta Venerabilibus fratribus nostris, & dilectis filiis nostris Inquisitoribus contra haeticam pravitatem generalibus in alma Urbe nostra pro tempore residentibus, quibus ut contra quoscumque etiam Episcopali, ac quacumque alia etiam Cardinalatus praedictos dignitate procedere possint, per alias nostras indulgimus, tenore praesentium, committimus, & mandamus, ut omnes, & singulos haereticos, & haereticorum fautores, receptatores, & auxiliares praedictos, de hujusmodi criminibus diffamatos, in Provinciis, & locis, in quibus Lutherana secta invaluit, commorantes, ad quos ob ipsorum haereticorum frequentiam notorium est, tutum, seu saltem liberum non patere accessum, etiam si Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali, & alia quacumque etiam Cardinalatus dignitate praesulgent, nullis aliis desuper habitis super non tuto, vel non libero accessu, hujusmodi informationibus (receptis tamen summarie, & extrajudicialiter, quantum ipsis Inquisitoribus sufficere videbitur, prius indicis) etiam per edictum in valvis Palatii officii sanctae Inquisitionis, & Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, ac in Cancellaria nostra Apostolica, & acie Campi Flora tantum per unum ex nostris Curatoribus, vel etiam in locis finitimis terrarum in Italia consistentium, Nobis & eidem Sanctae Romanae Ecclesiae immediate subjectis, prout ipsis Inquisitoribus visum fuerit, assignandum, & publicandum, citent, moneant, & requirant, ut intra certum, & competentem terminum eis ipsorum Inquisitorum arbitrio praefigendum, sub excommunicationis latae sententiae, suspensionis a divinis, & privationis etiam a Cathedralibus Ecclesiis, & quibuscumque dignitatibus, & beneficiis Ecclesiasticis, ac officiis, & ordinibus quae obtinent, & in quibus constituti existunt, & inhabilitatis ad illa, & alia quaecumque in posterum obtinenda, necnon confessionis criminum haeresis eis obsectorum, alii- que tam Ecclesiasticis, quam temporalibus, etiam pecuniariis, & bonorum confiscationis, ac corporalibus, & etiam lapsu, & aliis per ipsos Inquisitores imponendis poenis, coram ipsis personaliter, & non per procuratorem, defensorem, vel excusato-

Jurisdicatio Cardinalium Inquisitorum procedendi contra quoscumque quae di. gitate ecclesiastica praedictos, haereticos &c.

Fides transumptum.

Dat. die 1. Aprilis 1562. An. III.

Exordium.

Causa Constitutionis.

Derogatio contrarium

rem aliquem compareant, & se a criminibus praedictis expurgent, & si in termino praedicto non compareverint, & se a dictis criminibus legitime non expurgaverint, ad observationem terminorum ad docendum, se dictis literis citatorii, & monitorialibus paruisse pro sententia declaratoria, incursum censurarum, & poenarum in eisdem literis contentarum ferenda servari solitorum, ac etiam in causa ipsa criminis haereticis inquirendo ad receptionem probationum pro definitiva super crimine etiam contra absentes, sic ut praefertur, monitos ferenda sententia, usque ad ipsius sententiae ferendam calculum procedant, ac demum processum omnem Nobis, ut ad sententiam, quae iusta visa fuerit, prolationem devenire possimus, in Consistorio nostro secreto referant. Nos enim citationem, & monitionem per publicum edictum, ut praefertur, decernendas, & exequendas praedictas, dictos sic citatos, & monitos perinde arctare, ac si personaliter citati forent, illasque ac processum desuper habendos sententiaque inde ferendas validos, & validas fore.

§. 3. Sicque per quoscumque Iudices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores in quavis instantia, sub lata eis, & eorum cuilibet quavis aliter interpretandi, & definiendi facultate, & auctoritate iudicari, & definiendi debere, irritum quoque, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

§. 4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Palatii nostri stylo, etiam certam aliam formam, quoad citationes per edictum decernendas, & exequendas, inducentibus, quibus, illorum omnium tenores praesentibus pro sufficienter expressis habentes, hac vice dumtaxat, illis alias in suo robore permanentibus, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo &c.
Datum Romae apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicae 1563. septimo Idus Aprilis, Pont. nostri Anno Quarto.

ginta ducatos auri de Camera habere, & consequi consueverint, distique centum in promotione, & quinquaginta ducati in obitu huiusmodi praefatis Magistris solvi debeant: Nihilominus nonnulli ex dictis Cardinalibus, seu eorum agentes, & successores, nescitur quo praetextu, dictam summam per eos, ut praefertur, debitam eisdem Magistris solvere recusant in eorum grave praedictum.

§. 2. Nos igitur attendentes praefatos Cardinales officio dictorum Magistrorum egere, & uti, dictamque summam a Romanis Pontificibus, tanquam mercedem, seu pro mercede eorumdem Magistrorum ab immemorabili tempore citra constitutam fuisse, & esse, propterea indemnitate eorum opportune consulere volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia centum in promotione ad Cardinalatus honorem, & quinquaginta ducatos auri de Camera praedictos in obitu, seu post obitum singulorum Cardinalium huiusmodi, sive in Romana Curia, sive extra eam, & ubicumque decesserint, vel decedere contigerit, praefatis Magistris debere, & sibi per modernos, qui illos solvere recusant, & pro tempore existentes S. R. E. Cardinales, seu eorum agentes, & haeredes respective solvi, & eis consignari debere auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuo statuimus, volumus, & ordinamus.

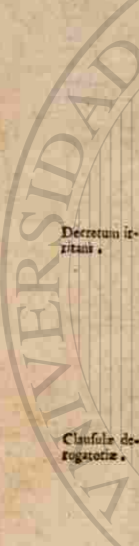
§. 3. Mandantes propterea dilectis filiis Guidoni Ascanio Sanctae Mariae in Via lata Diacono Cardinali de Sancta Flora nuncupato nostro, & eiusdem Romanae Ecclesiae Collegii dictorum Cardinalium modernis & pro tempore existentibus Camerariis, quatenus eisdem Magistris Ceremoniarum de dictis ducatis sic debitis, & solvi recusatis per Cardinales, seu eorum agentes, & haeredes praefatos respective plenarie, & integre responderi faciant. Et nihilominus de cetero pro potiori cautela infra mensem a die promotionis eorumdem Cardinalium computandum per dicti Collegii depositarium, vel alias prout melius expedite videbitur, centum, quinquaginta vero ducatos huiusmodi in obitu, seu post obitum praefatorum Cardinalium sive in dicta Curia, sive extra eam, & ubicumque decesserint, vel decedere contigerit, ut praefertur, ab haeredibus eorumdem Cardinalium, quibusvis appellationibus, subterfugiis, & cavillationibus remotis, ipsis Magistris Ceremoniarum persolvi curent, & etiam cum effectu faciant, & ad id illos omnibus remediis opportunis sibi benevisis, etiam cum invocatione auxilii brachii secularis cogant, & compellant.

§. 4. Non obstantibus praemissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis statutisque, & consuetudinibus etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis praefatis Cardinalibus, & quibusvis aliis sub quibuscumque verborum formis, & tenoribus, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in

Et solvenda decem Pius.

Camerarium Sac. Collegii huius Decreti exequutionem facit.

Obstantia tollit.

Decretum irritum.

Clausula derogatoria.

Sanctio poenalis. D. P. An. IV. die 7. Aprilis.

Ex Regis. in Archiv. Pae.

Nonnulli Cardinales, eorumque Agentes emolumenta Magistris Ceremoniarum debita non persolvebant.

contrarium quomodolibet concessis. Quibus omnibus, etiam de illis, eorumque totis tenoribus specialis, & expressa mentio habenda foret, eorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum, sub anno Piscatoris die decima Maii, millesimo quingentesimo sexagesimo tertio, Pontificatus nostri Anno Quarto.

LXXXI.

Erectio Ecclesiae Urbinaten. in Metropolitanam.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Super universas Orbis Ecclesias, eo disponente, qui cunctis imperat, & cui omnia obediunt, meritis licet insufficientibus a Domino constituti, levamus in circuitu agri Domini oculos nostrae mentis, more pervigilii Pastoris inspecturi, quod Ecclesiarum eorum praesertim Cathedralium insignium statui, & decori congruat. Quid vero operis circa illas, earumque statum prosperum, & felicem impendi debeat, & Divino fultu praesidio, qua cuncta ex benignitate pro populorum suorum fideli salute dignoscuntur, ad ea, quae statui Ecclesiarum huiusmodi congruunt, nostri officii partes salubriter, & utiliter impendere curamus, prout etiam Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium exposcit devotio, Nosque in Domino conspicimus expedire.

§. 1. Sane considerantes Ecclesiam Urbinatensem Sedi Apostolicae immediate subiectam, cui Venerabilis Frater Felix Episcopus Urbinatensis praesente dignoscitur, & ad quam alias regressus, seu accessus, & ingressus per cessum, vel decessum dicti Felicis Episcopi, ac forsitan in certos alios tunc expressos eventus dilecto Filio nostro Julio S. Petri ad Vincula Diacono Cardinali de Urbino nuncupato Apostolica auctoritate concessum extitit, inter alias illarum partium Cathedralium Ecclesiarum insignem, ac Nobilem, necnon Civitatem Ducatus Titulo, egregiarumque personarum multitudine decoratam, ac Cleri, & Populi numeritate decoratam, ac Metropolitanae praerogative merito dignam existere. Quodque si Ecclesia ipsa Urbinatensis in Metropolitanam, & in ea una Archiepiscopus, & alia Diaconatus nuncupande Dignitates eligerentur, necnon Callien., Senogallien., Pisaren., Forosempronien., Feretranen., & Eugubinen. Ecclesiarum praefatarum, ac illi pro tempore praesidentium Praelatorum necnon dilectorum filiorum Cleri, & Populi Civitatum, & Dioecesium earundem commoditatibus, & utilitatibus plurimum consuleretur ex his, & nonnullis aliis ra-

tionabilibus causis, praefato Julio Cardinali, qui mensis Episcopali dictae Ecclesiae Urbinatensis ultra illius fructus annuos quingenta, & Archiepiscopatui centum, & Decanatu praefatis alia centum scuta, ex bonis suis patrimonialibus, pro illarum dote annuatim donavit, & assignavit, hoc summo opere desiderante, ac Nobis desuper supplicante.

§. 2. Habita super his, cum Venerabilibus Fratribus nostris deliberatione maturata ad Omnipotentis Dei laudem, & honorem, necnon totius militantis Ecclesiae gloriam, praefatam Ecclesiam Urbinatensem in Metropolitanam cum Archiepiscopali dignitate, ac omnimoda jurisdictione, & superioritate, necnon Pallii, & Crucis delatione, ac aliis Metropolitanis insigniis, necnon in ea unum Archiepiscopatum pro uno Archiepiscopato, ac unum Decanatum, quae inferiores inibi dignitates pro uno Decano, qui post Praepositum, Subdiaconum, ac ante omnes Canonicos eiusdem Ecclesiae Urbinatensis stallum in Choro, locumque, ac vocem in Capitulo ipsius Ecclesiae habeant de ipsorum Fratrum consilio, & auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuo erigimus, & instituis.

§. 3. Ac eidem Ecclesiae Urbinatensi Callien., Senogallien., Pisaren., Forosempronien., Feretranen., Eugubinen. Civitates, & Dioeceses, cum illarum districtu, & Territorio pro ejus Provincia, ac Praefules pro tempore existentes, pro suis Suffraganeis Episcopis, necnon dilectos Filios Capitula ipsarum Callien., Senogallien., Pisaren., Forosempronien., Feretranen., Eugubinen. Ecclesiarum, ac Clerum, & Populum Callien., Senogallien., Pisaren., Forosempronien., Eugubinen., Feretranen. Civitatum, & Dioecesium pro suis Provincialibus Callien. videlicet, & Senogallien., Pisaren., Forosempronien., & Feretranen., ex nunc Venerabilium Fratrum nostrorum Callien., Senogallien., Pisaren., Forosempronien., & Feretranen. Episcoporum ad hoc expresso accedente consensu Eugubinen. vero Ecclesias praefatas ex nunc prout ex tunc, & e contra cum Venerabilis Fratris nostri Mariani Episcopi Eugubini, & qui alias regressus, accessus, & ingressus ad ipsam Ecclesiam Eugubinen., in certos tunc expressos eventus dicta auctoritate concessus fuit dilecti filii nostri Jacobi S. Mariae in Cosmedin. Presbyteri Cardinalis de Sabellis nuncupati successerit assensus alias ipsius Ecclesiae Eugubinen. vacatione pro tempore occurrente perpetuo concedimus, & assignamus.

§. 4. Necnon Mense Episcopali Ecclesiae Urbinaten. huiusmodi quingenta, & Archiepiscopatui centum, ac Decanatu praefatis alia centum scuta per dictum Julium Cardinalem, ut praefertur, donata, & assignata etiam perpetuo applicamus, & appropriamus.

§. 5. Necnon eosdem Praefules, Clerum, & Populum quoad omnia Metropolitan. Archiepiscopalem superioritatem, iurif-

Erectio Urbinaten. Ecclesiae in Metropolitanam.

Ecclesia suffraganea et assignata.

Don. Ecclesiae & Capituli.

Obedientia Archiepiscopali pro praesentibus.

Derogatio
concordatorum

jurisdictionem, ac jura pro tempore existenti Archiepiscopo Urbinatensi subiectos esse, & tamquam membra capiti obsequentes, ac de Archiepiscopali iuribus responderi debere volumus.

§.6. Decernentes ex nunc irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 13.
Junii 1563.
An. IV.

Nulli ergo &c.
Datum Romae apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominice 1563. Pridae Nonas Junii, Pontif. nostri anno Quarto.

tatem huiusmodi quomodolibet spectantibus, in quacumque instantia inter illos, necnon alia aequae, vel magis pia loca, Universitates, & Collegia quomodolibet privilegiata, ac viduas, pupillos, & alias personas etiam exemptas pendentibus, cuiuscumque qualitates, status, gradus, ordinis, vel conditionis, & naturae existant, etiam praemissis expressis majores, quorum omnium statum, & merita, ac iudicium, & colligantium nomina, & cognomina, & qualitates, ceteraque etiam de necessitate exprimenda praesentibus haberi volumus pro expressis, in statu, & terminis, in quibus reperuntur, dummodo instructa non sint, harum serie ad Nos advocantes, dilectum filium nostrum Rodulfum, Pium, Episcopum Ostiensem, ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium Decanum, Cardinalem de Carpo nuncupatum, modernum, & pro tempore existentem Protectorem ejusdem Hospitalis, Iudicem ordinarium, & perpetuum, ad praefatas, necnon quascumque alias similes, vel dissimiles, causam, & causas civiles, & criminales, ac mixtas, ad Hospitalis, & Societatem huiusmodi pertinentem, tam per eos, quam contra eos, & inter eos, ac personas, Universitates, Collegia, seu loca etiam privilegiata, & exempta, tam active, quam passive, pro tempore movendas, iuxta ordinatam jurisdictionem, seu facultatem, tam Governatori, sive Regenti, vel Auditori Camerae Apostolicae, quam Vicario praefatis, & eorum cuilibet attributas, ac prout rerum qualitas exegerit, seu postulerit, cum omnibus, & singulis eorum incidentibus, dependentibus, annexis, & connexis, summarie, simpliciter, & de plano, ac sola facti veritate inspecta, & absque terminorum aliquorum substantialium observatione, aut alicujus registri confessione, per se, vel alium, seu alios audientem, & sine debito terminum auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuo constituimus, & deputamus etiam ad hunc effectum illi etiam per alium, seu alios quoscumque, tam in Romana Curia, quam extra eam, etiam per edictum publicum, confitito sibi prius, quam etiam summarie de non tuto accessu ad illos, citandi, & monendi, eisdemque, & praefatis, ac quibuscumque aliis ejusdem Urbis Curiarum Iudicibus, & personis, tam Ecclesiasticis, quam Saecularibus, quibus & quoties opus fuerit, etiam sub sententiis, censuris, & poenis Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis, quibus sibi, sive ab eo deputando Auditori videbitur, inhibendi, & in eventum non partitionis contra inobedientes, & rebelles, ad declarationem incursum censurarum, & poenarum huiusmodi, illarumque aggravationes, & alias iuxta statum, & morem dictarum Curiarum in similibus servari solitum, ac alias prout sibi videbitur, procedendi, sententiamque, sive sententias debite executioni demandandi, sive demandari faciendi. Contradictores quoscumque, & rebelles, per censuras, & poenas Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias, aliasque

LXXXII.
Jurisdicchio Cardinalis Protectoris, & Iudicis causarum Hospitalis, & Societatis S. Hieronymi Illyricorum de Urbe.
PIUS PAPA QUARTUS
Motu proprio &c.
CUM, sicut accepimus, Hospitale Illyricorum S. Hieronymi prope Ripettam de Urbe, ob lites, & quaestiones, quibus ad diversa Urbis Tribunalia, occasione locationum, censuum, donationum, hereditatum, & legatorum, & diversarum aliarum rerum ejusdem, tam agendo, quam defendendo, jugiter implicitum existit, quantum plurima damna, & incommoda patiatur, ac impense litis, valorem &c. de qua ex tempore agitur saepenumero exuperet.
§.1. Nos Hospitale ipsum, in quo piissima charitate, & misericordiae opera pauperibus Christi continuo impendi spectantur, ab huiusmodi dispendiis, quantum possumus, sublevari volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine, omnes, & singulas causas, inter dictum Hospitale sive dilectos filios Custodes, & Officiales, ac Ministros Societatis ejusdem Hospitalis, & quascumque alias etiam saeculares personas, Universitates, ac loca coram Sanctae Romanae Ecclesiae Camerario, Regente, Praesidente, ac Clericis Camerae Apostolicae, necnon Vicario, Governatore, & Senatore Urbis, illiusque Primo, Secundo Collateralibus, ac appellationum causarum Curiae Capitolii ejusdem Urbis Capitaneo, necnon Magistro Stratarum, aliisque quibuscumque Iudicibus ordinariis, & delegatis, etiam causarum Palatii Apostolici Auditoribus, & ejusdem Romanae Ecclesiae Cardinalibus, nunc, & pro tempore pendentibus, super quibuscumque locationibus, venditionibus, donationibus, legatis, fideicommissis, testamentis, executionibus, revocationibus, bonis, rebus, iuribus, & actionibus, Hospitalis, & Societatem, Officiales, lites consortes, & alios praefatos, tam conjunctim quam divisim, ac tam active, quam passive concernentibus, ac ad Hospitalis, & Socie-

Causa
Constitutionis.

Jurisdicchio, de
qua in rubric.

aliaque juris, & facti opportuna remedia, appellatione postposita compescendi, auxiliisque brachii saecularis ad hoc, si opus fuerit, invocandi, omniaque, & singula alia in praemissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi, plenam, & liberam licentiam, seu facultatem concedimus. Decernentes Hospitalis, Societatem, & ejus Officiales, & personas huiusmodi ex nunc deinceps occasione praemissorum, alibi quam coram Rodulpho Pio Cardinale, & pro tempore Protectore praefato conveniri, aut ad alios conveniendum contrahi non posse, ac sententias processus per alium, seu alios Iudices, tam ordinarios, quam delegatos in causis praefatis pro tempore formatas, datas, latas, & factas cum inde secatis quibuscumque, nulla, irrita, & inania, nulliusque roboris, vel momenti fore.

Clausula
servare
hujus
concessio-
nis.

§.2. Praesentes quoque literas sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, & exemptionibus similibus, vel dissimiliis gratiarum, etiam per Nos, & Successores nostros Romanos Pontifices, & Sedem praefatam, vel ejus Legatos, etiam per regulas Cancellariae Apostolicae pro tempore factas, etiam in favorem Fabricae Principis Apostolorum de Urbe, nullatenus comprehendendi, sed semper ab illis penitus, & omnino excepta esse, & ceteri, nec eisdem praesentibus per quascumque literas, & qualvis alias clausulas generales, & speciales, etiam derogatorias, & efficaciores, & insolitas, ac etiam irritantia decreta, sub quacumque verborum expressione in se continentes derogari posse. & si illis ullo unquam tempore, ex aliqua etiam quantumvis necessaria, & urgenti causa derogari contingat, nisi tenor illarum de verbo ad verbum nihil omisso insertus, & huiusmodi derogatio consistorialiter facta, ac per trinas, & distinctas literas eundem tenorem continentes, tribus similibus distinctis vicibus, Administratoribus sive Custodibus, Governoribus, Rectoribus, & Economis Hospitalis, & Societatis huiusmodi legitime intimata, & insinuata fuerit, eorumque expressus ad id accedat assensus, derogationem huiusmodi nemini suffragari. Sicque per quoscumque Iudices, quavis auctoritate fungentes, & praefata etiam Romanae Ecclesiae Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique iudicari, & definituri debere: irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula
derogatorie
concordatorum.

§.3. Non obstantibus praemissis, & felicis recordationis Bonifacii Papae Octavi Praedecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium ad iudicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Fabricae praefatae, ac Hospitalium, Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum quorumcumque locorum, &

Ordinum, etiam exemptorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, conservatoriis, exemptionibus, & literis Apostolicis, eisdem, & dilectis filiis Populo Romano, necnon Iudicibus, Curis, & Tribunalibus, eorumque personis, per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros, ac Nos, & dictam Sedem, etiam Motu, & scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac alias sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in contrarium, quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, necnon reformationibus, etiam noviter factis, ac paribus Motu, & scientia approbatis, etiam disponentibus, quod caulae huiusmodi ad forum, seu Curiam, Capitoli reasum debeant. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, aliter de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat, harum serie specialiter, & expressis, ac eisdem Motu, & scientia, ac potestatis plenitudine derogamus, ac sufficienter derogatum esse decernimus, contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis, & consuetis.

Fiat Motu proprio .I.
§.4. Et cum absolute cens. ad effectum praesentium, & de auctoritate, constitutione, deputatione, licentia, facultate, concessione, decreto, & derogatione, & aliis praemissis, quae hic pro sigillatim repetitis ad partem habeantur, latissime attendent, & quod praemissorum omnium, & singulorum major, & verior significatio, & expressio fieri possit in literis per Breve nostrum ad perpetuam rei memoriam, si videbitur, latissime expedienda. Quodque earundem literarum transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Protectoris, vel Societatis huiusmodi, seu personae in dignitate Ecclesiastica constitutae, vel Curiae etiam saecularis munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae eisdem literis originalibus adhiberetur si forent exhibita, vel ostensa. Et quod ad causas in futurum movendas tantum.

Repetitio
clausulatum.

Datum Romae apud S. Marcum, Pridae Nonas Septembris Anno IV.

D. P. An. IV.
die 4. Sept.

LXXXIII.

Studii generalis Bononiensis, ejusque Re-
ctoris atque Scholarium indulta.

*Hoc Studium antiquissimum est, & de eoba-
betur in Const. X. Quasi. Innoc. VI. T. III.
Par. II. fol. 22. Et in hac Civitate Bononi &
Rot. instituit Paul. III. ut in ejus Const. IV.
Ex in juncto. Tom. IV. Par. I. fol. 121. Adma-
teriam Studiorum generalium, vide Cap.
fin. de Magistr. & Cap. 2. de Privileg. in 6.
Et etiam Conc. Trid. Sess. 8. cap. 1.*

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuum rei memoriam.

Exordium.

Sacri Apostolatus ministerio meritis li-
cet imparibus superna dispositione pra-
sidentes, ad ea licenter intendimus, per quae
literarum studia ubique nostrae provisionis
ope continua suscipiant incrementa, & iis
quae propterea, ac pro personarum quarum-
libet praesertim literarum scientia praedita-
rum commodo provide facta fuisse dicuntur,
ut firma perpetuo, & illibata persistant,
nostra approbationis robur libenter adici-
mus, ac alias desuper providemus, prout
locorum & personarum qualitatibus debite
pensatis, in Domino conspicimus expe-
dire.

Studii Bono-
niensis com-
mendatio.

§. 1. Cum itaque, sicut accepimus, in Ci-
vitate nostra Bononiensi. Studium generale
Juris Civilis, & Pontifici semper adeo flo-
rerit, & floreat, ut ad eam veluti ad stu-
diorum matrem undique confluant variae, &
diversae personae, & ex qua quamplures fa-
mosissimi viri prodierint, & in dies prodire
dignoscatur, quorum scientia, necdum ipsa
Civitas, sed etiam totus illustratur Orbis,
& cum nuperrime pro commodiori utili-
tate Scholarium in eadem Civitate, & Uni-
versitate studentium, ac etiam ibidem le-
gentium, per dilectum filium nostrum
Carolus Tituli S. Martini in Montibus
Presbyterum Cardinalem Borromeum
nuncupatum nostrum, & Sedis Apostolicae
in dicta Civitate Legatum, Universitas,
seu Sapientia, in qua Doctores legunt in me-
lius reformata, & seu de novo constructa
fuerit. Nos cupientes Universitatem ipsam,
ac dilectum Filium Antonium de Ripa
Utriusque Juris Doctorem nuperrime ejus-
dem Universitatis Rectorem, & ab ea ad
id ad Nos deputatum, & Scholares ad eam
accedentes specialibus favoribus, & gratis
prosequi volentes, & ut facilius ad eam ac-
cedendum, & studia prosequendum invi-
tentur, ac excitentur, Statutorum, Ordi-
nationum, privilegiorum, & capitulorum
dictae Universitatis tenores, ac si de verbo
ad verbum infererentur praesentibus pro
expressis habentes, ipsosque Antonium, &
Scholares a quibusvis excommunicationis,
suspensionis, & interdicti, aliisque Eccl-
esiasticis sententiis, censuris, & poenis, a
jure, vel ab homine quavis occasione, vel
causa latis, si quibus quomodolibet inno-
dati existunt, ad effectum praesentium.

dumtaxat consequendum, harum serie ab-
solventes, & absolutos fore censentes.

Rektoris Stu-
dii jurisdic-
tio.

§. 2. Motu proprio non ad alicujus Nobis
super hoc oblatae petitionis instantiam, sed
de nostra mera liberalitate, & ex certa
scientia, ac de Apostolica potestatis pleni-
tudine, pro tempore existenti Rektori ejus-
dem Universitatis, liberam & absolutam
facultatem eandem Universitatem regendi
& gubernandi, ac ultra alias facultates,
honores, privilegia, & emolumenta qua-
cumque sibi attributa, ac concessa, omnes
& quascumque causas civiles tantum inter
ipsos scholares ejusdem Universitatis, &
alios quoscumque in futurum movendas vi-
dendi, audiendi, decidendi, ac sine debi-
to terminandi, ita ut omnimoda & libera
jurisdic-
tio, respective dictarum causarum
civilium ad eundem Rectorem libere, &
pleno jure spectet, & pertinet, etiam pri-
vacione ad Vicelegatum ejusdem Civitatis,
ac omnes alios, & quoscumque Judices au-
thoritate Apostolica tenore praesentium
concedimus.

Rektoris pe-
vilegium.

§. 3. Ac ut eadem Universitas sine Re-
ktore non remaneat, quinimmo, ut Scho-
lares ad Officium Rektoratus ejusdem Uni-
versitatis acceptandum invitentur, aucto-
ritate, & tenore praedictis volumus, &
mandamus, quod de cetero Rektoribus
ipsis, finito dicto eorum officio, & post-
quam in dicta Universitate Bononiensi publi-
ce doctorati fuerint, de aliquo Gubernio,
seu Praetoria, aut alio officio juxta qualita-
tem, & merita personae in Provinciis Mar-
chiae, vel Romandiolae per legatos, seu Gu-
bernatores eorumdem pro tempore, sub
indignationis nostra, & mille ducatorum
poenis Camerae Apostolicae applicandorum
provideri debeat, ipsisque gubernio, aut
alii ex praedictis officiis in aliquibus Civita-
tibus ex dictis Provinciis praefici, ac ad Gu-
bernium, seu Praetoriam, aut officium hu-
jusmodi admittendos fore, & esse. Man-
dantes pro tempore existentibus Legatis,
seu Prolegatis, Vicelegatis, vel Gubernato-
ribus, ut eosdem ad Gubernium, seu
Praetoriam hujusmodi, ut supra admittant,
ac de illis, eisdem, ut praefertur, provi-
deant, seu admittant, & provideri faci-
ant, juxta tamen qualitatem, & merita
personae ipsius Rektoris.

Privilegiorum
& ordinatio-
num ejusdem
Studii confir-
matio.

§. 4. Et insuper omnia, & singula d.
Universitatis, & Gymnasii praefati statuta,
ordinationes, privilegia, & capitula qua-
cumque, ac desuper forsan confecta instru-
menta, & documenta, sive alias scriptu-
ras, publicas, & privatas, ac in eis conten-
ta, ac inde sequuta quaecumque dummodo
licita, & honesta sint, & contra canonicas
sanctiones, & libertatem Ecclesiasticam non
tendant, eisdem auctoritate, & tenore per-
petuo approbamus, & confirmamus, eisque
perpetuae firmitatis robur adiciamus, illa-
que omnia, valida, & efficacia existere, ac
suos plenarios, & integros etiam executi-
vos effectus sortiri, ac perpetuis futuris
temporibus ab omnibus cujuscumque gra-
dus personis Vicelegatis, ac Judicibus, &
Offi-

Clausula pro-
servativa.

Officialibus dictae Civitatis, tam ordinariis,
quam extraordinariis, ac delegatis, & sub-
delegatis, necnon Collegiis, & Congrega-
tionibus, ac Auditoribus, & Magistrati-
bus, aliisque quibuscumque etiam in foris
eorum propriis inviolabiliter, & inconcus-
se observari, ac juxta eorum dispositionem
debite exequi, nec per quempiam illis con-
trariari, aut ea etiam in aliquo alterari posse,
nec debere decernimus, suppletes
omnes, & singulos, tam juris, quam facti
defectus, si qui forsan intervenerint in
eisdem. Et nihilominus potiori pro cautela
praemissa omnia modo, & forma praemissis
ac in dictis documentis, & scripturis con-
tentiis, auctoritate, & tenore praefatis per-
petuo statuimus, concedimus, & ordina-
mus.

Executorum
deputatio, &
facultates.

§. 5. Quodque illas, ac praesentibus literis,
etiam per quascumque literas Apostolice
qualvis etiam derogatoriis derogato-
rias, & efficaciores, ac insolitas clausulas,
necnon irritantia, & alia decreta insolita
continentes minime derogari, nec derogatum
esse censeri possit, & si illis derogari
contingat, derogatio hujusmodi nemini suffra-
getur. Sicq. in praemissis omnibus, & sin-
gulis per quoscumque Judices, & Commissarios
sublata eis, & eorum cuilibet quavis
aliter judicandi, & interpretandi facultate,
& auctoritate in qualibet causa, & instantia,
judicari, & interpretari debere, irritum
quoque, & inane, si secus super his a quo-
quam quavis auctoritate, scienter, vel
ignoranter contigerit attentari, decernimus.

§. 6. Quocirca Venerab. Fratribus Episcopo
Bononiensi, sive ejus Vicario in Spi-
ritualibus generali, ac Vicelegato Civitatis
nostrae Bononiensis, ac dilecto filio Curiae
causarum Cam. Apost. generali Auditori
per praesentes committimus, & mandamus
quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum
per se, vel alium, seu alios praesentes li-
teras, & in eis contenta quaecumque ubi, &
quando opus fuerit, ac quoties pro parte
Rektoris, & Scholarium praedictorum, vel
alicujus eorum, seu aliorum, quorum inter-
erit, desuper fuerint requisiti, solemniter
publicantes, eisque in praemissis efficacis
defensionis praesidio assistentes, faciant au-
thoritate nostra easdem praesentes literas
plenum effectum sortiri, ac juxta illarum
tenorem firmiter observari, necnon singu-
los, quos literae ipsae concernunt, praemissis
omnibus, & singulis pacifice frui, & gau-
dere, non permittentes illos, vel eorum
aliquem per quoscumque desuper contra
earumdem literarum tenorem quomodolibet
indebite molestari. Contradictores
quoslibet, & rebelles, per sententias, & cen-
suras Ecclesiasticas, ac poenas pecuniarias
eorum arbitrio moderandas, & applican-
das, appellatione postposita compescendo,
ac legitimis super his habendis servatis pro-
cessibus, censuris, & poenis ipsas, etiam
iteratis vicibus aggravando. Super quibus
necnon contradictores, & rebelles praedi-
ctos, ac quoscumque molestatores, & alios
Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

praemissorum occasione citandos, constitu-
to eis summarie, & extrajudicialiter de non
tuto accessu, etiam per edicta publica locis
publicis, ac ipsis citandis circumvicinis, de
quibus sit verisimilis conjunctura, quo ad
eorumdem citandorum notitiam pervenire
valeant, assignanda, quae perinde illos ardeant,
ac si eis personaliter intimata fuissent citan-
di, eisque, ac quibusvis Judicibus, & aliis
personis, quibus dicta occasione inhibendum
fuerit, etiam sub sententiis, censuris, &
poenis praedictis, ac per similia edicta inhi-
bendi, eisdem auctoritate, & tenore eis
facultatem concedimus.

Clausula de-
rogatoria.

§. 7. Non obstantibus quibusvis Aposto-
licis, ac in Provincialibus, & Synodalibus
Conciliis editis generalibus, vel specialibus
Constitutionibus, & Ordinationibus, ac d.
Civitatis etiam juramento, confirmatione
Apostolica, vel quavis firmitate alia robo-
ratis statutis, & consuetudinibus, ac re-
formationibus, & decretis, privilegiis
quoque, indultis, & literis Apostolicis qui-
busvis, sub quibuscumque tenoribus, &
formis, ac cum quibusvis, etiam derogato-
riarum derogatoriis, aliisque efficacioribus,
& insolitis clausulis, necnon irritan-
tibus, & aliis decretis concessis, & ap-
probatis, ac etiam iteratis vicibus innova-
tis. Quibus omnibus, etiam si pro illorum
sufficienti derogatione de illis eorumque to-
tis tenoribus, specialis, specifica, expres-
sa, & individua, ac de verbo ad verbum,
non autem per clausulas generales idem im-
portantes mentio, seu quavis alia expressio
habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad
hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si
de verbo ad verbum nihil poenitus omisso,
& forma in eis tradita observata inserti forent,
praesentibus pro expressis habentes, illis
alias in suo robore permanentibus, hac vice
dumtaxat specialiter, & expresse derogamus,
ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si
aliquibus communiter, vel divisim ab eadem
Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel
excommunicari non possint per literas Apo-
stolicas non facientes plenam, & expressam,
ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi
mentionem.

Datum Romae apud S. Petrum, sub
annulo Piscatoris die 25. Septembris, mille-
simo quingentesimo sexagesimo tertio, Pon-
tificatus nostri Anno IV.

D. P. An. IV.
die 25. Sep.

LEON
CAS
X
Reno-

Renovatio antiquarum Ordinationum, gratiarum, & privilegiorum Ord. Cisterciensis Monachorum S. Benedicti, Jurisdictionisque & auctoritatis Abbatis, & aliorum Praelatorum d. Ordinis.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

In eminenti dignitate Apostolicae speculationis licet imparibus divina dispositione vocati, ad ea libenter intendimus per que singuli Religionum Ordines, abusibus & incommodis, quae in eos tractu temporis diversimode irreperunt, eliminatis, non solum antiquis suis prerogativis, & dignitati restituuntur, sed etiam regularia eorum instituta ad divinae Majestatis laudem, & gloriam in posterum stabiliantur. Et ut id votive succedat, his quae per Rom. Pont. Praedecessores nostros prudenter concessa, ordinataque fuerunt, ut firma perpetuo & illibata persistant, libenter cum a Nobis petitur, Apostolici roboris firmitatem adiciamus, illaque nonnumquam innovamus, & ampliamus, ac alias super his disponimus, prout personatum, temporumque conditione pensata conspiciamus in Domino salubriter expedire.

Ordo Monachorum Cisterciensium jam diu in summa puritate vixit, sanctitate floruit, sed paulatim in desolationem prolapsus est.

§.1. Sane exhibita Nobis nuper pro parte dilecti filii Ludovici Abbatis Monasterii Cistercii Cabilonen. Dioc. petitio continebat, quod licet Ordo Cisterciens. in summa puritate, & devotionis perfectione, per multa retroactorum annorum secula, ac tandem exemplari Religiosorum suorum vita, atque sanctimonia, non solum in Regno Francie, ubi supremum ejus caput, videlicet Cistercii praedictum cum aliis quatuor illius praecipuis, nempe Firmitatis, Pontiniaci, Clarevallis, & Morimundi Cabilon. praedictae, ac Antifiodoren. & Lingonen. Dioc. respective Monasteriis, quae filiae Cistercii nuncupantur, sed etiam per alias fere universa Christiani Orbis climata, cum bonae fame, & virtutum odore, eximioque religionis decore ad edificationem militantis Ecclesiae, quando juxta SS. Patrum institutiones, & regularia illius instituta, praefatis, aliisque Monasteriis, de Monachorum d. Ordinis personis provisum, ejusque laudabilia instituta, ritus, consuetudines, & privilegia firmiter observata fuerunt, Domino cooperante floruerit; nihilominus a pluribus annis citra, praesertim postquam pleraque Monasteriorum, & Prioratuum suorum aliis quam dicti Ordini personis commendari, a Superioris obedientia, per exemptionum unionem, aliasque diversas vias, tanquam membra a suo corpore divelli, abstrahi, & dismembrari ceperunt, specioso illo regularis disciplinae candore paulatim offuscato, universus Or-

dinis status in miserabilem dispersionem, & desolationem prolapsus est.

§.2. Cum autem sicut eadem petitio subjungebat, tantis hujus olim Deo, mortalibusque gratae religionis incommodis, aliter quam per antiquorum statutorum, consuetudinum, rituum, & privilegiorum, praedictorum undique convulsorum, & diversimode oppressorum restitutionem mēderi non posse videatur, pro parte ejusdem Ludovici Abbatis asserentis se Romam his periculosis temporibus, opis super hoc a Nobis implorandae gratia personaliter accessisse, Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus afflictis ejusdem Ordinis rebus succurrentes exemptiones ab ipsius Ordinis Superioribus, per ejus personas, aliaque privilegia contra illum per quosvis ab Apostolica Sede obtenta moderari, ac praefatis statutis, consuetudinibus, ritibus, & privilegiis pro illorum firmiori subsistentia robur Apostolicae confirmationis adicere, illaque innovare, ac alias in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica digneremur.

§.3. Nos igitur qui Ordinis praedicti, Nobis & dictae Sedi in primis devoti, decus, & integritatem, sique pristini candoris restitutionem sincero desideramus affectu, ipsum Ludovicum Abbatem a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & poenis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum haurum serie absolventes, & absolutum fore censentes, necnon omnium, & singulorum infra scriptorum immunitatum, libertatum, exemptionum, indulgentiarum, etiam plenariorum, conservatoriarum, facultatum, ordinationum, statutorum, privilegiorum, indulgentiarum, & aliarum gratiarum, ac literarum desuper expeditarum, tenores praesentibus pro sufficienter expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, omnes, & singulas ab Abbate Monasterii Cistercii, aliisque Superioribus, & Capitulo generali Ordinis hujusmodi, ejusque deputatis immunitates, libertates, & exemptiones quibusvis, tam virorum, quam S. Catharinae Cajetan., & S. Mariae de Caestria nuncupatae Venetiarum, aliisque Monialium Monasteriis, ac Prioratibus, & aliis regularibus locis dicti Ordinis, ac dilectis filiis Abbatibus, & Prioribus, dilectisque in Christo filiabus Abbatissis, & Priorissis, necnon Conventibus, Capitulis, & personis eorumdem, tam in Gallia, Italia, Hispania, Portugallia, Germania, Anglia, & Scotia, quam alibi ubilibet consistentibus.

§.4. Ita quod immunitatibus, libertatibus, & exemptionibus hujusmodi non obstant, pro tempore existentes Abbas generalis nuncupatus, & alii Superiores dicti Ordinis, eorumque Vicarii, juxta ipsius Ordinis instituta, Monasteria, prioratus, & loca praedicta, ac illorum personas, tam in capi-

Cujus reformatio & restitutio tunc fieri possit, si ejus institutum, & ritus renoventur, & exemptiones in contrarium concessa amoveantur.

Hic ideo Pontifex exemptiones omnes ab Abbate, Capitulo, & aliis concessas adversus Ordinis statuta revocat.

Abbatemque & alios Superiores, omnia loca & personas visitare, & corrigere posse jubet.

pitibus, quam in membris visitare libere & licite valeant.

Indulta Episcopis & aliis concessa visitandi loca, & personas annullat, quatenus impediunt Abbatem & Superiores Ordinis in visitando.

§.5. Ac quaecumque privilegia, & indulta Apostolica visitandi Monasteria, tam virorum, quam mulierum Ordinis hujusmodi, quibusvis Venerabilibus fratribus nostris, Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis aliis locorum Ordinariis, Abbatibus, & aliis, quam generali Cisterciens. praedicto, ac aliis quatuor primis nuncupatis, quatuor Monasteriorum filiarum Cistercii nuncupatorum praedictorum Abbatibus, ceterisque Superioribus ejusdem Ordinis ad id ab ipso generali Capitulo deputatis personis, cujuscumque status, gradus, ordinis, & praerogativae existentibus, per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros, ac Nos, & Sedem praedictam, etiam ad quorumvis etiam Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum instantiam, vel etiam Motu proprio, & ex certa scientia, etiam consistorialiter, & cum cause cognitione sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, clausulis, irritantibusque, ac aliis decretis hactenus quomodolibet concessa, ac etiam iteratis vicibus approbata, & Apostolica, ac alias literas desuper concessas, & inde secuta quaecumque, ad hoc dumtaxat ut Abbati generali, & aliis Superioribus Ordinis, eorumque Vicariis Monasteria hujusmodi, ut supra dictum est, visitare liceat, auctoritate Apostolica tenore praesentium moderamus, & limitamus.

Inhibicio contra Episcopos & alios, impediens eos in visitationibus.

§.6. Inhibentes Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Superioribus, Praelatis videlicet sub interdicti ingressu Ecclesiae, ac suspensionis a divinis, Abbatibus vero, & aliis inferioribus praefatis, ceterisque quibuscumque personis sub excommunicationis latae sententiae poenis, ne Abbatem generalem, & alios Superiores Ordinis eorumque Vicarios praefatos, quo minus visitationes juxta regularia Ordinis instituta hujusmodi libere facere possint, per se, vel interpositas personas, directe, vel indirecte, aut alias quovis modo impedire audeant, vel praesumant.

Monasteria recipient eisdem Visitatores.

§.7. Ipsis autem Monasteriorum, & aliorum locorum praedictorum Abbatibus, Abbatissis, Prioribus, Conventibus, Monachis, Monialibus, & personis, ut Generalem, aliosque Abbates Superiores, & Vicarios praefatos, ut praesertim, visitare volentes, benigne recipiant, eisque, & eorum mandatis in concernentibus eorum visitandi officium hujusmodi pareant, & humiliter obediant, in virtute sanctae obedientiae, & sub similis excommunicationis poena districte praecipiam, mandamus.

Confirmatio omnium gratiarum & indulgentiarum Ordinis Cisterciensis.

§.8. Et insuper, universa, & singula privilegia, prerogativas, immunitates, exemptiones, libertates, indulgentias, etiam quatenus sint in usu, plenarias, conservatorias, facultates, & indulta, & alias gratias Cistercii, & quatuor filiabus nuncupatis Monasteriis, & Ordini, ejusque Capitulo generali, Definitoribus, & aliis Superioribus, Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

bas praefatis per viz mem. Paschalem II., Callistum etiam II., Eugenium III., Alexandrum etiam III., Lucium similiter III., Honorium etiam III., Gregorium IX., Innocentium IV., Sixtum pariter IV., praesertim Commendas, & Commendatarios Monasteriorum, & aliorum locorum Ordinis hujusmodi concernentia, & quod Commendatariis pro tempore existentibus nullam in Monasteria dicti Ordinis sibi Commendata, & eorum Monachos jurisdictionem exercent, ac etiam super privilegiorum, aliarumque gratiarum ipsi Ordini concessarum confirmatione, sub quarto, & sexto Idus Martii, quinto Non., & quarto Idus Martii, quinto, & sexto Idus Martii, sexto annis Pont. sui Dat. respective, & quoscumque alios Romanos Pontifices Praedecessores nostros, ac Nos, & Sedem praedictam hactenus quomodolibet concessa.

Confirmatio statutorum eisdem Ordinis.

§.9. Necnon ordinationes, & statuta ab exordio fundationis ejusdem Ordinis usque in praesentem diem in dicto generali Capitulo concorditer edita, etiam si in usu esse desierint, dummodo infra lapsum temporis immemorabilis videlicet centum annorum in desuetudinem non abierint, ac praeterea super contributionibus, per omnia, & singula ejusdem Ordinis Monasteria Abbati Cistercii, seu Capitulo generali praedictis faciendis, & solvendis, ita, quod omnes etiam Commendatarii ad illarum solutionem, etiam sub similis excommunicationis latae sententiae poena teneantur, & ad id etiam quibuscumque privilegiis, etiam ab ipsa Sede obtentis non obstantibus compelli possint, ac prout illa concernunt omnia, & singula alia in literis Apostolicis, aliisque documentis desuper concessis contenta, & inde secuta quaecumque, licita tamen, & honesta, eisdem auctoritate, & tenore ex certa scientia confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuae, & inviolabilis firmitatis robur adiciamus, omnesque, & singulos juris, & facti defectus, si qui forsitan intervenerint in eisdem, supplemus.

Renovatio eorumdem indulgentiarum.

§.10. Ac potiori pro cautela, eadem omnia, & singula privilegia, prerogativas, & facultates, exemptiones, indulgentias, conservatorias, indulta, & alias gratias eisdem modo, & forma, quibus Ordini, ejusque Abbatibus, Capitulo generali, & Superioribus praefatis per dictos Praedecessores concessa sunt, illis de novo auctoritate, & tenore praedictis concedimus, & innovamus.

In Monasteriis Commendatis, personis extra Ordinem, istius debet mensa conventualis distincta ab Abbatibus, & sufficienti pro Monachis &c.

§.11. Et praeterea, quod in Monasteriis dicti Ordinis, quae diversis personis (etiam si Episcopi, Archiepiscopi, Patriarchae, & S.R.E. Cardinales existant) de praesenti commendata esse reperiantur, & in futurum commendari, seu alias quovis modo aliis, quam Ordinis ipsius personis concedi contingeret, ubi non fuerit, instituantur mensa Conventualis ab Abbatibus mensa distincta, & separata, cum annuis fructibus, redditibus, & proventibus juxta Monasteriorum ipsorum facultates, competentibus, & honestis pro sufficienti Conventus, & Monachorum, aliorumque Religiosorum ejusdem

Ordinis numero; in unoquoque ex ipsis Monasteriis per ipsos Generalem, & ceteros Ordinis ipsius Superiores, aut eorum Vicarios ordinando, ad quam mensam sic instituendam, congruosque redditus assignandos ipsi Commendatarii omnino teneantur, & ad id etiam per censuras Ecclesiasticas fructuum, reddituum, & proventuum sequestrationes, & alia opportuna juris remedia cogi possint, & debeant.

§. 12. Et quia, sicut accepimus, in multis dicti Ordinis, tam virorum, quam mulierum Monasteriis quamplures Mendicantium, & aliorum Ordinum Religiosi utriusque sexus, ab immemorabili tempore citra se intruserunt, & persape intrudere presumunt, quod illi, vel inde realiter, & cum effectu eiciantur, vel saltem habitum infra annum suscipiant, ac professionis regularis ejusdem Cistercien. Ordinis expresse emittant, debitamque obedientiam, & reverentiam illius Abbati generali, & reliquis Superioribus prefatis praestent, ac divinum Officium secundum ipsius Ordinis morem celebrent, seque regularibus ejus institutis omnino conforment.

§. 13. Uniones autem, annexiones, & incorporaciones, ac suppressiones, & extinctiones Monasteriorum, & Prioratuum ejusdem Ordinis, aut fructuum, reddituum, & proventuum illorum, dismembraciones, & locis aliis quantumlibet piis applicationes, & alia quavis perpetuae illorum alienaciones cuiuscumque alteri loco ex quavis causa quantumcumque honesta, urgente, & necessaria absque speciali, & expresse ejusdem Abbatis generalis pro tempore existentis consensu in scriptis, causaque prius a Capitulo prefatis, vel alias rite cognita, etiam per Nos, & Sedem praedictam etiam de Fratrum consilio, ac ad quorumvis etiam Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum instantiam deinceps nullatenus fieri possint, & si aliter fiant, nullius omnino sint roboris, neque Ordo, ejusque Superiores, & persona prefatis literis desuper conficiendis obedire debeant.

§. 14. In his vero, quae hactenus unita, annexa, & incorporata fuerunt, servetur praecise forma singularum literarum super his unionibus, incorporacionibus, seu applicationibus, aut aliis quibuscumque dispositionibus expeditarum. Ita tamen quod Monachi in singulis Monasteriis hujusmodi degentes, sint, & remaneant sub obedientia, & correctione Abbatis Generalis, aliorumque Superiorum Ordinis Cistercien. praedictorum, & suorum Vicariorum in omnibus, & per omnia, perinde, ac si uniones, annexiones, & incorporaciones hujusmodi non emanassent, etiam si in illis aliter caveretur, & usum, non tamen a tempore immemorabili, ut praefertur, contrarium obtineat, quae contra praesentis statuti tenorem nemini suffragentur.

§. 15. Postremo quod nulla alterius Ordinis Moniales, Abbatissas Monasteriorum Monialium dicti Ordinis assumi, vel si assumantur in eisdem Monasteriis recipi possint.

Religiosi alterius Ordinis faculi, aut ejectione, aut ejusdem Ordinis professionem faciunt.

Uniones, & suppressiones, & dismembraciones fieri nequeant.

Monachi degentes in Monasteriis unitis aliis Pius locis remanere sub correctione Superiorum hujus Ordinis.

Moniales alterius Ordinis quando recipi possint in Abbatissas hujus Ordinis.

sint, nisi illorum immediato Patre Superiore praesente, qui illis habitum exhibeat, & ab eis tria substantialia vota, necnon juramenta observandi statuta dicti Ordinis, ac secundum ea vivendi recipiat.

§. 16. Quodque omnia, & singula Monasteria, Ordinis hujusmodi, tam virorum, quam mulierum ubicumque existentia, seu eorum Abbates, vel Priores etiam Commendatarii, Abbatissaeque, vel Priorissae, in signum obedientiae, & superioritatis, solita regalia videlicet contributiones solitas, etiam Abbati Monasterii Cistercii, & Capitulo generali praefatis, omnibus exceptione, reculatione, praescriptione, & alia excusatione penitus cessantibus, annuatim solvere teneantur, & ad id compelli possint, sub excommunicationis latae sententiae poena, eisdem scientia, auctoritate, & tenore perpetuo statuimus, & ordinamus.

§. 17. Ac limitationem, moderationem, inhibitionem, praecipuum, mandatum, approbationem, confirmationem, adjunctionem, supplementationem, concessionem, innovationem, statuta, & ordinationes, aliaque praemissa, ac praesentes literas de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae defectu, quovis praetextu, quavis colore, aut ingenio, nullatenus notari, argui, vel impugnari posse, neminemque illa quavis de causa, etiam justissima impugnantem in iudicio, vel extra audiendum esse, nec illa sub quibusvis similibus, vel dissimilibus concessionum, gratiarumque revocationibus, suspensionibus, modificationibus, limitationibus, vel derogationibus, etiam per Nos, & Successores nostros, ac Sedem praedictam, etiam Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum intuitu, & contemplatione, aut in eorum, vel etiam in nullius favore sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, ac etiam vim contractus, aut legis, seu statuti perpetui inducentibus decretis, & alias quomodolibet concessis, & concedendis, a quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis desuper quomodolibet editis, & edendis aliquatenus comprehendi, neque illis ullo unquam tempore, etiam per Sedem praedictam derogari posse, nec derogatum censeri, nisi de toto tenore, & data praesentium expressa mentio habita, & derogatio, suspensio, limitatio, revocatio, aliaque praedicta de Cistercii aliorumque, quatuor primorum nuncupatorum Abbatum praedictorum expresse consensu facta fuerint, & si aliter derogari, revocari, suspendi, limitari, corrigi, aut emendari contingerit, hujusmodi derogationem, revocationem, suspensionem, limitationem, correctionem, & emendationem, nullius esse roboris, vel momenti, & quoties illa, vel illa emanabunt, toties in praesentium, & validissimum statum restituta, & de novo etiam sub quacumque data per ipsum Abbatem Monasterii Cistercii pro tempore existentem eligenda, concessa esse, & censeri.

§. 18. Et ita per quoscumque Judices, & Com-

Monasteria quaecumque tenentur ad contributiones solvendas Abbatibus, & Capitulo.

Clausula hujus Constitutionis praeservative.

LXXXV.

Caupones & Albergatores Urbis, non teneantur de furtis rerum eis non consignatarum, commisis in eorum hospitibus, si hoc ipsi hospitibus notificent in eorum ingressu.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

CUM sicut non sine animi nostri displicentia Nobis innotuit, a quampluribus annis extra in Alma Urbe nostra contigerit, & in praesentiarum sepe contingat, quod dilecti filii Societas Hospitum, Albergatorum, & Cauponum dicte Urbis, ab hospitibus, & advenis ad dictam accedentibus, ac aliis in ea moram trahentibus Hospitariis, & Albergatoriis, super eo quod hospites, & advenae, & Albergatorii afferuerint, & asserant, seu verius eorum veritas & calliditate innoxerint & fingant, se multas, & diversas pecuniarum, & aliorum bonorum, quae nunquam Hospitibus, & Albergatoribus hujusmodi consignaverant, neque consignarunt, aut in rei veritate forsitan habuerant, neque habuerunt, quantitates secum ad hospitia attulisse, & deinde ut a sumptibus, & expensis per eos factis exoluti, & liberi evadere possent, atque possint, illas & illa perdidisse, ac ab Hospitibus, Albergatoriis, & Cauponibus ipsis, vel aliis personis furto substracta, & sublata fuisse, illos de facto hujusmodi accusando, & calumniando diversimode, etiam usque ad incarcerationem, ac alia juris, & facti remedia, ultra refectionem fortis principalis molestati fuerint, ac quotidie molestentur, & vexentur, in scandalum plurimorum, dicteque Societatis dedecus, & vilipendium, ac rerum & bonorum suorum non modicum dispendium, & gravamen.

§. 1. Idcirco ad fraudibus, versutis, calumniis, ac inconvenientibus, necnon coinquinamento, & gliscenti contagio hujusmodi, ac aliis praemissis omnibus & singulis obviandum, Motu simili, & certa nostra scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine, volumus, statuimus, & ordinamus deinceps perpetuis futuris temporibus quascumque merces, pecuniarum summas, alia res, & bona usque ad quantumcumque quantitatem ascendente per eosdem hospites, & advenas, ac alios Albergatorios sibi quomodocumque, & qualitercumque furto substracta, & sublata fore asserentes, ac praetendentes a dictis Hospitibus, Albergatoribus, & Cauponibus, ac eorum quolibet infolidum, nisi illa prius per eosdem advenas, ac hospitarios, & albergatorios, eisdem Hospitibus, Albergatoribus, & Cauponibus in custodiam data, & consignata fuerint, minime repeti, nec eosdem Hospites, Albergatores, & Caupones desuper conveniri, capi, arrestari, incarcerari, detineri, aut quoquomodo realiter, vel personaliter molestari, vexari posse neque debere. Quae omnia praedictis hospitibus, & advenis, ac albergatoriis in eorum ingressu dicti

Causa hujus Constitutionis.

Hospites Urbis non possunt molestari pro rebus in eorum hospitibus furto substractis, & ante non consignatis, per Advenas, quibus Hospites, & Caupones hoc notificaverint.

Decretum italicum.

Clausula derogatoria.

Fides danda transumptis hujus Bullae.

D. P. An. IV. die 26. Sept.

& Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, ac causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate, iudicari, definiri, & interpretari debere, & quicquid secus a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

§. 19. Non obstantibus praemissis, ac nostra de non tollendo jus quaesitum, & aliis quibusvis Apostolicis, necnon in provincialibus, & synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac quibuslibet etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, declarationibus, & decretis, privilegiis quoque, indultis & literis Apostolicis praefatis, aliisque Congregationibus, Praefatis, Abbatibus, Ecclesiis, Monasteriis, Capitulis, Conventibus, Provinciis, ac personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere vel in specie, etiam motu simili, aut etiam consistorialiter, ac alias quomodolibet concessis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum veriores tenores, formas, dat. & decreta in eis apposita, ac si de verbo ad verbum inferrentur praesentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, & sufficienter derogatum esse decernimus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 20. Et quia difficile foret easdem praesentes ad diversa loca, Provincialisque circumferre, volumus & dicta auctoritate decernimus, quod illarum transumptis, seu exemplis etiam formis impressis, manu alicujus publici Notarii subscriptis, & sigillo Abbatis generalis, aut alicujus ex aliis Superioribus Ordinis hujusmodi munitis, plena & indubia, ac ea prorsus fides ubique, etiam in iudicio adhibeatur, quae ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostense.

Nulli ergo &c.
Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae 1563. Sexto Kal. Octobris, Pontificatus nostri Anno Quarto.

ÓNOMA

ERALDE

1563.

Confirmatio privilegiorum & ordinationum Societatis Hospitalium.

dicti Hospites, Albergatores, & Caupones notificare & intimare debeant, & teneantur.

§.2. Necnon omnia, & singula gratias, concessionem, immunitates, privilegia, & indulta per quoscumque Rom. Pontif. Prædecessores nostros, ac Nos & Sedem Apostolicam prædictæ Societati, & eorum singulis, in genere vel in specie concessis & concessa, necnon quæcumque capitula, statuta, & ordinationes per eos hæcenus quomodolibet condita, & facta, licita tamen, & honesta, quatenus sint in usu, eadem auctoritate Apostolica tenore præsentium, confirmamus, & approbamus, illisque perpetuæ firmitatis robur adjuvamus, omnesque, & singulos, tam juris, quam facti, si qui forsitan intervenerint, ac solemnitatam desuper forsitan omittarum defectus supplementus.

Facultas eandem statuere licita & fieri Canonibus non contraria.

§.3. Seu in eisdem, si Societati videbitur, sibi quæcumque alia statuta, ordinationes, & capitula rationabilia, & honesta, ac factis Canonibus non contraria, condendi, & edendi, ac condita & edita pro temporum qualitate, & quoties eis videbitur, alternandi, mutandi, & delendi, ac alia de novo faciendi, quæ postquam condita & edita, ac mutata, & de novo facta, & per Camerarium approbata fuerint, eo ipso eadem auctoritate approbata, & confirmata sint, & esse censentur, plenam & liberam facultatem, licentiam & potestatem concedimus.

Decretum iudicium.

§.4. Et ita per quoscumque Iudices, & Commissarios, quavis auctoritate, & potestate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, necnon dilectos filios nunc & pro tempore existentes dicte Urbis Conservatores, iudicari, & definiti, ac observari debere, sublatæ &c. Si quis &c. irritum quoque &c. decernimus, & declaramus.

Clausula derogatoria.

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, Ordinationibus, ac statutis, etiam juramento &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis prædictis, Conservatoribus, & quibusvis aliis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis; aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis etiam iteratis vicibus, etiam pari motu concessis, &c., & concedendis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis &c. tenores &c. in literis latissime extenden. &c. hac vice derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis, & consuetis.

Clausularum repetitio.

Fiat ut petitur I. §.6. Et cum absolute a censuris, ad effectum &c., & quod tenores capitulorum, ac statutorum, & ordinationum, per Societatem prædictam quomodolibet confectarum habeantur pro expressis, seu in toto vel in parte exprimi possint. Et de voluntate, statuto, ordinatione, confirmatione, approbatione, adjectione, suppletionem, concessione, decreto, declaratione, & derogatione, ac aliis præmissis, quæ hic pro sufficienter ad partem repetitis habeantur,

perpetuo in forma gratiosa latissime extenden. ex certa nostra scientia, & ad perpetuam rei memoriam. Et cum deputacione executorum opportuna, qui assistant, cum potestate citandi &c. etiam per editum &c. etiam dictos Conservatores &c. inhibendi &c. etiam simili edicto aggravandi, reagravandi, interdicendi &c. invocato &c. brachii secularis &c. cum derogatione Constitutionis de una, & duabus, non tamen tribus dietis, ac quoruncumque statutorum &c. privilegiorum, indulgentiarum & literarum Apostolicarum quibusvis etiam S. R. E. Card., necnon dictis Conservatoribus, & aliis quibuscumque, sub quibusvis tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis in contrarium quomodolibet etiam aequali motu &c. concessis, & concedendis; quorum omnium tenores &c. latissime exprimi possint, ad effectum sufficientis derogationis eorum, ita quod non obtineat &c. latissime extenden. Et quod præmissorum omnium, & singulorum, aliorumque circa præmissa necessariorum, major & verior specificatio & expressio fieri possit, in literis per Breve nostrum, seu officium contradictatum in forma gratiosa si videbitur, expedien. seu quod præsentis Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in iudicio, & extra, regula contraria non obstante.

Datum Romæ apud S. Petrum, quarto Idus Novembris, anno Quarto.

D. P. An. IV. 10. Decemb.

LXXXVI.

Revocatio exemptionum a solutione Dohanæ Urbis, quibuscumque præterquam locis Pii concessarum, vel in capitulis Dohanæ expressarum. Et declaratio quoad exemptiones ob numerum duodecim filiorum.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio, &c.

Causa Constitutionis.

Let fel. rec. Paulus Papa Tertius Prædecessor noster, rationabilibus causis prænaratis, Motum proprium ediderit. Nihilominus tanta est hominum importunitas, ut etiam a Procuratore nostro Fiscali Nobis fuit expositum, quod multe similes & dissimiles prænarate exemptiones postea, tam ab ipsomet Paulo Tertio, quam a Julio Tertio, Marcello Secundo, & Paulo Quarto Successoribus Pontificibus, & etiam a Nobis, etiam sub signatura Motus proprii, extortæ fuerunt, unde Dohana Urbis, illarumque Dohanerii in easdem, & forsitan majores, quam in præinserto narratur difficultates & controversias demum incidere, cum magno etiam nostro & Cameræ præfate præiudicio, cum omnia tandem in ipsius Camera detrimentum retorquerentur.

§.1. Nos igitur eisdem, quibus præfatus Paulus Prædecessor, & aliis rationabilibus animum nostrum moventibus rationibus & causis,

Revocatio exemptionum quo ad solutionem Dohanæ.

Urbis quibuscumque præterquam Pii Locis, vel ob numerum duodecim filiorum concessarum.

causis, & præsertim quia nunc multo plures sunt ex proventibus dictarum Dohanarum in certos usus per ipsam Cameram assignatæ summæ, ita quod nihil restat unde summæ pro exemptionibus huiusmodi defalcari, sumi, seu detrahi possint, omnes & singulas lites, & causas præmissorum occasione quomodolibet in quacumque instantia, & coram quibuscumque iudicibus pendentes ad Nos pari modo advocamus & extinguiamus. Omnesque & singulas gratias per quoscumque Prædecessores nostros, & etiam per Nos quomodolibet, & ex quacumque etiam maxima causa, præter expressas in capitulis inter Cameram & Dohanerios præfatis stipulatis concessas, exemptiones, immunitates, ac privilegia, quo ad præfatas Almæ Urbis Dohanas, earumque Dohanarum solutionem, & inviolabilem observationem dictorum capitulorum cum Dohaneris præsentibus, & futuris per eandem Cameram factorum & faciendorum, præterquam pro piis & miserabilibus locis, & pro illis dumtaxat, quibus ob numerum duodecim filiorum concessæ & concessa fuerint, & quousque duodecim illi superflites in communi vivant, in ipsaque Urbe cum eorum familiis continuo debent, & pro rebus dumtaxat, quas aliunde (excepto vino, quod pro eorum usu in Ripa Almæ Urbis nostræ in barca existen. comparaverint) in Urbem ipsimet suo sumptu conveyi facient pro suo proprio usu tantum, non autem pro mercimoniis, & aliis rebus, quæ ad Urbem, ut vendantur, per eos, seu per alios conveyentur, seu quas ipsi aliter quam pro usu proprio conveyi, & portari facient, in ceteris autem rebus & pro aliis personis, nullis prorsus exceptis, præsentium tenore cassamus, irritamus, annullamus, & revocamus, ac pro cassis, irritis, & nullis habemus, haberi que, & eis nullatenus suffragari volumus.

Declatio circa exemptiones ob numerum duodecim filiorum.

§.2. Insuper super eo quod res & bona præfata, etiam victualia, quas & quæ immunitates præfatas habentes pro usu velle, & esse dicent, debeant fieri mandata in scriptis subscripta per patrem familias, si viveret, aut illo defuncto per illum ex ipsis duodecim filiis, qui erit major natu, aut qui domus regimen habeat, etiam cum juramento attestari, res, bona, & victualia huiusmodi esse pro eorum usu proprio, & ad eorum instantiam esse advecta. Et quod etiam factini, gestatores, & barillarii, quorum opera in illis deferendis usi fuerint, fiat solita fides quomodo res, bona, & victualia præfata, in ipsorum immunitatem habentium, domum delata, & recondita fuerint, alias Dohanerii non debeant immunitates ipsas admittere, sed consuetam ab aliis non immunibus solutionem exigant. Et insuper quod si contingat aliquem ex ipsis filiis ob prælaturam fortasse adeptam, vel ob aliam quacumque causam proprie suæ familiæ, & sibi inservientium numerum augere, non debeat immunitas præfata suffragari pro numero personarum, ut præfertur, seu alias quomodolibet accrescen-

tium, sed suffragetur, admittaturque dumtaxat pro numero, & habita ratione personarum, quæ erant tempore impetratæ immunitatis. Et si ipsi Dohanerii aliter quam ut præfertur, immunitates ipsas receperint, pro illis quantitibus, in quibus præmissa excedent, & non observabunt, Camera non teneatur eis facere aliquam remissionem.

Decretum irritant.

§.3. Et sic per ipsos Camerarium, & Clericos Cameræ, & alios quoscumque Iudices etiam S. R. Eccl. Cardinales in quacumque instantia, sublata &c. iudicari, irritumque &c. quidquid secus &c. decernimus.

Executorum deputatio.

§.4. Mandantes Camerario, Præsidenti, & Clericis præfatis, ut revocationem, cassationem, irritationem, & annullationem, ac Decretum nostrum huiusmodi, omniaque & singula alia præmissa, sub indignationis nostræ poena observent, & ab aliis inviolabiliter observari mandent, & faciant.

Clausula derogatoria.

§.5. Non obstantibus præmissis, Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, privilegiis, indultis, & immunitatibus prædictis tam sub plumbo, quam per Breve, aut alias hæcenus, ut præfertur, concessis, & in futurum, etiam cum præsentis expressa derogatione, etiam Motu proprio, & manu nostra propria concedendis, sub quibuscumque verborum expressionibus, & clausulis, etiam derogatoriis derogatoriis, irritantibus, & aliis quantumcumque fortissimis decretis, etiam si de illis pro illorum sufficienti derogatione, certa, & expressa forma, & individua, ac de verbo ad verbum expressio, seu insertio faciendæ esset, illorum omnium tenores &c. pro expressis &c. ceterisque in contrarium facien. quibuscumque.

Sola signatura sufficiat, Notariique exemplum pubet.

§.6. Præsentis autem cedula solam signaturam regula contraria non obstante, sufficere, & eius exempla manu unius ex Notariis Cameræ prædictæ subscripta, ubique in iudicio & extra fidem facere, in librisque Cameræ præfate consuetis registrari volumus, & mandamus.

Placet Motu proprio I.

Pape sublet.

UNIVERSITATIS VINCENOMANENSIS

VO LEÓN CAS

Con-

LXXXVII.
Confirmatio sacri, & Œcumenici Concilii Tridentini.

Istud Concilium indixit Paul. III. in Const. XL. Initio T. IV. P. I. fol. 207. Et post Julium III. presertim est hic Pontifex in Const. XXVII. Ad Ecclesie fol. 57. Ac Prælati ei interessentibus indulta concessit in Const. XXXIII. Circumspecta fol. 69. Ordinemq; loci, quem ibi in actibus publicis Prælati habebant declaravit in Const. XXIX. Sicut ea fol. 61.

**PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI**
Ad perpetuam rei memoriam.

Benedictus Deus, & Pater D.N.J. Christi, Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, qui respicere dignatus Ecclesiam suam sanctam, tot procellis, & tempestatibus agitatum, atque vexatum, & gravius in dies laborantem, apto tandem ei subvenit, optatoque remedio. Ad plurimas, & perniciosissimas hæreses extirpandas, ad corrigendos mores, & restituendam Ecclesiasticam disciplinam, ad pacem, & concordiam Christiani Populi procurandam, indictum jam pridem in Civitate Tridentina Œcumenicum, & generale Concilium a pie mem. Paulo III. Prædecessore nostro, & sessionibus aliquot habitis ceptum fuerat. Ab ejus autem Successore Julio in eandem Urbem revocatum, post alias sessiones celebratas variis impedimentis & difficultatibus objectis, ne tum quidem peragi poterat. Itaque diutius intermissum fuerat, non sine maximo morore piorum omnium, cum quotidie magis Ecclesia ejusmodi remedium imploraret.

Hic autem Pontifex illud profecti iussit, ut sup. in Const. XXVII fol. 77. Hinc Concilio interfuerunt Legati Card. a Patriarcha 3. Archiepiscopi 24. Episcopi 168. Abbates 7. Procuratores absentium 29. Generales Ordinum 7. Qui omnes subscripserunt sac. Concilio, & fuerunt numero 255. ut legitur in fine Concilii.

§. 1. Nos autem post susceptum Sedis Apostolicæ regimen, tam necessarium, ac salutare opus, sicut pastoralis sollicitudo monebat, divinae misericordiæ fiducia perferre aggressi, adjuvi pio studio carissimi in Christo filii nostri Ferdinandi Romanorum Imperatoris electi, & aliorum Christianorum Regum, Rerum publicarum, ac Principum, tandem consecuti sumus, quod nec diurnis, nec nocturnis curis laborare destitimus, quodque a Patre luminum assidue precati sumus. Cum enim eam in Urbem undique ex Christiani nominis nationibus convenisset nostris convocata literis, & sua etiam ipsorum pietate excitata Episcoporum, & aliorum insignium Prælatorum maxima, & Œcumenico Concilio digna frequentia, præter plurimos alios pios, & sacrarum literarum scientia, divinique, & humani juris cognitione præstantes viros, præsentibus ipsi Synodo Sedis Apostolicæ Legatis, Nobis adeo Concilii libertati faventibus, ut etiam de rebus Sedi Apostolicæ proprie reservatis liberum ipsi Concilio arbitrium per literas ad Legatos nostros scriptas ultro permiserimus, quæ de sacramentis, & aliis rebus quæ quidem necessariz vixæ sunt, tractanda, definienda, & sta-

tuenda restabant, ad confutandas hæreses, ad tollendos abusos, & emendandos mores a sacrosancta Synodo, summa libertate, diligentiaque tractata, & accurate, ac mature admodum definita, explicata, statuta sunt. Quibus rebus perfectis Concilium, tanta omnium, qui illi interfuerunt, concordia peractum fuit, ut consensum eum plane a Domino effectum fuisse constiterit, idque in nostris atque omnium oculis valde mirabile fuerit. Pro quo tam singulari Dei munere supplicationes statim in Alma hac Urbe indiximus, quæ magna Cleri, & populi pietate celebratæ fuerunt, laudisque & gratias divinæ majestati merito persolvendas curavimus, cum ejusmodi Concilii exitus spem magnam, & prope certam attulerit, fore ut majores in dies fructus ad Ecclesiam ex ipsius decretis, Constitutionibusque perveniant.

§. 2. Cum autem ipsa sancta Synodus pro sua erga Sedem Apostolicam reverentia, antiquorum etiam Conciliorum vestigiis inherens, decretorum suorum omnium, quæ nostro, & Prædecessorum nostrorum tempore facta sunt, confirmationem a Nobis petierit, decreto de ea re in publica sessione facta. Nos ex Legatorum literis prius, deinde post reditum eorum ex his, quæ Synodi nomine diligenter retulerunt, postulatione ipsius Synodi cognita, habita super hac re cum Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, sanctique Spiritus in primis auxilio invocato, cum ea decreta omnia catholica, & populo christiano utilia, ac salutaria esse cognovissemus, ad Dei Omnipotentis laudem, de eorundem fratrum nostrorum consilio, & assensu, in consistorio nostro secreto illa omnia & singula, auctoritate Apostolica hodie confirmavimus, & ab omnibus Christianis suscipienda, ac servanda esse decrevimus, sicut harum quoque literarum tenore ad clariorem omnium, notitiam confirmamus, & suscipi, observarique decernimus.

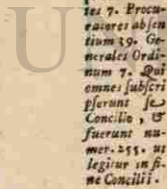
§. 3. Mandantes autem in virtute sanctæ obedientiæ, & sub poenis a sacris Canonibus constitutis, aliisque gravioribus, etiam privationis, arbitrio nostro infligendis, universis, & singulis Venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis quibusvis Ecclesiæ Prælati, cujuscumque status, gradus, ordinis, & dignitatis sint, etiam si Cardinalatus honore præfulgeant, ut eadem decreta, & statuta in Ecclesiis suis, Civitatibus, & Diocæsiibus, in judicio & extra judicium diligenter observent, & a subditis quisque suis, ad quos quomodolibet pertinent, inviolabiliter faciant observari, contradictores quoslibet, & contumaces, per sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas, etiam in ipsis decretis contentas, appellatione postposita compescendo, invocato etiam, si opus fuerit, brachii secularis auxilio.

§. 4. Ipsum vero charissimum filium nostrum Imperatorem electum, ceterosque Reges,

Confirmat modo Pontifex iste dictum Concilium, quem confirmationem Synodus petiit, ut habetur prope finem dicti Concilii.

Præcipitque Prælati & aliis illud observent.

Hortatur etiam Imperatorem, Reges, & Principes

AN. CH.
1564.
ad observatio-
nem ejusdem
Concilii.

Reges, Respublicas, ac Principes Christianos monemus, & per viscera misericordiæ D. N. Jesu Christi obtestamur, ut qua pietate Concilio per Oratores suos affuerunt, eadem pietate, ac pari studio divini honoris, & populorum suorum salutis causa, pro Sedis quoque Apostolicæ, & sacre Synodi reverentia ad ejusdem Concilii exequenda, & observanda decreta Prælati, cum opus fuerit, auxilio, & favore suo adfint, neque adversantes sanæ ac salutari Concilii doctrinæ, opiniones a populis ditionis suæ recipi permittant, sed eas penitus interdiciant.

Prohibetque edictis commentarios, vel interpretationes super decretis Concilii.

§. 5. Ad vitandum præterea perversionem, & confusionem, quæ oriri posset, si unicuique liceret, prout ei liberet, in decreta Concilii commentarios, & interpretationes suas edere; Apostolica auctoritate inhibemus omnibus, tam Ecclesiasticis personis, cujuscumque sint ordinis, conditionis, & gradus, quam laicis, quocumque honore, ac potestate præditis, Prælati quidem sub interditi ingressus Ecclesiæ, aliis vero, quicunque fuerint, sub excommunicationis lata sententiæ poenis, ne quis sine auctoritate nostra audeat ullos commentarios, glossas, adnotationes, scholia, ulumve omaino interpretationis genus super ipsius Concilii decretis quocumque modo edere, aut quicquam majoris decretorum corroboracionis, aut executionis, aliove quæsito colore statueret.

Declaratio quoque Concilii hinc referat. Hic voluit etiam Synodus Tridentina, in sessione 24. ubi.

§. 6. Si cui vero in eis aliquid obscurius dictum, & statutum fuisse, eamque ob causam interpretatione, aut decisione aliqua egere visum fuerit, ascendat ad locum, quem Dominus elegit, ad Sedem videlicet Apostolicam omnium fidelium magistrum, cujus auctoritatem etiam ipsa sancta Synodus tam reverenter agnovit. Nos enim difficultates, & controversias, si quæ ex eis decretis ortæ fuerint, Nobis declarandas, quem admodum ipsa quoque Sancta Synodus decrevit, reservamus, parati, sicut ea de Nobis merito confusa est, omnium provinciarum necessitatibus ea ratione, quæ commodior Nobis visa fuerit, providere.

Decretum irritant.

§. 7. Decernentes nihilominus irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Justo publicandi hanc Bullam.

§. 8. Ut hæc autem ad omnium notitiam perveniant, neque quis excusatione, ignoracionis uti possit, volumus, & mandamus, ut hæc literæ per aliquos Curie nostræ Cursores in Basilica Vaticana Principis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranentum cum in eis populus, ut Missarum solemnibus intersit, congregari solet, palam, & clara voce recitentur, & postquam recitata fuerint, ad valvas earum Ecclesiarum, itemque Cancellariæ Apostolicæ, & in loco solito Campi Floræ affigantur, ibique ut legi, & omnibus innotescere possint, aliquantisper relinquuntur. Cum autem inde amovebuntur, relicti de more ibidem exemplis, in Alma Urbe ad impressionem tra-

Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

dantur, quo commodius per Christiani nominis Provincias, & Regna divulgari possint.

§. 9. Transumptis quoque earum, quæ manu alicujus publici Notarii scripta, subscriptaque, & sigillo ac subscriptione alicujus persone in dignitate Ecclesiastica constituta munita fuerint, fidem sine ulla dubitatione haberi mandamus, atque decernimus.

Transumptorum fides.

Nulli ergo &c.
Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, Septimo Kalend. Februarii, Pontificatus nostri anno Quinto.

Sanctio penalis. Di. P. An. V. 26. Januarii. 1564.

✠ Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Papæ subscript.

- * Ego F. Card. Pisanus Episc. Ostiæ, Decanus.*
- * Ego Card. Casus Episc. Portuen.*
- * Ego Jo. Card. Moronus Episc. Tusulanus.*
- * Ego A. Card. Farnesius Vice-Canc. Episc. Sabinen.*
- * Ego R. Card. S. Angeli Major Panis.*
- * Ego Jo. Card. S. Vitalis.*
- * Ego Jo. Mi. Card. Saracenus.*
- * Ego Jo. B. Card. S. Clementis.*
- * Ego Scipio Card. Pisarum.*
- * Ego Jo. Card. Reumannus.*
- * Ego Fr. M. G. Card. Alexandrinus.*
- * Ego F. Clemens Card. Aracali.*
- * Ego Jac. Card. Sabellus.*
- * Ego B. Card. Salviatus.*
- * Ego Pb. Card. Abund.*
- * Ego Lud. Card. Simonetta.*
- * Ego P. Card. Pacieus, y de Tol.*
- * Ego Marcus Antonius Card. Amulius.*
- * Ego Jo. F. Card. de Gamba.*
- * Ego Carolus Card. Borromæus.*
- * Ego M. S. Card. Constantien.*
- * Ego Alb. Card. Geualdus.*
- * Ego Hip. Card. Ferrar.*
- * Ego Franciscus Card. Gonzago.*
- * Ego Guid. Ase. Card. Camerac.*
- * Ego Vitellius Card. Vitellius.*

Cardinalium subscriptiones.

LXXXVIII.

Græci subjiciuntur jurisdictioni Ordinarium, circa ea quæ Dei cultum, Sacramentorum administrationem, animarumque salutem, & hæresium extirpationem concernunt.

Alia de Græcis vid. in Const. XXXV. Innoc. IV. Sub Catholicæ Tom. III. Part. I. fol. 340.

PIUS PAPA QUARTUS
Ad futuram rei memoriam.

Romans Pontifex præcipuus æquitatis, & religionis assertor, facultates, & gratias ab Apostolica Sede concessas, ex quibus tempore procedente animarum pericula, & inter catholicos scandala provenire

Exordium.

Y ani.

Græci præ-
sidentes se-
jurisdictione
Ordinatio-
impunitate si-
bi propria
committent
multos erro-
res hic ex-
pedit.

animadvertit, pro sui pastorali officii debito mature revocare consuevit.

§.1. Sane nonnulli locorum Ordinarii nuper ad audientiam nostram referri curarunt, quod in quampluribus Regni Siciliae, & ultra Pharus, & aliis Christiani nominis civitatibus, & locis magna Græcorum, tam Religiosorum, & secularium clericorum, quam laicorum multitudo reperitur, qui Ecclesiae Græcae mores, & ritus observantes, seque suos proprios ejusdem nationis Prælatos habere, ac illis, non autem locorum Ordinariis subesse, sed immunitatem, aliorumque privilegiorum sibi per sel. rec. Leonem X., Paulum III., Julium etiam III., & forsan alios Rom. Pontif. Prædecessores nostros, & dictam Sedem antiquitus concessorum prætextu, se ab eorundem Ordinariorum jurisdictione, & superioritate exemptos esse prætendentes, impunitate sibi propoita, in diversas hæreticas, nefariasque opiniones, & absurda delictamenta passim prolabantur, asserentes inter alias eorum blasphemias nullum esse defunctorum purgatorium, Rom. Pontif. aliquam in eos jurisdictionem, vel auctoritatem habere negantes, Indulgentias ab illo concessas damnantes, ecclesiasticas sententias, & censuras ab eo latas spernentes, Sanctissimæ Dei Genitricis Virginis Mariæ, Beatorum Apostolorum, & aliorum Dei Sanctorum festiuitates ab Ecclesia Romana, Sanctisque Patribus ordinatas, non observantes, sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum suis infantibus in Baptismo exhibentes, inhumata defunctorum cadavera superstitione quadam impia, & plusquam barbarica e sepulchris eruentes, igneque comburentes, Ordinariorum locorum, quæ habitant, visitationem, jurisdictionemque contemnentes, & ecclesiasticam disciplinam perturbantes: ac demum hujusmodi, aliisque suis opinionibus erroneis, atque sacrilegis populos Latinos inficientes, correctionem legitimam suæ præsentis exemptionis clypeo repellentes, in suis impietatibus, abususque confenscent, & immoriantur, in suarum, vicinorumque populorum, præsertim simplicium animarum perniciem, & scandalum plurimorum.

§.2. Nos igitur proinde considerantes ejusdem Sedis intentionem numquam fuisse exemptionem, aliudve privilegium a se concessam iri, ut inde scelus impunitas, & animarum periculum emergat, abusus, & periculis hujusmodi, quantum cum Deo possumus, tempelive obviare volentes, ac quarumcumque exemptionum, aliorumque privilegiorum dictis Græcis, eorumque Prælatibus, Rectoribus, Abbatibus, & aliis, tam Sancti Basilii, & alterius Ordinis Regularibus, quam secularibus, ac etiam laicis personis quocumque nomine nuncupatis, per præfatos, & alios quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem præfatam, in genere vel in specie hæctenus concessorum, ac etiam iteratis vicibus approbatorum, & innovatorum, literarumque desuper confectarum, & inde

secutorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolica potestatis plenitudine, omnes, & singulas exemptiones, ac prout illas concernunt, desuper confectas literas præfatas, ad hoc videlicet, ut ipsi locorum Ordinarii quascumque Græcorum Ecclesias, Monasteria, Prioratus, & alia Pia loca, tam secularia, quam cujusvis Ordinis regularia, eorumque Prælatos, etiam Episcopali, Archiepiscopali, ac majori dignitate præfulgeant, necnon Abbates, Rectores, Ministros, & quavis alias ejusdem nationis personas, in suis civitatibus, & diocesisbus consistentia, quoties opus fuerit, visitare, ac in illis suam ordinariam jurisdictionem, plenamque, & omnimodam superioritatem, in his que Dei cultum, Sacramentorum administrationem, & animarum salutem, hæresisque extirpationem concernunt, exercere, & exequi libere, & licite valeant, reliquis ipsorum Græcorum in divinis celebrandis, aliisque ritibus a Sede Apostolica intactis remanentibus, auctoritate Apostolica, tenore præsentium perpetuo revocamus, cassamus, & annullamus, ac revocatas, cassatas, & annullatas esse, nec ipsis Græcis, clericis, vel laicis, eorum Prælatibus, Ecclesiis, Coenobiis, aut aliis Pii locis in aliquo suffragari, sed illos omnes, & singulos locorum, in quibus moram traxerint, Ordinariorum visitationi, correctioni, punitioni, jurisdictioni, & omnimodæ superioritati in præmissis subesse, illisque tamquam superioribus suis, suarumque animarum pastoribus humiliter obedire.

§.3. Et sic quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, sublata eis quavis aliter judicandi facultate judicari, & definituri debere, ac quicquid fecus a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

§.4. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.5. Per hoc tamen non intendimus, quod ipsi Græci ab eorum græcico ritu distrahantur, vel alias desuper quoquomodo per locorum Ordinarios, aut alios impediantur.

§.6. Et quia difficile foret &c.
Datum Romæ apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die 16. Febr. 1564. Pontificatus nostri anno Quinto.

Decretum irritans.

Clausula derogatoria.

Declaratio prædictorum.

Vides etiam pro-
m. D. P. An. V.
16. Febr. 1564.

Deci-

LXXXIX.

Deciso in favorem Congregationis Lateranen. Canonorum Regularium Ordinis S. Augustini, super lite, quam de præcedentia habebat cum Congregatione Cassinensi, alias S. Justine, Monachorum, Ordinis S. Benedicti.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

S. Edis Apostolica providentia circumspicita, ne rursus ea, que in controversiis inter personas Ecclesiasticas, præsertim Altissimo sub regulari professione famulantes exortis, pro tranquillo Religionis statu prudenter ordinavit, in molestos contentiones anfractus relabantur, majorem sollet, dum id res ipsa requirit, adhibere cautionem.

§.1. Sane nuper postquam, sicut Nobis innoverat, ab antiquis usque temporibus, etiam supra centum annos retroactos, lis, & causa, seu controversia inter directos filios Rectorem generalem, & Canonicos Regulares S. Augustini Congregationis Lateranensis, ex una, ac Monachos S. Benedicti Ordinis Cassinens. alias Sanctæ Justine de Padua congregationum partibus ex altera, super illorum præcedentia, seu præcedendi suborta, & coram diversis Judicibus, etiam in nostro Palatii Apostolici Auditorio ventilata, ac demum non sine animi nostri molestia in Œcumenico Concilio Tridentino, inter eorundem congregationum Abbates revocata fuerat.

§.2. Nos considerantes, lites, & controversias hujusmodi in Ecclesia præsertim inter religiosas, & reformatas personas, que relictis mundi vanitatibus, votum suum in humilitatis spiritu, Domino, & Deo nostro, qui se pro nobis usque adeo humiliavit, ut formam servi acciperet, persolvere proficentur, non modicum illi præclara, Deo que præcipue dilecta virtuti, quæ est humilitas, labem infundere, populoque scandalum generare, ac propterea illas omnino ratione submovendas, publicæque Religionis tranquillitati, ac muniturum Dei reconciliationi, & mutue dilectioni quamprimum consulendum esse rati. Motu proprio dictas causas, & controversias ubilibet, & coram quibuscumque Judicibus motas, & in quibusvis instantis indecisas pendentes, & ab eisdem Judicibus ad Nos avocavimus, illasque dilectis filiis nostris Joanni Michaeli S. Anastasie Saraceno, Joanni Baptiste S. Clementis Cicade, ac Bernardino Scoto nuncupatis S. R. E. Presbyteris Card. audiendas, cognoscendas, & decidendas per quamdam Motus proprii schedulam, & deinde illas per aliud nostrum scriptum eisdem Cardinalibus per eos audiendas tantum, Nobisque referendas commisimus.

§.3. Qui quidem Cardinales, dictis partibus, earumve procuratoribus, & advocatis pluries auditis, dubiisque emergentibus ad plenum discussis, & resolutis, comperto satis per eos ex compluribus literis Apostolicis, Rom. Tom. IV. Pars. II.

Li super præcedentia, de qua in rubr. octo erat.

Quam ille Pontifex audien. & sibi referentiam. commisit tribus Cardinalibus hic nominatis.

licis, diversisque aliis documentis, rationibus, & probationibus, quod ipsi Canonici fuerunt, & sunt de illis clericis a S. Augustino, quinimmo a Sanctis Apostolis institutis, eisdem Canonicis, tam suæ antiquæ institutionis hujusmodi, quam etiam dignitatis clericalis, qua eos statim, quod professionem regularem emittunt, insignitos esse oportet, aliarumque qualitatum in eis existentium ratione, dictamque illorum Congregationem Lateranen. præfatos Monachos, & eorum Congregationem Cassinen. præcedere debere censuerunt, & concluserunt, suamque conclusionem hujusmodi ad audientiam nostram juxta ultimi nostri scripti præfati tenorem retulerunt.

§.4. Unde Nos illorum relatione intellecta, eaque per Nos diligenter examinata, quoniam eam in omnibus suis partibus veritati, & juri consonam comperimus, per nostram definitivam sententiam pronunciamus, sententiamus, decrevimus, & declaravimus, Abbates, Prælatos, & Canonicos regulares Congregationis Lateranen. clericos dimissa Superiori veste, pallio, seu cappa, in linea veste, clericali habitu incedentes (quod etiam in Alma Urbe consuetum fuerat, & tunc observabatur) in processionibus, & omnibus aliis actibus publicis, & privatis, tam in d. Urbe, nostraque, & aliorum Romanorum Pontificum Successorum nostrorum conspectu, quam alias in universis, & quibuscumque aliis Civitatibus, terris, oppidis, & locis, Abbates, Prælatos, & dictos præcedere debuisse, & debere, ac eosdem Abbates, Prælatos, & Canonicos Regulares, dictamque eorum Congregationem, ut præfatur, incedentes, dictis Abbatibus, Prælatibus, & Monachis S. Benedicti, & eorum Congregationi in omnibus, & singulis præmissis præferendos, anteposendos, & in digniori loco collocandos fore, & esse.

§.5. Abbates vero dictarum Congregationum singulariter, & de per se absque eorum conventibus in Conciliis generalibus, provincialibus, & Synodalibus, ac aliis actibus publicis, & privatis, in quibus Abbates de jure, vel consuetudine locum, & votum habent, vel pro tempore quomodolibet habeant inter sese juxta singulorum ipsorum Abbatum ibidem interventionem priorem, & antiquiorem promotionem ad Abbatiam, ac illorum promotione dumtaxat, non autem Congregatione, & Ordinis cujus sint, attentis, præcedere, & præferri, & in digniori loco collocari debuisse, & debere, prout ex tunc prætulimus, anteposivimus, & collocavimus, præferrique anteponi, & collocari mandavimus. Mutationes quoque, molestiones oppressiones, perturbationes, vexationes, & impedimenta quæcumque per Abbates, Prælatos, & Monachos prædictos, & eorum Congregationem Cassinen. eisdem Abbatibus, Prælatibus, & Canonicis Regularibus Congregationis Lateranen. super præfatis omnibus, & singulis, & illorum occasione quomodolibet factas, præfatas, & illas,

Pontifex ideo sententiarum pro Canonici.

Abbatesque ipsorum Religionum debere præcedere singulariter, & de per se absque eorum conventibus, juxta antiquiorem promotionem.

®

Y 2

tas,

tas, factaque, praesita, & illata, fuisse, & esse temerarias, illicitas, indebitas, & injustas, temerariaeque, illicitae, indebitae, & injustae, ac de facto praesumptas, & praesumptas, illasque, & illa Abbatibus, Praelatis, Monachis Congregationis Cassinensis, hujusmodi fecisse, & facere minime licuisse, neque licere de jure. Et propterea de, & super illis, ac dicto jure procedendi, omnibusque & singulis aliis praemissis perpetuum silentium imponendum fore, & esse, & tunc impostum, prout in rescripto, relatione, & sententia praedictis plenius continetur.

Et modo sup-
pler eisdem
sententiae de-
fectus, nullam
inviolabiliter
observari in-
dat.

§.6. Ne autem de sententia, aliorumque praemissorum validitate ullo unquam tempore dubitari, ac propterea, vel alio quovis praetextu rem mature discussam, & judicatam, rursus in controversiam retrahi, neve denuo in Ecclesia Dei inter tales personas Religiosas contentiones exoriri, ac populo scandala generari contingat, tempestive providere, ac supremam huius negotii manum apponere cupientes, necnon veteriores literarum singularum Praedecessorum, ac rescripti, processus, relationis, sententiaeque praefatorum, & inde secutorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis habentes. Motu simili, non ad ipsorum Abbatum, Praelatorum, & Canonicorum Regularium Congregationis Lateranensis, vel alterius pro eis Nobis super hoc oblate petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, & certa scientia nostra, ac de Apostolice potestatis plenitudine ad effectum executionis dictae sententiae tantum omnes, & singulos processus, & sententiae praefatorum defectus etiam substantiales, si qui forsan in eisdem intervenerint, harum serie supplemus, ac eandem sententiam una cum ejus processu validos, & efficaces esse, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & inviolabiliter ab omnibus observari debere, nec partes ipsas ab eis ullo unquam tempore quovis praetextu, quaevis colore resillire posse, sed ad illorum observationem teneri, censurisque, & poenis, tam Ecclesiasticis, quam pecuniariis ad id cogi, & compelli, neque Monachos eorumve Congregationem adversus sententiam, aliaque praemissa in primum statum quovis quaesito colore, vel ingenio resitui, nec illa oppugnantes audiri.

Clausulae pre-
servativa, &
Decretum in-
tentionis.

§.7. Praesentisque literas de subreptionis, vel obreptionis vicio, aut intentionis nostrae, aut alio quovis defectu notari, seu impugnari posse, sicque, & non aliter per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam S.R.E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, ac quicquid secus a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus, praemissaque omnia perpetuo statuimus.

Executores
huius Constitu-
tionis separa-
tio, & facul-
tates.

§.8. Et quod ita fiant, & observentur, volumus, atque mandamus similiter venerabili fratri Episcopo Amerino, & dilectis filiis nostro in Alma Urbe, & ejus districtu

Vicario in spiritualibus, ac Curiae causarum Camerae Apostolicae Auditori generalibus, per praesentes motu pari mandantes, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Rectoris generalis, & Abbatum, Praelatorum, ac Regularium Canonicorum S. Augustini Congregationis Lateranensis, praefatorum, vel aliquis eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, ac illis in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra illos supplementatione, decreto, statuto, voluntate, & mandato, aliisque praemissis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos, vel eorum quempiam desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari, deturbari, vel inquietari. Contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & tam Ecclesiasticas, & pecuniarias, etiam arbitrio suo moderandas, & applicandas, quam etiam privationis beneficiorum Ecclesiasticorum per ipsos contradictores obtentorum poenas, aliaque iuris remedia, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis, servatis processibus, illos sententias, censuras, & poenas hujusmodi incurrisse declarando, illosque etiam iteratis vicibus aggravando, & interdictionem Ecclesiasticam imponendo, invocato etiam ad hoc, si opus sit, auxilio brachii saecularis.

Clausulae de-
rogatoriae.

§.9. Non obstantibus praemissis, ac fel. rec. Bonifacii PP. VIII. Praedecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quispiam praesentium vigore ultra tres dietas ad iudicium non trahatur, ac aliis quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Monasteriorum, & Ordinum, ac Congregationum praefatorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, vel consuetudinibus, privilegiis quoque, indulgentiis, & literis Apostolicis illis, eorumque superioribus, ac personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam motu, & scientia similibus quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus illorum tenores pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim, ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides tran-
scriptorum.

§.10. Volumus autem, quod praesentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, in iudicio & extra ubilibet locorum plena, & indubia, eadem-

eademque prorsus fides adhibeatur, si forent exhibitae, vel ostensa.

D. P. An. V.
21. Februarii.

Datum Romae apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die decimoctava Februarii, millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, Pontificatus nostri Anno V.

Sequitur tenor sententiae praedictae.

Enarratio dif-
ferenda.

Christi nomine invocato, pro Tribunali sedentes, & solum Deum praeculis habentes, hanc nostram definitivam sententiam, quam scriimus in his scriptis, in causa, & causis, quae coram Nobis, & quas dilectis filiis nostris Joanni Michaeli Saraceno tit. S. Anastasiae, Joanni Baptista Cicadae tit. S. Clementis, ac Bernardino Scoto tit. S. Matthaei S. R. E. Cardinalibus primo audiendas, cognoscendas, & per eos decidendas, & terminandas, & deinde per praefatos Cardinales per Apostolica nostra rescripta Nobis referendas commisimus, inter dilectos filios Abbatum, Praelatos, & Canonicos Regulares Ordinis S. Augustini, Congregationis Lateranensis, & universam Congregationem ex una, & Praelatos, Abbatibus, & Monachos Ordinis S. Benedicti Congregationis Cassinensis, alias S. Justinae de Padua nuncupatos, & dictam eorum Congregationem, de & super praecedentia, & jure inter eos procedendi, tam in processionibus, quam in generalibus, & synodalibus, seu Provincialibus Conciliis, omnibusque actibus publicis, & privatis, rebusque aliis in actis causa, & causarum hujusmodi latius deductis, & illorum occasione, in prima, seu alia vice fuerint, & vertebantur instantibus, partibus ex altera, causa hujusmodi coram dictis Cardinalibus ad plenum ventilata, ac saepius auditis partibus, & dubiis in ea plene discussis, & resolutis, ac visis de jure videndis, & demum per dictos Cardinales Nobis matura desuper facta relatione, pronunciamus, sententiamus, decernimus, & declaramus, Abbatibus, Praelatos, & Canonicos Regulares Congregationis Lateranensis, uti Clericos dimissa superiori veste, pallio, seu cappa, in linea veste, clericali habitu incedentes (quod etiam in Alma nostra Urbe consuetum fuit, & nunc observatur, in processionibus, & omnibus aliis actibus publicis, & privatis, tam in dicta Alma Urbe nostra, nostroque, & Successorum nostrorum conspectu, quam alias universis, ac quibuscumque aliis civitatibus, terris, oppidis, & locis dictis Abbatibus, Praelatis, & Monachis Ordinis Sancti Benedicti Cassinensis, praecedere debuissent, & debere, eosdemque Abbatibus, Praelatos, & Canonicos Regulares, dictamque eorum Congregationem, ut sup. incedentes, dictis Abbatibus, Praelatis, & Monachis S. Benedicti, & eorum Congregationi, in omnibus, & singulis praemissis praefandos, & anteposendos, & in digniori loco collocandos fore, & esse. Abbatibus vero dictarum Congregationum Lateranensis, & S. Benedicti singulariter, & de per se absque eorum conventibus, in Conciliis generali-

Deciso quo
ad proceden-
tiam inter
praefatos, Ca-
nonicos, &
Monachos.

Deciso quo
ad proceden-
tiam Abba-
tum de per se
absque Con-
ventibus.

bus, provincialibus, & synodalibus, & aliis actibus publicis, & privatis, in quibus Abbatibus de jure, vel consuetudine locum, & votum habent, vel tempore quomodolibet habebunt, inter sese juxta singulorum ipsorum Abbatum ibidem intervenientium, priorem, & antiquiorem promotionem ad Abbatiam ac illa promotione dumtaxat, non autem Congregatione, & Ordine cuius fuerint attentis praecedere, ac praefari, & in digniori loco collocari debuisse, & debere, prout praefimus, anteposimus, collocamus, praeferrimus, anteponi, & collocari respective mandamus, iactationes quoque, molestationes, oppositiones, perturbationes, vexationes, & impedimenta quaecumque per praefatos Abbatibus, Praelatos, & Monachos dicti Ordinis S. Benedicti, & dictam eorum Congregationem eisdem Abbatibus, Praelatis, Canonicis Regularibus dicti Ordinis, & eorum Congregationi, de & super praefatis omnibus, & singulis, & illorum occasione quomodolibet factas, praesitas, & illatas, factaque, praesita, & illata, fuisse, & esse temerarias, illicitas, indebitas, & injustas, temerariaeque, illicitae, indebitae, & injustae, ac de facto praesumptas, & praesumptas, illasque, & illa praefatis Abbatibus, Praelatis, & Monachis fecisse, & facere minime licuisse, nec licere de jure. Et propterea de, & super illis, ac dicto jure procedendi, ut supra, omnibus aliis, & singulis praemissis perpetuum silentium imponendum fore, & esse, ac imponimus. Utramque partem in expensis iustis ex causis absolventes.

Impositio per-
petui silentii.

Absolutio par-
tem ab ex-
pensis.

Nomina Car-
dinalium, qui
causam cog-
noverunt &
Pontifici re-
tulerunt.

Ita refero, & censo pronunciamus esse Joannes Michael Cardinalis Saracenus. Ita refero, & censo pronunciamus Joannes Baptista Cardinalis S. Clementis. Ita refero, & censo pronunciamus esse Bernardinus Cardinalis Tranen.

XC.

Revocatio licentiarum omnium quibuscumque (exceptis Commissariis, & Inquisitoribus haereticae pravitatis) concessarum, tenendi, vel legendi libros Luteranos, aut de haeresi suspectos. Et prohibitio illis de cetero habendi, vel legendi.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Um pro munere quod sustinemus, id praecipue Nobis propositum habemus, & omni studio, diligentiaque curemus, ut omnes Christiani tam gravibus, calamitosisque temporibus in recta, & Catholica fide contineamus, id agere, & providere necesse est, ut omnem omnibus aberrandi ab ea occasionem subtrahamus. Nemini autem mirum videri debet, si Romanus Pontifex nonnumquam facultates aliquas, quas ipse, vel Praedecessores eius probabili adducti ratione concesserint, po-

Exordium.

po-
fita

Causa revocacionis.

Reversio licentiarum habendi de legendo libris Lutheranis, vel de heresi suspectis.

Prohibitio legendi, & habendi libris prohibitis, & prohibendis.

Monitio, ut tales libri Inquisitoribus locorum consignentur.

seca revocet, cum ipso rerum usu edoctus animadverterit, eas iustiori de causa esse revocandas.

§.1. Ad notitiam nostram pervenit, ex data nonnullis licentia habendi, & legendi libris hereticos, aut de heresi suspectos, ad hereses, & errores, qui in eis libris continebantur, refellendos, non raro evenire solere, ut illis ipsis eorum librorum lectio noceat, quibus ob eam causam concessa fuerit, ut aliis prodesse possent, illis ipsis heresibus, & erroribus propter humana mentis imbecillitatem eos implicans, a quibus se alios revocatos esse confisi fuerant.

§.2. Huic rei providere, & animarum periculo, quantum fieri potest, pro pastoralis sollicitudine occurrere cupientes, cogitantisque Nobiscum, super in sacro generali Concilio hereses horum temporum ita confutatas, atque damnatas fuisse, ut tanta Synodi auctoritas, cujus decreta hujus sanctae Sedis auctoritate, cum deliberatione matura confirmata, & comprobata sunt, ad vitandos errores, & Catholicae fidei veritatem agnoscendam sufficere omnibus debeat, nec ullius praeterca confutatio requirenda sit. Praedecessorum nostrorum praefertim felic. record. Julii III., & Pauli IV. vestigiis insistentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac deliberatione matura, omnes & singulas facultates habendi, & legendi libris Lutheranos, aut aliorum hereticorum, seu de heresi suspectos, omnibus tam clericis secularibus, aut regularibus, quam laicis, cujuscumque status, gradus, ordinis, vel conditionis sint, etiam si Episcopalis, vel Archiepiscopalis, aut alia majori ecclesiastica, seu seculari dignitate praefulgeant (inquisitoribus, & commissariis hereticae pravitate a Sede Apostolica deputatis, quoad eo Officio fungentur, exceptis) a Nobis aut quocumque Praedecessorum nostrorum, seu Apostolica Sedis Legatis, majorive Penitentiario, vel quibuscumque aliis, quibuscumque verborum formis, & clausulis etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibusque, & aliis decretis quomodolibet, etiam motu & scientia simili ad hoc tempus concessas, auctoritate Apostolica tenore praesentium revocamus, & pro revocatis, & irritis, perinde ac si numquam concessae fuissent, habemus & haberi volumus.

§.3. Inhibentes omnibus sub censuris, sententiis, & poenis, tam a sacris Canonibus, quam a Sede Apostolica ad hoc tempus constitutis in eos, qui hujusmodi libris legant, aut habeant, ne quis eorum posthaec eis facultatibus uti, neve ullos omnino libros hujusmodi improbatos & prohibitos, aut quos in posterum a Sede Apostolica, Inquisitoribus hereticae pravitate, aut locorum Ordinariis improbari, proluberi que contigerit, legere, habereve quacumque de causa audeat.

§.4. Impressores autem & Bibliopolas, & alios, quicumque ejusmodi libris habent, habuerintve (Inquisitoribus & Commissariis istdem dumtaxat exceptis) mone-

mus, & cuilibet eorum, in virtute sanctae obedientiae, & sub poena incursum criminis heresis, & alius contra hereticos a jure inflicti, & irrogati, tam ecclesiasticis, quam temporalibus sententiis, censuris, & poenis praecipimus ac mandamus, ut eos libros intra sexaginta dies a die, quo haec literae publicatae fuerint, numerandos, quorum viginti pro primo, alios viginti pro secundo, reliquos pro tertio, ac peremptorio termino, & monitione Canonica eis assignamus, Inquisitoribus hereticae pravitate in civitatibus, in quibus ii libri sint, tradant, atque consignent.

§.5. Non obstant. Consilii, & Ordinationibus Apostolicis contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§.6. Ut vero haec literae, & quae in eis continentur, ad omnium, quorum oportet, notitiam perveniant, nec quisquam ea excusatione uti possit, quod illa ignoraverit, volumus, & mandamus, ut in Basilica Vaticana Principis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranensi tunc, cum in eis populus, ut Missarum solemnibus interfit, congregari solet, palam clara voce a Curia nostrae Curforibus, seu Notariis aliquibus publicis recitentur, & postquam recitatae fuerint, ad valvas earum Ecclesiarum, itemque Cancellariae Apostolicae, & in loco solito Campi Florae affigantur, ibique quo legi, & omnibus innotescere possint, aliquamdiu relinquuntur.

§.7. Transumptis quoque earum quae manu alicujus publici Notarii scripta, subscriptave, & sigillo, ac subscriptione alicujus personae in dignitate ecclesiastica constituta munita fuerint, ut sine dubitatione ulla fides habeatur, mandamus, atque decernimus.

Dat. Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 24. Martii 1564. Pontificatus nostri Anno V.

XCI.

Approbatio Indicis librorum prohibitorum, cum regulis firmatis per Patres a sacro Concilio Tridentino deputatos. Et prohibitio illos de cetero habendi, & legendi.

PIUS PAPA QUARTUS
Ad perpetuam rei memoriam.

Domini gregis custodia Domino disponente praepositi, vigilis more pastoris non desistimus ipsi gregi ab imminenti periculis, quanta maxima possumus cura, & diligentia praecavere, ne propter negligentiam nostram pereant oves, quae pretiosissimo Domini nostri Jesu Christi sanguine sunt redemptae. Et si autem quae ad fidei veritatem patefaciendam, & ad horum

Clausula derogatoria.

Forma publicandi hanc Constitutionem.

Fides transumptorum.

D. P. An. V. 24. Martii.

Lectione librorum hereticorum ne diu simplices, sed etiam doctos viros contempit.

Ideo Concilium Tridentinum ad firmandum Indicem librorum prohibitorum.

Illum ideam perfectam modo approbat hic Pontifex.

Hosque legi, vel teneri prohibet.

horum temporum heres confutandas pertinebant, in Oecumenico, & generali Concilio Tridentino, sancti Spiritus assistente gratia, nuper adeo enucleata, ac definita fuerunt, ut facile jam sit unicuique sanam, catholicamque doctrinam a falsa, adulterinaque internoscere: tamen cum librorum ab hereticis editorum lectio, non modo simpliciores homines corrumpere soleat, verum saepe etiam doctos eruditosque in varios errores, & a veritate fidei catholicae alienas opiniones inducere, huic quoque rei esse duximus providendum.

§.1. Cum autem aptissimum ei malo remedium esse sciremus, si componeretur atque ederetur Index sive Catalogus librorum, qui vel heretici sint, vel de heretica pravitate suspecti, vel certe moribus, & pietati noceant, id negotium ad sacram Tridentinam Synodum rejeceramus, ea vero ex tanta Episcoporum, & aliorum doctissimorum virorum copia delegit ad eum conficiendum Indicem multos cum doctrina, tum judicio insignes Praelatos ex omnibus fere nationibus. Qui quidem non sine maximo labore, plurimisque vigilis, eum Indicem tandem, Deo juvante, perfecerunt, adhibitis etiam in consilium lectissimis quibusdam Theologis. Peracto autem Concilio, cum ex ipsius Synodi decreto is Index Nobis oblatum fuisset, ut ne antea ederetur, quam a Nobis approbatus fuisset, Nos doctissimis quibusdam, probatissimisque Praelatis eum accuratissime legendum, examinandumque tradidimus, & ipsi etiam legimus.

§.2. Cum igitur eum magno studio, acri judicio, diuturna cura confectum, & praeterea commodissime digestum esse cognoverimus. Nos saluti animarum consulere, eamque ob causam providere cupientes, ne libri, & scripta cujuscumque generis, quae in eo improbantur, sive ut heretica, sive ut de heretica pravitate suspecta, sive ut pietati, ac morum honestati inutilia, aut aliqua correctione saltem indigentia, posthac a Christianis legantur, ipsum Indicem, una cum regulis ei praepositis, auctoritate Apostolica tenore praesentium approbamus, imprimique, ac divulgari, & ab omnibus universitatibus Catholicis, ac quibuscumque aliis ubique suscipi, eisque regulas observari mandamus, atque decernimus.

§.3. Inhibentes omnibus, & singulis, tam ecclesiasticis personis secularibus, & regularibus cujuscumque gradus, ordinis, & dignitatis sint, quam laicis quocumque honore, ac dignitate praeditis, ne quis contra earum regularum praescriptum, aut ipsius prohibitionem Indicis libros ullos legere, habereve audeat. Si quis autem adversus eas regulas, prohibitionemque fecerit: is quidem, qui hereticorum libris, vel cujusvis auctoris scripta propter heresim, vel falsi dogmatis suspensionem damnata, atque prohibita legerit, habueritve, ipso jure in excommunicationis poenam incidat, eamque ob causam in eum tamquam de heresi suspectum inquiri, & procedi liceat, praeter alias

poenas super hoc ab Apostolica Sede, sacrisque Canonibus constitutas. Qui autem libros alia de causa prohibitos legerit, habueritve, praeter peccati mortalis reatum, Episcoporum arbitrio severe se noverit puniendum.

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum ne excommunicari possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§.5. Ut haec autem ad omnium notitiam perveniant, neve quis excusatione, ignorantiae uti possit, volumus, & mandamus, ut haec literae per aliquos Curiae nostrae Cursores in Basilica Vaticana Principis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranensi tunc, cum in eis populus, ut Missarum solemnibus interfit, congregari solet, palam & clara voce recitentur: & postquam recitatae fuerint, ad valvas earum Ecclesiarum, itemque Cancellariae Apostolicae, & in loco solito Campi Florae affigantur, ibique ut legi, & omnibus innotescere possint, aliquantisper reliquantur. Cum autem inde amovebuntur, earum exempla in istdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationem hanc, publicationem & affixionem, omnes & singulos, qui his literis comprehenduntur, post tres menses a die publicationis, & affixionis earum numerandos, volumus perinde adstrictos, & obligatos esse, ac si ipsismet illa edita, lectaque fuissent.

§.6. Transumptis quoque earum, quae manu alicujus publici Notarii scripta, subscriptave, & sigillo ac subscriptione alicujus personae in dignitate ecclesiastica constituta munita fuerint, fidem sine ulla dubitatione haberi mandamus, atque decernimus.

Datum Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 24. Martii 1564., Pontificatus nostri Anno quinto.

XCI.

Approbatio Confraternitatis sub invocatione Sanctissimi Nominis Dei, ad cavendum blasphemias, perjuriam, illicitaque juramenta instituta, cum indulgentiarum, & aliarum gratiarum concessione.

PIUS PAPA QUARTUS
Ad perpetuam rei memoriam.

Injunctum Nobis Apostolicae servitutis officium, Nos admonet, ut animarum saluti quantum cum Deo possumus, etiam multiplicatis gratis omni ratione consulamus.

§.1. Hodie siquidem per Nos accepto, quod in Burgenfi, & pluribus aliis Hispaniarum Civitatibus, & aliis locis una saluberrima Confraternitas sub vocabulo Nominis Jesu instituta erat, cujus Confratrum partes

Contractus derogat.

Forum publicacionis huiusmodi profert.

Transumptis credi jubet.

D. P. An. V. 24. Martii.

Exordium.

Instituto Solidaritatis nominis Dei in Hispaniis.

tes potissimum essent, diligenter cavere, ne vel ipsi, vel alii coram eis aliquo modo, nisi ob causam gravissimam jurarent, & contrafacientes modeste admonerent. Quodque ipsi Confraternitati plurimi Christiani fideles se conscribi fecerant, quorum opera, & studio blasphemiae, perjuriae, & alia illicita juramenta commode prohibebantur.

Approbatio Pontificis dicitur Sodalitatis ubique terrarum pro die Circumcisionis.

§.2. Nos ut ipsa Confraternitas in majori semper reverentia habeatur, & Christi fideles eo libentius illam ingrediantur, quo ipsa amplioribus decorata spiritualium gratiarum donis, & Apostolicis fuerit suffulta privilegiis, de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus, & singulis dictae Confraternitatis, ubivis terrarum, & locorum, nunc & pro tempore diffusa, utriusque sexus Confratribus in illa, nunc & pro tempore descriptis ubilibet constitutis, sive sub eisdem Confraternitatis regula prius edita, sive sub alia simili comprehendatur, qui vere poenitentes, & confessi die festo Circumcisionis Domini Nostri Jesu Christi annis singulis, in perpetuum, Sacrosanctum Eucharistiae Sacramentum susceperint, & solemniter per ipsam Confraternitatem in dicto die festo ubivis locorum pro tempore celebrari solite, in toto, vel in parte interfuerint, quoties id egerint, toties pro quolibet die festo hujusmodi plenariam omnium & singulorum, ac quorumcumque peccatorum suorum indulgentiam, remissionem, & absolutionem auctoritate Apostolica tenore praesentium, concedimus, & largimur.

Primaque Dominica cujusvis mensis.

§.3. Illis vero Confraternitatis confratribus, qui qualibet prima die Dominicae cujusvis mensis totius anni, similiter in perpetuum, ad Missam, quam ipsi Confratres audire tenentur, audiendam convenierint, quotiescumque id egerint, decem annos.

Admonentibus quoque temere jurantes, & blasphemantes.

§.4. Qui vero temere jurantem, aut alias divinum Nomen blasphemantem, modeste, & charitative, quoadcumque admonuerint, pro qualibet vice centum dies. Et quicumque verbi Dei Praedicatori seculari, vel cujusvis Ordinis regulari, qui Christi fideles, ut a juramentorum abusus caveant & hanc dictae Confraternitatis regulam amplectantur hortatus fuerint, decem annos de injunctis sibi poenitentis in forma Ecclesiae consueta, misericorditer in Domino relaxamus.

Facultas Confratrum eligendi in die Circumcisionis confessores approbatos, qui eos absolvant &c.

§.5. Et ut ipsi Confratres dictae Indulgentiae plenariae, Deo propitio, facilius efficiantur participes, illis, & eorum singulis, indulgentiam hujusmodi consequi volentibus, ut dicto die festo Circumcisionis occurrere, quoscumque sibi beneficos idoneos Presbyteros, seculares, vel cujusvis Ordinis Regulares, per Ordinarium loci approbandos, in suos possint eligere Confessores, qui confessionibus ipsorum diligenter auditis, & eorum quemlibet, ab omni, & quacumque excommunicationis, etiam majoris, & ab omnibus, & quibusvis aliis Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis

a jure, vel a homine, aut mixtim, quavis occasione, vel causa latis (salvo tamen jure tertii) necnon ab omnibus, & singulis eorum peccatis, criminibus, excessibus, & delictis quantumcumque gravibus, & enormibus, etiam locorum Ordinaris, ac Sedi Apostolicae reservatis, praeterquam in Bulla die Coenae Domini legi consueta contentis, dicta auctoritate Apostolica absolvere, eisque pro commissis poenitentiam salutarem iniungere. Ac vota quaecumque (Hierosolymitano, visitationis Luminum beatorum Apostolorum Petri, & Pauli praedictorum, de Urbe, ac Jacobi in Compostella, necnon castitatis, & religionis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare valeant, similiter auctoritate, & tenore praemisissis perpetuo concedimus, & indulgemus.

Ordinari favent promotioni hujus Sodalitatis.

§.6. Mandantes universis, & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis ceteris Ecclesiarum Praelatis, & locorum Ordinariis ubilibet constitutis, eorumque generalibus in spiritualibus Vicariis, & Officialibus, quod ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro Confratrum praedictorum parte fuerint requisiti, eidem Confraternitati praedictae pro posse faveant, favorabiliter assistant, & illam promovere procurent.

Clausa hujus Constitutionis praeservativa.

§.7. Praesentibus, quas nunquam, etiam per Nos, aut alios Romanos Pontifices Successores Nostros, vel Sedem praefatam, aut alios quoscumque quomodolibet revocari, suspendi, limitari, reduci, modificari, aut eis in aliquo derogari posse, neque sub quibusvis illarum, aut similiarum, vel dissimiliarum indulgentiarum, & gratiarum revocationibus, suspensionibus, alterationibus, modificationibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, in genere, vel specie, per Nos, vel Successores Nostros, aut Sedem praefatam, seu quovis alios, & ex quibuscumque, etiam urgentissimis, & necessariis causis, etiam pro fabrica Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, Cruciatu sancta, vel expeditione contra infideles, etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, Principum, vel aliorum instantiam, seu eorum contemplatione, vel etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac alias quomodolibet canonice, vel de facto, nunc, & pro tempore impositis, & factis, ullatenus umquam comprehensis, sed semper ab illis exceptis, & quoties illae emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, & de novo concessas fore, ac censeri decernimus, perpetuis futuris temporibus.

In die Circumcisionis non obstante interdicto, in locis Confraternitatis celebrari potest, & sociorum corpora sepeliri valeant.

§.8. Ut autem ipsi Confratres, majorem a Nobis gratiam reportasse latentur, eidem Confessoribus Confratribus juramenta qualibet sine alterius praedictio relaxare. Et praeterea eidem Confraternitati, illiusque Confratribus, ac Ecclesiae, Capellis, & Altaribus ejusdem ubilibet constitutis, quod quocumque tempore cujusvis interdicti, & cessa

cessationis a divinis, videlicet dicto die festo Circumcisionis a primis vespere usque ad occasum Solis ejusdem diei inclusive, Vespere, Missae, aliaque divina officia in ipsius Confraternitatis Ecclesiis, Altaribus, ac Capellis, solemniter, & publice celebrari. Qualibet vero prima die Dominica cujuslibet mensis privati Confratres privatam eorum Missam ex eisdem Confraternitatis instituto celebrari solitam celebrari facere, illique interesse. Ac insuper semel in mense Dominicum corpus suscipere. Et quoties aliquem, vel aliquos ex ipsis Confratribus quocumque tempore interdicti, seu cessationis a divinis hujusmodi mori contigerit, dummodo causam non dederit interdicto, eorum cadavera cum moderata pompa sepeliri, libere, & licite valeant. Et interim interdicta, & cessationes a divinis hujusmodi quaecumque sint, ad effectum praemissum omnino suspendantur, & suspensa esse censeantur, auctoritate Apostolica tenore praesentium concedimus, & indulgemus.

Clausa praeservativa.

§.9. Ac praesentes literas sub quibusvis revocationibus, derogationibus, vel limitationibus similium gratiarum, per Nos, vel Successores nostros in genere, vel in specie ex quibusvis etiam urgentissimis causis, etiam ad Imperatoris, Regum, & aliorum Principum instantiam pro tempore quomodolibet emanatis, nullatenus comprehendendi, sed semper ab illis exceptas fore.

Decretum irritans.

§.10. Et ita per quoscumque Iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate, iudicari, & definiri debere, ac quicquid secus a quoquam quavis auctoritate scierit, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Clausa derogatoria.

§.11. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac Cancellariae Apostolicae regulis editis, & edendis, necnon etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Declaratio circa dictam facultatem eligendi Confessorem.

§.12. Volumus autem ne Confratres ipsi, quod absit, propter hujusmodi gratiam reddantur procliviores ad illicita committenda, quod si a sinceritate fidei, & unitate S.R.E., ac obedientia, & devotione nostris, vel Successorum nostrorum Romanorum Pontificum canonice intrantium desiterint, aut confidentia ejusdem gratiae aliqua commiserint, gratia, & litera, quoad eligendum Confessorem hujusmodi illis nullatenus suffragentur.

Declaratio circa dictas Indulgentias.

§.13. Volumus autem, quod si aliqua alia indulgentia fuerit per Nos in aliquo loco eidem Confraternitati concessa, praesentes quoad locum hujusmodi nulle sint.

D. P. An. V. 23. Aprilis.

Datum Roma apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, Idib. Apr., Pont. nostri Anno V. Bull. Rom. Torr. IV. Par. II.

Quod major pars Cardinalium Sanctissimae Inquisitionis decernit, a tota Congregatione valide statutum censetur.

Institutionem hujus Congregationis habet in Pauli III. Const. XLII. Licet Tom. IV. Par. I. fol. 211.

P I U S E P I S C O P U S

Motu proprio &c.

CUM Nos per nostrum specialem Motum proprium sub data Romae apud Sanctum Marcum, quarto Non. Aug., Pontificatus nostri Anno quinto officio supremo in Alma Urbe, & Curia nostra, ac tota reipub. Christiana sanctae Inquisitionis haereticae pravitatis, ejusque causarum audientiae, cognitioni, expeditioni, & terminationi praefecerimus, & deputaverimus dilectos filios nostros Joannem Michaellem Sanctae Anastasiae Saracenum, & Jo. Baptistam S. Clementis Cicadam, ac Joannem Suavium S. Prisca Reumannum, necnon Michaellem S. Sabinae Ghislerium, & Clementem S. Mariae in Araceli Monialium, & Ludovicum S. Cyriaci in Thermis Simonetam, & Carolum S. Martini in Montibus Borromaeum Presbyteros, ac Vitellotium S. Mariae in Porticu Vitellium Diaconum, tunc titulum Miseratione divina S.R.E. Cardinales, cum facultatibus, jurisdictionibus, & auctoritatibus, prout in eodem Motu proprio latius continetur.

Deputatio Cardinalium Congregationis S. Inquisitionis.

§.1. Cum postea etiam in eodem sancto Officio supremo inquisitionis haereticae pravitatis, verbo deputaverimus Inquisitorem dilectum Filium nostrum Franciscum Alciatum tituli sanctae Susannae Cardinalem, ne in posterum de ipsius jurisdictione hesitanti contingat, Motu simili & ex certa nostra scientia, deputationem hujusmodi tenore praesentium approbamus, & confirmamus, & quatenus opus sit, de novo eundem generalem Inquisitorem haereticae pravitatis, prout supra scripti alii octo Cardinales, constitutum, deputatum, & ordinatum, & in numero supra dictorum aliorum Inquisitorum unimus, & aggregamus.

Alia deputatio.

§.2. Et insuper pro faciliiori causarum expeditione, & terminatione statuimus, decernimus, & ordinamus, ut quicquid per majorem partem S. R. E. Cardinalium, qui in Congregatione pro dicto officio intervenerint, seu convenierint dictum, gestum, statutum, ordinatum, decretum, terminatum, seu sententiatum extiterit, sit validum, & firmum, ita & taliter, quod nullo modo impugnari possit, perinde ac si omnes, & singuli Cardinales praedicti in dicta Congregatione convenissent, & major pars consensisset.

Quod maior pars fecit tota Congreg. fecisse dicatur.

§.3. Cum plena & omnimoda jurisdictione, auctoritate, & potestate omnibus praedictis Cardinalibus, & eorum Praedecessoribus, per Nos vel alios Summos Pontifices alias quomodolibet concessis, & attributis, irritum, &c. decernentes.

Omnimoda jurisdic. Congregationis est.

§.4. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis

Derogatio contrarium.

bulsis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & omnibus illis, quae Nos, & Praedecessores nostri voluerunt & volumus non obitare, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.5. Decernentes solam praesentis nostri Motus proprii signaturam sufficere, & ubique in iudicio, & extra fidem facere, regula contraria non obstante.

Placet Motu proprio. I.

Sola sufficit signatura.

Papa subscr.

XCV.

Declaratio quod Concilii Tridentini decreta circa Reformationem, & jus positivum tantummodo, ligare ceperunt a Kalen. Maii 1564.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Sicut ad sacrorum Conciliorum decreta, ac Canones, auctoritas, atque confirmatio Apostolicae Sedis, & debet & solet accedere, ita si qua super eis exorta sit dubitatio, eiusdem Sedis iudicio, & declaratione tollenda est.

§.1. Ad aures nostras pervenit multos esse, qui dubitent ex quo tempore ceperint decreta sacri generalis Concilii Tridentini, ad reformationem & jus positivum dumtaxat spectantia, eos, ad quos pertinent, obligare, illa praesertim, quae tempora certa praestituunt ad provinciales, dioecesanisque Synodos celebrandas, ad sacros Ordines suscipiendos, ad religionem profitendam, ad parochiales Ecclesias, aliaque beneficia ecclesiastica, quae ejusdem Concilii decretis retineri prohibitum fuit, resignanda, & ad complures res huiusmodi exequendas, ac alias omnes ad praedictam reformationem, jusque positivum tantum spectantes, quae observari, aut evitari debeant.

§.2. Nos itaque ut omnis controversia, dubitatioque tollatur, Motu proprio eam rem, prout rationi, juri, & aequitati convenire censuimus, duximus declarandam. Nam etsi ipsius Concilii decreta, etiam de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio, & assensu in Consistorio nostro secreto confirmata a Nobis fuerunt sub finem mensis Januarii; & ab eo etiam tempore apud hanc sanctam Sedem observari ceperunt, quia tamen non parum temporis in eis Romae diligenter emendateque imprimendis necessario consumptum fuit, & jure etiam communi sancitum est, ut Constitutiones novae vim, non nisi post praedicta decreta omnia ad dictam reformationem, jusque positivum dumtaxat spectantia, a Kalen. Maii proxime praeteriti omnes obligare ceperunt, neque post eam diem excusationem cujusquam, quod ea ignoraverit, admittendam.

§.3. Atque ita Apostolica auctoritate

declaramus, ac definimus, & ab omnibus judicari debere mandamus, atque statuimus. Decernentes irritum, & inane, si quid secus a quoquam quacumque dignitate auctoritate, & potestate praedicto contigerit judicari.

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis aliisque in contrarium facientibus quibuscumque.

§.5. Nulli ergo omnino hominum &c. Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, 14. Kal. Augusti, Pontificatus nostri Anno V.

Clausula derogatoria.

Sancio penalis. D. P. An. V. 18. Julii.

XCV.

Institutio Congregationis S. R. E. Cardinalium, super executione, & observantia Sacri Concilii Tridentini, & aliarum Reformationum hujus Pontificis.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Alias nonnullas Constitutiones, & Ordinationes, reformationem majoris Penitentiarum, ac sacrae Penitentiarum nostrae, ac Vicarii nostri, ac ejus officii, necnon Camerarii, & Camerae Apostolicae, ac illius caesarium Auditoris, necnon Palatii Apostolici causarum Auditorum, & gubernatoris, & Capitolinae Curiarum, & Contradictarum, aliorumque Alinae Urbis nostrae, ac Rom. Cur. Tribunalium, & officiorum concernentes edidimus, quae tamen, ut intelleximus, ab eorundem officiorum, & Tribunalium praefatis, ac officialibus minus diligenter observantur.

§.1. Cum autem enixa nostrae voluntatis sit, ut illa, & pariter decreta sacri Concilii Tridentini in his, quae ad eorum officia spectant, ab eisdem omnino observentur. Nos propterea considerantes parum esse jura condere, nisi sint, qui ea executioni mandandi faciant, & in praemissis, prout ex debito pastoralis officii Nobis, meritis licet imparibus, juncti obligamur, salubriter, & utiliter providere, praefatae Constitutiones, & Ordinationes, ac decreta Concilii, quas, & quae hic haberi volumus pro expressis, inviolabiliter observari volentes, venerabili fratri nostro Joanni Episcopo Tusulan, Morono, Jo. Michaeli S. Anastasiae Saraceno, ac Jo. Baptista S. Clementis Cicadae, necnon Michaeli S. Sabinae Alexandrino, Clementi S. Mariae in Araceli, & Ludovico S. Cyriaci in Thermis Simoneta, ac Carolo S. Martini in Montibus Borromaeo Presbyteris, necnon Vitellio S. Mariae in Porticu Vitellio nuncupatis, titulum Diacono, Cardinalibus committimus, & mandamus, quatenus ipsi, seu eorum major pars, conjunctim, vel divisim, eorum arbitrio, etiam tanquam executores dictarum literarum, Constitutionum, & Ordina-

Reformationes de quibus in praecedentibus Bullis referuntur.

Institutio Congregationis, de qua in rubrica.

Exordium.

Dubitavit multi a quo tempore ligaret Concilium Tridentinum circa Reformationem, & jus positivum.

Illius.

Declarat ideo Pontifex cepisse ligare a Kalen. Maii 1564.

Decretum irritans.

inationes, ac decreta praefata, juxta tenores eorum, ac literarum desuper confectarum per quoscumque Penitentiarum, Vicariae, & Camerae, ac Rotae Curiarum, ac Tribunalium praedictorum Judices, & officiales, sub excommunicationis latae sententiae, ac privationis officiorum, & alii eisdem Cardinalibus benevisis, etiam pecuniarum, eo ipso incurren. poenis, firmiter observari faciant, & cum effectu (nisi tam in executione dictorum decretorum Concilii, quam dictarum literarum nostrarum, aliqua dubietas, aut difficultas emererit, quo casu ad Nos referant,) invocato, etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§.2. Ac eos, qui literis, & decretis praedictis, & eorundem Cardinalium mandatis non paruerint, ex nunc, prout ex eadem die, & contra, illorum officii privatos, necnon ad illa, & alia Romanae Curiae officia in posterum obtinenda inhabiles, ac ipsi ab eisdem officii sic privatis, illa tamquam per privationem vacantia a Dataro nostro vendi, & a quibusvis personis idoneis pro pretio convenienti emi, libere, & licite posse, auctoritate nostra curent, nuncient, decernant, ac declarent, prout Nos harum serie nunciamus, decernimus, & declaramus.

§.3. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Penitentiarum, & Curiarum, necnon Tribunalium praedictorum statutis &c. etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis, ac dictis officialibus, & Tribunalibus sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam Motu simili, &c. & alias quomodocumque concessis, &c. Quibus omnibus, &c. illorum tenores, &c. hac vice latissime derogamus, eaque adversus praemissa nullatenus suffragari volumus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Placet Motu proprio. I. Datum Romae apud S. Marcum, quarto Non. Augusti, Anno V.

Obedientia Congregationi debita.

Derogatio contrariorum.

Papa subscr. D. P. An. V. 2. Augusti.

XCVI.

Facultas S. R. E. Cardinalium Congregationis super Inquisitione haeretica pravitatis tenendi, & legendi libros haereticos, aut alias prohibitos, & concedendi aliis licentiam eos habendi, ac legendi.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Cum inter crimina, quae animadversione digna sunt, & in corrigendo exempla cunctis praebere debeant, haereticis sit gravior, & ceteris detestabilibus: ideo cum Nobis maxime displiceat, & ne illud latius serpat, pro illo extirpando, cunctis, etiam de crimine huiusmodi infectis, & ill-

lius fautoribus, ne ad deteriora (quod Deus avertat) delabantur, per Nos non modicum invigilandum sit. Cumq. annis praeteritis, & etiam forsitan usque in hodiernum diem in diversis mundi partibus, pro dolor! haereses, & falsa dogmata pullulaverint, & adhuc pullulent, sollicitante humani generis inimico, minusque, etiam cujuscumque correctionis praetextu pullulare cessent. Propterea dilectos filios nostros Joannem Michaellem S. Anastasiae Saracenum, Joannem Baptistam S. Clementis Cicadam, Joannem Suavium S. Priscae Reumanum, Michaellem S. Sabinae Alexandrinum, Clementem Olera S. Mariae de Araceli, Ludovicum S. Cyriaci in Thermis Simoneta, Carolum S. Martini in Montibus Borromaeum Presbyteros, ac Vitellotium S. Mariae in Porticu Diaconum Vitellium, Cardinales nuncupatos: pro erroribus, qui occasione quarumcumque haeresum dictum contingunt, reprimeendis, & seu haeresibus huiusmodi, & illarum fautoribus, Domino nostro Jesu Christo auxiliante, extirpandis, deputaverimus: ac eos in Inquisitores, seu in S. Inquisitionis Congregatione Deputatos, cum omnimoda potestate constituerimus.

§.1. Et eis saepe contingat, ne Catholici, & Christiani veneno huiusmodi sectae, & illius fautorum afficiantur, ac etiam pro negociorum, & causarum pro tempore incurrentium expeditione, ac haereticorum, qui etiam ad praesens carceribus in Alma Urbe nostra mancipati existunt, ac pro tempore mancipentur, deprehensione, & eorum ad veram doctrinam reductione, nonnullos, seu quamplures libros ab ipsis impiis haereticis, & sectae Lutheranae fautoribus compositos, & in lucem editos, ac qui in dies successu temporis edentur, & componentur, ac etiam aliquando oporteat, pro conservanda Religione in cordibus Catholicorum eisdem libris, & haereticorum deceptionibus, fraudibus, & dolis, ac machinationibus respondere, vel a viris Catholicis, ac sacrae Doctrinae peritis responderi facere, stantibusque Constitutionibus haecenus per Nos editis, & per Indicem librorum correctorum de mandato nostro, vel alias factum, prohibitionibus sacris, eosdem libros, pro huiusmodi erroribus reprimeendis, tenere, & legere dubitent, ac ut filii obedientiae eosdem libros perspicere, ut accepimus, non audeant.

§.2. Ad omnem igitur haesitandi materiam, & conscientiae scrupulum in eis tollendum, Motu simili, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine, de eorundem Joannis Michaelis, Joannis Baptista, Joannis Suavii, Michaelis, Clementis, Ludovici, Caroli, ac Vitelloti Cardinalium fide, probitate, & constantia, singularem, tum notitiam, tum fiduciam habentes, eisdem Cardinalibus, ut durante eorum officio, & quamdiu Inquisitioni huiusmodi praefuerint, quocumque, quacumque quotcumque, & qualiacumque, quorumcumque, tum antiquorum tum modernorum, & futuro-

Illi indigent libris prohibitis ex causis hic expressis, quos tamen tenere non valebant sancto Indice, de quo supra in Const. 91. fol. 174.

Hic ideo Pontifex licentiam, & facultatem, de qua in rubrica concedit.

rum, infidelium, & hæreticorum, aut hæresis, & cuiuscumque impietatis, vel superstitionis, vel reprobatae lëctionis, condemnatorum, vel suspectorum, ac etiam incertorum, vel dissimulorum auctorum, & scriptorum, atque etiam Hugonorum commentaria, tractatus, libros, collectanea, expositiones, annotationes, interpretationes, versiones, & alia cuiuscumque inscriptionis, & argumenti opera, quocumque nomine nuncupata: Latino, Graeco, Hebraeo, aut quocumque alio, etiam vulgari cuiuscumque regionis sermone composita, tam manu scripta, quam a quibuscumque impressoribus, & in quibuscumque locis, etiam nominatim prohibitis, vel suspectis, seu etiam sine impressorum, & locorum, ac temporis titulo, ac absque locorum Ordinariorum, & hæreticæ pravitatis Inquisitorum, aut aliorum ad id deputatorum licentia, & approbatione impressa, etiam ex professo contra Nos, & pro tempore existentem Romanum Pontificem, & S. Romanam Ecclesiam, ac Sedem Apostolicam predictam, composita, & conscripta, ac etiam divulgata, necnon hæreses, & errores, seu reprobatae, & damnatae disciplinae continentia, necnon impressorum, & auctorum, aliorumque id genus hominum damnatorum memoriam, & nomina præferentia, tam per officium S. Romanae, & universales Inquisitionis, quam alias quomodocumque, & qualitercumque, in genere, vel in specie pro tempore prohibita in quibusvis mundi partibus, ad quos eos accedere contigerit, potissimum in Alma Urbe nostra, & Romana Curia habere, tenere, legere absque aliquo conscientie scrupulo, & cuiuscumque suspitionis, vel infamiae, aut censurarum Ecclesiasticarum, incursum, libere, & licite possint, & valeant. Ita quod in futurum nullatenus super retentione librorum, scripturarum, extractuum, & explicationum, & commentariorum huiusmodi impediri, molestari, vel argui, seu inquiri possint, plenam, & liberam licentiam, facultatem, & auctoritatem concedimus, & impartimur, ac desuper cum eis indulgemus.

Prohibetur etiam aliis, ne libros prohibitos retineant vel legant, etiam vigore cuiuscumque privilegii, ab hinc corumdem. Ceteri Inquisiti, licentia.

§. 3. Distinctius inhibentes quibusvis aliis, tam Ecclesiasticis, quam secularibus personis, etiam quacumque auctoritate, præcellentia, & dignitate fungentibus, etiam Cardinalatus honore præditis, ne eosdem libros, extractus, seu scripturas, & commentaria huiusmodi, etiam, ut præfertur, specificata, quovis quaesito colore, etiam cuiusvis privilegii, a Nobis, & a Prædecessoribus nostris, vel ab ipso Sanctæ Inquisitionis officio hætenus concessi prætextu, penes se retinere, aut tenere, legere, & explicare, absque Cardinalium prædictorum nova facultate, & licentia, sub excommunicationis majoris, & late sententiæ pœna, quam eo ipso in his scriimus scriptis, ac aliis pœnis a Constitutionibus ac sacris Canonibus inflictis, & in Indice huiusmodi contentis, audeant, seu præsumant. Ac decernentes irritum &c.

§. 4. Et nihilominus eisdem supranominatis Cardinalibus dilectis filiis nostris, quando eis, vel eorum majori parti videbitur, si placuerit, in plena Congregatione tantum similem licentiam concedendi quibuscumque personis cuiuscumque dignitatis, gradus, ordinis, & præminentie existentibus, supra dictos libros etiam cuiuscumque damnatae lëctionis tenent, habent, legent, & interpretandi, seu explicandi ad tempus, vel in perpetuum, & concessam revocandi, similiter licentiam, & facultatem concedimus, & impartimur de gratia speciali.

Facultatem, que eisdem Inquisitis concedi tales licentias dandi.

§. 5. Non obstantibus Lateranen., & quorumcumque Conciliorum, ac alius Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, statutis &c. etiam juramento roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis pro tempore existentibus Sanctæ Inquisitionis huiusmodi majoribus Inquisitoribus, & quibusvis etiam S. R. E. Cardinalibus, ceterisque ad dictum officium in dicta Urbe, & alibi deputatis, ac alias in genere, vel in specie, etiam cum censurarum, & poenatum incursum, aliisque decretis, & clausulis sub quibuscumque tenoribus & formis, etiam Motu proprio &c. seu etiam consistorialiter, ac alias quomodolibet concessis, quibus omnibus etiam si de illis &c. tenores &c. hac vice latissime, specialiter, & expresse derogamus, ac sufficienter derogatum esse decernimus, ceterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunitis.

Clausula derogatorie.

Fiat Motu proprio I.

§. 6. Et de concessionibus, impartitionibus, indultis, inhibitione, singulis decretis, derogatione, declaratione, de, ac pro omnibus, & singulis præmissis, ut supra latissime exten. Et cum opportuna, si videbitur, exequutorum deputazione &c. etiam sub censuris &c. cum potestate aggravandi &c. invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis, & cum derogationibus, constitutione, de una, & de duabus dietis, non tamen ultra tres, ac prædictorum, & quorumcumque aliorum quomodolibet contrariorum ad effectum &c. latissime exten., & quod præsentis Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat, in iudicio & extra, regula contraria non obstante, seu si videbitur literæ per Breve nostrum cum præmissorum omnium, & singulorum etiam qualitate, ac nominum, & cognominum conscriptorum huiusmodi majori & veriori specificatione, & expresse expediri possint.

Clausularum repetitio.

Datum Romæ apud S. Marcum 6. Kal. Septem., Ann. Quinto.

D. P. An. V. 27. Augusti.

Can-

XCVII.

Cancellarie Criminales Status Ecclesiastici, ex causa vere onerosa aliis non concessa, Rev. Cam. Apost. iterato applicantur. Et statuta pro Cancellariis præsumuntur. Cum privilegiorum concessione. Ac Thesaurarii & A. C. super illis & eorum casibus, jurisdictione, & auctoritate.

Eandem applicationem fecit Paul. IV. in Consist. XV. Romanus Tom. IV. Part. I. fol. 333.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuum rei memoriam.

Superna providentia, quæ cunctarum Christianidelium cœtum per diversa Reſtorum officia statuit in rectitudine gubernandum, Pontificalem ad hoc Nobis supremam contulit dignitatem, ut præ ceteris per congruam executionem pastoralis officii, cuius ministerio numine afflante divino, quamvis indigni præsidemus, cunctorum præsertim Nobis, & Sedis Apostolicæ subditorum, utilitati & indemnitati salubriter consulamus, ac ne in civitatibus, terris, castris, & aliis eidem Sedi immediate subiectis locis Notariorum, & Tabellionum, seu Scribarum incuria, vel nimia indulgentia, aut impunitate, partium contrahentium, & litigantium actus, & instrumenta summo eorum detrimento deperant, aut falsitatis, immutationis, vel alterationis vitio subiaceant, sed ad omnium commoditatem illa debite, diligenterque conserventur intacta, & proinde ut jus suum unicuique intactum remaneat, opem, & operam efficaces impendamus.

Exordium.

Causæ istius Constitutionis.

§. 1. Cum itaque (sicut magno cum animi nostri moerore accepimus) in quamplurimis Status nostri Ecclesiastici civitatibus, terris, castris, & locis, nulla fere, aut rara admodum Archivia, seu Registra pro contractuum, instrumentorumque, & actuum aliorum, necnon varii alterius generis publicarum Scripturarum debita conservatio ne sint instituta, & si quæ sint, ita incertis, usi, & consuetudine depravata reperiantur, ut qui illis præsumuntur Notarii, Tabelliones, & Scribæ, etiam actuarii, cum ipsi, vel ad tempus a locorum Communitatibus, & Universitatibus, seu aliis superioribus, aut personis ad se potestatem habere prætententibus, ad Notariatum officia exercenda sint electi, vel ex eo quod officia ipsa, a Nobis vel Prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, seu Camera Apostolica ipsius gratiose concessa sunt, exercitia suorum officiorum huiusmodi parvipendentes, illorumque amissionem, vel privationem, seu quodvis alterius generis multæ, vel pœne nusquam metuentes, partes ipsas exhibendis instrumentis, quorum conservationem ipsi proptus negligunt, in forma probante, ac solutionibus superinde faciendis pro eorum arbitrio vexare non

vereantur, ac (quod peius esse videtur) ipsorumque quamplures præsertim in locis, in quibus illorum electio, & deputatio ad Communitates, aut Universitates, quas etiam circa Officiorum damnorum datorum concessiones variis modis aberrare Nobis plene constat, spectat, literarum, & artis Notariatus rudes profus, & ignari, ac ad tale munus suscipiendum, & exequendum penitus inhabiles sint, in consiciendis instrumentis, & aliis actibus publicis, sive decretis, & declarationibus annotandis, infinitos committant errores, & falsitates. Ac nulli revisores, qui de se Notariorum eorundem idoneitate, & sufficientia informant, ac de eis attestentur, existant, sed passim favore, pretio, vel passionibus, etiam super officiorum Notariatuum huiusmodi emolumentis, partim vero electores, partim vero iudices, & commissarios dividendis, & distribuendis conjunctim eligantur, ac propterea excessive scripturarum, taxæ, & exactiones, non minus injuste, quam indebite extorqueantur, causeque in longum protrahantur, & quasi immortales efficiantur.

Pauli IV. Constitutio edita super istis Cancellariis male observatur.

§. 2. Cumque institutio fel. rec. Pauli Papæ IV. Prædecessoris nostri præmissis, ac forsitan aliis tunc suadentibus causis moti, super officiis Notariatuum huiusmodi in causis criminalibus status nostri prædicti, proinde quidem ac permaxime ntilium capitulorum editionem factam per Legatos, & Vicelegatos, ac Gubernatores locorum ita negligantur, ut ipsi (nescitur qua ratione ducti) præter, & contra mentem & intentionem nostras, illa & capitulis huiusmodi omnino neglectis, Cancellarios, & Notarios pro eorum libito, in civitatibus, terris, castris, & locis sub eorum legationibus, seu guberniis comprehensis ponere aliis amotis, aut si non amotis, in eorum officia, aut ea, quæ ad illa spectant, se ingerere non formidant, quam ob causam plura etiam ad præsens in huiusmodi criminalibus Notariatuum officia penes dictam Cameram non sine maximo ejus detrimento vendenda remanent, in gravem Divinæ Majestatis offensam, partiumque contrahentium, & litigantium præjudicium, & gravamen, Notariorumque, Judicum, & Commissariorum, necnon Communitatum, & Universitatum, aliarumque personarum animarum periculum, & jacturam, ac plurimorum scandalum.

Ideo ab ista Pontifice revocantur omnes concessiones de eis factæ ex causa non onerosa.

§. 3. Nos igitur, quibus imminet, talia ad meliorem & saniorum statum reducendi continua sollicitudo, præmissis ne fiant in posterum, debita provisionis nostræ adminiculo, quantum Nobis ex alto conceditur, obviare, necnon animarum salutem, nostrorumque civitatum, terrarum, castrorum, & locorum huiusmodi, ac eorum incolarum, præsertim litigantium & contrahentium statui, quieti, commoditati, securitati, ac salubriori directioni illorum regiminis consulere volentes, necnon quacumque provisiones, concessiones, assignationes, & qualvis alias dispositiones de præ-

prædictis civilibus, & que tam conjunctim, quam separatim exerceri solent, & nondum vendita penes dictam Cameram existunt, criminalibus hujusmodi, & ratione scripturarum dumtaxat damnorum datorum officiis, civitatum, terrarum, castorum, & locorum hujusmodi, etiam ad Legatorum, Communitatum, Universitatum, & aliarum particularium personarum cujuscumque dignitatis, præminentie, & auctoritatis existentium, quovis modo pertineant, & illa per deputatos a Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, seu Potestatibus, vel aliis justitie Ministris hæcenus exerceri solita sint, ac ad præsens exerceantur, quibusvis personis cujuscumque status, gradus, & conditionis existentibus, per Nos, aut quoscumque alios Rom. Pontifices Prædecessores nostros, ac Sedem eandem, ac etiam Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Potestates, ac alios Officiales, & personas hujusmodi, perpetuo, vel ad tempus, præterquam tamen ex causa onerosa, solutionis videlicet, & exurbationis pecuniarum factas, illarum omnium veriores tenores, datas, & decreta etiam irritantia in eis apposta, ac causa propter quas facte & concessæ fuerunt, presentibus pro sufficienter expressis habentes, harum serie revocantes, cassantes, & annullantes, ac revocatas, cassatas, & annullatas, nulliusque roboris, vel momenti existere, nemini que suffragari, aut prodesse posse, seu debere decernentes. Ipsaque officia a quibusvis Communitatibus, Universitatibus, legationibus, guberniis, etiam perpetuis, vel temporalibus, necnon Magistratibus, Potestatibus, & aliis Judicibus & personis, penitus, & omnino perpetuo dismembrantes, & separantes, ac eadem officia Camera præfate applicantes, & appropriantes, & ad illam in futurum perpetuo declarantes & decernentes.

Paulique prædicti Bullæ confirmatur.

§.4. Necnon Pauli Prædecessoris hujusmodi super Notariatum in criminalibus officiis concessas literas, veriores illarum tenorem, ac si de verbo ad verbum insertus foret, presentibus pro expresso ac inserto habentes, Apostolica auctoritate etiam perpetuo confirmantes, & approbantes, Mota proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblate petitionis instantiam, sed de mera nostra deliberatione, dilectum Filium Donatum Mattheum Minalem, modernum, & pro tempore existentem Theaurarium nostrum generalem totius Status nostri Ecclesiastici, & Camera hujusmodi Commissarium generalem, ad omnia, & singula quarumcumque Legationum, civitatum, terrarum, & locorum totius Status Ecclesiastici prædicti Notariatum in civilibus, & nondum vendita criminalia, necnon damnorum datorum officia, etiam illa, per unum, vel duos, aut plures Notarios exerceri consueverint, ac sub quorumcumque S. R. E. Cardinalium, vel aliarum personarum legationibus, aut guberniis, perpetuis, vel temporalibus, comprehensa sint, cum eorum scripturis, si que sint,

necnon honoribus, oneribus, & emolumentis, cum capitulis infra scriptis, ac alias cum obligationibus, clausulis, cautelis, decretis, pactis, & conditionibus, ac pro pretio, seu pretiis dicto Theaurario beneficiis in utilitatem ipsius Camere convertendis, & applicandis ad vitam quibusvis personis, originariis, vel forensibus, sibi beneficiis.

§.5. Ita quod liceat ipsi Theaurario pro tempore existenti personas hujusmodi officia pro tempore ementes, in corporalem, realem, & actualem, omnium, & singulorum officiorum emptorum hujusmodi possessionem, seu quasi inducere, inductoque defendere & manutenere, amotis exinde, etiam manu regia, appellatione postposita, & cessante, quibusvis eorum detentoribus, quos Nos etiam per presentes amovemus, & amotos esse denunciamus.

§.6. Necnon personas officia hujusmodi pro tempore ementes, statim emptione, & illorum admisione factis, in Notarios publicos & legales creamus, constituimus, & deputamus. Ita quod eis in posterum liceat qualibet instrumenta & scripturas, etiam ratione damnorum datorum hujusmodi, ac in civilibus, & criminalibus causis respectively, conjunctim, vel separatim, & alias juxta modum per prædictum Theaurarium præfatum, coram quocumque, sive quibuscumque Judicibus, & personis, secularibus vel Ecclesiasticis quacumque potestate, vel etiam Cardinalatus honore, aut alias fulgen., & tam in judicio, quam extra scribere.

§.7. Necnon officia in criminalibus hujusmodi nondum vendita, si dictus Theaurarius illorum emolumentorum tenuitatem perpexerit, una cum civilibus officiis, literis Pauli Prædecessoris hujusmodi quoad hoc non obstantibus, personis, etiam locorum originariis, & incolis, vel forensibus, ac alias prout eidem Theaurario melius videbitur, nomine ejusdem Camere, & in illius utilitatem vendenda, concedenda, conferenda, & alienanda, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine constituimus, & deputamus.

§.8. Eique Cameram ipsam, omniaque illius bona præmissorum occasione in amplissima forma ejusdem Camere obligandi, aliaque in præmissis, & circa ea necessaria, ac opportuna faciendi, & exercendi, necnon detentores prædictos expellendi.

§.9. Ac unum, vel plures commissarium, seu Commissarios loco sui, cum simili aut limitata potestate, facultate, & auctoritate, ac alias, prout sibi videbitur, ad præmissa deputandi.

§.10. Ac si que forsan super præmissis, omnibus, & singulis aut aliis illorum occasione per eorundem officiorum emptores, aut Communitates, Universitates, Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, aut alias personas dubitari contingeret, ac propterea jam forsan inter eos orta sint, & oriri in posterum contigerit lites, & dubia, illa interpretandi, & declarandi, ac summarie, simpli-

Theaurario facultas eas alienandi conceditur.

Cancellariis, statim publici Notarii officiantur.

Theaurarii facultas vendendi: Cancellariis etiam originariis, non obstante Bulla Pauli IV.

Cameramque pro venditionibus hujusmodi obligandi.

Cancellariis occupantes expellendi.

Dubia interpretandi, & lites decidendi summarie &c.

simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura judicii, appellatione remota, decidendi, & terminandi, plenam, & liberam ac omnimodam potestatem, facultatem, & auctoritatem damus, concedimus, & impartimur.

Prohibitio ceteris omnibus, & Cancellariis dispensandi.

§.11. Districtius inhibentes quibusvis Communitatibus, Collegiis, & aliis particularibus personis, & pro tempore existentibus Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Potestatibus, Officialibus, Judicibus, & Commissariis, quibuscumque potestate, auctoritate, facultatibus, privilegiis, indultis, prærogativis, præminentis, & dignitatibus munitis, ne sub indignationis nostre, ac excommunicationis late sententia, aliisque quoad inferiores a Legatis, & Vicelegatis prædictis ejusdem Theaurarii arbitrio moderandis, applicandis, & infligendis poenis, quovis quæsito colore, ingenio, vel pretextu, audeant, seu præsumant, se ulterius in eisdem Notariatum officiis, tam per Cameram venditis, quam deinceps vendendis, ac aliis præmissis, vel eorum interpretatione, ac originalibus scripturis officia hujusmodi, ipsorumque Notariorum præjudicium concernentibus, per se, seu eorum Cancellarios, seu Secretarios, aut Scribas, vel alium, seu alios intrmittere, aut de illis quomodolibet disponere, seu Notarios illa pro tempore ementes molestare, perturbare, vel impedire, aut contra eos procedere. Decernentes, & declarantes, detentores prædictos spoliatos esse, dici, & censer, aut illis actionem spoli propterea competere, aut desuper agere.

Prohibitio hujusmodi venditionum.

§.12. Ac presentes literas ullo umquam tempore, quovis quæsito colore, vel ingenio, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostre defectu notari, argui, vel impugnari, seu restitutiones in integrum adversus illas, per sic amotos, vel alios quoscumque impetrari, aut eos illis etiam motu simili contra uti, ipsaque presentes ad viam juris reduci, etiam enormissimæ læsionis, aut alio quovis pretextu nullatenus posse. Ac illas, & quascumque venditiones, alienationes, & concessiones de eisdem officiis per eundem Theaurarium, & Commissarios ab eo pro tempore deputatos, nomine ejusdem Camere faciendas, sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, alterationibus, vel limitationibus contrariis minime comprehendendi, sed illas perpetuis futuris temporibus validas, & efficaces fore, suoque plenarias, & integros effectus sortiri, & inviolabiliter observari, & quoties illa emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum, etiam sub data posteriori per ipsum Theaurarium, seu Commissarios, & emptores eligenda restitutas, & de novo concessas esse, & censer; necnon personas, quibus officia hujusmodi vendentur, & concedentur, si per Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Potestates, & alios Officiales prædictos pro tempore existentis modo aliquo molestari, vel impediri contigerit, Cameram ipsam ad ipsos defendendum, &

manutenendum, ac alia præmissa omnino teneri.

§.13. Ac officia Notariatum hujusmodi per triennium a data presentium computandum, vacabilia non esse, neque censer, sed dicto triennio elapso, singulorum officiorum prædictorum, quando per illa obtinentium resignationes vel obitus, seu quacumque aliam dimissionem, vel admisionem, aut venditionem vacaverint, illa præcedentibus supplicationibus manu Rom. Pont. aut in ejus præsentia signandis, ac alias in omnibus, & per omnia, prout in aliis Romanæ Curie officiis vacabilibus fieri consuevit, expediri debere. Necnon illa hac prima vice tantum per dictum Theaurarium pro pretio reperibili vendi, ipsamque Theaurarium literas patentes illarum concessionum, & assignationum desuper expedire, & concedere posse, ipsaque officia sub presentibus comprehendi, & per eas Camera prædicta applicata esse, & censer.

Cancellariis per triennium proximum non vacant, & vacante a Theaurario concedantur.

§.14. Necnon personas illa pro tempore ementes facultatem instrumenta quæcumque rogandi, & scribendi, necnon, actitandi, aliaque faciendi in quocumque, & quibuscumque Tribunalibus Gubernatorum, ac ejusdem Status Ecclesiastici Rote Auditorum, Civitatum, Communitatum, Potestatum, Commissariorum deputatorum, & deputandorum, & aliorum quorumcumque Officialium, & Justitie Ministrorum, ac in Curia, seu Curis Mercatorum quorumlibet, ac coram quibuscumque officiis Ballestarum, Dationum, Gabellarum, mercium, sive pecudum, ac damnorum datorum hujusmodi, tam in causis civilibus, quam criminalibus, sive mixtis juxta modum per Theaurarium hujusmodi in illorum officiorum concessionum patentibus literis præfatum, & non alias habere.

Cum facultate rogandi quæcumque instrumenta, & alia.

§.15. Ac tam cives, vel originarios, & incolas Civitatum, Terrarum, Castorum, & locorum, in quibus officia hujusmodi instituta fuerunt, quam extraneas personas officia ipsa emere posse.

Originariis & extranei eas consequi possint.

§.16. Et ita in præmissis, omnibus, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, seu illorum Locatentes, ac etiam S. R. E. Cardinales sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Et ita & non alias observentur.

§.17. Volumus autem, quod persone, quibus officia hujusmodi concedentur, Notarii Curiales nuncupentur. Ipsique infra scripta, ac ea que in ejusdem Pauli Prædecessoris literis continentur ordinationes, statuta, & capitula quæcumque, & præsertim ea, que illorum sindicatum concernunt, omnino observare, librosque conficere, ac eorum instrumenta in protocollo debita redigere, sententias etiam, aliasque scripturas diligenter conservare teneantur.

Cancellariis statuta Pauli Quarti, & illas ordinationes servent.

§.18. Quod-

Acta in manibus scribantur.

§.18. Quodque de cetero omnia acta, que in litibus, & causis fieri, & scribi continget, non in forma processus, sed in libris, manualibus nuncupatis, scribere teneantur.

Taxa observent.

§.19. Nec ratione tam criminalium, quam civilium officiorum hujusmodi pro mercede plusquam hodie capitur, capere possint, servatis modo, & taxa in literis Pauli Prædecessoris præfati circa hujusmodi officia criminalia præscriptis.

Indultus & exemptionibus a Paulo IV. concessis præfrantur.

§.20. Ipsique omnibus, & singulis privilegiis, prærogativis, & exemptionibus Notariis criminalibus per literas Pauli Prædecessoris hujusmodi concessis, quoad personas, & res ipsorum Notariorum, & eorum Subditorum, ac familiae usum, & victum in Civitatibus, Terris, Castris, & locis prædictis, ac extra eas, per univrsam Statum nostrum Ecclesiasticum prædictum utantur, potantur, & gaudeant.

Contribuciones nemini dare debeant.

§.21. Quodque partem aliquam suorum emolumentorum contribuere, aut aliquod onus, vel responsionem ratione suorum officiorum quibusvis Communitatibus, Collegiis, Legatis, Gubernatoribus, aliisque personis solvere minime teneantur, non obstante, quod alias contribuerint, seu soluerint, aut onus aliquod habuerint, etiam ex causa onerosa, solutionis videlicet, & exurbationis pecuniarum dicte Camere tantum facta. Sed eo casu certior factus Thesaurarius ipse, prius iis, quorum interest de forte principali, quam soluerint, aut alia aliqua remuneratione, vel assignatione providere, & circa ea in prima didictorum officiorum venditione advertere debeat, & teneatur. Sitque pro ea vice dumtaxat merns iudex, ita ut ab ejus sententiis, seu declarationibus, vel decretis, verbo vel in scriptis, etiam ad partium instantiam latis, & factis, appellari non liceat, auditis prius iis, quorum interest, quibus interea emptores præfati nihil solvere teneantur.

Auditor C. eorum iudex deputatur, & sine Thesaurarius respectivo.

§.22. Ac quod dicta Camera, & illius Curia causarum pro tempore existens generalis Auditor, & Thesaurarius, ac eorum quilibet in solidum, emptores eorumdem officiorum, eorumque per eos emptorum officiorum hujusmodi substitutos in pacifica possessione manuteneat debeat, ac facta venditione prædicta dictus Auditor Notariorum Curialium hujusmodi in omnibus causis, tam ratione didictorum suorum officiorum, quam alias contra eos per quoscumque quomodolibet pro tempore motis merns iudex, & executor sit, esseque censeatur. Ita ut ipsi coram alio iudice, quovis prætextu, vel causa revocari, seu trahi non possint, ac in eisdem litibus, & causis, que videlicet ratione personarum suarum inter eos, ac officiorum eorum contra quoscumque, idem Auditor manu regia, sine strepitu & figura iudicii, sola facti veritate inspecta, appellatione ab ejus sententia remota, procedere possint, & debeat. Ita tamen quod pars, que gravata censetur, parito iudicato, & refectis expensis,

sententia revisionem in Camera petere possint, & si damna aliqua per emptores Notarios hujusmodi, aut aliquem eorum passa, aut expensa in eisdem litibus, & causis ratione didictorum eorum officiorum facta fuerint, idem Auditor, prout iustum ei videbitur, a partibus condemnatis, aut Camera prædictis de illis satisfieri facere procuret, & teneatur.

§.23. Quodque Legati, & Vicelegati Provinciarum, sive Civitatum, Castrorum, Terrarum, & locorum Gubernatores, Communitates, & Collegia, Potestates, ac Commissarii, qui ad præfens administrant, aut administraturi sunt iustitiam, coram quibus Notarii, seu eorum Substituti, tam civiles, quam criminales in toto Statu Ecclesiastico pro tempore scribentes existunt, non possint, nec debeant Notarios Curiales hujusmodi molestare, vexare, perturbare, seu impedire supra possessione, seu quasi hujusmodi eorum officiorum, vel emolumentis, neque se eorum officiis aliquatenus ingerere, ad eaque officia alios Notarios quomodocumque intrinsece, vel salaria eorum contra eorumdem præsentium, ac Pauli Prædecessoris desuper confectarum literarum hujusmodi formam diminuire, nec dicta officia in assecurum recipere, neque conductores aliquos proferre, sub poena excommunicationis per contrascentes eo ipso incurrenda, a quonon nisi a prædicto Auditore Camera, ac refectis prius ejusdem Auditoris arbitrio damnis & interesse ipsorum Notariorum Curialium, & non alias absolvi possint.

Prohibito ceteris officialibus, desuper se intrinsece.

§.24. Et si reperierit aliqua ex didictis officiis tam civilibus, quam criminalibus vendita, seu alias quibusvis personis quocumque titulo, tam per Nos, quam Prædecessores nostros, aut Cam. Apost. præter & contra, tam earumdem præsentium nostrarum, quam prædicti Pauli Prædecessoris jam desuper confectarum literarum, hujusmodi formam & tenorem quomodolibet alienata, si in alienatione hujusmodi dicta Camera ultra dimidium læsa fuisse reperiat, tunc illorum emptoribus per Camera ipsam prius restitatis pretiis, illa ab eodem Thesaurario, de novo uti vacantia vendantur. Illaque in omnibus, & per omnia sub præsentibus comprehendantur, & comprehensa omnino intelligantur.

Cancellarium concessiones, rescindantur in Camera Apost. ultra dimidium læsa sit.

§.25. Quodve in omnibus Civitatibus, Terris, & locis totius Status Ecclesiastici prædictis, etiam si in illis Archivia aliqua, non tamen ex causa onerosa exurbationis videlicet pecuniarum eidem Camere facta ut præfertur, instituta, etiam quibusvis facultatibus, & privilegiis munita existant, Notarii ipsi Curiales diligentissime scripturas, & instrumenta suorum officiorum conservent, ac ad illorum delationem ad Archivia hujusmodi non teneantur, sed illa, occurrente eorumdem officiorum, sive per cessum, aut venditionem, sive per mortem, aut alias, vacatione, ei, cui a Sede Apostolica officia hujusmodi sic vacantia concedentur, assignari, & tradi debeant.

Cancellari eorum scripturas ad Archivia deferre non teneantur, sed eorum fac cessibus cõ. signate.

§.26. Ips-

Cancellaria habeantur pro Archivia ubi illa non sunt.

§.26. Ipsique Notarii Curiales in Civitatibus, Terris, Castris, & locis hujusmodi, in quibus nulla Archivia existant, a reliquis Civitatibus, Terrarum, Castrorum, & locorum eorumdem non Curialibus Notariis pro Archivio habeantur, ac illarum scripturarum custodes existant, nec tam eas, quam suas alias quavis de causa transportare valeant.

Officiales teneantur ad instantiam Cancellarium, alios Notarios inquirere & reportos inhabiles repellere.

§.27. Ac Civitatum, Castrorum, Terrarum, & locorum, in quibus Notarii ipsi Curiales instituti fuerint, Gubernatores, seu iustitiae administratores, eisdem Curialibus Notariis instantibus ceteros Notarios non Curiales iure, vel privilegio, aut facultatibus, instrumenta rogandi sussultos, de eorum privilegiis, facultatibus, & iure hujusmodi inquirere, sibi que suorum privilegiorum, facultatum, & juris patentes literas ostendi petere, & facere, ac eos, quos habiles repererint, ad rogatus contractuum, & instrumentorum suscipiendos admittere, Alios vero minus habiles, etiam quantumvis idoneos, & sufficienti privilegio munitos, repellere, eis que ne contractus, & instrumenta conficiant, aut se de eis rogent, inhibere possint, & cogant admissos hujusmodi Notarios ad instrumenta redigenda in libros, & protocolla, eisdem modo & forma, ac sub penis que in dicta Constitutione Pauli IV. continentur. Quorum quidem Notariorum non Curialium inquisitio singulis saltem mensibus, & ad quamlibet ipsorum Curialium Notariorum instantiam, & adversus inobedientes executioni a Gubernatoribus, & iustitiis ministris hujusmodi sine aliquo temporis intervallo fiat, ad hoc ut scripturae publicæ suum effectum sortiantur, sub penis contra Gubernatores, aliosque iustitiae ministros, opem, auxiliumque suum in supra, & infra notatis casibus denegantes præfato Auditori Camere benevissis.

Notariorum decesserint scripturas, Cancellari custodiant si Archivia non sint in locis illis.

§.28. Quando autem in præfatis locis, ubi nullum est Archivium quispiam Notarius non Curialis decesserit, aliquis ipsorum Curialium Notariorum cum Cancellario Universitatis, seu Communit. si talis Universit. vel Communitas Cancellarium habeat, sin minus cum alio, ubi scripturae Notarii non Curialis defuncti repererintur, se conferat, ac eas accipiat, & de illis inventarium conficiat, quo confecto illud in libro penes se remansuro registret, & deinde illud Notarii defuncti heredibus consignet, ac scripturas hujusmodi ad officium suum transportet, & simul cum aliis suis scripturis conservet. Ac casu quo extrahendum, aut dandum sit sumptum aliquod scripturarum, & instrumentorum Notarii defuncti hujusmodi, possit, & debeat illud publicate, tantamque mercedem recipere, quantum si rogatus de eodem sumptu instrumento fuisset, relictis tamen mercedis ejusdem tribus ex quatuor partibus heredibus præfatis, & si dicti Notarii non Curiales, dum instrumentum scripturas suas hujusmodi Notariis Curialibus consignare voluerint, teneantur Notarii Curiales hujusmodi eas recipere, Bull. Rom. Tom. IV. Part. II.

& morte Notarii consignantis succedente, ordinem, qui supra describitur, omnino sequi. Et circa hæc Gubernatores, ceterique iustitiae ministri Civitatum, Terrarum, Castrorum, & locorum, in quibus Notarii non Curiales hujusmodi obierint, Notariorum defunctorum hujusmodi heredes ad consignandum scripturas illorum, si que penes illos extiterint, sub penis sibi benevissis cogere, & compellere, auxiliumque favorem, & operas efficaces desuper impendere debeant: que si recusaverint, a præfato Auditore Camera, poena ejusdem Auditoris arbitrio imponenda, & applicanda, puniri possint. In locis autem, ubi plures Notarii aderunt Curiales, occurrente obitu aliquorum Notariorum non Curialium, tunc is Notarius Curialis curam scripturarum defuncti habeat, qui ad hoc a ceteris locis forte extractus erit.

Causæ inter plures Cancellarios per curiam a Mensario distribuuntur &c.

§.29. Porro si in Civitate, aut Terra, vel loco alio plures fuerint Notarii Curiales, nulli partium ligantium causam inchoare liceat coram eo Notario, quem volet, etiam si causa, vel lis sit ordinaria, seu extraordinaria, aut commissionis, sive appellationis, sed per turnum causa omnes distribuatur inter Notarios, prout in Alma Urbe, ac inter Rotæ Notarios Almæ Urbis nostræ fieri, & observari solet, videlicet qui voluerit committere causam, vel litem, aut eam inchoare de mandato Superioris, sive per viam libelli, sive alterius cuiusvis petitionis, seu appellationis, adhibet Mensarium, qui quolibet mense forte ab illis eligetur, & mutabitur ipse, librumque ad hunc effectum custodiet cum inscriptione nominum, & cognominum aliorum Notariorum collegiarum suorum in eodem tribunali, ubi pendebit causa, eaque nomina in bussula ad hoc apta imbusullabit, & unus illorum forte extractus in illa causa Notarius esse censeatur. Idemque Mensarius in prædicto libro Notariorum extractum dicte cause faciet debitorem, cum descriptione tituli, & nuncupationis cause, nominumque partium litigantium, & successive in aliis pro tempore advenientibus causis extrahatur unus reliquorum Notariorum, qui super fuerint in bussula, & sic de aliis donec turnus finitus fuerit, & eorum quisque causam aliquam habuerit, & super hoc turno etiam comprehendatur nomen Mensarii, sinitoque turno iterum nomina omnium Notariorum in bussula ponantur, nominaque, & causa modo, quo supra extrahantur, & inter eos dividantur, quo fiet, ut donec extractio nominum a bussula facta fuerit, partes litigantes sue cause Notarium prorsus ignorabunt. Notario extracto, causaque per Mensarium Notario extracto assignata, penes ipsum remaneat, ac in ea scribat, nec in illa aliis Collegii Notariis licet in eodem tribunali in eadem causa scribere, aut ullo modo se in ea immiscere. Ita ut Notarius, cui forte causa obtigerit, etiam si illa non agitur, se iterum imbusullare petere non possit, donec turno ipse finiatur.

Mensarii extractio, & officium.

§.30. Et similiter singulis primis diebus A a cujus-

cujuslibet mensis forte extrahatur unus Mensarius, cui libri Mensariatus consignabuntur, & computa causarum, ad quos pertinebunt, cum bussula, aliisque nominibus, que supererunt. Et quia multis in locis plurimum causarum principium sumitur, vel ex precepto, vel monitorio Superiorum, aut a fugæ suspitionis mandato, in quibus solum est apponi sigillum Judicis. Volumus, ad hoc, ut servetur æqualitas in distributionibus causarum inter Curiales Notarios hujusmodi, quod sigillo ipso penes Judicem remanente in eventum expeditionis precepti, aut monitorii, vel mandati; antequam illa sigillentur, Notarius ex bussula extrahatur, qui preceptum, seu monitorium, vel mandatum hujusmodi scribat, quo scripto, ipse ad Mensarium Notarium accedat, ac ad illo sigillari procuret. Et in locis, in quibus ratione preceptorum, monitoriorum, & mandatorum hujusmodi nihil ultra sigillum solvitur, sigillo hujusmodi Mensario pro tempore existenti soluto, Mensarius ipse in fine mensis Superiori, seu Judici, ad quem spectat sigilli emolumentum, computum sigillorum datorum reddere teneatur. In locis vero, in quibus sigillum hujusmodi gratis datur, Mensarius illius ratione nihil exigat. In locis autem, in quibus eorumdem precepti, monitorii, & mandati ratione partim pro sigillo, partim vero pro scriptura aliquid solvitur, Notarius scribens suam ratam retineat; ratam vero Judicem, vel Superiorem ejusdem sigilli ratione tangentem, Mensario tunc existenti persolvat, ac Mensarius de similibus, ut supra, eidem Judici, seu Superiori in fine ejuslibet mensis computum reddere debeat, nec hoc ordine intelligatur confundi causa unius tribunalis cum alio tribunalis, sed cujuslibet tribunalis Notarii Curiales pro tempore existentes, de per se suum taxam consueverunt in divisionibus causarum.

Cancllarium non se intromittant in scripturis Notariorum, ubi sunt Archivia.

§.31. In Civitatibus vero, in quibus pro conservatione scripturarum sunt Archivia, & regestra, ac ordo publicus, nec de fraude, errore, ignorantia, aut scripturarum amissione dubitatur, Notarii Curiales prefati de aliorum non Curialium Notariorum scripturis, rogibus, vel instrumentis minime se intromittant, nihil tamen recognitionis, vel alterius oneris Archivio, aut matricule hujusmodi solvere, aut illis modo aliquo subici, aut illorum legibus, & statutis parere minime teneantur. Prohibentes reliquis Notariis dicti Status nostri Ecclesiastici ne actum aliquem liti, seu illius dependentiæ, aut presentationis monitorii, citationis, executionis, pacis, concordie, aut alterius rei, unde lis, seu iudicium inchoatur, vel deducitur, in ea Civitate, in qua Notarii Curiales extiterint, scribere, recipere, seu de illis rogare presument.

Partes cogi non possunt ad extrahendum instrumenta.

§.32. Insuper quod nulla, vel Bononiæ, vel alterius Civitatis, aut loci Archivia, vel regestra consuetudinem cogendi partes etiam in vitas ad extrahenda a suis protocolis publica instrumenta, & acta, etiam multa necessitate requirentia habentia, id deinceps

facere, neque illorum Notarii, nec etiam ipsi Curiales & actuarii personam aliquam contra illius voluntatem ad extrahendum instrumenta non solum facta, sed etiam fienda cogere, aut alias contra illam desuper agere queant.

§.33. Præterea quoties litem aliquam, ac illius actus transportare contigerit, si artha a partibus litigantibus Notario cause data fuerit, Notarius ipse easdem partes pro rata quamlibet earum tangente, etiam si partes ipsæ actibus, & scripturis hujusmodi non amplius indigeant, ad solutionem scripturarum actorum prædictorum omnino cogere, & compellere possit.

Artham dantes pro scripturis, ad solutionem eorum cogi possunt.

§.34. Deinde quod omnes Notarii Curiales unum Collegii, & Congregationis corpus efficiant, ac unum Collegium Romæ instituere, & qui ex Notariis ipsis Romæ præfatis fuerint, quolibet mense semel ad minus congregari, & de rebus officia prædicta concernentibus tractare, ac pro salubri illorum, & dicti Collegii conservatione, & directione, quæcumque statuta, & ordinationes, licita tamen & honesta cum voto tamen, & assensu prædicti Auditoris Camere, quoties eis videbitur, condere, facere, statuere, & ordinare, illaque postquam condita, facta, statuta & ordinata fuerint, pro eorum libito, ac temporum qualitate id exigente mutare, alterare, aut penitus cassare, & alia de novo facere, statuere, condere, & ordinare. Necnon officia ipsa attentis singulorum valore, & pretio, prout eis illorum conscientia distaverit, taxare. Ita quod taxa facta singuli singulorum officiorum hujusmodi Notarii illam singulis annis eidem Collegio per illud iuxta providam illius ordinationem de illa disponendam persolvere teneantur.

Cancllarium Collegium in Romæ Curia erigere teneatur.

§.35. Dummodo tamen taxa ipsa decem scuta auri non excedat, nec minor taxam unius scuti similis existat. Præterea vacatione alicujus ex dictis officiis per cessum, vel decessum, aut aliter pro tempore occurrente, in admissionibus novorum Notariorum eadem taxa, seu rata eidem Collegio de illa per illud, ut præfertur, disponenda solvatur.

Taxa solvenda in admissionibus Cancllariorum.

§.36. Insuper officia prædicta (exceptis læsæ Majestatis, falsitatis, aut homicidii criminibus, ac servata forma Bullarum Pauli Prædecessoris) hujusmodi ratione, cujusque alterius criminis confiscari, aut illa obtinentes eis privari, vel cessiones, aut resignationes de illis pro tempore faciendæ impediri, aut quavis de causa differri non possint, nec debeant.

Cancllariorum Officia non confiscantur.

§.37. Et super illis liceat inire Societates, prout in aliis Romæ Curie officiis fieri solet.

Super eis Societates fiunt.

§.38. Et dum concedentur in posterum pro supplicationis expeditionis expeditione, & compositione (hac prima vice dumtaxat excepta) quinque scuta auri pro centenatio ratione pretii venditionis officii, usque ad summam mille scutorum inclusive, a summa vero mille scutorum hujusmodi, usque ad aliam quamcumque duo scuta similia pro quo-

Taxa compositionis solvenda in cessionibus Officiorum.

quolibet centenatio, nostro, ac pro tempore existenti Romani Pontificis Datario solvatur.

Facultas illa resignandi.

§.39. Et quoties Notarii Curiales prefati per se, vel eorum Procuratores officia resignabunt, aut juri in illis, vel ad illa competenti in manibus nostris, ac pro tempore existenti Romani Pontificis cedent, Nos, ac pro tempore existens Rom. Pontifex hujusmodi resignationes, seu cessiones admittere, & in regestro solito registrari facere, idemque Datarium datam parvam dare teneatur, secundum quam expediatur supplicatio, quanto citius poterit.

Cancllariorum Collegium gaudet privilegiis Archidiaconi Romæ Curie & aliis hic expressis.

§.40. Quodque Notariorum Curialium Collegium hujusmodi, omnibus & singulis privilegiis, facultatibus, prærogativis, & gratiis Collegio Archidiaconi Romæ Curie (sine tamen illius præjudicio) quomodolibet concessis, etiam quoad creationem Notariorum, aliaque id genus negotia, utatur, potestatur, & gaudeat, omnesque, & singuli Notarii Curiales statim ubi admissi, eorumque nomina in libro Collegii Curialium prædictorum descripta fuerint, Notarii Apostolici Curiales, ut præfertur, nuncupati, vere sint, & esse censentur, ac pro talibus habeantur.

Officia per substitutos exercent.

§.41. Quodque Notarii Curiales sua officia hujusmodi per se, vel alium, seu alios, fideles scilicet, & sufficientes Substitutos, Notarios tamen publicos Apostolica auctoritate creatos, ac habiles, & idoneos, & a prædicto Notariorum Curialium Romæ instituendo Collegio approbatus, quoque in eodem Collegio cautionem idoneam de probe, & legaliter exercendo, ac se syndicatui submitiendo, aliaque agendo iuxta formam literarum Pauli Prædecessoris hujusmodi exercere.

Instrumenta que ubique rogant.

§.42. Necnon quæcumque instrumenta ubicumque locorum rogare, & tales Substituti illa (patronis eorum a Civitatibus, Terris, Castris, & locis, in quibus eorum Notariatus officia instituta fuerint, absentibus) publicare, & subscribere possint. Decernentes hujusmodi instrumenta, tam Romæ, quam alibi ubicumque locorum, plenam, & indubitam fidem facere, nec de illorum validitate aliquo umquam tempore dubitari posse.

Collegium habeat sigillum, & nomen, nisi subscribat.

§.43. Ac quod liceat eidem Collegio habere sigillum, & sub illo legalitates, aliaque hujusmodi expedire, prout in aliis eidem Rom. Curie Collegiis observatur. Quodque Notarii ipsi Curiales in Civitatibus, Terris, Castris, & locis dicti Status nostri Ecclesiastici, in quibus plures sunt Notarii, alia Collegia a Romano Collegio tamen dependentia, cum simili sigillo, & que ab omni alio Collegio, Societate, & matricula aliorum Notariorum, atque Doctorum liberi, & exempti, nulliusque superioritatem in illos, eorumque Notarios, exercere possit, similiter facere, & institueri possint.

Executores que sunt expeditionum Rom. Curie, etiam povi-

§.44. Porro quod Notarii Curiales hujusmodi in quibuscumque Provinciis, Civitatibus, Terris, Castris, & locis dicti Status. Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

tus nostri Ecclesiastici, ubi resederint, sint executores, ad eosque pertinent presentatio, & intimatio, & executio videlicet Romæ Curie expeditionum, veluti literarum in forma Brevis, monitoriorum, citationum, inhibitionum, brachii secularis, & cujuscumque generis executionum illuc a Romanis Judicibus, ac Urbe prædicta pro tempore transmissorum, nec ibi præter ipsos alios rogare, vel scribere, nec alii intimaciones supradictorum facere possint, alias intimaciones, & rogatus hujusmodi nullus sint roboris, vel momenti, & illis fides nullatenus adhibeatur.

1564. tunc quo ad alios.

§.45. Neque Legati, Viclegati, alive Superiores, & justitie ministri causas, tam criminales, quam civiles, coram Judicibus inferioribus inchoatas, & acceptas ab illis, in Notariorum Curialium, & capitulorum hujusmodi præjudicium evocari, vel alias ab eis amovere, præterquam in capitalibus causis, quo casu id (servatis tamen Curialium Notariorum hujusmodi emolumentis, ac sine illorum præjudicio) fieri possit.

Gubern. non evocent causas in eorum præjudicium.

§.46. Decernentes præmissa, omnia & singula nullo umquam tempore quovis quefito colore vel ingenio, de subreptionis, obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ defectu notari, vel impugnari posse, sed illa semper valida, & effectiva fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & inviolabiliter observari, ac Notariis Curialibus, illorumque Collegiis prædictis, in omnibus & per omnia suffragari, ac ut præfertur, judicari, & definiti debere.

Clausula preservativa.

§.47. Non obstantibus præmissis, ac nostra de non tollendo jure quefito, non tamen ex causa onerosa prædicta proveniente, & aliis quibusvis Apostolicis, necnon in Provincialibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, ac Provincialium, Civitatum, Terrarum ac locorum hujusmodi juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Potestatibus, & aliis personis de hujusmodi officiis quomodolibet etiam ex causa onerosa eidem Provinciis, Civitatibus, Terris & locis, ac personis per quoscumque Rom. Pontifices, & Cameram ipsam, etiam Nos, & prætextu donationis, concessionis, & aliarum dispensationum, etiam motu, & scientia similibus, ac alias concessis, approbatis, & innovatis, quas & que illorum omnium vim, & effectum datas, & tenores pro expressis habentes ad effectum præmissorum revocamus, irritamus, & annullamus, illisque specialiter, & expresse derogamus.

Clausula derogatoria.

§.48. Et insuper pro præmissorum omnium conservatione præfatam Auditorem Camere in conservatorem, & executorem presentis nostræ intentionis, ac omnium, & singulorum in ea contentorum specialiter, & expresse facimus, constituimus, & deputamus. Volentes quod presentium transumptis etiam impressis, sigillo, & manu al-

Auditor C. executor deputatur.

cusque Prælati munitis, talis & tanta fides adhibeatur, qualis & quanta præsentibus adhiberetur, si illa in medio originaliter exhiberentur, vel ostenderentur. Aut si aliquibus communiter, vel divisim a prædicta sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & quibuslibet aliis dictæ Sedis indultis, generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorum existant, per que præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus eorum impediti valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumcumque totis tenoribus habenda sit in eisdem literis mentio specialis. Nos enim ex nunc irritum decernimus, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo, &c.

D. P. An. V.
6. Octobris.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, Prædie Non. Octobris, Pontificatus nostri Anno V.

Sequitur facultas Theaurarii Papæ, locandi, & disponendi de dictis Cancellariis.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Exordium.

Continua mentem nostram sollicitudo vexare non cessat, ut circa ea que pro Nostrorum, & Sedis Apostolicæ subditorum utilitate, illorumque, necnon Civitatum, Terrarum, & locorum Nostræ Status Ecclesiastici, prospera, salubrique directione, a Nobis emanarunt, ita provide attendamus, quod per ampliationem facultatum personarum desuper deputatarum, ac aliis viis opportunis illorum debita executio suum felicitum, celeremque consequantur effectum.

Hic Pontifex edidit Const. de qua hic.

§.1. Cum itaque Nos nuper, &c. Omittitur residuum narrationis, quia ipsa Bulla est, que præcedit.

Et modo dat facultatem Theaurario dicitur Cancellariis locandi.

§.2. Et sicut accepimus idem Theaurarius ad venditionem, & concessionem singulorum officiorum huiusmodi, certis supervenientibus legitimis causis, ita prompte citra grave dictæ Camere dampnum, & præiudicium procedere nequeat, idcirco Nos eisdem Camere indemnitati, quantum in Nobis est, consulere, & si non venditionis, saltem alia non minus ipsi Camere commoda, atque utili via de ipsis officiis disponere, ac alia, que per Nos in dictis literis desuper statuta sunt, & ordinata, executioni debite demandare volentes, literarumque prædictarum veriores tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur præsentibus pro expressis habentes, præfato Donato Matthæo Minali moderno, & pro tempore existenti Theaurario nostro generali huiusmodi, ut ultra eas, quas literarum earundem vigore, tam circa officiorum huiusmodi dispositionem, quam alia in literis ipsis con-

tenta quæcumque debite exequenda sibi concessimus facultates, etiam omnia, & singula, tam civilium, & criminalium, quam quoad scripturas dumtaxat damnorum datorum, Notariatuum, officia huiusmodi, in toto, vel in parte, ac alias prout sibi commodius eidemque Camere utilius facere videbitur, cum omnibus illorum scripturis, libris, protocollis, & instrumentis, si que habeant, necnon honoribus, oneribus, & emolumentis, uni, seu pluribus personis, Civitatibus, Terrarum, & locorum prædictorum, originariis, vel forensibus, ad tempus per eum præsendendum, & determinandum, pro pretio, seu pretiis reperibilibus, ac cum pactis, & conditionibus, ac alias modis, & formis, prout eidem Donato Matthæo moderno, ac pro tempore existenti Theaurario huiusmodi melius videbitur, Camere prædictæ nomine, ac in illius utilitatem, & commodum arrendare, locare, seu ad firmam, vel aliam responsionem annuam, seu mensuram concedere. Ac pretium, seu firmam, vel aliam responsionem huiusmodi, etiam unico contextu, & anticipata solutione recipere, & habere, aut recipi, & haberi, ac de receptis, & habitis Arrendatoris, & solventes quoscumque quietare, & liberare, seu quietari, & liberari facere, necnon quæcumque obligationes, etiam dictæ Camere honorum quorumcumque, ac promissiones, actus, & instrumenta desuper necessaria, ac in eorumdem arrendatariorum favorem, & cautelam tendentia facere, aliqua opportuna circa ea exequi. Necnon personæ, seu personis, cui, vel quibus officia ipsa, in toto, vel parte, ut præfertur, arrendata fuerint, ut officia ipsa per quemcumque, seu quoscumque Substitutos idoneos, & habiles, ac in artis Notariatuum huiusmodi peritos, & Notarios, præfata tamen de Substitutorum eorumdem fide, & legalitate idonea, & sufficienti cautione arbitrio dicti Theaurarii exercere, seu illa sublocare libere, & licite valeant, scientia, potestate, ac auctoritate similibus concedimus, & indulgemus, eisque liberam, amplam, & omnimodam desuper facultatem, potestatem, & auctoritatem damus, concedimus, & impartimur.

Cancellarii prædicti, & Notarii Episcoporum, si ipsos non impediunt.

§.3. Distinctius inhihentes tam officia præfata emptionis, & venditionis, ac arrendamenti, seu locationis titulo pro tempore obtinentibus, & exercentibus, quam Curiarum Episcoporum Notariis quibuscumque, ne sub excommunicationis late sententia, ac ducentorum ducatorum per quemlibet contravenientium qualibet vice incurren, & eidem Cam. Apost. applican. pœnis, ipsi in civilibus, & profanis tam ordinariis, quam com. uti ad Curiales, illi vero in spiritualibus causis, uti ad Curiarum Episcopatum Notarios huiusmodi, dumtaxat spectant. scribere, actitare, seu se alias de illis respective in alterius præiudicium intromittere quovis prætextu, seu quæstio colore, aut ingenio directe, vel indirecte audeant, seu præsumant.

§.4. Ac

XCVIII.

§.4. Ac mandantes in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub nostræ indignationis pœna dilectis filiis nostro Vitellio S. Mariæ in Via-Lata Diacono Cardinali Vitellio nuncupato, moderno, ac pro tempore existenti S. R. E. Camerario, necnon dictæ Camere Theaurario, Clericis Præsentibus, & personis, ac quibusvis aliis, ad quos id quomodolibet spectat, & spectabit in futurum, quatenus præsentem nostram Motus proprii eedulam, necnon arrendamenta, locationes, & concessionem de dictis officiis, eorumque scripturis respective, ac desuper inter eundem Theaurarium, ac quoscumque eorumdem officiorum, & scripturarum respective arrendatarios, & assignarios pro tempore intervenientia pacta, conventiones, & capitula in dicta Camera recipiant, & admittant, illaque in eisdem Camera libris, & protocollis registrari, describi, & annotari, ac desuper necessaria contractus, & instrumenta, cum debitis, ac solitis clausulis, cautelis, & obligatoribus, fieri, confici, & stipulari faciant, literasque patentes, & mandata oportuna arrendatoriis, ac aliis, quibus opus fuerit, dent, tradant, & exhibeant realiter, & cum effectu.

Clausula præservative.

§.5. Necnon decernentes arrendamenta, locationes, & concessionem, ac scripturas, & instrumenta desuper pro tempore facta valida, & efficacia fore, nec ob intentionis, seu voluntatis nostræ, aut alium quempiam defectum subreptionis, aut nullitatis vitio subiacere posse.

Clausula subblata.

§.6. Sique per quoscumque Iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata, &c. iudicari, & definiti debere, ac irritum, &c. attentari.

Derogatio contrariis.

§.7. Non obstantibus nostris, per quas inter alia volumus, res, proventus, iura, & obventiones dictæ Camere non nisi licitatione prævia cuiquam locari, arrendari, vel concedi non posse, neque debere, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis, &c. etiam Motu proprio, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus illo tempore veriores tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Sola signatura sufficit.

§.8. Volumus autem, quod præsentis nostri Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in Iudicio, & extra quacumque regula, seu Constitutione Apostolica contraria non obstante.

Papæ subscr.

Admissio in Camera.

Placet Motu proprio. I.
Die 28. Maii 1564. admissa hæc est eedula Motus proprii ex decreto Camere, & registrata libro secundo signaturarum S.S.D.N. Papæ apud nos Notarium fol. 83.

Hier. de Tarano.

Reintegratio privilegiorum, ac facultatis quarrendi elemosynas pro Archihospitali Sancti Spiritus in Saxia de Urbe.

Alia de isto Archihospitali plene scripta apud Const. XL. Innoc. III. Inter Tom. III. Par. I. fol. 108.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Cum Magistrum illum Coelestem, & Dominum nostrum, quædam sub mortalitatis nostræ exuviis in hoc mundo peregrinatus est, pauperum infirmorum curam non solum per seipsum assidue gessisse, sed etiam illam Nobis in discipulis suis diligenter demandasse recordamur, necessarie Hospitalium in quibus infirmos quotidie cum maxima charitate recipi, & solite curari cognovimus, subventioni, & miserabilium personarum in eis degentium consolationi deesse non possumus. Unde maiorem aliquorum necessitatem cognoscentes, temetis spirituales indulgentias, & alias gratias eis, aliisque similibus piis locis per Sedem Apost. olim concessas, generaliter certis rationabilibus de causis revocandas duxerimus, majori tamen, & urgentiori nonnullorum necessitate prospècta, similiter ex causis non minus comprobandis, illa adversus revocationes huiusmodi aliquando restituenda censuimus, ut quod ipsi personaliter præstare nequimus, ad id fideles ipsos exequendum spiritualibus muneribus invitemus.

Hic Pontifex revocavit indultum dispensandi super impedimento matrimonialibus, & aliis quibuscumque defectibus, ac super irregularitatibus, necnon absolvendi, & alias gratias variis Ecclesiis, & tam nostro S. Spiritus in Saxia de Urbe Ordinis S. Augustini, quam certis aliis Hospitalibus & piis locis per diversos Romanos Pontifices Prædecessores Nostros, ac etiam per Nos, & Sedem prædictam varie concessa pluries limitaverimus, & restrinxerimus, & declaraverimus. Ac postremo ex certis tunc expressis causis, per nostras sub Dat. 13. Kal. Oct., Pontificatus nostri Anno III. desuper expeditas literas, Motu proprio revocaverimus, & cassaverimus, & annullaverimus, distinctius inhihentes eorumdem Hospitalium, & aliorum piorum locorum Præceptoribus, Superioribus, & personis, etiam sub excommunicationis late sententiæ pœna, ne de cetero indulgentiis, concessionibus, facultatibus, privilegiis, indultis, & aliis gratiis huiusmodi uti, seu se de illis intromittere quomodolibet præsumerent. Ac decernentes irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingeret attentari, prout in dictis literis plenius continetur.

§.2. Ac

1564. Conc. Trid. Sess. 21. cap. 19. statum quaestores elemosynarum. aboleri, indulgentiarumque per Ordinarios certa modo publicari.

Idem Pö. tefex pro subventionibus hujus Hospitalis, ubi diversis, pia opera exercantur, innovat omnino ejus indulgentias & privilegia Conc. Trid. non contrariis, pro d. Hospitali tantum, ejusque membris a venerabili Praeceptoris specificandis.

§.2. Ac in Concilio Tridentino statutum sit, ut quaestores elemosynarum, eorumque nomen, & usus deinceps in quibuscumque Christianae Religionis locis penitus aboleantur, nec quaestores ad officium quaestorum hujusmodi exercendum ulterius admittantur. Et nihilominus, indulgentias, & alias spirituales gratias, quibus non ideo Concilium ipsum Christifideles privandos esse censuit, in posterum per Ordinarios locorum adhibitis duobus de Capitulo, debitis temporibus, Populo publicandas esse decrevit: Dans illi facultatem, etiam elemosynas hujusmodi, atque oblata sibi charitatis subsidia nulla prorsus mercede accepta, fideliter colligendi, ut tandem omnes vere intelligant Coelestes hos Ecclesiae Thesauros, non ad quantum, sed ad pietatem exerceri.

§.3. Nos praefati Hospitalis nostri, ad quod non solum magnus pauperum infirmorum ex omnibus Christiani Orbis nationibus Romam venientium quotidie fit concursus, sed etiam in quo non parvus utriusque sexus infantium expositorum numerus habetur, alitur, & instituitur; ipsaeque pauperes puellae nobiles, industriis viris matrimonio copulantur, & alia pietatis opera diligenter exercentur. Ut tot tantisque sumptibus ad id necessarii sufficere valeant, subventioni, quantum Nobis ex alto permittitur, consulere cupientes, ac omnia, & singula privilegia, indulgentias, etiam plenarias, facultates, indulta, & alias gratias eidem Hospitali, ejusque Praeceptoris, membris, & personis per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores Nostros ac Nos, & Sedem praedictam hactenus quomodolibet concessas, literarumque desuper confectarum tenores praesentibus pro sufficienter expressis habentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, eadem privilegia, indulgentias, etiam plenarias, alias facultates, indulta, aliasque gratias, quae praefato Concilio decreto minime adferantur, sed illi commode coaptari poterunt, ad hoc dumtaxat, ut illis omnibus, & singulis, idem Hospitali, & ejus membra ad id per dilectum filium Bernardinum Cyrillum de Aquila modernum, & pro tempore existentem Praeceptorem dicti Hospitalis, ad ejus beneplacitum in scriptis designanda, & specificanda, juxta ipsius decreti Conciliaris formam, & tenorem ubilibet gentium uti, frui, & gaudere; ipsique fideles indulgentias, & alias gratias in eis contentas consequi libere, & licite valeant in omnibus, & per omnia, perinde, ac si revocatio, ac desuper expedita litera nostra praedicta non emanassent, Hospitali, ejusque Praeceptoris, & personis praefatis in perpetuum, Apostolica auctoritate tenore praesentium quatenus sint in usu, & dummodo decretis Concilii hujusmodi non repugnent, vel praedificent.

Formam elemosynarum colligendi apponitur.

§.4. Quodque publicatio locorum adhibitis duobus de Capitulo temporibus debitis fieri debeat, qui, & elemosynas, aliaque oblata sibi charitatis subsidia, nulla

prorsus mercede accepta fideliter colligi, & ad effectum praemissum consignari debeant, restitimus, ac de novo concedimus, & elargimur, ac idem Hospitali adversus literas nostras hujusmodi quoad praemissa, in pristinum, & eum, in quo ante dictam revocationem erat, statum reponimus, & plenarie reintegramus. Ac privilegia, indulgentias, facultates, indulta, & alias gratias hujusmodi dicto Hospitali restituta, & de novo concessa, Hospitalique adversus revocationem nostram hujusmodi plene reintegratum esse, & censeri.

§.5. Et sic per quoscumque locorum Ordinarios, & alios Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere. Ac quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

§.6. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus, Constitutionibus & Ordinationibus, ac omnibus illis, quae in literis in ipsius Hospitalis favorem expeditis praedictis, non obstante concessum fuit, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum, sub anno Piscatoris, die 11. Octobris, millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, Pontificatus nostri Anno V.

Clausula sublata &c.

Clausula derogatoria.

D. P. An. V. 11. Octobris.

XCIX.

Prohibitio confidentiarum Beneficialium, & Reservatio dispositioni Sedis Apostolicae, quorumcumque Beneficiorum in confidentiam receptorum, cum poenarum inflicione in hujusmodi criminis reos.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Romanum Pontificem in excelsa militantis Ecclesiae specula constitutum, vigiles mentis oculos, non solum in absentium extendere, sed potissimum in praesentium, domesticorumque fratrum, & filiorum suorum mores diligenter perscrutandos, aliquando reflectere, ac eos praesentium, quos in Apostolica sollicitudinis partem evocavit Altissimus, nedum ab omni passionis illicitae contagione, verum etiam ab ejus omnimoda suspitione vacuos & immunes conservare decet, ut qui ceteros illustris officii sublimitate antecellunt, eodem prisca etiam illa morum integritate praestare dignoscantur.

§.1. Sane licet dudum, cum certam simoniaca pravitate speciem, quam beneficiorum confidentiam vocant, etiam Romanae Curiae, atque adeo in sacrum venerabili-

Exortium.

Causa huius Collationis.

lium fratrum nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium Collegium, quasi per caniculos irrepisse, ac nonnullos ex ipsis fratribus, nimia quadam facilitate, seu potius importunis amicorum, familiariumque precibus adductos, beneficia Ecclesiastica in confidentiam hujusmodi recepisse, & frequenter recipere intelleximus, hanc illicitam beneficentiae exercendam, seu amicitiae colendam viam, a tanto saltem Collegio prorsus eliminare cupientes, eosdem fratres in Consistorio nostro secreto, non semel admonuerimus, huic aliena beneficia custodiendi modo ne assuescerent, neve illa hoc pacto recipient, utque sic recepta dimitterent, nihilominus nuper ad aures nostras pervenit eorum aliquos, monitionis nostrae immo potius suimet oblitos, ea quae custodienda receperant beneficia, nondum tamen dimisisse. Et insuper illos, & nonnullos alios, etiam Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac etiam Camerae Apostolicae Clericos, Ecclesias, Monasteria, dignitates, & alia beneficia hujusmodi, in sui favorem resignata, cessa, vel alias dimissa acceptasse, aut de illis, per obitum, vel alias vacantibus, a Nobis, & Praedecessoribus nostris, seu etiam ab Ordinariis, & aliis inferioribus collatoribus, etiam ad patronorum praesentationem, ad alterius commodum sibi provideri obtinuisse, illaque, ac etiam alia aliter vacantia, sibi in titulum commendam, vel administrationem, aut alias dicta auctoritate concessa, quandoque in resignantium, vel cedentium, seu etiam aliorum favorem cessasse, vel alias dimisisse. Ac sibi propterea pensiones annuas, ac fructus, redditus, & proventus Ecclesiarum, Monasteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum hujusmodi, in toto, vel in parte, etiam aliquando cum facultate illas, & illos transferendi, ac etiam collationem, provisionem, praesentationem, & aliam dispositionem beneficiorum ecclesiasticorum ad earundem Ecclesiarum, Monasteriorum, & dignitatum Praelatos pro tempore existentes, ac alios hujusmodi beneficia pro tempore obtinentes pertinentium, necnon regressus, sive accessus, & ingressus ad Ecclesias, etiam Cathedrales, Monasteria, ac alia diversa beneficia ecclesiastica sibi reservari procurasse, & obtinuisse, ad hoc videlicet, ut confidentes sic Decimarum Apostolicarum, vel communis dicti Collegii, & annatae, aliorumque jurium dictae Camerae debitorum solutionem eludant, integritate beneficiorum, etiam in mensibus Apostolicis vacantium, aut alias dispositioni Sedis Apostolicae generaliter reservatorum collationibus, ac interdum, ut beneficia ipsa, tempore procedente, in aliquorum, tunc forsitan de jure inhabilitum, & incapacium, vel nondum adhuc natorum favorem, cedantur, seu resignentur, vel ut personae inhabiles, & incapaces hujusmodi, etiam laici, pensionibus, ac fructibus, redditibus, & proventus Ecclesiasticis fruantur, & gaudeant,

seu potius illis, & facultate transferendi praedicta abutantur, in animarum suarum periculum, & perniciosum exemplum.

§.2. Quare Nos hanc Cardinalium eorundem in monitionibus nostris parendo incuriam, & tam illorum, quam ceterorum Praelatorum, etiam Clericorum, ac aliorum quorumcumque indignam fallaciam, conniventibus oculis diutius minime dissimulandam, sed huic errori, ne radices altius agat, occurrendum tandem esse censentes. Et quoniam hanc ipsorum, qui monitioni nostrae non parentes, beneficia hujusmodi in confidentiam, ut praefertur, retinuerunt, & fructus ex eis indebite, vel percipiendo, vel per alios nomine suo, etiam per simulatas illorum locationes, & fictas de receptis quietantias, ac donationes, & remissiones percipi sinendo, graviter excesserunt Cardinalium metam, potius ex immoderata erga suos indulgentia, quam aliquo praceptorum nostrorum spreto processisse facile reputamus. Idcirco omnes, & singulas Ecclesias, etiam Metropolitanas, & alias Cathedrales, ac Monasteria, etiam consistorialia, prioratus, praeposituras, praepositatus, dignitates etiam majores, & principales, etiam conventuales, personatus, administrationes, & officia, ceteraque beneficia Ecclesiastica, cum cura, & sine cura, secularia, & quorumvis Ordinum, regularia, etiam de jurepatronatus etiam laicorum, etiam nobilium, & illustrium, etiam ex fundatione, & dotatione existentia, per eisdem Rom. Ecclesiae etiam Episcopos Cardinales, & quoscumque alios, etiam Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac etiam eisdem Camerae Clericos, in titulum, commendam, vel administrationem, aut alias, in hujusmodi confidentiam jure prohibitam, cujusvis personae, ut praefertur, contemplatione, vel intuitu, quovis modo recepta, illorum liberam collationem, & dispositionem Nobis & Sedi Apostolicae harum serie reservantes, ipso jure a die receptionis earundem vacavisse, & vacare. Ac fructuum, & pensionum reservationes, ac facultates transferendi, & collationis beneficiorum concessionem, eis, ut praemittitur, factas, ac regressus, sive accessus, & ingressus concessos hujusmodi cessasse, & cessare, ac extinctos esse.

§.3. Et eosdem Cardinales, seu quosvis alios, a prima die receptionis beneficiorum hujusmodi, citra fructus, redditus, & proventus earundem Ecclesiarum, Monasteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum, ac pensiones praedictas indebite percipere, suosque facere non potuisse, neque debuisse, sed illos, omnes & singulos ad Camerae eandem devolutos fuisse & esse, illique deberi, ac ipsos Cardinales, & alios, ad quorum manus quomodolibet pervenerunt, & eorum haeredes, ad integram illorum restitutionem in utroque foro teneri, & ad id opportunis juris remediis compelli debere auctoritate Apostolica, tenore praesen, decernimus, & declaramus.

Beneficia in confidentiam recepta a die receptionis vacante, hic Pontifex decernit, & Sedi Apost. reservat.

Redditusque ad Camerae Apost. applicat.

§.4. Et

1564. Prohibet hæc de cetero licet sub penis hic expresse.

§.4. Et insuper universis, & singulis, tam ejusdem Romane Ecclesie Cardinalibus, etiam Episcopis, quam Prælatibus, & Clericis, ac aliis prædictis, præsentibus, & futuris, ne deinceps ullo umquam tempore aliquas Ecclesias, Monasteria, dignitates, vel alia beneficia, etiam de dicto jurapatronatus, uti præfertur, existentia, aut fructus, vel pensiones, aut regressus, seu accessus, in confidentiam prædictam, aut ad effectum reservationum hujusmodi sibi postmodum cedentibus procurandum, recipere præsumant, Cardinalibus videlicet, & aliis Prælatibus hujusmodi, in virtute sancte obedientie, & sub interdicti ingressus Ecclesie, reliquis vero sub majoris excommunicationis late sententia poena, per contrahentes eo ipso incurrenda, a qua nisi a Nobis, aut Romano Pontifice pro tempore existente, præterquam in mortis articulo constituti, absolvi nequeant, districtus inhibemus.

§.5. Ac quascumque collationes, provisiones, præfectiones, commendas, reservationes, facultates, etiam transferendi, ac regrediendi, sive accedendi, & ingrediendi, ac alias dispositiones de Ecclesiis, Monasteriis, dignitatibus, & aliis beneficiis, eorumque fructibus, & beneficiorum collationibus, per Nos, & alios Romanos Pontifices Successores Nostros, etiam Motu proprio, seu consistorialiter, aut etiam per Ordinarios, & alios inferiores collatores, etiam ad patronorum eorundem præsentationem, & alias quomodolibet cum interventu confidentia hujusmodi expresse, sive occulte, ac de jure præsumpto, & alias contra præmissa pro tempore factas, nullas, & invalidas, nulliusque roboris, vel momenti fore, neque cuiquam suffragari, sed Ecclesias, Monasteria, dignitates, ac alia beneficia hujusmodi, ipso jure vacare, ac nostre, & Sedis Apostolicæ dispositioni reservata, fructusque, & pensiones Camera Apostolicæ applicatos, ut præfertur, esse, & censeri.

§.6. Sicque in præmissis omnibus, & singulis, per quoscumque Iudices, & Commissarios, etiam ipsius Ecclesie Romane Cardinales, sublata eis quavis aliter interpretandi, & judicandi facultate, etiam per præsumptiones, & conjecturas legitimas, & eorum arbitrio (cum alias confidentias hujusmodi in lucem crui, & probari non posse constet) procedendo, judicari, & definiti debere, ac quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane similiter decernimus.

§.7. Non obstantibus sel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, ac aliis Constitutionibus Apostolicis, necnon Collegii præfati juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, contractis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi,

vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§.8. Et ne quisquam ullo umquam tempore præsentium ignorantiam præterdere possit, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ipse præsentibus literæ ad Basilicam Principis Apostolorum de Urbe valvas, per aliquem ex Curforibus nostris, illarum copia ibi affixa, & dimissa, & etiam in Cancellaria Apostolica de more publicentur, ac ejusdem Cancellariae quintero, ad majorem partium illas in Judicio producere volentium, commoditatem describantur.

§.9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre reservationis, declarationis, inhibitionis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentaverit, præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, 16. Kal. Novembris, Pontificatus nostri Anno V.

C.

De Electionibus ad regimina Monasteriorum, Præpositurarum, & aliarum Dignitatum Conventualium.

Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus Noster D. Pius divina providentia Papa IV. Ad cujus pervenit notitiam, quod licet alias omnia Monasteria virorum, valorem ducentorum florenorum auri communi estimatione excedentia, necnon Prioratus, præposituras, ac alias dignitates Conventuales, & præceptorias generales Ordinum quorumcumque, dispositioni suæ generaliter reservaverit, ac propterea illorum provisiones, & ad ea, quæ speciali privilegio eligendi sibi per Sedem Apostolicam concessio suffulta sunt, canonice factarum electionum confirmationes, ad Sanctitatem suam, & dictam Sedem pertinere noscantur, nihilominus plerique Religiosi cœcæ nimis ambitione agitati, partim electiones de suis personis ad Monasteria, Prioratus, & alias dignitates Conventuales hujusmodi, vel privilegium eligendi prædictum habeant, vel illo careant, nullo juris ordine servato, nullaque boni, vel æqui ratione habita, temere fieri, factasque per Ordinem Superiores, aut locorum Ordinarios de facto confirmari, partim vero ne dum priusquam electiones de se ad Monasteria, & alias Conventuales dignitates eligendi privilegio suffulta factæ, rite confirmantur, sed ne electi quidem canonice, se in regimine, & administratione, tam in spiritualibus, quam temporalibus Monasteriorum, aliarumque dignitatum vacantium eorundem, ac illorum bonorum immiscere non verentur,

Forma & effectus publicationis.

Sanctio penalis.

D. P. An. V. 16. Octobris.

Causa hujus Constitutionis.

CL

Annulatio electionum factarum absque Sedis Apostolicæ provisione, vel confirmatione.

verentur, in animatum suarum periculum, auctoritatis Apostolicæ contemptum, & plurimum scandalum.

§.1. Volens tantis, qui paulatim in Religiosos irrepleverunt abusibus, & ausibus nimis licentiosis aliquando, sicut par est, occurrere, suamque Sedi præfate prerogativam asserere, Omnes & singulas electiones quarumvis personarum ad regimina Monasteriorum, Prioratum, Præpositurarum, & aliarum dignitatum Conventualium, ipsarumque electionum confirmationes per quoscumque cujusvis status, gradus, ordinis, & conditionis existant, & quavis etiam Archiepiscopali Patriarchali, aut majori præfulgeat dignitate hæcenus sic præsumptas, nullas, & invalidas, ac pro nullis invalidis, & proflus infectis habendas esse, personarumque sicut præfertur, electas, & confirmatas, Monasteria, aliasque dignitates hujusmodi sine legitimo titulo possedisse, & possidere, necnon illorum fructus, redditus, & proventus indebite percepisse, & percipere. Ac personas ipsas ad absolutiorem, & habilitationem super his, necnon confirmationem electionum de se factarum a Sanctitate Sua, seu Romano Pontifice pro tempore existente, aut Sede prædicta, infra sex menses a data præsentium computandos impetrandum, ac literas Apostolicas super hujusmodi confirmatione in totum expediri omnino teneri declaravit.

§.2. Et nihilominus hac sua perpetuo valitura Constitutione statuit, & ordinavit, quod nullus de cetero se in regimine, & administratione Monasterii, vel alterius dignitatis Conventualis, ad quod, seu quam illum eligi contigerit, in spiritualibus, vel temporalibus, antequam rite celebrata electio a Sanctitate Sua, aut Rom. Pontif. pro tempore existente, & Sede prædicta confirmata, & literæ Apostolicæ desuper expeditæ fuerint, per se, vel alium in toto, vel in parte quovis quæsito colore immiscere, aut ad aliud, vel illam se recipi facere, vel alias se pro ejus Præfato genere præsumant.

§.3. Decernens omnes, & singulos, qui secus fecerint, jure, si quod illis ad Monasteria, vel eorum Regimina, & administrationes, ac alias Conventuales dignitates per electionem hujusmodi quæsitum fuerit, eo ipso privatos, & deinceps ibi ineligibiles esse, ipsaque Monasteria, & alias dignitates ab eadem Sede impetrari posse, qui vero similes electiones confirmare præsumperit, etiam eo ipso Superiores Ordinum videlicet suis dignitatibus privatos, Ordinarios autem locorum etiam si Archiepiscopali, & majori præcellant dignitate, ingressum Ecclesie interdictum, eosque ab Ecclesiarum suarum regimine, & administratione suspensos existere.

Placet, publicetur & describatur. I. Lecta, & publicata sunt supra scripta Regula Romæ, in Cancellaria Apostolica, Anno Incarnationis Dominicæ 1564. die vero Martis ultima mensis Octobris, Pontificatus præfati S. S. D. N. Papæ Anno V.

Forma desuper in futurum servanda.

Præsentis aliter electionum vel confirmationum.

Papæ subser. Publ. P. An. V. 11. Octobris.

Alia, & Secunda Reformatio Tribunalis Reverendæ Camera Apostolicæ, & Officialium ejus.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

CUM inter ceteras animi curas, quibus in hac præcella Beati Petri Sede, meritis licet imparibus constituti quotidie sollicitamur, illa vel a primordiis assumptionis nostre ad summi Apostolatus apicem præcipua fuerit, ut universum gregem Dominicum fidei nostre commissum, ad illicita valde proclivem, pro Nobis injuncti muneris officio in viam salutis reduceremus, ejusque rei gratia, sacrum Oecumenicum, & generale Concilium in Civitate Tridentina indicens, celebrans, & Deo favente absolvendum convenimus.

§.1. Et propterea ne dum foris de reformatis in universali Ecclesia moribus tractabatur, interim ipsam morum censuram domi, videlicet apud Sedem ipsam detestare, causamque Curia Romana, & Alma Urbis nostra, in qua Sacerdotii Principatum, & Christianæ Religionis caput, unde merito universi Christianifideles recte, Catholicæque vitæ fumerent exemplum, divina instituit providentia, protelare videremur, quinimmo, ut a domo nostra iudicium inciperet, Curiam ipsam, ac præcipuos illius Magistratus, ordines, & officia multis excessibus, & corruptelis, quæ vesana hominum libidine in eam sensum irrepleverant, summis tum studio, tum diligentia repurgaverimus.

§.2. Et inde animum nostrum ad Camera Apostolicam, ad quam negotia locorum omnium totius S. R. E. Status assidue conflunt, ejusque Tribunal, quod sive jurisdictionis antiquitate, & auctoritate, sive rerum gerendarum excellentia, sive virorum amplitudine, ceteris in eadem Curia præstat, intendentes, multa, quantum tulit temporis ratio, circa illius jurisdictionem hujusmodi, ac potestatem, & facultatem, necnon dilectorum filiorum, Notariorum, & aliarum personarum suarum statum, & directionem salubriter ordinaverimus, prout in aliis literis nostris desuper confectis, plenius continetur.

§.3. Nos semel inceptum reformationis hujusmodi negotium Domino cooperante diffusius proficere, nec tamen ex illis, quæ pro ipsius Camera, & pro tempore existentis Ecclesie Romane Camerarii, necnon Clericorum, & reliquarum personarum diu Camera statu, & directione, ac alias ibi hæcenus salubriter instituta, & concessa fuisse reperiantur, quicquam detrahere, sed his immotis in sua firmitate permanentibus, ea solum, quæ experientia vel decesse, vel obesse probavit, oportune juxta rerum exigentiam supplere,

Hic Pontifex pro reformatione regis Domini, celebravit Conc. Trid.

Romanam Curiam & eorum officia reformavit, ut in multis Constitutionibus præcedebat.

Hicque Camera.

Hanc d. Camera reformationem prosequens, omnia ejus privilegia quantum hinc reformationi non sint contraria confirmat.

& emendare volentes: Necnon omnium, & singularum Constitutionum, tam generalium, quam specialium, in favorem dictae Camerae editarum, ac quorumcumque privilegiorum, facultatum, gratiarum, concessionum, literarum, & indultorum, illi, ac praefatis Camerario, & Clericis, eorumque Collegio, & personis, per felicem Gregorium IX., Bonifacium VIII., Urbanum VI., Martinum V., Eugenium IV., Sixtum etiam IV., Innocentium etiam VIII., Julium II., Leonem X., Paulum III., & Julium similiter III. ac alios quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores Nostros, etiam Motu proprio, & ex certa scientia concessorum, confirmatorum, & innovatorum, necnon statutorum, Ordinationum, & decretorum Camerae, ac Camerarii, & Clericorum praedictorum, eorumque Collegii causas, res, personas, & statum concernentium hucusque conditorum, & ab eisdem Praedecessoribus, vel eorum aliquibus confirmatorum, necnon quarumcumque literarum, & aliorum documentorum desuper confectorum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolica potestate plenitudine, illa omnia, & singula, ac prout ea concernunt, reliqua in ipsis literis, aliisque documentis contenta, quatenus literis Nostri praedictis contraria non sint, nec illarum effectum impediunt, auctoritate Apostolica, tenore praesentium, approbamus, & confirmamus eisque perpetuam, & inviolabilem roborem firmitatem adiciamus, ac omnes, & singulos juris, & facti defectus, si qui forsitan intervenerint in eisdem, supplemus.

Iteraque concedit.

§.4. Et nihilominus eadem praemissa omnia, & singula Camerae, Camerario, Clericis, & Collegio praedictis concessa, & indulta, eisdem modis, & formis, quibus ab ipsis Praedecessoribus Nostri emanant, similibus auctoritate, & tenore de novo perpetuo concedimus, & indulgemus ac ab illis statuta, & ordinata statuimus, & ordinamus, volentes illa perpetuis futuris temporibus, sub censuris, & poenis in eis contentis inviolabiliter observari.

Clericorum Camerae qualitates designantur.

§.5. Cum autem officio Clericatus dictae Camerae, quod in ipsa Curia primum existit, munus potissimum incumbat, ejusdem Camerae res rite, & recte administrandi, jura, & redditus utiliter locandi, contractusque desuper necessarios, & opportunos inveniendi, quorum occasione ipsi Clerici Camerae, Procuratores patrimonii B. Petri, rerumque omnium totius Status Ecclesiae Romanae hujusmodi Custodes, & Praesides merito nuncupantur. Necnon jus reddendi, & justitiam, tam Fisco, & privato, quam ipsis privatis, si qua ratione de Fisci interesse agatur, administrandi. In his autem muneribus obeundis, vel temporum malitia, vel antiquorum Clericorum negligentia, vel desuetudine, res Cameralis detrimentum non modicum accepisse noscatur. Hinc est, quod Nos sicut rei magnitudo postulat,

ad ulteriorem, etiam in his, reformationem procedendum esse censentes, Motu scientia, potestatis plenitudine, & tenore similibus, perpetuo statuimus, & ordinamus, quod deinceps, ad ipsa Clericatus Camerae officia, cum vacabunt, nulli nisi vitae, & morum integritate praestantes, literarum scientia praediti, rerumque humanarum experientia insignes, assumi debeant, quorum excellentia, virtute, doctrina, & auctoritate Camera ipsa, & Romanae Ecclesiae status universus recte gubernari, & latissimum ab eis incrementum suscipere possit.

Cameralis contractuum Camerae participes esse, prohibetur.

§.6. Et ut inde videbatur, dirae cupiditatis perniciosus omnino eliminetur, quod posthac in quibuscumque contractibus super locationibus rerum, & jurium ipsius Camerae celebrandis, seu partitis, ut ajunt, faciendis, nullus Vicecamerarius, Thesaurarius, aut quisquam ex Clericis, & Cameralibus, Assistentibus, Notariis, aliisque ministris, & personis dictae Camerae, quocumque nomine nuncupatis, illatum participes existat. Quin potius ipsi ab omni quantumvis omnino commodo, & lucro, exinde quomodocumque directe, vel indirecte provenienti omnino abstineant, quod si eorum aliquem secus fecisse legitime constiterit, officio suo ipso facto perpetuo privatus existat, perpetuaeque infamia notetur, ac aliis poenis nostro, nostrisque Successoris Rom. Pontificis, pro tempore existentis arbitrio subiaceat. Qui vero de praeterito circa praemissa deliquerit, poenis, a jure, & Constitutionibus a Praedecessoribus nostris super hoc editis, & inflictis puniatur.

Contractibus Camerae, cum eorum affinitibus non interfiat.

§.7. Sed nec quisquam distorum Vicecamerarii, Thesaurarii, Clericorum, aliorumque Cameralium, & Ministrorum assistentium, ullis contractibus, quos inter Camera ipsam, & eorum consanguineos, aut affines ad quartum usque gradum atinentes fieri contigerit, sub mille ducatorum Camerae praefatae applicandorum, & alia nostro dictique Successoris arbitrio incurrenda poena, salvo nihilominus Constitutionibus antiquis alias poenas propter hoc irrogantibus, intervenire, vel alias sese in illos eorumque tractatibus, per se, vel alium, seu alios quocummodo immiscere audeat.

Clerici causas proprias non cognoscant, aut eorum discussionibus non interfiat.

§.8. Causae vero junctorum, & propinquorum alicujus Clerici, ad dictum quartum gradum exclusive ipsi Clerico nullatenus committantur, nec quisquam eorum sibi commissas audiat, sed eas expressa causa recuset. Nec etiam in discussionibus, & decisionibus, tam illarum, quam aliarum quarumcumque causarum, in quibus aliquod interesse pretendere possit, sive Clericus, sive assistens ille ullo modo interesse, nec ullum votum habere, sed statim a dicta Camera, etiam dum causa proponitur etiam injustus, cum in hoc ignorantiam pretendere non possit, egredi debeat, & si secus fecerit, Clericus per mensum suspensionem ab exercitio, & perceptione emolumentorum sui officii, aliis Clericis

applicandorum, ipso facto incurrat. Assistentis vero jocalium, & salarium exactione aliis Assistentibus applicanda, ipsiusque Camerae ingressu trium mensium spatio mulsetur.

Suspensionis causa contra Cameralis, in Camera approbata est.

§.9. Quicumque autem, sive ex Clericis, sive ex aliis Cameralibus praefatis ab aliquo suspectus in causa recusatus fuerit, accusans non nisi expressa suspicionis causa audiri, illaque expressa absente recusato, ut suspecto in Camera discuti, eaque a pluribus approbata, suspectus ipse in hujusmodi causa nullo modo se intromittere, aut interesse debeat. Si vero suspitio probari nequeverit, nulla ejus allegata ratio habeatur.

Contractibus Cameralium inveniendi forma.

§.10. Et quoniam ubi periculum majus intenditur, ibi est plenius consulendum, quod super quibuscumque contractibus Cameralibus deinceps in perpetuum inveniendis, capitula, & conventiones per Thesaurarium Camerae pro tempore existentem, vel alium, ad quem spectaverit, prius conscribantur, eorumque exempla singulis Clericis, & aliis omnibus Cameralibus per Commissarium ejusdem Camerae, tribus saltem diebus antequam de negotio tractetur, transmitti debeant, quibus unusquisque seorsum instructus domi mature consulere, remque cum ceteris in Camera ipsa conferre possit, ut ibi omnes recte discernere valeant, ac tum demum ea, quae decreverint, statuto die in plena Camera comprobanda, per quempiam alta voce legi debeant, ut solito inter eos ordine servato, cuique licitum sit super unoquoque capitulorum, quid sentiat, coram dicere, & allegare, & quod inde ipsi Camerae utile, & optimum videbitur, executioni salubriter demandetur. Ceterum ut fraudibus, quae in hujusmodi contractibus fieri possunt, necnon periculis, controversiis, ac litibus obvietur, publicaeque utilitati evidentius consulatur, quod hujusmodi capitula, quae sic confecta, & expedita fuerint, imprimi, aut scribi, & publicari, ac affigi in locis solitis debeant.

Proventus Camerae sub haec licitari debeant.

§.11. Ac omnia res, proventus, & jura Camerae juxta formam aliarum literarum a Nobis super hoc Motu simili emanatarum, quas etiam per praesentes innovamus, sub haec licitari omnino debeant. Quae omnia per dictos Vicecamerarium, Thesaurarium, Clericos, & alios supranominatos, sub excommunicationis poena, non nisi a Nobis, & Successoribus nostris praeterquam in mortis articulo relaxanda, exacte servari mandamus, declarantes vota, & juramenta ipsorum aliter praestita eosdem non legare. Ac contractus, & omnia inde secuta, nullius roboris, vel momenti existere, quinimo per Camerae, quomodocumque revocari, & contractus ipsos, servata eadem forma, de novo celebrari debere.

Cameralis conventio, diebus hantis summo mane in Camera.

§.12. Cumque fidei cure, & iudicio dictae Camerae tamquam praefatae Curiae, & totius Ecclesiasticae ditionis, necnon ipsius Principis in hujusmodi rebus, & bonis supremo Tribunali status ipse universus commissus sit, magnopere laborandum est, ut munus justitiae virtutum omnium Dominae,

& Reginae, ac publici, privatique tutricis optime, non solum Imperio, sed etiam maiestate, & dignitate fulciatur, & tamquam in bene composito corpore purus sanguis, ita in illa religionis, justitiae, & aequitatis, quasi sanitas perpetuo constet, quod statutis diebus, quibus dicta Camera in Palatio Apostolico, & ubicumque haberi consuevit, quisque in ea interveniens, summo mane, & hora ab ipsa Camera statuta, sicuti alii bene constituti Magistratus dictae Curiae, convenire debeat.

Curios debent Camerae ram praesentare intimare.

§.13. Cursores vero, jubente ipso Camerario, seu Vicecamerario, ipsam Camerae, certis loco, & hora, sive ordinaria, sive extraordinaria fuerit, pridie sub poena amissionis salarii mensurui, singulis tam Clericis, quam aliis Cameralibus personaliter, vel per cedulam domui dimissam, omni tempore praenunciare teneantur.

Abeffe non debent Camerae abesse licentia Camerarii, vel Decani.

§.14. Et cum absentia ipsa per se damno, & incommodo maximo omnibus sit, cum non solum rerum gerendarum cursum retardet, sed ipsa quoque negotia in discrimen manifestum constituat, & plerumque destituat, quod nullus deinceps, sive Clericus, sive alias Cameralis, ab ipsa Camera, sine expressa Camerarii, vel ejusdem Camerae Decani licentia, impune abesse possit, excepta publicae utilitatis, privataeque necessitatis causa, quam tamen absens per Nuncium eidem Camerae significare debeat. Qui vero id semel, & iterum neglexerit, fructibus, & emolumentis illius mensis, aut jocalibus, & regalibus, aliis applicandis, quae, vel uno ex eisdem contradicente illi nequaquam remitti, vel condonari possint, & alias ipsius Camerae arbitrio privari debeat, nec nisi de expressa nostra, aut Successoris nostri licentia ceteris in Camera significata, ab Urbe abesse possit, statutis, & decretis, quae de absentia Clericorum, & aliorum praefatorum disponunt, integris permanentibus per praesentes innovatis. Illis tamen, quae a Trident. Concilio super residentia statuta sunt salvae, & illaetis manentibus.

Vestibusque hic decipiis Cameralibus fieri in Camera.

§.15. Clerici autem, & qui alias Rochetto, & Cappa utuntur, eisdem in qualibet Camera, reliqui vero solitis vestibus rubeis & violaceis nulla deinceps Consistorii habita distinctione induantur, aliter vero induti excusari, aut admitti non possint.

Missamque audiat, & inde ad Camerae se conferat.

§.16. Omnes itaque sic induti dicta hora, pullata campanella ad Missam accedant, quae Decano, & alio Clerico, vel absente Decano, duobus Clericis ad minus assistentibus incipi debeat, eaque peracta praeventibus duobus Curforibus, omnes Camerae versus tendant, alius post alium servato ordine incedentes, quo quisque commodus ab agentibus, & colligantibus de rebus pertractandis valeat informari.

Ante causarum propositionem, imperatoris studio, procuratores audiantur.

§.17. Ubi vero ad locum propositionum causarum pervenerint, imperator omnibus per Camerarium, seu eo absente, Vicecancellarium, vel Decanum silentio, Advocati, Procuratores, & alii, quibus id incumbit, causas hujusmodi non turbare,

aut confufe, ut plerumque confuevit, fed fingulatim, & ita diferte, reuenter, & fine frepitu proponant, ut ab omnibus com- mode intelligi, & a Clerico Menfario no- tari poffint. Quod fi illi a Camerario, feu Vice-Camerario, vel Decano, femel, & iteram moniti non obtemperauerint, ad hoc munus deinceps non admittantur.

§.18. Cumque Notarii dicte Camere turpi lucro inhiantes ex procuracionibus caufarum plerumque per eos, vel eorum Subfuitos precibus, amicitia, vel pecunia factis, caufas ipfas non modo affectare, fed in eis quoque Notarii, & Procuratoris officia in detrimentum partium conuictum exercere nofcantur, quod illi deinceps ab eisdem procuracionibus sub pena ducento- rum ducatorum Camera prefata applican- da, profus abftineant, fed Procuratores caufarum, vel follicitatores ipfarum ad eas procurandas dumtaxat admittantur.

§.19. Quodque pauperum, & miferabi- liffimum personarum caufe, quarum in dicte Curia quo maior est numerus, eo maior prefertim quoad impensas ratio est habenda, de cetero a Procuratore pauperum, qui in eodem loco, ubi defcribuntur continue affi- stat, gratis & quodcumque voluerit, etiam extra ordinem favore paupertatis pro- ponantur. Qui pro eisdem, ad confilium, & informandum Advocatum eorumdem pauperum, ut eos in ipfa Camera de- fendere poffit, accedere teneatur. Et fi ab officio fuo fe fibi iniuncto quoquomodo de- feciffe, & pariter fi Advocatus ipfe fuo offi- cio gratis pro pauperibus exhibendo, & pro- nullo alioqui contraxerit, aut litiget cum Camera patrocinando defuiffe apparuerit, prima vice, fi legitime impeditus non fuerit, falario trium mensium multetur, & fi rei- ciderit in idipfum, officio fuo perpetuo pri- uatus exiftat eo ipfo.

§.20. Clerici autem ceterique Camera- les Camera ipfam, priusquam omnes pro- poficiones eadem die occurrentes per Cleri- cum Menfarium defcripte fuerint, non ingrediuntur.

§.21. Ipsi vero illis expletis ingreffis, cum fine Dei auditorio, & Spiritus Sancti gratia nihil boni fperandum fit, erecta ad Deum Omnipotentem mente, illiusque, ac Beatiffime femper Virginis Mariae Genitri- cis fua, advocata noftra toto corde ab omnibus invocato flexis genibus fuffragio, ea oratio B. Iffidori Epife. que incipit, Ad- fumus Domine Sancte Spiritus, per noviffi- mum Clericorum tunc prefentem alta, & intelligibili voce legatur. Qua finita qui- cumque in plena Camera audiri voluerit, liceat illi eam tunc ingredi, ac proloqui, & informare, hifque ab omnibus equo animo, ac benigne audiatur.

§.22. Quibus fic rite peractis Camera ipfa claudatur. Et quia valde incommo- dum, quin etiam indecorum videtur, ut po- ftea quisque indifferenter ad tantum Tribu- nal, fine illius Prefidentium licentia admit- tatur, quod faltem unus ex Curforibus prefatis ante ofium eiuftidem Camere affi-

due maneat, illudque custodiat. Nec quem- cumque cujufcumque gradus, & conditio- nis, nifi pramonito per eum Vicecamera- rio, feu Decano prefato, indeque delibe- rato, admittere, vel introducere audeat, fed talis aut licentiam expectare, aut om- nino recedere debeat. Ceterum claufa di- cta Camera, nulla propositio, nifi forte Procuratoris Fifei, vel Commiffarii Camere, feu Procuratoris pauperum, quibus iure merito quandoque est indulgendum, ul- terius audiatur, neque defcribatur.

§.23. Demum ceteris femotis, & qui- buscumque fermonibus, & collocaionibus ad res Camere minime facientibus, que expeditionis Camerales impedire, vel in- longum protrahere confueuerunt, profus omiffis, omnes toto animo ad propositio- nes audiendas, & decreta facienda incumbant. Quod ut commodius, & facilius ex- pediri poffit, Camera ipfa per duas horas continuas pofito praeculis horologio ad minus habeatur, & fi negotia exegerit, ulterius producat, ex qua interim nemo nifi a Papa, feu Cardinale curam negotio- rum gerente, inde expresse evocatus, aut aliqua argenti neceffitate ingruente, egre- di debeant.

§.24. Moxque silentio a Camerario, feu eo abfente a Vicecamerario, vel Decano om- nibus impofito, dictus Menfarius de more propositiones adfcriptas legat.

§.25. Et quoad eas, que distributionem caufarum concernunt, ipfe folus Decanus respondeat, nec quifquam illum caufas di- ftribuentem quoquomodo interrumpere, vel aliquid dicere audeat, quo uni magis quam alteri, vel fibi potius caufam aliquam committat, fed caufas ipfas omnes, & fin- gulas per turnum diftribuat, incipiente ta- men turno ab eo Clerico, quem Camerarius prefens nominaverit, vel eo abfente fors educta praetulerit, exceptis caufis, quarum univerfita ratione guberniorum diverfo- rum, vel officiorum quotannis unicuique Clerico diftribuitur, eisdem Clericis omni- no relinquendis.

§.26. In caufis autem expediendis hac ratio habeatur, ut que iudicalem indagi- nem requirunt, nullus Clericorum, nifi prius eis in Camera communicatis, & par- te ad informandum citata, audeat illas de cetero expedire. Quin etiam refcripta om- nia, etiam manu Pape signata, ac dicte Camere decreta, quibus cognitio caufarum ipfis Clericis demandatur, nifi in eis dicatur expresse, quod per folum feipsum audiatur, & deciderit, ita intelligi, aut inter- pretari volumus, quod ipfis Clericis illas in plena Camera referre, & de voto om- nium expedire teneantur. Verum ut proli- xa litium difpendia, quo potest compendio arceantur, Clericus qui Iudex, vel com- miffarius fuerit, caufam aliquam propofi- turus, partibus prius auditis, diligenter fa- ctum difcutiat, illoque bene, & fufficien- ter inftitudo, cedulam manu fua fufcri- ptam parti agenti, & inftanti contra Fifei, vel alium, feu Procuratori Fifei contra

Camera poftea claudatur & nemo admittatur per Curfores cuftodes, nifi cu licentia, & caufarum pro- poficiones pro Fifeo, vel Com- miffario Camere aut Pro- curatore pau- perum fcri- bantur.

Menfarius caufarum pro- poficiones legat.

Decanus di- ftribuat cau- fas per tur- num non ta- men concer- nentes officia, vel Gubernia Clericorum.

Clerici dein- de caufas pro- ponant prae- via citatione ad informan- dum, & trans- miffa cedula propositio- nis, referatis aliis hic defcriptis.

Notarii Ca- mere pro- curacionis officium non ex- ercent.

Caufa mife- rabiliffima per- fonarum, in Auditorio, per Procura- torem paupe- rum Camera gratis tra- ctanda fuit.

Propoficiones occurrentes fcribende fuit per Clericum Menfarium, antequam hac Camera. Oratio B. Iffidori per Cle- ricum noviffi- mum pofita legatur.

Deinde liti- gantes audia- tur.

tra partem de more tradat, qua etiam Cle- ricos, & Camerales omnes certiores faciat fe hujufmodi caufam praefitudo die propofi- turum, ut unusquisque in eam intendere, & ad dicendum fententiam fuam inftitutus accedere poffit, dataque ipfa cedula, & ad verfario intimata, Judicibusque otenfa, die propositiois per ipfam cedulam ftatuto adveniente, per Fifeum, vel per partem expeditionem petentem, omnibus Judici- bus data fuerint informationes, licet per ad verfarium illam diffidentem idem fa- ctum non fuerit, caufe nihilominus pro- ponantur, difcutiantur, & fi id nego- tium patiat, etiam altera parte non infor- mante terminetur. Quod fi unus ex Judi- cibus in partis, vel Fifei gratiam, odium, vel favorem caufe hujufmodi expeditionem praetextu, quod in ea informatus non fit, im- pedire, aut in longum protrahere molitur, fi talem confiterit informationes habuiffe, illa pariter ab aliis Judicibus expeditur. Verum fi adveniente die propositiois, in- formationes a parte, vel Fifeo expeditio- nem defiderante omnibus datae non fue- rint, cum id illi ad culpam debeat imputari, caufe hujufmodi propositio. atque expeditio, donec omnes fuerint informati, fu- fpendatur, & interea fufpenseatur. Et fi praefato propositiois die adveniente, in- formationes hujufmodi ab utraque parte, omnibus datae fuerint, Judicibus tamen pro negotii difficultate, & gravitate de caufa non liqueat, ipfi propositioem hujufmodi ad alium diem differre valeant, idemque eis licitum fit, fi altera pars, que informa- tionem non dedit, docuerit fe fuiffe legitime impeditam, impedimento hujufmodi faltem a majori parte Iudicum approbato. Nullus autem, qui informationes hujufmodi accepit, fe illas habuiffe, sub excommuni- cationis poena ipfo facto incurrenda, audeat denegare.

§.27. Cumque caufe ipse Camerales, que multa funt, & de fui natura maximam defiderant celeritatem, nifi certa ratione, & ordine propofite fuerint, nimia expeditio- nis tarditate, & partibus, & Camera certum, & maximum pareant detrimen- tum, quod quilibet Clericus ex multis cau- fis fibi, vel ex refcripto Pontificis, vel ex decreto Camere commiffis, reique cog- nitionem habentibus, in qualibet Camera- fervato inter eos folito ordine, unam tan- tum deligat, que pro qualitate personarum, rei, & temporis (praefatis femper pauperi- bus, & viduis) majorem postulat celerita- tem, & illius feriem facti, unde quatio, & dubium partibus dandum eliciatur, fide- liter proponat. Eodemque dubio dato, quationem ipfam, ac iura, & rationes par- tium prius per eum perftituta, in alia Ca- meta breviter referat, mox Decanus Camerales primum, deinde Clericos, ab eis exor- diens, qui poftremo in Camera admiffi fue- rint, ita ut fecundum literas praefati Euge- nii Pape Decanus ipse ultimus respondeat, de ea re omnes interroget, & ad interroga- tionem illius, Camerales fcilicet confulen-

Caufa propo- fita ordinari difcutiatur, & iuxta ma- jorem partem votorum de- cidatur.

do, Clerici vero decidendo, folum Deum illiusque extremum iudicium praeculis ha- bentes, ex ordine fententias fuis dicant.

§.28. Et ne contingat caufas, & nego- tia diutius remanere indecifis, quod quan- documque vota decifiva fuerint aequaliter divifa, nec de majori parte ipforum appa- reat, tunc illa pars ipforum, quibus dictus Camerarius, vel eo abfente major pars vo- torum Confultivorum adhaferit, debeat praevallere, ut hac ratione, & quamplures caufe brevi expediantur, & partes ipse la- boribus, & expensis fubleventur. Dum ve- ro caufe ipse proponantur, fuffragia ro- gantur, & fententia dicuntur, omnes mag- no silentio loquentem audiant, nec quif- quam eam interpellare audeat, fed expleto fermone, fi illum in facto erraffe cognove- rit, tunc liceat errantem humane, benigne- que admonere, ut fe ipsum corrigere, & alii poft eum dicturi poffint eorum opinio- nem firmius explicare.

§.29. Si vero aliquam propositioem, gratiam fapientem, vel ad iurisdictionem Gubernatoris, feu caufarum Curiae dicte Camere Auditoris, vel illius Thefaurarii pertinentem, fieri contigerit, Decanus praedictus propositioem audita, fi gratiam concernant, Summum Pontificem adeun- dum respondeat, reliqua vero ad Thefaura- rium, Gubernatorem, vel Auditorem praefatos, prout fua cujufque Iurisdictionis fuerit, veteri more, non autem ad quempiam Clericum remittat, ut hac ratione partes ab expensis fubleventur, & iurisdictioni uni- cuique confervetur.

§.30. Cumque nulla major peffis gra- vioque pernicies ex Collegiis proficifcatur, quam fententias, & opiniones aliorum ex- teris aperire, unde libertas dicendi, que in Iudiciis praevalet, eripitur, odia gi- guntur, & probis Confultoribus inimici- tie parantur, quibus humanae focietati, & ipsi iustitiae quam profitemur, nihil magis contrarium esse constat. Quod quicumque aliorum fuffragia, vel fuam, aut aliorum fententiam, foris patefecerit, & alicui indicaverit, excommunicationis fententiam ipfo facto incurrat, a qua nifi a Nobis, aut Succelfore Noftro abfolutionis beneficium nequeat obtinere. Et prima quingentorum, & altera mille ducatorum dicte Camere applicandorum, tertia vero vice aliis gra- vioribus poenis, noftro, & Succelforis No- ftri puniantur arbitrio.

§.31. In reliquis autem quoquomodo delinquentes in plena Camera, a dicto De- cano primum moneantur, deinde jocalibus, & regalibus Camere arbitrio multentur, aliis poenis fpicialiter expreffis falvis manentibus. Ipse vero Decanus, & eo negli- gente fubfequens Clericus in ordine, ftatim illos Nobis, vel Succelfori noftro, fub no- ftra vel ejus indignationis poena, denun- tiare teneatur, ut inde a Nobis, vel illo ficat expediens fuerit, amplius providea- tur.

§.32. Ut autem quisque in dicendis fen- tentiis propriae confcientiae melius fatisface- re va-

Votis autem aequalibus, ca- pax prae- valet cui Ca- merarum ad- haferit, vel eo abfente, ma- jor pars alio- rum Camera- riarum vota- riorum con- fultiva.

Decanus vero remittit ad Pontificem, caufas gra- tiam fuperven- tes, & Gu- bernatori, Au- ditori Cam., vel Thefaur- ario remittit caufas ad eos fpeftant.

Vota aliorum revelantes, & poenis hic de- fcriptis incur- rant.

Delinquentes in Camera, a Decano primum moneantur, & poft de- nunciatur.

Propoentes caufas fcri- pturas fecum habeant.

re valeat, & ea, que dicenda sunt, a ipsis fontibus potius hauriantur, quam per rivulos confectentur. Quod Clerici die propositionis per eos faciende, acta & scripturas eorum causarum, quas prapropositi sunt, necnon dicta testium in Camera penes se prompta habeant, quibus controversia, que in facto ipso plerumque oriuntur & facilius dirimantur, & cause ipsa celerius expediantur.

§.33. Et quoniam plerisque necessarie sunt sententia, & conclusiones Camerales, quare varia ratio, cum non aequa a pluribus ac ab uno fieri possit, plerumque controversiam movet. Quod uniuscujusque decisionis argumentum sive substantia, statim atque per Camera abfoluta fuerit, ab ipso Clerico proponente, in certo, ac proprio libro decisionum Cameralium nuncupato breviter describi, descriptaque legi, & ab omnibus comprobari, eundemque librum una cum alio decretorum ordinariorum penes Mensarium singulo mense custodire, quo certus, ac fidelis ad utrumque recurrere omnino habeatur.

§.34. Eis vero literis patentibus, mandatisque Cameralibus, que nisi prius facto verbo in Camera expediri prohibuimus, cum illa de consensu omnium expediantur, pariter ab omnibus Clericis tunc presentibus subscribantur, sententiis, mandatisque pro illarum executione relaxandis dumtaxat exceptis, que licet de voto omnium proferantur, tamen a Clerico Iudice, & Commissario tantum subscribi debeant. Que vero Clericorum jurisdictionem ordinariam, ac uniuscujusque Clerici propriam, singulis specialiter demandatam concernunt, ratione guberniorum, que quotannis inter ipsos Clericos distribuuntur, ea ab unoquoque, cujus fuerit ea jurisdictionis, privatim de more expediantur. Quae quidem omnia cum hucusque per Substitutos Notariorum, & eos quidem rudes, ac imperitos, & plerumque literarum ignaros, ad Clericos deferri consueverint, quos nec etiam in causis cognoscendis instruere possunt, ab ipsismet Notariis principalibus, seu a Substitutis eorum, per Clericos approbandis tantum, qui eosdem Clericos de omnibus plene informare valeant, deferantur.

§.35. Cum autem negotium acceptandi, consolidandique rationes, que in Camera quotidie redduntur, quod per manus Clericorum, quorum id est precipuum munus, non minore labore, quam periculo continue versatur, sicut est maximi ponderis, atque momenti, ita majori solito debeat cura, & diligentia pertractari. Quod omnes, & singuli Theaurarii, Depositarii, Commissarii, & alii quicumque rerum, & pecuniarum Camerae Administratores, & Exactores, quovis nomine nuncupentur, de cetero rationes, & computa modo, & forma infra scriptis in eadem Camera reddere, eaque vera esse, nec habere diversa jurate omnino teneantur, quacumque consuetudine hucusque servata, que potius cor-

Decisiones causarum adnotantur a Propositoribus in lib. Decisionum Camerae.

Quae prius verbo facto in Camera expediantur, sunt, ab omnibus Clericis tunc presentibus subscribuntur, exceptis sententiis, & mandatis, ac expediendis concessis officio Clericorum.

Administratores rationes reddunt, modo & forma hic expressit.

ruptela est censenda, non obstante. Nec quisquam eujuscumque gradus, & conditionis existat, ad rationes predictas afferendas, jurandasque per procuratorem, si presens in Urbe fuerit, sed per seipsum tantum admittatur. Absentes vero, & qui infirmitate, aut carceribus, seu aliquo legitimo fuerint impedimento detenti, per eorum procuratorem speciale ad id mandatum habentem, eidem juramento adstringantur. Et nihilominus ad eos sic impeditos, si in Urbe fuerint, Notarius Camerae mittatur, qui ab eis quoque simile recipiat juramentum, de quo etiam coram testibus semper rogetur.

§.36. Rationes vero illas juratas, Notarius ipse rogatus, ad Calculatores, seu Computatores rerum Camerae statim deferat, ut inde ab eis ad Praesidentem, & Theaurarium quamprimum portentur, & celeriter discutiantur.

§.37. Cum vero Clericus solidationem computorum, que in domibus Clericorum fieri solent, aggredi voluerit, Camera Commissarium ad interessendum solidationi hujusmodi omnino citari facere teneatur, ac in ipsomet decreto commissionis solidationis post deputationem Iudicum expresse addi debeat. Qui Commissario prefato citato, & presente, ad computorum solidationem procedant, & absque dicto Commissario, quem omnino semper adesse sub poena privationis officii mandamus, non possit ullo modo, ullave in causa ad solidationem devenire.

§.38. Omnes autem rerum Camerae conductores, aliarumque Administratores, & pecuniarum Exactores, librum corio, vel membrana coopertum habeant, in quo aliquibus ex primis foliis in albis dimissis, facultatum literas, mandata, atque rescripta quaecumque, contractus denique ipsos ad verbum, quibus hujusmodi cura, & exactio Prepositi, administrationem ipsam gesserint transcribere, & deinde rationes ipsas modo & forma infra scriptis conscribere, & conscriptas edere teneantur. Quilibet postmodum a Notario Camerae, ut moris est, recipiatur. Et primo albo folio, nominibus Administratorum, administrationis genere, rationum qualitate, temporis, quo redduntur, spatio, & jurisjurandi substantia, brevioribus verbis inscribantur. Et subsequenter Praesidens, & Theaurarius, quid per Clericos Iudices, in eis animadvertendum sit, adnotare, & adnotationes ipsas manu eorum propria subscribere debeant.

§.39. Et ut ipsa rationum reddito faciliiori cognitione transigatur, earumque consolidatio semper, & ubique justa, & fidelis appareat. Quod hujusmodi rationum justificationes in eodem, si id commode fieri poterit, sin autem in alio libro, ab eo, qui illas redditurus est, registrentur, & ad verbum litera, ac mandata Cameralia quaecumque, fides, ac instrumenta, & reliqua omnes scripturae ad rem pertinentes transcribantur, & ad earum singulas singula

Quas rationes Notarius ad Calculatores deferat.

Clericus eas solidet presente Commissario.

Administratores librum teneant in quo etc.

Rationum redditio, ubi describenda sit.

Le rationes, & particulae, seu partice referantur, adjecto unicuique earum folio, necnon citato eujusdem libri chartarum numero, quo justificatio qualibet descripta fuerit. Ilque liber cum altero proferatur ab ipsis Camerae Computatore legatur, & cum originalibus scripturis, si eas rationem reddens penes se retinere voluerit, diligenter ab eodem conferatur, qui collatione priusquam in Camera una facta, & scriptura fidei reperta, id attestetur manu propria, his verbis utrobique, in libro videlicet justificationum, quarumlibet ipsarum *cum originali*. In scripturis vero originalibus, & a tergo illarum *cum Registro concordat*; ejus nomine proprio subscripto.

§.40. Et nihilominus in ipsa computorum solidatione Clerici ad id deputati originalia mandata, seu eorum transumpta authentica, & scripturas diligenter videre teneantur.

§.41. Libri quoque prefati rationum eorumque singulae partice, tam accepti, quam expensi, personarum, causarum, locum, annum, mensem, diem, ac summam adeo claros, atque distinctos contineant, ut qualis, quantumque sit introitus, & exitus omnibus innotescat. Quin etiam fides acceptorum, tam privatas, quam publicas, Notariumque de eis rogatum, ac nomina debitorum eujusdem Camerae, ac rationem illam spectantium eujusque qualitates pariter comprehendant. Et si ea de re contractus ullus celebratus, aliave scriptura, tam publica, quam privata confecta fuerit, ea omnia in eodem, vel altero libro prefato simul cum aliis registretur, & singularim, prout ipsa res exegerit, citentur. Et in qualibet exactione commissis proponatur, etiam taxa deinde scribatur. Et demum residuum pecuniarum quantum id fuerit, & a quibus exigendum adnotetur, per hoc enim introitum omnium Camerae ratio hucusque in incerto posita, & valde obscura reddita omnibus perspicua fiet, ac negotia hujusmodi cautius expedientur, & Clericorum judicium firmiter, atque tutius reddetur.

§.42. Ipsorum denique computorum, solidationes prompte semper omnibus patebunt, cum libros hujusmodi in Archivio eujusdem Camerae, computatores prefati perpetuo retinere, & custodire teneantur.

§.43. Quod si secus fiat, libri ipsi non admittantur, ac omni prorsus fide careant. Administrator etiam, qui rationes confecerit, perjurio notetur. Notarius vero pro qualibet vice ducentorum ducatorum poenam incurrat. Et si libris prefatis sub prescripta forma non confectis Clerici Iudices ad solidationes computorum processerint, ducatis mille auri prefate Camerae applicandis multentur, & ad interesse Fisci teneantur. Vicecamerarius vero, & Theaurarius, Praesidens, & alii Camerales, si & ipsi in culpa fuerint, nostro, & Successoris Nostri arbitrio puniantur, Computator ab officio removeatur. Rationes quoque superinde consolidatae, & calculi fa-

Clerici in solidatione videant scripturas originales.

Libri rationum, que continere debeant.

Et in Archivio custodiantur.

Contravenientium puniantur.

sti, ac inde secuta quaecumque sint nullius roboris, vel momenti.

§.44. Clerici vero Iudices, quibus ipsa rationum redditio demandata fuerit, non ut prius separatim, & alter post alterum rationes ipsas discutiant, sed antiquiorem posterior adeat, qui conjunctim, Administratore, computatore presentibus, citatoque Procuratore Fisci, seu Commissario Camerae cuncta perpendant, ponderent, & excutiant, admittenda admittant, reiicienda reiiciant, & dubia parti, & Fisco disputanda relinquunt, que cum eisdem mature examinata, atque discussa, prout eis justum videbitur, ab ipsis, facto prius verbo in plena Camera, decidantur, & terminentur.

§.45. Et quia ex tarda rationum redditione omnia in dies obscuriora redduntur, & pleraque mala exinde provenire nescuntur, que quo longius protrahuntur, & inveterascunt, eo impeditiora fiunt, & difficiliora explicantur. Quod Administratores omnes rerum Cameralium quocumque nomine nuncupati, qui rationes in Camera, quoquomodo reddituri sunt, illas non in fine administrationis eorum, ut prius, sed si administratio ultra annum duraverit, singulo quoque anno in fine illius, vel sequentis principio, modo praemisso, reddere omnino teneantur. Idque nisi iusta interduci suadente causa ipsi Camerae aliter expedire videatur, in ipso contractu, quem cum eis Camera de cetero inierit, exprimat, & ille ad id sub poena mille ducatorum similium, etiam eidem Camerae applicandorum, necnon eujusdem administrationis rationis amissione, que statim ab eis libere auferri, & aliis concedi possint, omnino adstringantur.

§.46. Et insuper quod prefatus Theaurarius generalis, de omnibus, & singulis rebus, & pecuniis ab eo, vel deputatis suis in hunc usque diem undecumque, & quomodocumque receptis, & expensis, ac etiam alius Theaurarius Noster secretus, de quibuscumque pecuniis, quas habuit, & percepit, necnon Magister Domus Nostre recepti hucusque, & impensi, ac Gubernator Urbis, Procurator Fiscalis, necnon Magistrus viarum eujusdem Urbis, & quicumque alii nostri in Alma Urbe Magistratus & Officiales, tam qui de presenti sunt, quam qui in praeteritum fuerint, cujuscumque status, gradus, vel praesentis sint, de quibuscumque condemnationibus criminalibus, seu poenis, aut compositionibus, ratione quorumcumque delictorum, & quarumcumque causarum ab eis hactenus factis, aut administratis, vel exactis, & ad Camerae Apostolicam spectantibus, deinceps vero Theaurarius ipse generalis singulo quoque semestri, Magister domus autem, ac Gubernator, Theaurarius secretus, & alii omnes prefati singulo trium mense reddere teneantur.

§.47. Proprium autem sit inter cetera dicti Commissarii munus, demandatas Ju-

Rationes a Clericis Iudicibus quoquomodo videantur.

Administratores anno quoque libet rationem reddant.

Theaurarius, & alii Pape ministri quantum rationem reddere debeant.

Commissarii Camerae officium.

Judicibus redditiones, rationes omnes, easdemque committas adnotare, & illarum celerem expeditionem procurare, curareque, ut id totum, quod perfectio calculo reliquum fuerit eidem Camera debitum, ad manus Depositarii generalis, vel illorum, ad quos spectaverit, seu decretum fuerit, quamprimum re ipsa perveniat. Et ut debitores remediis opportunis ad illud donec omnia integre perfoluta fuerint, compellantur, contractuum omnium, atque capitulorum, scripturarumque in Camera celebrandorum & discutendorum exempla, singulis Clericis, & Cameralibus, per dictos tres dies ante deferantur. Quod si ab Officio sic sibi inuncto defecisse constiterit, unius mensis salario, & jocalium portione, sibi in proxima divisione obventura, & si iterum deficiat salario semestris integri puniatur, tertia vero vice officio suo perpetuo privatus exiliet.

Computatorum Camera officium.

§.48. Verum cum magna, atque ampla negotia, que quotidie in Camera geruntur, prae eorum varietate, atque multitudine quadam ab Antecessoribus neglecta, partim in diuturna obscuritate lateant, partim etiam prorsus evanuerint, unde dicti Clerici & Camerales in summa illorum ignorantia verantes, plerumque consilia ancipites, sapissimeque distracta, rem ipsam, vel imperfectam relinquunt, vel cum magno ejusdem Camera detrimento, diversam agunt, fuerintque propterea ab ipsis Clericis, & Praesidentibus Computatores Camera, una cum alio ab eis pro tempore substituto, superioribus mensibus constituti, atque praefecti cura conficiendi librum majorem, in quem omnia ad Camera quomodolibet spectantia in dies singulos ab eis distincte conscriberentur, atque certo ordine congererentur. Nos itaque hoc non minus necessarium, quam utile hanc serie approbantes, & innovantes similiter statuimus, & ordinamus, quod ipsi deputati, & Praefecti, omnes & singulos introitus, ac exitus eidem Camera in dies obvenientes, quicumque fuerint, illiusque debitorum, & creditorum nomina, undeque provenientia in hoc ipso libro majori describant. Concessionum quoque rerum Cameralium, omnium contractuum, qui continuo in Camera celebrantur argumentum, atque substantiam, eorumque diem, & annum, Notariumque inde rogatum, quam brevissime perstringant, declarantque Camera, & Administratores quoscumque, prout res postulaverit, debitores, & creditores, eorumque quantitates claras, atque distinctas apponat. Nuntios etiam Apostolicos, Collectores, Subcollectores, Thesaurarios, Depositarios, & Commissarios, pecuniarum Exactores, ac reliquos omnes, qui ad aliquod negotium Camera expediendum admittentur, breviter conscribant, brevia, literas, patentes, & facultates, ac mandata Cameralia quaecumque adnotent, diem & annum, quibus illa expedita fuerint, adiciant, & a quo Clerico subscripta, Notarioque expe-

ditata, & denique, ubi registrata sint, compendio explicent, & que quidem omnia & singula incorrupta serventur, & integra custodiantur.

§.49. Praeterea volumus, & ordinamus omnes quibusvis negotiis Cameralibus, tam in Urbe, quam extra eam Praefectos, antequam illa exercent, & ab Urbe recedant, expeditiones suas quocumque nomine nuncupatas eisdem Computatoribus in eodem libro adnotandas exhibere, ipsaque nisi sic adnotatas, & in illarum tergo per alteram ex eisdem Computatoribus de hoc fidem facientem subscriptas, illis restitui omnino prohibemus. Pro earum vero expeditionum adnotatione, subscriptione & restitutione, Computatores praefati caveant a partibus etiam, ultra dantibus, quicquam accipere; quod si secus fecerint, pena privationis officii, seu alias arbitrio Camera puniatur.

§.50. Et insuper quod omnes cujuscumque gradus, atque dignitatis fuerint, res ipsius Camera ab libet & quomodocumque administraturi, priusquam administrationem suscipiant, jurent in manibus Cameraarii nostri negotium, atque curam sibi commissam, recte & fideliter se esse gesturos, rationes tempore debito rite reddituros, reliquum restituros, librosque rationum legitime conscripturos, ac illos intra tempus, quod eis, dum proficiscuntur, praefixum fuerit, etiam iniussos, in Camera exhibituros, eaque omnia se rite & fideliter praestituros penes eum ex Notariis Camera idoneo caveant. Ac cautio sic ab eis praestita in eodem libro majori ab eisdem Computatoribus summam adnotetur; quod si ab eis impedimento cessante praetermissum, nec intra dictum tempus impedimentum hujusmodi doctum atque improbatum fuerit, ultra poenas in cautione hujusmodi contentas, arbitrio Camera puniantur.

§.51. Idem quoque Computatores, Inventarium seu Indicem omnium & singulorum librorum, & rationum, quae hactenus in dicta Camera redite sunt, & in posterum reddentur, distincte & ordinate conscribant, in quo rationes ipsae, cujuscumque rei fuerint, a quo administratae, & redite, illarum quoque dies, & annus strictim demonstrantur; ac hujusmodi seu inventarii exemplum uterque eorum continuo apud se contineat, quibus librum nullum, nullasve rationes ad Camera spectantes cuiquam nisi Clerico, & Camerali tradere, vel in manibus dimittere liceat. Si quis autem ex Cameralibus eorum aliquem pro rebus Cameralibus videre, & apud se retinere voluerit, illum de manu dictorum Computatorum accipiat, & in eorum libello ad hoc tantum deputato se illum recepisse scribat, & intra dies quindecim ad summum restitutum promittat. Qui vero ex Computatoribus id facere neglexerit, suo sit officio ipso jure privatus, & pro libro & scripturis propterea deperditis damnus & interesse, tam Camera quam parti juxta formam literarum pia-

Ministerium Camerae expeditiones registrentur, & subscribantur a tergo per Computatores.

Ministri jurent, & caveant ut licet. Penas autem fideliter computationem reddentium.

Computatorum Camera officium.

UNIVERSITATIS TONOMA GENERAL DE

pia

Librorum & scripturarum Camerae computatores excommunicationis poenam incurant.

Computatores Camerae jurent, & caveant officium fideliter administrare.

Clerici si salarium sibi ipsi statuerent non possint.

Decretum incantans.

Executor deputatur Camerarius.

pia memorie Julii II. & Leonis X. etiam Romanorum Pontificum Praedecessorum praefatorum omnino resciat, vel alias arbitrio Camera puniatur.

§.52. Verum cum multi varii, multique libri, ac quam plures, diversaque scripturae rerum Cameralium, ob nullam, vel modicam in illis custodiendis, conservandisque hucusque adhibitam diligentiam, variis in locis, dispersi, atque diffusi sint, & a plerisque detineantur in maximum Camera detrimentum; Volumus etiam, & ordinamus, omnes & singulos illorum detentores & occupatores, ac hujusmodi occultationis consocios, & participes, nisi in Urbe intra octo, & extra eam intra triginta dies a die notitiae publicationis praesentium numerandos, pro qua Nos alias literas nostras, quae publicentur, decernere intendimus, eosdem libros, & scripturas, ad Computatores & Custodes praefatos detulerint, vel easdem personas detinentes, consocias, & participes denunciaverint, excommunicationis majoris laqueo subjacere.

§.53. Quos quidem Computatores, & Custodes pro tempore existentes, cum illorum officium sit maximi ponderis, atque momenti, priusquam ad illius exercitium admittantur, jurjurando adstringi, & idonee cavere volumus, praefatum officium se recte, & fideliter executuros, omniaque, & singula eis praescripta stricte custodituros, & diligenter observaturos.

§.54. Postremo cum valde inconveniens, & a jure alienum sit, quod quis in concernentibus proprium commodum suum se iudicem constituat, pariter constitutum & ordinamus, quod Clerici praefati pro aliquo munere, seu onere ordinario, vel extraordinario a Romano Pontifice pro tempore sibi iniuncto, salarium seu mercedem sibi ipsi statuere & declarare non possint, sed illud ab eodem Pontifice, vel eo, cui ea cura demandata fuerit, qualitate personae & negotii commissi consideratis ordinetur.

§.55. Decernentes Constitutiones & Ordinationes & decreta nostra praemissa, sancte, & inviolabiliter ab omnibus, etiam sub sententia, censuris & poenis praemissis, perpetuo observari, sicque & non aliter per quoscumque censei, iudicari, definiri & interpretari debere. Necnon ex tunc irritum, & inane, quicquid secus super his, omnibusque & singulis aliis praemissis per praefatos, aut quoscumque alios, quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§.56. Quodcirca dilecto filio nostro Vitellio S. Mariae in Via-lata Diacono Card. Vitellio nuncupato, moderno, & pro tempore existenti nostro, & ipsius Ecclesiae Romanae Camerario, per Apostolica scripta, illi etiam in virtute sanctae obedientiae districte precipiendo, & ejus etiam quoad hoc conscientiam onerando, pari Motu mandamus, quatenus praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, tam in d. Camera, quam extra eam, ubi, quando, & quoties Bull. Rom. Tom. IV, Par. II.

opus fuerit, solemniter publicari, & in ejusdem Camera libris registrari, ac per omnes, quos illa concernunt, inviolabiliter observari, & debite executioni demandari, ac illa quoties pro parte alicujus interesse habentis requisitus fuerit, in judicio & extra exhiberi faciat. Ac universos praefatos ad illorum observationem censuris & poenis praemissis, quacumque mora cessante, cum effectu cogat & compellat; contradiatores quoslibet, ac inobedientes, & rebelles, auctoritate nostra, appellatione postposita, compescendo.

§.57. Non obstantibus praemissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon dictae Camera juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ac omnibus illis, quae in singulis Praedecessorum praefatorum, ac nostris literis praedictis cautum fuit non obstat, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.58. Ut autem Constitutiones, statuta, ordinationes, & decreta nostra hujusmodi ad singulorum, quos oportet, notitiam perveniant, nec illorum ignorantia quempiam excuset, volumus, ac etiam dicta Apostolica auctoritate mandamus, quod praesentes litterae Basilicae Vaticanae, & dictae Camerae valvis, necnon in acie campi Flora, aliisque publicis, & opportunis Almae Urbis praefatae locis per unum ex Curforibus nostris de more affigantur, & ibi, quantum ad lecturam earum opus fuerit, permanant.

§.59. Ac singulo quoque anno in perpetuum in eadem Camera, qua mense Octobris prima habebitur, per novissimum Clericum tunc praesentem palam, & alta voce ad verbum sine intermissione legantur.

§.60. Quodque illarum exemplis fideliter excerpitis, ac etiam impressis unius Notarii Camerae manu subscriptis, & Cameraarii praefati sigillo obsignatis, eadem prorsus fides ubique locorum, etiam in judicio adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhibetur, si forent exhibite, vel ostensa. Nulli ergo &c.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, Kal. Novemb., Pont. nostri anno quinto.

CII. Forma professionis Fidei Catholicae observanda a quibuscumque promotis, & promovendis ad aliquam liberalium artium facultatem, electisque, & eligendis ad Cathedras, lecturas, & regimen publicorum Gymnasiorum.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam. IN Sacrosancta Beati Petri Principis Apostolorum Cathedra, meritis licet impati- bus, hisce procellosis militantis Ecclesiae

Clausula de rogatoria.

Forma & effectus publicationis.

Hae Constitutione legatur anno quolibet in prima Camera.

Transumptum cum fileis.

Exordium.

Exordium.

C c

temperatibus constitutos, plurimum Nos oportet esse sollicitos, ut Domini gregem...

Causa Causa

Doctores, ac ceteri cujus...

Rectores studiorum, & alii...

Scholares neque...

lecturas recepti, in Italia infra tres, extra vero illam infra sex menses a die publicationis...

§.5. Ac omnibus, & singulis eorumdem Universitatum, & Gymnasiorum Rectoribus, Doctoribus, & aliis Superioribus...

§.6. Ac quascumque receptiones, promotiones, electiones, & admissiones absque processu, certaue de Religione, & Fide...

§.7. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis...

Superiores non permittant...

Promotiones aliter...

Decretum irritant.

& auctoritate, judicari, & definiti debere, ac quicquid fecus a quoquam quavis auctoritate...

Clausula derogatorie.

Forma & effectus publicandi.

Forma professionis fidei.

Christum Filium Dei unigenitum. Et ex Patre natum ante omnia secula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero...

Forma autem dicte Professionis Fidei haec est.

EGO N. firma fide credo, & profiteor omnia & singula, quae continentur in Symbolo fidei, quod S. R. E. utitur, videlicet. Credo in unum Deum, Patrem Omnipotentem, factorem Coeli, & Terrae, visibilium omnium, & invisibilium. Et in unum Dominum Jesum...

imagines Christi, ac Deiparæ, semper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem, ac venerationem impartendam. Indulgentiarum etiam potestatem a Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano populo maxime salutarem esse affirmo, Sanctam, Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum Matrem, & Magistram agnosco. Romanoque Pontifici Beati Petri Apostolorum Principis Successori, ac Jesu Christi Vicario, veram obedientiam spondeo, ac juro. Cetera item omnia a Sacris Canonibus, & Œcumenicis Conciliis, ac præcipue a sacrosancta Tridentina Synodo, tradita, definita, & declarata indubitanter recipio, atque profiteor: simulque contraria omnia, atque hæreses quaslibet ab Ecclesia damnatas, & rejectas, & anathematizatas, ego pariter damno, rejicio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo salvus esse potest, quam in presenti sponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & immaculatam usque ad extremum vitam spiritum constantissime Deo adjuvante retinere, & confiteri, atque a meis subditis, seu illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, & doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem N. spondeo, voveo, ac juro, sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

Sanctio pœnalis.

D. P. An. V. 15. Novemb.

§.11. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ Ordinationis, inhibitionis, derogationis, voluntatis, statuti, decreti, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac B. Petri, & Pauli Apost. ejus se doverit incursum.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, Idus Novem., Pontificatus nostri Anno V.

CIII.

Forma professionis Orthodoxæ Fidei observanda a provisis de beneficiis Ecclesiasticis curatis ac dignitatibus, Ecclesiis, Monasteriis, & aliis locis Ordinum Regularium, & Militiarum.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Hæc dispositio Conc. Trident. est in c. 14. Sess. 24.

INiunctum Nobis Apostolicæ servitutis officium requirit, ut ea quæ Dominus Omnipotens, ad providam Ecclesiæ suæ directionem, sanctis Patribus in nomine suo congregatis divinitus inspirare dignatus est, ad ejus laudem, & gloriam incunctanter exequi properemus. Cum itaque juxta Concilii Tridentini dispositionem, omnes, quos deinceps Cathedralibus, & superiori-

bus Ecclesiis præfici, vel quibus de illarum dignitatibus, canonicatibus, & aliis quibuscumque beneficiis ecclesiasticis, curam animarum habentibus, provideri contingeret, publicam Orthodoxæ Fidei professionem facere, sequæ in Rom. Ecclesiæ obedientiam permanentes spondere, & jurare teneantur.

Extensio ad Concilia.

§.1. Nos volentes etiam per quoscumque, quibus de Monasteriis, Conventibus, Domibus, & aliis quibuscumque locis regularium quorumcumque Ordinum, etiam Militiarum, quocumque nomine, vel titulo providebitur, idem servari, & ad hoc ut unus ejusdem fidei professio uniformiter ab omnibus exhibeatur, uniceque, & certa illius forma cunctis innotescat, nostræ sollicitudinis partes in hoc alicui minime desiderari, formam ipsam præsentibus adnotatam, publicari, & ubique gentium per eos, ad quos ex decretis ipsius Concilii, & alios prædictos spectat, recipi, & observari, ac sub pœnis per Concilium ipsum in contravenientes latis, juxta hanc, & non aliam formam professionem prædictam solemniter fieri, auctoritate Apostolica tenore præsentium districte præcipiendo mandamus hujusmodi sub tenore.

Forma professionis Fidei observanda sub pœnis hic expressis.

Ego N. firma fide credo, & profiteor omnia, & singula, quæ continentur in Symbolo Fidei, quo S. R. E. utitur, videlicet, Credo in unum Deum, Patrem Omnipotentem, factorem Cœli, & Terræ, visibilium omnium, & invisibilium. Et in unum Dominum Jesum Christum Filium Dei unigenitum: Et ex Patre natum ante omnia sæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de Cœlis. Et incarnatus est de Spiritu Sancto, ex Maria Virgine, & homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis, sub Pontio Pilato passus, & sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum Scripturas, & ascendit in Cœlum, sedet ad dexteram Patris, & iterum venturus est cum gloria judicare vivos, & mortuos, cujus regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum, & vivificantem, qui ex Patre, Filioque procedit. Qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas. Et unam Sanctam, Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi sæculi. Amen. Apostolicas, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque ejusdem Ecclesiæ observationes, & constitutiones firmissime admitto, & amplexor. Item sacram Scripturam juxta eum sensum, quem tenuit, & tenet sancta Mater Ecclesia, cujus est judicare de vero sensu, & interpretatione sacrarum Scripturarum, admitto; nec eam unquam, nisi juxta unanimum consensum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque septem esse vera, & propria Sacramenta novæ legis, a Jesu Christo Domino

mino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet, Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam unctionem, Ordinem, & Matrimonium: illaque gratiam conferre, & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem sine sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque, & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus in supradictorum omnium Sacramentorum solemnè administratione recipio, & admitto. Omnia & singula, quæ de peccato originali, & de justificatione in Sacrosancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium sacrificium pro vivis, & defunctis, atque in sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse vere, realiter, & substantialiter, corpus, & sanguinem, una cum anima, & divinitate Domini nostri Jesu Christi, fierique conversionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem, quam conversionem Catholica Ecclesia transubstantiationem appellat. Fateor etiam sub altera tantum specie, totum atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi. Constante teneo Purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragiis juvari. Similiter, & Sanctos una cum Christo regnantes, venerandos esse, eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum Reliquias esse venerandas. Firmiter assero imagines Christi, ac Deiparæ semper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem, ac venerationem impartendam. Indulgentiarum etiam potestatem a Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano populo maxime salutarem esse affirmo. Sanctam, Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum matrem, & magistram agnosco. Romanoque Pontifici Beati Petri Apostolorum Principis Successori, ac Jesu Christi Vicario veram obedientiam spondeo, ac juro. Cetera item omnia a Sacris Canonibus, & Œcumenicis Conciliis, ac præcipue a Sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio, atque profiteor: simulque contraria omnia, atque hæreses quaslibet ab Ecclesia damnatas, & rejectas, & anathematizatas, ego pariter damno, rejicio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo salvus esse potest, quam in presenti sponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & immaculatam usque ad extremum vitam spiritum constantissime Deo adjuvante retinere, & confiteri, atque a meis subditis, seu illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, & doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem N. spondeo, voveo, ac juro, sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

Justo publicandi.

§.3. Volumus autem quod præsentis litteræ in Cancellaria nostra Apostolica de

more legantur, & ut omnibus facilius pateant, in ejus quinterno describantur, ac etiam imprimantur.

Sanctio pœnalis.

§.4. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ voluntatis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem, &c.

D. P. An. V. 15. Novemb.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, Idibus Novemb., Pontificatus nostri Anno V.

Publicatio.

Litteræ, & publicata fuerunt supra scriptæ litteræ Romæ in Cancellaria Apostolica, Anno Incarnationis Dominicæ 1564. die vero Sabbati 9. mensis Decembris, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Pii Papa IV. Anno V.

A. Lomellinus Castor.

CIV.

Approbatio Confraternitatis sub invocatione Duodecim Apostolorum nuper in Urbe instituta, pro decentiori Sanctissimi Eucharistiæ Sacramenti veneratione, & egenorum mendicare erubescendum, vel alias oppressorum subventionem, Et largitio indulgentiarum.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Procuratio.

IN Apostolicæ dignitatis culmine, meritis licet imparibus, divina dispositione constituti, ad ea nostræ considerationis aciem libenter dirigimus, per quæ nostræ provisionis auxilio divinus cultus cum animarum salute, ubilibet activum suscipi incrementum; & his, quæ propterea ex pia fidelium devotione instituta, & ordinata dicuntur, ut firma perpetuo, & inconcussa permaneant, cum a Nobis petitur, Apostolici muniminis præsidium propensius impatimur, ac fideles ipsos spiritualium gratiarum muneribus prosequimur, ut exinde divinæ gratiæ aptiores reddantur, & caritatis devotio in eis per amplius augeatur.

Quidam Christiani in Urbe, Confraternitatem, pro decentiori Eucharistiæ Sacramenti veneratione, & regimine Monasterii Domus Pii, & subventionem egenorum mendicare erubescendum aut alias opt. preforum.

§.1. Sane dilecti filii confratres Confraternitatis sub invocatione duodecim Apostolorum in Ecclesia Conventus eorumdem Sanctorum duodecim Apostolorum de Urbe Ordinis Fratrum Minorum Conventualium nuncupatorum instituta, Nobis nuper exponi fecerunt, quod alias nonnulli Christiani fideles pia devotione ducti considerantes Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum inter cetera Ecclesiæ Sacramenta, præcipuis honore, reverentia, & veneratione dignum, præsertim dum ad infirmos defertur, a nonnullis, vel paucis admodum Christianis fidelibus, & minus quam deceat honorifice comitari, idque agre ferentes, & singulari zelo devotionis cupientes, ut eidem Sacramento debitus cultus, honor, & veneratio exhiberentur, quantum in eis erat, providere, unam utriusque sexus Christianissimum Confraternitatem, sub Invocatione præfata

ad

ad Omnipotentis Dei, Sacratissimi que Corporis Domini laudem, gloriam, & honorem instituerunt, & ordinarunt, ac pro eius salubri directione, & incremento, piorumque operum exercitio inter alia, nonnullos ex eis, qui curam, & regimen Monasterii Monialium domus Pie nuncupati, regionis S. Eustachii de Urbe, sub regula Sanctae Clarae dicti Ordinis, mulierumque ibi pro tempore degentium noviter erecti, & ab ipsa Confraternitate trahentis originem, haberent, & alios, qui Christianissimum eleemosynas perquirent, ut exinde pauperibus erubescens, & miserabilibus personis in suis necessitatibus eorundem Christianissimum ope, secrete, & alias subveniretur, alios vero, qui alia pietatis, & caritatis opera erga quoscumque pauperes ope destitutos, ac indigentia, paupertate, & litibus, & aliter oppressos illos consulendo, & iudicibus pro iustitia commendando, ac visitando, & ex eorum, & aliorum Christianissimum eleemosynis, quantum possent, eis subveniendos exercerent, constituerunt, & deputarunt.

Protektoribusque d. Confraternitatis Cardinalibus, Vuelliam deputarunt.

Et modo supplicat Pontifici, pro confirmatione praedictorum.

Hic Pontifex de institutione, & Protektoribus deputacione, & ordinatione, & firmatas approbat.

§.2. Necnon dilectum filium nostrum, Vitellium Sanctae Mariae in Via-lata Diaconum Cardinalem Vitellium nuncupatum, S. R. E. Camerarium, in suum, & dictae Confraternitatis Confratrem, & Protektorem elegerunt, & receperunt, prout in instrumentis, seu capitulis, aut aliis documentis desuper factis, plenius dicitur contineri.

§.3. Quare pro parte Confratrum praedictorum Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus institutioni Societatis, ac Constitutioni, deputationi, electioni, & receptioni praefatis, pro firmiori illarum substantia robur Apostolica confirmationis adiacere, ac alias in praemissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

§.4. Nos igitur, qui pia, & salubria fidelium vota, ex quibus divinus cultus propagatur, & salus animarum provenit dignoscitur, pii patris affectione libenter prosequimur, & ut optatum sortiantur effectum, operam efficacem attentius impendimus, ac tam venerabile Sacramentum a cunctis Christianissimis, ut per hoc eorum desideratam salutem consequi valeant, per amplius honorari, venerari, laudari, & magnificari sinceris exoptamus desideriis, ac Omnipotenti Deo, quod tam salubria, necessaria, & utilia opera exercentur, immensas gratias agentes, & ut illa perpetuo frequententur, ac Christianissimos ipsi eis ferventius insistant, quo Nos erga eos amplioribus, & specialioribus gratiis liberales esse, seque propterea majori celestis gratiae devotione refici posse cognoverint, quantum cum Deo possumus, providere volentes, necnon veriores praemissorum instrumentorum, & aliorum documentorum desuper confectorum tenores, praesentibus pro expressis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, institutionem, & ordinationem Confraternitatis, necnon constitutionem,

& deputationem, ac Protektoris electionem, & receptionem huiusmodi, aliaque omnia, & singula per eosdem Confratres circa praemissa gesta, statuta, & ordinata, ac prout illa concernunt, reliqua in instrumentis, seu capitulis, aut aliis documentis praedictis contenta, & inde secuta, quaecumque, (licita tamen, & honesta) Apostolica auctoritate tenore praesentium, approbamus, & confirmamus, ac illa omnia, & singula Apostolice muniminis praesidio roboramus, omnemque & singulos, tam juris, quam facti defectus, si qui forsitan intervenerint in eisdem, supplemus: Et nihilominus eundem Vitellium Cardinalem, & quemcumque, qui ad id per ipsos Confratres pro tempore electus fuerit, in eisdem Confraternitatis Protektorem constituimus, & deputamus.

§.5. Et insuper eisdem Confratribus quaecumque statuta, Ordinationes, capitula, & decreta felix regimen, & gubernium dictae Confraternitatis concernentia (licita tamen, & honesta, ac sacris Canonibus non contraria) edendi, condendi, & faciendi, conditaque mutandi, alterandi, ac penitus tollendi, seu cassandi, & alia de novo edendi, condendi, & faciendi. Quae postquam edita, condita, facta, alterata, mutata, & pro tempore per existentem Vicarium, Almae Urbis approbata fuerint, eo ipso dicta auctoritate approbata sint, & esse censentur. Seque in dicta Ecclesia congregandi, & Congregationes faciendi, ac dilectis filiis fratribus dicti Conventus Confraternitatem, suosque Confratres huiusmodi in dicta Ecclesia recipiendi, & admittendi, ac inibi congregari permittendi, plenam, liberam, & omnimodam potestatem, licentiam, & facultatem eisdem auctoritate, & tenore concedimus, & impartimus.

§.6. Et insuper, ut Ecclesia, & Confraternitas in ea instituta huiusmodi, congruis frequententur honoribus, ac Confratres ipsi, alique Christianissimos ad praefatum Eucharistiae Sacramentum dum processionaliter, ac alias ad infirmos deferunt, devote, & honorifice comitandum alliciantur, & etiam, ut se eo promptiores ad id exhibeant, quo se exinde aeterna vitae praemia facilius consequi speraverint, de Omnipotentis Dei misericordia, ac BB. Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus, & singulis ipsius Confraternitatis Confratribus pro tempore existentibus, & illam pro tempore ingredientibus, ceterisque utriusque sexus Christianissimis vere poenitentibus, & confessis, seu statutis a iure temporibus consistendi propositum habentibus, qui dictam Ecclesiam in singulis diebus festivitatum duodecim Apostolorum annis singulis devote visitaverint, ac processionaliter cum eisdem Confratribus dictum Eucharistiae Sacramentum, dum illud tam ad infirmos, quam alio, pro tempore deferretur, honorifice, ac cum debitis reverentia, & honore, Deum orando, & mente recolendo, piisque precibus ad eum effundendo comitari fuerint, ac qui Missa ultimo quoque die Domini-

Aliaque statuta de cetero edendi facultatem tribuit.

Indulgentias Confratribus elargitur.

minico cujuslibet mensis in d. Ecclesia alia voce, & alias solemniter celebranda interfuerint, vel inibi confessi, & corde contriti ipsum Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum sumperint, ac praemissa adimpleverint, & quoties orationem quadraginta horarum nuncupatam per eisdem Confratres fieri contigerit, in dicta Ecclesia, seu eorum Cappella interfuerint, quoties id fecerint, toties plenariam omnium, & singulorum peccatorum suorum indulgentiam & remissionem in forma Jubilaei Sancti auctoritate, & tenore praefatis, misericorditer in Domino concedimus, & elargimur. Ac institutionem Confraternitatis, ac constitutionem, electionem, & receptionem Protektoris, capitulaque, & alia per eosdem Confratres gesta huiusmodi, perpetuis futuris temporibus observari debere.

Clausula huius Bullae praeservativa.

Clausula sublati.

Derogatio contrariorum.

§.7. Necnon indulgentias, & alia praemissa sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, aut derogationibus similium, vel dissimilium indulgentiarum, & gratiarum nullatenus comprehendi, sed semper ab illis excepta fore, & censi, dictosque Confratres, suosque officiales, aut eorum aliquem super praemissis, seu eorum aliquo a quoquam quovis praetextu, etiam pro informatione Curiae, tam ex officio, quam ad instantiam Fisci quomodolibet molestari, seu perturbari non posse.

§.8. Et sic per quoscumque Iudices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & definiti debere. Ac quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

§.9. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Conventus, Monasterii, & Ordinis praefatorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, eorumque superioribus, & personis sub quibusvis etiam tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, per quoscumque Romanos Pontifices etiam Praedecessores nostros, ac Nos, & Sedem praedictam, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, & alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore perman-

suris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.10. Volumus autem quod transumptis, praesentium manu alicujus Notarii publici, vel Secretarii ipsius Confraternitatis subscriptis, & sigillo praedictae Confraternitatis seu Protektoris illius, aut alicujus Curiae Ecclesiasticae, seu personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem profusus fides adhibeatur, & adhiberi debeat, quae literis ipsis originalibus adhiberetur, si exhibita forent, vel ostensa.

Datum Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die decimasexta Novembris, millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, Pontificatus Nostri Anno V.

Fides extemplosum.

D. P. An. V. 16. Novemb.

CV.

De Spoliis Clericorum, extra residentiam decedentium.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

IN suprema militantis Ecclesiae specula meritis licet insufficientibus divina dispositione constituti, cunctos non solum vigilantia nostra commissos dominicos greges, sed etiam singulorum Pastorum suorum actus intensa nostrae mentis acie collustrantes, studium efficacem, operamque sedulam ad hoc omnino statuiimus adhibere, ut quemadmodum operosum Sac. Conc. Tridentini progressum, felicemque exitum, Domino cooperante praestitimus, ita Sanctissima illius decreta, ipsorum praesertim, qui in Apostolica sollicitudinis partem vocati sunt, Pastorum officium concernentia, non tepide, neque dissimulantes exequamur.

§.1. Sane licet in Concilio praefato saluberrima fuerit ordinatione decretum, quod omnes, & singuli venerabiles fratres nostri Patriarchae, Primates, Archiepiscopi, & Episcopi, & alii beneficiati apud Ecclesias sponas suas residere teneantur, nonnulli tamen (quod non sine animi nostri moerore referimus) adeo sui, gregumque, quos olim deperditos Salvator Noster proprio Sanguine redimere dignatus est, sibi creditorum obliti sunt, ut etiam nunc in Alma Urbe, vel alibi commorantes, & sacrosancta spiritualis matrimonii, inter eos suaeque Ecclesiae solemniter contracti iura confundentes, sponas suas in longa quasi viduitate relictas, & praedictas Ecclesias quomodocumque sibi concessas invisere, & apud illas, ut probos, & providos patrefamilias decet, residere non curent, in perditione animarum suarum, & subditorum suorum, ac perniciosum exemplum, & scandalum plurimorum.

§.2. Nos hanc illorum contumaciam alicujus, etiam temporalis poenae metu frangendam, seu convincendam esse cens-

Procuramus.

Conc. Trid. Sess. 6. c. 1. & Sess. 21. c. 1. decrevit curatos, apud eorum Ecclesias residere debere.

Hic Pontifex etiam monet, & hortatur eosdem ad residentiam.

fontes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolice potestatis plenitudine, omnibus, & singulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis prefatis, ac aliis quibuscumque, etiam quavis auctoritate, dignitate, gradu, vel preeminencia praeferentibus, dictas Ecclesias in commendam, vel administrationem, aut alio quovis nomine obtinentibus, & aliis quibuscumque beneficiis curam animarum habentibus, qui juxta decreti super Residentia in Concilio praedicto promulgati tenorem, personalem in suis Ecclesiis residentiam facere tenerentur, in virtute sanctae obedientiae, ultra penas in dicto decreto Concilii contentas, etiam sub privationis eorum, a regimine, & administratione Ecclesiarum suarum, ac aliis nostro & pro tempore existentis Romani Pontificis Successoris Nostri arbitrio, imponen. penis distincte praecipiendo per Apostolica scripta mandamus, quatenus omni mora cessante in eisdem suis Ecclesiis, juxta formam, & tenorem dicti Concilii personaliter residentent.

Et non restitui bonis, nec spoliis ad Camerae in specie stare decernimus non attenta licentia restitui, si extra Residentiam decedissent.

§.2. Et nihilominus, si quos mandato nostro hujusmodi, quod absit, non parere contigerit, ne etiam tales absentes melioris in hac parte conditionis, quam ceteri in suis Ecclesiis residentes existant, hac nostra perpetuo vultura sanctione per praesentes statuimus, & ordinamus, quod deinceps omnia, & singula mobilia, & immobilia, etiam in Urbe, vel ejus districtu, existentia, & inventoria, res, & bona, jura, & actiones cujuscumque qualitatis, & valoris, ac ubicumque locorum consistant, ad Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, Episcopos, & alios quoscumque, etiam quavis auctoritate, dignitate, gradu, & preeminencia praefulgentes, Ecclesias praedictas in titulum, vel commendam, sive administrationem, aut alio quovis nomine obtinentes, & alios quoscumque beneficiatos, curam animarum habentes, qui extra praedictas Ecclesias, ac Dioc., etiam in Romana Curia, aut alibi degentes, & juxta decretum, & formam Concilii hujusmodi non residentes decesserint, pertinentia, & per illos suarum Ecclesiarum, ac quorumcumque Monasteriorum, Prioratuum, Praepositarum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura, secularium, & regularium, quae illi quomodolibet obtinuerint, ac fructuum, reddituum, & proventuum Ecclesiarum eorum, necnon pensionum annuarum sibi super similibus fructibus, redditibus, & proventibus reservatarum, & assignatarum, occasione quaesita, etiam si facultatem specialem de illis, aut eorum, parte testandi, & alias libere disponendi, a Nobis, & a quibuscumque aliis Romanis Pontificibus Praedecessoribus, & Successoribus Nostri, etiam cum clausulis, quod facultates hujusmodi revocari non queant, aliisque irritantibus decretis obtinuerint, & in vim illarum literarum desuper confectarum, de rebus, & bonis hujusmodi jamque disposuerint, tamquam spolia ad Came-

ram Apostolicam legitime pertineant. §.4. Liceatque dilectis filiis moderno, & pro tempore existenti Commissario Nostro generali, & suis dictae Camera deputatis in eventum decessus hujusmodi, solum inventarium super rebus, & bonis praefati conficere, illaque, prout de reliquis clericorum spoliis fieri solet, ad dilecti filii Nostri moderni, & pro tempore existentis generalis Theaurarii manu redigere, dictaque Camera applicare, cujusvis licentia desuper minime requisita.

§.5. Ac facultates, & desuper confectas literas praedictas, etiam Motu, & scientia similibus, etiam in recompensam laborum, & obsequiorum, etiam Nobis, & Ecclesiae Romanae dictaque Sedi impensorum quomodolibet concessas, & etiam iteratis vicibus approbatas, illarum omnium tenores praesentibus pro sufficienter expressis & ad verbum insertis habentes, in eventum obitus hujusmodi, etiam si in Urbe, aut ejus districtu, vel alibi extra suas Ecclesias, ut praefatur, contigerit, ex nunc, prout ex tunc, & contra, in dicta contumacia pena ejusdem potestatis plenitudine, & tenore revocamus, cassamus, & annullamus, & tam eas, quam earum praetextu quomodolibet pro tempore condita, factaque testamenta, codicillos, legata, donationes, & alias dispositiones quascumque, etiam ad pias causas, vel in remunerationem servitorum nulla, & invalida, nulliusque rooris, vel momenti fore, neque cuiquam contra praesentium tenorem suffragari.

§.6. Et sic per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, & S. R. E. Cardinales in quavis instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis alias judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definituri debere, ac quidquid fecerit a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

§.7. Per hoc autem nostris, & Romanorum Pontificum Praedecessorum nostrorum ordinationibus, reservationibus, & decretis, quoad Praelatorum, & aliorum beneficiorum, etiam in suis Ecclesiis, aut Diocesi, residentium, & ibi decedentium, quae etiam ampliamus, & extendimus ad habentes Ecclesias in Urbis districtu, ubique residentes, & decedentes, spolia Camera Apostolica applicata haecenus emanatis, nullatenus praesudicare, neque quicquam in eis alterare intendimus, sed ea in suo robore, ut antea, manere volumus, praeterquam quoad eos, qui in suis Ecclesiis juxta formam praedicti Concilii resederint, & specialem licentiam testandi habuerint, hanc enim tantum salvam eis esse volumus, ita ut generalis licentia testandi eis quamquam residentibus minime suffragetur, sed sola speciali, si quam habuerint, tueri se possint.

§.8. Ceterum, ut praecipuum, mandatum, statutum, ordinatio, revocatio, cassatio, decretum, & alia praemissa, praesentesque literae ad eorum, quorum interest, notitiam nullius-

Jusso descripti boni dicta bona, & Camera applicandi.

Licentias testandi non residentibus tolli, dispositionesque eorum annullare.

Decretum irritans.

Declaratio quod aliae ordinationes Apostolica circa spolia, firma remaneant.

Forma & effectus publicandi, quam habet in fine.

nulliusque possit aliquam illorum ignorantiam pretendere, vel excusationem allegare, sed illa perpetuo firma, & illibata permaneat, volumus, & mandamus, quod eadem praesentes in Basilica Principis Apostolorum de Urbe, & Cancellaria Nostrae valvis, ac acie Campi Florae per aliquem ex Curforibus Nostri affixa, copia illarum ibi dimissa, ab ea die omnes perinde ardeant, ac si illis personaliter intimata fuissent.

Classis de rogatoria.

D. P. An. V. 27. Novemb.

§.9. Non obstantibus praemissis, ac in favorem Curialium per sel. record. Sixtum Quartum, Leonem Decimum, Julium Tertium, & quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros, ac etiam per Nos editis, & approbatis, necnon aliis literis, Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo &c.

Datum Roma apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae, millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, 7. Kal. Decembris, Pont. Nostri An.V.

CVI.

Revocatio cujuscumque privilegii, Communitatibus, Confraternitatibus, & aliis quibuscumque, etiam locis piis concessis, homicidam in die Veneris Sancti, aut alio tempore e carceribus liberandi, & reservatio ejusmodi gratiae consulto Pontifice ab ejus officialibus de cetero concedenda.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Um ad solitam Romani Pontificis Jesu Christi Vicarii clementiam, tamquam ad exuberantem pietatis fontem pro gratis impetrandis undequaque concurratur, ipsique more pii patris omnes uti filios dilectissimos in intimis caritatis, & misericordiae viscibus indulgenter amplectimur, usu nonnumquam evenit, inde privilegia flagitando reportari, quae licet prima petitionis specie nihil incommode secum afferri videbantur, illorum tamen concessionem subsequens experientia Republicae damnosam, meritoque esse convincit improbandam.

Causa hujus Constitutionis.

§.1. Sane quoniam, & Nostri pastoralis officii cura, & praesentium temporum conditio plane Nos coegit, modum diversis abusibus, qui jampridem in mores hominum, quos Dei providentia vigilantiae Nostrae committere dignata est, sensim irreperant, aliquando salubriter imponere, prout in his, non solum circa spirituales universales Ecclesiae, cui licet immeriti praesidemus, etiam circa temporalem Sedis Apostolicae statum videlicet reformandum, aciem Nostrae mentis intendere dudum cooperante Domino non desistamus. Nos etiam non minimum operae precium facturos esse censemus, si cunctas, quo ad ejus fieri poterit, Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

occasionem homicidiorum, quae in divinae Majestatis offensam, & publicae quietis perturbationem in dies passim increbrescunt, patratorum conabimur e medio submovere. Considerantes itaque privilegia variis Civitatum, Terrarum, & locorum Nobis, & Sanctae Romanae Ecclesiae in temporalibus immediate subsectorum, Communitatibus, Universitatibus, ac Confraternitatibus, & aliorum priorum locorum, Rectoribus, & hominibus super uno homicida singulis annis Veneris in Parasceve, vel alio certo die, e carceribus, meritisque supplicii liberando, & salutiferae Crucis, vel Altari praesentando, aut patriae dimittendo, per nonnullos Romanos Pontifices Praedecessores Nostros, & Sedem praedictam in Christianae caritatis, divini cultus, & fidei subditorum favorem diversimode concessa, nonnumquam improbis, scitariis, & sceleratis paricidis ansam in proximum, quemque suum sub spe liberationis hujusmodi crudeliter saviendi, & humanum sanguinem effundendi praebuisse, ac illos in quorum manu privilegiorum usus, aut executio sita est, eis ut plurimum non ad Christianam pietatem uti, sed potius ad quantum, & favores importunos in animarum suarum perniciem, & bonorum scandalum imprudenter abuti solere, perditissimos homines, a necessaria, nec ulla ratione condonandi morte, caelo, terraque multum indignantibus, atque reclamantibus impie sub praetextu pietatis eripientes.

Revocatio privilegiorum Confraternitatibus & aliis concessorum liberandi homicidas carceratos.

§.2. Nosque propterea omnino praestare censentes, quod hujusmodi gratiae, a nostro & qui, cum sit omni corruptela superior, an tales hujus immanitatis damnati homines misericordiae locum reliquerint, sincerius rimabitur, Rom. Pontificis pro tempore existentis, quam incertae multitudini, corruptorumve Rectorum arbitrio dependant. Necnon quorumcumque privilegiorum Communitatibus, Universitatibus, ac Collegiis praedictis, & aliis quibuscumque, etiam quorumvis Imperatorum, Regum, vel Religionis contemplatione, seu in damnum, recompensam, vel aliter quomodolibet concessorum, ac pluries etiam per Nos approbatorum, & innovatorum, literarumque desuper expeditarum, & inde secutorum, tenores praesentibus pro sufficienter expressis habentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolica potestatis plenitudine, omnia, & singula privilegia praemissa, tam in Alma Urbe, quam extra eam in universo ejusdem Sanctae Romanae Ecclesiae dominio temporali, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis, etiam vim contractus inducentibus clausulis, irritantibusque & aliis decretis, etiam constitutorialiter, ac Motu, & potestatis plenitudine similibus, per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros, ac Nos, & Sedem praedictam, vel ejus Legatos quibusvis Civitatibus, Oppidis, Castris, Locis seu Communitatibus, Universitatibus, Con-

D d

fra

fraternitatibus, Collegiis, Ecclesiis, Hospitalibus, pijs locis, & alijs personis, tam secularibus, quam ecclesiasticis, etiam cuiusvis Ordinis regularibus, cuiuscumque dignitatis, status, gradus, qualitatibus, & praeminentia fuerint, haecenus quomodo libet concessa, ac etiam pluries approbata, & innovata, tenore praesentium revocamus, cassamus, irritamus, & annullamus, nulliusque roboris, vel momenti fore, neque deinceps cuiquam suffragari, neque Civitates, Oppida, Castra, Loca, seu Communitates, Universitates, Collegia, Confraternitates, aut eorum Rectores, vel alios quoslibet eorumdem privilegiorum praetextu alicujus homicidae gratiam, absolutionem, aut remissionem praetendere, requirere, vel homicidam absolvendum nominare, seu praesentare, vel huiusmodi privilegijs alias uti, neque civitatum, terrarum, aut locorum praedictorum Gubernatores, Rectores, vel Magistratus pro tempore existentes nominationes, aut praesentationes huiusmodi admittere, seu aliquem ita nominatum, vel praesentatum dimittere, & absolvere posse.

§.3. Sed si quis casus, gratia & misericordione dignus occurrat, illum ad Nos, & pro tempore existentem Romanum Pontificem, ut in hoc pro facti, personarumque qualitate fiat, quod convenire videbitur, referri debere. Ac quicquid secus a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus, & declaramus.

§.4. Non obstantibus praemissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Ut autem praesentes ad omnium notitiam facilius deducantur, volumus, & mandamus, quod ille in Cancellaria, & Cam. Apost. valvis, ac in acie Campi Florae de Urbe per aliquem ex nostris Curforibus affixae, copia illarum ibi dimissa, universos, & singulos, quorum interest, intra mensem a die affixionis huiusmodi computandum, perinde afficiant, ardentque, ac si illis personaliter intimata fuissent. Nulli ergo omnino hominum, &c.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, 19. Kal. Januarii, Pontificatus nostri Anno V.

CVII.

Jurisdictione Consulium Artis Merciariorum, Almae Urbis.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio, &c.

Exordium. Cum pastoralis nostri incumbat officio, iuxta facti exigentiam, & temporum varietates, quoscumque ad suas jurisdictiones temporum calamitate collapsas restituere, & reintegrare.

§.1. Nos attendentes dilectos filios

Collegium, & Universitatem Merciariorum, & illis adhaerentium hujus Almae Urbis, & Curiae nostrae non modicae utilitati, & commoditati; immo etiam necessitati, dum varia praesertim mercimoniam humano usui apprime necessaria, longinquis ex partibus, maximis eorum pedum sumptibus, verum etiam sepe dispendiis, ac laboribus & periculis, quotidie ad Urbem, & Curiam praefatas, maxima etiam cum vigiliis, & portiorum Sanctae Ecclesiae fructu & utilitate, terra, marique vehunt, & vehi procurant, consulere. Et propterea dilectos filios Conservatores Almae Urbis, considerantes eisdem Collegium, & Universitatem, illiusque particulares homines pro eorum creditis exigendis coram diversis Urbis Tribunalibus & Iudiciis, maximis cum laboribus & dispendiis defatigari, & ea de causa, bona & mercimonja huiusmodi fieri cariora, eisdem Collegio, & Universitati, ut Consulatam, & peculiare tribunal, ad aliarum artium, & praesertim Merciariorum instar, construerent, & erigerent, commississe, & mandasse, eisdem solum, & locum ad dictum tribunal, & Consulatam construendum, inibi que de rebus ad eorum artem spectantibus, & pertinentibus iudicandum, causisque sui fori cognoscendum, prout alias consueverant assignasse.

§.2. Ac fel. record. Bonifacium Papam Nonum Praedecessorem nostrum, seu de illius mandato quondam Zachariam Trivisanum Venetum, tunc Urbis Senatorem, eisdem Collegio, & Universitati habilitatem, licentiam, facultatem, libertatem, & potestatem quascumque res, & spectarias, ferreas, argenteas, aureas, vel alias humano usui necessarias, & pertinentes, etiam quascumque alias artes, & artificum quocumque Collegia in specie quomodolibet concernentes exponendi, & expositas publice etiam per Urbem portam, vendendi sine aliquibus quomodolibet eis a quoquam aliarum Artium proposito obstaculo seu impedimento, imposito vel inferendo, concessisse; nec ob id aliud quam unum & idem Merciariorum Collegium, sed seorsum ab alijs, uti haec Alma Urbs in usu habebat, censei mandasse; nec etiam ea re, cuique dictarum aliarum Artium Collegio, Collegiique Praeposito ipsos universos, & singulos Merciarios Urbis, fieri subiectos voluisse. Quinimo ipsos omnes tamquam ministrantes negocia, & exercitia, quae uberiorem Civitatem alunt, tueri, & manuteneri, ac defendi censuisse, ab omnibus contrariantibus, maxime ab his, qui avaritia ducti earum rerum faciebant pretia cariora. Idemque Senator praefatus per concessam potestatem a Bonifacio Praedecessore nostro, etiam auctoritate, & potestate Senatus praemissa sancivisse, & perpetuo valitura mandavisse.

§.3. Ipsumque Collegium, & Universitatem nonnulla statuta ad dictum Tribunal, & ad artem huiusmodi necessaria, in libro Statutorum descripta edidisse, & ordinasse, illa

1564. Conservatores Urbis assignant Universitati Merciariorum, locum in foro Capitolino, ut ibi Consules iudicarent de rebus spectantibus ad artem.

Senator Urbis tempore Bonifacii IX. eidem Universitati facultatem dedit vendendi, quascumque res, & spectarias, ferreas, argenteas, aureas, & erigendi unum Collegium.

Collegium modo statuit, Consules cognoscere causas de rebus spectantibus ad artem.

1564. illaque per Senatores, & Conservatores respectively approbata, & confirmata fuisse. Et novissime inter cetera statuisset, & ordinasse, quod Consules jus & rationem inter homines artis, & pro quibuscumque causis ad artem huiusmodi spectantibus, & pertinentibus, & ab eis dependens, usque ad quancumque summam jus reddere valeant, & si aliquis ipsius artis conveniret in iudicio aliquam aliam personam, quae non esset eiusdem artis, dummodo foret pro re ad artem ipsam spectante, Consules, qui pro tempore fuerint, jurisdictionem contra tales, cuiuscumque status, gradus, aut conditionis existant ementes bona dictae artis, & alias super eis quomodolibet contrahentes conventos, usque ad dictam summam inclusive, sub quovis praetextu, causa, vel occasione, etiam si essent nobiles, & Romani Civites; Urbis incolae, vel Curiales omnes, seu alias quocummodo declinare non possint.

Librisque eorum mercantiliis tenentibus sibi adhiberi.

§.4. Et ne in unaquaque summa praesentia Notarii, & illius stipulatio requiratur, statuisset, quod Codicibus, & Libris rationum Merciariorum, Velectariorum, Berrectariorum, Setarolorum, seu Bandariorum dictae Universitatis, & aliorum eiusdem Collegii confectis usque ad summam triginta ducatorum auri de Camera omnibus partibus eiusdem rationis simul computatis plene credatur, & fides adhibeatur cum iuramento, contra quoscumque. Inter homines vero de arte usque ad quancumque summam occasione mercariae, & cuiuscumque alterius generis ad artem huiusmodi pertinentis. Ita quod agentes, & exigere volentes cum iuramento, perinde plena fides dictis libris adhibeatur, ac si legitime, & concludenter probatum esset, dummodo ipsi libri, mercantiles, & mercatorum more, & ordine scripti, confecti, & tenti sint, rationabili suspitione carentes, & ad personas scribentes respectu habito.

§.5. Et si falsitas in aliquo loco dolose annotata reperiretur, talis liber per Consules Universitatis praedictae in foro publico Capitolii sono tubae comburatur, cum publicatione falsitatis, & illius auctoris; & alias poenas incurrat, quas de iure communi vel municipali incurrisse diceretur, & perpetuo infamis remaneat, & per eum scribendis de cetero non credatur.

Appellari non possit a sententia Consulum a 10. febris infra.

Quae statuta Senator & Conservatores approbaverunt.

Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

§.8. Idcirco idem Collegium, & Universitatem tamquam praemissis de causis de Republica optime meritis specialibus favoribus, & gratijs prosequentes, Motu simili, &c. non ad ipsius Collegii, & Universitatis, aut alterius eiusdem artis instantiam, & requisitionem, sed ex certa nostra scientia, ac potestatis plenitudine, mandatum, assignationem, connotationem, constructionem, & erectionem dicti Consularis, & Tribunalis, ut praemittitur, factum, necnon licentiam, libertatem, habilitatem, facultatem, & potestatem ab eodem Bonifacio Praedecessore nostro, seu Zacharia olim Senatore praefatis concessas, ac ab ipsa Universitate condita Statuta, & Ordinationes, facta, & ut supra approbata, & in posterum per ipsam Universitatem fienda, & per Senatorem, & Conservatores eiusdem Urbis iuxta formam Statutorum praefatae Urbis approbata, illorumque, & illarum confirmationes, ac eiusdem Bonifacii Praedecessoris, seu Zachariae Senatoris concessionem illorum, ac omnium, & singulorum praemissorum, ceterorumque hic etiam de necessitate exprimendorum veriores tenores & effectus, pro hic plene & sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum, penitus & omnino insertis habentes, Apostolica auctoritate tenore praesentium approbamus, confirmamus, & innovamus, eisque perpetuae, & inviolabilis firmitatis robur adiciamus, ac ea omnia & singula, perpetuo, & inviolabiliter observari debere decernimus, & mandamus, & quatenus opus sit, de novo concedimus, & ut supra statuimus, & ordinamus, omniaque & singula inviolabiliter perpetuis futuris temporibus observari mandamus. Ac omnes, & singulos, tam juris quam facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, si quae solemnitates omisse fuerint, supplemus. Ita quod eiusdem Collegii & Universitatis moderni, & reliqui in posterum pro tempore existentes Consules super huiusmodi, & in specie super praefato statuto de jurisdictione, iuxta illius tenorem usque ad quancumque summam exercendi quoad personas de arte huiusmodi; & qui de arte non fuerint, usque ad dictam summam triginta ducatorum auri de Camera absque aliquo alio obstaculo, vel impedimento aliarum curiarum, jurisdictionem, & potestatem habeant, prout tenore praesentium damus, concedimus, & largimur facultatem, licentiam, & potestatem, ac auctoritatem in omnibus & singulis causis, litibus & differentiis, ex quavis causa, vel occasione ad artem huiusmodi spectantibus, & pertinentibus, seu dependentibus, una cum omnibus, & singulis suis incidentibus, emergentibus, dependentibus, annexis, & connexis coram eis vertentibus, & quae in futurum contigerint moveri, procedendi summarie, simpliciter & de plano, nulla juris solemnitate, vel ordine servato, sine strepitu, & figura iudicii, sola facti veritate inspecta procedant, & cognoscant, terminent & decendant, & procedere perpetuis futuris temporibus, possint, & valeant, usque

1564. Hic Pontifex modo confirmat, & innovat supra dictas concessiones Senatorum & Conservatorum, & statuta Universitatis, & Consulum jurisdictionem, & facultates.

Et pozealit
iudicibus Ur-
bis ne Con-
sules desuper
impediunt.

usque ad totalem, finalemque, & effe-
ctualem executionem, & partitionem om-
nium & singulorum eorum mandatorum,
realiter, vel personaliter, prout eis vide-
bitur, relaxandorum.

§.9. Nec prefatos modernos, & pro
tempore existentes Urbis Governatorem,
Senatorem, Vicarium nostrum, & Cam-
eræ Apostolicæ Auditorem, vel alios
quosvis ejusdem Urbis Judices, & officiales,
tam Ordinarios quam Commissarios, etiam
prætextu obligationum in forma Cameræ
Apostolicæ, juxta Motum proprium Populo
Romano concessum, sub pena excommuni-
cationis late sententiæ incurrent, impediri,
vel alias quomodocumque, & quater-
cumque molestari, seu reassumi, aut avo-
cari, seu inhiberi possint, nec respective
valeant.

Clausula su-
blata &c.

§.10. Et ita per quoscumque Judices,
quavis auctoritate, dignitate, vel facultate
fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, su-
blata eis & eorum cuilibet, quavis aliter
judicandi, reassumendi, inhibendi & in-
terpretandi facultate, & auctoritate, judi-
cari, interpretari, & definiere debere de-
cernimus.

Clausula pre-
servativa.

§.11. Et quod presentibus, seu literis
desuper conficiendis, sub quovis prætextu,
per quoscumque clausulas etiam derogato-
riarum derogatorias derogari non possint,
nisi cum tota presentium præsertione, &
specificis nominum eorumdem Consulum,
præsertione, & specificis nominum eorundem
Consulum mentione, irritum &
inane, quicquid scienter, vel ignoranter
contigerit attentari. Ita quod prefati pro
tempore existentes Consules procedere possint,
& valeant, illis non obstantibus, ab-
sque aliquo attentatorum, & innovatorum
vicio.

Clausula de-
rogatorie.

§.12. Non obstantibus quibusvis Consti-
tutionibus, & Ordinationibus Apostolicis,
ac gubernatori, Senatori, Vicario nostro,
aut Cameræ Apostolicæ Auditori, ceterisque
aliis Judicibus, quoad causas dicti fori,
& de rebus ad artem spectantibus, & perti-
nentibus, necnon statutis, & consuetudi-
nibus, etiam juramento, &c. confirmatio-
ne Apostolica, val quavis firmitate alia ro-
boratis, privilegiis quoque, indultis, & li-
teris Apostolicis, ac facultatibus eisdem
Gubernatori, Senatori, Vicario nostro, &
Cameræ Apostolicæ Auditori, Collateralibus,
& quibusvis aliis, in genere, vel in
specie, sub quibuscumque tenoribus, &
formis, ac cum quibusvis etiam derogato-
riarum derogatoriis, etiam quantumvis ef-
ficacissimis clausulis, & decretis quomodo-
libet concessis, approbatis, & innovatis.
Quibus omnibus pro illorum sufficienti de-
rogatione, de illis, eorumque totis teno-
ribus specialis, specifica, expressa, & in-
dividua, ac de verbo ad verbum nihil peni-
tus omisso, & forma in illis tradita servata
foret, insertis forent, presentibus pro suf-
ficienter expressis, & insertis habentes, il-
lis alias in suo robore permanfuris hac vice
dumtaxat, harum serie specialiter, & ex-

pressè omni meliori modo, &c. derogamus.
Necnon omnibus illis, quæ dictus Bo-
nifacius, seu idem Zacharias Senator in co-
rum literis voluerunt non obstat, ceterisque
contrariis quibuscumque.

Fiat ut petitur. I.

§.13. Et cum absolute a censuris ad
effectum &c. etiam in casibus regulæ, &c.
cum illius opportuna derogatione, quate-
nus opus sit, exten. & quod tenores literarum,
& statutorum prædictorum habeantur pro
expressis, & latissime, ac de verbo ad ver-
bum exprimi, & inseri possint, & de ap-
probatione, innovatione, confirmatione,
indulto, decreto, derogatione, processu,
& aliis præmissis, de omnibus, & singulis
prædictis, quæ hic pro repetitis habeantur
perpetuo in forma gratiosa, & ex certa
scientia.

§.14. Quodque qui tacite, vel expresse
in eorumdem Consulum jurisdictionem
consenserint, etiam usque ad quamcumque
summam jus dicere, & causas cognoscere,
& terminare possint, & valeant, nec pro-
pterea per viam nullitatis impugnari, vel
retractari possint, decernimus. Et quod præ-
sentium sola signatura sufficiat, & ubique si-
dem fiat in iudicio, & extra, regula
contraria non obstante, attento quod in
Urbe, seu si videbitur, literæ desuper etiam
cum deputatione executionum qui assistant.

§.15. Cum potestate pro illis, ac dictis
Consulibus monendi, cogendi, gravandi,
& reagravandi, ac citandi per Senatorium
edictum, infra districtum juxta formam
Statutorum Urbis, ac etiam per edictum
publicum, confitto summarie, & extra-
judicialiter, de non tuto accessu, & reassu-
men. quascumque causas ad instantiam rei
volentis jurisdictionem dictorum Consulum
a quibuscumque Judicibus, & inhibendi sub
quibuscumque pœnis pecuniariis eorum ar-
bitrio præmissorum omnium ac singulorum,
ac cum qualitate, aliorumque circa præ-
missa necessaria, major specificatio, & ex-
pressio eorumdem, & quorumcumque sta-
tutorum ipsius Artis, ipsius Collegii arbi-
trio, etiam cum eorumdem præsertione
toties quoties eidem Collegio videbitur,
semel, & pluries per Breve nostrum simul
vel separatim expediri possit.

Fiat. I.

Datum Romæ apud S. Petrum Nonis
Febr. Anno VI.

Videat Vicarius I.

Visa M. Antonius Archiepisc. Theati-
nus Vicegerens,

CVIII.

Regulares, alique Seclantes Ritus Eccle-
siæ Græcæ, Ordinariis subiciuntur in
his, quæ divinum cultum spectant,
necnon administrationem Sacramento-
rum, aliaque spiritualia munia.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad futuram rei memoriam.

Romanus Pontifex præcipuus æquitatis,
& religionis assertor, facultates, & ex-

Papa subsc.
Repetitio
clausularum.

Ampliatio ju-
isdictionis. 6
solum quan-
do partes con-
sistunt.

Facultates ci-
tandi infra-
districtum.

D. P. An. VI.
5. Februarii.

Ex Mem. du
Urgi de
France T. I.
pag. 966.

Exordium.

Græci in Si-
cilia, alique
Provinciæ ex-
istentes ab
Ordinariis
jurisdictione
se exemptos
dicebant.

In hæretes
quoque inci-
debant.

gratias, ab Apostolica Sede concessas, ex
quibus tempore procedente animarum pe-
ricula, & inter Catholicos scandala proven-
nere animadvertit pro sui Pastoralis officii
debito mature revocare consuevit.

§.1. Sane nonnulli locorum Ordinarii
nuper ad audientiam nostram referri cura-
runt, quod in quampluribus Regni Sicilia
citra, & ultra Phatum, & aliis Christiani no-
minis Civitatibus, & locis magnam Græco-
rum, tam Religiosorum, & secularium Cleri-
corum, quam Laicorum multitudo reperit-
ur, qui Ecclesiæ Græcæ mores, & ritus ob-
servantes, illosque suos proprios ejusdem
nationis Prælatos habere, ac illis, non au-
tem locorum Ordinariis subesse, sed im-
munitatem, aliorumque privilegiorum sibi
per fel. rec. Leonem X., Paulum III., Ju-
lium III., & forsan alios Romanos Pontifi-
ces Prædecessores nostros, & dictam Sedem
antiquitus concessarum prætextu se ab eo-
rundem Ordinariarum jurisdictione, & su-
perioritate exemptos esse prætendentes im-
punitate sibi proposita, in diversas hæreticas,
nefastasque opiniones, & absurda de-
licamenta passim prolabantur: asserentes
inter alias eorum blasphemias, nullum esse
Defunctorum Purgatorium, Romanum
Pontificem aliquam in eos jurisdictionem,
vel auctoritatem habere negantes, indul-
gentias ab illo concessas damnantes, Eccle-
siasticas sententias, & censuras ab eo la-
tas spernentes, Sanctissimæ Dei Genitricis
Mariæ, Beatorum Apostolorum, & alio-
rum Dei Sanctorum festivitates ab Ecclesiâ
Romana, Sanctisque Patribus ordinatas,
non observantes, Sanctissimum Eucharis-
tiæ Sacramentum suis infantibus in Baptis-
mo exhibentes, inhumata Defunctorum ca-
davera superstitione quadam impia, &
plurimum barbarica, e sepulchris eruentes,
igneque comburentes, Ordinariarum lo-
corum, quos habitant, visitationem, juris-
dictionemque contemnentes, & Ecclesia-
sticam disciplinam perturbantes, ac demum
hujusmodi, aliisque suis opinionibus er-
roneis, atque sacrilegis Populos Latinos in-
fidentes, correptionem legitimam sua
præsertione exemptionis clypeo repellentes,
in suis impietatibus, abusibusque consensu-
cunt, & immoriuntur, in suarum, vicino-
rumque Populorum, præsertim simplicium
animarum perniciem, & scandalum pluri-
morum.

Græcorum
exemptionem
&c. licetiam
Ordinariarum
Jurisdictioni,
Visitationi &c.
subiecti.

§.2. Nos igitur provide considerantes,
ejusdem Sedis intentionem nunquam fuisse,
exemptionem, aliudve privilegium a se con-
cessum iri, ut inde scelerum impunitas, &
animarum periculum emergat: abusus,
& periculis hujusmodi, quantum cum Deo
possimus, tempestive obviare volentes, ac
quarumcumque exemptionum, aliorumque
privilegiorum dictis Græcis, eorumque
Prælati, Rectoribus, Abbatibus, & aliis tam
Sancti Basilii, & alterius Ordinis Regulari-
bus, quam Secularibus, ac etiam laicis
personis, quocumque nomine nuncupatis,
per prefatos, & alios quoscumque Romanos
Pontifices Prædecessores Nostros, ac Nos,

& Sedem præfatam in genere, vel in specie
hactenus concessorum, ac etiam iteratis vi-
cibus approbatorum, & innovatorum, li-
terarumque desuper concessarum, & inde
secutorum tenores presentibus pro sufficien-
ter expressis habentes, Motu proprio, &
ex certa scientia Nostra, ac de Apostolicæ
potestatis plenitudine, omnes, & singulas
exemptiones, ac prout illa concernunt,
desuper concessas literas præfatas ad hoc vi-
delicet, ut ipsi locorum Ordinarii, qual-
cumque Græcorum Ecclesias, Monasteria,
Prioratus, & alia pia loca, tam secularia
quam cujusvis Ordinis Regularia, eorumque
Prælatos, etiam si Episcopali, Archiepisco-
pali, ac majori dignitate præfulgeant,
necnon Abbates, Rectores, Ministros,
& qualvis alias ejusdem nationis perso-
nas, in suis Civitatibus, Diocesisbus con-
sistentia, quoties opus fuerit, visitare, ac
in illis suam ordinariam jurisdictionem,
plenamque, & omnimodam superiorita-
tem in iis, quæ Dei cultum, & sacramen-
torum administrationem, & animarum
salutem, hæresumque extirpationem con-
cernunt, exercere, & exequi libere, & li-
cite valeant, reliquis ipsorum Græcorum in
divinis celebrandis aliisque ritibus a Sede
Apostolica, tenore presentium perpetuo re-
vocamus, cassamus, & annullamus, ac
vocatas, cassatas, & annullatas esse, nec
ipsis Græcis, Clericis, vel Latinis, eorum-
ve Prælati, Ecclesiæ, Cœnobiis, aut aliis
piis locis, in aliquo suffragari, sed illos
omnes, & singulos locorum, in quibus mo-
ram traxerint, Ordinariarum visitationi,
correctioni, punitioni, jurisdictioni, & om-
nimoda superioritati in præmissis subesse,
illisque tamquam Superioribus suis, su-
arumque animarum Pastoribus humiliter obe-
dire.

§.3. Et sic per quoscumque Judices, &
Commissarios quavis auctoritate fungentes,
etiam si S. R. E. Cardinales, sublata eis qua-
vis aliter judicandi facultate, judicari, & de-
finiri debere, ac quidquid secus a quoquam,
quavis auctoritate, scienter, vel ignoran-
ter attentari contigerit, irritum, & inane
decernimus.

§.4. Non obstantibus præmissis, ac Con-
stitutionibus, & Ordinationibus Apostoli-
cis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.5. Per hoc tamen non intendimus,
quod ipsi Græci ab eorum Græcæ Ritu
distrahantur, vel alias desuper quocumque
modo per locorum ordinarios, aut alios impe-
diantur.

§.6. Et quia difficile foret presentibus ad
diversa loca, in quibus illarum exhibitio
foran erit necessaria, circumferre, volumus,
& eadem auctoritate similiter decernimus,
quod earundem presentium transump-
tis, &c.

Datum Romæ, apud S. Petrum, sub
annulo Piscatoris, die decimasexta Februa-
rii, millesimo quingentesimo sexagesimo
quarto, Pontificatus Nostri Anno VI.

Securagi, ju-
dicative ve-
tat.

Contraria-
rolle.

Per hoc non
intelligit, eos
a sui ritus ob-
servantia re-
trahi.

Transumptio-
rum fides.

Dat. die 16.
Februarii. 1564.
Pont. An. VI.

Revocatio quorumcumque indultorum, confessionalium, Maris magni, aliorumque privilegiorum, quibuscumque, etiam Regularibus concessorum, in his que Concilio Tridentino adversantur.

Judicium hujus Concilii, & ejus prosecutionem videre est hic sup. in Const. XXVII. Ad Ecclesia fol. 57. Et indulta Prælatorum ei interessentium sunt in Const. XXXIII. Circumspecta fol. 69. quando ligare ceperit, vide in Const. XCIV. sicut ad fol. 178.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procurator

IN Principis Apostolorum Sede, meritis licet imparibus Divina dispositione constituti, nihil neque universali Ecclesie curæ, & sollicitudini Nostræ commissa, salubrius, neque injuncto Nobis Apostolice servitutis officio decentius præstare possimus, quam quod providentia Nostræ ministerio Oecumenicum Concilium Tridentinum, sicut Nostris potissimum auspiciis, summæque Sanctorum Patrum concordia per Dei misericordiam faciliter absolutum fuit, ita per universos, qui Christiana pietate censentur, ubique suscipiatur, & remotis quibuscumque obstaculis ab omnibus equaliter observetur.

Concilium Tridentinum, multa statuit ad motum reformationem, quibus plurimorum indulta adversantur.

§.1. Cum itaque in eodem Concilio quamplura salubria, & ad universalem motum reformationem valde utilia decreta, atque statuta, maturo præsentium ipsorum examine precedente, sint edita, quibus multa atque diversa privilegia, exemptiones, immunitates, dispensationes, facultates, conservatorie, indulta, & ut vocant, Confessionalia, & Mare magnum, & alie gratie, que variis, tam Cathedralibus, etiam Metropolitanis, quam Collegiatis Ecclesiis, Monasteriis, Conventibus, & aliis Religiosis, etiam Fratrum Mendicantium domibus, & Ordinibus, necnon sancti Spiritus in Saxia, S. Joannis Lateranen. ac Incurabilium de Urbe, S. Antonii Viennens., & S. Bernardi Juren., aliisque Hospitalibus, Militiis, eorumque Capitulis, & Conventibus, ac Universitatibus, etiam Studiorum generalium Collegiis, tam secularibus, quam Ecclesiasticis, Confraternitatibus, Societatibus, & tam Principis Apostolorum de Urbe, quam aliis Fabricis, S. Cruciate, aliisque piis locis, & operibus, necnon Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Prælatibus, Abbatibus, Abbatibus, Prioribus, Præpositis, & aliis Ecclesiasticis tam secularibus quam diversorum Ordinum, & militiarum Regularibus, ac etiam laicis cujuscumque dignitatis, status, ac gradus, & excellentie, ac etiam Ducali, Regia, & Imperiali dignitate fulgentibus utriusque sexus personis, necnon aliquibus

Notariis, & etiam de latere Legatis, atque Nunciis, tam perpetuo, quam ad tempus per Romanos Pontifices Prædecessores Nostros, ac Nos, & Sedem Apostolicam, ejusque Legatos hætenus, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolice potestatis plenitudine, seu etiam Imperatorum, Regum, Ducum, & aliorum Principum contemplatione, & intuitu, etiam de fratrum consilio diversimode, variisque temporibus, in genere, vel specie, ex quavis, etiam honesta causa concessa, & etiam pluries confirmata, & innovata fuerint, in plerisque contrariantur.

§.2. Nos, quibus in primis cordi est, tam sancta, & Ecclesie Dei saluberrima decreta suos, ut par est, effectus ubique consequi, & ab omnibus obedenter observari, privilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, conservatoriarum, indultorum, confessionalium, Maris magni, & aliarum gratiarum prædictarum, ac quarumcumque Apostolicarum, & aliarum literarum desuper concessarum, processuumque, decretorum, & aliorum inde secutorum tenores, ac si de verbo ad verbum inferebantur, præsentibus pro sufficienter expressis, & plene insertis habentes, Motu proprio & ex certa scientia, ac de Apostolice potestatis plenitudine, quod eadem omnia, & singula privilegia, exemptiones, immunitates, facultates, dispensationes, conservatorie, indulta, confessionalia, Mare magnum, & alie gratie in his omnibus & singulis, in quibus illa statuta, & decretis Concilii hujusmodi contrariantur, ipso jure revocata, cassata, & annullata, ac ad ipsius Concilii terminos, atque limites reducta sint, & esse censentur, nec quicquam adversus ipsa decreta, & statuta quominus ubique, & apud omnes observentur, in aliquo suffragari posse, sed ea perinde haberi, & reputari debere, ac si nunquam emanassent, auctoritate Apostolica tenore præsentium declaramus, ac etiam statuimus, & ordinamus.

§.3. Decernentes nihilominus omnia & singula, que vigore privilegiorum, exemptionum, immunitatum, & dispensationum, facultatum, conservatoriarum, indultorum, confessionalium, & aliarum quarumcumque gratiarum hujusmodi post id tempus, quo Concilium obligare cepit, facta, & gesta quomodolibet fuerint, & in posterum fient, iis, in quibus dicti Concilii decretis adversantur, nulla, invalida, & irrita esse, & censeri, ac nemini etiam quantumlibet, ut præfertur qualificato, tam in foro, quod aiunt, fori, quam conscientie suffragari posse, & debere.

§.4. Et ita per quoscumque locorum, Ordinarios, aliosque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi facultate, in utroque foro judicari, & definiri debere, ac quicquid secus a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

§.5. Non

Illæ ergo indulta hic Pontificis revocata.

Et eorum vigore acta, & agenda, a die qua d. Concilium obligare cepit, nulla esse decernit.

Clausula sublata

Clausula derogatorie

Sanctio pontificalis

D. P. An. VI. 17. Februarii

Publicatio

§.5. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.6. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre declarationis, statuti, ordinationis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, 13. Kal. Martii, Pontificatus nostri Anno VI.

Anno a Nativitate Domini 1565. indictione 6. die vero 24. mensis Februarii, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Pii divini providentia Papæ IV. Anno ejus 6. retrospectiva litera Apostolica affixa, & publicata fuerunt in acie Campi Floræ, & valvis Cancellariæ Apostolicæ per nos Nicolaum de Martibus, & Camillum Cherubinam S. S. D. N. Papæ Cæsarum. Philibertus Chapuis Mag. Curf.

CX.

Confirmatio plurimarum gratiarum, & privilegiorum, Fratrum Militum Hospitalis S. Lazari Hierosolymitani, a Pontificibus Prædecessoribus concessorum, in his, que Concilio Tridentino non adversantur. Et concessio aliarum immunitatis, & indultorum.

Quoad præcedentes gratias habet etiam in Alex. IV. Const. X. Cum a Nobis Tom. III. Par. I. fol. 353. & Clem. IV. Const. IV. Cum dilectis fol. 428. & Const. VII. Venerabilibus ibidem fol. 437.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Causæ hujus Constitutionis

Inter assiduas Dominici gregis Nobis divinitus commissi, non solum a spiritualibus, sed etiam a corporalibus noxis, periculisque imminentibus quantum Nobis ex alto permittitur, præservandi curas, illi potissimum, post divini numinis auxilium, frequentibus cordis nostri suspiriis imploratum, omni conatu Nobis incumbendum esse statuimus, ut adversus inexplebilem Christiani sanguinis sitim, que in teterrimo illo Turcarum Tiranno, cum longo annorum numero pariter in dies adaugeri conspicitur, bellica etiam fidissimorum Commilitonum præsidia comparemus, & nedum temporalis ditionis nostre, totiusque Italie hostilis classis incursionem undique exposita portus, & littora validis arcibus, propugnaculisque firmemus, verum etiam strenuis militibus, qui Cruce Redemptoris, & Dominj nostri tamquam Dominico stigma

te conspicui sese perpetuos pro salute domus Israel propugnatores fore jurejurando profiteantur, & præsent, præsidia nostra, roboremus, antiquasque Ecclesie Dei Militias, ac Hospitalitates, & præsertim pauperum leproforum Sancti Lazari Hierosolymitani Hospitalitatem ab illo Sanctissimo viro Basilio Magno, usque a recolenda memoria Damasi I. Romani Pontificis Prædecessoris nostri, ac Juliani Apostata, & Valentiniani Imperatorum temporibus illustratam, & per Orbem varie ampliata, & iniuria temporum imminutas, & quasi exauthoratas, pristinae dignitati restitimus: ac illis, quo promptius votis nostris respondeant, & præfca sua privilegia confirmemus, & illa subinde novorum concessione liberaliter cumulemus.

§.1. Dudum siquidem postquam felicitis recordationis Innocentius III. & successore Honorius etiam III. varias ac diversas exemptiones, & alias gratias tunc & pro tempore existentibus Magistro, & Fratribus Hospitalis, seu domus Sancti Lazari Hierosolymitani, sub regula Sancti Augustini, & leprosarii concesserant, eorumque personas, leprosas & alia loca, sub sua & Sedis Apostolicæ protectione susceperant.

§.2. Et Gregorius Nonus omnibus Christianis fidelibus manus caritativas, Magistro, & fratribus Domus S. Lazari Hierosolymitani, vel eorum nunciis elemosynas petentibus, pro solutione debitorum suorum, & fratrum eorumdem sustentatione porrigentibus, viginti dies de injunctis sibi penitentibus, per quosdam relaxaverat.

§.3. Et per alias suas literas, tunc Episcopo Tridentino mandaverat, ut ipsis fratribus, in suis domibus, sive locis profiteri volentibus, aliquam regulam ex approbatis, juxta petitionem sibi ab eis factam concederet, si expedire videretur.

§.4. Et Innocentius IV. per eum accepto, quod licet de antiqua, approbata, & eatenus pacifice observata consuetudine obtentum esset, ut miles leprosus Domus S. Lazari Hierosolymitani in ejus Magistrum assumeretur: verum quia fere omnes milites leprosi dicte Domus, ab inimicis fidei miserabiliter interfecti fuerant, & hujusmodi consuetudo nequibat commode observari. Idcirco tunc Episcopo Tusculano per quosdam commiserat, ut si sibi secundum Deum visum foret expedire, fratribus ipsis licentiam, aliquem militem sanum, ex fratribus prædictæ Domus S. Lazari, in ejus Magistrum (non obstante consuetudine hujusmodi) de cetero eligendi, auctoritate Apostolica concederet.

§.5. Et per alias suas literas medietatem molendini, quod Ecclesia Romana, tunc cum quondam Boetio Camerario suo in Nympha habebat, Magistro & fratribus domus leproforum Sanctæ Mariæ Magdalene Terracinen. sub anno censu duodecim denariorum Senatus in perpetuum concesserat.

§.6. Et Alexander etiam IV. narrans per quosdam, quod sicut canonica Constitutione

Innoc. III. & Honor. III. susceperunt sub protectione Sedis Apostolicæ, & bona Hospitalis & Militie.

Greg. IX. indulgentiam concessit dantibus elemosynam.

Deditque eis licentiam proficendi unam ex regulis approbatis.

Innoc. IV. dedit facultatem eligendi Militem sanum in Magistrum.

Medietatemque molendini in Nympha concessit.

Alex. IV. prius concessit facultatem

1565. Absolventes Fratres quocumque modo se percipientes.

cavebatur, quod Monachi & Canonici Regulares, quocumque modo se in claustris percussissent, non essent ad Apostolicam Sedem mittendi, sed secundum discretionem & prudentiam sui Abbatis, discipline subdendi: quod si Abbatis discretio ad eorum correctionem non sufficeret, providentia esset Diocesani Episcopi adhibenda, nisi excessus difficilis foret & enormis, propter quem merito esset ad Romanam Ecclesiam recursus habendus, statutum huiusmodi ad Magistrum, & fratres Hospitalis leproforum S. Lazari Hierosolymitani Ordinis S. Augustini duxerat extendendum; statuendo, ut in tali casu (nisi major esset providentia requirenda) per Priores suos, qui (sicut audiverat) Presbyteri esse noscebantur, fratribus absolutionis beneficium impenderetur.

Et professionem regulam S. Augustini approbavit.

§.7. Et per alias suas regulam Beati Augustini, quam iidem fratres se asserbant professos esse, sicut illam eatenus servaverant, eisdem dicta auctoritate confirmaverat, atque communiaverat, eadem auctoritate nihilominus statuendo ut regula ipsa ab eisdem fratribus & successoribus suis, perpetuis futuris temporibus observaretur.

Donationem Federici Imperatoris approbavit.

§.8. Et per alias suas, donationem alias factam Magistro & fratribus Hospitalis leproforum S. Lazari Hierosolymitani Ordinis S. Augustini a Federico Romano Imperatore ante latam in eum depositionis sententiam, diversarum Terrarum, possessionum, ac startiarum de suo dominio existentium in Sicilia, Calabria, Vallegatis, Apulia, & Terra Laboris, cum diversis secularium exactionum exemptionibus, ratam, & firmam habens, cum auctoritate Apostolica confirmaverat, atque communiaverat.

Ecclesiam de Galbis concessit.

§.9. Ac eidem Hospitali, in quo (sicut acceperat) conventus nobilis strenuorum militum, & aliorum, tam sanorum quam leproforum pro expugnandis inimicis Christiani nominis manere solebat: & quod ad extremam fere paupertatem, propter guerrarum discrimina erat redactum, possessionibus suis pro magna parte a Paganis, & hostibus Ecclesie occupatis, suisque Magistro, & fratribus, eadem auctoritate concesserat, ut Ecclesiam de Galbis Licolien. Diocesis, in qua juspatronatus (sicuti asserbant) obtinebant, cedente, vel cedente ipsius Rectore, pro sua relevanda inopia, suis usibus deputare possent, ita tamen quod perpetuo Vicario in ea servituro de ipsius proventus portio competens, ex qua congrue sustentaretur, & Episcopalia, ac alia ipsius Ecclesie onera supportarentur, assignaretur, Diocesani Episcopi jure in omnibus salvo.

Facultatem componendi de usibus & tributis.

§.10. Et similiter per alias suas Magistro, & fratribus huiusmodi, eorum necessitatem paterno compatiens affectu, auctoritate predicta duxerat concedendum, ut de usuris, rapinis, & aliis male acquisitis, dummodo illi, quibus eorum restitutio fieri deberet, omnino inveniri, & sciri non possent, necnon de redemptionibus voto-

rum, auctoritate Diocesanorum prius factis, (Hierosolymitano dumtaxat excepto) usque ad summam ducentarum marcharum argenti recipere valerent, si pro similibus receptione alias non essent ab ipso huiusmodi gratiam consecuti, ita quod, si aliquid de ipsis ducentis marchis dimisissent, vel restituisent, vel dedissent illis, a quibus eas accepissent, huiusmodi dimissum, vel restitutum, seu datum, nihil ad liberationem eorum prodesset, nec quantum ad illud, haberentur aliquatenus absoluti.

§.11. Et cum ad ejus notitiam pervenisset, quod in nonnullis religiosis, & leproforum domibus in districtu Regni Navarrae, Campaniae, & Briae, Comitum Palatini consistentibus, locorum Diocesanorum Rectores, seu Administratores de novo ponere, seu instituere praesumebant pro sua libito voluntatis, in earundem domorum non modicum praedictum & gravamen, contra antiquam, approbatam, & eatenus pacifice observatam in talibus consuetudinem veniendo, volens earundem domorum gravamen indebitum auferre, tunc Abbati Monasterii Orbacen. dicti, vel alterius Ordinis Sveffionen. Dioc. dederat in mandatis, quatenus, si ita esset, praefatos Diocesanos, ut ab huiusmodi praesumptione omnino desisterent, monitione praemissa, dicta auctoritate Apostolica, appellatione remota, praevia ratione compelleret.

§.12. Praeterea Nicolaus III. declaraverat, quod de redditibus, & proventus leproforiarum huiusmodi, qui in usus miserabilium & infirmorum convertebantur, decima non solveretur.

§.13. Et Clemens IV. per quasdam universis Archiepiscopis, & Episcopis, ac aliis Ecclesiarum Praelatis, exemptis & non exemptis, in virtute sanctae obedientiae, & sub excommunicationis poena, quam inobedientes ipso facto incurrere voluit, nisi mandatum huiusmodi diligenter exequi curarent; & nihilominus sub poena privationis officii, & beneficii suorum, praecipiendo mandaverat, quatenus dum aliqui de dictis Magistro, Fratribus, & Procuratoribus domorum Sancti Lazari Hierosolymitani, ad Archiepiscopos, & alios praefatos, & eorum loca pro capiendis infirmis leprosis pervenissent, eis in hoc adesse curarent; memores Dominum in lege Moysi praecipisse, quod omnes leprosi eicerentur extra, volens, & ordinans, ut Domino conplacebat, quod tam mares, quam mulieres, clerici & laici, religiosi, & seculares morbo lepra laborantes, per eosdem fratres & procuratores eorum caperentur, & eicerentur extra, cum omnibus eorum bonis, tam mobilibus, quam immobilibus ad habitationem cum aliis infirmis domorum Ordinis S. Lazari huiusmodi. Si vero clerici, vel laici mandatum suum in aliquo negligenter adimplere, voluit quod ipsi fratres, aut illorum procuratores, illos peremptorie citarent, ut coram se comparerent, facturi iustitia complementum.

Diocesanos non posse ponere Rectores in domibus Hospitalis declaravit.

Nicolaus III. eximit decimam.

Clemens IV. facultatem unidique colligendi leprosis concessit.

1565. Eleemosynas colligendas.

§.14. Ac rursus per alias suas mandaverat, quod fratres ipsi ipsius Confratrie ad aliqua loca accedentes pro eleemosynis colligendis benigne reciperentur, & honeste tractarentur. Ipsique locorum Ordinarii, & ii, ad quos spectat, ut permitterent eosdem fratres in Ecclesiis suis populum admonere, ac eleemosynas colligere, ac etiam Confraternitates facere, illud praevocantes, ne occasione illorum eleemosynae pauperum Christi deperiret, & impedirent opera pietatis.

Ordinarios Militiae molestare iussit.

§.15. Necnon ipsis Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Praelatis injunxerat, ut curarent defendere, & manutene fratres praefatos adversus Parochianos, qui domos illorum invadebant, aut indebitis molestiis opprimebant. Nec a fratribus, & personis Religionis huiusmodi pro sepultura quicquam exigeretur, vel acciperetur, nisi ipsa spontanea decedentium liberalitas, vel parentum devotio eis contulisset.

Exemptiones a decimis concessit.

§.16. Nec ab eis contra privilegiorum dictae Sedis tenorem de omnibus fructibus terrae, quibus propria industria, aut expensis colerent, & laborarent, ac etiam de nutrimentis animalium suorum, sed nec de ipsis animalibus decimas exigere praesumerent.

Oratoria consuevit possit.

§.17. Quodque ipsi Archiepiscopi, & Episcopi oratoria pro usu fratrum, & personarum praefatarum, ac suae familiae dedicarent, ac coemeterium benedicere procurarent.

Dimittentes habitum coacerati iussit.

§.18. Ac quod de cetero Fratres seu Milites, ac Donatos Militiae Hospitalis huiusmodi, qui Crucem, & Regularem habitum deponerent, & per abrupta saeculi vagarentur, quique Prioribus suis contumaces, & rebelles existerent, & Bolinas detinerent contra voluntates ipsorum, monebant instanter, ac pro officii sui debito compellerent, ut habitum depositum reassumerent, in obedientia Praefatorum suorum, devote, & humiliter perseverarent, & Bolinas sive alia officia pro violentiam nullo modo detinere praesumerent, mandatorum suorum contemptores excommunicationis sententia compellerent, eamque usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari facerent.

Indulgentias beneficiis concessit.

§.19. Et nihilominus quibuscumque, qui de facultatibus sibi a Deo collatis, fratribus Hospitalis praefati subvenissent, seque tam sanctae Fraternitati Collegas adscribi studuissent, eisque beneficia persolvissent, annuatim septimam partem injunctae sibi poenitentiae relaxaverat.

Ordinarios facultatem de voce componendi subventibus Hospitali.

§.20. Eisdemque locorum Ordinariis, & aliis curam animarum habentibus, commutandi cujusvis abstinentiae, & quarumcumque peregrinationum vota (Hierosolymitano, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum dumtaxat exceptis) in pecuniarum subsidium praefatis fratribus, vel nunciis exhibendum, cum super hoc ab eis, vel eorum aliquo fuissent requisiti, dummodo conditione inspecta nunciatorum, & fratrum praefatorum necessitate pensata (super quibus eorum conscientias oneraverat) prelo, vel precibus, amicitia, favore, vel Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

odio cujuscumque nihil circa hoc, super quibus scire se unumquemque eorum redditurum in examine districti iudicii rationem, ageretur in fraudem, vel diminutionem subsidii supra scripti, plenam, & liberam facultatem concesserat. Volens, ut huiusmodi pecuniarum subsidium praestandum per voventes peregrinationes easdem, ad tantam pecuniae summam extenderetur, quantum voventes ipsi pro complendo voto peregrinationis huiusmodi personaliter expendissent. Votum autem huiusmodi abstinentiae iuxta illius arbitrium intenderat redimi, qui votum huiusmodi commutaret.

§.21. Personis autem Ecclesiasticis volens plenius provideri, Diocesanis earum dispensandi cum eis, qui cum a canone, vel ab homine lata excommunicationis sententiam incurrisissent, irregularitatis notam, immiscendo se divinis officiis, contraxissent, vel ob id contrahere ipsos contigisset, dummodo tantum erogassent fratribus, vel nunciis supra dictis, quantum expendissent eundo ad Romanam Curiam, & morando in ipsa pro dispensatione huiusmodi obtinenda, & redeundo etiam ab eadem, nisi forsitan in Episcopos, Abbates, vel alios Superiores proprias iniecisissent manus temere violentas, postquam ab excommunicationis sententia, quas incurrerent vel incurere ipsos contigisset, iuxta formam Ecclesiae fuissent absoluti, concesserat potestatem.

§.22. Volens ob reverentiam ipsius venerabilis domus, ut iis, qui eorum fraternitatem assumpserunt, si forsitan Ecclesiae ad quas pervenissent, a divinis officiis interdicta forent, ipsis morientibus sepultura ecclesiastica minime negaretur, nisi nominatim excommunicationis vinculo fuissent innodati. Liceretque eis Confratres suos, quos Ecclesiarum Praelati apud Ecclesias suas malitiose sepeliri non permisissent, nisi excommunicati, vel in interdicto nominati fuissent, aut publici usurarii, tumultuosos deferre ad Ecclesias huiusmodi Hospitalis.

§.23. Et oblationes tam pro eis quam pro aliis, qui in eorum coemeteriis requiescunt, exhibitas, sine alicujus praedictio retinere.

§.24. Quodque receptiones Fraternitatis ejusdem, seu etiam collectarum, salvo jure dominorum suorum, sub Beati Petri, & sua protectione consistere. Et si qui eorundem fratrum, qui ad eas Fraternitates missi fuissent, vel collectas, in quamlibet civitatem, aut castellum, vel vicum, aut alium locum devenissent, si forte locus ille fuisset a divinis officiis interdictus, in eorum iuncto adventu, semel in anno aperirentur Ecclesiae, & ejectionis excommunicatis divina officia ibi celebrarentur, salva tamen in omnibus declaratione Concilii generalis.

§.25. Mandans etiam eisdem Archiepiscopis, & Episcopis, ut si qui de Clericis Ecclesiarum suarum, praefati Hospitalis fratribus, cum licentia Praelati, & Capituli, sui sponte, ac gratis per annum, vel biennium decrevisset deservire, nequaquam impedirentur.

Absolventes que ab irregularitate darentur simili subsidio.

Mortuos sepelire in eorum Ecclesiis permisit.

Oblationes recipere.

Etiam tempore interdicti.

Clericos Hospitali servare permisit.

1565. Joann. XXII. exemptionem jurisdictionis Ordinarii concessit.

§.26. Et subsequenter Joannes XXII. universis Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Ecclesiarum Prelatis mandaverat, quatenus in prefatos Magistrum, & Fratres, ac Milites, Clericosque, Donatos, vel Nuncios, aut Ecclesias eorum, (quippe qui nullum habebant Episcopum, vel Prelatum prater Romanum Pontificem supra se, & speciali prerogativa gaudebant, & in quibus Ordinarii locorum auctoritatem, aut Ecclesiasticam potestatem nequam habebant) excommunicationis, vel interdicti sententiam promulgare nullatenus presumerent, nec eos indebita vexatione gravarent, sed erga ipsos se taliter gererent, quod adversus eos materiam querelandi suscitare non haberent.

Greg. X. seu Alex. IV. factus non molestus iustis.

§.27. Insuper Gregorius X. & seu Alexander IV. eisdem Magistro, & Fratribus Hospitalis S. Lazari Hierosolymitani paterni sollicitudine providere volens, adversus nonnullos Religiosos, & Clericos seculares, & laicos, qui sub pretextu questionis inter eosdem existentis, & consuetam pravæ consuetudinis, animalia, & alia bona dictorum Fratrum Militum temeritate propria audebant invadere, & tandiu detinere presumerent, donec esset eis de huiusmodi questionibus iuxta eorum beneplacitum satisfactum, licet jurisdictionem ordinariam, seu delegatam in eos non haberent, qua ipsi hoc facere permittitur esset, per suas literas auctoritate Apostolica inhibuerunt, ne qui occasione prædictæ consuetudinis tamquam nullo iure subnixæ, eisdem Fratribus, ac aliis supranominatis, seu eorum Nunciis ab eis per totum Orbem destinandis, memoratas inferrent molestias. Neve Fratres, & bona sua sine iuris ordine occupare, invadere, seu quomodolibet detinere presumerent.

Exemptionis concessio a solutione gabelle etc. per totum bonis.

§.28. Quodque de omnibus fructibus Terræ, quibus propria indultia, aut exemptionis colerent, & laborare facerent, ac de animalibus, aut de ipsis nutrimentis animalium, ac aliis quibuscumque bonis suis, si contingeret, quod bona præfata, aut fructus huiusmodi, aut animalia ipsa, vel ex eis provenientia, aliquid per ipsos Fratres, Milites, vel Donatos venderetur, aut emeretur, tam pro sustentatione cuiuslibet eorum, aut pauperum leproforum, quam pro reparatione casusvis Domus, aut Hospitalis, sive Ecclesie præfate Militiæ, & per Civitates, aut Castra, & Oppida, Portus, pontes, ac navigia, & loca alia quoruncumque Regum, & Reginarum, aut Ducum, Marchionum, Comitum, Vicecomitum, Baronum, & aliorum Dominorum in toto Orbe existentium, in quibus pro tempore stare, vel transire, & reverti deberent absque aliquo impedimento eos permitterent vendere, vel emere, aut transferre, ac reverti, & præsertim cuiusvis pedaggi, datii, gabelle, bullestarum, & quaruncumque exactionum solutione mandaverat.

Paulus II. leprosum Capuanum sub protectione Se-

§.29. Et Paulus II. Magistros, & Fratres Domus leproforum S. Lazari extra muros Capuan. eorumque personas, & locum

in quo divino erant obsequio mancipati, cum omnibus bonis, quæ tunc rationabiliter possidebant, aut ex tunc in futurum iuris modis possent adipisci, sub Beati Petri, & sua protectione susceperat. Omnemque libertates, & immunitates a Prædecessoribus suis, sive per alia privilegia, sive indulta, eis, & dictæ Domui concessas. Necnon libertates, & exemptiones secularium exactionum a Regibus, & Principibus, aliisque Christianidelibus rationabiliter eis, & eorum domui indultas, specialiter autem domos, præta, pascua, hortos, vineas, & alia bona mobilia, & immobilia eorum, sicut ea iuste, & pacifice possidebant. eis, & per eos eidem domui prædictæ auctoritate Apostolica confirmaverat, districtius inhibens, ne quis de hortis, virgultis, seu eorum animalium nutrimentis decimas ab eis exigere presumerent.

§.30. Et similiter Alexander, Urbanus, Clemens, & Gregorius Romani Pontifices, similiter Prædecessores nostri, consideratis caritatis, & pietatis operibus, quæ erga infirmos, & pauperes Hospitalis leproforum de Colle Perusini. Diocesis, jugiter exercebantur, & quod ad id ejusdem Hospitalis propria non sufficiebant facultates, cupientesque ad eorumdem pauperum consolatoria subsidia Christi populum spiritualibus muneribus invitare, omnibus vere penitentibus, & confessis, qui devotè ad Hospitalis memoratum accederent, manumque caritatis porrigerent, Gregorius videlicet unum annum, & unam quadragesimam, singuli vero reliquorum Prædecessorum eorumdem centum dies de iniunctis eis penitentis misericorditer relaxarunt.

§.31. Et postmodum Nicolaus IV. remissiones, & indulgentias huiusmodi per suas literas approbaverat, & confirmaverat, aliasque indulgentias, & peccatorum remissiones, & Christianidelibus diversa pauperum, & leproforum loca, & Hospitalia huiusmodi visitantibus, & manus adiutrices, ac pias elemosinas pro ipsorum pauperum leproforum subventionem erogantibus per quasdam concesserat, & relaxaverat.

§.32. Ac per alias suas ad instar dicti Clementis IV. Custodi, & Fratribus Hospitalis leproforum S. Lazari de Valloncellis, ut illi ad præstationem procuratorum Legatis Sedis Apostolicæ, vel Nunciis, aut exactionum, colectionum, seu subsidiorum quoruncumque minime tenerentur, nec ad ea solvenda per Iteras d. Sedis, Legatorum, Rectorum, vel Nunciorum, cuiuscumque tenoris existerent, aut alia quavis auctoritate in perpetuum compelli non possent, concesserat. Decernens irritas, & inanes interdicti, suspensionis, & excommunicationis sententias, si quas propter hoc in eos, vel eorum aliquem, aut Hospitalis præfatum in posterum contigissent promulgari.

§.33. Et Leo X. claræ memoriæ ad Caroli Romanorum, & Hispaniarum Regis tunc in humanis agentis preces, Hospitalia S. Joannis Leprosorum Panormitan., & S. Agathæ Messanen. Ordinis S. Augustini, olim

AN. CH. 1565. die Ap. suscepit, & exemptionem ab omni onere concessit.

Alex. Urban. Cle. & Greg. visitantibus leprosum Perusini. & elemosynam danti- bus, indulgentias concessit.

Nic. IV. illas confirmavit, & alias concessit.

Exemptionem que dedit Hospitali de Valloncellis, a Procuratoribus legatorum, & quibuscumque collectis.

Leo X. restituit Hospitalia S. Joannis Leprosorum Panormitan., & S. Agathæ Messanen. olim

AN. CH. 1565. olim Hospitali S. Lazari, tamquam membra capiti subiecta, Religioni, & Hospitali Capuano S. Lazari præfati, cum omnibus iuribus, & pertinentiis, ac membris eorumdem præfata auctoritate Apostolica sub certis modo, & forma perpetuo restituerat, dictumque Hospitalis Capuanum, adversus suppressiones, & extinctiones, per Innocentium VIII., etiam Prædecessorem nostrum factas reposuerat, & reintegraverat, ac Magistro generali, seu Præceptori ejusdem Hospitalis, seu Domus S. Lazari Capuani ejusdem Ordinis S. Augustini, ut Panormitanum, & Messanen. Hospitalia prædicta, cum illa legitimo Gubernatore carerent, acceptare, & de illis, petitionis sue Religionis, prout ante suppressionem, & incorporationem præfatas disponere, & ordinare poterat, ac si illa non emanasset, disponere, providere, & ordinare.

Facultatem que dedit capiendi possessionem eorumdem Hospitalium S. Joannis Leprosorum Panormitan., & S. Agathæ Messanen. Alex. VI. ac alii Romani Pontifices, qui plura alia indulta, & gratias concesserunt.

Hic Pontifex Pius IV. illa confirmavit, præferens eisdem iurisdictionibus M. Magistri.

§.34. Ac præfatorum Hospitalium possessionem per se, vel alium, seu alios, propria auctoritate libere apprehendere, & ejusdem Religionis nomine retinere valeret, indulserat, districtius inhibens, ne quis eundem Magistrum super præmissis aliquo modo molestare, impedire, seu perturbare valeret.

§.35. Ac Alexander VI., Nicolaus II., Honorius etiam IV., Bonifacius VIII., Clemens etiam V., Innocentius VI., Urbanus etiam IV., Eugenius similiter IV., Sixtus etiam IV., Innocentius etiam VIII., Alexander similiter VI., Clemens VII., Paulus III., Julius etiam III., & diversi alii Romani Pontifices Prædecessores nostri eisdem Magistro & Fratribus, Donatis, & Ordini, illorumque Nunciis, Officialibus, & aliis personis, necnon eorum Hospitalibus, Ecclesiis, Præceptoribus, & membris, illisque, & illa visitantibus, ac illis benefacientibus varia privilegia, indulta, libertates, immunitates, & alias gratias concesserunt.

§.36. Postremo Nos illa confirmavimus, & præsertim super jurisdictione per Magistrum generalem Hospitalis, & Militiæ prædictorum inter eorum Milites, & personas exercenda, & iustitiam suis Præceptoribus, Militibus, Fratribus, eorumque Vassallis, subditis, Capellanis, familiaribus, servitoribus, clericis, nunciis, collectoribus, donatis, ac quibuscumque aliis personis dicti Hospitalis pro quibuscumque rebus illud, ejusque Militiam, personas, beneficia, & bona concernentibus, annexis, connexis, vel dependentibus, aut super dignitatibus, administrationibus, Præceptoribus, officiis, iuribus, jurisdictionibus, proprietatibus, bonis, fructibus, censibus, possessionibus, in quacumque instantia, etiam usque ad ultimam sententiam inclusive, etiam summarie, simpliciter, & de plano, per Magistrum generalem Hospitalis huiusmodi, seu ab eo delegatos iustitiam ministrando, innovavimus, & alias indulgimus, prout in diversis, tam ipsorum Prædecessorum, quam nostris literis desuper concessis plenius continetur.

Bull. Rom. Tom. IV. Pag. II.

§.37. Nos igitur volentes dilectum filium Joannottum Castilionem modernum Hospitalis, & Militiæ prædictorum Magnam Magistrum, cuiusque successores Magnos ipsius Hospitalis Magistros pro tempore existentes, ac Hospitalis, & Militiam huiusmodi, eorumque Conventum, etiam amplioribus, quam quisquam Nostrorum Prædecessorum prædictorum eos profecuti fuerint, favoribus, & gratis prosequi, ac Hospitalitatem ipsius S. Lazari, ejusque Militiam ad miserabilium pauperum leproforum utilitatem, & contra Piratarum, & infidelium Christianæ Religionis incursionem (quantum in Domino possumus) restaurare, augereque, ac eisdem Joannottum Magistrum, Milites, Fratres, & alias personas, ac eorum singulas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequentiarum serie absolventes, & absolutos fore censentes. Necnon singularum prædictarum literarum tenores præsentibus pro expressis habentes. Motu proprio, non ad Joannotti, aut Priorum, Præceptorum, Militum, Fratrum, vel personarum prædictarum, seu aliorum pro eis Nobis super hoc oblate petitionis instantiam, sed de mera liberalitate, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolica potestatis plenitudine, institutionem, & erectionem Hospitalis, & Militiæ huiusmodi, ejusque translationem olim ad Præceptoriam, vel Domum Capuanam prædictam factam, ac Præceptorie, seu Domus huiusmodi incorporationem, declarationes, revocationes, voluntates, irritationes, monitiones, requiritiones, promulgationes, uniones, incorporationes, concessiones, etiam facultatum assignationes, decreta, remissiones, inhibitiones, in iunctionem, renovationem, approbationes, confirmationes, suppletiones, restitutionem, repositionem, commisionem, mandatum, susceptionem, liberationem, exemptionem, subiectionem, prohibitionem, extensionem, ampliacionem, indultum, & dispensationem, regulam, & ordinationem prædicatorum, & aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum huiusmodi. Nec non omnia, & singula privilegia, immunitates, antelationes, exemptiones, libertates, prerogativas, indulgentias, indulta spiritualia, & temporalia, favores, & gratias, etiam per modum communicationis, & extensionis eisdem Hospitali, & Militiæ, ac suis Magistro, Militibus, personis, & membris, per Romanos Pontifices, & Sedem huiusmodi sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis hætenus, in genere, vel in specie concessa, approbata, & innovata. Nec non cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, singulas eorumdem Prædecessorum, tam sub plumbo, quam in

Er modo prædicta omnia, quæ tenentur non sicut. Trid. non sine contraria iterato confirmat.

E c a for.

forma Brevis expedita literas, ac ordina-
tiones, statuta, stabilimenta, usus, con-
suetudines, & naturas in eisdem Hospitali,
Militia, & religione edita, & introducta,
& quascumque Apostolicas, aliasque tenori-
bus, & formis, etiam Motu, & scientia
similibus, ac alias quomodolibet concessa,
cum omnibus, & singulis decretis, & aliis
clausulis in eis contentis, aliaque omnia,
& singula inde secuta quaecumque, eorum
omnium tenores, ac si de verbo ad verbum
nihil penitus omisso, inserti forent, pre-
sentibus pro expressis, & insertis habentes
(quatenus decretis Concilii Tridentini ta-
men non repugnent) Apostolica auctorita-
te, tenore presentium perpetuo approba-
mus, confirmamus, ac etiam plenarie in-
novamus, & concedimus, ac innovata, &
concessa esse volumus.

Hospitalique
Caputina con-
suetudines.

§.38. Necnon illa ad Hospitalia prae-
fatum ad praesens in Caputina, & non Hiero-
solymitana Civitate consistens, illiusque
Magistrum, Priores, Praeceptores, Fra-
tres, & personas praefatos extendimus, &
ampliamus, eaque omnia valida, & effi-
cacia existere, & perpetuam roboris firmi-
tatem obtinere, suosque effectus fortiri, ac
ab omnibus quavis dignitate, & praemi-
nentia fulgentibus, etiam sub sententiis,
censuris, & penis in eis contentis perpetuo
inviolabiliter observari decernimus.

Omninoque
suppressionem
revocat.

§.39. Necnon Hospitalia, ejusque mem-
bra, & pertinentia universa adversus sup-
pressiones, & extinctiones, appropriation-
nes, applicationes, uniones, annexiones,
incorporationes, & alias contrarias disposi-
tiones olim per sanctae memoriae Innocen-
tium VIII. & Pium II. ac forsan alios Ro-
manos Pontifices, etiam Praedecessores
Nostros, & Sedem praefatam, etiam Con-
sistorialiter, vel Motu, & scientia, ac po-
testatis plenitudine similibus haecenus quo-
modolibet emanatis, in pristinum, & eum,
in quo antequam ille emanarent, erant, sta-
tum, eisdem auctoritate, & tenore restitui-
mus, reponimus, & plenarie reintegramus
ac restituta, reposita, & plenarie reinte-
grata esse decernimus, & declaramus. Nec-
non literas inde emanatas, omniaque, &
figula in eis contenta, suppressiones, &
extinctiones hujusmodi concernentia aucto-
ritate, & tenore praedictis revocamus, cas-
samus, irritamus, & annullamus, ac pro
revocatis, cassis, irritis, ac nullis, & in-
sectis, & viribus omnibus vacuis haberi vo-
lumus.

Illudque Ca-
put Militiae
S. Lazari con-
suetudines.

§.40. Et potiori pro cautela in praefato
Hospitali eandem Praeceptoriam, quae
in eo, ut praefertur, erat, quae conventu-
alis, & caput aliarum Praeceptoriarum di-
cti Ordinis existat, ac privilegii, indultis,
favoribus, exemptionibus, libertatibus, ju-
risdictionibus, autoritatibus, & facultati-
bus, ac demum juribus omnibus, quibus
ante illius suppressiones, & extinctiones
praedictas utebatur, potiebatur, & gaude-
bat, uti, potiri, & gaudere debeat, ac in
eorum omnium possessione reali, & actua-
li, in qua prius erat, ex nunc existat, &

esse censeatur in omnibus, & per omnia,
perinde, ac si Praeceptoriam praefata nunquam
suppressa, & extincta, seu aliis unita fuisset,
de novo erigimus, & instituimus.

§.41. Et eisdem Hospitali, Militiae, suis-
que Magno Magistro, Conventui, Fratri-
bus, ac Militibus, quod ipso Joannotto, &
pro tempore existentibus Magnis Magistris
cedentibus, vel etiam apud eandem Sedem
decedentibus, seu ipsum Magnum
Magistratum alias quomodolibet, etiam
per liberam resignationem in nostris, vel
Successorum nostrorum pro tempore exi-
stentium Romanorum Pontificum manibus
dimittentibus, vel amittentibus, & illo
quovis modo vacante. Conventus ejusdem
Militiae, insimul ubi voluerint, pro tempo-
re congregati, alium Magnum Magistrum
juxta eisdem Religionis, & Militiae stabili-
menta de consensu sui Protectoris edita, vel
edenda, quae dicto Concilio Tridentino mi-
nime sint contraria, eligere, qui ex nunc
prout ex tunc, & contra postquam sic ele-
ctus fuerit, eadem auctoritate Apostolica
confirmatus sit, & esse censeatur, & ita
perpetuo statuimus, & ordinamus.

Electio enim
M. Magistri,
ad Conven-
tum, & Militi-
as, spectat
decerni.

§.42. Necnon eisdem pro tempore exi-
stenti Magistro, & Conventui principalem
ipsius Militiae Sedem ad quemcumque lo-
cum etiam maritimum, eisdem Magistro,
& Conventui visum, etiam quoties sibi pla-
cuerit, transferre.

Sedis prin-
cipalis transla-
tionem con-
cedit.

§.43. Habitumque suum Regularem,
ac etiam Crucem, etiam si de suis antiquis
habitu, cruceque appareat, vel non appa-
reat, in eum meliorem, qui sibi videbitur,
modum (citra tamen aliarum Militiarum,
& Religionum praedictarum) reformare, in
toto, vel in parte immutare, vel stabilire,
ac innovare, Regulamque, stabilimenta, &
statuta dictae Religionis, & Militiae de con-
sensu sui Protectoris instituire, & reforma-
re, seu de novo condere, edere, & quoties
eis placuerit, illas, & illa corrigere, & im-
mutare (dummodo licita, & honesta, nec
eidem Concilio contraria existant) toties,
quoties voluerint.

Habitus Cru-
cis, & statu-
torum refor-
mationem
permitit.

§.44. Necnon eidem Joannotto, & pro
tempore existenti Magno Magistro, ut qua-
cumque, quotcumque, & quacumque,
etiam qualitercumque qualificata beneficia
Ecclesiastica de jure patronatus laicorum ex
fundatione, vel donatione existentia, &
personale servitium in Cathedralibus, &
Collegiatis insignibus non requiruntia,
(dummodo illis animarum cura non immi-
neat) etiam si illa Archipresbyteratus rura-
les, aut dignitates, vel nomen dignitatis
habentia (extra tamen Cathedrales, & Col-
legiatis Ecclesiis consistentia) etiam si praes-
timonia, aut praestimonialia portiones exi-
stant, vel alia simplicia, aut Monasteria,
(non tamen Consistorialia) vel alia benefi-
cia Ecclesiastica regularia, cura tamen, &
conventu carentia, fuerint, accedente ta-
men consensu patronorum, & sine preju-
dicio ea obtinentium, & ipsis cedentibus,
vel decedentibus, in Praeceptorias, Com-
mendas, Capellas, aut Ecclesias ipsorum Ho-

Erigendi in
Commendas,
& praepo-
sitis beneficia
qualitercum-
que qualifi-
cata de jure
patronatus la-
icorum, etiam
si dignitates,
aut Monaste-
ria non tantum
Consistoria-
lia, &c.

Hospitalis, & Militiae perpetuo erigere,
instituire, dictaeque suae Militiae perpetuo
incorporare, applicare, & appropriare.

Præservandi
jupatronatus,
& præsentandi
personas, &
instituti præ-
sentatos, ac
alias confe-
rendi dicta
beneficia.

§.45. Ac illarum fundatoribus, vel do-
tatoribus jus patronatus, & presentandi dic-
tis Magistro & Conventui, vel eorum de-
putato personas idoneas ad Praeceptorias,
Domos, Cappellas, seu Ecclesias, & Ho-
spitalia hujusmodi, pro tempore vacantia,
perpetuo praeservare, & concedere, & eif-
dem Magistro, & Conventui sic a patronis
praesentatos, juxta stabilimenta dictae Reli-
gionis, Ordinariorum locorum, & quorum-
vis aliorum consensu minime requisito, in
illis instituire, ac illas conferre, & de eis
providere. Ita tamen, quod ibi debitus di-
vinus cultus per personas idoneas, etiam si
Ordinis fuerint, ab Ordinario approbandas,
in eisdem exercatur.

Hospitalia,
leprosarum, &
alia loca, ad
hospitalitatem
leprosarum,
delimitata, hos-
pitalia, & mi-
litaris S. Lazari
esse censetur,
etiam si sine
jus patronatus
laicorum.

§.46. Necnon quod Hospitalia, Lepro-
saria, & alia loca quaecumque, ubi ullo um-
quam tempore fuerit, sit, vel erit Hospi-
talis leprosarum, seu infirmorum S. La-
zari nuncupatorum, etiam si jus patronatus
laicorum sint, Militiae, & Hospitali
S. Lazari hujusmodi subiecta, & incorpora-
ta, & ad jus, & proprietatem, ac ad om-
nimodam dispositionem, institutionem, &
collationem moderni, & pro tempore exi-
stentis Magni Magistri, & Conventus
eiusdem juxta ipsius Militiae, seu Religio-
nis stabilimenta (salvo tamen jus patronatus
dictae Religionis, seu Militiae Hospitalis,
Cappellae, Oratoria, beneficia, & loca
spectant, & pertinent; dummodo in illis
Hospitalitas debita servetur, & cultus divi-
nus nullatenus diminuat, ac in illorum
fundatione, vel dotatione secus non fuerit
ordinatum.

Præservatio
jurisdictionis
Ordinariorum,
& exequutio
hujus Militiae
cum Militia
S. Joannis in
non exceptis.

§.47. Salvis tamen legitimis titulis, &
praescriptionibus, & salva jurisdictione Or-
dinariorum, tam ea quae de jure communi
eis competit, quam quae ex decretis dicti
Concilii Tridentini eisdem est attributa.
Praeterea tamen in iis casibus, in quibus
Concilium praedictum expresse, ut praefertur,
eximit, & exceptit Religionem S. Joan-
nis Hierosolymitani, in quibus, & haec
S. Lazari Religio pariter excepta, & exem-
pta sit, & esse censeatur.

Facultas reti-
nendi pen-
siones dicitur.

§.48. Et insuper Militibus, ac Presby-
teris, & Cappellanis Hospitalis, & Militiae
S. Lazari hujusmodi, nunc & pro tempore
existentibus, ac eorum singulis, tam cle-
ricis, quam laicis, etiam conjugatis, &
bigamis, ut unam, vel plures pensiones
annuas usque ad summam quingentorum
ducentorum auri de Camera novorum, su-
per quorumvis Cathedralium, etiam Metro-
politana, & aliarum Ecclesiarum, ac
earum mensarum, etiam Patriarchalium,
Archiepiscopalium, & Episcopialium, nec-
non etiam Monasteriorum, etiam Consisto-
rialium, Prioratum, Canonicatum, &
Præbendarum, dignitatum, personatum,
administrationum, & Officiorum, alio-
rumque beneficiorum Ecclesiasticorum cum
cura, & sine cura, secularium, & quorum-

vis Ordinum Regularium, qualitercumque
qualificatorum fructibus, redditibus, pro-
ventibus, juribus, obventionibus, & emol-
umentis, ac distributionibus quotidianis
alias canonice sibi reservatas, seu reservan-
das, vel loco pensionum annuarum, omnes
& singulos, ac quoscumque similes fructus,
redditus, & proventus, jura, obventiones,
& emolumenta quaecumque, ac etiam di-
stributiones quotidianas sibi reservata, & re-
servanda, etiam si post illarum, vel illorum
reservationem uxorem duxerint, & bigami
effecti fuerint, recipere, seu retinere, & ad
vitam percipere, exigere, & levare, ac in
suos usus, & utilitatem convertere.

Eisque trans-
ferenti.

§.49. Illaque, cum primum ipsa Militia
S. Lazari in aliqua expeditione contra in-
fideles militare coeperit, in toto, vel parte,
simul, vel successively, quando sibi vi-
debitur, etiam in mortis articulo, in cu-
jusvis persona in dignitate Ecclesiastica con-
stitutae, aut Canonici Cathedralis Ecclesiae
manibus, & in Fratrum Militum dictae Mi-
litaris S. Lazari, vel cujuscumque persona,
seu quarumvis personarum, etiam quaecum-
que, quotcumque, & quacumque benefi-
cia Ecclesiastica obtinentium, & expectan-
tium favorem absque aliquo possessorum
beneficiorum hujusmodi desuper habendo
consensu, etiam absque super praesentibus
conficiendarum literarum tamquam nota-
riorum praesentia, seu ostensione, vel visio-
ne, aut alia solemnitate in Romana Curia
vel extra eam, in omnibus, & per omnia,
perinde ac Militibus S. Pauli, Pii nuncupa-
tis, & per Sedem Apostolicam indultum
est, etiam citra Cruciatam obligationem
transferre, ac eisdem personis nominandis
per ipsas pensiones reservare, etiam absque
aliqua literarum Apostolicarum expedito-
ne, ac alia desuper necessaria facere libere,
& licite valeant, eisdem auctoritate, & te-
nore de speciali gratia concedimus, & in-
dulgemus, ac plenam, & liberam licen-
tiam, & facultatem illis impartimur. Et
cum ipsis Militibus desuper, ac etiam, ut
ipsas pensiones una cum dictae Militiae S. La-
zari Hospitalibus, vel Praeceptoris, aut
aliis beneficiis, quoad vixerint, retinere
possint, dispensamus.

M. Magistri,
& totius Mil-
itiae subceptio
sub protectione
Sedis Apo-
stolicae.

§.50. Et insuper idem Hospitalia S. La-
zari, ac illius Prioratus, Praeceptorias,
Domos, Cameras, Hospitalia, & loca qua-
cumque; necnon Magistrum, Priores, Prae-
ceptores, Milites, & personas, ac eorum
subditos, vassallos, colonos, & servitores,
nunc, & pro tempore existentes, etiam
Presbyteros curam animarum exercentes,
quandiu illa exercuerint, & in illorum ob-
sequiis fuerint, ac illorum res, animalia,
praedia, domos, molendina, & bona qua-
cumque, quae obtinent, & possident, ac in
futurum canonice obtinebunt, & posside-
bunt, sub B. Petri, & dictae Sedis, atque
nostra protectione suscipimus.

Exemptio a
jurisdictione
ordinum do-
minorum re-
porum, &
episcoporum.

§.51. Ac ab omni jurisdictione, corre-
ptione, onere, statutis, bannis, dominio,
superioritate, & potestate quorumcumque
Patriarcharum, Archiepiscoporum, Epi-
scopo-

coporum, Prælatorum, necnon quorumcumque temporalium dominorum quavis potestate etiam Imperiali, Regali, & Ducali, fulgentium, ac Universitatum, & illarum Regentium, etiam (præterquam dicti Hospitalis) Ordinariorum, tam spiritualium, quam temporalium, ubicumque, tam citra, quam ultra montes, & mare constitutorum, cuiuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis existentium, illorumque Vicariorum, & Officialium, Locatentium, & Judicum, nunc, & pro tempore existentium quorumlibet.

Exemptio a decimis &c.

§.52. Necnon a solutione, & exactiōne passagii, arrearum, gabelle, danti, tractæ, collectæ, procuratorum, iucundi adventus, iurium etiam synodaliū, censuum, & decimarum, etiam novalium, hortorum, pratorum, piscationum, & molendinorum (ad quæ cuiuslibet accessus nullatenus directe, vel indirecte, prohiberi possint) & terrarum, quas per se ipsos, vel alios eorum, nominibus etiam colonos, arrendatarios, & emphyteutas excolunt, & de quibus fructus percipiunt, & cuiusvis alterius oneris personalis, realis, seu mixti, ordinarii, vel extraordinarii ubicumque, & ex quacumque causa impositi, vel imponendi pro tempore, liberamus, & exemptimus, ac Nobis, & dictæ Sedi immediate subiectimus. Illisque, & illa; etiam si in quibuscumque statutis, literis, Constitutionibus, & regulis, etiam per Nos, & Sedem præfatam pro tempore editis, nominatim, specialiter, & expresse gravarentur, seu onerarentur, semper immunes, liberos, & exemptos, ac exceptos, & Nobis, ac successoribus nostris Romanis Pontificibus, immediate subiectos, ac immunita, libera, exempta, & subiecta esse decernimus. Ita quod Archiepiscopi, Episcopi, Prælati, Ordinarii, Vicarii, Officiales, Locatentes, & Judices præfati, etiam ratione delicti, vel contractus, seu rei, de qua agitur, ubicumque committatur delictum, inearum contractus, aut res ipsas consistat, nullam in eos, vel ea jurisdictionem, correctionem, seu potestatem exercere. Aut excommunicationis, aliæ sententias, censuras, & pœnas promulgare, aut etiam ratione personarum, vel rerum, animalium, ac honorum suorum ad aliquam solutionem, pontium, fontium, furnorum murorum, seu etiam aliarum Ecclesiarum, quam dictæ Religionis, etiam si forsan hætenus per abutum, seu alterius privilegium, aut negligentiam, etiam per longissimum tempus taliter observatum non fuerit. Quæ omnia etiam præscriptioes nullo pacto, saltem in posterum, quo minus huiusmodi exceptionibus uti possint, oblatæ volumus & decernimus eos coarctare, aut alii quicumque cuiuscumque Ecclesiasticæ, vel mundanæ dignitatis, aut præminentie, status, vel conditionis existant, etiam locis & Terris S. R. E. etiam immediate subiectis, & ad instantiam cuiuscumque Principis, seu Communitatis sub excommunicationis

late sententiæ, seu quadrupli ultra damna, & expensas, restitutionis pœnis per contrahentes eo ipso incurrendis, ne eos, in iudicio vel extra super præmissis, vel eorum usu, seu possessione, vel quasi, directe, vel indirecte, quovis qualitate colore, vel ingenio molestare, impedire, vexare, aut alias quomodolibet impetere præsumant, debeant, seu etiam valeant.

§.53. Sed Priores, Milites, & aliæ personæ Hospitalis, & Militiæ S. Lazari huiusmodi de iustitia coram solo Magno Magistro, & Conventu, vel eorum deputato respondere debeant. Decernentes quoscumque processus contra illos, vel eorum aliquem tam per ipsos locorum Ordinarios, vel eorum Vicarios, seu quovis alios, quam Magistrum, vel eis deputatum præfatos, pro tempore factos, & quaslibet etiam excommunicationis, vel suspensionis, aliasque sententias promulgatas, nullas, & invalidas, nulliusque roboris, vel momenti fore.

§.54. Nec omnino aliquis ex Hospitalis, & Militiæ S. Lazari Fratribus, donatis, servitoribus, vassallis, & colonis in prioratibus, Commendis, Domibus, Hospitalibus, Leprosariis, membris, aut aliis quibusvis beneficiis, præfatis, sive Graugis quomodocumque a dicto Hospitali dependentibus, in quibuscumque locis, sub quorumcumque Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcoporum, Universitatum, Hospitalium, Rectorum Ecclesiarum limitibus, & jurisdictione constituti, decimas, aut canonicam portionem, seu caritativum subsidium, aut Quartas nuncupatas, seu alias quascumque collectas, seu contributiones, tam ex antiquis eorum culturis, quam ex recenter cultis novalibus alicui quovis modo solvere teneatur. A quibus omnibus exactiōne, atque etiam novo subsidio dilecto filio nostro Philippo Hispaniarum Regi in suis Regnis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores concessio; & canonica portio, Quarta nuncupata in Francia Regnis imposita, necnon a quibuscumque aliis facultatibus Regibus huiusmodi, & aliis Principibus concessis, vel concedendis in futurum, omnia dicti Hospitalis loca, ut præfertur, necnon Ecclesiarum quomodocumque a dicto Hospitali dependentium Fabricas, libertas, & liberas, & exemptas esse declaramus, atque volumus.

§.55. Et insuper quod præfati Magister, & Conventus, Priores, Præceptores, aut quicumque alii ex dicti Hospitalis Fratribus per quoscumque locorum, aut Terrarum dominos, tam spirituales, quam temporales, etiam si Regali dignitate præfulgeant, etiam in terris S. R. E. ab extractiōne frumenti, hordei, vini, olei, leguminum, & quorumvis fructuum, atque etiam pecuniarum ex Prioratibus, Commendis, membris, domibus, graugis, aliisve præfati Hospitalis locis provenientium, nullo unquam modo impediri possint, quo minus præfata omnia pro sua possessorum voluntate

Fratres, & aliæ personæ Hospitalis, & Militiæ de iustitia coram solo Magno Magistro, & Conventu, vel ab eis delegatis comparere teneantur.

Exemptio a decimis & novalibus, ac quacis, nuncupatis, seu canonica portione vel caritativo subsidio etiam concessio Regi Hispaniarum, ac quæta in Feudis Regni in polita.

te in quæcumque fidelium loca ab omni pedagio, datio, seu tracta, libera & exempta valeant asportare.

Exemptio etiam pro bonis patrimonialibus post emissionem professionem.

§.56. Et bona etiam patrimonialia Magistrum, Priorum, Præceptorum, & Fratrum, ac aliarum personarum huiusmodi, tam acquisita, quam in posterum acquirenda, aut illis quovis modo, etiam ex concessione Apostolica, vel Magistrali pertinentia, ex die emissionis per eosdem Priores, & Præceptores, Fratres, & personas professionis, ut præfertur, ab omnibus decimis, & aliis oneribus libera, immunita, & exempta existant.

Iustitiam M. Magistri, & Conventus, seu eorum delegatorum inter personas dictæ Religionis, & Militiæ.

§.57. Et quod quelibet querelæ, questionis, lites, cause, & controversiæ, quas ex nunc inter Fratres, & subditos Hospitalis, & Militiæ S. Lazari nunc præfatos, & futuros, ex quibusvis occasione oriri, & moveri contigerit quovis modo, cum omnibus suis incidentibus, emergentibus, connexis, ac omnium cuiusvis appellacionis, (præterquam in defectus, aut denegate iustitiæ, vel allati perperam contra stabilita, & consuetudines dicti Hospitalis gravaminis casibus) remoto obstaculo per pro tempore existentem Magistrum, & Conventum dicti Hospitalis, seu illos ex Fratribus, quibus ipsi Magister, & Conventus id commiserint, etiam usque ad tertiam definitivam sententiam inclusive audiantur.

Citati coram Magistro, & Conventu, seu eorum delegatis, comparere teneantur.

§.58. Necnon iuxta laudabiles consuetudines, & stabilita Hospitalis huiusmodi, & alias prout iuris fuerit, debito fine decidantur. Omnesque, & singuli Priores, & Præceptores, Milites, & Fratres Hospitalis præfati, postquam de mandato, seu auctoritate Magistrum, seu Conventus præfatorum in quibusvis ex prædictis contra eos intentandis causis ad comparandum coram ipsis, & Commissariis per eos, ut præfertur, deputatis, in locis quantumcumque ab eodem Hospitali remotis citati fuerint, coram eisdem Magistro, Conventu, & Commissariis, prout contigerit, legitime comparere debeant, & teneantur, juri, & Iustitiæ secundum stabilita, approbationes, usus, & laudabiles consuetudines præfati Hospitalis parituri.

Milites & aliæ personæ Religionis perhibentur coram aliis litigantibus, seu comparere pro iustitia, quam coram iudicibus Religionis.

§.59. Quodque illi ex Prioribus, Præceptoribus, Fratribus, & subditis præfatis, qui contra eorum aliquem super quibusvis querelis, rebus, vel negociis (præterquam in casibus præfatis) coram alio quam præfatis Magistro, & Conventu, ac per eos pro tempore datis Commissariis in causam traxerint, & ad alium quam ad eisdem appellationes quascumque interposuerint, causas huiusmodi prorsus perdant, & excommunicationis sententiam incurrant, reque, super qua contenderint, privati existant eo ipso.

Potestas, & iustitiam M. Magistri, & Conventus sui per personas, & rebus iuxta stabilita.

§.60. Necnon modico, & pro tempore existenti Magistro & Conventui Hospitalis huiusmodi, iuxta illius stabilita, & laudabiles consuetudines, ac mores, in Prioratus, & Præceptorias, domos, Hospitalia, membra, bona, & loca quæcumque,

necnon quoscumque Priores, Præceptores, Fratres, & personas Hospitalis, & Religionis huiusmodi, ac illorum vassallos, subditos, & servitores ubicumque, tam citra, quam ultra montes, nunc & pro tempore constitutos, & commorantes, qui omnes Magistro, & subdelegatis ab eo firmiter, tam personaliter, quam realiter omni exceptione cessante, & quocumque a Nobis, vel Sede prædicta obtento, vel obtinendo indulto non obstante, parere, & obedire teneantur, plenariam, & omnimodam etiam meri, & mixti imperii jurisdictionem, & superioritatem.

Facultas M. Magistri procedendi contra inobedientes, & rebelles etiam per edictum publicum etiam ad privacionem quorumcumque beneficiarum, per eos quomodolibet oblatarum.

§.61. Ipsique Magistro contra rebelles, & suis mandatis non obediētes etiam vigore literarum Apostolicarum etiam in forma Brevis a Nobis, & Successoribus nostris pro tempore emanatarum, servatis quatuor terminis ad docendum se paruisse, & satisfecisse in loco Conventus Hospitalis huiusmodi post legitime executam primam citationem ad multam, sive pœnam personaliter iuxta mores, & stabilita prædicta, seu etiam privationem habitus, & beneficiarum, domorum, & prædiorum per eos obtentorum procedendi, vel etiam, si magis expedire videbitur, beneficia, domos, & prædia ipsa ad manus suas, seu Receptorum dicti Hospitalis reducendi, & donec ipsi inobediētes contumaciam purgaverint, vel debita onera persolverint, sive secularis, aut alterius Ordinis Regulares beneficia dicti Hospitalis possidentes fuerint, pro suo arbitrio retinendi, illorumque fructus, redditus, & proventus arrendandi, & percipiendi.

Avvocatio quarumcumque causarum & commissio Magistro, & Conventui retinendi.

§.62. Necnon causas prædictas, ac omnes, & singulas lites, & querelas, sive in Romana Curia, tam in Auditorio nostro, quam per commissiones, sive extra eam, super quibusvis dicti Hospitalis beneficiis, ac bonis, & pecuniis ararii, & Fratrum quorumcumque, seu super eorumdem delictis, etiam si ex adverso aliqui Clerici, seculares, vel regulares, aut laici extiterint, & active, seu passive alias iuxta formam stabilitamentorum, & privilegiorum prædictorum, in dictis causis quomodolibet, & in quacumque instantia intervererint, hætenus motas, in quibus tamen non conclusum sit, & in futurum quovis prætextu movendas, in quibusvis instantiis pendentes, quarum status, & merita etiam præsentibus haberi volumus pro expressis, ad Nos advocamus, ac illas eisdem Magistro, & Conventui per eos, vel ab eis deputatos iuxta formam dictorum stabilitamentorum, & laudabilium consuetudinum prædictorum in statu debito reassumendas, & decidendas committimus, eoque, quorum intererit, citandi, & quoties opus fuerit, inhibendi etiam sub censuris, & pœnis Ecclesiasticis, tam in Curia prædicta, quam extra eam, facultatem concedimus.

Facultas exequendi sententias, & rem iudicatam.

§.63. Necnon illorum sententias, & rem iudicatam per Priorem Ecclesiæ dicti Conventus, etiam sub censuris, & pœnis Ecclesiasticis contra condemnatos, etiam in Curia prædicta, tam realiter, quam personaliter exequi mandamus, ita quod alibi, quam

Appellationes a sententiis de legatorum ad M. Magistrum & Conventum, & ab eis ad Capitulum generale iuxta formam stabilimentorum devolvantur.

Omnes exco- municationes, & exco- municationes, M. Magistri, & Conventus exco- municationes, ab iis alicuius licentia, nec per quemcumque etiam Episcopum, aut Regalem dignitate fulgentem impediti possunt.

Facultas procedendi contra Clericos, seu alios de- moneos loca, & bona dictae religionis, seu non solventes debita communi avaritia, pro- pter contra- psonas dicti Ordinis.

Quilibet per- sone in digni- tate ecclesiastica constituta possit eligi in Consecratores cum facultate opprobriandi, & necessitate.

quam in dicto Hospitali, aut extra illud ex Magistris, & Conventus commissione iuxta stabilita, & usus huiusmodi, cognosci, & terminari nequeant.

§.64. Nec a sententiis per Iudices dicti Hospitalis pro tempore latis ad alium, quam Magistrum, & Conventum predictos, seu Iudices ab eis deputatos, in quavis instantia, neque a sententiis per ipsum Magistrum, & Consilium latis, alio, quam ad ipsum generale Capitulum, sive per ipsos Hospitalis Fratres, sive per ipsos subditos, & vassallos quomodolibet appellari possit: quinimo illi usque ad tertiam sententiam in eodem Conventu procedere teneantur.

§.65. Et similiter, quod omnes sententiae per eisdem Magistrum, & Conventum late, omnes item commissiones, & citationes, collationes, & omnia denique eorundem rescripta ad omnes iuxta jurisdictioni subditos, ac reliquos etiam, quorum intererit, causas, lites, seu querelas coram ipsis pertractari, directe exequi, & a nullis locorum, & terrarum dominis etiam Ducali, aut Regali dignitate fulgentibus aliqua ratione expectandi contentus, seu alio quovis quaesito colore in eorundem executione impediri possint, servato tamen in eis exequendis Date ordine. Ita quod eorum ultimis primis anteferi nequeant.

§.66. Ac quod contra Clericos seculares, seu laicos, Prioratus, Praeceptorias, domos, & alia beneficia Hospitalis huiusmodi occupantes, seu illi, aut eius communi erario, seu Fratibus occasione responsionum annuarum, vacantium, mortuorum, annatarum, passagiorum, areragiorum, seu alia quomodolibet debentes, sive agant sive conveniantur, & in quavis instantia ad causam veniant, Magister, & Conventus praefati, modo, & forma, quibus contra ipsos Hospitalis Fratres procedi consueverit, libere procedere, & eos Prioratibus, Praeceptoribus, domibus, & aliis beneficiis huiusmodi, alias iuxta formam privilegiorum praedictorum, private valeant, concedimus, & indulgemus.

§.67. Necnon personas in dignitate Ecclesiastica ubilibet constitutas, & quoscumque locorum Ordinarios, ac eorum Vicarios, & Officiales, necnon Canonicos Metropolitanos, & aliarum Cathedralium, aliarumque Ecclesiarum Praelatos, & Rectores per eisdem Priores, Praeceptores, & Fratres, ac eorum singulos pro tempore eligendos in eorum Conservatores, qui quamdiu exercuerint dictum officium, a nemine, quo minus illud exerceant, sub aliquo pretextu impediri, vel molestari possint, deputamus: ita quod ipsi electi sub excommunicationis late sententiae poena eisdem Priores, Praeceptores, & Fratres, ac eorum singulos adversus inferentes eis, aut eorum servitoribus, & familiaribus injurias, seu gravamina, vel damna, in personis, rebus, & bonis, seu exigentes ab eis vectigalia, datia, pedagia, gabellas, collectas, aut alia onera, defendere, & praeservare, ac omnem eorum jurisdictionem exer-

cere, necnon sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas contra rebelles, & inobedientes cum effectu promulgare, ac omnibus facultatibus, Conservatoribus dicti Hospitalis, & illius personarum per quascumque literas Apostolicas quomodolibet concessis uti, ac privilegia Prioribus, Praeceptoribus, & Fratibus praefatis pro tempore concessa, eis observari facere debeant, & teneantur.

§.68. Ac iura mortuorum, & vacantium, necnon areragiorum, passagiorum, & aliorum quorumcumque, ita ut quavis persona cujuscumque Ecclesiastica dignitatis existentes, beneficia Hospitalis huiusmodi pro tempore obtinentes, illa solvere omnino teneantur, & adstricti sint, ac ad id etiam sub sententiis, censuris, & poenis Ecclesiasticis, ac alias iuxta eorundem privilegia, privationis, & apprehensionis beneficiorum ad manus suas remediis cogi possint, solvi mandamus.

§.69. Necnon exemptionem, & liberationem praefatas, ita quod Magister, & Praeceptores, & dicti Hospitalis Fratres, Cappellani a quocumque Catholico Antistite sub Romanae Sedis obedientia constituto sacros ordines, etiam extra tempora a iure statuta tribus diebus festis suscipere, & in quibusvis, tam secularium quam regularium Ecclesiarum absque alicujus licentia celebrare possint.

§.70. Et ipsi Magister, & Conventus, necnon Prior Ecclesiae, alique Priores, & Praeceptores intra limites suarum jurisdictionum, & administrationum veri Ordinarii, iuxta formam stabilimentorum, & privilegiorum praedictorum, existant, & esse teneantur.

§.71. Necnon Magistrum, & Conventum, quoscumque, & singulos Priores, ac Commendatores suorum Prioratum, & Commendarum Fratres, seu Religiosos delinquentes, vel inobedientes, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, praerogativa existentes, etiam si quis etiam Apostolica exemptione fungantur, in quocumque loco quantumvis privilegiato, & quavis, etiam Imperatoris, Regum, seu aliorum Principum etiam Ecclesiasticorum Curia, per se, aut suos Officiales, & Ministros, capere, & incarcerare, ac captos a se, vel eorum nomine liberare, & ad Hospitalale praefatum per Magistrum, & Conventum praefatos iuxta eorum Constitutiones, & stabilimenta puniendos sub debita custodia transmittere, & transmitti facere, libere, & licite posse.

§.72. Ac tam Ecclesiasticos, quam seculares Officiales, & locorum potestates, ad eisdem Magistrum, & Conventui, Prioribus, Commendatoribus, aliisque in praemissis assistendum, auxilium, consilium, favorem, & juvamen praestandum, sub excommunicationis, & aliis censuris, & poenis Ecclesiasticis, teneri, & obligatos fore.

§.73. Ac omnes, & singulas speciales, & generales, etiam mentales reservationes expe-

Quod iura mortuorum, & vacantium solvi debeant sub poenis &c.

Facultas famo- menti ordines & sacramenta a quovis Antistite, etiam extra- tempora & celebrandi in quibusvis Ecclesia.

M. Magister Conventus, & Priores, & Praeceptores intra limites suarum jurisdictionum veri Ordinarii, iuxta formam stabilimentorum, & privilegiorum praedictorum, existant, & esse teneantur.

Officiales qui- cumque tene- tur praestare auxilium pro- capiendo, & transmittendis delinquentibus.

Amulatio re- servationum, solonum, ac aliarum ge-

etiam praevientium, quomodolibet coactum super locis dictae Religionis, & facultas providendi de illis per Magistrum.

Quod iura mortuorum, & vacantium solvi debeant sub poenis &c.

Facultas famo- menti ordines & sacramenta a quovis Antistite, etiam extra- tempora & celebrandi in quibusvis Ecclesia.

Alia cassatio similiter quomocumque expectativa, reservationum, & concessionum, &c. etiam ex causa onerosa sine consensu Magistri, & Conventus.

Cassatio, & revocatio quomocumque collationum, provisionum, unionum, annexionum, incorporationum,

expectativas, mandata de providendo, coadiutorias, concessionem, uniones, etiam perpetuas, necnon alias praeventivas gratias, & literas Apostolicas super Prioratibus, Praeceptoribus, Rectoribus, domibus, locis, & membris, ac aliis beneficiis Ecclesiasticis dicti Hospitalis quovis modo nuncupentur, etiam in Anglia, Castellae, Legionis, ac Valentiae Regnis, ac Principatu Cathalonie, & Comitatu Flandriae, quomodocumque, & qualitercumque, etiam cum quibusvis fortissimis, & insolitis, etiam derogatoriis derogatoriis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, ac inhibitionibus quibusvis, etiam non dicti Hospitalis personis cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis, vel praerogativa fuerint, etiam Cardinalatus honore fungentibus, & functuris, etiam ex quibusvis iustissimis, & urgentissimis causis, etiam per Nos, & Sedem praefatam, tam in genere, quam in specie concessas, & concessa, & qualvis etiam praeventivas, & restitutivas, ac praeservativas clausulas in se continentes, & continentia, eorum vim, & effectum revocamus, cassamus, & annullamus, nulliusque roboris, vel momenti fore, & esse, ac nemini suffragari posse, neque debere, nec per eas cuiquam in Prioratibus, Praeceptoribus, dignitatibus, domibus, locis, & membris, ac aliis beneficiis Hospitalis huiusmodi, vel ad illa jus acquiri potuisse, vel posse, neque coloratum titulum possidendi tribuere, sed illis non obstantibus Magistrum, & Conventum praefatos, conjunctim, vel divisim, iuxta consuetudines, & stabilimenta huiusmodi Hospitalis, de Prioratibus, Praeceptoribus, domibus, locis, & membris, ac aliis Hospitalis beneficiis huiusmodi libere disporre potuisse, & posse, & sic iudicari debere, ac quicquid secus super his attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

§.74. Ac omnes, & singulas expectativas, reservationes, antianitates, mandata de providendo, concessionem, coadiutorias sine consensu, & omnes alias gratias, & literas super Prioratibus, Praeceptoribus, & Conventus praefatorum consensu quibusvis personis cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, etiam Cardinalatus honore fungentibus, ex quibusvis causis, etiam onerosis, hucusque concessas, & concessa, etiam qualvis clausulas illarum ab huiusmodi revocationibus praeservativas in se continentes, & continentia, similibus scientia, & potestatis plenitudine pro revocatis, cassatis, & annullatis huius perpetuo valitura Constitutionis edicto per praefatos decernimus, & ordinamus.

§.75. Necnon omnes, & singulas collationes, provisiones, uniones, annexiones, & incorporationes, ac quascumque alias concessionem, & dispositiones de Praeceptoribus, Cameris Magistratibus pro tempore nuncupatis, seu illarum fructibus,

redditibus, & proventus quibusvis personis cujuscumque status, ordinis, vel conditionis exiterint, quavis consideratione, & sub quacumque verborum forma, ac cum quibusvis clausulis derogatoriis, etiam Motu, & scientia similibus, ac cum expressa derogatione iurium Magistri dicti Hospitalis, seu annuae responsionis illi faciendae, hucusque auctoritate Apostolica factas, nullas, & invalidas, nulliusque roboris, vel momenti fuisse, & esse decernimus. Et quatenus viribus subsistere decerentur, revocamus, cassamus, irritamus, ac illas, & quas in futurum, etiam cum expressa derogatione literarum nostrarum huiusmodi fieri contigerit, pro infectis haberi volumus.

§.76. Monentes, & requirentes omnes, & singulos eorundem Camerarum Magistratum, & seu locorum detentores, seu possessores, qui nunc sunt, aut pro tempore erunt, pretextu concessionum, provisionum, & dispositionum quarumlibet, quae ab alio quam pro tempore existente Magistro dicti Hospitalis hactenus emanaverint, & in futurum emanabunt, etiam a dicta Sede, ut infra duorum mensium terminum Camerarum, & locorum per eos pro tempore detentorum, seu possessorum huiusmodi possessionem vacuum, liberam, & expeditam Magistro dicti Hospitalis, aut illius legitimo procuratori tradant, & assignent. Alioquin ex nunc, prout ex tunc, in omnes, & singulos, qui non paruerint, seu alii, ut non pareant, suaserint, aut alias auxilium, consilium, vel favorem praestiterint, excommunicationis sententiam promulgamus, & eos in illas incidisse declaramus, a qua nisi in mortis periculo constituti ab alio, quam a Romano Pontifice pro tempore existente absolutionis beneficium obtinere nequeant. Et praeter sententiam excommunicationis huiusmodi, si dicti Hospitalis Fratres fuerint, & excommunicationis sententiam huiusmodi per mensum animo substituerint indurato, Prioratibus, & officiis praefatis Hospitalis per eos tunc obtentis eo ipso privati, & inhabiles ad illa, & alia in posterum obtinenda existant.

§.77. Possitque per Magistrum, & Conventum praefatos de illis sic vacantibus per privationem huiusmodi libere disponi.

§.78. Liceat quoque Magistro pro tempore existenti Hospitalis huiusmodi, dicto termino decurso, per se, vel procuratores suos possessionem Camerarum, & locorum eorundem propria auctoritate libere apprehendere, ac illorum fructus, redditus, & proventus percipere, ac in suos, & ejus Magistratus mensis usus, & utilitatem convertere, & retinere, cujusvis licentia super eo minime requisita.

§.79. Praeterea similiter perpetuo statuimus, & ordinamus, quod ex nunc de cetero perpetuis futuris temporibus Prioratus, Praeceptorie, & membra quaecumque dicti Hospitalis, quae pro tempore qualitercumque vacaverint, tam in Romana Curia quam extra eam, sub quibusvis generali-

ac aliarum concessionum & dispositionum hucusque factarum, etiam si vere factae sine effectu, & in futurum fecerint.

Monitorium adversus occupantes, & non restituentes loca, & bona Religionis intra duos menses.

Magnus Magister, & Conventus possint disponere de bonis vacantibus per privationem.

Facultas M. Magistri apprehendere, propria auctoritate possessionem bonorum, per alios occupatorum.

Loca huius religionis non comprehendantur sub reservationibus Apostolicis, sed sint manualia.

Loca huius religionis per M. Magistrum & Conventum duntaxat, & non alios conferri debeant personis dictae Religionis.

Exemptiones concessas Prioribus, & Militibus non suffraganeis debita per ipsos communitate et ratio d. Hospitalis, & obedientiam M. Magistrum, & Conventum.

Præsentibus literis non censetur nisi rogatus nisi modis & formis hic expressis.

Clausula de consensu M. Magistrum, & Conventum super subintelligatur ad effectum, ut de rogatione non subsistant nisi cum eorum consensu.

Prohibitio dispositionum locorum d. Religionis, nisi de consensu M. Magistrum, & Conventum.

bus, vel specialibus reservationibus Apostolicis factis, & quas fieri contigerit de beneficiis Ecclesiasticis, etiam apud Sedem præfatam pro tempore vacantibus, utpote ad Hospitalalem, & fidei tuitionem ordinata nullatenus includantur, nec reservata, vel affecta existant, sed Hospitalium pauperum, quæ sub reservationibus ipsis non includentur, quo ad id fortiantur naturam.

§.80. Debeatque de illis per pro tempore existentem Magistrum, & Conventum præfatos duntaxat, & non aliam, iuxta stabilita præfata, Fratibus dicti Hospitalis provideri, & quas fieri contigerit per Nos, aut Successores Nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes, ac dictam Sedem, vel ejus, aut alicuiusquam auctoritate de illis reservationes, provisiones, collationes, commendas, uniones, & quascumque alias similes, vel dissimiles dispositiones.

§.81. Et exemptiones Priorum, Præceptorum, & Fratrum, ac Magistrum, & Conventus præfatorum obedientiam, & superioritate, aut debitis per eos præfatis annuo responsonibus annuis, & aliis iuribus, quacumque ratione, vel causa, etiam Motu, scientia, ac potestatis plenitudine similibus, etiam cum expressa derogatione posteriorum literarum quarumcumque, quæ etiam per Nos in contrarium fortasse fieri contigerit, nullius penitus sint roboris, vel momenti, & habeantur pro nullis.

§.82. Nec censetur statuto huiusmodi unquam derogatum per quascumque clausulas, etiam derogatorias derogatorias, fortiores, & efficaciores, nisi dum, & quoties, ipsarum posteriorum literarum de verbo ad verbum vere, & non per clausulas id importantes, inserto tenore de ipsorum S. R. E. Cardinalium consilio derogari contigerit, nec etiam tunc, nisi ad id Magistrum, & Conventus præfatorum expressus accedat assensus, & non aliter, nec alio modo.

§.83. Et semper in huiusmodi, quæ sic sicut de consilio præfato derogationibus, censetur apposita clausula, quod effectum fortiantur de consensu Magistrum, & Conventus præfatorum, & non aliter, nec alio modo.

§.84. Decernentes collationes, provisiones, commendas, uniones, reservationes, & alias dispositiones quaslibet, quas per alium quam Magistrum, & Conventum præfatos de eisdem Prioratibus, Præceptoribus, & membris etiam apud Sedem, ipsam pro tempore, per cessum, vel decessum, seu quamvis aliam dimissionem vacantibus, fieri contigerit, etiam si per Nos, & pro tempore existentem Romanum Pontificem sicut, & illis, quibus sicut, nullum jus, nullumque coloratum titulum tribuere, possidendi. Et eos quoad omnes effectus etiam Constitutionis nostræ de trienni possessorie non molestando, pro meris derentoribus sine titulo haberi, & reputari.

§.85. Ac quascumque donationes, concessionem, locationes, investituras, & alias alienationes censuum, reddituum, iurium, jurisdictionum, & locorum quorumcumque ad Prioratus, Præceptorias, domos, Hospitalia, beneficia, & loca Hospitalis huiusmodi pertinentium in illorum lesionem, iacturam, vel detrimentum, & per personas dictæ Religionis, etiam cum renunciationibus, pactis, iuramentis, & pœnis desuper appositis, & adiectis, ac instrumentis, & literis desuper confectis, & confirmationibus forsitan inde secutis etiam de licentia dictæ Sedis, absque tamen consensu, seu expressa licentia Magistrum, & Conventus præfatorum, quacumque prescriptione, seu longissima pacifica possessione, & detentione non obstantibus.

§.86. Necnon quoscumque accessus, ingressus, & regressus, ac coadiutorias ad Prioratus, Præceptorias, domos, Hospitalia, & alia beneficia Hospitalis huiusmodi præterquam ex causa onerosa, & de consensu dictorum Magistrum, & Conventus) etiam per Nos, & Prædecessores Nostros præfatos concessos similiter cassamus, revocamus, & annullamus, ac irritamus, nulliusque roboris, vel momenti fore, & pro infectis haberi decernimus.

§.87. Ac census, redditus, iura, jurisdictionem, & bona alienata huiusmodi, ac etiam per quoscumque etiam seculares occupata, usurpata, & detenta, ad jus, & proprietatem dicti Hospitalis, seu illius Prioratus, Præceptoriarum, domorum, Hospitalium, & beneficiorum prædictorum reducimus. Illaque in integrum adversus concessionem, donationem, & alias quaslibet alienationes prædictas, necnon investituras illarum pretextu quomodolibet quavis auctoritate factas, & concessas, in integrum, ac pristinum, & cum statum, in quo antea erant, restituis, reponimus, & plenarie reintegramus, illarumque detentores quoscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis existentes ad illorum relationem per censuras Ecclesiasticas, & alia juris remedia cogi, & compelli posse volumus.

§.88. Et similiter alienationes de cetero sub excommunicationis late sententia, & privationis beneficiorum per eos obtentorum pœnis, per contrafactes eo ipso absque aliqua declaratione incurrendis, fieri prohibemus, & si fiant, illas viribus omnino carere decernimus.

§.89. Et quod Hospitalia, Leprosaria, Capella, Oratoria, beneficia, & alia pia loca huiusmodi, etiam in Alma Urbe, & aliis quibuscumque terris, dominijs, & locis sub dicti S. Lazari invocatione fundata, constructa, adificata, & erecta, & quæ in posterum perpetuis futuris temporibus fundari, construere, adificari, & erigi contigerit, cum eorum applicationibus, unionibus, annexionibus, & incorporationibus factis, & deinde faciendis, ad Magistrum, & Conventum, ac Religionem huiusmodi spe-

Refectio contractuum, & aliarum alienationum, occupationum, in damnata religionis factarum.

Cassatio, & extinctio accessuum, regressuum & coadiutoriarum præterquam ex causa onerosa, & de consensu M. Magistrum, & Conventum.

Loca, & bona ac iura quoscumque occupata, & usurpata, & detenta ad jus, & proprietatem d. Hospitalis, & ejus membrorum per censuras, & pœnas ecclesiasticas.

Prohibitio alienationum in futurum, & fundatum.

Concessio, & incorporatio Hospitalium, & locorum, quorumcumque que sub invocatione S. Lazari constructa, & adificata.

Inhabilitas omnium præterquam Militum dictæ Religionis ad obtinenda Hospitalia, & beneficia sub invocatione S. Lazari constructa.

Et demolendi loca quorumcumque sub invocatione S. Lazari pro quibus obedientiam recusat.

Alia concessio locorum, & beneficiorum sub invocatione S. Lazari in futurum, & fundatum.

Alia inhabilitas ad obtinenda loca dictæ Religionis præterquam a Fratibus ordinis profectis.

specent, & pertineant, illisque subiciantur, & subiecta existant, & a dicto Hospitali dependant.

§.90. Illaque per eisdem Religionis Fratres, & Religiosos, non autem per alias Ecclesiasticas, & seculares etiam Oppidorum, Locorum, Villarum, & Communitatum personas, nisi de Magni Magistrum, & Conventus præfatorum expresse consensu, regi, & gubernari debeant.

§.91. Et in signum recognitionis, & superioritatis huiusmodi de aliquo annuo rationabili canone, seu censu per eisdem Magistrum, & Conventum, & Definidores generalis Consilii huiusmodi imponendo, & eis singulis annis persolvendo respondere debeant, & teneantur. Ac in eventum rebellionis, aut non subjectionis, ac responsionis, singulares Communitatum, & alie persone huiusmodi, majoris excommunicationis sententia, per Nos, & Successores nostros præfatos innodata, earumque Ecclesie interdita sint, & esse censentur, nec ab huiusmodi majori excommunicatione per Nos, aut Successores præfatos absolvi, aut interdicta ipsa relaxari possint, nisi ad id Magistrum, & Conventus præfatorum expressus per eorum patentes literas accedat assensus.

§.92. Liceatque Joannotto, & pro tempore existenti Magistro, & Conventui, necnon Præceptoribus, & Prioribus huiusmodi beneficia, Oratoria, Hospitalia, & alia loca sub nomine S. Lazari pro tempore etiam in Urbe, & Curia præfatis fundata, & dotata, quæ eidem Joannotto, & pro tempore existenti Magistro, & Conventui, ac Præceptoribus huiusmodi obedire, seu subici, aut annuum responsonem solvere reculare contigerit, solo equare, & demoliri, ac imagines arietibus delere, seu per easdem Communitates, & alias personas Ecclesiasticas, & seculares solo equari, & demoliri, ac imagines huiusmodi deleri sub excommunicationis late sententia, interdicti, ac alijs censuris, & pœnis, etiam cum invocatione auxilii brachii secularis facere.

§.93. Quodque omnia, & singula alia Hospitalia, Præceptorie, Leprosaria, membra, & pia loca dicti Ordinis, sub vocabulo S. Lazari intitulata, etiam si non sint possessa, vel recepta per Magistrum, Conventum, aut Fratres præfatos, nihilominus ab ipso Hospitali S. Lazari dependere, nullique alii Monasterio, Præceptorie, sive alio pio loco, præterquam dicto Hospitali, etiam si longevi consuetudo, aut submissio aliqua repugnarent, pleno jure subesse, auctoritate, & tenore præmissis decernimus pariter, & declaramus.

§.94. Statuentes, ac etiam decernentes, quod ipsius Ordinis Hospitalia, Præceptorie, leprosarie, membra, & loca nulli cuiuscumque dignitatis, status, gradus, vel conditionis fuerit, præterquam ipsius Hospitalis Fratibus, & Ordinem ipsum expresse professis, eis tamen pro solo nutu dicti Magistrum, & Conventus existentis, & Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

pro tempore ad claustrum, quoties expedierit, revocandis, in titulum, vel commendam conferri valeant, sive possint.

§.95. Quinimmo Presbyteri seculares illa ad præfens in commendam, seu alias quomodolibet obtinentes, commende huiusmodi cedere, aut illa alias dimittere nequeant, nisi de consensu eorum, ad quos præfatio, seu collatio spectat, & in favorem dicti Hospitalis, seu personarum, quæ habitum per Fratres Capellanos eisdem Hospitalis deferri solitum suscipiant, & professionem per eos emitti solitam emittant, nec illa deinceps ipsi nisi infra sex menses a die intimationis habitum ipsius Religionis susceperint, & Regularem professionem infra alios sex menses emisserint, possidere possint.

§.96. Et si secus fiat, aut cessionem, seu resignationem huiusmodi, ac de dicti Ordinis beneficiis, etiam in manibus nostris in futurum fieri contingat, huiusmodi cessiones, resignationes, & provisiones nullius sint roboris, vel momenti, nisi in illis expresse dicatur, (& de consensu Magni Magistrum) & de illis iuxta formam privilegiorum dictæ Religionis provideatur.

§.97. Et insuper statuimus, & ordinamus, quod iuspatronatus, & præfandi personas idoneas ad Prioratus, Præceptorias, Hospitalia, membra, alia beneficia, & loca Hospitalis huiusmodi, nisi ratione fundationis, aut dotationis, saltem ad tertiam partem illorum fructuum: quo casu liceat Magistro, & Conventui præfatis, si dicta eorum beneficia, & loca Hospitalis huiusmodi a dicto iuspatronatus liberare voluerint, aut dotantibus bona restituere, seu illorum pretium persolvere. Ac ex nunc Prioratus, Præceptorias, Hospitalia, membra, & beneficia huiusmodi conferre.

§.98. Et quod nulla pensio annua super alicujus Præceptorie, Commende, vel alterius beneficii Militie huiusmodi fructibus etiam ex resignatione in manibus Romani Pontificis, aut alia quavis probabili causa, nisi in persona personæ dictæ Religionis, & Militie, etiam per ipsum Pontificem reservari, neque Commenda, & alia beneficia dictæ Religionis pensionibus huiusmodi aliter, quam ut præfertur, onerari possint. Et si pensiones desuper aliter assignari contingat, assignationes ipse nullius sint roboris, vel momenti, nec titulares beneficiorum huiusmodi ad illarum solutiones teneantur, neque ad id censuris Ecclesiasticis, alijsve pœnis compelli possint.

§.99. Quodque omnes, & singuli eorum Prioratus, Præceptoriarum, domorum, & beneficiorum in vim dictarum collationum possessores seculares, aut alterius Ordinis regulares, seu pensiones super illorum fructibus, redditibus, & proventus huiusmodi hucusque etiam per Sedem eandem reservata percipientes, illas, & illa infra sex menses a die intimationis presentium literarum in manibus Magistrum, & Conventus præfatorum iuxta formam stabilimentorum dictæ Religionis dimittere, F f 2 trans-

Presbyteri seculares obtinentes beneficia dicti Ordinis illi cedere non possunt, nisi de consensu etc.

Cessiones, & provisiones de beneficiis sine clausula, & de consensu M. Magistrum, nullius sint roboris.

Revocatio iuspatronatus, nisi ex fundatione, vel dotacione.

Prohibitio reservationis pensionum super beneficiis dicti Hospitalis in favorem Fratrum.

Obtinere beneficia, & pensiones cedunt in manibus M. Magistrum infra sex menses, vel habitum suscipiant, & professionem emittant.

1565. Hospitium &c. erigendi.

§.126. Necnon quascumque Confraternitates, & Ecclesias, Oratoria, Hospitalia, Leprosarias, Cappellas, Cappellanas, Altaria, & alia beneficia ecclesiastica ubivis locorum sub invocatione S. Lazari, cum reservatione annui census ad eorum beneficium, in membrum Hospitalis, & Militie S. Lazari hujusmodi erigendi, & instituendi. Ac dotes illis distribuendi, ac constituentibus hujusmodi dotes iustitrationis, & seu presentandi personas idoneas ad illa, illorum pro tempore occurrente vacatione reservandi. Ac ubi Capellanos perpetuos, seu temporales ad eorum nomen ponendi, & constituendi. Ac etiam, vel eis, cui, vel quibus sibi videbitur, similem, aut limitatam potestatem concedendi, ac omnia, & singula alia faciendi, gerendi, exercendi, & exequendi, que ad divini cultus augmentum, ac Religionis, & Militie conservationem, & mantentionem, ac Christianissimam spiritualem consolationem, in Domino cogoverit fore necessaria, & opportuna, plenam, & liberam licentiam, & facultatem concedimus, & impartimur.

Feculis testandi morte, imitari de bono etiam et fructibus beneficiorum in acquisitione & intercessionibus que collatione quingentis m. habiles, dummodo quatuor partem Hospitali tollant.

§.127. Ac omnibus Prioribus, Præceptoribus, ceterisque militibus, ac Fratribus, & Ministris etiam Presbyteris, & beneficiis ejusdem Religionis, & Militie, ut de quibuscumque, tam stabilibus, quam mobilibus, bonis, pecuniarum summis, gemmis, & lapidibus pretiosis, aliisque rebus, cujuscumque qualitatis, & quantitatis, ac valoris existant, per eos etiam ratione beneficiorum Ecclesiasticorum, quorumcumque per eos obtentorum, ac alias undecumque, & quomodolibet acquisitis, & ad illos quovis modo spectantibus (dummodo quintam illorum partem Conventui prefato relinquat) inter quoscumque consanguineos, filios etiam spurios, & alios illegitimos, aliasque quantumvis incapaces personas testari, ac alias etiam per codicillos, donatione inter vivos, causa mortis, & alia quacumque via, prout sibi videbitur, disponere, ac illa in pias, (alias tamen licitas) causas erogare.

Celebrandi que in habitis Pontificali, & dandi benedictionem, dummodo non sit præfati aliquid Annus, & tunc de illius licentia.

§.128. Ac Priori Ecclesie dicti Conventus pro tempore existenti, ut quoties sibi placuerit, Missam, & alia divina officia, in præfata, aliisque d. Religionis Ecclesie in habitu Pontificali, cum Mitra, & Baculo Pastoralis celebrare, ac post Missarum solemniam (dummodo ibi non sit præfatus aliquis Catholicus Antistes, vel de illius consensu) ibidem benedictionem Christi Populo impartiri.

Militie, & alii &c. non insistent peccatum mortale propter regulam non servatam, nisi propter inobedientiam, & contumaciam pluries commissam, & rebellionem a Religione.

§.129. Et insuper, quod nullus ex Magistro, & Militibus, ac Fratribus pro tempore existentibus, aliisque personis d. Militie, & Religionis, propter ejus regulam, capitula, ac statuta, nunc & pro tempore edita, non observata, vel minus rite adimpleta in peccatum mortale incidat, præterquam inobedientiam, & contumaciam pluries commissam, & continuatam, & ab ipsa Religione rebellionem, & alios casus peccatum hujusmodi ex divinis Præceptis, sacrisque Canonibus generantes.

§.130. Quodque Magister pro tempore existens d. Hospitalis & Conventus, Fratres cujuscvis Ordinis, seu Religionis (Ordine Cartusian. dumtaxat excepto) in Fratres d. Hospitalis recipere, & de quocumque Ordine, quem antea professi erunt, ad Hospitalale, & Ordinem S. Augustini hujusmodi transferre, & ipsi sic translati in Hospitali, & Ordine S. Augustini hujusmodi quoad vixerint, remanere (eorundem Superiorum licentia desuper requisita) libere, & licite valeant.

§.131. Et ut ipsi Militie Ecclesie Catholice, fideliumque defensionem contra infideles animo ferventiori, minorique pericula luis humane, si ad æternam inde nanciscendam prospiciant, metu suscipiant, de omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate consili, universis, & singulis Militibus, & aliis ejusdem Militie personis, qui in expeditione, tam maritima, quam terrestri, contra infideles, vel hæreticos, nedum hostilibus armis, sed etiam aliquo quovis mortis genere, de peccatis suis corde contriti, & ore confessi, vel saltem fatuti a jure temporibus constituendi propositum habentes in unitate fidei Catholice decesserint.

§.132. Ac tam Militibus, & personis præfatis, quam quibusvis aliis utriusque sexus etiam vere penitentibus, & confessis, seu constituendi propositum habentibus, ut præfatur, qui Ecclesias, Conventus, & Hospitalis hujusmodi ubicumque existentes, in singulo die festivitatis illius Sancti, sub ejus invocatione consecrata fuerint a primis vespere usque ad occasum Solis festivitatis hujusmodi annuatim devote visitaverint, ac pro pace inter Principes Christianos conservanda ter Orationem Dominicam, & totidem Angelicam Salutationem recitaverint, plenariam omnium, & singulorum, peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem.

§.133. Qui vero de bonis sibi a Deo collatis unam ejusdem Militie Commendam fundaverint, vel dotaverint aut Conventui, & Militie præfatis ad ejus subventionem, & onerum illi incumbentium supportandorum faciliorem supportationem aliquid juxta facultatem suarum modum, piamque intentionem donaverint, vel legaverint, eisdem omnes Indulgentias, quas Hospitalis S. Spiritus in Saxia de Urbe benefactores consequuntur (sive illorum prejudicio) misericorditer in Domino similiter perpetuo concedimus, & elargimur. Et ne propter locorum distantiam fideles ipsi eorum piis desideriis frustrerentur, utque commodius elemosynæ ad Hospitale præfatum pro Fratrum Militum, qui in Fidei Catholice defensionem contra infideles militaverint, subventionem, ac pauperum Leprosorum, & aliorum onerum suorum supportationem pervenire possint, ipsam Confraternitatem cum omnibus, & singulis concessionibus, indultis, facultatibus, indulgentiis, & peccatorum remissionibus illius Confratris, pro tempore existentibus concessis,

Licentia recipiendi Fratres de quocumque Ordine, in Fratres d. Hospitalis recipere, & de quocumque Ordine, quem antea professi erunt, ad Hospitalale, & Ordinem S. Augustini hujusmodi transferre, & ipsi sic translati in Hospitali, & Ordine S. Augustini hujusmodi quoad vixerint, remanere (eorundem Superiorum licentia desuper requisita) libere, & licite valeant.

Indulgentia plenaria pro personis ejusdem Militie S. Lazari in aliqua expeditione contra infideles, vel hæreticos decesserint.

Indulgentia plenaria omnibus Christianis fidelibus visitantibus Ecclesias d. Religionis d. Hospitalis S. Spiritus in Saxia de Urbe, qui in singulo die festivitatis illius Sancti, sub ejus invocatione consecrata fuerint a primis vespere usque ad occasum Solis festivitatis hujusmodi annuatim devote visitaverint, ac pro pace inter Principes Christianos conservanda ter Orationem Dominicam, & totidem Angelicam Salutationem recitaverint, plenariam omnium, & singulorum, peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem.

Indulgentia plenaria ad illas beneficia Hospitalis S. Spiritus in Saxia de Urbe, qui in singulo die festivitatis illius Sancti, sub ejus invocatione consecrata fuerint a primis vespere usque ad occasum Solis festivitatis hujusmodi annuatim devote visitaverint, ac pro pace inter Principes Christianos conservanda ter Orationem Dominicam, & totidem Angelicam Salutationem recitaverint, plenariam omnium, & singulorum, peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem.

Taxatio elemosynæ pro infirmis, & Confraternitatem.

ad omnia, & singula membra, Ecclesias, & loca tam ab ipso Hospitali pro tempore dependentia, quam alia, in quibus similes Confraternitates per Magistrum & Conventum dicti Hospitalis pro tempore existentes, seu eorum Commissarios, Nuncios, vel Procuratores pro tempore ad id ab eis specialiter deputatos instituantur, ordinabuntur, & erigentur, extendimus, & ampliamus.

§.134. Omnibusque, & singulis utriusque sexus Christianis fidelibus, tam Ecclesiasticis, quam secularibus, & quorumcumque etiam Mendicantium Ordinum, etiam regularis observantia, nunc, & pro tempore existentibus, aliisque Christianis fidelibus cujuscumque dignitatis, status, gradus, & conditionis existentibus, qui certam pecuniarum summam, cujus valor de presenti ad quintam partem unius ducati auri de Camera, seu ad duas Aquilas monetæ Regni Siciliae ascendit, vel summam per præfati Hospitalis Magistrum, & Conventum pro tempore taxandam in d. Societatis, seu Confraternitatis ingressu ex bonis suis perolverint.

Concessio eligendi Confratris cum facultatibus abfolvendi semel in vita, in festo S. Lazari, ab omnibus excommunicatis, & interdictis Ecclesiasticis &c.

§.135. Et si singulo anno certam aliam quantitatem taxandam solve promiserint & in libro dicti Hospitalis, & non alio descriptentur, ut Presbyterum secularem, vel cujuscvis Ordinis regularem, in suum Confratrem possint eligere, qui eorum confessionem diligenter audita, semel in vita, & singulo anno in festo S. Lazari eorum vita durante, ab omnibus, & singulis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, & penis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, & promulgatis (sive tamen tertii prejudicio) etiam occasione simonie super ordinibus, & beneficiis assequendis, ubicumque contractæ.

Ac votorum, & electorum, & aliorum, Ecclesie mandatorum transgressio, & criminibus, & criminibus, præterquam contentis in Bulla in Concilio Domini quatuordecim legi consueta.

§.136. Ac votorum, & dierum Dominicorum, & festivorum, necnon aliorum Ecclesie mandatorum transgressionibus, perjuriorum, ac penitentiarum iniunctarum, necnon divinatorum Officiorum, in toto, vel in parte omissionibus: ac omnibus eorum peccatis, & criminibus, de quibus corde contriti, & ore confessi fuerint, etiam si talia fuerint propter que Sedes Apostolica merito consulenda foret, etiam Romano Pontifici, & dictæ Sedi quovis modo reservatis, præterquam contentis in Bulla in die Cene Domini quatuordecim legi consueta.

§.137. Ac etiam in mortis articulo plenariam omnium peccatorum hujusmodi absolutionem, & remissionem impendere, & si tunc mors non subsequatur, quoties in tali casu constituti fuerint, illam reiterare, in aliis vero non reservatis casibus toties, quoties opportunum erit, illos absolvere, & eis penitentiam salutarem iniungere. Nec non vota quacumque (Ultra marino, Religionis, & Castitatis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare possit, & valeat. Ita tamen quoad Confessor ipsi ubi pro enormibus delictis penitentia iniungenda, vel commutatio votorum sien-

da veniet, ultra subsidium, ut præfatur, taxatum, aliud subsidium per eundem Confessorem, delicti, & voti hujusmodi, ac consentis qualitate pensata arbitrandum, in causa pro indulgentia dicti Hospitalis colligenda per ejus Commissarios deputanda, ad commodum, & utilitatem dicti Hospitalis, & Militie perfolvi faciat, conscientiam dicti Confessoris super id onorantes. Quodque idem Confessor sic electus cum eisdem Confratribus eum in Confessorem eligentibus cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis, & præminentia fuerint, Clericali Militie adscriptis etiam Religiosis, etiam quacumque beneficia Ecclesiastica obtinentibus, qui præmissis sententiis ligati, Missas, & alia divina officia celebrando, aut se illis alias immiscendo, vel alias quomodolibet irregularitatem contraxerint (bigamia & homicidio voluntario dumtaxat exceptis) ut ad omnes superiores, etiam sacros ordines promoveri, & in illis, ac per eos susceptis ordinibus hujusmodi etiam in altaris ministerio ministrare, ac dignitates, beneficia Ecclesiastica quæcumque se invicem compatientia retinere, & recipere, necnon Monasteriis, & Ecclesiis Cathedralibus, etiam Metropolitanis, ac Patriarchalibus præfici, & præesse, libere, & licite possint, dispensare, ac eis de illis, que tunc detinerent, dignitatibus, & beneficiis hujusmodi providere, & eis quibus minus canonice præerunt Ecclesiis, & Monasteriis hujusmodi præficere, in foro conscientie dumtaxat) præfata auctoritate Apost. valeat.

§.138. Et insuper si iidem Confratres ut supra in d. Confraternitate descripti, tempore interdicti quovis modo a Sede Apostolica impositi a vita decesserint, illorum cadavera (absque tamen funerali pompa) Ecclesiasticæ sepulture tradi possint, dummodo causam non dederint interdictioni.

§.139. Necnon quadragesimalibus, & aliis temporibus, & diebus Stationum Urbis Romæ, unam, vel duas Ecclesias, ac unum, vel duo Altaria visitando in partibus, in quibus illos residere contigerit, eisdem gratias, indulgentias, & remissiones peccatorum consequantur, seu confecti possint, quas si dictis diebus, & temporibus, Basilicas, & Ecclesias Stationum Urbis Romæ, & extra eam ad id deputatas, personaliter visitarent.

§.140. Præterea Quadragesimalibus, & aliis temporibus, & diebus, quibus usus ovorum, butyri, & aliorum lactaciniarum de jure, consuetudine, vel alias quovis modo prohibitus existit, eisdem ovis, caseo, butyro, & aliis lactaciniis de consilio alterius, necnon carnibus tempore necessitatis tantum, & de utriusque Medici consilio vesci.

§.141. Necnon mulieribus in Confraternitate ipsa descriptis, etiam si vidue remanserint, ut cum una, seu duabus honestis mulieribus quæcumque Monasteria Monachialis cujuscvis Ordinis, etiam S. Clare, de licentia eorumdem Monasteriorum, Abba-

Mortuus sepeliendi in Ecclesia Orationis.

Stationes Urbis consueque.

Ovis, & lactacinia, & carnes comedendi.

Mulieris Orationis Monasteria ingressi permittuntur.

Abbatissarum, seu Priorissarum, quater quolibet anno ingredi, & cum eisdem Monialibus loqui, & conversari, & refectionem corporalem sumere (dummodo ibidem non pernoctent) possint, & valeant.

§.142. Quodque cum primum ipsi Confratres in praefata Confraternitate describentur, omnibus, & singulis privilegiis, suffragiis, indulgentiis spiritualibus, & temporalibus, per Nos, & alios Praedecessores nostros praefatis Hospitali S. Spiritus in Saxia de Urbe, necnon illius Confratribus, quibus inter cetera concessum existit.

§.143. Ut quicumque poenitens, & contritus nomen Jesu in mortis articulo nominaverit, plenariam peccatorum suorum, etiam de quibus, nisi morte preveniretur, confiteretur, remissionem consequatur.

§.144. Necnon jeuniis, vigiliis, orationibus, peregrinationibus Terrae Sanctae, & indulgentiis plenissimi S. Jubilei anni quinquagenarii, & Stationum, & Dedicatum Sanctae Ecclesiae, a bonis omnibus, quae sunt in eodem sacro Hospitali, ac universali sacrosancta militante Ecclesia, quibus ceteri Confratres potiuntur, & in futurum gavisi sunt, uti, potiri, gaudere, & participare debeant.

§.145. Et si infra annum obierint, plenariam omnium peccatorum suorum, indulgentiam consequantur. Et si vixerint, praeter Stationes Urbis, infrascriptis quatuor diebus sequentes indulgentias consequantur, videlicet singulis diebus vite eorum, & per omnes dies Veneris totius anni, unius anni, & quadraginta dierum, in singulis Apostolorum festivitatibus duorum millium annorum, in Festo Epiphaniae, & singulis diebus post Octavam centum millium annorum, in Dominica qua cantatur pro Introitu Missae, omnis terra, de mense Januarii, & singulis diebus Dominicis mensium totius anni trium millium annorum, & totidem quadragenarum, & remissionem tertiae partis omnium peccatorum, in festivitibus D. N. J. C., videlicet Nativitatis, Resurrectionis, Ascensionis, & singulis diebus per Octavam duorum millium annorum, & octingentarum quadragenarum, in festo Pentecostes, & singulis diebus post Octavam octo millium annorum, & totidem quadragenarum in festo Corporis Christi, & singulis diebus post octavam duorum millium annorum, & septima parte omnium peccatorum, in festo Nativitatis Beatae Mariae, & singulis diebus per ejus Octavam triginta millium annorum; in festo Omnium Sanctorum, & singulis diebus usque ad festum S. Leonardi trium millium annorum, & totidem quadragenarum.

§.146. Largientibus vero, seu transmittentibus, vel in eorum ultimis voluntatibus, vel testamentis legantibus aliquid de bonis suis eidem Hospitali in articulo mortis, plenariam a culpa, & poena omnium peccatorum suorum remissionem, & indulgentiam. Ac cuique anima, quae unita Christo in caritate ab hac luce migraverit, in Purgatorio existenti, pro qua anima elemo-

syna per ipsum Magistrum, & Conventum, sub eis deputatos taxanda eidem Hospitali erogabitur, ut eandem indulgentiam plenariam a poena, & culpa (quantum pietati Majestatis divinae placuerit) consequatur, concedimus, & indulgemus.

§.147. Notariis vero, qui rogati fuerint de testamentis, vel aliis ultimis voluntatibus, in quibus aliquid disponi contigerit in favorem, & commodum eorundem Hospitalis, & Militiae, ut sub excommunicationis poena dispositionem hujusmodi, quanto citius commode poterunt, Magistro, & Conventui d. Hospitalis, vel alteri, per quem id poterit ad ipsorum Magistrum, & Conventum notitiam pervenire, intimare curent.

§.148. Ipsi quoque Notariis, & Confessoribus eorundem decedentium in suorum remissionem peccatorum eisdem testamentibus, & consentibus commemorare non omittant, ut ad tam pia opera, quae in dicta Religione excidentur, manus porrigant ad utrices, praecipimus. Et quoscumque Christianos, ac praesertim Confratres Confraternitatis hujusmodi pro tempore existentes ad id per viscera misericordiae D. N. Jesu Christi hortamur.

§.149. Quodque decedentes pro tempore in Hospitali praefato, & Hospitalis, ac pauperum leproforum eorundem obsequiis pro tempore insistentes utriusque sexus quamdiu perseveraverint in obsequiis hujusmodi dumtaxat, eisdem omnibus privilegiis, facultatibus, & gratiis, quibus Confratres in libro Hospitalis hujusmodi descripti pro tempore potiuntur, & gaudebunt.

§.150. Quodque Magister pro tempore, & Conventus dicti Hospitalis, sive de eorum licentia pro tempore, legitimi Commissarii, Nuncii, vel Procuratores, de usuris, rapinis, incendiis, (non tamen Ecclesiarum damnis datis,) & alio quocumque nomine, titulo, vel modo male ablati, vel illicite acquisiti (si tamen verus dominus, cui eorum restitutio fieri deberet, ignoretur) de poenitentibus a Sacerdotibus consentibus impositis redimendis, seu commutandis. Necnon legatis ad Hospitalis ipsum, seu ejus membra debitis, vel alias indistincte ad pios usus relictis ad utilitatem ipsius Hospitalitatis, & Militiae componere possint, ita quod detinentes ad aliam restitutionem minime teneantur.

§.151. Necnon quod singulis annis in die Dominica Palmarum usque ad ejus Octavam inclusive, & in die festo Nativitatis SS. D. N. Jesu Christi, & aliis diebus beneficiis Magistro, & Conventui, & eorum Commissariis, quibuscumque Christianis, & generalibus manus adiutrices pro sustentatione d. Religionis, ejusque membrorum porrigentibus, indulgentias plenarias, & generales peccatorum omnium remissiones ubique solemniter, etiam cum processione, & appositione truncorum, & Crucis, in medio Ecclesiarum, publicare, & impartiri. Poenitentiariorum cum virgis (ut moris est) de-

Notarii notificent legata facta Hospitali, & Militiae.

Notarii, & Confessores & Confratres in hoc articulo subintelliguntur.

Decedentes in Hospitali, & insistentes obsequiis Hospitalis, gaudeant omnibus privilegiis Confraternitatis.

M. Magistri facultates componendi de usuris, rapinis, incendiis, injunctis poenitentibus a Sacerdotibus, & relictis ad pios usus.

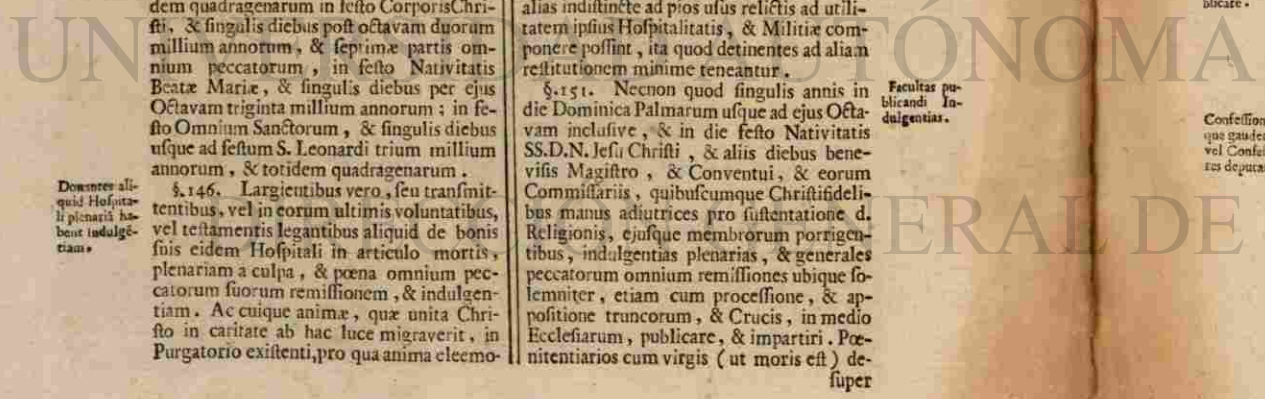
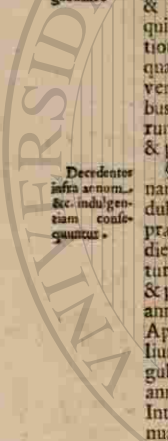
Facultas publicandi Indulgentias.

Personae Ordinis gaudent gratis Hospitali S. Spiritus de Urbe, cui inter alia licet, quod

Contra in articulo mortis Indulgentiam consequantur.

Jeuniis, & Terrae Sanctae gaudent.

Decedentes infra annum, & Indulgentiam consequantur.

super deputare, & alia facere, quae circa hujusmodi facultatum, & indulgentiarum, ac peccatorum remissionem, executionem, & confessionem quomodolibet necessaria, & opportuna fuerint.

§.152. Quodque antiquas, & novas sanctas Confraternitates S. Lazari omni tempore, & in quibuscumque locis erigere, ordinare, & instituere, ac publicari facere, ac quoscumque Christianos in Confratres recipere, illisque Confessionalia concedere. Ita quod quaecumque institutiones, erectiones, & ordinationes dictarum Confraternitatum abique modernis, & pro tempore existentis Magistrum dicti Hospitalis expresse consensu in membris, Ecclesiis, & locis hujusmodi pro tempore factae, nullius sint roboris, vel momenti.

§.153. Ac omnia, & singula Hospitalia, Oratoria, Ecclesias, Capellas, Altaria, loca Religionis, & Militiae hujusmodi, in quibuscumque partibus existentia, sub invocatione S. Lazari intitalata, etiam si non sint possessa, vel recepta per Magistrum, ac Fratres praefatos, nihilominus moderno, & pro tempore existentis Magistro Generali, & Conventui hujusmodi subiecta, & tamquam membra dicti Hospitalis ab eo dependentia (ad instar aliorum annuatim respective contribuentium) contributoria, & contributiva esse; ac per ipsum generalem Magistrum, & Conventum, seu eorum legitimos Commissarios visitari, & reformari; illorumque Rectores, & Gubernatores (si de jure amovendi fuerint) amoveri; & alia per se idonea loco eorum deputari possint.

§.154. Et cum eis Confratribus tantum, ut commodius Altissimo deservire possint, omnibus, & singulis facultatibus, privilegiis, immunitatibus, gratiis, plenariis indulgentiis, & peccatorum remissionibus praedictis, quocumque tempore, & in quibuscumque locis libere uti, etiam in illis partibus, & locis, in quibus Indulgentiae pro Fabrica Basilicae Principis Apostolorum de Urbe publicatae extiterint.

§.155. Necnon quod Priores, & Praeceptores quoruncumque Hospitalium, & domorum, a dicto Hospitali S. Lazari dependentium, & illud in caput suum recognoscentium, praedictam plenariam indulgentiam, & peccatorum generalem remissionem in die festo Dominicae Palmarum, & per ejus Octavam, & aliis beneficiis debitis, ut supra, publicare.

§.156. Et si in Sacerdotio constituti fuerint, per se, vel alium, seu alios probos, si vero Sacerdotes fuerint, per alios probos, idoneos, & honestos viros, seculares; vel cujusvis Ordinis Regulares Sacerdotes in suis Hospitalibus, ac domibus praefatis tantum, confessiones quoruncumque audire, & cum hujusmodi consentibus quibuscumque facultatibus, & indulgentiis, ac peccatorum remissionibus uti, ac easdem illis (de licentia tamen expressa Magistrum pro tempore existentis, & Conventus praefati Hospitalis singulis annis renovanda) impartiri

Confraternitates instituantur.

Omnia loca sub invocatione S. Lazari sint hanc Ordini subiecta.

Hujusmodi privilegia utantur.

Priores Hospitalium S. Lazari quod possint Indulgentias publicare.

Confessiones quae gaudent, vel Confessores deputare.

plene, & libere possint; aliis vero temporibus sint sicuti alii Sacerdotes nullam a Sede praefata facultatem habentes.

§.157. Possint tamen collectas solitas, & conventas Nolis, & Campanellis sonantibus (citra tamen publicationem Indulgentiarum, ac traditionem Confessionalium) omni tempore, in terminis suis (de licentia Magistrum pro tempore, & Conventus hujusmodi singulis annis revocanda, & non aliter) facere.

§.158. Ac Nolas, seu Campanas Porcis, seu aliis quibusvis animalibus, quae eidem S. Lazaro offerri contigerit, appendere, seu aliqua nota subsignare.

§.159. Quodque Magister, & Conventus, ac eorum Nuncii, ac Commissarii praefati, etiam in locis, in quibus Fratres Ordinis Minorum de Observantia, vel Commissarii Apostolici pro Fabrica Basilicae hujusmodi pro tempore deputati fuerint, quascumque facultates, & indulgentias solemniter ubique cum appositione truncorum, & Crucis in Ecclesiis publicare, & facultatibus, privilegiis, & gratiis ipsi Hospitali concessis uti.

§.160. Necnon quod durante quacumque suspensione temporali indulgentiarum, & gratiarum, etiam pro Cruciatu contra Infideles cujuscumque Imperatori, Regi, aut Principi Christiano concessarum, vel in posterum concedendarum, Indulgentiae enim plenariae, ac omnes facultates, & gratiae eidem Hospitali, illiusque Magistro, Conventui, Fratribus, & membris per Praedecessores Nostros, & Nos, ac etiam Sedem praefatam concessa non intelligantur suspensae, sed in suo pristino, & vero valore, & firmitate existant, & permanent.

§.161. Necnon etiam ob reverentiam S. Lazari, ut liceat ipsis Fratribus in eorum Ecclesiis Missas, & alia quaecumque divina officia legere, vel etiam alta voce celebrare, vel per alios Presbyteros idoneos celebrari facere.

§.162. Ac omnibus, & singulis Christianis fidelibus, & Leprosis, pauperibus, infirmis in dictis Hospitalibus pro tempore degentibus Ecclesiastica Sacramenta ministrare.

§.163. Ac eorum, & aliorum quoruncumque fidelium corpora mortuorum ideligentium, & petentium, in Cemeterys, & Ecclesiis dictorum Fratrum Ecclesiasticae tradi sepulturae.

§.164. Ac verbum Dei Ecclesiis ipsorum, pauperibus ipsis, & Leprosis hujusmodi proponere, & proponi facere, quoties eis visum fuerit expediri, alicujus licentia super hoc minime requisita, similiter volumus, & ordinamus.

§.165. Et insuper eisdem moderno, & pro tempore existentis Magistro, & Conventui, ac singulis Militibus, & aliis personis Hospitalis, & Militiae hujusmodi, quod omnibus, & singulis privilegiis, immunitatibus, jurisdictionibus, & exemptionibus, etiam per viam executionis in ipsa onerum impositione, dispensationibus,

Elemosinas Nolis sonantibus colligantur.

Nolas animalibus oblatas appendere.

Indulgentias ubique publicare.

Quae Indulgentiae non intelligantur unquam suspensae.

Fratres possint in eorum Ecclesiis divina celebrare.

Sacramenta Infirmit Hospitalium ministrare.

Mortuos sepellire.

Eisdem Verbum Dei predicare.

Concessio quoruncumque aliorum privilegiorum, exemptionum, & aliarum facultatum habitus concessarum, vel in futurum concessarum.

indultus, concessionibus, dispositionibus, honoribus, gratiis huiusmodi S. Joannis Hierosolymitani, S. Jacobi de Spata, Sancti Stephani Militis, ac S. Spiritus in Saxia de Urbe, & S. Antonii Viennen. Hospitalibus Religionibus, & Ordinibus, eorumque locis, personis, rebus, & bonis per quoscumque Romanos Pontifices, etiam Prædecessores Nostros, ac etiam per Nos, & Sedem præfatam, seu Concilia generalia, vel alios quoscumque, in genere, vel in specie, etiam ad Imperatorum, Regum, ac aliorum Principum instantiam, vel Motu proprio, aut alias quomodolibet concessis, & in futurum concedendis, & quibus Hospitalia, Religiones, & Militia huiusmodi, ac eorum Magni Magistrum, Conventus, Fratres, & Milites utuntur, & potiuntur, & gaudent, ac uti poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter, & absque ulla penitus differentia uti, potiri, & gaudere in omnibus, & per omnia, licite, & licite valent, eisdem auctoritate, & tenore, etiam perpetuo concedimus, & indulgemus, ac ea omnia, & singula, prout concessa fuerunt, & in dies concedentur, eorumque omnium, & quarumcumque literarum desuper quomodolibet confectarum tenores, ac si de verbo ad verbum inferrentur, presentibus pro expressis, & insertis habentes moderno, & pro tempore existenti Magni Magistrum, & Conventui, ac Hospitali S. Lazari, & Militia, eorumque Militibus, & personis, ac eorum Hospitalibus, Præceptoris, domibus, Leprosariis, beneficiis, Capellis, Ecclesiis, locis, rebus, & bonis, elargimur, ac concessa esse, & eos illis ubilibet, in genere, vel specie uti, potiri, & gaudere libere posse volumus, decernimus, & declaramus, Ordinariorum locorum, aut cuiusvis alterius licentia, vel consensu desuper minime requisitis. Ita quod super illis, vel eorum occasione per ipsos Ordinarios, aut quosvis alios molestari, perturbari, vel inquietari non possint, dummodo Concilio Tridentino prædicto non repugnent, & dictis Hospitalibus, & Militis, ac iuribus cuiuslibet alterius tertii non præjudicent. Ita tamen (quoad exemptiones) jurisdictioni Ordinariorum, tam ea que de jure communi eis competit, quam que ex decretis d. Concilii Tridentini eisdem est attributa, semper salva existat.

§. 166. Præterquam tamen in iis casibus, in quibus Concilium præfatum expresse excepit, & exemit Religionem Sancti Joannis Hierosolymitani, in quibus, & hæc S. Lazari Religio, & Militia excepta, & exempta pariter intelligatur.

§. 167. Et quod indulgentias, prout Hospitali S. Spiritus concessæ sunt, & in futurum concedentur, concedimus, & elargimur.

§. 168. Præterea volumus, & decernimus, quod tam presentium, quam aliarum quarumcumque literarum Apostolicarum, seu earum transfumptis, ac mandatorum Magistrum, & Conventus præfatorum publicatio,

Exemptio huius Religionis in omnibus casibus, ubi Conc. Trid. excepit religionem S. Joannis Hierosolymitani.
Concessio Indulgentiarum Hospitali S. Spiritus de Urbe.
Publicatio privilegiorum, & mandatorum M. Magistrum: ac si effectus personaliter exerceat.

& affixio in singulis Prioratibus, Præceptoris, membris, beneficiis Religionis huiusmodi factæ, perinde ardeant, ac si contra contentos sub eisdem personaliter factæ essent, facta tamen in primis diligentia de illis personaliter reperendis in dictis locis.

§. 169. Et nihilominus statuimus, ac dictis Magistro, & Conventui perpetuo concedimus, quod si quisquam Priorum, Præceptorum, Militum, & Fratrum d. Hospitalis Crucem, vel habitum extra dictum Conventum etiam a Romano Pontifice, vel de ejus licentia receptum gestant intra annum, postquam illum suscepit, aut sibi de Prioratu, Præceptoris, officio, vel beneficio Hospitalis huiusmodi provillum, vel alias in ejus favorem dispositum fuerit.

§. 170. Ac quicumque alius d. Militia beneficium, vel pensionem obtinens, aut fructus percipiens, quodcumque pro servitiis Religionis, aut alias evocatus, seu in solutione jurium communis ararii motus fuerit, & citatus coram dictis Magistro, & Conventu personaliter non comparuerit, ac illis obedientiam, aliaque jura debita non præstiterit, tempore sibi ad id præfigendo elapso, habitu, dignitate, administratione, & beneficio, ac quocumque honore, & officio, alias juxta formam stabilimentorum, & privilegiorum prædictorum, eo ipso careat, privatusque censetur, seu si videbitur privari possit.

§. 171. Nec ulla huiusmodi derogatio, aut exemptio realis, vel personalis, seu alia gratia præservativa, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus quomodolibet pro tempore facta, seu concessa, contra præmissa valeat.

§. 172. Nec Magister, & Conventus præfati illis parere teneantur, sed illis non obstantibus de Prioratu, Præceptoris, dignitate, officio, vel beneficio, sic, aut per privationem huiusmodi vacante, juxta stabilimenta, & alia præmissa libere disponi, aut illa alias per eum, vel eos, ad quem, seu quos antianitatis, vel alio jure pertinet, acceptari possint.

§. 173. Decernentes omnia, & singula præmissa, ac presentes nostras literas nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostre defectu notari, vel impugnari, aut argui posse, neque illa, omnia, & singula præmissa, tamquam eisdem Magni Magistrum, & Conventui, Militia, vel Militibus, partim videlicet quoad antiqua restituta, & quoad nova ex causa onerosa concessa, sub quibusvis, tam presentium, quam similibus, vel dissimilibus gratiarum in genere, vel in specie, suspensionibus, ac derogationibus, revocationibus, limitationibus, alterationibus, aliisque contrariis dispositionibus a Nobis, & a Successoribus nostris, & a Sede præfata quavis de causa quantumlibet iustissima pro tempore emanatis comprehendere, sed semper ab illis excepta, & quoties illa emanabunt, toties in pristinum statum restituta, & de novo etiam sub Data per Magnum Magistrum eligenda,

Suscipientes habitum extra Conventum etiam a Rom. Pont. infra annum in Conventu comparere teneantur, alias priventur.

Possidentes beneficia dicti Ordinis, vel fructus, aut pensiones percipientes vocati comparere teneantur.

Nulla exemptio valeat adversus obedientiam M. Magistrum quominus vocati comparere teneantur.

Magister, & Conventus possunt disponere de beneficiis vacantibus per privationem.

Clausula huius Constitutionis præservativa.

concessa esse, & ceteri. Necnon præmissis, ac presentibus literis etiam per quascumque literas Apostolicas, etiam quavis clausulas generales, vel speciales, etiam derogatorias derogatorias, efficaciores, & insolitas, ac etiam irritantia decreta, sub quacumque verborum expressione in se contentes, nullatenus derogari posse, nec quoad illa derogatum censeri, nisi tenor illarum de verbo ad verbum nihil penitus omisso insertus, & huiusmodi derogationes consistorialiter factæ, & per trinas distinctas literas eundem tenorem continentes tribus distinctis similibus vicibus Magno Magistro, & Conventui præfatis intimata, & insinuate fuerint, ac ipsorum Magistrum, & Conventus ad id expressis accedat assensus, & aliter factas derogationes nemini suffragari, ac Magistrum, & Conventum præfatos ad parendum literis derogatoriis huiusmodi, & decretis super illis processibus, ac illorum Exequutoribus, & Subexequutoribus, eorumque mandatis, & monitionibus minime teneri, sed illos literarum huiusmodi executionem omnino impedire, nec ratione resistentiæ censuris Ecclesiasticis per eosdem Exequutores, vel Subexequutores latis innodari posse.

§. 174. Et sic in præmissis omnibus, & singulis, per quoscumque Iudices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, & causarum Palatii Apostolici Auditores, sub lata eis, & eorum cuiuslibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & definiti debere, Et quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

§. 175. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Galefin. & Montislasconen. Episcopis, ac pro tempore existenti Curie causarum Camera Apostolica generali Auditori per Apostolica scripta Motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios presentes literas, & in eis contenta quacumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Magistrum, Priorum, Præceptorum, Militum, & Fratrum S. Lazari prædictorum, seu alicujus eorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra presentes literas, & in eis contenta huiusmodi firmiter observari. Ac easdem Militiam, & Magistrum, & Conventum, Fratres, Religiosos, omnesque, & singulos alios, quos ipse presentes literæ concernunt, illis pacifice gaudere. Non permittere eos, vel eorum aliquem desuper contra presentium tenorem quomodolibet molestari, perturbari, vel impediri. Contra dictores, & rebelles quoslibet per censuras, & poenas ecclesiasticas, & etiam pecuniarias eorum arbitrio moderandas, ac alia opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compellendo, ac quoscumque, quorum intererit, etiam per edictum

Decretum irritans, & clausula sub lata.

Exequutores huius Constitutionis, eorumque facultates.

publicum locis publicis assignandum, consilio summarie de non tuto accessu, citando, ac quibus, & quoties inhibendum fuerit etiam simili edicto sub eisdem poenis, & censuris inhibendo, ipsaque censuras, & poenas Ecclesiasticas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§. 176. Non obstantibus præmissis, ac fel. recor. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri, qua cavetur ne quis extra suam Civitatem, vel Dioecesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam diem tam a fine suæ Dioecesis ad iudicium evocetur, seu ne Iudices a Sede præfata deputati extra Civitatem, vel Dioecesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel alius vices suas committere præsumant, & de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas, aliquis auctoritate presentium ad iudicium non trahatur, ac Lateranen. Concilii novissime celebrati. Ac nostris de unionibus committendis ad partes vocatis, quorum interest, & exprimendo valore fructuum, tam uniendorum beneficiorum, quam eorum, quibus fit unio. Necnon de non expediendis literis reservatis alicujus pensionis, nisi de consensu illam solvere tunc habentis, ac quibusvis aliis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus, constitutionibus, & ordinationibus, ac dictorum Hospitalium, Militiarum, & Ordinum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, ac quibusvis privilegiis, indultis, ac literis Apostolicis, etiam Ordinariis, & aliis Militis præfatis, ac quibusvis Ecclesiis, Monasteriis, Ordinibus, & locis, etiam Fabricæ Basilicæ S. Petri de Urbe, ac Cruciatæ Sanctæ, eorumque personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis etiam ad Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum instantiam, etiam consistorialiter, & Motu simili, & alias quomodolibet, etiam per Nos, etiam pluries concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, non autem per clausulas generales id importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, presentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse pari Motu derogamus, & sufficienter derogatum esse decernimus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim, ab eadem Sede indultum, quod interdicti, suspensio, vel excommunicari non possit per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Clausula extraneorum, & oblitium derogatoria.

1565. Concilii Tridentini pre- servatio circa quonia hic dis- posita

Transumptio- rum fides. Praesentium auctoritate non estent. gratia M. Magistri

Sanctio per- nalis.

D. P. An. VI. 13. Maii.

§.177. Et quoniam per praesentes Con- cillii Tridentini Constitutionibus, & decretis, in aliquo praedictis non intendimus, vo- lumus quod in omnibus, & singulis gratia- rum, aliisque capitibus praemissis, clausula (dummodo Concilio Tridentino non re- pugnet) apposita, & repetita censetur.

§.178. Verum quia difficile foret, &c. §.179. Quodque in literis, seu gratis praesentium vigore concedendis, eadem praesentes inferere iidem Joannottus, & pro tempore existens Magnus Magister, & Con- ventus minime teneantur, ac gratiae ipsae quibusvis personis per Joannottum, & pro tempore existentem Magnum Magistrum, & Conventum huiusmodi, iuxta tenorem ca- rumdem literarum pro tempore concessae va- leant & illis suffragentur, in omnibus, & per omnia, perinde, ac si eadem praesentes li- tera de verbo ad verbum in eis insertae forent.

§.180. Nulli ergo omnino hominum- liceat &c.

Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingen- tesimo sexagesimo quinto. 4. Non. Maii, Pontificatus Nostri Anno VI.

CXL

Nuncii Apostolici, & alii ad Principes des- tinati, favores ab eis procurare, aut il- lis uti nequeant, ad obtinendas dignitates apud Sedem Apostolicam, ipsis vel eor- um consanguineis, & necessariis confe- rendas.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI Ad futuram rei memoriam.

Procurium.

ET si Romanum Pontificem, quem Do- minus Omnipotens in persona Princi- pis Apostolorum Ecclesiae militanti sponte sua praesidere dignatus est, in eius univ- erso corpore a noxiis, quae passim in illud irre- punt praeservando, plurimum decet esse sollicitum, in hoc tamen cum multo magis invigilare necesse est, ne per importunum suorum propriorum Ministrorum, qui fre- quenter ab eius latere ad diversos Orbis Principes peregre mitti solent, ambitum, dum videlicet eorum nonnulli inordinato cursu ad dignitates quaslibet anhelant, & ad hoc Principum favores demerendo, Ponti- ficiam, & Ecclesiae pro qua missi fuerunt, causam, vel impudenter prodere, vel certe remissius agere non verentur, genuinus ille clericalis candor deturpetur, debitus Praelatorum pudor inter laicos requiratur, integritatis antiqua persuasio minuatur, & ob illorum fluxam fidem, immoderatamque cupiditatem Ecclesiasticus ordo scandalose blasphemetur.

Causa istius Constitutionis.

§.1. Sane considerantes quod annis praeteritis aliqui quorundam Romanorum Pon- tificum Praedecessorum nostrorum, ac etiam Nostri, & Apostolicae Sedis Nuncii ad di-

versos Principes saeculares, etiam pro seriis, gravibusque dictae Sedis negociis missi, mu- neris sui, decorisque nimium oblii in de- testandam Praelaturarum, aliorumque Ec- clesiasticorum, atque adeo Cardinalatus ho- norum ambitionem collapsi, ad illos alia qualibet quam sanctissima Aaronis via per- venire satagentes, commendatitias super hoc literas, & indebitos favores ab ipsis Principibus emendicare non erubuerunt, & quod eis recto tramite gradiendo non datur, assiduis, & quibus non obsequi diffi- cile fuisset, Principum efflagitationibus extor- serunt, in summet, qui per ostium non intra- runt, animarum periculum, & pravum allo- rum exemplum.

§.2. Nos itaque referatim huius artibus aditum huiusmodi, ne ceteris item pateat, di- ligenter occludendum esse censentes, habi- ta etiam cum venerabilibus fratribus Nostri Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus in Consistorio nostro secreto, matura super hoc deliberatione, ac de illorum consilio, & unanimi assensu hac perpetuo valitura sanctione, universis, & singulis Nostri, & quorumvis Romanorum Pontificum Suc- cessorum nostrorum Nunciis, aliisque ad quosvis Imperatores, Reges, Reginas, Duc- ces, & alios saeculares Principes pro tem- pore ex quavis causa missis, cuiuscumque status, gradus, ordinis, vel praeminentiae sint, etiam si Episcopali, Archiepisco- pali, Patriarchali, vel alia maiori praesul- geant dignitate, in virtute sanctae obedi- entiae, & sub maiore excommunicationis latae sententiae, ac privationis omnium, & sin- gularum, Cathedralium, etiam Metropol- itanarum, & aliarum Ecclesiarum, ac Monasterio- rum, etiam consistorialium, necnon alia- rum dignitatum etiam maiorum, & princi- palium personatum, administrationum, & officiorum, ac Canonicatum, & praebendarum, ceterorumque beneficiorum Ecclesiasticorum cum cura, & sine cura, saecularium, & quorumvis ordinum regu- larium, etiam ex quibusvis concessionibus, & dispensationibus Apostolicis, in titulum, commendam, administrationem, & alias quomodolibet, ac etiam Romanae Curiae, & aliorum etiam saecularium cuiuscumque qualitatis, etiam quae ex causa onerosa asse- cuti fuerint, officiorum per eos obtento- rum, ac inhabilitatis ad illa, & alia similia, vel dissimilia in posterum obtinenda, nec- non infamiae perpetuae per contrafacientes eo ipso incurrendis poenis, auctoritate Apo- stolica harum serie districtius inhibemus, ne deinceps similes Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, aut aliorum Princi- pum saecularium commendationes, preces, aut alios etiam vocales, aut in scriptis favo- res ad aliquas Pontificias, aut alias dignita- tes, saeculares, vel regulares, aut etiam Cardinalatus, vel alios honores & officia Ecclesiastica consequendum, aut sibi, vel aliis consanguineis, & necessariis suis quo- modo per ipsum Romanum Pontificem conferenda, per se, vel alium, seu alios, directe, vel indirecte quomodolibet ambi-

Inhibetur Nunciis & aliis, ne a Principibus ad quos mit- untur fa- vores procurent, illisque utan- tur ad ob- tinen- dignita- tes sub poenis hic expressis.

CXII.

Littere Prin- cipum, vel eor- um Oratorum preces, Sedi Apost. pote- stas sufficiunt ad condem- nan. praefatos iudicantes.

Decretum ic- ritans.

Forma, & ef- fectus publi- candi.

Clausula de- rogatoria.

Sanctio per- nalis.

D. P. An. VI. 18. Maii.

Papae subscr.

re, seu procurare, neve illis etiam ultro sibi per Principes sponte oblati uti praesumant, vel audeant, eadem auctoritate, & praesentium tenore statuentes, quod omnes, & singuli in praemissis delinquentes, nulla alia monitione praecedente, & absque processu desuper habendo, sententias, & poenas praemissas irremissibiliter eo ipso incurrant.

§.3. Quodque ad illos sententias, & poenas huiusmodi damnabiliter incurrisse legitime probandum, & omnino convin- cendum sole principum ipsorum litera, vel preces etiam per suos apud Sedem praedictam Oratores verbotenus porrectae, plenam, indubiam, & sufficientem, in iudicio, & extra fidem faciant, nec ad id alterius probationis adminiculum requiratur.

§.4. Ac decernentes ita per quoscum- que Iudices, & Commissarios, etiam Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, sublata eis quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & definiti debere. Nec- non ex nunc, irritum, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit atten- tari.

§.5. Ne quis autem inhibitionis, & statu- ti praedictorum ignorantiam praetendere valeat, volumus praesentes literas in Ba- silica eiusdem Principis Apostolorum de Urbe, & Cancellaria Apostolicae valvis per aliquem ex Curforibus Nostri earum exem- plum ibi affigendo, & dimittendo publica- ri, publicationemque, & affixionem hu- iusmodi singulis, & post duos menses im- mediate sequentes non secus afficere, liga- re, & perinde arctare, ac si litera ipsa per- sonaliter illis intimata fuissent.

§.6. Non obstantibus quibusvis Consti- tutionibus, & Ordinationibus Apostolicis ac quibusvis etiam iuramento, confirmatio- ne Apostolica, vel quavis firmitate alia ro- boratis statutis, & consuetudinibus, ce- terisque contrariis quibuscumque.

§.7. Nulli ergo omnino hominum- liceat &c.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo quinto, 15. Ka- lend. Junii, Pontificatus nostri Anno VI.

✱ Ego Pius Catholicae Ec- clesiae Episcopus.

Sequuntur Cardinalium subscriptiones, & publicatio.

De Computorum exhibitione, ac redditi- one rationis coram Officialibus Camerae Apostolicae de iis, quae reformationem praecesserunt.

Ex Regest. in Archiv. Vat.

Huiusmodi reformationem vide supra Con- stit. XXXI. Romanum decet pag. 63.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

§.1. Volentes opportune providere, ne ex eo, quod in reformatione officii Camerae nostrae Apostolicae novissime a Nobis edita rationibus in ipsa Camera reddendis formula quadam nonnullorum for- san nimis scrupulosorum iudicio subdificilis sit tradita, ipsarum rationum redditio possit, quo ad praeteritum tempus, de quo rationes ipsas more ante ipsam reformationem servari solito conscriptas esse accepimus, retardetur: quod si fieret, gravi Nobis, & eidem Camerae damno cederet.

Causa huius- ce factae declaratio.

§.2. Ideo motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine decernimus omnia, & singula rationes, & computa, de quibus rebus, & negociis ad eandem Camerae pertinentibus, seu illius interesse quovis modo concernentibus, in quibus scilicet agatur de tempore ante Kalendis huius mensis elapsis, posse, & debere impune exhiberi, & praesentari, ac recipi, & admitti, necnon videri, dari, & solidari: citato tamen dictae Camerae nunc, & pro tempore existente Commissario Generali, & cum illius inter- ventu iis modo, & forma, qui ante editam novissimam reformationem praedictam circa haec servari consueverant.

Declarat quo- modo de iis, quae reforma- tionem pra- cesserunt, red- di possit ratio.

§.3. Sicque per quoscumque Iudices, & Commissarios in quavis causa, & Instantia sublata eis, & eorum cuiuslibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & definiti debere, ac ir- ritum, & inane, si secus super his a quo- quam quavis auctoritate scienter, vel igno- rante contigerit attentari.

Sic iubet iu- dicari.

§.4. Mandantes propterea dilectis filijs Camerario, & Thesaurario Generali nostris, necnon Clericis eiusdem Camerae Praesidentibus, ipsius Camerae Notariis, ceterisque, ad quos spectat, seu in futurum spectabit, prout ipsos, & unumquemque ipsorum tan- git, & in futurum tanget sub censuris Ec- clesiasticis, & duorum millium ducatorum auri eidem Camerae inferendorum, aliisque nostri arbitrii poenis, uti decretum nostrum huiusmodi, ac praesentes nostras, & in eis contenta quaecumque in eadem Camera recipiant, & admittant, ac in libris eiusdem Camerae registrari faciant omnino exe- quantur, & observent, faciantque ab aliis in- violabiliter observari.

De registran- da huiusmodi declaratione in Libris Ca- merae.

§.5. Non obstantibus dicta novissima reformatione nostra, ac super illa a Nobis edita Plumbo literis, quibus omnibus etiam si pro

Derogatio contrariorum

si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, & individua, ac de verbo ad verbum non autem per clausales generales idem importantes mentio, aut aliqua alia exquisita forma servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observanda, inserti forent, presentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Sola presentium signaturam sufficere, & ubique in iudicio, & extra in Romana Curia, & extra plenam fidem faciant absque aliqua registratura, seu data appositione, regula contraria non obstante, seu si videbitur, desuper literas etiam per Breve nostrum etiam cum omnium, & singulorum pramissorum aliorumque necessariorum specificatione, & expresse, ac scripturarum quarumlibet ad verbum, si videbitur, insertione, aliisque clausulis, verbis, & cautelis necessariis, & opportunis adeo, quod contraria quaecumque profus tollantur, & non obstantibus etiam sub die vicesimo mensis Maii, anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo sexagesimo quinto Pont. nostri Anno VI., vel alia data expediri posse decernentes.

Dat. die 10. Maii 1565. An.VI.

Placet Motu proprio. I.

CXIII.

Ex Regest. in Archiv. Vat.

De subrogando Iudice in locum Collateralis Senatoris Urbis absentis, vel infirmi.

PIUS PAPA QUARTUS Motu proprio &c.

Ab absentia, vel infirmitate, vel tutiora Collateralis parte legitime damnatum, pascantur.

§.1. CUM, sicut accepimus, inter ceteros Curie Capitoline, Almae Urbis nostrae Iudices duo videlicet primus, & secundus Senatoris Collaterales nuncupati, qui a Romano Pontifice pro tempore existente deputantur, jurisdictionemque separata habent, existant. Et sepe numero accidat, quod ob ipsorum Collateralium infirmitatem, seu a Romana Curia absentiam, eorum Tribunalia, partesque inibi litigantes, damnum non modicum, ac expensas patiuntur.

In tali casu federe poce, Locumtenens seu Iuxta Civitatis, vel alios Collateralium.

§.2. Nos igitur pramissis, quantum possumus, providere volentes, Motu simili, & ex certa nostra scientia, quod de cetero de consensu Senatoris, aliquo ex dictis Collateralibus infirmo, seu a Romana Curia absente existente, alter eorumdem Collateralium praesens, & non infirmus, seu Locumtenens, sive Iudex Criminalium, ejusdem Senatoris pro tempore existens, eam, & talem, talem ipse Collateralis exercet, & si praesens esset, exerceret, iustitiam exercere: ac ipsius Collateralis infirmi, vel absentis locum, & loco sui sedere. Necnon quaecumque, etiam diffinitivas sententias proferre, ac quaecumque decreta in quibuscumque contractibus apponere libere, & licite possint, & valeant.

§.3. Et ita per quoscumque Iudices, &c. sublata &c. iudicari &c. debeat, ac irritum &c. si secus &c. decernimus, & declaramus.

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dicte Curiae statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, etiam juramento &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, eidem Curiae, per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores Nostros, ac Nos, & Sedem Apostolicam sub quibuscumque clausulis, & decretis quomodolibet concessis &c., & concedendis &c. quibus omnibus &c. tenores &c. hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis.

§.5. Volumus autem presentium solam signaturam sufficere, & ubique fidem facere in iudicio, & extra, regula contraria non obstante.

Placet Motu proprio I. Datum Romae apud S. Petrum Decimo Kal. Junii, Anno sexto.

Classula.

Obstantium derogatio.

Sola signaturam sufficere.

Dat. die 23. Maii 1565. An.VI.

CXIV.

Institutio Archivii Vaticani Sedis Apostolicae cum deputatione, ac facultate Commissarii ubique libros extrahendi.

Dilecto filio nostro Marco Antonio Tituli Sancti Marcelli Presbytero Cardinali Amulio vocato.

PIUS PAPA QUARTUS Dilecte fili noster, Salutem & Apostolicam benedictionem.

Ex Regest. in Archiv. Vat.

Procuramus.

CUM inter gravissimas curas, quibus assidue pro Christiana Republica administranda distinemur, statutum Nobis sit, cum ad publicam utilitatem, tum ad privatam Romanorum Pontificum commoditatem, Tabularium, seu Archivium eorum omnium, quae ad Nos, & Sedem Apostolicam quoquomodo pertinent, conquisitis undique, & transcriptis non in Alma modo Urbe, & ditone nostra Ecclesiastica, verum per Universum Terrarum Orbem, exemplaribus, libris, voluminibus, & aliis scripturis in Palatio nostro Vaticano, quanta possumus, diligentia parare, atque instruere.

§.1. Animoque nostro revolentes, cuiusnam praestantis ingenii viro ex Cardinalium ordine procuratorem hanc adeo laudabilem, & honorariam demanderemus, tu Nobis in primis occurristi, cuius certe diligentiam, & doctrinam pari quidem cum industria, ac prudentia conjunctam maxime semper probavimus. Ita quod munus hoc quemadmodum Nos libenti animo tibi deferimus, ita tu pro singulari tui animi in tam

Erato Archivio praesentis Cardinalis Amulii.

CXV.

Privilegium Abbatum Congregationis Cassinensis, alias S. Justinae Monachorum Ordinis S. Benedicti, utendi Pontificalibus, benedicendique Populum, & consecrandi lapides pro Altarium usu.

Hujus Congregationis antiquissimam originem, & alia vide in Const. II. Julii II. Super Cathedram Tom. III. Par. III. fol. 260.

PIUS PAPA QUARTUS

Dilectis Filiis Praesidenti, Visitatoribus Congregationis Cassinensis, alias S. Justinae de Padua Sultem, & Apost. benedictionem.

§.1. Edis Apostolicae circumsperta benignitas devotorum consuevit iustis annuere votis, & his, quae divini cultus respiciunt augmentum, animarumque salutem libenter intendere.

§.2. Nos volentes commoditati Religiosorum dicte Congregationis, ac eorum devotioni in praemissis opportune consulere, & ipsam Congregationem favoribus, & gratiis prosequi, eidem Congregationi, & singulis illius Abbatibus pro tempore existentibus, qui licet quinquennales sint, nihilominus ex privilegio Apostolico eidem Congregationi concessio, Baculo Pastoralis, ac Mitra Pontificali, in Ecclesia Monasteriorum, in quibus Abbates pro tempore deputati existunt, uti, & benedictionem Pontificalem post divina officia Christifidelibus inibi existentibus elargiri consueverunt, quoscumque lapides marmoreos, vel porphyrios, vel alios ad usum Altarium portatilium accommodandos, pro usu quorumcumque utriusque sexus dicte Congregationis Monasteriorum, Prioratum, Ecclesiarum, & aliorum piorum locorum, super quibus intra claustra eorumdem Monasteriorum, & Prioratum, seu septa, Ecclesiarum, & aliorum piorum locorum hujusmodi dumtaxat, Missae celebrari possunt, consecrare, & benedicere, Ordinariorum locorum licentia desuper minime requisita, libere, & licite valeant, plenam, & liberam licentiam, & facultatem auctoritate Apostolica, tenore presentium, concedimus, & indulgemus.

§.2. Nos volentes commoditati Religiosorum dicte Congregationis, ac eorum devotioni in praemissis opportune consulere, & ipsam Congregationem favoribus, & gratiis prosequi, eidem Congregationi, & singulis illius Abbatibus pro tempore existentibus, qui licet quinquennales sint, nihilominus ex privilegio Apostolico eidem Congregationi concessio, Baculo Pastoralis, ac Mitra Pontificali, in Ecclesia Monasteriorum, in quibus Abbates pro tempore deputati existunt, uti, & benedictionem Pontificalem post divina officia Christifidelibus inibi existentibus elargiri consueverunt, quoscumque lapides marmoreos, vel porphyrios, vel alios ad usum Altarium portatilium accommodandos, pro usu quorumcumque utriusque sexus dicte Congregationis Monasteriorum, Prioratum, Ecclesiarum, & aliorum piorum locorum, super quibus intra claustra eorumdem Monasteriorum, & Prioratum, seu septa, Ecclesiarum, & aliorum piorum locorum hujusmodi dumtaxat, Missae celebrari possunt, consecrare, & benedicere, Ordinariorum locorum licentia desuper minime requisita, libere, & licite valeant, plenam, & liberam licentiam, & facultatem auctoritate Apostolica, tenore presentium, concedimus, & indulgemus.

§.3. Decernentes concessionem, & indultum hujusmodi, necnon praesentes literas, sub quibusvis, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, vel derogationibus, per Nos, & quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores, & Successores Nostros quomodolibet factis, vel faciendis, nullatenus comprehensas, sed semper exceptas ab illis existere, & quoties illa emanabunt, toties in praesenti.

Facultas ubique conquirendi Libros, Codices, aliaque Monumenta.

Omnes ad hoc statuti, ut eidem tradantur Codices &c.

Archivista singulis vicibus nunciis uno n. Librum licet extrahere.

Harum literarum transmissio danda sedes.

Dat. die 15. Junii 1565. An.VI.

tam egregia monumenta, propensione, alacri studio, opera, & sollicitudine opus ipsum primo quoque tempore aggredi, ac promovere curabis.

§.2. Nos enim, ut id facilius exequi valeas, circumspeditioni tuae, ut tam ex Bibliotheca nostra Vaticana, quam quibusvis aliis locis, & praesertim, ubi supellex nostra custoditur, & conservatur, atque etiam Arce Sancti Angeli, ceterisque, tam publicis, quam privatis Bibliothecis ejusdem Urbis, ac Status nostri Ecclesiastici, ac denique ex totius Orbis Civitatibus, Oppidis, Provinciis, atque etiam Ecclesiis, Monasteriis, Sacrisque Domibus quaecumque exemplaria, libros, volumina, scripturas, ac Summorum Pontificum regesta, quae ibi esse intellexeris, per te, vel alios probos, eruditos, ac fideles viros ad id a te deputandos describi, & si id tibi videbitur, etiam scripta originalia ex Civitatibus nostris Avinionen., Bononiae, Perusiae, Alisii.... Anagninae, Viterbii, Ravennae, Maceratae, ex quibus alii se facere, atque curare, descriptaque, ac deleta in Archivio hujusmodi reponere, & collocare, ceteraque omnia ad hoc negotium consiciendum necessaria, & opportuna gerere, mandare, & exercere, libere, & licite valeas, plenam, & liberam auctoritate Apostolica tenore presentium, facultatem concedimus, & potestatem.

§.3. Quo circa omnes, & singulos eadem exemplaria, libros, volumina, scripturas, & regesta habentes, seu custodientes, hortamur, & requirimus in Domino, eisque, si opus fuerit, etiam in virtute sanctae obedientiae mandamus, ut illa tibi, vel tuis scribis habita per ipsos ex scripto manu vestra facto de eis receptis fide, ac restituendis promissione benigne transcribenda, prompte, ac liberaliter tradant, concedant, & accommodent.

§.4. Volumus autem, quod tibi non liceat, nisi librum, vel regestrum unum, singulis vicibus, e Bibliotheca Vaticana sumere, nec alium inde habere, antequam primum restitutum fuerit, quodque, quando tibi placuerit, Librarios quot volueris, ad transcribendos libros qualescumque ejusdem Bibliothecae in eam intrmittere possis.

§.5. Exemplis vero, seu transcriptis harum literarum eandem fidem haberi, quae eisdemmet literis adhiberet, si forent exhibita, vel ostensa, & nostrae huic voluntati nihil omnino obstat decernimus.

Datum Romae apud S. Petrum, sub anno Piscatoris die decima quinta Junii, millesimo quingentesimo sexagesimo quinto, Pont. nostri Anno VI.

Exordium.

Causa concessionis hujus indulti.

Indultum pro Abbatibus, utendi baculo, & mitra, & benedictione dandi, & lapidis pro Altaribus consecrandi.

Classula perferativae.

Clausa de rogatorie.

priinum, & validissimum statum restitutas, & de novo concessas esse.
§.4. Non obstantibus quibuscumque, etiam revocatoris Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, per Nos, & per quascumque Cancellarie regulas, editis, & edendis, ceterisque contrariis quibuscumque.

D. P. An. VI. 6. Julii.

Datum Romae apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die 6. Julii, millesimo quingentesimo sexagesimo quinto, Pontificatus Nostri Anno VI.

CXVI.

Impetrantes aliqua privilegia, & gratias interesse Rever. Cam. Apost. quomodocumque concernentes, infra tres menses a die impetrationis, in Camera Apost. illa praesentare, & registrari facere debent, alioquin illis, tamquam invalidis uti non possunt.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Ingens humeris nostris magister incumbens expensarum onus ita Nos premit, & excitat, ut nostrorum, & Camerae nostrae Apostolicae rerum, & jurium, sublati quibusvis obstaculis, solertem curam habentes ejusdem Camerae indemnitati, quantum in nobis est, consulere studeamus.

§.1. Cum itaque sicut nuper Nobis innotuit, complures diversi status, & conditionis personarum varia privilegia, facultates, licentias, & indulta, sive concessiones, tam a Nobis, quam pro tempore existentibus nostris, & Apostolicae Sedis Legatis, eorum Vicelegatis, ac Gubernatoribus, ac forsan aliis nostris, & dicte Camerae Ministris, & personis, nimis forsan, ac tedious quibusdam earundem personarum precibus, & instantiis in dies obtineant, seu potius extorqueant, quae cum a Nobis, seu Legatis, aut Vicelegatis, vel Gubernatoribus, ac Magistris, & personis hujusmodi bona quadam fide, reque minus forsan quam par esset, diligenter, & accurate perspecta concedantur, illa nonnumquam, immo saepius in Nostrum, ac Camerae praesentae praedictam, gravamen, & detrimentum non leve concessa esse, & emanasse conspiciamus.

Impetrantes indulta concernentes, interesse Camerae, debent infra tres menses illa in Camera praesentare & registrari facere sub periculo nullitatis.

§.1. Quapropter, ut praemissis (ne aliis prodesse cum velimas, Nobis ipsis praedictum inferamus) aliquantisper providere volentes, praesenti nostra perpetua valitura Constitutione, & Ordinatione, quam vixi, & naturam legis perpetuae ab omnibus observanda penitus habere, & obtinere decernimus, Apostolica auctoritate, & ex certa nostra scientia, harum serie statuimus, & ordinamus, quod omnes, & singuli cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis existentes, necnon etiam Ducali, Marchionali, Comitatu, aut alia qua-

vis seculari, ac Patriarchali, Archiepiscopali, Episcopali, seu etiam alia quacumque Ecclesiastica dignitate, praeminentia, & auctoritate, etiam Cardinalatus honore fulgentes, qui aliqua privilegia, gratias, facultates, licentias, & indulta, aut concessionem, quae aliqua ex parte, quavis ratione, seu causa, directe, vel indirecte, principaliter, secundo, vel accessorie, aut quovis modo, Nostrum, aut dicte Camerae quaecumque minimum interesse, vel praedictum, gravamen, seu detrimentum concernere censentur, illa infra tres menses a die eorum impetrationis computandos, in eadem Camera praesentare, ac ibidem registrari facere debeant, & reneantur; alioquin lapsis tribus mensibus eidem, ac privilegiis, facultatibus, licentiis, gratiis, ac indultis, vel concessionibus hujusmodi non praesentatis, minusque registratis, illa, in iudicio, & extra nullatenus fidem facere possint, tamquam non concessa, nullaque, & ipso jure invalida, ac nullius roboris, vel momenti fuisse, & esse, & fore, neminique suffragari, vel prodesse posse, seu debere respective habeantur, & censentur, prout Nos illa ex nunc nulla, & invalida, irritaque, & inania, ac nullius roboris, vel momenti fuisse, & esse, neminique, ut praefertur, suffragari posse declaramus.

§.3. Mandantes propterea in virtute sanctae obedientiae dilecto filio nostro Vitellio Sanctae Mariae in Via-lata Diacono Cardinali Vitellio nuncupato moderno, & pro tempore existenti S. R. E. Camerario, quatenus praefatam nostram Motu proprio cedulam, ac in ea contenta quaecumque, ab omnibus, quos illa concernunt, & concernent in futurum, penitus, & omnino, ac inviolabiliter, & inconcusse observari faciat, & procuret.

§.4. Decernentes, ita ut praefertur, per dilectos filios ejusdem Camerae Thesaurarium, Praesidentes, & Clericos, aliosque ministros, & personas, ac ejusdem S. R. E. Cardinales, & alios quoscumque Judices sublata, &c. iudicari, & definituri debere, irritum quoque &c. attentari.

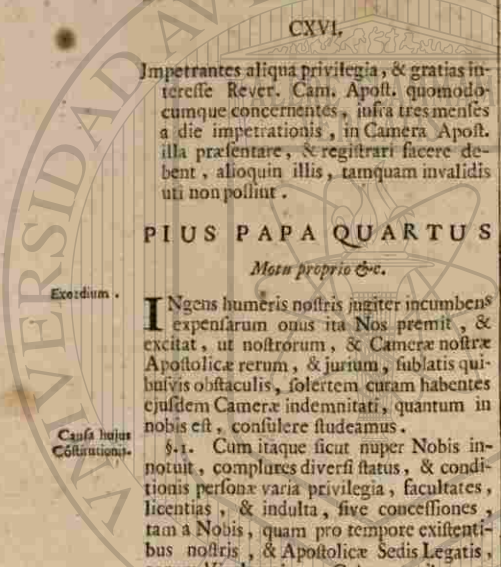
§.5. Privilegiis, facultatibus, licentiis, gratiis, indultis, & concessionibus, necnon Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque in contrarium facientibus, non obstantibus quibuscumque.

§.6. Volumus autem, quod praesentis Motus proprio cedulae per quaecumque privilegia, gratias, & indulta, etiam absque data, & registratura, ut praefertur, concedenda, nisi cum illius specifica insertione derogari nullatenus possit, quodque ejus sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in iudicio, & extra, quacumque regula, seu Constitutione Apostolica contraria non obstante, seu si consilium fore visum fuerit, litera etiam ad perpetuum rei memoriam latissime expediri possint.

Placet Motu proprio. I.
Datum Romae apud S. Marcum, octavo Idus Augusti, Anno VI.

Pape subscr. D. P. An. VI. 6. Augusti.

Die

AN. CH. 1565. Admissio, & reg. in Camera.

Die 22. Augusti 1565. admissa est haec cedula Motus proprio ex Decreto Camerae, & registrata libro secundo signatarum Sanctiss. D. N. Papae apud me Notarium. fol. 74. Hier. de Torano.

CXVII.

Revocatio omnium licentiarum, & facultatum praeterquam ex causa vere onerosa concessarum, extrahendi frumenta, blada, & legumina de locis Sedi Apostolicae mediate, & immediate subiectis. Et prohibitio de cetero extrahendi.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Exordium.

Inter multiplices curas, quibus assidue premimur, eas sollicitudinis partes a Nobis non in merito suscipiendas esse arbitramur, per quas illis, quos supremae dignitatis nostrae Pontificalis ratione jurisdictioni nostrae temporali subiectos esse cernimus, etiam in his, quae communem vitam usum, & sustentationem concernunt, opportune providetur, ac proinde nonnullas facultates, licentias, & indulta haecenus, tam a Nobis, quam a Praedecessoribus nostris Rom. Pont. quibusdam certis tunc suadentibus causis concessa, quae praemissis obesse contuemur, aliis urgentibus, magisque necessariis supervenientibus causis, pro nostra in cunctis solita providentia interdum revocamus, & annullamus, aliasque desuper disponimus, prout omnium communi utilitati, & communitati percipimus salubriter expedire.

Causa hujus Constitutionis.

§.1. Sane attendentes, quod licet Dei Onnipotentis gratia, & benignitate in Statu nostro Ecclesiastico, ea talis haecenus fuerit, ac sit in praesentiarum Annuae copiae, quod ex ea Status ejusdem populi, & suavitatis nostrae facile, comodeque, ac vili pretio, se, suasque familias sustentare possent, nihilominus nimia lucri cupiditate multorum, forsan praetextu certarum licentiarum, & facultatum eis, ut afferunt, concessarum, ex diversis dicti Status partibus, & locis frumenta, & alia blada, ac legumina in ultarum etiam pauperum partium earundem personarum praedictum, & gravamen extrahendum, & alio asportantium, efficitur, ut fere semper populi, ac subditi ipsi nimia Annuae hujusmodi caritate, rerumque penuria opprelli quoad eorum qualemcumque sustentationem, & victum quotidianum non mediocriter, sed plusquam par sit, nostramque deest providentiam, patiantur.

Revocatio quatuordecimque licentiarum, & facultatum, praeterquam ex causa vere onerosae concessarum extrahendi frumenta, blada,

§.2. Nos igitur, quorum est praeter ceteris, per debite provisionis nostrae ministerium praemissis obviare, ac Populorum, & subditorum praefatorum commoditatibus opportune consulere, & ne licentiarum, & facultatum hujusmodi causa aliis prodesse quidam velint, nostri rerum penuria hujus-

Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

modi pergraventur, satagere volentes, auctoritate Apostolica, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicae potestatis plenitudine praesentibus perpetuo valituris, eas omnes, & singulas, praeterquam ex causa vere onerosa, solutionis videlicet, & exburfationis pecuniarum, extrahendi frumenta, & cujuscumque alterius generis blada, & legumina, ex quibusvis Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis, Nobis, ditionique nostrae Ecclesiasticae, mediate, vel immediate subiectis, quibusvis Communitatibus, Universitatibus, & personis, tam secularibus, quam quorumvis Ordinum regularibus, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis existentibus, ac etiam Ducali, Marchionali, Comitatu, aut alia seculari dignitate, & excellentia, necnon Cardinalatus honore fulgentibus, per Nos, & Praedecessores nostros praefatos, aut alios quoscumque sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, & irritandis, etiam de necessitate exprimendis, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac alias quomodolibet concessas, approbatas, & innovatas, illarum singularum veros tenores, ac si de verbo ad verbum praesentibus infererentur, pro sufficienter expressis haberi, revocamus, cassamus, & annullamus, ac viribus vacuumus, illasque revocatas, cassatas, & annullatas, ac invalidas, & viribus vacuumus, neminique prodesse, aut suffragari posse, seu debere decernimus, & declaramus.

legumina ex Provinciis, civitatibus, & locis ditionis ecclesiasticae.

§.3. Necnon haecenus de non extrahendo frumenta, blada, & legumina hujusmodi, in Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis praefatis, tam a Nobis, quam Praedecessoribus nostris, & constitutiones, & inhibitiones emanatas, ac aliis quibusvis factas inhibitiones, bannimenta prohibitiones, & proclamata innovamus, ac sub poenis in illis contentis observari volumus.

Innovatio prohibitionum emanatarum, contra extrahentes.

§.4. Distinctius inhibentes quibusvis personis etiam, ut praefertur, qualificatis, ne in virtute sanctae obedientiae, ac sub nostrae indignationis, necnon confiscationis omnium bonorum, & amissionis feudorum poenis, licentiarum, seu facultatum, alias tamen quam ut praefertur, ex onerosa videlicet solutionis, exburfationisque causa pecuniarum concessarum, aut alio quovis praetextu, directe, vel indirecte, frumenta, & blada, necnon legumina hujusmodi ex Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis praefatis quocumque modo extrahere, & alio asportare audeant, vel praesumant.

Prohibitio extrahendi, & penae contravenientium.

§.5. Ac mandantes in virtute sanctae obedientiae dilecto filio nostro Vitellio Sanctae Mariae in Via-lata Diacono Cardinali Vitellio nuncupato, S. R. E. Camerario, quatenus ipse, ultra ordinariam sui Camerariatus officii facultatem, specialem quendam, & praecipuam in praemissis curam habens, praesentem nostri Motus proprio cedulam, ac in ea contenta quaecumque, ab eis quos illa quomodolibet concernent in futurum, firmiter, & inconcusse observet.

Executio deputatio, & facultates.

H h

observari, executionique debite demandari; necnon in Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis hujusmodi, ac alibi, ubi opus fuerit, publicari, & notificari, necnon contraditores quoslibet, & inobedientes, ac praesentibus, & inde pro tempore emanatis proclamantibus, bannimentis, & inhibitionibus quibuscumque non parentes, quacumque appellatione, & subterfugio remotis, auctoritate nostra compecat: ac si ei expediens, & opportunum fore videbitur, legitimis super his habendis servatis processibus, aut etiam simpliciter, & de plano, necnon manu Regia, ac sine strepitu, & figura iudicii, sed sola facti veritate inspecta, illas censuras, & praefatas, ac alias quascumque in eisdem pro tempore subleventis bannimentis, inhibitionibus, proclamantibus, & prohibitionibus contentas penas incidisse, & incurrisse declarat, easque ab illis exigi, & recuperari faciat, & procuret, sibi in praemissis omnibus, & singulis amplam, & omnimodam, dantes, & concedentes facultatem, potestatem, & auctoritatem.

licentia habere praesentibus ex causa onerosa venerationis camerario aliquo in uti non possunt.

§.6. Ac decernens omnes, & singulos, frumenta, blada, ac legumina, ut praesertim, extrahentes, & alio asportantes, facultates, & licentias ex onerosa, solutionis videlicet exurbationis pecuniarum causa sibi concessas esse allegantes, praetendentes, antequam ipsi illis modo aliquo deinceps ullo unquam tempore uti possint, illas eorundem eisdem Vitellio Cardinale, & Camerario verificari debere, ac ad id teneri, & obligatos existere; alioquin ipsis non iustificatis, & per eundem Cardinalem Camerarium non approbatis, eisdem facultates, & licentias, ac illarum vigore, seu praetextu quascumque per eos frumentorum, bladorum, & leguminum hujusmodi de cetero factas extractiones, & asportationes, nullas, & invalidas, ac de facto, & nulliter, ac praeter mentem, & intentionem nostras factas fuisse, & esse, ac personas taliter extrahentes, & asportantes penas praefatas incidisse, & incurrisse, ac ad illarum totalem satisfactionem penitus teneri.

Claufula derogatoria.

§.7. Non obstantibus praemissis, ac quibuscumque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon statutis, &c. etiam iuramento &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, Universitatibus, Communitatibus, ac personis, etiam ut praesertim, qualificatis quomodolibet, etiam Motu, scientia, auctoritate, & potestatis plenitudine paribus, etiam consistorialiter, &c. ac alias quomodolibet concessis, &c. quibus omnibus, & singulis illorum omnium veros tenores praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Licentia extrahendi frumenta a Camerario non approbata non valent.

§.8. Volumus autem, ut deinceps perpetuis futuris temporibus nulli quorumcumque licentiarum, etiam ex causa onerosa, etiam si propria auctoritate extractio il-

lis permessa sit, concessarum, & concedendarum vigore extractiones granorum, bladorum, & leguminum hujusmodi absque eiusdem Camerarii Cardinalis patentibus desuper concedendis literis, aliquo pacto in toto statu Ecclesiastico facere possint, aut valeant. Alioquin contrafacientes in praefatas penas incidisse, & incurrisse declaramus, & ab eodem Cardinale Camerario declarandos esse decernimus &c.

§.9. Quodque sola praesentis Motus proprii signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in iudicio, & extra, quacumque regula, seu Constitutione Apostolica contraria non obstanti.

Sola signaturae sufficiat.

Placet Motu proprio. I.
Datum Romae apud S. Marcum, Idibus Augusti, Anno VI.

Papa subscr. D. P. An. VI. 13. Augusti.

CXVIII.

Confirmatio gratiarum, & privilegiorum, & facultatis querendi elemosynas, Abbatum, Conventuum, & Fratrum Ordinis S. Antonii Viennen. concessarum, quatenus Concilio Tridentino non adversentur.

De huiusmodi gratiis, & privilegiis vide in Bonif. VIII. Const. XI. In dispositione Tom. III. Par. II. fol. 86.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

EX debito pastoralis officii Nobis, meritis licet imparibus, divina dispositione commissis, circa Monasterium, & Hospitalium infirmorum, aliorumque piorum locorum statum prospere dirigendum, infirmosque in suis necessitatibus sublevandum paterna pietatis oculos intendentes, ea, quae pro illorum subventione ab Apostolica Sede emanarunt, quantum (salvis Sanctorum Patrum decretis) Nobis ex alto permittitur, approbationis nostrae subsidio libenter stabilimus, & in his alias disponimus, prout habita temporum ratione, cognitaque miserabilium personarum egestate, concipimus in Domino salubriter expedire.

Executorem.

§.1. Sane exhibita Nobis nuper pro parte dilectorum illorum Ludovici de Langiaco Abbatis & Conventus Monasterii ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis S. Antonii de S. Antonio, Ordinis S. Augustini Viennen. Dioc. petitio continebat. Quod licet in Concilio Tridentino statutum sit, ut quaestores elemosynarum, eorumque nomen, & usus, deinceps in quibuscumque Christianae Religionis locis penitus aboleantur, nec quaestores ad officium quaestorum huiusmodi exerceri, ullatenus admittantur, ipsum tamen Concil. indulgentis, & alias spirituales gratias, quibus non ideo Christiani fideles privandos esse censuit, in posterum per Ordinarios locorum adhibitis duobus de Capitulo debitis temporibus Populo publicandas esse decrevit, dans illi facultatem, etiam elemosynas huiusmodi, atque

Conc. Trid. quatuor privilegia.

atque oblata sibi caritatis subsidia, nulla prorsus mercede accepta, fideliter colligendi, ut tandem omnes vere intelligant, caelestes hos Ecclesiae thesauros, non ad quaestum, sed pietatem exerceri.

Sed Hospitalia S. Antonii elemosynis destinata remaneant, licet pro eis quaerantur absque confessionum, & indulgentiarum communicatione.

§.2. Et cum Monasterium ipsum, eisque Hospitalia, Praeceptorie, & aliae domus per orbem Christianum, longe, lateque dispersa, ad quae miserabiles illae personae horrendo sacri ignis cruciatu correpta recursum passim habere, ibique recipi, alii medicari, & subterfugari solent piis fidelium elemosynis, sine quibus apud eorumdem hospitalium plurimi pauperes infirmi nutrir non possent, hoc praetextu minime destituta sint, praesertim cum eorum Religiosi sive Ministri plenarias Indulgentias, seu confessionalia nusquam circumferant. Idcirco praefati Ludovicus Abbas, & Conventus humiliter supplicari fecerunt, quatenus sibi, ut necessariis Hospitalium suorum sumptibus sufficere, suorumque infirmos alere queant, opportune consulentes, privilegia, facultates, & gratias eisdem Hospitalibus concessas, quae praefato Concilii decreto non adversentur, approbare, ac alias eorum necessitatibus subvenire, de benignitate Apostolica dignemur.

Hic ideo Praeceptorie & indulgentiarum usum restituit, quatenus Concilio Tridentino non adversentur, & alias etiam gratias confirmat.

§.3. Nos igitur qui pauperum praesertim infirmorum, languentiumque curam nequaquam abiciendam, sed potius toto pie mentis affectu amplectendam esse censuimus: Omnia, & singula privilegia, facultates, indulta, & alias gratias, eisdem Monasterio, & Conventui, suisque Hospitalibus, praepositis, membris, & aliis dependentibus, & Confraternitatibus, ac eorum Abbati, Conventui, Superioribus, Praepositis, Confratribus, & personis per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros, ac Nos, & Sedem praedictam hactenus quomodolibet concessa, literarumque desuper concessarum tenores praesentibus pro sufficienter expressis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, eadem privilegia, indulgentias, ac quaestum, & alias facultates, ac indulta, aliasque gratias, quae praefato Concilii decreto commode coaptari poterunt, literasque desuper concessas, ad hoc ut illis omnibus, & singulis Monasterium, ac eius Hospitalia, praepositoria, domus, & alia membra dependentiae atque Confraternitates, ac id per praefatum Ludovicum modernum & pro tempore existentem, Abbatem seu Conventum Monasterii huiusmodi, vel personam, seu personas ad id, ab eo, vel ab eis deputatas, ad eorum beneplacitum in scriptis designanda, & specificanda, iuxta ipsius decreti Concilii Tridentini formam, & tenorem ubilibet gentium uti, frui, & gaudere, ipsique fideles indulgentias, & alias Apostolicas gratias sibi propterea concessas consequi libere, & licite possint, quoad ea tantum, quae sunt in usu, & decretis dicti Concilii Tridentini non repugnant, Apostolica auctoritate tenore praesentium confirmamus, approbamus, & innovamus.

§.4. Ac adversus quascumque revocationes, cassationes, suspensiones, & limitationes, etiam per Nos hactenus factas, in pristinum statum restitimus, reponimus, & plenarie iuxta formam dicti Concilii reintegramus, necnon illis perpetua firmitatis robur adiciamus, ac illa valida & efficacia, suorumque plenarios & integros effectus fortiri, ac Monasterio, Hospitalibus, praepositis, domibus, Confraternitatibus, & aliis locis, & personis, sic ut praesertim, designandis, & specificandis, ac eorum personis suffragari.

Quisquam suspensiones revoce.

Et in iudicari praecipit.

Executores deputat.

§.5. Et sic per quoscumque locorum Ordinarios, & alios Iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, subblata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & definiti debere, ac quicquid fecerit super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

§.6. Quocirca Venerab. Fratris Archiepiscopo Cesaraugustanen. & Episcopo Venusino, sive eorum in spiritualibus Vicariis, aut Officialibus generalibus, ac dilecto filio Curiae causarum Camerae Apostolicae generali Auditori per praesentes committimus & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Ludovici, & pro tempore existentis Abbatis, & Conventus praedictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra illos, confirmatione, approbatione, innovatione, restitutione, repositione, reintegracione, & decreto, aliisque praemissis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos, vel eorum aliquem, seu deputatos suos desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari, perturbari, vel impediri. Contraditores quoslibet & rebelles, per sententias, censuras, & penas Ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris remedia eadem auctoritate nostra, appellatione postposita, comescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus eisdem censuras, & penas, etiam iteratis vicibus aggravando; invocando etiam ad hoc, si opus sit, auxilium brachii secularis.

Contrariis derogat.

§.7. Non obstantibus praemissis, ac fel. record. Bonifacii Papae octavi Praedecessoris Nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, (dummodo quisquam ultra tres dietas praesentium vigore non extrahatur) & quibusvis aliis Apostolicis, ac in Provincialibus, & synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ac omnibus illis, quae in literis privilegiorum, facultatum, indultorum, & aliarum gratiarum huiusmodi non obtare concessum fuit, contrariis quibuscumque. Ant si aliquibus committere, vel divinum ab eadem sit Sede indultum, quod

Transumptis credi jubet. D. P. An. VI. 19. Augusti.

quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§.8. Volumus autem quod transumptis presentium &c.

Datum Romae apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, die 19. Augusti 1565., Pontificatus nostri Anno sexto.

CXIX.

Erectio Civitatis Pie, prope Arcem S. Angeli de Urbe, & privilegia in ea edificantium, ac ad eandem transitio Conventus & Ecclesie S. Mariae Transpontinae nuncupatae.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romanum decet Pontificem Almam Urbem in qua jussu Dei per Vicarium suum Beatum Petrum Apostolorum Principem, Sedes Apostolica ad omnium Christianidelium commoditatem, ac Religionis augmentum immobilis constituta, & copioso tum ejusdem Principis, tum exuberantis illius gloriosi vasis electionis, Coapostoli sui, innumerabiliumque Christi Martyrum Sanctissimorum Sanguine Domino suo consecrata existit, nimirum ut Ecclesiae caput in ea potissimum Civitate foret, quae Principatum Orbis jam pridem sibi vendicasset, & ad quam, tamquam supremam Orbis Christiani Metropolim, communemque mortaliu[m] omnium patriam, & altricem, magnus undequaque Populi sit concursus: non solum iustitia, pietateque moderari, sed etiam ejus Pomerio ad Populum ibi quotidie, Domino benedicente, non mediocriter auferentem recipiendum dilatato, novis subinde vicorum, regionumque additamentis ampliare.

Burgum S. Petri sedemmodum ornavit Leo X. & illud voluit appellari Civitatem Leoninam.

§.1. Cupientes igitur vestigiis fel. rec. Leonis Papae IV. Praed. nostri, qui suburbium, quod Burgum S. Petri vocant, antea per pie me. Nicolaum III. & alios plerisque Romanos Pontifices, etiam Praedecessores Nostros, juxta praefati Principis Apostolorum Basilicam ad Curialium commoditatem institutum, non mediocriter ordinavit, & ampliavit, illudque suo de nomine Civitatem Leoninam appellavit, inherendo, pro ipsius Urbis decore, & ampliatione novam apud idem suburbium Civitatem construere, Populumque quo libentius ad eam inhabitandam, novisque aedificiis replendam se conferat, & in ea cum omni tranquillitate, & commoditate, acrisque salubritate degere possint, paternis favoribus, & gratis invitare, post varia, quae in Vaticano, dictaque Leonina Civitate feliciter opera nostra jam pridem consurgere noscuntur aedificia.

§.2. Motu proprio, & ex certa scientia

nostra, ac de Apostolica potestatis plenitudine, Omnipotentis Dei gratia per Nos in primis ac hoc supplicibus votis implorata, ad ejus laudem, & gloriam, tractum illum inter vetera Leoninae Civitatis moenia, & Muros, propugnaculaque ab arce S. Angeli ad Palatium Apostolicum per Nos nuper excitata interiacentem, quem etiam, ne ejus incolis repentinae Tyberis inundationes, acrisque intemperies obesse possint, suggesta passim humo in altum elevari, cloacisque ad sordes elevandas aptis locis fulciri mandavimus, in Civitatem Piam similiter de nomine nostro nuncupandam, auctoritate Apostolica tenore presentium perpetuo erigimus, & instituimus.

§.3. Et quoniam omne principium ab ipso Deo summo rerum opifice, civitatumque omnium praeside atque custode, necnon beata, & gloriosa semperque Virgine Dei Genitricis Mariae, par est auspiciari, Conventum ejusdem B. Mariae Transpontinae nuncupatae, Ordinis ipsius S. Mariae de Monte Carmelo, qui in dicta Civitate Leonina olim constructus reperitur, & quem pro fortificatione, strenuisque aggeribus Arcis nostrae S. Angeli, & alias ad publicam utilitatem dirui, & solo aequari expedit cum suis Ecclesia, titulo, denominatione, fratribus, & personis, Capellis, Capellanis, Altaribus, Officiis, & beneficiis, necnon cura animarum illi imminente, fonte Baptismali, Sanctorumque Reliquiis, & indulgentiis in ea existentibus, ac fructibus, redditibus, proventus, iuribus, fundationibus, censibus, redditibus, & privilegiis universis, ad eandem Civitatem Piam eisdem auctoritate, & tenore transferimus.

§.4. Ita ut dilecti filii Prior, & fratres illius, in eadem Civitate Pia similem curam animarum, habitatorumque ibi pro tempore degentium, cum omnibus honoribus parochialibus Ecclesiis debitis, solitis, & consuetis, habeant, & exerceant, dictique habitatores Ecclesiam Conventus translati hujusmodi pro sua parochiali nanciscantur, & recognoscant, parochianique dictae Ecclesiae existant, & nuncupentur. Ac iidem Prior, & Fratres, omnibus, & singulis gratis, favoribus, exemptionibus, & libertatibus, privilegiis, & indultis quibus alii dictae Civitatis Piae incolae, & habitatores utentur, & quomodolibet gaudebant, similiter uti, & gaudere possint.

§.5. Et insuper, ut devotio, non solum dictorum incolarum, sed etiam totius Populi Romani ad dictam Ecclesiam visitandam, & frequentandam augeatur, ultra alias indulgentias, & gratias spirituales illi hactenus concessas, de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum suorum praedictorum auctoritate confisi, universis, & singulis utriusque sexus Christianidelibus vere poenitentibus, & confessis, seu statutis a jure temporibus confitendi propositum habentibus, qui intra decennium proxime futurum annuatim dictam Ecclesiam in singulis Domini Nostri ac ejusdem gloriosissime Virginis Matris festivi-

Ho vero Pontifex apud dictum Burgum edificare cepit hunc Burgum, quod Civitatem Piam etiam quoniam nari mandat.

Conventumque, & Ecclesiam B. Mariae Transpontinae transfert ad Civitatem Piam ex causa hic expressa.

Ejusque Fratres conce- dit omnia privilegia habitantibus in Civitate Piae concessa.

Et eandem Ecclesiam visitantibus &c. indulgentias concedit.

Et novam Ecclesiam edificari jubet.

festivitatibus, ac etiam qui infra tricenarium proximum singulis Dominicis diebus antiquam praefatam nondum dirutam, seu post ejus demolitionem noviter construendam, Ecclesias praedictas devote visitaverint, & orationem Dominicam, ac salutationem Angelicam ibi recitaverint, quoties id fecerint, toties plenariam omnium peccatorum suorum remissionem misericorditer in Domino concedimus, & largimur in forma Ecclesiae consueta.

§.6. Et insuper pro Conventu, ejusque Ecclesia de novo fundandis & construendis, aream, situmque convenientem arbitrio dilectorum filiorum nobilis viri Gabrii Serbelloni, dicti Burgi & militum nostrorum, praetorianorum Praefecti, nostri secundum carnem fratris consobini, & Horatii Nari, ac Hieronymi de Pichis Nobilis Romanorum modernorum, & pro tempore existentium ipsius Urbis Magistrorum viarum, assignari volumus atque mandamus. Quibus etiam Priori, & Fratribus pro satisfactione damnorum demolitionis Ecclesiae bis mille scuta solvi & numerari jussimus. Antiquum autem Conventus & Ecclesiae praefectorum situm, cum primum dicta Ecclesia diruta fuerit, ex nunc prout ex tunc profanamus, & pro area, ac propugnaculis dictae arcis ad profanos usus reducimus & convertimus.

Et dictam Civitatem Piam, fonte & ludo literario ornari mandat.

§.7. Vias autem, ac domos, palatia, ceteraque aedificia solita dictae Civitatis Piae in planitie aequali, quoad primum solare, ac altitudinem stillicidii grandiarum recti vulgariter nuncupati, frigidis, aestusque defendendi gratia, eodem pariter arbitrio construatur, & fabricari, ac ad publicam dictorum incolarum, & habitantium utilitatem, & refrigerium ex Palatio Apostolico destinatis, vel aliis commodioribus aquis Fontem in medio dictae Civitatis excitari, Ludumque literarium, seu Scholam publicam pro pueris, & adolescentibus gratis edocendis similiter institui, & aperiri, Magistroque, & Praeceptorum, qui literis, & bonis moribus eos instruat, de honesto salario ex proventus Gabellae Studii Almae Urbis assumendo, provideri statuimus, & ordinamus.

Ecclesiasticorum ibi aedificiorum privilegia.

§.8. Et ut promptius, & alacrius ad edificandum omnes cujusvis gradus, & conditionis alliciantur, & invitentur; quibuscumque personis Ecclesiasticis, etiam quacumque dignitate fungentibus, ut pro ea quantitate, quae ibi aedificaverint, de rebus & bonis suis quibuscumque in Urbe, & alibi ubicumque locorum consentibus, etiam quae sub nomine spoliatorum Camerae Apostolicae debitorum comprehenduntur, ultra aedificia praefata testari, & alias disponere. Necnon ipsi in infirmitate constituti, ac etiam laici, ut praefertur, aedificantibus, etiam in Alma Urbe, & Romana Curia praesentibus, dummodo per viginti dies supervixerint, quaecumque venalia dictae Curiae officia, etiam per procuratorem pro concurrenti facturam a se fabricarum hujusmodi resignare, ac cedere, & resignationes hujusmodi omnino admitti debere, & ad-

missas censeri per simplicem consensum desuper praefandum, ac suam plenariam effectum fortiri. Regularibus vero, ut domos per ipsos in dicta Civitate constructas personis etiam incapacibus, etiam juxta privilegia montis Fidei de Urbe, & quae dilectis filiis illius Portionariis montis nuncupatis concessa sunt, similiter concessa sint, & esse intelligantur, etiam inter vivos, & causa mortis donare, & relinquere, ac alias de illis disponere.

§.9. Ecclesiis vero, & locis piis quibuscumque, quae penes quacumque idoneam personam, aut aedem sacram, & in quocumque loco pecunias ad effectum illas in emptionem aliorum bonorum stabiliu[m], in evidentem utilitatem convertendi depositas tenent, vel in futurum tenebunt, illas in domorum in dicta Civitate Piae aedificationem exponere, quae sic expositae in evidentem utilitatem ipsarum Ecclesiarum, & locorum piorum, cessasse, & cedere censentur.

Locorumque piorum.

§.10. Ac laicis, etiam conjugatis, & Clericis in ipsa Civitate Piae aedificantibus, quod pensiones super beneficiis Ecclesiasticorum fructibus, redditibus, & proventus sibi assignatas, ad ratam decem scutorum pro quolibet centenario pereos in fabricando pro tempore expenso recipere, retinere, & percipere, ac alias in quavis personam, etiam in mortis articulo, & prout eorumdem Sanctorum Petri, & Pauli ac Pii nuncupati milites, juxta privilegia per Nos, & Praedecessores nostros sibi concessa, formamque eis traditam, etiam absque consensu dictae beneficii obtinentium desuper habendo, pariformiter transferre. Ita quod privilegia eadem sic aedificantibus laicis, etiam Clericis, etiam Praelatis, & Religiosis concessa, ei communicata censentur.

Laicorum etiam & Clericorum.

§.11. Impudicae vero, quas Curiales vulgus appellat, & aliae inhonestae mulieres, quae in dicta Civitate Piae ad minus proscutis quingentis aedificaverint, tam de suis aedificiis hujusmodi, quam aliis earum bonis quomodocumque, etiam ex turpi quaestu acquisitis, & acquirendis, similiter testari, & disponere libere, & licite valeant, nec tales mulieres testatae, vel ab intestato decedentes, aliquam partem Monasterio Convertitarum de Urbe juxta dispositionem Leonis X., ac recol. mem. Clem. VII., & Pauli III. Romanorum Pontificum etiam Praedecessorum nostrorum, & eorum privilegia debitam relinquere teneantur, sed dicta eorum bona libere, & integraliter, tam ex testamento, quam ab intestato, ad earum haeredes pervenire debeant.

Impudicarum mulierum ibi aedificantium, privilegium contra Conf. Leonis X. & Clem. VII. & Pauli III.

§.12. Quodque domus, & aedificia quaecumque per quosvis in dicta Civitate Piae pro tempore constructa, ex quocumque crimine, & delicto, praeterquam haeresis, & laesa majestatis confiscari non possint, ad instar privilegiorum Montis Fidei, sed eorum dominis, & Successoribus suis, perinde ac si delicta non commississent, perpetuo firma, & illaesa remanere debeant, eisdem au-

Aedificia ibidem constructa confiscari nequeunt, juxta privilegia Montis Fidei.

Domini Fundorum ibi... debent edificare, aut edificare volentes locare, ut hic.

floritate, & tenore, perpetuo concedimus & indulgemus &c.

§. 13. Ceterum ne in ipsa Civitate Pia edificare volentes a fundorum dominis ullo modo retrahantur, etiam perpetuo statuimus, & ordinamus, quod intra annum a data presentium computandum, in quovis Civitatis Pia loco edificare volentibus, domini fundi, si ipsi edificare noluerint, seu se edificare velle dicentes, nisi infra trimestre edificare ceperint, fundum huiusmodi pro annuo censu perpetuo ad rationem unius iusti pro qualibet canna, date, & locare teneantur, & ad id compelli possint, & debeant. Ipsique conductores, sive censuarii a solutione primi semestris, omnino liberi, & exempti sint, & esse intelligantur. Quodque tam fundorum domini, quam conductores, & censuarii infra sex menses, a data presentium a die locationis respective computandos, fabricas huiusmodi omnino inchoare, & in fundo centum cannarum, conductores mille, fundi vero domini quingentorum scutorum summas in fabricam exponere, & ita proportionabiliter edificare volentes, tam domini soli, quam conductores, pro situs quantitate, & ad ratam huiusmodi fabricare teneantur.

§. 14. Conductores tamen prefati, eorumque heredes & successores, quando cumque sibi placuerit, eosdem fundos, etiam ad Ecclesias, Hospitalia, vel alia quaecumque loca pia quomodolibet pertinentes, iuxta facultates san. me. Sixti IV., & Alexandri VI., & Leonis X., etiam Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, aucta decima parte census, francare, & se ab huiusmodi censu liberare, ac totaliter eximere valeant.

§. 15. Præterea qui in Civitate Pia edificaverint, in venditionibus viridariorum, vinearum, & terrenorum in partibus Transiberim existentium, quoquo modo pro tempore faciendis, aliis qui in dicta Civitate Pia non edificaverint, etiam si vicini rerum, bonorum venalium huiusmodi existant omnino, arbitrio tamen prefato, præferri possint, & debeant, prout, & quomodocumque si jus congrui, seu protimelecos ratione vicinitatis, communionis, vel alios quomodocumque haberent, in quibus etiam qui prius edificaverint, ceteris præferatur.

§. 16. Porro dictam Civitatem Piam, postquam constructa, & edificata fuerit, etiam ex nunc prout ex tunc regimini, administrationi, gubernio, & jurisdictioni ejusdem moderni, & pro tempore existentis Præfecti, ad instar ipsius Civitatis Leonine, æque principaliter, sine aliqua differentia subijcimus; eandemque omnibus, & singulis privilegiis, honoribus, favoribus, gratiis, & facultatibus, necnon statutis, & consuetudinibus, quibus dicta Civitas Leonina utitur, potitur, & gaudet, uti potiri, & gaudere similiter æque principaliter posse, dictumque Præfectum pro tempore existentem utriusque Civitatis Leonine videlicet, atque Pia Capitaneum, &

seu Præfectum principaliter denominari, & describi debere volumus.

§. 17. Dilecto filio Vitellio S. Marie in Via-lata Diacono Card. Vitellio nuncupato, moderno, & pro tempore existenti S. R. E. Camerario, necnon ejusdem modernis, & pro tempore existentibus Præfecto, & viarum Magistris, Motu proprio, & ex certa scientia districte præcipiendo mandantes, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præfatos literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte alicujus prædictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, ac conductoribus, & edificantibus, eorumque heredibus, & successoribus, ac omnibus, & singulis aliis supra nominatis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant, auctoritate nostra præfates literas, & omnia in eis contenta, ab omnibus, etiam sub penis eorum arbitrio imponendis, & applicandis, firmiter, & inviolabiliter observari; illasque debite executioni demandari procurent. Nos enim, illis, & eorum cuilibet, & omnia, & singula præmissa, faciendi, & exequendi, & que in eis dubia inciderint, declarandi, & interpretandi, ac tempus, & tempora in præmissis prorogandi, & moderandi, ceteraque in his, & circa ea necessaria, & opportuna gerendi, plenam, liberam, & omnimodam facultatem, & potestatem concedimus per præfatos.

§. 28. Necnon omnia, & singula præmissa, valida, & efficacia existere, suoque plenarios, & integros effectus sortiri, & inviolabiliter observari, ac singulis supra dictis suffragari. Sicque in omnibus, & singulis præmissis per Camerarium præfatum, & dilectos filios dictæ Camera Præsidentes, & Clericos, ac quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ipsius S. R. E. Cardinales, subalta eis, & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, ac quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

§. 19. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Camera Urbis, & Basilicæ prædictorum, & aliarum Ecclesiarum, ac Monasteriorum, & Ordinum quorumcumque, necnon quibusvis aliis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis eorum Superioribus, Magistratibus, ac etiam dilectis filiis Populo Romano, sub quibusvis tenoribus, & formis, ac quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam motu, & scientia similibus, ac

Executorum deputatio, & facultates.

Decretum irritant.

Clausula derogatoria.

Conductores auctorem earum de fundorum aucta decima parte eos francare possunt.

Aliud privilegium adificiantium.

Civitas Pia gaudet omnibus privilegiis Civitatis Leonine.

Sancio penale.

D. P. An. VI. 25. Augusti.

Exordium.

Sixtus IV. e. dicit Bullam hic etc.

Leo etiam X.

Hic Pontifex confirmat dictas Constitutiones Sixti IV. & Leonis X.

de Apostolica potestate plenitudine, etiam per Nos, etiam consistorialiter, & alias quomodolibet concessis, ac etiam pluries approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam pro sufficienti illorum derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum infererentur, præfatis pro sufficienter insertis, & expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse pari motu derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 20. Nulli ergo omnino hominum liceat &c.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1565. X. Kal. Septembris, Pontificatus nostri Anno VI.

CXX. Confirmatio, & extensio jurisdictionis S. R. E. Cardinalis Camerarii, & Magistrorum Viarum Urbis.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuum rei memoriam.

Inter multiplices curas, que mentem nostram undequaque sollicitant, illi summa ope jam pridem incumbendum Nobis esse statuimus, ut Almam Urbem nostram, perpetuum Vicarii Christi spiritualisque imperii Sedem, longe felicioribus, quam priscum illud temporale partum fuerat, auspicijs stabiliam, communemque totius Christiani Populi patriam, sicut bonis moribus, omnique virtutum genere perornatam, ita templorum, & aliarum, tam sacrarum & publicarum, quam privatarum ædium, platearum, & viarum pulchritudinem, necnon murorum, propugnaculorumque firmitate decoratam, ac etiam pomeriis suis longe, lateque insigniter ampliatam, cum Dominus huic nostre peregrinationi modum duxerit imponendum, relinquamus, & ut hæc votis nostris respondeant, eorum curam, sollicitudinemque egregiorum Civium prudentia libenter committimus, qui sciant, velint, & valeant id muneris diligenter amplexari, & fideliter exercere.

§. 1. Dudum siquidem sel. rec. Sixtus Papa IV. Prædecessor noster, cupiens ipsius Urbis &c. Omittere relatio hujus Bullæ, quia eam habet in Tom. III. Par. III. fol. 179. Et si de cunctarum.

§. 2. Et successive pia me. Leo Papa X. etiam Prædecessor &c. Omittere etiam hæc relatio, quoniam ipsa Bulla est in T. III. P. III. fol. 427. Inter curas.

§. 3. Nos autem ejusdem Almæ Urbis ornati, ampliationi, decori, & pulchritudini, acisque salubritati, non minus quam ipsi Prædecessores consuluerunt,

quantum in Nobis est, consulere, & quemadmodum illam Civitatem nostram Piam ampliavimus, mœnibusque, ac propugnaculis munivimus, eam quoque ut munitam ita etiam ornatam, ac speciosam reddere cupientes: eorumdem Prædecessorum vestigijs inherendo, similiter Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de pari potestate plenitudine, singulas Sixti, & Leonis Prædecessorum eorumdem literas prædictas cum supradictis, ac etiam aliis omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, ac inde secuta quæcumque, auctoritate Apostolica tenore presentium perpetuo confirmamus, approbamus, & innovamus. Decernentes easdem literas, in omnibus, & singulis illarum partibus, etiam hic non expressis, etiam in quibus forsitan hætenus usu recepte non sunt, seu non esse dici possent, perpetuis futuris temporibus inviolabiliter, & ad unguem ab omnibus observari debere, ac omnes, & singulos ad illarum observationem omnino teneri, & efficaciter obligationem existere, & generari. Ac ad id opportunitis, juris, & facti remediis, etiam per censuras, & penas in eisdem literis appositas, & insulas cogi posse, & etiam debere.

§. 4. Præterea cum non sine animi nostri displicentia intellexerimus, ea que per præfatos Prædecessores in prænaratis literis pro publico Almæ Urbis commodo, & honore ordinata fuere, contrarium sortiri effectum, quandoquidem licet juxta earum tenorem in præmissis, & forsitan certis aliis ibi expressis casibus, Camerarius, & Magistri viarum, qui pro tempore fuerunt, quamplures ad domos suas, vicinis se ibi edificare velle dicentibus, sicque id facturos, etiam cum obligatione promittentibus, vendendum coegerint, multi tamen emptores huiusmodi obligationibus per eos ad nova ædificia inchoandum, & perficiendum, seu jam constructa ampliandum, partibus, modis, & formis, ac sub penis in sententijs Camerarii, & Magistrorum viarum, juxta formam dictarum literarum promulgatis contentis non obstantibus, postquam dictas domos antiquis dominis ejectis habuerunt, nova ædificia per se promissa facere, seu jam constructa ampliare non curant, memoratas Prædecessorum præfatorum Constitutiones, & antiquos domorum dominos simul eludendo, & penas præfatas damnabiliter incurrendo, indignitatibus huiusmodi, ut par est, providere volentes, eisdem auctoritate, & tenore statuimus, volumus, & ordinamus, ut qui infra sex menses a die publicationis presentium promissiones per eos a viginti annis citra factas, & in futurum faciendas, non adimpleverint, ac propterea penas juxta formam dictarum literarum incurrant, manu Regia ad solutionem penarum huiusmodi per Camerarium, & viarum Magistros præfatos cogantur, quarum penarum una fabricæ, seu munitioni murorum Civitatis nostræ Piz, & altera medietates Camerario, & viarum Magistris præfatis applicentur, & nihilominus ipsi elusores ad dictas domos pro

Prefigitur terminum ad edificandum, illis qui edificare pronunciant, & sub tali prætextu vicinorum domos sibi vendi fecerunt.

®

Declarat etiam
vendidit domum
dec. semper ini-
mandas esse
vicinis

pro eodemmet pretio, quo illas emerunt, primis dominis retrovendendum a Camera-rio, & Magistris prefatis cogi possunt.
§.5. Et quum pluries haecenus sit in li-teris Sixti Praedecessoris huiusmodi dubita- tum, an domini vendere volentes deberent, requirere vicinos super venditionibus do- morum, plateolarum, sediminum, fitum, vel casalenorum, ipsi vicinis con- tiguorum, per eosdem dominos faciendis, ad obviandum litibus, quae ex hac causa de- inceps oriri possent, hac nostra perpetuo valitura sanctione statuimus, & ordinamus, ut in futurum siue vicinus requisierit prius venditorem, seu vendere volentem super venditione domus, plateolae, sediminis, situs, vel casaleni, siue non requisierit, semper ad hoc ut venditio aliis quam vicinis facta, vel facienda, valida sit, sumque fortitatur effectum, venditor siue emptor domus huiusmodi vicinum ipso personaliter reposito, si haberi poterit, per unum, sin autem facta diligentia personaliter reperiri commode non poterit, per duos ex Man- datariis, vel nostris Curforibus domi di- missa copia, in absente vero per editum publicum requirere, vel requiri facere de- beat, & teneatur, an ipse vicinus velit do- mum venditam, seu vensem huiusmodi pro pretio per dictum emptorem, seu emere volentem, non vicinum, vere, & non sicut oblato, soluto, aut promisso, & cum eisdemmet pactis, & conventionibus.

Vicinosque
post intima-
tione, ad-
implere debe-
re hic exprit-
ta.

§.6. Qua quidem requisitione, seu intima- tione, per venditorem, seu emptorem sic facta, si vicinus, aut vicini, si plures fuerint, intra quindecim dies non accepta- verint, & summam eum emptore, seu emere volente non vicino conventam non promiserint, & de fabricando ad certam summam arbitrio Magistrorum viarum, sub certa poena eisdem Magistris benefica, se non obligaverint, & deinde intra alios quindecim dies dictam summam realiter, & cum effectu, si vere, & realiter in primo instrumento, vel contractu, aut obligatione, vel conventionem contenta non adimpleve- rint, tunc venditio aliis quam vicinis facta, vel facienda huiusmodi, firma, & valida re- maneat. Sin vero praefata intimatio, modo quo supra, facta non fuerit, tunc venditio iuxta praefatarum Sixti Praedecessoris litera- rum formam, facta pro vicino intelligatur. Et si praedicta intimatio facta non fuerit, volumus, quod ad rescissionem primi in- strumenti huiusmodi venditionis, unusquis- que vicinorum praedictorum, semper, & quaecumque admittatur, nec illi via sit praecclusa, nisi post annum a die scientiae venditionis, quam scientiam declaramus sufficere tantum in generali, nempe scire rem fuisse venditam, etiam quod pretium, & aliae qualitates fuerint ignoratae.

Vicinos quo-
que praesen-
dos esse in-
quisito declarat.

§.7. Et concurrentibus in cuiusvis, seu quorumvis domorum, plateolarum, sedi- minum, situum, & casalenorum emptione, inquilino, & vicino, ipse vicinus eidem in- quilino, ac alias, servata praesentiarum li- terarum forma, omnino semper praefera- tur, & praeferrere debeat.

§.8. Et ad obviandum simulationibus, & fictionibus, quae plerumque in similibus instrumentis venditionum etiam forsan ad eludendum huiusmodi nostras, & nostrorum Praedecessorum ordinationes, inter venditores, & emptores, praecipue exprimendo majus pretium in instrumento, quam vere, & realiter sit solutum, vel con- ventum, intercedere consueverunt, volu- mus, quod venditiones, in quibus huius- modi simulationes, praesertim circa pretii quantitatem intervererint, omnino nulle sint; & nihilominus, tam pretium per em- ptorem solutum, vel promissum, quam res sic vendita, ad Nos, & Sedem Apostolicam eo ipso devolvatur, pro una Fabrica Civi- tatis nostrae Pia, seu illius murorum, & pro altera medietatibus Camerario, & Ma- gistris prefatis irremissibiliter applicanda, prout ex nunc applicamus.

AN. CH.
1365.
Simulataque
venditiones
annullat, &
contrahenti-
bus penas in-
ponit.

§.9. Et insuper pro majori officii dile- ctorum filiorum Honatii Nari, & Hierony- mi Pichi, modernorum, & successorum suorum pro tempore existentium Magistro- rum viarum dictae Urbis dignitate simul, & auctoritate, ac ad obviandum cavillationi- bus, quae in dies super eorum officio, & privilegiis, ac facultatibus suis subinde emergere possent, omnia & singula, ac quaecumque privilegia, facultates, gratias, praerogativas, & indulta Magistris Viarum Urbis, eorumque officio huiusmodi per praefatos, & quosvis alios Romanos Pontif- ces Praedecessores nostros, ac etiam per Nos & dictam Sedem haecenus quomodolibet, & specialiter per unam Motus pro- prii schedulam a pia mem. Paulo Papa III. similiter Praedecessore nostro editam, inci- pientem (Inter alias innumerabiles, & graves) concessa, in primis & ante omnia eisdem auctoritate & tenore approbantes, si- militer perpetuo statuimus, ordinamus, decernimus, & declaramus, quod que- libet pars & clausula, siue constructio, tam supradictorum per Sixtum & Leonem, ac Paulum, ac quorumvis aliorum per quocumque alios Romanos Pontifices Prae- cessores, & etiam respective Successores nostros, ac Nos & Sedem eandem edita- rum, & quaecumque edendarum litera- rum, & etiam pari motu signatorum res- criptorum, officium, & facultates Magi- strorum viarum Urbis huiusmodi quomodo- libet concernentium, respicientium, sicut- huiusmodi sensus erit, vel videbitur esse dubius, semper in dictae Urbis favorem, & ornatum intelligatur, accipiatur, & interpretetur, ac intelligi, accipi, & interpretari, & ita a Camerario & Magistris prefatis, in causis coram eis vertentibus, iudicari & definiti debeat, jusque ipsum in literis & rescriptis praefatis, si opus sit, favorabile non autem odiosum sit & esse censetur, & etiam ad effectum praefatum casus dicatur compre- hensus, potius quam extensus, quacum- que interpretatione, sensu, intelligentia, opinione, aut alia re in contrarium quomo- dolibet faciente non obstante.

Confirmat etiam
quatenus
que Pontifici
Cassationis,
edita circa
officium & fa-
cultates Ma-
gistrorum via-
rum. Et du-
bia, in orna-
tum Urbis in-
terpretati de-
cernit.

§.10. Praeterea ne fabricare, suaque adifi-

1365.
Vicinis etiam
fabricare vo-
lentibus, de-
cernit alios
vicinos do-
mos, tam lo-
cari solitas,
quam non, ve-
dere debere,
ut hic.

edificia ad Urbis ornatum ampliare volentes propter loci defectum, cum interdum do- mos vicinas locari solitas, quas eis vigore literarum praedictarum emere liceat, non habeant, sed domus ipse viciniae a propriis illarum dominis sint habitatae, a suo propo- sito abstrahantur, & non possint propter situs carentiam, fabricas, & palatia, siue do- mos, ut ajunt, requadrare, ideo statutum di- cti Sixti Praedecessoris super domorum locari solitarum, dominis ad illarum venditio- nem vicino seu vicinis fabricae, domumque, seu domo suas ampliare volentibus facien- dam compellendis, ut praefertur, editam, ad quaecumque domos, hortos, terrena, etiam per proprios eorum dominos inhabitari soli- ta, casu quo videlicet vicinus palatium, aut ali- quam magni momenti fabricam, domum, hortum, seu terrenum vicini a duobus late- ribus ad minus circumdantem, & domus, horti, vel terreni convicini pretium, seu valo- rem quadruplo excedentem inchoaverit, seu inchoatum perficere voluerit, etiam si tales domus, horti, & terrena quorumvis Mona- steriorum, Ecclesiarum, vel Hospitalium, vel aliorum piorum locorum, extra tamen septa Monasteriorum, Ecclesiarum, aut pio- rum locorum huiusmodi, distictaque Mona- steriis & aliis locis piis minime contigua, existant, ita quod statutum Sixti huiusmodi non solum in locari, sed etiam casu praedi- cto in per proprios eorum dominos habitari solitis domibus, hortis, & terrenis locum omnino habeat, & ad unguem observari debeat. Ac domini domorum, hortorum, & terrenorum ipsorum, etiam per eos ha- bitatorum, ad illorum venditionem, vici- no seu vicinis huiusmodi fabricam construc- re, seu perficere volenti, seu volentibus, & etiam in domo fabricanda, seu amplianda, non habitantibus, nec habitare solitis, per Camerarium, & Magistris viarum pre- fatos pro pretio aestimando, & plus decima illius parte, & alias juxta literarum Sixti & Leonis huiusmodi formam, & tenorem fa- ciendam arbitrio dictorum Camerarii, & Magistrorum, per eos etiam manu regia, cogi & compelli possint.

Idemque ser-
vari mandat
in casalensis.

§.11. Et insuper Sixti Praedecessoris sta- tutum casalena per plures pro indiviso pos- sessa, & in maximum Urbis detrimentum plerumque diruta, vel discooperta, ita quod ipsi omnes consortes eorumdem casaleno- rum possessores ad dicta casalena restauran- dum, & cooperandum, ac inibi Magistro- rum praefatorum arbitrio fabricandum, vel si & prout eisdem Magistris melius videbi- tur, uno vel pluribus ipsorum consortium fabricare volenti, seu volentibus, reliqui consortes fabricare nolentes vel differentes, ad suas portiones consorti, vel consortibus fabricare volenti, seu volentibus, pro pre- tio per peritos aestimando vendendum, & consortes seu consortes fabricare volens, seu volentes, ad portiones praedictas emendum, aut si nullus ipsorum fabricare voluerit, ipsi omnes ad dicta casalena, vicino, seu vicinis domorum contiguarum pro pretio, ut praefertur, aestimando vendendum, ac idem vici-

Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

nus, seu vicini ad illa emendum per Camera- rium, & Magistris prefatos eorum arbitrio, etiam manu regia sub poenis sibi benefisis, respective compelli possint: & nihilominus contravenientes caducitatis, & alias in praesentibus appositae poenas incurrant, perpetuo extendimus & ampliamus.

§.12. Et cum multa viae in eadem Urbe jam pridem de novo inchoata imperfecta remaneant, ac in plurimis earumdem via- rum locis, non solum illae domus, sed ne parietes quidem, seu muri constructi repe- riantur, & variis in locis domus ad invicem divisae, distantes, separatae & truncatae remaneant, in eisdem Urbis non modicam deformitatem, & locorum eorumdem de- turpationem, & (quod peius est) in distis locis sic desertis, sordes, & immunditiae passim proiciantur; Nos huiusmodi incom- modis obviare cupientes, volumus & ordi- namus, ut in omnibus & singulis huiusmo- di locis unusquisque dominus, siue directus siue utilis, in domo a se possessa, vel casa- leno sic truncata, vel truncato, aut in situ, vel solo, aut alio loco suo proprio, saltem muro, seu pariete claudere, illamque, il- lud, vel illum infra sex menses a die publi- cationis praesentium pro tempore faciendae: in domibus vero de novo incidendis, pro viis, seu plateis construendis infra sex men- ses a die integre satisfactionis, a Magistris, vel aliis ipsi dominis domorum factae com- putandos, muris, seu parietibus, saltem usque ad primum solare, includere debeat, & teneatur sub poena ad arbitrium eorum- dem Magistrorum viarum imponenda per quemlibet contravenientem, eo ipso tories, quoties contraverit, incurrenda: Et si sola ipsa sint censuaria, siue emphyteutica, & Ecclesiis, Monasteriis, seu aliis locis, vel personis quibusvis respondentia, ipsa dictis sex mensibus elapsis, ad suos directos do- minos cum eodem onere fabricandi, seu muro claudendi, dummodo si persone ec- clesiasticae sint, eorum liberationem, siue af- rancationem juxta formam praed. literarum faciendam non impediunt, devoluta sint & esse censentur: etiam si domus, situs, & casalena praedicta sint Ecclesiarum, Mona- steriorum, seu piorum locorum quorum- cumque. Et ita per quoscumque iudices judi- cari debere mandamus. Possint tamen dicti viarum Magistri eundem terminum sex mensium pro qualitate locorum, & perso- narum, ubi eis videbitur, prorogare.

Domos quo-
que tam diru-
tas, quam
dirutas pro
construendis
viis, & pla-
teis, reparari
debere decer-
nit.

§.13. Et nihilominus ex nunc quibusvis locorum praefatorum inquilinis, seu affi- tuariis, ne facta prius ipsis simplici dicto- rum Magistrorum inhibitione, & locorum eorumdem pensiones vel census dominis suis sub poena iteranda solutionis persol- vant, sed eas & eos, etiam invitatis dominis in expensis pro praemissis necessariis conver- tant, & muros ad dictam altitudinem, si fat erit, perficiant, donec, & quousque eisdem locis, ut praefertur, fabricatum fue- rit, inhibemus pariter & interdiciamus: quodque deinceps domini conductoribus ipsis illas bonas facere teneantur; & in even- tum

Et inquilinos
pensionis, &
census domi-
nis, illorum
domorum sol-
ventes in ha-
jusmodi rea-
patione posse
& debere de-
clarat.

Dominoque
dominum pro
construendum
vitiis incensum
vicinos etiam
habentes ad
eis ibi ven-
dendis cogere
posse decre-
vit, si domus
incise in om-
modo effectus
sint, & a do-
minis inha-
bitate.

Et dominos si
tuam vacuo-
rum fabricare
in eis debent,
alioquin Ma-
gistros vicin-
os alio loco-
ro posse, ut
ibi fabricetur
mandat.

Et dominos si
tuam vacuo-
rum fabricare
in eis debent,
alioquin Ma-
gistros vicin-
os alio loco-
ro posse, ut
ibi fabricetur
mandat.

Et dominos si
tuam vacuo-
rum fabricare
in eis debent,
alioquin Ma-
gistros vicin-
os alio loco-
ro posse, ut
ibi fabricetur
mandat.

Et dominos si
tuam vacuo-
rum fabricare
in eis debent,
alioquin Ma-
gistros vicin-
os alio loco-
ro posse, ut
ibi fabricetur
mandat.

Et dominos si
tuam vacuo-
rum fabricare
in eis debent,
alioquin Ma-
gistros vicin-
os alio loco-
ro posse, ut
ibi fabricetur
mandat.

tum contraventionis, ac soluta per ipsos in-
quilinos, seu conductores pensionem, & di-
cto pariete ad minus usque ad primum sola-
re non perfecto, eosdem inquilinos, seu
conductores de suo proprio ad dictam con-
structionem teneri, & obligatos esse volu-
mus, & etiam declaramus.
§.14. Et in domibus ita incisis, sive de novo
incidendis earum domini per Nos ita sint
gravati ad fabricandum, vel muro clauden-
dum, ut praefertur, ad minus usque ad pri-
mum solare, & multoties ipsi domini inha-
bitantes ex hac causa maximam recipiant in-
commoditatem, cum ex ipsa incisione do-
mus ipsorum remaneant incommode, idcirco
in casu & casibus praefatis, ubi domus
per dominos inhabitata pro viis, seu pla-
teis construendis incise fuerint, & sic in-
commoda effectus & refarcite, ibidemque
intra sex menses, vel postea fabricatum fue-
rit, domos contiguas etiam per dominos
inhabitatas, qui non fabricaverint, praefatis
dominis, qui fabricaverint sic domos incisas,
dominos praefatos vicinos, etiam habitan-
tes, ad vendendum pro pretio per duos pe-
ritos, & in eventum discordiae, per Magis-
tros praefatos aestimando, & plus decima
illius parte, ut praefertur, per Camerarium
& Magistros praefatos eorum arbitrio, etiam
a tribus lateribus domos vicinorum non cir-
cumdantes, nec duplum, nec triplum in
valore excedentes, manu regia compelli
posse volumus, & etiam mandamus.
§.15. Cumque tam in de Populo, & de
Portugallo, ac Sanctissima Trinitatis, &
Pie nuncupatis, quam aliis dictae Urbis viis,
quam plurimi situs, seu praedia reperiantur
muri, domibusque omnino vacui, quo sit
ut viae ipsae lateribus sterni, seu pavimentari,
& ad ornatum reduci nequeant, pariter sub
poenis praefatis, volumus, statuimus, &
ordinamus, quod situm praedictorum do-
mini infra eosdem sex menses in dictis siti-
bus, vel muris, ut praefertur, vel aedifi-
cia construere, seu construere facere debeant,
& teneantur. Ita quod lapsis sex mensibus
termino praefati Magistrum viarum situs praefatos,
in quibus, ut praefertur, fabricatum
non fuerit, quibuscumque personis ac pro
pretio reperibili, locare, & concedere, seu,
si Camerario & Magistris ipsis melius vide-
bitur, situs ipsos quibuscumque personis pro
pretio huiusmodi in manibus eorum deposti-
tariorum ad effectum illud postmodum do-
minis dictorum situum consignandi, facta
tamen per dominos praefatos ratificatione
venditionis praefatae per Magistros factae, &
datis idoneis cautionibus in forma, juxta
formam Statutorum Urbis deponendo ven-
dere, & alienare libere, & licite, ac va-
lide etiam possint ad effectum praedictum.
§.16. Et quoniam in Alma Urbe quam-
plurimi adsunt viculi latitudinis duorum
vel trium palmorum, aut circa, in quibus
variae sordes, & immundities continuo ini-
ciuntur, & muri circum circa existentes pu-
trificatione corruptis foetorem, cum pesti-
feri, & mali aeris generatione inducunt,
adeo ut tempore procedente dicti muri cor-

ruant, & collabuntur, & collapsi eiciantur,
ut deinceps unicus murus pro utroque
latere domorum contiguarum inserviat,
sub eisdem poenis, quod de cetero nemo
cuiuscumque dignitatis, status, gradus,
ordinis, vel conditionis existens, in, vel
super muris huiusmodi trabes, aut tigna,
seu quid aliud apponere, caminos, vel quid-
piam aliud construere, vel murum dicti vi-
culi elevare, seu aliquod ibi aedificium ful-
cire, aut alias illis uti, vel iungi queat, nec
debeat. Muratoribus vero quibuscumque,
ne de cetero sub exilio a toto Statu Ecclesi-
astico, & bonorum suorum confiscationis
poena, in dictis muris pro illarum repara-
tione, aut de novo extruente, manum,
& operam apponere, vel quicquam operis
ibidem facere, seu fabricare audeant, vel
praesumant. Et ulterius ad tollendos dictos
muros, & viculos, volumus quod ille ex
vicinis, qui primus voluerit fabricare, pos-
sit (habita tamen a praefatis Magistris licen-
tia, etiam absque alicujus pretii solutione
cuiquam faciendae) eosdem viculos sibi affu-
mere, appropriare, & vindicare, & super
muro sui vicini tigna, lapides, coemta,
& trabes, aliaque ad fabricam suam neces-
saria apponere, siamque fabricam desuper
adaptare, & ut dicitur, appodiare, & alias
eodem muro communiter cum vicino per
eundem fabricare volentem medietate di-
cti muri ad estimationem duorum perito-
rum per partes ipsas eligendorum, & in
eventum discordiae per Magistros viarum
taxandi.
§.17. Et quia quamplurima domus ejus-
dem Urbis quasdam parvas habent Cloacas,
Clavichettas vulgariter nuncupatas, in viis
publicis respondentes, & ab ipsis domibus,
aquam, & immunditias, in vias, & loca
publica evomentes, quibuscumque perso-
nis, ut infra eosdem sex menses sub dicta
caducitatis, & aliis poenis praefatis, tam
cloacas, quam etiam viculos praedictos,
necnon quascumque latrinas, seu cantaras,
& siccatoria, vulgo sciacquatoria nuncupa-
ta, & piscinas in vias publicas, & vicos, seu
viculos, aut plateas exeuntes, & respon-
dentes obstruere; & si velint cantaras, in
eorum cortibus, seu cortilibus, & cancis,
non autem, in, vel super viis publicis, seu
plateis, fabricare debeant; ita quod in-
quilini domorum, & locorum huiusmodi praemi-
ssa ex pecuniis eorum pensionis, etiam
in vitis dominis, & contra eorum volunta-
tem facere possint, & non facientes ad po-
enam arbitrio praefatorum Magistrorum via-
rum imponendam teneantur. Et nihilomi-
nus omnes pensiones decursas, & praefatis
dominis interim contra inhibitionem eis fa-
ciendam solutas consignare teneantur de-
positario dictorum Magistrorum viarum, ad
effectum cloacas, aliaque praemissa clauden-
di, & cantaras, ut praefertur, faciendi, in-
hibemus, praecipimus, atque mandamus.
§.18. Et cum in viarum, qua pro tem-
pore sunt, constructione, ordinatione, &
ampliatione, ac in domorum, casalenorum,
& situum, sive partium eorum applicatione
seu

Et Cloa-
cas, sciacqua-
toria &c. in
viis aquam
evomentes ob-
strui debent.

Fidei commis-
sa quoque de-
clarat non
impedire pra-
miorum exe-
cutionem

Canneta etiam
tollit, & ad
culturam re-
duci mandat.

Prata etiam
sua prope viam
Angelicam ad
canneta, vel
hortos reduci
prohibet.

Hortosque ibi
factos praeter-
quam carcio-
foliorum, ad
pratorum, &
vinearum usum
reduci
mandat.

seu venditione, in omnibus casibus supra-
dictis, & aliis quomodolibet ex causis praefatis
occurrentibus, interdum sit necesse do-
morum, seu locorum ad usum viarum hu-
iusmodi incisorum, seu divisorum partes
remanentes adjudicare, & multoties pro-
pter fideicommissa apposta dubitetur, ne li-
tes, & controversiae oriantur, ad tollendum
igitur litium materiam, huiusmodi fidei-
commissa ad effectum praemissorum (ita
tamen, quod ea, quae fideicommissis subje-
cta erunt, sic adjudicentur, quod pretia il-
lorum in tot bonis stabilibus reinvestiantur,
quae bona remaneant eidem fideicommissis
subiecta eodem modo, prout dicta bona sic
adjudicata antea subiecta erant) penitus, &
omnino tollimus, cassamus, & amovemus,
illisque ad hunc effectum sufficienter, & ex-
presse harum serie derogamus.
§.19. Et cum Urbis ipsa aedificiis, & vi-
ridariis ornata, & splendida esse debeat,
intus vero, & extra, ac prope illa adsint
quamplurima canneta deformitatem Urbis
generantia, aerisque serenitatem, & salu-
britatem, ac clarum fluminis conspectum
impedientia, & etiam male agendi oppor-
tunitatem, locumque subministrantia, quod
quicumque, tam extra per centum, &
quinquaginta cannam distantiam prope,
quam intra moenia eiusdem Urbis, necnon
etiam in Angelica, & versus flumen in
Pontis Milvii viis nuncupatis, ac per vigin-
ti cannam distantiam iuxta quascumque
alias vias publicas canneta habent, illa, ac
omnia canneta intus Urbem existentia, praeter
ea, quae sunt extra vias publicas in locis
absconditis, seu remotis infra praefatos sex
menses sub poenis praedictis funditus extir-
pare, evellere, atque tollere, ac ad terre-
num, & culturam vinearum, seu viridario-
rum reducere debeant.
§.20. Necnon cum Angelicam, ac Cas-
telli nuncupatas vias, per vineas & prata,
ad maximum Civitatis nostrae Pie per Nos
noviter constructae ornatum, fecerimus,
intellexerimusque, quod nonnulli prata praedi-
cta ad canneta, vineas, ac hortos facien-
da impudenter claudere cogitant. Ideo
quod nullus in posterum, etiam si proprie-
tarius existat, dicta prata ad alium usum,
praeterquam ad pascea, senamque colli-
gendum destinare possit. Quodque omnes,
& quicumque, qui ab eo tempore, quo di-
vina favente clementia ad summi Apostola-
tus apicem assumpti fuimus, huiusmodi
prata rextinxerunt, ac ibi vineas, canne-
ta, sive hortos fecerunt, ad illa in pristinum
statum, nempe ad pratum reducen-
dum, per Camerarium, & viarum Magis-
tros praefatos cogi, & compelli possint, &
debeant, praecipimus, & ordinamus.
§.21. Et similiter quia horti prope Ur-
bem consistentes propter aquarum irrigatio-
nem, malum, & pestiferum solent gene-
rare aerem, & maxime in Burgo nostro S.
Petri, ac dicta Civitate nostra Pia, ad cuius
ornamentum, decorem, & aeris salubritatem
summo opere intendimus. Desiderantes
igitur, ut quemadmodum dictam Civitatem

Piam muris, & propugnaculis cinximus, &
ab hostilibus offensionibus securam reddidi-
mus, ita quoque aeris salubritate non careat,
statuimus, quod omnes horti existen-
tes in pratis extra portam Angelicam, (ex-
ceptis dumtaxat cardorum, vulgo carciofo-
lorum hortis, in quibus aquarum irrigatio
nullo modo fit) penitus tollantur & abo-
leantur, ac ad vinearum & pratorum usum
reducantur, sub caducitatis, quoad domi-
nos, & quoad inquilinos, seu affectuarios,
sub exilio, & bonorum confiscationis, aliis-
que dictorum Magistrorum viarum arbitrio
infligendis poenis.
§.22. Et quoniam in variis Almae Urbis
locis viae publicae diversis modis sunt impedi-
tae, & inter alia a certis scalis, & baloni,
ut vulgariter dicitur, factis, quae multis in
locis vias publicas fere per unam cannam,
& ultra occupant, in maximum earundem
viarum praedictarum, & obstaculum, adeo
ut duo currus concurrentes commode per-
transire nequeant. Idcirco sub praemissis &
aliis arbitrio Camerarii, & Magistrorum
praefatorum imponendis poenis, districte
praecipiendo mandamus, ut in posterum
nemo quo minus via pro duabus rhedis, coc-
chiis vulgariter nuncupatis, concurrentibus,
lata, spatiosaque remaneat, dictas scalas
audeat ita componere, sed tantummodo
duos vel tres palmos ultra januam excederet
factas vero scalas praemissas, ad dictos duos,
vel tres palmos infra eosdem sex menses sub
similibus poenis reducere, & restringere,
unusquisque debeat. Muratores autem ibi aliter
operantes, exilio, & bonorum confis-
cationis poenas incurrere, & exolvere vo-
lumus.
§.23. Praeterea cupientes, non solum
ipsam Urbem interiorem, sed etiam illius
suburbia, & circuitum, ac vineas decorari,
cum Nobis innotuerit nonnullos, pulchras,
& deliciosas vineas, ac possessiones, facere,
& ampliare volentes, a vicinis illis terre-
num, aut vineas locari tamen, seu ad me-
dietalem fructum, vel alias dari, & con-
cedi solitas, ad id vendere volentibus im-
pediri, praefatis Camerario, & viarum
Magistris, ut quoscumque sive seculares,
sive Ecclesiasticos, etiam si Monasteria quo-
rumvis, etiam Mendicantium Ordinum,
necnon Ecclesiae, Hospitalia, aut alia pia
loca fuerint, terrena, vineas, aut canneta,
locari tamen, aut ad medietatem fructuum
vel alias, ut supra dari solita, ab una, non
solita vero locari a tribus, seu duabus par-
tibus circumdata, extra tamen septa Mona-
steriorum eorumdem habentes, vel habentia,
ad illorum, vel in parte, etiam pro
visilian directura, & accommodatione faci-
enda, arbitrio dictorum Camerarii, &
Magistrorum, venditionem vicinis illa sic
circumdantibus, & ampliare volentibus,
pro iusto, & rationabili pretio per duos pe-
ritos per partes eligendos, & in eventum
discordiae, per praefatos Magistros, habita
dictorum electorum relatione, estimando
faciendam, etiam manu Regia, cogere
possint, & debeant, etiam si loca ipsa non
sunt.

Scalas quoque
vias Urbis im-
pedientes de
cetero fieri
prohibet, & fa-
ctas tolli pra-
cipit.

Et hanc Con-
structionem ju-
ris cogendi ad
vineas & ca-
neta intra
duodecim mi-
lia ab Ur-
be extendit.

1565. sint, vel fuerint locari solita, & absque ulla difficultate id etiam procedere volumus in vinea, canneto, vel terreno sic convicino, ubi domus commoda pro domini habitatione non fuerit, concedimus, & ordinamus. Necnon huiusmodi nostram Ordinationem, non solum ad vineas, sed etiam ad casalia intra duodecim milliaria ab Urbe consentientia, ac dictae Urbis ornatum, & commoditatem dominorum casalium, extendimus, ac extendi debere praecipimus, & mandamus. Cumque intellexerimus multa casalia magnae quantitatis rubrorum habere incorporata nonnulla terrarum portiones, aut petia modicae quantitatis pediculae vulgariter nominata: volumus etiam, & ordinamus, ut quicumque casale habuerit centum rubrorum, aut minus, & hoc maxime ubi aliquod nobile, sive commodum aedificium pro habitatione existat, & aliquam pedicam vicinam & contiguam habeat, si ab uno latere tantum rubra centum, decem: & si a duobus, viginti: si a tribus, triginta: & si casale excedat summam centum, ad dictam ratam, ut supra. Et si aliquid etiam multorum rubrorum casale in alio incorporatum existat, videlicet cum aliqua lingua, quatenus dicta lingua sit incorporata, illam sibi arbitrio dictorum Camerarii, & Magistrorum pro pretio per peritos aestimando, & aucta decima parte plus vendicare possint.

Scalas & curritoria viarum publicas impediencia solvi mandata.

§.24. Et insuper eisdem viarum Magistris, ut quoscumque ad scalas qualibet extra domos, & in viis seu plateis publicis existentes, quarum praesertim in Regionibus Transiberinis, & Trivii maxima adest copia, & quae vias publicas non parum impediunt, & occupant. Necnon ad moeniana, alias curritoria lignea, mignani vulgo nuncupata, extra muros domorum, multum, vel modicum se porrigentia, & eminentia, in vias publicas prospectum habentia, infra annum a die publicationis praesentium destruendum, & tollendum arbitrio Camerarii, & Magistrorum eorumdem cogere, & compellere. Necnon domorum inquilinis, ut pensiones per eos pro tempore debitas, etiam invitis dominis, retinere, & in expensas pro destructione scalarum, & curritorium huiusmodi necessarias absque eo quod ad iterata dominis suis solutionem teneantur, convertere valeant, & debeant. Quinimo inquilini ipsi dictas pensiones, donec scalae, & curritoria huiusmodi ablata fuerint, post simplicem inhibitionem eis faciendam suis dominis sub poena solutionis dictis Magistris viarum iterato faciendae nullatenus persolvere possint; quod tamen unicuique ferrea, seu lapidea moeniana quae vulgo arengherias, aut balaustos vocant, habere liceat impune permittentes.

Porticulis demolis, aut enuris claudi iubet.

§.25. Quodque quilibet infra annum praedictum suas porticus, seu porticalia, penitus, & omnino destruere, & demoliri, aut muris claudere habeant: dummodo porticus ipsae non sint modernae, & insignes, iudicandae, & dignoscendae iudicio eorum-

dem Magistrorum viarum. Illae vero porticus, quae pro viarum dilatatione incidendae erunt, ita manere tolerentur, quousque per praefatos viarum Magistros excisa fuerint.

§.26. Et praeterea, quod inter casamenta, seu in locis eisdem Urbis habitatis non liceat cuique habere hortos, seu viridaria sepibus conclusa, sed illorum domini sub poenis praedictis illa muris circumdare teneantur.

§.27. Omnesque pontes lignei per vias publicas transversi cum situm publicum occupent, & dictae Urbis ornatum offendant, infra eisdem anni terminum, exceptis tantum illis, qui non in principalibus, sed transversalibus viis, aut in viculis consistentes, visum, & lucem non impediunt, iudicio eorumdem Magistrorum dignoscendis.

§.28. Et ulterius omnes pontelli in quibusvis domibus ruinosis in viis, sive plateis existentes, infra sex menses a die publicationis praesentium per illorum respective dominos, seu inquilinos, sub poenis praemissis omnino tollantur, & auferantur, auferrique debeant.

§.29. Et quoniam ad dictae Urbis decorem, & ornatum non parum cederet, si unaquaque ars ab aliis artibus separata, & in unum collecta, ac unita, suis loco, & ordine collocaretur, & praecipue illa, quae ad viftum sic sparsa non est necessaria, cum artifices ipsius Urbis, quasi absque ulla distinctione invicem confusi, absque maxima ordinis perturbatione, ornatuque, & decoris publici praedicti habitare noscantur, qui, quorumcumque tabernae, & officinae in suis quique locis, & vicis segregatis ordinarentur, tam Urbis ornatui, quam etiam illorum commoditatibus non parum confuleretur, ut omnis inter eos confusio amoveatur, & ipsi ab invicem iuxta species suas separati, in quantum poterit, decorem Urbis deferant simul, & commoditatem. Ideo quod quoties, & postquam per Camerarium, & Magistros viarum huiusmodi Artium divisio, & situatio statuta, & ordinata fuerit, quicumque artifex cuiuscumque artis, & exercitii in aliquo vico, via, aut platea dictae Urbis, ubi suae artis exercitium magis vigeat, & constitutum fuerit, ut praesertim, habitare voluerit, possit exercitii artificem inibi commorantem, seu commorari volentem, expellere, & eicere, ac expelli, & eici facere, & in illius locationes, dummodo ad longum tempus, seu ad vitam, vel generationem non sint, factas, subintrare pro eodemmet pretio, data tamen cautione de exercendo dictam suam artem in dicto loco ad minus per annum, & ultra arbitrio Camerarii, & Magistrorum viarum praefatorum, exceptis tamen semper dominis in propriis domibus habitantibus. Et ad evitandas controversias possint ipsi Camerarius, & viarum Magistris semper, & quocumque arbitrio suo discernere, & declarare, quae ars in uno loco magis vigeat, quam altera, ac etiam artificii

Hortosque in casamentis Urbis, existentes muris claudi praecipit.

Pontes ligneos transverfos in viis publicis amoveri mandata.

Pontellos in domibus ruinosis tolli iubet.

Artium divisionem & situationem in certis viis per Camerarium, & Magistros fieri, & factam servari praecipit.

ficii inquilino sic pro tempore expellendo, unius mensis, aut longiorem ipsi Magistris benevisum terminum ad evacuandum praefigere. Et insuper fines, limites, & vicos, infra quos unaquaque ars, & illius artifices suo ordine stare, & consistere debeant, constitumere, & declarare, prout, & quando eis videbitur, & placuerit, perpetuo statuimus & ordinamus.

Candelariorum, Cordariorum, & Vaccinariorum artes prope flumen exerceri mandata.

§.30. Et quia aeris putrefactio non solum ex malis humoribus, & immunditiis, sed etiam ex malis odoribus, & foetoribus, generatur, sicque ars Candelariorum diffusa per Urbem tetrum putorem reddens, multum nocet Civitati: Idcirco quemadmodum artes vaccinariorum, seu coriariorum, necnon artificum chordas musicales ex animalium fibris scientiam malum reddentes odorem, ad fluminis Ripam separatam reperiuntur, ita, & dictam Candelariorum artem, ut is putor exhalationem habeat, prope flumen ad Sixti, sive quatuor capitum, aut Sanctae Mariae nuncupatos Pontes, ubi Camerario, & viarum Magistris praefatis magis videbitur expedire, infra mensem a die publicationis praesentium sub confiscationis omnium bonorum ipsorum Candelariorum, & aliis etiam in eorum personam arbitrio Camerarii, & Magistrorum praefatorum infligendis poenis reduci, ac in locationes aliis personis ibi factas, prout eisdem Magistris videbitur, subintrare debere, volumus, & mandamus.

Et vias Urbis non amplius silicibus, sed opalibus lateribus sterni praecipit.

§.31. Et quoniam Urbs ipsa nimium est humiditati subiecta, sicque in certis partibus silicibus strata humidior efficiatur; Propterea omnibus, & singulis muratoribus, sub exiliis, aliisque pecuniariis, & etiam corporalibus dictorum Magistrorum arbitrio infligendis poenis, dominis vero sub ducentorum ducatorum, ut praesertim, applicandorum poena, ne deinceps viam silicibus sternere, seu aliquas silicatas ante domos suas facere audeant, seu praesumant, inhibemus. Volumus autem, quod omnes viae ipsius Urbis coctilibus sternantur lateribus, una cum suis interlineis, quas guidas vocant, piperino, tiburtino, aut siliceo lapide, arbitrio dictorum Magistrorum; nec sint aliquo pacto intervifatae, sed in unaquaque via sint omnes guidae ex piperino, tiburtino, aut siliceo lapide.

Camerarioque, & Magistris dat facultatem cogendi dominos possessionum contiguarum viis principalibus ad ibi struendam muros etc.

§.32. Et insuper praefatis Magistris viarum in perpetuum, & pro decore eisdem Urbis, ac structura viarum principalium, praesertim intus, & extra Urbem in via Flaminia, de Populo nuncupata, infra unum milliare dominos vinearum, & aliarum possessionum viis ipsi contiguarum, ad muros & alia pro dictarum viarum principalium structura, & decore, arbitrio Camerarii, & Magistrorum eorumdem necessaria conficiendum, fabricandum, & resarciendum, vel ratam expensarum ipsos dominos, & quemlibet ipsorum pro praedictis, & eorum singulis respective quomodolibet tangentem solvendum, & seu depositandum, prout ipsi Magistris videbitur. Et si aliquis, vel aliqui dictorum dominorum muros con-

struere, aut alia, ut praesertim, facere, vel dictam ratam solvere recusaverint, praefati viarum Magistris pro celeriori expeditione, ipsos dominos sic renitentes, & morosos, ad suas vineas, sive possessiones, in toto, vel parte alteri, seu aliis pro iusto, & rationabili pretio, ut supradictum est, aestimando, vendendum, etiam manu Regia cogere, & compellere.

Et dubia super praemissis tam intelligentia eorum arbitrio dissolvenda.

§.33. Ac ad tollendas disputationes iidem Camerarius, & Magistris viarum, omnes, & singulas, ac quascumque difficultates, & dubia, quae super praemissis, aliisque omnibus, & singulis, in praesentibus contentis, & descriptis, ac illorum sensu, intelligentia, vel significatione oriri quocumque contigerit, interpretari, & dissolvere arbitrio suo libere, & licite possint, & valeant, licentiam, facultatem, potestatem, & auctoritatem omnimodam impartimur.

In quibus causis ab eis non appellatur.

§.34. Praeterea statuimus, & de novo, etiam ordinamus, quod in causa sternendarum viarum huiusmodi, praefati Magistris sint veri Iudices, & executores, ac ab eorum decretis, & mandatis in hac parte, sicuti in causa mercedis, non possint quoquo modo, nisi facto actualiter deposito penes Notarium ipsorum Magistrorum in pecunia numerata, consignando postea astori, vel restituendo reo, prout deinde per Camerarium, seu viarum Praesidem, ad quem recursus fuerit, esset, vel erit iudicatum, appellari, vel recursus ad quempiam, etiam pro tempore existentes Camerarium, Clericos, vel Praesidentes Camerae Apostolicae, aut quolibet alios Iudices haberi: sed mandata praefata executioni demandari debeant, non obstantibus quibuscumque significationibus per praedictos, vel quoscumque alios forsan faciendis.

Causasque artis muratoriae eisdem Magistris audien. committit, ut hic.

§.35. Et ut eorumdem Magistrorum viarum officium in sua auctoritate & dignitate, prout decet, habeatur, illorumque mandata diligentius executioni demandentur, & causae super arte muratoria pro tempore nascentes sagacius, & maturius veluti per expertos, & pro minori partium dispendio decendantur, omnes & quascumque causas, lites, quaestiones, controversias, & differentias, tam inter quoscumque muratores, & fornaciarios, quam eos, & quovis alios artifices aut alias, tam Ecclesiasticas, quam seculares personas super dicta arte muratoria, & rebus ad illam quomodolibet pertinentibus, ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus, tam active, quam passive movendas, cum omnibus, & singulis suis incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, ac toto negotio principali per praefatos Horatium Narum, & Hieronymum Pichum, modernos & pro tempore existentes Magistros viarum dictae Almae Urbis, qui coniunctim procedere debeant, simpliciter & de plano, ac sola facti veritate inspecta, etiam si, & quando eis videbitur, sine strepitu & figura iudicii, nullaque tela iudicialia servata, etiam manu Regia procedendo, audiendas, cognoscendas, decidendas, sine

sineque debito terminandas esse, & fore decernimus, volumus, statuimus, declaramus, & ordinamus. Non prejudicando tamen, nec derogando predictarum artium Consulatibus ita tamen quod a sententiis ipsorum Consulum non possit ad aliquod aliud Tribunal appellari, nec recursus haberi, præterquam ad Magistros viarum præfatos, & dictæ Urbis Conservatores, seu Camerarium nostrum. Cum potestate citandi & inhibendi, quos, quibus, ubi, quando, & quoties opus fuerit, etiam per edictum publicum, consilio summarie, & extrajudicialiter de non tuto accessu, vel absentia, aut latitatione, sub pecuniariis, aliisque ipsorum Magistrorum viarum, & Conservatorum respective arbitrio imponendis & moderandis penis. Et in eventum non paritionis, inobedientes penas ipsas incurrisse, unica tantum citatione prævia, declarandi, & ab eis exigendi, dictaque causas in quocumque statu reassumendi, omniaque alia & singula desuper necessaria, seu quomodolibet opportuna faciendi, dicendi, gerendi, exercendi, & exequendi. Ita tamen quod neque Gubernator, neque Vicarius dictæ Urbis, neque Curia causarum, Camera Apostolica generalis Auditor, neque ejusdem Urbis Senator, nec Præsidentis Ripæ, seu Ripette, neque (præter tamen Camerarium nostrum dumtaxat) quicumque alius, vel alii ejusdem Urbis, vel extra eam ubilibet constituti Judices ordinarii vel extraordinarii, delegati vel subdelegati, aut quævis alia persona cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis existant, etiam si Cardinalatus honore præfulgeant, & etiam habeant privilegia, vel indulta, quod ipsi sint Judices, vel protectores aliquarum Societatum, vel locorum, etiam piorum, aut causarum illorum Auditores, quatenus ipsi viarum Magistri in causarum hujusmodi cognitione prævernerint, causas artis muratorie hujusmodi nullatenus, in toto vel in parte audire, cognoscere, decidere, seu se in illis quomodolibet, & quovis prætextu introumittere possint, neque debeant, & quicquid secus factum fuerit, irritum sit & inane, ac pro infecto habeatur, & per prædictos viarum Magistros si prævernerint, ut præfertur, omnino revocari quandocumque possit (salvo tamen quod Clerici & Præsidentes Camere Apostolicæ se in hujusmodi causis juxta Pauli III. literas prædictas dumtaxat, & non alias introumittere possint) perpetuo committimus, & mandamus, ac eosdem Magistros viarum, causarum, & litium hujusmodi Judices, & executores speciales, & generales, ita quod in eis, ut præfertur alte, & basse procedere valeant, constituimus, & deputamus. Salvo tamen recurso, si partes voluerint, ad ipsum Camerarium.

Et hinc Constitutionem in Camera recipi & registrari mandat.

§.36. Mandantes propterea dilectis filiis Vitellio S. Mariæ in Via lata, Diacono Cardinali Vitellio nuncupato, moderno & pro tempore existenti Camerario, & Præsidentibus, & Clericis præfatis, quatenus

statim visis presentibus nullo alio desuper a Nobis, vel Successoribus nostris, aut dicta Sede, seu aliunde cumque expectato mandato, omni mora, dilatione, & contradictione cessantibus, eisdem presentes in dicta Camera recipiant, & admittant, ac in illius libris registrari mandent, illaque inviolabiliter, & ad unguem, in omnibus & per omnia perpetuo observent, ac ab omnibus & singulis observari faciant realiter, & cum effectu.

§.37. Ac presentes literas perpetuo durare & valere, perpetuque roboris firmitate subsistere, neque de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis, aut quod præmissa, & quodlibet præmissorum non fuerint usque recepta, aut alio quocumque vitio, seu etiam intentionis nostre, vel ejusdem Sedis, aut quovis alio defectu notari vel impugnari, neque etiam per Nos vel Successores nostros, aut dictam Sedem revocari, alterari, suspendi, modificari, aut illis in aliquo derogari unquam posse.

§.38. Sicque in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & ipsius Ecclesiæ Romanæ Cardinales, etiam Legatos de latere, subblata eis quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, judicari & definiri debere. Ac quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus, & declaramus.

§.39. Quocirca Venerabilibus fratribus nostris Offic. & Portuën., ac Tusculan. Episcopis per Apostolica scripta Motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios presentes literas, & in eis contenta quacumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorumdem Magistrorum viarum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis omnibus, & singulis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra eisdem viarum Magistros approbatione, confirmatione, innovatione, singulis statutis, voluntatibus, ordinationibus, extensionibus, ampliationibus, mandatis, præceptis, inhibitionibus, interdiciis, concessionibus, indultis, commissionibus, deputationibus, decretis, declarationibus, revocatione, aliisque præmissis, juxta presentium tenorem pacifice frui & gaudere. Non permittentibus eos, vel ab eis causam habentes, per Camerarium, Præsidentes, & Clericos præfatos, aut quovis alios quacumque auctoritate fungentes, contra præmissa, vel eorum aliquod quomodolibet indebitè molestari, inquietari, vel perturbari. Contradictores quoslibet, inobedientes, & rebelles per censuras, & penas Ecclesiasticas, ac alia juris opportuna remedia, appellatione postposita, compescendo; invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§.40. Non obstantibus præmissis, ac certa per Nos dudum Motu simili edita sub

Clausula prelativa apponit.

Decretum irritans addit.

Executores deputat.

Clausula derogatoria subicit.

per penarum per elusores, qui fabricas præmissas non fecerunt, nec faciunt, incursum ampliatione, impressioni librorum de ordine nostro a Civitate Venetiarum ad Urbem traductæ, facta, sive concessa, quam tenore presentium, quo ad præmissa, omnino revocamus. Ac etiam nostra de novo tollendo jure qualito, necnon recollende memoriæ Pauli Secundi, & Pauli Quarti de rebus Ecclesiasticis non alienandis, ac alienatis recuperandis. Necnon Bonifacii Octavi etiam Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, de una, & duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate presentium ad iudicium non trahatur, necnon aliis quibusvis Apostolicis, ac in generalibus, provincialibus, & Synodalibus Conciliis, editis, & edendis Constitutionibus, & Ordinationibus, ac Urbis, & Curie Romanæ, ac Camere Apostolicæ, ejusdemque Curie Tribunalium, ac quorumvis Ecclesiarum, Monasteriorum, Hospitalium, & aliorum piorum locorum, necnon Ordinum, Consulatuum, & Societatum, ac Universitatum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, stylis, usibus, naturis, decretis, capitulis, & etiam novis reformationibus, legibus Pontificiis, & Imperialibus, sacris Canonibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, illorumque respective Populo, Civibus, incolis, & superioribus, ac tam supranominatis, quam quibusvis aliis personis, & etiam iudicibus Ecclesiasticis, & Secularibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam Motu, & scientia similibus, vel ad quorumvis instantiam, in genere, & specie, ac etiam consistorialiter, & alias quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque rotis tenoribus specialis, specifica, expressa, individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illarum tenores, formas, & decreta in eis apposita, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in eis tradita observata, inserti forent, presentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat, motu, & scientia similibus, specialiter, & expresse derogamus, ac sufficienter derogatum fore, & censeri, volumus, & decernimus. Necnon omnibus illis, que Sixtus, Leo, & Paulus III. Prædecessores præfati in eisdem suis literis non obstatè voluerunt, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus, communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam,

& expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Et quia difficile foret presentes ad singula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod illarum transumptis, seu copiis, etiam impressis, manu alicujus Prælati sigillo munitis, eadem prorsus fides, etiam in iudicio adhibeatur, quæ presentibus, si ubicumque forent exhibitæ, vel ostense, adhiberetur.

§.41. Et ne quisquam ullo unquam tempore presentium ignorantiam præterece possit, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ipsæ presentes literæ in Camere Apostolicæ, & Curie Capitolii valvis, ac in acie Campi Floræ de Urbe, per aliquem ex Curforibus nostris affixa, copia illarum ibi dimissa, univeros, & singulos, quorum interest, intra mensem a die affixionis hujusmodi computandum, perinde afficiant, ac si illis personaliter intimata fuissent.

Nulli ergo &c.
Datum Romæ apud S. Marcum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo quinto, decimo Kal. Septemb., Pont. nostri anno VI.

Forma & effectus publicandi, quæ habet in fin.

Sacrisio penalis. D. P. An. VI. 23. Augusti.

CXXI.

Approbatio plurimarum declarationum ad Regulam Fratrum Minorum Conventualium Ordinis S. Francis, in eorum Generali Capitulo editarum, ad ipsius Ordinis reformationem.

Aliæ extant Pontificia declarationes d. Regule, & nonnullæ d. Ordinis reformationes, quas indicavi in Const. LXVII. Honorii III. Solet Tom. III. Par. I. fol. 229.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Sedis Apostolicæ copiosa benignitas piis quarumlibet regulari sub castimonia, Domino militantium personarum votis, libenter annuit, & illis, quæ pro earum felici statu, & reformatione processisse comperit, ut illibata persistant, libenter Apostolici adiicit muniminis firmitatem.

§.1. Sane cum Nos nuper considerantes quam uberes fructus in Dei Ecclesia sacre Fratrum Minorum Ordo ab ejus institutione produxerit, & quantos in dies pro ducturus sit, si ad pristinam majorum suorum normam per novitatem, seu reformationem vite restitutus foret, quibusdam ex dilectis filiis nostris S. R. E. Cardinalibus, & præsertim dilectis filiis nostris Carolo tituli S. Præxedis Borromæo Protectori, & Ludovico tituli S. Cyriaci in Thermis Viceprotectori ejusdem Ordinis Presbyteris Cardinalibus Symoneta nuncupatis ipsius Ordinis reformationem curandam commiserimus, quibus negotium ipsum tanta cura fuit, ut dilectum filium Antonium de Sapientibus de Augusta ejusdem Ordinis Generalem, & Mini-

Procuratorem.

Deputatio Cardinalium, pro reformatione hujus Ordinis, & editio Constitutionum de super facturum.

1565. Ministros, nonnullosque Fratres ejusdem Ordinis, tunc congregatos in eo Capitulo generali Florentie nuper celebrato, in quo idem Antonius in ipsius Ordinis Generalem ad triennium electus, & deinde a Nobis ad aliud triennium, supplicationibus Ministrorum Provincialium dicti Capituli Nobis humiliter porrectis confirmatus fuit, ad nonnulla statuta, & ordinationes negotium huiusmodi concernentia edenda, adduxerint, ac multa priori professioni adjunxerint, ac veterem disciplinam renovaverint, nihilque pratermiserint quod ad exactam suam professionis completionem visum fuerit oportu-
 tum, prout in publicis documentis desuper confectis plenius dicitur contineri.

§.2. Nos qui ipsam Antonium, petitione, supplicatione, & consensu dicti Capituli Generalis, sponte accedentibus, ad aliud triennium in eisdem Ordinis Generalem deputavimus, statutorum, & ordinationum huiusmodi, de quibus certam notitiam habemus, veriores tenores presentibus pro expressis habentes, cupientesque, ut dictus Ordo, quem in visceribus gerimus caritatis, ad suum pristinum statum, seu vivendi normam reducat, suosque speratos longe uberiores producat fructus. Motu proprio non ad alicujus Nobis desuper hoc oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, ac ex certa scientia, & de Apostolica potestate plenitudine, quacunque statuta, ordinationes, declarationes, electiones, & electionis huiusmodi modos, validationes, petitiones, supplicationes, concessionem, deputationes, prohibitiones, inhabilitationes, amotiones, dispensationes omniaque, & singula in dicto Capitulo generali circa dicti Ordinis reformationem facta, & gesta, auctoritate Apostolica tenore presentium perpetuo approbamus, & confirmamus, illisque perpetuae, & inviolabilis firmitatis robur adicimus, ac ea perpetuis futuris temporibus per quoscunque ipsius Ordinis Superiores, & alias personas sub poenis in illis adiectis inviolabiliter observari mandamus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui forsitan intervenerint in eisdem supplemus. Sicque per eosdem Superiores, & quoscunque ejusdem Ordinis Ministros, nunc & pro tempore existentes observari, & judicari debere, necnon quicquid fecus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

§.3. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, statutisque, & consuetudinibus ipsius Ordinis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis; privilegii quoque, indultis, & literis Apostolicis dicti Ordini, necnon illius Superioribus, Ministris, Conventibus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis quomodolibet concessis, approbatis, & inno-

Confirmatio huius Pontificis, ipsam Constit.

Contrarium derogatio.

vatis, quibus omnibus etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum mentio habenda esset, illorum tenores presentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, omniaque contra reformationem huiusmodi haftenus concessa, & edita revocamus, & annullamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. Romae apud S. Marcum, sub anno Piscatoris, die 17. Septemb. 1565. Pontificatus nostri Anno sexto.

Sequuntur istae Constitutiones Reformationis.

C A P. I.

Regula, & vita Fratrum Minorum haec est, scilicet Domini Nostri IESU CHRISTI Sanctum Evangelium observare, vivendo in obedientia, sine proprio, & in castitate.

Per haec verba Seraphicus Pater noster, voluit nos docere, quod regula, & vita, quam profitebatur, non erat res nova, sed proculdubio renovata professio Evangelici instituti.

Vivendo in obedientia, non solum Dei mandata, sed hominum etiam propter Deum exequendo. Nam & Christus Salvator noster factus est obediens usque ad mortem.

Sine proprio. Quia, ut dictum est in praefatione, Fratres Minores nunquam habuerunt quicquam, quod possiderent, vel quo uterentur tanquam proprio: ita dicebat de se ipso Christus, vulpes foveas habent, &c. Et de Apostolis scriptum est, multitudinis credentium erat cor unum, & anima una, nec quisquam eorum, quae possidebat, aliquid suum esse dicebat, sed erant illis omnia communia.

Et in castitate. Qua beatus Franciscus voluit Fratres suos ceteris praestare, jubens ut nedum mente & corpore casti essent, sed etiam ne haberent cum mulieribus suspecta consortia, & ne ingrederentur Monasteria Monacharum, prout infra dicitur. Duo in hoc Capitulo notantur. Primum, ut vota ista obedientiae, paupertatis, & castitatis inviolabiliter observentur, pro quorum executione ponuntur ordinationes, quae continentur in sequentibus Capitulis. Secundum, quod eo modo, quo beatus Franciscus promittit obedientiam Beatissimo Domino Papae Honorio, & successoribus suis, ita Fratres agnoscant se subditos Romano Pontifici, & post ipsum Superioribus Ordinis, Generalibus, Provincialibus, Custodibus, Guardianis, &c. Haec autem non ex sua voluntate solum, cum illis visum fuerit, sed maxime ex voto, quo adstricti sunt semper, & ubique.

D. P. An. VI. 17. Septemb.

Verba Cap. I.

1. Declaratio, quod Regula S. Francisci renovat professionem Evangelicam.

2. Declaratio super obedientia.

3. Super proprietate.

4. Super castitate.

CAP.

C A P. II.

Si qui voluerint.

Verba Cap. II.

1. Declaratio super licentia recipiendi Novitios.

2. Super eorumdem elevatione, & exaltatione.

3. Super cura Professorum, non promotorum ad Ordines.

4. Declaratio super subventionem danda a Conventibus nativis.

5. Declaratio super occupationem non litteratorum.

6. Declaratio super destinationem servitium.

7. Super etate emittentium professionem, & promovendorum ad Ordines.

In hoc capitulo sunt tres articuli principales. Primus de recipiendis ad Ordinem Fratibus. Secundus de Apostatantibus ab Ordine. Tertius de Fratrum indumentis. Circa primum ponuntur infra scriptae constitutiones ex decreto Generalis Capituli. Non liceat alicui Conventui, vel loco, pueros ad Ordinem recipere, neque habitum illis dare, sine Generalis, vel Provincialis expressa licentia: quae non detur, nisi prius de puerorum indole constiterit, & quod de parentibus bona fama orti fuerint.

Novitii, qui sument habitum in quocunque Monasterio ante etatem completam sexdecim annorum, mittantur statim a suo Superiore in certum Conventum, seu Seminarium, unam, vel plura, quae Novitiatum vocamus. Qui separati sint a locis, & habitatione professorum, atque ibi cum suis Praeceptoribus, & Rectoribus a Capitulo deputandis morantes educantur, & instruantur in timore Dei, ac bonis disciplinis & moribus, atque hac de causa in quacunque Provincia ex custodia, ubi commode fieri poterit, multipliciter dicti Novitiatum, & maneat ibi pueri usque ad etatem dictam annorum sexdecim.

Professi etiam, qui non fuerint in sacris Ordinibus constituti, quantum fieri poterit, sua loca, & certum praecceptorem habeant, qui eandem curam, quae de Novitiis habetur, de illis gerat. Neque huiusmodi professi per Urbem, vel claustra vagari permittantur.

Teneantur vero nativi puerorum, & professorum Conventus, iis Conventibus qui praefatos nutriunt, succurrere juxta taxam a Superiore imponendam.

Qui autem minus apti ad literas inventi fuerint, occupentur musica, & in servitute Conventuum, vel etiam in aliqua arte viris religiosi non contraria, ut puta in arte pictorum, tonsorum, hortulanorum, & similibus.

Et ubi non fuerint huiusmodi professi, inserviant Fratres juniores, licet fuerint Sacerdotes: melius tamen esset, ut in quolibet Conventu induerentur aliqui laici, & illis provideretur de victu, & vestitu juxta concedentiam eorum status, quemadmodum in plerisque locis fieri consuevit.

Pueri non admittantur ad professionem, nisi post decimum sextum annum suae aetatis expletum, juxta decretum sanctae Tridentinae Synodi; juxta quam etiam ad sacros Ordines admittentur, non solum quantum ad etatem, sed etiam quantum ad sufficientiam, & probitatem: ad subdiaconatum quidem post annum vigesimum secundum, ad Diaconatum post vigesimum tertium, ad Presbyteratum post vigesimum quintum. Professionem vero in libro ad hoc deputato, adolecentes & alii profiteri volentes sua manu subscribant; quem li-

Bull. Rom. Tom. II, Part. II.

brum singuli Conventus particulariter habere teneantur, & qui professionem solemnem non emiserint, non possint promoveri ad sacros Ordines.

Is quoque tantum numerus Fratrum in singulis Conventibus, & locis admittatur, qui ex redditibus propriis Monasterii, ac consuetis elemosynis commode possit sustentari. Nec ab eorum parentibus, propinquis, aut curatoribus aliquid ex eorum bonis, quocunque praetextu ante professionem accipiatur, excepto victu, & vestitu pro tempore, quo in probatione fuerint.

Fratres vero alterius Ordinis, aut etiam ejusdem Ordinis, qui tamen diversis habeant observantias, seu vivendi modum, non recipiantur, nisi a Generali Capitulo, explorata prius eorum vita, & quod ab arctiori instituto non discedant, fuerint approbati.

Circa secundum, ubi dicitur, Et nullo modo licebit eis de ista religione &c. Licentia exuendi habitum, aut subitus ferendi nulli omnino concedatur: sed nec morari cum habitu extra claustra sui Ordinis cuiquam permittatur, nisi forte apud aliquos Praelatos, aut alios causa lectionis, aut praedicationis, seu alicujus pii operis, de licentia sui Superioris juxta sess. 25. cap. 4. Et si qui haecenus extra sunt absque licentia suorum Superiorum revocentur juxta Bullam D. N. Pij IV. revocatoriam privilegiorum Datam 13. Kalend. Martii 1564. Contumaces vero excommunicentur, & nisi paruerint, subiciantur Ordinario puniendi. Qui vero de Superiorum licentia alicui Praelato, Principi, aut Universitati servient, obedientiae, & correctioni Superiorum subiaceant semper.

Nulli etiam licet exire claustra ejus loci, ubi de familia degit, absque licentia sui Guardiani, qui causam cognoscat, & commitem illi pro suo arbitrio eligat: habeatur tamen ratio virorum insignium, & graduatorum. Neque aliquis discedat ex custodia, sine Custodis licentia, ut Constitutiones generales, & Benedictus XII. praecipiant. De Provincia vero non nisi de Magistris Provincialis licentia, sive ejus Commissarii in scriptis obtenta, neque causa accedendi ad Superiorem Praelatum. Qui contrafecerit, ultra poenam a sancta Synodo Tridentina statutam, etiam in Ordine poena carceris per mensem, & unius publicae disciplinae opprobrio mulsetur, atque secundum Alexandrinam constitutionem ad Conventum, Custodiam, sive Provinciam suam confusibiliter remittatur. Servetur omnino decretum earundem constitutionum, quod ita dicit: Inhibetur insuper Ministris juxta generalia statuta, ut nulli licentiam ad Romanam Curiam tribuant etiam causa devotionis accedendi (ne detur occasio vagandi) nisi in Capitulo de consensu Definitorum, & nisi fuerit vir probus, & moribus gravis, vel urgeat magna necessitas Provinciae, Conventus, vel Monasterii; & si fieri potest, nullus Romam accedere permittatur, nisi cui fuerit a Generali Ministro concessa li-

8. Super numero fratrum, cujusque Conventus.

9. Super receptione fratrum alterius Ordinis.

10. Super delatione habitus, &c.

11. Super exire a Claustra, & de Provincia.

Kk

cau.

1565. centia specialis. Haftenus decretum. Si quis vero Minister, hujusmodi licentiam aliter quam supradictum est, dederit, officio suo privetur: si autem quis sine licentia Romam iverit, cum revertentem, etiam si literas comendatitias habeat, Provincialis in carcerem tradat, & disciplinam a sua custodia proferat.

11. Super mantione fratrum in conventibus nativis. Qui claustris morantur, non permittantur diu manere in suis nativis Conventibus, nisi viri graves, & valde senes. Juvenes vero alibi collocentur, & nullas adversus Superiorem per hoc reclamare praesumat, sed humiliter iusta faciat.

13. Super colore vestimentorum. Circa tertium, De vestimentis infra scripta statuuntur. Ut in vestimentis sit modus, neque eorum luxus, sive colorum varietas, infames apud laicos Fratres reddat, omnes Fratres pannis communibus sub nigri coloris induantur, vel saltem iis raris, quae duplices vocantur, & tales ut panni videantur, quae etiam ad obscuritatem tendant. Ceteri omnes panni, & rafoeie (nisi pro habitibus, qui subtus deferuntur) abiciantur, & illis uti non liceat.

14. Super delatione Chyrtocorum &c. Nullus cothurnos albos, sive borzachinos deferat, nullus birretum in Ecclesia vel per Civitatem gestet, neque etiam Chirothecas, nisi in itinere. Qui contrafecerit post rerum privationem, etiam a Conventu expellatur: ita fiet de iis, qui aliquod indumentum vanum, & aliquo vano artificio elaboratum gestaverint.

15. Super delatione Mantellorum. Pallia, sive mantelli non deferantur cum manicis, sive ornatu orbiculis, sed sint simpliciter, & longiores, & singuli Sacerdotes unum habeant.

16. Super delatione Vestium, quae subtus portantur, & Cordatum. Vestimenta etiam, quae subtus deferuntur, non nisi honesta sint, & coloris Ordinis nostri. Et tunica aperta non deferantur. Atque corde sint rudes, & communes, non lanceae, aut aliqua curiositate confectae, super quibus omnibus singuli Provinciales diligenter invigilabunt.

17. Super suppellectilibus in Cellis. In Cellis, seu Cameris Fratrum, non liceat suppellectilem aliam quam necessariam, & professioni paupertatis congruentem habere.

C A P. III.

Verba Cap. 3. Clerici faciant divinum Officium &c.

1. Declaratio super recitatione Officii. In hoc Capitulo sunt tres Articuli. Primus de divino Officio. Secundus de jejunio. Tertius de modo eundi per mundum. Circa primum statuuntur, quod omnes, & singuli cujuscumque conditionis existant, juxta laudabilem, & servatum haftenus Religionis morem, divinis Mysteriis, & choro quotidie horis debitis interfint; nullusque exemptus habeatur, nisi quos Alexandrina Constitutiones excipiunt, ut puta Lectores, & Praedicatores, infirmi, & alii publicae utilitati tunc expositi, qui tamen alias suo debito satisfaciunt. Divinum vero officium devote, attente, & punctuatum persolvatur. Neque aliquis e choro discedat, nisi expleto officio, sine Guardiani licentia.

In qualibet prima Dominica mensium, fiat Processio per claustra, cum Litaniis pro Ecclesia Catholica, pro fidei defensione, ac Principum Christianorum concordia. Die vero Lunae sequenti, ubi fuerit numerus sufficiens Fratrum, cantetur Missa pro Benefactoribus Ordinis, vivis, atque defunctis.

Si quis autem convictus fuerit de confucta omissione divini officii, ut neque frequentet chorum, neque videatur, aut audiatur divinis vacare, cujuscumque gradus, & conditionis extiterit, sit privatus omnino officio, & gradu, & non nisi per Generalem restitui possit.

Cum divina celebrantur, nemo discurrat per Ecclesiam, neque ibi interdiu moram trahat, nisi causa orationis, vel saltem ex rationabili causa Guardiano nota: & dum divina celebrantur, Fratres non audiant in confessione absque necessitate, & de Guardiani licentia.

Universi Fratres ad Sacerdotium assumpti, ut in Dei timore, & gratia se contineant, quam crebrius poterunt, & saltem diebus Dominicis, & festis solemnibus, praevia peccatorum confessione Sacerdoti facienda, Missas devote celebrent. Qui vero Sacerdotes non sunt, saltem quinquiduo quoque die confiteantur, & communient, aliter priventur arbitrio Superioris.

Curabunt praeterea Guardiani, ut omnia Ecclesiae, & sacrorum suppellectilia munda serventur, Ecclesiaeque ipsa, & conventus saepe purgetur.

In Conventibus vero, ubi magnus Missarum numerus ex legatis impositus est, elemosyna vero tam tenuis, ut fratres sustentari non possint, servetur caput quantum reformationis generalis festi. 25. Trid. Concilii. Ad cujus executionem ordinat Generale Capitulum, ut in Capitulis Provincialibus cujuscumque Provinciae habeatur haec consideratio, cum obligatione Missarum, tum emolumentum, quod inde trahitur, & haec omnia referantur ad Generale Capitulum, ut ibi quicquid secundum Deum visum fuerit, statuatur.

Circa secundum, jejunia omnia S. R. E. & Regulae nostrae a cunctis fratribus serventur, provideaturque illis in his diebus, de convenienti cibo; & juxta constitutiones Alexandrinam, caeremoniae solita non solum in prandio, sed etiam in refectioe serotina, quae hora competenti fiat, & ad quem omnes conveniant, paragentur. Nihil vero a jejunio excusentur, nisi quos constitutiones praedictae excipiunt. Quod si quis absque legitima causa Guardiano nota non jejunaverit, idque probari possit, si correctus non se emendaverit, pane, & aqua in carceribus puniatur.

Singulis sextis feriis universi fratres disciplinam faciant, & in emendationem peccatorum suorum se percutiant, memores quod Dominus noster Jesus Christus pro peccatis nostris dira percussus est. Haec autem disciplina ita fiat. Congregentur in choro, vel sacratio, sive alio loco conven-

Super Processione per Claustra, & Missa pro Benefactoribus.

Super poena omissionis divini Officii in Choro.

Super discursu per Ecclesiam.

Super celebratione Missarum, confessione, & communione.

Super suppellectilibus Ecclesiae, & Sacrorum munda.

Super executione Fiorum religiosorum.

Super jejunio cum solitis caeremoniis.

Super disciplina sextae, quae qualibet Feria faciendae.

genti necessitate; & tunc Praelatus investiget, quo ituri, quae negotia, & cum quibus sint acturi Fratres, antequam licentiam illis tribuat: & quantum fieri potest non permittat aliquem solum proficisci, sed socium illi assignet. Fratres itinerantes non sint convivae, neque hospitentur in domibus laicorum, praesertim publicorum hospitem, ubi sunt loca nostra, sed teneantur convenire Praefectum loci, ubi manere, & de ejus consilio se gerere. Nullus magistratum aliquem, Principem, vel Praelatum ex quacumque causa adire audebit, nisi ea causa a Superiore suo prius cognita fuerit, obtinueritque ab eo facultatem accedendi. Quin potius prohibetur, ne quis in aliquo foro causam ullam, nisi publicam, & de mandato Superiorum, agere possit. Quomobrem decernimus, ut causa omnes, quae Romae agenda sunt, ad Procuratorem Ordinis in Urbe dirigantur, neque aliis committi possint, nisi de ejus consilio, & assensu. Procurator autem qui accedentes ad Urbem sine licentia fratres carceribus non mancipaverit, & in Romana Curia libere, & impune vagari permiserit, ab officio suo cadat, & non possit restitui, nisi per Generalem, vel generale Capitulum. Hoc autem non solum de Procuratore Cismontano, sed etiam de Ultramontano si fuerit, intelligatur. Cuicumque contigerit de mandato Superiorum ad alium locum transigrare, teneatur relinquere Cellam, & si qua habet bona suo usui deputata, Superiori loci, unde discedit. Si quis vero asportaverit aliquid extra Conventum, (nisi id gestaret pro sua necessitate, & de Superioris licentia) illico iis bonis privatus sit, & proscriptus a Conventu ad arbitrium Superioris. Cavebunt etiam Superiores, ne omnibus passim concedant licentiam equitandi, praesertim Fratribus junioribus, qui sunt robustae complexionis, & in literarum studiis non se exercent: quamvis intentio Beati Francisci in hac parte potius pompam & fastum respiciat, quam equitandi opportunitatem excludat.

C A P. IV.

Verba Cap. 4. Praecipio firmiter Fratribus universis, ut nullo modo denarios &c.

In hoc capitulo usus pecuniarum omnium, per se, vel interpositam personam videtur omnino Fratribus Minoribus prima fronte interdictus, ita sonare videtur litera: sed statim tamen in quibusdam casibus videtur concessus, ubi dicitur, tamen pro necessitatibus infirmorum, & aliis Fratribus induendis, & quod Fratres possint equitare, si necessitate cogantur &c. Praeterea, ut communiter interpretantur Doctores, et praecipue quatuor magistri, qui in generali Capitulo, parum post obitum Beati Francisci, ejus regulam explicarunt, videlicet, Alexander de Ales, Gaufridus, Joannes de K k 2 Rupel-

10. Super communi mensa, & cibo.

11. Super destinatione ad emendationem esculentarum, & alia necessaria.

12. Super licentia eundi per mundum.

11. Super itinerantium hospitio.

14. Super accessu ad Principes, & alios, vel ad aliquem locum.

15. Super munere Procuratoris Curiae.

16. Super honorem asportatione.

17. Equitandi licentia.

Rupella, & Ricardus de Media Villa, quorum doctrina in Ecclesia recepta est, sciendum est, quod recipere pecuniam per se, est eam auctoritate propria dispensare, & in suos proprios usus convertere; Recipere vero per interpositam personam, est eam in usum alterius auctoritate propria convertere, & dispensare. Quod Fratres Minores regulariter non fecerunt, quippe qui consensu sint, semper omnia jura, dominium, & proprietatem bonorum omnium suo usui deputatorum penes Ecclesiam Romanam extitisse, usui facti simpliciter contenti; unde mos ille inolevit, & servatum haecenus in Religione semper fuit, ut nulli unquam liceret etiam in Ordine, heredem sibi nominare, neque aliquid disponere de rebus suo usui applicatis, etiam si ex intestato, aut alio quocumque modo sibi obvenerit, nisi accesserit sui Superioris licentia, quae non nisi ex rationabili causa dabitur, quae tamen hodie post decreta Trid. Synodi amplius dari non potest.

Quod vero ad tactum pecuniarum atinet, ex Apostolica auctoritate habetur, quod tactus, aut contractus simplex pecuniarum, nullum crimen, aut turpitudinem impingit, sed crimen est in animo Fratris, qui pecuniam, vel avare recipit, vel occultat, aut ejus dominium, & proprietatem in se transfert contra regulam, quam professus est; quod explicat Beatus Franciscus in capite sexto, cum dicit, Fratres nihil sibi approprient, &c. Neque putandum est Beatum Franciscum contractum pecuniarum simplicem prohibuisse, cum id Evangelium non prohibeat. Regula vero ejus sit haec, ut ipse inquit, sanctum Evangelium observare. Et Divus Bonaventura dicit, quod sine consensu non acquiritur possessio: ergo quamdiu manet in Fratribus voluntas non acquirendi, etiam si in eorum manibus pro eorum necessitatibus pecunia inferatur, non tamen eam recipiunt, secundum quod receptio in eorum regula inhibetur. Unde sequitur, quod Fratres tangentes pecuniam Regulae ipsorum non contradicunt illo simplici tactu: sed neque per hoc vitium proprietatis potest eis adscribi. Verum est tamen, quod peccati illi patres nostri, etiam a tactu pecuniarum voluntarie abstinuerunt, tum ne simplicibus ex hoc aliquod scandalum oriretur, & putarent illos accumulandis pecuniis insudare; tum quia experiebantur erga se ferventem adeo Populorum devotionem, ut nihil suis necessitatibus defuturum unquam dubitarent. Cum autem deseruisset caritas, & frequens Fratrum numerus ex adventibus quotidie elemosynis sustentari nequiret, ne studium Sacrae Theologiae, & aliarum scientiarum, in quibus Ordo noster insignis semper habitus est, inopia pessum iret, placuit summis Pontificibus, & praecipue Martino Quinto, & Sixto IV. nobiscum dispensare, ut ex bonis Romanae Ecclesiae nostram inopiam levare, & erecta literarum Gymnasia conservare possemus. Novissime vero ad conscientias nostras pacandas, ad scrupulosque evel-

lentos, qui in mentibus imbecillium quandoque emergebant, etiam dominium rerum in communi, earumque administratio a sancta Oecumenica Tridentina Synodo concessa nobis est. Quae materia, quoniam communis est cum ea, quae capite sexto tractatur, ad ipsum locum remittitur.

C A P. V.

Fratres illi, quibus dedit Dominus gratiam laborandi &c.

In hoc capitulo Beatus Franciscus hoc unum contendit, ut Fratres sui otium fugiant, quod omnium malorum radix, & fomentum est. Quamobrem statuit, ut his, qui in literis, vel in musica non se exercent, exerceantur in aliquo officio, lanuas pro clausura observent, hortos colant, infirmis, & in gradu collocatis patribus serviant. Verrant domum, accedant ad elemosynam petendam, & similia faciant, quibus otiositati malorum omnium sentinae occurrant.

Qui vero laici fuerint, non permittantur deferre coronam in capite, sed serviant pro horis canonicis dicere *Pater noster*, &c. atque nullo tempore admittantur ad sacros ordines suscipiendos.

Qui voluerint literas discere, examinentur prius a Provinciali Magistro, ut si eos idoneos ad graviora studia invenerit, certiorum faciat generalem Ordinis, qui in aliquo Religionis Gymnasio eos collocet: collocati vero pro Baccalaureis non possint, qui prius in Dialectica non profecerint, conclusionisque in ea professione honorifice non sustinuerint. Qui per multos annos in studiis non profecerint, a Gymnasiis amoveantur, & alii studiosi in eorum locum subrogentur.

Baccalaurei, & doctores studentes exercebunt se alternatim lectionibus, disputationibus, & predicationibus, ut istis tribus simul affuecant, hoc enim modo citius in viros eradito evadent.

Minora literarum Gymnasia ita disponantur, ut quaedam Logicae, quaedam Philosophiae studio applicata sint, ut juvenes, qui dedunt se literis, per gradus ascendant, & non possint in majoribus constitui, qui in minoribus saltem per triennium non steterint. Similiter & Lectores non fiant Regentes in celebrioribus studiis, nisi in minoribus prius eruditionem suam testatam fecerint. In majoribus studiis, ubi sunt Theologiae professores, ultra ordinarios Lectores scholasticos, habeatur lectio Sacrae Scripturae, non dimittendo textum Magistri sententiarum, quem omni triennio, in substantia saltem, Regentes teneantur percurrere, & lectiones incipiant singulo anno post festum Nativitatis B. Virginis. Lectores, qui in publicis universitatibus legunt, teneantur ad arbitrium Generalis, in iis Conventibus, ubi morantur, unam lectionem legere. Curet etiam idem Generalis,

Declaratio super exercitio Fratrum, & illektoratorum.

Super exercitio Fratrum, & laicorum.

Super examine recipiendotum ad Studia.

Super exercitio Studentium.

Super dispositione Gymnasiorum.

ne fiat juvenes in propria domo studere, sed mittat eos extra, ne patria commoda, & affectus eos a studiis abstrahant.

Qui voluerint ad doctoratus insignia promoveri, non admittantur nisi juxta Breve Sanctissimi D. N. Pii Quarti, videlicet in Capitulo Generali praemisso riguroso examine. Supplicari tamen eidem Sanctissimo Domino Nostro, ut amoveatur numerus certus promovendorum, & promoveri possint ii omnes, qui in eodem Capitulo de consilio aliquorum publicorum Lectorum idonei a Generali iudicati fuerint, non nisi eodem riguroso examine praemisso, & praemisso promotorem juramento. Est enim in Ordine tanta eruditorum copia, ut ad tam exiguum numerum restringi non possint, quod in proximis Comitibus Generalibus Florentiae omnes noverunt. At quoniam Fratres extra Italiam constituti (excepta Dalmatia) non nisi difficile, & magnis sumptibus ad Generale Capitulum accedere possunt, statuitur, ut ii omnes, qui voluerint ad magistralem coronam recipi, examinentur in aliqua publica universitate illius regionis, de qua fuerint, propositis conclusionibus in ea facultate, ad quam promoveri voluerint. Qui quidem, si praemisso riguroso examine ab illa universitate digni Doctoratus titulo iudicati fuerint, fidei demque publicam ab ipsa de eorum sufficientia habuerint, possit eos Generalis per suas literas in aliqua universitate, vel a persona auctoritatem habente, ad doctoratus lauream suscipiendam admittere. Nullus vero ad doctoratum, vel ad alium gradum superioritatis de cetero promoveatur, qui prius professionem fidei non fecerit, juxta Bullam praefati Domini Nostri Pii Quarti.

C A P. VI.

Fratres nihil sibi approprient &c.

Circa hoc Capitulum repeti possent, quae supra in praefatione, & in Capite quarto dicta sunt, quod scilicet Nos non habemus in particulari aliquid proprium, sed usum simplicem rerum, quamvis sancta Tridentina Synodus concesserit, ut possimus habere proprium in communi. Ad tollendum tamen omne proprietatis vitium juxta decreta ejusdem sacrosancti Tridentini Concilii, prohibemus omnibus Ordinis nostri Fratribus, & Sanctimonialibus, ne quicquam eorum, bona, immobilia, vel mobilia cujuscumque qualitatis fuerint, etiam quovis modo ab eis acquisita, tamquam propria, aut etiam nomine Conventus possideant, vel teneant, sed statim ea Superiori tradantur, Conventuique, vel Monasterio incorporentur, prout nos ex nunc ea applicamus, & incorporamus, applicataque, & incorporata pronunciamus.

Nec deinceps liceat Superioribus bona stabilia alicui Ordinis nostri concedere, etiam ad usum fructuum, vel usum, administrationem, aut commendam. Esti aliquae licentiae, etiam a Generali, aut alio quovis modo ex quacumque causa adversus

praedicta haecenus concessa reperiantur, eas ex nunc tollimus, & abrogamus. Administratio autem bonorum Monasteriorum, seu Conventuum, ad solos officiales eorumdem ad nutum Superiorum amovibiles pertineat.

Mobilium vero usum ita Superiores permittant, ut eorum suppellex statui paupertatis, quam professi sunt, conveniat, nihilque superflui in ea sit; nihil etiam, quod sit necessarium, eis denegetur; quorum omnium registrum Superiores apud se habeant; & singulo anno reveideant, & Fratres ea vendere, alienare, aut donare nemini valeant. Quod si quis aliter fecerit, vel quidquam etiam, si pecunia sit, tenere deprehensus, aut convictus fuerit, is biennio activa, & passiva voce privatus sit, atque etiam juxta Ordinis nostri constitutiones veluti proprietarius puniatur. Quinimo ad errores istos tollendos praecipit generale Capitulum, ut in singulo Conventu, & Monasterio sit aerarium publicum, ubi reponantur singulorum Fratrum, & Sanctimonialium pecuniae; quae inde non extrahantur sine necessitate a Superiore cognita. Moneamus tamen singulorum Conventuum Superiores, juxta singulorum Fratrum merita, gradum, & necessitates, ex reliquis bonis, & praesertim ab eisdem Fratribus acquisitis, aliqua eis pro studiorum, & laborum sustentatione, largius, & commodius subministrant.

Habeatur vero diligens senum, & infirmorum cura; provideaturque eis de communibus elemosynis in eorum necessitatibus; & in singulo Conventu praeficiatur saltem unus, cui hujusmodi cura committatur.

Et cum quis infirmari ceperit, statim resignet Superiori omnia, quae suo usui fuerint applicata, ut in casu mortis Conventui cedant.

Emolumenta quae ex Priorum Legatis (vel ut vocant) mansionariis proveniunt, in publicam utilitatem convertantur, & nulli particulari tribuantur.

Licentia vero disponendi de bonis suo usui deputatis, aut etiam de cellulis, & Cameris ipsis, nulli Fratri, aut Sanctimoniali tribuatur, sed haec sit Generalis, & Provincialium cura, secundum gradum, & virtutem, ea, quibus videbitur, assignare. Et si quis haecenus a Superioribus Ordinis, aut etiam a Sede Apostolica tam disponendi licentiam obtinuit, nulla censetur.

Quod autem ad Syndicos, vel Procuratores, sanctos, sive operarios atinet, singuli Conventus, & Monasteria, ubi Superioribus Ordinis visum fuerit opportunum, unam, aut alteram illorum, sive plures eligant ad ipsorum Superiorum nutum amovibiles, ut sancta Tridentina Synodus decernit; non quidem ut rerum, & bonorum Ordinis Procuratores, & Rectores, quemadmodum haecenus consuevit, cum nondum Religio haberet proprium in communi, sed ut Conservatores, & Defensores, qui non possint a Principibus, vel Communi-

Super concessione usum mobilium.

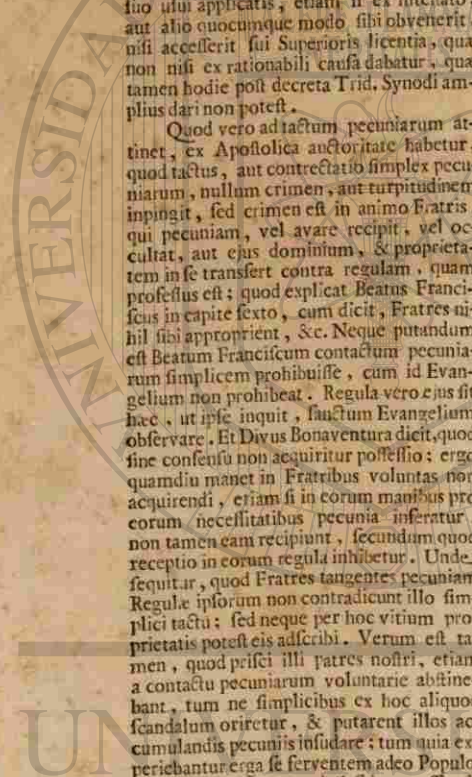
Super cura senum & infirmorum.

Super resignatione usum bonorum per infirmos tendam.

Super dispositione provenientium.

Super nullitate licentiarum disponendi de bonis Ordinis.

Super Syndicatum, & Procuratorum munere.

nitibus institui, sed tantum presentari. Superior vero, qui ei videbuntur, confirmet; & non permittat eos perseverare ultra triennium, nisi Generale Capitulum ex urgenti causa aliter decreverit. Hi vero attingant saltem annum quadragesimum quintum, etiam ubi eis honorum temporalium fuerit cura commissa, teneantur quotiescumque a Superiore, vel Sanctimonialibus requisiti fuerint, de ipsis bonis rationem reddere; qua quidem bona, etiam pecunias ipsas non teneant apud se, sed conserventur in Monasteriis, & non exponantur, nisi iuxta earumdem voluntatem. In spiritualibus vero ullo modo ipsi Syndici, sive operarii non se intromittant, ut infra dicitur. Procuratores ex Ordine, singulo mense coram Fratribus in loco publico suae administrationis rationem reddere teneantur; aliter priventur bonis omnibus suo usui deputatis, etiam ipso Conventu. In quam poenam incidat, etiam, qui mercaturas animalium, societates, vel alias negociationis exercere compertum fuerit. Si quis vero in sua administratione fraudem aliquam, vel factum commiserit, privetur officio, & disciplinetur. & si factum insignis fuerit, etiam a Provincia proferatur, & per decennium ad officia inhabilis habeatur.

Claves, sub quibus bona Conventuum, & Monasteriorum reponuntur, non a Superioribus ipsorum Conventuum, & Monasteriorum tantum, sed etiam ab aliis discretis personis eorumdem locorum custodiantur, qui omnes diligenter introitum & exitum ipsorum honorum in libris describant, & Praelato suo postmodum ostendant.

C A P. VII.

Verba Cap. 7. Si quis Fratrum insigante inimico mortaliter peccaverit.

Duo in hoc capitulo docet nos Beatus Franciscus. Alterum quod Fratres peccantes debeant recurrere. Alterum, quo modo sunt recipiendi. Circa primum statuitur, & ordinatur, ut nullus Fratrum peccata propria, vel proximi sui propalare audeat, nisi Superioribus Ordinis, sub poena carceris per mensem, & unius publicae disciplinae omni sexta feria ipsius mensis.

Nullus etiam audebit literas scribere in infamiam proximi, & Religionis, neque Fratrum scandala, & secreta in Ordine revelare, nisi praedictis Superioribus, sub eadem poena, & excommunicatione latae sententiae, a qua per solum Generalem absolvi possit.

Nemo subterfugiat iudicium sui Magistri Provincialis, neque eum relictiat quousque suam sententiam non protulerit. Qui secus fecerit, exilio a provincia per triennium puniatur, Provincialis tamen procedat in causa. Si vero suspicio fuerit, qua iudicis vehementibus appareat, quod Provincialis procedat ex odio, & passione, possit ac-

cusatus postulare a Generali Collegam, qui una cum Provinciali causam suam expediat. Ipse tamen reus hinc interim recedere non possit, sub poena convicti criminis.

Qui si pro iniuria sibi illata, vel quam praxendit sibi illatam esse ad brachium saeculare recurrerit, & non potius ad Superiores Ordinis, exulet statim a Provincia, & fiat inhabilis ad omnia Ordinis officia.

Non accuset frater fratrem de aliquo crimine coram Superiore, nisi per testes, vel sufficientia inditia probare possit, quod imponit, aliter accusans ea poena mulctetur, quam accusatus sustinere debuisset, & sic semper, quando quis imponit aliquid, quod per testes, vel sufficientia inditia non probetur, poena talionis puniatur, denunciare tamen liceat, & denunciantem Superiori secretum teneat.

Quicumque ex quavis causa in fratrem suum manum violentam iniecerit, sanguinemque fuderit, vel etiam sine sanguine graviter percusserit, ultra poenas delicto congruentes, etiam ad omnia Ordinis officia in perpetuum inhabilis habeatur, & a provincia expellatur, neque ad officia, & a provinciam restitui possit, nisi per Generale Capitulum, & per omnium patrum Definitorum vota. Quas poenas eos quoque incurere volumus, & decernimus, qui convitiis, iniuriis, aliisque modis aliquem ad percussione irritaverit, & alii locorum nostrorum Rectores, sub poena privationis suorum officiorum, huiusmodi reos, etiam si in domo ipsorum non deliquerint, in carcerem conjicere a Superioribus puniendos.

Qui commiserit aliquod facinus, propter quod si esset in saeculo, foret iuxta leges morte plectendus, vel aliquam infamiam, sive ruinam Ordini, sive Ordinis Superioribus intentaverit, perpetuis carceribus condemnetur. Et si aliquo tempore condonatum illi fuerit de his poenis, nunquam tamen ad Conventum suum remittatur, neque habilis ad officia Ordinis habeatur.

Qui verba minus honesta in contumeliam fratrum, & Superiorum etiam in claustris dixerit, pro arbitrio Superiorum jejuniis, & carcere maceretur.

Incorrigibiles, in Capitulis Generalibus, & Provincialibus publice puniantur. Quod si neque hoc modo ad mentem revocari poterunt, ut bene, honesteque vivere velint, suspendantur a divinis, & laicalem ducant vitam, ac serviant Monasterio tanquam laici. Et si perseveraverint incorrigibiles esse, perpetuis carceribus mancipentur.

Circa secundum: Omnibus Superioribus Ordinis praecipit Generale Capitulum, ut Fratres peccantes ita cum iustitia corrigant, ut misericordiae non obliviscantur, & caveant, ne peccatum fratris occultum in propatulo exponant, & qui debent Ordinis misteria tegere, & occultare, eas saeculi auribus non traducant, & manifestas faciant.

CAP. VIII.

Super custodia clavium bonorum conventus.

1. Declaratio super fratrum confessione.

2. Super propalatione secretorum, & scandalorum Ordinis.

3. Super recursum a Provinciali.

4. Super recursum ad brachium saeculare.

5. Super accusatione fratrum.

6. Super offensione fratrum.

7. Super punitione fratrum delinquentium.

8. Super punitione contumeliam in fratres dicentium.

9. Super punitione incorrigibilium.

10. Super correctione fratrum.

C A P. VIII.

Verba Cap. 8.

Universi Fratres, unum de Fratribus istius Religionis teneantur semper habere Generalem Magistrum, &c.

1. Declaratio super modo dandi suffragia in electione Officialium.

Circa caput istud de electione Superiorum Ordinis, & aliorum officialium, explicandus est modus, quo eligi debeant, ut servetur Canon sextus reformationis regularium edita a Sancta Tridentina Synodo, ubi dicitur. In lectione Superiorum quorumcumque, & c. (explicetur totus). Pro executione igitur praesentis Canonis ex decreto Generalis Capituli Florentiae nuper habiti statutum est, ut huiusmodi electiones per ea secreta suffragia fiant, quae nos balotaciones vulgo dicimus; ut puta, in quibus ita facile fraudes non admittuntur, ubi singulorum votorum suffragia calculis lineis, aut laneis colliguntur, hoc scilicet modo, extat vas ligneum duplex, in quod cum quis manus imposuerit, potest calculum suum in quam voluerit partem deponere (una enim pars vota affirmativa, altera negativa colligit) & nemo novit ubi calculus ceciderit, ita ut unusquisque conscientiae suae satisfacere, & ipse a nullo cogi potest. In electione igitur Generalium, Provincialium, Procuratoris in Urbe, Custodum, Guardianorum, & omnium officialium, quibus aliquis gradus administrationis, vel superioritatis in subditos ex electione accedit, fiat electio per balotaciones, & non alio modo. Quicquid secus factum fuerit irritum sit, & inane. In Provinciis Austriae, Bohemiae, Romaniae, Orientis, & Terrae Sanctae, & si quae sunt similes Provinciae, quae eligere suos Provinciales non consueverunt, designentur a Generali per triennium Provinciales, qui tamen in deputandis aliis inferioribus officialibus modo supra dicto utantur. Et ne fraus in calculis oriatur, mandat Generale Capitulum, ut unusquisque accipiat suum calculum a Praesidente Capituli, quo accepto, recta via ad vas balotacionis accedat manu elevata, & digitis extensis, ita ut omnes videant, quod unicus est singulorum calculus. Discreti etiam ad Provinciale Capitulum profecturi, ubi fuerit numerus conveniens fratrum in suis Conventibus, & ipsi Definitores in Capitulo a suis Custodiis per balotaciones eligantur. Qui definitores ad aliud officium non possint assumi, sed perseverent in illo per annum usque ad Capitulum Provinciale, & interim consilio, & auxilio singuli in sua Custodia provinciali, dum visitat, assistant. Quod si Provinciale Capitulum non celebrabitur, ipsi met cum Provinciali totidem alios patres per easdem balotaciones descendent, qui sub nomine Definitorum officiales Provinciae eligant, & per annum similiter perseverent. Et ita fiat singulis annis, quando Capitulum Provinciale non habebitur. Caveant tamen fratres omnes, quibus jus electionis convenit, ne calculum suum alicui tribuant, neque alterius ipsi recipiant, vel fraudem aliquam in modo isto electionis

committant, sub poena expulsiōnis a Provincia, & inhabilitationis ad omnia officia Ordinis.

Qui suas eleemosynas, & alia bona in manu superiorum suorum iuxta modum supra scriptum in capite sexto, non resignaverit, Conventuique non incorporaverit, non possit eligi ad aliquem gradum, & honorem, sed veluti proprietarius puniatur.

Si quis vero via, & favore Principum, & Praelatorum, quasi vi quadam intromittere se in officiis Religionis procuraverit, statim ad ea inhabilis habeatur.

Provinciales peracto sui magistratus triennalis termino, non procurent reeligere iterum a sua Provincia, nisi ex defectu fratrum, vel alia rationabili causa id Generalis per patentes literas permitteret, sub poena excommunicationis latae sententiae, & privationis graduum, quas poenas extendi volumus etiam ad eos, qui eos elegerint.

Commissarii Generales quavis potestate praediti non audeant electos Provinciales, etiam si eorum electioni praesuerint, confirmare, cum id tantum Generalis munus sit, & auctoritas, nisi id in suis patentibus expresse contineretur. Qui secus fecerint, ab auctoritate, & gradibus cecidisse intelligantur.

Procurator in Urbe maneat apud Sanctum Salvatorem de Unda, hyberno saltem tempore, secundum antiquas Ordinis constitutiones, & Summorum Pontificum decreta. Et ad evitandam discordiam unus tantum Procurator, non plures eligantur. Procurator vero electus, sicut & Generalis iuramentum solitum, iuxta Alexandrinam Constitutionem praestare teneatur.

Capitula Generalia, & Provincialia possit Generalis convocare quando, & ubi illi visum fuerit, iuxta tenorem Regulae, de triennio in triennium, vel ad alium terminum majorem, vel minorem. Et vocales, qui vocati fuerint, congruo tempore adesse curabunt, aliter voce activa, & passiva priventur. Qui vero vocales non sunt, ad Capitula non accedant sub poena unius publicae disciplinae.

C A P. IX.

Verba Cap. 9. Fratres non praedicent in Episcopatu alicujus Episcopi, cum, &c.

Tria potissima in hoc Capitulo animadvertenda sunt. Primum ne quis fratrum in Episcopatu alicujus Episcopi audeat praedicare cum ab illis fuerit contradicendum, ut sonat litera, & nuper statuit Sancta Tridentina Synodus sessione octava, canone quarto. Secundum, ne quis officium praedicationis sibi arroget, sed a suis Superioribus mittatur. Tertium, quomodo se habere debeant Praedicatores in eo munere obundo. Circa primum mandat Generale Capitulum omnibus Praedicatoribus Ordinis, ut servent illum punctum Regulae, & Concilii, ne scilicet populo praedicent contradicente Episcopo. Quinimo fratres omnes, honorem, & reverentiam Episcopis exhibeant.

2. Quod oportet tamen non eligantur ad gradus.

3. Et etiam procurent officia, ut hic.

4. Provinciales quando reeligantur possunt.

5. Commissarius Generalis Magistro Generali tantum confirmatur.

6. Procurator in Urbe unus sit, non plures & habitet apud S. Salvatorem in Unda.

7. Capitula a Generali convocantur.

8. Declaratio super observantia Concilii Tridentini, sess. 24. cap. 4.

1565.

Hic Pontifex Bullam Pauli IV. editam contra alienationem ecclesiasticam ad terminos juris reduxit.

Et modo ipse annullat, quatenus alienationes bonorum Ecclesiarum Romanae, & Sedis, & Camerae Apostolicae. Sive cum presentibus, vel necessitate, seu evidenti utilitate factas.

sus illata sibi detrimenta, semotis omnibus omnium iniustis affectibus quoad ejus fieri potest, integrare studeamus.

§.1. Sane licet in Pontificatus nostri principio frequentibus multorum, qui Constitutionem per felicis record. Paulum Papam IV. Praedecessorem nostrum, de rebus Ecclesiae non alienandis, & de alienatis recuperandis editam, tanquam nimis rigorosam, quippe quae nullam inter alienationes ex causa necessaria, vel utili factas, & alias mere voluntarias Ecclesiis damnositas differrentiam faciebat, retractari vehementer instabant, querelis inducti, rem in plena Signatura nostra cognoscere, & multitudinem querelantium sedare volentes, dictam Constitutionem ad terminos juris communis sub data videlicet 3. Idus Septembris. Pont. nostri anno primo, reducere quodammodo coacti fuimus.

§.2. Nos tamen, quos successus temporis experientia longo rerum usu, & quotidiano pastoralis officii nostri exercitio variis modis edocuit, multas alienationes rerum Ecclesiae Romanae, Sedisque, & Camerae praedictarum per aliquos importunis precibus, & aliis variis artibus inductos Romanos Pontifices Praedecessores nostros, & forsitan (quod dolenter referimus) per Nos, nulla rationabili causa suadente, in gravissimam ipsius Ecclesiae lesionem, Dei offensam, populi scandalum, & evidens animarum periculum hactenus factas, & approbatas extitisse, non solum perspicui hujus animarum periculi magnitudine, sed etiam debita erga Deum, & suam, cui Nos praesente voluit, Ecclesiam pietate, tum etiam urgentis conscientiae nostrae testimonii religione percussis, rem omnem cum Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus in Consistorio nostro secreto diligenter duximus perscrutandam; ubi mature considerantes bonam, & fidelem Dei servum, nihil eorum, quae sibi a Domino credita sunt, distrahere, seu negligere, nec aliter quam ex causa vel necessitate, vel evidenti utilitatis alienare: sed cuncta fideliter conservare debere: hinc est, quod his, aliisque iustis de causis moti quarumcumque venditionum, infeudationum, concessionum, & aliarum quocumque nomine nuncupatarum alienationum de Civitatibus, Terris, Oppidis, Castris, Feudis, Dominis, & locis, & aliis stabilibus bonis, ac censibus, & juribus quibuscumque ubilibet constitutis ad Ecclesiam, Sedem, & Camerae praefatas, quomodolibet pertinentibus, & quae pertinentiis, vel pertinere censeantur, cujuscumque qualitatis, quantitatis, excellentiae, & quantumvis maximi, vel minimi momenti fuerint, quibusvis personis, quavis Ecclesiastica, vel seculari, sive mundana, etiam Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali, Cardinalatus honore, seu Marchionali, Ducali, Regali, vel alia quacumque dignitate, seu praesentia praeditis, aut etiam Communitatibus, Universitatibus, Collegiis, & aliis per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros,

ac per Nos dictamque Sedem, ac Camerae ex causa gratiosa, & lucrativa, sine aliqua, vel saltem minime corresponsiva, nec competenti recompensa, seu necessitate, vel evidenti dictae Sedis utilitate id non exigente perpetuo, vel ad recipientium vitam, aut alias ad longum tempus etiam per viam permutationis, hypothecae, recompensa, contractus, etiam jurati, etiam de Fratrum consilio, quovis colore, vel ingenio, etiam Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine, etiam cum quibusvis adversus quascumque revocationes, & alias contrarias dispositiones praeservativas, & in primum statum restitutivas, ac derogatorias derogatoriis, aliisque efficacissimis, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, etiam a quocumque quantumlibet longissimo, & inmemorabili tempore, citra quomodolibet factarum, & concessarum, ac etiam iteratis vicibus approbarum, & innovatarum, contractuumque de super initorum, & juramentorum, necnon quarumcumque Apostolicarum, & aliarum scripturarum, aliorumque hic etiam de necessitate exprimendorum tenores, ac quarumcumque litium, & causarum, si quae desuper ubilibet, & in quavis instantia pendeant, status & merita presentibus, ac si de verbo ad verbum inferrentur pro sufficienter expressis, & insertis habentes, de fratrum ipsorum consilio, & assensu unanimi ex certa scientia nostra, ac de eadem Apostolica potestatis plenitudine, universas, & singulas venditiones, cessiones, infeudationes, locationes, donationes, permutationes, hypothecae, concessionem, & alias omnimodas alienationes, & contractus praefatos quacumque, quocumque, & qualescumque, ac in quorumvis Principum, ac Cardinalium, Patriarcharum, & aliorum Praelatorum favorem, vel eorum contemplatione, per Praedecessores nostros, ac Nos, & Sedem praefatam, necessitate, vel evidenti utilitate Sedis hujusmodi id non exigente, seu sine aliqua, vel saltem minime corresponsiva, neque competenti recompensa, ut praemittitur, factos, & concessos, ac confirmatos, & approbatos, etiam si quantumvis longissima temporis praescriptione robur sumpsisse dici possint, auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuo revocamus, rescindimus, cassamus, irritamus, annullamus, ac viribus omnino vacuumus.

§.3. Declarantes venditiones, cessiones, infeudationes, locationes, donationes, permutationes, hypothecae, concessionem, & ceteras alienationes praemissas nequaquam tenuisse nec tenere, nullumque emptoribus, cessionariis, feudatariis, locataris, donatariis, aliisque rerum ipsarum detentoribus, nec aliquem possidendi titulum, per eas quacumque esse, nec eisdem Ecclesiae, Sedi, & Camerae praedictis asserere potuisse.

§.4. Ac Civitatum, Terrarum, & aliorum locorum eorundem habitatores vassallos, & subditos, dictis illorum detentoribus

Declarat etiam hujusmodi alienationes nunquam tenuisse.

Vassallosque nullum jus vassallagii debere occupare.

1565. nroribus honorum Sedis Apostolicae.

Occupatoresque, bona occupata, & fructus restituere debere.

Clausula praeservativa.

Decretum irritans.

Clausula derogatoria.

bus nullum vassallagii, fidelitatis, vel subjectionis, aut aliud jus, vel obedientiam, alienationum hujusmodi, vel etiam juramenti per eos illis praestiti, quod etiam eis harum scrie relaxamus, pretextu, debere aut illis adstrictos esse.

§.5. Quinimo detentores ipsos ad castrem Civitates, Terras, Castra, Oppida, & loca Sedi, & Camerae praefatis realiter, & cum effectu restituenda, & relaxanda, ac eorum detentores ad fructuum inde post obitum concedentis hactenus perceptorum, & in posterum percipiendorum restitutionem in utroque foro omnino teneri, & ad id etiam sententis, censuris, & poenis Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis, necnon privationis quorumcumque illorum feudorum Ecclesiasticorum per eos etiam legitime obtentorum, & inhabilitatis ad illa, aliisque deinceps obtinenda, ac aliis juris, & facti remediis cogi, & compelli posse.

§.6. Ac decernentes praesentes vim perpetuae legis habere, neque de nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, vel alio quovis defectu notari, seu impugnari posse, sed illas omni exceptione remota, validas, & efficaces fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & inviolabiliter observari.

§.7. Sicque per quoscumque iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, in quavis etiam de praesenti pendente causa, & instantia, subacta eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & definituri debere. Ac irritum quoque, & inane quicquid a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.8. Non obstantibus reductione nostra, & litis pendentis praemissis, ac etiam per Nos praestitis juramentis, & de non tollendo jus quacumque, aliisque quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon privilegiis, indultis, promissionibus, ratificationibus, obligationibus, submisionibus, renunciationibus, & literis Apostolicis, detentoribus praefatis, & aliis quibusvis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacissimis, ac insolitis clausulis irritantibusque, & aliis decretis, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus per Nos etiam Consistorialiter, & contra tales revocationes quomodolibet concessis, ac etiam pluries approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia ex qua forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum inferrentur praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore, permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse paribus, Motu, scientia & potestatis plenitudine derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§.9. Ut autem praesentes ad eorum, quos concernunt, notitiam facilius deducantur, volumus, & mandamus, quod ille in Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, & Cancellariae, ac Camerae Apostolicae valvis per aliquem ex nostris Curatoribus affixae, copia illarum ibi dimissa, universos, & singulos, quorum interest, si citra videlicet infra mensem, si vero ultra montes fuerint, infra tres menses a die affixionis hujusmodi computandos perinde afficiant, ligent, arctentque; ac si illis personaliter intimata fuissent.

Nulli ergo &c. Datum Romae apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo quinto, 15. Kal. Decembris, Pont. nostri Anno VI.

Ego Pius Catholicae Ecclesiae Episcopus.

- Ego Jo. Mi. Cardinalis Saracenus.
Ego Jo. Cardinalis Sancti Vitalis.
Ego Jo. B. Cicada Card. S. Clementis.
Ego Scipio Card. Pisarum.
Ego Jo. Card. Reumannus.
Ego Jo. Ant. Card. Capisuccus.
Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.
Ego Clem. Card. Avaceli.
Ego Jac. Card. Sabellus.
Ego Jo. Ant. Card. S. Georgii.
Ego Bern. Card. Salviatus.
Ego Lud. Card. Simoneta.
Ego F. Card. Paceccus de Toledo.
Ego M. Ant. Card. Amulius.
Ego Jo. Francis. Card. de Gambara.
Ego M. S. Card. de Alta Emps.
Ego Francis. Card. Mantuanus.
Ego Marcus Ant. Card. Columna.
Ego Prolomaeus Card. Comensis.
Ego B. Card. Lomellinus.
Ego Vitellotius Card. Vitellius S. R. E. Cam.
Ego Francis. Card. Aleiatus.
Ego Gulielmus Card. Sirletus.

Sequitur facultas Camerae sup. praedictis.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Decens esse arbitramur, & congruum ita Nos &c. ut supra.
§.1. Nos literas ipsas, ac in eis contenta quacumque suos plenarios, ac debitos effectus sortiri cupientes, Dilecto filio nostro Vitellotio S. Mariae in Via-lata Diacono Cardi-

Forma, & effectus publicandi.

D. F. An. VI. die 17. Nov.

Pape subscr.

Cardinalium subscriptiones

Publicatio.

Alex. Astancollus Mag. Curs.

Exordium.

Cardinali Vitellio nuncupato, nostro ac ejusdem S.R.E. Camerario, per Apostolica scripta mandamus, quatenus in virtute sanctae obedientiae ipse etiam ultra ordinariam sui Camerariatus officii facultatem per se, vel alium, seu alios literas praedictas, ac in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, solemniter publicans, faciat auctoritate nostra executioni debitae demandari, illaque firmiter, & inconcusse observari. Non permittens Sedem, & Cameram praefatas, ac pro eis agentes quoscumque contra literarum earundem tenorem indebite molestari, Contradictores quoslibet, & rebelles, literisque praedictis contravenientes etiam contra eos manu Regia, ac simpliciter, & de plano, ac sine strepitu, & figura iudicii, solaque rei veritate inspecta procedens, per censuras, & penas Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias eius arbitrio infligen., moderari., & applicari. omni quaecumque appellatione, & reclamazione remota, compescendo, §. 2. Non obstant. de una, & duabus, non tamen tribus diebus, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. §. 3. Volumus autem quod praesentis nostri Motus proprii sola signatura, etiam, si videbitur, absque aliqua illius registratura sufficiat, & ubique fidem faciat in iudicio, & extra, quaecumque regula, seu Constitutione Apostolica contraria non obstante. Placet Motu proprio. I.

Deputatio Camerarii executoris dicitur Constitutionis. Deputatio Contrarii non sufficit. Papa subscr.

CXXIII.

Taxa mercedum Notariorum, causarum, Civilium, Gubernatoris, Vicarii, Iudicis Burgi, & Magistrorum Viarum Urbis, & etiam Capitoli in casibus, de quibus per Statuta non est provisum.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Cum nuper generali Reformationi, circa Romanae Curiae officia, & Tribunaia per nostras desuper editas literas provideimus, & inter cetera statuerimus, ut quorumdam Tribunalium Notarii, pro actis coram eis facien. adnotandis, & conscribendis, mercedem juxta taxationem per Nos eis ordinandam, & non ultra, exigere valeant: idcirco Nos illam ad suprascriptum modum duximus reducendam. Quam per Notarios actuarios in causis Civilibus Curiarum Almae Urbis nostrae Gubernatoris, & nostri in eadem Urbe Vicarii, necnon Capitanei Burgi Sancti Petri, & Magistrorum viarum, ac in casibus, in quibus per statuta Urbis specialiter non providetur, etiam Senatoris, ejusque Collateralium, & Capitanei appellationum, ac Magistrorum, Justitiariorum, observari mandamus, sub penis in diebus nostris literis expressis. Utque tam ipsis Notariis, quantum petere valeant, quam partibus litigantibus

Notarii praedicti servent hanc taxam, & tabellam affixam tenent in loco publico.

quantam solvere debeant, jugiter innotescat, jubemus, ut singuli Notarii praedicti, taxationem suprascriptam in vulgari sermone impressam, Tabellam affixam in suo quisque Officio in loco publico, quo ab omnibus inspicere, legi, & intelligi possit, teneant, contrariis non obstantibus quibuscumque. Placet Motu proprio I.

- Pro quocumque Monitorio, Arresto, seu precepto litis introductivo, cum clausula, si quis, &c. nihil.
Pro quocumque petitione, comparitione, protestatione, sive allegatione, bol. unum.
Pro quocumque revocatione inhibitionis de facto factae, Arresti, Sequestri, seu cuiusvis Mandati, bol. duos.
Pro mandato suspicionis fugae, cum examine testium usque ad summam scutorum decem, bol. decem.
Cum productione iurium a decem infra, bol. septem cum dimidio.
A decem supra, cum examine testium, bol. duodecim.
Cum productione iurium a decem supra, bol. decem.
Pro Arresto in carceribus, idem solvitur respective.
Pro mandato de relaxando, cum cautione usque ad summam scutorum decem, bol. quindecim.
Si vero cum consensu, sine cautione, bol. duodecim.
Abinde supra, si cum cautione, bol. vigin-tiquinque.
Si vero sine cautione, bol. viginti.
Pro quocumque mandato in contumaciam, bol. tres.
Pro revocatione Mandati in contumaciam, bol. duos.
Pro non Gravetur, seu mandato de non molestando in forma juris, bol. tres.
Pro quocumque deposito pro quocumque summa in actis facien. nihil.
Pro restitutione depositi pro quolibet scuto in causa mercedum, bol. unum in ceteris.
Pro rogatu cujuscumque obligationis in officio usque ad summam scutorum decem, bol. septem cum dimidio.
Abinde supra, bol. decem.
Extra officium duplum.
Pro cassatione cujuscumque obligationis Judicialis usque ad summam decem, bol. quinque.
Abinde supra, bol. decem.
Pro susceptione termini in iudicio ad solvendum, bol. duos.
Pro quocumque susceptione censurarum in iudicio, que non fiat nisi ultra decem, bol. septem cum dimidio.
Pro moderatione censurarum, bol. duos.
Pro quocumque partito litis decisivo, bol. duos.
Pro quocumque juramento extra Officium: susceptione termini, aut actus judicialis usque ad scutos decem, bol. septem cum dimidio.
Abin-

- Abinde supra, bol. decem.
Pro quocumque Mandato vigore termini in iudicio suscepti, vel censurarum, vel juramento usque ad summam scutorum, quinque, bol. quinque.
A scutis quinque usque ad decem, bol. decem.
A decem usque ad viginti, bol. vigin.
A viginti usque ad quancumque summam, bol. quinquaginta.
Pro decreto supradicti mandati, bol. duos.
Pro quocumque fide de exequendo Mandatum in alia Curia decretum, seu appositionis manus in contumaciam, vel alias non facto processu, bol. duos.
Pro quocumque rogatu procurae in Officio, bol. duos.
Extra vero officium, bol. octo.
Pro productione quorumcumque iurium, articolorum, & interrogatoriorum, bol. duos.
Pro quocumque restitutione iurium cum dimissione copia a decem scutis infra, supra tamen duo in scripturis privatis, bol. septem cum dimidio.
A decem usque ad viginti, bol. quindecim.
A viginti supra, bol. viginti.
Si vero instrumenta, vel alia jura, duplum in quolibet casu praedicto.
Pro relatione ad videndum jurare testes, & illorum reductione, specificatione materiaram, etiam si insimul cum inductione testium fiat, bol. duos.
Pro responsione articolorum, sive preparatoriorum pro quolibet articulo, seu preparatorio, etiam generali, sive fiat verbo, sive fiat per productionem cedula, bol. unum.
Pro examine Testis in quacumque summa, summarie absque articulis, & interrogatoriis bol. septem cum dimidio.
Pro examine super recognitione terrarum, bol. quatuor.
Pro recognitione apocarum bol. tres.
Pro examine super articulis, & interrogatoriis a scutis decem infra, supra tamen decem, bol. decem.
A decem usque ad viginti, bol. quindecim.
A viginti usque ad quancumque summam, bol. vigin-tiquinque.
Si vero articuli, & interrogatoria fuerint excessiva, solvatur arbitrio Domini.
Extra vero officium solvatur duplum.
Pro copia testium publicorum, solvatur ad rationem ut supra pro examine.
Pro quocumque informatione iudici faciendae cum ostensione actorum, iurium, vel testium, a quinque ducatis infra, bol. tres.
A quinque usque ad decem, bol. sex.
Abinde supra, bol. septem cum dimidio.
Et unica tantum informatio in omnibus casibus solvatur.
Et si fiat extractus, vel Registrum, nihil solvatur pro informatione.
Pro quocumque decreto diffinitivo, vel

- nota sententiae vim diffinitivae habent. usque ad summam scutorum quinque, bol. quinque.
Usque ad decem, bol. decem.
Usque ad viginti, bol. triginta.
Usque ad quancumque summam, bol. quinquaginta.
Pro quocumque mandato vigore sententiae servatis servandis, vel causa cognita, usque ad summam scutorum quinque, bol. septem cum dimidio.
Usque ad decem, bol. decem.
Usque ad viginti, bol. triginta.
Usque ad quancumque summam, bol. quinquaginta.
Pro copia cujuslibet commissionis, bol. decem.
Pro copia simplici cujuslibet instrumenti in actis rogati, bol. septem cum dimidio.
Pro copia subscripta pro fide eorumdem, bol. decem.
Pro copia articolorum, si sit magna scriptura, bol. decem.
Pro copia cujuslibet petitionis partiti juramenti, allegationis, & cujuscumque alterius actus judicialis in actis facti, bol. duos.
Pro mandato de evacuando domum, bol. viginti quinque.
Pro quocumque mandato de consignandis pignoribus, b. tres.
Pro quocumque decreto confessionis debiti bol. duos.
Pro quibuscumque literis declaratoriis vigore Monitorii, vel in illarum loco Mandato in contumaciam, b. triginta septem cum dimidio.
Pro quibuscumque literis excommunicatoriis, sive deligatoris vigore obligationis in forma Camerae, vel monitorii reintegrati, vel mandato loco illarum usque ad summam vigin-tiquinque scut., bol. triginta septem cum dimidio.
A vigin-tiquinque usque ad quancumque summam, bol. quinquaginta.
Pro absoluteione a censuris, bol. septem cum dimidio.
Pro instrumento absoluteionis a censuris idem solvatur, prout in literis.
Pro quocumque Brachio seculari, solvatur duplum ad rationem summae praedictae.
Pro monitorio extra Urbem in illius districtu, bol. vigin-ti.
Pro rogatu instrumenti possessionis infra moenia Urbis, bol. triginta septem cum dimidio.
Extra vero moenia Urbis, arbitrio Domini.
Pro inventario de bonis, extra officium, bol. quinquaginta.
Pro publicatione instrumentorum, serventur statuta Urbis.
In causis a quinque infra, specificentur materiae in actis, & examinentur testes absque articulis, & interrogatoriis, & Notarius teneatur super generalibus examinare, & si pars voluerit dare interrogatoria, concordet Notarium.
Et si agatur de bonis, & non de pecunia-

rum quantitibus scetur arbitrio Domini, qua taxa solvi debeat.
 Pro exactationibus fiendis, prout haecenus fieri consueverint, pro quolibet folio habentibus lineas vigintiduas in qualibet pagina, bol. septem cum dimidio. b. 7 1/2
 In causis Commissariis, pro comparitione, & relationibus, nihil recipiatur, & in omnibus casibus solvatur, prout in aliis Urbis tribunalibus solvi solitum, & consuetum est.
 A pauperibus miserabilibus personis solvere impoten. nihil iuxta formam literarum nostrarum accipiant.

CXXIV.

Taxa mercedum Notariorum causarum criminalium Gubernatoris, Auditoris Camerae, Vicarii, & Senatoris Urbis, ac Judicis Burgi.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio, &c.

Notarii predicti servent hanc taxam, & tabellam affixam teneant in loco publico.

Cum nuper generali reformationi circa Rom. Curiae Officia, & Tribunalia per nostras desuper editas literas providerimus, & inter cetera statuerimus, ut quorundam Tribunalium Notarii pro actis eorum eis facien., adnotandis, & conscribendis mercedem iuxta taxationem per Nos eis ordinandam, & non ultra, recipere valeant. Idcirco Nos illarum adsupradictum modum duximus reducendam, quam per Notarios actuarios in causis criminalibus Curiarum Almae Urbis nostrae, Gubernatoris, Auditoris Camerae, Vicarii, Senatoris, ac Burgi observari mandamus, sub poenis in dictis nostris literis expressis, utque tam ipsis Notariis, quantum petere valeant, quam partibus litigantibus, quantum solvere debeant, jugiter innotescat, jubemus, ut singuli Notarii predicti taxationem subscriptam in vulgari sermone impressam, & tabellam affixam in suo quisque officio, in loco publico, quo ab omnibus inspicere, legi, & intelligi possit, teneant, contrariis non obstantibus quibuscumque.

Placet Motu proprio. l.

Pro receptione quarelae ex officio, vel ad instantiam partis, seu in officio, si ve extra officium. nihil.
 Pro examine testium pro informatione Curiae: si ve in officio, si ve extra officium, similiter ex officio, vel ad instantiam partis. nihil.
 Pro examine eorum in carceribus. nihil.
 Pro quolibet Monitorio, inhibitione, vel sequestro in curia, cum clausula. Si quis. sc. b. 3
 Pro alia inhibitione, arresto, monitorio, vel sequestro sine d. clausula. sc. b. 5
 Pro quolibet significatione, cum fideiussione si ve obligatione. sc. b. 15
 Pro simili significatione, absque fideiussione

& obligatione. sc. b. 10
 Pro monitorio poenali, citatione, inhibitione, sequestro, arresto, aut alio quovis instrumento, si ve in curia, si ve extra curiam, si ve auctoritate ordinaria, si ve commissaria pro Fisco. nihil.
 Pro simili monitorio in curia in vim commissionis, si adest instigator secretus, vel apertus, carlen. quinque sc. b. 37 1/2
 Pro monitorio vel sequestro extra curiam auctoritate ordinaria, si adest instigator ut supra. sc. b. 25
 Pro monitorio, vel sequestro extra curiam in vim commissionis, si adest similis instigator secretus, vel apertus. sc. b. 1
 Pro inhibitione in curia vigore commissionis, ad instan. partis vel si adest instigator, ut supra carl. quinque. sc. b. 37 1/2
 Pro inhib. simili extra Curiam sc. b. 60
 Pro citatione etiam cum inhibitione vigore commissionis, etiam per edictum extra curiam, ad instantiam partis vel si adest instigator ut supra. sc. b. 1
 Pro compulsoriis, vel specialibus extra curiam vigore commissionis. sc. b. 1
 Pro instrumento remissoria. sc. b. 1
 Pro literis missivis pro examinand. testibus extra Cur. loc. remissor. sc. b. 20
 Pro literis declaratoriis ob non paritionem monitorii extra curiam, c. 10. sc. b. 75
 Si in causa commissaria. sc. b. 1
 Pro brachio seculari similiter ob non paritionem monitorii extra curiam, c. 10. sc. b. 50
 Pro brachio seculari, vel mandato executorio loco executorialium extra curiam in causa commissaria. sc. b. 2
 Pro mandato de capiend. extra curiam auctoritate ordinaria, ad instantiam partis, vel instigatoris secreti vel aperti. sc. b. 25
 Si in causa commissaria. sc. b. 1
 Pro edicto tempore vacantiarum. sc. b. 50
 Pro comparition. relaxion. jurium product. vel aliis quibusvis actis pro Fisco. nihil
 Pro quolibet relatione, comparition. protestation. jurium production. vel alio actu parte instante. sc. b. 2
 Pro actu depositi pecuniarum. nihil
 Pro consignatione depositi pro quolibet scuto. b. 1
 Pro consignatione pignoris vel rei depositatae. sc. b. 7 1/2
 Pro examine cujuslibet testis in causa capitali, vel in qua veniret imponenda poena corporis afflictiva, cum articulis, & interrogatoriis, vel cum interventu Domini Judicis, vel Fisci, in officio, vel domo ipsius Judicis. sc. b. 50
 Si extra domum, & officium, etiam si testis sit egregius, vel illustris super eisdem, sc. b. 1
 Si absque interrogatoriis, & interventu Judicis, & Fisci, vel super bona fama, aut super uno, vel duobus articulis tantum in officio. sc. b. 25
 Si extra officium, etiam si testis sit illustris, ut supra. sc. b. 4
 Pro examine testis in aliis causis non capitalibus, super articulis, & interrogatoriis, vel cum interventu Judicis, vel Fisci, in officio. sc. b. 3
 Si

Si extra officium, etiam si testis sit egregius, vel illustris. sc. b. 50
 Si absque interrogatoriis, & interventu Judicis, vel Fisci in officio. sc. b. 15
 Si extra officium. sc. b. 25
 Si materia in articulis vel interrogatoriis fuerint excessiva, in quolibet ex casibus praedictis attendatur taxa iuxta excellivitatem Arbitrio D. Judicis.
 Pro exam. testis in of. summarie, absque articulis, & interrogatoriis. sc. b. 10
 Si extra officium. sc. b. 15
 Pro ostensione deposition. testium publicatorum absque copia, solvatur medietas eius quod solutum fuerit pro examine respective.
 Pro copia ipsius deposition. testium pro quolibet fol. contin. lineas 25. sc. b. 7 1/2
 Pro quolibet folio copia indiciorum continen. lin. 23. & pro quolibet lin. 12. syllabas si unus tan. reus fuerit. sc. b. 5
 Si duo vel plures rei fuerint, pro quolibet fol. simili carlen. unum. sc. b. 7 1/2
 Pro quolibet centenario fol. registri in causis ordinariis, si ad instan. partis fieri contingat, dummodo pagina fol. contineat lineas 24. & registrum vel extractus cur. Capitol. factus fuerit jux. for. Motus proprii SS. D. N. D. Pii PP. IV. sc. b. 1 1/2
 In causis vero commissariis a principio cum totidem 24. lineis, & iuxta formam ejusdem Motus proprii, pro quolibet centenario. sc. b. 4
 Pro quolibet folio extractus facti cum lineis, & juxta tenorem dicti Motus proprii. sc. b. 7 1/2
 Pro quolibet centenario rubricaturae processus de partib. sc. b. 50
 Pro mandato de relaxand. aliquem in causa capitali, vel alia, in qua veniret imponenda poena corporis afflictiva, ubi praecesserint indicia, & reus fuerit examinatus, nec fuerit lata & subscripta sententia. sc. b. 50
 Ubi vero reus praecedentibus indicis examinatus, fuerit condemnatus vel etiam tam ante, quam post composuerit, aut solverit poena, seu ex gratia poena ei remissa fuerit. sc. b. 1
 Pro mandato de relaxando aliquem in alia causa, ubi praecedent indicia, & reus componat, vel penam solvat, aut condemn. ex gratia liberetur. sc. b. 30
 In aliis vero quibusvis casibus pro simili mandato de excarcerando. sc. b. 20
 Pro rogitu cujuslibet fideiussionis in officio, vel carcere. sc. b. 10
 Si extra officium & carcer. sc. b. 20
 Pro mandato de capiendo aliquem pro indicis, vel pro curia informatione. nihil.
 Pro mandato de capiendo pro cautione de non offendendo. sc. b. 7 1/2
 Pro non gravetur. sc. b. 5
 Pro mandato de evacuando servatis servandis. b. 20
 Pro inventario in causa capitali. sc. b. 1
 Pro simili invent. facto de mandato Judicis in quavis alia causa criminali plus vel minus Arbitrio Judicis. sc. b. 50
 Bull. Rom. Temp. IV. Par. II.

Pro simili inven. in causa civ. sc. b. 20
 Pro extimatione, subhastatione, & venditione bonorum mobilium, vel se movementium Fisco incorporatorum, usque ad valorem scut. 10. b. 15
 A scut. 10. usque ad 20. sc. b. 30
 A scut. 20. usque ad 50. sc. b. 75
 A scut. 50. usque ad 100. sc. b. 1
 A scut. 100. usque ad 500. sc. b. 2
 A sc. 500. usq. ad quacunque sumam sc. b. 3
 Pro adeptione possessionis bonorum stabilium Fisco incorporatorum intra mœnia. sc. b. 1
 Si extra, solvatur iuxta importantiam cause, & distantiam loci, arbitrio Domini Judicis.
 Pro subhastatione, venditione, & deliberatione similium bonorum stabilium usque ad valorem scut. 100. sc. b. 1
 Ab inde supra capiatur arbitrio ejusdem Domini Judicis.
 Pro nota sententiae definitive, declaratoriae, vel interlocutoriae, in quavis instantia, pro Fisco. nihil
 Pro nota sententiae absolutoriae definitive in causa capitali in prima instantia, pro quolibet reo. sc. b. 4
 Si in secunda instantia. sc. b. 3
 Si in tertia instantia. sc. b. 2
 Pro simili nota sententiae in alia causa, in qua veniret imponenda poena corporis afflictiva, in prima instantia. sc. b. 3
 Si in secunda. sc. b. 2
 Si in tertia. sc. b. 1
 Pro simili nota sententiae absolutoriae definitive in causa non capitali, & in qua non veniret imponenda poena corporis afflictiva in prima instantia. sc. b. 2
 Si in secunda. sc. b. 50
 Si in tertia instantia. sc. b. 1
 Pro simili nota sententiae declaratoriae in quavis causa, & instantia. sc. b. 1
 Pro nota sententiae definitive in causa discussionis, recipiatur jux. importantiam cause arbitrio Domini Judicis.
 Pro nota decreti habentis vim sententiae definitive in quolibet ex casibus praed. capiatur pro medietate, iuxta taxam praedictarum sententiarum respective.
 Pro quolibet folio copie articulorum, vel jurium productorum carl. unum. sc. b. 7 1/2
 Pro restitutione jurium. sc. b. 25
 Pro quolibet salvoconducto pro homicidio ad quodvis tempus, si forte dari contingat de mandato SS. D. N. sc. b. 1
 Si pro alio minori delicto. sc. b. 50
 Pro decreto ad exequendum mandatum jam decretum revocationis, inhibitionis, vel sequestri de consignando bona depositata, vel similis naturae, una cum fide, vel mandato desuper opportuno carl. unum. sc. b. 7 1/2
 Pro cassatione cujuslibet simplicis fideiussionis, obligationis, vel quarelae. sc. b. 10
 Pro cassatione similis fideiussionis, vel quarelae in quibus secutus fuerit processus, vel examen inquisiti, non tamen, condemnatio. sc. b. 20
 Pro cassatione similis fideiussionis, vel obli-

gationis in causa gravi, & pro persona tertia, attendatur importantia ipsius cause, & persona inquisita, & stetur iudicio Domini Iudicis, nisi partes fuerint inter se concordantes. *sc. 1*

Pro cassatione processus in causa capitali, pro quolibet inquisito. *sc. 1*

Si in causa minori, in qua tamen veniret imponenda poena corporis afflictiva. *sc. b. 75*

Pro cassatione processus in alia causa non capitali, in qua non veniret imponenda poena corporis afflictiva. *sc. b. 50*

Pro cassatione processus in causa gravi, & pro persona tertia attendatur importantia cause persone, & stetur iudicio Domini Iudicis, ut supra.

Pro instrumento sententiae in causa capitali. *sc. 2*

Pro simili instrumento in causa, in qua tamen veniret imponenda poena corporis afflictiva. *sc. 1. b. 50*

Pro simili instrumento in causa minori. *sc. 1*

Pro instrumento sententiae declaratorie, absolutiois, vel decreti habentis vim similis sententiae. *sc. b. 50*

Pro susceptione censurarum, vel termini in iudicio. *sc. b. 5*

Pro fide cujuslibet actus judicialis. *sc. b. 10*

Pro fide decreti visitae, extra diem visitae. *sc. b. 5*

Pro rogitu procurae in officio. *sc. b. 5*

Si extra officium. *sc. b. 10*

Pro expensis contumacialibus, in causa capitali ordinaria, in qua praecedentibus iudicis reus fuerit monitus, & in contumaciam condemnatus. *sc. b. 50*

Si in causa non capitali, in qua tamen modo praemisso reus sit in poenam corporis afflictivam condemnatus. *sc. 1*

Si in alia minori causa, in qua eodem modo reus sit tantum in poenam pecuniariam, condemnatus. *sc. b. 50*

Pro similibus expensis contumacialibus in causa commissaria in primo capite, ut supra. *sc. 2. b. 50*

Si in secundo. *sc. 2*

Si in tertio capite. *sc. 1. b. 50*

Si vero huiusmodi expensae fuerint in causa gravi, vel pro persona tertia, exigatur juxta importantiam cause, & qualitatem persone, arbitrio Domini Iudicis.

Pro quibusvis aliis instrumentis, expeditionibus, & scripturis, quorum merces in praesenti taxa non exprimitur, & etiam in praesentis in quibus videlicet Controversia inter Notarium, & partem ori contingerit, stetur arbitrio Domini Iudicis.

Eadem taxa praesentis servetur in quibusvis officiis criminalibus praedictis, etiam in causis mixtis, vel etiam civilibus, criminalibus dependentibus, aut quibus de interesse Fisci agitur.

In aliis vero mere civilibus in eisdem officiis tractandis, etiam in casibus praedictis, servetur taxa Notarii civilibus, novissime imposita.

In omnibus casibus praedictis, & aliis quomodolibet contingentibus, pro paupere

nihil penitus recipiatur, & de paupertate stetur relationi Domini Advocati, vel procuratoris pauperum, & ubi opus fuerit, loco copiae, inditorum, vel jurium, ostendantur originalia ipsi Domino Advocato, vel Procuratori dictorum pauperum gratis.

CXXIV.

Privilegia, gratias, & indulta per Summos Pontifices, ab Innocentio II., usque ad Julium III. inclusive concessa Congregationi Canonico Regularium Lateranensium approbat, & confirmat, sicuti etiam pro bono Congregationis regimine statuta edita, ac edenda, & promulganda.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Pastoralis officii cura Nobis, meritis licet imparibus, ex alto commissa Nos excitat, & inducit, ut circa statum personarum Ecclesiasticarum quarumlibet, praesertim sub iavi Religionis iugo studio pie vite vacantium salubriter dirigendum operis studiis jugiter intendamus, ac iis, quae propterea praecessisse dicuntur, ut firmiora persistant, cum a Nobis petitur, Apostolici muniminis praesidium impartiamur, aliasque desuper disponamus, prout locorum, & temporum qualitate pensata, in Domino conspicimus salubriter expedire.

§. 1. Sane dilectus filius Jacobus Ferrarjen., Canonico Regularium, Ordinis Sancti Augustini, Congregationis Domini Salvatoris Prior Generalis Nobis nuper exposuit, quod fel. recor. Innoc. II., Eugenius III., Anastasius IV., Lucius II., Alexander III., Lucius, Urbanus, & Honorius similiter III. Gregorius IX., Gregorius XII., Martinus V., Eugenius IV., Calixtus III., Pius II., Paulus, & ipse II. Sixtus IV., Innocentius VIII. Alexander VI., Julius II., Clemens VII., Paulus III., Julius etiam III., ac diversi alii Romani Pontifices Praedecessores nostri diversa privilegia, gratias, facultates, immunitates, & indulta, tum spiritualia, tum temporalia, tam Congregationi Canonico Regularium, quam eorum Monasteriis, & aliis regularibus locis, ac Personis per diversas eorum litteras concesserunt, ac indulerunt, ac praefati Praedecessores, seu eorum aliqui constitutiones Congregationis huiusmodi, etiam eas, quibus cavetur expresse ne generalia statuta, vel diutius per eandem Congregationem observata, & communiter approbata consuetudines, & per Priorem generalem, aut Visitatores Congregationis ipsius ullo modo immutari, seu alia de novo edi, vel institui queant, nec de novo edita, vel instituta vim constitutionis habeant, nisi prius a duobus ex tribus electo-

Ex Bull. Can. Later. p. 136.

Exordium.

Aliqui enunciantur Pontifices, qui privilegia concesserunt.

Declarationes a quibusdam Pontificibus factae.

rum partibus in tribus Capitulis Generalibus continue, & immediate celebratis approbata, & confirmata fuerint, comprobant, & confirmant, ac postea nonnullas, etiam alias constitutiones, quae ad Religionis incrementum, & Canonico Regularium Personarum, Congregationis ejusdem tranquillitatem, commodum, & utilitatem facere viderentur, per tria Capitula generalia rite, & canonice juxta privilegiorum, & constitutionum praedictorum formam approbatas, & confirmatas Congregatio, & Canonici praedicti ediderunt, ac promulgant, utpote de poena in constitutionum novatores de actis Congregationis conscribendis, de festis Sanctorum Canonico Regularium celebrandis, de officio divino in Choro. dum organa pullantur, recitando, de locationibus ante tempus non prorogandis, de Apostatis Congregationis non recipiendis, de processibus Congregationes alias non admittendis, atque alias quascunque, de quibus in diversis actis, & documentis publicis Ordinibus, & Congregationis praedictorum plenius dicitur contineri. Quare idem Jacobus Prior Generalis Nobis humiliter supplicavit, ut pro salubri eorundem Congregationis directione supra dictis omnibus, & singulis, atque aliis quibuscunque privilegiis, gratiis, facultatibus, immunitatibus, & indultis eidem Congregationi, & Canonico, ac eorum Monasteriis, & aliis regularibus locis, necnon bonis, & Personis, tam Apostolica, quam ordinaria auctoritate, ut supra concessis, & indultis, atque usu receptis, & consuetudine legitime praescripta acquisitis, necnon eorundem Congregationis constitutionibus, tam per Paulum III., & Julium similiter III. Praedecessores praefatos comprobatis, & confirmatis, quam aliis postea editis, & promulgatis, ac per tria eorundem Congregationis Capitula generalia successively celebrata rite, & canonice juxta privilegiorum, & constitutionum praedictorum formam approbatis, & confirmatis quibuscunque, ac in posterum edendis, & promulgandis, ac (ut praefertur) approbandis, & confirmandis, ut uberiorem roboris firmitatem obtineant, nostrarum approbationis, & confirmationis robur adiacere, aliasque in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignemur.

§. 2. Nos igitur, qui religiosarum personarum quarumlibet salubrem directionem sinceris desideramus affectibus, huiusmodi Jacobi Prioris Generalis praefati supplicationibus inclinati supradicta omnia, & singula, atque alia quaecunque privilegia, gratias, facultates, immunitates, & indulta eidem Congregationi, & Canonico, ac eorum Monasteriis, & aliis regularibus locis, necnon bonis, & personis, tam Apostolica, quam ordinaria auctoritate concessa, & indulta, atque usu recepta, & consuetudine legitime praescripta acquisita, necnon eorundem Congregationis, tam per Paulum, & Julium Praedecessores praefatos comprobatis, & confirmatis, quam

alias postea editas, & promulgatas, ac per tria eorundem Congregationis Capitula generalia successively celebrata rite, & canonice juxta privilegiorum, & constitutionum praedictorum formam approbatas, & confirmatas quascunque, ac in posterum edendas, & promulgandas, ac (ut praefertur) approbandas, & confirmandas, quorum privilegiorum, & constitutionum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omissis, inserti forent, praesentibus haberi volumus pro expressis, Apostolica auctoritate tenore praesentium ex certa scientia approbamus, & confirmamus, ac illis perpetuae firmitatis robur adiacimus, omnesque, & singulos juris, & facti defectus, si qui forsitan in Constitutionibus praedictis intervenerint, supplemus, eaque omnia inviolabiliter observari, & Congregationi, ac Canonico praefatis suffragari, sicut in praemissis omnibus, & singulis per quoscunque Ordinarios, ac alios Iudices, & Commissarios quavis auctoritate iudicari, & definiti debere, necnon quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari irritum, & inane decernimus. Non obstantibus praemissis, & quibusvis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, & generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Ordinibus, & Congregationis praedictorum, etiam juramento, & confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis quomodolibet, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolice potestatis plenitudine, aut alias quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialibus, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omissis, & forma in illis tradita observata, inserti forent, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscunque. Volumus autem, & dicta auctoritate decernimus, ut praesentium transumptis, etiam impressis, alicujus Notarii publici manu subscriptis, & alicujus persona in dignitate Ecclesiastica constituta sigillo munitis, ea prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quae originalibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensa.

Datum Romae apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 4. Aprilis 1562., Pontificatus nostri anno III.

D. P. An. III. die 4. Aprilis.

M a PIUS

PIUS QUINTUS
PAPA CCXXVII.
ANNO DOMINI MDLXVI.

Pius Quintus, Alexandrinus, de Ghisleris, Frater Michael antea dictus, Ordinis S. Dominici, Presbyter Cardinalis tituli S. Mariæ supra Minervam. Creatus septimo Idus Januarii, Coronatus 16. Kal. Feb. 1566. creavit Cardinales 21. Vixit annos VI., menses III., dies XXIII. Obiit Kal. Maii, anno 1572. sepultus fuit in Basilica S. Petri, postea a Sixto Quinto ad sacram Ædem S. Mariæ Majoris in Sacellum ad Præsepe constructum translatus fuit. Vacavit Sedes dies XI.

Gubernatoribus Provinciarum, & terrarum suæ Sanctitati, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ mediate, & immediate subiectarum, ac eorum Locatenen, officialibus, barisellis, & aliis ministris, necnon aliis locorum Ordinariis, ceterisque magistratibus, & officialibus, ac cuiusvis conditionis, & status hominibus, in omnibus & singulis terris, oppidis, & civitatibus, ac in tota Republica Christiana existent. sub excommunicationis lata sententiæ, ac indignationis suæ Sanctitatis, & aliis arbitrio suæ Sanctitatis, & Illustrissimorum & Reverendissimorum Dominorum Cardinalium Inquisitorum generalium imponendis, & exequendis penis, ut eisdem Cardinalibus Inquisitoribus, ac eorum præceptis, & mandatis in quibuscumque officium S. Inquisitionis concernen. pareant, & obediant.

§.1. Reges vero, Duces, Comites, Barones, & quosvis alios Principes seculares in Dei nomine rogavit, ut eisdem Cardinalibus Inquisitoribus, eorumque officialibus faverent, auxiliumque præbeant, & a suis magistratibus subditis auxilium præberi faciant in negotiis ad dictum officium spectant.

§.2. Necnon carceratos quoscumque pro quibusvis delictis, & debitis etiam atrocibus apud dictum Inquisitionis officium quomodolibet delatos, vel denunciatos, suspensam aliorum criminum inferiorum cognitione, ad eosdem Cardinales, & Inquisitionis carceres, ibidemque ad criminis hæresis totaliter cognitionem, & expeditionem retinendos, & postea ad eosdem officiales pro aliorum criminum expeditione remittendos, sine mora transmittant.

Reges & Principes, favent eisdem.

Carcerati pro aliis causis, si de hæresi inquirantur, transmittantur ad Inquisitores.

II.

Quod beneficia curata in Alma Urbe, eisque districtu, prævio examine Cardinalis Vicarii Romani Pontificis conferantur.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

§.1. **C**upientes ut beneficia Ecclesiastica curam animarum habentia, maxime in hac Alma Urbe nostra, quæ totius mundi caput existit, & a qua ceteræ exemplum capere debent, personis dignis, & habilibus, quæ in loco residere, ac curam per se ipsos exercere valeant, juxta sacrorum Canonum decreta, ac examinatis, & ad ea obtinen. idoneis, & habilibus, & per examinatores ad id juxta novissime Mæcennici Conc. Trid. decreta deputatos, repositis, & approbatis, conferantur.

§.2. Tenore præsentium statuimus, atque decernimus, quod occurrente vacatione, tam per obitum, quam resignationem, aut alias quomodolibet beneficiorum Ecclesiasticorum curam, ut præfertur, animarum habentibus, in eadem Urbe nostra, eisque districtu, nulli de eisdem provideatur.

Ut beneficia ecclesiastica curata in Urbe, & eius districtu idoneis personis conferantur.

Statuit hic Pontifex quod personæ, quibus beneficia curata conferenda sunt, ab eorum Vicario examinentur, & approbentur.

Omnes officiales obedire Inquisitoribus generalibus.

UNIVERSITATIS
UNIVERSITATIS
UNIVERSITATIS

UNIVERSITATIS
UNIVERSITATIS
UNIVERSITATIS

tur, aut illa conferantur, aut ad ea instituantur, eligantur, aut alias quovis modo disponatur de eis, per quosvis Ordinarios collatores, etiam S. R. E. Cardinales, ad quos etiam ratione titularum suorum, collatio, institutio, aut quævis alia dispositio spectat, & pertinet, nisi is, cui provisio, collatio, institutio, electio, aut quælibet alia dispositio in personam illius facien. sit, per dilectum filium nostrum Jacobum tituli S. Mariæ in Cosmedin Presbyterum Cardinalem, de Sabellis nuncupatum, nostrum in dicta Alma Urbe, eisque districtu Vicarium generalem, prævio examine, per examinatores ad hoc deputatos, idoneus, & habilis repertus, & approbatus fuerit.

§.3. Provisiones, collationes, institutiones, & quævis alias dispositiones aliter factas quibusvis personis, nullas, invalidas, nulliusque roboris, vel momenti, ac nullum titulum, etiam coloratum possiden. eis tribuere, sed beneficia præfata, adhuc, ut præfertur, vacare, & per Nos, vel alios, ad quos illorum collatio spectat, personis dignis, & habilibus conferri, & de eis disponi posse. Non obstantibus provisionibus, collationibus, & institutionibus, electionibus, & aliis dispositionibus factis, si que per quoscumque Judices &c. sublata &c. c. judicari debere, irritum quoque &c.

§.4. Non obstantibus præmissis, Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, privilegiis quibuscumque, quibusvis etiam S. R. E. Cardinalibus concessis, & innovatis, ac indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque verborum, & tenore formis, latissime extendendis, quibus omnibus &c. illorum tenores &c. habent, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque cum clausulis opportunis, & consuetis.

Collationesque aliter factæ nulle sint.

Quibuscumque non obstantibus.

Papæ subscript.

Placet Motu proprio. M.

III.

Renovatio declarationis Pii PP. IV. qua cavetur, ne Castra, & loca Comitatus Venayssini, locentur infendentur, aut alio quovis titulo a S. R. E. alienentur.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Æquum reputamus, & rationi consonum, ut ea, quæ de Romani Pontificis gratia processerunt, licet ejus superveniente obitu, literæ Apostolicæ super illis confectæ non fuerint, suum consequantur effectum.

§.1. Dudum siquidem cum, sicut se: rec: Pio Papæ Quarto Prædecessori nostro ex dilectorum filiorum nobilissimi viri Pauli de Thezauo domini in temporalibus, de Metameis, qui etiam condominus in temporalibus Venæcæ & Sancti Desiderii locorum Carpentoracten. Diocesis erat, & Syffridi Guillelmi

Civis Carpentoracten. Legum Doctoris Procuratoris generalis, dilectorum filiorum trium statuum Comitatus nostri Venayssini oratorum ea de causa a præfatis statutis ad ipsum Prædecessorem, Sedemque Apostolicam specialiter transmissorum relatione satis innoverat, dilecti filii nostri Incolæ & abitatores dicti Comitatus nostri tunc Prædecessoris, Sedisque prædictorum Subditi in eo diutino Hereticorum Ugonottorum nuncupatorum bello, in quo ipsi perfidi homines majorem partem illius patriæ igne, ferroque inhumaniter devastaverant, & ad magnam paupertatem inopiamque redegerant, ultra incendia & sacrilegia Oppidorum, Villarum, Domorum, & sacrarum adium ingens damnum ad extimationem summæ sexcentorum millium scutorum auri perpessi fuerant, ac expensas gravissimas tam in pecunia numerata, quam cibariis, & alimentis ipsius Prædecessoris militibus per eos exhibitis ad summam aliorum Ducentorum Millium scutorum similium pro sacrosanctæ Fidei, & Sedis, Patriæque defensione libenter subierant, & non solum fortunâ suam, sed etiam proprium sanguinem, vitamque illi operi sanctissimo promptissime exposuerant.

§.2. Idem Prædecessor, cujus inuncti sibi officii debitum indubitanter exigebat, ut inter omnes suos, & Ecclesiæ Romanæ subditos, illos potissimum uti devotos, piissimosque filios amplexaretur, pro ipsius Ecclesiæ, atque adeo Catholice Fidei, suæque Patriæ defensione clarum virtutis, & fidelitatis suæ specimen exhibentes, non solum opes, & operam Reipublicæ graviter impenderant, sed etiam adversus armatos impie gentis exercitus in acie fortiter dimicantes ultimum vite discrimen intrepidi subierant, & ne tam fidos Ecclesiæ Vassallos, ac Subditos, & populum universum dicti Comitatus, qui etiam per eisdem Paulum, & Syffridum oratores suos dicto Prædecessori immortales pro paterna charitate, & sollicitudine, defensioneque illorum per ipsum Prædecessorem benigniter suscepta gratias egerant, dignos esse censens, quos in tot calamitatum, damnorumque perpefforum recompensam aliquibus specialibus favoribus, & gratiis prosequeretur, ipsos tres status eorumque singulos a quibusvis excommunicationis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt ad effectum præsentium duntaxat consequendum, harum serie absolvens, & absolutos fore censens, motu proprio, non ad ipsorum trium statuum, vel alicujus pro eis eidem Prædecessori super hoc oblata petitionis instantiam, sed de mera liberalitate, ex certa scientia sua, sub datum videlicet sexto Kalendas Decembris, Pontificatus sui Anno sexto, tam de Paternis alias Pernes prædictæ Diocesis,

Aliments, ceteraque præbet hæretici Pontificis.

Misce de causis Pii IV. declaravit. Injuncti Comitatus, quæ Terræ, & Castra nulli esse infundenda, locanda &c. alioque modo a S. R. E. alienanda cum omnibus clausulis, derogationibus, Decreto irritante &c.

celis, quod cum prateritis mensibus d. Prædecesor dilecto filio nobili viro Balthasari Rangonio, Marchioni Lonzani & Savignani in laborum, & servitorum Prædecesori, & Sedi præd. in d. bello strenue impensorum recompenfam ad ejus vitam in feudum nobile, vel alias concessisset, ejus concessionem hujusmodi dudum Apost. auctoritate revocaverat, cassaverat, & annullaverat, quam Insula Valciaci, Malancene, Murmurionis Falconis, Ville de Montillis, Interaguaram, Pontisorgia, Caderossia, Gucciranz, Segureti, Sableti, Menerbia, Boviliarum, Lavcarum, Avisani Marafsi, Abelen Grilhonio, Sanctæ Cacilie Paludis Gardepariolis, omniaque, & singula alia Oppida, Terre, & loca Comitatus prædicti, quæ tunc Prædecesori, Sedi que præfatis immediate suberant, imposterum per ipsum Prædecesorem, vel alium, seu alios Romanos Pontifices Successores suos, distamque Sedem ex quacumque etiam necessaria, & ipsi sedi utilissima causa nullatenus infundari, vel alio quocumque titulo, etiam ad breve tempus alienari possent, eadem auctoritate perpetuo statuit, & ordinavit, ac statutum, & ordinationem prædicta, literaque desuper conficiendas nullo unquam tempore, quovis quaesito colore, vel ingenio, aut etiam enormis, vel enormissimæ Lesionis, seu recompensæ servitorum, vel obsequiorum Prædecesori, & Sedi prædictis impensorum hujusmodi, aut alio prætextu de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis suæ defectu notari, vel alias quoquo modo impugnari posse, nec sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, derogationibus, limitationibus, vel aliis contrariis dispositionibus similium gratiarum, etiam per Prædecesorem, & Sedem præfatos, vel ejus legatos, ex quavis causa quantumlibet iustissima, etiam consistorialiter pro tempore emanatis comprehendendi, sed semper ab illis excepta, & quoties illæ emanarent, toties in pristinum statum restituta, & de novo etiam sub data per ipsos tres status eligenda concessa fore, & ad hoc ut præmissa revocari, vel illis derogari, aut aliter præjudicari nequiret, illa, literaque desuper conficiendas vim perpetuæ, & inviolabilis legis, ac validi, & efficacis contractus inter Prædecesorem, ac Sedem prædictas, & Cameram Apostolicam ex una, necnon ipsos tres status partibus ex altera desuper, etiam de fratrum consilio solemniter stipulatis, & hinc inde jurati habere, ipsosque tres status, seu eorum quem piam ad aliquam præmissorum, de quibus etiam dictus Prædecesor sibi factis constare attestatus, & verificationem aliamve probationem non teneri, sed in his huic suæ attestationi in iudicio, & extra standum esse, eamque plenariam ubique fidem facere, sicque, & non aliter per quoscumque Judices, & Commissarios etiam S.R.E. Cardinales, atque legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate, iudicari, diffiniri, & interpretari debere, ac

quidquid secus a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decrevit. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis pro tempore existentibus legato, & vicelegato prædictis, ac aliis quibusvis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & efficacissimis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet etiam per eundem Prædecesorem, etiam Motu, & scientia similibus, quacumque consideratione, ac etiam Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum contemplatione concessis, ac pluries approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad id servanda foret, idem Prædecesor illorum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, ea vice dumtaxat specialiter, & expresse motu pari derogavit, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.3. Ne autem de absolute, statuto, ordinatione, attestatione, decreto, & derogatione præmissis pro eo, quod super illis ipsius Prædecesoris, ejus superveniente obitu, literæ confectæ non fuerint, valeat quomodolibet hesitari, ipsique tres status illorum frustrentur effectu, volumus, & similiter Apostolica auctoritate decernimus, quod absolute, statutum, ordinatio, decretum, & derogatio Prædecesoris hujusmodi, perinde a dicta die sexto Kalendas Decembris, suum fortiantur effectum, ac si super illis ipsius Prædecesoris literæ, sub ejusdem diei data confectæ fuissent, prout superius enarratur, quodque præfatas literæ, ad probandum plene absolute, statutum, Ordinationem, attestationem, decretum, & derogationem prædicta ubique sufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

§.4. Quocirca venerabilibus Fratribus nostris Carpentoraten., & Apten. Episcopis, ac dilecto filio Officiali Arelaten. per Apostolica scripta, Motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præfates literas, & in eis contenta quacumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties, pro parte ipsorum trium statuum, vel alicujus eorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra, illos statuto, ordinatione, attestatione, decreto, & derogatione præfatis, juxta præmissorum continentiam, & tenorem

Sed cum literæ Apostolicæ desuper expeditæ non fuerint, Pius V. præfatis supplet declaratione a die 26. Decembris elapsi valitura.

Deputat exequutores hujus Constitutionis.

rem pacifice frui, & gaudere, non permittere eos, vel eorum aliquos desuper, per quoscumque contra præmissa, seu eorum, aliquid quomodolibet indebite molestari, perturbari, vel inquietari. Contradictores, ac molestatores quoscumque, & rebelles, ac in præmissis non parentes, per sententias, censuras, & penas Ecclesiasticas, ac alia opportuna juris remedia, appellationes postposita, compescendo, ac legitimis superioribus habendis servatis processibus, sententias, censuras, & penas prædictas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Contraria tollit.

§.5. Non obstantibus piæ memoriæ Bonifacii Papæ Octavi, etiam Prædecesoris Nostri, qua cavetur, ne quis, extra suam Civitatem, vel Diocesim nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam Diocesim a sine sue Diocesis, ad iudicium evocetur, seu ne Judices a Sede præfata deputati, extra Civitatem, vel Diocesim, in quibus deputati fuerint contra quoscumque procedere, aut alii, vel alii vices suas committere præsumant, & de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium, ad iudicium non trahatur, & aliis Apostolicis Constitutionibus, ceterisque supradictis. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem.

Clausula penales. Dat. die 16. Januarii 1566. An.I.

§.6. Nulli ergo omnino hominum liceat &c. Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo quinto, sextodecimo Kalendas Februarii, Pontificatus nostri Anno I.

IV.

Ex Regest. in Archiv. Vat.

Præfandi facultatem ad Ecclesias, & Monasteria, aliaque Beneficia Ecclesiastica Consistorialia, nisi de consensu duarum partium S. R. E. Cardinalium, concedi minime posse decernit.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Pro debito Justitiæ, quam Romanus Pontifex unicuique ministrare tenetur, expedit: ea, quæ Prædecesoribus suis ad commune bonum, felixque regimen Sanctæ Romanæ Ecclesiæ solemniter fecerunt facta sunt, idoneis temporibus promulgare, ut inde perspecta facti evidentia, certius ex rebus iudicium desumatur.

Mortuo Paulo IV. Cardinalis nonnulli.

§.1. Cum igitur Apostolica Sede per obitum fel. rec. Pauli Papæ Quarti Pastore

carente, piæ memoriæ Pius etiam Papa Quartus, Prædecesor Noster, tunc tituli S. Stephani in Caelio Monte Presbyter Cardinalis in Conclavi, in quo ille ad Summi Apostolatus apicem assumptus fuit, inter alia pacta Capituli distincta, quibus ipse, & reliqui omnes Cardinales, in quorum numerum, tunc eramus, maturo consilio subscripserant, quæque postmodum idem Pius Prædecesor sic assumptus pure, simpliciter, ac bona fide ad literam observare, & adimplere solemniter voto promiserat, & juraverat; hoc quoque speciale sternerit, nemini unquam concessurum facultatem præfandi ad Ecclesias Cathedralis, seu Monasteria, aliaque beneficia consistorialia, nisi de consensu duarum partium dictorum Cardinalium, per modum secretum, quidquid secus per ipsum, & alios quoscumque scienter, vel ignoranter contingeret attentari, irritum, & inane decernendo.

1566. la pacta formant, & subscribunt.

Inter cetera conventum fuit, nominandam facultatem nominandi ad Beneficia Cathedralis, & Monasteria consistorialia, nisi de consensu duarum partium Cardinalium.

Idem præfatis literis firmat Pius V.

Præfates literæ plenam faciunt.

§.2. Nos ut statutum, & decretum patriterque votum, promissio, & juramentum hujusmodi amplius innotescant, ac per ea jurium ambiguitates facilius explicentur, etiam præfatis literis proponenda duximus.

§.3. Volentes, & Apostolica auctoritate decernentes, quod eadem præfates literæ ad probandum plene in iudicio, & extra illud statutum, & decretum Prædecesoris hujusmodi sufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

§.4. Nulli ergo omnino hominum liceat &c.

Dat. die 18. Januarii 1566. An.I.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo quinto, quatuordecimo Kal. Februarii, Pontificatus Nostri Anno I.

V.

Ex Regest. in Archiv. Vat.

Bannitos, aliosque Delinquentes ex Regno Neapolitano ad Ecclesiæ Romanæ Statum confugientes, & e contra Subditos Ecclesiæ ad præfatum Regnum declinantes, capiendos, puniendosque fore declarat.

PIUS PAPA QUINTUS Ad futuram rei memoriam.

Procurium.

Romanus Pontifex in Supremo Justitiæ throno divina disponente Clementia constitutus, inter multiplices sollicitudinis curas, quibus assidue premitur, suæ vigilantie studium circa ea adhibet potissimum, per que statum, ac ditionem Ecclesiasticam facinorosis ac scelestis hominibus purgatum reddat, subditique sui, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ devoti, & peculiare filii, ceterique omnes Christiani fideles in eo pro tempore degentes pacifice, & quiete vivere possint.

§.1. Idcirco animadvertentes, quod si malefactores, scelesti Sicarii, alique diversorum capitalium Criminum rei, tam vassalli, ac subditi nostri, & dictæ Sedis Apostolicæ, quam

Multi nefarii homines nisi refugium aliquod haberent, tot scelesti non parcerent.

¶ In IV. con-
ferantur li-
tere, quibus
inungitur Sta-
tus Ecclesia-
rici Gubernatoribus, ut
hinc inde ma-
latores, &
Regno Neapoli-
tano au-
spicantes, re-
cipiant, &c.

¶ Sed casantur
& ad peticio-
nem Proregis
Neap. etiam
que Officiali-
um detineat,
et aliquo
tradantur.

quam Serenissimi Regis Catholici jure Regni Neapolis tutum aliquod refugium non haberent, neque spem aliquam, salvos conductus, fidantias, aut assecutiones ab aliquo consequendi, aut se ipsos in aliquem locum tuto recipiendi, pro ut in presentiam (sicut accepimus) habent, tot ac tam immania scelera, & delicta non perpetrarent, nec tam magna esset sceleratorum hominum multitudo.

¶ §. 2. Volentes propterea Nos pro nostri Patris officii munere & dilecti filii Nobilis Vir Perasannus Alcalá Dux ac Prorex, & Locumtenens Generalis sue Catholicae Majestatis in Regno Neapolis opportune providere, ne adeo frequentia delicta tam a nostris, quam dicti Regni hominibus & incolis committantur, ac pro tempore commissa puniantur, debitisque poenis eorum auctores afficiantur, neque spem aliquam justitie laqueos effugiendi, aut ad aliquem locum, tutum se ipsos recipiendi habeant; inhaerentes praecipue literis fel. rec. Pii IV. Praedecessoris nostri sub plumbo alias expeditis sub datum Romae octavo idus Januarii Pontificatus sui anno secundo, & in forma Brevis alias expeditis sub datum Romae apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die decima Novembris millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, Pontificatus sui anno quinto per has nostras in forma Brevis literas specialius, & enixius auctoritate Apostolica prohibemus omnibus, & singulis nostris, & Apostolicae Sedis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Locatenentibus, & aliis quocumque nomine nuncupatis officialibus, & Ministris & praesertim moderno, & pro tempore existenti Gubernatori Civitatis nostrae Beneventanae, ne ab eis, vel eorum aliquo post hac in Civitatibus, Terris, & locis nostris, & dictae Sedis Apostolicae aliqui haeretici, rebelles, sacrilegi, falsarii, Monetarii, Raptores, pacis violatores, Latrones, Assassini, aut Homicidae a Regno Neapolitano banniti, & exules modo aliquo tacite vel expresse recipiantur, assecurentur, vel tuti fiant.

¶ §. 3. Quinimo si talia, ut praemittitur, crimina in dicto Regno Neapolis, & illius locis, & Terris patrant ad nostra, & dictae Sedis Apostolicae loca, & praesertim ad dictam Civitatem nostram Beneventam, & ejus Comitatum pervenire contigerit aut ibi eos reperiri ab eisdem Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Locatenentibus, & aliis officialibus & Ministris nostris, & ejusdem Sedis capi, detineri, & carceribus mancipari volumus, & mandamus, ac eisdem Proregi, vel Officialibus, & Ministris, seu ad omnem ipsius, vel eorumdem Ministrorum suorum requisitionem captivos factos, libere & simpliciter remitti, non captos capi, detineri, & remitti, quicumque illi fuerint, aut qualitercumque graduati, Nobiles vel Barones, mandantes eisdem Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, & aliis Officialibus quocumque nomine nuncupatis, ut si quas fidantias, salvos conductos, aut securitates haecenus fecerint, illos, & illas revocent, &

annullent, prout Nos praesentium tenore, quas post decimam a die publicationis eorundem diem suum effectum sortiri volumus, revocamus, & annullamus, nulliusque effectus, roboris, vel momenti esse volumus, & mandamus.

¶ §. 4. Decernentes insuper quod si contigerit aliquem ex terris, & locis nostris & Apostolicae Sedis oriundum, vel incolam in praefato Regno Neapolis vel illius terris, & locis delictum aliquod committere, illum ab Officialibus & Ministris nostris puniri & plesti posse, non secus ac si delictum ipsum in nostris, & ejusdem Romanae Ecclesiae Terris & locis immediate subiectis commisset.

¶ §. 5. Et ne talia patrant crimina Justitiae laqueos effugere possint, volumus, & decernimus, quod Officiales, & Ministris ejusdem Proregis criminosos, & delinquentes praefatos, ut praesertim bannitos, & exules insequentes, & perquirentes intra fines, & Territorium Status nostri Ecclesiastici per spatium decem Milliarium in Villis, casilibus, & Terris, quae tamen muris circumdatae non sint & aliis locis campestribus, non tamen Civitatibus insequi, querere, capere, & captivos captos secum ducere libere, & secure valeant.

¶ §. 6. Mandantes propterea omnibus, & singulis Magistratibus, Officialibus, ac populis, & particularibus personis Nobis & dictae Ecclesiae subiectis ut Ministris, & Officialibus ipsius Proregis circa praemissa exequenda omnem favorem, & auxilium praestent.

¶ §. 7. Haec autem omnia eo libentius fecimus, & decrevimus, quia idem Prorex per suas literas Nobis per dilectum filium Ferdinandum de Torres Secretarium nostrum de numero participantium, & cui ipsius Regni negotiorum specialis cura imminet, significari fecit cuncta superius expressa, viceversa in dicto Regno a suis Ministris, & Officialibus pariter observari statuit, & decernit.

¶ §. 8. Quae cum statuta, & decreta fuerint, haec illa inviolabiliter ab omnibus Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, & aliis, ut praesertim Officialibus, & Ministris nostris observari volumus, & mandamus sub nostrae indignationis poena. Non obstantibus praemissis ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, statutisque, & consuetudinibus Civitatum, locorum, privilegisque, indultis, ac literis Apostolicis quomodolibet in contrarium concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus eorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis habentes illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat ad effectum praesentium specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 1. Februarii 1566, Pontificatus nostri Anno primo.

Si quis subditus S.R.E. de-
lisa patre-
rit in Regno
Neapolitano,
puniri pet-
inde ac ea co-
miserit in Re-
gno Ecclesia-
stico.

Pro Rex Offi-
cialibus ejus-
dem Status de-
bet permitto-
re, ut huius-
modi facino-
rosos insequa-
tur in locis
campestribus.

Eisdem Offi-
cialibus injun-
gitur, ut Pro-
Regi auxi-
lium praestent
in hanc rem
eorum execu-
tione.

Haec autem
omnia exe-
quenda sunt
quibuscumque
in contrarium
non obstantibus.

Dat. die 1.
Februarij 1566
An. I.

Medi-

VI.

Medici, quae servare debeant, in curatio-
ne Infirmorum.

Et insuper recordare quod omnes Medici profes-
sionem Fidei facere debent, antequam pro-
moveantur, ut sup. in Pii IV. Const. CII.
fol. 201. In sacrosancta.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Supra gregem Dominicum nostrae vigi-
lantia divinitus creditum, vigilis spe-
culatoris, prout Nobis desuper conceditur,
exercentes officium, ad ea, per quae ani-
marum saluti cum divini nominis gloria
consuli valeat, libenter intendimus, ut
Christifideles post baptismum in peccatis
lapsi, per Sacramentum Poenitentiae Deo
reconciliantur.

Innocent. III.
iussit Medicis
ut infirmos
suades, quod
vocat Medico-
rum anima-
rum.

¶ §. 1. Sane cum infirmitas corporalis
nonnunquam ex peccato proveniat, dicen-
te Domino languido, quem sanaverat, Va-
de, noli amplius peccare, ne quid deterius
tibi contingat, ac propterea provide fel-
recor. Innocentius Tertius Praedecessor nos-
ter Medicis praecerit, ut cum eos ad
agrotos vocari contigerit, ipsos ante om-
nia moneant, ut animatum Medicos vo-
cent, ne cum eis hoc in extrema aegritu-
dine constitutis suadet, in desperationis
articulum incidant.

Hic Pontifex
innovat hanc
iustionem.

¶ §. 2. Nos igitur volentes hoc tam salu-
tare praecipuum nulla temporis praescriptio,
ne aboleri, sed semper observari, Constitu-
tionem praefatam auctoritate Apostolica te-
nere praesentium innovamus.

Et prohibet
Medicis ultra
seis dies in-
firmos non
conficere cu-
rari.

¶ §. 3. Et hac nostra in perpetuum valitu-
ra Constitutione, statuimus, & decernimus,
quod omnes Medici cum ad infirmos in lecto
iacentes vocati fuerint, ipsos ante om-
nia moneant, ut idoneo Confessori omnia
peccata sua iuxta ritum S.R.E. confiteantur,
neque tertio die ulterius eos visitent, nisi
longius tempus infirmo Confessor ob ali-
quam rationabilem causam, super quo ejus
conscientiam oneramus, concesserit, &
eis per fidem confessoris in scriptis factam
constiterit, quod infirmi, ut praemittitur,
peccata sua confessi fuerint.

Jubet conjun-
ctis, domesti-
cis & Patro-
chis, confitenti-
bus eis suadere.

¶ §. 4. Conjuncto vero, ac omnes fami-
liares, & domesticos infirmi in Domino
rogamus, & monemus, ut de infirmitate
Parochum certiores faciant, ac tam Pa-
rochus quam conjuncti, & familiares praefati
infirmam ad confessionem peccatorum
suadeant, & inducant.

Medici con-
travenientes
coartentur.

¶ §. 5. Quod si qui Medicorum praemissa
non observaverint, ultra poenas in d. Consti-
tutione contentas, quas incurere decla-
ramus, perpetuo sint infames, & gradu
medicinae, quo insigniti erant, omnino
priventur, & a Collegio seu Universitate
Medicorum eiciantur, ac poena etiam pec-
uniaria arbitrio Ordinariorum, ubi deli-
querint, multentur.

¶ §. 6. Et ut haec omnia inviolabiliter ob-
serventur, Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

serventur, volumus, & eadem auctoritate
praecipimus, & mandamus, ut nullus
posthac ubique locorum in medicina do-
ctoretur, aut ei quomodolibet medendi
facultas a quovis Collegio, & Universitate
concedatur, nisi omnia in praesenti nostra
Constitutione contenta, medio eorum ju-
ramento coram Notario publico, & testi-
bus observare in eorum manibus, vel Ordina-
rii juraverint, & de huiusmodi juramento
in privilegio, seu licentia medendi specialis
mentio fiat. Quod si Collegia, & Uni-
versitates praefatae non recepto a promoven-
dis juramento huiusmodi, eisdem ad gra-
dum praedictum promoverint, aut eisdem
medendi licentiam praestiterint, poenam
privacionis facultatis alios ulterius docto-
randi incurrant.

Ordinarij ex-
igant idem
juramentum
a Medicis jam
promotis, vel
licentiam me-
dendi habenti-
bus, & iura-
re retinentes
coartentur.

¶ §. 7. Mandantes in virtute sanctae obe-
dientiae omnibus, & singulis venerabilibus
fratribus, Patriarchis, Primatibus, Ar-
chiepiscopis, & Episcopis, quatenus in Ci-
vitatibus, & Diocesium propriis praesentes
nostras literas publicari faciant, ac juramen-
tum praedictum a Medicis jam promotis,
seu licentiam medendi habentibus, omni-
bus juris remediis exigant, neque aliquos
ad medendum in Civitatibus, & Diocesi-
bus praedictis admittant, nisi eis constiterit
eisdem juramentum huiusmodi praestitisse,
& contumaces, & jurare, ac juramentum
huiusmodi jam praestitum exhibere reculan-
tes, gradu Medicinae, & omnibus privile-
giis eisdem Medicis, tam conjunctum quam
divisum, eis, & eorum cuilibet concessis
per quosvis etiam Romanos Pontifices privent,
ac ab ingressu Ecclesiae arceant, donec
resipuerint.

Causula de-
rogatoria.

¶ §. 8. Non obstantibus praemissis, privile-
giis, indultis, literis Apostolicis, quibus-
vis personis Collegio, & Universitati,
sub quibusvis verborum formis, & tenori-
bus concessis, quae omnia, quoad effectum
validitatis Constitutionis nostrae tantum, re-
vocamus, cassamus, & annullamus, & omnes
Principes saeculares ac alios Dominos,
& Magistratus temporales rogamus, requi-
rimus, & obsecramus per viscera misericordiae
Iesu Christi eisdem in remissionem
peccatorum nihilominus injungentes, quod
in praemissis omnibus, eisdem Patriarchis,
Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis
assistant, & suum favorem, & auxilium
praestent, ac contrafacientes poenis etiam
temporalibus afficiant.

Iusso publi-
candi.

¶ §. 9. Volumus autem, quod praesentes
literae in Cancellaria, & acie Campi Florae
publicentur, & inter Constitutiones extra-
vagantes perpetuo valituras conscribantur.

Fides tran-
sumptorum.

¶ §. 10. Et quia difficile foret praesentes
ad singula quaeque loca deferri, volumus,
& etiam declaramus, quod earum trans-
umptis, etiam impressis, manu alicujus
Notarii subscriptis, ac sigillo alicujus Prae-
lati munitis, eadem prorsus fides ubicum-
que adhibeatur, quae praesentibus adhibere-
tur, si forent exhibitae, vel ostensa.

Dat. Romae apud S. Petrum, sub annulo
Piscat., die 8. Martij 1566, Pont. nostri An. I.
N n Jubi-

Ex edit. Ty-
pis R. C. Ager
Baldum.

Jubilaeum pro Unione Christianorum, & defensione Reipublicae Christianae contra infideles.

PIUS PAPA QUINTUS

Diversis Christianis presentes literas in perpetuam salutem & Apostolicam benedictionem.

Peccata Christianorum peccata recedunt exercitum Turcarum.

Um gravissima, & asperissima tempora populi Christiani, in qua Pontificatus noster incidit, consideramus, perturbatur intimo dolore cor nostrum, & summo maerore conficitur, tum ex damnis, calamitatibusque presentibus, tum ex magnitudine periculorum instantium. Namque & in multis Provinciis, propter haereses introductas, non sine miserabili animarum pernicie Christiani Populi unitas, concordiaque direpta est, & dum reliquae nationes catholicam fidem verbo quidem profiterentur, factis autem, & moribus nequaquam tali professioni congruentibus Deum graviter offendunt, aucta est mirum in modum impiorum hostium potentia, & adeo crevit, ut jam Christianae Reipublicae salus in extremum discrimen adducta sit. Quotidie enim ad Nos & literas, & Nancii afferuntur de classibus, de copiis, & pedestribus, & equestribus, de reliquis rebus ad bellorum, & terrestrium, & maritimorum usus necessariis, quas potentissimus, & immanissimus Turcarum Tyrannus, incredibili studio, diligentia, ac sumptu comparat, ad bellum terra, marique Christiano Populo primo quoque tempore inferendum, & Christianorum non religionem modo, sed etiam nomen penitus, si posset, abolendum, atque delendum.

Hic se opponere parans Pius.

§.1. Huic tante, tanquam horribili, quae impendet, tempestati occurrere, & pro commisso Nobis officio pastoralis, salutis populi Christiani consulere cupimus, pro qua etiam sanguinem, & vitam ipsam libentissime profundere parati essemus. Sed ut propter iniquitates, & peccata irae divinae merito eximenda est ultio, ita si Populus Christianus sese ad Deum converterit, & poenitentiam egerit, sperandum est, Deum, ut est benignus, & misericors, & praestabilis super malitia, nec vult peccatorum mortem, sed ut convertantur, & vivant, qui quae ipse nos invitat, dicens, convertimini ad me, & ego convertar ad vos, suis fidelibus auxilio futurum, nec passurum hereditatem suam ab infidelibus occupari. Et si enim vires hostium maxime sunt, tamen major est, qui in nobis est, quam qui contra nos, potentique est Dominus tam in paucis salvare, quam in multis.

Christifideles hortantur ad poenitentiam.

§.2. Quo circa ex parte Omnipotentis Dei, & per viscera misericordiae illius omnes, & singulos utriusque sexus Christianifideles hortamur, & monemus, ut hoc acceptabili tempore ad Dominum, & Re-

demptorem nostrum humili corde converti, conscientiam suam diligenti studeant examinatione discutere, & orationibus, atque elemosynarum erogationibus vacare, juxta ipsorum conscientiam, sive Sacerdotum, quibus peccata sua confitebuntur, salutare consilium.

§.3. Ut vero eo libentius faciant dignos poenitentiae fructus, quo talium operum majorem sunt fructum, & praemium percepturi, Nos de Omnipotentis Dei misericordia, & beatorum eius Apostolorum Petri, ac Pauli auctoritate confisi, & pro illa, quam Nobis, licet insufficientibus meritis, Deus dedit ligandi, ac solvendi, & thesauros Ecclesiae aperiendi potestate, omnibus, & singulis utriusque sexus Christianifidelibus, qui hoc quadragesimalis Septuagesimae tempore, postquam harum literarum notitiam habuerint, in sequentis hebdomadae quarta, & sexta feria, ac sabbato, pro defensione Reipublicae Christianae contra hostes, & pro unione Christianifidelium pias ad Deum preces effuderint, ac pro suae devotionis affectu elemosynas erogaverint, sacramque Eucharistiam postea die Dominico devote susceperint. Post diem vero sacratissimum Resurrectionis Dominicae, si prius harum literarum notitiam non habuerint, & post ipsas literas promulgatas, in sequentibus hebdomadae quarta idem, & sexta feria, ac sabbato jejunaverint, & orando, ut praefertur, sacram communionem die Dominico proximo perceperint, plenissimam peccatorum suorum indulgentiam, qua Christianifidelibus Ecclesiae almae Urbis, & extra Urbem ad id deputatas anno Jubilei visitantibus concessa est, misericorditer in Domino elargimur.

Indulgentiam concedit illi, qui opera pia hic statuta fecerint.

§.4. Dantes eis potestatem, eligendi quem voluerint, Confessorem cujusvis ordinis regularem, sive secularem presbyterum, qui confessione eorum audita, ipsos a quibusvis peccatis, quamvis gravibus, & enormibus, etiam Sedi Apostolicae reservatis, & in Bulla, qua in die Coenae Domini legi consuevit, contentis, & a censuris, in quas inciderint, injuncta eis pro modo culpa poenitentia salvari, absolvere, & quavis vota ab eis emissa (votis duntaxat castitatis, & religionis exceptis) in alia pietatis opera commutare possit.

Facultatem nullas Confessiois concedit.

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscunque.

Oblantibus derogat.

§.6. Cupientes autem has literas primo quoque tempore in omnium notitiam perferri, mandamus universis, & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Primatibus, & Archiepiscopis, ut cum primum poterint, eas & promulgent ipsi in Civitatibus suis, & a Suffraganeis suis promulgandas curent. Ipsi vero Episcopis, ut statim ipsi quoque per Parochos suae cujusque eorum Civitatis, atque Dioecesis eas faciant publicari.

Harum literarum publicatio per Praefatos Ecclesiarum facienda.

§.7. Id vero quo facilius fieri possit, transumptis ipsarum literarum manu alicujus publici Notarii scriptis, subscriptisque, vel in hac alma Urbe, aut alibi impressis, & sigillo,

Transumptis fidem addit.

Dat. die 9.
Martii 1566.
An.I.

gillo, ac subscriptione munitis personae in dignitate Ecclesiastica constitutae fidem sine ulla dubitatione haberi volumus, atque decernimus, praesentibus post primam vicem minime valituris.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, sub anno Piscatoris die 9. Martii 1566. Pont. Nostri Anno I.

Ant. Florentinus Lovellinus.

VIII.

Revocatio privilegii quibuscumque concessi, celebrandi Missas vespertino tempore.

Consensu Concilium Tridentinum, quo disponitur missas debitis horis celebrari in cap. Quarta Sess. 22. Quo vero ad celebrationem Missarum ritu Graeco, & Latino, habes hic infra in Const. XX. Providentia.

Revocatio facultatis celebrandi Missas tempore vespertino.

§.1. Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus noster, Dominus Pius divina providentia Papa Quintus. Ad cujus notitiam pervenit, quod nonnulli Cathedralium, etiam forsitan Metropolitanarum, Collegiarum, & aliarum Ecclesiarum, necnon Monasteriorum, conventuum, domorum, & aliorum piorum locorum secularium, & diversorum Ordinum, ac Militiarum regularium Praelati, Capitula, Clerici, Fratres, alique superiores, & personae, antiquum Sanctae Romanae Ecclesiae ritum in statutis Missarum celebrandarum temporibus praevertere satagentes: diversas licentias & facultates, Missas, quae media nocte, & seu in aurora Nativitatis, ac de mane, Resurrectionis Domini nostri Jesu Christi, & forsitan aliarum festivitatum juxta praedictum ritum celebrari consueverant, de sero etiam forsitan circa Solis occasum vigiliae festivitatum earumdem in suis Ecclesiis, & Capellis celebrandi, seu celebrari faciendi, ab Apostolica Sede, velejus Legatis, ac etiam majore Praenuntiatario pro tempore existente variis praetextibus impetraverunt, illisque jam pridem utuntur. Hoc ab antiquo Catholicae Ecclesiae instituto, Sanctorumque Patrum decretis deviare considerans, ac propterea hunc abusum ab Ecclesia Dei submovere volens, omnes ac singulas licentias, & facultates hujusmodi haecenus, etiam Motu proprio, vel quorumvis etiam Imperatorum, Regum, & aliorum Principum contemplatione, & ex quibusvis causis quomodolibet concessas, ac Apostolicas, & alias literas desuper concessas, illarum omnium tenores pro sufficienter expressis habens, Apostolica auctoritate, ex certa scientia revocavit, ac omnino cassavit, & annullavit.

Prohibitio de celebrandi.

§.2. Hac praesenti perpetuo valitura Constitutione quibusvis Praelatis, Capitulis, Clericis, Fratribus, aliisque superioribus, & personis eorumdem Ecclesiarum, Monasteriorum, conventuum, domorum, & aliorum piorum locorum in virtute sanctae obedientiae, & sub indignationis suae, ac Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

perpetuae suspensionis a divinis poena distri-ctius inhibens, ne deinceps Missas vespertino tempore, hujusmodi licentiarum, & facultatum, aut alio quovis praetextu celebrare, vel celebrari facere praesumant, ac mandans locorum Ordinariis, ut eandem praesentem Constitutionem sub praedictis, & aliis sibi beneficiis poenis per quoscunque Praelatos, Capitula, Clericos, Fratres, Superiores, & personas hujusmodi inviolabiliter observari faciant, contradistores quoslibet auctoritate Apostolica compescendo.

§.3. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Ecclesiarum, Monasteriorum, Conventuum, domorum, & aliorum locorum praedictorum, etiam jramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Ecclesiis, Monasteriis, domibus & locis, illorumque Capitulis, Conventibus, Superioribus, & personis, ac Ordinibus sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum instantiam, aut eorum contemplatione, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus ipsa Sanctitas sua illorum tenores pro expressis habens, specialiter, & expresse derogavit, illaque quoad praemissa, cassavit penitus, & annullavit, ceterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio exterritorum.

§.4. Decernens praesentes, earumque copias per aliquem ex suis cursoribus in Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, & Lateranen., ac Cancellariae Apostolicae valvis affixas, omnes, cum primum earum notitiam habuerint, perinde afficere, ac si illis personaliter intimata fuissent.

Forma & effectus publicandi.

Placet, & ita mandamus. M. Anno a Nativitate Domini 1566. indictione 9. die vero 29. mensis Martii, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papae V. anno primo, superscripta litera, lecta, affixa, & publicatae fuerunt in locis superscriptis, in motu est, per me Bernardinum Anagninum Apostolicum Cursorem. Scipio de Octavianis Mag. Curs.

Pape subter. Publicatio die 29. Martii Pont. An. 1566.

IX.

Ordinationes circa observantiam divini cultus in Ecclesiis, & venerationem Festivitatum, necnon & contra Simoniacos, Blasphematores, Sodomitas, & Concubinarios.

Quoad primam partem hujus Const. habet etiam Conc. Trident. Sess. 22. in cap. 1. post Canones, & Sess. 25. post primum Decretum. Contra vero Simoniacos vide Const. V. Jul. II. Cum tam T. III. P. III. fol. 262. Contra Blasphematores vide Const. VIII. Leon. X. Superne Ibidem fol. 395. & Const. XXXI. Jul. III. In multis T. IV. P. I. fol. 308. Contra Sodomitas autem vide eundem Bullum Leon. X. Et contra Concubinarios attende d. Const. Leon. X. & Concilium Trid. Sess. 25. cap. 14.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Cum primum Apostolatus officium divina Nobis dispositione commissum suscepimus, statim omnem curam, & cogitationem nostram in Dominici gregis fidei nostre crediti salute defiximus, & Christianos Deo juvante, ita dirigere statuimus, ut a vitis, & peccatis abstinentes, iter, quod ad vitam eternam ducit, insistant.

§. 1. Cum autem ad omnia, que divinam majestatem aliquo modo possent offendere movenda, mentis nostre aciem intenderimus, ea primum, & sine mora emendare decrevimus, que Deo preter cetera displicere, & iram ejus provocare, cum divina docent scripture, tum gravissima exempla declarant, nempe divini cultus neglectum, simoniae labem, blasphemie crimen, & libidinis nature contrarie virium execrandum, propter que populi, & nationes, bellorum, famis, & pestilentie calamitatibus, jussa Dei ultione sepe plectuntur. Et si autem contra eos, qui tam gravia crimina admiserint, multe a Predecessoribus nostris, Constitutiones edite fuerunt, tamen quia parum est leges edere, nisi sint, qui eas debitis temporibus exequantur.

§. 2. Idcirco ne qui forsitan ex tolerantia sperare impunitatem audeant: scientes plebrosque poenarum gravitate magis, quam Dei timore arceri solere a voluntate peccandi, omnes & singulas sententias, censuras, & poenas contra eos, qui talia deliquerint, latis confirmamus, & Apostolica auctoritate innovamus, nec de earum rigore quicquam relaxamus, admonemulque eos, qui talia perpetrare veriti non fuerint, non solum subituros eas poenas, que sacris sunt Canonibus constitute, sed eas etiam, quas leges civiles comminantur, & nostri quoque arbitrii discretio pro personarum qualitate constituet.

§. 3. Mandantes Civitatum, & locorum Status nostri Ecclesiastici pro tempore

Ordinarius, & Gubernatoribus: illis quidem sub pena suspensionis a divinis, his excommunicationis late sententia, ut quos debitum Deo cultum in Ecclesiis non tribuere, aliisque nefandis criminibus pollutos esse compererint, comprehendi curent poenis afficiendos competentibus. Scituris, etiam ipsis iudicibus, quod si post hanc nostram Constitutionem in castigandis hujusmodi delictis negligentis fuerint, primum quidem Dei Omnipotentis Iudicio obnoxii erunt, deinde nostram quoque incurrent indignationem. Ut autem poenarum certitudo cunctis facilius innotescat, nonnullas hic duximus exprimendas, aliis nihilominus contra hujusmodi criminum reos a jure statutis in suo robore manentibus.

§. 4. Ut igitur Deo Optimo Maximo, Glorioso Virgini, & Sanctis omnibus debitus honor deferatur, Gregorii X. Predecessoris nostri Constitutionem innovantes, ac statuta in Tridentino Concilio observari volentes, statuimus, & ordinamus, ut ad Ecclesias sit humilis, & devotus ingressus, quieti conversatio, devotis orationibus insistant, & omnes genibus flexis Sanctissimum Sacramentum adorent, ad nomen Jesu Christi Domini nostri cum exhibitione reverentia caput inclinent, nullus in dictis Ecclesiis seditionem faciat, tumultum excitet, clamores moveat, impetumve committat, cessent vana, foeda, & profana colloquia, risus immoderati, & strepitus omnes iudiciorum, & alia quaecumque, que divinum officium perturbare possunt. Nullus intra Ecclesias deambulare audeat, sive presumat, dum celebrantur sacra Missarum Mysteria, & alia divina officia. Qui vero predicta petulanti animo contempserint, preter divina ultionis acrimoniam, nostri quoque arbitrii poenas incurrent, que omnia locorum quoque Ordinarii in suis Ecclesiis faciant observari. Quicumque vero in Ecclesiis, dum ibi sacrificium Missae, & divina celebrantur officia, aut verbum Dei predicant, deambulare, vociferari, aut verso tergo ad sanctissimum Sacramentum irreverenter sedere, aut aliquid, quod scandalum generet, aut divina perturbet officia, facere presumpserit, poena viginti quinque ducatorum incurret, preter alias arbitrio nostro imponendas, & moderandas poenas, & qui non habebit in are. Luet in corpore, aut exilio multabitur. Qui vero in Ecclesiis cum mulieribus impudicis, sive etiam honestis colloquium scurrile habuerit, aut alios inhonestos actus fecerit, viginti quinque ducatorum poenam incurrat: & carceris per mensem. Qui in Ecclesiis, ut supra, obscenitas & inhonestis verbis, aut signis usus fuerit, aut alia foeda colloquia cum personis quibuscumque habuerit, decem aureorum poena mulctetur, aut alias corporaliter puniatur. Mandamus praeterea omnibus, & singulis Cathedralium, Collegiarum, & Parochialium Ecclesiarum Capitulis, Rectoribus, Vicariis, Sacerdotibus, Oshariis, & aliis ipsarum custodibus, quatenus praefatos omnes in Ecclesiis delinquentes admonent,

Divini cultus observantia in Ecclesiis ab omnibus tenetur, & convenientes poenis hic descriptis afficiantur. Ad hoc vide Concil. Trid. Sess. 22. primum Decretum post Canones.

Extordium.

Causa hujus Constitutionis.

Innovatio antiquarum poenarum contra inobedientes huic Constitutioni.

Mandatum exequendi hac Constitutione.

neant, & ut in eis vetita fieri non permittant, vel saltem ipsis Ordinariis, vel Officialibus nostris puniendos deserant, quod si facere neglexerint, poenam duorum aureorum vice qualibet incurrent.

Pauperes in Ecclesiis elemosynas petentes non permissurum divina celebrantur officia.

§. 5. Pauperes quoque mendicantes, seu elemosynas petentes per Ecclesias tempore Missarum, pradicationum, aliorumque divinarum officiorum ire non sinant, sed eos ad valvas Ecclesiarum stare faciant, sub poena duorum aureorum Capitulis infligenda pro qualibet vice, nisi eos eici curaverint, & Parochis dimidii aurei. Religiosis, etiam claustralibus, sive regularibus precipimus in virtute sanctae obedientiae ut in Ecclesiis suis deputent aliquem, qui tales eiciat, & si negligentis fuerint, gravissime ab Ordinario corripiantur, quod si illi parere recusaverint, gravissimas poenas incurrent, & pro qualitate personarum, etiam corporaliter punientur arbitrio nostro, sive superiorum.

Cadaverum capsa in Ecclesia super terram existeret amoveatur.

§. 6. Et ut in Ecclesiis nihil indecens relinquantur, iidem provideant, ut capsa omnes, & deposita, seu alia cadaverum conditoria super terram existentia omnino amoveantur, prout alias statutum fuit, & defunctorum corpora in tumbis profundis infra terram collocentur.

Fellaeque omnes veterentur. Ad hoc vide Concil. Trid. Sess. 25. post primum.

§. 7. Cum vero dierum festorum observatio ad Dei cultum maxime pertineat, & in lege divina praecipitur, cupientes abusivos, qui ex eorum inobservantia invaluerunt, omnino corrigere, & antiquorum Canonum statuta renovantes, mandamus, ut omnes dies Dominici, & praecipue in honorem Dei, Beatae Mariae Virginis, Sanctorum Apostolorum feriat, cum omni veneratione observentur, & omnes in diebus praefatis Ecclesias frequentent, divinis Officiis devote intendant, ab omni illicito, & servili opere abstinant, mercatus non fiant, profanae negotiationes, & judiciorum strepitus conquiescant. Qui vero in diebus praefatis opus aliquod illicitum fecisse deprehensus fuerit, preter divinam ultionem, & amissionem animalium, quibus ad vesturam utetur, etiam graves poenas incurret arbitrio nostro, seu Vicarii nostri in Urbe. In aliis autem locis arbitrio Ordinariorum, vel aliorum Magistratum, ita ut praeventioni locus sit. Quibus omnibus districte praecipimus, ut haec diligenter observari procurent, illas etiam festivitates, que juxta consuetudinem locorum solemniter celebrari consueverunt, juxta laudabilem consuetudinem debita cum reverentia observari faciant, sub poenis arbitrio ipsorum imponendis, & moderandis.

Simoniacorum poena.

§. 8. Et ut Simoniacae pravitatis, & labe proflus aboleatur, Constitutiones Antecessorum nostrorum contra Simoniacos editas, & praesertim Pauli II. inviolabiliter observari mandamus, & delinquentes tam in sacrorum Ordinum receptione, quam in beneficiorum assecutione, statutis, etiam inferius poenis nostra auctoritate affici volumus. Quicumque igitur detestabile crimen Simoniacae pravitatis commisisse convictus

fuerit in consequendis ordinibus, eo ipso sit ab illorum executione per decennium sine spe dispensationis suspensus, & per annum carceribus mancipetur. Qui dignitates Ecclesiasticas Simoniacae acquisiverit, illis sit ipso jure privatus, & in futurum inhabilis ad eas, & quascumque alias obtinendas. Qui beneficium, aut officium Ecclesiasticum Simoniacae adeptus fuerit, illis similiter sit ipso jure privatus, & ad fructuum omnium, quos perceperit, restitutionem teneatur, & perpetuo sit inhabilis ad ea, & quaecumque alia beneficia Ecclesiastica obtinenda. Si quis autem tale crimen pluries commisisse convictus fuerit, praeter supradictas poenas, etiam corporaliter puniatur, & ab ordinibus Ecclesiasticis degradatus a fidelium consortio eiciatur. Qui vero ordines, & beneficia Simoniacae contulerint, poenis a jure statutis puniantur, ejusdemque gradus, conditionis, & dignitatis, etiam si Episcopi, Archiepiscopi, vel majores fuerint.

Simoniacae sacramentalis severissima puniatur poena statuta Conc. Trid. de quibus in rub.

§. 9. Caveant praeterea quicumque, ne in Sacramentorum exhibitione Simoniacum aliquid faciant, alioquin gravissime puniantur per locorum Ordinarios, qui hujusmodi criminis reos cum maxima severitate coercere procurent, juxta Con. Trident. statuta.

Blasphemantium poena.

§. 10. Ad abolendum vero nefarium, & execrabile blasphemiae scelus, quod in antiqua lege Deo morte puniri mandat, & imperialibus quoque legibus receptum est, nunc autem propter nimiam Judicium in puniendo segnitiam, vel potius desuetudinem, supra modum invaluit, Leonis X. Praecessoris Nostri in novissimo Lateranen. Concilio statuta innovantes, decernimus, ut quicumque laicus Deum, & Dominum nostrum Jesum Christum, vel Gloriosam Virginem Mariam ejus genitricem expresse blasphemaverit, pro prima vice poenam 25. ducatorum incurrat, pro secunda poena duplicabitur, pro tertia autem centum ducatos solvet, & ignominia notatus exilio multabitur. Qui vero plebeius fuerit nec erit solvendo, pro prima vice manibus post tergum ligatis ante fores Ecclesiae constituetur per diem integram, pro secunda fastigabitur per Urbem, pro tertia linguae perforabitur, & mittetur ad tyrenes. Quicumque clericus in hoc blasphemiae crimen incurserit, pro prima vice fructibus unius anni omnium, & quorumcumque beneficiorum suorum, pro secunda beneficiis ipsis privetur, & in exilium mittatur. Quod si clericus nullum obtinerit beneficium, poena pecuniaria, vel corporali pro prima vice puniatur, pro secunda carceribus mancipetur, pro tertia verbaliter degradetur, & ad tyrenes mittatur. Qui reliquos sanctos blasphemaverit, pro qualitate blasphemiae, atque persona, arbitrio Judicis puniatur.

Sodomitarum poena.

§. 11. Si quis crimen nefandum contra naturam, propter quod ira Dei venit in filios dissidentiae, perpetraverit, Curiae seculari puniendus tradatur, & si clericus fuerit, omnibus ordinibus degradatus simili poena subiciatur.

§. 12. Mo-

§.12. Monemus præterea omnes locorum Ordinarios, & in virtute sanctæ obedientie eis præcipimus, ut statuta Tridentini Concilii contra concubinos, tam clericos, quam laicos edita, districte faciant observari, reddiduri Deo, ac Nobis, si id omiserint, rationem.

§.13. Et ut præmissorum delictorum simulatione, blasphemie, ac supri nefandi nominis facilius habeatur, volumus, quod in singulis casibus, non solum per accusationem, & inquisitionem, sed etiam ad simplicem, & secretam denunciationem procedatur per quoscumque Judices, alias tamen de jure competentes, tam ratione delicti quam personarum, ita quod inter eos locus sit preventionis.

§.14. Monemus præterea omnes, & singulos, ut solum Dei timorem præ oculis habentes, & non alia animi prava affectione ducti, culpabiles tantum deserant, innocentes non vexent. Quod si aliqui ex calumnia aliquos denunciassent comperti fuerint, eos ad penam talionis teneri volumus, & mandamus.

§.15. Mulctæ autem pecuniarie applicabuntur pro duabus partibus locis piis arbitrio nostro in Urbe, extra vero, Ordinariorum, pro tertia accusatori, qui delinquentes detulerit.

§.16. Mandamus autem Principibus, Comitibus, & Baronibus omnibus, S.R.E. feudatariis, sub pena privationis feudorum, quæ ab ipsa Ecclesia Romana obtinent. Reliquos vero Principes Christianos, & Terrarum Dominos hortamur in Domino, & in virtute sanctæ obedientie mandamus, ut pro divini nominis reverentia, & honore, præmissa omnia in suis dominiis, ac Terris exactissime servari faciant, uberimam ab ipso Deo mercedem tam bonis operibus recepturi.

§.17. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, Ordinationibus Apostolicis, ac exemptionibus, privilegiis, indultis, facultatibus, & literis Apostolicis quibusvis Capitulis, Conventibus, Militibus, Ordinibus, & personis cujuscumque qualitatis, & conditionis existentibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam Motu proprio alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.18. Volumus autem quod præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Prælati munitis, eadem prorsus fides ubique adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

§.19. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostre innovationis, relaxationis, admonitionis, confirmationis, mandati, statuti, decreti, ordinationis,

præcepti, monitionis, voluntatis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, Kalendis Aprilis, Pontificatus nostri Anno I.

X.

Confirmatio Constitutionis a Paulo IV. editæ circa Judæorum vivendi modum. Qui signum glauci coloris in Statu Ecclesiastico deferre debent.

Vide Pauli IV. Const. IV. Cum nimis Tom. IV. Par. I. fol. 321.

PIUSE EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex Christi Vicarius in terris nonnunquam ea, quæ pro zelo religionis, a ceteris Romanis Pontificibus Prædecessoribus suis concessa dicuntur, ut illibata persistant, approbat, & confirmat, prout in Domino conspicit salubriter expedire.

§.1. Dudum fel. rec. Paulus Papa IV. Prædecessor noster, zelo fidei Christianæ, motus certum modum vivendi, & habitandi Judæis præscripsit, prout in quadam ejus Constitutione, cujus tenor sequitur, & est talis, videlicet: Paulus Episcopus servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam, Cum nimis absurdum &c. Omittitur tenor istius Const., quia notavi in rubrica.

§.2. Nos igitur cupientes, ut Constitutio, statuta, & ordinationes hujusmodi perpetuis futuris temporibus observentur, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, & non ad alicujus alterius Nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed ex mera nostra deliberatione, Constitutionem, statuta, & ordinationes hujusmodi, & prout illa, concernunt, omnia, & singula in dicti Prædecessoris literis contenta, & inde secuta quæcumque, auctoritate Apostolica præsentium tenore approbamus, innovamus, & confirmamus, & robur perpetuæ firmitatis obtinere decernimus, volumus, & sub interminatione divini iudicii præcipimus, & mandamus, & omnia in posterum observari firmiter, non solum in terris, & dominiis Nobis subjectis, sed etiam ubique locorum.

§.3. Et ad omnem circa colorem birretii per masculos, & signi per foeminas deferendorum hujusmodi supmovenam habitationem declaramus, dictum colorem esse, qui vulgo giallo dicitur.

§.4. Mandantes in virtute sanctæ obedientie omnibus, & singulis venerabilibus fra-

Dat. P. An. I. 1. Aprilis.

Exordium.

Paulus IV. edidit Bullam, ut in rubr.

Hic Pontifex eam innovat, & approbat.

Signum deferendum a Judæis declarat.

Hoc publicè jubet Ordinariis.

Proceditur contra prædictam etiam per secretam denunciationem.

Calumniosi denunciatores exerceantur.

Penæ applicabuntur ut hic.

Iussu prædictis observandi.

Clausula derogatoria.

Fides adhibendi transumptis.

Sanctio penalis.

Observavit petita Principibus.

Contrarius deroget.

Fratribus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, quatenus in Civitatibus, & Dioccesibus propriis præsentibus nostras literas publicari, & observari faciunt.

§.5. Et omnes Principes seculares, & alios Dominos, & Magistratus temporales rogamus, requirimus, & obsecramus per viscera misericordie Jesu Christi, eisdem, in remissionem peccatorum nihilominus injungentes, quod in præmissis omnibus eisdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis assistant, & suum favorem, & auxilium præsentent, ac contrasacientes penes etiam temporalibus afficiant.

§.6. Non obstantibus omnibus, quæ idem Paulus Prædecessor in prædictis literis voluit non obstat, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, per recol. mem. Pium Quartum Romanum Pontificem Prædecessorem nostrum, & Sedem Apostolicam, etiam forsitan consistorialiter, ac per viam generalis legis, & statuti, ac in viam stipulati contractus, ex quavis, etiam urgentissima, & onerosa causa, ac Motu proprio, & ex certa scientia, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, etiam cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, etiam si in eis disponderetur & caveretur expresse, quoad delationem birreti glauci coloris hujusmodi in itinere, ac quod non, ut præmittitur, in loco clauso habitare tenerentur, & quod bona stabilia usque ad certam summam acquirere, ac societatem cum Christianis super rebus ad annonam spectantibus inire, ac conversationem cum eisdem Christianis habere, ac pignora alias quam præscripto modo distrahere, ac plures Synagogas retinere possent indulgerit, aut alias quomodolibet eis dictas literas Pauli Prædecessoris in favorem Hebræorum prædictorum limitaverit. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut alia exquisita forma servanda foret, & in eis caveatur, quod nullatenus derogari possit, illorum omnium tenores præsentibus, pro sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, necnon modos, & formas ad id servandas, pro individuo servatis habentes, harum serie specialiter, & expresse derogamus. Et literas ejusdem Pauli Prædecessoris, & omnia in eis contenta observari in omnibus, & per omnia mandamus, perinde ac si literæ Pii similiter Prædecessoris nostri non emanassent, aut si aliquibus communiter, vel divisiim ab eadem sit Sede indultum quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expresse, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§.7. Volumus autem, quod præsentibus literæ in Cancellaria, & acie Campi Floræ, publicentur, & inter Constitutiones extravagantes perpetuo valituras conseribantur.

§.8. Et quia difficile foret præsentibus ad singula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod eorum transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii subscriptis, ac sigillo alicujus Prælati munitis eadem prorsus fides ubique adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, 13. Kalen. Maii, Pontificatus nostri Anno I.

XI.

Contra impediens, aut non subvenientes Nautis, & aliis naufragium patientibus, in locis S. R. E. mediate, & immediate subiectis. Bonorumque naufragantium occupatores, & Communitates, ac Barones, & Dominos eos non capientes.

Generalem sanctionem in surprientes bonorum Christianorum ubique naufragata, habes in Bulla quosdam in die Cene Domini legitima. Specialem vero pro Regno Britannie, lege in Constit. Honorii II. Carissimi Tom. I. fol. Auxiliatoribus autem, quod de bonis recuperatis debeatur, videre est in Pauli III. Constitut. LIII. Accepimus Tom. IV. Par. I. fol. 230.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Cum Nobis ex parte dilecti filii Martini de Ayala Romæ commorantis, Consulis protectoris & defensoris, ac generalis Procuratoris, in rebus maritimis & mercantilibus, Nation. Hispanorum, Neapolitanorum & Siculorum, Mediolanensium, ceterorumque subditorum carissimi in Christo filii nostri Philippi Hispaniarum, ac utriusque Siciliae &c. Regis Catholici in Alma Urbe nostra, ac Ripis, & Portibus, terrarum, & locorum S.R.E. subiectorum expositum fuerit, non sine maxima nostra displicentia, quod retroactis temporibus, cum maximo damno, & periculo miserorum nautarum, & mercium conductorum Naves, & navilia diversis mercibus onusta, propter maris infortium, & in dictis portibus, fugamque ab infidelibus, & aliis inimicis arreptam, aliisque inopinatos casus, ob quos nonnulli naves, & navilia deseruerunt, & ab eorumdem inimicorum conatibus evasi fuerunt, eorumque personas, navibus, & mercibus in eis conductis omisissis, in terra, aliisque periti in mari, salvas effecerunt, naufragia passi fuerunt, in portibus, plagis, & ripis locorum maritimum prædictæ S.R.E. non sine maximo damno patronorum naviliorum, & navium prædi-

Forma publicationis.

Fides transumptorum.

Dat. P. An. I. 19. Aprilis.

Bona naufragantia, frequenter ab infidelibus & Officialibus locorum, in quibus naufragia eveniunt, circumvenitur.

prædictarum, ac mercium conductarum, & detrimento terrarum, & locorum dictæ S.R.E. ad quæ prædictæ naves, & navilia cum suis mercibus sæpissime tendebant, ibidem in beneficio, & abundantia ipsarum terrarum exponenda erant, & quod occurrentibus ad loca prædicta, nautis, & conductoribus mercium præfatarum pro salute eorum, necnon navium, & mercium ipsarum nanciscenda, existimantes se securos esse expectant. inter Christianos, & amicos consequi opem, & favorem fratrum amabilem, prout ratio, & æquitas id postulant, & prout in aliis locis in similibus infortunis sit, per dictorum locorum maritimorum incolas, & habitatores, ac Officiales, non solum penes eos non reperierunt auxilium præfatum, quinimmo majus impedimentum, qui contra omne jus divinum, & humanum addendo talibus naufragium patientibus damnum damno, & afflictis afflictionem, cum maxima Dei, & nostra, ac proximi offensa, ab eisdem habitatoribus, & officialibus terrarum præfatarum damnum, & tribulatio illata fuit, etiam cum iniuriis, & comminationibus, & illi naufragantes ab eisdem eorum bonis, & mercibus, quas Domino permittente a tali infortunio liberarunt, & liberabant, animo diabolico, & perverio privati fuerunt, dicta bona, & mercies, occupando, & detinendo, ac si essent infidelium, Barones, Dominique temporales, & Ecclesiastici officiales talium locorum sub prætextu naufragii, & specie prætensionis, ac directi juris, illa ad se spectare, & pertinere asserbant, usurpando dictas naves, & navilia, mercesque, quas auferunt a propriis patronis in scandalum perversum, & iniquum exemplum, quod non solum repugnat religioni Christianæ, præsertim in terris S.R.E. hujusmodi, quæ omnes ad se venientes benigne amplectitur, verum etiam contra omnem humanam, & civilem legem, & juris æquitatem, mentemque nostram, quæ est, ut omnes Christiani, qui in dictis terris S.R.E. contractabant, sint patroni suorum bonorum, de illisque possint libere disponere, sintque bene, & amabiliter tractati, & non debeant modo aliquo vexari, nec molestari.

The idea of this text is to show the penalty imposed upon those who, in the case of shipwreck, do not assist the sufferers, but rather, with a malicious and unchristian spirit, seize upon their goods and merchandise, and detain them, as if they were the property of infidels, barons, and temporal lords, and ecclesiastical officials, thereby causing damage and affliction to the sufferers, and against all divine and human law, and the equity of justice, and the Christian religion, especially in the territories of the Holy Roman Empire, which should receive all who come to them with a benign and merciful spirit, and against all human and civil law, and the equity of justice, and the Christian religion, especially in the territories of the Holy Roman Empire, which should receive all who come to them with a benign and merciful spirit.

§.1. Quapropter Nos Prædecessorum nostrorum vestigiis inherendo, volentes præmissis occurrere, damnisque, & scandalis, ne veniant, quantum possumus, obviare, Motu simili &c. auctoritate Apostolica, & de certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine ad perpetuam rei memoriam statuimus, & ordinamus, firmiterque, & inviolabiliter observari mandamus in virtute sanctæ obedientiæ, & sub excommunicationis, necnon decem millium ducatorum auri largorum Camera Apostolicæ applicandorum poenis, quatenus in Urbe Roma, suisque portibus, & ripis, ac Civitate Anconitana, aliisque omnibus, & singulis Civitatibus, Terris, Castellis, ripis, portibus, & plagis, tam versus Adriaticum quam Mediterraneum mare dictæ S.R.E. mediate, vel immediate subiectis, & etiam

Prælatorum, dominorumque temporalium, & Baronum dictarum terrarum, in quibus est commercium maritimum, periona aliqua cujuscumque gradus Ecclesiastici, vel secularis communiter, vel divisim officialis, aut privatus, & præsertim Ostien., & Portuen. Episcoporum, & quorumcumque aliorum Cardinalatus honore fulgent. desuper non audeat, vel præsumat, aut permitat præbere impedimentum, aut genus aliquod molestiæ præstare dictis nautis, & mercium conductoribus subditis prædicto Regi Catholico, & aliis quibuscumque, & cujuscumque nationis, qui cum bono, & iniquo tempore, infortunium, aut naufragium patientur in dictis ripis, vel prope Ripas, aut intra mare, seu in aliqua parte illius, aut portibus, seu plagis (quod Deus avertat) aut quovis alio voluntario, necessitato, infortunio, aut pacifico modo eos inibi applicare contingat in quacumque Ripam, portum, aut plagiam dictarum terrarum S.R.E. hujusmodi, quinimmo illi favore, & ope gratiose recipiantur, & benigne tractentur, restituendo, & restitui faciendo res, & bona eorum in talibus navibus conductæ, sive per aliquam, vel aliquos detineri, & occupari contingat, & in posterum occupabuntur, & detinebuntur, libere absque eo, quod eos ad solvendum jure, aut aliquid aliud cogant, & compellant, ad effectum, ut stante hujusmodi bona computatione, eorum querela cessent, & illi libentiori animo conducant ad loca præfata se, & eorum merces.

§.2. Et licet alias se. rec. Paulus Papi III. & Julius etiam III. Prædecessores nostri per eorum Motus proprios, & literas in forma Brevis, vel alias concesserant dicto Martino Consuli auctoritatem recuperandi, & libere recipiendi navilia, naves, & merces naufragium passas, ac dictis subditis nostris, & illas propriis patronis restituendi, & restitui faciendi ab illis personis illa occupantibus, propterea approbando, & confirmando dictum Breve, & Motus proprios, omnesque alias patentes, & concessiones, tam Apostolicas quam Regias quomodolibet emanatas & concessas, ac in illis contenta, & inde secuta quæcumque, illis in suo robore permanentibus, & quæ sub dictis poenis inviolabiliter observari mandamus, ipsum Martinum in naufragiis Commissarium generalem deputamus, non obstant quacumque concessione, ordinatione, decreto in contrarium forsan emanato, quacumque via, & modo, & ad instantiam quarumvis personæ, aut personarum cujuscumque status, gradus, & conditionis existentium, quarum tenores pro plene & sufficienter expressis haberi volumus, ac si de verbo ad verbum inserti essent, quibus expresse derogamus per presentes, concedimus, & impartimur facultatem & auctoritatem dicto Martino Consuli, ut ipse tamquam talis Consul, & Protector, ac generalis Procurator, & defensor nationum præfatarum representando personas interesse habentes in talibus naviliis, navibus, & mercibus, & tamquam

Commissarium, & Consulem deputat pro recuperatione hujusmodi bonorum.

Solventibus, aut recuperantibus illa, precipue ditione d. Commissario & Consule.

tamquam persona legitima possit per se, suosque ministros in societate dictorum patronorum presentibus, aut in illis absentibus, etiam ipsi patroni in absentia dicti Martini Consulis, suorumve ministrorum, & deputatorum, conjunctim, vel divisim, possint exigere, recuperare navilia, naves, ac merces præfatas naufragium passas, sive derelictas, in mare aut extra mare, aut in aliqua alia parte, portibusque, & plagis, atque Ripis, alioque quovis loco, ubi reperientur.

§.3. Et quia evenire solet, quod tales naves, & navilia, ac merces in eis conductæ non sunt propria, aut patronorum talia navilia conductentium, seu patronantium, aut ea assecurantes interestati sunt, volumus etiam, quod si patroni, & nauta, seu alia persona salvas effecerint, aut recuperaverint dictas merces, vel earum partem, seu navilia præfata, non possint modo aliquo de eis disponere absque nutu, & voluntate dicti Martini Consulis, qui solet inquirere debeat de mercibus falsis, & perditis, usque quo veritatem omnino comperiat, ad hoc ne sub prætextu naufragii aut projectionis mercium in mare, interesse habentes modo aliquo, damnificati aut defraudati, seu suis privati existant. Et insuper quod omnes, & singuli quarumcumque navium cujuscumque generis patroni debeant, & teneantur cum omni diligentia salvare, & custodire bona quæcumque per eos conductæ, & naufragantia, neque illa tamquam perita dimittere, sed ipsum Consulem pro opportuno remedio certiorare in beneficium, & salvationem ipsorum bonorum naufragantium, ita quod ipsi patroni sive nautis deficientibus in aliquo præmissorum, naufragia hujusmodi, & damna quæcumque, & exinde provenientia ipsorum patronorum culpe imputentur, & ad interesse ac damna teneantur. Ac si contingat ab aliqua persona seu personis cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis existentium, & nostram monitionem hujusmodi ignoran. in toto vel in parte detinere merces, res, & bona aliqua in eis conductæ furtive, & coacte, vel prætextu prætensionis naufragii, vel alio quocumque modo, eadem nihilominus dictus Martinus Consul recipere, exigere, & recuperare, & a detinentibus personis illa dictis patronis, ad quos ea de jure spectant, & pertinent, restitui facere absque aliqua exactione seu detractione, prætextu dictæ prætensionis, aut quæsto colore, seu solutione aliquibus personis Ecclesiasticis, vel secularibus, Baronibus, Comitibus, aut trirremium Capitaneis, Castellanis, Gubernatoribus, Commissariis, seu cuicumque alteri cujuscumque conditionis, præeminentiæ, & status sit, faciendam, cui Consuli compellendi, & restitui, ac castigari faciendi tales usurpatores, & detentores, plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem concedimus.

Baronibusque & Gubernatoribus, ac aliis, ut in præmissis eisdem Consuli auxilium præstent.

§.4. Quibus personis expresse in virtute sanctæ obedientiæ, & sub poenis præfatis mandamus, quatenus dimittant, & sinant præfatos patronos navium, & naviliorum natiqum præfatarum, & quarumcumque

Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

aliarum, dictumque eorum Consulem, & Ministrum, seu Ministros illa omnia recuperare, & alias de eorum navibus, naviliis, mercibus, & bonis conductis, etiam derelictis, & iis tam per mare vagantibus, quam prope terram, & in Ripa consistentibus libere disponere absque aliqua molestia vel impedimento illis, directe, vel indirecte præstan. nec debeant se intrinittere, in dictis naufragatis, nec naufragio præfatis, nisi in eo, ad quod per dictos patronos, Consulem, Ministrum erunt requisiti, & vocati pro eorum ope, & favore, nec sub aliquo prætextu, vel colore dicto Martino Consuli, aut eis Ministris seu deputatis præfatis in libero exercitio sui officii generalis Consulatus, & Commissariatus hujusmodi, & ad illud spectant. aliisque supradictis aliquod impedimentum, molestiam, aut perturbationem præstent, seu præstari permittant, quinimmo ei, & eis, omne auxilium, & favorem in præmissis, & circa ea necessaria seu quomodolibet opportuna, ad quæ præfati nostri subditi quocumque parte dilectorum Consulis, ac Ministrorum, in licitis, & honestis erunt requisiti, præstare teneantur, quibus, eis videlicet qui a dicto Martino Consule, & Ministris vocati erunt, ad recuperationem adjuverint, per dictum Consulem expensis rerum liberatarum, in quarum beneficium elaboraverint, in laboris subsidium dabitur, quod justum, & honestum erit, & eidem Consuli videbitur, quod erit juxta meritum illorum, qui in salvandis hujusmodi rebus, & bonis interventerint, licet fraternitatis caritas in talibus calamitosis eventibus eos ad id obliget, atque cogat.

§.5. Et ut Christiani ad præmissa alliciantur, aut naufragium hujusmodi patientibus ab eis propiora subsidia præbeantur, omnibus & singulis utriusque sexus Christianis, qui auxilium, consilium, & favorem naufragium patientibus in repARATIONE & CONSERVATIONE suorum bonorum præstiterint, decem annos & totidem quadragenas de iniunctis eis poenitentis in Domino relaxamus.

Et auxilium dantibus indulgentias concedit.

§.6. Mandantes dictis nostris subditis, tam Civitatis Vetula, & Ostiæ, Porti, & Neptuni, ac Pilotis illarum, ac etiam Anconæ, ac habitatoribus omnium Terrarum, Riparum, Portuum, & Plagarum, necnon patronis, & nautis navium, naviliorum, trirremium, biremiumque Capitaneis, & barcharum conductoribus, & piscatoribus, ac aliis quibuscumque personis existentibus & habitantibus in aut prope, vel ubi talia naufragia accidere contingat, sub poena solutionis tanti, quanti bona naufragata valuerint, & que ob defectum auditorii admitterentur, quatenus illico postquam a patrono, Consule, aut deputatis vocati fuerint, occurrant, & festinanter accedant cum eorum barchis, ac trirremibus, & biremiis, ad adinvandam, & salvendam ea omni cum diligentia, ac si eorum propria essent, solutis tamen eis pro eorum labore expensis mercium conductarum, & rerum

Omnibusque commorantibus prope loca naufragiorum jubet, ut vocari auxilium præstent.

rum salvatarum his, quae Consuli videbitur, prout labor eorum egerit, & non possint petere, nec petant aliquid aliud, nec quantum, nec partem, nec jus aliquod rerum salvatarum praeter supradicta, concessione, statuto, consuetudine, ordinatione, usu, & quibusvis aliis minime obstantibus penitus cassamus, & suffragari nolumus.

Comunitates etiam, & Dominos locorum scilicet naufragii, latrones & occupatores capere debere decernit.

Comunitates quae S. R. E. iudicem magistrum occupant.

Consuli quae & eius deputati facultatem deferendi arma concedit.

Executores deputati, & facultatem concedit.

§.7. Volumus autem quod in locis, seu territoriis ubi naufragium praefatum evenit, Dominus, vel Domini, aut Communitas talis loci teneantur consignare in manibus nostrae iustitiae, & Ministrorum illius, latronem, seu latrones, usurpatorem, seu usurpatores, detentorem, seu detentores huiusmodi rerum naufragatarum, alias teneantur solvere totum damnum, & expensas in tali naufragio, aut illius dependens, passa, & seu patienda, ac passas, & seu patiendas.

§.8. Et si aliquid forsitan occurrerit super praemissis, quod dictus Consul non possit accommodare, & concludere, recurratur ad Nos, & seu dilectum filium Vitellotium Camerarium nostrum, & S. R. E. quem, & nullum alium illud decidere, & finire, posse volumus, etiam cum facultate, & auctoritate amplissime puniendi, & castigandi quoscumque latrones, & praedatores, etiam usque ad poenam capitalem. Volentes etiam per praesentes praefatum Cardinalem Camerarium, merum, & verum iudicem, & executorem in causis maritimis naufragiorum, & etiam quorumcumque asecurationum, super quibus lis, & controversia aliqua inter quoscumque evenire possit, ex causa tamen dictorum naufragiorum, cum opportuna avocatione a quibuscumque iudicibus, non tamen Romanae Curiae, fore, & esse debere.

§.9. Necnon auctoritate praefata concedendo dicto Consuli, eiusque deputatis prout concedimus eisdem, ut pro ipsorum securitate, & defensione cuiuscumque generis arma, tam offensiva, quam defensiva, in toto dominio, & per totum dominium Ecclesiasticum, scilicet in omnibus terris, & locis maritimis, & mari convicinis per quindecim miliaria a terra distantibus, libere, & licite portare possint, & valeant quibuscumque bannis editis seu edendis, & aliis quibuscumque Apostolicis Constitutionibus, & Ordinationibus non obstant.

§.10. Et nihilominus pro observatione praemissorum, motu, & scientia nostris praefatis praecipiendo mandamus dilecto filio Vitellotio Vitellio Camerario nostro, necnon Clericis praesident. Camerae Apostolicae, ac Praelatis, etiam Cardinalibus honore fulgentibus, necnon universis & singulis tam Almae Urbis, quam aliarum quarumcumque S. R. E. mediate vel immediate subiectarum Provinciae, Terrarum, & locorum, Vicelegatis, Gubernatoribus, Locatenen. Potestatibus, Iudicibus, & aliis quovis nomine nuncupatis iudicantibus, & iustitiae ministris, necnon Illustribus Magnis, viris Dominis, Ducibus, Marchionibus, & baronibus, Domicellis, Nobili-

bus, Castellanis, trirerumque Ducibus, & Capitaneis, ac quorumcumque locorum Communitatibus, seu universitatibus, omnibusque, & singulis aliis particularibus personis, ad quos quomodolibet spectabit, se in futurum spectabit, seu spectare poterit, & S. R. E. praedictae, mediate, vel immediate subiectis, quatenus praemissa omnia, & singula inviolabiliter observent, & observari faciant, & sub poenis, & censuris antedictis necnon rebellionis, & privationis omnium & singulorum bonorum, seu officiorum, ac confiscationis, & publicationis quorumcumque bonorum per eos, & ipsorum quemlibet obtentorum, incurrendique in crimine laesae maiestatis. Contradictores &c. cum amplissima facultate, & auctoritate, dictos raptos, grassatores, & depraedatores, & latrones, in fraganti crimine, seu delicto repositos puniendi, & castigandi, ad effectum ut huiusmodi iustis querelis cessantibus, dicti mercatores, & nauta eo libentius cum suis navigiis, navibus, & mercibus ad Urbem ipsam, locaque praedicta S. R. E. praedictae securius, & tutius accedant.

§.11. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon statutis, & consuetudinibus etiam municipalibus quarumcumque terrarum, & locorum in contrarium forsitan editis, ac privilegiis, indulgiis, & literis Apostolicis quibusvis personis, necnon civitatibus, oppidis, locis, castris, ac portibus maritimis, sub quibuscumque verborum formis, & tenoribus, ac cum quibuscumque clausulis, & decretis, & contractibus, & Motu proprio &c. ac alias concessis, quibus omnibus &c. illorum tenores &c. pro expressis habentes, hac vice latissime derogare placeat, certisquae contrariis quibuscumque.

§.12. Volumus autem quod praesentis nostri Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in iudicio, & extra, regula contraria non obstante, seu si videbitur, litera in forma Brevis expediri possint. Placet Motu proprio M. Datum Romae apud Sanctum Petrum, octavo Kalen. Maii, Anno primo.

Derogatio contrariorum

Sola signatura sufficit.

Papae subscriptae. Dat. P. An.I. 24. Aprilis.

XII.

Institutio Domus in Urbe pro Sanctae Inquisitionis Ministerio exercendo, eiusque Ministrorum, & Personarum commodo cooptando.

Ex Reg. in Archiv. Vat.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam

Sollicita nostrae considerationis providentia, prout nostri Pastoralis Officii cura requirit, Nos admonet, ut Sanctae Inquisitionis Almae Urbis nostrae officio, quod per nonnullos Venerabiles fratres nostros Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales Nobis ipsis, etiam praesidentibus laudabiliter gubernatur,

Exordium.

Frates de Puccis Palatii in Burgo S. Petri pro Officio Inquisitionis vendunt.

Pius venditionem huiusmodi Instrumentumque desuper confectum approbat.

Et Palatii Officio Inquisitionis donat.

Illud ab huiusmodi Officio alienari prohibet.

tur, de stabili, & commoda, ac perpetua habitatione nostrae subventionis opem, ac ministerium non minus libenter quam liberaliter provideamus.

§.1. Hinc est, quod cum nuper dilectus filius Alexander quondam Pandulphi de Puccis laicus, Civis Florentinus una cum Roberto Alcamio, & Horatio suis germanis fratribus duas integras tertias partes pro indiviso Palatii, cum pertinentiis suis, siti in Burgo Sancti Petri prope locum, vulgari dictum Campo Sancto, acquisiti, & constructi olim per bonae memoriae Laurentium S. R. E. Cardinalem tituli Sanctorum quatuor Coronatorum, de Puccis nuncupatum, & in quo de praesenti exercetur officium ipsius Sanctae Inquisitionis haereticae pravitatis, tam suo proprio, quam fratrum suorum praedictorum, pro quibus de Rato promissis nominibus Nobis pro pretio scutorum sex millium monetae, ad rationem decem Juliorum pro quolibet scuto, sub modis, & formis, ac in terminis tunc expressis solvendorum vendiderit, ac cesserit, prout in instrumento publico per dilectum filium Marcum Antonium Peregrinum Camerae nostrae Apostolicae Notarium rogato latius continetur.

§.2. Nos igitur easdem duas tertias partes Palatii huiusmodi pro dominio, & omnimoda proprietate, ac usu, & habitatione ipsius officii Inquisitionis, & eius ministerium perpetuo concedere volentes, & ipsius Palatii situationem, qualitates, & consuetudines, ac instrumentum huiusmodi desuper confecti, & inde scutorum aliorumque hinc etiam forsitan de necessitate exprimendorum, tenores praesentibus, pro sufficienter expressis habentes, ac venditionem, & cessionem, instrumentumque, & inde secuta huiusmodi auctoritate Apostolica confirmantes, & approbantes, ac illis omnimoda, & perpetua firmitatis robur adiacentes, omnesque, & singulos iuris, & facti, solemnitatibus etiam substantialium defectus, si qui forsitan in eisdem intervererint, suppletes.

§.3. Motu proprio, & ex certa scientia, maturaque deliberatione, ac liberalitate nostris, ac de Apostolica potestatis plenitudine, dictas duas tertias partes Palatii huiusmodi, sic per Nos, ut praemittitur, emptas, eidem Officio Sanctae Inquisitionis pro illius, Ministrorumque suorum, nunc, pro tempore existentium perpetuo usui, & habitatione, perpetua, & irrevocabili donatione, etiam inter vivos titulo dicto Officio Inquisitionis, tam quo ad proprietatem, & directum dominium, quam quo ad usum, & habitationem, auctoritate Apostolica, tenore praesentium in perpetuum damus, donamus, applicamus, approbamus, liberaliterque concedimus, & assignamus, perpetuoque datas, donatas, applicatas, appropriatas, concessas, & assignatas fore, & esse.

§.4. Expresse prohibentes praedictum Officium Inquisitionis, nullo unquam tempore, nec aliqua ex causa alienari posse.

Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

§.5. Nostrae praesentes literas nullo unquam tempore ad cuiusvis etiam nostri, & S. R. E. Camerarii, Praesidentiumque, & Clericorum eiusdem Camerae, seu Filii Apostolici, procuratoris instantiam, quovis quovis ingenio, de surreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae defectu notari, vel alias quoque modo impugnari, aut ex quavis urgentissima, etiam necessario exprimenda causa, etiam de ipsorum Cardinalium Inquisitionum pro tempore existentium consensu revocari, annullari, vel retractari, seu illas impugnantes in iudicio, vel extra audiri posse, sed illas in omnibus, & per omnia validas, & efficaces esse, suisque plenarias, integros, & totales effectus sortiri, & ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, sub excommunicationis majoris latae sententiae, ac maledictionis aeternae poenis ipso facto a contrafacientibus incurrendis, firmiter, & inviolabiliter observari, dictoque Officio perpetuo suffragari.

§.6. Et sic per quoscumque Iudices, & Commissarios, etiam ipsius Ecclesiae Romanae Cardinales, in quavis Instantia, & causa, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari diffiniri, & sententiarum debere, ac quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus, & declaramus.

§.7. Quo circa Venerabilibus fratribus Amerin., Narnien., & Maceraten. Episcopis, per Apostolica scripta motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, praesentes literas, & in eis contenta quaecumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte ipsorum Officii, vel Inquisitionum fuerint desuper requisiti, solemniter publicantes, illisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra illos donatione, applicatione, appropriatione, concessione nostris praedictis pacifice frui, & gaudere, ac ipsos Inquisitiones, si sibi videbitur, vel eorum aliquem, seu ipsorum Commissarium Generalem, ac procuratorem suum nomine Officii huiusmodi in corporalem, realem, & actualem possessionem duarum tertiarum partium Palatii huiusmodi, iuriumque, & pertinentiarum suorum omnium inducant auctoritate nostra, & inductos, vel inductum in ea defendant amoto ex inde quolibet detentore, non permittentes eos desuper a quoquam indebite molestari, perturbari, vel impediri. Contradictores quoslibet rebelles, & inobedientes, per sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias arbitrio suo imponendas, moderandas, & applicandas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, quaecumque appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, illos easdem sententias, censuras, & poenas incurrisse declarando, & eas etiam

1566. Haec littera nullo vitio notari possit declaratur sub poena excommunicationis.

Sic per quoscumque Iudices definitur.

Deputati Commissarios, & Executores huiusmodi litterarum.

1566.

Contraria tollit.

iteratis vicibus aggravando, & reaggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio Brachii Secularis.

§.8. Non obstantibus præmissis, & quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus, Apostolicis, necnon Camera prædictæ, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, stylo, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis, alisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam iteratis vicibus quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus etiam si pro sufficienti illorum derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita, observata, inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dimittantur, ad effectum præsentium, harum serie specialiter, & expresse pari motu, & de potestatis plenitudine totaliter derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica, sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. de 18. Maii 1566. An.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris die decima octava Maii, millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, Pontificatus nostri Anno I.

XIII.

De Clausura, & numero Monialium cujuscumque Ordinis, & pœnis earundem absque licentia Superiorum, ex causa magni incendii, vel infirmitatis lepre, vel epidemice tantummodo eis concedenda, e Monasteriis egredientium, concomitantiumque, & receptantium; ac Superiorum aliter eis licentiam concedentium. Necnon de elemosynis pro ipsarum Monialium subventionem colligendis.

Quoad clausuram, Vide Constitut. Bon. VIII. in tit. de Stat. Reg. in 6. Decretumque Con. Trid. Sess. 25. cap. 5.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Circa pastoralis officii Nobis, meritis licet imparibus, desuper commissi curam quantum Nobis ex alto permittitur, in-

1566.

vigilantes, assidue ad ea, per quæ singulis erroribus, & excessibus obviatur, ac personis quibuslibet, præsertim femineæ sexus virginitatem suam Altissimo voventibus, sub religionis jugo Christo Salvatore in castitatis holocausto famulari affectantibus, semita iustitiæ, & honestatis declinantibus, ne quicquam in eis reperiat incongruum, quod in regularis ponat honestatis gloria maculam, & divinam merito possint offendere majestatem, opportune succurritur, libenter intendimus, ac in his nostræ vigilantie partes propensius impartimur, prout id in Domino salubriter expedire conspici-

§.1. Hac igitur perpetuo valitura Constitutione, inherentes etiam Constitutioni sel. rec. Bonificii Papæ VIII. Prædecessoris nostri, quæ incipit: *Periculoso*, & decretis Conc. Tridentini super clausurâ Monialium editis, auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus, atque perpetuo decernimus, universas, & singulas Moniales, præsentibus atque futuris, cujuscumque Religionis, Ordinis, vel militiarum, etiam Hierosolymitanæ, sint, quæ vel jam receptæ sint, vel in posterum in quibusvis Monasteriis, sive domibus recipiuntur, & tacite vel expresse religionem professæ, etiam si converse, aut quocumque alio nomine appellentur, etiam si ex institutis, vel foundationibus earum regula ad clausuram non teneantur, nec unquam in earum monasteriis, seu domibus, etiam ab immemorabili tempore ea servata non fuerit, sub perpetua in suis monasteriis, seu domibus debere de cetero permanere clausura, juxta formam dictæ Constitutionis sel. rec. Bonificii Papæ VIII. Prædecessoris nostri, quæ incipit: *Periculoso*, in sacro Concilio Tridentino approbatam, & innovamus, in omnibus, & per omnia, ac illam districte observari mandamus.

§.2. Quod si aliqui Moniales forsitan repariantur, quæ consuetudine etiam immemorabili, aut instituto, vel fundatione regule suæ fretæ, animo obstinato huic clausuræ resistant, aut quocummodo reluctentur, Ordinarii una cum superioribus earum, omnibus juris, & facti remediis compellant easdem tamquam rebelles, & incorrigibiles ad præcisè subeundum dictam clausuram, perpetuo observandam.

§.3. Mulieres quoque quæ Tertiariæ, seu de Pœnitentiæ dicuntur, cujuscumque fuerint Ordinis in congregatione viventes, si, & ipsæ professæ fuerint, ita ut solemne votum emisissent, ad clausuram præcisè, ut præmittitur, & ipsæ teneantur; quod si votum solemne non emisissent, Ordinarii una cum superioribus earum hortentur & persuadere studeant, ut illud emittant, & profiteantur, ac post emissionem & professionem eidem clausuræ se subiciant, quod si recusaverint, & aliqua ex eis inventæ fuerint scandalose vivere, severissime puniantur.

§.4. Ceteris autem omnibus sic absque emissionem professionis, & clausura vivere

Moniales ratio, vel expresse religionem professæ clausuram servent.

Inobedientes coercentur per Ordinarios.

Tertiariæ si solemne votum emisissent clausuræ subiciantur, si autem per Ordinarios ad clausuram suam deantur.

Et volentes sine clausura, & professione vivere, non debent.

1566.

1566.

cipiantur in aliqua Religione seu Collegio.

Elemosynas pro monialibus colligantur per Conventus, aut per Professus habitantes prope Monasteria, & status annor. 40.

Converse pro fassa de cetero non recipiantur.

Monialium recipiendarum numerus regulatur juxta redditus Monasteriorum. Quod habet in Conc. Trid. Sess. 25. cap. 5.

Executorum deputatio.

omnino volentibus interdicimus, & perpetuo prohibemus, ne in futurum ullam aliam prorsus in suum Ordinem, Religionem, Congregationemque recipiant. Quod si contra hujusmodi hanc nostram prohibitionem, & decretum aliquas receperint, eas ad sic vivendum omnino inhabiles reddimus, ac illarum quavis professiones & receptiones irritas facimus & annullamus.

§.5. Porro ne Moniales, vel Tertiariæ prædictæ propter hanc clausuram, detrimentum aut incommodum aliquod in earum necessitatibus, maxime in pertinentibus ad illarum victum patiantur, sed ut eis opportune consulatur, auctoritate Apostolica præfata statuimus, decernimus, præcipimus, atque mandamus Ordinariis & Superioribus earum, ut curent colligi fidelium elemosynas per conventus quæ non sint professæ, vel si professæ fuerint, sint tamen ætatis annorum quadraginta, & in domibus contiguas, extra tamen Monasterium, degant, & non ingrediantur clausuram aliarum Monialium, nisi in casibus ex earum constitutionibus permisis, & de earum domibus exire non possint pro hujusmodi elemosynis colligendis, nisi de licentia Ordinarii, vel earum Superiorum.

§.6. Et decreto nulla alia conversæ professæ recipi amplius etiam de consensu suorum Superiorum, vel Prælatorum possint; quod si adversus hanc nostram prohibitionem receptæ fuerint, illarum receptio nulla, irrita, & inanis sit, pro ut ex nunc nullam, irritam, facimus, & annullamus.

§.7. Quod si prædicto modo necessitatibus Monialium, & mulierum Tertiariarum prædictarum succurri sufficienter non poterit, mandamus ipsis Ordinariis, & Superioribus earum, ut ipsi provideant de aliis personis piis, & Deo devotis, quæ fidelium elemosynas colligant, vel alias eo meliori, & commodiori modo, quo fieri poterit, etiam ex opere manuum ipsarum Monialium, & mulierum prædictarum, arbitrio Ordinariarum, & Superiorum earundem, & prout eis congruentius expedire videbitur, provideatur, & succurratur. Et ne propter Monialium numerum excellivum clausuræ observatio violeatur, inherentes etiam similiter dispositioni dictæ Constitutionis Bonificii, & Concilii Tridentini decreto, Monialibus prædictis, & illarum Superioribus, & Ordinariis districte inhibendo præcipimus, & mandamus, ne plures in earum Monasteriis recipiant, & admittant, sive recipi, & admitti permittant, quam ex propriis redditibus ipsorum Monasteriorum, vel consuetis elemosynis commode sustentari possint.

§.8. Mandantes propterea in virtute sanctæ obedientie, sub obtestatione divini iudicii, & interminatione maledictionis aternæ, universis venerabilibus fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, quatenus in Civitatibus, & Diocæbus propriis, præsentibus nostras literas publicari faciant, ac in Monasteriis

Monialium sibi ordinario jure subiectis, in iis vero, quæ ad Romanam mediate vel immediate spectant Ecclesiam Sedis Apostolicæ auctoritate una cum Superioribus eorumdem Monasteriorum clausuram, ut præmittitur, quamprimum poterint, servari procurent. Contradictores atque rebelles per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita compescendo; invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Ac ut hoc tam salutare decretum facilius observetur, omnes Principes sæculares, & alios Dominos, & Magistratus temporales rogamus, requirimus, & obsecramus, per visceram misericordie Domini nostri Jesu Christi, eisdem in remissionem peccatorum injungentes, quod in præmissis omnibus eisdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, & aliis Monialium Superioribus assistant, ac suum favorem, & auxilium præstent, ac impediens pœnis etiam temporalibus assiciant.

§.9. Præmissis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, statutis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam per Sedem Apostolicam approbatis, & confirmatis; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis etiam in fundatione, & institutione eisdem Monasteriis, vel domibus, & Monialibus, sub quibuscumque verborum formis, & clausulis irritantibus, & aliis decretis quibuslibet concessis, confirmatis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam si pro sufficienti illorum derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum inferrentur, pro sufficienter expressis habentes, quo ad effectum validitatis nostræ Constitutionis tantum derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, aut suspendi non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§.10. Per hoc autem in Monasteriis exemptis, Ordinarii locorum quoad aliam nullam sibi credant jurisdictionem vel potestatem aliquatenus eis attributam.

§.11. Volumus autem quod præsentibus literæ ad valvas Basilicæ Beati Petri Apostolorum Principis, & in Cancellaria nostra, ac acie Campi Floræ publicentur, & inter Constitutiones extravagantes perpetuo valituras conscribantur.

§.12. Et quia difficile foret præsentibus ad singula quæcumque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum, transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii subscriptis, ac sigillo alicujus Prælati munitis, eadem prorsus fides ubicumque adhibeat, quæ præsen. adhiberetur, si forent exhibite, vel ostensæ. Nulli ergo &c.

Clausula derogatoria.

Ordinarii in his procedant eorum in locis exemptis.

Iusso publicandi.

Exemplorum fides.

Da

1566. D. P. An. I. 29. Maii.

Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, 4. Kal. Junii, Pontificatus nostri Anno primo.

Sequitur declaratio d. Bullae.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Execidium. D Ecori & honestati omnium Sanctimonialium, quarum Iesus Christus Dominus noster sponfus est, ut in puritate, & castitate superedificantes, in ipso feliciter inhabitare valeant, consulentes, ea quae illarum existimationi detrudere possent, decet Nos consulto submovere.

Causa huius Constitutionis. §.1. Sane periculo, & scandalo plenius est, ac regulari observantiae vehementer adversatur, Sanctimoniales aliquando parentes, fratres, sorores, aut alios agnatos, vel cognatos, necnon Monasteria, & alias filiationes nuncupata, etiam eis subiecta visitandi, aut infirmitatis causa, aliove pretextu a Monasteriis exire, & per sacularium personarum domos discurrere, & yagari, quo veluti colore eximium quoque honestatis, & pudicitiae decus in discrimen committunt.

Monialium a clausura executionem absque licentia & c. p. §.2. Unde nos malo huic pro nostro Pastoralis officii debito salubriter occurrere volentes, inhaerentes, etiam decreto sacri Concilii Tridentini de clausura Monialium disponentis, ac aliis nostris literis super huiusmodi clausura editis adiacentibus volumus, sancimus, & ordinamus, nulli Abbatisarum, Priorissarum, aliarumve Monialium, etiam Carthusiensium, Cisterciensium, S. Benedicti, & Mendicantium, & quorumcumque aliorum Ordinum, etiam Militiarum, ac statuum, graduum, & conditionum, dignitatum, ac praerogativarum existentium, etiam a Regia, vel Illustri prosapia ortarum, de cetero etiam infirmitatis, seu aliorum Monasteriorum, etiam eis subiectorum, aut domorum, parentum, aliorumve consanguineorum visitandorum, aliave occasione, & pretextu, nisi ex causa magni incendii, vel infirmitatis lepra, aut epidemiae, quae tamen infirmitas, praeter alios Ordinum Superiores, quibus cura Monasteriorum incumbere, etiam per Episcopum, seu aliorum loci Ordinarium, etiam si praedicta Monasteria ab Episcoporum, & Ordinariorum iurisdictione exempta esse reperiantur, cognita, & expresse in scriptis approbata sit, a Monasteriis praefatis exire, sed nec in praedictis casibus extra illa, nisi ad necessarium tempus stare licere. Alteri autem quam, ut praefertur, egredientes, seu licentiam exeundi quomodocumque concedentes, necnon comitantes, ac illarum receptatrices personas, sive laicas, ut saeculares, vel Ecclesiasticas, consanguineas, vel non, excommunicationis maioris latae sententiae vinculo statim eo ipso absque aliqua declaratione subiacere, a quo praeter-

quam a Romano Pontifice, nisi in mortis articulo absolvi nequeant. Et insuper tam, egressas, quam praesidentes, & alios Superiores praedictos eis licentiam huiusmodi concedentes, dignitatibus, officiis, & administrationibus, per eas, & eos tunc obtentis privamus, & illas, & illos ad obtenta, & alia in posterum obtinenda inhabiles.

§.3. Necnon licentias, & facultates, seu indulgentias, & privilegia exeundi a Monasteriis, & extra illa standi, a Nobis, seu alio Romano Pontifice Praedecessore nostro, ac Sedis Apostolicae Nunciis, & Legatis, etiam de latere, ac Majore Praenuntiatario, aut Ordinum praedictorum Superioribus, aliisque personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis restitutivis, praeservativis, mentis attestativis, etiam novam gratiam, & datam concernentibus, aliisque efficacioribus, ac insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere vel in specie, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, deque Apostolica potestate plenitudine, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum Principum, necnon Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium intuitu, & contemplatione, ac instantia, vel alias quomodolibet concessas (quae prorsus abolemus,) ac literas desuper confectas, & in posterum concedendas, & conficiendas, nullas, & invalidas, nulliusque roboris, ac momenti fore, nec illas habentibus, & habituris suffragari posse.

§.4. Et ita per quoscumque Iudices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, irritum quoque, & inane, quicquid seorsum super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

§.5. Mandantes universis, & singulis Venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis, in virtute sanctae obedientiae, & sub obsequatione divini iudicii, & interminatione maledictionis aeternae, quatenus per se, vel alium, seu alios praesentes literas in Civitatibus, & Diocesis propriis, quolibet anno publicent, omniaque in illis contenta, necnon praefatum decretum ipsius Concilii, quod incipit, Bonifacii VIII., diligenter, & inviolabiliter sub censuris Ecclesiasticis, aliisque praefatis poenis, & in eodem decreto contentis, observent, & observari faciant, & procurent, Contradictores quoslibet, & rebelles, ac praemissis non parentes, etiam aliis poenis auctoritate nostra, appellatione postposita, compescendo: necnon legitimis super his habendis servatis processibus poenas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, interdictum Ecclesiasticum apponendo; invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

§.6. Non obstantibus praemissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus, com-

Licentias aliter concedentium & c. p. n. e.

Decretum irritans.

Deputatio, & facultates executioni huius Constitutionis.

Clausula derogatoria.

1566. D. P. An. V. 1. Februarii.

communitur, vel divisim ab eadem sit Se- de indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Aliis Apostolicis Constitutionibus, & iuribus, de huiusmodi clausura disponentibus, nihilominus in suo robore duraturis.

Transumptio- rum sedes.

§.7. Ceterum volumus quod praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Praelati munitis, eadem prorsus fides ubique terrarum, tam in iudicio, quam extra adhibeatur, quae eisdem praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensa.

D. P. An. V. 1. Februarii.

Nulli ergo omnino hominum &c. Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo septuagesimo, Kalend. Februarii, Pontificatus nostri Anno V.

XIV.

Innovatio, & ampliatio Constitutionum a Pont. Praedecessoribus editarum contra Homicidas, brigosos, vindictam transverfalem, aut hominum collectam facientes, facinorosque homines, eorumque complices, & fautores, Communitates quoque, & alios eorum territoria a praedictis non custodientes in Statu Ecclesiastico.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proccidium.

EX supremae dispositionis arbitrio gregis Domini curae praesidentes, inter varias animi sollicitudines, quae ex pastoralis officii ministerio Nobis incumbunt, illam a Nobis potissime amplectendam esse putamus, per quam inter singulos gregis ejusdem fideles, praesertim vero Nobis, & Romanae Ecclesiae subditos, pax, & concordia conserventur, seditiones sedantur, scandala obviatur, & animarum salus procuratur. Unde ea, quae sedula meditatione haecenus a diversis Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris praemisorum ratione gesta fuisset, ac ordinata comperimus, quo sapientius, ac promptius ad illorum observationem excitentur, confirmanda, innovanda, nostraque auctoritatis munimine roboranda esse censuimus, aliasque desuper disponimus, prout in Domino conspicimus expedire.

Pius II. edidit Bullam hic cit.

§.1. Sane alias postquam sel. rec. Pius Papa II. Praedecessor noster, per eum accepto, quod a certis tunc elapsis annis, &c. Omittitur residuum narrativae, quia ipsam

Bullam Pii II. habet in Tom. III. Par. III. Ad retinendas fol. 110.

§.2. Cum saepius contingeret, quod offensionis ignarus, aut ob huiusmodi excessus plurimum condolens, horribili &c. Omittitur pariter residuum relationis huius Bullae Pauli II. in Tom. III. Par. III. Vires fol. 120.

Paulus II. edidit alteram hic cit.

§.3. Et successive recol. memor. Sixtus Papa IV. similiter Praedecessor noster accepto per eum, quod contenta in literis Pii Praedecessoris huiusmodi a certis annis tunc elapsis citra non fuerant observata, & ex illorum non observantia subditi praefatae Ecclesiae procliviores erant ad homicidia committenda, ac fere passim quotidie perpetrabantur, & homicidae praefati ideo ad illa committenda promptiores exitebant, quia sperabant latere, & suorum excessuum remissionem consequi facile posse, ac detestabilem, & horrendam sciciorum nequitiam talium ad aliorum cautelam juris remediis prosequi studio cupiens indefesso, habita super iis cum fratribus suis praefatae Ecclesiae Cardinalibus deliberatione matura de illorum consilio per suas literas, statuta, decretaque Pii Praedecessoris huiusmodi, ac prout illa concernebant, omnia, & singula in dictis literis Pii Praedecessoris praefati contenta approbaverat, & robur perpetuae firmitatis obtinere debere decreverat, ac voluerat, & de eorumdem fratrum consilio statuerat, & ordinaverat, quod condemnatis eatenus, & quos in posterum condemnari contingeret ubilibet in Civitatibus, terris, & locis praedictis pro homicidio, si ve ut principales, si ve ut auxilium, consilium, vel favorem praestantes, suarum condemnationum remissionem, aut contra illas saluum conductum, & licentiam secure in loco patratu criminis, vel infra quinquaginta miliaria (ut praefertur) propinquo nullatenus obtinere possent ab alio, quam a Rom. Pon. qui pro tempore esset, & alicujus alterius etiam Legati de Latere remissio nemini suffragaretur, & si forsitan contingeret eundem Rom. Pont. ad remissionem, si ve saluum conductum huiusmodi procedere, talis remissio per praerogationem processisse censeretur, & nemini prodesse posset, nisi in illa verus literarum Sixti Praedecessoris huiusmodi tenor de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes inferius insertus foret, & determinata causa exprimeretur, quae eundem Rom. Pon. induceret ad derogandum eisdem literis Sixti Praedecessoris, quae cum tam matura deliberatione ab eodem Sixto Praedecessore emanaverant.

Sixtus IV. a liam Bullam edidit hic relatum & a me propterea pretermittam in hoc opere.

§.4. Et subsequenter sanctae mem. Julius Papa II., etiam Praedecessor noster habita super iis cum fratribus suis tunc &c. Omittitur pariter, residuum narrativae Constit. Jul. II. Cum homines quia est in T. III. Par. III. fol. 269.

Julius II. edidit aliam hic cit.

§.5. Et insuper per eundem Julium Praedecessorem accepto, quod cum nonnulli Civitatum, Castrorum, & locorum, tam Regni nostri tunc Siciliae citra Pharam, quam

Et aliam hic relatum, quae non habet supra in hoc opere.

quam aliarum partium dicte Ecclesie sub-
jectarum etiam Urbi predictae adiacentium,
quam propter homicidia aliqua nefanda per
eos perpetrata, excessus, crimina, & deli-
cta, & alias eorum demeritis id exigentibus
a Civitatibus, terris, castris, & locis eor-
um, seu in quibus tunc morabantur exules,
rebelles, & banniti, quod in illis propterea
securae morari nequirent, alii de Civitatibus,
terris, castris, & locis dicte Ecclesie sub-
jectis ad Regnum, & alias adiacentes hujus-
modi, alii autem ex Regno, & adjacenti-
bus partibus predictis, ad Civitates, terras,
castra, & loca eidem Ecclesie subiecta pre-
dicta, etiam dicte Urbi adiacentia se trans-
ferrent, nonnulli Barones, Proceres, &
Domini, seu Vicarii in temporalibus Civi-
tatum, terrarum, castrorum, & locorum,
ac Regni, & partium adjacentium predi-
ctorum, eorumque Officiales, & subditi
distos homicidas, bannitos, criminosos,
atque rebelles homines scienter receptare,
& quod gravis erat, protegere, & defendere
non formidabant, se reos tantorum sce-
lerum, per homicidas, & alios bannitos
predictos perpetratorum, apud Deum con-
stitutis, & tam ipsis homicidis, & male-
factoribus, quam aliis similia, vel gravia
delicta perpetrandi, & committendi auda-
ciam, & scelere hujusmodi impunitatem
tribuentes in animarum suarum periculum,
justitiae conculcationem, ac dicte Sedis au-
thoritatis contemptum, & scandalum plu-
rimorum. Idem Julius Prædecessor Motu
proprio omnes, & singulos Barones, Pro-
ceres, Milites, ac Dominos, & Vicarios,
in temporalibus Civitatibus, terrarum, ca-
strorum, & locorum eorundem, necnon
nostros, & eorundem Baronum, Proce-
rum, Militum, & Dominorum, Vicarios,
Officiales, & subditos per suas literas re-
quisiverat, & monuerat, eisque, & eor-
um cuilibet in virtute sancte obedientie,
& sub excommunicationis latae sententiae
poena, quam contrafacientes eo ipso incur-
rerent, districtius inhibuerat, ne homici-
das, bannitos, criminosos, rebelles, alios-
que infames homines præfatos, qui propter
eorum delicta banniti in locis originis suae,
seu aliis regnorum, Civitatum, Terrarum,
Castrorum, & aliorum locorum predicto-
rum propter eorum malam vitam commo-
rati non poterant, ex tunc de cetero nulla-
tenus receptare, aut eis consilium, auxi-
lium, vel favorem quovis quaesito colore
præstare præsumerent. Quinimmo tales ad
eorum dominia declinantes, seu in eis com-
morantes capi, & ad forum, seu justitias,
vel Officiales, ad quos punitio, & castigatio
criminum, & excessuum per eos perpetra-
torum, ut præfertur, de jure, vel con-
suetudine pertinebant, & spectabant, de-
stinare, aut si partibus læsis, & offensis uti-
lius foret, illos juxta criminum, & excessuum
per eos perpetratorum qualitatem ad
penas a jure statuta in locis, ubi deprehensi
forent, procedere procurarent.

Leo X. aliam
edidit hic et

§.6. Præterea fel. mem. Leo Papa X.,
etiam Prædecessor noster similiter per eum

accepto, quod nequissimi sicarii, &c. Præ-
terea infervionem Bullæ Leon. X. Omnes quia
ipsa est in Tom.III. Par.III. fol.472.

§.7. Porro ad notitiam similis memo-
riae Clementis Papæ VII. pariter Prædeces-
soris nostri pervento plures Urbis, &c. Non
pono hic istam Bullam Clem.VII. In sancta
quia habet eam in Tom.IV. Par.I. fol.44.

§.8. Pie mem. Pius Papa IV. similiter
Prædecessor noster singulas Pii II. Pauli,
Sixti, Julii, Leonis, & Clementis, &c.
Præterea hanc Bullam Pii IV. Si quidem ha-
bet ipsam sup. In eamenti fol.66.

§.9. Cum autem statim ubi Nos ad sum-
mi Apostolatus apicem divina cooperante
providentia assumpti fuimus, ob earumdem
litterarum non observacionem in eisdem Ci-
vitatibus, Terris, & locis, ac etiam in
Alma Urbe nostra varias diffensiones, dis-
cordias, & odia vigere, Introcina, & ho-
micidia, aliaque nefandissima crimina per-
petrari, ac præfatos Pium II. Paulum, Six-
tum, Julium, Leonem, Clementem, ac
Pium IV. Prædecessores pro felici, ac tran-
quillo statu, & commodo personarum tam
dicte Urbis quam aliarum Civitatum, Ter-
rarum, & locorum predictorum, præmis-
sa statuisse, ordinasse, & peregrisse perspe-
xerimus. Idcirco Nos quoque eadem ratio-
ne, quietis videlicet, ac pacis moti habita
super his, cum venerabilibus Fratribus no-
stris ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesie Car-
dinalibus deliberatione matura, ac de illo-
rum unanimi consilio, & assensu singulas
Pii II., & Pauli, ac Sixti, necnon Julii, &
Leonis, & Clementis, & Pii IV. Prædeces-
sorum literas hujusmodi, cum statutorum,
ordinationum, extensionum, ampliatio-
num, revocationum, cassationum, irrita-
tionum, annullationum, decretorum,
confiscationum, incorporationum, appli-
cationum, voluntatum, hortationum, re-
quisitionum, & mandatorum, omnibus-
que, & singulis aliis in eis respective con-
tentis clausulis Apostolica auctoritate præ-
dicta tenore præsentium approbamus, con-
firmamus, & innovamus, illisque perpetuæ,
& inviolabilis firmitatis robur adici-
mus, ac ab omnibus, & singulis, quos illa
concernunt penitus, ac sub predictis per
contrafacientes irremissibiliter incurrens dis-
penis observari volumus, atque decerni-
mus.

§.10. Easdemque literas, ad hoc ut si
homicida, sicarii, banniti, in Civitatibus,
Terris, Castris, & locis predictis cuiquam
damna aliqua intulerint, ipsique damnis ta-
liter illatis a Civitatibus Communitatibus,
ac Terrarum, Castrorum & locorum hu-
jusmodi Universitatibus capti, & deprehensi
non fuerint, sed taliter delinquentes impu-
ne evaserint, communitates, ac universi-
tates hujusmodi (præter hoc quod ad dam-
norum quorumcumque sic illatorum parti
læsa, damnaque hujusmodi patienti, eorum-
que hæreditus plenariam restitutionem, &
satisfactionem omnino teneantur) ad tan-
tundem, quantum damna illata hujusmodi
astimata fuerint, Camera Apostolicæ rea-
li-

Clem.VII. al-
teram hic cir-
cedit.

Pius IV. alii
edidit hic in-
dicatam.

Hic modo P6-
tiffex Pius V.
anteditas Co-
lutiones ap-
probat.

Communita-
tesque obligat
ad restitucio-
damnorum &
tantundem.
pro pena.

Communita-
tes bannitos
capere sus-
deant.

Executores
hujus Consti-
tutionis depu-
tat.

liter cum effectu persolvendum omnino sint
adstricti, auctoritate, & tenore præfatis ex-
tendimus, & ampliamus.

§.11. Mandantes eisdem Communitati-
bus, & Universitatibus, quatenus ipse in-
virtute sancte obedientie, & sub majoris
excommunicationis, ac aliis Nobis, & pro
tempore existenti Romano Pontifici bene-
ficialibus, eosdem sicarios, & bannitos
in eorum Civitatibus, Terris, Castris, &
locis commorantes, seu per eas, & ea tran-
seuntes capere, & ad populum convocan-
dum, & coadunandum campanas pulsare,
eosque sic captos ad carceres conducere,
aut Curie temporali consignare omnino te-
neantur.

§.12. Quocirca dilectis filiis Vitellotio
S. Marie in via lata Romanæ Ecclesie Cam-
merario, & Camera præfate Thesaurario,
Præsidentibus, Clericis, ac universis, & sin-
gulis Legatis, & Vicelegatis Provinciarum
nostrarum, & aliis Rectoribus, ac Offi-
cialibus Civitatum, Terrarum, & partium
predictarum Nobis, & dicte Sedi mediate,
vel immediate subiectarum districte præci-
piendo mandamus, quatenus præfentes li-
teras solemniter in singulis Provinciis, Ci-
vitatibus, Terris, & locis predictis publi-
cari, necnon omnia, & singula in eis con-
tenta inviolabiliter observari faciant, &
mandent. Contradictores quoslibet, & re-
belles, ejusdemque status, gradus, & præ-
eminentie fuerint, sententias, censuras,
& penas præfatas damnabiliter incurrisse,
declarent, & declarationem hujusmodi per
eos faciendam in libris malefactorum con-
scribi, & adnotari mandent, & faciant.
Necnon capitales præfatas sententias a mi-
nistris justitiae absque alicujus incurfu ir-
regularitatis exequi procurent, ac realiter,
& irremissibiliter exigant, invocato etiam
ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.
Necnon pro exactione penarum pecu-
niarum hujusmodi contra Communitates,
& Universitates, ac in eorundem inobedi-
entium in temporalibus dominorum vassal-
los propter eorum hujusmodi inobedi-
entiam repræfalias concedant, necnon, & cum
effectu exequi faciant. Attentius hortan-
tes, & requirentes in Domino Barones, &
Domicellos, ac in temporalibus Dominos
dicti regni, necnon illius Provinciarum,
Civitatum, & locorum Gubernatores, &
Officiales pro tempore existentes, ut præ-
fatos homicidas, & fautores, & complices
capiant, & capi procurent, captosque ad
præsides nostrarum Provinciarum, unde
ipsi homicidæ, fautores, & complices ori-
ginem traxerunt, conduci, & eis realiter
consignari similiter cum effectu faciant.

§.13. Non obstantibus Constitutionibus,
& Ordinationibus Apost. ac omnibus illis,
quæ dicti Prædecessores in præfatis eorum
litteris voluerunt non obstare, ceterisque
contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus,
communitatibus vel divisiim ab eadem sit Sede
indultum, quod interdicti, suspendi, vel
excommunicari non possint per literas
Apostolicas non facientes plenam, & ex-
Bull. Rom. Tom.IV. Par.II.

pressam, ac de verbo ad verbum de indulto
hujusmodi mentionem, & quibuscumque
aliis privilegiis, indulgentiis, & literis
Apostolicis, generalibus, vel speciali-
bus super recipiendis bannitis, homicidis,
& brigosis, ac aliis predictis quorumcumque
tenoribus existant, per quæ præfatis
non expressa, vel totaliter non inserta esse-
tus eorum impediri valeat quomodolibet,
vel differri, & de quibus, quorumcumque
totis tenoribus de verbo ad verbum habenda
sit in nostris literis mentio specialis, quæ
quoad hoc cuiquam nolumus ullatenus suf-
fragari.

§.14. Volumus autem, quod præfentes
literæ nostræ postquam in valvis Basilicæ
Principis Apostolorum, & in Campo Flora
de Urbe affixe fuerint, omnes, & singulos
Cives Roman. & alios in Urbe commoran-
tes effluxis quindecim diebus, alias vero
Duces, Comites, Marchiones, Domicellos,
Barones, & alios temporales domi-
nos, & Vicarios, Communitates, &
Universitates Civitatum, Terrarum, &
locorum Sedi præfate mediate, & imme-
diate subiectorum hujusmodi decurso men-
se arctent, & contrafacientes penas præ-
fatas incurrant in omnibus, & per omnia,
perinde ac si eis omnibus, & singulis contra-
facientibus, personaliter, & particula-
riter intimata fuissent. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum;
Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo
quingentesimo sexagesimo sexto, tertio
Nonas Julii, Pont. nostri Anno I.

Formam, &
effectus pu-
blicandi ad-
dic.

D. P. An.I.
die 1. Julii.

Subscr. Papæ.

Subscriptio-
nes Card.

✠ Ego Pius Catholicæ Ec-
clesiæ Episcopus.

- ✠ Jo. Card. Moronus Episcopus Portuensis.
- ✠ Ego Jo. Mi. Cardinalis Saracenus.
- ✠ Ego Jo. Cardinalis Politianus.
- ✠ Ego Jo. B. Cicada Cardinalis S. Clementis.
- ✠ Ego B. Card. Franca.
- ✠ Ego Jo. Cardinalis Capisuccus.
- ✠ Ego Jac. Card. Sabellus.
- ✠ Ego Marcus Ant. Card. Columna.
- ✠ Ego Ptolemæus Card. Comens.
- ✠ Ego Aloysius Card. de Pad.
- ✠ Ego Zacharias Card. Delphinus.
- ✠ Ego Marcus Antonius Card. Robba.
- ✠ Ego Franc. Ab. Card. Consi.
- ✠ Ego Jo. Ant. Card. S. Gregorii.
- ✠ Ego Aloysius Card. Cornelius.
- ✠ Ego Lud. Card. Simonera.
- ✠ Ego Ant. Card. Granuelanus.
- ✠ Ego F. Card. Paciecco de Toledo.
- ✠ Ego Jo. Franciscus Card. de Gambarà.
- ✠ Ego Ianicus Ayalus Card. Arag.
- ✠ Ego Guido Card. Vercellen.
- ✠ Ego Benediculus Lomellinus.
- ✠ Ego G. Card. Sirlenus.
- ✠ Ego Hier. Card. Simoncellas.
- ✠ Ego F. Card. Alciatus.

Anno a Nativitate Domini 1566. In-
diti. 6. die 17. mensis Augusti, Pont. Savelliss.
in Christo Patris, & Domini Pii divina pro-
videntia Papa V. Anno primo, superscriptæ
P p

Publicat.

li-

litera Apostolica lecta, affixa, & publicata fuerunt ad vultum Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, & in acie Campi Flaminii missis illarum copiis affixis per Nos Bernardinum Andream, & Jo. Andream Rogerium Apostolicos Carceles.

Julius Parinius Mag. Curs.

Sequitur ampliatio poenarum contra Fautores Bannitorum.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Indefessa pastoralis nostrae providentiae sollicitudo, ad ea potissimum diligenter intendit, per quae omnes Christianifideles, praesertim subditi, & S. R. E. devoti, & peculiare filii quiete, & pacifice vivere valeant. Unde Nos in his nostrae provisionis remedium libentes adhibemus, ac poenas adiciamus, ut, si non pacis cupidine, saltem formidine poenae, mandata Apostolica, ad ipsorum subditorum nostrorum tranquillitatem spectantia, debite serventur, & alias desuper disponimus, prout in Domino conspiciamus salubriter expedire.

§.1. Cum itaque (sicut non sine gravi animi nostri molestita nuper accepimus) diversa status Ecclesiastici, & domini nostri temporis personae, posthabitis, & neglectis Constitutionibus, & mandatis, tam a Nobis quam etiam aliis Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris emanatis, homicidas, rebelles, latrones publicos, graffatores viarum, ac in poenam capitis bannitos, & alios facinorosos homines, in suis locis receptare, ac tenere, eisque diversimode favere, consiliumque, & auxilium prestare non reformident, in non modicum Apostolicorum mandatorum contemptum, plurimamque eorumdem subditorum nostrorum perturbationem, & offensionem.

§.2. Nos igitur, ad quos pro universalis nostrae administrationis munere, praecipue pertinet inconvenientibus huiusmodi, & scandalis, quae exinde quotidie proveniunt, omni diligentia nostra obviare, in praemissis, quantum cum Deo possumus, opportune, matureque providere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia, matureque deliberatione nostra, ac de Apostolica potestate plenitudine praeter alias contra talia perpetrantes a Nobis jam factas Constitutiones, hac nostra perpetuo valitura sanctione, & Constitutione statuimus, ordinamus, volumus, decernimus, & declaramus. Quod quicumque subditi nostri, & ipsius Romanae Ecclesiae, cuiusvis status, gradus, ordinis, conditionis, nobilitatis, & praeminentiae existentes, etiam si Barones, Domicelli, & Feudatarii nostri fuerint, aliquos homicidas, rebelles, publicos latrones, graffatores viarum, ac in poenam capitis bannitos, & quoslibet alios facinorosos homines, illorumque adherentes, fautores, & complices, de cetero in suis locis receptaverint, aut tenuerint,

poenis confiscationis omnium bonorum, ac demolitionis domorum suarum, & exilii perpetui una cum totis eorum familiis, ultra alias poenas tam in nostris, quam eorumdem Praedecessorum nostrorum desuper confectis literis contentas (quas contrafacientes eo ipso incurrere volumus) per dilectos filios Gubernatores, Officiales, ac Iustitiae ministros Provinciarum, Civitatum, Terrarum, & locorum Nobis, & distri Romanae Ecclesiae subditorum (quibus ut praesentes nostras literas omnino exequantur, sub indignationis nostrae poena, districte praecipimus) irremissibiliter afficiantur, plebiantur, & puniantur, afficiantur, & puniri debeant.

§.3. Qui vero praefatos homicidas, rebelles, publicos latrones, viarum graffatores, in poenam capitis bannitos, & facinorosos homines, hucusque in locis suis receptaverint, aut tenuerint, in exilium una cum ipsorum familiis, ad varia loca per ipsos Gubernatores, Officiales, ac Iustitiae ministros declaranda, & statuenda (data per eos idonea cautione de huiusmodi exilio servando) mittantur, & relegentur. Decernentes praeterea, super praemissis procedendi posse per accusationem, declarationem, inquisitionem, & alio quovis modo.

§.4. Sicque per quoscumque Iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes etiam S. R. E. Cardinales, in quavis causa, & instantia (sublata eis, & eorum cuiuslibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate) iudicari, & definiti debere, necnon irritum, & inane quidquid secus a quovis quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.5. Non obstantibus, Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis in genere vel in specie quomodolibet concessis, confirmatis, & saepius innovatis, quibus omnibus etiam si de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua mentio habenda esset, eorum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat, ad effectum praesentium, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.6. Ceterum quia difficile foret praesentes literas ad singula quaque loca, in quibus opus fuerit, deferri, volumus etiam, ac decernimus, quod earum transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis eadem prorsus fides, in iudicio, & extra adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibite, vel ostense. Nulli ergo &c.

Datum Romae apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicae millesimo quinquagesimo sexagesimo sexto, 18. Kalen. Septemb. Pontificatus nostri Anno I.

Declaratio quo ad receptores praetoricos.

Clausula sublata.

Clausula derogatoria.

Transumptum fides.

Dat. P. Ao. I. die 15. Aug. quinquagesimo sexagesimo sexto.

Exordium.

Causa huius Constitutionis.

Ampliatio poenarum in auxilium bannitorum in futurum.

quingentesimo sexagesimo sexto, 18. Kalen. Septemb. Pontificatus nostri Anno I.

Sequitur mandatum quotannis d. Bullam publicandi.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Preceptum publicandi hinc Bullam anno quolibet, & alterandi in Archivis.

§.1. Cum nos nuper pro nostri Pastoralis officii sollicitudine, ad pacem, & quietem in universo statu nostro Ecclesiastico inducendam, & conservandam, mala extirpanda, ac Civitates, Terras, & loca nostra sicariis &c. aliis nefariis hominibus expurganda, quosdam nostras sub plumbo desuper confectas literas contra homicidas, bannitos, & alios facinorosos, eorumque receptatores, adherentes, & fautores publicari fecerimus, volentesque literas huiusmodi ab omnibus, quos ipsae concernunt, inviolabiliter observari, nec inobedientes ullo modo sese excusare possint, Motu proprio, & ex certa scientia, matureque deliberatione nostra, auctoritate Apostolica, tenore praesentium statuimus, ordinamus, ac sub indignationis nostrae, & mille ducentorum Camerae Apostolicae applicandorum per contrafacientes eo ipso incurrendis poenis districte praecipimus, & mandamus, Quod quilibet Communitas, Universitas, & Populus quarumcumque Civitatum, Oppidorum, Terrarum, Castrosum, & locorum Nobis, & S. R. E. mediate vel immediate subditorum, statim cum dictae nostrae literae, si earum transumptum impressum ad eos pervenerit, convocato eorum publico consilio in praesentia Officialium, sindicorum, & curam maleficiorum habentium, eas ibi alta, & intelligibili voce etiam vulgari sermone illas declarando, ut melius, & facilius ab omnibus percipi possint, legi facere, & deinde in eorum Archivio publico diligenter custodiri curare omnino debeant. Ac successive singulis annis in principio cuiuslibet anni perpetuis futuris temporibus similiter, ut praesertur, easdem literas in eorum publico consilio legendo reiterare teneantur.

Contraveniens poena.

§.2. Quod si (quod non credimus) ab aliquibus praetermissum, vel contraventum fuerit, volumus, & sub excommunicationis, & aliis arbitrii nostri poenis etiam mandamus, quod loci Gubernator, Rector, & quilibet alius Iustitiae minister quocumque nomine nuncupatus, contra statutum, & ordinationem nostram huiusmodi non observantes, ad executionem poenarum praedictarum, sine mora irremissibiliter procedat, ut quos obedientiae bonum ad mandatis nostris parendum non adducit, poenarum saltem metus a contraveniendo absterreat. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

Exemplorum fides.

§.3. Praeterea volumus praesentium literarum transumptis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, plenam, & indubiam fidem aeque ac originalibus ipsis adhiberi debere.

Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

Datum Romae apud Sanctum Marcum, sub annulo Piscatoris, die quarta Septembris, millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, Pontificatus nostri Anno I.

XV.

Confirmatio Statutorum, & Ordinationum in Synodo Provinciali Mediolanen. circa mores personarum Ecclesiasticarum ejusdem Provinciae.

Ex Regest. in Secr. Arcis.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Inter omnes Apostolicae servitutis Nobis iniunctae sollicitudines, quae mentem nostram incessanter exercent, illa frequentior occurrit, ut Ordinationes, & statuta, quae circa jam dudum labascentis, & penae convulsa disciplinae Ecclesiasticae, restitutionem prudenter edita fuisse cognoscimus, ab omnibus ipsius Ecclesiae ministris obedienter recipi, & indifferenter, observari procuremus.

Procedimus.

§.2. Cum itaque, sicut accepimus, nuper in Provinciali Synodo Mediolanen. dilecto filio nostro Carolo tituli Sanctae Praxedis, Presbytero Cardinali Borromeo nuncupato, qui Ecclesiae Mediolanen., ex concessione, & dispensatione Apostolica praefate dignoscitur, illi praesidente, quam plurima saluberrima statuta, & decreta ad mores dilectorum filiorum Cleri secularis totius Provinciae Mediolanen. reformandos, pertinentia, & praesertim honestatem, decorem, reverentiam, ornamenta Ecclesiastica, necnon locum, tempus, modum, aliasque circumstantias, in Ecclesiasticorum Sacramentorum administratione, Missarumque celebratione observanda, ac sepulturae, funeralia, processiones, Verbi Dei conciones, seu praedicationes, representationes, exuviarum decentiam, vitae honestatem, frugalitatem, morum correctionem, & moderationem, Archivia, & alia ad scripturarum iurium, & aliorum bonorum, Ecclesiasticorum conservationem, necnon fructuum, reddituum, & proventuum, Ecclesiasticorum dispensationem pertinentia, non minus religiose, quam sapienter ordinata fuerint, quae cum non solum licita, & honesta, sed etiam Ecclesiasticae rei plurimum utilia, & apprime laudabilia existant, ab omnibus Dei ministris, aequaliter expedit observari.

S. Carolus Borromeus Synodum Mediolanen. celebrat.

§.2. Hinc est, quod Nos honorum Civium utilitati, honestatique republicae, nunquam refragari, sed sanctis patriae legibus libenter obtemperare debere considerantes, ac eorum statutorum, & decretorum praedictorum, documentorumque, desuper confectorum, & inde fecutorum tenores, de quibus plenam, & distinctam informationem, a praedicto Carolo Cardinale oretenus Nobis factas accepimus.

Ejus Statuta, & Canonae confirmantur, & ab omnibus executioni mandari praecipit.

P p 2 praesen-

presentibus, pro sufficienter expressis habentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, omnia, & singula statuta, Ordinationes, & Decreta in particulari Synodo Mediolanen., sic ut praefertur, edita, & publicata, ac prout illa concernunt, in dictis documentis contenta, in omnibus, & singulis Ecclesiis, Prioratibus, Praepositis, Hospitalibus, & aliis piis locis Ecclesiasticis, secularibus, vel etiam regularibus commendatis, etiam Nobis, & Apostolice Sedi immediate subiectis, etiam nullius Diocesis, aut alias quomodocumque exemptis, in universa Provincia praedicta constitutis, ac per quoscumque, eorumque Ecclesiarum, & locorum Praelatos, Abbates, Priores, Praepositos, Rectores, Superiores, Ministros, Capitula, Canonicos, & personas seculares, aut illa ex concessione, vel dispensatione Apostolica, in commendam, aut administrationem obtinentes, etiam si dictae Sedis notarii, acoliti, cappellani, ac Romanae Curiae officiales, etiam officia sua actu exercentes, etiam familiares nostri, & continui commensales, etiam vere, & antiqui, aut alias, in Nobis, seu venerabilium fratrum nostrorum, S. R. E. Cardinalium, & praedictae Sedis servitiis, & obsequiis insistentes existant, quos omnes ratione beneficiorum quoruncumque personalem residentiam requirentium in dicta Provincia, per eos, quomodolibet obtentorum, & obtinentorum, sub sententiis, censuris, & poenis a Concilio Tridentino, aliisque Sacris Canonibus, contra non residentes latis, & impositis, ad personalem residentiam districte, per locorum Ordinarios, seu eorum in spiritualibus Vicarios Generales dictae Provinciae cogi, & compelli volumus, nec eis Constitutionem, sel. rec. Eugenii PP. IV. Praedecessoris nostri, in favorem Curialium dictae Sedis editam, ac quaecumque privilegia, & indulta Apostolica, etiam per Nos ad id illis in genere, vel in specie, quomodolibet concessa, desuper suffragari intelligimus, vel alias quomodolibet exemptos, ac Nobis, & dictae Sedi, ut praefertur, immediate subiectos, etiam si nullius Diocesis esse dicantur, dummodo, tamen de praedicta Provincia existant, cuiuscumque dignitatis, status, gradus, conditionis, & praeminentiae fuerint, in omnibus, & per omnia integre, ac sub sententiis, censuris, & poenis, in eis forsitan contentis recipi, & admitti, observari, praefari, & debita executioni demandari, nec quempiam, se ab eorum observatione cuiuscumque exemptionis, immunitatis, privilegii, nec alio praetextu excusare debere, auctoritate Apostolica, tenore praesentium perpetuo statuimus, & ordinamus.

Eadem Statuta ad omnes Ecclesias, Monasteria, &c. extendit.

Ab eorum Superioribus publicari mandat.

§.3. Dictaque Provincialia statuta, & Ordinationes, & decreta, ad Ecclesias, Monasteria, & alia loca, ac eorum superiores, capitula, & alias personas seculares huiusmodi extendimus, & ampliamus.

§.4. Universis eorundem Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratum, Praepositu-

rarum, aliorumque locorum Praelatis, superioribus, & capitulis praedictis, in virtute sanctae obedientiae districte praecipiendo mandantes, quatenus eadem provincialia statuta, Ordinationes, & Decreta juxta eorum formas, & tenorem, in suis Ecclesiis, Monasteriis, & aliis locis publicent, & publicari, ac per eorum capitula, Canonicos, aliasque personas seculares, huiusmodi integre observari faciant; alioquin, si super hoc per locorum Ordinarios moniti, in praemissorum executione, & observatione cessaverint, illamve locorum Ordinarii distulerint, seu alias neglexerint, ipsum Metropolitanum, vel generalem eius in spiritualibus Vicarium negligentiam, seu dilationem dictorum Ordinariorum omnino supplere volumus, committimus, & mandamus.

§.5. Necnon eosdem Superiores Praelatos, ac Commendatarios, Capitula, Canonicos, & personas seculares praedictas, ad praemissorum omnium observationem teneri, & efficaciter obligatos esse, censuris, & poenis, tam Ecclesiasticis, quam pecuniariis, praedicti Caroli Cardinalis, ac pro tempore existentis Archiepiscopi Mediolanen., aut eius in spiritualibus Vicarii Generalis arbitrio moderandis, & applicandis, ad id compelli posse.

Ad eorum observationem compelli posse decernit poenis spiritualibus, & corporalibus.

§.6. Sicque per quoscumque Iudices, & Commissarios, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, ac quidquid fecerit super his, a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Sic ab omnibus iudicandum esse statuit.

§.7. Non obstantibus exemptionibus, & immunitatibus, aliisque praemissis, necnon Eugenii Praedecessoris huiusmodi, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Ecclesiarum, & locorum praedictorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate, alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, earumque Praelatis, Capitulis, superioribus, & personis, aliisque praemissis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam iteratis vicibus, etiam per Nos quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi: ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent, praesentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dum-

Obstantibus derogat.

taxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die 6. Junii 1566., Pontificatus nostri Anno I.

XVI.

Confirmatio literarum Julii II. & Leonis X. contra Dominos locorum, & Communitates non custodientes eorum territoria, ne venientes ad Urbem, & recedentes derobentur.

PIUS PAPA QUINTUS
Motu proprio &c.

Exigit Apostolicae servitutis officium, quo fungimur, ut ea quae hactenus a Praedecessoribus nostris Romanis Pontificibus maxime provenientium ad hanc Almam Urbem, & ab ea recedentium securitate sancita sunt, confirmetur, seu quatenus expedit, innoventur, & extendantur, prout diversis occasionebus conspicitur salubriter expedire.

§.1. Dudum siquidem a sel. rec. Julio PP. II. & Leon. X. Praedecessoribus nostris emanarunt literae huiusmodi sub tenore videlicet.

§.2. Leo Episcopus servus servorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Romani Pontificis providentia circumspicte Praedecessorum suorum gesta quae praecipue provenientium ad Almam Urbem totius Orbis caput, & recedentium ab ea securitate, & commodo facta sunt, pensatis opportunis occasionebus innovat atque extendit, prout conspicit in Domino salubriter expedire. Dudum siquidem a sel. rec. Julio PP. II. Praedecessore nostro emanarunt literae in forma Brevis tenoris subsequentes:

§.3. Julius Papa II. Dilectis filiis Baronibus, & Domicellis, ac Communitatibus, & Universitatibus terrarum, & castrorum eorundem, necnon aliis civitatibus, & universitatibus oppidorum, & terrarum S. R. E. mediate, vel immediate subiectis salutem, & Apostolicam benedictionem. Quia nihil est, quod magis expediat nostrae Almae Urbis, & Curiae, ac ceterorum subditorum S. R. E. quieti, & regimini, quam quod euntes, & redeuntes ad eandem, ac ceteras terras ejusdem S. R. E. secure, & libere sine incursione, offensione, & invasione latronum, furum, ac sciariorum, & aliorum male viventium stare, ire, & redire possint, & valeant, ac propterea tam de jure communi quam ex specialibus ordinationibus se. re. Pauli II. & Sixti IV. nostri secundum carnem patrum, ac Innocentii VIII. & Alexandri VI. Praedecessorum nostrorum Romanorum Pontificum statutum fuerit, ut omnes Barones, & Domicelli, & Universitates castrorum eorundem ac Civitates, & ceterae Terrae, & oppida S. R. E. mediate, & immediate subiecti, & subiectae eorum terras, oppida, villas, & territoria quaecumque a dictis latronibus, scariis,

Julius II. & Leo X. Constitutiones super hoc ediderunt. Leonis X. Bulla recensetur.

In qua legitur Constitutio Julii II.

furibus, & aliis delinquentibus custodirent, & secura, ac libera facerent, alias ad emendationem omnium damnorum, & rerum, subtractarum tenerentur, & obligarentur. Idcirco Praedecessorum nostrorum vestigia insequentes pro pace, & quiete dictae Urbis, & omnium terrarum praedictarum, omniumque incolarum, & venientium ad easdem securitate, vobis omnibus, & vestrum cuilibet tenore praesentium expresse mandamus, ut vestras Terras, Communitates, Universitates, Villas, & Castra, ac territoria omnia, a praefatis viris facinorosis, latronibus, furibus, scariis, & aliis delinquentibus, a die intimationis praesentium eorundem secura, & libera tenentis, reservetis, & custodiatis. Quod si feceritis, tam poenas juris, quam alias poenas, & censuras a Praedecessoribus nostris praedictis super his promulgatas ipso facto vos, & quemlibet vestrum incurere decernimus, & declaramus. Mandantes insuper venerabili fratri Raphaeli Episcopo Albanensi Camerario nostro, ac dilectis filiis Clericis, & Praesidentibus Camerae Apostolicae, necnon Almae Urbis Senatori, & aliis officialibus, Legatis, & Gubernatoribus Provincialium, Civitatum, Terrarum, & locorum ejusdem S. R. E. quatenus ad enunciationem, & querelam eorum, qui invasi, spoliati, aut aliquod aliud damnum ab huiusmodi latronibus, furibus, & scariis passi fuerint, pro satisfactione eorum ad declarationem dictarum poenarum, & emendationem dictorum damnorum juxta formam, & tenorem Constitutionum praedictarum, & praesertim Constitutionis, & Ordinationis praefati Alexandri VI. Praedecessoris nostri via executiva procedant, & procedere debeant, alioquin ubi requisiti fuerint, & illa exequi neglexerint, tam ipsos quam vos, & vestrum quemlibet ad emendationem dictorum damnorum teneri volumus, decernimus, & declaramus, non obstantibus quibuscumque. Datum Romae apud Sanctum Petrum die octavae Novembris 1564., Pontificatus nostri Anno I.

§.4. Nos itaque cupientes literas praedictas provenientium ad Almam Urbem, & ab ea recedentium tutela, & commodo inviolabiliter observari, Motu proprio, & ex certa nostra scientia literas praedictas, auctoritate Apostolica tenore praesentium innovamus, ac praesentis scripti patrocinio communimus, illaque perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observari debere decernimus. Et insuper cum huiusmodi furta, delicta, & derobationes fiant in silvis, nemoribus, latebris, & in locis occultis, & secretis non adhibitis nec praesentibus testibus, adeoque sine maxima difficultate per ipsos spoliatos, & derobatos furta, & valor rerum subtractarum, & ablatarum probari non possint, statuimus, & ordinamus, quod quoad probationem bonorum subtractorum, & eorum valorem sicut declarationi praefatorum Praesidentium, & Clericorum ipsius Camerae Apostolicae, qui diligenter considerata qualitate personarum spo-

Constitutionem Julii II. confirmat Leo X. cum clausulis necessariis.

spoliatarum, & derobatarum exposita quantitate furtorum, & aliis circumstantiis, & conjecturis recepto juramento ipsarum personarum derobatarum, seu mercatorum, quorum bona ablata existebant, super quibus praefatarum Praesidentium, & Clericorum conscientiam oneramus, furtum, & ejus valorem declarare debeant, & quod si derobatio seu furtum in confiniis diversorum territoriorum, diversarum Communitatum, seu dominiorum, vel juxta hujusmodi confines derobatus contra dominum territoriorum praedictorum, aut Communitatem, quam, & quem elegerit ad recuperationem rerum sibi ablatarum, agere possit, & valeat ab actione, quam ipse derobatus intenterit, discedere, si ei placuerit, & contra alium agere licite possit (cum Domini confiniis praedictorum illos non custodiendo in praemissis culpa non careant) reservato tamen solvendi jure agendi contra terminos. Et ut quantum fieri potest, occasio crassandi, & derobandi sublata esse videatur, eisdem motu, & scientia, ac tenore praecipimus, & mandamus sub quorum millium ducatorum Camerae Apostolicae applicari, poenis similibus omnibus, & singulis ante dictis, ne fures, latrones, & crassatores in silvis, & sepibus latibula faciant, nec ibi se abscondere possint, ut prope vias publicas utriusque ad medium miliare arbores, & sepes, & quaecumque latibula incidere, seu incidi, ac amovere, seu amoveri, & extirpari facere, infra duos menses a die publicationis praesentium computandos, & sic incisas conservare, & manu tenere omnino teneantur, & debeant. Sicque per Clericos dictae Camerae, ac quoscumque alios judices, & Commissarios etiam S.R.E. Cardinales, & sacri Palatii Apostolici causarum Auditores judicari, ac definiri, & exequi debere, sublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate decernimus summarie, & absque iudicii tela. Mandantes propterea eisdem Raphaeli Episcopo, & Camerario, ac Praesidentibus, & Clericis pro tempore existentibus, ut praemissa omnia, & singula ab omnibus inviolabiliter observari, faciant, & contrafacientes ad illorum observationem per supradictas poenas juxta stilum ipsius Camerae compellant. Voluntas autem, quod praesentium transfumptis manu unius Clerici, & unius Notarii ejusdem Camerae subscriptis eadem pro fus fides indubia adhibeatur, quae praesentibus adhibetur, si essent exhibita, vel offensa. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae innovationis, comminationis, decreti, statuti, ordinationis, onerationis, praeccepti, mandati, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo octavo, Kalend. Septembris, Pontificatus nostri Anno VI.

§.5. Nos igitur cupientes praesertim literas pro venientium ad hanc Almam Urbem, quae Caput est totius Orbis, & recipientium securitate, & commodo inviolabiliter observari, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine literas praedictas auctoritate Apostolica tenore praesentium confirmamus, & approbamus, ac perpetuae firmitatis robur adiciimus, seu quatenus opus sit, innovamus, ac praesentis scripti patrocinio, communimus, illasque perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observari debere decernimus.

§.6. Et insuper, ut Barones, Domini locorum, & Communitates praedictae diligentius eorum territoria, & loca praedictis latronibus expurgata praeservent, volumus, statuimus, & ordinamus, quod quotiescumque alicui, seu aliquibus aliquid derobatum, & furto subtractum fuerit in eorumdem territorii, & confiniis, ultra refectionem damnorum, & rerum derobatarum, ut praesertur, teneantur, & quilibet eorum, seu earum communitatum teneatur ad tantumdem Camerae Apostolicae loco poena tam a jure quam a quibuscumque Rom. Pont. Praedecessoribus nostris quomodolibet inflictas, quantum a dilecto filio nostro Vitellio Sanctae Mariae in via lata Diacono Cardinali Vitellio. S.R.E. Camerario, ac Praesidentibus, & Clericis ipsius Camerae, & non alii parti derobatae restituendum fore declaratum fuisse, ad cujus declarationis executionem statim absque aliqua appellatione contra Barones, Dominos locorum, & Communitates praedictas deveniri debere mandamus.

§.7. Sicque per eundem Cardinalem Camerarium, ac quoscumque alios judices, & Commissarios etiam S.R.E. Cardinales, & sacri Palatii Apostolici causarum Auditores judicari, ac definiri, & exequi debere, sublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate decernimus, summarie, & absque alia tela iudicaria.

§.8. Mandantes propterea eidem Vitellio Cardinali Camerario, ut praemissa omnia, & singula ab omnibus inviolabiliter observari faciat, & contrafacientes ad illorum observationem sub poenis praedictis quomodolibet, ac omnibus juris, & facti remediis agat, & compellat. Contrariis non obstantibus quibuscumque.

§.9. Volumus autem, quod praesentis motus proprii sola Signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in iudicio, & extra, regula quacumque, seu Constitutione Apostolica in contrarium faciente non obstantibus.

Placet Motu Proprio M.

Barones, & Communitates teneantur solvere quantum cuilibet fuerit ablatum.

Sicque praecipit iudicari.

Camerarium deputat exequutorem.

Praesentium sola signatura sufficiat.

Publ. die 8. Junii 1566. An.I.

Cau-

Ex Reg. in Arduo.

Pius IV. Auditori Cam. Ap. commisit, ut declararet non residentes incurrisse poenas a Concilio Tridentino contra tales utas.

Pius V. eidem commisit, ne contra contumaces procedat ad sententiam excludive.

Se autem ad privationem sententiam procedendum declarat.

Eidem Auditori facultate concessit procedendi contra habentes curam animarum.

Obstantibus derogat.

Praesentium solam signaturam sufficere declarat.

Dat. die 10. Junii 1566. An.I.

Causarum Curiae Camerae Apostolicae Generalis Auditoris facultates procedendi contra Archiepiscopos, Episcopos ceterosque Praelatos in suis Ecclesiis, & Diocesis minime residentes.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

§.1. Cum alias per fel. rec. Pium Quartum Praedecessorem nostrum juxta formam Concilii Tridentini, & aliarum Bullarum emanatarum tam ab ipso Pio Praedecessore nostro, quam aliis Romanis Pontificibus Motu proprio, cujus tenores pro expressis haberi volumus, ex ipsius certa scientia, & de Apostolica potestate plenitudine fuerit mandatum, dilecto filio Alexandro Riario nostro, & Curiae Causarum Camerae Apostolicae generali Auditori, ut omnes Episcopos, Archiepiscopos, Patriarchas, & alias Ecclesiasticas personas curam animarum habentes non residentes poenis in dicto Concilio, & Bullis contentas incurrisse declararet, & ad illarum effectum executioni demandentur per eundem Alexandrum Auditorem nostrum.

§.2. Et ut ne de ejus jurisdictione in posterum dubitari contingat, denuo eidem Auditori nostro auctoritate nostra committimus, & mandamus, quatenus statim, tam contra Episcopos, quam Archiepiscopos, & alios quoscumque praefatos, tam in Urbe, quam alibi, & ubique locorum existentes, & in propriis Diocesis non residentes confitito sibi, quantum sufficere videbitur, summarie, simpliciter, & de plano sola veritate inspecta, & manu Regiae de obedientia propria usque ad sententiam inclusive procedat.

§.3. Et deinde Nobis referat, ut Nos in Consistorio nostro secreto de fratrum nostrorum consilio, ut moris est, ad sententiam privationis, & depositionis Praelatorum inobedientium hujusmodi procedere valeamus, prout procedere intendimus.

§.4. Quo vero ad alios curam animarum habentes usque ad sententiam inclusive procedat, & exequatur juxta formam, & tenorem dicti Concilii, & literarum nostrarum praefatarum cum eisdem facultatibus, ut supra, & alia faciat, & exequatur, prout in dictis literis, sive Bullis continetur, cum potestate citandi, inhibendi, excommunicandi, suspendendi a divinis, declarandi, interdicendi, aggravandi, reaggravandi, carcerandi, & brachium saeculare decernendi, relaxandi, & exequendi, aliaque faciendi necessaria quomodolibet, & opportuna.

§.5. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

§.6. Et quod praesentis nostri Motus proprii sola signatura sufficiat, ac ubique fidem faciat in iudicio, & extra regula contraria, & aliis quibuscumque, quibus omnibus expresse derogamus, non obstantibus.

Die decima Junii 1566.

Placet Motu proprio. M.

Declarationes circa allegationem novae causae, in casu fractae pacis, vel treguae. Admissionemque reorum in contumaciam condemnatorum in statu Ecclesiastico ad faciendas defensiones, infra vel post annum: necnon circa preventionem inter Judicem Ecclesiasticum, & laicum in causis mixti fori.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio, &c.

Um ob innumeras Rom. Pont. occupationes, ac particularium rerum quarumlibet status ignorantiam contingat ab eo quandoque literas emanare, quae in magnum aliorum praedictorum redundare noscuntur, minime reprehendendum esse videtur, si tandem praedictis cognitio, literas hujusmodi, etiam si per ejus Praedecessorem emanaverint, tamquam per inadvertentiam editas revocat, & limitat, aliasque desuper disponit, prout terum, & temporum qualitate pensata, conspiciat in Domino salubriter expedire.

§.1. Dadum siquidem fel. record. Pius Papa Quartus Praedecessor noster cupiens criminibus, & excessibus, qui in dies orientantur, providere, per quasdam suas in forma Motus proprii editas literas inter alia statuit, quod in causis treguarum, & pacis fractarum ipsi fractores vel eorum fidejussores allegare non possent, quod offensa ex nova causa processisset, nec allegata cuicumque suffragaretur.

§.2. Et etiam quod in causis mixtis inter Judicem Ecclesiasticum, & laicum, locus sit praevencioni, ita tamen quod Judex Ecclesiasticus in casu praevencioni non possit procedere contra laicum, sed illum debeat remittere ad Judicem laicum, & alias prout in eisdem literis plenius continetur.

§.3. Nos considerantes a ratione, & juri debito alienum esse, eos, qui criminibus, & excessibus, eorumque fidejussores, si treguae, pax, seu fidejussiones de non offendendo postea ex nova emergente occasione fractae fuerint, earum occasione gravari debere, cum praecipue pacis, treguae, seu fidejussiones hujusmodi de non offendendo non ad offensionem ex futuris causis, sed ex praeteritis tantum orientantur, literas praefatas quoad praemissa revocantes, cassantes, & moderantes, effectumque suum sortiri in praemissis non posse decernentes: Motu simili &c. novam causam in pacis, treguarum, seu fidejussorum hujusmodi fractione principales tantum, videlicet qui fuerint causa pacis, treguarum, seu fidejussorum de non offendendo hujusmodi fractarum, seu faciendarum, praestatarum, seu praestandarum, si ipsi aliquo modo, seu aliquis eorum in dictis fractionibus intervenerint, seu intervenit, videlicet si aliquis ex dictis principalibus aliquem ex comprehensis in pace, tregua, seu fidejussione de non offendendo offensa.

Exordium.

Pius IV. allegationem novae causae prohibuit, in causa pacis & treguae fractae.

Et in causis mixtis Judicium praevencionem.

Hic Pontifex declarat, prohibitionem quo ad principales tantum, procedente novae causae, autem quae ad comprehensos.

fenderit, vel ipse ab aliquo ex ipsis comprehensio offendatur, non excusare. Si vero supradicti principales, seu aliquis eorum in fractione pacis, tregue, seu fideiussionis huiusmodi, ut supra non intervenerint, seu intervenerit, ipsos, eorumque consanguineos, & fideiussores, ceterosque in pace, & tregua, seu fideiussione de non offendendo comprehensos, & quemlibet eorum novam causam huiusmodi allegare posse, & ea probata excusari debere, & quoquo modo gravari, perturbari, aut inquietari non posse neque debere: idque tam in causis motis, & indecis pendentibus, quam etiam finitis, & in quibus etiam pronuntiatum fuit (dummodo sententia desuper late totaliter non sint executioni demandate) locum sibi vindicare posse, & debere declaramus.

Contumacia- bus dat anni ad comparandam.

§.4. Cumque etiam saepe contingat partes ipsas contra quas in contumaciam procedi consuevit, vel ita negocium mole gravari, vel ita longe abesse, ut ipsorum contumaciam sex mensium spatio ejusmodi expugnare minime queant, terminum sex mensium huiusmodi ad annum prorogamus, ac contumacibus huiusmodi defensiones non nisi post anni elapsi terminum denegari debere: ac quascumque aliter quam ut premititur, ferendas sententias, nullas, inanes, nulliusque roboris, & momenti, fore, & esse, prout Nos eas ex nunc tamquam contra iuris debitum, & de facto late annullamus, cassamus, & irritamus.

§.5. Quo vero ad preventionem inter Iudicem Ecclesiasticum, & laicum, declaramus, illam habere locum in terminis, & statu, prout ante dictum Motum proprium erat, ac ipsum ad terminos juris in hoc reducimus: & volumus, ut in preventionibus procedatur juxta formam juris, & sacrorum decretorum Concilii Tridentini, & non alias, aliter, nec alio modo.

§.6. Sicque, & non aliter per quoscumque Iudices, & etiam S. R. E. Cardinales, ac causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata &c. iudicari debere: irritum quoque &c. auctoritate Apostolica tenore presentium statuimus, & decernimus.

§.7. Et nihilominus pro potiori premissorum validitate, omnibus, & singulis Iudicibus, tam ordinariis, quam delegatis, & subdelegatis, ac eorum Locatentibus, & Notariis, sub excommunicationis maioris, ac indignitatis nostre, officiorumque suorum privationis poenis, ne contra premissa, aut illorum aliqua facere, & attentare presument, districtius inhibemus.

§.8. Non obstantibus premissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quorumcumque Civitatum, Provinciarum, & locorum, etiam juramento &c. roboratis statutis, & consuetudinibus: privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Universitatibus, Communitatibus, & hominibus Provinciarum, Civitatum, & locorum predictorum quomodolibet concessis &c. Quibus omnibus &c. etiam si de illis, &c. illorum tenores &c.

Classula de- rogatoria.

Judices & No- tarii hanc ob- servent.

Decretum ir- ritans.

Preventioni- bus ad iuris & Concilii Tri- dentini re- ducit.

hac vice latissime derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis.

Fiat Motu proprio. M. §.9. Et de revocatione, cassatione, declaratione, reductione, voluntate, prorogatione, annullatione, irritatione, statuto, & decreto, inhibitione, derogatione, & aliis premissis, quae hic pro simul, vel ad partem repetita habeantur latissime extenden. Et quod premissorum omnium, & singulorum, & praesertim presentibus contrariorum pro sufficienter expressis habeantur.

§.10. Et quod presentis Motus proprii etiam absque data, & registratura, sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in iudicio, & extra, regula contraria non obstante.

§.11. Eiusque transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus persone in dignitate Ecclesiastica constituta munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibita, vel ostensa.

§.12. Quodque Camerae, & Cancellariae Apost. ac audientiae causarum Palatii Apostolici valvis, & in acie Campi Flore dimissis copiis affixis, post mensem affixionis huiusmodi computandum omnes, ita afficiant, & ardeant, ac si illis personaliter intimata fuissent.

Fiat. M. Anno Nativitate Domini 1566. indictione 9. die vero 20. mensis Junii Pont. Sanctissimi in Christo Patris, & D.N.D. Pii divini providentia Papa V. Anno I. supradictus Motus proprius affixus, & publicatus fuit ad valvas Principis Apostolorum de Urbe, Camerae, ac Cancell. Apostolicarum, necnon in audientia literarum contradietarum, ac in acie Campi Flore, dimissis inibi copiis affixis per me Joannem Guercardis praefati SS. D. N. Papa Carj.

Ant. Clerici Mag. Carj. Sequitur declaratio d. Constitutionis.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

UDUM postquam sel. rec. Pius Papa IV. Praedecessor noster, cupiens subterfugis delinquentium obviare, per quasdam suas in forma Motus proprii editas literas, sub dat. Romae apud S. Petrum, 12. Kal. Junii, Anno IV. inter alia statuisse, quod rei in contumaciam condemnati ad suas defensiones faciendas admitti non possint, nisi infra sex menses, quoad faciendas, videlicet a die condemnationis, quo vero ad jam factas condemnationes a die publicationis earumdem literarum computandos, per alias nostras etiam in forma Motus proprii emanatas literas, die 20. mensis Junii, Pontificatus nostri anno primo publicatas, terminum sex mensium huiusmodi ad annum prorogavimus, ac contumacibus huiusmodi defensiones non nisi post anni elapsi terminum denegari debere decrevimus.

§.1. Cum-

Pape subscr. Clausularum repetitio.

Sola sufficiat signatura.

Fides extemp- torum.

Iussu publi- candi.

Publ. P. An. I. die 20. Junii

Exordium.

§.1. Cumque sicut accepimus, a nonnullis ordinationem, & dispositionem huiusmodi, nostramque, & dicti Praedecessoris in illis edendis intentionem variis calumniis eludere, & super earum finitris interpretationibus agentes pro Fisco, & Camera Apostolica fatigare, & causas in longum protrahere, & illas intricare, sententiarumque executionem evitare satagentibus, saepe in dubium verti contingat (licet ex verborum proprietate res clara sit) an scilicet tam sponte comparentes, de quibus loquitur Motus proprius praefati Praedecessoris, quam etiam capti intra dictum tempus, indistincte admitti debeant ad faciendum suas defensiones, maxime stantibus in eodem nostro Motu proprio appositis supra relatis verbis videlicet. Ac contumacibus huiusmodi defensiones non nisi post anni elapsi terminum denegari debere, quae indefinite prolata sunt, & videntur posse comprehendere, tam sponte comparentes, quam captos, nihilominus considerantes, quod verba ipsa nihil aliud disponant, quam prorogationem termini, his quibus ex forma Motus proprii praedicti Praedecessoris denegari non poterat.

§.2. Nos igitur ad tollendum omne dubium, & absurdum evitandum. quod capti, & sponte comparentes pariter essent conditionis, necnon calumniis, & aliis inconvenientibus huiusmodi, quantum cum Deo possumus, obviare, omnemque disputandi materiam tollere, & in his opportune providere volentes, necnon singularem literarum praedictarum, ac indiciorum Inquisitorum, processuum, condemnationum, & sententiarum desuper formatarum, & litarum, ac formarum, & promulgandarum huiusmodi, aliorumque forsitan latius expressis tenores, continentias, formas, & compendia, ac reorum, delictorum, criminum, & excessuum, ac poenarum huiusmodi, & Iudicium nomina, cognomina, gradus, & qualitates, ac quantitates, & loca, pro plene, & sufficienter expressis habentes, & decernentes, necnon singulas praenarratas literas confirmantes, & innovantes, Motu simili &c. quod banniti, & in contumaciam condemnati in poenam capitis, & ultimi supplicii, si capti ad manus Curiae devenerint, per Iudices ad novas, sive alias defensiones faciendas, etiam intra dictum tempus non admittantur, nisi habita a Nobis, vel signatura nostra desuper gratia specialia, nec literae ipsae, quae in eorum odium edita sunt, eis in aliquo suffragentur, aut illis se juvare, sive defendere possint. Quinimmo, quod Iudices praefati sententias ipsas condemnatorias, tam in Urbe quam extra eam latas, & ferendas, si tamen legitimis praecedentibus iudiciis ad id inquirendum promulgatae fuerint, executioni realiter, & corporaliter, suis loco, & tempore congruis respective totaliter, & integre, contra sic captos demandent, & demandari faciant, hac nostra perpetuo valitura declaratione declaramus, & decernimus, & quatenus opus sit, de novo statuimus, & ordi-

Declaratio quod capti, & sponte comparentes pariter essent conditionis, necnon calumniis, & aliis inconvenientibus huiusmodi, quantum cum Deo possumus, obviare, omnemque disputandi materiam tollere, & in his opportune providere volentes, necnon singularem literarum praedictarum, ac indiciorum Inquisitorum, processuum, condemnationum, & sententiarum desuper formatarum, & litarum, ac formarum, & promulgandarum huiusmodi, aliorumque forsitan latius expressis tenores, continentias, formas, & compendia, ac reorum, delictorum, criminum, & excessuum, ac poenarum huiusmodi, & Iudicium nomina, cognomina, gradus, & qualitates, ac quantitates, & loca, pro plene, & sufficienter expressis habentes, & decernentes, necnon singulas praenarratas literas confirmantes, & innovantes, Motu simili &c. quod banniti, & in contumaciam condemnati in poenam capitis, & ultimi supplicii, si capti ad manus Curiae devenerint, per Iudices ad novas, sive alias defensiones faciendas, etiam intra dictum tempus non admittantur, nisi habita a Nobis, vel signatura nostra desuper gratia specialia, nec literae ipsae, quae in eorum odium edita sunt, eis in aliquo suffragentur, aut illis se juvare, sive defendere possint. Quinimmo, quod Iudices praefati sententias ipsas condemnatorias, tam in Urbe quam extra eam latas, & ferendas, si tamen legitimis praecedentibus iudiciis ad id inquirendum promulgatae fuerint, executioni realiter, & corporaliter, suis loco, & tempore congruis respective totaliter, & integre, contra sic captos demandent, & demandari faciant, hac nostra perpetuo valitura declaratione declaramus, & decernimus, & quatenus opus sit, de novo statuimus, & ordi-

Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

namus, & ita mentis, & intentionis nostrae fuisse, & esse attestamus.

§.3. Praeterea Almae Urbis nostrae generali Gubernatori, ceterisque Iudicibus ordinariis, vel delegatis, in Romana Curia vel extra eam residentibus quibuscumque, in virtute sanctae obedientiae, & sub indignationis nostrae poena committimus, & mandamus, districte praecipiendo per praesentes quatenus huiusmodi nostram declarationem, seu novam Constitutionem, & Ordinationem, necnon ipsas praesentes, & in eis contenta, omnia, & singula, in causis criminalibus, seu mixtis, ac aliis Fisco, & Camera Apostolicam illiusque interesse quomodolibet concernentes, nunc, & pro tempore pendentes quibuscumque, etiam si forsitan aliqui capti nunc in carceribus detineantur, perpetuo inviolabiliter observari mandent, & faciant, & illi observent.

§.4. Et ita, & non aliter in praemissis omnibus, & singulis per quoscumque Iudices, & Commissarios &c. etiam S. R. E. Cardinales, ac Palatii Apostolici causarum Auditores, sublata &c. iudicari, interpretari, & definiri debere, irritum quoque &c. decernimus.

§.5. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, statutisque, ac consuetudinibus Provinciarum, Civitatum, oppidorum, & locorum quorumcumque etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, Universalibus, Communitatibus, & hominibus Provinciarum, Civitatum, & locorum praedictorum, ac etiam singulis praenominatis, & aliis quibuscumque Iudicibus &c. per Nos, & Praedecessores nostros concessis, & etiam iteratis vicibus innovatis, quibus omnibus &c. illorum tenores &c. hac vice latissime derogamus, ac stylo Palatii, ceterisque in contrarium facientibus, non obstantibus quibuscumque.

§.6. Volumus autem, quod presentis Motus proprii, etiam absque data, & registratura, sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat, in iudicio, & extra, regula contraria non obstante.

§.7. Eiusque transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus persone in dignitate Ecclesiastica constituta munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibita, vel ostensa, seu literae desuper per Breve nostrum expediri possint, & si videbitur cum omnium, & singulorum praenarratorum, & expressorum, aliorumque necessariorum specificatione, & insertione, & cum aliis clausulis opportunis, & consuetis.

Placet Motu proprio. M. Datum Romae apud S. Petrum, Idibus Septemb. Anno VI.

Exem-

Officialesque in omnibus observent.

Decretum irritans.

Classula de- rogatoria.

Sola signatura sufficiat.

Transumptio- rum fides.

Pape subscr. D. P. An. VI. die 19. Sept.

Exemptiones Ordinum Mendicantium, pro eorum bonis, & personis, a solutione gabellarum, & quarumcumque contributionum, onereque hospitandi Milites.

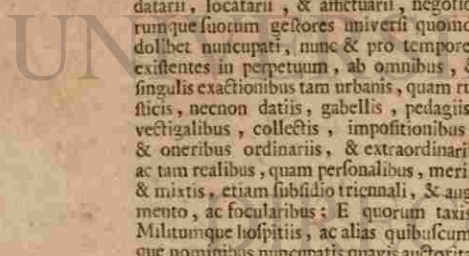
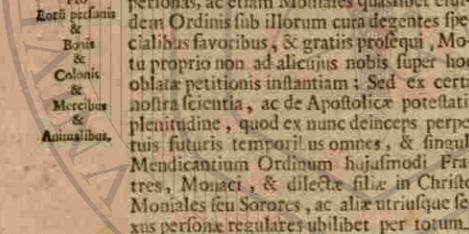
Aliam exemptionem generalem pro omnibus Monialibus, & Sororibus cuiuscumque Ordinis, a solutionibus, & contributionibus huiusmodi, vide sup. in Constitut. VI. Pii IV. De statu. fol. 14.

PIUS PAPA QUINTUS
Ad perpetuam rei memoriam.

Quod ad uberes, quos sacri Mendicantium Ordines in agro dominico quotidie faciunt fructus attente respicimus, & attente considerationis indagine periclitamur ipsorum Religionis sinceritatem, & voluntarie paupertatis habitum, in quibus sub humilitatis spiritu devotum Altissimo prestant famulatum, indignum quia potius debitum reputamus, ut illis ea libenter concedamus, per qua semotis quibuslibet gravaminibus promptiores eisdem Altissimi inhaerant servitiis.

§.1. Hinc est quod nos volentes eisdem Mendicantium Ordines, & dilectos filios eorum Fratres, & Monachos, ceteraque personas, ac etiam Moniales quaslibet eiusdem Ordinis sub illorum cura degentes specialibus favoribus, & gratis prosequi, Motu proprio non ad alienius nobis super hoc oblata petitionis instantiam: Sed ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine, quod ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus omnes, & singuli Mendicantium Ordinum huiusmodi Fratres, Monachi, & dilecti filii in Christo Moniales seu Sorores, ac alie utriusque sexus persone regulares ubilibet per totum Christianum Orbem dispersi, & constituti, illorumque Monasteria, cenobia, domus, Conventus, Ecclesie, Cappelle, Oratoria, & alia loca etiam unita, ac membra, & dependentia, necnon terre culte, & inculte, possessiones, pradia, agri, & alia omnia, & singula mobilia, & immobilia, ac semoventia, & ubilibet, ac in quibuscumque rebus consentientia bona, necnon eorum in dictis bonis laboratores, coloni, arrendatarii, locatarii, & affectuarii, negotiorumque suorum gestores universi quomodolibet nuncupati, nunc & pro tempore existentes in perpetuum, ab omnibus, & singulis exactionibus tam urbanis, quam rusticis, necnon datis, gabellis, pedagiis, vestigialibus, collectis, impositionibus, & oneribus ordinariis, & extraordinariis ac tam realibus, quam personalibus, meris, & mixtis, etiam subsidio tricennali, & augmento, ac focularibus: E quorum taxis, Militumque hospitii, ac alias quibuscumque nominibus nuncupati quavis auctoritate quomodolibet impostis, & imponendis, & quae laicis, ac aliis quibusvis quomodolibet imponi consueverunt, & in futurum imponentur, ac ratione quarumcumque

Exemptiones Ordinum Mendicantium a gabellis &c. Pro totis personis & Bovis & Colonis & Mercibus & Animalibus.

mercium, & rerum cuiuscumque generis, vel qualitatis existentium, tam per mare & aquam dulcem, quam per terram, undecumque, & quomodocumque pro tempore delatarum, necnon animalium quorumcumque mortuorum, & vivorum, & quae alias quomodolibet, & ex quavis causa, ac super quibuscumque rebus tam in Alma Urbe nostra, quam extra eam ubilibet locorum exigantur, & in futurum exigentur. Necnon a contributionibus, & solutionibus in illis faciendis, ac tam pro victu & vestitu, quam quocumque alio usu suo tantum, ac tam emendo, quam vendendo, & alias quomodolibet negociando. Necnon etiam a solutione quadrantis pro singulis libris carniis de animalibus, quae nunc & pro tempore ex armentis occidi contigerit, necnon etiam quae in suis aedibus, praediis, & possessionibus privati detinent, & nutriant, ac a contributione sumptuum, & expensarum, quae aliquando pro pontibus, viis, aqueductibus, muris, moenibus, aliisque machinis struendis, & reparandis, seu reficiendis, ac Civitatum, Terrarum, & locorum quorumcumque fortificationibus, necnon etiam alias in omnibus, & per omnia, ac tam in dicta Urbe, quam extra eam ubilibet penitus, & omnino liberi, immunes, & exempti, ac libere, & exempte, liberaque immunita, & exempta sunt, & esse censeantur, ac pro talibus teneantur, & reputentur. Quodque Terrae, agri, possessiones, & loca arativa, ut praefertur, in illis, quae aliquando pro pascuis animalium ad certum tempus reservantur, nullatenus umquam comprehendantur, nec comprehendi censeantur.

§.2. Ac etiam Monasteria, Cenobia, atque omnia regularia loca praedicta, pro quorumcumque militum tam equitum, quam peditum hospitii, quemadmodum magno cum nostro dolore hucusque in plerisque locis factum comperimus, nequaquam assignentur, nec assignari debeant.

§.3. Et insuper quod fructus, redditus, proventus, introitus, & alia quaecumque bona Monasteriorum, Cenobiorum, & aliorum locorum regularium praefatorum, ab aliis quam a Syndicis, & Procuratoribus religiosi Fratrum, Monachis, & Monialibus, aliisque personis praefatis exigi, illaque dumtaxat in beneficium loci, vel sustentationem ipsorum religiosorum Fratrum, & Monialium expendi, nec per alios quoscumque quovis nomine censeantur, nec in alium quam praemissum usum converti, seu expendi possint, neque debeant, nisi de consensu Superiorum illius loci, cui data, vel consignata, aut donata fuerint, quem alias spectabunt, nec etiam soli tutores, aut curatores, seu protectores, & alio nomine Sanctissimi, aut alias nuncupati, de eisdem bonis viulo modo disponere possint. Quodque idipsum etiam de elemosynis, oblationibus, & quibuscumque aliis donativis intelligi, & observari debeat, Apostolica auctoritate tenore praesentium perpetuo statuimus, ordinamus, volumus, & declaramus.

§.4. Nec-

Exemptio ab onere hospitandi Milites.

Redditi eorum, per ipse Mendicantes, & eorum procuratores tantum exigi, & pro eorumdem sustentatione expendi possunt.

§.4. Necnon fratres, monachos, moniales, ac alias regulares personas, eorumque monasteria, cenobia, conventus, Ecclesias, capellas, oratoria, & alia loca, ac terras, possessiones, praedia, agros, & bona necnon laboratores, colonos, arrendatarios, locatarios, affectuarios, ac gestores, praedicta, ut praefertur libera, immunita, & exempta eisdem auctoritate, & tenore facimus, ac fore & esse decernimus.

Sal Mendicantium pro eorum usu detur gratis per Ministros R. Camerae.

§.5. Mandantes propterea dilectis filiis modernis, & pro tempore existentibus Camerae Apostolicae Camerae, Praesidentibus, & Clericis, ac Commissariis agentibus, & Officialibus quibuscumque, ut omnibus, & singulis, tam virorum, quam mulierum Monasteriis Mendicantium Ordinum huiusmodi existentibus sub ditione nostra temporali mediate, vel immediate constitutis, tantum sal, quantum pro eorum usu suffecerit, singulis annis omni dilacione cessante, & contradictione remota contribuere, & assignare, ac contribui, & assignari facere debeant realiter, & cum effectu.

Contravenitium poena.

§.6. Distinctus etiam in virtute sanctae obedientiae, & sub indignationis nostrae, ac excommunicationis majoris latae sententiae, duorum millium ducatorum auri de Camera pro una Basilica S. Petri de Urbe, & pro altera medietatibus singulis Monasteriis, & locis praefatis, quae molestari, seu perturbari contigerit, irremissibiliter applicandorum poenis eo ipso, si, & quoties contrafactum fuerit, incurrendis, inhibentes, tam illis, quam dilectis filiis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Potestatibus, ducatorum, gabellarum, onerum, & aliorum praemissorum exactoribus, conductoribus, appaltatoribus, necnon quibusvis Communitatibus, & Universitatibus, illarumque Officialibus, & personis, aliisque quibuscumque, ad quos spectat, & quomodolibet spectabit in futurum, quatenus praemissa omnia, & singula inviolabiliter, & perpetuo observent, ac ab omnibus observari faciant, neque fratres, monachos, moniales, & alias religiosas personas, aliosque praedictos super praemissis quomodolibet molestent, & perturbent, neque permittant per quoscumque quomodolibet molestari, seu perturbari. Et si quis contradicere, aut quovis modo contravenire praesumpserit, per mandatum executivum contra ipsum cuiuscumque dignitatis, status, ordinis, vel praerogative fuerit, ipso facto procedi.

Decretum irritans.

§.7. Et sic per quoscumque Iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & definiti debere, ac quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Executorum deputatio, & facultates.

§.8. Quocirca venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, sive eorum Vicariis in spiritualibus generalibus, necnon dilectis filiis Curiae Causarum Camerae Apostolicae generali Auditori, Bull. Rom. Tom. IV. Pav. II.

ac Abbatibus, Prioribus, Praepositis, Decanis, Archidiaconis, Canonicis, & Capitulis, ac aliis quarumcumque Ecclesiarum Praelatis, & personis, ubilibet, & in quibuscumque Regionibus, terris, & locis existentibus, & aliis, ad quos quomodolibet spectat, & spectabit, per praesentes Motu simili mandamus, quatenus ipsi, & eorum quilibet per se, vel alium, seu alios praesentes literas, & in eis contenta quaecumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte fratrum, Monachorum, Monialium, aliarumque Religiosarum personarum praefatarum fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in praemissis efficacis defensionis praedio assistentes faciant auctoritate nostra illos, & eorum singulos statuto, ordinatione, voluntate, declaratione, constitutione, deputatione, mandato, inhibitione, decreto, aliisque praemissis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper per Cameraarium, Praesidentes, Clericos, & Commissarios Camerae huiusmodi necnon Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Collectores Gabellarum, & Exactores praedictos, aut quoscumque alios ad aliquam solutionem, contributionem, vel praestationem praemissorum occasione quomodolibet faciendam quovis modo cogi, & compelli, aut alias contra praesentium tenorem quomodolibet molestari, perturbari, aut inquietari. Contradictores quolibet, & rebelles per praedictas aliasque opportunas censuras, & poenas appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, & poenas huiusmodi incurrisse declarando, interdictum Ecclesiasticum apponendo, invocato etiam ad hoc, si opus sit, auxilio brachii secularis.

Clausula de rogatoris.

§.9. Non obstant. fel. rec. Bonif. PP. VIII. Praedecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium non extrahatur, ac omnibus illis, quae in contrarium per quoscumque Officiales, & quovis alios, ac praesertim per Officiales Civitatis nostrae Bonon., & quovis alios adducta sunt hactenus, & deducuntur in posterum, ac adduci, & allegari possent, necnon quibuscumque litibus, & causis, tam in Rom. Cur., quam extra eam ubilibet, ac eorum quibuscumque Iudicibus etiam Palatii nostri causarum Auditoribus, ac S.R.E. Cardin. super praemissis inter quoscumque quomodolibet pendentes, ac etiam instructis, & ad sententiam deductis, vel etiam a sententia terminatis, nisi in favorem Ecclesiae fuerint. Et praesertim quadam lite inter huiusmodi regulares, ac cives, & Communitatem dictae Civitatis Bonon. in Romana Curia pendente, quas, & quam, ac omnes processus, & scripturas productas, & producendas, ac registra, & sententias ubi vis comparantes, & latis, ac ferendas ad Nos avocamus, & penitus extinguimus, cassamus, annullamus, & delemus, perpetuumque desuper silentium imponimus. Necnon quibusvis Apostolicis, ac in Pro-

Q 9 2

vin-

vincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus etiam contra exemptos quomodolibet editis, & edendis, ac etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indulgentiis, & literis Apostolicis illis, & eorum singulis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis, aliiisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis irritantibusque, & aliis decretis in genere, & specie, etiam Motu simili, & ex certa scientia etiam consistorialiter, & alias quomodolibet etiam iteratis vicibus in contrarium concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores presentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus, communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspensi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Dat. P. An. I.
die 29. Julii.

Datum Romae apud S. Marcum, sub anno Piscatoris, die 29. Julii, 1566., Pont. nostri Anno I.

XX.

Ex edit. Typ. Bladi.

Poenae contra receptantes homicidas, rebelles, grassatores, aliosque huius furfuris homines.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procerium.

Indefessa pastoralis nostrae providentiae sollicitudo, ad ea potissimum diligenter intendit per quae omnes Christiani fideles, praesertim subditi, & S.R.E. devoti, & peculiares filii, quiete, & pacifice vivere valeant. Unde Nos in his nostrae provisionis remedium libenter adhibemus, ac poenas adicimus, ut, si non pacis cupidine, saltem, formidine poenae, mandata Apostolica ad ipsorum subditorum nostrorum, tranquillitatem spectantia, debite serventur, & alias desuper disponimus, prout in Domino conspiciemus salubriter expedire.

Nonnulli homicidas &c. receptabant eisque favabant.

§.1. Cum itaque (sicut non sine gravi animi nostri molestia nuper accepimus) diversae Status Ecclesiastici, & Domini nostri temporalis personae, posthabitis, & neglectis constitutionibus, & mandatis, tam a Nobis, quam etiam aliis Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris emanatis, homicidas, rebelles, latrones publicos, grassatores viarum, ac in poenam capitis bannitos, & alios facinorosos homines, in suis locis receptare, ac tenere, eisque diversimode favere, consiliumque, & auxilium

praestare non reformident, in non modicum Apostolicorum mandatorum contemptum, plurimamque eorumdem subditorum nostrorum perturbationem, & offensionem.

Qui haec de cetero parabant, poenis confiscationis bonorum, demolitionis domorum, & perpetui exilii cum famulibus puniantur.

§.2. Nos igitur, ad quos, pro universali nostrae administrationis munere, praecipue pertinet inconvenientibus huiusmodi, & scandalis, quae exinde quotidie proveniunt, omni diligentia nostra obviare, in praemissis, quantum cum Deo possumus, opportune, matureque providere volentes. Motu proprio, & ex certa scientia mature deliberatione nostra, ac de Apostolica potestatis plenitudine, praeter alias, contra talia perpetrantes a Nobis iam factas Constitutiones, hac nostra perpetuo valitura functione, & Constitutione statuimus, ordinamus, volumus, & declaramus. Quod quicumque subditi nostri, & ipsius Romanae Ecclesiae, cuiusvis status, gradus, ordinis, conditionis, nobilitatis, & praecipuae existentiae, etiam si Barones, Domicelli, & Fendatarii nostri fuerint, aliquos homicidas, rebelles, publicos latrones, grassatores viarum, ac in poenam capitis bannitos, & quoslibet alios facinorosos homines, illorumque adherentes, fautores, & complices, de cetero in suis locis receptaverint, aut tenuerint, poenis confiscationis omnium bonorum, ac demolitionis domorum suarum, & exilii perpetui una cum totis eorum familiis, ultra alias poenas tam in nostris, quam eorumdem Praedecessorum nostrorum desuper confectis literis contentas (quas contrafactes eo ipso incurrere volumus) per dilectos filios Gubernatores, Officiales, ac Iustitiae ministros Provinciarum, Civitatum, Terrarum, & locorum, Nobis, & dictae Romanae Ecclesiae subditorum (quibus, ut praesentes nostras literas omnino exequantur, sub indignationis nostrae poena, districte praecipimus) irreversibiliter afficiantur, plestantur, & puniantur, afficique, & puniri debeant.

Qui vero homicidas, rebelles, publicos latrones, viarum grassatores, in poenam capitis bannitos, & facinorosos homines, hucusque in locis suis receptaverint, aut tenuerint, in exilium una cum ipsorum familiis, ad varia loca per ipsos Gubernatores, Officiales, ac Iustitiae ministros declaranda, & statuenda (data per eos idonea cautione de huiusmodi exilio servando) mittantur, & relegantur.

Super his procedi potest per accusationem, delationem, inquisitionem, & alio quovis modo, sive per quoscumque Iudices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, in quavis causa, & instantia (sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate) iudicari, & diffiniri debere, necnon irritum, & inane quidquid fecus a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrarium

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & or-

& ordinationibus Apostolicis, & etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indulgentiis, & literis Apostolicis, quibusvis in genere, vel in specie quomodolibet concessis confirmatis, & saepius innovatis (quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua mentio habenda esset, eorum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, presentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, ad effectum praesentium, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Vides circa transumptis, Clausula.

Dat. die 15. Augusti 1566. Ac. I.

§.6. Ceterum, quia difficile foret &c.

§.7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam &c.
Datum Romae apud Sanctum Marcum, anno Incarnationis Domini millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, decimo octavo Kal. Septem., Pont. Nostri Anno I.

XXI.

Revocatio facultatis quomodolibet concessae Graecis Latino ritu, & Latinis Graeco more celebrandi Missas, & divina Officia.

Ad materiam celebrandi Missas, vide sup. Const. IX. Cum primum fol. 284. Alia autem de Graecis indicari sup. in Pii IV. Constit. LXXXIII. Romanus fol. 169.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Providentia Romani Pontificis plurimum circumsperta, nonnumquam ea, quae certis suadentibus causis per ejus Praedecessores gesta sunt, ex aliis non minus rationabilibus causis alterat, & ad pristinum statum reducit, prout aequitas suadet, & in Domino conspicit expedire.

Revocatio facultatum concessarum Graecis celebrandi ritu Latino, & Latinis ritu Graeco.

§.1. Sane cum ad notitiam nostram pervenerit, quod nonnulli Presbyteri, tam Graeci, quam Latini antiquum S.R.E. ritum tam in celebratione Missarum, quam aliorum divinarum Officiorum pervertere satagentes, diversas licentias, & facultates, Missas, & alia divina Officia Graeci Latino more, ac Latini Graeco ritu celebrandi ab Apostolica Sede, vel ejus Legatis, ac etiam majore Poenitentiaro pro tempore existente variis praetextibus impetrarunt, illisque jampridem utuntur, hoc ab antiquo Catholice Ecclesiae instituto, sanctorumque Patrum decretis deviare considerantes, propterea hunc ab usum ab Ecclesia Dei extirpare, & submovere volentes, omnes, & singulas licentias, & facultates huiusmodi hactenus etiam Motu proprio, vel quorumvis etiam Imperatorum, Regum, & aliorum Principum contemplatione, & ex quibusvis causis quomodolibet concessas, ac

Apostolicas, & alias literas desuper confectas, illarum omnium tenores pro sufficienter expressis habentes, Apostolica auctoritate ex certa scientia hac praesenti nostra perpetuo valitura Constitutione revocamus, cassamus, annullamus, & irritamus, quibusvis Presbyteris, tam Graecis, quam Latinis in virtute sanctae obedientiae, & sub indignationis nostrae, ac perpetuae suspensionis a divinis poenis districtius inhibentes, ne deinceps Presbyteri Graeci, praecipue vorati Latino more, & Latini Graeco ritu, huiusmodi licentiarum, & facultatum, aut alio quovis praetextu Missas, & alia divina Officia celebrare, vel celebrari facere praesumant.

Episcopi, & alii faciant in eorum Dicce. publicari, & observari hanc Constila.

§.2. Mandantes in virtute sanctae obedientiae omnibus, & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis quatenus in Civitatibus, & diocesis propriis praesentes nostras literas publicari, & sub praedictis, & aliis sibi benevisis poenis per quoscumque Praelatos, Capitula, Clericos, Fratres, Superiores, & personas quolibet inviolabiliter observari faciant. Contradictores quoslibet auctoritate Apostolica compescendo.

Clausula derogatoria.

§.3. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Ecclesiarum, Monasteriorum, Conventuum, Domorum, & aliorum locorum quorumcumque etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, privilegiis quoque, indulgentiis, & literis Apostolicis eisdem Ecclesiis, Monasteriis, Domibus, & locis, illorumque Capitulis, Conventibus, Superioribus, & personis, ac Ordinibus sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliiisque efficacioribus, & insolitis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam ad Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum instantiam, aut eorum contemplatione, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores pro expressis habentes, specialiter, & expresse derogamus, illaque quo ad praemissa cassamus penitus, & annullamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Forma, & eff. factus publicandi.

§.4. Volumus autem, quod praesentes literae ad valvas Beati Petri Apostolorum Principis, & Cancellariae nostrae, ac in acie Campi Florae publicentur, & inter Constitutiones extravagantes perpetuo valituras conscribantur. Et quia difficile foret praesentes ad singula quaeque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii subscriptis, ac sigillo alicujus Praelati munitis eadem prorsus fides ubicumque adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostense.

Nulli ergo &c.
Datum Romae apud S. Marcum, anno Incarnationis Domini millesimo quingentesimo

Dat. P. An. I. die 20. Aug.

tesimo sexagesimo sexto, 13. Kal. Septemb.
Pont. nostri Anno I.

XXII.

Revocatio Constitutionis Pii IV., & innovatio alterius Constitutionis Greg. XI., & Clem. VI. super exprimendis gradibus propinquoibus in dispensationibus matrimonialibus, impetrandis in diversis gradibus.

Enarratio Constitutionis Pii IV.

Sanctissimus in Christo pater, & Dominus noster Dominus Pius divina providentia Papa V. Attendens per quamdam Constitutionem dudum per fel. rec. Pium Papam IV. Sanctitatis Suae Praedecessorem editam, qua cavetur, quod in dispensationibus Matrimonialibus, pro diversis consanguinitatis, seu affinitatis ex eodem stipite provenientes gradibus coniunctis non remotioris solum, prout olim fieri solebat, sed etiam propinquoibus gradibus expressa mentio fieri debeat, alioquin dispensationes, ac desuper confecta litera nullius sint roboris, vel momenti, prout in dicta Constitutione plenius continetur, a dispositione iuris communi, & laudabili, ac antiquo Rom. Cur. stylo nimium recedi, ac favorem matrimonii debitum restingi.

Revocatio & innovatio, de qua in sube.

§.1. Volentis propterea iuri, & stylo praedictis, necnon pie mem. Gregorii XI., & Clementis VI. Rom. Pont. etiam Sanctitatis Suae Praedecessorum vestigiis inherendo, sacramento, & licetati Matrimonii, quantum cum Deo potest favere, statuit, & ordinavit, quod de cetero in quibuscumque dispensationibus, quas pro Matrimonio contractis, aut contrahendis inter viros, & mulieres, invicem diversis prohibitis consanguinitatis, & affinitatis, aut mixtis, ex communi, seu ab eodem stipite surgentibus, quicumque illi sint, dummodo primum quoquomodo non attingant, cum in eo Sanctitas Sua nunquam dispensare intendat, gradibus conjunctos, ab eadem Sanctitate Sua, & pro tempore exsistente Romano Pontifice, aut Sede Apostolica impetrari, vel alias concedi contigerit, ac literis, commissionibusque desuper etiam locorum Ordinariis faciendis gradus remotior attendatur, trahaturque secum propinquoem, ac ob id sufficiat remotiorum tantum gradum exprimere, obtentis tamen postea super propinquoem literis declaratoris iuxta Gregorii, & Clementis Praedecessoris huiusmodi Constitutiones, quas quo ad hoc innovavit, & inviolabiliter observari mandavit, dispensationesque, seu dispensandi commissiones, ac desuper confectas literas, & processus habitos per eandem dispensatis, seu his cum quibus dispensari mandatur, propter proximioris gradus huiusmodi non expressionem, de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis defectu notari non posse, sed in omnibus, & per omnia suffragari, perinde, ac si in literis, seu commissionibus huiusmodi de proximioris, seu utroque gradu

specialis, & expressa mentio facta fuisset.
§.2. Sicque per quoscumque Iudices, & Commissarios, etiam S.R.E. Cardinales subblata eis quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & definiti debere, ac quicquid secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decrevit.

Constitutione Pii Praedecessoris huiusmodi ceterisque contrariis non obstantibus quibuscumque.

Placet, publicetur, & describatur. M. Lecta, & publicata fuit supra scripta Regula Romae in Cancellaria Apostolica, anno Incarnationis Dominicae 1566. die xxv. Martii 20. mensis Augusti, Pont. praefati S.S.D.N. Papae Anno I.

Pape subscr. Publ. P. An. I die 20. Aug.

A. Lemellinus Caster.

XXIII.

Declarationes Concilii Tridentini Sess. 21. cap. 2. & 4. circa impedimenta cognationis spiritualis, & affinitatis ex fornicatione, quoad Matrimonia post confirmationem Concilii contracta, & de cetero contrahenda.

Huius Concilii confirmatio habetur sup. in Const. LXXXVII. Pii IV. Benedictus f. 168. ubi dixi de eius indictione, prosecutione, & quo tempore illud ligare coepit.

Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus N. D. Pius divina providentia Papa V. Ad cuius notitiam pervenit, quod cum in decretis Sacri Concilii Tridentini certa tantum persona enumerentur, inter quas dumtaxat cognitio spiritualis deinceps contrahatur, ab aliquibus revocatur in dubium, an qui ultra personas in dictis decretis enumeratas quoquomodo cognatione spirituali ante confirmationem dicti Concilii, conjuncti erant, absque dispensatione Apostolica matrimonium post dictam confirmationem contrahere poterint, ac hodie & de cetero contrahere possint cum ante praedictam confirmationem id facere de jure minime liceat.

Dubium circa 2. cap. Conc. Trid. Sess. 24. de refer. matrim. quoad impedimenta cognationis spiritualis.

§.1. Et insuper cum in eisdem decretis statuatur affinitatem, quae ex fornicatione contrahitur, in illis solummodo attendi debere, qui primo vel secundo affinitatis gradu conjunguntur, ab aliquibus pariter dubitetur. An matrimonia inter personas, quae ante confirmationem dicti Concilii absque dispensatione Apostolica contracta, & quae deinceps contrahi contigerit, dirimi debeant.

Dubium circa eandem Conc. cap. 4. quoad impedimenta affinitatis ex fornicatione.

§.2. Sanctitas sua ad tollendum omne dubium, eos qui ante confirmationem praedicti Concilii cognationem spirituales contraxerunt, dummodo non sint ex personis in dictis decretis enumeratis, & inter quas tantum Concilium voluit deinceps contrahi hanc cognationem spirituales matrimonii vinculo inter se absque dispensatione aliqua, libere

Declaratio Pii I. dubi circa cap. 2.

libere & licite copulari posse, ac matrimonia etiam post confirmationem huiusmodi, absque dispensatione Sedis Apostolicae inter eas jam contracta valere, plenamque roboris firmitatem obtinere.

Declaratio Pii I. dubi circa cap. 4.

§.3. Et similiter matrimonia post confirmationem Concilii absque dispensatione Apostolica sequuta, & quae de cetero sequentur, inter personas quae ante dictam confirmationem, affinitatem (infra tamen secundum gradum ex fornicatione provenientem) contraxerant, propter huiusmodi affinitatem dirimi non debere, sed valida, & efficacia existere declaravit.

Decretum irritans.

§.4. Sicque per quoscumque Iudices, & Commissarios etiam S.R.E. Cardinales, subblata eis quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & definiti debere, ac quicquid secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decrevit.

Pape subscr.

Placet, publicetur, & describatur M.

Publ. P. An. I die 20. Aug.

Lecta, & publicata fuit supra scripta Regula Romae in Cancellaria Apostolica, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, die vero Martii 20. mensis Augusti, Pontificatus praefati Sanctiss. D.N. Papae Anno I.

A. Lemellinus Caster.

Sequitur alia declaratio circa impedimenta cognationis spiritualis.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Cum illius vicem licet minime suffragantibus meritis, getamus in terris, de cuius vultu prodit iudicium, & vident oculi aequitatem, officii nostri debitam prosequimur actionem, sic obscuros sacrorum Canonum sensus ita aperire studemus, ut piis Christianissimum mentibus nulla dubitandi occasio reliquatur.

Dubium secundum circa dictum cap. 2.

§.1. Sane licet ex eo quod in Concilio Tridentino decretum fuerit, cognationem spirituales inter eos tantum contrahi, qui suscipiunt baptismum de baptismo, ac baptismum ipsum, & illius patrem & matrem necnon baptizantem, & baptismum, baptizatique patrem & matrem, in reliquis personis, quae per antiquos Canones occasione cognationis huiusmodi contrahere prohibebantur, omne impedimentum sublatum esse videatur, adhuc tamen ab aliquibus dubitari accepimus, an saltem impedimentum cognationis spiritualis huiusmodi inter maritum vel uxorem suscipientis, & baptismum, necnon inter maritum vel uxorem, suscipientis, patrem ac matrem baptizati vigeat, propterea quod prohibitum de uno conjuge, de altero etiam prohibitum esse videatur.

Declaratio eisdem dubi.

§.2. Nos piarum mentium quieti, & matrimoniorum favori (quantum ex alto No-

bis permittitur, consulere volentes a praecis verbis Concilii minime discedendum in praemissis esse censuimus. Et propterea nullum amplius impedimentum ratione cognationis huiusmodi subesse decernimus, & declaramus, quominus inter dictos maritum vel uxorem suscipientis, & baptismum, baptizatique patrem, & matrem, & quascumque alias personas tam ex parte suscipientis, quam baptizantis & baptizati, in dicto Concilio nominatim non expressas, matrimonium libere & licite contrahi possit, & ita ab omnibus iudicari debere mandamus atque statuimus.

§.3. Decernentes irritum, & inane, si quid secus a quoquam quacumque dignitate, auctoritate, & potestate praedito contigerit iudicari.

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, aliisque contrariis quibuscumque.

§.5. Volumus autem quod praesentes litterae in Cancellaria nostra Apostol. & in acie Campi Florae de more publicentur, & inter Constitutiones perpetuo valituras describantur. Et quia difficile foret praesentes ad singula quaeque loca deferri, quod earum transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii subscriptis, ac sigillo alicujus Praelati munitis eadem prorsus fides adhibeatur, si forent exhibite, vel ostense.

Nulli ergo &c.
Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, 4. Kal. Dec. Pont. nostri Anno primo.
Vidum de Curia Ja. Barengus.

Decretum irritans.

Clausula derogatoria.

Forma publicandi, quae mox sequitur.

D. P. An. I die 20. Nov.

Anno a Nativitate D. 1566. indictione, die vero 9. mensis Decembris, Pon. S.S. D.N. Pii divina providentia Papa V. anno eius 1. retro scripta litera Apostolica affixa, & publicatae fuerunt ad vobis Cancellaria Apostolica, & acie Campi Florae, ut moris est, per Nos Antonium Clerici, & Joannem Andream Rogerium praefati S.S. D. N. Papae Cursores. Stephanus de Olea Mag. Curs.

Publicatio.

Sequitur alia declaratio circa impedimentum affinitatis, & fornicationis.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

AD Romanum Pontificem spectat canonicas sanctiones, quae expressiore sensum postulare videntur, re diligenter perspecta ita declarare, & alias providere, ut omnis dubietas de piis Christianissimum mentibus evellatur.

Exordium.

§.1. Sane postquam ex eo quod Tridentina Synodus impedimentum affinitatis ex fornicatione proveniens, per quod non solum matrimonium contrahi prohibetur, sed etiam postea factum dirimitur, ad eos tantum restrinxit, qui primo, & secundo gradu

Dubium secundum circa dictum cap. 5. Conc. Trid.

du conjungant, in ulterioribus vero gradibus statuit matrimonium postea factum non dirimi, a pluribus Christifidelibus, ut accepimus, est dubitatum, an licet in ulterioribus gradibus, hujusmodi matrimonium contractum non dirimatur, adhuc tamen juxta antiquos Canones contrahi prohibeatur.

Declaratio eisdem dubii.

§.2. Et ut propterea Nos omnem ambiguitatem tollere, & animarum tranquillitati, ac matrimonii libertati, quantum cum Deo possumus, consulere volentes, declaramus, & Apostolica auctoritate decernimus, nullum hominem impedimentum remanere, quo minus in ulterioribus gradibus hujusmodi libere, & licite matrimonium contrahi possit.

Decretum icterianum.

§.3. Et ita ab omnibus judicari debere mandamus, atque statuis, decernentes irritum, & inane si quid secus a quoquam quacumque dignitate, auctoritate, & potestate praedito contigerit judicari, non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, aliisque contrariis quibuscumque.

Forma publicandi, quae mos sequitur.

§.4. Volumus autem quod praesentes litterae in Cancellaria nostra Apostolica, & in aede Campi Florae de more publicentur, & inter Constitutiones perpetuo valituras describantur, & quia difficile foret eas ad singula quaeque loca deferri, quod earum transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii subscriptis, ac sigillo alicujus Praelati munitis, eadem prolixius fides adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostense.

D. P. An. I. die 28. Nov.

Nulli ergo &c.
Dat. Romae apud S. Petrum, An. Incarnationis Dominicae 1566. 4. Kal. Decem. Pont. nostri Anno I.

Publitione.

Anno a Nativitate Domini 1566. die vero 19. mensis Decemb. Pont. SS. D. N. Pii di. vna providentia Pape V. anno ejus primo. rescripta. litterae Apostolicae officio, & publicatae fuerunt Roma in vobis Cancellariae Apost. & in aede Campi Florae, ut moris est, per nos Joannem Andream Rogerium, & Camillum Cherub. Carf. Stephanus de Olea Mag. Carf.

XXIV.

Familiares S.R.E. Cardinalium, & aliorum Praelatorum Rom. Curiae, regalia, vel stipendia non conventa ab eis, vel eorum heredibus, petere prohibentur. Et ordo in satisfaciendis eorumdem creditoribus praesinitur.

Hae stipendia infra annum a die obitus debitorum, & pro biennio tantum peti posse decrevit Paulus III. in Const. LIV. Cum sicut 7. IV. Par. I. fol. 232. De consignatione annuis & ornamentorum Cappellae de quibus hic agitur, vide Julii III. Const. VII. Cum sicut ibidem fol. 268.

Causa hujus Constitutionis.

Sanctissimus in Christo Pater, & D.N.D. Pius divina providentia Papa V. Acce-

pto, ut asseruit, quod nonnulli familiares Reverendiss. DD.S.R.E. Card. veluti Parafrenarii, Credentarii, Coqui, Magistri Stabuli, ita vulgariter nuncupati, & forsitan alii cujuscumque sint nominis, & ministerii, defunctis Cardinalibus eorum Dominis, consuetudinis, privilegii, seu quocumque alio praetextu, in non modicam memoriae ipsorum defunctorum Cardinalium, ignominiam, Parafrenarii videlicet mulas cum instrumentis, & phaleris suis, & alii alia ipsorum Cardinalium instrumenta, & bona, per ipsos familiares respective in eorum ministeriis teneri, & exerceri solita, etiam in visis ipsorum defunctorum heredibus, & Cardinalibus, sive testamentorum executoribus ab ipso testatore, sive pro heredibus ab intestato per Constitutiones Pontificias depositis, etiam argentea, & pretiosa sibi arripere, & usurpare, ac pro illis, plerumque etiam inter se rixari, & digladiari consueverunt cum magno totius Curiae scandalo, & Cardinalatus dignitatis opprobrio, & universi etiam S.R.E. Cardinalium Parafrenarii, Caudatarii, universitates, & collegia inter se facientes in novorum Cardinalium creatione, & obitu, & forsitan aliis certis temporibus ab eisdem novis Cardinalibus, & defunctorum heredibus respective certas pecuniarum summas, aut res alias, magna cum importunitate, & temerarie exigere, & quodammodo extorquere sunt soliti.

Prohibitio petendi Regalia a Cardinalibus vel eorum heredibus.

§.1. Volens tam scandalosorum abusu occasionem tollere, omnes, & singulas consuetudines, & usus per praedictos, & alios quoscumque ipsorum Cardinalium familiares, & ministros, tam singulariter, quam communiter, & collegialiter, ut praefertur, seu alias quomodolibet praetendi, & exinde actiones, & juris quocumque remedia allegari, & exerceri solita, penitus abrogavit, & substituit, ac de cetero familiaribus ipsis praedictorum occasione nullum, jus, nullamque penitus actionem, aut juris remedium competere, neque eis aliqua ex bonis, & pecuniis praedictis deberi, sed eos debere esse contentos suis salariis, si qua eis promissa fuerunt, & eo amplius si defunctorum heredibus, aut Cardinalibus praedictis respective aliquid familiaribus ipsis, sive ut singulis sive, ut universis, aut alias ex mera ipsorum heredum, & Cardinalium liberalitate dare placebit, irritumque &c. decrevit.

Contrarium derogatio.

§.2. Non obstant. praetensis Constitutionibus praedictis, & forsitan per Rom. Pontif. suos Praedecessores, & per se, & Sedem. Apostolicam etiam iteratis vicibus concessis confirmatis, approbatis, & innovatis, privilegiis quoque, &c. tenores, &c. latissime extenden., &c.

D. P. An. I. die 6. Sept.

Apud S. Marcum in Consistorio habito die Veneris 6. Septembris 1566.

Sequi-

Sequitur alia in praedictis Constitutio.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Familiares non petunt mercedem non conventam.

Cupientes litium anfractibus, qui post obitum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium, & aliorum quorumcumque Praelatorum in Rom. Cur. decedentium inter eorum creditores oriuntur, dum se uniusquisque altero potiore contendit, dum aliquid praetextu mercedis, & regaliarium, alios creditores praecedere conatur, quod sit ut saepe numero pauperrimi, qui eorum substantiam bona fide crediderunt, non tantum debita satisfactione defraudentur, sed etiam longis, & periculosis litibus gravissimo cum eorum impendio defatigentur, hac perpetuo valitura Constitutione sancimus, ut defunctis in Rom. Cur. tam Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus, quam Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Camerae Apostolicae Clericis, Sacri Palatii Apostolici Auditoribus, Referendis, majoris praesidentiae Abbreviatoribus, & aliis quibusvis Praelatis, nullus super eorum bonis mercedem petere possit in praedictorum creditorum, nisi evidenter appareat, quod sub certa constituta mercede ad servitium hujusmodi accessisset.

Servetur Bulla Pauli III. cit. in rubr.

Regalia non petuntur ut in Decreto praeced.

Camera pro annulo & Cappella praefertur omnibus.

Creditoribus postea pro cibus.

Successive pro vestitiis.

§.1. Et ut etiam servetur forma Constitutionis fel. record. Pauli Tertii super hoc concessa, quam (quatenus opus sit) innovamus.

§.2. Similiter eorumdem Cardinalium, & Praelatorum familiares abstineant a petitione regaliarium cujuscumque generis, iuxta formam decreti de Fratrum consilio de mense Septembris proxime praeteriti super hoc editi.

§.3. Porro in satisfactione creditorum dictorum Cardinalium, & Praelatorum in Rom. Cur. decedentium talis ordo servetur, ut post consignationem annulli, & ornamentorum Cappellae dilecto filio Camerae Commissario (respectu Cardinalium) in primis, & ante omnia satisfaciendam.

§.4. Prior causa sit eorum, qui pro usu dictorum Cardinalium, & Praelatorum, eorumque familiae res cibarias dederint.

§.5. Secunda eorum, qui res vestitarias, & ad usum corporis ipsorum, non autem ad ornatum, vel ad pompam necessarias, subministraverint. Quandoquidem ex causis hujusmodi creditores, ut plurimum sint pauperes, vel mercatores, qui pro illis advehendis innumera pericula subeunt, & si ne illis praefati Cardinales, & Praelati statum eorum dignitatis, usque ad obitum minime sustentare potuissent, & requisiti, utique veri similiter omnem honestam, obligationem, etiam cum juramento, & in forma Camerae contraxissent.

Mercenarii deinde, quae conveniunt de mercede.

§.6. Tertia vero causa sit praefatorum mercenariorum, quibus certa constituta merces appareat, quibus satisfactis in ceteris servetur jus commune. Quod non tantum in futuris, sed etiam in pendentiis negociis locum habere decernimus, etiam si Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

ex alia causa creditores instrumenta, & obligationes, etiam in forma Camerae habeant.

§.7. Quo circa dilecto filio Curiae causarum Camerae Apostolicae Auditori nunc & pro tempore existenti, tenore praesentium committimus, & mandamus, quatenus praemissa omnia, & singula per heredes, & testamentorum executores, & ceteros, ad quos pro tempore spectabit, etiam per censuras Ecclesiasticas, & poenas etiam pecuniarias, & alia juris, & facti remedia opportuna, & inviolabiliter observari faciat.

Executor Bullae deputatur A. Cam.

§.8. Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis privilegiis, obligationibus in forma Camerae concessis, ceterisque contrariis non obstantibus quibuscumque.

Contraria tolluntur.

Placet Motu proprio M.

Papa subscit.

Sequitur declaratio quo ad Aromatarios.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio, &c.

§.1. Quia sicut accepimus, a nonnullis dubitari, An praemissus Motus proprius in ea parte qua creditores occasione cibiorum ceteris etiam anterioribus, & habentibus hypothecam praefertunt, extendantur, vel contineat Aromatarios, qui occasione suorum aromatum, & aliarum mercium ad exercitium eorum spectantium creditores existunt.

Dubitatio quoad Aromatarios.

§.2. Nos dubitationem hujusmodi tollere cupientes, animadvertentes, quod illorum merces ad victum quotidianum necessariae non existunt, sed potius pro deliciis inserviunt, aut pro Medicamentis, quorum occasione magnum sibi questum parant, & nihilominus speciali privilegio sunt muniti, cujus vigore concurrunt, cum obligatione in forma Camerae. Propterea declaramus dispositionem supra dictam, Aromatarios quo ad medicinalia, & expensas funerum non comprehendere, nec eos qui fuerunt de eorum credito satisfacti, praefito juramento de restitutione prioribus, & potioribus, cum non teneantur illud servare, ex quo non vergit in dispendium salutis aeternae.

Declaratio de dubitatione.

Fiat Motu proprio M.

XXV.

Jurisdicatio Consilium Artis Agriculturae Urbis cognoscendi causas rerum ad Arem spectantium inter quascumque personas, & confirmatio Statutorum ejus.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio, &c.

¶ Ia devotio, & assidua cura, & diligentia, quas dilecti in Christo filii Consules, & Collegium nobilis, & antiquae Artis Agriculturae Urbis, erga Nos, & sanctam Sedem Apostolicam Almamque Urbem nostram indefinenter exhibent, Nos indu-

Exordium.

R r

Novorum statutorum editio.

cunt, ut quæ ad dicti Collegii conservati-

Commenda- tio nobilitatis Agricul- tura Urbis.

§.1. Cum igitur dilecti filii prædicti nu-

Confirmatio flatorum.

§.2. Motu proprio, & ex certa nostra

Jurisdic- tio Do- minalium Co- sulum ejus- dem Urbis.

§.4. Eaque auctoritate prædictis inter

Decretum ir- ritum.

§.5. Et sic per quoscumque judices tam

modo opponi non possit, attento quod Mo-

Claufula de- rogatoria.

§.6. Non obstant. præmissis, ac quibus-

Sola signa- ra sufficit.

§.7. Et quod præsentium sola signatura

D. P. An. I. die 9. Sept.

quinto Id. Septembris, Anno I.

XVI.

Sclavi baptizati, ad Conservatores Alma

Hoc prius statuit Paul. III. sed postea revoca-

PIUS PAPA QUINTUS

Dignum, & rationi congruum esse vi-

Exordium.

§.1. Nos siquidem, qui etiam in mino-

Paulus III. re- integravit fa- cultatem Con- servatorum Urbis, liber- tate donandi Sclavos, ad eos pro libertate confugientes.

§.2. Motu simili, & ex certa nostra

Hic Pontifex eandem fa- cultatem co- firmat.

litteras Apostolicas Pauli Prædecessoris, ac

Et ita judica- ri mandat.

§.3. Et sic in præmissis omnibus per

Claufula de- rogatoria.

§.4. Non obstant. Motu proprio & seu li-

in suo robore permanfuris, hac vice dumtax-

Sola signa- ra sufficit.

§.5. Volumus autem quod sola signatu-

Declaratio pro Sclavis baptizatis.

§.6. Et quoad illos seruos dumtaxat,

D. P. An. I. die 9. Sept.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum

XVII.

Jurisdic- tio Vicarii Papæ, circa obligationes,

De hac jurisdictione adnotationes vide in...

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Considerantes varia dispendia, & in-

Causa hujus Cõlicitious.

§.1. Idcirco indemnitati eorum cosulere,

Jurisdic- tio Vi- carii in obli- gationibus Ca- nonicalibus.

§.2. Motu simili, & ex certa nostra

®

dam Franciscus Albericus, & alii eiusdem Camera Auditores prædecessores in dicto Auditorio officio tunc fungebantur procedebant i tenore presentium auctoritate Apostolica declaramus, & sic per quoscumque, &c. sublata, &c. irritum quoque &c.

§.2. Solamque presentis nostri Motus proprii signaturam, in iudicio, & extra etiam absque illius registratura fidem facere, regula contraria non obstat. decernimus.

§.3. Non obstant Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & facultatibus & indultis, eidem Auditori Camera concessis, ceterisque contrariis nequaquam obstantibus.

Placet Motu proprio M. Datum Romæ apud S. Marcum, Prid. Id. Septemb., Anno I.

Sola signatura sufficit.

Clausula derogatoria.

Papa subscr. D. P. An. I. die 14. Sept.

ALERE FLAMMAM VERITATIS
XXVIII.

Privilegia pro exercentibus artem Agricultura in districtu Almae Urbis, & frumenta, ac blada afferentium ad eam. Prohibitoque eos impediendi, vel illa ultra usum necessarium suæ familie emendi.

Privilegium Fori, dedit eisdem hic Pius sup. in Const. XXV. fol. 113.

PIUS PAPA QUINTUS
Motu proprio &c.

Cupientes pro commisso Nobis Apostolico munere omnibus regimini, ac curæ nostræ subiectis populis non modo spiritualia fideliter, ut debemus, dispensare, sed in temporalibus etiam, quantum cum Deo possumus, salubriter providere, nullam præmittimus diligentiam pro pauperum, qui sub hoc nostro temporali gubernio vivunt, sublevandis necessitatibus, ac potentiorum oppressioibus propulandis.

Causa hujus Constitutionis.

§.1. Hinc est, quod cum ad rei frumentariae negotium, quod præcipua pro eorumdem pauperum sustentatione, & victu cura eget, animum nostrum intendimus, summo opere Nobis laborandum cognoscimus, ut fraudibus, quæ in Annone a ditioribus sunt, quo carius eam vendant, omni studio, ac diligentia provideatur. Intelligentes itaque non sine animi nostri molestia, divites ipsos, ac potentes non modo propria ipsorum frumenta, bladaque, quæ ex prædiis suis, propriaque agricultura colligunt, in horreis recondere, ac conclusa suppressere, & donec illorum pretium pro eorum avaritia adauctum conspiciant, ab omni prorsus venditione abstinere, verum etiam a laboratoribus, operariisque propriis, ac etiam subditis (si Barones sint.) illud vili pretio comparare, donec tantam undique tritici copiam cumularint, ut pauperes, qui aliunde frumentum venale non reperunt, necessitate ducti ab eisdem divitibus, & Baronibus eo pretio emere cogantur, quod venditorum ipsorum avaritia affectaverit.

Quinimmo eos etiam, qui ad Urbem hanc nostram, quo undique ex omnibus mundi partibus Christi fideles confluunt, frumenta, bladaque prædicta importare cupiunt, omni via, & ratione impedire, ac retardare presumunt, contra Summorum Pontificum Prædecessorum nostrorum decreta, Ordinationesque, & in maximum etiam animarum suarum periculum.

Approbatio prohibitionis Clem. VII.

§.2. Nos præmissis remedium aliquod opportunum adhibere omnino volentes, in primis divites prædictos omnes, ac Barones hortamur in domino, & monemus, ut Dei largitatem in se ipsos agnoscentes, pauperibus benigniores in posterum sese præbeant, atque huiusmodi detestabili frumentario quaestu prorsus abstineant, memores scriptum esse, quod qui abscondit frumenta, maledicetur in populis, benedictio autem super caput vendentium. Quod si propria frumenta, quæ ipsis ultra usum eorum superfluum, debitis temporibus, prout certe deberent, vendere detrectant, ac saltem ab alienorum emptione, & illicita negotiatione abstineant, & quam Dei benignitas populis fertilitatem anni concedere dignatur, eam ipsi invidiose perturbare non presumant. Quod si tam a prædictis emptionibus frumentorum, quam ab impediendo subditos eorum, aliosque ad Urbem Romam frumenta, bladaque omnia deferentes in posterum non abstinuerint, sciant se penas in Constitutionibus Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, præcipueque Clem. VII. pro abundantia rei frumentariae, & Agriculturae exercendæ, Anno a Nativitate Domini nostri 1523. decimo Kalen. Martii, editis incursum, quas quidem Prædecessorum nostrorum dispositiones presenti nostra perpetuo duratura Constitutione in hac parte innovamus.

Declaratio di. &c. prohibitionis.

§.3. Declarantes insuper omnes cuiuscumque generis, qualitatis, & conditionis fuerint, qui frumentum, aliaque blada, ultra usum familie suæ, animo, & intentione illa carius vendendi emunt, sine licentia in scriptis ab Ordinario Annone pro tempore obtenta, quam tamen rationabili de causa tantum, & gratis omnino concedi volumus, non modo penas ammissionis ipsius frumenti, & bladorum, & alias pecuniarias ab ipso ordinario pro tempore impositas incursum, sed etiam Dei Omnipotentis maiestatem summo opere læsus, graviterque in eo peccaturos. Barones vero, & alios dominos, terrarumque universitates, omnesque alios Nobis, & Sanctæ Sedi Apostolicæ, mediate, vel immediate subiectos cuiuscumque status, aut conditionis extiterint, etiam si Episcopali, Metropolitana, Patriarchali, & Cardinalatus, etiam dignitate præfulgeant, qui subditorum suorum frumenta, aliaque blada, ultra usum, & necessitatem suam, & familie suæ emerint quicquid accedentes ad Urbem cum frumentis, aliisque rebus ad victum necessariis, directe, vel indirecte impediunt, vel remorantur, penas in dicta Clementis Septimi Prædecessoris nostri Constitutione expressas incur-

incursum, videlicet privationis feudorum, suspensionis, excommunicationis, & interdicti iuxta tenorem, & formam prædictæ Constitutionis aliarumque in ea expressarum, quas in hac parte per presentes nostras innovamus, & earum tenores hic pro sufficienter expressis haberi volumus.

Exemptio defectum aut blada ad Urbem a salutione gabellarum, & aliorum onerum.

Præbicio quidem ab eis exigendi.

Privilegium eorumdem ne molestentur pro eorum debitis etiam Cameralibus veniendo, si modo, &c. rotando ad Urbem.

Privilegium exercentium agriculturam ne molestentur pro debitis, dum colunt, vel seminant frumenta, aut colligunt.

Boves Aratorum, &c. pro debitis capi non debent, & in tacitis hypothecis non.

aut alia ratione impediri prohibemus. Declarantes insuper in tacitis quibuscumque hypothecis a quacumque quavis de causa inductis prædictos boves aliaque instrumenta prædicta minime comprehensa fore. Et in summa prædictis rebus agriculturæ inservientibus, tamquam commoditatis immo necessitatis publicæ instrumentis omnia privilegia concedentes, quæ bonis dotalibus de jure concessa esse reperuntur. Sicque per quoscumque Iudices, &c. irritum, & inane, &c.

Executorum deputatio.

§.9. Quæ omnia, quo fidelius ab omnibus observentur, volumus Dilectos filios nostros Ludovicum Simonetam, Marcum Antonium Amulium, & Vitellotium Vitellium Camerarium S. R. E. Card. ea quæ ipsorum gravitatem, & virtutem decet, diligentia curare. Dantes eis in præmissis plenam, & omnimodam facultatem, & eam, quam Nos ipsi habemus potestatem pro præmissorum executione, observantiaque, cum potestate declarandi, & decidendi, si quid in presenti nostra Constitutione, declaratione, aut definitione egere videbitur.

Clausula derogatoria.

§.10. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Urbis, Terrarum, Oppidorum, & villarum quarumcumque juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, reformationibus, & decretis, privilegiis quoque, & indultis Apostolicis communitatibus, universitatibus, baronibus, ac aliis præfatis, a dicta Sede Apostolica, vel a Nobis forsitan concessis, quæ eis quo ad præmissa volumus suffragari. Necnon pactis, & conditionibus, ac omnibus aliis, quæ dicti Prædecessores voecerunt non obstat, contrariis quibuscumque.

Iustus publicandi.

§.11. Ceterum ne de præmissis quemquam dubitare contingat, volumus, quod presentium literarum tenor per omnia loca publicari debeat, ipseque literæ sic publicæ perinde ardeant omnes, quos concernunt ac si singulis eorum personaliter intimatæ fuissent.

Sola signatura sufficit.

§.12. Volumus autem, quod presentis nostri Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in iudicio, & extra, quacumque regula, seu Constitutione Apostolica contraria non obstantibus.

Papa subscr.

Placet Motu proprio. M. Die 11. Octobris 1566. Admissa est hæc cedula Motus proprii ex decreto Camera, & registrata libro secundo signaturarii S.S.D.N. Papa apud me Notarium fol. 113. Hier. de Tarano. Anno a Nativitate Domini 1566. ind. 9 die vero 20. mensis Octob. Pont. Sanctissimi Patris, & D. N. D. Pii Papa V. Anno I. inscriptæ literæ Apostol. assina fuerunt, ac publicatæ in acie Campi Floræ, ac vallis Cancell. Apost. ut moris est, per Nos Francisc. Sotocosa, & Nicolaum de Mathæis Cur. Philibertus Chappuis Mag. Curf.

Pont. An. I. die 11. Oct.

Admissio in Cam. Apolt.

Pont. An. I. die 11. Oct.

Pont. An. I. die 11. Oct.

Quod mulieres, etiam preterito cuiusvis privilegii, facultatis, aut licentiae, ingredi non possint, (exceptis casibus hic expressis) Monasteria, & claustra cuiuscumque Ordinis regularis.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam

Regularium personarum, quae relicto saeculo Dei se obsequio dedicaverunt, pro commisso Nobis officio, quieti consulere cupientes, ad ea removenda, quae religiosum earum propositum impedire possunt, curam nostram libenter intendimus, ut nulla res, quae eas a divino cultu avocet, praepedire, secundum Ordinum suorum regularia instituta, & decretum Sacri Tridentini Concilii, tranquillis mentibus gratum, altissimo impendere possint famularum.

§.1. Quia igitur, & Carthusiensium Ordinis, & aliorum regularium vitam professorum quies non parum solet, sicut accepimus, perturbari, propterea quod mulieres modestiae matronalis oblitae, domos, ac Monasteria eorum, contra ipsorum instituta, praetextu confessionum, aut aliarum literarum Apostolicarum ingredi audeant, ipsi etiam Abbatibus, Praepositis, Prioribus, & aliis praesidentibus aliquando reculantibus, & renitentibus, non sine magna eorum molestia, nec sine gravi aliquorum etiam offensione, ac scandalo, si quando admitti nimis facile videantur.

§.2. Huic rei providere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine, omnes, & singulas facultates, ac licentias ingrediendi Monasteria, ac domos Carthusiensium, & aliorum quorumcumque Regularium Ordinum, etiam Mendicantium, mulieribus cuiuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, & quacumque dignitate, ac praesentia praeditis, etiam Comitibus, Marchionibus, Ducibus, sub quibuscumque verborum tenoribus, & formis, & cum quibuscumque etiam derogatarum derogatoriis, aliisque fortioribus, efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus decretis ab Apostolica Sede quomodocumque concessas, quarum tenores, perinde ac si de verbo ad verbum praesentibus infererentur, haberi volumus pro expressis, tenore praesentium revocamus, & cassas, irritas, & inanes esse decernimus.

§.3. Districte prohibentes mulieribus quidem praedictas facultates, & licentias praetendentibus, sub excommunicationis, latae sententiae poena, postquam harum literarum notitiam habuerint, a qua non possint nisi a Nobis, aut Romano Pontifice, qui pro tempore fuerit, absolvi, praeterquam in mortis articulo, ne dictas domos, & monasteria ingredi audeant.

§.4. Ipsi vero Monasteriorum, & Conventuum Abbatibus, Praepositis, Prioribus, & aliis Praesidentibus quocumque no-

Causa hujus Constitutionis.

Revocatio licentiarum.

Prohibitio, & poena mulierum ingrediendi.

Poena Religiosorum, qui admittuntur.

mine vocentur, & eorum, Monachis, Canoniceis, & Fratribus, sive mendicantibus, sive non mendicantibus, sub privationis officiorum, quae in praesentia obtinent, & inhabilitatis in posterum ad illa, & alia omnia, & suspensionis a divinis ipso facto, sine alia declaratione, incurrendis poenis, ne eas introducere, admittere praesumant.

§.5. Non obstantibus praemissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.6. Volumus autem, & mandamus, ut haec litera ad valvas Basilicae Beati Petri Apostolorum Principis, & in Cancellaria nostra, atque in acie Campi Florae de more publicentur.

§.7. Quia vero difficile foret has literas ad omnia loca deferri, volumus, & declaramus, ut earum exemplis, & transcriptis manuscriptis, vel impressis, & manu alicujus Notarii publici subscriptis, ac sigillo alicujus Praelati munitis, par ubique fides habeatur, ac si praesentes exhibitae essent, vel ostensa.

Datum Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die 24. Octobris, millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, Pontificatus nostri Anno primo.

Sequitur declaratio Constitutionis praesentis.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Decet Romanum Pont. certissimum, mentis suae interpretem, si quando quippiam dubietatis in literis ab eo emanatis occurrit, suae declarationis oraculo quamprimum explanare.

§.1. Cum alias a Nobis emanaverint quaedam literae in simili forma brevis sub die 24. Octobris 1566. Pontif. nostri anno primo. In quibus, mulieribus quibuscumque Monasteriorum Regularium ingressus cum derogatoriis clausulis, & irritantibus decretis prohibetur, & alias prout in illis plenius continetur.

§.2. Nos intuitu, & in favorem Congregationis Montis Virginis aliquas dubitationes, quae circa dictarum literarum, & mentis nostrae intelligentiam oriri possent, elucidare, & submovere volentes, supplicationibus dictae Congregationis, Nobis super hoc humiliter porrectis inclinatis, Apostolica auctoritate tenore praesentium dicimus, & declaramus, fuisse, & esse mentem, & intentionem nostram, quod dictae literae non solum comprehenderent, & comprehendant mulieres habere praetendentes facultatem, & indulta ingrediendi Monasteria, sed etiam omnes, & quascumque mulieres alias, tam in genere, quam in specie.

§.3. Significantes nihilominus, prout significamus, quod propter hoc, & praedictas nostras literas, non intelleximus, nec intelligimus, quod mulieribus praeccluderetur,

Clausula derogatoria.

Iussio poenalis publicandi.

Transumptum fides.

D. P. An. I. 24. Octobr.

Sequitur declaratio Constitutionis praesentis.

Exordium.

Hic Pontifex edidit Constit. praeced.

Extensio dictae prohibitionis ad quascumque mulieres.

Declaratio eisdem prohibitionis.

tur, nec praeccludatur aditus ad Monasteria, & loca Regularia dictae Congregationis, ac eorum claustra, quando in eis Missae, & alia divina officia celebrantur, ac dum processiones fiunt, & quando Christi fidelium cadavera ibi sepeliuntur, ac etiam pro eis suffragia fiunt, sed libere perpetuo concedimus eisdem omnibus mulieribus facultatem, ut ad illa loca dictae Congregationis, in quibus dicta pia opera exercentur, cum aliis Catholicis personis accedere libere, & licite possint, & valeant.

Alia declaratio.

§.4. Et similiter quod quando divinum verbum in Claustris Monasteriorum, & Regularium locorum Congregationis hujusmodi proponitur, vel per aliam quamcumque causam tantus concursus populi fuerit, quod commode ingredi non possint, & egredi per portam Ecclesiae, perpetuo concedimus, ut dictae mulieres, una cum aliis saecularibus personis possint ingredi, & egredi per portam Claustris Monasteriorum, & locorum Regularium Congregationis hujusmodi, dummodo recto tramite accedant ad portam, qua exiit e Monasterio, sicque volumus pariter, & indulgemus.

Clausula praefativa.

§.5. Decernentes praesentes de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, vel quovis alio defectu notari, vel impugnari non posse, sicque in praemissis ab omnibus censeri, & ita per quoscumque Iudices, & commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere. irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrarium.

§.6. Non obstantibus praemissis, ac dictis nostris literis, cum inde secutis, & quibusvis aliis Apostolicis universalibus, provincialibus, & synodalibus, & specialibus, & generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon etiam Monasteriorum, & locorum praedictorum, ac illorum Ordinum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, & etiam novis reformationibus, privilegiis quoque, indultis, & etiam aliis literis Apostolicis, in genere vel in specie, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam Motu proprio, & consistorialiter, ac alias quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, & singulis, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, praesentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanfuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse, derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

D. P. An. V. 26. Julii.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die decimasexta Julii, millesimo quingentesimo septuagesimo, Pontificatus nostri Anno quinto.

Concesso Monasterio Ordinis Sancti Augustini in Urbe, sub Invocatione Beatae Mariae Virginis Annunciatae Virginibus Neophitis: Moniales transferuntur ad Praeceptoriam S. Basilii Magni in Regione Montium cum omnibus bonis &c.

Ex Regest. in Arch. Vat.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Sacrofancta Catholica Ecclesia, extra quam constituta nulla aeterna salutis spes ostenditur, divino consilio praesidentes, inter ceteras gentes, quas cum maximo animi nostri dolore a vera Religione alienas, & in erroribus suis oblinatas in aeternum, exilium praecipites ferri videmus, hebraeorum gens, & acerbissimum Nobis dolorem infert, & misericordiam commovet singularem, dum recolimus populum hunc, quem sibi Dominus praeceteris omnibus elegerat, nunc a Domino pertinacissime discedere, & in erroribus suis oblinatum sibi damnationem perpetuam incredulitatis merito comparasse. Neque sane quicquam praetermittimus, quantum quidem in Nobis situm est, quod ad eos ab erroris semita in rectam aeterna salutis viam reducidos pertinere arbitremur.

Exordium.

Hebraeorum gens in suis erroribus obdurata.

Ut eam reducant ad viam veritatis adlaborant Pontifices.

Hoc praecipue curavit Pius.

§.1. Itaque, & alias, & maxime postquam ad Summum Apostolatus Officium proventi sumus, numquam desistimus docendo, hortando, & monendo conati, ut eorum quamplurimos ad Christi Fidem adduceremus, neque omnino irriti Dei benignitate labores nostri fuerunt, quando, & satis multi utriusque sexus Sacro Fonte regenerati, nonnulli etiam ex primariis a Nobis ipsis salutari aqua perfusi Christianam Religionem susceperunt, & alii quamplures eorum exemplum secuti ad tantam multitudinem pervenerunt, ut jam amplissimum hospitale quod fel. rec. Paulus Papa Tertius Praedecessor noster apud Ecclesiam Sancti Joannis de Mercato Regionis Campitelli de Urbe pro excipiendis, & in Catholica Religione instituendis Cathecumenis, & Neophitis crevit, fere compleant, parumque inde remotum Neophitarum Virginum Monasterium Beatae Mariae Annunciatae Ordinis Fratrum Praedicatorum sub regula Sancti Augustini jam pridem angustum nimis reddatur.

Nec frustra cum multi conversi sint, ut Neophitarum praecipue Domus angusta jam sit.

§.2. Quare Nos postquam in hanc cogitationem incubuimus, qua ratione, & Sanctimonialibus ipsis, & aliis Virginibus, quae anhuente Deo ex eo genere convertentur, Religionemque hujusmodi profitebuntur, quarum magnum in dies numerum confluxurum speramus, de idoneo loco, ubi omnes habitare valeant provideri possit, tandem diversarum aedium capacitate atque positione Nobis propolita, quasdam sed minus idoneas etiam per Nos ipsos invisimus, deinde

Volens itaque Monasterium B.M. Virginis Annunciatae ipse apte, alio Sanctimonialibus transferendas decrevit, dato ad hoc mandato nonnullis Vicis poenis.

deinde venerabili Fratri nostro Joanni Michaeli Episcopo Sabinen. Saraceno Hospitalis, & Monasterii predictorum nec non Archiconfraternitatis ibidem instituta Protectori, & dilecto Filio nostro Joanni tituli Sanctae Mariae Transiberim Presbytero de Montepolitano nuncupatis Cardinalibus, & aliis rerum usu peritis hanc curam delegavimus, omnibusque Urbis partibus magna cura perlustratis, Nobis denique relatum est, Ecclesiam, & vetusta aedificia Praeceptoriae Sancti Basilii Regionis Montium Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani etiam de Urbe invenisse, quae in dictarum Sanctimonialium usus commode aptari possint.

§.3. Hac igitur Nobis opportune oblata occasione Motu proprio, & ex certa scientia nostra, deque Apostolica potestatis plenitudine unionem, annexionem, & incorporationem, seu quamcumque aliam appropriationem vel concessionem, de dicta Praeceptoriae, & Ecclesia Sancti Basilii Prioratus ejusdem Urbis Hospitalis predicti Sancti Joannis Hierosolymitani, etiam vigore stabilimentorum ejusdem Hospitalis, ac privilegiorum, & indulgentiarum Apostolicorum illi concessorum, vel alias, ac quacumque auctoritate, & ex quavis causa perpetuo, vel ad tempus factas dilecti Filii nostri Bernardi tituli Sanctae Priscae Presbyteri Cardinalis de Salvatis nuncupati, qui dictum Prioratum in titulum vel commendam ex dispensatione Apostolica obtinet, expresso ad hoc accedente consensu, harum serie dissolvimus, ac eandem Praeceptoriam, sive illa magistralis, sive alla Camera, sive membrum dicti Prioratus sive etiam ut principale cum dicto Prioratu conjunctum, ac per Priorem hujusmodi pro tempore existentem obtineri, & possideri solum cum Ecclesia, sive sacello ejusdem S. Basilii, necnon Palatio, aedibus, viridariis, hortis, tabernis, & domunculis circumpositis, necnon granariis, & emphyteuticis apothecis, ceterisque aedificiis, iuribus etiam litigiosis, devolutis, jurisdictionibus, actionibus, & pertinentiis suis ab ipsis Prioratu, & Hospitali Sancti Joannis Hierosolymitani dismembramus, dividimus, & separamus, ac in eadem Praeceptoriam, seu Camera, necnon Ecclesia Sancti Basilii ordinem, statum, & essentiam, ceteraque insignia dicti Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani, nomenque, titulum, & denominationem Praeceptoriae, ac Magistralis, seu alterius Camerae, vel membri perpetuo supprimimus, extinguimus, & abolemus.

§.4. Eandemque Praeceptoriam, cujus, & illis forsitan annexorum fructus, redditus, & proventus centum ducatorum auri, de Camera secundum communem estimationem valorem annuum, ut accepimus, non excedunt, sive per dissolutionem hujusmodi, sive alio quovis modo, & ex cujuscumque persona vacet, una cum dicta Ecclesia S. Basilii, necnon Palatio, aedibus, hortis, viridariis, tabernis, domunculis, granariis, jurisdictionibus, actionibus, rebus, & bonis, ac omnibus iuribus, adherentibus, usibus, & pertinentiis suis Archiconfraternitatis predictae, ad dictarum

Virginum usum, commodum perpetuo concedimus, & assignamus, ita quod liceat ex nunc Joanni Michaeli Episcopo, ac Protectori predicto, necnon Administratores Archiconfraternitatis corporalem possessionem Ecclesiae Sancti Basilii, necnon Palatii, aedium, hortorum, viridariorum, aliarumque proprietatum, bonorum, rerum, & iurium predictorum per se, vel alium, seu alios, propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, illorumque fructus, redditus, & proventus, in predicti Monasterii usus, & utilitatem convertere, cujusvis licentia desuper minime requisita.

§.5. Et nihilominus in dictis Palatio, & aedibus aliud Monasterium hujusmodi Virginum, sub dicta invocatione Beatae Mariae Annunciate, & ejusdem Ordinis Praedicatorum, cum omnibus ad id requisitis, perpetuo erigimus, & ad illud Moniales, primordii Monasterii cum sacra, & communi suppellectile, ceterisque rebus, & bonis, necnon privilegiis, indulgentiis, gratiis, concessionibus, & indultis Apostolicis, eis, & eorum singulis, quomodolibet concessis, ita ut eadem illa habeant, illisque ipsis potiantur, quae in primordii Monasterio obtinebant, dicta auctoritate transferimus, illisque dictam Ecclesiam Sancti Basilii, pro Ecclesia secundodicti Monasterii concedimus, & assignamus.

§.6. Distinctius inhibentes in virtute sanctae obedientiae, dilectis filiis Magistro, & Conventui dicti Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani, & pro tempore existenti Priori Prioratus Urbis, ne etiam quorumcumque statutorum, stabilimentorum, ac privilegiorum pretextu, vel alias quomodocumque divisionem, & alia praemissa, directe, vel indirecte, quovis quaesito colore audeant impugnare, seu eorum effectum, alias quoquomodo impedire.

§.7. Ac decernentes singula praemissa, nullo tempore de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostrae, vel alio quopiam defectu argui, vel notari nec sub ullis revocationibus, restitutionibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam ad Magistrum, & Conventum, seu Priorem predictorum instantiam, aut etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac consistorialiter, & ex quibusvis causis pro tempore factis comprehendi, sed semper ab illis excepta, & quoties emanabunt, toties in pristinum statum restituta, & plenarie reintegrata esse, & ceteri, nec ipsos Magistrum, Conventum, aut Priorem, etiam pretextu enormissimae laesionis, aut damni, & incommodi sui Hospitalis, & Prioratus rescissionem praemissorum, aut restitutionem in integrum, vel reductionem ad terminos juris, seu quodcumque aliud juris, vel gratiae remedium, contra illa impetrare, seu etiam ab alio, vel aliis impetratis, vel etiam Motu, & scientia similibus concessis uti posse, siveque in eisdem praemissis, omnibus, & singulis, per quoscumque Iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditoris, ac

Illic Monasterium Annunciate trahere.

Magno Magistro, & Priori Urbis prohibet, quominus super hoc praedictas Moniales molestent.

Hujusmodi litteras ullo vitio notari posse vetat.

S. R. E. Cardinales in quavis causa, & instantia sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique iudicari, & definiti debere, necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.8. Quo circa venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopo Theatin., & Amerin., ac Narnien. Episcopis, per Apostolica scripta, Motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios praesentes literas, & in eis contenta quaecumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Joannis Michaelis Episcopi, ac Protectoris, necnon Administratores, & Archiconfraternitatis predictorum, vel alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes faciant auctoritate nostra praemissa omnia, & singula firmiter observari, ipsosque omnes, quos eadem litterae concernunt in futurum, illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eorum quempiam, per quoscumque quavis auctoritate surgentes, desuper quomodolibet indebite molestari, contradicere quolibet, & rebelles per censuras, & poenas Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias eorum arbitrio moderandas, aliaque opportuna juris remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis, servatis processibus, censuras, & poenas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilium brachii secularis.

§.9. Non obstantibus nostris per quam dudum inter alia volumus, quod semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis, quorum interesset, ac Lateranen. Concilio novissime celebrati, uniones perpetuas, nisi in casibus a iure permissis fieri prohibentis. Nec non pia memoriae Bonifacii Papae Octavi, etiam Praedecessoris nostri, quibus cavetur, ne Mendicantes ad nova loca transire, aut illa recipere praesumant quoquo modo, sine speciali dictae Sedis licentia, de prohibitione hujusmodi mentionem faciente, & ne quis extra suam Civitatem, vel Dioecesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam a fine suae Dioecesis ad iudicem evocetur, seu ne Iudices a Sede predicta deputati contra quoscumque procedere, aut alii, vel alius vicibus suas committere praesumant, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium, ad iudicium non trahatur, aliisque Apostolicis Constitutionibus, ac Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, & Prioratus predictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, privilegiis quoque, indultis, & litteris Apostolicis illis, necnon praedictis Magistro, Conventui, & Priori, ac quibusvis aliis Superioribus, personis, & locis, per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros, qui ab

Executores hujusmodi litterarum deputat.

Contraria tollit.

Bull. Rom. Ton. IV. Par. II.

ipsius Hospitalis institutione hucusque fuerunt, ac Nos, & Sedem Apostolicam contra hujusmodi alienationes, & dismembrationes, etiam cum decreto, quod illae ex quavis causa factae nullis temporibus subsistere possint, sed res & bona semper unita, ut prius censeantur, & suam pristinam naturam fortiantur, nec unquam aliis consolidari, aut in alios usus converti, sed ad jus, & proprietatem quoque tempore revocari valeant, & alias sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis, derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, necnon consistorialiter, ac consideratione, intuitu, contemplatione, vel ad instantiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum Principum, aut etiam nullius instantiam, ac pro conservatione Religionis Christianae quovis tempore concessis confirmatis, & innovatis, etiam si in eis praedictis stabilimentis caveatur expresse, quod illis etiam per quascumque literas Apostolicas, etiam qualvis clausulas generales, vel speciales etiam derogatoriis derogatorias, districtiores, & insolitas, & etiam irritantia decreta, sub quacumque verborum expressione in se continentes, nullatenus derogari posse, nec derogatum censeri, nisi tenor illarum de verbo ad verbum, nihil omisso insertus, ac hujusmodi derogationes consistorialiter factae, & per trinas distinctas literas, eundem tenorem continentes tribus similiter distinctis vicibus, Magistro, & Conventui praedictis legitime intimatae, & insinuatae fuerint, & ipsorum Magistrum, & Conventus ad id expressis accesserit assensus, & aliter factae minime suffragentur, nec Magister, & Conventus praedicti, ad parendum litteris derogatoriis hujusmodi, & decretis desuper illis processibus, ac illorum executoribus, & subexecutoribus, eorumque mandatis, & monitionibus teneantur, sed litterarum hujusmodi executionem omnino impedire, nec ratione resistentiae hujusmodi censuris Ecclesiasticis, per eisdem Executores, & subexecutores laici innotari possint. Quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de ipsis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum inferre reatur praesentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat, harum serie specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliqui super praemissis sibi faciendis de Praeceptorii hujusmodi speciales, vel aliis beneficiis Ecclesiasticis in dicta Urbe generalis dictae Sedis, vel legatorum eius literas impetraverint, etiam si per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel alias quomodo-

S f modo-

Præceptoriam suppressa eius bona, & redditus Sanctimonialibus addicit.

modolibet sit processum, quas quidem literas, & processus habitos, per easdem, & inde secuta quaecumque ad dictam Praeceptoriam volumus non extendi, sed nullum per hoc eis quoad assecutionem beneficiorum aliorum praedictorum generari, seu si Magistro, & Conventui praedictis, vel quibusvis aliis communiter, aut divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Et quibuslibet aliis privilegiis, indultis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenorem existant, per quae praesentibus non excepta, vel totaliter non inserta effectus eorum impediti valent quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus, de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis.

Clausula.

Dat. die 29. Novem. 1566. An.I.

Ex Bull. Fed. Fr. Praedicti. Tom. 5. p. 146.

Exortium.

Diplomatica causa.

§.9. Nulli ergo omnino hominum liceat &c. Datum Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, tertio Kalendarum Decembris, Pontificatus nostri Anno I.

XXXI.

De reformatis Cenobii Fratrum Ordinis Praedicatorum in Hispaniis.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Maxime cuperemus, eos, qui Religionem vitam professi divino se cultui dedicaverunt, ita vivere, ut eorum Religio immaculatam decorem suam obtineret, & ex illorum vita, ac motum honestate, bonique operibus, caelestis glorificaretur Pater, sed quia multi a fundatorum Ordinis sui institutis nimis jam pridem aberrant, ipsos Auctores, & Ordinem moribus suis non parum dedecorantes, cogit Nos zelus domus Domini, eorum irreligiosae vitae, atque licentiae quandoquidem ipsi modum, ejus nullum faciunt, finem imponere.

§.1. Non sine magna sane animi molestia Nobis innotuit, Fratres Ordinis Sancti Francisci Conventuales in diversis Hispaniae partibus, & Provinciis constitutos, professionis, & salutis suae immemores, & privilegia ab Apostolica Sedis benignitate impetratis abutentes, vitam ab institutis Fundatoris, & Patris sui Seraphici admodum discrepantem, ac remotam ducere, & pravis suis exemplis quamplurimos Christi fideles pusillos non mediocriter offendere. Cum igitur tam grave, tamque inveteratum scandalum, divini honoris, & salutis animarum causa, pro commisso Nobis officio tollere statuerimus, piis etiam ad hoc adducti precibus carissimi in Christo filii nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici,

religiosissimi Principis, non immerito videlicet timentis, ne qui pro populo apud Deum intercessores esse debent, nimia sua vivendi licentia, illius iram acius provocent, universis, & singulis venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, per Hispaniam constitutis, in virtute sanctae obedientiae praesentium tenore committimus, atque mandamus, ut quisquis eorum in Civitate, vel Diocesi sua habet domum, vel domus Fratrum Minorum Conventualium, is Dei tantum Omnipotentis honorem ante oculos propositum habens, assumptis secum de Ordine Fratrum Minorum de observantia ministro Provinciali ejus Provinciae, in qua illi Fratres consistunt, & aliquo praeterea ejusdem Ordinis observantium, quem ipse Minister Provincialis idoneum duxerit, accedat ad domum, seu domos singulas, si plures sint distorum Fratrum Conventualium, in eisque Conventibus, ex auctoritate Sedis Apostolicae, cujus vices in hoc negotio ei, tenore praesentium, erogamus, aboleat penitus, & in perpetuum tollat, atque extinguat formam vivendi Conventualem, eosque Fratres ad eandem vivendi formam, eademque instituta redigat, quae Fratres Minores de observantia, seu de familia vocati, observant, & eorum Ecclesias, ac domos Ordini Fratrum Minorum de observantia assignet perpetuo habendas, atque in eas domos alios Fratres de Conventibus Fratrum ejusdem Ordinis de observantia, quos, & quo sibi visum fuerit, de illorum duorum Fratrum sibi assistentium consilio, transferat, & ex ipsis Guardianum, atque alios Officiales ad eum Conventum regendum, & gubernandum idoneos, auctoritate nostra deputet, atque constituat, ipsos vero Fratres Conventuales aliorum Fratrum Minorum de observantia consortio aggregatos, atque unitos ex domibus, in quibus antea vitam Conventualem egerant, translatos per Conventus Fratrum Minorum de observantia distribuatur, ut posthac ejusdem ipsi quoque observantium Ordinis, & appellentur, & sint, sub ejusdem ministri Generalis obedientia, atque regimine. Quae autem de Fratribus Conventualibus Ordinis Sancti Francisci ad vitam regularis observantiam reducendis mandavimus, eadem propter easdem causas, & ad eadem tollenda offendicula, & scandala de Fratribus in Hispania consistentibus, aliorum quoque Ordinum quorumcumque Conventualibus, ad vitam regularis observantiam reducendis, eadem auctoritate, eisdem venerabilibus fratribus mandamus, velut Canonice Regularium, Sancti Benedicti, Cisterciensis, Praedicatorum, Eremitarum Sancti Augustini, Carmelitarum, & aliorum quorumvis Ordinum, ex quibus tamen praeter Fratres Conventuales sint quoque aliqui ejusdem Ordinis in Hispania observantes. Ad eam enim formam omnes ejusdem Ordinis, qui ad hoc tempus Conventuales fuerant, suscipiendam, & observandam, juxta sua cujusque Ordinis regularia instituta, & Sacri Concilii Tridentini

Mandatum.

tini decreta, redigi, & ad alios Conventus transferri, eodemque modo, ut de domibus, & Ecclesiis Fratrum Minorum Conventualium diximus, ipsorum quoque domos, & Ecclesias Fratribus una cum bonis omnibus, ejusdem Ordinis observantibus assignari volumus. De Fratribus vero illorum Ordinum, quorum nulli usquam Conventus sunt, qui vitam regularem observent, sed omnes tantum Conventuales sunt, quemadmodum ipsi quoque reformandi, & ad quam vivendi in communi formam sint reducendi, aliis literis statuimus. Si qui autem de Fratribus Conventualibus ad regularis vitae observantiam reduci se pertinaciter recusaverint, eos in carceribus, donec ad cor redeant, sub fide custodia retineri mandamus. Ne autem ipsorum Fratrum Conventualium excessus, & delicta remaneant impunita, in eos procedendi, & pro culparum, atque excessuum magnitudine, animadvertendi, & si quorum delicta adeo gravia fuerint, ut si laici essent, ultimo fierent supplicio puniendi, ad triremes eos damnandi, si modo atas, & vires illi labori aptae sint, sin minus in perpetuum carcerem, ad agenda poenitentiam relegandi, excessus vero minus graves, nec poenam capitis meritos, secundum canonicas sanctiones, seu Archiepiscopi, Episcopive, ad quem id spectabit, & Provincialis, atque illi adjuncti Fratris arbitrio puniendi, bona praeterea quaecumque mobilia, & immobilia, tam quae domus eorum in communi possident, quam Fratrum Conventualium antea propria, ex consuetudine, vel forsitan ex aliquo obreptione, vel subreptione privilegio, & dispensatione Apostolica, eis obtinere concessa, sive permissa, vel ex ipsorum industria acquisita, vel ex parentum successione, ut ab aliis relicta, legata, donatave, ab eis, tam quoad usum, & possessionem, quam quoad proprietatem attinet, in perpetuum abdicandi, de Conventibus etiam Fratrum regularis observantiae, uno, vel pluribus, alios in huiusmodi Conventus de ipsorum Fratrum assistentium consilio transferendi, omnia denique, quae vel ad abolendam vitam Conventualem, & vitam Regularis observantiam, loco ejus introducendam, vel ad inquirendam criminum veritatem fuerint necessaria quoquo modo, aut opportuna, agendi, faciendi, & exequendi ipsis venerabilibus Fratribus una cum dictis Provinciali, & ejus socio, sicut dictum est, plenam, & liberam auctoritate Apostolica damus, atque concedimus potestatem. Quod si qui, vel ipsorum Fratrum Conventualium, vel aliorum Ordinum praedictorum, ad alium Ordinem regularis observantiae transferri maluerint, id eis permitti volumus, dummodo ad regulam transiant arctiorem. De bonis autem ipsorum Fratrum Conventualium mobilibus, & immobilibus, & de omnibus huiusmodi Conventuum redditibus, ipsos venerabiles Fratres nostros, ad quos pertinet, ita de consilio Provincialis, & socii ejus sibi assistentium, disponere volumus, Bull. Rom. Tom. II. Par. II.

ut Fratribus regularis observantiae illuc introducendis de suppellestili, & aliis rebus victui eorum, aut divino cultui, & reparationi Ecclesiarum, ac domorum necessariis per ipsos provideatur. Quae vero ultra huiusmodi sumptus superfluerint, ea singulis in locis apud idoneas personas deponi volumus, & sequestrari fideliter conservanda, ac postea Sedem Apostolicam consuli, in quorum usum ea converti debeant. Contra dictores, & omnes, qui ipsis Fratribus Conventualibus ad impediendam reductionem huiusmodi, consilium, auxilium, vel favorem prestare ausi fuerint, per censuras Ecclesiasticas, & alia juris, ac facti remedia opportuna, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam, si opus fuerit, brachii secularis auxilio.

§.2. Non obstantibus quibuscumque Apostolicis, & inter ceteras felicis recordationis Sixti IV., & Leonis X. Praedecessorum nostrorum, etiam Mare Magnum appellatis, ac in Generalibus, Provincialibus, Synodalibusve Conciliis editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, statutisque, & consuetudinibus ipsorum Ordinum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiisque quoque, indultis, & literis Apostolicis dictis Ordinibus, necnon eorum superioribus, quocumque nomine vocentur, Conventibus, & personis, sub quacumque verborum forma, & cum quibuscumque decretis, & clausulis quantumvis efficacibus, & insolitis, etiam derogatoriarum derogatoriis, quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, ac saepius confirmatis.

§.3. Quibus omnibus, etiam si de eis, eorumque totis tenoribus specialis, expressa, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales, eandem vim habentes, esset mentio facienda, eorum tenores perinde, ac si praesentibus inserti fuissent, pro expressis habentes, auctoritate Apostolica specialiter, & expresse pro hac vice dumtaxat derogamus.

§.4. Omniaque, quae supradictam reductionem Fratrum Conventualium, ac vitae regularis observantiam, seu harum literarum executionem, quovis modo impedire possint concessa hactenus, atque edita revocamus, & annullamus.

§.5. Quia vero difficile foret, praesentes literas ad omnium, quorum opus fuerit, pervenire notitiam, transumptis earum manu alicujus Notarii publici subscriptis, vel impressis, sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis eandem fidem ubique haberi volumus, atque decernimus, ac si originales literae exhibitae essent, vel ostensa.

Datum Romae apud S. Petrum sub Anno Piscatoris die secunda Dec. 1566. Pontificatus nostri Anno I.

Obstantium derogatio.

Clausula derogatoria.

Clausula derogatoria.

Transumptum fidei.

Dat. die 2. Decem. 1566. An.I.

Sequitur eadem super hac re.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Cum gravissimis de causis Pastoralis Officii cura animum nostrum stimulante, ac pie Nos etiam hortante carissimo in Christo filio nostro Philippo Hispaniarum Regis Catholico Fratres Ordinis Minorum, & aliorum Ordinum Conventuales in Hispania consistentes, ad vitam regularis observantiam, secundum sua cuiusque Ordinis instituta, reducendos esse statuerimus, per Ordinationes locorum, de consilio Provincialis cuiusque Provinciae, & alterius Fratris ab ipso Provinciali assumendi, sicut in literis nostris super ea reductione confectis plenius continetur, volentes bono quoque regimini Monialium in Hispania consistentium, quæ per Fratres Minores Conventuales gubernari antea solebant, providere, & quæ in quoque earum Conventu corrigenda, & reformanda sint, corrigi, ac reformari, præter illa, quæ super clausura, & reformatione generali cunctarum Monialium, per literas nostras sub plumbo antea editas salubriter constituimus. Venerabilibus Fratribus Hispaniæ Archiepiscopis, & Episcopis, in quorum Civitatibus, & Diocesis Conventus sunt Monialium, quæ per Fratres Ordinis Minorum Conventualium antea regi consueverunt, tenore præsentium mandamus, atque in virtute sanctæ obedientiæ committimus, ut assumpto quisque eorum Ministro Provinciali Fratrum Minorum, de observantia, sive familia, & altero Fratrem, quem Minister elegerit, ad earum domum, seu Domos personaliter accedens, & Deum tantum præ oculis habens, auctoritate Sedis Apostolicæ eas visitet, & de consilio Fratrum sibi assistentium, tam in capite, quam in membris reformet, atque ad regularis vitæ observantiam juxta Fratrum Ordinis Sancti Francisci de observantia instituta reducat, easque in perpetuum curæ, regiminique committat Fratrum Minorum de observantia. Item vero de Monialibus conventualibus aliorum Ordinum quorumcumque in Hispania itidem consistentibus, & per Fratres conventuales antea regi solitis, quod ad reformationem, & curam, ac regimen earum pertinet, ab Ordinariis locorum fieri statuimus, atque mandamus: Ipsis Ordinariis omnia quæ ad talem visitationem, reformationem, & reductionem faciendam, necessaria, aut quomodolibet opportuna erunt, agendi, faciendi, & exequendi, plenam tribuentes, & liberam auctoritate Apostolica, tenore præsentium potestatem. Contradictores, & rebelles per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendo: invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Obstantium derogat.

§.1. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, statutis, & consuetudinibus, etiam per Sedem Apostolicam approbatis, & confirmatis, privilegiis quoque, & indultis, etiam in fundatio-

ne, & institutione, Monasteriis, vel domibus, & Monialibus, sub quibuscumque verborum formis, & clausulis irritantibus, aliisque decretis quibuslibet concessis, confirmatis, ac sæpius etiam innovatis. Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque tenoribus totis specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales eandem vim habentes, esset mentio facienda, tenores hujusmodi pro sufficienter expressis habentes, perinde, ac si de verbo ad verbum præsentibus inserti essent, quod ad harum literarum executionem tantum attinet, derogamus, aut si aliquibus ab eadem Sede communiter, vel divisim indultum sit, ne interdicti, suspensive possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Quia vero difficile foret, præsentibus literis ad omnium notitiam pervenire, volumus, ut transumptis earum manu alicujus publici Notarii subscriptis, vel impressis, & sigillo alicujus Prælati munitis, eadem fides ubique habeatur, ac si originales literæ exhibitæ essent, vel ostensa.

Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 12. Decembris 1566., Pontificatus nostri Anno Primo.

Dat. die 12. Decem. 1566. An.I.

XXXII.

De veritate exprimenda a Procuratoribus Penitentiarie, in dispensationibus matrimonialibus, ceterisque gratis Apostolicis, sub pena falsi.

Alias penas dadas infra in Const. In omnibus, ubi agitur de reformatione Penitentiarie. De Materia autem hujusmodi dispensationum vide infra in Const. Ad Romanum. ubi notabo.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

CUM, sicut accepimus, nonnulli suæ conscientie prodigi, ac propriæ salutis immemores, ut facilius a Nobis, & Sede Apostolica dispensationes matrimoniales, & alias gratias, & concessionem obtineant, gradus consanguinitatis, vel affinitatis, aut cognationis spiritualis, ac scientiam illorum aliter quam eis a principio ab ipsis partibus significatum, vel narratum fuerit, exponunt, & si matrimonia hujusmodi adhuc contracta non fuerint, pro contractis narrant, ac alias diversimode veram facti speciem, tam in ipsis dispensationibus matrimonialibus, quam pro aliis quibuscumque gratis, & concessio-nibus obtinendis immutent, ac propterea cum non solum in impetrationibus hujusmodi falsitas naretur, verum etiam in partibus plerumque pro verificatione gratiarum hujusmodi veritas immutetur, & falsitas committatur.

Causæ Con- sultationis.

§.1. Nos igitur hujusmodi abusibus, &

Veritas exprimatur sub pena falsi.

XXXIII.

Declaratio quod sententiæ in favorem eorum de heresi Inquisitorum a quibuscumque Judicibus contra stylum vel dispositionem jurisdictionis Officii Sanctissimæ Inquisitionis late, & ferenda, non transferant nec transeant in rem judicatam. Et jurisdictionis Cardinalium Inquisitorum ipsas causas revidendi. Et confirmatio Constitutionis Pauli Quarti editæ contra Hæreticos.

Hæc Bulla Pauli IV. est in Tom. IV. Par. I. fol. 354. Cum ex.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Inter multiplices curas, quæ animum nostrum assidue pulsant, illa in primis est, prout esse debet, ut Ecclesia Dei Nobis ex alto commissa, purgatis, immo quantum fieri potest, procul exterminatis omnibus hæresibus, & pravis errorum opinionum dogmatibus, tuto militare, & tamquam navis in tranquillo mari, sedatis omnibus tempestatum fluctibus, & procellis, secure navigare, & ad optatum salutis portum pervenire possit. Cum itaque Nos dum in minoribus constituti Sanctissimi Officii Romani, & universalis contra hæreticam pravitate Inquisitionis negocia pertractarem, tandem ex longo usu, atque experientia rerum magistra cognoverimus, quod multi rei delati, & in prædicto Sanctissimo Officio, seu alibi coram locorum Ordinariis, & hæreticæ pravitate Inquisitoribus processati, ac de hæreticæ pravitate inquisiti falsos testes ad eorum defensionem examinari faciendo, ac compurgatorum de eorum vita, & doctrina minime informatorum opera, & testimonio se juvantibus, ac diversis aliis illicitis modis, excogitatisque dolosis excusationibus, & malitiis prædictum Sacrum Officium Sanctissimæ Inquisitionis, ceterosque Judices, plures etiam veluti innocentes diffinitivas a prædictis processibus, & Inquisitionibus absolutorias, & præcedente canonica purgatione eorum assertæ bonæ, & Catholicæ Fidei vitæ, & doctrinæ declaratorias sententiæ, seu decreta ab eodem Sanctissimo Officio, aliisque locorum Ordinariis sive delegatis, & Inquisitoribus, ac etiam Rom. Pont. Prædecessoribus nostris obtinuerunt, seu extorserunt, quas sententiæ, & decreta præfati Romani Pont. etiam cum perpetui silentii impositione, ac inhibitione, ne dictum Sanctissimum Officium, aut alii Inquisitores ad ulteriora procedere possent, seu deberent, necnon etiam cum causarum avocatione ad solum Romanum Pontificem sub cuius protectione submittebantur, aliisque derogatoriarum derogatoriis, & efficacissimis clausulis, ac etiam irritantibus, & aliis decretis, etiam in forma gratiosa ampliando, per varios, & varias eorum Motus proprios, ac etiam sub plumbo vel annulo piscatoris expeditas li-

Iste Pontifex in minoribus existens, Inquisitor fuit, & abusus hic descriptos evenire cogno- vit.

Executores deputato.

Clausule derogatorie.

Sola signatura sufficit.

Transumptio- rum fides.

Forma publicationis.

Pap. publer.

Publ. P. An. I. 5. Decemb.

erroribus obviare cupientes, Motu proprio &c. omnes, & singulos Procuratores, tam Officii Sacræ Penitentiarie, seu Contradictorum, quam alios quoscumque Solicitatores, & Scriptores, quos Copistas vocant, qui veritatem facti a narratione, quam ab ipsis partibus habuerunt, quo ad substantialia, & qualitates necessario exprimendas diversam faciunt, seu quomodocumque intervertunt, aut immutant, depravantur, & per subreptionem, & obreptionem gratias a Nobis extorquent, penam falsi incur- rere, & ea puniri omnino debere decernimus, & declaramus.

§.2. Mandantes propterea Alma Urbis Gubernatori, Camera Apostolicæ Auditori, & Vicario, quatenus in præmissis reos, & culpabiles repositos pena falsi, ut præmittitur, puniant, cum potestate citandi, etiam per edictum, consilio summarie de non tuto accessu, aliaque dicendi, & faciendi in præmissis necessaria, seu quomodolibet opportuna.

§.3. Non obstantibus præmissis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis nequaquam obstantibus, irritum quoque, & inane &c. dicique &c. judicari, & diffiniri debere, sub- blata &c. decernentibus.

§.4. Et quod præsentis Motus proprii, & absque data, & registratura sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in iudicio, & extra, regula contraria non obstante.

§.5. Eiusque transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem proflus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensa.

§.6. Quodque Camera, & Cancellaria Apostolicæ, ac audientiæ causarum Palatii Apostolici valvis, & in acie Campi Floræ dimissis inibi copiis affixis omnes ita afficiant, & ardeant, ac si illis personaliter intimatæ fuissent.

Placet Motu proprio. M.

Die 5. Decemb. 1566. Suprascripta li- tere Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in locis suprascriptis, dimissis in eisdem locis copiis affixis, per me Nicolaum de Matteis Carforem.

Jo. Guerdani Magister Curs.

teras, etiam in consistorio, seu consistorialiter emanatas confirmant. Unde...

Et ideo redactis ad regulam...

Facultas Inquisitorum...

dictis, vel aliis quibuscumque, etiam derogatoriis, ac etiam irritantibus...

Pauli IV. Constitutio...

minice millesimo quingentesimo quinquagesimo octavo...

Classula sub...

Classula de...

Repetitio...

Forma...

Sola sufficiens...

Transumptio...

fides adhibeatur, que ipsi originalibus adhiberetur...

Datum Rome apud S. Petrum, 12. Kal. Januarii, Anno I.

Anno a Nativitate D. 1566. indiction. 9. die vero Luna 30. mensis Decemb. Pontificatus...

XXXIV.

Quod fecerit major pars Cardinalium Sanctiss. Inquisitionis...

Similem Constitutionem edidit Pius IV. ut supra fol. 177. Cum Nos.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio, &c.

CUM sel. rec. Pius IV. Prædecessor noster per suum specialem Motum...

§.1. Nos postquam divina providentia ad summi Apostolatus apicem assumpti sumus...

§.2. Ne tamen in posterum, de eorum jurisdictione hesitari contingat...

§.3. Et insuper pro faciliore earum expeditione statuimus...

D. P. An. I. 21. Decemb. Publicatio.

Pius IV. edidit Const. hic enunciatam.

Hic Pontifex quosdam Cardinales deputavit Inquisitores.

Et modo etiam deputationem confirmat.

Facultatesque hic expressis eisdem concedit.

presentium, vel aliquibus absentibus, per duos ex praedictis Cardinalibus deputatis, qui in Congregatione pro dicto Officio inter- venerint, seu convenerint, dictum, gestum, statutum, ordinatum, decretum, terminatum, seu sententiatum extiterit, sit validum, & firmum, ita, & taliter quod nullo modo impugnari possit, perinde, ac si omnes, & singuli Cardinales praedicti in dicta Congregatione intervenissent, & convenissent, & major pars eorum consensisset, cum plena, & omnimoda jurisdictione, auctoritate, & potestate dicto Officio, ac omnibus praedictis Cardinalibus, & eorum Praedecessoribus, per Nos, vel alios Summos Pontifices alias quomodolibet concessis, & attributis, irritum &c. decernentes.

§.4. Non obstantibus praemissis, ac quibuscumque aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quae Nos, & Praedecessores nostri voluerunt, & volumus non obviare, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.5. Decernentes solam praesentis nostri Motus proprii signaturam sufficere, & ubique in iudicio, & extra fidem facere, regula contraria non obstante.

Placet Motu proprio M.

XXXV.

Mitigatio Constitutionis Pii IV., quoad appellationes condemnatorum, facta deposito, vel data cautione.

Ista Pii IV. Const. LXI. est supra fol. 3. Esti cuncta.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Decretum irritans.
Signatura sola sufficit.
Papa subscr.

§.1. CUM (sicut accepimus a dilecto filio Alexandro Riari Auditore nostro, & appellationum Iudice ordinario) ex diversis literis in forma Motus proprii per fel. rec. Pium Quartum, & alios Pontifices Praedecessores nostros, & praesertim sub dat. Romae apud Sanctum Petrum, duodecimo Kal. Junii Anno sexto (quorum omnium tenores hic volumus pro expressis haberi) emanato, de non admittendis appellationibus, neque decernendis inhibitionibus, monitoriis, & citationibus in causis criminalibus Fiscum nostrum quomodolibet concernentibus, in quibus reos contigerit condemnari, nisi prius facto actuali deposito penarum, in quibus ex delicto delinquentes ipsi, aut illi, qui pro eisdem fideiussissent, vel ex contractu quoquo modo condemnandi venirent, aut eatenus condemnati fuissent) contingat, quod alii, etiam optimum jus foventes, interdum ob nimiam eorum paupertatem modum talia deposita faciendi non habentes, & sic secluso eis, ob non factum depositum, remedio appellationis, eorum bonum jus, quod praetendunt deducere in appellatione, remanet incognitum, & deperditum, & praesertim quoad illos, qui non sunt confessi crimen.

§.2. Nos igitur more pii Pastoris, praemissis omnibus obviare volentes, ne appellationis remedium, ejusque prosecutio pauperibus tolli videatur: Motu simili, & ex certa nostra scientia, dictas literas mitigantes, & reformantes, tenore praesentium statuumus, decernimus, & ordinamus, ac perpetuo observari mandamus, quod in similibus causis Fiscalibus, & aliis de quibus in literis, & Motu proprio hujusmodi fit mentio, omnes & singula appellationes, ac quaecumque desuper pro tempore praesentate, ac praesentandae Commissiones per dictum Alexandrum modernum, & pro tempore existentem Curiae Causarum Camerae Apostolicae Auditorem tanquam Judicem talium appellationum, necnon per quemcumque alium Judicem hujusmodi jurisdictionem habentem admittant, ac recipiant, & admitti ac recipi, libere & licite possint, valeant, ac debeant, illarumque vigore quascumque inhibitiones, citationes, seu monitoria decernentes, & alia facientes in praemissis necessaria, eisdem Auditori nostro, & Iudicibus praefatis, ad id jurisdictionem habentibus auctoritatem damus, ac licentiam impartitur, praesertim tamen prius cautione idonea, per partem seu partes appellantes, non tamen confessos, in forma depositi, pro poena in qua condemnatus extitit, & seu respective de se constituendo in carcere, & ibidem remanendo in quacumque parte iudicii, & quatenus pars esset dives, facto prius actuali deposito, arbitrio Iudicis ad quem.

§.3. Quo vero ad confessos, liceat Iudici a quo, non obstantibus hujusmodi appellationibus & inhibitionibus, & absque aliquarum poenarum incursum, ad ultionem executionem pro poena hujusmodi consecutione procedere. Et neque tamen ipsi quam partes ad literarum, seu Motus proprii praefati observantiam, quo ad haec, & illa quoquo modo concernentia, nisi juxta praesentem limitationem, & moderationem, ullatenus teneantur.

§.4. Et ita in praemissis omnibus, & singulis, per quoscumque Iudices, etiam Camerae Apostolicae Camerarium, Praesidentem, Clericos, Thesaurarios, ac Procuratores Fiscales, & S.R.E. Cardinales, &c. sublata &c. debere. Irritum &c. perpetuo decernimus.

§.5. Non obstantibus praemissis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.6. Volumus autem praesentis nostri Motus proprii solam signaturam sufficere, & fidem facere, in iudicio & extra, regula contraria non obstante, etiam absque eo quod per Curiores praesentetur.

Placet Motu proprio M.

Papa subscr.

Refor-

XXXVI.

Reformatio Collegii Capranicensis, a Cardinali de Capranica, & Collegii Nardini, a Cardinali Nardino, in Urbe pro Scholaribus institutorum: Et Confirmatio jurisdictionis Custodum Hospitalis S. Salvatoris, Gubernatorum utriusque Collegii.

Privilegia autem Scholarum generalis Gymnasii Almae Urbis, vide in Bovif. VIII. Const. XX. In Supremae T. III. P. II. fol. 100.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Card. Capranica, instituit in Urbe Collegium Capranicense, & Card. Nardinus Collegium Nardinum, & eorum Gubernatorum de decant S. Salvatoris.

Sed Scholares eorum jurisdictionem e vitare tentabant.

Paulus ideo III. dictos Custodes compertent eorum Iudices esse declaravit.

Accepimus quod postquam pia memoriae Dominicus & Angelus Cardinalis de nobili familia Capranicensis, & Stephanus Cardinalis Nardinus Collegia Scholarum in Urbe, illud Capranicense, istud Nardinum nuncupata, fundaverunt & erexerunt, & dotaverunt, ac constitutiones pro vita, & moribus, habitu, vestitu, & professione inibi studentium Scholarium ediderunt, & eorumdem Collegiorum Gubernatores, dilectos filios nobiles viros Custodes pro tempore pii Hospitalis Imaginis S. Salvatoris ad Sancta Sanctorum de Urbe creaverunt, & esse voluerunt: quibus omnimodam potestatem corrigendi, multandi, puniendi, & alias prout in dictis constitutionibus latissime continetur, concesserunt, & distique Custodes in praemissorum pacifica, & quieti possessione extiterunt.

§.1. Idem Scholares in pravum animum conversi, juramenti per eos praestiti immemores, contra praedictarum laudabilium constitutionum formam quarentes se a jurisdictione, protectione, & gubernio dilectorum filiorum Custodum praedictorum eximere, & dicto Collegio, & pio loco abiectionis, diversas in dies inhibitiones a diversis Urbis Tribunalibus, ac diversas a Signatura Iustitiae commissiones extorquere tentabant, & extorquebant; per quas dilectorum filiorum administrationem, gubernium, & correctionem evitare tentabant.

§.2. Cumque praedicta ad notitiam felicis recordationis Pauli Papae Tertii Praedecessoris nostri pervenissent, idem Praedecessor quarens non minus menti, & voluntati dilectorum priorum Cardinalium, quam animabus ipsorum Scholarium consulere, suo proprio Motu voluit, iussit, & mandavit, quod illucisque omnia cause ipso jure ad eosdem Custodes redirent, quos solum, in solidum Iudices eorumdem Scholarium ordinarios, juxta earundem constitutionum formam esse declaravit, reservata solum eisdem Scholaribus facultate appellandi a diffinitiva, & tunc ad solos dilectos filios Conservatoris Urbis. Ac de cetero inhibuit, commissiones aut inhibitiones contra praedicta decerni non posse, & insuper voluit & mandavit dictas Constitutiones de cetero, ut jacent, observari.

Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

§.3. Et quod qui e Scholaribus secundu- dum statuta Conclusiones infra tempus constitutum sustinere cessarent, ipso facto sine ulla monitione privati existerent, & a Collegiis expellerentur, & alii pro illis substituerentur, & ad restitutionem expensarum, quibus se indignos judicaverant, & fecerant, Collegii omnino tenerentur.

§.4. Et successive sanctae memoriae Paulus Papa Quartus Praedecessor noster de praemissis certioratus praedicta omnia per suas in forma Motus proprii literas, confirmavit, & perpetuis futuris temporibus servari mandavit.

§.5. Nos igitur cupientes non solum, quae pie & sancte constituta sunt observari, sed etiam prolapsa ad viam salutis revocari, & quae ad animarum salutem, & vitae Christianae cultum conveniunt, augeri, & in ampliore formam redigi, Praedecessorum Constitutiones, & Ordinationes praedictas, ac dicti Collegii constitutiones, auctoritate Apostolica, & de potestatis plenitudine, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, confirmamus, & approbamus.

§.6. Ac motu simili, & simili potestate ad augmentum quietis dicti Collegii, salutem animarum Scholarium praedictorum, & cultum Christianae fidei de novo hac nostra in perpetuum Constitutione valitura, statui- mus, decernimus & mandamus, quod de cetero in dicto Collegio nullus Scholaris, nec etiam ipsum Collegium possit retinere, aut habere, neque publice, neque occulte, aliquod genus armorum, tam defensibilem, quam offensibilem, excepto solo ense, quem ipsis Scholaribus in eorum Cameris retinere permittimus, & quae erunt in dicto Collegio, tam ipsorum Scholarium, quam Collegii arma cujusvis generis, excepto solo ense, in visitatione per dilectum filium Franciscum Cardinalem Alciatum tituli sanctae Sanna diaconum, & per dictos dilectos filios Custodes, de mandato nostro nuper facta reperta fuerunt, illa omnia per praefatos Custodes vendi mandamus, & pretium ex eis providendum dominis ipsorum, sive sint Scholares, sive ipsum Collegium, assignari mandamus. Conscientiam eorumdem dilectorum filiorum Custodum onerantes in hoc, videlicet ut pagiones, & quos appellant pistolesios, necnon, & falcatos enses, quos vulgo stortas, aut alio simili nomine appellant, vendant magistris, qui eos fundant, & ad remdem materiam reducant. Et quia qui bonis literis operam navare, & in sacris initiari incipiunt, paci & quieti, ac togae, & non armis incumbere debent, volumus, & mandamus, quod quicumque Scholaris de cetero, de die vel de nocte, & quocumque tempore cum ense, quem his solum retinendum videlicet, ut supra reliquimus, vel alio genere armorum per Urbem incedere repertus fuerit, etsi licentiam a quovis ad id potestatem habente, excepta sola nostra licentia, & successoris nostri, legitime se habere asserant, & habeant, illico per quoscumque executores, nullo alio expectato mandato carce- rentur.

Scholaresque non facultatem concilio- nes juxta statuta Collegiorum, inde expelli decrevit.

Paulus IV. praedicta confirmavit.

Hic modo Praedicta confirmat.

Armorum omnium usum, & retentionem prohibet, non tamen ensis in Camera.

T t reur,

sentur, & in Carceribus per sex continuos menses detineantur, absque eo quod aliquid de mensa dicti Collegii participant, & ulterius illico a loco dicti Collegii priventur. Qui vero de cetero in eorum cameris, aut alio loco dicti Collegii reperti fuerint tenere aliquod genus armorum excepto ensesolum, ut praefertur, pro prima vice priventur expensis unius mensis, pro secunda vero vice eiciantur statim de Collegio.

Inda quoque aliorum, & taxillorum eidem vacat.

§.7. Non minus etiam quia non solum in Scholaribus, & viris togatis, quam in omnibus hominibus ludum alex, seu taxillorum, & chartarum cuiuscumque generis, tanquam a legibus, & sacris canonibus, ac bonis moribus abhorrentem detestamur, praecipimus, mandamus, & inhibemus, ne de cetero aliquis Scholarium, seu familiarium, & servientium in dicto Collegio aliquod genus chartarum, seu alex aut taxillorum, publice, vel occulte retinere possit, & valeat. Quod si alicui charta, aut alex, seu taxilli in eorum Camera, aut alio loco Collegii reperti fuerint, illico pro prima vice a mensa, & victu per unum integrum mensem arceantur, & si iterum in tale crimen incidere a Collegio arceantur, & tanquam incorrigibiles priventur.

Habitum quoque, & capucium eisdem vacat, ut supra.

§.8. Insuper quia ex habitu mens, & animus ut plurimum, & cognoscitur, & demonstratur, inhrens pia menti testatorum volumus, & mandamus, quod incipiendo a proximis futuris Kalendis mensis Novembris, Scholares perpetuo, quando eunt extra Collegium, quocumque eant per Urbem, incidere debeant in habitu longo, & veste longa cum solito capuccio iuxta dictarum constitutionum formam. Volentes & mandantes, quod illi qui fuerint reperti extra dictum Collegium sine dicto habitu & capuccio, prima vice per quemcumque executorem etiam absque aliquo alio mandato carcerentur, & in Carceribus per tres continuos menses detineantur, absque eo quod de mensa Collegii aliquid participant, secunda vero vice a dicto Collegio arceantur & locis eisdem Collegii priventur.

Et Logice, Philosophiae, ac iuri civili operam dare posse declarat.

§.9. Et quia nonnunquam controversum accepimus circa studia, & professiones ipsorum Scholasticorum, declaramus dictas constitutiones, ac etiam, quando opus sit, supplementum & emendamus, volumus & mandamus, quod de cetero dictorum Collegiorum Scholastici Logicae & Philosophiae operam eo usque dare, quantum, & quousque eis sufficiat pro ingressu ad sacram Theologiam. Et similiter possint iuri civili eo usque operam dare, quantum & quousque eis sufficiat pro ingressu ad jus Canonicum. Medicinae autem eos operam dare omnino prohibemus & inhibemus.

Licentiaque a Pio IV. cessas revocat.

§.10. Cassantes & irritantes ac annullantes omnem licentiam etiam per felices recordationis, Pium Papam Quartum eisdem concessam, tanquam pia menti fundatorum contrariam. Quibuscumque in ea clausulis existentibus non obstantibus.

Constitutioneque Collegiorum circa

§.11. Et quamvis constitutiones Collegiorum praedictorum arceant Scholasticos ad

se promoveri faciendum post triennium a die ingressus Collegii saltem ad sacrum subdiaconatus ordinem, nihilominus respicientes ad decreta sacri Concilii Tridentini, volumus quod dicti Scholares elapso triennio teneantur dumtaxat accipere quatuor ordines minores, & teneantur & obligati sint quotidie officium Sacratissime Virginis Mariae recitare, & ulterius se aliter preparare, ut in eventum quod a Nobis & Successoribus nostris illis, ut speramus, Ecclesiastica beneficia conferentur, vel probaretur legitime habere eos sufficienter patrimonium, possint apparere habiles & idonei ad suscipiendos sacros Ordines, & tunc vel ad titulum beneficii, quod eis conferetur, vel patrimonii, quod habere eos probabitur, teneantur omnino promoveri ad dictos Ordines sacros.

AN. CH. 1566. promotionem ad sacros Ordines declarat

§.12. Mandantes propterea dilectis filiis Custodibus Hospitalis praedicti, ut praedicta diligenter attendant, & totis viribus auctoritate nostra inviolabiliter observari faciant, prout inviolabiliter Nos Motu proprio, & de Apostolica potestate plenitudine observari volumus, & mandamus.

Executores deputat ipsos Custodes.

§.13. Contrariis non obstantibus quibuscumque. Irritum quoque & inane decernentes quicquid in contrarium a quocumque super praemissis contigerit attentari.

Contraria tollit.

§.14. Volumus autem quod praesentis nostri Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in iudicio & extra. Et quod registratur per secretarium dicti Hospitalis in libro constitutionum dicti Collegii, ut nemo de illis ignorantiam quovis tempore pretendere possit.

Signatura sola sufficit, jubet.

Placet Motu proprio M.

Papa subscr.

XXXVII.

In quibusvis collationibus, provisionibus, & Commendis Beneficiorum per Sedem Apostolicam collatorum speciali vel Generali Concilii Tridentini derogatione, minime opus esse declarat.

Ex Reg. in Arch. Vas.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

§.1. Cum plerumque contingat dubitari in causis in Rotae Auditorio nostro, & alibi pendentibus, super provisionibus, & Commendis, unionibus, & aliis dispositionibus, ac aliis gratis Apostolicis, quae contraveniunt decretis Concilii Tridentini, an sit opus speciali derogatione ejusdem Concilii.

Causae faciendi Decreti.

§.2. Nos quaecumque dubia desuper mota, & movenda submovere volentes, ac quorumcumque decretorum Concilii huiusmodi tenores praesentibus pro expressis habentes, motu simili, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine hac nostra perpetuo valitura Constitutione declaramus, neque speciali, neque Generali derogatione ejusdem Concilii opus fuisse

Decretum de quo in rubrica.

fuisse, & esse, in quibusvis collationibus, provisionibus, commendis, unionibus &c. & aliis dispositionibus, de quibusvis beneficiis Ecclesiasticis, cum cura, & sine cura, Sacralibus, & quorumvis Ordinum Regularibus etiam Monasteriis Conventualibus, & Conventibus, ac curam animarum habentibus, quae quomodolibet vacarunt, & vacabunt, ac etiam gratiam & iustitiam concernentibus, & aliis gratis, ac concessionibus Apostolicis per Nos ac fel. rec. Pium Papam Quartum Praedecessorem, nec non quoscumque Romanos Pontifices Successores nostros (nostra tamen, & Praedecessoris, ac Successorum praedictorum propria manu signatis) ac Sedem Apostolicam quibusvis personis, Collegiis, & aliis piis locis, ac alias quomodolibet factis, & faciendis, ac concessis, & concedendis. Et ita per quoscumque iudices &c. etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales in quibusvis causis etiam per appellationem pendentibus iudicari, & diffiniri debere, sublata &c. irritum quoque decernimus.

In Cancellaria registranda.

§.3. Volentes praesentis nostri Motus proprii cedulam in Cancellaria Apostolica publicari, & in illius libro, quinterno nuncupato, describi.

Quibuscumque non obstantibus.

§.4. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis Stylo Palatii &c. ceterisque &c. Contrariis quibuscumque. Placet Motu proprio M.

Papa subscr.

XXXVIII.

Ex edit. Typ. Bladi.

Exemptio Monasteriorum, & aliorum locorum Piorum Status Ecclesiastici ab Hospitio militum &c.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Milites hospitio recipi in domibus ecclesiasticis, maxime de auctoritate detinentur.

§.1. Cum, sicut non sine gravi dolore Nobis innotuit, omnia, & singula, seu quam plurima huius Almae Urbis, ac etiam Status nostri Ecclesiastici Conventus, & Monasteria, & alia Ecclesiastica, & pia loca tam secularia, quam regularia, & a personis Religiosis quomodolibet inhabitata, eo tempore, quo equites, & milites ejusdem Almae Urbis ac Status Ecclesiastici praefati pro defensione ipsius Urbis, & Status adversus infestissimum Turcarum tyrannum, vel ob alias, quae pro tempore sese offerunt, causas expediri, & ad diversa ejusdem status loca transmitti contingit, ab eisdem equitibus, & militibus perturbentur, & molestentur, ipsique Conventus, Monasteria, & alia Ecclesiastica, & pia loca in eorumdem equitum, seu militum distributione nonnullis eorumdem equitum, & militum intra eorum domos, Monasteria, & alia loca excipere cogantur, in maximum eorum detrimentum, divini cultus perturbationem, gravissimum religionis dedecus, Dei optimi Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

maximi offensam, & non solum praeter nostram intentionem, verum etiam intolerabilem animi nostri amaritudinem.

§.2. Qua propter Nos in praemissis, quantum cum Deo possumus, de optimo remedio celeri manu providere, ac Monasteriorum, & aliorum Ecclesiasticorum, & piorum locorum huiusmodi personarum, Deo altissimo die noctuque famulantium, quieti, integritati, & decori consulere volentes, Motu simili, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine universis, & singulis tam dicte Almae Urbis, quam totius Status praefati Gubernatoribus, Potestatibus, Ducibus, & Capitaneis, Communitatibusque, & Universitatibus, & aliis, ad quos spectat, & pertinet, ac spectabit, & pertinebit quomodolibet in futurum, ne deinceps perpetuis futuris temporibus in eorumdem militum, & equorum distributione tam in transendo, quam inibi commorando, Communitatibus, & Universitatibus videlicet, ne dictos equites, ac milites in eisdem Monasteriis, cœnobiiis, domibus, & aliis Ecclesiasticis, & piis locis sub duorum millium ducatorum auri Camerae Apostolicae ipso facto applican. & aliis arbitrii nostri poenis quovis quaevis colore, causa, ingenio, sive praetextu distribuere, sive assignare, vel ad illos recipiendum, & hospitio excipiendum cogere, ipsis vero Capitaneis, & Ducibus, ne eosdem suos equites, & milites sub indignationis nostrae, ac privationis officiorum suorum, aliorumque & arbitrii nostri poenis in dictis Monasteriis, cœnobiiis, domibus, & aliis Ecclesiasticis, & piis locis, & si Communitates, & Universitates ipsae eadem loca eisdem assignassent, distribuassent, Gubernatoribus vero, & ipsarum Civitatum, & locorum Praetoribus, ac aliis Officialibus quibuscumque quo minus praemissa ab ipsis Communitatibus, & Universitatibus, ac Capitaneis, & Ducibus fiant, sub ejusdem indignationis nostrae, ac etiam privationis officiorum suorum praefatorum respective poenis auctoritate Apostolica finiant, vel permittant, inhibemus, praecipimus, committimus, & mandamus.

Fieri vult sub poenis nonnullis.

§.3. Et in super tam illis, quam equitibus, & militibus praefatis, ne Monasteria, Cœnobia, & loca pia huiusmodi in personis, rebus, & bonis, aut alias desuper quomodolibet molestare, perturbare, impedire, & inquietare, seu molestari, perturbari, vel alias inquietari facere audeant, seu praesumant, in virtute sanctae obedientiae, sub iam dictis poenis eadem auctoritate inhibemus, praecipimus, committimus, & mandamus, ipsa Monasteria, cœnobia, domos, & alia Ecclesiastica, & pia loca ex nunc ab eisdem militibus, & equitibus, ac opere illos hospitio excipiendi, motu, & auctoritate similibus eximendo, & totaliter liberando, ac libera, & immunia facien.

Prohibet huiusmodi pia loca hoc ritu, quomodolibet molestari.

§.4. Necnon dilectis filiis nostris Vitellio Cardin. Vitellio nuncupato, & pro tempore existentis S.R.E. Camerario, ac Praesidentibus, & Clericis Camerae Apostolicae, ut eisdem Monasteriis, & piis locis in praemissis

Executores huius declarationis deputat.

millis efficacis defensionis præditiis assiten-
non permittant illa, seu eorum personas, a
præditiis militibus, & equitibus, illorum-
que hospitio gravari contra præsentium te-
norem, sed literas, & exemptiones hujus-
modi eis desuper concedant, ac favorabili-
ter defendant, etiam præcipimus, & manda-
mus, & sic per quoscumque iudices, subla-
ta, &c. iudicari, &c. debere, irritumque &c.
decernimus.

Contrarius de-
rogat.

§.5. Non obstantibus quibusvis Constitutio-
nibus, & Ordinationibus Apostolicis, statu-
tis, etiam juramento &c. roboratis, Privi-
legiis quoque, indultis, & literis Apostolicis
quibusvis etiam præditiis, ac aliis quibusvis
personis sub quibuscumque tenoribus, ac
alias in contrarium quomodolibet concessis,
&c. concedendis. Quibus omnibus illorum
tenores &c. latissime derogamus, ceteris-
que contrariis quibuscumque, cum clausu-
lis opportunis.

Novæ Clau-
sura.

§.6. Et cum absolute ad effectum &c.
& de commission. mandato, inhibitione,
præcepto, exemptione, liberatione, de-
creto, derogatione, aliisque præmissis ex-
tenden. perpetuo in forma gratiosa, & si vi-
debitur, cum opportuna executorum deputa-
tione, qui assistant, ac sub censuris, & pec-
nis etiam pecuniariis &c. cum facultate gra-
vandi &c. invocato &c. secularis, cum oppor-
tuna dictarum derogatione latissime exten-
den. & quod præmissorum omnium, & sin-
gularum etiam major, & verior specifica-
tio, & expressio fieri possit in literis etiam
ad partem pro quolibet Monasterio, & pio
loco si videbitur, per Breve nostrum expedi-
dien. seu si videbitur, præsentis nostri Motus
proprii sola signatura sufficiat, & ubique fi-
dem faciat in iudicio, extraque, regula con-
traria non obstant.

Placet Motu proprio, M.

XXXIX.

He est. Ty-
pi bladi.

Pius V. ad se, & Successores suos Rom. Pont.
quascumque causas confidentiarum, tam
motas, & pendentes, quam in futurum
quomodolibet movendas advocat.

PIUS PAPA QUINTUS
Motu proprio &c.

Pius IV. Sæci
Collegii Cac-
din ales adno-
mit de non
confertis Be-
nificiis in co-
fidentiam.

§.1. Licet fel. rec. Pius Papa Quartus Præ-
decessor noster, postquam certam
simoniacæ pravitatis speciem beneficiorum
confidentiam vocatam, etiam in Romanâ cu-
riam, atque adeo in sacrum venerabilium fra-
trum nostrorum, tunc suorum Sanctæ Roma-
næ Eccl. Cardinalium Collegium quasi per
cunctulos irrepisse, ac nonnullos ex ipsis
fratribus nimia quadam facilitate, seu po-
tius importunis amicorum, familiarumque
precibus adductos, beneficia in confiden-
tiam hujusmodi recepisse, & tunc frequen-
ter recipere intellerat, hancque illicitam
beneficentiæ exercendæ, seu amicitie col-
lendæ viam a tanto saltè collegio prorsus

eliminare cupiens, eosdem fratres in suo
Concilio secreto non semel admonerat,
huic aliena beneficia custodiendi modo ne
assuescerent, neve illa hoc pacto recipere-
nt, sed sic recepta dimitterent.

§.2. Cumque ad aures suas pervenisset,
eorum aliquos monitionis hujusmodi immo
potius summet obfatos ea, que custodienda
recepserant, beneficia, nondum tamen di-
misisse, & insuper illos, & nonnullos alios
etiam Patriarchas, Archiepiscopos, & alios
Episcopos, Ecclesias, Monasteria, Digni-
tates, & alia beneficia in eorum favorem
resignata, cessa, vel alias dimissa acceptasse,
illaque in titulum, commendam, vel ad-
ministratorem, aut alias auctoritate Apo-
stolica concessa quandoque in resignantium,
vel cedentium, seu etiam aliorum favorem
cepisse, vel alias dimisisse, ac sibi propterea
fructus Ecclesiarum, Monasteriorum,
dignitatum, & aliorum beneficiorum hujus-
modi in toto, vel in parte, ac regressus,
sive accessus, & ingressus ad Ecclesias, Mo-
nasteria, & beneficia hujusmodi sibi reservari
procurasse, & obtinuisse, ad hoc videlicet ut
confidentes sic decimarum Apostolicarum,
vel communis dicti Collegii, & annate,
aliorumque Jurium dictæ Camere debito-
rum solutionem eluderent, & alia tunc ex-
pressa fecisse in animarum suarum pericu-
lum, & perniciosum exemplum.

Sed cum nul-
lum inde re-
medium ma-
lo fuerit alla-
tum.

§.3. His, & aliis tunc expressis occurre-
re volens per suas sub plumbis expeditas lite-
ras, Ecclesias, & Monasteria, ac beneficia
hujusmodi ipso iure a die receptionis eorum
vacavisse, & vacare, ac fructuum reserva-
tiones, ut præmittitur, factas, ac regressas,
sive accessus, & ingressus concessos hujus-
modi cessasse, & cessare, ac extinctos esse,
& alia similiter tunc expressa decreverit, &
declaraverit, cum inhibitionis, & decreti,
ac aliis clausulis etiam tunc expressis, prout
in ipsis literis plenius continetur.

Literis Aposto-
licis hujusmodi be-
nificia ipso
iure vacantia
declaravit.

Causa nov
faciendi De-
creti.

§.4. Tamen pro eo, quod ipse Pius
Prædecessor sibi ipsi & Successoribus suis
præmissorum, & in eisdem literis conten-
torum cognitionem, & dictarum literarum
executionem, prout debebat, non reser-
vavit, cum ut plurimum ipse confiden-
tia inter S.R.E. Cardinales, & Archiepisco-
pos, Episcopos, & alios potentes viros sint,
& inferiores iudices ad eos pro eorum di-
gnitatibus, gradibus, vel officiis, aut po-
tentia respectum habentes, ac etiam quia
nullus est, qui contra eos se instigatorem,
aut acculatorem ostendere, aut propalare
velit in iustitia desuper exhibenda, & mini-
stranda, ac præfatis Pii Prædecessoris literis
exequendis se negligentes, aut morosos red-
dunt. Quod fit, ut ad aures nostras non si-
ne animi nostri displicentia pervenit, ut
nonnulli sacros Canones, seu literas Pii Præ-
decessoris hujusmodi parvi pendentes non
verecantur in animarum suarum perniciem
Ecclesias etiam Cathedrales, & metropoli-
tanas, monasteria, prioratus, & alia bene-
ficia secularia, & regularia confidentiam,
quam simoniacam pravitatem sapere non
ignorant, acceptare, & retinere, seu illa
in

Reservatio de
qua in rubri-
ca.

in vim assertorum regressum, sive acces-
sum, & ingressum sic, ut præfertur, eis
concessorum, & effectuum, ut ajunt, for-
titorum consequi, & habere velle.

§.5. Nos, qui post nostram ad summi Aposto-
latus apicē divina favente clementia assump-
tionem, inter alias Nobis imminentes curas
hoc præcipue, & maxime cordi habuimus,
prout habemus, hujusmodi confidentias de
medio tollere, & in sua pertinacia circa
hujusmodi Ecclesiarum, Monasteriorum,
& beneficiorum detentionem, seu assecu-
tionem persistentes, nisi rescipiant, debitis
Nobis visis pœnis plecti, ac unicuique pro-
ut ex nostro universali, & pastoralis Officio
tenemur, in his iustitiam ministrare, & ne
abusus, vel potius delictum hujusmodi ul-
terius fidelium animas illaqueatas tenendo
progrediantur, omni debito, & celeri re-
medio providere volentes: Motu simili &c.
Ac ex nostra certa scientia, & de Apostoli-
cæ potestatis plenitudine præmissorum om-
nium cognitionem, & literarum prædi-
ctarum executionem Nobis, & Successori-
bus nostris Romanis Pontificibus canonice
intrañtibz reservantes, prout harum serie
reservamus, omnes, & singulas confiden-
tiarum hujusmodi contra quoscumque etiam
ejusdem S.R.E. Cardinales, Archiepiscopos,
Episcopos, & alios quoscumque, eorum-
quibuscumque iudicibus, etiam ad hoc spe-
cialiter delegatis. Etiam sacri Palatii Apo-
stolici causarum Auditoribus, ac S.R.E. Car-
dinalibus motas, & pendentes in eisdem sta-
tu, & terminis, in quibus reperiantur, ac
etiam alias quascumque similia confidenti-
arum causas contra prædictos, & alios
quoscumque de cetero movendas, seu ad
Nos quomodolibet deferendas per Nos sum-
marie simpliciter, & de plano sine strepitu,
& figura iudicii sola facti veritate inspe-
cta, etiam per viam inquisitionis, seu ex nostro
Officio, aut alias Nobis expedire videbitur,
procedendo, audiendas, cognoscendas, de-
cidendas, sineque debito terminandas, &
totaliter exequendas, ad Nos advocamus,
decisionique, & terminationi, per Nos su-
per illis faciendæ appellatione quacumque,
etiam alias de jure admittibili rejecta, & pos-
posita standum, & acquiescendum, & om-
nino parendum, & obediendum fore statu-
imus, & ordinamus, sicque mentis, & vo-
luntatis nostre incommutabilis esse dicimus,
decernimus, & declaramus. Certificantes
prout certificamus, & attestamus omnibus,
& singulis prædictis in ipsis causis eos in eo-
rum præsentis iuribus, & aliis que coram
Nobis dicere, & allegare, seu prætere-
voluerint, audiendo iustitiam, ut par est,
Nos ministrare paratos existere.

Derogatio
contrariorum

§.6. Non obstantibus præmissis, & qui-
busvis Constitutionibus, & Ordinationibus
Apostolicis, ac Cancellariæ Apostolicæ regu-
lis in contrarium quomodolibet editis,
ceterisque contrariis quibuscumque, vo-
lentes solam nostram, per placet, signatu-
ram sufficere, & ubique in iudicio fidem
facere, quacumque regula contraria non
obstante.

§.7. Eant præmissa ad prædictorum, &
aliorum, quorum interest, notitiam deveni-
ri possint, præsentem nostrum Motum pro-
prium per unum ex nostris Curatoribus in Ba-
silicæ Principis Apostolorum de Urbe, &
Cancell. Apostolicæ valvis illius copia inibi
affixa, ut moris est, publicari mandamus.
Quæ omnes prædictos perinde ardeant, ac
si eis ipse Motus proprius personaliter inti-
matus fuisset.

Præsertim
publicatio.

Placet Motu proprio M.

Anno a Nativitate Domini MDLXVII.
Indic. XI. Die vero quinta mensis Januarii
Pont. Sanctiss. in Christo Patris Domini, &
Domini nostri Pii divina providen. PP. Quin-
ti Anno II. superscripta litera affixa, & pu-
blicata fuerunt in locis superscriptis per me
Stephanum de Olea S.S.D.N. PP. Curatorem.
Franciscus Sotocasa Mag. Curf.

Dat. die 5.
Januar. 1567.
An. II.

XL.

Applicatio Rever. Camere Apostolicæ fru-
ctuum beneficiorum Regni Neapolis Sedi
Apost. reservatorum, pro tempore va-
cantium, a die vacationis, usque ad diem,
quo a Rom. Pontifice provisi possessio-
nem ceperint, de manu Nuncii Apost.
in eodem Regno.

Eandem applicationem fecit Pius IV. die 7.
Decembris 1560. quam ideo prætermisi. Ap-
plicationem vero generalem edixit Pius ibi-
dem IV. fructuum omnium beneficiorum Ita-
liæ reservatorum Sedi Apost. in alia ejus
Const. XXXIX. Capietes fol. 79. ubi no-
tari.

PIUS PAPA QUINTUS
Ad futuram rei memoriam.

Cupientes malitis nonnullorum, qui
fructus Monasteriorum, & aliorum
beneficiorum Ecclesiasticorum dispositioni
Apostolicæ reservatorum usurpare non ve-
rentur, occurrere, & Cam. nostre Apo-
stolicæ indemnitati, quantum cum Deo
possumus, consulere.

Causa appli-
cationis.

§.1. Motu proprio, & ex certa scientia,
ac matura deliberatione nostris, deque
Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes,
& singulos fructus, redditus, & proventus,
ac jura, obventiones, & emolumenta qua-
cumque quomodolibet, & qualitercumque
nuncupata, omnium, & singulorum bene-
ficiorum Ecclesiasticorum, cum cura, &
sine cura, secularium, & quorumvis Or-
dinum regularium, & Monasteriorum,
etiam Conventualium, Nobis, & Sedi
Apostolicæ, tam per Constitutiones Apo-
stolicas, quam Cancellariæ Apostolicæ regu-
las editas, & edendas, seu alias quo-
modolibet, & ex quavis causa generaliter,
vel specialiter reservatorum, seu effecto-
rum in Regno Neapolis, & quibusvis illius
Provinciis, Civitatibus, Terris, Oppidis,
& locis consistentium per obitum, & alias
quo-

Applicatio de
qua in rubr.

quovis modo, præterquam per cessum illa obtinentium pro tempore vacantium, a die ipsorum beneficiorum, & Monasteriorum vacationis pro rata temporis, usque ad diem, quo provisi per Nos de eisdem beneficiis, & Monasteriis vigore literarum nostrarum sub plumbo illorum possessionem de manu dilecti filii Magistri Pauli Odescalchi Notarii, & in dicto Regno Nuncii, & collectoris nostri, quem per alias nostras literas Commissarium ad capiendum possessionem beneficiorum, & Monasteriorum hujusmodi deputavimus, habuerint, & acceperint, & aliter capta possessio nullius sit roboris, vel momenti, ac provisi ipsi nullum jus per eam acquiri, neque eis ullatenus suffragari possit, eidem Camere Apostolicæ auctoritate Apostolica tenore presentium applicamus, incorporamus, & appropriamus illaque applicata, incorporata, & appropriata esse, & fore, & ad illam spectare, & pertinere, nullumque præter Nos, & dictam Cameram, aut ipsum Paulum Nuncium, & Collectorem, aut ab ipso deputatos subcollectores, ea percipere, exigere, aut alias se in illis intrinsece posse, aut debere, statuimus, & ordinamus.

§.2. Et nihilominus ne aliquod impedimentum huic nostre Ordinationi occurrat, quibusvis Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub suspensionis a divinis, & interdicti ingressus Ecclesiæ, quo ad Archiepiscopos, & Episcopos, quo vero ad alios inferiores, etiam sub excommunicationis, & aliis arbitrii nostri, & quo ad omnes, sub privationis facultatis conferendi beneficia in eorum mensibus pro tempore vacantia penes, districte precipimus, & inhibemus, ne beneficia dispositioni Apostolicæ reservata, seu effecta prædicta, quovis prætextu, causa, aut quæsito colore, cuiquam conferre, seu de illis providere quoquo modo audeant, vel præsumant.

§.3. Sicque in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque quavis auctoritate fungentes Iudices, Commissarios, & personas, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

§.4. Mandantes eidem Paulo Nuncio, & Collectori, ut nostro, & dictæ Cam. nomine, fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta hujusmodi exigat, percipiat, & levet, sibi que consignari, & tradi ab omnibus, ad quorum manus pervenerint, pro rata prædicta, per censuras, & poenas Ecclesiasticas, ac alia opportuna juris, & facti remedia quacumque appellatione postposita faciat, & curet, invocato, etiam si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Super quibus omnibus, & singulis, plenam, & liberam illi per presentes concedimus facultatem, & potestatem.

Ordinarii, & alii non se intrinsece in collatione beneficiorum.

Clausula finalis.

Facultas Theaurarii Pape, ut hoc fructus exigat.

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Monasteriorum & illorum Ordinum ac beneficiorum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, & quibusvis aliis personis sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis, etiam motu, & scientia similibus concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, tenores hujusmodi presentibus pro sufficienter expressis & insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat, harum serie specialiter, & expresse derogamus, illaque adversus præmissa nullatenus suffragari posse, sive debere decernimus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.6. Volumus autem, quod presentium manu Notarii publici subscriptis transumptis, & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ, seu Curie ecclesiasticæ munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ eisdem presentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub anno Piscatoris, die 8. Januarii 1567., Pontificatus nostri Anno II.

Transumptum fides.

D. P. An. II. 8. Januarii.

XLI.

Miserabiles persone in causis discussionum, ceteris aliis creditoribus præferantur pro eorum creditis, usque ad summam scutorum quinquaginta in Urbe.

Ad materiam discussionum videntur est. Con. XVI. Clem. VII. Cum ex Tom. IV. Par. I. fol. 63. & Con. XXIV. hujus Pon. sup. fol. 3. 12. Sanctissimus cum ibi not.

PIUS PAPA QUINTUS Motu proprio &c.

Accepimus multos pauperes, & personas miserabiles reperiri, qui alicujus sint creditores, de eorum credito volentes sibi satisfieri, comparent in causis discussionum bonorum eorum debitoris, jura sua producentes, verum ipsi, aut quia non priores, potioresve, aut quia ut priores, nec potiores sunt, propterea evenit, quod dum eorum creditum in maximum ipsorum præjudicium consequi non valent, sepiissime fiat, quod eorum pauperumque familie in non modicum ipsorum, earumque dedecus mendicare cogantur.

Causa Constitutionis.

§.1. Nos

Miserabiles persone in causis discussionum præferendi sunt pro sum. scut. 50. aliis creditoribus.

Judex deputatur A. C.

Decretum irritans.

Clausula derogatoria.

§.1. Nos itaque hujusmodi personarum miseris compatientes: eisdemque in præmissis subvenire volentes, Motu simili, & non ad alicujus Nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed ex mera voluntate, & deliberatione, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, Apostolica auctoritate volumus, ac perpetuo statuimus, & ordinamus, quod si in causis hujusmodi in Tribunali dilecti filii Alexandri Riarii, nostri, & Camere Apostolicæ Auditoris, tam motis, quam movendis in futurum, comparuerint creditores usque ad summam scutorum quinquaginta inclusive pro quolibet, qui vere sint miserabiles persone, iis de eorum credito, etiam quod non sint priores aut potiores, satisfieri possit, & debeat.

§.2. Mandantes propterea præfato dilecto filio Alexandro Riario Auditori nostro, quatenus constituto sibi prius, etiam summarie, & extrajudicialiter, ac quantum sibi sufficere videbitur, de præmissis paupertate, & miseria, dictos pauperes ad satisfaciendum eorum crediti admittat, eisque satisfieri mandet, & faciat realiter, & cum effectu, plenamque, & liberam, ac omnimodam sibi in, & super præmissis eadem Apostolica auctoritate tenore presentium concedimus facultatem, cum potestate, quos quibus, ubi, quando, & quoties opus fuerit, etiam per edictum publicum, constituto summarie, & extrajudicialiter de non tuto accessu, ac etiam sub Ecclesiasticis sententiis, censuris, & etiam pecuniariis poenis, aliisque arbitrio suo imponendis, moderandis, & applicandis, citandi, monendi, & inhibendi, & in eventum non partitionis declarandi, aggravandi, reagrandi, & excommunicandi, interdicens, auxiliumque brachii secularis, si opus fuerit, invocandi, seu adhibendi, necnon perpetuum desuper silentium, omni, & quacumque appellatione, & recursum remotis, imponendi, omniaque, & singula alia faciendi, dicendi, gerendi, mandandi, & exequendi, in præmissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna.

§.3. Sicque etiam in præmissis ab omnibus censeri, ac etiam per quoscumque alios Iudices &c. sublata &c. iudicari &c. debere, irritumque &c. decernimus, & declaramus de gratia speciali.

§.4. Non obstantibus præmissis, ac dicta nostra de non tollendo jure quæsito, & quibusvis aliis Apostolicis, universalibus, provincialibusque, & synodalibus, ac municipalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, specialibus, & generalibus, necnon etiam Urbis, & Curie Romanæ, etiam juramento &c. roboratis statutis &c. usibus, naturis, stylis, & etiam novis reformationibus, privilegiis, in genere, vel in specie, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacibus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis &c. etiam Motu proprio, & con-

stitutionaliter &c. ac alias in contrarium quomodolibet concessis &c. in posterumque concedendis, necnon legibus, etiam Pontificiis, & Imperialibus &c. editis, & edendis, quibus omnibus, etiam si de eis &c. eorum tenores &c. pro plene, & sufficienter expressis habentes, latissime, hac vice derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, statum &c. & merita causarum hujusmodi, ac præmissorum omnium, & aliorum necessariorum, tenores &c. etiam pro plene, & sufficienter expressis habentes.

§.5. Volumus autem presentem nostrum Motum proprium perpetuis temporibus durare, ac illius solam signaturam sufficere, & ubique in iudicio, & extra fidem facere, regula contraria non obstante. Placet Motu proprio. M.

Sola sufficit signatura.

Pape subscr.

XLII.

Prohibitio Judæis possidendi bona stabilia, que nisi vendantur ab eis juxta sanctionem, applicata censentur Domui Cathæcumenorum de Urbe.

Ex Regest. in Archiv. Vat.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

§.1. Cum Nos nuper Constitutionem fel. rec. Pauli Pape Quarti Prædecessoris nostri contra Hebræos editam innovantes inter cetera statuerimus, & mandaverimus, quod Hebræi tam in alma Urbe nostra, quam in quibusvis aliis Civitatibus Terris, & locis S.R.E. temporali dominio, subjectis bona immobilia, per eos possessa infra tempus, per Magistratus præfigendum non obstantibus indulto, & concessionibus eisdem Hebræis per fel. rec. Pium Quartum etiam Prædecessorem nostrum, quod liceret eis bona stabilia usque ad summam mille & quingentorum ducatorum auri de Camera tenere, & possidere facta, Christianis vendere tenerentur, ac multa eisdem Hebræis, ne eis facere liceret, prohiberemus, partim vero ut iidem facere, & observare tenerentur, præceperimus. Et quod si dicti Hebræi circa ea, ac præmissa in aliquo deficerent, juxta qualitatem descripti in dicta Urbe nostra, per Nos, aut Vicarium nostrum, seu alios a Nobis deputandos, & in Civitatibus Terris, & locis prædictis, per Magistratus, & tamquam rebelles, & criminis læsæ Majestatis rei, ac a toto Populo Christiano diffidati, nostri, & ipsorum Vicarii, ac deputandorum, & Magistratum arbitrio puniri possent, decrevimus, prout latius, in dicta Constitutione nostra cujus tenorem &c. continetur.

Alia Constitutione de creat. Pius ab Hebræis vendenda esse bona stabilia sub pena per. ducatorum.

§.2. Et, sicut Nobis nuper innotuit, quidam Hebræi obstinata adhuc mentis duritie bona stabilia, contra tenorem dictæ Constitutionis detinere, vel illa, sub variis coloribus, ac palliis contractibus, in Christianos simulate transferre satagerunt, ac quoti-

Cui Constitutioni variis rationibus quomodo dicti Hebræi illud derent.

Nondum vera vendita bona ab eorum iure distrahit.

quorundem fatigant, interdumque, ut magis eorum veritas tegatur, sub apparenti solutione pretii, vel fide de pretio habita, aut ejus parte imaginarias venditiones confingere, & alia etiam facere soliti sunt in fraudem, & contemptum dictae Constitutionis, ac mandatorum, prohibitionumque nostrorum, & scandalum plurimorum.

§.3. Nos igitur volentes fraudibus huiusmodi, ut pars est, obviare, utque ea, quae constitutum, sum in praedictis fortiantur effectum, providere, Motu simili, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine omnia, & quaecumque bona stabilia, quae ad dictos Hebraeos, tam in hac alma Urbe, quam ubique locorum excepta Civitate Bononiensi, & aliis locis ubi fuerunt jam Commissarii deputati, nostra, & Apostolicae Sedis auctoritate subditorum commorantes pertinere apparuerint, post diem emanatae dictae Constitutionis nostrae lapso termino ad vendendum eis praefixo, vel quatenus opus sit, praefigendo, sive illa per semetipsos possessa fuerint, & seu alio quovis modo ad eos pertinere dignoscantur, sive ex quovis titulo, & causa ad alios etiam Christianos translata fuerint, de quibus praefati Hebraei veras, & certas venditiones, per indubitam solutionem pretii, non autem apparentem, vel de eo habitam ex quacumque causa fidem, factas esse legitime non docuerint, ab eisdem Hebraeis eorumque dominio, seu quasi omnique iure, & actione penitus abdicamus, ipsosque Hebraeos illis privatos ipso iure fore, & esse decernimus.

Eruditi Ca thedrenses de Urbe applicat.

§.4. Ac tam ea bona sic abdicata, quam omnes, & singulas pecnas, & multas, quas eisdem Hebraeis occasione transgressionis, ac inobedientiae contra singula in eadem Constitutione nostra contenta, sive etiam ex causa contumaciae, aut alias circa praemissa impositas, & inflatas esse, seu etiam imposterum imponi, & infligi contigerit, Hospitali, seu domui Cathecumenorum de Urbe, pro una, pro alia vero dimidiis partibus Monti Pietatis ejusdem Almae Urbis perpetuo applicamus, & appropriamus.

Causa omnes super hoc motus, vel in posterum movenda dicta domui Cathedrensi Protectorsi deinde committitur.

§.5. Et pro faciliiori mandatorum nostrorum, ac praesentis nostri Motus proprii executione omnes, & singulas causas, tam in eadem alma Urbe, quam in quibusvis Civitatibus, Terris, & locis S.R.E. temporali dominio subjectis coram quibusvis Judicibus, aut etiam coram nostro in dicta Urbe Vicario, contra dictos Hebraeos occasione praemissorum motus, vel imposterum movendas in terminis, & statu, in quibus reperiuntur, ad Nos penitus avocamus, illasque, ac omnes alias similes venerabili fratri nostro Joanni Michaeli Episcopo Sabinen, Cardinali Saraceno nuncupato dictae domus Cathecumenorum Protectori, & Judici ordinario committimus, & delegamus, mandantes eidem, ut in praemissis omnibus una cum suis incident., dependen., emergent., annexis, & connexis usque ad integram executionem procedat, summarie, simpliciter, & de plano sola facti veritate inspecta, ac

etiam ubi opus sibi videbitur, manu regia, ac alias juxta facultates sibi in jurisdictione sua ordinaria concessas cum potestate, & facultate citandi, & inhibendi, in Romana Curia, & extra eam, ac per edictum confecto summarie de non tuto accessu, ac terminos, etiam peremptorios, in praemissis arbitrio suo praefigendi, & omnia alia faciendi in praemissis necessaria, & opportuna.

§.6. Non obstantibus praemissis, ac nostra, de non tollendo jure quaesito quatenus opus sit, & aliis Constitutionibus, & Ordinationibus stylo Palatii, necnon quibusvis privilegiis, indultis, & literis Apostolicis eisdem Hebraeis, in contrarium quomodolibet, etiam Motu, scientia, ac potestatis plenitudine similibus concessis &c. quibus omnibus etiam si de illis &c. tenores &c. hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.7. Volumus autem praesentis nostri Motus proprii solam signaturam sufficere, & ubique, etiam in iudicio, & extra fidem facere, regula contraria non obstante.

Placet Motu proprio M. Datum Romae apud Sanctum Petrum, decimo quarto Kalendas Februarii Anno II.

Contraria tollit.

Praesentium sola signatura sufficit.

Dat. die 17. Januarii 1567. An.II.

XLIII.

Declaratio, reformatio, & revocatio plurimarum gratiarum, immunitatum, & privilegiorum Militiae Hospitalis S. Lazari Hierosolymitani haecenus a Summis Pontif. concessarum.

Haec Militia Regulam S. Augustini proficitur, ut habetur in Const. X. Alex. IV. Cum a Nobis. Tom. III. Par. I. fol. 253. Multa privilegia elargitus est Clem. IV. in Const. IV. Cum dilectis. Ibidem fol. 428. & Const. VII. Venerabilibus fol. 427. Et plerique alii Pontif., necnon Pius IV. alia plurima indulta dederunt, ut in ipsius Pii IV. Const. CX. Inter alia duas supra fol. 215.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Sicuti bonus agricola, qui largiorem ex agro, quem colit, proventum colligere cupit, temporum vices sollicitus observat, & positus in eo plantis, non semper irriguos rivos, aut pinguem limum admovent, sed collectum quandoque humorem deducit, ac nimiam ramorum lxtitiam cohibet, & ne vires frustra effusae evanescant, fetro comprimit. Ita Nos agri Dei nostri cultura, ipso favente, fidelib. studiis incumbentes, Hospitali S. Lazari Hierosolymitani, ejusque Militiam, feracem sane, uti speramus, inter ceteras huius agri plantam, pridem a complurib. Praedecessoribus nostris, ac Nobismetipsis indulgentissimam, ne forte inutili frondium sylvam luxu-

Causa huius reformationis privilegiorum Militiae S. Lazari.

Nunc autem iustin de causa illa reformatio volens.

Firmas remanere declaratio reintegratione, translatione & restrictione d. Militiae & Hospitalis.

Pius IV. multa d. Militiae privilegia approbavit, & alia concessit.

luxuriet, resectis, ac veluti putatis ramis sterilibus, intra ordinem ponere, atque ad meliorem, & utiliorem cultum (habita horum temporum ratione) reducere cupimus, ut tandem suis in se collectis viribus, & tamquam radicibus solo altius adactis, firmius persistens, suaves, atque uberes fructus domino perferat.

§.1. Dudum etenim, postquam scilicet rec. Pius Papa IV. Praedecessor noster, institutionem, erectionem, necnon translationem Hospitalis, & Militiae huiusmodi, ac quamplurima privilegia, indulta, facultates, licentias, exemptiones, libertates, indulgentias, gratias, & alia a diversis Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris, tunc suis, dicto Hospitali, ejusque Magno Magistro, & Conventui, ac Fratribus etiam per modum communicationis, & extensionis, in genere, & in specie concessa, necnon statuta, usus, & consuetudines in eisdem Hospitali, & Militia, edita, & introducta, Apostolica auctoritate, Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolica auctoritate plenitudine confirmaverat, & approbaverat, ac etiam innovaverat, & insuper alia multa concesserat, eaque omnia ad Hospitali Sancti Lazari, quod in Civitate Capuana, etiam tunc consistebat, extenderat, ipsumque Hospitali, & eius membra, & pertinentias, adversus suppressiones, extinctiones, uniones, & alias dispositiones quascunque, de illis per rec. mem. Innocentium VIII., & Pium II. ac forsitan alios Rom. Pontifices, etiam consistorialiter factas, in pristinum, quo ante illas erant, statum restituerat, ac plenarie reintegraverat, decernens inter alia, ea tamquam ex causa onerosa concessa, restituta, & facta, revocari, limitari, vel alterari, ac sub revocationibus, limitationibus, alterationibus generalibus, vel specialibus, si forte fierent, comprehendi non posse.

Hic etiam Pontifex illa edicavit in quadam ejus Bulla, quam hic non posuit.

§.2. Nos quoque in ipso statim Pontificatus, ad quem divino afflante Spiritu vocati sumus, initio, eadem omnia, ipsiusque Pii IV. Praedecessoris literas super eis expeditas, paribus motu, scientia, plenitudine, & auctoritate confirmavimus, approbavimus, & innovavimus, ac similibus clausulis, & decretis munivimus, quibusdam tamen limitationibus, & restrictionibus adiectis, quas hic quoque pro repetitis esse volumus, prout in praedictis literis, ac quadam cedula, Motu proprio, & manu nostra signata plenius continetur.

§.3. Verum postea experti tam multa sic concessa, non tantum ipsis Hospitali, & Militiae incrementum, quantum aliis cupiditatem afferre, illorum vero usum, & dispensationem tum periculo iis ipsis, quibus concessa sunt, tum oneri Nobis fore. Ac propterea volentes illis modum, & normam, ac certos demum limites statuere, illorumque omnium, necnon praedictarum, & quarumcumque praeterea literarum, & cedularum, similiumve scripturarum, quae inde confecta sunt, tenores, continentias, & formas, pro plene, & sufficienter expressis.

Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

sis habentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolica potestate plenitudine, ad Dei gloriam, & publicam utilitatem, manentibus erectione, institutione, ac translatione, necnon restitutione, & reintegratione dictorum Hospitalis, & Militiae, ac illarum approbatione praedictis, quas prout haecenus factae sunt, prout tamen juris fuerit, ratas habemus in praemissis, ut praefertur, concessis, confirmatis, & innovatis, tenore praesentium sic perpetuo statuimus, & ordinamus.

§.4. Omnia, & singula dictis Hospitali, Magistro, Conventui, & Militibus, a praedictis, & aliis quibuscumque Romanis Pontificibus ante ipsum Pium IV. Praedecessorem concessa, eatenus dumtaxat confirmata esse, & censeri, quatenus temporibus ejusdem Pii IV. ante factam ab eo illorum confirmationem praedicta observabantur, & in usu erant, atque alienis iuribus, sive ex praescriptione, sive alias quocumque titulo legitime quaesitis, detrimentum, aut praedictum non inferant.

§.5. Ex his vero, quae ab ipso Pio IV. concessa sunt, atque ex statutis ordinatis, & decretis ab eodem, erga illa quibuscumque, non alia ulla, neque aliter omnino valida esse, aut ipsis Hospitali, Magistro, Conventui, & Militia licere, quam infra scripta, & cum moderationibus, reductionibus, limitationibus, & imitationibus, tam in praedicta cedula, Motu proprio, & manu nostra signata positis, quam infra scriptis. Reliqua autem omnia, & singula, necnon illa concernentia confirmationes, literas, & alia supradicta, & inde secuta, quaecumque revocamus, cassamus, irritamus, & annullamus, ac viribus omnino evacuamus, ac revocata, cassata, irrita, & nulla, ac sine viribus semper fore, neque in iudicio, aut extra iudicium attendi, vel etiam allegari, neque cuiquam suffragari, neque pro eis, aut secundum ea quicquam statui, ac iudicari, neque praesentes de intentione nostrae, aut alio defectu impugnari, neque earum revocationem, moderationem, vel reductionem, aut adversus ea restitutionem, aliave iustitiae, aut gratiae remedia, impetrari, aut etiam Motu, scientia, & plenitudine similibus, etiam consistorialiter, concedi, aut concessis quicquam uti posse: & ita per quoscunque Iudices, etiam ad id specialiter delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eorum cuilibet quavis aliter interpretandi, & iudicandi auctoritate, interpretari, & iudicari debere, ac quidquid fecerit quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

§.6. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis clausulis, & decretis, etiam mentes dictorum Praedecessorum attestantibus, & quantumvis validis, & firmis in dictis concessionibus, confirmationibus, & literis, sub quavis exquisita verborum formula approbatis, necnon de jure quaesito non tollendo,

V u aliis-

Concessionem ante Pii IV. contentas, quatenus tunc essent in usu, & nemini praedictat.

Concessionem Pii IV. hic non contentas, revocatas, & contractas limitari &c. ut hic sequitur.

Quibuscumque non obstantibus.

Et cum con-
ditione quod
hac Militia
obsequio S. R.
E. semper pa-
ra esse debet
contra ejus
hostes.

Indulta con-
cessio fuit in-
fcripta.

Electio Magni
Magistri spe-
ctat ad Reli-
gionem, sed
confirmatio in
Sede Aposto-
lica obtinetur
infra tres me-
nse, et ante
ad eam devo-
luta sit.

M. Magist. &
Conventus de
licentia Sede
Apost. princi-
palem locum
transferre, ac
habere regali
& statuta re-
formate pos-
sit.

M. Magistres
potest ultra
se oblata qua-

aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, dictique Hospitalis, etiam juramento simili, confirmatione, aut quavis alia firmitate roboratis statutis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, naturis, usibus, stabilimentis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 7. Volumus autem quod Magister, & Conventus, ac Milites prefati, Nobis, & Successoribus nostris Romanis Pontificibus, ac Sedi Apostolica, ubi, ac quoties vocati, aut requisiti fuerint, contra quoscumque Romanæ Ecclesie hostes, vel rebelles armati inservire, atque opem, & auxilium præstare suis impensis teneantur.

Et vero, que Magistro, Conventui, & Militie prefatis licere, ac manere permittimus, sunt, que sequuntur, videlicet:

§. 8. Quod dilecto filio Joannotto Castilloneo moderno, & pro tempore existente Magistro, cedente, vel etiam apud eandem Sedem decedente, seu Magnum Magistratum alias quomodolibet, etiam per liberam resignationem in nostris, vel nostrorum Romanorum Pontificum manibus dimitte, vel amittente, & illo quovis modo vacante, Conventus ejusdem Militie (si tamen tunc firmam Sedem in aliquo certo loco, ibi auctoritate, & de licentia dicte Sedis, ante vacationem hujusmodi, constitutam habuerint, & illie resederint) in simul ibidem congregati alium Magnum Magistratum, juxta ejusdem Religionis, & Militie stabilimenta, de consensu sui Protectoris edita, vel edenda, que Concilio Tridentino minime sint contraria, eligant, ita tamen quod ejusdem electionis confirmationem intra tres menses a die, quo facta fuerint, ab eadem Sede petere omnino debeant, alioquin electio ipsa nulla sit, & electio aliquid jas non tribuant, sed Magistratus ipsius omnimoda dispositio ad dictam Sedem eo ipso devolvatur.

§. 9. Quodque idem Magister pro tempore existens, & Conventus, principalem ipsius Militie Sedem, ad quencumque locum, etiam maritimum, eis visum, consulta prius Sede Apostolica, & ab ea licentia, & facultate obtenta, transferre, habitumque suum regularem, ac etiam Crucem, etiam si de suis antiquis habitu, cruceque appareat, in eum meliorem, qui sibi videbitur, modum (citra tamen aliarum Militiarum, & Religionum præjudicium) reformare, in toto vel in parte, immutare, vel stabilire, ac innovare, regulamque, stabilimenta, & statuta dicte Religionis, & Militie, de consensu sui Protectoris, & aliorum Fratrum, vel definitorum, instituire, & reformare, seu de novo condere, cedere, & illas ac illa corrigere, & mutare (dummodo licita, & honesta, nec eidem Concilio contraria existant) toties quoties voluerint.

§. 10. Necnon idem Joannottus, & pro tempore existens magnus Magister, que-

cumque, quodcumque, & quascumque simplicia dumtaxat beneficia Ecclesiastica de jure patronatus laicorum, & fundatione, & dotatione existentia, & personale servitium in Cathedralibus, & Collegiatis non requirunt (accedente tamen consensu patronorum, de quorum juribus eis, ut præfertur, ex fundatione, & dotatione competentibus, per publica documenta, non autem alia probationum genera, coram pro tempore existentibus Vicario nostro in Urbe in spiritualibus generali, & Auditori Curie causarum Camere Apostolica, vocatis quorum interest, legitime constet, & sine præjudicio ea obtinentium, & ipsis cedentibus vel decedentibus) in Præceptorias, Commendas, Capellas, aut Ecclesias ipsorum Hospitalis, & Militie, perpetuo erigere, & instituire, dictaque sue Militie perpetuo incorporare, applicare, & appropriare; ac illarum fundatoribus, & dotoribus, jure patronatus, & presentandi dictis Magistro, & Conventui, vel eorum deputato personam idoneam, ac Præceptorias, domos, capellas, seu Ecclesias, & Hospitalia hujusmodi pro tempore vacantia, perpetuo præservare, seu etiam reservare, & concedere, & sic patronis presentatis, juxta stabilimenta dicte Religionis, Ordinariorum locorum & quorumvis aliorum consensu minime requisito, in illis instituire, ac alias illa conferre, & de eis providere possint: ita tamen quod debitus divinus cultus per personas idoneas, etiam si dicti Ordinis fuerint, ab Ordinario approbandas in eisdem exerceatur. Quodque confirmatio erectionis, & institutionis Præceptoriarum, Commendarum, Capellarum, aut Ecclesiarum pro tempore sic erectarum, ac illarum incorporationis, applicationis, & approbationis, necnon jure patronatus ad illas reservationis, & concessionis hujusmodi, si citra, infra, quatuor, si vero ultra montes beneficia hujusmodi consistant, infra sex menses a die quo facta fuerint, a Sede Apostolica impetrari debeat, alias illæ, & inde secuta quæcumque, nulla, & irrita, nulliusque roboris vel momenti existant; ac beneficia hujusmodi in eorum pristinam naturam esse censentur, & ab eadem Sede impetrari possint.

§. 11. Necnon quod Hospitalia, Leprosaria, & alia loca quæcumque, tam in Alma Urbe, quam in aliis quibuscumque terris, dominiis, & locis, sub invocatione Sancti Lazari leproforum hæctenus fundata, constructa, erecta, & instituta, & que in posterum fundari, construui, erigi, & institui contigerit, etiam si per Magistratum, Conventum, & Fratres hujusmodi recepta, aut possessa non sint, ubi ullo umquam tempore fuerint, sit, vel erit Hospitalitas leproforum, seu infirmorum Sancti Lazari muncipatorum, de qua legitime eorum locorum Ordinarius constet, etiam si jure patronatus laicorum sint, cum omnibus unionibus, annexionibus, incorporationibus, & applicationibus, illis pro tempore factis, Militie, & Hospitali Sancti Lazari hujusmodi subie-

licaque simplici beneficia de jure patronatus laicorum in Commendis capio ipsi Hospitali, & Militie incorporate, ac de eis personis idoneas providere, ut divinus cultus exerceatur.

Hospitalia, & alia loca quæcumque Hospitalis Sancti Lazari consecrati esse subiecta, que non per universitates, aut alias ecclesiasticas personas, sed per ipsos fratres rogantur, qui eidem Hospitali aliquo tempore per Magistratum, Conventum & defuitores imponendo singulis annis respondeant.

subiecta, & incorporata, & ad jus, & proprietatem, ac omnimodam dispositionem, institutionem, & collationem; moderni, & pro tempore existentis magni Magistri, & Conventus eorumdem, juxta ipsius Militie, seu Religionis stabilimenta (salvo tamen jure patronatus) pertinere censentur, prout alia etiam dicte Religionis, seu Militie Hospitalia, Capella, Oratoria, beneficia, & loca spectant, & pertinent, illaque per dicte Militie Fratres, (non autem per alias Ecclesias aut seculares personas, etiam Civitatum, terrarum, oppidorum, & villarum, Communitates vel Universitates) regi, & gubernari, & in signum recognitionis superioritatis dicti Hospitalis, de aliquo rationabili canone, seu censu per Magistratum, & Conventum, ac Definitorum generalis Capituli dicti Hospitalis imponendo, singulis annis respondere debeant, sine alicujus præjudicio. & dummodo in illis hospitalitas debita servetur, & cultus divinus nullatenus diminuatur, ac in illorum fundatione vel dotatione secus non fuerit ordinatum.

§. 12. Salvis tamen legitimis titulis, & prescriptionibus, & salva jurisdictione Ordinariorum, tam ea, que de jure communi eis competit, quam que ex decretis dicti Concilii Tridentini eisdem est attributa, præterquam in his casibus, in quibus Concilium prædictum expresse eximit, & exceptis Religionem Sancti Joannis Hierosolymitani, in quibus, & hæc Sancti Lazari Religio, postquam tamen in aliquo certo loco firmam Sedem Conventualem habere coeperit, & ibi Magister, & Conventus prefati resederint, pariter excepta, & exempta sit, & esse censetur, excepta taxatione pro Seminariis instituendis.

§. 13. Et insuper Milites, ac Presbyteri & Capellani Hospitalis, & Militie Sancti Lazari hujusmodi, nunc, & pro tempore existentes, ac eorum singuli, etiam coniugati, qui cum unica tantum, & virgine matrimonium contraxerint, unam vel plures pensiones annuas usque ad summam quintogenorum ducatorum auri de Camera novorum super quorumvis Cathedralium etiam Metropolitanarum, & aliarum Ecclesiarum, ac etiam Mensarum, etiam Patriarchalium, Archiepiscopalium, & Episcopialium, necnon etiam Monasteriorum, etiam Conventualium, Prioratum, Canoniatum, & præbendarum, dignitatum, personatum, administrationum, & officiorum, aliorumque beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura, secularium, & quorumvis Ordinum regularium, qualitercumque qualificatorum fructibus, redditibus, proventus, juribus, obventionibus, & emolumentis, ac distributionibus quotidianis, alias canonicè sibi assignatas vel assignandas, vel loco pensionum annuarum, omnnes, & singulos, ac quoscumque similes fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque, ac etiam distributiones quotidianas, usque ad dictam summam sibi reservatos, & refer-

Præservatio jurisdictionis Ordinariorum, & con tributa pro Seminariis.

Facultas percipiendi pensiones annuas usque ad sum. 500. duc. auri loco pensionum similium fructuum reservationes etiam conjugatis, qui cum una tantum, & virgine matrimonium contraxerint.

vandos, etiam si post illarum vel illarum reservationem, uxorem, unicam tamen, eamque virginem, ut præfertur, duxerint, ad vitam percipere, exigere, ac levare, ac in suos usus, & utilitatem convertere, libere, & licite valeant, & quo ad hoc, atque etiam pensiones, & fructus assignandos, & reservandos, una cum prioratibus, Præceptoris, & aliis beneficiis Hospitalis Sancti Lazari hujusmodi percipere.

§. 14. Et insuper idem Hospitalia S. Lazari, ac illius Prioratus, Præceptorie, domus, camera, Hospitalia, & loca quæcumque, necnon intra regularia dictorum Hospitalis, & militie loca degentes, Magister, Priores, præceptores, Milites, & persone, ac eorum subditi, vassalli, coloni, & servitores, nunc & pro tempore existentes, etiam Presbyteri curam animarum exercentes, (servatis tamen decretis Concilii Tridentini) quamdiu illa exercuerint, & in illorum obsequio fuerint, ac illorum ratione beneficiorum dicti Hospitalis S. Lazari tantum, non autem patrimonialia, res, animalia, prædia, domus, molendina, & bona quæcumque que obtinent, & possident, ac in futurum canonicè obtinebunt, & possidebunt, sub Beati Petri, & dicte Sedis, & nostra protectione, ac omni jurisdictione, correctione, onere, statutu, banis, dominio, superioritate, & potestate, juxta tamen terminos Concilii Tridentini, & salvis ejus decretis, quorumcumque Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcoporum, & Prælatorum, etiam lozorum, Ordinariorum, cum primum sedem Conventualem propriam habere coeperint, ut præfertur. Necnon ex nunc quorumcumque temporalium dominorum, quavis potestate, etiam Imperiali, Regali, & Ducali fungentium ac Universitatum, & illarum Regentium, etiam (præterquam dicti Hospitalis) Ordinariorum temporalium, ubicumque, tam citra, quam ultra montes, & mare constitutorum, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis existentium, illorumque Vicariorum, & Officialium, Locotentium, & Judicum, nunc & pro tempore existentium quorumlibet, necnon a solutione, & exactione passagii, arrearum, gabellæ, datii, tractæ, collectæ, procurationis, jucundii adventus, jurium, etiam Synodaliurn, censuum, & decimarum, etiam novalium etiam hortorum, pratorum, piscationum, & molendinorum, atque cujuscumque accessus, nullatenus directe vel indirecte prohiberi possint, & terrarum, quas per seipfos vel alios eorum nominibus, etiam colonos, arrendatarios, & emphiteutas excolunt, & de quibus fructus percipient ratione beneficiorum Hospitalis Sancti Lazari hujusmodi, & cujuscumque alterius oneris personalis, realis, seu mixti, ordinarii vel extraordinarii, ubicumque & quacumque causa, impositi vel imponendi pro tempore, liberi, & exempti, ac Nobis, & dicte Sedi immediate subiecti existant. Itaque Archiepiscopi, Episcopi, Prælati, Ordinarii, Vicarii, Officiales, Locate-

Religio S. Lazari ac eorum Vassalli, Coloni, & Servitores, etiam Presbyteri curam animarum exercentes, & eorum bona quæcumque præter patrimonialia sub protectione S. Sedis Apostolicæ, cum exemptione ab omni jurisdictione, correctione, onere, dominio, &c. quorumcumque Dominorum, tam spiritualium, quam temporalium, & a solutione cujuscumque alterius oneris personalis, realis, ordinarii, extraordinarii, &c.

(R)

Locatentes, & Judices in spiritualibus, etiam ratione delicti (dummodo illud non sit de atrocioribus) vel contractus, seu rei de qua agitur, ubicumque committatur delictum, in iure contractus, aut res ipsa consistat, si personae ipse intra regularia loca praedicta deest, & ibi aliquis a dicto Magistro, & Conventu ad id specialiter cum jurisdictione deputatus fuerit, postquam Conventus Hospitalis hujusmodi dictam Sedem habuerint, temporales vero Judices, & Domini praefati, etiam ex nunc, nullam in eos, vel ea, jurisdictionem, correctionem, seu potestatem (salvis tamen decretis Concilii Tridentini) exercere, aut excommunicationis, aliaque sententias, censuras, & poenas promulgare, aut etiam ratione personarum, vel rerum, animalium, ac bonorum (non tamen patrimonialium) ad aliquam solutionem pontium, fontium, murorum, seu etiam aliarum Ecclesiarum, quam dicte Religionis, etiam si forsitan habitus per abusum, seu alterius privilegium, aut negligentiam, etiam per longissimum tempus taliter observatum non fuerit. Quae omnia, etiam praescriptiones, nullo pacto, saltem in posterum obstant, quo minus exemptionibus, quibus alii Regulares consueverunt, Militia Militibus utantur, & eodem modo, quo illi uti possunt, eos coarctare, aut alii quicumque cuiuscumque Ecclesiasticae, vel mundanae dignitatis, aut praesentiae, status, vel conditionis existant, etiam in locis, & terris Sanctae Romanae Ecclesiae etiam immediate subiectis, & ad instantiam cuiuscumque Principis, seu Communitatis, sub excommunicationis lata sententiae, seu quadrupli, ultra damna, & expensis restitutionis poenis per contrafacientes eo ipso incurrendis eos in iudicio, vel extra super praemissis vel eorum usu, seu possessione vel quasi directe vel indirecte, quovis quaesito colore, vel ingenio, molestare, impedire, vexare, aut alias quomodolibet impetere praesumant, debeant, seu etiam valeant. Sed Priores, Milites, & aliae personae Hospitalis, & Militiae Sancti Lazari hujusmodi sic degentes, post firmatam dictam Sedem, de Iustitia coram solo Magistro, & Conventu, vel eorum deputato (alioquin, & interim, donec ipsam Sedem habuerint, coram Ordinariis locorum tanquam Sedis Apostolicae delegatis) respondere debeant. Et quicumque processus contra illos, vel eorum aliquem, per ipsos locorum Ordinarios, vel eorum Vicarios, alias quam ut praemittitur, seu quovis alios pro tempore facti, & quilibet, etiam excommunicationis, vel suspensionis, aliaque sententiae promulgatae, nulli, & invalidi, nulliusque roboris, & momenti sint.

§. 15. In delictis autem atrocioribus, inter magnum Magistrum, seu deputatos ab eo, ac locorum, tam in spiritualibus, quam temporalibus Ordinariis ita servetur; ut qui ex eis prevenierit, ejus sit in delinquentes jurisdictione.

§. 16. Nec aliqui ex Hospitalis, & Militiae S. Lazari Fratribus, donatis, servi-

toribus, vassallis, & colonis in prioratibus, commendis, domibus, Hospitalibus, leprosiis, aut aliis quibuscumque beneficiis, praediis, sive grangiis, quomodocumque a dicto Hospitali dependentibus, in quibuscumque locis, sub quorumcumque Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcoporum, Universitatum, Hospitalium, Rectorum Ecclesiarum limitibus, & jurisdictione constituti, decimas, aut canonicam portionem, seu caritativum subsidium, aut quartas nuncupatas, seu alias quascumque collectas, seu contributiones, tam ex antiquis Hospitalis S. Lazari, & beneficiorum hujusmodi culturis, quam ex recenter cultis novabilibus, alicui quovis modo solve reneantur, nisi prout alii regulares cuiusvis Militiae Milites, generalibus, vel specialibus circa hoc privilegii pacifice gaudentes, solve reneantur; a quibus omnibus exactionibus, atque etiam novo subsidio, carissimo in Christo filio nostro Philippo Hispaniarum Regi in suis Regnis per quoscumque Romanos Pontifices, Praedecessores nostros concessis, & canonica portione, seu quarta nuncupata in Francia Regnis imposita, necnon a quibuscumque aliis facultatibus, Regibus hujusmodi, & aliis Principibus, concessis, vel concedendis in futurum, omnia d. Hospitalis loca, necnon Ecclesiarum quomodocumque a d. Hospitali dependentium Fabricae, ad exemplum aliarum regularium Militiarum locorum, sint libera, & exempta.

§. 17. Et insuper quod praefati Magister, & Conventus, Priores, Praeceptores, aut quicumque alii ex dicti Hospitalis Fratribus, per quoscumque locorum, aut terrarum dominos, tam spirituales, quam temporales, etiam si Regali dignitate praefulgeant, etiam in terris S. R. E. ab extractione frumenti, ordei, vini, olei, leguminum, & quorumcumque fructuum, atque etiam pecuniarum, ex Prioratibus, Commendis, membris, domibus, grangiis, aliaque praefati Hospitalis locis provenientium, nullo unquam modo impediri possint quo minus praefata omnia, pro sua possessorum voluntate, in quacumque fidelium loca, ab omni pedagio, datio, seu tracta, ut praefatur, libera, & exempta valeant asportare.

§. 18. Et bona Magistri, Priorum, Praeceptorum, & Fratrum, ac aliarum personarum hujusmodi, tam acquisita, quam in posterum acquirenda, ex concessione Apostolica, vel magistrali, ex die emissae per eosdem Priores, Praeceptores, Fratres, & personas professionis, ab omnibus decimis, & aliis oneribus, similiter ad exemplum bonorum aliarum regularium Militiarum, libera, immunita, & exempta existant.

§. 19. Et quod qualibet querelae, quaestiones, lites, causae, & controversiae, quas ex nunc inter Fratres, & subditos Hospitalis, & Militiae S. Lazari, praesentes, & futuras, ex quibusvis occasionibus oriri, & moveri contigerit, quovis modo cum omnibus suis incidentibus, emergentibus, connexis, & annexis, ac omnium cuiusvis appe-

quartas, seu canonicam portionem, vel a caritativo subsidio, etiam concessis Regi Hispaniarum, ac quarta in Francia Regnis imposita.

Faciles extrahendi frumentum, & quoscumque alios fructus, & pecunias ex locis Militiae, & Hospitalis S. Lazari, illaque ad quoscumque fidelium loca sine datio, & bella asportandi.

Exemptio etiam pro bonis patrimonialibus post emissionem professionem.

Jurisdictione M. Magistri, & Conventus, seu eorum delegatorum inter personas Religiosas, & Militiae.

appellationis, (praeterquam in defectus, aut denegatae iustitiae, vel illati perperam contra stabimenta, & consuetudines dicti Hospitalis gravaminis casibus) remoto obstaculo per pro tempore Magistrum, & Conventum dicti Hospitalis, seu illos ex Fratribus, quibus ipse Magister, & Conventus id commiserint, etiam usque ad tertiam definitivam sententiam inclusive audiantur, necnon (juxta laudabiles consuetudines, & stabimenta Hospitalis hujusmodi, & alias prout juris fuerit) debito sine decendantur; omnesque & singuli Priores, Praeceptores, Milites, & Fratres Hospitalis praefati (postquam de mandato, seu auctoritate Magistri, seu Conventus praefatorum, in quibusvis ex praedictis contra eos intentandis causis, ad comparandum coram ipsis, & commissariis per eos, ut praefertur, deputatis, in locis quantumcumque ab eodem Hospitali remotis, citati fuerint) coram eisdem Magistro, Conventu, & Commissariis, prout contigerit, legitime comparere debeant, & teneantur, juri, & iustitiae (secundum stabimenta, approbationes, usus, & laudabiles consuetudines praefati Hospitalis) parituri.

Milites, & aliae personae Hospitalis praefati, qui contra eorum aliquem super quibusvis querelis, rebus, vel negociis, praeterquam in casibus praefatis coram alio, quam praefatis Magistro, & Conventu, ac per eos pro tempore datis Commissariis, in causam traxerint, & ad alium, quam ad eosdem appellationes quascumque interposuerint, causas hujusmodi prorsus perdant, reque, super qua contenderint, privati existant eo ipso.

Potestas & jurisdictione Magistri, & Conventus super personis, & rebus.

§. 21. Necnon modernus, & pro tempore existens Magister, & Conventus Hospitalis hujusmodi (juxta illius stabimenta, & laudabiles consuetudines, ac mores) in Prioratus, & Praeceptorias, domos, Hospitalia, membra, bona, & loca quaecumque, necnon quoscumque Priores, Praeceptores, Fratres, & personas Hospitalis, & Religionis hujusmodi, ac illorum vassallos, subditos, & servitores ubicumque, tam citra quam ultra montes, nunc & pro tempore constitutos, & commorantes (qui omnes Magistro, & subdelegatis ab eo, firmiter, tam personaliter, quam realiter, omni exceptione cessante, & quocumque a Nobis vel Sede praedicta obtento, vel obtinendo indulto, non obstante, parere, & obedire teneantur) plenariam, & omnimodam, etiam meri, & mixti imperii jurisdictionem, & superioritatem.

§. 22. Ipsique Magister contra rebelles, & suis mandatis non obedientes, etiam vigore litterarum Apostolicarum, etiam in forma Brevis, a Nobis, & Successoribus nostris pro tempore emanatarum, servatis quatuor terminis, ad docendum se paruisse, & satisfecisse in loco Conventus Hospitalis hujusmodi, post legitime executam primam citationem, ad multam, sive poenam personaliter, juxta mores, & stabimenta,

praedicta, seu etiam ad privationem habitus, & beneficiorum, domorum, & praediorum per eos obtentorum procedendi, vel etiam, si magis expedire videbitur, beneficia, domos, & praedia ipsa ad manus suas, seu receptorum dicti Hospitalis reducendi, & (donec ipsi inobedientes contumaciam purgaverint, & debita onera persolverint) pro suo arbitrio retinendi, illorum fructus, redditus, & proventus arrendandi, & percipiendi.

§. 23. Necnon omnes, & singulas causas, lites, & querelas (nondum tamen coram aliis iudicibus motas, & pendentes) super quibusvis dicti Hospitalis beneficiis, ac bonis, rebus, & pecuniis avariis, & Fratrum quorumcumque, in quibus inter se ipsos invicem, realiter, sive personaliter convenient, seu conveniunt, atque etiam in quibus ab aliis etiam clericis secularibus vel regularibus, aut laicis similiter conveniunt, etiam per deputatos ab eis, in locis, in quibus causae ipsae cognoscuntur, audiendi, & decidendi, eosque citandi, & quoties opus fuerit, inhibendi, etiam sub censuris, & poenis Ecclesiasticis, tam in curia praedicta, quam extra eam, facultatem habeant.

§. 24. Necnon illorum sententiae, & res judicatae per Priorem Ecclesiae dicti Conventus, etiam sub censuris, & poenis Ecclesiasticis contra condemnatos, tam realiter, quam personaliter executioni mandentur: ita quod alibi, quam in dicto Hospitali, aut extra illud ex Magistri, & Conventus commissione cognosci, & terminari nequeant.

§. 25. Nec a sententiis, per Judices dicti Hospitalis pro tempore latis, ad alium, quam Magistrum, & Conventum praedictos, seu Judices ab eis deputatos, in quavis instantia, neque a sententiis per ipsum Magistrum, & Concilium latis, alio quam ad generale Capitulum, sive per ipsum Hospitalis Fratres, sive per ipsos subditos, & vassallos, quoquo modo appellari possit: quin immo illi usque ad tertiam sententiam in eodem Conventu procedere teneantur.

§. 26. Et similiter, quod omnes sententiae, per eosdem Magistrum, & Conventum latae, omnes item commissiones, citationes, colationes, & omnia denique eorumdem scripta, ad omnes sine jurisdictioni subditorum, ac reliquorum etiam, quorum intererit, causas, lites, seu querelas coram ipsis pertractandas, directe exequi, & a nonnullis locorum, & terrarum dominis, etiam Regali, aut Ducali dignitate fulgentibus, aliqua ratione expediendi consensus, seu alio quovis quaesito colore in eorumdem executione impediri possint, servato tamen in eis exequendis Data ordine, ita quod eorum ultimam primis anteferi nequeant.

§. 27. Ac quod contra Clericos seculares, seu laicos, Prioratus, Praeceptorias, domos, cameras magistrales nuncupatas, & alia beneficia Hospitalis hujusmodi, eorumque res, & bona quocumque titulo, sine tamen consensu, & expressa licentia

Et advocandi singulas causas, lites, & querelas, quae inter ipsos Fratres & Milites oriuntur.

Et exequendi sententias, & res judicatae.

Appellationes a iudicibus de legatorum ad M. Magist. & Conventum, & ab eis ad Capitulum generale declarantur.

Omnes expeditiones, & executoriales Magistri, & Conventus exequuntur absque aliquo licentia, nec a quopiam possint impediri.

Facultas procedendi contra Clericos, seu alios indebitos occupantes loca, & bona Religiosis, seu non

1567. Solventes annuales censur...

Quilibet persona in dignitate ecclesiastica...

centia Magistrum, & Conventus praefatorum, indebite occupantes...

§.28. Necnon persona in dignitate Ecclesiastica ubilibet constituta...

Obtinentes beneficia Hospitalium...

§.29. Ac jura mortuorum, & vacantium, necnon arreariorum...

Facultas in omni ordine...

hujusmodi pro tempore obtinentes, illa solvere omnino teneantur...

§.30. Necnon quod Magister, Priores, Praeceptores, & dicti Hospitalis Fratres...

Magister Conventus, Priores, & Praeceptores...

§.31. Et ipsi Magister, & Conventus, necnon Prior Ecclesiae...

Magister, & Conventus quoscumque...

§.32. Necnon Magister, & Conventus, quoscumque, & singulos Priores...

Officiales omnes teneantur...

§.33. Ac tam Ecclesiastici, quam seculares Officiales...

Castro, & an nullum quatuordecim...

Castro, & an nullum quatuordecim...

§.34. Ac omnia, & singula, quae tamen sum non sum sortita sunt effectum...

Licentia apostolica...

§.35. Et interim (donec de illis dispossuerint) per se, vel procuratores...

Loca Religiosa non comprehenduntur...

§.36. Præterea, quod Prioratus, Praeceptorias, & membra...

§.37. Debeatque de illis per pro tempore existentem Magistrum, & Conventum...

Loca Religiosa, nisi per Magistrum...

§.38. Et exemptiones, Priorum, Praeceptorum, & Fratrum...

Exemptione concessa prioribus...

§.39. Quodque collationes, provisiones, commenda, uniones...

Loca Religiosa nonnulli in Religione...

§.40. Alienationes censuum, reddituum, jurium, jurisdictionum...

Alienationes non sunt, & que factae...

Revocatio juris patronatus, & facultas liberandi facta relictione.

Prohibitiore servationis pensionum super beneficiis diocesis hospitalium nisi in favorem Fratrum ejusdem Ordinis & Religionis.

Ad Parochiales & alios dicti Ordinis Ecclesias deputari possunt Fratres Capellani non obstante, quod per abusum, aut alias per longissimum tempus Presbyteri secularibus fuerint collatae, aut consecratae.

Fratres Capellani a Presbyteris secularibus non differunt, nisi

excommunicationis latae sententiae, & privationis beneficiorum obtentorum poenis, per contrafacientes eo ipso absque aliqua declaratione incurrendis, de cetero ne fiant; & si fiant, viribus omnino careant.

§.40. Et insuper, quod jurapatronatus, & praesentandi personas idoneas ad Prioratus, Praeceptorias, Hospitalia, membra, aliaque beneficia, & loca Hospitalis hujusmodi, a quadraginta annis citra acquisita, & in futurum acquirenda, ex quavis causa, praeterquam ratione fundationis, & juxta dispositionem Concilii Tridentini, nisi praevidentem cognitionem per locorum Ordinarios habenda, reperta fuerint ob maxime evidentem beneficiorum, & locorum hujusmodi necessitatem constituta esse ab eisdem Ordinariis, in totum revocentur, & restitudo patronis eo, quod ab ipsis propter ea datum fuerit, in pristinam libertatem reducantur, & ex tunc (sine tamen damno illa canonice possidentium) liceat Magistro, & Conventui praefatis, Prioratus, Praeceptorias, Hospitalia, membra, & beneficia hujusmodi conferre.

§.41. Et quod nulla pensio annua super alicujus Praeceptoriae, Commende, vel alterius beneficii Militiae hujusmodi fructibus, etiam ex resignatione in manibus Romani Pontificis, aut alia quavis probabili causa, nisi in personam dictae Religionis & Militiae, etiam per ipsum Pontificem reservari, neque Commende, & alia beneficia dictae Religionis pensionibus hujusmodi, aliter quam ut praefertur, onerari possint, & si pensiones desuper aliter assignari contingat, assignationes ipsae nullius sint roboris, vel momenti, nec titularum beneficiorum hujusmodi ad illarum solutionem teneantur, neque ad id censuris Ecclesiasticis, aliisque poenis compelli possint.

§.42. Et quod liceat Magistro, singulari, Prioribus, Praeceptoribus, Militibus, & Fratribus Hospitalis hujusmodi, Parochialibus, ac etiam sine cura Ecclesiis, vel earum Vicariis, seu Capellanis perpetuas, aut Capellas, vel Altaria, seu alia beneficia simplicia ad eorum collationem, provisionem, praesentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem, ratione Prioratus, Praeceptoriarum, & Camerae Magistratum nuncupatarum, domorum, & aliorum beneficiorum dicti Hospitalis per eos pro tempore obtentorum, de jure, statuto, consuetudine, fundatione, aut privilegio, seu alias quomodolibet spectantia, & pertinentia, & ab ipsis Prioribus, Praeceptoribus, domibus, Hospitalibus, & aliis beneficiis dependentia, seu illis annexa, & quae dudum Fratribus saltem Capellanis ejusdem Hospitalis ab eisdem Magistro, Prioribus, & Praeceptoribus, & aliis praefatis conferbantur, a longo tamen, & forsitan longissimo tempore citra, de cuius initio memoria hominum forsitan non existit, per ipsos Magistrum, Priores, Praeceptores, Milites, & Fratres per abusum, aut ex defectu Fratrum Capellanorum, vel aliarum personarum ejusdem Hospitalis ad

id idonearum, Clericis, seu Presbyteris secularibus collata, aut conferri, & per ipsos Presbyteros vel clericos seculares obtineri solita, cum primum per quamcumque dimissionem illa nunc obtinentium vacaverint, ea scilicet quibus presbyteratus ordo annexus est, non aliis quam Fratribus Hospitalis hujusmodi Capellanis nuncupatis, qui a Militibus presbyteris, seu clericis, nisi quo ad gestationem Crucis, vel habitum dicti Hospitalis ad pectus non differunt, dummodo si Presbyteri, aut in ea aetate constituti, ut ad ordinem Presbyteratus promoveri possint, & ad id alias, etiam juxta dispositionem Concilii Tridentini, idonei, & habiles sint: reliqua vero ceteris Fratribus Militibus conferre, ac alias de illis providere, & disporre.

§.43. Ipsique Fratres, quibus beneficia hujusmodi contigerint, illa, si sibi canonice alias conferantur, aut eligantur, praesententur, vel alias assumantur ad illa, & instituatur in eis, recipere, & in titulum, etiam quoad vixerint, retinere.

§.44. Et quod Presbyteri, qui in dicta Religione professionem non emisserint, nisi de expressa licentia, vel consensu Magistri, seu Priorum, Praeceptorum, vel Fratrum, quos id tangeret, ad deservendum Parochialibus, & aliis Ecclesiis, ac Capellanis Hospitalis hujusmodi, Capellani ejusdem Religionis, vel in defectum eorum Presbyteri in ea non professi, dummodo tam hi, quam illi (ut praefertur) idonei sint, & juxta decreta Concilii Tridentini hujusmodi, per locorum Ordinarios ad requisitionem, seu praesentationem dictorum Priorum, Praeceptorum, & Fratrum, ad quos id pertinetur competent fuerit, absque aliqua exceptione, & oneris impositione, recipi, & admitti debeant.

§.45. Quodque illi dumtaxat Privilegiis dicti Hospitalis concessis gaudeant, qui a praefato Magistro, seu de eius licentia habitum susceperint, & professionem emisserint, seu de habitu suscipiendo, & professione hujusmodi emittenda infra certum tempus aetati fuerint.

§.46. Nullusque Priorum, Praeceptorum, & Fratrum praefatorum, absque mandato, seu licentia praefati Magistri, aut saltem sui Prioris, seu Procuratoris ipsius Hospitalis in Romana Curia existentis, privilegii praedictis in eadem Curia uti valeat, nec illa absque hujusmodi licentia vagantibus suffragentur.

§.47. Ac manus violentae in eos qui ad Ecclesias, seu Domos ejusdem Religionis pro sua salute confugerint, per quempiam iniici nequeant, sub excommunicationis latae sententiae poena.

§.48. Licet etiam Joannotto, & pro tempore existenti Magistro, & Conventui praefatis, in singulis Prioratibus ipsius Hospitalis unum Vicarium cum facultate conferendi Praeceptorias, & Domos Hospitalis hujusmodi, deputare, ac pensiones, seu responsiones, & onera super domibus, Praeceptorias, Leprosariis, & aliis beneficiis

Fratres Militibus, quibus beneficia conferuntur, in titulum ea quo ad vixerint retinere possunt. Parochialibus & aliis Ecclesiis nominis per Capellanos Ordinis, etiam non professos, in defectum praefectorum, deserviant, qui praesentati ab Ordinariis ad requisitionem Magistri, &c. admittantur.

Privilegiis religionis dumtaxat gaudent, qui habitum susceperint, & intra certum tempus professionem emisserint. Qui gaudent his privilegiis.

Non iniiciatur manus violenta in confugientes ad Ecclesias, religionis.

Facultas deputandi Vicarium, cum facultate conferendi beneficia.

Ho

Et Procuratorum generalem in Romana Curia, cum potestate conferendi beneficii in etiam reservata, ad vota, etiam in titulum perpetui beneficii, vel ad nutum, aut amovibilitatem, etiam per viam perpetuae uti autis.

Et concedendi auctoritates ad resignationes.

Facultas spectandi in eorum Parochialibus quoscumque, etiam interdictos dummodo &c.

Exigendi domus, & legata.

Recipiendi quocumque Ecclesiastica sacramenta a quocumque Catholico Antistite.

Defertendi quocumque Anno, ubi que locorum.

Hospitalis hujusmodi imponi solita a quibuscumque, etiam Clericis secularibus illa in Commendam obtinentibus, eorumque Colonis, & Inquilinis, etiam laicis, eo modo, quo a Fra. dicti Hof. exiguntur, exigere.

§.49. Ac in Romana Curia Procuratorem generalem cum generali, vel speciali, aut limitata potestate, & facultate constituere, seu deputare; & in eadem Curia per se, seu dictum Procuratorem quocumque ejusdem Hospitalis beneficia quocumque qualitate existentia quomodolibet, praeterquam per resignationem in manibus nostris, & Successorum nostrorum Romanorum Pontificum pro tempore, aut per obitum, seu alias quomodocumque apud Sedem vacantia, juxta ipsius Hospitalis, & Militiae stabilitate, libere conferre, & de illis, de quibus jam depositum fuit de novo, de aliis vero beneficiis hujusmodi, si illa tamquam privata praedia in titulum perpetui beneficii Ecclesiastici, seu etiam ad nutum, aut amovibilitatem uni, vel diversis personis assignari solita sint, juxta solitum hujusmodi, pro beneficiorum eorumdem natura, aut etiam, si expediverit, per viam perpetuae unionis, libere disporre, ita tamen, quod beneficia Presbyteris destinata, nullatenus Militibus, seu Fratribus Capellanis in Presbyteratus ordine, aut tali aetate, qua ad illum canonice promoveri possint, constituitis dumtaxat conferantur.

§.50. Necnon Antianitates, tam generales, quam speciales super eisdem beneficiis Fratrum ejusdem Hospitalis, quae eo ipso Apostolica auctoritate confirmata, & approbata censentur, concedere: ac resignationes dictorum beneficiorum recipere, & admittere.

§.51. Necnon Coemeteria in eorum Parochialibus Ecclesiis habere, & quorumcumque Christianorum cadavera, etiam si interdicti forent, (dummodo interdictio causam non dederint) salvo jure, si quo Cathedrali Ecclesiae, aut alteri Parochiali ratione Quartae funeralis debitum fuerit, absque alio onere, & solutione Episcopo facienda, recipere, & sepelire.

§.52. Legata, & donata, tam inter vivos, quam qualibet ultima voluntate exigere, & percipere.

§.53. Necnon Prioribus, Praeceptoribus, Militibus fratribus, & personis praefatis intra Regularia dicti Hospitalis loca degentibus (de suorum Superiorum licentia, aliis vero quo ad confirmationem sine Dicecesani, quo ad alia vero sine Parochialium Ecclesiarum, intra quorum limites eos degere contigerit, praesudicio, & servatis decretis Concilii Tridentini) liceat quocumque Ecclesiastica Sacramenta a quocumque maluerint Catholico Antistite, sive alio illicite administrante, gratiam, & communionem dictae Sedis habentem, nihil oblato, vel soluto recipere.

§.54. Et tam ipsis, quam eorum familiaribus Arma quocumque, & ubicumque locorum pro sua defensione, & hostium dictae Sedis offensione gestare.

Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

§.55. Liceat similiter Capellanis ejusdem Hospitalis, Priorum, Praeceptorum, Militum, Fratrum, personarum, vassallorum, subditorum, & familiarium praefatorum intra hujusmodi loca degentium, Confessiones audire, & poenitentiam salutarem eis injungere, ac Eucharistiae, & alia Sacramenta Ecclesiastica ministrare, necnon tempore Interdicti, dummodo illi causam non dederint, excommunicatis, & interdictis exclusis, clausis januis, & submissa voce, Missas, & alia divina Officia celebrare.

§.56. Quilibet autem Christianifideles in quibusvis Civitatibus, locis, Dicecesibus, praepositorias, Domo, & Hospitalia, sub dependentia, & subiectione dicti Hospitalis, & Militiae, per ejus Fratres, & Milites obtinentia, quae illidem privilegiis, immunitatibus, indulgentiis, concessionibus, & indultis, quibus aliae dicti Hospitalis praepositoriae, Domo, & Hospitalia utentur, fruuntur, & gaudent, utantur, potiantur, & gaudeant, assignata illis congrua dote, Ordinarium locorum, & quorumvis aliorum licentia minime requisita; & nulla praeterea (nisi usquequo Magister, & Conventus Hospitalis hujusmodi propriam Sedem Conventualem in aliquo certo loco habuerint) in illis Ordinariis ipsis jurisdictione, aut oneris imponendi facultate reservata, construi, & erigi faciendi, plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem habeant.

§.57. Ac quod pariter liceat omnibus Prioribus, Praeceptoribus, ceterisque Militibus, ac Fratribus, & Ministris etiam Presbyteris, & beneficiis ejusdem Religionis, & Militiae, de quibuscumque, tam stabilitibus, quam mobilibus bonis, pecuniarum summis, gemmis, & lapidibus pretiosis, aliisque rebus cujuscumque qualitatis, & quantitatis, ac valoris existant, per eos etiam ratione beneficiorum Ecclesiasticorum dicti Hospitalis dumtaxat, per eos obtentorum, ac alias undecumque, & quomodolibet, acquisitis, & ad illos quovis modo spectantibus (dummodo quintam illorum partem Conventui praefato relinquunt) inter quoscumque consanguineos, filios etiam spurios, & alios illegitimos, aliasque quantumvis incapaces personas testari, ac alias etiam per codicillos, donationes inter vivos, causa mortis, & alia, quocumque via, prout sibi videbitur, disponere, ac illa in pias, & non pias, alias tamen licitas causas erogare.

§.58. Priori autem Ecclesiae dicti Conventus pro tempore existenti, quoties sibi placuerit, Missam, & alia divina Officia, in praefata, aliisque dictae Religionis Ecclesiis, in habitu Pontificali, cum mitra, & baculo pastorali celebrare; ac post Missarum solemniam (dummodo non sit praesens aliquis Catholicus Antistes, vel de illius consensu) ibi benedictionem Christi populo impartiri.

§.59. Et insuper, quod nullus ex Magistro, & Militibus, ac Fratribus pro tempore existentibus, aliisque personis dictae

Mili-

Exigendi praepositorias, domo, hospitalia absque licentia Ordinarii locorum, quae gaudent privilegiis, & in quibus Ordinarii nulla fit jurisdictione.

Facultas testandi omnibus etiam ministris presbyteris, & beneficiis, de quibuscumque bonis, & ex fructibus beneficiorum acquisitis, & inter quotam, & in quibus duntaxat partem hospitalis relinquunt.

Calculandi in habitu Pontificali, votandi benedictionem, dummodo non sit praesens aliquis Antistes, & cum de illius licentia.

Militibus, & aliis non incurrent peccatum mortale

1567. Nisi propter in obedientiam, & contumaciam pluries commissam, & rebellionem a Religione.

Præsumptio religionis temporarie suspensionis habet, & profectio, atque in articulo mortis habet facultatem eligendi Confessorum, a quo recipiant in eligendis prælatum, &c.

Nostrum tendit suo peccato excommunicationis incurre dare de locis factis Hospitalibus, & Militia.

Priores & Praeceptores in Domibus Palmarum & per eas Ordines possunt de consensu Ordinariorum confessiones audire, & cum confitentibus Indulgentias, & cetera ad eadem illis impartiri.

Militie, & Religionis, propter ejus Regularum, Capitula, & Statuta, nunc & pro tempore edita, non observata, vel minus rite adimpleta, in peccatum mortale incidat, præterquam propter inobedientiam, & contumaciam pluries commissam, & contumaciam, & ab ipsa Religione rebellionem, & excommunicationis poenae sibi impositae, ac alios casus, peccatum hujusmodi ex divinis præceptis, sacrisque Canonibus generantes.

§.65. Et quod ipsi Milites, & alia ejusdem Militie persone, qui tempore suspensionis habitus, & Professionis eorum Regularum emissionis, atque in articulo mortis constituti, de peccatis suis corde contriti, & ore confessi fuerint, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem, cum facultate etiam eligendi sibi dicto tempore professionis, & mortis, confessorum ab Ordinario tamen approbatorum. Ac tam Milites, & persona præfata quam quavis alii utriusque sexus, qui Ecclesias domorum, & aliorum locorum Hospitalis hujusmodi, ubicumque existentes, singulis diebus Festivitatum, que in honorem D.N. Jesu Christi, & Beatissimæ Mariæ Virginis ejus Matris, annuatim celebrantur, a primis Vesperis usque ad occasum, solis Festivitatum hujusmodi, devote visitaverint, & pro pace inter Principes Christianos conservanda ter orationem Dominicam, & totidem Angelicam salutationem recitaverint, septem annorum, & totidem quadragenarum, de injunctis eis poenitentis relaxationem consequantur.

§.61. Necnon quod Notarii, qui rogati fuerint de testamentis, vel ultimis voluntatibus, in quibus aliquid disponi contigerit in favorem, & commodum Hospitalis, & Militie, sub excommunicationis poena dispositionem hujusmodi, quanto citius commode poterunt, Magistro, & Conventui dicti Hospitalis, vel alteri, per quem id poterit ad ipsorum Magistrum, & Conventum notitiam pervenire, intimare curent.

§.62. Necnon quod Priores, & Praeceptores quorumcumque Hospitalium, & domorum a dicto Hospitali S. Lazari dependentium, & illud in caput suum recognoscentium, in die festo Dominicæ Palmarum, & per ejus octavam, si in sacerdotio constituti fuerint, per se in suis Hospitalibus, ac domibus præfatis tantum, confessiones quorumcumque de consensu Ordinariorum locorum audite, & cum hujusmodi consentientibus quibuscumque facultatibus, & indulgentiis, ad peccatorum remissionem, eis auctoritate Apostolica concessis, uti, ac eadem illis (de licentia tamen expressa Magistrum pro tempore existentis, & Conventus præfati Hospitalis, singulis annis renovanda) impartiri, iidemque, aut etiam si in presbyteratus ordine constituti non sint, aliam, vel alios probos, & idoneos presbyteros, seculares, vel cuiusvis Ordinis Regulares per locorum Ordinarios approbatos, ad id deputare plene, & libere possint; aliis vero temporibus sint si-

cut alii sacerdotes nullam a Sede prædicta facultatem habentes.

§.63. Possint etiam Nolas, seu Campanas porcis, seu aliis quibuscumque animalibus, quæ eidem S. Lazaro offerri contigerit, appendere, seu aliqua nota subsignare.

§.64. Necnon quod durante quacumque suspensione temporali indulgentiarum, gratiarum concessarum, vel in posterum concedendarum, Indulgentiæ prædictæ, ac omnes facultates, & gratiæ eisdem Hospitali, illiusque Magistro, Conventui, Fratribus, & Membris per Sedem præfata concessis non intelligantur suspensæ, sed in suo pristino, & vero valore, & firmitate existant, & permanent.

§.65. Necnon ut liceat ipsis Fratribus, in eorum Ecclesiis Missas, & alia quaecumque divina Officia legere, vel etiam alta voce celebrare, vel per alios presbyteros idoneos celebrari facere: ac omnibus, & singulis Christianis fidelibus, & leprosis pauperibus infirmis in dictis Hospitalibus, pro tempore degentibus Ecclesiastica Sacramenta ministrare, ac eorum, & sine tamen cuiuscumque præjudicio aliorum quorumcumque fidelium corpora mortuorum id eligentium & petentium in Cemeteryis, & Ecclesiis dictorum Fratrum Ecclesiasticæ tradere sepulture.

§.66. Ac Verbum Dei debitis, & congruis temporibus, in Parochialibus quidem Parochianis, & populo, in aliis vero Ecclesiis ipsorum pauperibus ipsis, ac leprosis hujusmodi per se ipsos, si suorum Superiorum licentiam habuerint, atque ab ipsis de vita, moribus, & scientia examinati, & approbati fuerint, petita ab Episcopis, intra quorum Diocesim fines Ecclesiæ ipsæ constituta fuerint, benedictione, proponere: & si legitime impediti fuerint, per alios idoneos, superiorum suorum, & eorundem Episcoporum licentiam habentes, & in omnibus juxta formam Concilii Tridentini, proponi facere.

§.67. Et insuper, quod modernus, & pro tempore existens Magnus Magister, & Conventus; ac singuli Milites, & alie persone Hospitalis, & Militie hujusmodi postquam præfata Sedem Conventualem firmaverint, ut præmissum est, omnibus, & singulis Privilegiis, immunitatibus, jurisdictionibus, exemptionibus, etiam per viam exceptionis in ipsa onerum impositione, dispensationibus, indulgentiis, concessionibus, dispositionibus, honoribus, gratiis, libertatibus, favoribus, antelationibus, restitutionibus, reintegrationibus, & aliis quibuscumque gratis hucusque S. Joannis Hierosolymitani, S. Jacobi de Spata, S. Stephani Militiis, ac S. Spiritus in Saxia de Urbe, & S. Antonii Viennensis Hospitalibus, Religionibus, & Ordinibus, eorumque locis, personis, rebus, bonis, per quoscumque Romanos Pontifices, etiam Prædecessores nostros, ac etiam per Nos, & Sedem prædictam, seu Concilia generalia, vel alios quoscumque, in genere, vel in specie, etiam ad Imperatorem, Regum, ac aliorum Prin-

Facultas appendendi campanas, vel subsignandi animalia S. Lazari oblata, Indulgentiæ, & gratiæ Sancti Lazari non intelliguntur suspensæ.

Facultas celebrandi divina Officia, Sacramenta ministrandi, ac eorum, & sine tamen cuiuscumque præjudicio aliorum quorumcumque fidelium sepeliendi.

Verbum Dei predicandi.

Concessio quorumcumque aliorum privilegiorum, gratiarum, exemptionum, & aliarum facultatum concessarum Hospitalibus, & Militiis Sancti Joannis Hierosolymitani, S. Jacobi de Spata, S. Antonii Viennensis, S. Spiritus de Urbe, & Sancti Stephani in Tuscia.

Principum instantiam, vel Motu proprio, aut alias quomodolibet hætenus concessis, quibus Hospitalia, Religiones, & Militie hujusmodi, eorum Magni Magistrum, Conventus, & Fratres Milites utantur, potiuntur, & gaudent, ac uti poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter, absque ulla penitus differentia (citra Indulgentias quaesuarias) uti, potiri, & gaudere in omnibus, & per omnia, libere, ac licite valeant, perinde ac si ea omnia & singula, prout illis concessa fuerunt, eorumque omnium, & quorumcumque literarum desuper quomodolibet confectarum tenores hic de verbo ad verbum inferrentur; ita quod super illis, vel eorum occasione per ipsos Ordinarios, aut quosvis alios molestari, perturbari, vel inquietari non possint, dummodo moderatioribus, & limitationibus præscriptis, Concilio Tridentino prædicto non repugnet; & per hoc dictis Hospitalibus, & Militiis, ac juribus cujuslibet alterius tertii non præjudicetur, ac (quo ad exemptiones, & jurisdictionem Ordinariorum, tam ea quæ de jure communi eis competit, quam quæ ex decretis dicti Concilii Tridentini eisdem est attributa, semper salva existat. Præterquam in iis casibus, in quibus Concilium præfatum expresse excepit, & exemit Religionem S. Joannis Hierosolymitani, in quibus, & hæc S. Lazari Religio, & Militia (præterquam quo ad Seminarii contributionem, excepta, & exempta pariter intelligatur.

§.68. Præterea, quod tam præsentium quam aliarum quorumcumque literarum Apostolicarum, seu earum transumptorum, ac mandatorum Magistrum, & Conventus præfatorum publicatio, & affixio in singulis Prioratibus, Præceptoribus, membris, & Beneficiis Religionis hujusmodi factæ, perinde ardeat, ac si contra contentos sub eisdem personaliter factæ essent, facta tamen in præmissis diligentia de illis personaliter reperendis in dictis locis.

§.69. Quodque verbis, in ipsorum Magistrum, & Conventus literis, circa singulorum Fratrum Militum dicti Hospitalis professionis emissionem, habitus susceptionem, debitorum, & obsequiorum præstationem, plena fides adhibeatur.

§.70. Et nihilominus, quod si quisquam Priorum, Præceptorum, Militum, & Fratrum dicti Hospitalis, ac quicumque alius qui professionem per Fratres dicti Hospitalis emitti solitam emisit, quodcumque pro servitiis Religionis, aut alias evocatus, seu in solutione jurium communis Terrarum morosus fuerit, & citatus coram dictis Magistro, & Conventu personaliter non comparuerit, ac illis obedientiam, aliaque jura debita non præstiterit, tempore sibi ad id præfigendo elapso, canonico impedimento cessante, habita dignitate, administratione, & beneficio, ac quocumque honore, & officio alias juxta formam stabilimento- rum, & privilegiorum prædictorum, per Magistrum, & Conventum præfatos privari possit.

Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

§.71. Nec ulla derogatio, aut exemptio, realis vel personalis, seu alia gratia præservativa, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus quomodolibet pro tempore facta, seu concessa, contra præmissa valeat, nec Magister, & Conventus præfati illis parere teneantur: sed illis non obstantibus, de Prioratu, Præceptoribus, Dignitate, Officio, vel Beneficio sic per privationem hujusmodi vacante, juxta stabilita, & alia præmissa, libere disponi, aut alia alias per eum, vel eos, ad quem, seu quos antianitatis, vel alio jure pertinet, acceptari possit.

§.72. Necnon quod præmissis etiam per quascumque literas Apostolicas, etiam quavis clausulas generales, vel speciales, etiam derogatorias derogatorias, effiacioresque, & insolitas, ac etiam irritantia decreta, sub quacumque verborum expressione in se continentia, nullatenus derogari possit, nec quo ad illa derogatum, censetur, nisi tenor illarum de verbo ad verbum nihil penitus omisso insertus, & hujusmodi derogationes consistorialiter factæ, & per teinas distinctas literas eundem tenorem continentia, tribus distinctis similibus vicibus Magno Magistro, & Conventui præfatis intimata, & insinuate fuerint, ac ipsorum Magistrum, & Conventus ad id expressus accedat assensus: & aliter factæ derogationes nemini suffragentur, ac Magister, & Conventus præfati ad parendum literis derogatoriis hujusmodi, & decretis super illis processibus, ac illorum executoribus, & subexecutoribus, eorumque mandatis, & monitionibus minime teneantur, sed literarum hujusmodi executionem omnino impedire, nec ratione resistentiæ censuris Ecclesiasticis per eosdem, executores, vel subexecutores latis innodari possint.

§.73. Et sic in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, & causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & cuilibet eorum quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiti debeat. Et quicquid fecerit super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane sit.

§.74. Et quo ad præmissa non obstantia omnia, quæ dictus Pius IV. Prædecessor in dictis literis voluit non obstat.

§.75. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum ratificationis, statutorum, ordinationum, revocationis, cassationis, irritationis, annulationis, evacuationis, & decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursum.

Datum Romæ, apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, septimo Kal. Febr., Pontificatus nostri Anno II.

X x 2 Refer-

Nulla exemptio valeat adversus obedientiam Magni Magistrum, quo minus vocati competerent teneantur. Sed Magister, & Conventus possunt disponere de beneficiis vacantibus per privationem.

Clausula hætenus concessarum præservativa.

Decretum irritans, & clausula sublata, &c.

Clausula derogatoria.

Sancio pernales.

Dat. P. An. II. die 26. Januarii.

XLIV.

Reservatio Beneficiorum propter crimen...

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa hujus Constitutionis.

CUM ex Apostolatus officio Nobis...

Reservatio omnium beneficiorum...

§.1. Præmissorum itaque consideratione...

Declaratio quod in impetrationibus...

§.2. Declarantes omnes, & quascumque...

quibusvis clausulis, & decretis comprehendi...

Decretum irritans.

§.3. Si que per quoscumque Judices, & Commissarios...

Forma publicandi, que mox sequitur.

§.4. Volumus autem quod presentes littere...

Fides exemplorum.

§.5. Et quia difficile foret presentes ad singula...

Nulli ergo, &c. Datum Romæ apud S. Petrum...

D. P. An. II. die 27. Januarii.

XLV.

Revocatio Indulgentiarum quomodolibet concessarum...

Vide Concil. Trid. sess. 21. cap. ult. ubi abolito...

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

ET si Dominici gregis salutem semper intenti...

Procuratum.

Causa revocationis.

flori studio Nos præcavendum esse centesimus...

§.1. Sane cum ad auditum nostrum ex diversis mundi partibus...

Revocatio indulgentiarum...

§.2. Nos qui Deo propitio gregis Dominici...

gitione cupimus ipsi Deo reddere acceptabilem...

suandi, & pro quibus conferendis...

Prohibito deputandi...

§.3. Et insuper perpetuo hac nostra vilitate...

Decretum irritans.

Executores deputati.

Clausula derogatoria.

stras, & ejusdem Romani Pontificis pro tempore existentis, locorum Ordinarius, vel eorum in spiritualibus Vicariis, seu Officialibus derogationem presentis nostre Constitutionis illius tenore, de verbo ad verbum inserto expresse continentes.

§.4. Nos enim ex nunc irritum decernimus, & inane quicquid fecus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, contumare debeat.

§.5. Mandantes in virtute sancte obedientie omnibus, & singulis Venerabilibus Fratribus nostris Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, quatenus in Civitatibus, & Diocesis suis, presentes nostras literas publicare, & observare debeant; rogantemque omnes, & singulos Principes seculares, & alios Dominos, & Magistratus temporales, eisque per viscera misericordie Domini nostri Jesu Christi in remissionem peccatorum suorum iniungentes, quatenus in premissis eisdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis assistant, & suum auxilium, & favorem præstent, cum auxilio brachii secularis.

§.6. Non obstantibus premissis, ac quibusvis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon fabricæ Ecclesiæ, Hospitalium, Monasteriorum, Militiarum, Confraternitatum, Ordinum, Capitulum, Conventuum, aliorum locorum prædictorum, & quorumvis illorum membrorum, Ecclesiarum, etiam Cathedralium, & Metropolitanarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, & præsertim S. Joannis, & S. Lazari, ac S. Spiritus in Saxia Hospitalium, necnon S. Antonii de S. Antonio, & Sanctorum Nicolai, & Bernardi Montis Jovii Monasteriis, ipsorumque Monasteriorum Hospitalibus, singulorumque eorum Conventibus, Superioribus, & personis præfatis, per quoscumque Rom. Pontifices Prædecessores, ac Nos, & Sedem Apostolicam, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis derogationibus, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam Motu simili, & ex certa scientia, ac quavis etiam imperiali, vel Regali consideratione, vel instantia, & alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illo- rum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, non autem per clausulas generales, idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent presentibus, pro-

sufficienter expressis habentes, Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus specialiter, & expresse derogamus, & sufficienter derogatum esse volumus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus, communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§.7. Volumus autem quod presentes litteræ in Cancellaria nostra Apostolica, & acie Campi Floræ de more publicentur, & inter Constitutiones perpetuo valituras describantur.

§.8. Et quia difficile foret eadem presentes ad singula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod eorum transumptis, &c.

Nulli ergo omnino &c. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1567., sexto Idus Februarii, Pontificatus nostri Anno II.

XLVI.

Confirmatio gratiarum, & indultorum, Congregationis Clericorum Regularium Theatorum, cum aliorum Privilegorum enlargemente.

De hujus Congregationis institutione, & aliis ejus gratiis videnda est Const. X. Clem. VII. Exponi. Tom. IV. Par. I. fol. 47. & alia Const. ejusdem XLVI. Dudum. fol. 104.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuum rei memoriam.

AD immarcescibilem vitæ æternæ coronam, ad quam fortes Christi athleta non adversus carnem, & sanguinem præstantes, sed contra spirituales antiqui hostis nequitas, & hujus mundi tenebrarum principatus, assiduo fidei clypeo, & scuto bonæ voluntatis armati, lumbisque præcinctis colluctantes, rejectis vanitatibus, & illecebris indeesse aspirant, & quo optatum finem tutius consequantur, Religionis arcem, unde inimicorum insultibus, dante Domino, securius resistere, & hostilia tela propulsare queant, animosè ascendunt, elevantes oculos mentis nostræ, paternæ pietate, & benevolentia ex nostri Pastoralis Officii debito non ab re jugiter inducimur, ut tranquillo eorum statui, quantum cum Deo possumus prompte consulamus, & his que propterea facta esse dignoscuntur, auctoritatis nostræ adiciamus firmitatem, aliasque desuper opportune provideamus prout personarum, & temporum qualitate, pensata, conspiciamus in Domino salubriter expedire.

§.1. Dudum siquidem fel. rec. Clemens Pa-

Iusto publicandi.

Fides transumptorum.

D.P. An. II. die 8. Febr.

Proœmium.

Clemens VII. illam Congregationem approbavit, ut in rubr. Et in alia Bulla ibidem cit. privilegia concessit.

Paulus III. decrevit quod major pars Vocatum Capituli, ubique representaret totum Capitulum cum omnino: la potestate super Præpositos, & alios, sed ejus Bulla non potest nisi sic fuerit telatam.

Et Vocatum numero pari existentem, ibi esse Capitulum ubi vocalium esset antiquior.

Et d. Capitulum si esset superius necessitatis & Superiorum translationibus &c. providendi.

Qui Superioris anno darent.

Præpositorum que & eorum Loca tenentium eademque esset auctoritas, & tempus administrationis non computaretur nisi non Prælatu- ra. Et Præpositus in vacantibus Capit. Præpositus Congregationis, dat auctoritatem.

Papa VII. Prædecessor noster sibi pro parte, &c. Omittitur quia hac Bulla est quæ citatur in rubr.

§.2. Et deinde pro eadem parte, eidem Clementi Prædecessori etiam exposito, quod ipsi, &c. Omittitur quia ipsa Bulla est citata in rubr.

§.3. Ac postmodum recol. mem. Paulus Papa III. similiter Prædecessor noster viva vocis oraculo eidem Paulo IV. Prædecessori qui etiam tunc in minoribus constitutus tit. S. Sixti Presbyter Card. erat per eundem Paulum III. Prædecessorem facto, eidem Congregationi Clericorum Regularium inter alia. Quod major pars habentium vocem in Capitulo, in quocumque loco commoraretur, representaret totum Capitulum Congreg. Clericorum Regularium hujusmodi; & ubicumque vocalium major pars foret, semper representaret Capit. Generale, & haberet in ipsa Congregatione Clericorum Regularium super Præpositos omnes, & Superiores Sacerdotes, & alios profesos in spiritualibus, & temporalibus, post Sanctam Sedem Apostolicam cui immediate subiciebantur, supremam jurisdictionem, & potestatem, donec Capitulum Generale solemniter celebraretur.

§.4. Et si vocales in Ecclesiis, & locis eorumdem Congregationis Regularium pares numero forent, ibi ex gratia, & privilegio intelligeretur adesse Capitulum representans Generale, ubi foret vocalis, qui antiquior esset omnibus aliis vocalibus, qui in locis particulacibus pares numero forent.

§.5. Capitulumque hujusmodi haberent in prædictis Congregatione Clericorum Regularium jus supremum: & quocumque in Ecclesiis, & locis prædictis, omnibus casibus, & necessitatibus providere possent; & maxime superveniente causa de Superiore cassando, transferendo, & de novo creando, quocumque nomine appellaretur, ut in spiritualibus, & temporalibus libere administraret.

§.6. Quodque tempus suæ administrationis non posset ultra annum prorogari, & omnibus Congregationis Clericorum Regularium gaudere privilegiis.

§.7. Et generaliter quicquid posset Propositi per Privilegia, possent etiam eorum Locatenentes. Et si ille, qui ut Superior administrasset, in Præpositum erigeretur, tempus, quo sine titulo Præposituræ administrasset, non impediret quo minus posset sicut ceteri Præpositi usque ad triennium, confirmari.

§.8. Ac etiam tempore, quo contingeret, per lapsum anni officia Præpositorum vacare, supradictum Capit. scribere possent Præpositis sub hac, vel simili forma. Licet officium Præposituræ, tunc tali die vacaret, tamen ut Superior non desitas in spiritualibus, & temporalibus libere, ut antea administrare, donec aliter fuerit provisum, provisioque suam sortiatur effectum.

§.9. Necnon quod antiquior in voce,

qui in loco esset, succederet ipso jure Præpositura vacanti per lapsum anni, cessum, vel decessum Præpositi, & gauderet omnibus privilegiis Congregationis Clericorum Regularium hujusmodi, donec per Capitulum Generale, vel representans Generale de alio Superiore, vel aliter provideretur, & observaretur, ut dictus antiquior, ut supra administraret in causa absentia, vel infirmitatis ipsius Præpositi, nisi ipse Præpositus aliter providisset.

§.10. Quodque laici ad Congregationem venientes, si videretur eos non divino officio mancipandos, uterentur vestibus Clericalibus, quæ tamen secundum conditionem locorum, & personarum honeste, censeantur, eisque tempore probationis simpliciter assignate, ad professionem trium votorum more eorumdem Congregationis, sine tamen vestium mutatione, & benedictione admitti. Ac omnibus privilegiis prædictis gaudere possent dicta auctoritate concessit, & declaravit.

§.11. Ac postea pro parte quondam Bonifacii Presbyteri Alexandrini ejusque sociorum Congregationis Clericorum Regularium hujusmodi, inclita mem. Julio Papæ etiam III. Prædecessori nostro exposito, quod ipsi qui in locum Pauli Prædecess. & Cajetani hujusmodi succederat. ut literę prædictæ, firmius permanerent, & inviolabiliter observarentur, cupiebant illas ab eodem Julio Prædecessore approbari, & innovari, idem Julius Prædecessor eorum supplicationibus in ea parte inclinatus, concessiones, & statuta, ac ordinationes, necnon cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis singulas literas prædictas, etiam per suas in simili forma Brevis sub die 10. Junii Anno Domini 1551. Pontificatus sui Anno II. expeditas literas approbavit, & innovavit, illisque perpetuæ, & validæ firmitatis robur adjecit, ac illa omnia, & singula observari, & Bonifacio, & sociis præfatis, & eorum successoribus Clericis regularibus suffragari, ipsosque illis perpetuis futuris temporibus uti, frui, potiri, & gaudere posse, necnon si fecus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decrevit.

§.12. Et deinde prædictus Paulus IV. Prædecessor divina favente clementia ad summum Apostolatus apicem assumptus, Motu proprio, per ejus cedulam dictas in forma Brevis præfati Julii Prædecessoris literas præsertas habentem, sub Dat. videlicet 7. Idus Octob. Pontificatus sui Anno I., quædam per cedulam ipsam declarata, & Capitula, ac ipsas literas, & omnia in eis contenta, necnon curam, & administrationem Congregationis de Somasca eisdem Congregationi Clericorum Regularium per prædictum Paulum III. Prædecessorem commissam, etiam ad hoc ut illorum, & de Somasca Congregationis hujusmodi, ac omnes illorum personarum omnibus, & singulis privilegiis, & prærogativis, ac aliis quibus utebantur, potiebantur, & gaudebant, ac uti, & gaudere possent, quomodolibet in futu-

Laici etiam venientes ad Religionem, uterentur vestibus clericibus, & absque eorum mutatione admittentur ad professionem, omnibusque privilegiis Congregationis gauderent.

Julius II. prædicta omnia confirmavit, sed ejus Bulla non fuit citata confirmatoriam non posuit.

Paulus IV. Bulla Julii III. approbavit, & privilegia Congreg. de Somasca, & hujus Congreg. a Paulo III. unquam immutaverat, sed hac Bulla est etiam prætermissa quia plene hic relata. Tu scias hanc unionem non præfuisse, & de Congreg. Somasca, quæ in Pauli III. Const. XLVII Tom. IV. fol. 47. Ex injuncto, fol. 173.

futurum, ad invicem, & alter alterius, & c. converso, uti, potiri, & gaudere, licite possent, & valeret, Apostolica auctoritate approbans, confirmans, & innovans, illiusque perpetuae, & valida firmitatis robur adiciens, & illa omnia, & singula observari, & eis suffragari, eosque perpetuo illis frui, & gaudere, & ita iudicandum fore, sublata quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ac irritum, & inane eisdem, quicquid secus attentari contigerit.

§.13. Decernens Congregationi Clericorum Regularium, ac tunc, & pro tempore existentibus Clericis Regularibus praefatis, ut ipsi, qui idonei fuerint Euchariae Sacramentum, in omnibus & singulis etiam ad eos non spectantibus Ecclesiis quibuscumque utriusque sexus Christianis debite, etiam non per eos sed alios confectis, & alias, ut moris est, administrare.

§.14. Ipsique, ut omnibus, & singulis privilegiis, indulgentiis, prerogativis, exemptionibus, immunitatibus, gratiis, & indultis dilectis filiis Societati de Jesu Almae Urbis nostrae, tam in spiritualibus, quam temporalibus, in specie, vel in genere, per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros, & dictam Sedem quomodolibet concessis, & concedendis, & quibus Societas huiusmodi, tam in vita, quam mortis articulo, etiam circa peccatorum remissionem, & infirmitatum poenitentiarum relaxationes, & ipsius Euchariae administrationem, & alias quomodolibet utebantur, potiebantur, & gaudebant, ac uti, potiri, & gaudere poterant, similiter ipsi Congregatio, & Clerici Regulares uti, potiri, & gaudere libere, & licite possent, & valeret, ac illorum omnium participes esse deberent, concessit, & indulgit. Privilegia quoque, indulgentias, prerogativas, & alia omnia eidem Societati, ut praefertur, etiam communicative concessa, ad Congregationem, & Clericos Regulares praefatos extendit, & ampliavit, ipsique, ut omnia, & singula tam per eisdem Clementem VII. Paulum III. quam Julium etiam III. Praedecessores eis concessa, & per eundem Paulum III. etiam Praedecessorem, & alios ex tunc in posterum concedenda privilegia, gratiae, indulgentiae, prerogativae, exemptiones, & indulta toties reintegrata, confirmata, & innovata, ac in pristinum statum restituta esse censentur, quoties per eundem Paulum IV. Praedecessorem, & Sedem praedictam alia quaecumque privilegia, aliis Congregationibus, & quorumvis Ordinum Religiosis, & Monachis concessa, & concedenda reintegrari, confirmari, vel innovari, & in pristinum statum restitui contingeret, etiam concessit, & indulgit, cum decreto, & clausulis, ac alias certis modo, & forma tunc expressis, &c.

§.15. Cum autem sicut accepimus, &c. Motu proprio, &c. praedicta omnia praesentium tenore confirmamus, approbamus, & innovamus, &c.

§.16. Et insuper eisdem Congregationi

Clericorum Regularium, tam Roma, quam Venetiis, & Neapoli: ac alias ubique locorum degentium, ac illius nunc, & pro tempore existentibus Clericis praefatis, ut ipsi, & eorum singuli, qui Praepositi fuerint quorumcumque, qui, Congregationem huiusmodi ingressi iuxta illorum ritum professionem per eosdem Clericos Regulares emitti solitam solemniter emittere voluerint, in eorum, & cujuslibet ipsorum professionis emissionis, seu alio anteriori die quocumque, eorum confessionibus, per dictos Praepositos, aut eorum aliquem diligenter auditis, ipsos, & eorum singulos ab omnibus, & singulis eorum peccatis, criminibus, excessibus, & delictis, ac quacumque per eos eatenus quomodolibet contracta irregularitate, & peccatis aliis quatumcumque gravibus, & enormibus, per ipsorum, & eorum singulos usque ad dictam diem quomodolibet perpetratis, commissis, & incurris, etiam si talia forent, de quibus hic specialis, & expressa mentio habenda, & propterea dicta Sedes merito consulenda esset. Necnon privationis, excommunicationis, suspensionis, & interdicti, & quibuscumque aliis Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis in eos, a jure, vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus profitendos ipsos tunc quomodolibet innodatos, & ut tales declaratos, & publicatos esse reperiri contigerit, sine tamen alicujus praedicti in quibuscumque etiam praedicta Sedi Apostolica reservatis casibus, praeterquam tamen contentis in Bulla de Coena Domini legi consueta, huiusmodi Apostolica auctoritate praedicta alias in superius dicta forma plene absolvere, & totaliter liberare, & eis pro commissis poenitentiam salutarem injungere, ac cum ipsis, & eorum quolibet super irregularitate per ipsos, & eorum quemlibet inde, ac etiam quia sententiis, censuris, & poenis praedictis ligati missas forsan, ac alia divina Officia, non tamen in contemptum clavium celebraverint, aut alias se in eis immiscuerint per pridem usque tunc, ac etiam ex quocumque eorum defectu, & impedimento, non tamen ex homicidio voluntario proveniente, ac alias quomodolibet contracta. Quodque his praemissis, & aliis non obstantibus, in suis, quos antea susceperunt etiam presbyteratus sacris Ordinibus, & quando in illis aut aliquo, vel aliquibus eorum adhuc non fuerint tunc promoti, ad illos omnes etiam sacros, & presbyteratus ordines huiusmodi, alias tamen rite promoveri, & in eis promoti etiam in altaris ministerio in dictis, & aliis quibuscumque Ecclesiis atque locis ministrare libere, & licite valeant, dispensare, & ab illis, & eorum quolibet omnem inhabilitatis, & infamiae maculam, sive notam ex praemissis circa eos quomodolibet insurgentem, & per ipsos contractam penitus abolere. Necnon eos, & quemlibet ipsorum in pristinum, & eum, in quo ante praemissa quomodolibet erant, statum, & alias juxta supradictam formam restituere.

§.17. Et tam Praepositi, quam ceteri omnes

Propositoque dat facultatem absolventi venientes, ac hanc Religionem, & quibuscumque casibus non reservatis in Bulla Coena Domini.

omnes Clerici, Romae, Venetiis, Neapoli, ac alias ubique locorum degentes, Congregationis huiusmodi, nunc & pro tempore existentes, qui tamen presbyteri fuerint, Euchariae etiam pro viatico, ac etiam constitutis in articulo mortis, ac extremae Unctionis ceteris Clericis, & Fratribus Congregationis huiusmodi, ac etiam mercenariis, famulis, operariis, & servis eorundem Congregationis, ac quibuscumque Hospitiis, etiam secularibus, & extraneis, quos in locis, vel habitationibus Congregationis huiusmodi tunc reperiri contigerit, etiam in mortis articulo, & quoties de illo dubitari contigerit, etiam Dioecesano locorum, & Sacerdotum curatorum quorumcumque, etiam in quorum Civitatibus, & Dioecesibus, ac Ecclesiarum Parochis respective, Ecclesiae, & loca ipsorum Congregationis nunc, & pro tempore fuerint, aut aliorum quorumcumque licentia minime petita, nec obtenta: & in casum quo non daretur spatium petendi talem licentiam propter repentinam necessitatem etiam quibuscumque aliis personis, quae in huiusmodi necessitate intra Ecclesias, Collegia, domos, & habitationes Congregationis praedictorum reperiri contigerit, ac extra illa aliis quibuscumque infirmis etiam in mortis articulo constitutis, ubique in causa necessitatis supradictae, etiam nulla ad hoc per eos petita, nec eis concessa licentia cujusvis Sacerdotis Curati, poenitentiae Sacramenta Ecclesiastica ministrare possint.

Ad processiones non possit cogi decernit.

§.18. Ac etiam eisdem, & aliis Clericis Regularibus Congregationis huiusmodi, Romae, Venetiis, Neapoli, ac alias ubique locorum degentibus, cum ipsi fere totos dies in orationibus, ac Missis, & aliis divinis Officiis dicendis transigant, & frequenter ipsos ab audiendis poenitentium confessionibus esse, & verbum Dei populo predicare oporteat. Quod de cetero perpetuis futuris temporibus, ipsi sicut alii, qui in strictiori clausura perpetuo vivunt, ad cum ceteris Urbis nostrae, & Neapolit. praedictarum, ac aliarum Civitatum, Terrarum, & locorum, in quibus dictae eorum Ecclesiae, domus, & loca sunt, & erant quomodolibet in futurum, personis Ecclesiasticis, tam secularibus, quam praefatorum, & aliorum quorumcumque Ordinum Regularium processionaliter, in eorum processibus publicis, vel privatis, etiam solemnibus, aut extra illas de per se incedendum minime teneantur, nec ad id etiam si certa persona huiusmodi, tam de jure, vel statuto, quam usu, & consuetudine, ac alias quomodolibet astringantur inviti, quavis etiam Apostolica auctoritate cogi, moneri, vel compelli, nec propterea aliquibus Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis innodari, vel ligari possint.

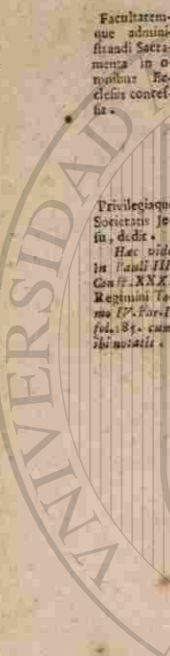
Indulgentias eisdem elargitur.

§.19. Ac etiam singulis ex ipsis, qui tam in eorum propriis Ecclesiis, & locis existentes, quam etiam quoties ac quamdiu pro quibusvis rebus, & causis de suorum Congregat. Regularium huiusmodi Superiorum licentia iussu, commissione, vel mandato, Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

propriis Ecclesiis, vel domibus abfuerint, & ad quavis alia Civitates, Oppida, Terras, & loca declinare, & eos illibi esse, ac etiam permanere contigerit, quadragesimalibus, & quibusvis aliis anni temporibus, atque diebus stationum Basilicarum, & Ecclesiarum d. Urbis, & extra illius muros, atque dictis eorundem Congregationis, & aliis quibuscumque Ecclesiis, & locis, illaque, & illa visitantibus concessarum Indulgentiarum, propriam Ecclesiam, sive Oratorium, aut unam aliam Civitatum, Oppidorum, Terrarum, & locorum ad quae ut praemittitur, declinaverint, & ubi permanserint, aut in eis quinque, vel quatuor, si tot extent, aut pauciora altaria devote visitando, & semel Psal. Miserere, &c. & Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam, & Symbolum Apostolorum, pro felici statu, & conservatione militantis Ecclesiae, & exaltatione fidei Catholicae, nostra quoque, & successorum nostrorum Romanorum Pont. quorumcumque prosperitate recitando, omnes, & singulas Indulgentias, & peccatorum remissiones visitantibus Basilicas, & alias praefatae Urbis, & extra illius muros ad id deputatas, ac ipsorum Congregationis, & aliorum quorumcumque, tam in Urbe, & Neapolit. quam aliis Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis sitas Ecclesias visitantibus concessas consequantur, quas consequerentur, & consequi possent si singulis temporibus, & diebus supradictis Basilicas, & alias Urbis praedictae, ac extra illius muros, necnon in Neapolit. & aliis Civitatibus, Oppidis, Villis, & locis praefatis sitas Ecclesias personaliter visitarent, ac omnia, & singula, quae pro huiusmodi Indulgentiis consequendis quomodolibet requiruntur, adimplerent, Apostolica auctoritate praedicta concedimus, & indulgemus, ac etiam perpetuo statuimus, & ordinamus.

§.20. Decernentes praesentes nostras litteras, quae ad plenam probationem praemissorum omnium, & singulorum, itant nulla probatio in contrarium admittatur, sufficiant, nec ad id alterius probationis adminiculum requiri debeat, ac eadem praemissa, seu eorum aliqua de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae defectu notari, seu impugnari non posse, sed semper valida, & efficacia existere, ac eisdem Congregationi, & illius Regularibus Clericis, & aliis personis suffragari, & sub nullis, etiam totum earundem praesentium tenorem in se continentibus revocationibus, suspensionibus, derogationibus, aut aliis alterationibus, similibus, vel dissimilibus confirmationum, concessionum, & gratiarum, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam motu, & scientia similibus, etiam consistorialiter, etiam per Nos, & Successores nostros Rom. Pont. pro tempore existen. ex quibusvis causis, etiam iustissimis pro tempore quomodolibet factis, nullatenus comprehendi, sed semper ab illis excipi, ac quoties illa eman-

Clausulae praefativas huius Bullae apponit.

Facultatemque administrandi Sacramenta in omnibus Ecclesiis concessit.

Privilegia quoque Societatis Jesu, de d. Hic vide in Bullis III. Coenae Domini Tom. IV. Par. II. fol. 85. cum similitudinibus.

UNI

ONOMIA

ERAL DE B

nabunt toties in pristinum statum restituta, & plenarie reintegrata existere, & ceteri, & ita per quoscumque Judices, & Commissarios, ut praesertim, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, sententiarum, & definiti debere, necnon irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputat.

§. 21. Quocirca Venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopo Neapolitano, Piacentino, ac Americo Episcopis per Apostolicas scriptas mandamus quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties super hoc pro parte Congregationis, & illius Clericorum Regularium, ac aliarum personarum praedictorum, vel alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque & cuilibet ipsorum in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra literas, & in eis contenta hujusmodi firmiter observari, illisque, & quemlibet eorum eis pacifice frui, & gaudere, non permittentes illos, vel eorum quempiam per quoscumque desuper quomodolibet indebite molestari. Contra dictores quoslibet, & rebelles, per censuras, & poenas Ecclesiasticas, ac alia opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, & poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Contrariis omnibus derogat.

§. 22. Non obstantibus pia mem. Bonifacii VIII. etiam Praedecessoris nostri, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Dioc. nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam a fine suae Dioc. ad iudicium evocetur, seu ne Iudices a Sede Apostolica deputati extra Civitatem vel Dioc. in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel alius vices suas committere quomodolibet praesumant, & duabus dietis in Concilio Generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium ad iudicium non trahatur. Necnon aut regulis nostris de unionibus, & illarum confirmationibus committendis ad partes, vocatis, quorum interest, ac de Indulgentiis ad instar non concedendis. Necnon Lateranen. Concilii novissime celebrati, si opus sit, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon supradictis, & omnibus aliis, quae singuli Praedecessores praed. in dictis eorum cedulis, literis, & supplicatione voluerunt non obstat, & quae revocarunt, quibusque derogarunt, cum perpetui desuper silentii impositione, & inhibitione, alias prorsus similibus modo, & forma supradictis. Quibus etiam omnibus, & singulis etiam pro illorum sufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales

idem importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent praesentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim a praefata sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§. 23. Volumus autem, quod praesentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides, tam in Romana Curia, quam extra eam ubilibet adhibeatur, & illis stetur etiam in iudicio & extra, quae eisdem literis adhibetur, si in medium exhibita forent, vel ostensa.

Transumptis credi jubet.

§. 24. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae absolutionis, avocationis, extinctionis, perpetui silentii, impositionis, approbationis, confirmationis, innovationis, adjectionis, concessionis, indulti, statuti, ordinationis, decreti, mandati, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum.

Sanctio poenalis.

Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo, sexagesimo septimo, Id. Februarii, Pontificatus nostri Anno III.

D. P. An. II. die 13. Febr.

XLVII.

Provincia Hiberniae Fratrum Ordinis Praedicatorum variis ornatur Privilegiis.

Ex Bull. Ord. Praedicator. Tom. 4. p. 149.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Pro suscepti a Nobis regiminis Officio, ea, quae ordinibus, & locis Regularibus, eorumque personis, pro felici, & tranquillo ipsorum statu, & Sede Apostolica provide concessa fuisse dicuntur, ut firmiter subsistant, libenter, cum a Nobis petitur, nostro praesidio communimus, & etiam suadente rerum, & temporum qualitate, illa eis indulgemus, quibus subnixi possint in suo regulari instituto, ad Dei laudem, & Religionis Christianae incrementum, stabilitus permanere.

Exordium.

§. 1. Sane pro parte dilecti filii Guillelmi Macannechini, Ordinis Fratrum Praedicatorum professoris, in Regno Hiberniae ori-

Diplomatica curia.

ori-

oriundi, apud Sedem praedictam personam constituti, & dilectorum filiorum, & Priorum, & Fratrum universarum Domorum dicti Ordinis, in eodem Regno consistentium nominibus Nobis nuper exhibita, petitio continebat, quod inter alia privilegia, & indulta, quibus diversi Romani Pontifices Praedecessores nostri, praedictum Ordinem, necnon illius Priores, Fratres, Doms, & loca in dicto Regno consistentia, diversimode ornarunt, illud quoque eis specialiter concesserunt, quod dictarum Domorum in eodem Regno fundatores, ac alii, suas ibi sepulturas eligentes a solutione tertiae partis canonice nuncupatae, & Administrationis Episcopalis ratione faneris Parochialium Ecclesiarum Rectoribus illarum alias obvenientis, necnon oblationis candelarum, & quorumcumque aliorum iurium, ratione hujusmodi funerum quomodolibet debitorum, liberi, & exempti sint, & esse censentur; Quodque Fratres domorum hujusmodi, omnes, & singulas decimas ratione feudorum ipsi Doms per eosdem fundatores, ac quoscumque alios Christianos fideles relictorum libere exigere, & percipere possint, prout in literis Apostolicis desuper confectis plenius continetur. Pro parte dicti Guillelmi, etiam dictis nominibus asserentis, quod Rectores praefati, necnon locorum Ordinarii, Cathedralium Ecclesiarum Praelati, & Superiores, ac diversi alii, multa in dies gravamina Prioribus, Fratribus, domibus, & locis praedictis super hujusmodi privilegiis in eorum usu inferunt, & jaeturas, quin etiam ab eo tempore, quo dictum Regnum haereticorum Nationis Angliae audacia, & Scholis infestari ceptum est, dicti Rectores, & Superiores, nonnulla sepulera, lapides, & alia Monumenta, fidelium defunctorum, quae in dictis domibus, Ecclesiis, & locis constructa erant, inde in suas quisque Ecclesias violenter asportarunt, eademque indebite usurpant, & detinent, in non modicum Ordinis, Domorum, & Fratrum Praedicatorum vilipendium, detrimentum, & iacturam, Nobis fuit humiliter supplicatum, ut privilegia, & indulta praedicta, pro eorum subsistentia firmiori, etiam nostra protectionis robore adiacere, & alias illorum statui, tranquillitati, & indemnitati in hac parte plenius consulere, de benignitate Apostolica dignaremur.

Privilegia.

Concessio Privilegiorum.

§. 2. Nos igitur qui cunctos Ordines, & Religiosa loca, ad Fidei Catholicae firmitatem in tutelam instituta, in suis iuribus, & privilegiis, quantum in Nobis est, juvare, & conservare, eisdemque omni, quo possumus, auxilio subvenire tenemur, praedictum Guillelmum, aliosque Fratres a quibusvis Excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententis, censuris, & poenis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa, latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

& absolutos fore censentes, necnon privilegiorum, & Indulgentiarum praedictorum tenores praesentibus pro expressis habentes hujusmodi supplicationibus inclinati, praedicta, necnon omnia, & singula alia privilegia, gratias, immunitates, concessionis, & indulta Ordini, & domibus, & Fratribus praedictis per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros hujusmodi quomodolibet concessa, cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, & decretis auctoritate Apostolica, tenore praesentium approbamus, & confirmamus, ac prout ab ipsis Praedecessoribus concessa sunt, innovamus, & perpetue firmitatis vinculo communimus, suppletis omnes, & singulos, tam juris, quam facti defectus, si qui intervenerint in eisdem. Insuper Priores, Fratres, Doms, & loca praefata, universumque Ordinem in Regno praedicto, ac omnia, & singula ipsorum, Fratrum, & Ordinis, terras, villas, & loca ab omni jurisdictione, & superioritate quorumcumque Ordinariarum, Rectorum, & Vicariorum praedictorum, ac quorumvis aliorum, & etiam utriusque sexus homines in terris, villis, & locis Ordinis hujusmodi, & illius Fratrum, degentes, ab omnibus decimis, oblationibus, & aliis quibuscumque oneribus ordinariis, & extraordinariis, per Ordinarios, Rectores, ac Vicarios praedictos, aliosque Clericos Saeculares, ac quorumvis Ordinum aliorum Regulares, de facto impositis, & imponendis, & per eos petitis, seu etiam quomodolibet praetensis, ac exigi solitis, & insolitis, novis, & antiquis, penitus, & omnino, in perpetuum eximimus, & liberamus; districtius inhibentes praedictis omnibus singulis Rectoribus, Ordinariis, Praelatis, Superioribus, ceterisque tam Saecularibus, quam quorumvis Ordinum Regularibus, necnon laicis etiam utriusque sexus in eodem Regno existentibus, cuiuscumque dignitatis, status, & conditionis fuerint, quibus praesentes literas, vel eorum exempla authentica praesentabuntur, sub excommunicationis majoris ac suspensionis, & interdicti, aliisque sententis, censuris, & poenis Ecclesiasticis, per quemlibet contrafacientem eo ipso incurrendis, ne praedicta impedire, aut Priores, & Fratres praedictos, in personis, rebus, & bonis, publice, vel occulte molestare, nec etiam sepulturas in dictis Ecclesiis, & locis eligentium, primas oblationes, ultimum vale nuncupatas, in detrimentum dicti Ordinis exigere audeant quomodolibet, vel praesumant. Quin etiam ipsi universis, & singulis sub eisdem poenis praecipimus, ut omnia, & quaecumque monumenta, ligna, lapides, res, & bona mobilia, per eos, seu eorum antecessores, quibuscumque Doms, Ecclesiis, Capellis, & ceteris Regularibus locis Ordinis, & Regni hujusmodi a quocumque tempore citra abstrahata, usurpata, & detenta, & ad domos Ecclesiarum, & loca hujusmodi spectantia, & pertinentia Ordini, Doms, Ecclesiis, & Fra-

Y y 2

& Fra-

Præsentium observantia & iuramentis.

& Fratribus predictis statim restituere procurent.

§.3. Decernentes præmissa omnia, & singula suos effectus plenarie sortiri, nec Priores, Fratres, Domos, aut loca prædicta, nec sepulturam ibi eligentes, nec eorum personas deinceps super eis, aut eorum aliquo per locorum Ordinarios, Rectores, Superiores, Prælatos, & alios præfatos, vel quoscumque alios turbari, vel impediri. Quinimmo ipsos Rectores, Ordinarios, Superiores, & Prælatos, ad observationem inviolabilem præmissorum teneri, & ad id etiam sententis, censuris, & poenis Ecclesiasticis, & pecuniariis compelli, ac præsentibus literis, nullo unquam tempore, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel alio quopiam defectu notari, vel impugnari posse, nec sub quibusvis, etiam illarum totum tenorem in se continentibus revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut derogationibus per Nos, aut Successores nostros Romanos Pontifices, vel Sedem prædictam, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, ac etiam Cancellariæ Apostolicæ regulis, & aliis Constitutionibus editis, & edendis, comprehendendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, ac de novo concessas esse, & censeri. Sicque per quoscumque Iudices Ordinarios, & delegatos in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique iudicari, & diffiniri debere, necnon irritum, & inane, si secus super his per quoscumque quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Dari exequutores.

§.4. Quo circa venerabili Fratri nostro Episcopo Rossanen., ac dilecto filio Mauritio Maggiram Abbati Monasterii B. Mariæ de Mayo Cisterciensis Ordinis Limuricensis Diocesis, ac Thesaurario Ecclesiæ Carthaginensis per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentibus literis, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Priorum, & Fratrum prædictorum, seu alicujus eorum, desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque, & eorum singulis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostrâ præmissa omnia, & singula firmiter observari, ipsosque Priores, & Fratres præsentibus literis, necnon Privilegiis, exemptionibus, gratiis, immunitatibus, aliisque omnibus, & singulis supradictis, perpetuo, ac pacifice frui, & gaudere: Non permittentes, eorum quempiam per Rectores, Ordinarios, Superiores, Prælatos, & quoscumque desuper quomodolibet indebite molestari, Contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & poenas Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias, eorum arbitrio moderandas, aliaque opportuna remedia, appella-

tione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, censuras ipsas, & poenas prædictas, etiam iteratis vicibus aggravando. Invocato &c.

§.5. Non obstantibus felicis recordationis Bonifacii PP. VIII. Prædecessoris nostri, etiam illa, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Diocesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis, ultra unam Diætam, a sine suæ Diocesis, ad iudicium evocetur, seu ne iudices a Sede prædicta deputati extra Civitatem, vel Diocesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedant, aut alii, vel alius vices suas committere præsumant, & in Concilio Generali edita de duabus diætis, dummodo ultra tres diætas, aliquis auctoritate præsentium, ad iudicium non trahatur, aliisque Apostolicis, ac in provincialibus, & synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Domorum, & Ordinis prædictorum iuramento &c. statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis ac etiam prædictis Rectoribus, Ordinariis, Superioribus, Prælatibus, ac quibusvis aliis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis clausulis, irritantibusque aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac alias quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis; quibus omnibus, etiam vim, & effectum impediuntibus, etiam pro illorum sufficienti derogatione, de ipsis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo, ad verbum, non autem per clausulas generales, idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, contra riu quibuscumque, aut si Rectoribus, Ordinariis, Prælatibus, & Superioribus prædictis, vel quibusvis aliis, communiter, vel divisim a dicta sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

§.6. Nulli autem &c. nostræ absolutionis, approbationis, confirmationis, innovationis, commutationis, suppletionis, exemptionis, liberationis, præcepti, Decreti, Mandati, & inhibitionis infringere &c. Si quis &c.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, quartodecimo Kal. Martii, Pontificatus nostri Anno II.

Obstantium derogatio.

Clausula.

Dat. die 16. Febr. 1567. An. II.

Con-

Ex Bull. Ord. Fr. Prædicat. l. 1. c. 1. p. 151.

Confirmatio concordia, & consuetudinis Majoricentium Fratrum ejusdem Ordinis super modo sepeliendi sine interventu Parochi.

PIUS PAPA QUINTUS Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

EA, quæ concordia inter quascumque præsertim religiosas personas facta fuisse dicuntur, ne in recidiva contentione scrupulum relabatur, sed firma perpetuo, & illibata persistat, libenter, cum a Nobis petitur, approbamus, & confirmamus, ac alias desuper disponimus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

Diplomatici casus.

§.1. Exhibita siquidem Nobis nuper pro parte dilectorum filiorum S. Dominici, & S. Francisci, tam observantium, quam claustralium nuncupatorum, & Carmelitarum, ac S. Spiritus, Sanctissimæ Trinitatis, Ordinum, Monasteriorum in Civitate, & Insula Majoricent. respective existentium Priorum, ac Fratrum, petitio continebat, quod cum ipsi, & eorum singuli, ab immemorabili tempore citra, vel ab ipsorum Monasteriorum primæva fundatione, in pacifica, & quieta possessione, vel quasi existant, deserendi cum Cruce elevata processionaliter, ac sepeliendi per se ipsos tantum absque interventu aliquorum clericorum secularium, in eorum Ecclesiis corpora defunctorum, qui inibi sepulturam eligerent, quod forsitan ex eo provenit, quia in principio quod dicta Civitas, & Insula huiusmodi infidelibus expugnatis per Christianos occupata fuerat, ut ex antiquissimis scripturis apparet, Fratres, & præsertim Ordinis S. Dominici, ante clericos seculares christiana pietatis semina, Sacramenta ministrando, & mortuos sepeliendo, sparsere.

Concordatum inter partes.

§.2. Et licet ex concessione felicis recordationis Sixti PP. IV. Prædecessoris nostri dictis Fratribus, præsertim S. Dominici, fuerit indultum, ut corpora defunctorum possint processionaliter cum Cruce elevata in eorum Monasteriis sepelire, ubi hoc consuetum foret, prout hætenus fuit consuetum, & observatum in dictis Civitate, & Insula, extet tamen etiam de præmissis concordia inter Rectores Parochialium Ecclesiarum, & duos tunc Episcopos ipsius Insule inita, eademque concordia fuerit auctoritate Apostolica confirmata, & similiter a tempore immemorabili usitata, per quam apparet, dictum jus sepeliendi ipsis Fratribus concedi, prout constat de d. concordia, quoad Fratres S. Dominici huiusmodi per authentica instrumenta, licet quoad Fratres aliorum Ordinum solummodo fragmenta quedam dictorum instrumentorum dispersim reperiantur. Cumque stante dicti Juris sepeliendi possessione immemorabili, & stabilita concordia, auctoritate Apostolica confirmata, non debuissent Priores, & Fratres dictorum Ordinum in sua antiquissima possessione præmissa perturbari, nihilominus in consilio Provinciali in Civitate Va-

lentina novissime celebrato dictum jus sepeliendi dictorum Ordinum Fratribus fuerit sublatum in maximum ipsorum præjudicium, & contra omnem juris æquitatem, cum Concilii Provincialis non sit tanta vis, ut jus commune vincat, & concordias maxime laudabiles, & ab immemorabili tempore observatas tollat, & sicut eadem petitio subungebat, si dictum jus sepeliendi a dictis Fratribus tollatur, ipsi in tantam devenirent mendicitatem, ut congerentur sua Monasteria deserere, non sine maxima divini cultus diminutione, qui per dictos Fratres in Insula præfata decoratur, sequereturque scandalum incolarum, dum præcipue memores erunt beneficiorum tempore petitis præteritis per eos a Fratribus prædictis receptorum circa sepulturam, & Sacramentorum administrationem, deserentibus tunc clericis Civitatem Majoricent., & propterea Priores, & Fratres prædicti, & eorum singuli cupiant eodem Concilio Provinciali in Civitate Valentina, ut præsertim, celebrato non obstant concordias, & immemorabiles consuetudines circa jus præfatum sepeliendi, ipsis, ut dicitur, competens a Nobis confirmari.

Confirmatio concordia.

§.3. Quare pro parte dictorum Priorum & Fratrum Nobis fuit humiliter supplicatum, ut concordias, & consuetudines circa jus sepeliendi huiusmodi Apostolica auctoritate confirmare, atque in præmissis, opportune providere, de benignitate Apostolica dignemur. Nos igitur, qui pacem, & tranquillitatem inter quoscumque vigere, & augeri nostris potissimum temporibus, sinceris exoptamus desideris, eosdem Priores, & Fratres, & eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententis, censuris, & poenis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existant, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon concordiarum, & consuetudinum prædictarum, ac instrumentorum, & documentorum, aliarumque scripturarum desuper quomodolibet apparentium, & inde secutorum quorumcumque veriores, ac totos tenores præsentibus pro expressis, & insertis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, concordias, & consuetudines circa dictum jus sepeliendi huiusmodi, aliaque præmissa, Priores, & Fratres præfatos quomodolibet concernentia, necnon inde sequuta, & sequenda quæcumque, ipsis Prioribus, & Fratribus, & eorum Successoribus, & Conventibus, quoad ea tantum, quæ decretis Concilii Tridentini non repugnant, auctoritate Apostolica, tenore præsentium perpetuo confirmamus, & approbamus, ac illis plenarie, & inviolabilis firmitatis robur adiciemus, omnemque, & singulos, tam juris, quam facti defectus, si qui forsitan intervenerint quomodolibet in eisdem, supplemus, illisque, & illa validas, & efficaces, validaque, & efficacia fuisse, & esse, & perpetuo fore, ac suos

®

ac suos plenarios, & integros effectus sorti- ri, & obtinere, necnon ab omnibus invio- labilitate, & ad unquam perpetuo observa- ri debere, dictosque Priores, & Fratres, & eorum Successores super jure, & possessione, ac usu sepeliendi, aliisque prae- missis, omnium, & singulis per quoscumque, quavis, etiam Apostolica, vel ordinaria auctoritate dicti Concilii Provincialis in Civitate Valentina celebrati, aut quavis alio praetextu, quomodolibet inquietari, molestari, vel impediri nullatenus unquam posse, neque debere, & sic ab omnibus cen- serti, ac ita per quoscumque, tam ordina- ria, quam delegata, & mixta auctoritate fungentes Iudices, & personas, quavis auctoritate, ubique judicari, cognosci, ac decidi debere, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi, decidendi, & interpretandi facultate, & auctoritate, irritum quoque, & inane quidquid fecerit super his a quoque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari decer. ac declaramus.

Depuratio e- sequentium

§.4. Quo circa dilectis filiis Abbati S. Bernardi de la Real, Cisterciens. ac Pri- ori de Vall de Mossa, Cartusien. Ordinum Monasteriorum, Majoricen. Diocesis, ac Archidiacono Ecclesiae Majoricen. & eorum cuilibet, per Apostolica scripta man- damus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, Prio- ribus, & Fratribus, Conventibus, & Suc- cessoribus praefatis, in praefatis efficacis defensionis praesidio assistent, faciatis praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, quando, & quoties opus fuerit, ple- num effectum sortiri, ac ab omnibus invio- labilitate observari, ipsosque Priores, Fra- tres, Conventus, & Successores, ac omnes & singulos alios, quos eadem praesentes li- terae quomodolibet concernunt, illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, seu quemcumque alium contra praesentium literarum earundem tenorem, modo ali- quo molestari, impediri, aut inquietari. Con- tradictores &c. remedia, appellatione &c. & consilio eis summarie, de non tuto accessu, citationes quolibet, etiam per edictum pu- blicum, decernendo, ipsasque censuras, & p- nas, quoties eis videbitur, etiam iteratis vi- citibus aggravando, & auxilium brachii &c.

Derogatio e- sequentium

§.5. Non obstantibus Concilio Provin- ciali praefato, aliisque praemissis, ac pia memoriae Bonifacii PP. VIII. etiam Prae- decessoris nostri de una, & Concilii Gene- ralis de duabus dictis edita, & aliis Aposto- licis, ac etiam in Provincialibus, & Syno- dalibus, & Generalibus Conciliis editis, & edendis generalibus, vel specialibus Con- stitutionibus, & Ordinationibus, necnon quibusvis statutis, & consuetudinibus, etiam juramento &c. si ve si aliquibus communi- ter, vel divisim &c. non possint per literas Apostolicas non facient, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 14. Febr. 1567. An. II.

Datum Romae apud S. Petrum sub An- nulo Piscatoris die 14. Februarii 1567. Pont. nostri Anno II.

Erectio Cathedralis Ecclesiae Bolonien. in Gallis cum gratiarum, & praerogativa- rum largitione. Ex Regest. in Archiv. Var.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Divinae Majestatis arbitrio super univer- sas Orbis Ecclesias constituti ex tradita Nobis Apostolicae potestatis plenitudine omnes in id mentis nostrae conatus intendi- mus, ut fides Catholica, sine qua nemo salu- tis aeternae vitam ingredi potest, etiam no- vorum, ubicumque usus possit, Praesulum institutione usquequaque integra, & illiba- ta permaneat, sed eo demum sollicitudo, Nos impensus urget, cum veteres hujus- modi Praesulum Sedes hostilitate faciente indigne jacere videntur, nec propriis in lo- cis reparari possint, ut in aliis accomoda- toribus aliae inde novae sicut Populorum sa- lus, & Catholicorum Regum devotio pos- sultat, salubriter ordinentur, ac in eis Pas- tores idonei deputentur, quorum opera, & vigiliis Christiana Religio in suo solido sta- tu valeat feliciter conservari.

Procurium.

§.1. Cum igitur postquam inter clare memoriae Henricum secundum Francorum, & charissimum in Christo filium nostrum Philippum Catholicum Hispaniae Regis, conventum fuerat, quod olim Civitas Mo- rinen. prius expugnata, & eversa deinceps, non restitueretur, sed illius Ecclesia Cat- hedralis, atque Diocesis universa, necnon utriusque beneficia, proprietates, census, decima, jurisdictiones, & iura omnia, in duas partes, cum benedictio Sedis Apo- stolicae dividerentur, ut scilicet earum altera Franciae, altera vero inferioris Ger- maniae futura esset, Pius Papa Quartus Praedecessor noster eius rei causa suppressa, & extincta dicta Morinen. Ecclesia praedi- ctam partem inferiori Germaniae designa- tam partim Ipren. partim vero Audoma- ren. Ecclesiis Cathedralibus, earumque Ci- vitatibus, & Diocesisbus, jam in dicta olim Diocesi Morinen. & parte inferioris Ger- maniae praedictae eadem auctoritate institutis perpetuo assignaverit.

Post bellum inter Hen- ricum IV. Gal- liae, & Philip- pum II. His- paniae Reges conventus est de suppressio- do Episcopatu Morinen., e- jusque divi- dendae Dio- cesi.

Pius IV. par- tem inferiori Germaniae un- deram Eccle- sias Ipren., & Audomatae, addidit.

Pius V. sup- pressa Abba- tia B. Mariae Oppidi Bolo- nien.

§.2. Nos etiam charissimi in Christo fi- lii nostri Caroli Francorum Regis Christiani-issimi precibus adducti hoc insigne opus ad Dei laudem, & Ecclesiae Catholicae exalta- tionem absolvere intendentes, habita super his cum fratribus nostris deliberatione matura, de illorum consilio Monasterium, beatae Mariae Oppidi Bolonien. Ordinis San- cti Augustini olim praedictae Morinen. Dio- cesis, in quo septem vel octo dumtaxat Ca- nonici degunt, per obitum quondam Joan- nis, dum viveret, ipsius Monasterii Abbatis, extra Romanam curiam ante decennium de- functi, aut alias certo modo Abbatis regi- mine destitutum, & in eo nomen, & titu- lum

Ium Abbatis, dignitatibusque Abbatialis, nec- non omnia, & singula Prioratus, dignitates, Officia, canonicas portiones, & loca ejus- dem, ac tam in eodem illiusque Ecclesia, quam etiam, ab illo dependentibus Prio- ribus, ceterisque beneficiis Ecclesiasticis ordi- nem, statum, & essentiam regulares, reman- entibus tamen, in ipso Monasterio dictis septem vel octo Canonicis, in suis habitu, & regula, cum canonicali portione, quoad vixerint, seu donec ad alia hujusmodi loca regularia sponte, ac canonice transferint, au- thoritate praedicta tenore praesentium perpe- tuo supprimimus, & extinguimus.

In Episcopa- tus erigit, & sub concordati- bus Francisci I. comprehensis declarat.

§.3. Ac praedictum Oppidum populo- sum quippe, & celebre agro, & anona fa- cundum, commeatuque commodum, in Ci- vitate, Ecclesiam vero Monasterii hujus- modi, in Cathedralem deinceps Bolo- nien. nuncupandam, sub invocatione ejus- dem beatae Mariae, Archiepiscopi Remen. pro tempore existentis suffraganeam futu- ram, & sub concordatis olim inter Sedem Apostolicam praedictam, & cl. mem. Fran- ciscum primum, Francorum Regem super nominatione personarum certis tunc expres- sis modo, & forma qualificatarum, ad Ec- clesias Cathedrales Regni Franciae pro tem- pore vacantes, per Regem Franciae, pro tempore existentem Romano Pontifici faci- enda in initis comprehensam, quemadmo- dum olim Ecclesia Morinen. praedicta erat, Sedemque Episcopalem, pro uno Episcopo, per dictum Regem Franciae eidem Pontifici, seu Sedi Apostolicae, etiam hac prima vice & futuris deinceps temporibus vigore, seu praetextu dictorum concordatorum nomi- nando, qui illi praesit, & in perfectam Cat- hedralis Ecclesiae formam ordinet, & redi- gat: Abbates, Praelatos, & ceteros suae Dio- cesis ad Synodum convocet, evellat, de- struat, plantet, erigat, edificent, omnia- que, & singula Officia, & iura Episcopalia habeat, & exerceat, cum suis Capitulo, men- sa Episcopali, & Capitulari, ceterisque om- nibus Cathedralibus, & Pontificalibus insi- gnibus, necnon iuribus, jurisdictionibus, pri- vilegiis, exemptionibus, praerogativis, hono- ribus, gratis, favoribus, & indultis reali- bus, personalibus, & mixtis, quibus aliae il- larum partium Ecclesiae Cathedrales, earumque Praesules, Capitula, & personae quo- modocumque utuntur, potiuntur, & gau- dent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, auctoritate, & te- nore praedictis erigimus, & instituiamus.

Eidem affi- gnat Dioce- sim.

§.4. Ipsaeque Ecclesiae, sic erectae, & il- lius Praesuli praedicto Bolonien. pro Civita- te, & partem illam universam olim Dio- cesis Morinen. quae in divisione praedictae Franciae evenit, cum decanatus, Pato- chialibus, & aliis Ecclesiis, ac etiam Mo- nasteriis, Prioratibus, & locis, cum suis personis secularibus, & regularibus pro Dio- cesi, necnon utriusque Cives, & incolas Ecclesiasticos, & laicos, pro Clero, & po- pulo perpetuo assignamus.

Dignitates in ea instituit.

§.5. Ceterum ut ipsa Ecclesia Bolonien. in reliquis omnibus suis partibus perfecta,

& absoluta sit unum decanatum, duos Ar- chidiaconatus, unam Cantoriam, unam The- saurariam, & unam Penitentiarum digni- tates, septemdecim Canonicatus, & septem- decim praebendas, necnon Capellanas, ce- teraque omnia beneficia, & Officia, quae in dicta olim Morinen. Ecclesia erant, & in ipsa divisione parti Franciae, ac futurae Cat. Eccl. obtigerunt, eorumque omnium per- sonas, ad dictam Ecclesiam Bolonien. trans- ferimus, ac Episcopali Duacen. & dimidiam Insulen. praebendas Episcopales nuncupatas.

Dotem pra- figit.

§.6. Ac tam illi, quam etiam Capitulari mensis praedictis, necnon Fabricae dictae Ec- clesiae Bolonien. omnia, & singula praedia, proprietates, dominia, census, feuda, Em- phiteotica, decimas, & primitias, ceteraque bona, fructus, redditus, jurisdictiones, ac- tiones, & iura earum singulis per eandem partitionem designata, ac etiam Abbatia- lem, & Conventualem mensas suppressi Monasterii hujusmodi pertinentia, videlicet quae Abbatiali, & Episcopali, quae vero Con- ventuali mensae erant, ac etiam suppresso- rum beneficiorum portionum, & locorum hujusmodi bona, fructus, iura, & actiones Capitulari mensis praedictis, ita tamen ut dictis Canonicis, regularibus defunctis, vel inde translatis, ut praefertur, Quatuor alii Canonicatus, & quatuor praebendae in dicta Ecclesia Bolonien. ex ipsius mensae Capitula- ris portionibus, pro totidem Canonicis ip- sius Ecclesiae omnino constituantur, deter- minatusque numerus unius, & viginti Ca- nonicatum, & praebendarum esse debeat, uno tamen, & una certis usibus, juxta di- ctae divisionis formam assignatis, in perpetuum applicamus, & appropriamus.

Collationes Dignitatum, & Beneficio- rum a quo sint faciende.

§.7. Necnon Collationes, provisiones, praesentationes, & omnimodas alias dispo- sitiones, Prioratum, dignitatum, Per- sonatum, Administrationum, Officiorum, Parochialium, & aliarum Ecclesiarum, nec- non Capellarum, Capellaniarum perpetua- rum, Hospitalium, ceterorumque omnium, & singulorum beneficiorum Ecclesiasticorum, necnon praesentationes, & electio- nes ad illa, confirmationes, & institutio- nes in eis, Jusque universum conferendi, prout in praedicta divisione specificata, distri- buta, & declarata sunt, & etiam quondam Episcopi, & Capituli, aliarumque persona- rum olim Ecclesiae Morinen. fuerunt, pra- terea illas, quae quondam Abbatis, & Con- ventus suppressi Monasterii hujusmodi com- muniter, vel divisim erant, Episcopo, & Capitulo, ac universis, & singulis personis Ecclesiae Bolonien. hujusmodi, videlicet quae olim Abbatis deinceps Episcopique vero Conventus extiterunt post hac Capituli.

Clausele.

§.8. Nulli ergo &c. hanc paginam nostrae suppressionis, extinctionis, erectionis, in- stitutionis, assignationis, translationis, ap- plicationis, appropriationis, & concessio- nis infringere &c.

Dat. die 1. Martii 1567. An. II.

Datum Romae apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, quinto Nonas Martii, Pontificatus nostri Anno II.

Forma

Forma expediendi literas Apostolicas super gratis resignationum beneficiorum Ecclesiasticorum.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Exordium.

Cogit Nos necessitas, ut novam futuris aliquot huius Curia negotiis formam imponere curemus. Quo circa dilectis filiis S. R. E. Vice-Cancellario, literarum Apostolicarum Abbreviatoribus, & in illarum expeditione dicto Vicecancellario assistentibus, Summatori, ceterisque omnibus id expeditionis munus, in Curia, & Camera Apostolica, & ubicumque gerentibus, tenore presentium, auctoritate Apostolica mandamus.

Forma provisionis parva.

§. 1. Ut deinceps super omnibus gratis, & concessionibus Apostolicis, de quibusvis beneficiis, cum cura, & sine cura, secularibus, & quorumvis Ordinum Regularibus, etiam apud Sedem Apostolicam vacantibus, dispositioni Apostolica reservatis, in quibus addita fuerit clausula. Et in forma dignum, literas Apostolicas expediant in eadem forma, qua aut ad Episcopum Diocesanaum, aut ad Vicarium Generalem, aut ad Officiales eiusdem Episcopi disjunctive, ad electionem impetrantis dirigantur, cum limitationibus, & clausulis infrascriptis, videlicet, de Parochialibus Ecclesiis, vel earum Parochialibus Ecclesiis dumtaxat, & per resignationem vacantibus in dictis literis, post verbum mandamus, ut si sibi consulerit, quod dictus N. resignans, si in sacris Ordinibus constitutus existat, aliunde commode vivere possit, ac per diligentem examinationem, per te adhibitis examinatorebus ad hoc, a Concilio Tridentino designatis, si istic sint, ubi esse debent, in Diocesana Synodo deputati, sin autem absque illis faciendam dictum I. resignatarium, ad hoc idoneum esse repereris, super quo tuam conscientiam oneramus, Ecclesiam predictam, cuius, &c. & inferius post verba. Cum omnibus iuribus, & pertinentiis suis, eidem Joanni, quibuscumque aliis sese ad examen predictum, etiam per mutuum concursum admitti, & sibi de dicta Ecclesia provideri petentibus, penitus exclusis, infra triginta dies postquam presentes literae tibi presentate fuerint, auctoritate nostra conferas, & assignes, &c.

Secunda.

In ceteris vero literis de quibusvis aliis beneficiis, per eandem resignationem vacantibus similiter, post verbum mandamus, inferatur, ut si sibi consulerit, quod si dictus N. quatenus in sacris Ordinibus constitutus existat, aliunde commode vivere possit, ac per diligentem examinationem dictum I. idoneum esse repereris, super quo tuam conscientiam oneramus, Canonica-tum, & praebendam predictam, quorum &c. Et inferius post verbum, pertinentiis suis, eidem I. intra 30. dies postquam praesentes literae tibi presentate fuerint, auctoritate nostra conferas, &c.

Propterea in omnibus mandatis provisionum seu commendis, de quibuscumque beneficiis, & Monasteriis, per similem resignationem, seu cessum vacantibus, ad finem, ante clausulam decreti irritantis, addatur haec clausula, videlicet, Ceterum ne dum prodesse studemus, aliqua forte irrepat iniquitas in exitum animarum, tu attente his circumspicias, an ex predicta N. & I. predictorum super dicta resignatione, vel cessione, ut fuerit, quam Nos nullo hucusque vitio laborare deprehendimus, intercesserit simoniae labe, aut alia illicita pactio, vel etiam corruptela, Nos cum, &c.

Quarta.

In reliquis autem provisionibus, & commendis quorumcumque curatorum, & simplicium beneficiorum, secularium, & regularium predictorum, etiam reservatorum aliter quam, per resignationem quovis modo vacantibus, videlicet quoad Parochiales Ecclesias, vel earum perpetuas vicarias dumtaxat, post verbum mandamus, ut si per diligentem examinationem, per te adhibitis examinatorebus ad hoc, ut supra usque oneramus, Ecclesiam predictam, cum omnibus iuribus, & pertinentiis suis eidem Jo. intra triginta dies, &c. conferas.

Quinta.

Et similiter in omnibus aliis eadem forma servetur omnia clausula adhibitis examinatorebus.

Sexta.

Et deinde super omnibus huiusmodi literis, etiam alia litera executoria dari debeant, directe vel ad Metropolitanum, vel uni ex propinquioribus Episcopis, sive eorum Vicario, vel Officiali, disjunctive, aut nomine dignitatis Episcopi expresse, quando alii executores super hoc a Nobis dati pro tempore adfuerint. Videlicet pro Parochialibus Ecclesiis per resignationem vacantibus in hunc modum, videlicet, Fratris Archiepiscopi N. salutem, &c. Hodie cum dilectus filius N. nuper Parochialis Ecclesiae Rector N. & N. Diocesis, dictam Ecclesiam, quam tunc obtinebat, per certum Procuratorem suum, ad id ab eo specialiter constitutum, in manibus nostris sponte, & libere resignasset, Nosque resignationem huiusmodi dixissemus admittendam, venerabili fratri nostro Episcopo N. per alias nostras literas dedimus in mandatis, ut si constaret, quod N. in sacris Ordinibus constitutus existeret, aliunde commode vivere posset, ac per diligentem examinationem per eundem Episcopum adhibitis examinatorebus ad id a Concilio Tridentino designatis, si isthic sint, ut esse debent, in Diocesana Synodo deputati, sin autem sine illis faciendam, dilectum filium N. Clericum dictae Diocesis ad id idoneum esse repereret, clausulam predictam, per resignationem eandem tunc vacantem, & antea dispositioni Apostolicae reservatam, etiam si illa alias quovismodo, aut ex alterius cuiuscumque persona vacaret, cum illis forsitan annexis, ac omnibus iuribus, & pertinentiis suis, predicto Jo: quibuscumque aliis sese ad examen predictum, & per mutuum concursum admitti, & sibi de dicta Ecclesia provideri petentibus penitus exclusis, intra triginta dies postquam

quam dictae literae presentate fuerint, auctoritate nostra conferret, & assignaret, prout in dictis literis plenius continetur. Quocirca fraternitati tuae, &c. mandamus, ut si dictus Episcopus eandem Ecclesiam intra predictos triginta dies ipsi Jo. non contulerit, & assignaverit, tu illis elapsis postquam tibi consulerit, quod dicto Jo. si in sacris Ordinibus constitutus existit, aliunde commode vivere possit, ut praefertur, ac solertem examinationem a te, etiam adhibitis tribus, vel pluribus aliis probis, & peritis viris, quam primum facien. predictum N. idoneum esse repereris, super quo tuam conscientiam oneramus, predictam Ecclesiam cum annexis, ac iuribus, & pertinentiis supradictis eidem N. quibuscumque aliis huiusmodi concurrentibus proffus exclusis, dicta auctoritate conferre, & de illa etiam providere procures, inducens per te, vel alium, seu alios ipsum N. vel procuratorem suum eius nomine in corporalem possessionem Ecclesiae, ac annexorum iurium, & pertinentiarum praedictarum, & defendens inductum, amoto exinde quolibet detentore, ac faciens illi de Ecclesiae annexorum eorumdem fructibus, redditibus, proventibus, iuribus, & de obventionibus universis integre responderi, contraditores, &c. Non obstantibus omnibus, quae in dictis literis volumus non obflare, aut si pro tempore existenti Episcopo N. vel quibus aliis, communiter, vel divisim, Apostolica sit Sede indultum, quod interdicti, suspensi, vel excommunicari non possit per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiusmodi mentionem. Ceterum tu attente istic circumspicias, an ex parte N. & I. predictorum supradictae resignationi, ut fieret intercesserit simoniae labe, aut alia illicita pactio, vel alia corruptela. Dat. &c.

Sexta.

In ceteris vero beneficiis praedictis per similem resignationem vacantibus, ut supra. Venerabili Archiep. N. salutem. Hodie cum dilectus filius F. nuper Canonicus B. Canonica-tum, & praebendam Ecclesiae B. quos tunc obtinebat, per certum Procuratorem suum, &c. ut supra dixissemus admittendum, venerabili fratri nostro Episcopo N. per alias nostras literas dedimus in mandatis, ut si ei constaret, quod dictus F. si in sacris Ordinibus constitutus esset, aliunde commode vivere posset, ac per diligentem examinationem dilectum filium N. Clericum N. diocesis ad id idoneum esse repereret, Canonica-tum, & praebendam, praefatos per resignationem eandem tunc vacantes, & antea Apostolicae dispositioni reservatos, etiam si illi alio quovis modo, aut ex alterius cuiuscumque persona vacaret, cum illis forsitan annexis, & plenitudine iuris canonici, & omnibus iuribus, & pertinentiis suis, predicto Jo. intra triginta dies postquam dictae literae deputatae forent, auctoritate nostra conferret, & assignaret, prout in dictis literis plenius continetur. Quocirca fraternitati tuae &c. Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

mandamus, ut si dictus Episcopus eisdem Canonica-tum, & praebendam intra predictos triginta dies ipsi Jo. non contulerit, & assignaverit, tu illis elapsis, postquam tibi consulerit, quod dictus F. si in sacris Ordinibus constitutus sit aliunde commode vivere possit, ut praefertur, & per similem examinationem quamprimum faciendam praefatum Jo. idoneum esse repereris, super quo tuam conscientiam oneramus, Canonica-tum, & praebendam praedictos cum omnibus annexis de plenitudine iuris Canonici, ac omnibus iuribus, & pertinentiis praedictis, eidem Jo. conferre, & de illis etiam providere dicta auctoritate procures, vel inducens per te, vel alium, seu alios ipsum Jo. vel Procuratorem suum eius nomine in corporalem possessionem Canonica-tum, & praebendam, ac annexorum, iuriumque, & pertinentiarum praedictarum, & defendens inductum, amoto exinde quolibet detentore, ac faciens illum, vel pro eo Procuratorem praedictum ad praebendam huiusmodi in dicta Ecclesia in Canonicum recipi, & in fratrem, stalli in Choro, & loco in Capitulo dictae Ecclesiae, cum iuris Canonici plenitudine assignatis, sibi que de Canonica-tum, & praebendam, ac annexorum eorumdem fructibus, redditibus, proventibus, iuribus, & obventionibus universis integre responderi. Contraditores, &c. Non obstantibus omnibus, quae in dictis literis volumus non obflare, ceterisque contrariis quibuscumque, aut si pro tempore existente Episcopo, & dilectis filiis Capitulo B. vel quibusvis, &c. mentionem. Ceterum tu attente isthic circumspicias. &c. Dat. &c.

Septima.

Aliis autem provisionibus, seu commendis huiusmodi beneficiorum alias vacantibus, alia forma executoria concipiatur, quae litera congruunt principali.

Octava.

Similiter quando Vicario, vel Officiali praedicto huiusmodi literas, tam pro principali, quam pro executoria dirigi contigerit, communis eis formula servatis aliis omnibus supradictis ordinetur.

Nona.

Ceterum omnibus mandatis de praebendis, vel commenda Monasteriorum, etiam reservata, tam virorum, quae extra Consistorium expediuntur, quam etiam mulierum, vetus forma commissaria licubi defuevit, restituatur, ac literae desuper expediantur cum clausula, quod delegatus de meritis, & idoneitate promovendi se informet, & si eum ad regimen, & administrationem Monasterii repererit idoneum, conscientiam illius onerando provideat, vel commendet intra triginta dies, ut supra, & desuper forma executorialium, etiam concipiatur, quae suis provisionibus correspondeat.

Decima.

Denique in ipsis commendis post verbum idoneum repereris, interferantur verba, ad Monasterium vel beneficium in commendam obtinendum.

Iussu registrandi.

§. 2. Volentes presentes tam in dicto Cancellariae libro, quinterno nuncupato, quam etiam Camera praedicta registrari, & ab omnibus inviolabiliter custodiri. Ac decernentes irritum, &c. Z z §. 3. Non

1567. Clausula de rogatione.

Papa subscr.

D. P. An. II. die 13. Martii.

§.3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, stylo Cancellarie, & Cam. Apost. quantumcumque temporum servato, ceterisque contrariis quibuscumque.

Placet, & ita Motu proprio mandamus M.

Letus, & publ. fuit suprad. Motus proprius Roma in Cancellaria Apost. Anno Domini 1567. die 13. Martii Pont., SS. D. N. Pii divina providentia Papa V. anno secundo.

II.

Damnatio cuiuscumque collationis Ecclesiarum Parochialium, non servata forma Concilii Tridentini hactenus facte, vel de cetero faciende.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

IN conferendis beneficiis Ecclesiasticis, & praesertim Parochialibus Ecclesiis personis dignis, & habilibus, quae in loco residere, & per se ipsos curam exercere valeant, quantum diligentiam adhiberi oportet, Alexander III. Lateranen., & Gregorius X. Lugdunen. generalibus Conciliis, ac Innocentius similiter III. & aliorum Romanorum Pont. Praedecessorum nostrorum edita Constitutiones testantur.

Conc. Trid. Sess. 7. c. 11. & Sess. 24. c. 18. de Reformatione. tradidit formam conferendi Parochiales Ecclesias, & in eorum de Vicariis providendi.

§.1. Quod ut diligentius, ac rectius perficiatur, statuit etiam Synodus Tridentina, ut occurrente vacatione parochialis Ecclesiae, etiam generaliter, vel specialiter, etiam vigore indulti in favorem S. R. E. Cardinalium, aut alias quomodolibet reservatae, vel affectae, debeat Episcopus habita notitia vacationis Ecclesiae, si opus fuerit, idoneum in ea Vicarium cum congrua eius arbitrio fructuum portionis assignatione constituere, qui onera ipsius Ecclesiae sustineat, donec ei de Rectore provideatur. Et deinde Episcopus, & qui iurisdictionem habet, intra decem dies, aut aliud tempus ab Episcopo praescribendum, aliquos clericos ad regendum Ecclesiam idoneos Examinatores iuxta formam ejusdem Synodi deputatis, nominet, & non nisi ab eisdem Examinatoribus per concursum aliorum Examinatorum etiam tanquam magis idoneo ab Episcopo iudicato, & electo de Ecclesia provideatur, alias provisiones, seu institutiones omnes praeter formam praedictam factae, surreptitiae censentur.

Quidam vero Episcopi de huiusmodi Electione provident, non servata dicta forma.

§.2. Sed quoniam res humanae semper in deterius prolabantur, nisi qui eas retineat, ac debite executioni demandet, & verendum sit ne propter Constitutionum huiusmodi transgressionem maximi abusus oriantur. Nos, ad quorum notitiam non sine gravi nostra molestia pervenit nonnullos ex venerabilibus fratribus nostris Ar-

chiepiscopis, & Episcopis occurrente vacatione Parochialium Ecclesiarum, eas nullo aut minus rite servato examine, praesertim illo quod per concursum fieri debet ex Concilio Tridentino, vel etiam examine rite servato, personis minus dignis, carnalitatibus, aut alium humanae passionis effectum non rationis iudicium sequentes contulisse, & de eis providisse, volentes quantum cum Deo possumus, huiusmodi, ac etiam futuris periculis occurrere.

§.3. Eorundem Praedecessorum nostrorum Constitutiones praefatas etiam innovando, auctoritate Apostolica tenore praesentium omnes, & singulas collationes, provisiones, institutiones, & qualvis dispositiones Parochialium Ecclesiarum ab eisdem Episcopis, & Archiepiscopis, ac quibusvis aliis collatoribus, tam ordinariis, quam delegatis, etiam S. R. E. Cardinalibus, ac Sedis Apostolicae Legatis, vel Nunciis, praeter, & contra formam ab eodem Concilio Tridentino, praesertim in examine per concursum faciendam, praescriptam factas aut in futurum faciendas, nullas, irritas, ac nullius roboris, vel momenti fore, & esse, nullumque provisis jus, aut titulum, etiam coloratum possidendi praebere, & parochiales Ecclesias huiusmodi, ut prius ante collationes huiusmodi vacabant, ex nunc vacare statuimus, decernimus, & declaramus, easque omnes pro tempore vacantibus nostrae, & Sedis Apostolicae, seu eorum quibus jus conferendi eas, praeterquam Episcopis, & Archiepiscopis, qui curam dicti examinis iuxta decretum Concilii habere debent, competet, dispositioni reservamus.

Ideo hic Pontifex collationes factas, ac facturas contra formam dicti Conc. annullat, & beneficia vacare decernit, & Sedis Apost. reservat.

§.4. Insuper ne Parochiales Ecclesiae diu in suspensio maneat in maximum animarum periculum, quarumcumque Parochialium Ecclesiarum, quarum dum pro tempore vacat, ad Episcopos, Archiepiscopos, Primate, & Patriarchas, & quovis alios Ordinarios collatores, in mensibus ordinariis, collatoribus, etiam per nostras regulas assignatis provisio, & collatio spectat, & pertinet, de quibus iidem Episcopi, & Ordinarii praedicti intra sex mensium spatium a die vacationis, eorundem per se facto examine iuxta formam Concilii Tridentini praefati non providerint, ac illarum, etiam quarum collationes Nobis, & dictae Sedis generaliter, vel specialiter, & ex quavis causa reservatae, seu effectae existunt, aut alias ex indulto Sedis Apostolicae competunt, ad quas occurrente illarum vacatione Episcopi, & Archiepiscopi praefati personas per examen concursu mutuo habito iuxta dicti Concilii Tridentini formam approbatas, & magis idoneas non elegerint, aut electas Nobis, vel Successoribus nostris, aut iis, ad quos collatio spectabit, pro collatione obtinenda intra quatuor mensium spatium a die illius vacationis non significaverint, necnon Parochialium Ecclesiarum similium, quae iurisdictionem Ecclesiasticam, vel aliorum, seu clericorum, & laicorum simul fuerint, si praesentibus intra

Immo collationes Parochialium spectant ad Sedem Apost. si de eis servata forma d. Conc. Ordinarii non providerint, in tempore, & modo hinc expressis.

tra

1567.

Terminus Concilii non prorogetur.

Beneficia sic reservata Ordinationi non conferantur.

Collatio praedictorum fiat idoneis, & gravatis appellat.

Appellatio autem non suspendit executionem electionis.

Et a iudice appellatio ad Sedem Apostolicam appellatur.

tra tempus eisdem patronis a iure praefixum praevio examine iuxta formam dicti Concilii approbatus, petatur institui, institutioque ipsa per duos menses a die praesentationis dilata fuerit, collationem, provisionem, institutionem, ac omnimodam dispositionem Nobis, & ipsi Sedi, ac personis indulta huiusmodi conferendi, providendi, seu instituendi obtinentibus respective reservamus, data tamen in Parochialibus Jurisdictionibus optione ipsis patronis, ut si institutio ad Ordinarios spectabit, ipsis Ordinariis illam facere negligentibus, & ultra dictos duos menses differentibus, possint pro huiusmodi institutione obtinenda habere recursum ad Metropolitanum, vel viciniorum Ordinarium, aut ad Sedem Apostolicam.

§.5. Prohibentes etiam eisdem Ordinariis, ne tempus decem dierum eisdem Ordinariis, & patronis ab eodem Concilio Tridentino ad nominandum idoneos clericos coram deputatis Examinatoribus praefixum, ultra alios decem dies prorogare audeant, vel praesumant.

§.6. Distinctius inhibentes, ne quis praeter Romanos Pontifices, aut alios indulta huiusmodi obtinentes, ut praefertur, quacumque sit super hoc auctoritate munitus, de huiusmodi beneficiis sic reservatis (ut praefertur) disponere, vel circa illa, etiam per viam permutationis, vel alias innovare, quoquomodo praesumat.

§.7. Ut autem non solum dignis, sed magis idoneis reperitis iuxta ejusdem Concilii decretum Parochiales Ecclesiae conferantur, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod si Episcopus minus habilis posthabitis magis idoneis elegerit, possint ii, qui reiecti fuerint, a mala electione huiusmodi ad Metropolitanum, vel si ipse eligens Metropolitanus, aut exemptus fuerit, ad viciniorum Ordinarium uti nostrum, & Sedis huiusmodi delegatum, aut alias ad ipsam Sedem Apostolicam appellare ac praesentem ad novum examen coram ipso appellationis Iudice, & ejus Examinatoribus provocare, & confilio de prioribus eligentis irrationabili iudicio, eoque revocato, Parochialis, magis idoneo per eundem Iudicem appellationis auctoritate nostra (quatenus collatio ad Episcopum, a quo appellatum fuit spectaret) conferatur, alias eidem magis idoneo per Iudicem appellationis approbato conferenda remittatur ad eum, ad quem collatio, provisio, vel institutio spectabit.

§.8. Haec tamen appellatio interposita interim non impediatur, aut suspendatur quominus electio per Ordinarium primo loco facta interim debite demandetur executioni, & profus ab eadem Ecclesia causa appellationis huiusmodi dependente non amoveatur.

§.9. Et si quis a sententia per Iudicem appellationis lata duxerit appellandum, his tunc ad Sedem ipsam Apostolicam appellabit. Si secus in praemissis omnibus, & singulis actum, aut attentatum fuerit, irritum decernimus, & inane.

Bull. Rom. Tqm. IV. Par. II.

§.10. Volumus autem quod praesentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensa.

§.11. Quodque literae ipsae Cam., & Cancell. Apostolicarum, & Audientiae causarum Palatii Apostolici valvis, & in acie Campi Florae, dimissis inibi copiis publicatae, & affixae, omnes ita afficiant, & ardeant, ac si illis personaliter intimatae fuissent.

Nulli ergo, &c. Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae 1567., 15. Kal. Apr. Pont. nostri Anno II.

Transumptio- rum fides.

Forma, & effectus publicandi.

D. P. An. II. die 18. Martii.

III.

Quod Religiosi regulares, ob defectum Presbyterorum, in partibus novarum Indiarum, officio Parochorum fungi valeant.

Has novas Indias Alexan. VI. donavit Regi, & Elisabeth Reginae, ut in ejus Const. IV. Inter cetera Tom. III. Par. III. fol. 233.

PIUS PAPA QUINTUS

Carissime in Christo fili noster, Salutem, & Apostolicam benedictionem.

§.1. Exponi Nobis nuper fecit tua Majestas Regia, quod iuxta Sacri Oecumenici Concilii Tridentini decreta, nulla matrimonia nisi praesente Parocho, aut de illius licentia contrahi. Nullusque Religiosus absque Episcopi licentia, verbum Dei predicare, ac secularium personarum confessiones audire. Episcopi vero novas Parochias in locis ab invicem longe distantibus constituere possint. Quia tamen in partibus Indiarum Maris Oceani, Religiosi, propter Presbyterorum defectum, hactenus officio Parochi functi fuerunt, & id quod ad conversionem Indorum attinet, exercuerunt, & exercent, ex quo non modicos, sed maximos fructus, etiam verbum Dei eisdem Indis praedicando, & explicando, ac confessiones audiendo, ad fidei Catholicae propagationem fecerunt, dicta Majestas tua Nobis humiliter supplicari fecit, quatenus ipsis Religiosis, ut illi ad uberiores fructus in dicta conversione Indorum reportandum incitentur, in locis eis assignatis, officium Parochi, matrimonia celebrando, & Sacramenta Ecclesiastica ministrando, prout hactenus consueverunt, exercendi, & ab eorum Superioribus, in Capitulis Provincialibus obtenta licentia, verbum Dei praedicandi, & secularium confessiones de suorum Superiorum licentia audiendi facultatem concedere, aliasque in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Philippus II. Rex Hispan. hinc Pont. exposuit, quod in partibus Indiarum, ob defectum presbyterorum, religiosi Patrum horum officio sancti sunt in Christianam Fidei propagatione. Et ideo supplicat in futurum, habere per religiosos licentia ab eorum Superioribus in Capitulis Provincialibus.

Queste iate Pontice coascedi dicitur... Concil. Fed. forma in reliquis...

Episcopi in his, ne illis molestentur.

Classula sublati, &c.

Deposito excoctatum.

Classula derogatoria.

§.2. Nos igitur, qui singulorum, praesertim Catholicorum Regum votis ad divini cultus augmentum, & animarum salute tendent...

§.3. Et insuper, ne in locis illarum partium, in quibus sunt Monasteria Religiosorum, qui animarum curam exercent...

§.4. Sicut per quoscumque Iudices, & Commissarios, quavis auctoritate surgentes, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate...

§.5. Mandantes nihilominus, dilectis filiis Curiae causarum Camerae Apostolicae generali Auditori, & B. Mariae de Mercede, ac del Carmen, extra, & intra muros Hispanensium Monasteriorum, per Priores, gubernari solitorum, Prioribus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, eisdem Religiosis, in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant eis, & eorum cuilibet, concessione, indulto, statuto, & ordinatione, ac aliis praemissis pacifice frui, & gaudere...

§.6. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac Monasteriorum, & Ordinum praedictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, Monasteriis, & Ordinibus, praedictis, eorumque Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma, ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in eis tradita observata inserti forent, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communitate vel divisim ab eadem sit Sede, indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

§.7. Et quia difficile foret, praesentes literas, ad singula quaeque loca, in quibus de eis fides foret facienda foret, deferre, etiam volumus, & eadem auctoritate Apostolica decernimus, quod illarum transumptis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicuius personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, in iudicio, & extra, ubi opus fuerit, eadem prorsus fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si foret exhibitae, vel ostense.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 24. Martii, anno 1567. Pont. nostri Anno 2.

Fides transumptorum.

D. P. An. II. die 24. Martii

LIII.

Prohibitio alienandi, & infeudandi Civitates, & loca S. R. E. vel de eorum alienationibus, & infeudationibus tractandi, quovis praetextu, etiam evidenti utilitatis.

Primus omnium alienationes interdixit Siciliae Episcopus S. Leo I. Const. IX. Occasio Tom. I. fol. 39.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam

Admonet Nos suscepti cura regiminis universalis Ecclesiae, cui auctore Domino praesidemus, ut Civitates, Terrae, Oppida, & loca, Nobis, & Sedi Apostolicae in temporalibus mediate, & immediate subiecta perpe tuo in iure, dominio, & proprietate, ac possessione dictae Sedis conserventur.

Exordium.

§.1. Sane

Causa huius Constitutionis.

§.1. Sane licet nonnulli Romani Pontifices Praedecessores nostri per eorum Constitutiones, rerum Ecclesiasticarum alienationes prohibuerint, & jam factas revocaverint, & annullaverint: nihilominus cum retroactis temporibus nonnulli nimium ambitiosi, & dominandi cupidi, sub variis praetextibus, coloribus, & causis, saepe etiam falsis (quod non sine maximo animi nostri errore referimus) aliquibus Romanis Pontificibus suggestionibus, & insinuationibus suis conati sint ostendere, & persuadere magis utile, & expediens S. R. E. & Sedi praefatae fore, si aliqua Civitates, Terrae, Oppida, Castra, Arces, & Loca, ad jus, & proprietatem ejusdem Sedis pertinentia, in feudum, gubernium, vicariatum, ducatum, aut quemvis alium titulum perpetuum, vel ad tertiam generationem, seu ad vitam, aut alias ad longum tempus concederentur, vel etiam ex eo quod alias in feudum data, aut quovis alio titulo huiusmodi alienata fuerint, & propterea tamquam ad Sedem praedictam devoluta, vel devolvenda posse, & debere de iure iterum infeudari, & alienari, atque inde nonnullas alienationes, infeudationes, & concessiones, a Sede Apostolica emanasse, ex quibus illa non mediocrem diminutionem non solum patrimonii, sed etiam extimationis recepisse dignoscitur.

Declaratio quod Civitates, & loca S. R. E. non alienata, infeudata, & devoluta, quam alienanda, & devolvenda, censentur ipso iure Sedi Apost. incorporata.

§.2. Hinc est quod Nos considerantes omnium Civitatum, & locorum praedictorum singularem fidem, & promptam devotionem eidem Sedi exhibitam omni tempore valde utilem, & salutarem fuisse, & esse: ac volentes non solum alienationes huiusmodi (quas tempore nostro omnino exulare intendimus) de medio tollere, & quod Nobis licere non patimur, nostris Successoribus indicamus, quod non immemores fore speramus ante Domini nostri Jesu Christi in examine diei magni adventus tribunal, villicationis nostrae rationem reddituros Nos esse, sed ut omnis alienationum huiusmodi faciendarum occasio penitus aboleatur, quantum cum Deo possumus, per amplius providere, Constitutionibus Praedecessorum nostrorum huiusmodi etiam inherendo, illasque innovando, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, non ad alicujus super hoc Nobis oblatae petitionis instantiam, sed ex mera animi nostri deliberatione, & de Apostolica potestate plenitudine, habita etiam super his cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, in Consistorio nostro secreto consultatione matura, de eorum consilio, & unanimi assensu (qui etiam juraverunt praesentibus alienationes contra tenorem praesentium attentantibus consentire, & absolutiones a juramento huiusmodi non petere, nec acceptare) hac nostra perpetuo valitura Constitutione decernimus, & declaramus, Civitates, & loca praedicta etiam hactenus in feudum, aut quemvis alienationis titulum dari solita, vel consueta, ad Nos, & Sedem praefatam quomodolibet devoluta,

& pro tempore devolvenda, absque alia ulteriori declaratione, & illorum possessionis apprehensione eo ipso Sedi, & Camerae Apostolicae incorporata, ac ad jus, & proprietatem, & dominium primum, ac possessionem rediisse censeri, perinde ac si per quadraginta annos & ultra, Civitates, & Loca praefata, a Nobis, & Sede praefata immediate possessa, & nunquam in feudum, aut alium titulum concessa fuissent.

§.3. Statuimusque, & decernimus, quod omnes, & singula, tam Communitates, & Universitates, quam Cives, & incolae Civitatum, Terrarum, & Locorum, praedictorum, aliaque quaecumque personae, tum Ecclesiasticae, tum saeculares, cujusvis dignitatis, & Ordinis, etiam Episcopalis, vel majoris existentes, ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, tum publice in consiliis Civitatum, & Locorum praefatorum, quam privatim alibi in quibusvis locis, etiam Civitatum, & Terrarum eorundem Gubernatores, aut Sedis Apostolicae Legati, vel prolegati existant, tractantes, consulentes, aut alias verba facientes de infeudationibus, aut alienationibus de Civitatibus, & locis praefatis immediate ad Nos, & Sedem praefatam spectantibus, & pertinentibus, etiam devolutis, etiam in feudum communitate, & pluries dari solitis, etiam ex causa permutationis, vel sub anno censu, aut canone, aut alias quomodolibet, etiam contemplatione meritum erga Sedem praefatam, aut sub praetextu necessitatis, vel evidenti utilitatis faciendis, seu de postulandis a Nobis, & Sede praefata quibusvis personis cujusvis dignitatis, status, gradus, etiam Nobis, & Successoribus nostris secundum carnem conjunctis, etiam Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus, aut quavis alia temporalis, vel Ecclesiastica dignitate fungentibus, in Ducibus, Vicariis, Gubernatoribus, seu quemvis alium titulum, ad vitam, vel in perpetuum, vel longum tempus, aut etiam Sedis Apostolicae beneplacitum, Civitatum, & Locorum praefatorum, ac propterea de eligendis Oratoribus, ad Nos, & Successores nostros super praemissis, vel illorum occasione mittendis proponentes, tam ipsi quam Oratores manus huiusmodi recipientes, aut alii quicumque alienationes huiusmodi Romano Pontifici pro tempore existenti, per se, vel alium, seu alios, insinuantes, vel suadentes, eo ipso sententiam excommunicationis incurrant, a qua nisi ab ipso Pontifice, praeterquam in mortis articulo, absolvi nequeant. Et insuper Sanctae Romanae Ecclesiae, & Sedis Apostolicae praefatae rebelles, etiam in primo capite lese majestatis, & proditores Civitatum, & Locorum praefatorum, ac bona eorum Fisco, & Camerae nostrae Apostolicae ipso jure devoluta, & incorporata sint, & esse censentur, omnibusque Ecclesiis, Monasteriis, & aliis per eos quomodolibet obtentis beneficiis Ecclesiasticis eo ipso privati existant, neque ad Civitates, & Loca praefata ullo umquam tempore remitti possint. Et si aliquando eos

Prohibitio de cetero quavis de causa infeudandi, & alienandi, vel de eis tractandi.

reintegrari contigerit, nihilominus infames remaneant, illisque honorum, & dignitatum portæ perpetuo claudantur.

§.4. Et quoniam intelleximus aliquos etiam Cardinales, Civitates, Terra, Oppida, Castra, Arces, & Loca ad vitam, seu tertiam, vel aliam generationem, aut alias a dicta Sede, etiam ex causa onerosa, obtinere, habere, & possidere, cum facultate faciendi in illis melioramenta, ita quod ab eis amoveri non possint, nisi restituti sibi prius pecuniis in melioramenta hujusmodi expositis, omnes, & singulas facultates faciendi melioramenta præfata quibusvis personis etiam Cardinalibus, per eosdem Prædecessores nostros, aut alios ad id facultatem habentes quomodolibet concessas harum serie revocamus, & annullamus, & nemini deinceps suffragari posse, neque debere, ac cuicumque facultatem faciendi melioramenta hujusmodi habenti, illa, etiam pro munitione, & tuitione, nisi ex causa necessaræ conservationis locorum eorumdem facta fuerint, post publicationem præsentium facere omnino interdiciamus, ac prohibemus, & si fecas a quoquam factum, attentatumve fuerit, melioramenta quæcumque per eos contra tenorem præsentium facta locis ipsis cedere, & Cameram ad illorum satisfactionem minime teneri, & obligatam esse volumus, & declaramus.

§.5. Decernentes præfatas literas, sub quibusvis revocationibus, cassationibus, derogationibus, & aliis contrariis dispositionibus, sub quibusvis tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis pro tempore quomodolibet factis minime comprehendendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illa emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, & de novo concessas esse, & censeri debere.

§.6. Iterum quoque, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.7. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Civitatum, & Locorum prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.8. Sic igitur devotionis, & fidei constantia Civitatum, & Locorum præfatorum erga Nos, & Successores nostros, & eandem Romanam Ecclesiam perseveret, ut merito integritatis virtus majora beneficia ab eadem Sede consequi mereatur.

§.9. Volumus autem quod sicut omnes, & singuli Cardinales præfatas Constitutionem hujusmodi, quantum in eis erit, observare, illique non contravenire, nec Pontificibus contrafacientibus consentire, aut absolutionem a juramento præfato non petere, nec oblatam, aut concessam acceptare, in Consistorio nostro secreto promiserunt, & jurarunt, idem per absentes Cardinales a Consistorio, in habitatione eorum, & a Rom. Cur. ut quodcumque ad eandem Curiam se contulerint, ac per futuros

pro tempore Cardinales in assumptione pilei promitti, & jurari debeat, ac promissionem, & juramentum hujusmodi in forma juramenti, per eosdem Cardinales præfati soliti adungi, & inferri debere; ac contrafacientes poenam perjurii, & perpetuæ infamie juris & facti, eo ipso incurere decernimus. Præterea quod ipsi Cardinales, occurrente Apostolica Sedis vacatione, in Conclavi quando de observandis literis Julii Pape II. Prædecessoris nostri super electione Romani Pontificis, & aliis Constitutionibus juramentum præfate solent, etiam de inviolabiliter observanda præfata Constitutione nostra, per quemlibet eorum, qui in Romanum Pontificem electus fuerit, & post modum idem ad Summi Pontificatus fastigium assumptus post ejus assumptionem hoc ipsum promittere, ac jurare, & deinde post coronationem suam, promissionem, & juramentum hujusmodi per literas suas speciales harum confirmatorias reiterare debeat. Quod si illud a Pontifice (quod credendum non est) recusabitur, aut differetur, tunc dicti Cardinales in primo Consistorio secreto, & præcipue eorum Decanus, & capita Ordinum apud eum omni cum instantia, & instantissime, pro præfatum observatione petere, & rogare, ac obtestari non cessent, idque ut omnino efficiat, diligentissime curare studeant, statuimus, & ordinamus.

§.10. Quodque præfatas literas in libellum redigantur, & post prædictas Julii literas, quæ in dicto Conclavi legi solent, inter alias Constitutiones nostras adjungantur, & etiam in quinquagesimo Cancellariæ Apostolicæ cum aliis extravagantibus nostris describantur, ac ad valvas Basilicæ Beati Petri Principis Apostolorum, & in Cancellaria nostra Apostolica, ac acie Campi Floræ publicentur. Et quia difficile foret præfatas ad singula quæque loca deferri, decernimus, etiam & declaramus, quod earum transfumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii subscriptis, & sigillo alicujus Prælati munitis, eadem prorsus fides ubique, in judicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

§.11. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis, revocationis, decreti, statuti, & interdicti, prohibitionis, ordinationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo, sexagesimo septimo, quarto Kal. Aprilis, Pontificatus nostri Anno II.

✱ Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

✱ Ego F. Card. Pisanus Episcopus Ostien.
✱ Ego Jo. Card. Moranus Episcopus Portuensis.

✱ Ego

Revocatio privilegiorum de illis melioramentis, & restituendis usque ad eorum restitutionem.

Clausula præfativa.

Decretum irritans.

Clausula derogatoria.

Observantia laici.

Instrumentum a Cardinalibus præfatis pro observantia hujus Constitutionis.

Et etiam a Pontifice electo.

Forma publicandi hanc Constitutionem

Sanctio penalis.

D. P. An. II. die 29. Martii.

Papæ subscriptæ.

Cardinalium subscriptiones

- ✱ Ego Christophorus Card. Madrucius Episc. Pra.
 - ✱ Ego A. Card. Farnesius Episc. Tuscul. Vicecanc.
 - ✱ Ego Jo. Mi. Card. Saracenus.
 - ✱ Ego Ful. Card. Perus.
 - ✱ Ego Jo. Card. Politianus.
 - ✱ Ego Jo. B. Cicada Card. S. Clementis.
 - ✱ Ego B. Card. Tranen.
 - ✱ Ego Scipio Card. Pisarum.
 - ✱ Ego Jo. Card. Capijuccus.
 - ✱ Ego Clement Card. Araceli.
 - ✱ Ego Jo. Card. Sabellus.
 - ✱ Ego Jo. Antonius Card. S. Gregorii.
 - ✱ Ego Aloysius Card. Cornelius.
 - ✱ Ego Ber. Card. Salviatus.
 - ✱ Ego Pbi. Card. a Burdesia.
 - ✱ Ego Lud. Card. Simonetta.
 - ✱ Ego Ant. Card. Granuelanus.
 - ✱ Ego F. Card. Paciecco.
 - ✱ Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
 - ✱ Ego Hieronymus Card. de Corrigha.
 - ✱ Ego Jo. Franc. Card. de Gambara.
 - ✱ Ego N. Card. de Sermoneta.
 - ✱ Ego Hipp. Card. Ferraricus.
 - ✱ Ego Iulius Avolos Card. Arag.
 - ✱ Ego Marcus Antonius Card. Columna.
 - ✱ Ego Jo. Franciscus Card. Commendonus.
 - ✱ Ego Marcus Antonius Card. Bobba.
 - ✱ Ego Hugo Boncompagnus Card. S. Sixti.
 - ✱ Ego Alexander Card. Sfortia.
 - ✱ Ego Alexander Card. Cribellus.
 - ✱ Ego Franciscus Abundius Card. Castilion.
 - ✱ Ego Benedictus Card. Lomellinus.
 - ✱ Ego Gulielmus Card. Siretius.
 - ✱ Ego F. M. Card. Alexandrinus.
 - ✱ Ego Hieronymus Card. Simoncellus.
 - ✱ Ego Vitellius Card. Vitellius S. R. E. Ca.
 - ✱ Ego Franciscus Card. Alciatus.
- Anno a Nativitate Domini Nostri Jesu Christi 1567. Indi. 10. die vero 27. Mensis Maii, Pontificatus Sanctissimi in Christo patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papa V. anno ejus 2. retroscriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Principis Apostolorum de Urbe, & Cancellariæ Apostolicæ, ac in acie Campi Floræ, per Nos Jo. Andream Rogerium, & Nicolaum de Matthæis Sanctissimi. D. N. Papæ Cursores.

Publicatio.

LIV.

Quod festum S. Thomæ de Aquino, uti festum de præcepto S. R. E. in Regno Neapolis, alibi vero uti festum quatuor Catholicæ Ecclesiæ Doctorum de cetero celebretur.

Hanc Sanctum canonizavit, & ejus festum instituit Jo. XXII. ut in ejus Const. XXXIV. Redemptionem Tom. III. Par. II. fol. 186.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Mirabilis Deus in Sanctis suis, qui se daturum illos in laudem, & gloriam,

& honorem, propheta ore promisit: ut quos sicut Sol in conspectu suo fulgentes, ob merita sanctitatis coronat de celo, admirabiliter etiam honoraret in saeculo, & in eo quod illis tribui jubet laudis, & venerationis officio, debitum quoque Majestati suæ honorem, & gloriam agnosceret. Quorum non modo vitam, sed mortem, sepulchra, monumenta, reliquias, & imagines, ad Catholicæ fidei confirmationem, & ad confusionem hæreticæ pravitatis, ut felicius etiam, quam in præfata vita, doceret vivere mortuos, qui in Domino moriuntur, sapissime dignatus est decorare, & illustrare miraculis.

§.1. Ex quo sanctorum laudabili numero, qui catholicam veritatem, corde, opere, & ore roborarunt, Angelici Doctoris S. Thomæ de Aquino Ordinis Fratrum Prædicatorum in Cælum assumptio, multis ante annis, Orbi terrarum, & divinis, & propriis est comprobata testimoniis. Nam & miraculorum signis, quibus servi sui Thomæ perpetua veræ pietatis opera nobilitare voluit inexhausta Dei benignitas, & certissima Christianæ regula doctrinæ, qua S. Doctor. Apostolicam Ecclesiam infinitis confusatis hæresibus illustravit, adductus, sel. record. Joannes XXII. Prædecessor noster, illo in Sanctorum numero relato, ejus diem festum Nonis Martii, quo die nunc etiam colitur, anniversario honore celebrare iussit.

§.2. Sed quoniam Omnipotentis Dei providentia factum est, ut Angelici Doctoris, vi & veritate doctrinæ, ex eo tempore, quo cælestibus Civibus adscriptus fuit, multæ, quæ deinceps exorta sunt hæreses confusæ, & convictæ dissiparentur, quod, & antea sæpe, & liquido nuper in sacris Tridentini Concilii decretis apparuit: ejusdem memoriam, cujus meritis Orbis terrarum a peccatis quotidie erroribus liberatur, majore etiam quam antea grati, & pii animi affectu colendam statuimus. Quod officium nostrum præter beneficia ex illius salutaris disciplina in diem magis profecta in sacrosanctæ Ecclesiæ filios, ad quorum pastorem, paternamque curam, Dei Benignitati humilitatem nostram placuit evocare, postulat etiam aliqua ex parte ejusdem Ordinis Prædicatorum communio, & societas, unde licet imparibus meritis Nos etiam, tamquam ex fonte profluximus.

§.3. Itaque primum ut in Civitate, & Regno Neapolitano, quod in eam Provinciam, quæ ad salutem omnium gentium institutionem, ex nobilissima familia Aquinate, clarissimum hoc edidit Ecclesiæ Dei lumen, tantum inde laudis, decorique divini bonitas redundare voluerit, de venerabilium fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio, atque unanimi assensu, ipsa die Nonarum Martii, qua præstantissimus Doctor migravit in Cælum, posthac semper universi utriusque sexus ab omnibus vetitis, ac servilibus operibus, laboribusque abstinentes, festum Divi Thomæ solemniter sub duplici majori officio sicut ceteras ejus generis solemnes festivitates,

Joann. XXII. canonizavit S. Thomam.

Hic modo Pontifex ex causa hic expressit.

Ejus festum celebrari jubet.

tes, quae de ipsius Ecclesiae precepto servantur; in aliis autem Orbis terrae partibus, quemadmodum Sanctorum quatuor Ecclesiae Doctorum festivitates pie mem. Bonifacii Papae VIII. etiam Praedecessoris nostri precepto celebrantur, sic eundem festum diem S. Thomae in perpetuum posthac omnes item utriusque sexus Christiani celebrent, & venerentur, & Apostolica auctoritate statuimus, ac sancimus.

§.4. Ut vero etiam memoriae S. Doctoris majori studio, ac pietate cultus, & debita veneratio adhibeatur, de Omnipotentis Dei, ac beatorum Apostolorum Petri, & Pauli auctoritate confisi, omnibus utriusque sexus Christianis vere poenitentibus, & confessis, qui in ipso S. Thomae festivitatis die, sacellum, vel altare in Ecclesia S. Dominici Neapolitan. situm, in quo scriptoris Angelici doctrina, Salvatoris Crucifixi ore (sicuti pia testatur historia) mirabiliter probata fuit, a primis ejus diei vespere, usque ad occasum Solis devote visitaverint, septem annos, & totidem quadragenas.

§.5. In ceteris autem Orbis terrae partibus, iis qui eundem festum diem, ut praefertur, solemniter celebraverint, & ad Ecclesiam, quae apud eos fuerit, vel sacellum, aut altare sub ejusdem S. Thomae invocatione, pie ac devote accesserint, quoties id fecerint, toties centum dies de injuncta ipsis poenitentia per praesentes literas in perpetuum valituras, quas sub aliis cujuscumque generis indulgentiarum concessionibus, & illarum revocationibus nullo modo comprehendendi volumus, misericorditer in Domino relaxamus.

§.6. Et quia difficile esset, has ipsas literas ad singula Orbis terrarum loca pervenire, volumus, & auctoritate Apostolica decernimus, ut earum exemplis &c.

§.7. Nulli ergo &c. Datum Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae, millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, tertio Idus Aprilis, Pontificatus nostri Anno II.

LV.

Moderatio indultorum S.R.E. Cardinalium, super collatione beneficiorum.

Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus noster Dominus Pius divina providentia Papa V. Ex tam multis S.R.E. Cardinalium super beneficiorum Ecclesiasticorum dispositione indultis, & multiplicatione aliarum super aliis facultatibus, quae quotidie literis distorum indultorum diffuse inferuntur, sapennumero impeditus, quo minus solitam antehac Sedi hujus benignitatem erga pauperes, & benemeritos liberaliter exercere possit.

§.1. Idcirco rationem capere volens, ut tanta dehinc ejuscemodi indultorum, & facultatum largitione praecisa, dictis personis commodius beneficiendi via sibi libera re-

cludatur, omnia, & quaecumque indulta, concessionis, facultates, & alia privilegia, conferendi quaecumque beneficia Ecclesiastica, cum cura, & sine cura, saecularia, & quorumvis Ordinum regularia qualitercumque qualificata, ad collationem, provisionem, praesentationem, electionem, & quamcumque aliam dispositionem distorum Cardinalium, ratione Parochialium, Metropolitan., & aliarum Cathedralium, Ecclesiarum, necnon Monasteriorum, Prioratum, dignitatum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum, quae quomodolibet obtinent, & in posterum obtinebunt, ac etiam quorum collatio, provisio, & quavis alia dispositio, illis ex causa facte per eos cessionis, regimini, & administrationis, seu commenda, aut resignationis, Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum beneficiorum, hujusmodi, Apostolica auctoritate reservata existit, vel in posterum reservabitur, necnon quorumcumque inferiorum collatorum, & collatricum, de jure, privilegio, consuetudine, ac alias quomodolibet pertinentia, & etiam illa commendandi, ac alias de eis disponendi, omnibus, & singulis Cardinalibus praedictis etiam de distorum inferiorum collatorum consensu, per quoscumque Rom. Pon., ac Sanctitatem suam, & dictam Sedem, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, deq. Apostolicae potestatis plenitudine, & etiam ex pactis inter dictos Pontifices, & Cardinales diversis temporibus factis, firmatis, & juratis, ac quibusvis onerosis, & aliis causis concessa, & etiam iteratis vicibus innovata atq. extensa, quibuscumque concepta formulis, ac etiam restitutivis, & etiam attestativis, praeservativis, derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, necnon vim contractus inducentibus, & aliis decretis suffulta, quorum omnium tenores Sanctitas sua haberi voluit pro expressis, specialiter, & expresse revocavit, literasque Apostolicas desuper concessas, & quoad ea, in quibus illa nondum erant sortita effectum & inde secuta quaecumque cassavit, & annullavit, viresque, & effectum de cetero non habere decrevit.

§.2. Praeterea voluit, & ordinavit, quod omnes deinceps literae Apostolicae facultatum, & indultorum hujusmodi pro singulis Cardinalibus praedictis, presentibus, & futuris ad unam tantum cathedralem, vel majorem Ecclesiam, seu illius loco, unam, vel duo, Monasteriorum, seu Monasteria, aut unum aliud, vel duo alia beneficia, seu beneficia in dictis literis exprimentam, seu exprimentum, vel exprimentam, quam, seu quod, vel quae ipsi Cardinales ultra illas sex Episcopales, ac Presbyterales, & Diaconales Cardinalium Ecclesias, tunc temporis obtinebunt, seu cujus, vel quorum collatio eis reservata fuerit, ut praefertur, ac etiam sublata omnino altera, hujusmodi indultorum parte super consensum ipsorum Cardinalium requirendo in provisione beneficiorum apud Sedem praedictam pro tempore

Declaratio & limitatio circa futuram illarum concessionem.

LVI.

Monasteria quorum fructus reperiuntur taxati in libris R. C. A. & quaecumque beneficia piis locis unita de cetero non vacantia, quindennia, & alia jura eidem Rev. Cam. solverentur. Et Capitula, Congregationes, & alia pia loca iudicare debent beneficia quae possident, & titulum possessionis, & annuos redditus.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Apostolicae Sedis poscit auctoritas, ut quae provide per Roman. Pont. statuta fuerant, debita executioni demandentur.

§.1. Cum autem, sicut accepimus, ut annatarum, communium, & aliorum jurium semel tantum, vel de xv. in xv. annos, ob perpetuas beneficiorum Ecclesiasticorum uniones persolvendorum, quae alias fel. rec. Julius Tertius, & Paulus Quartus Rom. Po. Praedecessores nostri per eorum literas in forma Motus proprii desuper editas, ex praeterito dumtaxat Cam. Apost. applicaverunt, eo celerius, quo poterit, exactio, & executio fiat, plurimum interfit, & necessarium existat, ut tam Julii Tertii, & Pauli Quarti Praedecessorum literas praedictas, quam alias quascumque Constitutiones, statuta, decreta, & declarationes per recol. mem. Pium Secundum, Paulum etiam Secundum, Innocentium Octavum, Julium similiter Secundum, ac Julium, & Paulum praefatos, aliosque diversos R. P. Praedecessores nostros contra pro tempore in Camera Apostolica, aut alias ratione annatarum, communium, & aliorum jurium praedictorum semel tantum, aut de xv. in xv. annos solven. obligatos, aut alios quoscumque beneficia Ecclesiastica, absque eo quod annatas, communia, & quindennia praedicta solvissent, pro tempore possidentes, editas, & factas per Nos innoventur, approbentur, & confirmentur.

§.2. Nos igitur singularium literarum, & cujuslibet Motus proprii a praedictis Romanis Pont. Praedecessoribus nostris, ut praefertur, quam etiam forsitan a Nobis hactenus emanati veriores tenores, ac si de verbo ad verbum hic inserti essent pro plene sufficienter expressis, & insertis haberi volentes, illas, & illos, necnon omnia, & quaecumque per quoscumque Judices, executores, & Commissarios in illis deputatos, & ab eis subdelegatos, ac alios ministros in praemissis, & circa ea, quomodolibet gesta, & executi reperiuntur, ac inde secuta quaecumque, ex certa scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine, approbamus, & confirmamus, ac rata, & grata habemus, necnon illis perpetuae, & irrefragabilis firmitatis robur adicimus, illaque inconvulsa observari debere decernimus, & declaramus omnesque, & singulos, tam juris quam facti, & solemnitate forsitan omittarum, & alios quoscumque defectus, si qui forsitan inter-

A a a ve

Exordium.

Causa Constitutionis.

Confirmatio Pontificis &c. Praedecessoribus, & defectus supplet.

Decretum irritans.

Clausula derogatoria.

Papa subser. Publ. P. An. II die 30 Aprilis.

pore vacantium, alias sub dictis indultis comprehendens, de quibus omnibus Sanctitas sua posthac libere disponere intendit, & etiam circa facultates commendandi monasteria, aliaque beneficia Ecclesiastica, saecularia, & regularia, necnon disponendi de Monasteriis, etiam cura, & Conventu carentibus, & dignitatibus Conventualibus, & in Metropolitan. aliisque Cathedralibus post Pontificales majoribus, & in Collegiatis Ecclesiis principalibus. Ac etiam disponendi de beneficiis Referendariorum, causarum Palatii Apostolici Auditorum, Protonotariorum, & aliorum officialium dicte Sedis, necnon familiarium, ceterorumque omnium, qui Constitutionibus declaratoris fel. rec. Pauli Papae III. ad perpetuum rei memoriam editis continentur. Denique cum moderatione facultatum disponendi de beneficiis familiarium ipsorum Cardinalium ac concessionem eis per regulas Canc. Apost. factarum, de consensu per ipsos in provisionibus Apost. praestando, ad eos solos familiares continuos commensales eorundem, qui vera, & actuali familiaritate, continua commensalitate hujusmodi durante extra Rom. Curiam, vel Cardinalibus ipsis in dicta Curia existentibus, apud dictam Sedem decesserint, & ad ea sola beneficia, quae ipsi familiares continui commensales viventes, ad collationem distorum Cardinalium pertinentia obtinebant, seu quae ex collatione sibi ab eisdem Cardinalibus facta affectu fuerant expendantur. Aliter vero, etiam Motu, scientia, & potestate similibus, ac etiam cum praesentium speciali, & expressa derogatione expedita, nullus sint prorsus roboris, vel momenti. Et nihilominus hujusmodi Constitutiones, & regulas super beneficiis familiarium Card. editas etiam, quoad Cardinales indulta hujusmodi non habentes, ad familiares, & beneficia praedicta dumtaxat restringit, & moderatus fuit.

§.3. Decernens sic in iis, ceterisque omnibus praemissis per quoscumque, &c. etiam causarum dicti Palatii Auditores; ac etiam ipsos Cardinales, sublata &c. necnon irritum, & inane quicquid fecus per quoscumque, etiam praetextu indultorum, facultatum, & concessionum hujusmodi, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.4. Statuto, Ordinatione, Decreto, declaratione Sanctitatis in crastinum ejus assumptionis ad summi Apostolatus apicem editis, quod Cardinales in Constitutionibus & regulis per eam post Priorum suorum Constitutionum, & regularum editionem, & publicationem in posterum faciendis, non includantur, nisi illa eorundem Cardinalium favorem concernant, vel ipsa edenda Constitutiones de illorum, seu majoris partis eorum consilio edita fuerint, ceterisque contrariis non obstantibus quibuscumque.

Placet publicetur, & describatur. M. Leita, & publicata fuit supra scripta regula Romae in Cancellaria Apostolica, Anno Incar. Dom. 1567. die vero Martii ultima mensis Aprilis, Pont. praefati S. S. D. N. Papae Anno II. A. Lomellinius Caster. Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

venerint in eisdem, & qui necessario exprimi deberent, Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus supplemus, illaque, & illa, quatenus opus sit, innovamus.

Et ex causa hic expressa.

§.3. Et insuper quoniam sicut etiam Nobis innotuit, a nonnullis nimium scrupulosis, & plusquam oporteat sapere contententibus habitatur, An Monasteria, quorum fructus, &c. in libris Camere Apostolicae taxati reperuntur, necnon Prioratus quorumvis Ordinum regularia, & regulares, ceteraque beneficia Ecclesiastica quocumque titulo nuncupata, quorum fructus, redditus, & proventus in distributiones quotidianas, convertuntur, sub literis Pauli Secundi, & aliorum Prædecessorum, huiusmodi comprehendantur.

Declarat etiam quod Monasteria quorum fructus in libris Camere Apostolicae taxati reperuntur, & quocumque beneficia perpetua unita, de cetero non vacent, quin deinceps, & alia iura solveantur.

§.4. Nos considerantes, quod annatarum, communium, & aliorum iurum prædictorum exactio, in recognitionem universalis domini introducta, est antiquissima, quindenniorumque usus, & solutio ideo adinventi sunt, ne Camera prædicta, ex Monasteriorum, Prioratum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum unionibus, quæ amplius vacare non sperabantur, detrimentum aliquod pateretur. Volentes Camera nostra Apostolica, ac venerabilium fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, necnon dilecti filiorum Romanæ Curie officialium participantium, iura præservare, illorumque indemnitati consulere, ad omne dubium, omnesque disputandi, & excipiendi occasionem tollendum, Motu simili &c. omnia, & singula Monasteria, tam secularia, quam quorumvis Ordinum regularia, dummodo in libris ejusmodi Camera taxata reperiantur, reliqua vero Monasteria, prioratus, præposituras, præpositatus, tam seculares, quam quorumvis Ordinum regulares, necnon dignitates, personatus, administrationes, officia, & alia quocumque beneficia Ecclesiastica, etiam si manualia, & de jure patronatus existant, quorum, fructus, &c. summam viginti quatuor ducatorum auri de Camera se. co. est. valorem annuum excedunt a quocumque tempore citra, etiam ante fel. rec. Martinum Papam Quintum similiter Prædecessorem nostrum, & per Nos, & Successores nostros quibuscumque Cathedralibus, etiam Metropolitanis, seu Collegiatis Ecclesiis, aut capitulibus mensis, etiam pro quotidianis distributionibus, aut alias usibus, necnon Collegiis, Universitatibus, Congregationibus, quorumvis Ordinum, Monasteriis, Domibus, Hospitalibus, fabricis, ac utriusque sexus personarum, piis locis quantumvis privilegiatis, & exemptis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, Apostolica auctoritate unita, seu alias quomodolibet, & quovis titulo obtenta, & possessa, sub literis Pauli Secundi, & aliorum Prædecessorum huiusmodi comprehendendi, & includendi.

Ita habentes dicta beneficia unita debent se obli-

§.5. Et propterea omnia, & singula Cathedralium, etiam Metropolitanarum, Ecclesiasticarumque Collegiarum Capitula,

Congregationes, Universitates, Collegia, Hospitalia, & pia loca, & quivis alii in quorum favorem, uniones, annexiones, incorporationes, applicationes, & submissiones huiusmodi factæ reperuntur, quantumcumque, ut præfertur, exemptæ, & privilegiate existant, etiam si se superinde in Cam. Ap. non obligaverint, dummodo Monasteria, & benef. ipsa possideant, ad solutionem communium, annatarum, & aliorum iurum, prædictorum eidem Camere pro tempore præterito (salvis collegii, & officialium iuribus quoad futura remanentibus) ratione unionum, annexionum, incorporationum, applicationum, & submissionum prædictorum singulis xv. annis a die, qua ille fuit fortite fuerunt effectum, & alias juxta tenorem literarum in forma Motus proprii, a Julio Tertio Prædecessore prædicto super applicatione quindenniorum prædictorum eidem Camere facta desuper emanatarum faciendam teneri, & obligatos esse, & ad id per sententias, censuras, & penas in singulis Pauli Secundi, & aliorum Prædecessorum huiusmodi literis contenta, cogi, & compelli posse.

§.6. Sicque, & non aliter in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis Apostolica auctoritate fungent., etiam Palatii nostri Apostolice causarum Auditores, necnon S. R. E. Cardinales, ac venerabilem Fratrem nostrum Hieronymum Episcopum Materanen. præfate Camere Clericum, cui omnes, & singulas causas occasione præmissorum pendentes commissimus in quavis instantia, sublitera eis, & eorum cuilibet aliter iudicandi facultate, iudicari, & diffiniri debere, irritumque &c. decernimus, & declaramus.

§.7. Mandantes eidem Hieronymo Episcopo, ut omnes, & singulas causas coram eo inter dilectum filium ejusdem Camere Collectorem, ex una, & quocumque Congregationes, Capitula, Collegia, & quavis alias personas, ex altera partibus, super solutionem amatarum, communium, & aliorum iurum quindenniorum eorumdem vel eorum occasione, nunc, & pro tempore pendentes, juxta præsentium tenorem terminet, & decidat. Et pro faciliiori indagatione unionum prædictarum, omnia, & singula Cathedralium, etiam Metropolitanarum, & Collegiarum Ecclesiarum Capitula, Collegia, necnon tam virorum, quam mulierum secularia, & quorumvis Ordinum regulares, Congregationes, seu Collegia, & pia loca, eorumdemque Pralatos, & Procuratores, ad indicandum, & profitendum medio juramento, omnia, & singula Monasteria, Prioratus, Præposituras, Præpositatus, Parochiales Ecclesias, & alia quocumque beneficia Ecclesiastica, quæ ipsa Capitula, Congregationes, & alia pia loca prædicta possideant, & quo titulo illa possideant, illorumque annuos valores, sub privationis, & aliis in literis in forma Motus proprii Pauli Quarti Prædecessoris, huiusmodi contentis sententiis, censuris, & pœ-

gate ad solutionem quindenniorum, & aliorum iurum.

Claufula sublitera.

Executoriis deputatio.

& pœnis in Romana Curia, & extra eam, moneat, & requirat.

Derogatio contrarium.

§.8. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon privilegiis, exemptionibus, indultis, & literis Apostolicis Congregation. Capitulis, & aliis piis locis prædictis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, & aliis decretis, etiam motu, & scientia similibus, ac de Apostolica potestatis plenitudine, aut alias quomodolibet concessis, ac iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quavis alia expressio habenda, aut alia exquisita forma servanda esset, tenores, &c. pro expressis habenda vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, necnon omnibus illis, quæ Prædecessores prædicti in singulis eorum literis voluerunt non ob stare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Sola signaturæ sufficit.

§.9. Volentes præsentis Motus proprii solam signaturam sufficere, & ubique in iudicio, & extra, regula contraria non obstante, fidem facere.

Transumptum fides.

§.10. Et nihilominus illius transumpto manu publici Notarii Camere Apostolicæ subscripto ubique locorum tam in iudicio, quam extra fidem adhiberi, ac si præsentis exhibitæ forent, & ostensa.

Pape sublit.

Placet Motu proprio. M.

LXVII.

Ex edit. Typ. Blandi.

Revocatio quorumcumque Commissariorum ad quacumque onera Cameralia, aut alia Sedem, & Cameram Apostolicam concernentia exigenda, destinatorum, (ad jus reddendum tamen exceptis) formæque in posterum servanda in huiusmodi deputandis Commissariis, seu Exactoribus.

PIUS PAPA QUINTUS Motu proprio &c.

Multi Commissarii ad exigendum iura Camere Apostolicæ deputati reprobantur.

§.1. CUM sicut Nobis innotuit, tam super subsidii Triennalis, quateni Carnis, & spoliarum, ac confiscationum, & aliorum Camere Apostolicæ iurum, necnon etiam Gabellearum, vestigialium, dationum, & aliorum ab eadem Camera, & Sancta Sede Apostolica, seu illarum intuitu, pro tempore impositorum onerum exactioibus, quam etiam super viarum, Pontium, transituum, passagiorum, aqueductuum, & murorum reparatione, & mantentione, ac civitatum, oppidorum, castrorum, terrarum, & locorum nostri Status Ecclesiastici fabrica, & fortificatione, necnon super fraudibus annona, & usuraria Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

pravitare, aliisque rebus, & negotiis publicis, aut alias Cameram, & Sedem Apostolicas prædictas, vel aliquod illarum interesse, saltem aliqua ex parte, tangentibus vel concernentibus, multi ac diversi Commissarii a Prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus pro tempore existentibus, ipsiusque Sedis etiam de latere Legatis, ac provinciarum Civitatum etiam Alma Urbis Gubernatoribus, & etiam a nostro, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerario, Camere Apostolicæ Clericis, Thesaurario, Præsentibus dictæ Camere spoliarum, & aliorum iurum ipsius Camere collectore generale, depositario præfate Annona, reddituum dictæ Camere conductoribus, & appaltatoribus, aliisque personis ad id forsan facultatem habentibus, partim ad vitam, partim ad beneplacitum, & partim ad aliud etiam forsan perpetuum tempus, ac alias diversimode in nostro Statu, & Dominio Ecclesiastico, ac alibi passim deputati existant, & reperiantur.

§.2. Et ex huiusmodi Commissariorum deputationibus, qui munera sibi iniuncta acerbius, quam par sit exercendo, & etiam proprio commodo, & peculiari lucro, præter, & ultra modum inhiare dicuntur, multa, & gravia, variaque damna, iniuria, vexationes, extorsiones, & gravamina Provincialibus, & aliis subditis nostris, aliisque personis quotidie inferri audiuntur, eorumque Provincialium, & subditorum ac aliarum personarum huiusmodi oneri atque labori succumbentium, ad Nos uti patrem assidue, dictum clamantium, & recurrentium voces, querelæ nostris in dies auribus resonare non cessant.

§.3. Nos quorum intentionis ac mentis semper fuit, & est, ut probi, & sinceri quique, & timorata, illibataque conscientia homines ad huiusmodi Commissaria:um officia destinarentur, & destinentur, ipsique Commissarii subditos nostros, & quoscumque alios cum ea, qua fieri potest, lenitate, clementia, benignitate, & benevolentia tractent, atque prosequantur, & nihil ab eis præter juris, & æquitatis debitum exigant, vel extorqueant, & Sanctæ piæque Matris Ecclesiæ jugum suave, & onus leve sentiant, memores quoque quod improbos Officiales Princeps quantumlibet bonus, & integer male audire consuevit. Volentes probitate, & integritate præditos viros ad huiusmodi munera deinceps deputare, & propterea in præmissis pro nostri Pastoralis Officii debito opportune provideri.

§.4. Motu simili, & ex certa scientia, maturaque animi nostri deliberatione, ac de Apostolica potestatis plenitudine, tenore præsentium, omnes, & singulos ac quoscumque Commissarios quovis nomine nuncupatos, tam super subsidii Triennalis, quateni Carnis, & spoliarum ac confiscationum, & aliorum Camere Apostolicæ iurum, necnon etiam gabellearum, vestigialium, dationum, & aliorum quorumcumque ab eadem Camera, & dicta Sede Apostolica

Hinc molestie multe, & damna inferuntur subditis.

Cui malo opportunum emendare volumus.

Qualescunque Commissarios huiusmodi deputarios de præteritis factas irritas, & cassas.

folica. seu alias illarum intuitu nunc. & pro tempore impostorum onerum exactioibus. quam etiam super viarum, pontium, portarum, transituum, passagiorum, aqueductuum. & murorum reparatione, & mantentione, ac Civitatum, Terrarum, Oppidorum, arcium, Castrorum, & quorumvis aliorum locorum nostri Status Ecclesiastici fabrica, & fortificatione. necnon super fraudibus annonae, & usuraria pravitate, aliisque omnibus, & singulis, ac quibuscumque rebus, & negotiis publicis, aut alias Camerae, & Sedem praedictas vel aliquod earum interesse quomodolibet tangentibus, vel concernentibus (exceptis tamen Commissariis ad reddendum jus, & ad iustitiae cognitionem, & executionem deputatis, qui tamen non possint, nec debeant nisi unum scutum ad plus pro quolibet die recipere) tam a quibuscumque Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris quam alias a Sede, & Camera praedictis, ipsiusque Sedis etiam de latere Legatis, Gubernatoribus, Camerario, Cameraeque Apostolicae Praesidentibus, & Clericis, Thesaurario, Collectore spoliarum, & Jurium ejusdem Camerae depositario, Praefecto Annonae, conductoribus, & appaltatoribus praefatis, ac quibuscumque aliis personis quavis dignitate fulgentibus, & fungentibus nomine Sedis, vel Camerae praedictarum, & alias quomodolibet in univerno nostro Statu Ecclesiastico praefato ac alibi ubilibet, tam ad vitam, quam ad beneplacitum, & quodvis aliud etiam perpetuum tempus, necnon tam per Apostolicas etiam in forma Brevis, aut sub plumbio expeditas, quam patentes & etiam Cameriales, ac Sacri Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium Collegii, & quascumque alias literas, vel etiam per publica instrumenta, ac alias quomodocumque, & qualitercumque hactenus deputatos, destinatos, & etiam transmissos, ac illorum deputationes & huiusmodi sub quibuscumque verborum formis, & tenoribus, ac cum quibuscumque derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis ac irritantibus, & aliis etiam vim stipulati, & jurati contractus inducentibus, ac etiam cum expressione quod revocari, & c. non possint etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac etiam consistorialiter, & de dictorum Cardinalium consensu, ac alias quomodolibet factas, necnon literas, & instrumenta desuper, ut praemittitur, ac alias quomodolibet confectas, Motusque proprios, & supplicationes desuper etiam dictorum Nostrorum Praedecessorum manibus signatas, & signatas, ac in eis contenta quaecumque illarum, & illorum omnium tenores ac si de verbo ad verbum insererentur praesentibus, pro plene, & sufficienter expressis ac insertis habentes, etiam si ille, & illa ex quavis causa legitima, etiam onerosa emanaverint, Apostolica auctoritate ex nunc perpetuo revocamus, cassamus, irritamus, annullamus, & abolemus, ac ex nunc revocatos & c. revocata-

que, & c. ac revocata & c. fore, & esse, nulliusque roboris vel momenti seu auctoritatis amplius existere decernimus, & declaramus.

§.5. Et nihilominus, quod ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus nulli similes, vel dissimiles Commissarii, nisi per speciales, & expressas nostras & eorundem successorum in forma Brevis expeditas, aut Camerae Apostolicae patentes literas, quae si manu dilecti filii moderni vel pro tempore existentis Praesidentis Camerae praedictae signata fuerint, nostris mandato & intentione emanasse intelliguntur deputari & destinari possint, ac aliter deputati, & transmissi eo ipso a Nobis revocati sint, & esse censentur, perpetuo statuiamus, & ordinamus.

§.6. Districtius inhiibentes eisdem Camerario, Praesidentibus, & Clericis, necnon Legatis, & aliis omnibus supranominatis, & quibuscumque aliis personis cujuscumque dignitatis & c. existentibus, & quacumque auctoritate fungentibus, ne ex nunc in posterum ullos huiusmodi Commissarios nisi de expressis ordine, & mandato ac certa scientia nostris, & dictorum Successorum nostrorum, ac alias, ut praefertur, deputare, destinare, vel transmittere audeant, seu praesumant.

§.7. Decernentes quascumque Commissariorum huiusmodi deputationes & c. alias quam ut praefertur deinceps pro temporales, nullas, & inanes existere ac fore, & pro infectis omnino haberi. Siq; in praemissis omnibus, & singulis ab omnibus censerit, ac ita per praefatos, & quoscumque alios Iudices & c. sublata & c. iudicari & c. debere, irritum quoq; & inane quicquid secus super his & c. contigerit attentari.

§.8. Mandantes nihilominus Camerario, Praesidentibus, Clericis, Legatis & c. & aliis quibuscumque supradictis, ceterisque ad quos spectat, & pertinet, ac spectabit, & pertinebit, quatenus praesentem nostrum Motum proprium perpetuo observent, & observari faciant inviolabiliter, & ad unguem, Contradictores & c. compescendo, invocato etiam seu adhibito auxilio brachii secularis.

§.9. Et nihilominus omnes, & singulas Communitates, & Universitates, ac alios quoscumque Civitatum, Castrorum, Terrarum, Oppidorum, Villarum, & locorum Nobis, & Sanctae Romanae Ecclesiae mediate vel immediate subditorum habitatores, & incolas, necnon illorum Rectores, Praefectos, Potestates, Officiales, & negotiorum gestores aliosq; illorum deputatos, & deputandos, ceterosque ad quos spectat, & spectabit, in Domino hortamur, & paterne monemus eisque sub indignationis nostrae, & pecuniariae, aliisque Nobis, & pro tempore existenti Romano Pontifici benevolis penitus arbitrio nostro, & illius declarandis, & exigendis, praecipimus, & mandamus, ut omnia, & singula onera, impositiones, & alia quaecumque jura Cameralia Nobis, & pro tempore existenti Romano Pontifici, ac

De cetero eos per Breve Pontificum, seu per Literas Patentes Camerae ejusdem deputari jubet.

Eos autem, abique scientia Pontificis destinari vetat.

Electiones facias irritat.

Prasentem Constitucionem praecipue observari.

Vassallos R. E. ad perfolvenda onera Camerae adhortatur.

UNI

ONOMA DE

ERAL DE B

Sedi Apostolicae quomodolibet pro tempore debita absque ulla mora, & contradictione loco, & tempore debitis integre persolvant realiter, & cum effectu, nec se pretextu praesentis nostrae Constitutionis a faciendae solutione huiusmodi excusent, aut difficile reddant, ne alias desuper opportuna remedia adhibere cogamur.

Obstantibus derogat.

§.10. Non obstantibus praemissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, provincialibusque, synodalibus, & municipalibus, necnon etiam juramento & c. roboratis statutis & c. etiam Camerae Apostolicae & c. privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis & c. sub quibuscumque tenoribus & c. etiam Motu proprio & c. ac consistorialiter & c. & alias in contrarium, quomodolibet concessis & c. ac concedendis & c. Quibus omnibus etiam si de illis & c. eorum tenores & c. latissime hac vice derogamus. Ceterisque contrariis quibuscumque cum clausulis opportunitis.

Prasentium sola signatura sufficit.

§.11. Volumus autem praesentis nostri Motus proprii solam signaturam sufficere, & ubique fidem facere in iudicio, & extra, regula contraria non obstant. Et nihilominus literas desuper etiam per Breve nostrum simul vel ad partem expediri posse latissime extendem.

29. Maii 1567. An. II.

Placet Motu proprio M. Die vigesima nona Maii 1567. admissa, & registrata suis hinc eadema Motus proprii libri primo signaturarum SS. D. N. D. Papae apud me infra scriptum Camerae Apostolicae. Notarium folio Quinto ex decreto Illustrissimi, & Reverendissimi Domini mei Vitellotii Cardinalis Camerarii.

Andreas Martini.

LVIII.

Confirmatio, & nova concessio plurimorum indultorum, pro Ordinibus Fratrum, & Monialium Mendicantium. Et declaratio, atque extensio Concilii Tridentini circa ea. Et communicatio eorundem indultorum, cum aliis Ordinibus regularibus. Necnon & iurisdictio Conservatorum.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Causa huius Constitucionis

ET si Mendicantium Ordines, qui sedulum in vinea Domini quotidie exhibere non cessant famulatum, summo semper studio, etiam dum in minoribus essemus, amplexi sumus, ad summi tamen Apostolatus apicem, meritis licet imparibus, divina favente clementia assumpti, dum id mente recolimus, facere non possumus, quin eos propensiori caritate, & paterno affectu amplectamur, ac exinde pro suis sanctis studiis, honestisque laboribus, proque salute animarum, ab Apostolica Sede, cujus continue

pacem, & dignitatem Ordines ipsi fortiter tutati sunt, tam spiritualia, quam temporalia subsidia, ornamentaque acceperint, & accipiant, quibus & sancta sua Officia, ac vitam suam regularem facilius, atque expeditius exequi, & transigere possint, & ceterae religiose personae, Ordinesque alii, exemplo ipsorum promptiores, alacrioresque ad sua Officia persolvenda reddantur.

Episcoporum molestis ergo Mendicantibus hic referuntur.

§.1. Hinc est quod Nos attendentes plebrosque ex venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopis, & Episcopis qui eisdem Ordinibus praecipue tamquam fructiferos in agro Domini palmites, & colere, & adjuvare deberent, non solum id exequi negligere, verum etiam Concilii Tridentini decretis in pravum sensum retortis, eos, & eorum, quemlibet variis afficere incommodis, & perturbationibus, eorumque privilegiis non modicum asserere gravamen conantur.

Hac prima declaratur infra num. 1.

1. Quidam enim Episcopi, ut accipimus, nolunt admittere quosdam regulares ad praedicationem, etiam in suis Ecclesiis faciendam, quamvis de eorum habilitate ad huiusmodi opus exercendum, habeant bonum testimonium a suis superioribus. Alii vero volunt, ut nedom semel sed etiam pluries in anno, coram ipsis, vel eorum Vicariis praedicatorum praesententur, ac pro licentia praedicationis, quam non nisi in scriptis dare volunt, aliquid quandoque exigant. Alii etiam Episcopi maximam regularibus injuriam irrogare videntur, dum praeter ordinem, & veterem consuetudinem, absque ulla ratione quosdam recipiunt, & quosdam, pro eorum libito admittunt ad praedicationem huiusmodi habendam in locis suis Diocesis.

Hac secunda declaratur infra num. 2.

2. Quorundam etiam locorum Ordinarii, quosdam religiosos probos viros, & idoneos, etiam a suis Superioribus approbatos, ad confessiones audiendas admittere nullo modo volunt. Quidam ex eis volunt, non solum singulis annis, sed etiam pluries in anno, in aliquibus partibus eisdem Confessores sibi praesentari. in aliquibus vero oppidis, tam Episcopi seu eorum Vicarii, quam presbyteri Curati, nolunt ut fratres mendicantes vocati ad audiendas confessiones infirmorum, maxime si infirmitas est gravis, aut etiam sanorum, in privatis illorum domibus, vel alibi praequam in suis Ecclesiis, aut Monasteriis possint accedere.

Hac tertia declaratur infra num. 3.

3. Nonnulli etiam audent Confessores Monialium, qui pleno jure subsunt regularibus, examinare, cum tamen id minime per Concilium decernatur, sicut, & de fratribus, qui sunt audituri confessiones aliorum fratrum.

Hac quarta declaratur infra num. 4.

4. Quidam etiam in aliquibus partibus nituntur asserere seu facere, ne quisquam infra annum possit sacram Eucharistiam in Ecclesiis Mendicantium recipere, neque etiam Moniales tertiarias nuncupatas suorum Ordinum, ut aliqui asserunt, in aliquibus partibus fieri, cum tamen solum in Paschate quoad seculares dumtaxat, juxta privilegia Summorum Pontificum Praedecessorum.

Hac quinta declaratur infra num. 5.

Et haec declaratur num. 6.

Et haec declaratur num. 7.

Et ista declaratur num. 8.

Et ista declaratur num. 9.

Et ista declaratur num. 10.

Et ista n. 11.

Et ista n. 12.

Et ista n. 13.

forum nostrorum eisdem Ordinibus concessa, id observari debeat.

5. Alii vero Episcopi, seu eorum Vicarii audent ad eorum libitum dare licentiam quibuscumque, quaecumque Monasteria Monialium, etiam S. Clara ingrediendi, etiam si regularium curae subdita sunt.

6. Quidam vero sub praetextu exquirendi voluntates puellarum, ante professionem earum volunt eas extrahere a Monasteriis, & per longum tempus alibi detinere, ipsasque puellas, seu novitias de plerisque rebus interrogant, neque necessariis, neque in decreto Concilii Tridentini desuper contentis, ex quibus non modica potest oriri occasio scandalii.

7. Alii vero plerique noluerunt quosdam regulares aliarum Dioecesium sacris Ordinibus initiare, ac etiam a suis Ordinibus Praelatis approbatos admittere nolunt.

8. Aliqui vero singulis Dominicis diebus in suos Parochianos ad sonum campanae excommunicationem promulgant, ut non possint interesse missis, concionibus, & divinis Officiis, nisi in propria Parochia. Alii vero in aliquibus partibus in eorum Ecclesiis conciones sacrae Scripturae, & sermones, pro mortuis haberi nolunt, & si aliquid ipsis relictum fuerit, ut ab ipsis Missae dicantur, vel alia Officia pro mortuis celebrentur, ipsi sibi ea usurpant, dicentes quod ipsi ea exequi non possunt, quia ipsi sunt Pastores. Alii vero sub excommunicationis latae sententiae, & exilii per decennium a Dioecesi, poena inhiuerunt, ne Missae in eorum Ecclesiis celebrentur in diebus festis, antequam rector Parochialis Eccl. celebraverit. Alii etiam nolunt, ut dum praedicatio in Ecclesia Cathedrali habetur, alibi praedicetur.

9. Ac insuper in quibusdam omnem Ordinem, & quietem perturbant, dum controversias jamdiu sopitas, & extinctas super praecedentia excitant, & ubi nullae erant pepererunt, dum pro arbitrio, & voluntate eorum hos illis praefere noluerunt.

10. Quidam etiam Episcopi volunt regulares a cura animarum excludi, & illam solis presbyteris secularibus committi.

11. Quidam vero quartam funeralium extendere volunt etiam ad missas, legatas, & alia quaecumque, quae domibus regularium relinquuntur.

12. Alii autem volunt quartam partem omnium eorum, quae etiam pro ornamento Ecclesiae palliorum, planetarum, cortinarum, pannorum, & eorum etiam, quae pro victu fratrum relinquuntur.

13. Aliqui etiam in quibusdam partibus, etiam volunt, ut non solum jus sepulturae solvi consuetum, quod semper solvitur, neque denegatur, sed etiam omne illud, quod Ecclesiis Ordinum ad eorum libitum partes dant quando sepeliuntur ibidem defunctorum corpora, id totum curatis etiam de novo solvatur, instantes conantur, impediendo, ne aliter corpora defunctorum ad Monasteria fratrum deferantur, unde in hoc maxime tam partes, quam ipsos fratres gravari contingit.

14. Aliqui vero etiam ex locis Mendicantium, qui curam habent animarum, volunt pro Seminario decimas exigere, ac in casu renitentiae etiam pignus exigunt. Alii autem praefatos Fratres, ac Moniales sub eorum cura degentes, subsidium regium persolvere cogunt, cum multa earumdem Monialium vix habeant pro earum victu, & vestitu necessaria vite.

15. Alii etiam in quibusdam partibus pauperes Mendicantes elemosynas petere prohibent pro eorum dumtaxat sustentatione, & si invenerint eos panem, vel aliquid aliud simile amore Dei sibi collatum portantes, quandoque ab eis auferre minantur, afficientes gravi injuria, & contumelia. Nonnulli vero Episcopi, vel Capitula Canoniorum pauperes Mendicantes, tam Fratres, quam Moniales suorum Ordinum, tam de redditibus bonorum, si quae habent, quam de possessionibus, vineis, agris, & aliis suis bonis quibuscumque, non solum largitione fidelium sibi concessis, sed etiam alias justis de causis ab eis acquisitis, ac pecuniis emptis, sibi decimas, ac primitias aliis respective solvere cogunt.

16. Alii autem ausi sunt inquirere, & processus facere contra aliquos regulares, intra claustra delinquentes, vel de quorum delictis aliqua erat suspicio, non expectata suorum Superiorum censura. Alii vero Episcopi Monialium Monasteria ingredi, & illa ingrediendi licentias aliis concedere, & adversus illas processus formare ipsorum Ordinum superioribus irrequiritis, praesumunt. Aliqui etiam dominium temporale super Moniales habere praetendunt. Nonnulli vero frequentissime regulares citant, & jurisdictioni suae subicere tentant, ac eorum Conventum occupant, ipsos expellendo, ac in ipsos jurisdictionem, vel potestatem exercent. Aliqui vero ipsos carceribus, absque causa cognitione mancipant, ac manibus pedibusque laborant, ut regulares Mendicantes suae ditioni subiciant, & usque adeo se intromiserunt in gubernatione Conventuum, & in correctionibus Fratrum, ut Provincialibus, & Generalibus nullus amplius videatur relictus locus, aut ulla jurisdicatio.

17. Aliqui autem, Conventuum Priores, & Guardianos rationes, & computa facere cum Syndicis Conventuum hujusmodi prohibent.

18. Fratres quoque qui ad Episcopos hujusmodi recursum habent, a Prioribus, & Guardianis praefatis castigari, & puniri interdicitur. Inhibent quoque Superioribus Ordinum, ne faciant processus contra fratres, ac in ipsos imperium, & brachium, seculari exercent.

19. Alii vero ipsos extra claustra degentes sub eorum protectione recipiunt, eosque sic praemanere permittunt, eosque etiam invitis suis Superioribus detinent.

20. Aliqui vero bonorum ipsorum fratrum tamquam ad eos, si extra claustra defuncti fuerint, spectantium possessionem occupare praesumunt, & ad habitum religionis reverentis sua bona consignare nolunt.

Et ista n. 15.

Hac 16. declaratur infra num. 16.

Hac 17. declaratur infra num. 17.

Hac 18. declaratur infra num. 18.

Et ista n. 19.

Et ista n. 20.

Et ista n. 22.

Et ista n. 23.

Et ista n. 24.

Et ista n. 25.

Et ista n. 26.

Hic ideo Pontifex dicitur molestus hinc suum imponit.

Declaratio prima molestus de qua supra num. 1. In hoc casu alia declaratio infra num. 2. hinc subsequente annexa.

Declaratio 2. molestus de qua supra num. 2.

21. Ac etiam uniones a Sede praedicta, aut alias rite factas de beneficiis Ecclesiasticis impediunt, & sibi relaxari debere volunt, & contraditores excommunicationis gladio feriunt.

22. Alii vero regulares campanas diebus festis pulsare, vel eodem tempore, quo ipsi celebrant, Missas celebrare nolunt.

23. Aliqui etiam pro licentia danda adificandi quamdam domum regularem, triginta, vel quadraginta ducatos exigere non erubuerunt.

24. Alii vero eos mortuorum corpora affociare, alii autem illos cum Parochosimilia munera subire non permittunt, nisi major Canoniorum pars intervenerit.

25. Alii vero mortuorum officia in regularium Ecclesiis peragi nolunt, nisi cum ipsorum praesentia, & ipsorum Moniales, vel alias personas, etiam si in earum funere Parochus intervenire non deberet, sepelire prohibent, nisi ipsi Parochus prius certum quid solutum fuerit, & si aliquem ipsi sciverint in regularium Ecclesiis sepulturam elegisse, eum, ut dicitur, non ante ad illas deferre sinunt, quam ad Parochi Ecclesiam delatum, inibi officium peractum fuerit.

26. Postremo vero testamenta sine presbyterorum praesentia fieri prohibent, & si quid ipsis regularibus relictum fuerit, id asserentes contra Concilii Tridentini Canones esse, revocare omnino procurant.

27. Ac propterea volentes praemissis, ac aliis similibus excessibus, & gravaminibus, ex nostri pastoralis officii debito providere, attendentes etiam illos qui onus dei, & aetis, tam in praedicationibus, quam in ceteris spiritualibus muneribus quotidie sustinent, nisi etiam aliquantisper subleventur, facile fore, ut oppressi a suis officiis omnino desistant, ne in posterum eis aliquid inferatur gravamen, Concilii Tridentini hujusmodi decreta, quorum falsa, seu minus vera intelligentia praemissa interpretantur, quorumque declaratio non nisi ad Nos spectat, modo, & forma infra scriptis declaranda censuimus.

1. Nos igitur Motu proprio, non ad aliquis instantiam, sed de mera deliberatione, & ex certa scientia nostris, ac de Apostolicae potestatis plenitudine declaramus Canonem sessionis 24. c. 4. per quem omnibus regularibus, etiam in suorum Ordinum Ecclesiis contradicente Episcopo praedicationis officium interdicitur, Mendicantium Ordinum fratres hujusmodi, quando a suis Generalibus, vel eorum Ministris Provincialibus, ad id deputati fuerint, non comprehendere, neque eos afficere posse, immo volumus, quod in suis Ecclesiis, quando eis placuerit, licite, & absque ullo impedimento, vel contradictione, etiam Episcopi, nisi ipse praedicaverit, praedicare possint.

2. Quod vero in sessione 23. cap. 15. circa confessiones a regularibus non audiendas statuitur, hoc etiam distorum Ordinum Fratres, a praefatis suis Generalibus, vel Mi-

nistris Provincialibus, ad audiendas confessiones utriusque sexus Christianissimum approbato, ut praemittitur, minime comprehendat, ita ut confessionibus audiendis, tam intra eorum Ecclesias, ac domos, quam extra minime prohibeantur super hoc literas sel. record. Pauli Papae Quarti, etiam Praedecessoris nostri, concedentes eisdem Fratribus Mendicantibus regularis observantiae posse confessiones secularium personarum, etiam infirmarum, etiam extra domos, & Monasteria sua, & ubilibet audire, approbando, & de novo concedendo. Statuimus etiam quod ille qui semel in una Dioecesi admittitur per Episcopum fuerit, semper in eadem Dioecesi habeatur pro admisso, nec amplius examinari, vel praesentari in dicta Dioecesi debeat, tam quoad praedicationes faciendas, quam quoad confessiones audiendas, nec aliquid pro praedictis exigi, vel recipi debeat.

3. Confessores vero Monialium, quae degunt sub cura regularium ab Ordinario examinari volumus, quemadmodum neque etiam fratres si debeant audire confessiones aliorum fratrum examinari debent. Lectores insuper ex eisdem fratribus, & in Theologia graduati, qui cum licentia suorum Superiorum ad gradum admitti fuerint, cum de ipsorum doctrina ambigendum non sit, tam confessiones auditari, quam praedicationis munus subitari, ab Episcopis minime examinentur.

4. Ipsiq. Christianissimum Sacramentum Eucharistiae (Resurrectionis Dominicae festivitate, dumtaxat excepta) sumere, eisque illud fratres hujusmodi administrari valeant, nec ad illud faciendum per locorum Ordinarios, aut Ecclesiarum Rectores praefatos, seu alios quoscumque (illorum licentia minime requisita) etiam sub censuris Ecclesiasticis, & aliis poenis, cogi, vel compelli possint, seu debeant, etiam deoerimus, & declaramus. Et licet in sessione 25. cap. 12. caveatur, quod censura, & interdicta Ecclesiastica, etiam a locorum Ordinariis promulgata mandante Episcopo, a regularibus in eorum Ecclesiis publicari debeant, tamen si tempore celebrationis alicujus ex festis Sanctorum, Ordinum eorumdem, ac aliis festivitatibus juxta eorumdem Ordinum privilegia Apostolica, interdictum hujusmodi emanaverint, illud in praefatis festivitatibus, & earum octavis suspendimus.

5. Cum inhonestum sit, quemlibet in alienam messem falcem iniicere, cumq. Monialium Monasteria non nisi de Episcopi, vel Superioris licentia, & in casibus necessariis, aliquis ingredi praesumat in sess. 25. cap. 5. prohibetur, hoc tantum in illis Monasteriis locum habere volumus, quae Ordinariis ipsis pleno jure subsunt, in quibus, in casibus necessariis ipsi dare licentiam possint, & non in aliis monasteriis. Ita ut praefatis Monasteriis, quae Ordinariis ipsis pleno jure non subsunt, ipsi Ordinarii illa ingredi non possint, prout in regulis earum, seu de jure statuitur, & eis aliquos processus

Declaratio 3. molestus de qua supra n. 3.

Declaratio 4. molestus de qua supra n. 4.

Declaratio 5. molestus de qua supra n. 5.

1. **fus adversus Moniales ipsas, seu Fratres hujusmodi propterea, seu alias ipsorum Ordinum superioribus requisitis, quoquomodo formare, aut facere posse omnino prohibemus, ita ut aliquam jurisdictionem, seu aliquod quodcumque dominium in Moniales, & Fratres hujusmodi respective habere, exercere, aut exequi nullatenus possint, aut debeant, immo illas, & illos omnes ab eorum superioritate, dominio, & jurisdictione, & potestate, eximimus, & liberamus, prout eis concessum est per sua privilegia a Sede praefata obtenta, & ita praefata Moniales, ac Fratres sint exclusi a superioritate, & jurisdictione Ordinariorum respective hujusmodi, ut etiam in illarum, vel illorum Sincis, aut procuratoribus deputandis, vel in disponendis illorum facultatibus, vel alia sibi non competentia facienda nullatenus non se intromittant, nec etiam Ordinarii ipsos regulares praefatos citare, & jurisdictioni suae subicere, ac eorum Conventus occupare, ipsos ab eis expellendo, ac in ipsos jurisdictionem aliquam, & potestatem exercere, ut praemittitur, aut ipsos carceribus mancipare, & contra eos aliud facere possint, ut huiusmodi subiciantur.**

2. **Voluimus etiam, quod puellarum Deo dicandarum, an scilicet coeae, vel seductae fuerint, examen faciendum, non nisi infra quindecim dies, postquam juxta Concilium Tridentinum Episcopi, vel eorum Vicarii requisiti fuerint, fieri possit; quibus elapsis amplius in hoc illis se intromittere non liceat, cupis occasione, nec Episcopus nec eius Vicarius intra septem Monasteriorum ingrediantur, sed sicut ante cratem ferream, & interrogationes alias, quam eas, quae praefatum Concilium Tridentinum jubet eis fieri omnino prohibemus, ac similiter volumus, quod puella, seu novitia ipsae ad alias interrogationes respondere minime teneantur.**

3. **Sessio vero 23. cap. 8. neminem nisi a proprio Episcopo Ordinario posse statuens, in regularibus locum non habere omnino declaramus, ita quod Fratres hujusmodi praefatos, etiam sacros Ordines a quolibet Antistite, gratiam, & communionem Apostolicae Sedis habente, Ordinarii loci minime requisita licentia, in locis, seu domibus Fratrum hujusmodi, alibi recipere possint.**

4. **Et insuper sessione 22. decretum, quod per populum saepe ad suas Ecclesias, saltem Dominicis, & maioribus festivis diebus, convenire debere monet in sequendo, volumus quod Fratres Mendicantium hujusmodi, non solum prohiberi non possint, ne Missas, & alia divina Officia faciant in eorum Ecclesiis, verumetiam in quibuscumque aliis ubi celebrari Missas solitum est, etiam ipsis non vocatis, seu ad id requisitis, celebrare valeant: ac etiam quod conciones, & lectiones sacrae Scripturae, & sermones pro mortuis, etiam in Ecclesiis facere, ac elemosynas pro celebrandis hujusmodi Missis, & aliis divinis Officiis peragen-**

dis, si eis illas donari, seu relinqui contingant, recipere, necnon Missas, & divina Officia hujusmodi, etiam in diebus Dominicis, vel festivis, etiam antequam rector Parochialis Ecclesiae celebraverit, celebrare, & facere, quando eis videbitur, etiam si tunc in Ecclesia Cathedrali praedicetur, praedicare, ac etiam quicumque utriusque sexus Christiani, totius anni tempore illas, & illa in Ecclesiis Fratrum hujusmodi audire possint. Ipsi Christiani, nullatenus desuper molestari, aut impediri per locorum Ordinarios, seu rectores Parochialium Ecclesiarum, aut alios quoscumque ullo pacto, causa, vel occasione non valeant, seu debeant, sed praefati Christiani audiendo Missas, & alia divina Officia in Ecclesia Fratrum hujusmodi diebus Dominicis, aut festivis, praefato Ecclesia de illis audiendis fati fecisse censentur.

5. **Controversas autem omnes de praecedentia, quae eadem sessione 25. cap. vero 13. per Episcopum terminari mandatur, non nisi durante per illum dirimi, finitas autem nullo pacto innovari posse statumus.**

6. **Cumque licet cap. 11. sessionis 25. statuat, quod in domibus virorum, seu mulierum, quibus animarum personarum secularium cura imminet, nulli etiam ad nutum amovibiles, inibi deputentur, nisi de Ordinarii consensu, ac praevio examine hujusmodi praecedente, ad curam hujusmodi admitti posse omnino volumus praefatos regulares.**

7. **Quartam autem funeralium, de qua sessio 24. cap. 13. nequaquam solvere teneantur Monasteria, quae a quadraginta annis extra fundata existunt, postquam Concilium ipsum loquitur tantum de Monasteriis ante annos quadraginta fundatis, quae ipsam quartam solvere consueverunt, & ubi solvi consuevit, id tantum cere, & aliorum, quae in aliquibus partibus deferri contigerit, tempore quo defunctorum corpora ad sepulturam deferuntur, non autem de Missis, seu legatis, vel aliis, Fratribus ipsis, seu Monialibus hujusmodi relictis, aut alias quomodolibet donatis, solvi debet, sic; intelligi Concilii decretum, quoad quartam hujusmodi solvendam debere decernimus. Ubi vero non est consuetudo solvendi quartam hujusmodi, de nullo scriptorum solvi debere declaramus.**

8. **Nec ad quartam, seu aliam partem omnium eorum, quae etiam pro ornamento Ecclesiae, Palliorum, Planetarum, cortinarum, Pannorum, & aliorum quae dictis Ecclesiis relinqui, vel dari contigerit, etiam si pro victu Fratrum, aut alias relinquuntur, aliquid contribuere teneantur.**

9. **Ac etiam jus sepulturae solvi tantum consecratis, & non aliquid aliud eis solvi debeat, quamvis partes ad eorum libertatem Ecclesiarum hujusmodi, seu eorum Fratrum, alia quaecumque tribuant, seu elemosynas largiantur, quando sepeliuntur ibidem corpora mortuorum hujusmodi, nec propterea impediri debeant, quin possint defunctorum corpora praefata ad eorum**

Declaratio 9. molestia de qua supra n. 9.

Declaratio 10. molestia de qua supra num. 10.

Declaratio 11. molestia de qua supra num. 11.

Declaratio 12. molestia de qua supra num. 12.

Declaratio 13. molestia de qua supra num. 13.

14. **Inhonestum quoque esse censentes, Mendicantium Ordines ad aliquorum onerum contributionem teneri, illos, illorumque loca, etiam si curam animarum habeant, ac quaecumque beneficia illi unita, ad contributionem pro seminario, aut decimarum aliquarum solutionem, immo illos & eorum domos, monasteria, beneficia, & loca quaecumque, & ab illis quomodolibet dependentia, eorumque possessiones, vineas, agros, & prata, ac alia bona quaecumque, tam ad ipsos, quam ad Moniales praefatos, etiam per largitionem fidelium, seu alias iuris de causis ab eis acquisita, ac pecuniis empta, vel alia quomodolibet pertinentia minime teneri, illosque, & illas, a quibuscumque decimis, primitiis, quaris, mediis, & aliis fructuum partibus, necnon subsidii caritativis, etiam per Nos concessis, ad quoruncumque, etiam Regum, Principum, & dominorum temporalium instantiam, quaecumque etiam urgentissima, & de necessitate exprimentis causa, ac etiam aliis quibuscumque oneribus, tam ordinariis, quam extraordinariis, etiam ratione fructuum, olerum, virgultorum, lignorum, beneficiorum, & aliarum quaruncumque rerum, tam pro victu, quam vestitu, alias sibi necessariorum quomodolibet, etiam auctoritate Apostolica, nunc, & pro tempore impositis, ita ut penitus, & omnino ad alicujus rei contributionem minime teneantur, omnino eximimus, & liberamus, illosque, & illas, ad illos, & illa, etiam si secularis, & aliae personae quaecumque in eas exigendi possessione fuerint, minime teneri debere volumus: nec sub capite 12. sessionis 25. comprehendendi posse, vel debere decernimus.**

15. **Quod vero de usu quaestorum elemosynarum auferendo loquitur sess. 21. cap. 8. id ad Mendicantium Ordines nullo modo referri posse, vel debere, etiam decernimus, quod potius cum elemosynis hujusmodi vivere cogantur, eis id facere liberum omnino esse declaramus.**

16. **Quoniam vero ex nimia Episcoporum sibi irrogata auctoritate, ipsi personas regulares, suae jurisdictioni subicere omnino audent, ac decreto Concilii praefati, sess. 25. cap. 14. edito, quo cavetur, quod si regularis intra claustra existens, & extra ea, ita notorie deliquerit, ut populo scandalosus sit, termino ab Episcopo praefigendo, a suo superiore omnino puniatur, sin minus, ab Ordinario delinquens puniri possit, confisi, variis indebitisque gravaminibus regulares afficiunt, Ordinarios praefatos aliquid contra regulares occasione, vel causa innovare non posse, vel debere in claustris degentes hujusmodi, quovis pretextu, nec aliquos processus contra ipsas personas regulares formare, aut facere posse volumus, nisi propter manifestum scandalum, & suorum Ordinum superioribus prius consultis, & negligentibus, alioquin omnia, & singula contra praemissa facta, & gesta, ac facienda in futurum pro nullis, & infectis habeantur.**

Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

17. **Neque etiam se intromittant ullo pacto, aut aliqua ratione in gubernatione conventuum, tam Fratrum, quam Monialium hujusmodi, & illorum correctionibus, sed omnia ista, & alia necessaria ad correctionem, & gubernationem Fratrum, aut Monialium hujusmodi, & eorum Generalibus, ac Ministris, seu Provincialibus, vel aliis eorum, aut earum respective superioribus, etiam ratione computa faciendi, cum Sincis Conventuum hujusmodi, omnino relinquatur, nec illo modo in praedictis, per se, vel alios se intromittant.**

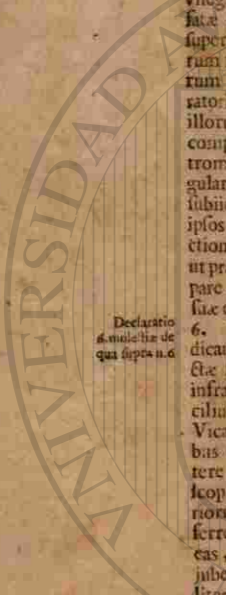
18. **Fratres quoque si contigerit eos ad hujusmodi Ordinarios recursum habere a praefatis Generalibus Ministris, seu Provincialibus, Prioribus, Guardianis, & aliis Superioribus castigari, & puniri posse, & debere, neque ipsos Ordinarios praefatos Superioribus Ordinum hujusmodi, nullatenus inhibere. Quinimmo praefatos Superiores processus contra Fratres suos, & Moniales hujusmodi, quando opus fuerit, circa delictorum inquisitionem, vel castigationem facere posse decernimus, invocato, etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.**

19. **Inhibemus etiam ipsis Ordinariis, ne Fratres extra claustra degentes, sub eorum protectione recipiant, eosque invitis suis Superioribus detineant.**

20. **Prohibemus quoque eisdem Ordinariis, ne aliquo modo se intromittant in bonis dictorum Fratrum extra claustra suorum Monasteriorum pro tempore degentium sive decedentium, & quamvis in habitu, sive absque habitu moriantur, volumus quod eorum bona mobilia, & immobilia, ad Ordinem quem professi sunt, pertineant, disponenda juxta Constitutiones, seu Ordinationes praefatorum Ordinum, neque illa Ordinarii praefati occupare praesumant, immo hujusmodi, & ad habitum Religionis revertentium bona omnia Monasteriis ipsis, cum ea quae acquirunt Monachus de jure Monasterio acquirantur, pertinere etiam decernimus.**

21. **Ac ipsis Ordinariis, ne quascumque uniones, etiam perpetuas, a Sede praedicta, vel alias, ut praefertur, hactenus factas, & pro tempore faciendas, de beneficiis Ecclesiasticis, seu illorum fructibus, quin suum sortiantur effectum impediant, omnino etiam prohibemus, & censuras ecclesiasticas, & alias penas per eos in contradictores pro tempore latas, nullius esse roboris, vel momenti, similiter decernimus, & declaramus. Insuper volumus, quod praefati regulares, quibus cura animarum est, possint per se ipsos juxta suorum Superiorum ordinationem, aut alios Vicarios, seu Capellanos seculares ipsorum regularium nutu amovibiles, ab eis deputatos, & ab Ordinario pro idoneis nominatos, & approbatos, praefatam curam exercere: neque in eorum deputatione, vel amotione, neque alicujus partis fructuum consignatione pro praefatis Capellanis, seu Vicariis secularibus, si per tales curam exerceri contigerit,**

B b b

Declaratio 6. molestia de qua supra n. 6.

Declaratio 7. molestia de qua supra n. 7.

Declaratio 8. molestia de qua supra n. 8.

Declaratio 17. molestia de qua supra num. 17.

Declaratio 18. molestia de qua supra num. 18.

Declaratio 19. molestia de qua supra num. 19.

Declaratio 20. molestia de qua supra num. 20.

Declaratio 21. molestia de qua supra num. 21.

Declaratio 22. molestia de qua supra num. 22.

rit, Episcopi ullo pacto se intromittant. 22. Prohibemus insuper eisdem Ordinariis, ac alias quibuscumque personis, ne impediunt ipsos Fratres, quando eis placuerit, tam in diebus Dominicis, seu festiuis, aut aliis totius anni temporibus, campanas pulsare, & etiam tempore quo ipsi celebraverint, missas celebrare, necnon mortuorum corpora associare, & illa per Fratres ipsos, quando in Ecclesiis suis praefatis delata fuerint, absque praesentia rectorum Ecclesiarum huiusmodi sepeliri facere, ac officia mortuorum huiusmodi peragi posse, necessariamque praesentiam Rectorum, aut aliorum clericorum, qui infirmi libere sua possint condere testamenta minime esse, ac ipsos regulares legata, aut quavis alias sibi in testamentis relicta exigere, & obtinere posse, neque aliquod jus in contrarium esse decernimus, & declaramus.

Declaratio 23. molestia de qua supra num. 23.

23. Licentias vero pro construendis domibus regularibus, quae 4. cap. 25. Sessionis, nisi de Ordinarii licentia constructi prohibentur, gratis omnino dari, & non nisi legitima subsistente causa, Superioribus explicanda illas recitari posse.

Declaratio 24. molestia de qua supra num. 24.

24. Necnon Fratres praefatos, etiam solos, mortuorum corpora associare, ac mandatum in die Coenae Domini fieri solum in Ecclesiis, seu Domibus Fratrum, cuiuslibet Ord. praedictorum, solemniter facere, & praedicta die praedicare hora, qua eis videbitur, nec per locorum Ordinarios, aut Rectores Eccl. seu alios quoscumque prohiberi posse, etiam decernimus, & declaramus.

Declaratio 25. molestia de qua supra num. 25.

25. Mandantes etiam universis locorum Ordinariis, ne mortuorum Officia agere rectores Parochialium in Ecclesiis ipsorum fratrum, contra illorum voluntatem permittant. Ac Moniales dictis Fratribus, subditas vel personas sepulturam in eorum Ecclesiis eligentes, nulla soluta Parocho portione, sepellere, vel si Fratres ad mortuorum corpora associanda vocati fuerint, illa absque Fratrum huiusmodi praesentia sepeliri facere audeant, vel praesumant.

Declaratio 26. molestia de qua supra num. 26.

26. Cumque maxime deceat liberam esse cuiusvis testantis voluntatem, pravum illum usum, parvo adhuc tempore, ut praefertur, introductum, per quem testamenta absque Presbyterorum praesentia fieri interdicerentur, omnino abrogamus.

Declaratio quo ad accessum ad processiones.

§. 3. Postremo quod cap. 13. sess. 25. cautum fuit, quod omnes, scilicet tam clerici, quam regulares quicumque ad publicas processiones vocati, accedere compellantur, id quoad Fratres praefatos de illis tantum processibus intelligi volumus, ad quas secundum consuetudinem antiquam locorum soliti sunt accedere, vel quae pro bono pacis Ecclesiae, vel pro victoria contra infideles indicuntur, quod etiam de illis Conventibus, qui Collegia nuncupantur, minime intelligi volumus, in quibus Fratres sub aetiori clausura degunt, ita ut nec in Choro cantent, nec ad mortuos accedant, sed tantum studii, & lectionibus vacent.

Extinctio liti de super penduntium.

§. 4. Praeterea si forte inter Episcopos, vel Collegia, aut Capitula, vel alias quaf-

vis personas, & praefatos Fratres, seu Moniales, aut eorum aliquos, super praemissis vel aliquo eorum, coram quocumque, seu quibuscumque iudicibus, etiam causarum Palatii Apostolici Auditoribus, ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus, tam in Romana Curia, quam extra eam, ubilibet his, seu lites respective pendeant, Nos litem, seu lites, & causam vel causas huiusmodi ad Nos advocamus, ac illam, & illas, quarum statum, ac nomina, & cognomina iudicium, & colligantium, praesentibus haberi volumus pro sufficienter expressis, cassamus, & extinguimus, ac partibus ipsis perpetuum silentium desuper imponimus.

Confirmatio omnium privilegiorum, quae aliter quae supra concessum est, Concilio Tridentino non adveniuntur.

§. 5. Ac insuper ut facilius praemissa omnia illibata persistant, omnia, & singula privilegia, immunitates, indulgentias, facultates, libertates, indulta, dispensationes, favores, & gratias, quae decretis Concilii Tridentini alias quam ut superius est dictum, concessum, & declaratum, non contrariantur expresse, eisdem Fratribus, necnon Monialibus quibuscumque, & Sororibus Tertii Ordinis praedictorum Ordinum respective Ordinibus, ac illorum, Ecclesiis, domibus, & personis, etiam viva vocis oraculo, in genere vel in specie, tam per rec. mem. Eugenium IV., Sixtum IV., Leonem X., Paulum III., ac dictum Paulum IV., & Pium etiam IV. quam alios quoscumque Romanos Pontifices etiam Praedecessores nostros, ac Nos, & Sedem eandem quomodolibet concessa, confirmata, & innovata, necnon nostras, & Praedecessorum nostrorum, ac alias quascumque desuper concessas literas, quarum omnium tenores, ac eorumdem Praedecessorum nostrorum nomina, & alia de necessitate exprimenda, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, etiam praesentibus pro sufficienter expressis haberi volumus, auctoritate Apostolica tenere praesentium perpetuo approbamus, & confirmamus, illisque perpetuae, & inviolabilis firmitatis robur adiciamus, eaque perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observari debere, ac Fratribus, Superioribus, & personis Ordinum huiusmodi, necnon aliis quibuscumque quos illa concernunt, suffragari debere, seu posse volumus. Necnon privilegia, immunitates, facultates, libertates, indulta, dispensationes, exemptiones, favores, & gratias, tam spirituales quam temporales, modo, & forma quibus concessa sunt, etiam per viam communicationis, & extensionis, active, & passive, inter se, & alios quoscumque Ordines respective, de novo concedimus, illaque omnia, & singula ad domos, & loca quaecumque dictorum Mendicantium Ordinum, & Monialium quarumcumque, ac sororum de tertio Ordine nuncupatarum in Congregatione viventium dictorum Ordinum, ut praefertur, haecenus recepta, & in posterum recipienda. Necnon eorum personam, & bona, etiam si privilegiorum, & alia-

Decretum irritans.

& aliarum gratiarum praefatorum authentica originalia, propter temporis antiquitatem, vel varias Urbis ruinas deperdita existant, dummodo de eis alias legitime constet, extendimus, & ampliamus.

Executorum deputatio, & facultates.

§. 6. Et sic in praemissis omnibus, & singulis, per quoscumque iudices, & personas quavis auctoritate fungentes, etiam Cardinales, & Auditores praefatos, sublata eis, & eorum cuiuslibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & definiri debere, necnon quicquid fecus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

§. 7. Quo circa dilectis filiis nostris, Praedicatorum Cardinali Protectori, & S. Hieronymi Generali Ordinum, ac Curiae causarum Camerae Apostolicae etiam generali Auditori, nunc & pro tempore existentibus per Apostolica scripta Motu simili mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios, praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorumdem Fratrum, aut Monialium, vel alicuius eorum fuerint desuper requisiti, solemniter publicantes, eisdem in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra praesentes, & in eis contenta huiusmodi firmiter observari, ac singulos, quos literae ipse concernunt, pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, vel aliquem eorum desuper, contra praesentium tenorem per quoscumque, etiam locorum Ordinarios, quomodolibet indebitè molestari, contradicere quolibet, & rebelles, per censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, censuras, & poenas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, & interdictum Ecclesiasticum apponendo: invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

Clausula derogatoria.

§. 8. Non obstantibus praemissis, & aliis Apostolicis, necnon in provincialibus, & synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac etiam juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, eisdem Episcopis, vel quibusvis aliis personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam Motu simili, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

si de verbo ad verbum, nil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent, praesentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, necnon omnibus illis, quae in literis confirmationis, & innovationis privilegiorum eorumdem, alias per eisdem Paulum IV. & Pium etiam IV. Praedecessores nostros praedictos, Ordini fratrum Minorum huiusmodi concessorum, concessum est non obtinere, contrariis quibuscumque: aut si locorum Ordinariis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim, ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiusmodi mentionem. Et quia difficile foret earumdem praesentium literarum notitiam, ad quascumque personas pervenire, & ubique illas praesentare, etiam Motu, & scientia similibus, volumus & decernimus, quod transumptis earumdem praesentium literarum, etiam per impressionem factis, manu alicuius Notarii publici subscriptis, aut sigillo alicuius personae in dignitate Ecclesiastica constitutae sigillatis, quemadmodum adhiberetur praesentibus literis Originalibus si praesentarentur, ubique adhibeatur, tam in iudicio, quam extra illud, plena, & indubitata fides.

Sanctio penalis.

§. 9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae declarationis, prohibitionis, exemptionis, liberationis, inhibitionis, advocationis, cassationis, extinctionis, impositionis, approbationis, confirmationis, adiectionis, concessionis, extensionis, ampliationis, voluntatis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursum.

D. P. An. II. 16. Maii.

Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, 17. Kal. Junii, Pontificatus nostri Anno II.

Sequitur extensio istorum privilegiorum Mendicantium, ad alios Ordines.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuum rei memoriam.

EX superae dispositionis arbitrio gregi Dominico praesidentes, inter curas multiplices, quae ex ministerio nostri pastoralis officii Nobis incumbere censuimus, illam perquam personarum quarumlibet, earum praesertim, quas sub suavi Religionis iugo sedulum in dies Altissimo famulatum exhibere conspicimus, statui, & quieti rite consuevit, libenter amplectimur, ac ut persone ipse idem exoptantes a Nobis, gratias, & favores reportasse latentur, grato intendimus B b b 2

Exordium.

Constitutio huius Pontificis est peccata.

Causa extensio privilegiorum.

mus animo, ac in his nostri pastoralis officii partes favorabiliter impartimur. prout temporum qualitate pensata, id peccatum in Domino salubriter expedire.

§.1. Nuper siquidem a Nobis emanarunt literae tenoris subsequentis. Et si Mendicantium &c. Omittitur tenor, quia est hic supra insertus.

§.2. Et deinde pro parte dilectorum filiorum Canonico Regularium Ordinis S. Augustini Congregationum Lateranensis & S. Salvatoris ac S. Crucis Olimbrien. & Monachorum S. Benedicti Congreg. & Ordinum Cassinen. Montis Oliveti, Vallis Umbrosae, necnon etiam Congreg. Cisterciensis & Carthusien. necnon S. Hieronymi Hospitalium, ac Camaldulen. & fratrum Militiae Jesu Christi Reformatorum nuncupatarum Regni Portogalliae. Nobis nuper exhibita petitorio continebat, quod ipsi etiam iuxta eorum cuilibet regularia instituta, tum vita eorum exemplari, tum doctrina, ac verbi Dei praedicatione, aliasque summis eorum laboribus, & studiis animarum salutem ac sanctae Sedis Apostolicae dignitatis, & auctoritatis augmentum haecenus semper procuraverunt, & in dies circa hoc tam laudabile ministerium magis, ac magis versari non cessantes, sibi favere superi Nummis auxilio, suavissimum cunctisque fidelibus gratissimum sine prohibitione, & diligentia latius diffundunt odorem, pariterque in vinea Domini laborare non desinunt: ac proinde eos aliqua ratione indignos censeri non posse, quin ipsi quoque gratiarum, facultatum, privilegiorum, & aliorum praefatis fratribus Mendicantibus concessorum participes fieri, necnon Monasteria, etiam Monialium, & alia loca quaecumque ad gratias, facultates, privilegia, ac alia in eisdem praesertis literis contenta quaecumque extendi, ac illis gaudere debeant. Quare pro eorundem Canonico Regularium, Monachorum, & Fratrum parte Nobis fuit humiliter supplicatum ut eorum statui, & tranquillitati consulentes, eos & eorum singulos, necnon suorum Ordinum, & Congregationum Monasteria, etiam Monialium, ac domos, & loca alia quaecumque, ad declarationes, statuta, exemptiones, voluntates, prohibitiones, approbationes, extensiones, & decreta, ac alias gratias, facultates, & privilegia, quaeque praedictis fratribus Mendicantibus concessa praedicta, ita ut illis omnibus, & singulis, eaque & pariformiter absque ulla penitus differentia, frui, & gaudere possint, & debeant, extendere, & quatenus opus sit, illa eis de novo concedere, aliasque sibi desuper opportune providere, de benignitate Apostolicae dignemur.

Extensio privilegiorum.

§.3. Nos igitur qui omni, qua fieri potest ratione commodiori personarum quarumlibet, praesertim Deo dicatarum animi quietem sinceris exoptamus affectibus, singulos Canonicos, Monachos, & fratres praedictos a quibusvis censuris, & poenis Ecclesiasticis, quavis occasione latis, si quibus inmodati existunt ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes,

& absolutos fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, Canonicos, Monachos, & fratres praedictos si professionem regularem iuxta eorum statuta, & laudabiles consuetudines, ac privilegia, & indulta eis concessa emiserint respective, illorumque Monasteria, etiam Monialium, necnon domos, & loca alia quaecumque, ad singula declarationes, statuta, & immunitates (a contributione ratione Seminariorum pauperum Clericorum iuxta ordinationem dicti Concilii Tridentini erigendorum, & instituendorum, necnon subsidiariorum Apostolica auctoritate pro tempore impositum, ac quaestione elemosynarum dumtaxat exceptis) exemptiones, voluntates, prohibitiones, approbationes, extensiones, decreta, & alia quaecumque, gratias, facultates, & privilegia eisdem fratribus Mendicantibus, ut praesertur, concessa, & facta, ac alia in praesertis literis contenta, & inde secuta quaecumque, dicta auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuo extendimus, & ampliamus, illosque declarationibus, statutis, exemptionibus, voluntatibus, prohibitionibus, approbationibus, extensionibus, decretis, & aliis gratiis, facultatibus, & privilegiis huiusmodi pariformiter, & absque ulla penitus differentia, prout dicti Fratres Mendicantes utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt, libere & licite uti, potiri, & gaudere posse, atque debere: illaque omnia, & singula sibi, eorumque Monasteriis, domibus, & locis huiusmodi eorumque superioribus, & personis quibuscumque, quas illa concernunt, & pro tempore concernent, suffragari, necnon modo, & forma quibus praedictis fratribus Mendicantibus concessa, & facta sunt, concessa factaque esse: necnon ad singula Monasteria, domos, & loca quaecumque dilectorum Canonico Regularium, Monachorum, & Fratrum, necnon Monialium Congregationum, & Ordinum praedictorum in Congregatione viventium, extensa, & ampliata, censeri.

Decretum irritant.

§.4. Sicque in praemissis omnibus, & singulis per quoscumque Iudices & personas, & S.R.E. Cardinales, ac causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari, & definiti debere, necnon quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Executorum deputatio, & facultates.

§.5. Quocirca Venerabilibus fratribus, & dilectis filiis eisdem S.R.E. Cardinalibus, dilectorum Ordinum, & Congregationum huiusmodi respective, nunc & pro tempore Protectoribus, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorundem Canonico Regularium, Monachorum, & Fratrum, aut Monialium huiusmodi, vel alicujus eorum fuerint desuper requisiti,

Claufula derogatoria.

quisti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra praesentes, & in eis contenta huiusmodi firmiter observari, ac singulos, quos literae ipsae concernunt, pacifice frui, & gaudere, non permittententes eos, vel aliquem eorum desuper, tam contra praesentium literarum, quam praesertarum tenorem per quoscumque, etiam locorum Ordinarios quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimumque super his habendis servatis processibus, censuras, & poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, & interdictum Ecclesiasticum apponendo, invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§.6. Non obstantibus praemissis, & aliis Apostolicis, necnon in provincialibus, & synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus, Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus: privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Episcopis, aut quibusvis aliis personis sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis claufulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam Motu proprio, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis: quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per claufulas generales idem importantes, mentio seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, praesentibus pro expressis habentes, illis alia in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si locorum Ordinariis, vel quibusvis aliis, communiter, vel diviim praedicta sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiusmodi mentionem.

Fides exemplorum.

§.7. Et quia difficile foret earumdem praesentium notitiam ad quoscumque personas pervenire, & ubique illas praesentare, etiam dicta auctoritate nostra volumus, & decernimus, quod transumptis illarum, etiam per impressionem factis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, sive sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constitutae sigillatis, prout cistern praesentibus adhiberetur, si praesentarentur, ubique adhibeatur, tam in iudicio, quam extra illud, plena, & indubitata fides.

Sanctio poenalis.

§.8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae absolutionis, extensionis, ampliationis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis au-

tem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursum.

Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, 17. Kal. Septem., Pontificatus nostri Anno II.

D. P. An. II. 16. Augusti.

Sequitur declaratio praesertae Constitutionis.

PIUS PAPA QUINTUS

Universis, & singulis Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, & aliis personis in dignitate Ecclesiastica constitutis, necnon Metropolitanis, & aliarum Cathedralium Ecclesiarum Canonicis, ac eorundem Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum Officialibus, seu Vicariis, in spiritualibus generalibus, ubilibet constitutis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Ad hoc Nos Deus praetulit in familiam domus suae, ut singulis opportuna provisionis auxilia fidelis servitutis, in iuncta providentia, pro tempore dispensantes, Religiosorum quorumlibet, praesertim Fratrum Ordinis Praedicatorum, in humilitatis spiritu, sub Religionis iugo, Deo servientium, necessitatibus intendamus, dispendiis, & oppressionibus, divina cooperante clementia salubriter occurramus.

Exordium.

§.1. Sane licet, Nos, & quamplures Romani Pontifices Praedecessores nostri, propter uberes fructus, quos dictus Ordo Fratrum Praedicatorum, multa praesulgens gloria meritorum, & gratia sanctitatis in agromilitantis Ecclesiae, in propagationem fidei orthodoxae, catervis produxerat, ac in futurum producturum fore, firma spe sperabatur, & ut Fratres ipsi quietius eorum sanctis Officiis, vitaeque regulari, ac verbi Dei praedicationibus libentius, & alacrius ad ipsius fidei Christianae propagationem incumbere valerent, & incumbere cum effectu, quamplura privilegia, indulta, gratias, exemptiones, & immunitates eis concesserint.

Hic Pontifex & alii quoniam, Ord. Fratrum Sancti Dominici concesserunt.

§.2. Et inter cetera, per quasdam alias nostras literas declaravimus, Canonem sess. 24. cap. 4. Trident. Concilii, per quem omnibus regularibus, etiam in suorum Ordinum Ecclesiis, contradicente Episcopo, praedicationis Officium interdicatur, fratres huiusmodi, quando a suis Generalibus, vel eorum Ministris Provincialibus, ad id deputati fuerint, non comprehendere, neque eos afficere: immo voluerimus, quod in eorum Ecclesiis, quando eis placeret, licite, etiam absque ullo impedimento, vel contradictione, etiam Episcopi, nisi ipse praedicaret, licet in Cathedrali Ecclesia, tunc praedicaretur, predicare possent.

Et signatur circa praedicationem, ut supra n. 1.

§.3. Circa autem quartam funeralium, de qua in session. 25. cap. 13. eisdem Concilii, Nequaquam domos, seu Conventus, & Mona-

Et quartam funeralium, & jus sepeliendi ut supra n. 11. n. & 13.

& Monasteria, quae a quadraginta annis citra tunc fundata existebant, postquam Concilium ipsum loquitur tantum de Monasteriis, seu domibus ante quadraginta annos fundatis, & quae ipsam quartam solvere consueverunt, & tantum cera, & aliorum, quae tempore, quo defunctorum corpora ad sepulturam deferuntur, non autem de Missis, seu Legatis, vel alijs, Fratibus ipsis, seu Monialibus, relictis aut alias quomodolibet donatis solvi deberet, sicque decretum Concilii huiusmodi, quoad dictam quartam funeralium solvendam intelligendum esse decreverimus. Ubi vero non est consuetudo solvendi quartam funeralium huiusmodi, de nullo supra scriptorum solvi debere declaraverimus. Nec ad quartam, seu aliam partem eorum, quae etiam pro ornamento Ecclesiae palliorum, planetarum, cortinarum, pannorum, & aliorum quae dictis Ecclesijs, seu Fratibus, etiam pro eorum victu, aut alias relinqui, vel dari contingeret, aliquid contribuere tenerentur, ac curatis, seu Parochialium Ecclesiarum Rectoribus, jus tantum sepulturae eis solvi consuetum, nec aliquid aliud, quamvis partes ad earum libitum Ecclesijs ipsorum Fratrum, seu eisdemmet Fratibus, alia quaecumque tribuissent, seu largiti fuissent, quando in eorum Ecclesijs corpora mortuorum sepeliuntur, eis solvere, seu ad aliquorum onerum contributionem eisdem curatis faciendam teneri, nec propterea impediri posse Fratres ipsos, quin possent defunctorum corpora praefata, ad eorum Ecclesias tumulanda deferri facere.

Exemptione quo a solutione onerum, & jurisdictione ordinis ut supra dicitur.

§.4. Neque dictos Fratres, illorumque loca, etiam si eorum animarum haberent, aut quaecumque beneficia eis unita ad aliquam contributionem pro Seminario, aut decimarum aliquarum solutionem pariter teneri, nec cogi posse; immo illos, & eorum domos, Monasteria, beneficia, & loca ab illis quomodolibet dependentia, eorumque bona quaecumque, tam ad eos, quam ad Moniales praefatas quomodolibet pertinentia, a quibuscumque decimis, primitiis, quartis, medijs, & alijs fructuum partibus, necnon subsidijs caritativis, etiam per Nos, ex quacumque causa concessis, ac alijs quibuscumque oneribus, tam ordinarijs, quam extraordinarijs, necnon ab omni jurisdictione, & superioritate Ordinariorum locorum, ita ut Ordinarii ipsi aliquam jurisdictionem, sive potestatem in eos exercere, sive eos eorum jurisdictioni subicere, vel aliquid contra eos facere minime possent, excoerimus, & liberaverimus.

Nonnulli tamen Episcopi, & alii molestant Fratres & Moniales super praemissis ex causis hinc enumeratis.

§.5. Nihilominus, sicut accepimus, nonnulli Episcopi, sive alii locorum Ordinarii, alijsque Ecclesiarum Praelati, necnon Canonici, sive capitulares personae, ac Parochialium Ecclesiarum Rectores, & aliae, tam Ecclesiasticae, quam saeculares personae, qui non cessant dictos Fratres, & Moniales, eorumque personas, sive oeconomicos, & procuratores, super praemissis diversimode molestant, & ipsos in eorumdem quiete, & spiritualibus muneribus turbare.

Alii enim praetendentes, quod cum Canon Concilii huiusmodi, super quo, ut praefertur, nostra emanavit declaratio, loquatur nisi de una quarta, Cathedrali, seu Parochiali Ecclesia solvi consuevit, nec dictum Concilium, nec Nos cogitaverimus, de duabus quartis, scilicet ubi consuevit solvi, & Cathedrali, aut Parochiali Ecclesijs, & ideo dictis in locis cessare dispositionem dictae declarationis nostrae, & Canonis Concilii.

Alii vero etiam praetendentes, quod dictis nostris declarationibus non obstantibus, Fratres praedictos quantumcumque ab eorumdem Superioribus approbatos in eorum Ecclesijs, & locis praedicare non posse, nisi primo se coram Ordinarijs ipsis, sive eorum Vicarijs, & licentiam suorum Superiorum muneris dictae praedicationis praesentaverint, & ab eisdem Ordinarijs, seu dictis eorum Vicarijs benedictionem obtineant.

Alii etiam locorum Ordinarii, necnon Canonici, & capitulares personae, tam Metropolitanarum, & Cathedralium, quam Collegiarum, necnon Parochialium Ecclesiarum Rectores, sive aliae personae Ecclesiasticae etiam praetendentes dictos Fratres alienas parochias cum eorum Cruce elevata ad elevanda cadavera eorum, qui in Ecclesijs domorum, & locorum eorumdem Fratrum elegerint sepulturam, intrare, & dicta cadavera, ad ipsorum Fratrum Ecclesias, pro eis inibi tumulandis, recusante ipso loci Ordinario, sive Capitulo, vel Rectore, deferre, seu deferri facere non posse.

Alii autem ex consuetudine praetendentes, quod Fratres ipsi cum eorum Cruce non possint elevare cadavera defunctorum ex eorumdem domibus, & eorum funus exequi, sed Capitulis, sive capitularibus personis, seu Rectoribus ipsis id tantum licere, & primo ad ipsorum Capitulum, sive Presbyterorum Ecclesias dicta corpora deferri debere, & in eisdem Ecclesijs funus, sive funeris Officium peragi, postea vero per ipsos presbyteros retentis funeralibus universis, sive solutis sibi certis pecunijs, per haeredes defuncti pro funere, & exequijs, sive Missis in eorumdem Ecclesijs celebrandis, tunc, & non alias licere Fratibus corpus, sive cadaver defuncti ad eorum Ecclesiam deferre.

Alii etiam praetextu diversarum consuetudinum, & concordatorum, etiam cum dictis Fratibus initorum, praetendentes a dictis Fratibus, & Monialibus velle habere, & sibi exigere licere quartam, seu aliam portionem, etiam quorumcumque legatorum, & seu aliarum piarum largitionum, ipsis Fratibus, & Monialibus, sive eorumdem domibus, Ecclesijs, & locis quoquomodo factarum.

Alii etiam praetendentes jurisdictionem, & superioritatem in dictos Fratres, & Moniales, eorumdemque domos, Conventus, Monasteria, & loca exercere posse, & propterea ipsos Fratres, & Moniales ad solutionem diversorum onerum, & impositionem

sitionum, dictorumque subsidij, & decimarum cogunt, & compellunt.

Aliique in erectione, sive institutione, & acquisitione novorum locorum, sive domorum, Conventuum, & Ecclesiarum dicti Ordinis, & alias praemissorum occasione eosdem Fratres, & Moniales molestant, & perturbant, contra nostrarum, & dictorum Praedecessorum nostrorum literarum formam, & tenorem.

He Pontifex ad tollendum has controversias, sicut omnes ad se advocat.

§.6. Nos praemissis, & alijs similibus gravaminibus, perturbationibus, & molestijs Fratibus, & Monialibus praefatis illatis, eorumdemque Fratrum, & Monialium quieti, & tranquillitati consulere, & ut Fratres ipsi facilius, & promptius eorumdem Officia, & vitam regularem, ac munus praedicationis eis injunctam ad summi Dei laudem, & fidei Catholicae propagationem, exequi, & adimplere, illisque incumbere possint, & ad illa promptiores reddantur, opportune providere, ac omnem ambiguitatem, etiam nostrae amplioris declarationis ministerio remove volentes; Ipsosque Fratres, & Moniales, & eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti aliisque Ecclesiasticis sententijs, censuris & poenis, a jure vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, & ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes. Necnon literarum praefatarum, ac eujusvis litis, & causae, desuper inter quoscumque, & in quavis instantia pendens, status, & merito, nominatimque & cognominatim Judicium, & colligantur, eorumque jura, & titulos, ac sententiarum desuper forsan latorum. Necnon transactionum, sive conventionum inter eos initarum, ac instrumentorum, aliarumque scripturarum desuper quomodolibet confectorum, & inde latorum quorumcumque tenores, praesentibus pro expressis habentes. Motu proprio, non ad aliequus pro eis Nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de mera deliberatione, & ex certa scientia nostra, omnes lites, causas, controversias, & quaestiones materias, super praemissis, & eorum occasione, inter Fratres, & seu etiam Moniales praefatos ex una, necnon Episcopos, & locorum Ordinarios, ac Canonicos, sive capitulares personas, Parochialium Ecclesiarum Rectores, & alias quascumque personas ecclesiasticas, & saeculares praefatas, partibus ex altera, coram quocumque Judice, seu quibusvis iudicibus Ecclesiasticis, & saecularibus, etiam Sedis Apostolicae de latere Legatis, ac Vice-Legatis, ac etiam ab eadem Sede delegatis, & subdelegatis, ac alijs quibusvis, etiam S. R. E. Cardinalibus, & Sacri Palatii Apostolici causarum Auditoribus, quomodolibet in prima, seu alia quacumque etiam forsan ulteriori instantia introductas, & adhuc forsan pendentes, etiam forsan si super illis, etiam contra dictos Fratres, & Moniales, per unam, vel plures sententias iudicatum, & inter ip-

las partes concordatum, sive transactum, desuper fuerit, Apostolica auctoritate, tenore praesentium ad Nos avocamus, eaque omnia, & singula cassamus, & extinguimus, ac pro cassis, & penitus extinctis haberi volumus, & declaramus, eisdemque Episcopis, locorum Ordinarijs, Vicarijs, Canonicis, capitularibus personis, necnon Parochialium Ecclesiarum Rectoribus, & ceteris personis ecclesiasticis, & saecularibus, desuper perpetuum silentium imponimus.

§.7. Necnon omnia, & singula privilegia, indulta, concessionis, suppressiones, extinctiones, uniones, incorporaciones, applicationes, immunitates, exemptiones, libertates, prerogativas, favores, communicationes, indulgentias, & alias quascumque gratias dicto Ordini Fratrum Praedicatorum, & ejusdem pro tempore existentibus, Magistro Generali, Provincialibus, Superioribus, Fratibus, & Monialibus praefatis, eorumdemque domibus, Conventibus, Monasterijs, Ecclesijs, & locis, ac membris, colonis, servitoribus, procuratoribus, oeconomicis, ac alijs personis quibuscumque dicti Ordinis regulam profitentibus, etiam oblati, & tertij habitus Monialibus nuncupatis, per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros, ac Nos, & Sedem praefatam, ac dictae Sedis Legatos, Vicelegatos, Episcopos, locorum Ordinarios, & quascumque alias personas, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatorijs derogatorijs, aliisque quibusvis clausulis, statutis, etiam irritantibus decretis, hactenus quomodolibet concessas, approbata, & innovata, literasque desuper tam sub plumbio, quam in forma Brevis, & alias quomodolibet concessas, & expeditas, ac prout ea omnia, & singula per eosdem Praedecessores, ac Nos, & Sedem praefatam, aliosque praedictos, concessa, approbata, & innovata fuerunt, quorum omnium, & singulorum tenores, formas, & datas, ac si de verbo ad verbum inferrentur praesentibus, haberi volumus pro expressis, eisdem auctoritate, & tenore approbamus, confirmamus, & innovamus, illaque omnia, & singula efficacia existere, & perpetuam roboris firmitatem obtinere, ac suos plenarios, & integros effectus sortiri. Necnon ab omnibus, & singulis, quavis etiam de latere Legati, Vice-Legati, necnon Cardinalatus, Patriarchali, Archiepiscopali, & quavis alia Ecclesiastica, sive saeculari, & temporalis praesulgeant dignitate, & praesentia, etiam sub sententijs, censuris, & poenis in eisdem contentis, perpetuo inviolabiliter observari debere decernimus.

Confirmat omnia privilegia eisdem Fratibus, & Monialibus, &c. concessa.

§.8. Et insuper quod Fratres dicti Ordinis (ab eorum Superioribus tamen approbati) in eorum Ecclesijs, quando eis placuerit, etiam quod in Cathedrali Ecclesia (non tamen ab Episcopomet) praedicetur, libere, & licite absque aliquo impedimento, sive etiam ipsius Episcopi contraditione, & abs-

Declarat indultum circa praedicationem de quibus in praesentibus Bulla sumitur.

& absque eo, quod coram dicto Episcopo se non presentaverint, nec eidem licentiam muneris predicationis hujusmodi exhibuerint, & ab eodem Episcopo benedictionem, ut praefertur, non obtinuerint, predicare, & munus predicationis hujusmodi exequi.

In fine sepul-
torum, de quo
ibidem n. 11.

§.9. Necnon Fratres ipsi quaecumque corpora defunctorum, qui se in eorum Ecclesiis sepeliri ordinaverint, vel si a defunctorum heredibus, sive curam funeris habentibus vocati fuerint, ipsorum Fratrum Cruce elovata, etiam sine dictorum Canoniorum, ac Capitularium personarum, necnon Curatorum, vel aliorum presbyterorum interventu, ex ipsorum defunctorum domibus levare, eaque accipere, & associare, ac ad ipsorum Fratrum Ecclesias directe deferri, & eorum Ecclesiis (non tamen tempore interdicti) sepeliri facere, salvo dumtaxat jure parochiali. Nec Fratres ipsi ad alterius cujusvis contraria consuetudinis, usus, sive moris observationem teneri, vel super praemissis a quocumque quavis auctoritate, molestari, seu perturbari possint, vel debeant.

Et quartam
funerarium de
qua ibidem
n. 11. & seqq.

§.10. Quartam autem funerarum, quoad domos, sive Conventus, & Monasteria ipsius Ordinis, tempore dicti Concilii Tridentini, ante quadraginta annos fundata, & erecta, & ratione illorum ubi consuetudo illam solvendi tantum extitit, ac de ceris, & aliis, quae defuntur juxta cadaver, dum ad sepulturam deferuntur, non autem de aliis quibusvis eisdem Fratribus, seu Monialibus, aut eorum domibus, Conventibus, Monasteriis, Ecclesiis, & locis, etiam pro funeris, sive Anniversarii, aut Missarum celebratione donatis, legatis, sive alias quomodolibet largitis, & ubi duae quartae forsan solvi consueverint, una scilicet Parochiali Ecclesia, alia vero Episcopo, sive Cathedrali, aut collegiatae Ecclesiae, sive Canonici, & Capitulo ejusdem, una tantum, scilicet Episcopo, ubi vero consuetudo illam solvendi non fuit, sive domus, Conventus, & Monasteria dictorum Fratrum, & Monialium, post quadraginta annos erecta sive fundata fuerint, nequaquam nec ullo modo solvere, seu tradere, omnem aliam praemissis contrariam consuetudinem sive morem, harum serie cassantes, & extinguentes, ac omnibus, & singulis quorum interest, desuper perpetuum silentium imponentes.

Decimasque,
& contribu-
tiones de qui-
bus ibidem
num. 14.

§.11. Munusque Fratres, & Moniales ipsi, ad aliquorum operum realium, vel personalium, etiam ratione eorumdem domorum, seu Conventuum, Monasteriorum, Ecclesiarum, & locorum, ac quorumcumque beneficiorum eisdem unitorum, etiam, ut praefertur, curam animarum habeant, contributionem, sive solutionem, etiam pro Seminario, & decimarum quarumcumque, aut cujuscumque subsidii, etiam caritativi, & Triennalis nuncupati, nunc, & pro tempore per Nos, & quoscumque Romanos Pontifices, aut Sedem praefatam impositorum, & imponendorum ex quavis causa, quantumcumque urgentis-

suma teneantur, vel desuper aliter molestari possint, seu debeant.

§.12. Quodque Fratres, & Moniales praefati, ubique locorum novas domos, sive Conventus, & Monasteria, ac Ecclesias, dictorum Ordinis, cum claustris, cellulis, refectuariis, dormitoriis, aliisque officiis necessariis Ordinarii loci, sive cujusvis alterius licentia desuper minime requisita, construere, edificare, erigere, & instruere, nec pariter super his molestari possint, sive debeant, eisdem auctoritate, & tenore, etiam perpetuo statuimus, ordinamus, & declaramus, eisque Fratribus, & Monialibus, super praemissis omnibus, & singulis licentiam, & facultatem concedimus, & impartimur.

Et edificatio-
nem Monas-
teriorum, de
qua supra n. 7.

Exemptionem
que a jurisdic-
tione Ordina-
riorum.

§.13. Ac etiam ipsos Fratres, & Moniales, eorumque Domos, Monasteria, beneficia, & ab illis quomodolibet dependentia loca, ac bona quaecumque, cujuscumque qualitates, & quantitatis existant, dictorumque honorum colonos, laboratores, & conductores, ac oblatos, & tertii habitus Moniales, & aliasque personas praefatas, a quibusvis decimis, etiam praedialibus, & primitiis, quartis, mediis, & aliis partibus fructuum, ac subsidii, etiam caritativis praefatis, ac ab omni jurisdictione, & superioritate quorumcumque locorum Ordinariorum, etiam de novo, quatenus opus sit, auctoritate, & tenore similibus eximimus, & liberamus, ac exemptos, liberos, & immunes penitus esse volumus. Necnon quatenus opus sit, illos eorumque singulos, in jus, & proprietatem B. Petri, & Sedis Apostolicae, ac sub eorum speciali, & immediata protectione suscipimus, ac eos solum, & dumtaxat immediate Sedi praefatae, & Nobis, ac pro tempore existenti Romano Pontifici subiacere decernimus, & declaramus.

Facultatem
etiam eph-
dem Fratribus
& Monialibus
concedit, eli-
gendi quascun-
que personas
in ecclesiasti-
ca dignitate
constitutas, in
eorum Con-
servatores, &
Judices, qui
hoc munus
recutare non
possint.

§.14. Et ut Fratres, & Moniales a praemissis molestiis, & perturbationibus sublevati quietius Altissimo famulari, & uberiores fructus quotidie in agro Domini, pro Christiana Religionis defensione, & ampliatione perferre possint, tam vos omnes, & singulos supradictas, quam quascumque alias personas in dignitate Ecclesiastica ubilibet, & in quibusvis Mundi partibus constitutas, & quoscumque locorum Ordinariorum, ac eorum Vicarios, & Officiales; necnon Canonicos Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Ecclesiarum, per eisdem Fratres, & seu Moniales, ac dicti Ordinis Fratrum Praedicatorum Superiores, & domorum Priores, ac eorum singulos pro tempore eligendos, in eorum, & dictorum eorumdem privilegiorum, indulgentiarum, concessionum, & gratiarum, & singulorum aliorum praemissorum Conservatores, & Judices unicos, qui quandiu dictum Officium exercuerint, & ipsi exercuerint, a nemine, quominus illud exerceatis, & exerceant, sub aliquo praetextu, ac sub excommunicationis, sive suspensionis a divinis latae sententiae, quam eo ipso incurrere volumus, & declaramus, respective poena,

poena, impediri, vel molestari possitis, & possint, dicta auctoritate deputamus. Ita quod vos, seu alii quicumque sic electi, sub excommunicationis, & seu suspensionis latae sententiae poena hujusmodi, quam statim quod munus, sive officium Conservatoris hujusmodi acceptare, & debite, ac plenarie exequi neglexeritis, & neglexerint, absque alterius declarationis Ministerio incurrere volumus, nec ab aliquo quam a Nobis, & pro tempore existente Romano Pontifice (praeterquam in mortis articulo) absolvi posse, eisdem Priores, Superiores, & Fratres, ac Moniales, etiam tertii habitus Oblatos, & alios praefatos, ac eorum singulos, adversus inferentes eis, aut eorum Procuratoribus, Agentibus, servitoribus, & familiaribus in praemissis, & eorumdem aliquo, molestias, sive perturbationes aliquas, seu injurias, gravamina, vel damna in personis, rebus, & bonis, seu exigendo ab eis vestigalia, datia, pedagia, gabellas, collectas, aut alia onera defendere, praesentare, ac omnem eorum jurisdictionem exercere. Necnon sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas, contra rebelles, & inobedientes cum effectu promulgare, ac omnibus facultatibus Conservatoribus dicti Ordinis Fratrum Praedicatorum, illisque Fratribus, & personis per quascumque litteras Apostolicas quomodolibet concessis uti, ac privilegia Superioribus, Prioribus, & Fratribus, ac Monialibus praefatis pro tempore concessa, eis observari facere debeatis, & debeant.

Declarat etiam
eisdem Fra-
tres, & alios
personas ejus-
dem Ordinis
alibi quatenus
coram eorum
Conservatori-
bus convenire
nec conveniri
possit.

§.15. Neque Superiores, Priores, Moniales, Oblati, & ceterae personae Ordinis hujusmodi, & ab eis dependentes praefatae coram aliis quam vobis, & dictis Conservatoribus, etiam vigore, seu praetextu quarumcumque Constitutionum, & Ordinationum aliorum Regnorum, etiam quod non habentes Superiorem in illis Regnis, coram secularibus Judicibus respondere debeant, ac teneantur ad iudicium vocari, vel alias molestari, quavis occasione, vel causa, possint, vel debeant. Quodque ipsi Fratres, & Moniales, Oblati, & aliae personae praefatae, sive actores, sive rei existant, coram aliquo alio Iudice ordinario, vel delegato, quam praedicto suo Conservatore (coram quo primo unam sententiam definitivam, antequam ipsi ad aliud iudicium evocentur, seu causa committatur, vel transferatur, obtinere debeant, & teneantur) ut praefertur, etiam quavis occasione, vel causa molestari, vel in iudicium trahi, sive ad iudicium evocari, vel agere minime possint sive debeant, eisdem auctoritate, & tenore, etiam statuimus, ordinamus, & decernimus.

Conservato-
rum jurisdic-
tione, & facul-
tate.

§.16. Et insuper adversus molestatores, inquietatores, & alios iniuriatores hujusmodi, volentes eisdem Ordini, Magistro Generali, Prioribus, Superioribus, Fratribus, Monialibus, Oblatis, servitoribus, Economis, Procuratoribus, & aliis eorum personis praefatis illo remedio providere, per quod ipsorum compescatur temeritas, Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

& aliis aditus, & voluntas committendi familia pracludatur. Discretionem vestram praesentes mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus vestrum, per vos, vel alium seu alios, etiam si sint extra loca, in quibus estis deputati Conservatores, & Judices Ordinis Fratrum Praedicatorum, ac illius pro tempore existentibus Magistro Generali, Prioribus, Fratribus, Monialibus, Oblatis, praesentibus, & futuris, quibusvis aliis personis praefatis, efficacis defensionis praesidio assistentes, non permittatis eos super iis, ac eorum privilegiis, immunitatibus, gratiis, concessionibus, facultatibus, exemptionibus, indulgentiis, ac aliis quibusvis eisdem concessis per quoscumque Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, aliosque Ecclesiarum Praelatos, necnon eorum Vicarios, Officiales, Capitula, Collegia, & Clericos, ac Ecclesiasticas personas, tam saeculares, quam S. Benedicti, S. Augustini, Cisterciensium, Cluniacensium, Pramonstratenensium, & aliorum quorumcumque Ordinum, & Congregationum, ac Hospitalium S. Joannis Hierosolymitani, & S. Jacobi de Spata, ac Jesu Christi, & quarumcumque aliarum Militiarum Religiosorum, & Milites, exemptos, & non exemptos, necnon Duces, Marchiones, Comites, Barones, Milites, & Laicos, Communitates Civitatum, Universitates Oppidorum, Castrorum, Villarum, & aliorum locorum, ac alias singulares personas Civitatum, & Dioecesium, ac quarumcumque aliarum partium, super praemissis, & eorum aliquo, quovis praetextu, & quavis colore, & contra praemissorum singulorum tenorem, & formam indebite molestari, aut eis, vel eorum alicui molestias, gravamina, damna, seu injurias, & jacturas irrogari, facturi dictis Prioribus, Superioribus, Fratribus, Monialibus, Oblatis, aliisque personis praedictis, cum ab eis, aut eorum aliquo fueritis requisiti, super dictorum privilegiorum, indulgentiarum, exemptionum, libertatum, facultatum, & aliarum gratiarum praefatarum observatione, necnon super quibusvis molestiis, damnis, iniuriis, atque jacturis sibi pro tempore illatis, seu inferri comminatis, in illis videlicet, quae iudiciale requirunt indaginem, summarie simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura iudicii, sola facti veritate inspecta, in aliis vero, prout qualitas eorum exegerit, iustitiae complementum. Molestatores, & injuriatores hujusmodi, necnon contradictores quolibet, & rebelles, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis extiterint, quandocumque, & quocumque expedierit, auctoritate nostra, per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendo: invocato, etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis; & nihilominus legitimis super his, per vos habendis servatis processibus, illos, quos censuras, & poenas praefatas, ac alias per vos pro tempore latas incurrisse vobis constiterit, eas incurrisse declaratis, ac censuris, & poenis praedictis, quoties opus fuerit.

fuerit, etiam iteratis vicibus aggravare curetis. Ceterum si per summariam informationem, per vos super iis habendam, etiam vobis constitit, quod ad loca, in quibus molestatores, & injuratores hujusmodi, necnon ceteros, quos presentes literae concernunt, pro tempore morari contigerit, pro monitionibus, requisitionibus, & inhibitionibus ipsis, ac citationibus de eis faciendis tutus non pateat accessus. Nos vobis, monitiones, ac inhibitiones quaslibet, tam contra in iudicio presentes, quam alios quoscumque sua quomodolibet interesse putantes, & quacumque auctoritate sive dignitate praesulgentes, in decreto, sive executione dictae citationis sive inhibitionis nominandos, etiam sub eisdem censuris, ac aliis arbitrio vestro imponendis, & applicandis poenis, etiam pecuniariis, etiam per edicta publica locis assignanda publicis, & partibus illis vicinis, de quibus sit verisimilis conjectura, quod ad ipsorum monitorum, requisitorum, & citatorum notitiam pervenire valeant, faciendi, & decernendi, eoque citandi, ac eisdem molestatoribus, injuriatoribus, contradicentibus, & rebellibus, ac aliis quibus opus fuerit, etiam sub censuris ecclesiasticis, ac aliis poenis, etiam pecuniariis, suo arbitrio moderandis, inhibendi, easque incurrisse modo praemisso declarandi, aggravandi, & auxilium brachii secularis invocandi. Necnon causas, & controversias quascumque dictorum Fratrum Monialium, & dicti Ordinis Superiorum Oblatorum, ac aliarum personarum praesentium, super quibusvis rebus, & negotiis, motas, & movendas, active, & passive, cum omnibus, & singulis earum incidentibus, dependentibus, & emergentibus, annexis, & connexis, modo praemisso, & tam conjunctim quam divisim, arbitrio vestro, audiendi, cognoscendi, decidendi, & in suis statu, & terminis resolvendi, & sine debito finiendi, & terminandi, & eorumdem, necnon sententias per vos ferendas, postquam transierint in rem judicatam, vel alias de jure executioni locus fuerit, debite exequendi, & executioni demandandi, plenam, & liberam, eorumdem tenore praesentium concedimus facultatem, & potestatem. Ac volumus, & eadem Apostolica auctoritate decernimus, quod monitiones, requisitiones, citationes, inhibitiones sic factae hujusmodi, ipsos monitos, requisitos, citatos, inhibitos arceant, perinde, ac si eis factae, insinuate, & intimatae personaliter extitissent.

Clausula fabrica.

§.17. Sicque in praemissis omnibus, & singulis, per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere. Ac irritum, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§.18. Non obstantibus tam fel. rec. Bonificii Papae VIII. Praedecessoris nostri, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Dioecesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis, ultra unam diem, a sine sua Dioecesis ad iudicium evocetur, seu ne Judices a Sede praedicta deputati extra Civitatem, & Dioecesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere praesumant; & de duabus diebus in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis vigore praesentium ad iudicium non trahatur, seu quod de aliis quam manifestis injuriis, & violentiis, ac aliis, quae iudicalem non requirunt indignam, poenis in eos, qui seculis egerint, & in id procurantes adiectis, Conservatores se nullatenus se intromittant, quam aliis quibuscumque Constitutionibus a Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris, tam de iudicibus delegatis, quam personis ultra certum numerum ad iudicium non vocandis, aut alias editis, quae vestrae in hac parte possent jurisdictioni, aut potestati, ejusque libero exercitio quomodolibet obviare. Quodque vos filii Canonici Officiales, & Vicarii non sitis de personis, quae deputari possunt in Conservatores. Privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, ac exemptionibus, facultatibus, & aliis conservatoriis, per Nos, ante eosdem Praedecessores nostros Romanos Pontifices, quavisvis Ecclesiis, Monasteriis, Hospitalibus, & aliis piis locis, necnon Ordinibus, Congregationibus, Militiis, Communitatibus, & aliis Collegiis, ac Universitatibus, etiam Studiorum generalium, Civitatibus, Castris, Terris, & locis, ac personis, tam Ecclesiasticis quam Secularibus, cujuscumque dignitatis, etiam Patriarchali, Episcopali, Archiepiscopali, & alia majori dignitate, seu auctoritate fungentibus, ac Capitulis, Conventibus, Ducibus, & aliis Dominis temporalibus, etiam per modum statuti perpetui, etiam Motu, & scientia similibus, ac quibusvis aliis personis cujuscumque qualitatis, conditionis, gradus, praevinentiae, seu dignitatis, ac Universitatibus, etiam Studiorum generalium, seu Collegiis, etiam exemptis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis: etiam de non trahendis, irritantibusque, & aliis doctetis, etiam Mare magnum, seu Bulla Aurea nuncupatis, aut alias quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales eisdem importantes, mentio seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti fuerent, praesentibus pro sufficienter expressis ha-

UNI

U

ÓNOMA

habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse pari motu derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus, communiter vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, seu extra, vel ultra certa loca ad iudicium evocari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi, & eorum personis, locis, Ordinibus, & nominibus propriis mentionem, & qualibet alia dictae Sedis indulgentia generali, cujuscumque tenoris extitit, per quam praesentibus non expressam, vel totaliter non insertam effectus hujusmodi gratiae impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua, ejusque toto tenore habenda sit in nostris literis mentio specialis.

Declaratio facultatum, & jurisdictionis dictorum Conservatorum.

§.19. Ceterum etiam volumus, & dicta Apostolica auctoritate decernimus, quod quilibet vestrum prosequi valeat articulum, etiam per alium inchoatum, quamvis idem inchoans nullo fuerit impedimento Canonico impeditus. Quodque a data praesentium sit vobis, & unicuique vestrum, in praemissis, & eorum singulis, ceptis, praesentibus, & futuris, perpetua potestas, & jurisdictione attributa, ut eo vigore, eaque firmitate possitis in praemissis omnibus, ceptis, & non ceptis, praesentibus, & futuris, & pro praedictis procedere, ac si praedicta omnia, & singula coram vobis cepta fuissent, & jurisdictione vestra, & cujuscumque vestrum, in praedictis omnibus, & singulis per citationem, vel modum alium legitimum perpetua extitisset, Constitutione praedicta super Conservatoribus, & alia qualibet in contrarium edita non obstante.

Exemplorum fides.

§.20. Et quia difficile foret praesentes literas, ad singula, in quibus de eis fides forsitan faciendi fuerit, loca deferre, etiam volumus, & eadem auctoritate Apostolica decernimus, quod praesentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Praelati, vel personae in dignitate Ecclesiastica constitutae, aut Curiae Ecclesiasticae munitis, in iudicio, & alibi, ubi opus fuerit, eadem prorsus Fides adhibeatur, quae ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibite vel ostense, praesentibus perpetuis futuris temporibus duraturis.

D. P. An. VI. die 23. Sept.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die 23. Septembris, millesimo quingentesimo septuagesimo primo. Pont. nostri anno sexto.

Ex edit. Typ. Bladi.

LIX.
Reformatio Motus proprii fel. rec. Pii Papae IV. super admissione appellationum Causarum Criminalium.

PIUS PAPA QUINTUS
Motu proprio &c.

Causa hujusmodi modificationis, seu reformationis

§.1. Cum sicut accepimus a dilecto filio Alexandro Riario Auditore nostro Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

stro, & appellationum Judice Ordinario ex diversis literis in forma Motus proprii, per fel. rec. Pium IV. & alios Pontifices Praedecessores nostros, & praesertim sub Datum Romae apud S. Petrum, 12. Kal. Junii, anno sexto (Quorum omnium tenores, hic volumus pro expressis haberi) emanato, & non admittendis appellationibus, neque decernendis inhibitionibus, monitoriis, & citationibus in causis criminalibus Fiscum nostrum quomodolibet concernentibus, in quibusdam reos contigerit condemnari, nisi prius facto actuali Deposito pecuniarum, in quibus ex delicto delinquentes ipsi, aut illi qui pro eisdem sibi iussissent, vel ex contractu quoquomodo condemnandi venirent, aut eatenus condemnati fuissent, contingatque, alii, etiam optimum jus foventes, interdum ob nimiam eorum pauperstatem modum talia deposita faciendi non habentes, & sic secluso eis ob non factum depositum remedio appellationis, eorum bonum jus, quod praetendunt deducere in appellatione, remanet incognitum, & deperditum, & praesertim ad illos, qui non sunt confessi crimina.

Reformatio, de qua in rubrica.

§.2. Nos igitur, more pii pastoris, praemissis omnibus obviare volentes, ne appellationis remedium, ejusque prosequutio pauperibus tolli videatur, Motu simili, & ex certa nostra scientia, dictas literas mitigantes, & reformantes, tenore praesentium statuimus, decernimus, & ordinamus, ac perpetuo observari mandamus, quod in similibus causis Fiscalibus, & aliis, de quibus in literis, & Motu proprio hujusmodi sit mentio, omnes & singula appellationes, ac quacumque desuper pro tempore praesentate, ac praesentandae commissiones, per dictum Alexandrum modernum, & pro tempore existentem Curiae Causarum Camerae Apostolicae Auditorem, tamquam Judicem talium appellationum, necnon per quemcumque alium Judicem, hujusmodi jurisdictionem habentem admittant, ac recipiant, & admitti, ac recipi libere, & licite possint, valeant, ac debeant, illarumque vigore quascumque inhibitiones, citationes, seu monitoria decernent, & alia facient, in praemissis necessaria, eisdem Auditori nostro, & iudicibus praefatis, ad id jurisdictionem habentibus, auctoritatem damus, ac licentiam impartimur, praesentibus tamen prius cautione idonea, per partem seu partes appellantes, non tamen confessos, in forma depositi, pro poena, in qua condemnatus extitit, & seu respective de se constituendo in carcere, & ibidem remanendo in quacumque parte iudicii, & quatenus pars esset dives, facto prius actuali deposito, arbitrio iudicis, ad quem. Quo vero ad confessos, liceat iudici, a quo, non obstantibus hujusmodi appellationibus, & inhibitionibus, & absque aliquarum poenarum incurfu, ad ulteriorem executionem, pro poena hujusmodi consequutione procedere, & neque tam ipsi, per partes, ad literarum, seu Motus proprii praefati observantiam, quo ad haec, & illa quoquomodo concernentia, nisi

Observantia
præsentis Mo-
tus proprii.

nisi juxta præsentem limitationem, & mo-
derationem, allatenus teneantur.

§.3. Et ita in præmissis omnibus, & sin-
gulis, per quoscumque Judices, etiam Ca-
meræ Apostolicæ Camerarium, Præsiden-
tem, Clericos, Thesaurarios, ac Procu-
ratores Fideles, & S. R. E. Cardinales &c.
sublata &c. Judicare &c. debere irritum,
&c. perpetuo decernimus.

Contrariis
derogatis.

§.4. Non obstantibus præmissis, cete-
risque contrariis quibuscumque.

Præsentium
sola signatura
tenet.

§.5. Volumus autem præsentis nostri
Motus proprii solam signaturam sufficere,
& fidem facere in iudicio, & extra, regu-
la contraria non obstante, etiam absque eo
quod per Cursos præsentetur.

Placet Motu proprio M.

Sequitur alius Motus proprius
super eadem re.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio, &c.

Exordium.

Cum ob innumeras Rom. Pon. occupatio-
nes, ac particularium rerum quarumlibet
status ignorantiam contingat ab eo quan-
doque literas emanare, quæ in magnum ali-
quorum præjudicium redundare noscuntur,
minime reprehendendum esse videtur, si tan-
dem præjudicio cognito literas hujusmodi,
etiam si per ejus Prædecessorem emanave-
rint tamquam per inadvertentiam editas re-
vocat, & limitat, aliquid desuper dispo-
nit, prout rerum, & temporum qualitatibus
pensata, conspicit in Domino salubriter ex-
pedire.

Motu pro-
prio Pii IV.

§.1. Dudum si quidem fel. rec. Pius Pa-
pa IV. Prædecessor noster cupiens criminibus,
& excessibus, qui in dies oriantur,
providere, per quasdam suas in forma Motus
proprii editas literas, inter alia statuit, quod
in causis treguarum, & pacis factarum ipsi
factores, vel eorum fidejussores allegare
non possent, quod offensa ex nova causa pro-
cessisset, nec allegata cuiquam suffragare-
tur. Et etiam quod in causis mixtis inter Ju-
dicem Ecclesiasticum, & laicum locus sit
præventioni, ita tamen quod iudex Eccle-
siasticus in casu præventionis, non possit
procedere contra laicum, sed illum debeat
remittere ad Judicem laicum, & alias prout
in eisdem literis plenius continetur.

Moderatur
quod allegatio-
nem nove
causæ in cau-
sa treguarum
& pacis fa-
ctarum.

§.2. Nos considerantes a ratione, & ju-
ris debito alienum esse, eos, qui criminis
innocui fuerint, eorumque fidejussores, si
treguæ, pax, seu fidejussiones, de non offen-
dendo postea ex nova emergente occasione
fractæ fuerint, eorum occasione gravari de-
bere, cum præcipue paces, treguæ, seu fi-
dejussiones hujusmodi de non offendendo,
non ad offensionem ex futuris causis, sed ex
præteritis tantum oriantur, literas præfatas
quo ad præmissa revocantes, cassantes, & mo-
derantes, effectumque suum fortiri in præ-
missis non posse decernentes Motu simili
&c. novam causam in pacis, treguarum,
seu fidejussionum hujusmodi fractione prin-
cipales tantum videlicet, qui fuerint causa

pacis, treguarum, fidejussionum de non of-
fendendo hujusmodi factarum, seu facien-
darum, præfatarum, seu præfandarum, si ipsi
aliquo modo, seu aliquis eorum in dictis
fractionibus intervenerint, seu interven-
erit, videlicet, si aliquis ex dictis principa-
libus aliquem ex comprehensis, in pace, tregu-
a, seu fidejussione, de non offendendo of-
fenderit, vel ipse ab aliquo ex ipsis com-
prehensis offendatur non excusare. Si vero
supradicti principales, seu aliquis eorum
in fractione pacis, treguæ, seu fidejussionis
hujusmodi, ut supra non intervenerint, seu
intervenerit, ipsos, eorumque consanguineos,
& fidejussores, ceterosque in pace, tregu-
a, seu fidejussione de non offendendo com-
prehensos, & quemlibet eorum novam
causam hujusmodi allegare posse, & ea pro-
bata excusari debere, & quoquo modo gra-
vari, perturbari, aut inquietari non posse,
neque debere, idque tam in causis mixtis, &
indecis pendentibus, quam etiam finitis,
& in quibus etiam pronunciatum fuit dum-
modo sententiæ desuper late totaliter non
sint executioni demandata, locum sibi ven-
dicare posse, & debere declaramus.

Terminus sex
mensium con-
demnatis in
contumaciam
procuratur ad
annum.

§.3. Cumque etiam contingat partes ip-
sas, contra quas in contumaciam procedi
consequitur, vel ita negotiorum mole gravi-
ari, vel ita longe abesse ut ipsorum contu-
maciam sex mensium spatio hujusmodi ex-
iguare minime queant, terminum sex men-
sium hujusmodi ad annum prorogamus, ac
contumacibus hujusmodi defensiones non
nisi post anni elapsi terminum denegari de-
bere, ac quascumque aliter quod ut præmit-
tatur, ferendas sententias nullas, inanes, nul-
liusque roboris, & momenti fore, & esse,
prout Nos eas ex nunc tamquam contra jus
debitum, & de facto latas annullamus,
cassamus, & irritamus.

Præventio
inter Judicem
laicum, & Ec-
clesiasticum.

§.4. Quo vero ad præventionem inter
Judicem Ecclesiasticum, & laicum, decla-
ramus illam habere locum in terminis, &
statu, prout ante dictum Motum proprium
erat, ac ipsum ad terminos juris in hoc re-
ducimus, & volumus, ut in præventionibus
procedatur juxta formam juris, & sacro-
rum decretorum Concilii Tridentini, & non
alias, aliter nec alio modo, sicque, & non aliter,
per quoscumque Judices &c. etiam
S. R. E. Cardinales, ac causarum Palatii Apo-
stolici Auditores sublata &c. Judicari debe-
re, irritum quoque &c. auctoritate Aposto-
lica tenore præsentium statuimus, & decer-
nimus.

Pax contra
præmissa in-
observantes.

§.5. Et nihilominus proportioni præmis-
sorum validitate omnibus, & singulis judi-
cibus, tam ordinariis quam delegatis, & sub-
delegatis, ac eorum Locatentibus, & No-
tariis, sub excommunicationis majoris, ac
indignationis nostræ officiorumque eorum
privationis penis, ne contra præmissa aut
illorum aliqua facere, & attentare præsu-
mant, districtius inhibemus.

Derogatio
contrariis

§.6. Non obstantibus præmissis, ac qui-
busvis Constitutionibus, & Ordinationibus
Apostolicis, ac quarumcumque Civitatum,
Provinciarum, & locorum, etiam juramen-
to

Alie clausu-
la.

to &c. roboratis statutis, & consuetudinibus,
privilegiis quoque, indultis, & literis
Apostolicis universitatibus, communitati-
bus, & hominibus Provinciarum, Civitatum,
& locorum prædictorum quomodolibet
concessis &c. Quibus omnibus &c. Etiam
si de illis &c. illorum tenores &c. hac vice
latissime derogamus, ceterisque contrariis
quibuscumque cum clausulis opportunis.
Fiat Motu proprio M.

§.7. Et de revocatione, cassatione, de-
claratione, reductione, voluntate, proro-
gatione, annullatione, irritatione, statuto,
& decreto, inhibitione, derogatione, &
aliis præmissis, quæ hic pro simul, vel ad
partem repetitis habeantur latissime exten-
dit. Et quod præmissorum omnium, & singulo-
rum, & præsertim præsentibus contrario-
rum pro sufficienter expressis habeantur. Et
quod præsentis Motus proprii etiam absque
data, & registratura sola signatura sufficiat,
& ubique fidem faciat in iudicio, & extra,
regula contraria non obstante, ejusque trans-
scriptis manu alicujus Notarii publici sub-
scriptis, & sigillo alicujus personæ, in di-
gnitate Ecclesiastica constitutæ munitis ead-
em prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis ori-
ginalibus literis adhibetur, si forent exhibi-
tæ, vel ostense. Quodque Cameræ, &
Cancellariæ Apostolicis, ac audientie cau-
sarum Palatii Apostolici valvis, & in acie
Campi Floræ dimissis ibi copiis affixis, post
mensis expirationis hujusmodi computan-
dam, omnes ita afficiant, & ardent, ac si
illis personaliter intimatæ fuissent.

22 Junii 1567
An. II.

Anno a natiuitate Domini millesimo quin-
gentesimo sexagesimo sexto indictione nona, die
vero vigesima mensis Junii, Pont. sanctissimi in
Christo Patris, & D. N. D. Pii divina provi-
dentia Pape V. Anno I. Supradictus Motus
proprius affixus, & publicatus fuit ad valvas
Principis Apostolorum de Urbe, Camera, ac
Cancellariæ Apostolicarum, necnon in au-
dientia litterarum contradictiarum, ac in acie
Campi Floræ dimissis inibi copiis affixis per me
Joannem Guerdard præfati S. S. D. N. Pape
Cursorem.
Aut. Clerici Magister Cursorum.

LX.

Moderatio dotium, munerum, & or-
namentorum quarumcumque mulierum,
etiam tempore nuptiarum in Urbe.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Populus Ro-
manus ad co-
hortationem
hujus Pontifi-
cis faceret in
moderatione
dotis coadit
statutum, cu-
jus tenor motus
sequitur.

Quoniam Nos pluries iustis causis moti,
cohortati sumus dilectos filios nostros
Conservatores Cameræ Almae Urbis, &
Populi Romani, ut vellent in modum pu-
blicum Statuti moderari, ac limitare quan-
tatem, usque ad quam in futurum ascen-
dere possent dotes mulieribus in ipsa Urbe
inter Romanos, seu inter eos, & externos,
aliosque superscriptos constituenda ac dan-

da, ipsiusque propterea in diversis eorum
etiam publicis Consiliis negotio tractato
prius, curam faciendi moderationem, &
limitationem prædictam, illamque cum
penis, capitulis, & clausulis opportunis in
scriptis redigendam, Conservatoribus, &
aliis superius descriptis demandaverint, &
præsertim scriptura sic, ut supra exemplata
est, in eodem publico Consilio lecta, & ma-
ture discussa, fuerit per ipsum Consilium
approbata, & in modum publici statuti pu-
blicata.

Confirmat
Pontifex di-
ctum Statu-
tum.

§.1. Nos cupientes ut inviolabiliter ob-
servetur, motu simili statutum ipsam sub-
scriptum prout jacet, cum omnibus supra-
scriptis ordinationibus, in omnibus, & per
omnia; etiam Apostolica nostra auctoritate
ex certa nostra scientia perpetuo lauda-
mus, & approbamus, & confirmamus,
omnesque, & singulos, tam juris quam facti,
& solemnitate etiam verbalium forsan
omissarum defectus, si qui in præmissis
intervenerint, eadem auctoritate Aposto-
lica supplemus. Et pro abundantiori caute-
la, majorique ipsiusque Statuti, omnium-
que superscriptorum efficacia, etiam Nos
per eadem verba, statutum ipsum, ac su-
perscriptas omnes ordinationes de novo faci-
mus, atque inviolabiliter perpetuo obser-
vari, & ad executionem per illos, ad quos
spectat, inconcussè demandari volumus, &
mandamus.

Sola sufficiat
signatura.

§.2. Volentes quod hujus nostræ cedu-
le sola signatura sufficiat, & clausula non
obstante, in iudicio, & extra fidem faciat.

Clausula præ-
servativa.

§.3. Et quod præmissis, ac præsertim
statuto, & huic nostræ cedule ac dispositio-
ni, per Nos, & Successores Nostros num-
quam sufficienter derogatum esse censetur,
nisi in publica signatura proposita supplica-
tione cum hujus nostræ cedule insertionem,
derogatio fieri concessa.

Decretum ir-
ritans.

§.4. Decernentes irritum, & inane, si
quid in contrarium fieri contingat.

Clausula de-
rogatoria.

§.5. Non obstantibus Constitutionibus,
& Ordinationibus Apostolicis, aliisque
dictæ Urbis statutis, reformationibus, &
consuetudinibus, etiam juramento &c. ro-
boratis, ceterisque in contrarium facienti-
bus quibuscumque.

Placet Motu proprio M.

Datum Romæ apud S. Petrum, Nono
Kalen. Julii, Anno secundo.

D. P. An. II.
24. Maii.

Sequitur tenor istius Statuti.

C A P. I.

Statuimus, & ordinamus, che nesses-
sario persona Romana di qualunque
stato, grado, o preminenza si sia, eziam-
dio chierico, ardisca, ne presuma costi-
tuire, promettere, pagare, ricevere, tan-
to in denari contanti, quanto in argento,
oro, gioje, proventioni, o altre cose,
eziandio mobili, e semoventi, raggioni,
& azzioni, dote, & accorcio, in una o più
volte, che passi o ecceda, & computata
eziandio cassâ bianca, bacile, e boccale
la

Statuti tenor
in quo exprat
moderatio do-
tis ad scuta
4500. de car-
lenis.

la somma e quantità di Ducati quattromila e cinquecento di carlini, à ragione di dieci carlini per Ducato. Ne sia lecito a questo contravenire per alcun patto ò consentimento, etiam giurato, da farsi per li contrascritti, & altre terze persone, per causa ò occasione di accrescere somma dotale, constituir pegno, ò in qualunque modo far fraude à questo statuto, ad effetto ch' il marito, ò la donna, ò altri per essi vengano ad haver più della detta somma di ducati quattromila e cinquecento, in alcun modo ò via, diretta ò indiretta, alla pena di mille ducati simili da incorrersi per ciascuno, che contrascerà, e da applicarsi per la quarta parte all' accusatore, qual sarà tenuto secreto, l'altra quarta all' esecutore, & per lo resto alla fabrica del Palazzo delli Magnifici Signori Conservatori della Camera di quest' Alma Città di Roma. E nientedimeno volemo, che pagata ò non pagata la detta pena, tutto quello che oltre la detta somma si desse, ovvero ancora con intervento di terze persone sotto quale color si sia di donazione, parafreno, ò altro titolo etiam in persona della donna, qual similmente proibiamo sotto la pena predetta ipso facto sia applicato alla fabrica del Palazzo delli prefati Magnifici Signori Conservatori. Et ancora volemo, che colui che costituisse, dà, ovvero promette in alcun modo oltre la somma predetta, ò suo herede, ò successore, ovvero la donna, per la qual fosse data per verum tempo, venendo il caso della restituzione, possa ridimandare il sopra più, & habbi perduta ogn' azione, che in ciò & sopra ciò li competesse, e detto sopra più s' applichi ipso iure alla fabrica predetta, come di sopra; ordinando che tutti simili contratti, ò private scritture, quali sopra ciò si facessero, siano quanto alla detta quantità eccelsa ipso iure nulli, & invalidi, e per vigore di essi nulla esecuzione se ne possa fare quanto alla quantità eccedente di ducati quattromila, e cinquecento.

C A P. I I.

Notariorum contra hanc prohibitionem instrumenta constitutum poena.

§.2. Ancora proibemo a tutti simili Notari, che non ardischino ne presumino rogarli d'alcun instrumento, qual sia contra la proibizione soprascritta, né far scrittura che sia incerta, ò che si riferisca à quella cedola privata, ò qualunque altra scrittura, ò arbitrio di vomo, sotto la pena del falso, e di scudi duecento per ciascheduno di loro, che contrascerà, e d'applicarsi come di sopra, e detti contratti non invalidi ipso iure, & nullius fidei, ed essi Notari si intendino nondimeno privati in perpetuo de' loro officj.

C A P. I I I.

Mediatorum & aliorum scripturis huius prohibitioni contrariis intervenientium poena.

§.3. E similmente proibemo che nessuna persona possa in ciò come mezzano intravenire, ò altrimenti presumere far cedola privata, ovvero esser testimonio in contratto, ò cedola, che fosse contro la

proibizione predetta alla detta pena, da incorrersi, ed applicarsi come di sopra.

C A P. I V.

§.4. Vogliamo ancora che nelle soprascritte proibizioni e pene siano compresi Baroni, Cortigiani, ò Forastieri, eziandio Chierici, che apparenteranno con Romani, tanto originarij, come fatti cittadini, & incoli di Roma, e tanto dando, e promettendo, quanto ricevendo, e stipulando, ovvero come mezzano, notaro, testimonio, fideiussore, ò promissore, ò in qualunque altro modo si intrametano, purchè uno delli consorti, cioè, ò sposa, ò marito, ò sposo, ò moglie, sia Romano originario, ovvero fatto cittadino, ò pur incolla in Roma.

Hac prohibitio quos comprehendat.

C A P. V.

§.5. Ne sia lecito alla sposa, poiche se ne farà gita à marito, ò prima, mostrare ò far mostrare à pompa, ò altrimenti, tanto in publico, come in privato, in presenza di persone, che non siano di casa, le robe che saranno nelle casse, e spozializio, quali vogliamo non possano eccedere in numero di due, alla pena di ducati cinquecento, da incorrersi ed applicarsi come di sopra.

Sponsa non potest ad pompam ostendere paraphernalia.

C A P. V I.

§.6. Non sia medesimamente lecito al sposo donare più di una veste alla sposa, la quale sia conforme alli habiti leciti per le ultime reformazioni sopra ciò fatte, alla pena predetta. E non sia lecito al padre ò madre, ò altra congiunta persona della sposa, donar al sposo, ò ad altri per lui, dirette, ovvero indirette, nel tempo della subharratione, ò prima ò poi, alcun vaso, bacile, boccale, coppa, nappo, catena, ò altro dono, tanto di oro, come d'argento, denari, gioje, perle, drappi, ò altre cose, eziandio non simili, alla pena predetta di ducati 500. e perdita delle robe, d' applicarsi come di sopra. Non sia lecito alli parenti dello sposo nell' atto della subharratione, donare alla sposa alcun dono, eccetto che padre, madre, fratelli, e sorelle carnali e consobrini dello sposo, alla detta pena. Non sia lecito alla sposa, e suoi, al tempo della subharratione, dar fazzoletti, ò cosa simile ad altre persone, che à coloro, che li è permesso di donare, e che donaranno come di sopra, alla pena predetta.

Moderatio munerum inter conjuges, & affines.

C A P. I I I.

§.7. Deputati super præmissis per Populum Romanum in publico consilio Illustrissimi Domini Conservatores Camerae Almae Urbis D. Antonius Vellius J.U.D. Advocatus Consistorialis, D. Domitius Cavalerius, D. Vincentius Nobilius, Magnus D. Angelus Prior Dominorum Capitem Regionum, D. Marcus Antonius Burghesius Advocatus Consistorialis, D. Marius Gabrielius,

Nomina deputatorum.

lius Advocatus Consistorialis, D. Pirrhus Tharus J.U.D. Vincentius Parentius J.U.D. Galeatus Poggius J. U. D. Antonius Massa J.U.D. Dominus Lucas Petus J.U.D. Dominus Marius Frangipanus, D. Cincius Frangipanus, D. Hector Mutinus, D. Horatius Narus, D. Petrus Paulus Fabius, D. Thomas Cavalerius, D. Hieronymus Picus.

LXI.

Extensio Constitutionis Pii IV. de condemnatis, & bannitis non audien. nisi in Carceribus constitutis, & defuncti hereditibus citatis, ut procedat etiam contra condemnatos in contumaciam, & in quacumque instantia, pro quacumque poena corporis afflictiva.

Hæc Bulla Pii IV. est sup. Const. LXI. Et si cuncta. fol. III.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio, &c.

Licet alias sel. rec. Pius Papa IV. Predecessor noster Motu proprio, & ex eius scientia, sua perpetuo valitura Constitutione sanciverit, &c. Omititur residuum hujus narrative, quia ipsam Bullam habes supra. fol. 111. Et si cuncta.

Causa declarationis.

§.1. Cum tamen a nonnullis in dubium revocetur, an in literis Pii Predecessoris hujusmodi, comprehendantur etiam illi, qui ex aliqua criminali causa, pro qua poenas corporis afflictiva imponenda foret, in eorum contumaciam condemnati fuerint, itaut ad purgandum contumaciam, & condemnationem hujusmodi admitti, vel audiri non debuerint, nec debeant, nisi prius se in Carceribus constituerint.

Declaratio & extensio.

§.2. Nos omnem circa præmissa ambiguitatem et medio tollere, & penitus amputare volentes, necnon literarum hujusmodi tenores præsentibus pro expressis habentes, illisque nihil addentes, vel minuentes, Motu simili ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine decernimus, & declaramus, eos omnes, & singulos, qui ex hujusmodi causis, licet in eorum meram contumaciam hætenus condemnati fuerint, & in futurum condemnabuntur, sub eisdem literis omnino comprehensos fuisse & esse, ac fore, itaut non aliter ad purgandum distas eorum contumaciam, & condemnationem admitti debuerint, vel debeant, nisi sese prius in Carceribus constituerint, vel constituerint. Decernentes quod in quacumque instantia, casu, & causa se absolvi petant, licet forsitan in aliqua se constituerint, nullo modo audiantur, nisi se prius in Carceribus servatis servandis de novo constituerint, & nove constitutioni hujusmodi ad plenum satisfecerint.

Annulatio absolutioum aliter factarum.

§.3. Ac omnes, & singulas absolutiones, remissiones, & qualvis alias gratias contra præsentem tenorem quomodolibet

pro tempore impetratas, & a quibuscumque iudicibus quibuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis existant, quovis prætextu, vel causa emanatas, nullatenus attendi debere. minisque cuiquam prodesse modo posse, sed tamquam nullas, & invalidas, nulliusque roboris, vel momenti rescindendas esse, licereque præfatis, & aliis iudicibus quibuscumque, illis non obstantibus, processus hujusmodi reassumere, & prout juris fuerit, terminare.

Clausula prescriptiva.

§.4. Præsentemque nostrum Motum proprium nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostra, vel quopiam alio defectu, notari, vel impugnari nullatenus posse, sed illum semper validum, & efficacem existere, siusque plenarios effectus omnimode sortiri.

Decretum irritans.

§.5. Sicque in præmissis omnibus, etiam per S.R.E. Cardinales, ac causarum Palatii Auditores, aliosque Iudices &c. sublata eis &c. iudicari debere, irritum quoque & inane, quicquid secus super his a quopiam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter attentatum forsitan est hætenus, vel in futurum contigerit attentari, fuisse, esse, & fore, & vitio nullitatis penitus subjacere decernimus.

Clausula delegatoria.

§.6. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus illis, qui idem Predecessor in eisdem literis voluit non obstante, ceterisque contrariis quibuscumque.

Sola signatura sufficit.

§.7. Volumus autem, quod præsentis Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat, in iudicio & extra, regula quacumque contraria non obstante, cum decreto, quod præsentiam transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus persone in dignitate Ecclesiastica constitute munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsi originalibus adhiberetur, si forent exhibita, vel ostensa.

Placet Motu proprio M.

Papa scriber.

Anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, indictione 10. die vero 12. mensis Julii, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D.N.D. Pii Papæ Quinti, Anno ejus II. retroscripta litera officio, & publicata fuerunt ad valvas Cancellarie Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, ut mox est, per Nos Julium Perinum, & Alexandrum Astaneollam prefati S.S.D.N.Papæ Caus. Camillus Cber. Mag. Caus.

Publ. P. An. IF. die 12. Julii.

LXII.

De Parochialium Ecclesiarum vacatione, Vicariorum earundem deputazione, Examinatorum electione, promovendorum examine, & idoneitate, necnon Idoneorum institutione ab Ordinariis facienda.

Ex Reg. in Archiv. Vat.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Postolatus Officium meritis licet imparibus, Nobis ex alto commissum, admo-

Procuriam.

admonet, ut in confrendis beneficiis Ecclesiasticis, & praesertim Parochialibus Ecclesiis personis dignis, & habilibus, quae in loco residere, & per se ipsos curam exercere valeant, omnem diligentiam, ac sollicitudinem nostram, quantum Nobis desuper conceditur, adhibere studeamus, ut illa fideles suae cure creditos sciant non solum doctrina verbi, sed etiam exemplo boni operis informare, commissisque sibi Parochiales Ecclesias huiusmodi velint, & possint auctore Domino salubriter regere, ac feliciter gubernare. Quod provide, ac diligenter considerasse, Alexandrum Tertium, Gregorium Decimum, ac Innocentium etiam Tertium, & alios Romanos Pontifices Praedecessores nostros, eorum super hoc edita Constitutiones testantur.

§.1. Nos igitur qui Sacrosanctae Romanae Ecclesiae, quae omnium fidelium mater est, & Magistra, divina disponente clementia modo praesidemus, eorumdem Praedecessorum nostrorum vestigiis inherentes, volentesque super praemissis, pro nostro universalis Pastoris Officio opportune providere, Motu proprio, & ex certa scientia, maturaque deliberatione nostra, ac de Apostolica potestate plenitudine, hac nostra perpetuo valitura Constitutione statuimus, sancimus, decernimus, & ordinamus, ut occurrente vacatione alicuius Parochialis Ecclesiae, etiam generaliter, vel specialiter, etiam vigore indulti in favorem S.R.E. Cardinalium, aut alias quomodolibet reservatae, vel affectae, etiam si illius, dum pro tempore vacat, collatio, & provisio ad quosvis Abbates, vel Capitula, aut alios inferiores Collatores seculares, vel regulares pertineat, debeat Episcopus habita notitia vacationis Ecclesiae, si opus fuerit, idoneum, in ea Vicarium congrua eius arbitrio portionis fructuum assignatione constituere, qui onera istius Ecclesiae sustineat: donec ei de Restore provideatur.

§.2. Et deinde Episcopus, & alius quivis inferioris Ordinis diocesis Parochialis sic vacantis collator, seu qui illius Jurisdictionem Ecclesiasticam, vel mixtum habeat, intra decem dies, vel aliud tempus ab Episcopo praescribendum idoneos aliquot Clericos ad regendam Ecclesiam, coram deputandis examinatoribus nominet, liberum sit tamen etiam aliis, qui aliquos ad id aptos noverint, eorum nomina deferre, ut possit postea de cuiuslibet aetate, moribus, & sufficientia fieri diligens inquisitio, & si Episcopo, aut Synodo Diocesana, pro regionis more videbitur magis expedire, per edictum etiam publicum vocentur, qui volent examinari.

§.3. Transacto constituto tempore omnes, qui descripti fuerint, examinentur ab Episcopo, sive eo impedito, ab eius Vicario generali, atque ab aliis examinatoribus, non paucioribus quam tribus, quorum votis si pares, aut singulares fuerint, accedere possit Episcopus, vel Vicarius, quibus magis videbitur.

§.4. Examinatores autem singulis an-

nis in Diocesana Synodo, aut ab Episcopo, vel eius Vicario, & Capitulo majoris Ecclesiae ad minus sex proponantur, qui illis satisficiant, & ab eis probentur, advenienteque vacatione cuiuslibet Ecclesiae tres ex illis eligat Episcopus, qui cum eo examen perficiant, indeque succedente alia vacatione, aut eorundem tres, aut alios tres, quos ipse Episcopus maluerit, ex praefatis illis sex eligat.

§.5. Sint vero ii examinatores Magistri, seu Doctores, aut licentiatii in Theologia, aut iure Canonico, vel alii Clerici, seu regulares, etiam ex Ordine Mendicantium, aut etiam seculares, qui ad id videbuntur magis idonei, iurentque omnes ad Sancta Dei Evangelia, se quacumque humana affectione postposita fideliter munus executionis, caveantque ne quidquam proflus occasione huius examinis nec ante, nec post accipiant: alioquin simoniae vitium tam ipsi, quam alii dantes incurrant a qua absolvi nequeant nisi dimissis beneficiis, quae quomodocumque, etiam antea obtinebant, & de his omnibus non solum coram Deo, sed etiam in Synodo praedicta, si opus erit, rationem reddere teneantur: a qua si quid contra Officium eos fecisse compertum fuerit, graviter eiusdem Episcopi arbitrio puniri possint.

§.6. Peracto postea examine renuncientur, quotcumque ab his idoneis iudicati fuerint aetate, moribus, doctrina, prudentia, & aliis rebus ad vacantem Ecclesiam gubernandam opportunis, ex hisque Episcopus eum eligat, quem ceteris magis idoneum iudicaverit, atque illi, & non alteri collatio Ecclesiae ab eo fiat, ad quem spectabit eam conferre.

§.7. Si vero jurispatronatus, Ecclesiastici erit, ac institutio ad Episcopum, & non alium pertineat, is quem patronus digniorem inter probatos ab examinatoribus iudicabit, Episcopo praesentare teneatur, ut ab eo instituat.

§.8. Cum vero institutio ab alio, quam ab Episcopo erit facienda, tunc Episcopus solus ex dignis eligat digniorem, quem patronus ei praesentet, ad quem institutio spectat. Quod si jurispatronatus laicorum fuerit, debeat, qui a patrono praesentatus erit, ab eisdem Deputatis, ut supra, examinari, & non nisi idoneus repertus fuerit, admitti, in omnibusque supradictis casibus, non cuiquam alteri, quam uni ex praedictis examinatis, & ab examinatoribus approbatis, juxta supradictum modum de Ecclesia provideatur.

§.9. Nec praedictorum examinatorum relationem, quominus executionem habeat, ulla devolutio, aut appellatio etiam ad Nos, & Sedem Apostolicam, sive eius Legatos, aut Vice-Legatos, aut Nuncios, seu Episcopos, vel Metropolitanos, aut Primates, vel Patriarchas interposita impediatur, aut suspendatur, alioquin Vicarius, quem Ecclesiae vacanti ante Episcopus arbitrio suo ad tempus deputavit, vel forsitan postea deputabit, ab eius Ecclesiae custodia, & admi-

Qualitates in Examinatoribus requiruntur.

Magis idoneo, & approbato conferenda Ecclesia.

Nominatus a Patrono ab Episcopo debet institui.

Diversi casus praesentationis & institutionis.

Quid sit agendum in causa appellationis.

Veritas Praesentationis Ecclesiae Episcopi debet in ea Vicarium constituere.

A Collatore nominandi Clerici idmet ad exament.

Sic nominati ab Episcopo examinentur.

ministracione non amoveatur, donec eidem, aut alteri, qui probatus, & electus fuerit, ut supra sit provisum.

§.10. Si tamen adeo exigui redditus diocesis Parochialis fuerint, ut totius huius examinationis operam non ferant, aut nemo sit, qui se examini querat subicere, aut ob apertas factiones, seu dissidia, quae in aliquibus locis reperiuntur, facile graviores rixae, ac tumultus possint excitari, poterit Ordinarius, si pro sua conscientia cum deputatorum consilio, ita expedire arbitrabitur, ac forma omnia privatim aliud examen, ceteris tamen ut supra servatis, adhibere.

§.11. Licebit etiam Synodo Provinciali, si quae in supradictis, circa examinationis formam addenda remittenda esse censuerit, providere.

§.12. Et ut praesens nostra Constitutio firmiter, & inviolate ab omnibus observetur, eisdem diocesis Praedecessorum Constitutiones innovando auctoritate Apostolica tenore praesentium, omnes & singulas collationes, provisiones, institutiones, & qualvis alias dispositiones Parochialium Ecclesiarum, ab eisdem Episcopis, & Archiepiscopis, ac quibusvis aliis Collatoribus, tam ordinariis, quam delegatis, etiam diocesis Romanae Ecclesiae Cardinalibus, ac Sedis Apostolicae Legatis, vel Nuntiis praeter, & contra formam praesentis nostrae Constitutionis, praesertim in examine per concursum faciendum, praescriptum post tempus infra expressum faciendas, nullas, irritas, ac nullius roboris, vel momenti fore, & esse, nullumque provisis, seu institutis jus, aut titulum, & coloratum possidendi praebere, & Parochiales Ecclesias, vel prius ante collationes huiusmodi vacabant, ex tunc vacare decernimus, & declaramus, illeque omnes sic pro tempore vacantes, si Episcopus, qui eam diocesis examinis habere debet, praemissa non fecerit, ad eius Metropolitanum, si vero Archiepiscopus idem facere praetermiserit, ad Sedem Apostolicam dispositionem specialiter devoluantur.

§.13. Insuper ne Parochiales Ecclesiae diu in suspensum maneant in maximum animarum periculum, quarumcumque Parochialium Ecclesiarum, quarum, dum pro tempore vacant, ad Episcopos, & Archiepiscopos, & quoscumque alios ordinarios Collatores provisio, & collatio spectat, de quibus idem Episcopi, & Ordinarii intra sex mensium spatium a die vacationis earundem, perfecto examine, juxta formam praesentis nostrae Constitutionis non providerint, ac illarum, etiam quatum collationes aliis ex indulto Sedis Apostolicae competunt, ad quas occurrente illarum vacatione Episcopi, & Archiepiscopi praefatas personas, per examen concursu, ut praesertur, habito juxta formam praescriptam approbatas, & magis idoneas non elegerint, aut electas iis, ad quos collatio spectabit, pro collatione obtinenda, infra quatuor mensium spatium, a die illarum vacationis, non significaverint, nec non Parochialium Ecclesiarum, similibus Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

Quibus in eisdem ab huiusmodi praesentatione recedere permittatur.

Synodus alia potest addere.

Claustra firmiter, & observantiam praesentis Constitutionis inderentes.

Collatoribus certum praescriptum praesentibus, & collatione.

que jurispatronatus Ecclesiastici, vel laicorum, seu clericorum, & laicorum simul fuerint, si praesentatus intra tempus, eisdem personis a jure praefixum praevio examine praedicto approbatus petatur institui, institutioque ipsa per duos menses, a die praesentationis dilata fuerit, collatio, provisio, institutio, ad eosdem supranominatos, ut praemittitur, pariter devolvatur, data tamen in Parochialibus jurispatronatus optio ipsius patronis, ut si institutio ad Ordinarios spectabit, ipsis Ordinariis illam facere negligentibus, & ultra dictos duos menses differentibus possint pro huiusmodi institutione obtinenda habere recursum ad Metropolitanum, vel viciniorum Ordinarium, aut ad Sedem Apostolicam.

§.14. Prohibentes, etiam eisdem Ordinariis, ne tempus decem dierum dictis Ordinariis, & personis per hanc nostram Constitutionem, ad nominandum idoneos Clericos, coram deputatis examinatoribus praefixum, ultra alios decem dies prorogare audeant, vel praesumant.

§.15. Districtus inhibentes, ne quis quacumque sit super hoc auctoritate munitus, contra formam superius expressam, de huiusmodi Parochialibus Ecclesiis, ut praesertur, disponere, vel circa illas alias quidquam innovare, quomodocumque praesumant.

§.16. Ut autem non solum dignis, sed magis idoneis repertis, juxta Ordinationem nostram, huiusmodi Parochiales Ecclesiae conferantur, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod si Episcopus, aut alius Ordinarius minus habilem, posthabitis magis idoneis elegerit, possint ii, qui reiecti fuerint, a mala electione huiusmodi, ad Metropolitanum, vel si ipse eligens Metropolitanus, aut exemptus fuerit, ad viciniorum Ordinarium, ut in nostrum, & Sedis Apostolicae delegatum, aut alias ad Sedem Apostolicam appellare, ac praecedentem ad novum examen coram ipso appellacionis Iudice, & eius examinatoribus provocare, & confito de Prioris eligentis irracionabili iudicio, eoque revocato Parochialis magis idoneo per eundem Iudicem appellacionis auctoritate nostra, quatenus collatio ad Episcopum, a quo appellatum fuit, spectaret, conferatur, alias eidem magis idoneo, per Iudicem appellacionis approbato conferenda remittatur ad eum, ad quem collatio, provisio, vel institutio spectabit.

§.17. Haec tamen appellatio interposita interim non impediatur, aut suspendatur, quominus electio per Ordinarium primo loco facta interim debite demandetur executioni, & provisio, ab eadem Ecclesia, causa appellacionis huiusmodi pendente, non amoveatur.

§.18. Si quis a sententia per Iudicem appellacionis lata duxerit appellandum, is tunc ad Primatem praedictum, seu Sedem Apostolicam appellabit.

§.19. Si secus in praemissis omnibus, & singulis, actum, & attentatum fuerit, irritum decernimus, & inane.

§.20. Non obstantibus quibusvis aliis

Terminus decem dierum ad nominandum praefixum nemini liceat prorogare.

Nec formam examinis, ceteraque hic statutis immutetur.

Ad quem appellari possit, si minus idoneo conferatur Ecclesia.

Huiusmodi tamen appellatio executionem ordinis depositionis non impedit.

A Iudice appellacionis ad Primatem, vel ad Sedem Apostolicam appellabitur.

Derogatio constitutionum.

Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non exemptionibus, indultis, privilegiis, praxationibus, affectionibus, novis provisionibus, quibuscumque etiam Universitatibus, vel aliis quomodolibet, ad certam summam, per Sedem Apostolicam concessis. Quibus omnibus etiam si de illis, specialis, specifica, expressa, & individua mentio, seu quavis alia expressio habenda esset, eorum tenores, ac si de verbo ad verbum inferrentur, presentibus pro sufficienter expressis habentes ad effectum presentium specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fidei transumptis dicitur. Presentes privilegia omnes obligant.

§.21. Volumus autem, quod presentium transumptis &c.

§.22. Quodque ipsa presentes litterae valvis Camerae, & Cancellariae Apostolicarum, & Audientiae causarum Palatii Apostolici, & in acie Campi Florae dimissis inibi copiis publicatae, & affixae, post ultra menses tres, intra post sex vero menses, omnes ita afficiant, & ardeant, ac si illis personaliter intimata fuissent.

Clausula. Dat. die 19. Augusti 1567. An. II.

§.23. Nulli ergo omnino hominum &c. Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Domini millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, quatuordecimo Kal. septembris, Pont. nostri Anno II.

LXIII.

Spoliorum nomine ad R. Camera Apostolicam spectantium, non veniunt ornamenta, & paramenta Ecclesiarum, nec suppellectilia domestica. Neque bona Clericorum, qui beneficia, aut pensiones non excedentes summam ducatorum triginta habuerunt, sed eorum Ecclesias dari debent.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam

Causa istius Constitutionis

Romani Pontificis providentia circumsperta ad ea sollicitudinis suae partes potissimum convertit, per quae singulis Ecclesiis debita obsequia, & opportuna subventionis auxilia minime subtrahantur. Cum itaque, sicut accepimus, nonnulli Patriarchae, Archiepiscopi, Episcopi, & Abbates, seu Commendatarii, ac alii beneficia Ecclesiastica obtinentes, proprii honoris, & salutis immemores, etiam praetextu facultatum testandi eis per Sedem Apostolicam concessarum, in eorum ultimis voluntatibus res sacras, ac vasa, ornamenta, & paramenta Ecclesiastica, aliaque cultui divino dicata quandoque ex fructibus Ecclesiasticis per eos acquisita, non Ecclesiis, & Monasteriis, ac beneficiis, quibus praesuerunt, seu a quibus proventus Ecclesiasticos, & stipendia acceperunt, prout rationi, & honestati consentaneum foret, sed aliis locis, etiam aliquando non piis, ac interdum eorum con-

sanguineis, & affinis relinquere, ac Camerae Apostolicae Collectores praetextu, quod illa sub appellatione spoliorum veniant, tamquam ejusdem Camerae spolia exigere, & percipere non erubescant, in maximum religionis dedecus, ac Ecclesiarum, Monasteriorum, & beneficiorum eorumdem detrimentum, ac relinquentium animarum periculum, scandalumque plurimorum.

§.1. Nos abusus, scandalisque hujusmodi providere, ac singularum Ecclesiarum, & Monasteriorum, ac beneficiorum indemnitati, animarumque quorumlibet salutem consulere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine hac nostra perpetuo valitura Constitutione statuimus, ordinamus, decernimus, & declaramus, quod de cetero omnia & singula ornamenta, & paramenta, ac vasa, necnon Missalia, & Gradualia, ac Cantus firmi, & Musicae aliaque quomodolibet nuncupati sibi, & aliae res sacrae, etiam auri, & argenti, ac quaecumque alia bona per quoscumque Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, Abbates, seu Commendatarios, & alios quoscumque, quaecumque, & qualiacumque beneficia Ecclesiastica, cum cura & sine cura, secularia, & quorumvis Ordinum regularia, in titulum, vel commendam, aut alias quomodolibet obtinentes, quocumque nomine, vel titulo censeantur, etiam si de illis, & eorum qualitatibus specialis, & expressa mentio habenda foret, ad usum & cultum divinum, etiam in eorum privatis aedibus, & Capellis, vel Oratoriis destinata, temporum eorum obitus ex testamento, vel ab intestato relicta, sub quibusvis facultatibus testandi, & alias disponendi de bonis per eos ex altari, vel alias quomodolibet acquisitis, per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores, & Successores nostros, ac Nos sub quibusvis tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam Motu proprio, & alias quomodolibet concessis, & concedendis, minime comprehendantur, nec sub appellatione spoliorum veniant, sed ad singulas Ecclesias, Monasteria, etiam Conventu carentia, & beneficia hujusmodi, in quibus resederint, aut quibus praesuerint, seu quae alias obtulerint, omnino spectent, & pertineant, ac spectare & pertinere.

Ornamenta & paramenta, ac res sacrae, & alia bona ad usum & cultum divinum spectantia, non veniunt sub nomine spoliorum per titulum Camerae Apostolicae spectant ad Ecclesiam, tempore obitus illas obtinentium.

§.2. Illaque post eorum obitum eisdem Ecclesiis, Monasteriis, & beneficiis, etiam si in Romana Curia, & procul ab illis decesserint, vel ad illa numquam accesserint, etiam si antea Ecclesiarum, & Monasteriorum regimini cesserint, vel beneficia hujusmodi renunciaverint, eo ipso applicata, & incorporata sint, & esse censeantur. Ita quod liceat illis defunctis, in eisdem Ecclesiis, Monasteriis, & beneficiis successoribus, ac Ecclesiarum, & Monasteriorum hujusmodi Capitulis, & Conventibus respective, illa propria auctoritate libere apprehendere, ac eorum Ecclesiis, & Sacrificiis applicare, & incorporare.

Successores in Ecclesiis propria auctoritate illa apprehendere possunt.

§.3. Ac quaecumque donationes, ac relicta, & legata, testamenta, & condicilla, & aliae

Et de illis etiam ad piis causis disponi prohibetur.

& aliae ultima voluntates, seu spolia desuper, contra praesentis Constitutionis nostrae tenorem quomodolibet pro tempore facta, quoad praemissa, nulla, & invalida, nulliusque roboris, & momenti existant, & personis, etiam Ecclesiasticis, seu locis, etiam piis, aut Ecclesiasticis aliis quibuscumque, in quarum, seu quorum favorem pro tempore facta fuerint, minime suffragentur, nec per ea eisdem personis, seu locis, vel aliis Ecclesiis hujusmodi aliquid jus in rebus praedictis, vel ad illas acquiri posse.

Defectores illorum beneficiorum ad restitutionem compelli debent.

§.4. Quinimmo res sacras, ac alia bona praedicta quocumque nomine, vel titulo pro tempore detinentes, ad illa Ecclesiis, & Monasteriis, ac beneficiis, per defunctos quomodolibet acquisitis, ut praesertur, juxta praesentium tenorem realiter, & cum effectu restituendum, & consignandum, quibusvis dispositionibus de illis in contrarium quomodolibet factis minime attentis, omnino teneantur, & ad id per censuras, & poenas, etiam facti, & sacrilegii, ac alia, juris & facti remedia opportuna cogi, & compelli possint, & debeant.

Suppellectilia presbiterorum, & clericorum non veniunt sub nomine spoliorum.

§.5. Insuper ne deinceps contingat insolentia spoliatorum Camerae Apostolicae Collectorum, vel subcollectorum aliquas Ecclesias, nec hominum quemquam damno, & injuria affici, nec cuiquam de cetero vertatur in dubium, quae res habendae sint nomine spolii, simili modo statuimus, decernimus, & declaramus, quod quaecumque scannae, cathedrae, arcae, & etiam lignae, vel lapideae, etiam marmoreae, mensae, & tabulae, ac quaecumque dosia, seu vasa vinaria, vacua, & alia similia suppellectilia domestica per quosvis presbiteros, seu clericos ab humanis pro tempore decedentes, tempore eorum obitus in Ecclesiis, seu eorum domibus Ecclesiarum earumdem, vel alibi ubivis locorum relicta, etiam si ex fructibus, & proventus beneficiorum, quae dum viverent, obtinebant, acquisita fuerint, sub spoliatorum appellatione minime veniant, nec pro spoliis ullo modo reputari possint.

Spolium non potest praedicti per obitum obtinentis beneficium, vel pensiones non excedentes ducatos.

§.6. Praeterea quod nullum spolium Camerae praefatae fieri, nec quicquam a quibusvis spoliatorum Camerae hujusmodi Collectoribus, vel subcollectoribus exigi possit per obitum illius, qui dum viveret, unum vel plura beneficia Ecclesiastica obtinuerit, cuius, vel quorum simul fructus, redditus, & proventus, triginta ducatorum auri de Camera secundum communem estimationem, valorem annum non exceperint, aut qui pensiones annuas super quibusvis fructibus Ecclesiasticis usque ad dictum valorem annuatim perceperit, dummodo tamen is se ab omni illicita negotiatione, & a sacris canonibus prohibita abstinerit. Ita quod si quis distorum Collectorum aliquid ex bonis quorumvis defunctorum, qui similia beneficia obtinuerint, seu similes pensiones perceperint, praetextu spoliorum ejusdem Camerae percipere, aut alias contra praesentium nostras litteras attentare praesumpserint, ad totalem bonorum per eum perceptorum restitutionem teneatur, ac ad viam juris, Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

etiam per similes censuras, & poenas, cogi, & compelli possit, & debeat.

Inhibito contra spoliatorum collectores, ne desuper se intromittant.

§.7. Districte inhibentes quibusvis Camerae praefatae spoliatorum collectoribus, aunc & pro tempore existentibus sub indignatione nostrae, & privationis eorum officiorum poena, ne in ornamentis, & paramentis, ac vasis, & libris praefato cultui divino dicatis, ac alias in rebus sacris, necnon suppellectilibus praefatis quomodolibet se intromittant, nec in eorum inventariis tamquam spolia redigant, seu describant, sed ornamenta, & paramenta, necnon vasa, & libros, aliaque divino cultui dicata hujusmodi Ecclesiis, & Monasteriis, Capellis, & aliis beneficiis hujusmodi, eorumque Rectoribus, & aliis praefatis libere admittant, & consignent, ac consignari faciant cum effectu, ac suppellectilia praedicta in locis, ubi consiterint, relinquant.

Decretum intantum.

§.8. Ac decernentes sic in praemissis omnibus & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuiuslibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, ac irritum & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Decretum intantum.

§.9. Quocirca dilectis filiis Curiae causarum Camerae Apostolicae generali Auditori, & singulis locorum Ordinariis, ac majorem dignitatem post Pontificalem in universis Ecclesiis Cathedralibus, & Metropolitanis, pro tempore obtinentibus per Apostolica scripta Motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum praesentes litteras, & in eis contenta quaecumque ubi, & quando opus fuerit, quoties pro parte quorumcumque in praemissis interesse habentium, ut praesertur, fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra praesentes litteras, & in eis contenta quaecumque firmiter observari, ac singulos, quos litterae ipsae concernunt, illis pacifice gaudere, non permittentibus eos desuper quomodolibet indebite molestari. Contradictores auctoritate nostra appellatione postposita compescendo.

Executorum deputatio, & facultates.

§.10. Non obstantibus Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Ecclesiarum, & Monasteriorum hujusmodi juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, facultatibus testandi, aliisque privilegiis, indultis, & litteris Apostolicis, quibusvis concessis, approbatis, & innovatis, etiam de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, & expressa mentio facienda esset, illorum tenores pro sufficienter expressis habentes, illis in reliquis in suo robore permanentibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Clausula derogatoria.

§.11. Volumus autem quod si aliquis ex Patriarchis, Episcopis, Abbatibus, seu Commendatariis, & aliis beneficiis praefatis

Diviso ornamentorum &c. quando Beneficiarius obtinet plura beneficia.

Forma publ. hanc Conlir. qua in publ. libris in ha.

Transumptio- rum fides. Sanctio pze- nalis. D. P. An. II. die 26. Aug.

fatis pluribus Ecclesiis, seu Monasteriis, pro tempore simul, vel successively praeficit, seu plura beneficia obtinuerit, ornamenta, & paramenta, ac res, & bona praedicta ad illa omnia habita ratione fructuum, & temporis quo eadem beneficia possedit, omnino pertinent, & proportionaliter inter ea dividatur.

§. 12. Quodque praesentes literae in Cancellaria nostra Apostolica, & acie Campi Florae de more publicentur, & inter Constitutiones perpetuo valituras describantur.

§. 13. Et quia difficile foret &c.

§. 14. Nulli ergo omnino hominum &c. Datum Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae, millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, 3. Kalendaris Septembris, Pontificatus nostri Anno II.

LXIV.

Jurisdictione Consulum Artis Lanae in Urbe, cognoscendi causas ad Artem ipsam spectantes.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Causa Co- nstitutionis.

UT ad Artis Lanae quae tamquam nobilis Mediolani, Neapoli, Florentiae, aliisque insignibus Civitatibus, in illarum decus, & ornamentum, ac Civium, & populi utilitate, & sustentationem, quam maxime quotidie exercitur, exercitium etiam in hac Alma Urbe nostra temporum injuria jam pene collapsam restaurandam, & suo pristino splendore restituendam, dilecti filii Collegium, seu Societas Mercatorum Artis Lanae Urbis nostrae eo efficacius excitentur, illique alacrius intendant, quo uberiori Sedis Apostolicae munificentia noverint se confoveri, Collegium, seu Societatem praedictam specialibus favoribus, & gratiis protequi volentes.

Confirmatio privilegiorum & Senatorum Artis Lanae Urbis.

§. 1. Omnia & singula ipsius Collegii, seu Societatis capitula, ordinationes, statuta, privilegia, indulta, immunitates, exemptiones, aliasque gratias a quibuscumque Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris quomodolibet concessa, approbata, & innovata, etiam si illa in usu esse desierint, illorum omnium, necnon literarum, & instrumenti, seu instrumentorum desuper confectorum tenores pro expressis, & insertis habentes, ac prout illa concernunt indictis literis, seu instrumentis contenta, & inde secuta quaecumque, licita, & honesta, ac sacris canonibus non contraria, Apostolica auctoritate perpetuo confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuae, & inviolabilis firmitatis robur adicimus, omnesque & singulos juris, & facti defectus, si qui forsitan intervenerint in eisdem, supplemus, quoad omnes, & singulas personas dictam Artem exercentes in perpetuum.

§. 2. Necnon quod moderni, & pro tem-

pore existentes ipsius Collegii, seu Societatis Consules, de omnibus, & singulis causis, tam civilibus, quam criminalibus, seu mixtis, etiam ratione praetoriorum (quatenus instructae non sint) Lanae Artem concernentibus juxta praefata statuta, & ordinationes in futurum cognoscere, easque decidere, & terminare libere & licite valeant, ita quod causae praefatae per modernos, & pro tempore existentes Urbis praefatae Gubernatorem, & Senatorem, & Conservatores aliosque Capitolinos Judices, & ceteros etiam majores Magistratus, quovis praetextu, vel colore reassumi non possint, ipsos Consules in ordinarios Judices constituendo, & deputando perpetuo statuimus, & ordinamus. Ac confirmationem, approbationem, adhesionem, supplementationem, exemptionem, liberationem, constitutionem, deputationem, statutum, & ordinationem praefata suos plenarios, & integros effectus sortiri, & inviolabiliter observari, ac eisdem exercentibus, & Collegio suffragari, & illos ad omnimodam suorum statutorum observationem teneri, & efficaciter obligatos fore.

§. 3. Ac literas super praesentibus conficiendas in libris Camerae, & Capitolii, si videbitur, registrari, & nullo unquam tempore quovis quaesito colore, vel ingenio de subreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae defectu notari, vel impugnari, nec sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, derogationibus, vel limitationibus similium, vel dissimulium gratiarum, a Nobis vel dicta Sede pro tempore emanatarum, comprehendi, sed semper ab illis exemptas, & quoties illae emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, & de novo etiam sub data per eisdem Collegium, seu Societatem eligenda concessas, ac validas, & efficaces esse, & censeri.

§. 4. Et sic per quoscumque Judices &c. etiam S. R. E. Cardinales, sublata &c. iudicari, & definiti debere, irritum quoque &c. decernimus.

§. 5. Necnon modernis, & pro tempore existentibus Camerario, Praesidentibus, & Clericis Camerae Apostolicae, ac Senatori, Conservatoribus, Gubernatori, aliisque Urbis praedictae Magistratibus, Dohaneis, Commissariis, & aliis personis, ne Collegium, seu Societatem illiusque singulas personas praedictas super praemissis in aliquo molestare, perturbare, vel impedire quovis quaesito colore, vel ingenio audeant, seu praesument, in virtute sanctae obedientiae, & sub indignationis nostrae, ac mille ducatorum auri de Camera per contrasacientes eo ipso toties quoties &c. incurrenda, partim Collegio, seu Societati hujusmodi, partim Hospitali S. Jacobi Incurabilium de Urbe applicanda, poenis districtius inhibemus, quoniam Collegio illiusque personis praefatis quoad praemissa, eorumque executionem, quantum in eis fuerit, ac prout ad illos, communiter, vel divisim pertinebit, saveant, & assistant, ac eadem praemissa integre observa-

Jurisdictione, & facultate Consulium ejusdem Artis cognoscendi causas Arceam ipsam concernentia.

Clausula praeservativa.

Decretum irritant.

Inhibito contra Judices Urbis, ne Consules, & alios desuper impediunt.

Clausula derogatoria.

servari faciunt, praecipimus, & mandamus. §. 6. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac praescriptione etiam longissimi temporis, necnon dictae Urbis, etiam juramento, &c. roboratis statutis, consuetudinibus, inhibitionibus, declarationibus & decretis, etiam per Nos, & quosvis Rom. Pontifices Praedecessores nostros etiam Motu simili, &c. hactenus factis, & in posterum faciendis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis etiam Populo Romano, Senatori, Conservatoribus, Gubernatori praedictis, ac Clericis, & Gabellariis, Dohaneis, Commissariis, aliisque deputatis, & personis quocumque nomine nuncupatis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, in genere, vel in specie etiam motu, & scientia similibus concessis, &c. quibus omnibus in literis latissime extenden. illorum tenores &c. hac vice latissime derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis.

Repetitio clausularum.

§. 7. Et cum absolute a censuris ad effectum, &c. & quod instrumenta literarum, statutorum, privilegiorum, exemptionum, aliorumque praedictorum tenores habeantur pro expressis, seu in toto vel parte exprimi, aut de verbo ad verbum inferri possint. Et cum confirmatione, approbatione, adhesionem, supplementationem, exemptionem, liberationem, statuto, ordinatione, decreto, inhibitione, praescripto, mandato, & derogatione praefatis, quae hic pro singulariter repetitis habeantur, in forma gratiosa ad perpetuam rei memoriam latissime extenden. & cum opportuna, si videbitur, executorum deputatione, qui assistant etiam sub censuris, &c. cum potestate aggravandi, &c. interdictionem Ecclesiasticam apponendi, invocato etiam ad hoc, si opus sit, auxilio brachii secularis, cum derogatione Constitutionum de una, & duabus dietis non tamen ultra tres.

Sola sententia sufficit.

§. 8. Et quod sola praesentis Motus proprii sufficiat signatura, & ubique etiam in iudicio fidem faciat, regula contraria non obstant. super qua literae etiam per Breve nostrum, cum majori, & veriori praemissorum expressione expediri possit.

D. P. An. II. die 7. Septembris.

Datum Romae apud S. Petrum, Non. Septem. Anno II.

Fiat M.

LXIX.

Declaratio quod Ordines tam S. Dominici, & S. Francisci, quam Eremitarum S. Augustini, & Carmelitarum, ac Servorum B. Mariae, sunt vere, & proprie Ordines Religiosi Mendicantes, etiam si in communi bona quamvis immobilia possideant, eorumque gratis omnibus perfruantur.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

REMANUS Pontifex, tam universalis Christianae, quam singularum ejus Religionum praecipuus defensor, omnibus illarum incommodis pro sui Pastoralis Officii debito libenter occurrit, & eorum indemitati salubribus, juxta temporum morumque exigentiam declarationibus, & aliis remediis consulere solet opportunis.

Exordium.

§. 1. Sane licet dilecti filii omnium, Mendicantium Ordinum Fratres, a contributione Seminarii Clericorum, in qualibet Civitate juxta ejusdem Concilii formam erigendi, per Tridentini Concilii decreta eximantur. Nosque inter alia ejusdem Mendicantium Ordinum Fratrum concessa privilegia, eos, & eorum quemlibet, tam a Seminarii hujusmodi contributione, quam subsidio quomodolibet, necnon decimis quibuscumque, & ceteris aliis oneribus Apostolica auctoritate similibus exemimus, & liberaverimus, eosque ad illorum omnium contributionem nullo unquam tempore cogi, & compelli posse decreverimus. Cum tamen non sine animi molestia nuper accepimus, nonnulli locorum Ordinarii, & forsitan in provincialibus Conciliis, eo forsitan sub praetextu, quod Ordinum Mendicantium Fratres hujusmodi bona stabilia ex indulto seu dispensatione Apostolica retinere possunt, & propterea Mendicantes re vera non sint, eos ad Seminarii, subsidii, decimarum, & aliorum onerum hujusmodi contributionem cogere forsitan praesumpserunt, & in dies praesument, in grave ipsorum Ordinum gravamen, & praesudicium non modicum.

Causa hujus declarationis.

§. 2. Nos animo revolventes, eos ex fructibus honorum hujusmodi varias Reipublicae Christianae utilitates afferre, cum ex ipsis varios Magistros, & Doctores manuteneant, ex quorum doctrina ipsorum Fratres Novitii eruditi postmodum effecti, gregem Dominicum praedicationibus suis, consiliis, confessionibus, orationibus, aliisque innumeris pietatis operibus juvent, & pascant, eorumque domos non minus, quam ea, quae per Ordinarios erecta sunt, Seminaria, vocari posse, & propterea Mendicantium nomen amittere nullo modo debere. Volentes idcirco omnem dubitandi materiam amputare, omnes, & singulos Mendicantium Ordinum Fratres hujusmodi, ac eorum singulos a quibusvis excommunicationis

Declaratio de qua in rubr.

tionis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existant, ad effectum presentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon quarumcumque litium, & causarum coram quibusvis Judicibus, & ubicumque quomodolibet pendentium status, & merita, nominaque, & cognomina Judicium, & colligantium, necnon quorumcumque privilegiorum, indultorum, exemptionum, & immunitatum eorumdem Ordinum Mendicantium Fratibus hactenus quomodolibet concessorum, tenores presentibus pro expressis habentes, lites quoque, & causas praefatas, ut praefertur, pendentes, ad Nos harum serie advocantes, illasque penitus extinguentes, & colligantibus hujusmodi perpetuum super praemissis silentium imponentes, Motu proprio non ad ipsorum Fratrum, vel alicujus eorum Nobis super hoc oblate petitionis instantiam, sed ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine, omnes, & singulos Quatuor Mendicantium Ordinum, videlicet, S. Dominici, & S. Francisci, ac Eremitarum S. Augustini, necnon Carmelitarum, & quos etiam recenseri volumus Servorum B. Mariae nominibus comprehensos Fratres eorumque domus, Monasteria, & loca etiam si in communi propria bona, tam mobilia quam immobilia, & stabilia, ac alia quaecumque possederint, Mendicantium vocabulo, & omnibus, & singulis Mendicantium privilegiis eis quomodolibet concessis, uti posse, & debere, nec super praemissis ullo unquam tempore molestari posse auctoritate Apostolica per presentes statuimus, & declaramus, ac tam Concilii Tridentini, quam omnia, & singula alia decreta, statuta, ordinationes, privilegia, & jura de Mendicantibus loquentia, ad omnes, & singulos Ordines praefatos, eorumque domos, & loca, etiam propria bona, in communi tamen retinentes, extendimus, & ampliamus, illaque de illis loqui etiam auctoritate praefata per eandem presentes declaramus.

§.3. Ac insuper eisdem Ordinariis, & quibusvis aliis tam Ecclesiasticis quam Saecularibus, quavis auctoritate fungentibus, in virtute sanctae obedientiae, & aliis arbitrio nostro moderandis poenis similiter per presentes mandamus, ut si quid per eos tam nostro quam Praedecessoris nostri temporibus, tam ratione Seminarii, subsidii, & decimarum, quam aliorum onerum hujusmodi exactum fuit, id totum eisdem Fratribus, omni mora, & dilacione postpositis restituant, districtius inhibentes eisdem locorum Ordinariis, ceterisque personis tam Ecclesiasticis, quam Saecularibus, quavis auctoritate fungentibus, & cujusvis dignitatis, gradus, & conditionis existentibus, ne eisdem Mendicantium Ordinum Fratres praefatos, bona hujusmodi retinentes quovis praetextu super Seminarii, subsidii, & de-

Inhibitio contra Ordinarios & alios ne desuper onerentur, & si quid exactum est restituant.

ci marum contributione molestare, inquietare, vel perturbare audeant, vel praesument.

§.4. Decernentes quoque praesentes literas nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis nostrae, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari nullatenus posse, minusve sub quibusvis similibus, vel dissimilibus gratiarum revocationibus, modificationibus, limitationibus, restrictionibus, & aliis contrariis dispositionibus tam per Nos quam etiam Successores nostros quomodolibet, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque decretis pro tempore factis, & faciendis, quorumcumque tenorem existant, includi, sed illis non obstantibus, in suis robore, & efficacia persistere, & quoties illae emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, etiam sub Data etiam per ipsos elaganda de novo concessas esse, & ita incommutabilis voluntatis, & intentionis nostrae esse, & ad hoc ut perpetua firmitate subsistant, vim validi, & efficacis contractus inter Sedem Apost. & praefatorum Ordinum Mendicantium hujusmodi Fratres habere debere. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Card. sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari debere, irritum quoque, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§.5. Quo circa dilectis filiis Curiae causarum Cam. Apost. generali Auditori, necnon quarumcumque tam Cathedralium, quam Collegiarum Ecclesiarum Decanis, Praepositis, Archipresbyteris, Archidiaconis, Thesaurariis, & quibusvis aliis in eisdem Ecclesiis dignitates obtinentibus, ubilibet, & in quibuscumque Regionibus, Terris, & locis existentibus per presentes Motu simili mandamus, quatenus ipsi, & eorum cuilibet per se, vel alium, seu alios praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Fratrum, vel alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis omnibus pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, vel eorum quempiam super illis quomodolibet indebite molestari. Contrafactores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo. Et nihilominus legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, & poenas ipsas etiam aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

§.6. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papae VIII. Praedecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dictas, quis vigore praesentium

Clausula praeservativa.

Executorum deputatio, & facultates.

Clausula derogatoria.

ciam ad iudicium non trahatur, & aliis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam Motu simili, & ex certa scientia, ac Apostolica potestate plenitudine, ac alias quomodolibet, etiam Consistorialiter concessis, approbatis, confirmatis, & factis innovatis. Quibus omnibus, etiam si de illis, illorumque totis tenoribus specialibus, specificis, & expressa mentio, seu aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret (tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent, praesentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus) hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Datum Romae apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die 3. Octobris 1567. Pont. nostri Anno II.

Transumptum fides.

Forma, & effectus publicandi.

D. P. An. II. die 3. Octob.

Prohibitio transendi ab Ordine Fratrum Minorum Capuccinorum S. Francisci de Assisi, ad Ordinem Minorum S. Francisci de Paula, & contra.

PIUS PAPA QUINTUS Ad perpetuam rei memoriam.

§. Edis Apostolica solertia, dum ad salutare quorundam remedium extracta, in eorum detrimentum vergere conspicit, ne quod illis profuturum maturitate summa, providisse comperitur, noxium incauto ministerio efficiatur, celeris provisionis opem

Exordium.

afferre consuevit, prout in Domino conspici salubriter expedire.

§.1. Sane accepimus, quod cum aliquando contingat, aliquos Fratres Religiosos tam Ordinis S. Francisci Capuccinorum, quam ejusdem S. Francisci de Paula Minorum nuncupatorum, de uno loco ad alium, etiam forsitan absque suorum Superiorum licentia transferri, exinde perturbationes, & mala exempla inter eosdem Fratres saepius oriri solent.

§.2. Nos cupientes perturbationibus, & malis exemplis hujusmodi, quantum cum Deo possumus, obviare, Motu proprio, non ad alicujus instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & ex certa nostra scientia, quod de cetero perpetuis futuris temporibus, nullus ex Fratribus Capuccinis ad dictum Ordinem S. Francisci de Paula, nec e converso, quod nullus Frater ejusdem S. Francisci de Paula ad Ordinem Frat. Capuccinorum hujusmodi ullo unquam tempore, & quacumque, etiam & quantumcumque iustissima causa, etiam de licentia suorum Superiorum, se transferre posse, Apostolica auctoritate tenore presentium perpetuo statuimus, & ordinamus.

§.3. Decernentes, Statutum, & Ordinationem hujusmodi per Fratres praefatos, sub indignationis nostrae poena, inviolabiliter observari debere, ac ex nunc irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, tam ordinaria, quam delegata, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.4. Non obstantibus Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.5. Ceterum quia difficile foret praesentes literas ad singula quaque loca, in quibus de eis fides forsitan facienda foret, deferri, volumus ut ipsarum transumptis &c. Datum Romae apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris die 6. Octobris, 1567. Pont. nostri Anno II.

LXVII. Quod spolia Monachorum Ordinis Cisterciensis spectent ad loca, & Monasteria in quibus professionem emisserunt. Et Commendatarii, aut Commissarii Rever. Cam. Apostolicae in illis se non intromittant.

De institutione, & toto statu hujus Ordinis, notari plene in Const. III. Paschalis II. Decretum Tom. II. fol. 113.

PIUS PAPA QUINTUS Ad futuram rei memoriam.

§. Ecce Romanum Pontificem iustitiae supremum assertorem ad ea libenter intendere, per quae gratiae a Sede Apostolica in favorem quarumcumque praesertim Religiosorum personarum pro tempore emanatae sunt, ut par est, consequantur effectum, & ut

Causa hujus prohibitionis.

Prohibitio de qua in rubr.

Penae contra-ventum.

Derogatio contrarium.

Fides transumptorum.

D. P. An. II. die 6. Octob.

Exordium.

Causa hujus
Cōditionis.

& ut id facilius subsequi possit, dubiis, & difficultatibus, quæ superinde pro tempore oriuntur, aliquando per declarationis, quandoque vero per alia remedia providere.

§.1. Sane cum sicut dilecto filio Hieronymo de la Souchiere Abbate generale, vel pro eo dilecto filio Dionysio Laceronis Procuratore, & Vicario, etiam generale Cisterciens. Ordinis referente accepimus, in statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel alia firmitate roboratis, dicti Ordinis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Ordini concessis, ac per sel. recor. Pium Papam IV. Prædecessorem nostrum, & Sedem Apostolicam confirmatis, inter alia disponatur, quod in spoliis, rebus, & bonis Monachorum Ordinem ipsum profecturum, in quibusvis locis, & Monasteriis pro tempore decedentium, eorum Abbatibus, & Prioribus Commendatariis pro tempore existentes se intrinittere nequeant, sed illa Monasterii, seu Prioratus aut loci, in quo dictum Ordinem expresse professi fuerint, & seu eos decedere contigerit, Conventuali mensæ applicari, & incorporari debeant, defuncto tamen superioribus diebus in Monasterio de Casamari ejusdem Ordinis Verulan. Diocesis, quod dilectus filius Fulvius Philonardus Clericus, in Commendam ex concessione, seu dispensatione Apostolica obtinet, quondam Antonio Pollutio ipsius Monasterii Priore præfatus Fulvius, & quidam Camera Apostolica Procurator, aut Commissarius ipsius Antonii bona, ut ipsa forsitan in proprios usus convertere possint, apprehendere, & sibi appropriare contendunt, in gravem ipsius Monasterii Conventualis mensæ jacturam, præjudicium, & gravamen.

Quod spolia
Monachorum
Ordinis Cisterciensis, nō
ad eorum Commendatarios,
aut Camera
Apost. sed ad
loca in quibus
professione
emissæ, spectent.

§.2. Nos cupientes, ut ea, quæ per Prædecessores nostros, & Sedem præfata roborata dicuntur, firmiter observentur, ac finem hujusmodi contentioni, futuris autem, quantum cum Deo possumus, obviare volentes, eisdemq. Hieronymum Abbatem, & Dionysium, ac singulos Monachos Ordinis hujusmodi a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, Motu proprio, non ad ipsorum, seu alicujus alterius pro eis Nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, quod de cetero tam præfatus Fulvius, quam quicumque alii Commissarii quorumcumque Monasteriorum, & Prioratum, vel aliorum locorum dicti Ordinis, tam citra, quam ultra montes, & in quibuscumque Mundi partibus consistunt, & quicumque nostri, & Camera præfate Commissarii, & Procuratores quomodocumque in spoliis, bonis, & rebus, quæcumque sint, tam præfati Antonii, quam

aliorum quorumcumque Monachorum dicti Ordinis in ipsorum Commendatariorum, Monasteriis, Prioratibus, locis, & jurisdictionibus pro tempore decedentium, se intrinittere non possint, sed illa ad Monachos Monasteriorum, seu Prioratum, vel locorum hujusmodi, & seu eorum Conventualem mensam conjunctim, vel divisim pleno jure spectare, & pertinere, ac eorumdem Monachorum, seu mensæ fore, & esse, eorumque possessionem realem, & actualem adipisci, & continuare, ipsosque Monachos desuper per quoscumque Commendatarios, etiam prætextu cujusvis indulti, seu concessionis sibi desuper facti, aut consuetudinis antiquitus observata, & seu præfatum Commissarium, seu quosvis alios quavis auctoritate fungentes molestari, perturbari, vel inquietari non posse, neque debere auctoritate Apostolica, per præfatos decernimus, illisque, quatenus opus sit, eisdem Monachis concedimus, & assignamus.

§.3. Necnon tam Fulvio, quam quibusvis aliis Commendatariis, & Commissariis præfatis, ne in spoliis, rebus, & bonis pro tempore decedentium Monachorum hujusmodi directe, vel indirecte, quovis quasi colore, vel ingenio se de cetero intrinittere audeant, vel præsumant, sub excommunicationis majoris lata sententia, & aliis Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, etiam pecuniariis arbitrio infrascriptorum Judicum, infligendis, & moderandis districtius inhibemus.

§.4. Ac tam Ven. Fratri Episc. Soranen. & dilecto filio Curie causarum Camere præfate Auditori generali, quam quibusvis aliis Judicibus, quavis auctoritate fungentibus, per quos in præmissis, ut præfertur, & non alias, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi facultate, iudicari debere volumus, per præfatos Motu simili mandamus, quatenus ipsi, & eorum quilibet per se, vel alium, seu alios, præfatas literas, & in eis contenta, quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Hieronymi, & pro tempore existentis ejusdem Ordinis Abbatis, seu Dionysii, & Monachorum hujusmodi fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisq. in præmissis, ac tam dicti Antonii defuncti, quam quorumcumque aliorum Monachorum dicti Ordinis decedentium spoliis, & bonis, eorumque (cum Monachi ipsi decesserint) possessione adipiscenda efficacis defensionis præfatio assistentes faciant Abbatem, & Monachos ipsos statutis, privilegiis, & indultis, quoad dicta spolia, res, & bona, necnon decreto, declaratione, concessione, & assignatione, ac inhibitione præfatis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper per quoscumque quomodolibet indēbite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas præfatas, aliæque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo. Et nihilominus legitimis super his habendis servatis processibus, sententiis, censuris, & poenis ipsas etiam

Inhibicio contra
Commendatarios,
&
Officiales Camere.

Deputatio
executorum
hujus Constitutionis.

Clausula de
rogatorie.

iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§.5. Non obstantibus pia memoria Bonifacii Papæ VIII. etiam Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus diebus, dummodo ultra tres quis vigore præsentium ad iudicium non trahatur, & aliis Apostolicis, necnon Provincialibus, & Synodalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis tam Ordini & Commendatariis præfatis, eorumque Superioribus & personis, quam Camera præfate, ac quibusvis illius Commissariis, & Procuratoribus sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in genere, vel in specie, etiam consistorialiter concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam si de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & expressa mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent, præfatis pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

D. P. An. II.
die 23. Oct.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die 23. Octobris 1567, Pontificatus nostri Anno secundo.

LXVIII.

Declaratio portionum assignandarum Vicariis perpetuis Ecclesiarum Parochialium, Monasteriis, beneficiis, Ecclesiis, vel locis piis perpetuo unitarum.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Ad exequendum Pastoralis officii debitum, vigilantibus studiis intendentes, ad ea, per quæ Cathedralium, aliarumve Ecclesiarum, necnon Monasteriorum, beneficiorum, seu Collegiorum, ac aliorum piarum locorum prospero profectui, divinique cultus augmento, & opportune congruæque sustentationi parochialium Ecclesiarum eisdem unitarum statui feliciter dirigendo, & personarum in illis curam animarum exercentium utilitati recta ratio

Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

ne, & provida moderatione consuli, & salubriter provideri valeat, libenter interponimus nostræ sollicitudinis partes.

§.1. Hinc est quod Nos, ad quorum aures (quod non sine animi nostri molestia referimus) pervenit nonnullis ex venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, in deputandis Vicariis, ac in assignatione portionum Vicariis perpetuis parochialium dictis Ecclesiis, Monasteriis, beneficiis, Collegiis, vel locis piis perpetuo unitarum ex Concilio Tridentino facienda, ita modum excessisse, ut parum, aut nihil ex fructibus, redditibus, & proventus parochialium Ecclesiarum sic unitarum Ecclesiis, Monasteriis, beneficiis, Collegiis, aliisque locis piis remanserint, ob idque multæ ortæ sint super hoc controversiæ circa interpretationes decreti d. Concilii.

Ordinatio excedebat nō
ten Concilii
Trid. in assignatione
portionum Vicariis
perpetuis
facienda.

§.2. Nos ad eas tollendas animam intendentes, considerantesque uniones ipsas ideo a Prædecessoribus nostris factas esse, ut ex redditibus, & emolumentis beneficiorum unitorum, Ecclesiis, Monasteriis, Collegiis, beneficiis, & locis piis, quibus illa uniantur, facilius onera eisdem incumbenda supportentur, & promptius a ministris Ecclesiasticis, in eisdem divina Officia celebrentur, hospitalitas servetur, aliæque caritatis opera exercentur, ac etiam ut nihilominus cura animarum dictarum parochialium laudabiliter exerceretur, Motu proprio, & ex certa nostra scientia auctoritate Apostolica hac nostra perpetuo valitura Constitutione statuimus, & ordinamus, ac declaramus, quemadmodum etiam de ipsis Concilii mente fuisse colligimus, Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos præfatos in assignatione portionis ipsi Vicariis perpetuis ex prædicto Concilio ipsorum Prælatorum arbitrio facienda, ita se continere, & arbitrari debere, ut non major centum, nec minor quinquaginta scutorum annuorum summa computatis omnibus etiam incertis emolumentis, & aliis obvencionibus communiter percipi solitis eis omnino assignetur, nisi Vicariis solitum fuisset plus assignari, sive in quantitate, aut quota fructuum, pecunieque numerata, fundo, seu alia re stabili portio hujusmodi constituitur, cujuscumque valoris parochialis Ecclesia unita fuerit, & habita etiam ratione reddituum, & onerum loci, cui parochialis ipsa unita fuerit, ita quod portiones ultra, vel infra dictas summas scutorum centum, & scutorum quinquaginta hæcenus assignate, vel in posterum forsitan assignandæ, quoad excessum, & defectum hujusmodi nullius roboris, & momenti existant, & ad summas prædictas reducantur, & auctæ respective censentur, nisi tamen valor annuus ipsius parochialis unitæ habita ratione, ut præfertur, minor sit quinquaginta scutis quo casu portio assignata, vel assignanda Vicario perpetuo non debeat excedere summam annuarum valoris dictæ parochialis, sed sufficiat quod omnes fructus ejus dumtaxat attribuantur ipsi Vicario perpetuo.

Declaratio ideo
Pontificis iste
quantitatem
ipsarum portionum.

§.3. Et quoniam iniquum esset, eos qui
E e e con-

Et ad quos spectet omnia solvendi quinquaginta pro his portionibus.

commodis privantur, eadem onera, quae prius sustinebant, debere sustinere, volumus, & statimimus, quod Ecclesiae, Monasteria, Collegia, beneficia, & pia loca huiusmodi, in quorum parochialibus Ecclesiis unitis contingat Vicarias praedictas erigi, pro quantitatibus fructuum ipsi Vicariis perpetuis assignatorum, ad solutionem quinquaginta annorum, quam Nobis, & Cam. Apost. solvunt, ulterius non teneantur, sed eis detractio fiat ad ratam certorum, quae de fructibus dictarum parochialium percipiuntur. Ita tamen quod Vicarii perpetui, qui pro tempore deputabuntur, teneantur accipere a Sede Apostolica novam provisionem suae deputacionis, & solvere annuatim pro portione fructuum, reddituum, & proventuum certorum sibi assignata, & expedire literas Apostolicas, nec alias ad possessionem dictarum Vicariarum perpetuarum, & servitutum eorumdem parochialium admitti possint, nisi soluta annata, & expeditis literis Apostolicis novae provisionis, ut praefertur, alioquin integrum quinquaginta solvi debere, nec Vicarii praedicti antea tata conscientia fructus percipere possint.

§.4. Volumus insuper, & ita mandamus, quod dicti Vicarii perpetui non ad liberam Ordinariorum electionem, sed ad nominationem illorum, in quorum Ecclesiis unitis ponentur, cum ipsorum Ordinariorum, seu eorum Vicariorum praevio examine approbatione deputentur.

§.5. Et si dictae parochiales unitae erunt Monasteriis Regularium Mendicantium, possint a Superioribus dictorum Monasteriorum nominari ex ipsis Mendicantibus. Quos si Ordinarii praevio examine, per se, aut eorum Vicarios faciendo idoneos ad curam animarum exercendam invenerint, & ita pro idoneis approbaverint, teneantur in Vicarios, ad nutum tamen Superiorum suorum amovibiles, deputare. Idemque etiam servetur in regularibus Monachis tantum, dummodo in ea parochiali, in qua unus ex Monachis fuerit, servata forma praedicta, Vicarius deputatus, habeat cum eo saltem quatuor alii ex dictis Monachis.

§.6. Sicque per quoscunque Iudices quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi potestate iudicari, & interpretari debere, necnon irritum, & inane decernimus quicquid secus a quoquam quavis auctoritate attentatum fuerit, vel in posterum contigerit attentari.

§.7. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscunque.

§.8. Volumus autem quod praesentes litterae in Cancellaria nostra Apostolica, & ad valvas Principis Apostolorum de Urbe de more publicentur, & inter Constitutiones perpetuo valituras describantur.

§.9. Et quia difficile foret eas ad singula quaque loca deferri, quod earum transumptis &c.

Nulli ergo &c.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, Kalendis Novemb., Pontificatus nostri Anno II.

LXIX.

Prohibitio agitationis Taurorum, aliarumque ferarum bestiarum, cum annullatione votorum, & juramentorum desuper adhibitorum.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

DE salute gregis Dominici nostrae curae divina dispensatione crediti, prout ex debito Pastoralis officii adstringimur, sollicito cogitantes, fideles cunctos gregis eiusdem ab eminentibus corporum periculis etiam animarum pernicie perpetuo arcere studemus.

§.1. Sane licet detestabilis duellorum usus a diabolo introductus, ut cruenta corporum morte animarum etiam pernicie lucretur, ex decreto Concilii Tridentini prohibitus fuerit, nihilominus adhuc in plerisque Civitatibus, & aliis locis, quamplurimi ad ostentationem virium suarum & audaciae, in publicis privatisque spectaculis, cum Tauris, & aliis feris bestis congressi non cessant, unde etiam hominum mortes, membrorum mutilationes, animarumque pericula frequenter oriuntur.

§.2. Nos igitur considerantes haec spectacula, ubi Tauri, & Ferae in circo vel foro agitantur, a pietate, & caritate Christiana aliena esse, ac volentes haec cruenta, turpiaque demonum & non hominum spectacula aboleri, & animarum saluti, quantum cum Deo possumus, providere, omnibus & singulis Principibus Christianis quacumque, tam Ecclesiastica quam mundana, etiam Imperiali, Regia, vel quavis alia dignitate fulgentibus, quovis nomine nuncupentur, vel quibusvis Communitatibus, & Rebus publicis, hac perpetuo nostra Constitutione valitura, sub excommunicationis, & anathematis poenis ipso facto incurrendis, prohibemus, & interdiciamus, ne in suis Provinciis, Civitatibus, Terris, Oppidis & locis, huiusmodi spectacula, ubi Taurorum, aliarumque ferarum bestiarum, agitationes exercentur, fieri permittant. Militibus quoque ceterisque aliis personis, ne cum Tauris, & aliis in praefatis spectaculis, ipsi tam pedestres quam equestres ingredi audeant, interdiciamus.

§.3. Quod si quis eorum ibi mortuus fuerit, Ecclesiastica careat sepultura.

§.4. Clericis quoque tam Regularibus, quam secularibus beneficia Ecclesiastica obtinentibus, vel in sacris Ordinibus constitutis, sub excommunicationis poena ne eisdem

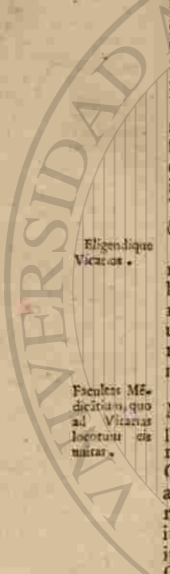
D. P. An. II. die 1. Nov.

Exordium.

Causa prohibitionis.

Prohibitio agitationis Taurorum & ferarum bestiarum.

Mortuus ibi, careat ecclesiastica sepultura. Clerici spectaculis non intereant neque Milites.

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

dem spectaculis intersint, similiter prohibemus.

§.5. Omnesque obligationes, juramenta, & vota, a quibusvis personis, Universitate vel Collegio de huiusmodi Taurorum agitatione, etiam ut ipsi falso arbitrantur, in honorem Sanctorum, seu quatuorvis Ecclesiasticarum solemnitatibus, & festivitatum, quae divinis laudibus, spiritualibus gaudiis, piisque operibus, non huiusmodi ludis celebrari, & honorari debent, haftenus factas, & facta, seu in futurum fienda, quae & quas omnino prohibemus, cassamus, & annullamus, ac pro cassis, nullis, & irritis haberi perpetuo decernimus, atque declaramus.

§.6. Mandamus autem omnibus Principibus, Comitibus, & Baronibus S.R.E. feudatariis, sub poena privationis feudorum, quae ab ipsa Ecclesia Romana obtinent, Reliquos vero Principes Christianos, & Terrarum dominos praedictos hortamur in Domino, & in virtute sanctae obedientiae mandamus, ut pro divini nominis reverentia, & honore praemissa omnia in suis Dominis, ac Terris huiusmodi exactissime servari faciant, uberrimam ab ipso Deo mercedem tam boni operis recepturi.

§.7. Ac universis venerabilibus fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, aliisque locorum Ordinariis, in virtute sanctae obedientiae, sub obtestatione divini iudicii, & interminatione maledictionis aeternae, quatenus in Civitatibus, & Dioc. propriis praesentes nostras litteras sufficienter publicari faciant, & praemissa, etiam sub poenis, & censuris Ecclesiasticis observari procurent.

§.8. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac exemptionibus, privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis, quibusvis personis cujuscumque qualitatis, & conditionis existentibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus & aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam Motu proprio, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus illorum tenores praesentibus pro expressis habentes specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.9. Volumus autem quod praesentes litterae in Cancellaria nostra Apostolica, & acie Campi Florae de more publicentur, & inter Constitutiones perpetuo valituras describantur, & earum transumptis etiam impressis, manu alicuius Notarii publici subscriptis, & sigillo alicuius Praelati munitis, eadem prorsus fides ubique adhibeatur, quae eisdem praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensa.

Nulli ergo omnino &c. Datum Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae, millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, Kalendis Novembri, Pontificatus nostri Anno II. Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

Contractus omnes de ejuismodi agitationibus irritantur.

Principes hae sanctione servari faciant.

Praelati sub censuris ecclesiasticis idem procurent.

Quibuscumque non obstantibus.

Fides transumptorum.

D. P. An. II. die 1. Nov.

LXX.

Declaratio quod Ordo Fratrum Minimorum S. Francisci de Paula, inter Ordines Mendicantes comprehenditur, eorumque gratiis, & privilegiis perfruatur.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

APOSTOLICA Sedis benignitas, sicut ex debito Pastoralis officii erga omnes fideles generaliter affectum caritatis extendit, sic eos, quos sub regularis observantiae jugo divino cultui emancipatos esse cognoscit, speciali tenetur patrocinio confovere.

§.1. Exponi sane Nobis nuper fecerunt dilecti filii Fratres Ordinis Minimorum S. Francisci de Paula jamdudum Apostolica auctoritate approbati, quod licet inter alia eis concessa privilegia, & indulta, omnia, & singula quatuor Mendicantium Ordinum privilegia ad Ordinem Minimorum huiusmodi, ac illius professores, & domos, eorumque Ecclesias per Sedem Apostolicam extensa, & ampliata fuerint, & propterea Fratres Ordinem huiusmodi etiam sub Mendicantium nomine comprehendere debeant, nec super praemissis a quocumque molestari possint. Cum tamen (sicut eadem expositio subiungebat) ex eo quod Nos nuper in quadam declaratione per Nos sub Mendicantium Fratrum Ordinibus certis tunc expressis de causis facta, praeter S. Dominici, & S. Francisci, ac Eremitarum S. Augustini, necnon Carmelitarum Mendicantium Ordines etiam in illis B. Mariae Servorum inferi voluerimus, ac propterea facile a quibusdam dubitari merito posset, quod si Ordinis Minimorum Fratres huiusmodi sub illis comprehendere voluissimus, Nos specialem etiam de illis mentionem omnino fecissemus. Quare ne super praemissis umquam dubitari contingat, iidem Fratres Nobis humiliter supplicari fecerant, ut sibi in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§.2. Nos attendentes, eos (cum actu mendicent) non nisi honesta de causa in Mendicantium Ordinem esse adscriptos, ac propterea sua privilegia illata conservare volentes, eosque, & eorum quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon quatuorcumque litium, & causarum status, ac merita, nomina, & cognomina iudicium, coram quibus illae pendunt, ac colligantur, aliorum, necnon quorumcumque privilegiorum, indulgentiarum, exemptionum, & immunitatum eis concessorum praesentibus

E c c 2 pto

Exordium.

Ordo Minimorum S. Francisci de Paula habet omnia privilegia Mendicantium.

Hic modo Praefatus idem decernit, & inter Ordines Mendicantes, illum comprehendendi declarat.

pro expressis habentes, causasque hujusmodi ad Nos harum serie advocantes, illasque penitus, & omnino extinguentes, ac litigantibus hujusmodi perpetuum super premissis silentium imponentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, omnia, & singula privilegia, immunitates, exemptiones, facultates, gratias, libertates, indulta, & alias gratias, tam per Nos nuper, quam quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & Sedem eandem quomodolibet Mendicantibus Ordinibus concessa, ad præfatum Minimorum Ordinem de novo extendimus, & ampliamus, ipsosque vere Mendicantes esse, & sub Mendicantium Ordinibus esse, & comprehendendi debere, necnon omnia, & singula Concilii Tridentini decreta, pro Mendicantibus Ordinibus declarata, & modificata, etiam pro Ordine Minimorum hujusmodi declaramus, & modificamus.

§.3. Distinctius in virtute sanctæ obedientiæ, ac aliis arbitrio nostro infligendis, ac aliis quibusvis locorum Ordinariis, ac aliis quibuscumque, ne eosdem Fratres Ordinis Minimorum contra eos sic concessa privilegia molestare, inquietare, vel perturbare audeant, vel præsumant.

§.4. Decernentes quoque presentes literas ullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari nullatenus posse, minuscve sub quibusvis similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus, modificationibus, limitationibus, restitutionibus, & aliis contrariis dispositionibus, tam per Nos, quam etiam Successores nostros quomodolibet, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque decretis, pro tempore factis, & faciendis quorumcumque tenorem existant, includi, sed illis non obstantibus in suis robore, & efficacia persistere, & quoties illa emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, etiam sub data per ipsos Fratres Ordinis Minimorum eligenda, de novo concessas esse, & ita incommutabilis voluntatis, & intentionis nostræ esse, & ad hoc ut perpetua firmitate subsistant, vim validi, & efficacis contractus inter dictam Sedem, & præfatorum Ordinum Mendicantium Fratres hujusmodi habere.

§.5. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Card. sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiti debere, irritum quoque, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§.6. Quocirca venerabilibus Fratribus Archiepiscopo Theatino, & Episcopo Amerino, ac dilecto filio Curie causarum Camera Apostolica generali Auditori per

Forumque privilegia observari præcipit.

Clausulas præservativas hujusmodi apponit.

Clausula sublata, &c. addit.

Executores ejus deputat.

presentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios presentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorundem Fratrum Ordinis Minimorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra ipsos Fratres Ordinis Minimorum hujusmodi voluntate, statuto, declaratione, & aliis præmissis omnibus, & singulis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos per quoscumque quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & penas Ecclesiasticas, aliisque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo. Et nihilominus legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, & penas ipsas etiam iteratis vicibus, aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§.7. Non obstantibus præmissis, ac fel. recor. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas quis vigore presentium ad iudicium non extrahatur, & aliis, necnon in provincialibus, & synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibus quoque, & aliis decretis in genere, vel in specie, & quomodolibet per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros præfatos, ac Nos, & Sedem præfata, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, etiam consistorialiter, & de fratrum nostrorum consilio, necnon Apostolica potestatis plenitudine, concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam si de illis, eorumque, totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio, seu aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum inserti forent, presentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die 9. Novembris 1567. Pontificatus nostri Anno secundo.

Contrariis derogat.

D. P. An. II. die 9. Nov.

De-

Declaratio quod Congregatio Fratrum S. Hieronymi Jesuatorum nuncupata, vere comprehendatur inter Ordines Mendicantium, eorumque perfruatur gratis, & indultis.

Ita Congregatio specialiter gaudet omnibus gratis, & privilegiis concessis, & concedendis Ordini Fratrum Eremitarum S. Augustini, cujus Regulam proficitur, ut in Const. LXXI. Clem. VII. Sacre. Tomo IV. Par. I. fol. 102. Vide Const. XXII. Pix. Mart. V. Tom. III. Par. II. fol. 460.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Romanus Pontifex privilegia Religiosorum Altissimo famulantibus a Sede Apostolica concessa, illis nedum conservare, sed aliis etiam Religiosis concessa ad eos quandoque extendere, & ampliare consuevit, prout in Domino conspicit salubriter expedire.

§.1. Sane sicut accepimus, licet inter alia privilegia dilectis Filiis Congregationi Fratrum S. Hieronymi Jesuatorum nuncupatorum, cujus Fratres illam pro tempore ingredients professionem per Religiosos Ordinis S. Augustini emitti solitam, expresse emittere, & in communi vivere soliti sunt, concessa etiam omnia, & singula privilegia, exemptiones, immunitates, gratie, & indulta Ordini Eremitarum ejusdem S. Augustini, & illius professoribus, ac forsitan aliis Ordinibus Mendicantium concessa, ad ipsam Congregationem, & illius Fratres, eorumque domos, & Ecclesias per Sedem Apostolicam extensa, & ampliata fuissent. Et propterea Congregatio hujusmodi, & illius Fratres dictis privilegiis gaudere, & sub Mendicantium numero comprehendi debeant, nec super præmissis a quoquam molestari possint. Cumque Nos nuper in quadam declaratione per Nos super Mendicantium Fratrum Ordinibus, certis tunc expressis de causis facta, ultra S. Dominici, & S. Francisci, ac Eremitarum S. Augustini, necnon Carmelitarum Mendicantium Ordines, solum in illis Ordinem B. Mariæ Servorum inseri voluerimus. Et propterea facile a quibusdam dubitari merito posset, quod si dictam Congregationem, & illius Fratres sub illis comprehendi voluissimus, non specialem etiam de illis omnino fecissemus mentionem.

§.2. Nos itaque attendentes, eos cum actu mendicant, non nisi honesta de causa in Mendicantium Ordinibus hujusmodi esse adscriptos, ac propterea sua privilegia hujusmodi illa conservare volentes, ac quorumcumque litium, & causarum status, & merita, ac nomina, & cognomina Judicum, coram quibus illa pendet, & colligantium, aliorumque, necnon quorumcumque privilegiorum, indultorum, exem-

Causa hujusmodi Constitutionis.

Concessio indultorum Ordinibus Mendicantiis eligitorum.

ptionum, & immunitatum ipsi Congregationi concessorum tenores presentibus pro expressis habentes, Motu proprio non ad ipsius Congregationis, vel illius Fratrum, aut alicujus ex eis Nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, ac ex certa scientia, & de ejusdem Sedis potestatis plenitudine, omnia, & singula privilegia, immunitates, exemptiones, facultates, gratias, libertates, indulta, & alias gratias tam per Nos nuper, quam quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores, & Sedem eandem quomodolibet Mendicantibus Ordinibus concessa, eorum omnium, ac desuper, & tam sub plumbo, quam in forma Brevis consecratorum literarum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, presentibus pro expressis, & insertis habentes, ad ipsam Congregationem Jesuatorum, illiusque Fratres, domos, Ecclesias, & loca quæcumque de novo quoad ea, que eorum Regula, & modo vivendi non repugnant tantum, auctoritate Apostolica tenore presentium extendimus, & ampliamus.

§.3. Ipsosque vere Mendicantes, & sub Mendicantium Ordinibus esse, & comprehendendi debere, necnon omnia, & singula Concilii Tridentini decreta pro Mendicantibus hujusmodi declarata, & modificata, etiam pro Congregatione hujusmodi, ejusque Fratribus declaramus, & modificamus. Distinctius inhibentes quibusvis locorum Ordinariis, ne dictam Congregationem, illiusque Fratres contra eis sic concessa privilegia molestare, inquietare, vel perturbare audeant, vel præsumant.

§.4. Decernentes quoque presentes literas ullo umquam tempore de subreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari nullatenus posse, minuscve sub quibusvis similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus, modificationibus, limitationibus, restitutionibus, & aliis contrariis dispositionibus, tam per Nos, quam etiam Successores nostros quomodolibet, ac etiam cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibus decretis pro tempore factis, & faciendis, quorumcumque tenorem existant, includi, sed illis non obstantibus in suis robore, & efficacia persistere, & quoties illa emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, & sub data etiam per ipsos eligenda de novo concessas esse, & ita incommutabilis voluntatis, & intentionis nostræ esse. Et ad hoc ut perpetua roboris firmitate subsistant, vim validi & efficacis contractus inter Sedem Apostolicam, & præfatos Ordines Mendicantium, & Congregationem hujusmodi illiusque Fratres habere debere. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Card. sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari debere, irritum quoque & inane, si secus

Contra-eratio inter Ordines Mendicantium.

Clausula præservativa.

1567.

Judicium, & Executoium deputatio.

secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.5. Quo circa venerabilibus Fratribus Amerin. & Maceraten. Episcopis, ac dilecto filio Curie causarum Camere Apostolice generali Auditori, per presentes Motu simili committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios presentes literas, & in eis contenta quaecumque, dum & quando, ac quoties opus fuerit, & pro parte Congregationis, vel illius Fratrum hujusmodi, aut alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in premissis efficacis defensionis presidio assistentes, faciant auctoritate nostra eos, & eorum quemlibet dictis privilegiis, exemptionibus, facultatibus, gratiis, & indultis, dictis Ordinibus Mendicantibus concessis, pacifice frui, & gaudere, ac presentes literas observari, non permittentes eo desuper per quoscumque quomodolibet molestari, perturbari, aut inquietari, Contradictores quoslibet, & rebelles per censuras Ecclesiasticas, appellatione postposita, compescendo, ipsaque censuras etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Clausula derogatoria.

§.6. Non obstantibus premissis, & sel. rec. Bonif. Pape VIII. Predecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus diebus, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate presentium ad iudicium non trahatur, ac quibusvis litis pendentiis, quas Nos harum serie ad Nos advocamus, illasque extinguimus, & litigantibus hujusmodi perpetuum silentium imponimus, ac Apostolicis necnon in provincialibus, & synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, irritantibusque, & aliis decretis, ac clausulis, etiam Motu proprio, etiam consistorialiter, & de fratrum nostrorum consilio concessis, confirmatis, & pluries innovatis. Quibus omnibus, etiam, si de illis, eorumque totis tenoribus specialibus, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum infererentur, presentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, aut si aliquibus com nunter, vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die 18. Novembris 1567. Pontificatus nostri Anno II.

LXXII.

Facultas Congregationibus imponendi census, & alienandi bona ob solutionem subsidii triginta millium scutorum, pro subventionem Regi Galliarum, & bello contra Turcas.

Ex Bullar. Rom. vet. 1567. Bullario Cassin. 1.1. Constit. 188. pag. 197.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

§.1. Cum nuper, postquam Nos tumultibus in Regno Francia, per nonnullos iniquitatis pariter, & impietatis filios dicti Regni Proceres, & alios hareticos excitatis, & potissimum conspiratione, etiam in Charissimi in Christo Filii nostri Caroli Francorum Regis Christianissimi, ejusque familiarum exitium facta, simul, & numerosa classe, quam immanissimus Turcarum Tyrannus contra Christiani nominis Principes, eorumque Regna, & Dominia in ver proximum moliri dicitur, ut eidem Regi in tanto discrimine, quod illi imminere liquido constat, subsidium aliquod mittere, & adversus dictam classem, loca maritima Status nostri Ecclesiastici opportunitis presidii firmare possemus, pecunias in eos sumptus necessarias diligenter conquiri mandaverimus, Dilecti Filii Praesidentes, Visitatores, Abbates, & Praelati Congregationum Casinensis, Cartusensis, Lateranensis, Montis Oliveti, Camaldulensis, S. Salvatoris, Vallis Umbrosae, S. Georgii in Alga, Coelestinorum, Cisterciensis in Longobardia S. Hieronymi, Cruciferorum, & Silvestrinorum intra Italiam consistentium, ut uberem suam, dictarumque Congregationum erga Romanam Ecclesiam, & Apostolicam Sedem, ac Nos devotionis affectum usque magis Nobis clarum facerent, in partem sumptuum hujusmodi Nobis, seu Camere nostrae Apostolicae, aut cui, vel quibus Nos, seu ipsa Camera mandaverimus, summam triginta millium scutorum auti in auro donationis, & largitionis nomine se soluturos ultro obtulerint.

Causam adducit impositionis scutorum triginta millium auri in auro.

§.2. Nos eam animorum praefatarum Congregationum in Nos promptitudinem gratia accipientes mente, volentesque eis, qui, sicut accepimus, sic Nobis oblatam pecuniam nunc in promptu, aut modum illum cogendi infra scriptum, minus damnosum, aut minus difficilem non habent, quo illam citius juxta rei exigentiam cogere possint: opportune providere, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine eidem Praesidentibus, Visitatoribus, Abbatibus, & Praelatis Congregationum praefatarum, & cujuslibet earum, tenore presentium, ut in, & super quibusvis bonis immobilibus Monasteriorum, Prioratum, & locorum Congregationum eorundem pro solutione dictorum triginta millium scutorum quovis annuo cen-

Permesso est sui imponendi.

cen-

1567.

D. P. An. II. die 19. Nov.

1567.

1567.

census, quorum tamen pretia dictam triginta millium scutorum summam insimul non excedant, prout melius invenire poterunt in perpetuum imponere, & sic impositos, quibusvis personis, etiam Secularibus, Communitatibusque, & Collegiis, vel aliis communibus locis vendere, & venditionis titulo constituere, & assignare, ipsisque personis dictos census ementibus, ut census ipsos in sortem minime computandos ab eisdem Congregationibus in singulos annos percipere, & exigere, in suosque, vel alios sibi beneficos usus, & utilitatem convertere, ac ex omnibus Congregationibus praefatis Casinensis, Cartusensis, Lateranensis, & Montis Oliveti, earumque, & cujuslibet earum Praesidentibus, Visitatoribus, Abbatibus, & Praelatis, quippe quibus ex praefatis triginta millibus scutis summas ceteris majores solvendi onus incumbit, ut pro portionum ipsas quatuor Congregationes, & unamquamque ex eis de dicta triginta millium scutorum summa tangentium solutione, seu pro censum, ut praefertur, venditorum redemptione quavis stabilia Monasteriorum, Prioratum, & aliorum earundem Congregationum locorum bona (quorum tamen singula pretia, singulas portiones unamquamque ex eisdem Congregationibus, ut praefertur, tangentes non excedant) similiter quibusvis, etiam Secularibus personis, & locis pariter in perpetuum vendere, & alienare, indeque respective provenientia pretia, & pecuniarum summas exigere, & recipere, ac de actis, & receptis in forma de jure valida quietare; emptoribus autem ipsis, ut dicta stabilia bona emere, & acquirere libere, licite, & impune, & absque aliquo conscientiae onere, seu scrupulo respective possint, & valeant, gratiose concedimus, & indulgemus.

Quatuor Congregationibus hic expressis facultate concedit bona stabilia alienandi.

Congregationibus, ac dupliciter gravari, & propterea volentes eorum indemnitati opportune providere, Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, Congregationes ipsas, & quamlibet earum, singulaque ipsarum Monasteria, & loca, ab alterius tanti, quantum subsidii nomine quotannis eidem Camera solvere consueverunt, per Nos nuper eis per nostras in forma Brevis literas die tertiae mensis Novembris proxime elapsi expeditas impositi, & quorumvis aliorum subsidiorum seu onerum ex hac praefatarum sumptuum causa per Nos forsitan impositorum, seu imponendorum praestatione, seu solutione, ita quod de illa, aut ex eis aliqua solvendum, seu in illa cum Laicis, etiam Communitatibus, seu Universitatibus, aut Clericis Regularibus, seu Secularibus concurrendum, seu contribuendum inviti cogi, aut eo praetextu molestari nullatenus possint, pro fus eximimus, & liberamus, ac liberos, & exemptos facimus, esse volumus, & declaramus.

Praesentium literarum firmitas.

§.4. Praesentibus nostras de obreptionis, vel subreptionis vitio, seu intentionis no-

stra, vel alio quovis defectu notari, argui, vel impugnari, aut revocari, restringi, reduci, vel limitari nullatenus posse, & si secus fiat, quoties id fiet, toties illas in pristinum statum restitutas, & plenarie reiectas, validasque, & efficaces, etiam perinde, ac si consistorialiter, & de Venerabilium Fratrum Nostrorum dicte Romanae Ecclesiae Cardin. consilio, & assensu emanassent, fore, & esse: ac censeri, vimque validi contractus inter Nos, & Congregationes praefatas, & quemlibet ex eis initi habere debere, ac de praemissa omnia, & singula plene proban., eisdemque praesentes omnino sufficere, nec ad id alterius probationis adminiculum requiri: sicque in praemissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam ejusdem Romanae Ecclesiae Cardinales, & Palatii Nostrae causarum Auditores, necnon Clericos praefatae Camera Praesidentes, in quavis causa, & instantia: sublata eis, & eorum cuiuslibet quavis aliter iudicandi facultate, & auctoritate iudicari, & desiniri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Sublata facultate &c.

§.5. Mandantes propterea Dilectis Filiis Camerario, ac Thesaurario Generali nostris, necnon dictis Clericis Praesidentibus, praesentibus, & futuris, ceterisque ad quos spectat, & in futurum spectabit, ut eisdem praesentes in praefata Camera admittant, & in illius libris describi, & registrari faciant, ac inviolabiliter observent, & observari mandent: desuperque patentes literas, mandata, & alias scripturas opportunas expediant, & expediri curent.

Deputati Requirunt.

§.6. Non obstantibus sel. rec. Symachi, & Pauli II., ac Pauli IV., & aliorum Praedecessorum nostrorum de rebus Ecclesiae non alienandis, & quibusvis aliis Apostolicis, ac in generalibus, necnon Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Congregationum praedictarum, & illarum Ordinum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, & indultis, ac literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis Decretis eisdem Congregationibus, vel alicui ex eis, eorumque Monasteriis, Prioratibus, membris, locis, & personis quomodolibet concessis, quodque clausulis, cautelis, & Decretis hujusmodi nullatenus, aut non nisi sub certis inibi expressis modo, & forma derogari possint, necnon praedesignatis in forma Brevis literas a Nobis super praefata eisdem Congregationibus facta impositione emanatis: quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialibus, specifica, & expressa mentio habenda foret, eorum

Clausula derogatoria.

corum tenores presentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus. Ditas vero predefignatas in forma Brevis literas, quoad predictas Congregationes expresse revocamus, cassamus, & annullamus, ac pro infectis, cassis, & nullis haberi volumus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 7. Volumus autem, quod presentium transumptis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quae eisdem originalibus adhibetur, si forent exhibitae, vel ostense.

Datum Romae apud S. Petrum sub Anulo Piscatoris, die 1. Decembris 1567, Pontificatus nostri Anno II.

Dat. die 1.
Decem. 1567.
An. II.

Finis Partis Secundae Tomi Quarti.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE SALAMANCA

DIRECCIÓN GENERAL DE

INDEX

NOMINUM ET RERUM PRÆCIPUARUM

Numerus paginam indicat. A. primam columnam, B. secundam designant.

A

A Deceati Pauperum officium quale sit. 132. b.
Advocati Fiscalis manus, & officium. 132. b.
Agraria Artis Societas Romae alias instituta. 313. b.
Statuta sibi condit. 314. a. Consulam Societatis Jurisdictioni. Ibid. Agriculturam exercentes non possunt molestari pro are alieno dum colant, vel seminant, aut colligant frumenta. 317. a. Boves autem Aratorum in tacitis hypothecis non comprehenduntur; sed fruuntur privilegiis bonorum dotalium. 317. b.
Angelus Cardinalis Capranica Collegium Capranicense Romae fundat. 329. a.
S. Antonii Viennen. Ordo. 242. b. Et confirmatum, privilegium elemosinas quaesitandi in his, quae Concilio Tridentino non adersantur. 242. a.
F. Antonius de Sapientibus Ordinis Minorum Conventualium Minister Generalis. 255. b.
Apostate. Bulla Pauli IV. moderatur. 111. b. Eorum cause ab Ordinariis locorum cognoscenda. Ibid.
Archibispetos brevioris mensura duorum palmorum in Statu Ecclesiastico deferre, retinere, vel vendere vetitum. 107. b.
Archiconfraternitas Charitatis de Urbe. 19. b. A Leone X. instituta. Ibid. Et applicantur poena Malefactorum summam decem ducatorum non excedentes. Ibid.
Archiconfraternitas Orationis, & Mortis in Urbe instituta ad Orationem 40. horarum quolibet Mensa faciendam, sepelienda pauperum defunctorum cadavera, & alia pia opera exercentia. 53. b. Confirmata a Pio IV. cum Statutis. 54. a. Potest elemosinas, oblationes, & legata accipere. 54. b. Defunctorum corpora suis expensis in Parochiis potest sepelire. Ibid. Alia privilegia eidem concessa. 55. a.
Archibispitale Incurabilem de Urbe. 8. b. Cardinalis ejus Protector facultatem habet cognoscendi, & definiendi quascumque causas ad ipsum, ejusque Officiales pertinentes. 9. a.
Archivium Vaticanum institutum. 238. b. Archivistae facultas ubique Libros conquirendi. Ibid.
Africanus S. Mariae in via lata Diaconus Cardinalis de Sancta Flora. 67. b.
Auditor Camere Apostolicae. 80. b. Hoc Officium a Paulo IV. suppressum; ac Regentatui additum. 77. b. Restitutum a Pio IV. 78. b. 81. a. Ejus facultates 81. a. & seq. Causas obligationum in forma Camere privative quoad alios cognoscendi. 81. b. Censuras promulgandi. 82. a. Causas quoruncumque Praelatorum, atque etiam Regum, Principum &c. necnon Ecclesiasticas decidendi. Ibid. Item Mercatorum, & Criminales Exemptorum. 82. b. Literas Apostolicas exequendi. Ibid. Remissorias, & Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

Compulsoriae dandi. 83. a. Monitoria, & Citationes ad partes decernendi. 83. b. Locis ei assignatus in Cappella Pontificia. 84. a. Ejus Tribunal reformatum. 125. a. Ad eum pertinent Causae omnes Cancellariam Criminalem Status Ecclesiastici. 184. a. Procedit contra Praelatos omnes in suis Ecclesiis, & Diocesis non residentes. 303. a.

B

B Anniti non sunt remittendi in loco, ubi fuerint heredes occisi, nisi habita ab eis pace. 112. b. Commisso eorum favore non signanda, non citatis Fisco, & Trefaurario. 114. a.
Banniti ex Regno Neapolitano ad Statum Ecclesiasticum confugientes, & viceversa capiendi, ac respectivo consignandi. 279. b. A Communitatibus capiendi, coercendique. 297. a. Eorum sanctores, Receptores &c. quibus poenis sint subiecti. 298. a. 308. b. Capitaliter condemnati, si capiuntur intra annum, non sunt audiendi. 305. a. Quando admitti possit eorum appellatio. 387. a.
Basilica S. Mariae Majoris de Urbe. 42. b. Quae sit jurisdictione Archiepiscoporum in cognoscendis Causis etiam Criminalibus. Ibid.
Beneficia. Judices Causarum Beneficialium, eorum affines, ac Familiars, Beneficia, quorum privationem decreverint, impetrare non possunt. 41. a. Possunt sequestro supponere redditus lite pendente. 48. b.
Jus patronatus, seu presentandi, aut nominandi ad Beneficia concessum a Sede Apost. non extenditur ad feminas. 50. a. Beneficiorum confidentiam prohibuit Pius IV. 19. b. Inobedientes excommunicationi latae sententiae suppositi. 192. a. Provisi de Beneficiis, dignitatibus, Monasteriis, ac etiam Praelaturis Ordinum Militarum, & regularium professionem fidei debent emittere juxta formulam ab eodem Pontifice praescriptam. 204. a. & seq. Ad Beneficia curata Urbis promoti Cardinali Vicario debent examinari. 276. b. Ad Beneficia quaecumque Consistorialia Jus presentandi non concedendum nisi de consensu avarum partium S. Collegii Cardinalium. 279. a. In quibusvis collationibus Beneficiorum in commendam, quae sunt per Sedem Ap., nullam opus speciali, vel generali Concilio Tridentino derogatione. 303. b. Beneficia omnia vacant ob crimen heresit, & sunt reservata Sedi Ap. 348. a. Quae, & quomodo possint impetrari. Ibid. Forma impediendi Literas Apost. super gratis resignationum. 360. a. & seqq.
Boloniensis Ecclesia in Gallia erecta in Casbedralem. 358. b. Sub Concordatis cum Francisco I. comprehensa declaratur. 359. a. Diocesis ei assignata. Ibid. Dignitates instituta. Ibid. Dos assignata. 359. b.

corum tenores presentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus. Ditas vero predefignatas in forma Brevis literas, quoad predictas Congregationes expresse revocamus, cassamus, & annullamus, ac pro infectis, cassis, & nullis haberi volumus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 7. Volumus autem, quod presentium transumptis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quae eisdem originalibus adhibetur, si forent exhibitae, vel ostense.

Datum Romae apud S. Petrum sub Anulo Piscatoris, die 1. Decembris 1567, Pontificatus nostri Anno II.

Dat. die 1.
Decem. 1567.
An. II.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE SALAMANCA
DIRECCIÓN GENERAL DE

INDEX

NOMINUM ET RERUM PRÆCIPUARUM

Numerus paginam indicat. A. primam columnam, B. secundam designant.

A

A Deceati Pauperum officium quale sit. 132. b.
Advocati Fiscalis manus, & officium. 132. b.
Agraria Artis Societas Romae alias instituta. 313. b.
Statuta sibi condit. 314. a. Consulam Societatis Jurisdictioni. Ibid. Agriculturam exercentes non possunt molestari pro are alieno dum colant, vel seminant, aut colligant frumenta. 317. a. Boves autem Aratorum in tacitis hypothecis non comprehenduntur; sed fruuntur privilegiis bonorum dotalium. 317. b.
Angelus Cardinalis Capranica Collegium Capranicense Romae fundat. 329. a.
S. Antonii Viennen. Ordo. 242. b. Et confirmatum, privilegium elemosinas quaesitandi in his, quae Concilio Tridentino non adersantur. 242. a.
F. Antonius de Sapientibus Ordinis Minorum Conventualium Minister Generalis. 255. b.
Apostate. Bulla Pauli IV. moderatur. 111. b. Eorum cause ab Ordinariis locorum cognoscenda. Ibid.
Archibispetos brevioris mensura duorum palmorum in Statu Ecclesiastico deferre, retinere, vel vendere vetitum. 107. b.
Archiconfraternitas Charitatis de Urbe. 19. b. A Leone X. instituta. Ibid. Et applicantur poena Malefactorum summam decem ducatorum non excedentes. Ibid.
Archiconfraternitas Orationis, & Mortis in Urbe instituta ad Orationem 40. horarum quolibet Mensa faciendam, sepelienda pauperum defunctorum cadavera, & alia pia opera exercentia. 53. b. Confirmata a Pio IV. cum Statutis. 54. a. Potest elemosinas, oblationes, & legata accipere. 54. b. Defunctorum corpora suis expensis in Parochiis potest sepelire. Ibid. Alia privilegia eidem concessa. 55. a.
Archibispetale Incurabiliam de Urbe. 8. b. Cardinalis ejus Protector facultatem habet cognoscendi, & definiendi quascumque causas ad ipsum, ejusque Officiales pertinentes. 9. a.
Archivium Vaticanum institutum. 238. b. Archivistae facultas ubique Libros conquirendi. Ibid.
Africanus S. Mariae in via lata Diaconus Cardinalis de Sancta Flora. 67. b.
Auditor Camere Apostolicae. 80. b. Hoc Officium a Paulo IV. suppressum; ac Regentatui additum. 77. b. Restitutum a Pio IV. 78. b. 81. a. Ejus facultates 81. a. & seq. Causas obligationum in forma Camere privative quoad alios cognoscendi. 81. b. Censuras promulgandi. 82. a. Causas quoruncumque Praelatorum, atque etiam Regum, Principum &c. necnon Ecclesiasticas decidendi. Ibid. Item Mercatorum, & Criminales Exemptorum. 82. b. Literas Apostolicas exequendi. Ibid. Remissorias, & Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

Compulsoriae dandi. 83. a. Monitoria, & Citationes ad partes decernendi. 83. b. Locis ei assignatus in Cappella Pontificia. 84. a. Ejus Tribunal reformatum. 125. a. Ad eum pertinent Causae omnes Cancellariam Criminalem Status Ecclesiastici. 184. a. Procedit contra Praelatos omnes in suis Ecclesiis, & Diaecesibus non residentes. 303. a.

B

B Anniti non sunt remittendi in loco, ubi fuerint heredes occisi, nisi habita ab eis pace. 112. b. Commissio eorum favore non signanda, non citatis Fisco, & Tresparrario. 114. a.
Banniti ex Regno Neapolitano ad Statum Ecclesiasticum confugientes, & viceversa capiendi, ac repetitive consignandi. 279. b. A Communitatibus capiendi, coercendique. 297. a. Eorum sanctores, Receptores &c. quibus poenis sint subiecti. 298. a. 308. b. Capitaliter condemnati, si capiuntur intra annum, non sunt audiendi. 305. a. Quando admitti possit eorum appellatio. 387. a.
Basilica S. Mariae Majoris de Urbe. 42. b. Qua sit jurisdictione Archiepiscoporum in cognoscendis Causis etiam Criminalibus. Ibid.
Beneficia. Judices Causarum Beneficialium, eorum affines, ac Familiars, Beneficia, quorum privationem decreverint, impetrare non possunt. 41. a. Possunt sequestro supponere redditus lite pendente. 48. b.
Juspatornatos, seu presentandi, aut nominandi ad Beneficia concessum a Sede Apost. non extenditur ad feminas. 50. a. Beneficiorum confidentiam prohibuit Pius IV. 19. b. Inobedientes excommunicationi latae sententiae suppositi. 192. a. Provisi de Beneficiis, dignitatibus, Monasteriis, ac etiam Praelaturis Ordinum Militarum, & regularium professionem fidei debent emittere juxta formulam ab eodem Pontifice praescriptam. 204. a. & seq. Ad Beneficia curata Urbis promoti Cardinali Vicario debent examinari. 276. b. Ad Beneficia quaecumque Consistorialia Jus presentandi non concedendum nisi de consensu avarum partium S. Collegii Cardinalium. 279. a. In quibusvis collationibus Beneficiorum in commendam, quae sunt per Sedem Ap., nullam opus speciali, vel generali Concilii Tridentini derogatione. 303. b. Beneficia omnia vacant ob crimen heresit, & sunt reservata Sedi Ap. 348. a. Qua, & quomodo possint impetrari. Ibid. Forma impediendi Literas Apost. super gratis resignationum. 360. a. & seqq.
Boloniens. Ecclesia in Gallia erecta in Casbedralem. 358. b. Sub Concordatis cum Francisco I. comprehensa declaratur. 359. a. Diocesis ei assignata. Ibid. Dignitates instituta. Ibid. Dos assignata. 359. b.

Bononiense Studium Generale. 160. a. Revisio facultat. & Privilegia. 160. b. Omnia studii huius statuta confirmata. Ibid.

Brachiani Terra in Ducatum erecta favore familia Ursina. 41. a.

C

Adaverum capsa super Terram existent. ab Ecclesiis amovenda. 285. a.

Calumniatorum pena. 286. a.

Camera Apostolica. Et applicantur spolia Ecclesiasticorum de suis bonis quocumque modo disponentium sine licentia Sedis Apostolicæ. 18. a. In Locutionibus, & conditionibus Bonorum ad ipsam spectantium, que solemnitate servanda sunt. 40. a. Ad eam spectant bona Clericorum ex illicita negotiatione acquisita. 59. a. Officium Regentis suppressum. 77. b. Eius iurisdictione Camerario restituta. 79. a. Camera applicatur fructus Beneficiorum Sedis Ap. reformatum in Italia pro eo tempore, quo ea vacare contigerit. 79. b. In ea cognoscuntur Causa omnes etiam civiles Fisci, que a Papa ad aliud Tribunal non fuerint amandata. 86. b. Eadem applicantur multa malefactorum Status Ecclesiastici, quotiens ex causa vere onerosa, aut piii, vel publicis operibus non sint applicata. 95. a. & seqq. Camera Tribunal reformatum. 122. b. 193. b. Et applicantur Cancellariæ omnes Criminales Status Ecclesiastici, data super iis Tresaurario Generali omnimoda auctoritate. 181. a. Singula Privilegia Camera confirmata. 193. b. Clericorum qualitates quales esse debent. 194. a. Camerales contractuum, qui Camera respiciunt, participes esse non possunt. 194. b. Clerici Camera, si agatur de Causis suorum consanguineorum, eorum discussioni interesse non debent. Ibid. Suspensionis causa contra Camerales in ipsa Camera probanda sunt. 195. a. Forma iudicii ferendi. 195. b. & seqq. Notarii Camera. Procuratoris officium exercere non debent. 196. a. Administratores Camera que rationem reddere teneantur. 198. a. Quo tempore. 199. b. Impetrantes privilegia, & gratias interesse Camera concernentes, infra tres menses debent illa in Camera presentare & registrare. 240. a. Ad eam spectant fructus Beneficiorum vacantium in Regno Neapolitano, quorum collatio spectat ad Sedem Ap. 333. b. A Congregationibus, & Locis Piii, quibus Monasteria, aliique beneficia unita sunt, quorum fructus reperuntur taxati in Libris Camera, eidem quinquennia, & alia iura debent solvere. 369. b.

Camerasarius S.R.E. 41. a. Privilegia, que limitata fuerant a Paulo IV. ei restituantur per Pium IV. Ibid. Facultates Cardinali Vitellio Camerario data. Vide Vitellius Card. Vitellius. Camerarius a cognoscendis Causis particularium se debet abstinere. 123. a. Item a Commissionibus Causarum. Ibid. Absolutionibus a delictis. Ibid. Vide Ibidem alia. Quale ejus sit manus Sede vacante. 146. a. Ornatu Urbis studere debet. 247. a. & b. Facultates super hoc ei concessæ. 248. b. 253. a. Artes didicere potest per Urbis vias. 252. b. Attente cavere debet, ne bona Status Ecclesiastici alienentur, vel locentur absque competenti compensatione, necessitate, vel utilitate. 270. a. Bonorum naufragantium, & casarum inde provenientium est Index. 290. a.

Cancellaria Apostolica. 120. a. Officium Correctoris

reformatum. Ibid. Nullo modo se potest intrinicare in Causis, in quibus Papa, vel ejus Signatura rescripsit. 120. b. Nec expedire confirmationes Indulgentiarum, Jurisdictionum &c. Ibid. Nec Unionum Beneficiorum. Ibid. Aut alienationis, commutationis &c. Bonorum Ecclesiasticorum. Ibid. Nec Literas nullitatis professionis Religiosæ. 121. a. Aut facultates testandi de Bonis Ecclesiasticis. Ibid. alia vide Ibid.

Cancellaria Criminales Status Ecclesiastici Camera Ap. applicata. 181. a. Leges per Cancellarios observanda. Ibid. & seqq.

Canonicorum Regularium Lateranensium Congregatio. 274. b. Privilegia eis a Pontificibus concessa. Ibid. Confirmata. 275. a. Confirmata pariter Constitutiones in Capitulis Generalibus editæ. Ibid.

Cappuccinorum Ordo. 399. a. Ab eo non datur transitus ad Ordinem Minorum. Ibid.

Capranicense Collegium ab Angelo Cardinale Capranice erectum. 229. a. Eius Gubernium Custodibus S. Salvatoreis additum. Ibid. Eius reformatio. Ibid. Alia regule. 330. a.

Cardinales: ad eos privative spectat electio Rom. Pontificis. 90. a. Quale eorum sit manus Sede vacante. 146. a. Nisi sint Diaconi, ad electionem Pontificis non sunt admittendi. 148. a. Non tamen extendendi preterea quarumcumque censoriarum. 148. b. Bullam Pii V. de non infundandis, nec alienandis bonis S.R.E. jurare debent. 266. a.

Carolus Cardinalis Borromæus Bononia Legatus. 160. a. Ordinis Minorum Conventualium Protector. 255. b. Mediolanensem Synodum celebrat. 299. b.

Cassinensis Ordo. 239. b. Eius Abbates utuntur Mitra, & baculo Pastoralis. Ibid. Possunt dare benedictionem Pontificalem post Officia divina. Ibid. Et consecrare Lapidem pro Altaribus. Ibid.

Causæ non tenentur de furtis commissis in eorum hospitibus, si hoc advenit notificaverint. 165. b.

Cisterciensis Ordo. 162. a. Ab antiqua disciplina dilapsus. Ibid. Exemptiones Monachii contra statuta Ordinis concessas revocat Pius IV. 162. b. Abbas, & alii superiores omnia loca, & personarum visitare, & corrigere possunt. Ibid. Nemini licet eos in his impedire. 163. a. Privilegia Ordini concessa confirmata. 163. b. In Monasteriis commendatis instituenda Mensa Conventualis distincta ab Abbatiali. 163. b. Monasteria quacumque tenentur contributiones solvere Abbati, & Capitulo. 164. b. Spolia Monachorum spectant ad Monasteria, in quibus emisere professionem. 399. b.

Civitas Pia prope Arcem S. Angeli Roma erecta. 244. a. In eam translata Eccl. S. Marie Transpontina. 244. b. Privilegia in ea edificantiibus concessa. 245. a. & b. Eadem Civitas gaudet privilegiis alias concessis Civitati Leonina. 246. a.

Clemens PP. VII. Francisco I. Regi Francorum jus concedit nominandi ad Monasteria, qua per Generales Ordinum gubernari non solent. 4. b.

Clericus. Bona per Clericos acquisita ex illicita negotiatione, vel alias contra Canonum spectant ad Cam. Apostolicam. 59. a. Si extra residentiam decesserint, omnia eorum bona spolio subjacent. 208. b. Eis non suffragat licentia testandi. 208. b.

Cognatio spiritalis, & affinitas ex fornicatione quando matrimonium dirimunt. 310. b. & seqq.

Collaterales Curie Capitoline. 238. a. Duo Collaterali absente quod litigantium commoditati sit consulendum. Ibid.

Commissarii Camera quale sit officium. 199. b. Commissario.

D

Juriorum ad eligendum eligendorum forma. 271. a. Communitates, & Barones Status Ecclesiastici tenentur ad id quod venientibus ad Urbem fuerit per latrones ablatam. 302. b.

Computatorum Camera quale sit officium. 200. a. Debenet jurare de officio bene administrando. 201. a.

Concilium Tridentinum indictum. 56. a. Ordo statutus Prælati in sedendo. 61. a. Privilegia eis concessa. 69. a. & seq. Legati Papæ ad Concilium. 70. b. Facultates eis concessæ. 71. a. Confirmatur. 168. a. Privilegia, que ei adversantur, rescissa sunt per Pium IV. 214. a.

Conclave. Cardinales absentes decem dies expectandi. 145. a. Post novendialia decantata Missa de Spiritu S. omnes ingrediantur Conclave. 145. b. Cella forte distribuenda. 147. a. Post Conclavis ingressum omnibus intra, vel apud illud habitare vitatum. Ibid. Quæ desertiores habere possunt Cardinales. Ibid. Conclavista ab eis approbandi. Ibid. Numerus Artificum aliorumque, qui cum Cardinalibus Conclave possunt ingredi. Ibid. Cibus Cardinalium. 147. b. Custodes Conclavis debent curare ne Literæ, notæ, & similia in illud transmittantur. Ibid. Conclavista quacumque de causis egressi fuerint, ingredi non possunt. 148. a. Quæ in electione servanda sunt. Ibid.

Confraternitas S. Trinitatis Peregrinorum Roma instituta. 15. b. A Pio IV. confirmata, & Privilegiis antea. 16. & seqq.

Confraternitas S. Rocci in Urbe instituta. 43. b. Ab Alexandro VI. confirmata, & privilegiis decorata. 44. Alia privilegia ei a Leone X. concessa. 45. a. Iterum confirmata a Pio IV. 45. b. Nova Privilegia ei concessa. 46. & seq.

Confraternitas S. Crucifixi de Urbe. 73. b. Eius Cardinalis Protector Judex Ordinarius casuarum ad eam pertinentium. Ibid. Erigitur in Arabiconfraternitatem. 75. b. Privilegium liberandi unum Carceratum in die festo S. Crucis. Ibid.

Confraternitas, & Hospitalis B. Marie de pietate, ad dementes excipiendos in Urbe instituta. 87. a. A Pio IV. approbata data facultate condendi statuta. 88. b. Privilegia ei concessa. 89. a.

Confraternitas S. Nominis Jesu in Hispaniis instituta contra blasphemias, perjurias, & illicita juramenta. 175. b. A Pio IV. confirmatur novumque concessis Privilegiis. 176. a.

Confraternitas S. XII. Apostolorum Roma instituta pro decentiori SS. Sacramenti Eucharistia, & subventionem egenorum, ac oppressorum. 205. b. A Pio IV. confirmata cum facultate condendi sibi statuta. 206. a. & b. Indulgentia Fratribus concessa. 206. b.

Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini interpretum instituta. 178. b.

Congregatio Charitatis de Urbe. 131. a. Eius Protector deputat Medicus pro Carceratis. Ibid. Item Confessorem. Ibid.

Concubinarius pena. 286. a.

Conservatores Urbis in Palatio ipsi assignato debent residere. 31. b. Eorum jurisdictionis qualis sit. Ibid. Scleros baptizatos possunt liberare donare. 314. b. Dotis quantitatem prescribunt. 389. b.

Cosmus M. Dux Ferrarie Militium S. Stephani instituit. 138. a.

Curjibus Papæ Taxa assignata pro citationibus. 135. a. Datus Pontificis. 145. a. Eius officium spirat mortuo Pontifice. 146. b.

Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

Dispensationes Matrimoniales si impetrentur in diversis gradibus, exprimentur sicut gradus propinquiores. 310. a.

Dobanæ Urbis. 166. b. Exemptiones omnes de non solvendis oneribus Dobanis debitis revocata. Ibid. Quomodo intelligi debeat exemptio ob numerum duodecim filiorum. 167. a.

Donatus Matthæus Minialis Tresaurarius Generalis Camera Apost. 64. a.

Duellam a variis Pontificibus proscriptam. 52. a. Penæ contra duellantes statuta extenduntur ad factores, & affigentes, vel subscribentes Cartas duelli. 52. b.

E

Ecclesia S. Marie Transpontina in Civitatem Piam translata. 244. b. Eam visitantibus concessa Indulgentia. Ibid.

Ecclesiastici de bonis ex redditibus Ecclesiasticis acquisitis disponere Testamento non possunt absque licentia Sedis Apostolicæ. 18. b. Eriam si favore locorum Piorum disponant, eorum spolia spectant ad C. Apost. Ibid.

Electiones ad Monasteria, Preposituras, & alias dignitates Conventuales, qua lege sint faciendæ. 193. a.

Episcopi non residentes quas subeant penas. 36. a. Residentes autem citari non possunt ad comparandum in Rom. Curia sine commissione Papæ. 36. b. Nonnulli gaudent exemptionibus. Ibid. Jurisdictionem exercere possunt contra regulares degentes extra claustra, quamvis exemptos. 37. a. Ab eorum Decretis, ubi agitur de correctione morum, non admittenda appellatio. Ibid. Episcopi Titulares Pontificalia in aliena Diocesi exercere non possunt, nisi de licentia Ordinarii. 119. a.

Exactores R. C. Apostolicæ qui, & quomodo eligendi. 371. a. Absque scientia Pontificis non eligendi. 372. b.

Extraordinarii Populi Romani cautionem prestare debent de fideliter exercendo officio. 131. b. Quæ fides eis danda sit. Ibid. Quale officio. 132. a.

F

Fabrica S. Petri. 151. b. Eius Collegium exequitur pias dispositiones Testatorum, si eas heredes infra annum non exequantur. Ibid. Quare potest cogere Notarios ad sibi tradendum exemplar Testamentorum post annum ab obitu Testatoris. 152. a.

Fatalium prorogationes quando sint danda a signatura Justitia. 137. b.

Festa de precepto observanda. 285. a.

Flavius Ursinus Auditor Camera Apostolicæ. 81. a.

Franciscus I. Franciæ Rex Concordata init cum Leone PP. X. super provisionibus Ecclesiarum. 3. b.

Franciscus II. Franciæ Rex optime de Sede Apost. meritus. 3. a. Eius jura vindicata in Ducatu Britannia, Provincia Provincie, aliisque locis. Ibid. Ei concessum jus nominandi ad Ecclesias, & Monasteria Regni, & dd. Locorum. 6. b.

Franciscus Cardinalis Alciatus. 329. b.

Franciscus Odescalcus Cam. Apost. Præses. 18. a.

F f f a

Franci-

Franciscus de Grassi Familiaris Pii PP. IV. 64. a. Franciscus Alberici Auditor Camera Apost. 81. a. Franchitia in Urbe prohibita. 104. a. Ear acclamantes, vel tenentes lasa Maje. erimini rei. 104. b.

G

Raci in Latinorum Diocesis degentes, Latinis Episcopis sunt subiecti in iis, qua curam animarum, Sacramentorum administrationem, & alia huiusmodi spectant. 170. a. Snum tamen ritum, & ieiunia servare tenentur. Ibid. Greecis non licet Missam celebrare Ritu Latina. 309. a. Gubernator Urbis procedit contra Mercatores Cambia illicita, & usuraria exercentes. 2. a. Eius iurisdicchio integra non obstantibus facultatibus Curie Capitalinae. 85. b. Carceres quolibet mense debet visitare. 130. b.

H

Hereditas preteritam tempus ad deliberandum de adenda hereditate. 137. a. Hereditas Privilegia concessa a Pio IV. 105. b. Statuta Urbis observare debent. Ibid. Prescriptio iuris communis contra eos opponi potest. 106. b. Eorum Libri non probant contra Christianos nisi scribantur vulgari Italico sermone. Ibid. Signum glauci coloris deferre debent. 286. b. Bona stabilia vendere debent. 335. b. Que nisi vendant, devolvuntur ad Dominum Cathedralium de Urbe. Ibid. Henricus IV. Francia Rex se observatum spondet Concordata Leonis X. 7. b. Heredes Cardinalis Gonzaga Pii PP. IV. ad Concilium Tridentinum Legatus. 70. a. Hieronymus Cardinalis Scripandus Pii PP. IV. ad Concilium Tridentinum Legatus. 70. a. Hieronymus Pichius Magister Viarum Urbis. 248. b. Homicida. Bulla contra eos lata. 66. a. 111. b. Confirmantur. 66. b. 111. b. Eorum receptatoribus in dicta parte. 67. a. Facultates eos gratandi revocatae. 67. b. 68. b. Non sunt audiendi extra Carceres. 112. a. Etiam si non sint condemnati. 112. b. Commissio eorum favore non signanda nisi prius citatis Fisco, & Theaurario. 114. a. Si majores sint annis quatuordecim, eis non prodest minoritas. 115. b. Confraternitatibus omnibus adempta facultas liberandi homicidas. 209. b. Constitutiones contra homicidas a Sum. Pont. latis, confirmavit Pius V. 295. a. Eorum fautores penis coerciti. 298. a. 308. b. Quando admitti possit eorum appellatio. 387. a. Horatius Navius Magister Viarum Urbis. 248. b. Hospitale, & societas S. Hieronymi Illiricorum de Urbe. 158. a. Causa ad ipsam, ipsamque pertinentem cognoscenda a Cardinale Proccatore. Ibid.

I

Jacobus Cardinalis de Mantua Pii PP. IV. ad Concilium Tridentinum Legatus. 70. b. Jannotius Castilionus M. Magister Ordinis Hierosolymitani. 64. a. Jesuatorum Congregatio comprehenditur inter Ordines Mendicantes, eorumque fruatur privilegia. 404. b. Iudicium Regulares deficientibus Presbyteris, Parochorum officio fungi possunt. 363. a. Etiam absque licentia Episcoporum. 364. a.

Indulgentia expedienda gratis, excepto salario registri. 150. b. Non expedienda vero cum expressione Manuum adiutorum. Ibid. Quae concessa sunt pro Quasibus faciendis, mansuque adiutrice porrigentibus, revocata fuerit a Pio PP. V. 348. b. S. Inquisitionis Officium a Paulo III. institutum. 149. a. Eius auctoritas aucta a Pio IV. Ibid. Data facultas procedendi etiam extra Italiam, & contra quascumque personas. Ibid. Contra Episcopos, Archiepiscopos, Primates, & Cardinales sententia reservatur Summo Pontifici. 149. b. Alia Tribunalis facultates. Ibid. Procedit contra Regulares etiam exemptos, nisi Superiores Ordinis praevenerint. 155. a. Quod major pars Cardinalium decreverit a tota Congregatione statutum esse censendum est. 177. b. Cardinales huius Congregationis legere, & tenere possunt Libros hereticos, & prohibitos, eosque legendi alius facultatem concedere. 179. a. Obedientia a ceteris Officialibus eis debita. 276. a. Carcerati pro quibusvis delictis, si ad S. Inquisitionem deferantur, ad eam Tribunal omnino remittendi sunt. 276. b. S. Inquisitio potest revidere causas, in quibus prolatum sit contra eius stylum. 326. a. Sententia autem contra huiusmodi stylum late nunquam transeunt in rem iudicatam. Ibid. Quod major pars Cardinalium fecerit, vel ceteris absentibus, duo ipsorum, valet, ac si omnes fecissent. 327. b. Inquisitores contra hereticam pravitatem. 77. a. Procedunt contra Sacordotes mulieres in actu penitentia ad inobstantia sollicitantes. 77. a. Possunt eligere, & creare Notarios etiam Clericos Saeculares in causis Inquisitionis. 87. b. Dicta Testium examinatorum contra Hereticos non tenentur publicare. 92. b. Syndicari non possunt, nisi a Romano Pontifice, & Inquisitore Almae Urbis. Ibid. Facultatem habent procedendi contra Religiosos cuiuscumque Ordinis etiam exempti, si de heresi sint culpabiles, dummodo eorum Superiores non praevenerint. 110. b.

Joannes Cardinalis Medices, qui postea fuit Pius Papa IV. Nide Pius PP. IV. Jocalia, & alia bona ad Sedem Ap. pertinentia detinentes penis spiritualibus subiecti. 12. b. & seqq. Irregularitas Privilegium ab ea dispensandi nonnullis Locis Pii, & Ordinibus Regularibus concessum revocavit Pius IV. 143. b. Iudices Curia Romanae quam sportulam debeant accipere. 130. a. In causis Criminalibus non procedunt, nisi Fisco legitime citato. 131. a. Dominum Procuratorem, Advocatum, aut Notarium retineant. Ibid. Quolibet anno Syndicatus stare debent. Ibid. Possunt terminos reiterare. 136. b. Iudex de Sabellis nuncupatus. 131. a. Nihil solvat pro obtinendo huiusmodi Officio. Ibid. Duas tantum habeat Notarios. Ibid.

L

Anc Artis Societas in Urbe. 396. a. Eius Privilegia. Ibid. Iurisdicchio Consularum. Ibid. Lancianensi Ecclesia, antea Theatinae suffraganea. 101. b. Ab hoc vinculo soluta. 102. a. In Archiepiscopatum, & Metropolitim erigitur. Ibid. Lateranensium Canonorum Congregatio. 171. a. Eius Abbas praecedit Abbatem Cassinensem. Ibid. & seqq.

Latini

Latini non licet Missam celebrare Graco Ritu. 309. b. S. Lazari Militia Hospitali S. Joannis Hierosolymitani unita. 21. b. Privilegia ei a Summis Pontificibus concessa. 215. b. & seqq. Confirmata a Pio IV. 219. a. Separatur a supradicta Militia S. Joannis Hierosolymitani. 220. a. Hospitale Capitanum Caput Militia constitutum. Ibid. Magni Magistri electio a quibus faciendae sit. 220. b. Nova Privilegia ei concessa. Ibid. & seqq. In iurisdictionibus, in quibus Militia S. Joannis Hierosolymitani excipitur per Concilium Tridentinum, in eisdem excepta censetur Militia S. Lazari. 221. a. Fratres coram solo M. Magistro conveniendi. 221. b. & seqq. 234. a. Magni Magistri, & Conventus facultates. 223. a. b. & seqq. Indulgentia huic Militia beneficentibus proposita. 230. b. Facultates, & privilegia Militibus concessa. 231. a. & seqq. Huiusmodi privilegia reformavit Pius V. 336. b. Hac Militia obsequii S. R. E. contra ejusdem hostes parata semper esse debet. 338. a. Privilegia, quae sunt in usu. 338. a. & seqq. Legitimo fieri non potest in praedictum vocatorum ex Testamento. 100. a. Leo Papa X. Pragmaticam Sanctionem Regni Franciae invalidat, & concordata inter eum Franciscus I. Rege. 3. b. Burgum S. Petri ornat, & Civitatem Leoninam appellat. 244. a. Libri de heresi suspecti nec legendi, nec retinendi. 173. b. Index Librorum prohibitorum approbatus. 174. b. Huiusmodi Librorum lectioe nondum suspectos, sed etiam doctos viros corruptit. Ibid. Ludovicus Cardinalis Simonetta Pii Papae IV. ad Concilium Tridentinum Legatus. 70. b. Ordinis Minorum Conventualium Vice-Proccator. 255. b.

M

Magistri Ceremoniarum Cappella Pontificia duo Conclave ingrediuntur cum Cardinalibus. 147. a. Et persolvendi quinquaginta ducati a singulis Cardinalibus in sui promotione, & post abitum. 156. b. Magistri cuiuscumque facultatis, & scientiae munus suum exercere non possunt, nisi prius emittant professionem fidei iuxta formulam a Pio IV. praescriptam. 202. a. Magistri viarum Urbis quam taxam exigere debeant in vendendis locis ad exponenda venalia. 132. a. Quale sit eorum munus. Ibid. Ornatus Urbis studere debent. 247. b. Facultates super hoc eis concessae. 248. b. Situs vacuos Urbis ad edificandum domos vendere possunt. 150. a. Artes per vias Urbis distribuere possunt. 252. b. Mandatarii Curiarum Urbis quam taxam servare debeant. 135. b. Mediolani Synodus celebrata a S. Carolo Borromeo. 299. b. Confirmata a Pio PP. V. 300. a. Medici debent suadere infirmos, ut vocent Medicos animarum. 281. a. Post tres dies infirmos non confessos curare non debent. Ibid. Antequam laurcam accipiant hoc se praestituros debent jurare. 281. b. Mendicantium Ordines sunt exempti pro suis bonis, & personis a solutione cuiuscumque redditus, & contributionis. 306. a. Item ab opere hospitandi Militis. 306. b. Sal eis dandum gratis per Ministros Cam. Apostolicae. 307. a. Eorumdem Privilegia. 373. a. & seqq. Mercatorum de Urbe Universitas suos habet Consules. 210. b. Huiusmodi Consulum quae sint facultates.

210. b. Eorum Libris, si mercantilibus teneantur, adhibenda fides. 211. a. Mercatores Urbis Cambia illicita exercentes incurrunt penam excommunicationis majoris latae sententiae. 2. a. Fr. Michel. Gbilerius. Vide Pius V. Militia & Hospitale S. Joannis Hierosolymitani. 20. b. Cognitionem Casarum ejus subditos tangentium Magni Magistro, & Conventui commisit Martinus V. Ibid. Ad ejus quoque arbitrium Commendarum, Praepositorum, & collationis spectare decrevit Sixtus IV. 21. a. Ordinem S. Sepulchri, & Militiam S. Lazari huic Militiae univit Innocentius VIII. 21. b. Alia ejus Privilegia & exemptiones. 22. & seqq. Magister habet merum, & mixtum imperium in personis & bona Ordinis. 26. a. Beneficia Ordinis, vel Pensiones habentes infra sex menses professionem regularem facere, & habitum debent suscipere. 28. b. Statuta Capitali Generalis an. 1558. approbata. 32. a. Antiqua Privilegia Ordinis, Militiae Militae existenti confirmata. Ibid. Gradus appellationis assignati. 32. b. Priores, & Praeposites intra limites sua jurisdictionis sunt veri Ordinarii. 32. b. Beneficia Ordinis non in titulum perpetui beneficii, sed ad natum concedenda. 34. a. Res iudicata, Magni Magistro, & Conventui non citatis eis non praedictat. Ibid. Militum Bona quocumque modo, etiam ex illicita negotiatione acquisita ad ipsam Militiam, non ad Camera Apostolicam ratione spoliatorum pertinent. 71. b. Militia S. Stephani a Cosmo M. Duce Hetruriae instituta. 138. a. Professio a Militibus emittenda. 138. b. a Pio IV. confirmata. Ibid. Dux Etruriae perpetuus huius Militiae Magister. 139. a. Privilegia ceterarum Militiarum huic communicata. Ibid. Quae sint huiusmodi Privilegia. 140. & seqq. Minorum Ordo comprehenditur inter Ordines Mendicantes, eorumque gaudet privilegia. 403. a. Minorum Conventualium Ordo. 255. b. Constitutiones editae ad reformationem Ordinis in Capitulo Generali habito Florentiae anno 1565. 256. b. Quas Constitutiones confirmavit Pius IV. Ibid. Missa vespertina tempore celebrandi facultates quocumque revocatae. 283. a. Monasteria, & Loca Pia Status Ecclesiastici sunt exempta ab hospitio militum. 331. a. Monasteria, aliaque Beneficia, quorum fructus reperuntur taxati in Libris Cammerae quinquennia, & alia jura ei tenentur solvere. 369. b. Monasterium Convertitarum de Urbe. 108. b. Causae ad ipsam pertinentes a Cardinale ejus Praecore cognoscenda. 109. a. Eiusdem facultates. Ibid. Monasterium B. M. V. Annunciate Ordinis S. Augustini in Regione Montium de Urbe. 319. b. Concessum Virginibus Neophytis. Ibid. Translatum ad Praepositoriam S. Basilii Equestris Ord. S. Joannis Hierosolymitani. 320. a. Moniales, quae vel tacite, vel expresse professionem emiserunt, clausuram servare debent. 292. b. Recipiendarum numerus statuenda juxta Monasterii redditus. 293. a. A Clausura exeuntes, quas penas incurrant. 294. a. Montis Oliveti Congregatio. 17. b. Eius Praelati facultate gaudent absolventi, & dispensandi Monachos ab irregularitate, praeterquam ratione homicidii voluntarii, bigamiae, & mutilationis membrorum. Ibid. Morinen. Ecclesia suppressa. 358. b.

Nar-

N

Nardinum Collegium Roma erectum . 329. a. Ejus reformatio . Ibid.
 Nantrogantes ab omnibus subveniendi . ac benigne tractandi . 288. a. Eorum bona omni meliori modo recuperanda . 288. b.
 Neopbitarum domus de Urbe ampliata . 319. b. Et concessum Monasterium B. M. V. Annunziatae in Regione Montium . Ibid.
 Notarii Tribunalium Urbis quam taxam servare debeant . 134. a. 270. a. & seqq. Eorum officia non arrendanda . Ibid. Quales Substitutos possint accipere . Ibid. Registra quomodo debeant conficere . Ibid. Notariorum decedentium scriptura cui deferenda . 134. b. Non possunt se rogare ad referendum . Ibid. Duo Notarii officia incompatibilia . Ibid. In quo Carta Notarii sunt . in ea Procuratoris officium exercere non possunt . 134. a. Natus Apostolicus Principum favorem sibi captare . ac precipue ad obtinendas dignitates veritum sub excommunicationis poena . 236. b. Ad eos autem condemnandos sufficiunt Principum Litera . vel veram Oratorum preces . 237. a.

O

Odetus Cardinalis Castillonens . 152. b. In Hugonotorum haerem labitur . Ibid. Contra eum sit Processus a S. Inquisitione . & reus detegitur . 153. a. De mandato Pii IV. citatur ad sententiam . Ibid. Omnibus dignitatibus privatus . excommunicatusque declaratur . 153. b.

P

Procuratoris officium exercere non possunt . 134. a. Natus Apostolicus Principum favorem sibi captare . ac precipue ad obtinendas dignitates veritum sub excommunicationis poena . 236. b. Ad eos autem condemnandos sufficiunt Principum Litera . vel veram Oratorum preces . 237. a.
 Paeuialis Eccl. conferenda juxta Decreta Conc. Trid. 362. a. Alias collata vacant . & conferenda sunt per Sedem Apost. 362. b. Appellatio non impedit executionem electionis . 363. a. 393. b. A Judice appellationis appellatur ad Sedem Ap. Ibid. Vacante Parochia Episcopus debet Vicarium in ea instituire . 392. a. A Collatore presentati . sunt ab Episcopo examinandi . Ibid. Et ab eodem instituedi . 392. b. Patronis terminus assignatus ad praesentandum . 393. a.
 Paulus III. Henrico IV. Francorum Regi jus concedit nominandi ad Ecclesias & Monasteria Regni &c. 4. b.
 Paulus Odescaucus utriusque signaturae Referendarius . & Cancellarius Ap. Corrector . 64. a.
 Philippus II. Rex Hispaniarum de Indorum spirituali salute sollicitus . 463. b.
 Pius IV. Papa . pag. 1. Electus . & Coronatus . Ibid. Quot tempore Apostolicam Sedem tenet . Ibid. Moritur . & sepultura mandatur . Ibid. Cadaver translatum ad Ecclesiam S. Marie de Angelis in Terminis . Ibid. Principes Christianos adhortatur . ut duella . & certamina proscribant . 52. b. Francisco II. Francorum Regi concedit jus nominandi ad Ecclesias . Monasteria . & Prioratus Regni . Delphinatus . Comitatus Viennen . Valentinen . aliarumque juxta Statuta in Concordatis inter Leonem X. & Franciscum I. 3. a. Constitutionem Pauli IV. contra Apostatas reducit ad terminos juris . 10. b. Detinentes Jocalia . & alia

bona ad Sedem Ap. pertinentia poenis spiritualibus coercent . 12. b. Constitutionem aliam ejusdem Pauli IV. super alienationibus . & Locationibus Bonorum Ecclesiasticorum reducit ad terminos juris . 38. a.
 Pius IV. Odetum Cardinalem Castillonem Hugonotica Haeresi ream excommunicat . omnibusque privat dignitatibus . 153. b. Concilium Tridentinum confirmat . observarique praecipit . 168. a. Indicem Librorum prohibitorum juxta mentem ejusdem Concilii confectam approbat . 174. b. Congregationem Concilii Tridentini interpretem Romae instituit . 178. b. Formam professionis fidei Catholicae per promovendos ad facultates . Magisteria . & regimen publicorum Gymnasiorum emittenda praescribit . 201. b. & seqq. Aliam Provisti de Beneficiis Ecclesiasticis . Dignitatibus . Monasteriis . ac Praelatis Ordinum Militarium & regularium . 204. a. Privilegia omnia quibuscumque personis concessa . si in aliquo Concilio Tridentini Decretis adversantur . rescindit . 214. a. Archiepiscopum Vaticanum instituit . 238. b. Civitatem Piam erigit . 244. a. Ornatu Urbis Studet . 247. a.
 Pius V. Summus Pontifex creatus . 276. Quot tempore Dei Ecclesiam rexit . Ibid. Eius mori . & sepultura . Ibid. Jubilaeum Universale pro unione Christianorum . & defensione Reip. Christiana contra Turcos incidit . 282. a. Missam vesperino tempore celebrari . concessa Privil. revocat . 283. a. Cultum Ecclesiarum restituit . 284. a. Donum parat pro Officio Inquisitionis . 290. b. Synodum Mediolanensem a S. Carolo Borromeo celebratam confirmat . 299. b. Quatuor omnes abolet . easque fieri sine licentia Papae prohibet . 348. b.
 Penitentiarum Apostolica . 116. a. Reformatio hujusce Tribunalis . Ibid. Major Penitentiarum non potest commutare . ac derogare ultimis voluntatibus . 116. b. Nec unire Beneficia Ecclesiastica . eorum suppressere . Ibid. Nec concedere Insuperantus propter augmentum fructuum . Ibid. Nec Monialibus licentias dare commorandi extra Claustra . Ibid. Nec declarare nullitates professionis . si Religiosus post factam professionem Sac. Ordines suscepit . Ibid. Apostata absolventi iniuncta lege redeundi ad Claustra . vel ad alium Ord. transvendi . 117. a. Nec concedende facultates permutationum . alienationum &c. Bonorum Ecclesiasticorum . Ibid. Homicida voluntarius . etiam absolutus non abilitandus ad Ministerium Altaris . 117. b. alia Vide Ibid. Sede vacante Penitentiarum Officium vacat in his . quae pertinent ad forum fori . 118. a. Expediit vero . quae ad forum conscientiae spectant . 118. b. Procuratores Penitentiarum in dispensationibus Matrimonialibus . ceterisque gratiis veritatem debent exprimere sub poena falsi . 324. b.
 Pontifex Romanus . Si enim tempore Concilii obire contigerit . non ad Concilium ipsum . sed ad Cardinales ejus electio pertinet . 90. a. Bulla Rom. Pont. super ejus electione . 145. b. Electio Summi Pont. quanti momenti res sit . 145. a. Mortuo Pontifice novendalia persolvenda . 145. a. Postquam Cardinales decantata Missa de Spiritu Sancto Conclave ingrediantur . 145. b. Super electione novi Pontificis excommunicata prohibita . 147. b. Ad Pontificem spectat examinare Causam Confidentiarum . 332. a. Pontifex electus Bullam Pii V. de non alienandis . nec infundandis Bonis S. R. E. jurare debet . 366. a.

R

Regulares extra Claustra vagantes quomodo coercedi . 10. b. & seqq.
 Reus quales . & quando dilaciones sint danda . 133. b. Compositiones cum eis qua lege inenda . Ibid. Non datur eis appellatio nisi facta deposito . 328. a. Vel data cautione . 328. b. Confessis vero non datur appellatio . 328. b. 391. a. Modificatio hujusce Decreti 387. a.
 Ripa Urbis suas habent Judices . 61. b. Causa in hoc Tribunali intrudenda . in eodem definiti debent . 62. a. Hujusmodi Judices judicant etiam in causis mixtis . & criminalibus . Ibid. Proxenetarum tenentur Nautis . & Mercatoribus vini de pretio vini eis mediantibus venditi . si emptores non solvant . 93. b. Ipsi vero principaliter agere possunt contra hujusmodi debitores . 94. b.
 Rodolphus Pius Cardinalis de Carpo S. Cardinalium Collegii Decanus . 158. b.
 Rota Romana reformat a Pio IV. 97. b. Unica commissio in qualibet instantia sufficit ad Causam cognoscendam . & terminis praesigendum . 98. a. Prorogationes fatalium quomodo sint concedenda . Ibid. Auditor Sententiam proferre non debet . nisi postquam Causa fuerit proposita in Rota . Ibid. Nec nisi perfecto registro . & ad Rotam delato . 98. b. In Rota non cognoscenda Causae Auditorum . vel eorum Consequinorum . & Familiarium . Ibid. Nullitates . quibus in causis sint attendenda . Ibid. Quando Causae ad Cancellarium possunt remitti . Ibid. Criminalitates ad suos Judices remittenda . 99. a. De sportulis . Ibid. Et Notarii Ibid. Eius Decanatus . dum vacat . spectat ad Seniores Auditorum Romae presentem . vel absentem ob causam publicam . aut ex commissione Pontificis . 142. b.
 Senatoris Urbis . Collateralium . aliorumque Judicum Curiae Capitolinae jurisdictione . 84. b.
 Signaturae Justitiae Tribunal reformatum . 136. a. Quando prorogationes fatalium possit concedere . 137. b. Sede vacante quiescit . 146. b.
 Simoniacorum poena . 285. a. & b.
 Societates . quae Officii unenuntur . quomodo iniri possint in Statu Ecclesiastico . 39. b.
 Societas Cauponum . & Albergorum Urbis . 166. a. Eius Statuta . & Privilegia confirmata Ibid.
 Sodomitatum poena . 285. b.
 S. Spiritus in Saxia Hospitalis de Urbe . 90. b. Instrumenta ad ipsum pertinentia rogata per Notarios & Secretarios ejusdem per alios Notarios gratis expedienda sunt . rotamque fidem habent . 90. b. Et restitutum Privilegium quaestuanum elemosynas . 189. b.

Spolia Ecclesiasticorum ad Cameram Apostolicam pertinent . 394. a. Paramenta vero Sacra . aliaque res ad cultum divinum pertinentes spectant ad Ecclesias . in qua Beneficium obtinebant Ecclesiastici tempore sui obitus . 394. b. De his etiam ad pias causas disponi non potest . Ibid. Eorum suppellectilia non veniant sub nomine spoliarum . 395. a. Bona Clericorum obtinentiam Beneficia inferioris valoris 30. Duc. non sunt subiecta spolio . Ibid. Quando Beneficiatus obtinet plura Beneficia . quomodo Ornamenta Sacra sint dividenda . 395. b.
 Stanislaus Hosius dicitur Cardinalis Armeniensis Pii Papa IV. ad Concilium Tridentinum Legatus . 70. b.
 Status Ecclesiasticus 241. a. Ex ejus Civitatibus . & locis frumenta . blada & legumina extrahi non possunt . nisi licentia concessa fuerit ex causa vere onerosa . 241. b. Pauca contra inobedientes statuta . Ibid. Qui vere licentiam ex causa onerosa habent . eam probare coram Camerario tenentur . 242. a. Bona Status Ecclesiastici non alienanda . nec locanda sine competenti compensatione . aut necessitate . vel utilitate . 267. b. & seqq. Immo nullo modo alienanda . nec locanda . nec infundanda etiam sub pretextu evidentis necessitatis . 364. b. Nec de alienatione . infundatione tractandum . 365. b.
 Stephanus Cardinalis Nardinus Collegium Roma fundat . gubernandamque Custodibus S. Salvatoris tradit . 329. a.

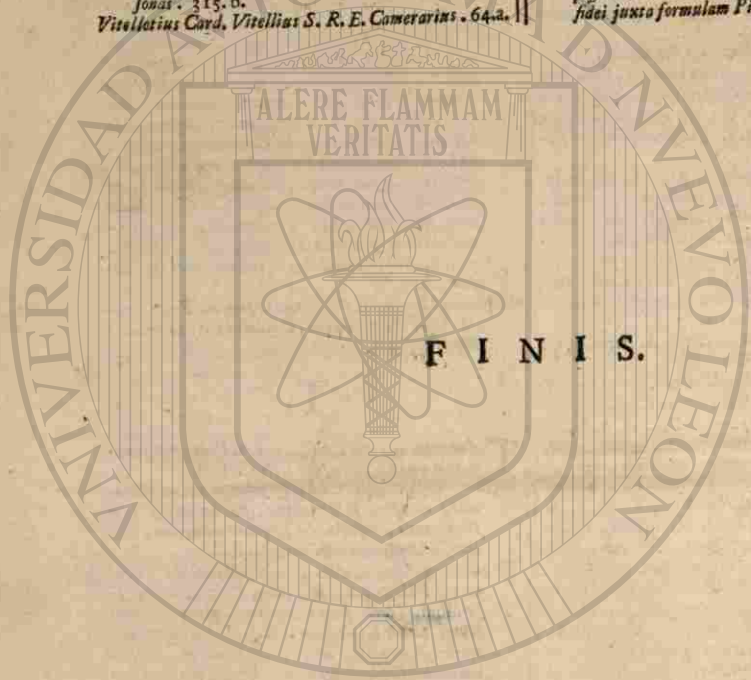
T

Taurorum agitatio vetita . 402. a. Vota . vel juramenta desuper facta sunt irrita . Ibid.
 Tertiaria causaeque Ordinis si solemne votum emiserint . clausurae subiciantur . sin autem ad eam suadeantur . 292. b. Si profecti noluerint . nullum in Ordinem recipi debent . Ibid.
 Theatinorum Congregatio . 350. b. Approbata a Clemente VII. 351. a. Qui eidem Privilegia concessit . Ibid. Major pars Vocalium Capituli representat totum Capitulum . Ibid. Si vocalium numerus sit aequalis . ab ea parte standum . in qua antiquior Capituli reperitur . Ibid. Vacante Praepostura ante annum . devolvit antiquiori Capituli . 351. b. Laici admittendi ad professionem cum ejusdem habitus . & privilegiorum usu . Ibid. Hac Congregatio fruatur Privilegiis Congregationis de Somasca . Ibid. Eriam Societatis Jesu . 352. a. Praepositus accedentes ad habitum absolvere potest ab omnibus casibus reservationis . dummodo non comprehendantur in Bulla Coena Domini . 352. b. Ad Processiones Cleri cogi non possunt . 353. a.
 Theaurarius Generalis Papa . 80. a. Curare debet redditus Beneficiorum vacantium Sedi Ap. referentur . Ibid. Eius ad id facultates . Ibid. Quando rationem suae administrationis reddere debeat . 199. b.
 S. Thomas de Aquino . 367. a. A Joanne XXII. Sanctorum Albo adscriptus . 367. b. Eius festum celebrandum de precepto in Regno Neapolis . alibi vero uti festum quatuor Ecclesiae Doctorum . Ibid.

V

V Assall Locorum Sedi Ap. subiectorum nulliter se obligant pro Dominis, seu Baronibus. 49. b.
 Venissimis Comitatus Loca in feudari, vel alienari ce-
 runt Pius IV. 277. b. Hoc postea declaravit Pius
 Quintus. 278. b.
 Vicarius Pape promovendus ad Parochias Urbis debet
 examinare. 276. b. Ejus iurisdictione circa obliga-
 tiones, & contractus, quae sunt in forma Cam-
 Apostolica per Loca Pia, & Ecclesiasticas per-
 sonas. 215. b.
 Vitellianus Card. Vitellianus S. R. E. Camerarius. 64. a.

Facultates ei concessae a Pio IV. Ibid. Revidenda
 Computa Ministrorum. & aliorum etiam solidati-
 ta. 64. b. Contractus quancumque lesionem in pra-
 judicium Camerae continentis rescindendi. Ibid.
 Detentores bonorum Camerae coercendi. Ibid. Ma-
 nu regia, & absque appellatione procedendi. Ibid.
 Deputandi Officiales Camerae. 65. b.
 Urbinatensis Ecclesia. 157. a. In Archiepiscopatum, &
 Metropolim erecta. 157. b. Suffraganeae Ecclesiae ei
 assignatae. Ibid. Dei Ecclesiae, & Capituli. Ibid.
 Universitatum Rectores, alique superiores publico-
 rum Gymnasiorum Magistros, & scholares non
 possunt admitti, nisi prius emittant professionem
 fidei iuxta formulam Pii IV. 202. a.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

JUAN

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECA

